အသိဝေဒပိဋကော

မွေသက်ထီပါဠိယစ် သံဝဏ္ဏနာ

ဝေဒ
ဘုန်းအလိန်အဌကထာ

ဗရမ္ပရင္ဒေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိ[illegible]

ဗုဒ္ဓကယန္တာလယေ ဗုဒ္ဓါဗိယ[illegible]

၂၅၀၀ [illegible] ၁၉၅၇

၁၄၁၃

အဘိမ္မေပိဋကေ

မွေသင်္ကီပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာ

အဌသာလိနီအဌကထာ

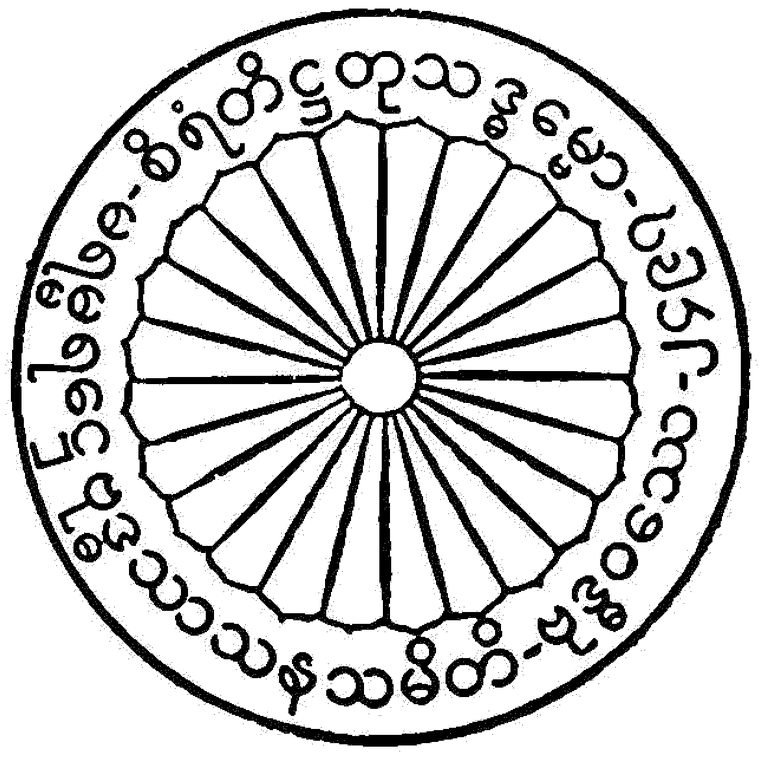

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
မုဒ္ဒကယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၀ မရမ္မဝဿေ ၁၃၁၈ ၁၉၅၆

နိဒါနကထာ

သိရိမတာ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သကလ-လောကပတ္ထဋမဟာကရုဏာသိနေဟသိနိဒ္ဓဟဒယေန သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတ-သဗ္ဗညုတာနာဝရဏာဒိဉ္ဇဏောဘာသသမုဇ္ဇလိတေန သနရာမရလောကဂုရုနာ သဒေဝကဿ လောကဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ပရိယတ္တိပဋိပတ္တိပဋိဝေဓဝသေန ဝိဘတ္တေသု တီသု သဒ္ဓမ္မေသု ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မော နာမ၊ တဒေဝ စ သာသနဋ္ဌိတိယာ ပမာဏံ၊ သတိယေဝ ဟိ တသ္မိံ ဇုတရေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ နာသတိ၊ ဝုတ္တဥေတံ **အဂ်ုတ္တရဋ္ဌကထာယံ**—

"သုတ္တန္တေသု အသန္တေသု၊ ပမုဋ္ဌေ ဝိနယမှိ စ။
တမော ဘဝိဿတိ လောကော၊ သူရိယေ အတ္ထဂ်တေ ယထာ။

သုတ္တန္တေ ရက္ခိတေ သန္တေ၊ ပဋိပတ္တိ ဟောတိ ရက္ခိတာ။
ပဋိပတ္တိယံ ဋိတော ဓီရော၊ ယောဂက္ခေမာ နဓံသတီ"တိ။

တေနေဝ စ သဒ္ဓမ္မစိရဋ္ဌိတိကာမာ ထေရဝရာ မဟာကဿပါဒယော ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မသခ်ါတံ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ သင်္ဂီတိမာရောပေတွာ ဗုဒ္ဓသာသနံ သံရက္ခိံသု၊ တံကာလိကာ စ ရာဇာနော သဒ္ဓမ္မာဘိဝုဒ္ဓိကာမာ တေသံ သင်္ဂီတိ-ကာရာနမနုဗလပ္ပဒါနေန သဟာယတ္တမုပါဂမုံ။

တထာ ဟိ စတူဟာဓိကတိမာသပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ မဟာကဿ-ပတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ ပဉ္စဟိ အရဟန္တသတေဟိ ရာဇဂဟေ **ပဋမာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုနော ဝိသေသာနုဂ္ဂဟမာဒါယ။

ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတေ စ ဘဂဝတိ မဟာယသတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ သတ္တဟိ အရဟန္တသတေဟိ ဝေသာလိယံ **ဒုတိယာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ၊ တဒါ စ ကာလာသောကော မဟီပတိ တေသံ သဟာယတ္တမုပါဂတော။

တထာဂတပရိနိဗ္ဗာနတော ပန ဒ္ဝိန္နံ ဝဿသတာနမုပရိ ပဉ္စတ္တိံသတိမေ ဝဿေ မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ အရဟန္တသဟဿေဟိ ပါဋလိ-ပုတ္တေ **တတိယာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ သကလလောကပတ္ထဋယသဿ ဓမ္မာ-သောကဿ ဘူပတိနော နိရတိသယာနုဂ္ဂဟံ လဒ္ဓါန။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗုတိတော ပန စတုန္နံ ဝဿသတာနမုပရိ ပဉ္စာသေ ဝဿလက်ာဒိပေ ဝဋ္ဋဂါမကိရာဇိနော ကာလေ မာတုလဇနပဒေ အာလောကလေဏော **စတုဋ္ဌီ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ ပဗ္ဗဟိ အရဟန္တသတေဟိ မဟာဓမ္မရက္ခိတဋ္ဌေရပ္ပမုခေဟိ၊ ယာ လောကေ "ပေါဋ္ဌကာရောပနသင်္ဂီတိ" တိ ပါကဋာ။

ဗုဒ္ဓဝဿေ ပန စတုဿတာဓိကဒ္ဝိသဟဿာနမုပရိ ပန္နရသမသင်္ခံ သမ္ပတ္တေ ဇမသ္မိမ္ပိ မရမ္မရဋ္ဌေ **မင်းတုန်း**နာမဿ မဟာဓမ္မရာဇိနော ကာလေ မန္တလေးဇတိပါကဋေ ရတနာပုဉ္ဇနဂရေ **ပဉ္စမီ ဓမ္မသင်္ဂီတိ** ကတာ စတုဿတာဓိကဒ္ဝိသဟဿတ္ထေရေဟိ ဒက္ခိဏာရာမဝါသိတိပိဋကဓရဘဒန္တဇာဂရတ္ထေရပ္ပမုခေဟိ တဿဝ ရညော အနဝဿသာနုဂ္ဂဟမာဒါယ၊ ယာ လောကေ "သေလက္ခရာရောပနသင်္ဂီတိ" တိ ဝုစ္စတိ။

ဇတ္ထံ သုဒံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သာသနံ ဇဋ္ဌဏ္ဍဝေ ဟောတိ ဖိတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝဇ္ဇတနာ။

စိရကာလတော ပနေတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ လေခပရမ္ပရာယ ဧဝဝ မုဒ္ဒကပရမ္ပရာယ စ အနေကက္ခတ္တုံ ပရိဝတ္တိယာဘတံ နု သက္ကာ ဒါနိ ဝတ္တုံ "ပဌမဒုတိယတတိယာဒိသင်္ဂီတိမာရောပိတာကာရေနေဝ သဗ္ဗသော ပရိသုဒ္ဓ"န္တိ၊ အညဒတ္ထု ပနာဓုနိကပေါတ္ထကေသု သံဝိဇ္ဇမာနေဟိ ကေဟိစိ ပမာဒလေခါဒိသဉ္စာတခလိတာဓိကပရိဘဋ္ဌပါဌေဟိ မလိနမေဝေတံ၊ တထာ ဟိ နာနာဒေသိယပေါတ္ထကေသု အညမညံ သံသန္ဒိယမာနေသု အနေကာ ဝိသဒိသပါဌာ ဒိဿန္တိ။

တတောယေဝ စ ဗုဒ္ဓဝစနဿ သုပရိသုဒ္ဓဘာဝကာမာ မဟာထေရာ သသတ္ထန္တရပိဋကတ္တယကောဝိဒါ ဓမ္မဝိနယံ ဝါစေန္တာယေဝ တေ ခလိတာဓိကပရိဘဋ္ဌပါဌေ ဒိသွာ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ ကထေသုံ စ—

"အဒ္ဓယဝါဒိနော သုပရိသုဒ္ဓဝစနဿ တဿ ဘဂဝတော ပါဝစနံ အဒ္ဓယံ သုပရိသုဒ္ဓံ နိမ္မလမေဝဿ၊ ဇမေသု ပန ပါဝစနပေါတ္ထကေသု အညမညံ ဝိသဒိသာ ဧဝဝ အပရိသုဒ္ဓါ စ ပါဌာ ဒိဿန္တိ၊ နိဿံသယံ ခေါ အယမေဝ မူလပါဌော၊ ယော နေသံ ယုတ္တိသမ္ပန္နော၊ တဒညော ပန ပမာဒလေခပါဌော-ယေဝ၊ တာဒိသာ စ ဒိဿန္တိ အာဓုနိကပါဝစနပေါတ္ထကေသု ကိသ္မိဉ္စိ ကိသ္မိဉ္စိ ဌာနေ။

ကာမဉ္စေတေဒါနိ နု တာဝ ဗဟုတရာ၊ ယာဝ ယထာဘူတံ ပါဋိယာ အတ္ထံ ပဋိသေဓေယျုံ၊ ဧတရဟိ ပန အသ္သောဓိယမာနာ တေ ဂန္ထန္တေ ဂန္ထန္တေ

ကာလေ ဗဟုတရာ ဗဟုတရာ ဘဝေယျုံ၊ တံကာလိကာ စ ပစ္ဆိမာ ဇနာ တေ သောဓေတုံ အသမတ္ထာ ယထာဓိပ္ပေတံ ပါဋိယာ အတ္ထံ နသမ္မာ ဇာနေယျုံ၊ ဧဝမေတေ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တေယျုံ။

ဝုတ္တံ ဟေတံ **အဂ်ုတ္တရနိကာယေ**—

'ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တိ၊ ကတမေ ဒွေ၊ ဒုန္ဒိက္ခိတ္တံ စ ပဒဗျဉ္ဇနံ အတ္ထော စ ဒုန္ဒီတော၊ ဒုန္ဒိက္ခိတ္တဿ ဘိက္ခဝေ ပဒဗျဉ္ဇနဿ အတ္ထောပိ ဒုန္ဒယော ဟောတိ၊ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒွေ ဓမ္မာ သဒ္ဓမ္မဿ သမ္မောသာယ အန္တရဓာနာယ သံဝတ္တန္တီ'တိ။

ယံနူန မယံ တေ သောဓေတွာ နိမ္မလံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗုဒ္ဓဝစနံ သမ္ပတိဋ္ဌာပေယျာမ၊ တဒဿ သဒ္ဓမ္မစိရဋ္ဌိတိယာ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ စ၊ တံ ပန နသုကရံ သမ္ပာဒေတုံ အညတြ ဓမ္မိကရာဇူနမနုဂ္ဂဟေနာ"တိ။

သာ ပနာယံ ကထာ ပတ္ထဋာ သာဓုဇနပရမ္ပရာယ၊ သုတာ စ **ဦးနု** နာမဓေယျဂ္ဂမဟာမစ္စပ္ပမုခေဟိ မရမ္မရဋ္ဌိဿရေဟိ၊ သုတ္ဘာန တေ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ သမ္မန္တယိ"သု စ "နခေါ ပနေတံ အမှာကံ ပတိရူပံ၊ ယေ မယံ ပုဗ္ဗကေဟိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မရာဇူဟိ သမနုဂ္ဂဟိတဿ ဗုဒ္ဓသာသနဿ ပရိဟာနိကာရဏံ ပဿမာနာယေဝ အဇ္ဈုပေက္ခိတ္ဘာ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဝိဟရေယျာမ၊ ယံနူန မယံ သာသနောပကာရုပါယေ သမ္ပာဒေတ္ဘာ ဝိသေသတော စ အာဓုနိကပါဝစနပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနေ သံသယဋ္ဌာနီယေ ပမာဒလေခပါဋေ သံသောဓေတုကာမာနံ မဟာထေရာနံ အဇ္ဈာသယံ ပရိပူရေတ္ဘာ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုဂ္ဂဏ္ဍေယျာမာ"တိ၊ အထ တေ သဗ္ဗေပိ သာသနာနုဂ္ဂဟာယ ကတသန္ဓိဋ္ဌာနာ အဟေသုံ။

အနုဂ္ဂဟိတုကာမေဟိပိ စ တေဟိ နသက္ကာ အာဏာယ ကာတုံ ဝိနာ မဟာဇနစ္ဆန္ဒသဉ္ဇာတောပဒေသေန၊ မဟာဇနပ္ပတိနိဓိဘူတာ ဟိ ဧတရဟိ မရမ္မိကာ ရာဇာနော၊ ဥပဒေသော စ သန္ဆာဂါရသမိတိယံ မဟာဇနပ္ပတိနိဓိဘူတာနံ မတိသဇီဝါနံ ဆန္ဒေနေဝ သမုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟာယ သန္ဆာဂါရသမိတိယံ ဧကံ ဓမ္မုပဒေသံ ပညာပေတ္ဘာ **ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိ** နာမ မဟာသမိတိ သမုဋ္ဌာပိတာ။ တဿာ ခေါ ပန သမိတိယာ သဘာပတိ ဟောတိ သတိုးသိရီသုဓမ္မောပါဓိဓာရီ **ဆာဦးသွင်**ဝှယော မဟာသေဋ္ဌိ၊ ဥပသဘာပတိ ပန သတိုးသိရီသုဓမ္မောပါဓိဓာရီယေဝ **ဦးသိမ်းမောင်**ဝှယော ပဓာနဥ္ဇဝိနိစ္ဆယမန္ဒိရမှိ မဟာက္ခဒဿာဓိပတိ၊ သဗ္ဗကမ္မဝိဓာယကော ပန

ဟိတဓရော သတိုးမဟာသရေစည်သူပါဓိကော **ဦးချန်ထွန်း**ဂ္ဂယော ပဓာနဋ္ဌ-
ဝိနိစ္ဆယမန္ဒိရမှိ မဟာကွဒဿော၊ ဘဏ္ဍာပွါဒကော ပန ရဇ္ဇိသရာနံ ပတိနိမိ-
ဘူတော **ဦးဝင်း** နာမဓေယျော သာသနဇ္ဇာနိကမဟာမတ္တော။

အထ တေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိကာ "ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ သမုဋ္ဌာ-
ပိတာယံ သမိတိ၊ တဒတ္ထမိဒါနိ ဝိသေသတော ကာဟာမာ"တိ မရမ္မရဋ္ဌ-
ဘိပါကဋဂုဏသမုဒယသမုဒိတေ တတ္ထ တတ္ထ ပဓာနနာယကဘူတေ ပရော-
ပဏ္ဏာသမဟာထေရေ ဒိဃဒဿိနော နိမန္တိယ ဧဝမာရောစေသုံ "အယံ ဘန္တေ
အမှာကံ ဗုဒ္ဓသာသနမဟာသမိတိ ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟတ္ထာယေဝ ရဇ္ဇိသ်ရာနံ
ဓမ္မပဒေသေန သမုဋ္ဌာပိတာ၊ သစေဒါနိ ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဓမ္မသဂီတိ ကတ္ဝာ
သာသနံ ပဂ္ဂဏှိတုံ ယုဇ္ဇေယျ၊ မဟာထေရာ စ တထာ ကာတုမိစ္ဆေယျုံ၊
ဝိသတ္ထာဝ ဘန္တေ ကရောန္တု၊ မယံ တတ္ထ ကာယဉ္စဏပစ္စယဗလေဟိ နိရဝသေသံ
ဗျာဝဋာ ဘဝိဿာမာ"တိ။

အထ ခေါ တေ မဟာထေရာ "ဓမ္မသဂီတိ ကရိဿာမာ"တိ ကတသန္နိဋ္ဌာနာ
ဧဝံ ပတိဝေဒေသုံ "ကတ္တဗ္ဗာယေဝေသာ ဓမ္မသဂီတိ၊ နေသာ နာ ကတ္တဗ္ဗာ၊
တသ္မာ မယံ ဒါနိ ပဋ္ဌကပေါတ္ထကာနိ ပဋ္ဌမသဂီတိသိလာလေခါယ သမာ-
နေတ္ဝာ တာနိယေဝ သရိရံ ကတ္ဝာ ပါဋိသံသောဓနပုဗ္ဗင်္ဂံမံ ဓမ္မသဂီတိ ကဿာမ၊
ယာယ အာဓုနိကပေါတ္ထကေသု ပရမ္မုခာပရိဝတ္တနဝသေန သဒ္ဒါတာ ပမာဒ-
လေခပါဌာ စ နိရာကရိယိဿန္တိ၊ ဝိသောဓိတဋ္ဌ သုပရိသုဒ္ဓံ ပါဝစနမူလံ
လဘိတ္ဝာ တံ မူဒ္ဓါပေတ္ဝာ သကလလောကေ နာနာရဇ္ဇေသု နာနာဒေသေသု
ဗျာပနဝသေန ဗုဒ္ဓသာသနဿ စိရဋ္ဌိတိ စ သာဓိယိဿတိ၊သဗ္ဗေ စ ထေရဝါဒိကာ
ရဇ္ဇာ မရမ္မရဋ္ဌသဟိတာ ဧကတော ဟုတ္ဝာ ဗုဒ္ဓသာသနံ အာဂုတပုဗ္ဗပဂ္ဂဟေန
ပဂ္ဂဏှိတုံ လဘိဿန္တိ၊ သာ စ ပုရိမိကာ ပဋ္ဌ သဂီတိယော ဥပနိဓာယ **ဆဋ္ဌသဂီတိ**
နာမ ဘဝိဿတိ၊ တဋ္ဌ သဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ
အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဗဟူနိ ပနေတ္ထ အာဝဿကကိစ္စာနိ
ပဋိကစ္စေဝ သမာဒပေတဗ္ဗာနိ တုမှာကမာယတ္တာနိ၊ တသ္မာ သဂီတိကာလ-
ဝဝတ္ထာနာဒိကိစ္စံ တုမှာကံယေဝ ဘာရော ဟောတူ"တိ။

အထ တေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိကာ သာသနပါလကာနံ မဟာထေရာနံ
ဆန္ဒဋ္ဌ ရုစိဋ္ဌ သမာဒါယ ဩဝါဒဋ္ဌ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ထေရာနံ စေဝ
အတ္တနော စ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနံ ပရိနိဋ္ဌာနသမယံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ "အယံ ဆဋ္ဌသဂီတိ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပရိနိဗ္ဗာနတော စတုသတာဓိကာနံ ဒ္ဝိန္နံ ဝဿသဟဿာနမုပရိ

အဌနဝုတိမေ ဝဿေ ဝေသာခပုဏ္ဏမိတော ပဌာယ အာရဘိတဗ္ဗာ၊ ဒွေ စ ဝဿာနိ ကတ္တဗ္ဗာ၊ ပဉ္ဇန္ဒံ စ သာသနဝဿသဟဿာနမုပဓုဝဿေ ဝေသာခ-ပုဏ္ဏမိယံယေဝ ပရိနိဌာပေတဗ္ဗာ"တိ သင်္ဂီတိကာလံ ဝဝတ္ထပေသုံ။

တတော ပဌာယ စ တေ ပုနပ္ပုနံ သန္ဒိပတိတ္ဝာ သမ္မန္တယိတ္ဝာ သင်္ဂီတိယာ ပုဗ္ဗကိစ္စေသု နိရန္တရံ ဗျာဝဋာ ဟောန္တိ၊ "မဟန္တံ ခေါ ဇိနသာသနံ မဟတိယာယေဝေတံ ပူဇာယ ပူဇနီယ"န္တိ မန္တွာ တေဟိ ကာရာပိတာနိ မဟန္တမဟန္တာနိ သာသနမန္ဒိရာနိ၊ တတ္ထ သင်္ဂီတိံ ကုရုမာနဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သုခသန္ဒိသဇ္ဇတ္ထံ သန္ဒိပါတဌာနဘူတံ မဟန္တံ သင်္ဂီတိမန္ဒိရံ ရန်ကုန် နာမ ရာဇ-ဓာနိယံ **သိရိမင်္ဂလ**တ္ထလေ **ကမ္ဘာအေး** (လောကသာမ) နာမကဿ စေတိယဿ အာသန္ဒေ သေလပဗ္ဗတဂုဟာဝေသေန ကာရာပိတံ တိဘူမကံ ပါယသော သိလာဇ္ဇဌကာယောမယံ၊ ဧဝံ မဟန္တမ္ပေတံ ဧကသံဝစ္ဆရေနေဝ ပရိနိဌာပိတံ ဇ္ဇဒ္ဓိယာ မညေ နိမ္မိတံ၊ တဋ္ဌ ဗဟိ ဌတ္ဝာ အပေက္ခတံ သယံဇာတသေလပဗ္ဗတော ဝိယ ဒိဿတိ၊ အန္တော ပဝိသိတ္ဝာ ဩလောကယတံ ပန ဩလောကိတော-လောကိတဌာနတော ဒဿနီယံ ပါသာဒိကံ ရမဏီယံ အတိတ္တိကရမေဝ ဟုတ္ဝာ ဒေဝဝိမာနမိဝ ခါယတိ။ တဿ ပနာဝိဒူရေ အဓုတေယျာနံ သင်္ဂီတိကာရ-ဘိက္ခုသဟဿာနံ နိဝါသပ္ပဟောနကာ စတ္တာရော ဇ္ဇဌကမယာ မဟာပါသာဒါ စေဝ ဇ္ဇဌကမယာယေဝ ဘောဇနမဟာသာလာ စ မဟာသီမာပါသာဒါ-ဒယော စ မုဒ္ဒဏယန္တသာလာ စ တထေဝ ကာရာပိတာ။

မဟာထေရာပိ စ "သင်္ဂီတိကိစ္စံ နာမ ထေရာဓေယျံ၊ ထေရာနံ ဩဝါဒေနေဝ ကတ္တဗ္ဗံ၊ နဝိနာ တေန၊ တသ္မာ ဘိက္ခုသံဃဿ စေဝ ဥပါသကာနဉ္ဇ သဗ္ဗမ္ပိ သင်္ဂီတိပဋိဗဒ္ဓမောဝါဒံ ဒါတုံ ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ဩဝါဒဒါယကသံဃသဘာယပီ"တိ မရမ္မရဌဓဇူပမေ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတောပါဓိဓာရိနော စ ရဌ္ဌောဝါဒါစရိယသမ္မတေ စ ရဌ္ဌဝိနယဓရသမ္မတေ စ အညေ စာဘိပါကဋဂရုဘာဝနီယာဒိဂုဏဂဏ-သမင်္ဂိနောတိ ပရောသတံ နာယကမဟာထေရေ ဥစ္စိနိတ္ဝာ "ဆဌသင်္ဂီတိ-ဩဝါဒါစရိယသံဃနာယကသဘံ" နာမေကံ ပဓာနမဟာသံဃသဘံ ပတိဌာ-ပေသုံ၊ တေ စ နာယကမဟာထေရာ သမ္ဗုဒ္ဓဝစနရတနာကရပါရဂေ ဝိဝိဓ-သတ္ထန္တရဂဟနာသင်္ဂစာရိနေ ထေရာနုထေရေ ပဉ္ဇဝီသတိမတ္တေ သမုစ္စိနိတ္ဝာ "ဆဌသင်္ဂီတိဓုရန္ဓရသဘာ"တိ စ သမ္မန္ဒိတ္ဝာ တဿာ သဘာယ ဘာရံ နိယျာ-တေသုံ သဗ္ဗာနိ သင်္ဂီတိပဋိဗဒ္ဓကိစ္စာနိ သံဝိဒဟိတုံ။ တေ စ သင်္ဂီတိဓုရန္ဓရ-သဘိကာ ထေရာ သကလမရမ္မရဌ္ဌေ **ညောင်ရမ်းဆရာတော်**တိ အဘိပါကဋံ "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတော" ပါဓိနာ စေဝ "အဘိဓဇမဟာရဌဂုရူ" ပါဓိနာ စာတိ

ဒ္ဓိဟိ မရမ္မရဋ္ဌိဿရသမပ္ပိတောပါဓိဟိ ဝိရာဇိတံ ဇာတိယာ အာသီတိဝဿိကံ ဥပသမ္ပဒါယ သဋ္ဌိဝဿံ "ဘဒန္တရေဝတံ" နာမ မဟာထေရဝရံ သဘာပတိံ ကတွာ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ စေဝ နာနာသတ္ထေသု စ ကောဝိဒေ ဓမ္မာစရိယ-ကဝိပဒပ္ပတ္တေ ဘိက္ခူ ဥစ္စိနိတွာ အဋ္ဌဒသာဒိဝဂ္ဂဝသေန ပရောသတံ ပါဋ္ဌိ-ဝိသောဓကဝဂ္ဂေ စေဝ သမ္မဟုလေ စ ပဋိဝိသောဓကဝဂ္ဂေ ဗန္ဓာပေတွာ ဝိသောဓနပ္ပဋိဝိသောဓနေဟိ ဗုဒ္ဓဝစနံ သုပရိသုဒ္ဓတ္တံ ပဋိပါပေတွာ ဓမ္မသင်္ဂီတိ-မကံသု ယထာ တံ ပေါရာဏကသင်္ဂီတိကာရာ။

ဧဝံ သင်္ဂီတိမာရောပိတဿ တေပိဋကဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ-ဘူတာ အဋ္ဌကထာယော စ သံဝိဇ္ဇန္တိ မနောရမာယ တန္တိနယာနုစ္ဆဝိကာယ ဘာသာယ အာစရိယဗုဒ္ဓဃောသာဒီဟိ ထေရဝရေဟိ ကတာ။

တာသမ္ပိ အဋ္ဌကထာနံ သဒေသီယမူလေဟိ စေဝ ဝိဒေသီယမူလေဟိ စ သံသန္ဒိတွာ တေပိဋကဿ ဝိယ ဗုဒ္ဓဝစနဿ ဝိသောဓနပဋိဝိသောဓနဝသေန မဟာထေရာ ပါဝစနဒဿိနော သံဝဏ္ဏနာကောဝိဒါ ပါဌသောဓနမကံသု။

ဣစ္စေဝမဋ္ဌကထာယော စ ပမာဒခလိတာဓိက ပရိဘဋ္ဌပါဌာနံ နိရာကရဏ-ဝသေန ဝိသောဓိတာ စေဝ ပဋိဝိသောဓိတာ စ ဟုတွာ ဗုဒ္ဓသာသနမုဒ္ဒဏ-ယန္တာလယေ သမပ္ပိတာ သုဋ္ဌု မုဒ္ဒါပဏာယ။

မုဒ္ဒါပဏကာလေ စ ပိဋကတ္တယမုဒ္ဒါပဏေ ဝိယ မဟာထေရဝရာ မူလ-သောဓေယျပတ္တပါဌကေဟိ ဂဟဋ္ဌပဏ္ဍိတေဟိ စေဝ ဓမ္မာစရိယဘိက္ခုပဏ္ဍိတေဟိ စ အနေကဝါရံ ပရိသောဓိတံ ဩသာနသောဓေယျပတ္တံ ပဋိဝိသောဓိတမူလ-ပေါတ္ထကေန စေဝ အညေဟိ သဒေသ ဒေသန္တရိက အဋ္ဌကထာပေါတ္ထကေဟိ စ ဝိဝိဓျောကရဏာဒိသတ္ထေဟိ စ ပုနပ္ပုနံ သံသန္ဒေတွာ သုဝိသဒ ပရိဗျတ္တ-ကဏ္ဍဝါရ ဝါကျစ္ဆေဒ သင်္ကေတတဋ္ဌ သမ္ပာပေတွာ မဟတာ ပရိဿမေန ဩသာနသောဓနမကံသု။

ဧဝမေတာသမ္ပိ စ သုဝိသောဓိတာနံ အဋ္ဌကထာနံ သင်္ဂီတိဘာရနိတ္ထာရကာ မဟာထေရာ နိခိလမရမ္မရဋ္ဌေ **မစိုးရိမ်ဆရာတော်**တိ အဘိပါကဋံ "အဂ္ဂမဟာ-ပဏ္ဍိတော" ပါဓိနာ စေဝ "အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရူ" ပါဓိနာ စာတိ ဒ္ဓိဟိ မရမ္မရဋ္ဌိဿရသမပ္ပိတောပါဓိဟိ ဝိရာဇိတံ ဇာတိယာ ဆသတ္တတိဝဿိကံ ဥပသမ္ပဒါယ ဆပ္ပညာသဝဿံ "ဘဒန္တသူရိယာဘိဝံသံ" နာမ မဟာထေရဝရံ သဘာပတိံ ကတွာ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိကာရကပရိယာပန္နေဟိ ထေရာနုထေရေဟိ သင်္ဂမ္မ ပဌနတ္ထာယ သမာရဘိံသု ယထာ တံ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိဓမ္မသင်္ဂါယနာကာလေ။

ဧဝမေတာသံ အဌကထာနံ သံသောဓန-မုဒ္ဒါပဏ-သမ္ပဌနေသု ကရီယ-မာနေသု သမ္ပတိ ရဋ္ဌိဿရဂဏေ အဂ္ဂမဟာမစ္စော **ဦးဘဆွေ** နာမဓေယ္ဍော မဟာသယော စေဝ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယံ သမ္ပတိ ဘဏ္ဍုပ္ပါဒကော ရဋ္ဌိဿရာနံ ပတိနိဓိဘူတော **ဦးဘစော** နာမဓေယ္ဍော သာသနဌာနိကမဟာမတ္တော စာတိ ဣမေပိ တံကိစ္စသမ္ပာဒနာယ မဟုဿာဟေန ဗျာဝဋာ ဟောန္တိ။

ဣစ္စေဝမေတာပိ အဌကထာယော ယေရဝါဒီနေကာယိကဝိဗုဓပ္ပမုခါနံ သတ္ထာဂါမရတနာလယသာရဂါဟီနံ ဝေယျာကရဏကေသရီနံ အစ္စန္တနိမ္မလ-ဉာဏဝါရိနာ ပရိဓောဝိတာ သင်္ဂမ္မ စ ပဋိတာ၊ တာ ဝိဗုဓပ္ပဝရေကဂေါစရာ ဝိမုတ္တိရသဿာဒဒါယိနိယော ပိဋကတ္တယဿတ္ထံ ပရိဗျတ္တံ ပကာသေန္တိယော စိရံ ဝိလသန္တိယော လောကတ္ထသိဒ္ဓိံ သာဓယန္တူတိ။

တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

၁။ မူလကံ ပရိယတ္တီဝ၊ သာသနဿ မဟေသိနော။
ပရိယတ္တိပ္ပမာဏာ ဟိ၊ စိရံ သဒ္ဓမ္မသဏ္ဌိတိ။

၂။ တသ္မာ တံ ရက္ခိတုံ ထေရာ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ပုရာ။
ရာဇာနော ဥပနိဿာယ၊ အကံသု ဓမ္မသင်္ဂဟေ။

၃။ **ပဌမံ** ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ **အဇာတသတ္တု**ရာဇိနော။
အနုဂ္ဂဟေန ကတ္ဝာန၊ ပါလယုံ ဇိနသာသနံ။

၄။ **ဒုတိယံ** တု တထာ ကတ္ဝာ၊ **ကာလာသောကဿ** ရာဇိနော။
ကာလေ တမုပနိဿာယ၊ ပါလယုံ ဇိနသာသနံ။

၅။ **တတိယံ**ပိစ ကတ္ဝာန၊ **ဓမ္မာသောကဿ** ရာဇိနော။
အနုဂ္ဂဟေန ဗုဒ္ဓဿ၊ သာသနံ အဘိပါလယုံ။

၆။ **စတုတ္ထိံ** ပန လင်္ကာယံ၊ **ဝဋ္ဌဂါမဏိ**ရာဇိနော။
ကာလမှိ ပေါတ္ထကာရုဋ္ဌံ၊ ကတ္ဝာန ပါလယုံ တထာ။

၇။ ဣမသ္မိံ မရမ္မရဋ္ဌေပိ၊ **မင်းတုန်း**နာမ နရာဓိပံ။
ရဇ္ဇံ သမနုသာသန္တံ၊ ရတနတ္တယမာမကံ။

၈။ သန္ဓိဿာယ မဟာထေရာ၊ ထိရသီလာ ဂုဏာကရာ။
ပဉ္ဇမိံ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ ကရောန္တာ သာသနဋ္ဌိတိံ။

၉။ ပတ္ထယန္တာ လိခါပေတွာ၊ သိလာပဋ္ဌေသု ပေဋ္ဌကံ။
ဝါယာမေန မဟန္တေန၊ ပါလယုံ ဇိနသာသနံ။

၁၀။ ဣတ္ထံ ပုရာ မဟာထေရာ၊ ရာဇာနော စာပိ ဓမ္မိကာ။
သာသနံ ပရိပါလေသုံ၊ ဇီဝိတံ ဝိယ အတ္တနော။

၁၁။ တထာပိ ခလိတာဒါနိ၊ ဒိဿန္တိ ပိဋကတ္တယေ။
ပရမ္ပရာယ လေခါယ၊ သဉ္ဇာတာ မုဒ္ဒဏေန စ။

၁၂။ ဒိသွာန တေ မဟာထေရာ၊ ဝါစေန္တာဝ တိပေဋကံ။
ဝုစ္စမာနနယေနေဝံ၊ စိန္တေသုံ မန္တယိံသု စ။

၁၃။ "ကတွာန သာဓုကံ ဂန္ထ- သုဒ္ဓိကံ သာသနာယုကံ။
ယံနူန ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ ကရေယျာမ မယံ" ဣတိ။

၁၄။ ဧတမတ္ထံ သုဏိတွာန၊ **ဦးနု** နာမ မဟာသယော။
မရမ္မဝိသယေ **အဂ္ဂ- မဟာမစ္စ**ဓုရန္ဓရော။

၁၅။ "သာသနာယတ္တကိစ္စာနိ၊ သမ္ပာဒေန္တာ ဝိသေသတော။
သင်္ဂီတိယဉ္ဇ ထေရာနံ၊ သမ္ပူရေန္တာ မနောရထံ။

၁၆။ ယထာ ရက္ခိံသု ပေါရာဏာ၊ သုရာဇာနော တထာ မယံ။
သံရက္ခေယျာမ သမ္ဗုဒ္ဓ- သာသနံ" ဣတိ စိန္တိယ။

၁၇။ မဟာမစ္စေဟိ အညေဟိ၊ သင်္ဂမေဟိ စ မန္တိယ။
သုပ္ပတိဋ္ဌာပယိတွာန၊ **ဗုဒ္ဓသာသန**သင်္ဂမံ။

၁၈။ မဟာထေရာနမာဒါယ၊ ဆန္ဒံ ဣဓ နိဝါသိနံ။
အညေသု သီဟဋ္ဌာဒီသု၊ ဝိဒေသေသု စ ဝါသိနံ။

၁၉။ ကာရေတွာ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ၊ သောဓေတွာ သတ္ထုသာသနံ။
သဒ္ဓမ္မာနုဂ္ဂဟတ္ထာယ၊ ကရံ ဒဋ္ဌပရက္ကမံ။

၂၀။ **သိရီမင်္ဂလ**ဝိချာတေ၊ ထလသ္မိံ ပဝရေ သုဘေ။
စေတိယဿာဝိဒူရမှိ၊ **ကမ္ဘာအေး** ဣတိသညိနော။

၂၁။ ဂုဟာဝေသေန ကာရေတွာ၊ မဟာသင်္ဂီတိမန္ဒိရံ။
အာဝါသာဒိဉ္ဇ ဘိက္ခူနံ၊ ကာရေသိ မုဒ္ဒဏာလယံ။

၂၂။ ဂန္ထသံသောဓနံ ဓမ္မ- သင်္ဂီတိယာ တု ပဏ္ဍိတာ။
မဟာထေရဝရာကံသု၊ သတိမန္တာ ပုနပ္ပုနံ။

၂၃။ မုဒ္ဒါပေန္တေ စ ပဿိတွာ၊ မဟာထေရေဟိ ပဉ္ဇဟိ။
သောဓေယျပတ္တမောသာနံ၊ နိမ္မလတ္တံ သုပါပိတံ။

၂၄။ ကတွာ သုဝိသဒံ ဗုဒ္ဓ၊ ဘာသိတံ ပိဋကတ္တယံ။
ယထာ မုဒ္ဒါပိတံ အာသိ၊ သာသနတ္ထံ မဟေသိနော။

၂၅။ တထာ အဋ္ဌကထာယော စ၊ သံသောဓေတွာ ပုနပ္ပုနံ။
သုဋ္ဌု မုဒ္ဒါပိတာ ဟောတိ၊ သဗ္ဗလောကတ္ထသိဒ္ဓိယာတိ။

၂၅၀၀-ဗုဒ္ဓဝဿ

အဌသာလိနီအဌကထာ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
ဂန္ထာရမ္ဘကထာ			
နိဒါနကထာ	....	....	၃
၁-စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ			
တိကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၉
ဒုကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၉
သုတ္တန္တိကဒုကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၃
ကာမာဝစရကုသလပဒဘာဇနီယ	....	....	၉၇
ကာမာဝစရကုသလဒွါရကထာ	....	....	၁၂၃
ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရကထာ	....	....	၁၅၀
နိဒ္ဒေသဝါရကထာ	....	....	၁၈၀
ကောဌာသဝါရဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၆
ပုညကိရိယဝတ္ထာဒိကထာ	....	....	၂၀၁
ရူပါဝစရကုသလဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
အရူပါဝစရကုသလဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၅
တေဘူမကကုသလဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၇
လောကုတ္တရကုသလဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၈
အကုသလပဒ ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရကထာ	....	....	၂၈၉
နိဒ္ဒေသဝါရကထာ	....	....	၂၉၄
အဗျာကတပဒ အဟေတုကကုသလဝိပါက	....	....	၃၀၃
အဌမဟာဝိပါကစိတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၀၆
ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာ	....	....	၃၀၇
ရူပါဝစရာရူပါဝစရဝိပါကကထာ	....	....	၃၂၇
လောကုတ္တရဝိပါကကထာ	....	....	၃၂၈

မာတိကာ			ပိဋ္ဌက်
အကုသလဝိပါကကထာ	....	....	၃၃၁
ကိရိယာဗျာကတဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၃၁

၂-ရူပကဏ္ဍ

ဥဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၃၅
ရူပပိဘတ္တိ ဧကကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၂
ဒုကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄၄
စတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇၃
ပဉ္စကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇၄
ဆက္ကာဒိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇၄
နဝကာဒိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၇၅
ပကိဏ္ဏကကထာ	....	....	၃၇၅

၃-နိက္ခေပကဏ္ဍ

တိကနိက္ခေပကထာ	....	....	၃၇၉
ဒုကနိက္ခေပကထာ	....	....	၃၉၄
သုတ္တန္တိကဒုကနိက္ခေပကထာ	....	....	၄၁၀

၄-အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ

တိကအတ္တုဒ္ဓါရဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၃၇
ဒုကအတ္တုဒ္ဓါရဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၅၁
နိဝမနကထာ	....	....	၄၅၃

အဋ္ဌသာလိနိယာ မေ္မသင်္ဟအဋ္ဌကထာယ

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

အဘိမ္မေပိဋက

အဌသာလိနီအဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

ကရုဏာ ဝိယ သတ္တေသု၊ ပညာ ယဿ မဟေသိနော။
ဥေယျဓမ္မေသု သဗ္ဗေသု၊ ပဝတ္တိတ္ထ ယထာရုစိ။

ဒယာယ တာယ သတ္တေသု၊ သမုဿာဟိတမာနသော။
ပါဋိဟီရာဝသာနမှိ၊ ဝသန္တော တိဒသာလယေ။

ပါရိစ္ဆတ္တကမူလမှိ၊ ပဏ္ဍုကမ္ဗလနာမကေ။
သိလာသနေ သန္နိသိန္နော၊ အာဒိစ္စောဝ ယုဂန္ဓရေ။

စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿေဟိ၊ ဒသဟာဂမ္ဗ သဗ္ဗသော။
သန္နိသိန္နေန ဒေဝါနံ၊ ဂဏေန ပရိဝါရိတော။

မာတရံ ပမုခံ ကတ္ဝာ၊ တဿာ ပညာယ တေဇသာ။
အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂံ၊ ဒေဝါနံ သမ္ပဝတ္တယိ။

တဿ ပါဒေ နမဿိတ္ဝာ၊ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သိရီမတော။
သဒ္ဓမ္မဥ္ဇဿ ပူဇေတ္ဝာ၊ ကတ္ဝာ သံဃဿ စဥ္ဇလိံ။

နိပစ္စကာရဿေတဿ၊ ကတဿ ရတနတ္တယေ။
အာနုဘာဝေန သောသေတ္ဝာ၊ အန္တရာယေ အသေသတော။

ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလေန၊ နိပုဏာမလဗုဒ္ဓိနာ။
ဘိက္ခုနာ ဗုဒ္ဓဃောသေန၊ သက္ကစ္စံ အဘိယာစိတော။

ယံ ဒေဝဒေဝေါ ဒေဝါနံ၊ ဒေသေတ္ဝာ နယတော ပုန။
ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ၊ သမာစိက္ခီ ဝိနာယကော။

အနောတတ္တဒဟေ ကတ္ဝာ၊ ဥပဋ္ဌာနံ မဟေသိနော။
ယဉ္စ သုတ္ဝာန သော ထေရော၊ အာဟရိတ္ဝာ မဟိတလံ။

ဘိက္ခူနံ ပယိရုဒါဟာသိ၊ ဇုတိ ဘိက္ခူဟိ ဓာရိတော။
သင်္ဂီတိကာလေ သင်္ဂီတော၊ ဝေဒေဟမုနိနာ ပုန။

တဿ ဂမ္ဘီရညာဏေဟိ ၁၊ ဩဂါဠ္ဍဿ အဘိဏှသော။
နာနာနယဝိစိတ္တဿ၊ အဘိဓမ္မဿ အာဒိတော။

ယာ မဟာကဿပါဒိဟိ၊ ဝသီဟိဋ္ဌကထာ ပုရာ။
သင်္ဂီတာ အနုသင်္ဂီတာ၊ ပစ္ဆာပိ စ ဇုသီဟိ ယာ။

အာဘတာ ပန ထေရေန၊ မဟိန္ဒေနေတမုတ္တမံ။
ယာ ဒီပံ ဒီပဝါသိနံ၊ ဘာသာယ အဘိသခ်ိတာ။

အပနေတ္ဝာ တတော ဘာသံ၊ တမ္ဗပဏ္ဏိနိဝါသိနံ။
အာရောပယိတ္ဝာ နိဋ္ဌေါသံ၊ ဘာသံ တန္တိနယာနုဂံ။

နိကာယန္တရလဒ္ဓိဟိ၊ အသမ္မိဿံ အနာကုလံ။
မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ ဒီပယန္တော ဝိနိစ္ဆယံ။

အတ္ထံ ပကာသယိဿာမိ၊ အာဂမဋ္ဌကထာသုပိ။
ဂဟေတဗ္ဗံ ဂဟေတ္ဝာန၊ တောသယန္တော ဝိစက္ခဏော။

ကမ္မဋ္ဌာနာနိ သဗ္ဗာနိ၊ စရိယာဘိညာ ဝိပဿနာ။
ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပနိဒံ၊ ယသ္မာ သဗ္ဗံ ပကာသိတံ။

တသ္မာ တံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာန၊ သကလာယပိ တန္တိယာ။
ပဒါနုက္ကမတော ဧဝ၊ ကရိဿာမတ္ထဝဏ္ဏနံ။

ဇုတိ မေ ဘာသမာနဿ၊ အဘိဓမ္မကထံ ဇုမံ။
အဝိက္ခိတ္တာ နိသာမေထ၊ ဒုလ္လဘာ ဟိ အယံ ကထာတိ။

၁-ဂမ္ဘီရညာဏေန (သီ)

နိဒါနကထာ

တတ္ထ[၁] ကေနဋ္ဌေန **အဘိဓမ္မော**? ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဋ္ဌေန။ အတိ-ရေကဝိသေသတ္ထဒီပကော ဟေတ္ထ အဘိသဒ္ဒေါ "ဗာဋ္ဌာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ၊ နော ပဋိက္ကမန္တိ[၂] အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ"တိအာဒီသု[၃] ဝိယ။ တသ္မာ ယထာ သမုဿိတေသု ဗဟူသု ဆတ္တေသု စေဝ ဓဇေသု စ ယံ အတိရေကပ္ပမာဏံ ဝိသေသဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဉ္စ ဆတ္တံ၊ တံ အတိစ္ဆတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယော အတိရေ-ကပ္ပမာဏော နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏဝိသေသသမ္ပန္နော စ ဓဇော၊ သော အတိဓဇောတိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ စ ဧကတော သန္နိပတိတေသု ဗဟူသု ရာဇကုမာရေသု စေဝ ဒေဝေသု စ ယော ဇာတိဘောဂယသဇ္ဇဿရိယာဒိသမ္ပတ္တီဟိ အတိရေကတရော စေဝ ဝိသေသဝန္တတရော စ ရာဇကုမာရော၊ သော အတိရာဇကုမာရောတိ ဝုစ္စတိ။ ယော အာယုဝဏ္ဏ ဇ္ဇဿရိယ ယသ သမ္ပတ္တိအာဒီဟိ အတိရေကတရော စေဝ ဝိသေသဝန္တတရော စ ဒေဝေါ၊ သော အတိဒေဝေါတိ ဝုစ္စတိ။ တထာရူပေါ ဗြဟ္မာပိ အတိဗြဟ္မာတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝမေဝ အယမ္ပိ ဓမ္မော ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဋ္ဌေန **အဘိဓမ္မော**တိ ဝုစ္စတိ။

သုတ္တန္တဉ္ပိ ပတ္ဝာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဧကဒေသေနေဝ ဝိဘတ္တာ၊ န နိပ္ပဒေသေန။ အဘိဓမ္မံ ပတ္ဝာ ပန သုတ္တန္တဘာဇနီယအဘိဓမ္မဘာဇနီယပဥ္ဘာပုစ္ဆကနယာနံ ဝသေန နိပ္ပဒေသတော ဝိဘတ္တာ။ တထာ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ၊ ဒွါဒသပဒိကော ပစ္စယာ-ကာရော။ ကေဝလဉ္ပိ ဇ္ဇန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ နတ္ထိ။ ပစ္စယာကာရေ စ ပဥ္ဘာပုစ္ဆကံ နတ္ထိ။ သုတ္တန္တဉ္စ ပတ္ဝာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဧကဒေသေ-နေဝ ဝိဘတ္တာ, န နိပ္ပဒေသေန။ အဘိဓမ္မံ ပတ္ဝာ ပန တိဏ္ဏမ္ပိ နယာနံ ဝသေန နိပ္ပဒေသတောဝ[၄] ဝိဘတ္တာ။ တထာ စတ္တာရိ သမ္မပ္ပဓာနာနိ၊ စတ္တာရော ဇ္ဇဒ္ဓိ-ပါဒါ၊ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ စတ္တာရိ ဈာနာနိ၊ စတသော အပ္ပမညာယော၊ ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ၊ စတသော ပဋိသမ္ဘိဒါ။ ကေဝလဉ္ပေတ္ထ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ နတ္ထိ။ သုတ္တန္တံ ပတ္ဝာ စ ဥ္ဘဏံ ဧကဒေသေနေဝ ဝိဘတ္တံ၊ န နိပ္ပဒေသေန။ တထာ ကိလေသာ။ အဘိဓမ္မံ ပတ္ဝာ ပန ဧကဝိဓေန ဥ္ဘဏဝတ္ထူတိအာဒိနာ နယေန မာတိကံ ဌပေတ္ဝာ

၁-တတ္ထ အဘိဓမ္မောတိ (သီ၊ သျာ)
၂-မ ၃-၃၀၂-ဂ၊ သံ ၃-၇၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-သံ ၁-၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-နိပ္ပဒေသတော (သီ၊ သျာ)

နိပ္ပဒေသတောဝ ဝိဘတ္တံ။ တထာ ဧကကတော ပဋ္ဌာယ အနေကေဟိ နယေဟိ ကိလေသာ။ သုတ္တန္တံ ပတ္ဌာ စ ဘူမန္တရပရိစ္ဆေဒေါ[၁] ဧကဒေသေနေဝ ဝိဘတ္တော၊ န နိပ္ပဒေသေန။ အဘိမ္မံ ပန ပတ္ဌာ တိဏ္ဏမ္ပိ နယာနံ ဝသေန ဘူမန္တရ-ပရိစ္ဆေဒေါ နိပ္ပဒေသတောဝ ဝိဘတ္တော။ ဧဝံ မ္မောတိရေကမ္မေဝိသေသဋ္ဌေန အဘိမ္မောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပကရဏပရိစ္ဆေဒတော ပနေသ မ္မသင်္ဂဏီဝိဘင်္ဂဓာတုကထာပုဂ္ဂလပညတ္တိ-ကထာဝတ္ထုယမကပဋ္ဌာနာနံ သတ္တန္နံ ပကရဏာနံ ဝသေန ဋ္ဌိတော။ အယမေတ္ထ အာစရိယာနံ သမာနကထာ။ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ "ကထာဝတ္ထု ကသ္မာ ဂဟိတံ၊ နနု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော အဋ္ဌာရသဝဿာဓိကာနိ ဒ္ဝေ ဝဿသတာနိ အတိက္ကမိတ္ဝာ **မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေနေတံ** ဋ္ဌပိတံ။ တသ္မာ သာဝကဘာသိတတ္တာ ဆဋ္ဌေထ န"န္တိ။ ကိံ ပန ဆပ္ပကရဏာနိ အဘိမ္မောတိ။ ဧဝံ န ဝဒါမီတိ။ အထ ကိံ ဝဒေသီတိ။ သတ္တပ္ပကရဏာနီတိ။ ကတရံ ဂဟေတ္ဝာ သတ္တ ကရောသီတိ[၂]၊ မဟာမ္မဟဒယံ နာမ အတ္ထိ၊ ဧတေန သဟ သတ္တာတိ။ မဟာမ္မဟဒယေ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ကတိပယာဝ ပဥ္ဘာဝါရာ အဝသေသာ၊ ကထာဝတ္ထုနာဝ သဒ္ဓိံ သတ္တာတိ။ နော ကထာဝတ္ထုနာ၊ မဟာဓာတုကထာ နာမ အတ္ထိ၊ တာယ သဒ္ဓိံ သတ္တာတိ။ မဟာဓာတုကထာယံ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ အပ္ပမတ္တိကာဝ တန္တိ အဝသေသာ၊ ကထာဝတ္ထုနာဝ သဒ္ဓိံ သတ္တာတိ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟိ သတ္တပ္ပကရဏာနိ ဒေသေန္တော ကထာဝတ္ထုံ ပတ္ဌာ ယာ ဧသော ပုဂ္ဂလဝါရေ[၃] တာဝ စတူသု ပဥ္ဘေသု ဒ္ဝိန္နံ ပဥ္ဘကာနံ ဝသေန အဋ္ဌမုခါ ဝါဒယုတ္တိ[၄]၊ တံ အာဒိံ ကတ္ဝာ သဗ္ဗကထာမဂ္ဂေသု အသမ္ပုဏ္ဏဘာဏ-ဝါရမတ္တာယ ပါဋ္ဌိယာ မာတိကံ ဋ္ဌပေသိ။ သာ ပနေသာ "ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ။ အာမန္တာ။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ။ နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ။ ပ။ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ။ အာမန္တာ။ ယော သစ္စိကဋ္ဌော ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ။ နဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ။ ပ။ သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ။ သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ။ သဗ္ဗဒါ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ။ သဗ္ဗဒါ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ။ သဗ္ဗေသု ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ။ သဗ္ဗေသု ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာ"တိ[၅] ဧဝံ ပဋ္ဌမံ ဝါဒံ

၁-ဘုမ္မန္တရပရိစ္ဆေဒေါ (သီ၊ သျာ) ၂-ကရောန္တီတိ (သီ) ၃-ပုဂ္ဂလဝါဒေ (သီ၊ သျာ)
၄-အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိ (သျာ၊က) ၅-အဘိ ၄-၁-၁၀-ပိဋ္ဌေသု။

နိဿာယ ပဌမံ နိဂ္ဂဟံ။ ဒုတိယံ နိဿာယ ဒုတိယံ။ပ။ အဌမံ နိဿာယ အဌမံ နိဂ္ဂဟံ ဒသေန္တေန သတ္ထာရာ ဌပိတာ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ မာတိကာဌပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တံ ပနေတံ မာတိကံ ဌပေန္တော ဣမံ ဒိဿာဌပေသိ—"မမ ပရိနိဗ္ဗာနတော အဋ္ဌာရသဝဿာဓိကာနံ ဒ္ဝိန္နံ ဝဿသတာနံ မတ္ထကေ **မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော** နာမ ဘိက္ခု ဘိက္ခုသဟဿမဒ္ဓေ နိသိန္နော သကဝါဒေ ပဋ္ဌ သုတ္တသတာနိ ပရဝါဒေ ပဋ္ဌာတိ သုတ္တသဟဿံ သမောဓာနေတ္ဝာ ဒိဃနိကာယပ္ပမာဏံ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ ဘာဇေဿတိ"တိ။

မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရောပိ ဣဒံ ပကရဏံ ဒေသေန္တော နဲ အတ္တနော ဉာဏေန ဒေသေသိ၊ သတ္ထာရာ ပန ဒိန္နနယေန ဌပိတမာတိကာယ ဒေသေသိ။ ဣတိ သတ္ထာရာ ဒိန္နနယေန ဌပိတမာတိကာယ ဒေသိတတ္တာ သကလမ္ပေတံ ပကရဏံ ဗုဒ္ဓဘာသိတမေဝ နာမ ဇာတံ။ ယထာ ကိံ။ ယထာ မဓုပိဏ္ဍိက-သုတ္တန္တာဒိနိ။ မဓုပိဏ္ဍိကသုတ္တန္တသ္မိဉ္ဒိ ဘဂဝါ "ယတောနိဒါနံ ဘိက္ခု ပုရိသံ ပပဋ္ဌသညာသဒ္ဓိ သမုဒါစရန္တိ၊ ထော စေ နတ္ထိ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ အဇ္ဈောသိတဗ္ဗံ၊ သေဝန္တော ရာဂါနုသယာန"န္တိ ၁ မာတိကံ ဌပေတ္ဝာ ဥဒ္ဒေယျာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

ဓမ္မပ္ပဒဋ္ဌကထာယံ ဘိက္ခု။ **မဟာကစ္စာနတ္ထေရံ** ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဒသဗလေန ဌပိတမာတိကာယ အတ္ထံ ပုစ္ဆိ ံသု။ ထေရော ပုစ္ဆိတမတ္တကေနေဝ အကထေတ္ဝာ ဒသဗလဿ အပစိတိဒဿနတ္ထံ "သေယျထာပိ အာဝုသော ပုရိသော သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသီ"တိ သာရောပမံ အာဟရိတ္ဝာ သာရရုက္ခော ဝိယ ဘဂဝါ၊ သာခါပလာသသဒိသာ သာဝကာ။ သော ဟာဝုသော ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ ပဿံ ပဿတိ စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မ-ဘူတော ဝတ္တာ ပဝတ္တာ အတ္ထဿ နိန္နေတာ အမတဿ ဒါတာ ဓမ္မဿာမိ တထာဂတောတိ သတ္ထာရံ ထောမေတ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ ထေရေဟိ ယာစိတော သတ္ထာရာ ဌပိတမာတိကာယ အတ္ထံ ဝိဘဇိတ္ဝာ "အာကင်္ခမာနာ စ ပန တုမ္ဟေ အာယသ္မန္တော ဘဂဝန္တံယေဝ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆထ၊ သစေ သဗ္ဗညုတညာဏေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိယမာနံ သမေတိ၊ ဂဏ္ဍေယျာထ။ နော စေ၊ မာ ဂဏ္ဍိတ္ထာ"တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန "ယထာ ဝေါ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ၊ တထာ နံ ဓာရေယျာထာ"တိ ဝတ္ဝာ ဥယျောဇေသိ။

၁-မ ၁-၁၅၆-ဝိဋ္ဌေ။

တေ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္ထာ ဒုက္ကထိတံ ကစ္စာနေနာတိ အဓိပ္ပာယော သုဝဏ္ဏာလင်္ကာရံ ဥဿာပေန္တော ဝိယ ဂိဝံ ဥန္နာမေတ္ဝာ သုပုပ္ဖိတသတ-ပတ္တသဿိရိကံ မဟာမုခံ ပူရေန္တော ဗြဟ္မဿရံ နိစ္ဆာရေတ္ဝာ "သာဓု သာဓူ"တိ ထေရဿ သာဓုကာရံ ဒတ္ဝာ "ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခဝေ မဟာကစ္စာနော၊ မဟာပညော ဘိက္ခဝေ မဟာကစ္စာနော၊ မံ စေပိ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ ဧတမတ္ထံ ပဋိပုစ္ဆေယ္ယာထ၊ အဟမ္ပိ တံ ဧဝမေဝ ဗျာကရေယ္ယံ၊ ယထာ တံ မဟာကစ္စာနေန ဗျာကတ"န္တိ အာဟ။

ဧဝံ သတ္ထာရာ အနုမောဒိတကာလတော ပဋ္ဌာယ စ ပန သကလံ သုတ္တံ ဗုဒ္ဓဘာသိတံ နာမ ဇာတံ။ **အာနန္ဒတ္ထေရာဒီဟိ** ဝိတ္ထာရိတသုတ္တောသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝမေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သတ္တာပ္ပကရဏာနိ ဒေသေန္တော ကထာ-ဝတ္ထုံ ပတ္ဝာ ဝုတ္တနယေန မာတိကံ ဌပေသိ။ ဌပေန္တော စ ပန ဣမံ အဒ္ဒသ—

"မမ ပရိနိဗ္ဗာနတော အဋ္ဌာရသဝဿာဓိကာနံ ဒ္ဝိန္နံ ဝဿသတာနံ မတ္ထကေ **မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော** နာမ ဘိက္ခု ဘိက္ခုသဟဿ-မဇ္ဈေ နိသိန္နော သကဝါဒေ ပဉ္စ သုတ္တသတာနိ, ပရဝါဒေ ပဉ္စာတိ သုတ္တသဟဿံ သမောဓာနေတ္ဝာ ဒီဃနိကာယပ္ပမာဏံ ကထာ-ဝတ္ထုပ္ပကရဏံ ဘာဇေသိတိ"တိ။

မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရောပိ ဣမံ ပကရဏံ ဒေသေန္တော နု အတ္ထနော ဉာဏေန ဒေသေသိ၊ သတ္ထာရာ ပန ဒိန္နနယေန ဌပိတမာတိကာယ ဒေသေသိ။ ဣတိ သတ္ထာရာ ဒိန္နနယေန ဌပိတမာတိကာယ ဒေသိတတ္တာ သကလမ္ပေတံ ပကရဏံ ဗုဒ္ဓဘာသိတမေဝ ဇာတံ။ ဧဝံ ကထာဝတ္ထုနာဝ သဒ္ဓိံ သတ္တပ္ပကရဏာနိ အဘိဓမ္မော နာမ။

တတ္ထ **ဓမ္မသင်္ဂဏီပကရဏေ** စတသ္သော ဝိဘတ္တိယော စိတ္တဝိဘတ္တိ၊ ရူပ-ဝိဘတ္တိ၊ နိက္ခေပရာသိ၊ အတ္ထုဒ္ဓါရောတိ။ တတ္ထ ကာမာဝစရကုသလတော အဋ္ဌ အကုသလတော ဒ္ဝါဒသ ကုသလဝိပါကတော သောဠသ အကုသလဝိပါကတော သတ္တ ကိရိယတော ဧကာဒသ ရူပါဝစရကုသလတော ပဉ္စ ဝိပါကတော ပဉ္စ ကိရိယတော ပဉ္စ အရူပါဝစရကုသလတော စတ္တာရိ ဝိပါကတော စတ္တာရိ ကိရိယတော စတ္တာရိ လောကုတ္တရကုသလတော စတ္တာရိ ဝိပါကတော စတ္တာရိတိ ဧကူနနဝုတိ စိတ္တာနိ စိတ္တဝိဘတ္တိ နာမ။ **စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍန္တိ**ပိ ဧတေသေဝ နာမံ။ တံ ဝါစနာမဂ္ဂတော အတိရေကဆဘာဏဝါရံ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ ကေဝိဓေန ဒုဝိဓေနာတိအာဒိနာ နယေန မာတိကံ ဌပေတွာ ဝိတ္ထာရေန ဝိဘဇိတွာ ဒဿိတာ ရူပဝိဘတ္တိ နာမ။ **ရူပကဏ္ဍ**န္တိ ဝေဿဝ နာမံ။ တံ ဝါစနာမဂ္ဂတော အတိရေကဒွိဘာဏဝါရံ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ မူလတော ခန္ဓတော ဒွါရတော ဘူမိတော အတ္ထတော ဓမ္မတော နာမတော လိင်္ဂတောတိ ဧဝံ မူလာဒိဟိ[1] နိက္ခိပိတွာ ဒေသိတော နိက္ခေပရာသိ နာမ။ ဿာ—

မူလတော ခန္ဓတော စာပိ၊ ဒွါရတော စာပိ ဘူမိတော။
အတ္ထတော ဓမ္မတော စာပိ၊ နာမတော စာပိ လိင်္ဂတော။
နိက္ခိပိတွာ ဒေသိတတ္တာ၊ နိက္ခေပေါတိ ပဝုစ္စတိ။

နိက္ခေပကဏ္ဍန္တိ တဿဝ နာမံ။ တံ ဝါစနာမဂ္ဂတော တိမတ္တဘာဏဝါရံ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ ပန တေပိဋကဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ အတ္ထုဒ္ဓါရဘူတံ ယာဝ သရဏာ-ဒုကာ နိက္ခိတ္တံ **အဋ္ဌကထာကဏ္ဍံ** နာမ၊ ယတော မဟာပကရဏိယာ ဘိက္ခူ။ မဟာပကရဏော ဂဏနစာရံ အသလ္လက္ခေန္တာ ဂဏနစာရံ[2] သမာနေန္တိ။ တံ ဝါစနာမဂ္ဂတော ဒွိမတ္တဘာဏဝါရံ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

ဣတိ သကလမ္ပိ ဓမ္မသင်္ဂဏိပကရဏံ ဝါစနာမဂ္ဂတော အတိရေကတေရသ-မတ္တဘာဏဝါရံ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။ ဧဝမေတံ—

စိတ္တဝိဘတ္တိ ရူပဉ္စ၊ နိက္ခေပေါ အတ္ထဇောတနာ။
ဂန္ထိရံ နိပုဏံ ဌာနံ၊ တမ္ပိ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ။

တဒနန္တရံ **ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏံ** နာမ။ တံ ခန္ဓဝိဘင်္ဂေါ အာယတနဝိဘင်္ဂေါ ဓာတုဝိဘင်္ဂေါ သစ္စဝိဘင်္ဂေါ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေါ ပစ္စယာကာရဝိဘင်္ဂေါ သတိ-ပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂေါ သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေါ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေါ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂေါ မဂ္ဂင်္ဂ-ဝိဘင်္ဂေါ[3] ဈာနဝိဘင်္ဂေါ အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂေါ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေါ ပဋိသမ္ဘိဒါ-ဝိဘင်္ဂေါ ဉာဏဝိဘင်္ဂေါ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေါ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေါတိ အဋ္ဌာရသ-ဝိဓေန ဝိဘတ္တံ။

၁-မူလာဒိနိ (သီ၊ က) ၂-ဂဏနဝါရံ (သီ)၊ ဂဏနံ (သျာ) ၃-မဂ္ဂဝိဘင်္ဂေါ (သီ၊ သျာ)

တတ္ထ ခန္ဓဝိဘင်္ဂေါ သုတ္တန္တဘာဇနီယအဘိဓမ္မဘာဇနီယပဉ္ဉာပုဒ္ဓကာနံ ဝသေန တိဓာ ဝိဘတ္တော။ သော ဝါစနာမဂ္ဂတော ပဓ္ဓမတ္တဘာဏဝါရော၊ ဝိတ္ထာရိယမာနော ပန အနန္တော အပရိမာဏော ဟောတိ။ တတော ပရံ အာယတနဝိဘင်္ဂါဒယောပိ တေဟေဝ တိဟိ နယေဟိ ဝိဘတ္တာ။ တေသု အာယတနဝိဘင်္ဂေါ ဝါစနာမဂ္ဂတော အတိရေကဘာဏဝါရော။ ဓာတုဝိဘင်္ဂေါ ဒ္ဝိမတ္တဘာဏဝါရော။ တထာ သစ္စဝိဘင်္ဂေါ။ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ နတ္ထိ။ ဝါစနာမဂ္ဂတော ပနေသ အတိရေကဘာဏဝါရမတ္တော။ ပစ္စယာကာရဝိဘင်္ဂေါ ဆမတ္တဘာဏဝါရော။ ပဉ္ဉာပုဒ္ဓကံ ပနေတ္ထ နတ္ထိ။ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂေါ အတိရေကဘာဏဝါရမတ္တော။ တထာ သမ္မပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်ဝိဘင်္ဂါ။ ဈာနဝိဘင်္ဂေါ ဒ္ဝိဘာဏဝါရမတ္တော။ အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂေါ အတိရေကဘာဏဝါရမတ္တော။ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေပိ သုတ္တန္တဘာဇနီယံ နတ္ထိ။ ဝါစနာမဂ္ဂတော ပနေသ အတိရေကဘာဏဝါရမတ္တော။ တထာ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်္ဂေါ။ ဉာဏဝိဘင်္ဂေါ ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တော။ ဝါစနာမဂ္ဂတော ပနေသ တိမတ္တဘာဏဝါရော။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေါပိ ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တော။ ဝါစနာမဂ္ဂတော ပနေသ တိမတ္တဘာဏဝါရော။ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေါ တိဝိဓေန ဝိဘတ္တော။ ဝါစနာမဂ္ဂတော ပနေသ အတိရေကဒ္ဝိဘာဏဝါရမတ္တော။ သဗ္ဗေပိ ဝိတ္ထာရိယမာနာ အနန္တာ အပရိမာဏာ ဟောန္တိ။ ဧဝမေတံ ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏံ ဝါစနာမဂ္ဂတော ပဓ္ဓတိ°သမတ္တဘာဏဝါရံ၊ ဝိတ္ထာရတော ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ **ဓာတုကထာပကရဏံ** နာမ။ တံ သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ၊ အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ၊ သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ၊ အသင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ၊ သမ္မယောဂေါ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ သမ္မယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေန သမ္မယုတ္တံ၊ သမ္မယုတ္တေန သမ္မယုတ္တံ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သင်္ဂဟိတေန သမ္မယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သမ္မယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတံ၊ အသင်္ဂဟိတေန သမ္မယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတန္တိ စုဒ္ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တံ။ တံ ဝါစနာမဂ္ဂတော အတိရေကဆဘာဏဝါရမတ္တံ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ **ပုဂ္ဂလပညတ္တိ** နာမ။ သာ ခန္ဓပညတ္တိ အာယတနပညတ္တိ ဓာတုပညတ္တိ သစ္စပညတ္တိ ဣန္ဒြိယပညတ္တိ ပုဂ္ဂလပညတ္တိတိ ဆဗ္ဗိဓေန ဝိဘတ္တာ။ သာ ဝါစနာမဂ္ဂတော အတိရေကပဉ္စဘာဏဝါရာ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနာ ပန အနန္တာ အပရိမာဏာဝ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ **ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ** နာမ။ တံ သကဝါဒေ ပဉ္စ သုတ္တသတာနိ, ပရဝါဒေ ပဉ္စာတိ သုတ္တသဟဿံ သမောဓာနေတ္ဝာ ဝိဘတ္တံ။ တံ ဝါစနာ-မဂ္ဂတော ဇာဒါနိ ပေါတ္ထကေ လိခိတံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ သင်္ဂီတိအာရောပိတနယေန ဒီဃနိကာယပ္ပမာဏံ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ **ယမကံ** နာမ။ တံ မူလယမကံ ခန္ဓယမကံ အာယတနယမကံ ဓာတုယမကံ သစ္စယမကံ သင်္ခါရယမကံ အနုသယယမကံ စိတ္တယမကံ ဓမ္မယမကံ ဣန္ဒြိယယမကန္တိ ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တံ။ တံ ဝါစနာမဂ္ဂတော ဝိသဘာဂဏဝါရသတံ[၁]၊ ဝိတ္ထာရတော ပန အနန္တမပရိမာဏံ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ **မဟာပကရဏံ** နာမ။ **ပဋ္ဌာန**န္တိ ဝိ တသ္သေဝ နာမံ။ တံ ဟေတု-ပစ္စယော အာရမ္မဏပစ္စယော အဓိပတိပစ္စယော အနန္တရပစ္စယော သမနန္တရ-ပစ္စယော သဟဇာတပစ္စယော အညမညပစ္စယော နိဿယပစ္စယော ဥပနိဿယ-ပစ္စယော ပုရေဇာတပစ္စယော ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော အာသေဝနပစ္စယော၊ ကမ္မပစ္စယော ဝိပါကပစ္စယော အာဟာရပစ္စယော ဣန္ဒြိယပစ္စယော ဈာန-ပစ္စယော မဂ္ဂပစ္စယော သမ္ပယုတ္တပစ္စယော ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော အတ္ထိပစ္စယော နတ္ထိပစ္စယော ဝိဂတပစ္စယော အဝိဂတပစ္စယောတိ ပစ္စယဝသေန ဘာဝ စတုဝိသတိဝိဓေန ဝိဘတ္တံ။

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ပဋ္ဌာနံ သမာနေတဗ္ဗံ—ကုသလတ္တိကာဒယော ဟိ ဒွါဝိသတိ တိကာ နာမ။ ဟေတူ ဓမ္မာ နဟေတူ ဓမ္မာ။ပ။ သရဏာ ဓမ္မာ အရဏာ ဓမ္မာတိ ဣမေ သတံ ဒုကာ။ အပရေပိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ။ပ။ ခယေ ဉာဏံ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ ဒွါစတ္တာလီသ သုတ္တန္တိကဒုကာ နာမ။ တေသု ဒွါဝိသတိ တိကာ သတံ ဒုကာတိ အယံ အာဟစ္စဘာသိတာ ဇိနဝစန-ဘူတာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ သတ္တန္နံ ပကရဏာနံ မာတိကာ နာမ။

အထာပရေ ဒွါစတ္တာလီသ သုတ္တန္တိကဒုကာ ကုတောပဘဝါ ကေန ဌပိတာ ကေန ဒေသိတာတိ။ **ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရပ္ပဘဝါ၊** တေန ဌပိတာ တေန ဒေသိတာတိ။ ဣမေ ဌပေန္တော ပန ထေရော နာဂသမုက္ကံ-သိကေန အတ္တနော ဉာဏေန ဌပေသိ။ ဧကုတ္တရိယံ ပန ဧကနိပါတ ဒုကနိပါတ သင်္ဂီတိ ဒသုတ္တရသုတ္တန္တေဟိ သမောဓာနေတ္ဝာ အာဘိဓမ္မိကတ္ထေရာနံ သုတ္တန္တ ပတ္ဝာ အကိလမနတ္ထံ ဌပိတာ။ တေ ပနေတေ ဧကသ္မိံ နိက္ခေပကဏ္ဍေ ယေဝ

၁–ဝိသံ ဘာဏဝါရသတံ (သီ)

မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ဝိဘတ္တာ၊ သေသဋ္ဌာနေသု ယာဝ သရဏာဒုကာ အဘိဓမ္မော ဝိဘတ္တော။

သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန ဟိ အနုလောမပဋ္ဌာနေ ဒ္ဝါဝိသတိ တိကေ နိဿာယ **တိက-ပဋ္ဌာနံ** နာမ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ သတံ ဒုကေ နိဿာယ **ဒုကပဋ္ဌာနံ** နာမ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တတော ပရံ ဒ္ဝါဝိသတိ တိကေ ဂဟေတ္ဝာ ဒုကသတေ ပက္ခိပိတ္ဝာ **ဒုကတိကပဋ္ဌာနံ** နာမ ဒဿိတံ။ တတော ပရံ ဒုကသတံ ဂဟေတ္ဝာ ဒ္ဝါဝိသတိယာ တိကေသု ပက္ခိပိတ္ဝာ **တိကဒုကပဋ္ဌာနံ** နာမ ဒဿိတံ။ တိကေ ပန တိကေသုယေဝ ပက္ခိပိတ္ဝာ **တိကတိကပဋ္ဌာနံ** နာမ ဒဿိတံ။ ဒုကေ စ ဒုကေသုယေဝ ပက္ခိပိတ္ဝာ **ဒုကဒုကပဋ္ဌာနံ** နာမ ဒဿိတံ။ ဧဝံ—

တိကဉ္စ ပဋ္ဌာနဝရံ ဒုကုတ္တမံ၊
ဒုကတိကဉ္စေဝ တိကဒုကဉ္စ။
တိကတိကဉ္စေဝ ဒုကဒုကဉ္စ၊
ဆ **အနုလောမမိဒံ** နယာ သုဂမ္ဘီရာတိ။

ပစ္စနီယပဋ္ဌာနေပိ ဒ္ဝါဝိသတိကိကေ နိဿာယ **တိကပဋ္ဌာနံ** နာမ၊ ဒုကသတံ နိဿာယ **ဒုကပဋ္ဌာနံ** နာမ၊ ဒ္ဝါဝိသတိတိကေ ဒုကသတေ ပက္ခိပိတ္ဝာ **ဒုကတိက-ပဋ္ဌာနံ** နာမ၊ ဒုကသတံ ဒ္ဝါဝိသတိယာ တိကေသု ပက္ခိပိတ္ဝာ **တိကဒုကပဋ္ဌာနံ** နာမ၊ တိကေ တိကေသုယေဝ ပက္ခိပိတ္ဝာ **တိကတိကပဋ္ဌာနံ** နာမ၊ ဒုကေ ဒုကေသုယေဝ ပက္ခိပိတ္ဝာ **ဒုကဒုကပဋ္ဌာနံ** နာမာတိ ပစ္စနီယေပိ ဆဟိ နယေဟိ ပဋ္ဌာနံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တေန ဝုတ္တံ—

တိကဉ္စ ပဋ္ဌာနဝရံ ဒုကုတ္တမံ၊
ဒုကတိကဉ္စေဝ တိကဒုကဉ္စ။
တိကတိကဉ္စေဝ ဒုကဒုကဉ္စ၊
ဆ **ပစ္စနီယမိဒံ** နယာ သုဂမ္ဘီရာတိ။

တတော ပရံ အနုလောမပစ္စနီယေပိ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဆ နယာ ဒဿိတာ။ တေနာဟ—

တိကဉ္စ ပဋ္ဌာနဝရံ ဒုကုတ္တမံ၊
ဒုကတိကဉ္စေဝ တိကဒုကဉ္စ။
တိကတိကဉ္စေဝ ဒုကဒုကဉ္စ၊
ဆ **အနုလောမပစ္စနီယမိဒံ** နယာ သုဂမ္ဘီရာတိ။

တဒနန္တရံ ပစ္စနီယာနုလောမေပိ ဧတေဟေဝ ဆဟိ နယေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ တေနာဟ—

တိကဋ္ဌ ပဋ္ဌာနဝရံ ဒုကုတ္တမံ၊
ဒုကတိကဋ္ဌေဝ တိကဒုကဋ္ဌ။
တိကတိကဋ္ဌေဝ ဒုကဒုကဋ္ဌ၊
ဆ **ပစ္စနီယာနုလောမမှိ** နယာ သုဂမ္ဘီရာတိ။

ဧဝံ အနုလောမေ ဆ ပဋ္ဌာနာနိ ပဋိလောမေ ဆ အနုလောမပစ္စနီယေ ဆ ပစ္စနီယာနုလောမေ ဆ ပဋ္ဌာနာနီတိ ဇုဒံ စတုဝီသတိသမန္တပဋ္ဌာန-သမောဓာနံ ပဋ္ဌာနံ မဟာပကရဏံ နာမ။

ဇုဒါနိ ဇုမဿ အဘိဓမ္မဿ ဂမ္ဘီရဘာဝဝိဇာနနတ္ထံ **စတ္တာရော သာဂရာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ သံသာရသာဂရော, ဇလသာဂရော, နယသာဂရော, ဉာဏ-သာဂရောတိ။ တတ္ထ **သံသာရသာဂရော** နာမ—

ခန္ဓာနဋ္ဌ ပဋိပါဋိ၊ ဓာတုအာယတနာန စ။
အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတီတိ

ဧဝံ ဝုတ္တံ သံသာရဝဋ္ဌံ။ သ္ဓာယံ ယသ္မာ ဇုမေသံ သတ္တာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတိ။ ဧတ္တကာနဉိ ဝဿသတာနံ ဝါ ဝဿသဟဿာနံ ဝါ ဝဿသတသဟဿာနံ ဝါ ကပ္ပသတာနံ ဝါ ကပ္ပသဟဿာနံ ဝါ ကပ္ပ-သတသဟဿာနံ ဝါ မတ္ထကေ သတ္တာ ဥပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ နာဟေသုန္တိ ဝါ, အသုကဿ နာမ ရညော ကာလေ ဥပ္ပန္နာ၊ အသုကဿ ဗုဒ္ဓဿ ကာလေ ဥပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ နာဟေသုန္တိ ဝါ အယံ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။[၁] "ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ ဇုတော ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသိ၊ အထ ပစ္ဆာ သမဘဝီ"တိ[၂] ဇုမိနာ ပန နယေန သံသာရသာဂရော အနမ-တဂ္ဂေါဝ[၁]။

မဟာသမုဒ္ဒေါ ပန **ဇလသာဂရော** နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စတုရာသီတိယောဇနသဟဿဂမ္ဘီရော။ တတ္ထ ဥဒကဿ အာဋ္ဌကသတေဟိ ဝါ အာဋ္ဌကသဟဿေဟိ ဝါ အာဋ္ဌကသတသဟဿေဟိ ဝါ ပမာဏံ နာမ

၁-၁-တသ္မာ "ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ။ ပ။ သမဘဝီ"တိ ဇုမိနာ နယေန အနမတဂ္ဂေါဝ။ (?)
သ္ဓာယံ ယသ္မာ န ပညာယတိ၊ တသ္မာ အနမတဂ္ဂေါဝါတိ ဟိ သမ္ဗန္ဓော။
၂-အံ ၃-၃၄၆-ပိဋ္ဌေ။

နတ္ထိ၊ အထ ခေါ အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတွေဝ သင်္ချံ[၁] ဂစ္ဆတိ။ အယံ ဇလသာဂရော နာမ။

ကတမော **နယသာဂရော။** တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ ဒွေပိ ဟိ တန္တိယော ပစ္စဝေက္ခန္တာနံ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာနံ ပသာဒဗဟုလာနံ ဉာဏုတ္တရာနံ ကုလပုတ္တာနံ အနန္တံ ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကတမာ ဒွေ။ ဝိနယဉ္ဇ အဘိဓမ္မဉ္ဇ။ ဝိနယဓရ-ဘိက္ခူနဉ္ဇိ ဝိနယတန္တိံ ပစ္စဝေက္ခန္တာနံ "ဒေါသာနုရူပံ သိက္ခာပဒပညာပနံ နာမ 'ဣမသ္မိံ ဒေါသေ ဣမသ္မိံ ဝီတိက္ကမေ ဣဒံ နာမ ဟောတီ'တိ သိက္ခာပဒပညာပနံ အညေသံ အဝိသယော၊ ဗုဒ္ဓါနမေဝ ဝိသယော"တိ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပေယျာလံ ပစ္စဝေက္ခန္တာနံ, နီလပေယျာလံ ပစ္စဝေက္ခန္တာနံ, သဉ္ဇရိတ္တပေယျာလံ ပစ္စ-ဝေက္ခန္တာနံ အနန္တံ ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အာဘိဓမ္မိကဘိက္ခူနမ္ပိ "ခန္ဓန္တရံ အာယတနန္တရံ ဓာတွန္တရံ ဣန္ဒြိယန္တရံ ဗလဗောဇ္ဈင်ကမ္မဝိပါကန္တရံ ရူပါရူပ-ပရိစ္ဆေဒံ သဏ္ဌသုခုမဓမ္မံ ဂဂနတလေ တာရကရူပါနိ ဂဏ္ဌန္တော ဝိယ ရူပါရူပဓမ္မေ ပဗ္ဗံ ပဗ္ဗံ ကောဋ္ဌာသံ ကောဋ္ဌာသံ ကတွာ ဝိဘဇန္တော ဒသေသိ ဝတ နော သတ္ထာ"တိ အဘိဓမ္မတန္တိံ ပစ္စဝေက္ခန္တာနံ အနန္တံ ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဧဝံ ဥပ္ပတ္တိယာ ပနဿ ဣဒံ ဝတ္ထုပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ—**မဟာဂတိဂမိယ၂တိဿ-ဒတ္တတ္ထေရော** ကိရ နာမ "မဟာဗောဓိံ ဝန္ဒိဿာမီ"တိ ပရတီရံ ဂစ္ဆန္တော နာဝါယ ဥပရိတလေ နိသိန္နော မဟာသမုဒ္ဒံ ဩလောကေသိ။ အထဿ တသ္မိံ သမယေ နေဝ ပရတီရံ ပညာယိတ္ထ၊ န ဩရိမတီရံ။ ဦမိဝေဂပ္ပဘေဒသမုဂ္ဂတ-ဇလစုဏ္ဏပရိကိဏ္ဏော ပန ပသာရိတရဇတပဋ္ဌသုမနပုပ္ဖသန္ဆရသဒိသော မဟာ-သမုဒ္ဒေါဝ ပညာယိတ္ထ။ သော "ကိံ နု ခေါ မဟာသမုဒ္ဒဿ ဦမိဝေဂေါ ဗလဝါ၊ ဥဒါဟု စတုဝီသတိပ္ပဘေဒေ သမန္တပဋ္ဌာနေ နယမုခံ ဗလဝ"န္တိ စိန္တေသိ။ အထဿ မဟာသမုဒ္ဒေ ပရိစ္ဆေဒေါ ပညာယတိ။ အယဉ္ဇိ ဟေဋ္ဌာ မဟာပထဝိယာ ပရိစ္ဆိန္နော၊ ဥပရိ အာကာသေန, ဧကတော စက္ကဝါဋ္ဌပဗ္ဗတေန, ဧကတော ဝေလန္တေန ပရိစ္ဆိန္နော။ သမန္တပဋ္ဌာနဿ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ န ပညာယတီတိ သဏ္ဌသုခုမဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဗလဝပီတိ ဥပ္ပန္နာ၊ သော ပီတိံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ယထာနိသိန္နောဝ သဗ္ဗကိလေသေ ခေပေတွာ အဂ္ဂဖလေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာယ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

၁-သခ်ံ (သီ) ၂-မဟာဂတိမ္မယ (သီ)

အတ္ထေဝ ဂန္ဓိရဂတံ သုဒုဗ္ဗုဓံ၊
သယံ အဘိညာယ သဟေတုသမ္ဘဝံ။
ယထာနုပုဗ္ဗံ နိဒိလေန ဒေသိတံ၊
မဟေသိနာ ရူပဂတံဝ ပဿတိတိ။

အယံ နယသာဂရော နာမ။

ကတမော **ဉာဏသာဂရော**။ သမ္ဗညုတညာဏံ ဉာဏသာဂရော နာမ။ "အယံ သံသာရသာဂရော နာမ, အယံ ဇလသာဂရော နာမ, အယံ နယသာဂရော နာမာ"တိ ဟိ အညေန နာ သက္ကာ ဇာနိတုံ၊ သမ္ဗညုတညာဏေနေဝ သက္ကာ ဇာနိတုန္တိ သမ္ဗညုတညာဏံ ဉာဏသာဂရော နာမ။ ဣမေသု စတူသု သာဂရေသု ဣမသ္မိံ ဌာနေ နယသာဂရော အဓိပ္ပေတော။ ဣမဉ္စိ သမ္ဗညုဗုဒ္ဓါဝ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။

အယမ္ပိ ဘဂဝါ ဗောဓိမူလေ နိသိန္နော ဣမံ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ "ဣမံ ဝတ မေ ဓမ္မံ သေန္တသ္သ ဂဝေသန္တသ္သ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ[1] ဝိတိဝတ္တာနိ၊ အထ မေ ဣမသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နေန ဒိယဍ္ဎကိလေသဟဿံ ခေပေတ္ဝာ အယံ ဓမ္မော ပဋိဝိဒ္ဓေါ"တိ ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခန္တော သတ္တာဟံ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ တတော တမ္ပာ ပလ္လင်္ကာ ဝုဋ္ဌာယ "ဣမသ္မိံ ဝတ မေ ပလ္လင်္ကေ သမ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဒ္ဓ"န္တိ အနိမိသေဟိ စက္ခူဟိ သတ္တာဟံ ပလ္လင်္ကံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ တတော ဒေဝတာနံ "အဇ္ဇာပိ နူန သိဒ္ဓတ္ထသ္သ ကတ္တုမ္ဘကိစ္စံ အတ္ထိ၊ ပလ္လင်္ကသ္မိဉ္စိ အာလယံ နဝိဇဟတီ"တိ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။

သတ္ထာ ဒေဝတာနံ ဝိတက္ကံ ဥတ္ဝာ တာဝဒေဝ တာသံ ဝိတက္ကဂူပသမနတ္ထံ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တ္ဝာ ယမကပါဋိဟာရိယံ ဒဿေသိ။ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကသ္မိံ ဟိ ကတပါဋိဟာရိယဒ္ဓ ဉာတိသမာဂမေ ကတပါဋိဟာရိယဒ္ဓ ပါဋိယပုတ္တသမာဂမေ[2] ကတပါဋိဟာရိယဒ္ဓ သင်္ဃံ ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ[3] ကတယမကပါဋိဟာရိယသဒိသမေဝ အဟောသိ။ ဧဝံ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကတ္ဝာ ပလ္လင်္ကသ္မာ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနသ္မ စ အန္တရေ အာကာသတော သြရိယ သတ္တာဟံ စင်္ကမိ။ ဣမေသု စ ကေဝိသတိယာ ဒိဝသေသု ကေဒိဝသေပိ သတ္တ၊ သရိရတော ရသ္မိယော နိက္ခန္တာ။

စတူသ္မိ ပန သတ္တာဟေ ပစ္ဆိမတ္တရာယ ဒိသာယ ရတနဃရေ နိသိဒိ။ ရတနဃရံ နာမ နေဝ သတ္တရတနမယံ ဂေဟံ၊ သတ္တန္နံ ပန ပကရဏာနံ

၁-အသင်္ချေယျာနိ (သီ)
၂-ပါဋိကပုတ္တသမာဂမေ (သီ)၊ ပါထိကပုတ္တသမာဂမေ (က)
၃-ဂဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ (သီ၊ သျာ)

သမ္မသိဘဋ္ဌာနံ ရတနဃရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ မ္မေသင်္ဂဏိ သမ္မသန္တဿာပိ သရီရတော ရသ္မိယော နနိက္ခန္တာ။ ဝိဘင်ပ္ပကရဏံ၊ ဓာတုကထံ၊ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ၊ ယမကပ္ပကရဏံ သမ္မသန္တဿာပိ သရီရတော ရသ္မိယော နနိက္ခန္တာ။ ယဒါ ပန မဟာပကရဏံ ဩရုယှ ဟေတုပစ္စယော အာရမ္မဏ-ပစ္စယော။ ပ။ အဝိဂတပစ္စယောတိ သမ္မသနံ အာရဘိ၊ အထဿ စတုဝီသတိ-သမန္တပဋ္ဌာနံ သမ္မသန္တဿ ဧကန္တတော သဗ္ဗညုတညာဏံ မဟာပကရဏေယေဝ ဩကာသံ လဘိ။ ယထာ ဟိ တိမိရပိင်လမဟာမစ္ဆော စတုရာသီတိယောဇန-သဟဿဂမ္ဘီရေ မဟာသမုဒ္ဒေယေဝ ဩကာသံ လဘတိ၊ ဧဝမေဝ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဧကန္တတော မဟာပကရဏေယေဝ ဩကာသံ လဘိ။

သတ္ထု ဧဝံ လဒ္ဓေါကာသေန သဗ္ဗညုတညာဏေန ယထာသုခံ သဏ္ဌသုခုမဓမ္မံ သမ္မသန္တဿ သရီရတော နီလ ပီတ လောဟိတောဒါတ မဉ္ဇိဋ္ဌ ပဘဿရဝသေန ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော နိက္ခမိ သု။ ကေသမဿုဟိ စေဝ အက္ခီနဉ္ဇ နီလဋ္ဌာနေဟိ **နီလရသ္မိယော** နိက္ခမိ သု၊ ယာသံ ဝသေန ဂဂနတလံ အဉ္ဇနစုဏ္ဏသမောကိဏ္ဏံ ဝိယ ဥမာပုပ္ပနီလုပ္ပလဒလသဉ္ဆန္ဒံ ဝိယ ဝီတိပတန္တမဏိတာလဝဏ္ဏံ ဝိယ သမ္ပသာရိတမေစကပဋံ ဝိယ စ အဟောသိ။

ဆဝိတော စေဝ အက္ခီနဉ္ဇ ပီတဋ္ဌာနေဟိ **ပီတရသ္မိယော** နိက္ခမိ သု၊ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ သုဝဏ္ဏရသဓာရာဘိသိဉ္ဇမာနာ၂ ဝိယ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌ-ပသာရိတာ ဝိယ ကုင်္ကုမစုဏ္ဏကဏိကာရပုပ္ပသမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိယ စ ဝိရောစိ သု။

မံသလောဟိတေဟိ စေဝ အက္ခီနဉ္ဇ ရတ္တဋ္ဌာနေဟိ **လောဟိတရသ္မိယော** နိက္ခမိ သု၊ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ စီနပိဋ္ဌစုဏ္ဏရဉ္ဇိတာ ဝိယ သုပက္က-လာခါရသသိဉ္ဇမာနာ ဝိယ ရတ္တကမ္ဗလပရိက္ခိတ္တာ ဝိယ ဇယသုမနပါရိဘဒ္ဒက-ဗန္ဓုဇီဝကကုသုမသမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိယ စ ဝိရောစိ သု။

အဋ္ဌိဟိ စေဝ ဒန္တေဟိ စ အက္ခီနဉ္ဇ သေတဋ္ဌာနေဟိ **ဩဒါတရသ္မိယော** နိက္ခမိ သု၊ ယာသံ ဝသေန ဒိသာဘာဂါ ရဇတဃဋ္ဌေဟိ အာသိဉ္ဇမာနခီရဓာရာ-သမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိယ သမ္ပသာရိတရဇတပဋ္ဌဝိတာနာ ဝိယ ဝီတိပတန္တရဇတ-တာလဝဏ္ဏာ ဝိယ ကုန္ဒကုမုဒသိန္ဒုဝါရသုမနမလ္လိကာဒိကုသုမသဉ္ဆန္ဒာ ဝိယ စ ဝိရောစိ သု။

၁-မဉ္ဇေဋ္ဌ (သီ) ၂-သုဝဏ္ဏဓာရနိသိဉ္ဇမာနာ (က)၊ သုဝဏ္ဏရသဓာရာဟိ သိဉ္ဇမာနာ (သီ)

မဒ္ဓိဋ္ဌပဘာဿရာ ပန တမှာ တမှာ သရိရပ္ပဒေသာ နိက္ခမိ'သု။ ဇုတိ တာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော နိက္ခမိတ္ဝာ ဃနမဟာပထဝိ' ဂဏ္ဍိ'သု။

စတုနဟုတာမိကဒ္ဓိယောဇနသတသဟဿမဟလာ မဟာပထဝီ နိဒ္ဒန္တ-သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍိ ဝိယ အဟောသိ။ အထ မဟာပထဝိ' ဘိန္နိတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ ဥဒကံ ဂဏ္ဍိ'သု။ ပထဝိသန္ဓာရကံ အဋ္ဌနဟုတာမိကစတုယောဇနသတသဟဿ-မဟလံ ဥဒကံ သုဝဏ္ဏကလသေဟိ အာသိဉ္စမာနဝိလိနသုဝဏ္ဏံ ဝိယ အဟောသိ။ ဥဒကံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဝါတံ အဂ္ဂဟေသုံ။ ဆနဟုတာမိကနဝယောဇနသတ-သဟဿမဟလော ဝါတော သမုဿိတသုဝဏ္ဏကဋ္ဌန္ဓော ဝိယ အဟောသိ။ ဝါတံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ အဇ္ဈာကာသံ ပက္ခန္ဒိ'သု။

ဥပရိဘာဂေန ဥဂ္ဂန္ဒွာပိ စာတုမဟာရာဇိကေ ဂဏ္ဍိ'သု။ တေ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ တာဝတိ'သေ၊ တတော ယာမေ၊ တတော တုသိတေ၊ တတော နိမ္မာနရတိ၊ တတော ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ၊ တတော နဝ ဗြဟ္မလောကေ၊ တတော ဝေဟပ္ဖလေ၊ တတော ပဉ္စ သုဒ္ဓါဝါသေ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ စတ္တာရော အာရုပ္ပေ ဂဏ္ဍိ'သု။ စတ္တာရော စ အာရုပ္ပေ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ အဇ္ဈာကာသံ ပက္ခန္ဒိ'သု။

တိရိယဘာဝေဟိ အနန္တာ လောကဓာတုယော ပက္ခန္ဒိ'သု။ ဇွေကေသု ဌာနေသု စန္ဒမိ စန္ဒပ္ပဘာ နတ္ထိ၊ သူရိယေ[1] သူရိယပ္ပဘာ နတ္ထိ၊ တာရကရူပေသု တာရကရူပပ္ပဘာ နတ္ထိ၊ ဒေဝတာနံ ဥယျာနဝိမာနကပ္ပရုက္ခေသု စေဝ သရိရေသု စ အာဘရဏေသု စာတိ သဗ္ဗတ္ထ ပဘာ နတ္ထိ။ တိသဟဿိမဟာသဟဿိ-လောကဓာတုယာ[2] အာလောကဖရဏသမတ္ထော မဟာဗြဟ္မာပိ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပနကော ဝိယ အဟောသိ။ စန္ဒသူရိယတာရကရူပဒေဝတုယျာန[2]ဝိမာန-ကပ္ပရုက္ခာနံ ပရိစ္ဆေဒမတ္တကမေဝ ပညာယိတ္ထ။ ဇွေကံ ဌာနံ ဗုဒ္ဓရသ္မိဟိယေဝ အဇ္ဈောတ္ထဋံ အဟောသိ။ အယဉ္စ နေဝ ဗုဒ္ဓါနံ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ, န ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ။ သဏ္ဌသုခုမဓမ္မံ ပန သမ္မသတော လောကနာထဿ လောဟိတံ ပသီဒိ၊ ဝတ္ထုရူပံ ပသီဒိ၊ ဆဝိဝဏ္ဏော ပသီဒိ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏဓာတု သမန္တာ အသီတိဟတ္ထမတ္တေ ပဒေသေ နိစ္စလာဝ အဋ္ဌာသိ။ ဇုမိနာ နိဟာရေန သတ္တာဟံ သမ္မသိ။

သတ္တ ရတ္တိန္ဒိဝါနိ သမ္မသိတဓမ္မော ကိတ္တကော အဟောသီတိ။ အနန္တော အပရိမာဏော အဟောသိ။ အယံ တာဝ မနသာဒေသနာ နာမ။ သတ္ထာ ပန ဧဝံ သတ္တာဟံ မနသာ စိန္တိတဓမ္မံ ဝစီဘေဒံ ကတ္ဝာ ဒေသေန္တော

၁-သုရိယေ (သီ၊ သျာ) ၂-....ဓာတုယော (သျာ၊က) ၃-....ဒေဝုယျာန (က)

ဝဿသတေနပိ ဝဿသဟဿေနပိ ဝဿသတသဟဿေနပိ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ဒေသေတုံ နု သက္ကောတီတိ နု ဝတ္တဗ္ဗံ။ အပရဘာဂေပိ ဟိ တထာဂတော တာဝတိံသဘဝနေ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ ဒဿသဟဿ-စက္ကဝါဠဒေဝတာနံ မဇ္ဈေ နိသိန္နော မာတရံ ကာယသက္ခိံ ကတွာ "ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ" တိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သတ္တာဟေန သဟဿဘာဂေန သတသဟဿဘာဂေန ဓမ္မန္တရာ ဓမ္မန္တရံ သင်္ကမိတွာ သင်္ကမိတွာဝ ဒေသေသိ။ တယော မာသေ နိရန္တရံ ပဝတ္တိတဒေသနာ ဝေနေန ပဝတ္တာ အာကာသဂင်္ဂါ ဝိယ အဓောမုခဝဿပိတဥဒကဃဋာ နိက္ခန္တဥဒကဓာရာ ဝိယ စ ဟုတွာ အနန္တာ.အပရိမာဏာ အဟောသိ။

ဗုဒ္ဓါနဥ္စိ ဘတ္တာနုမောဒနကာလေပိ ထောကံ ဝမုတွာ အနုမောဒေန္တောနံ ဒေသနာ ဒီဃမဇ္ဈိမနိကာယပ္ပမာဏာ ဟောတိ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပန သမ္ပတ္တ-ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တောနံ ဒေသနာ သံယုတ္တအင်္ဂုတ္တရိကဒ္ဝေမဟာနိကာ-ယပ္ပမာဏာဝ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ဗုဒ္ဓါနဥ္စိ ဘဝင်္ပရိဝါသော လဟုကော၊ ဒန္တာဝရဏံ သုဖုသိတံ[1]၊ မုခါဒါနံ သိလိဋ္ဌံ၊ ဇိဝှါ မုဒုကာ၊ သရော မဓုရော၊ ဝစနံ လဟုပရိဝတ္တံ၊ တသ္မာ တံ မုဟုတ္တံ ဒေသိတဓမ္မောပိ ဇ္ဈောကော ဟောတိ။ တေမာသံ ဒေသိတဓမ္မော ပန အနန္တော အပရိမာဏောယေဝ။

အာနန္ဒတ္ထေရော ဟိ ဗဟုသုတော တိပိဋကဓရော ပဋိဘာန ဂါထာ သဟဿာနိ သဋ္ဌိ ပဒသဟဿာနိ လတာပုပ္ဖါနိ အာကဍ္ဎန္တော ဝိယ ဋ္ဌိတပဒေနေဝ ဌတွာ ဂဏှာတိ ဝါ ဝါစေတိ ဝါ ဒေသေတိ ဝါ။ ဇ္ဈောကော ထေရဿ ဧကော ဥဒ္ဒေသဓရော နာမ ဟောတိ။ ထေရဿ ဟိ အနုပဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဒဒမာနော အညော ဒါတုံ နု သက္ကောတိ, နု သမ္မာပုဏာတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါဝ သမ္မာပုဏေယျ။ ဧဝံ အဓိမတ္တာသတိမာ အဓိမတ္တာဂတိမာ အဓိမတ္တာဓိတိမာ သာဝကော သတ္ထာရာ တေမာသံ ဇ္ဈာနာ နိဟာရေန ဒေသိတဒေသနံ ဝဿသတံ ဝဿသဟဿံ ဥဂ္ဂဏှန္တောပိ မတ္ထကံ ပါပေတုံ နု သက္ကောတိ။

ဧဝံ တေမာသံ နိရန္တရံ ဒေသေန္တသ္သ ပန တထာဂတသ္သ ကဗ္ဗီကာရာ-ဟာရပ္ပဋိဗဒ္ဓံ ဥပါဒိန္နကသရီရံ ကထံ ယာပေသီတိ။ ပဋိဇဂ္ဂနေနေဝ။ ဗုဒ္ဓါနဥ္စိ သော သော ကာလော သုဝဝတ္ထိတော သုပရိစ္ဆန္နော သုပစ္စက္ခော။ တသ္မာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တောဝ မနုဿလောကေ ကာလံ ဩလောကေတိ။ သော

၁-သုဖသိတံ (သီ)

ဘိက္ခာစာရဝေလံ သလ္လက္ခေတ္တာ နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ မာပေတ္တာ “ဇ္ဈမဿ စိဝရဂ္ဂဟဏံ ပတ္တဂ္ဂဟဏံ သရကုတ္တိ အာကပ္ပေါ စ ဝေရူပေါ နာမ ဟောတု၊ တ္တောံ နာမ ဓမ္မံ ဒေသေတူ”တိ အဓိဋ္ဌာယ ပတ္တစိဝရမာဒါယ အနောတတ္တာဒဟံ ဂစ္ဆတိ။ ဒေဝတာ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ ဒေန္တိ။ တံ ခါဒိတ္တာ အနောတတ္တာဒဟေ သရိရံ ပဋိဇဂ္ဂိတ္တာ မနောသိလာတလေ ဌိတော သုရတ္တဒုပဋ္ဌံ နိဝါသေဘ္တာ စိဝရံ ပါရုပိတ္တာ စာတုမဟာရာဇဒတ္တိယံ သေလမယံ ပတ္တံ အာဒါယ ဥတ္တရကုရုံ ဂစ္ဆတိ။ တတော ပိဏ္ဍုပါတံ အာဟရိတ္တာ အနောတတ္တာဒဟတီရေ နိသိန္နော တံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္တာ ဒိဝါဝိဟာရာယ စန္ဒနဝနံ ဂစ္ဆတိ။

ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ တတ္ထ ဂန္တွာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝတ္တံ ကတ္တာ ဧကမန္တံ နိသီဒတိ။ အထဿ သတ္ထာ နယံ ဒေတိ “သာရိပုတ္တ တ္တောကော ဓမ္မော မယာ ဒေသိတော”တိ အာစိက္ခတိ။ ဧဝံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ နယံ ဒေန္တေ ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တာဿ အဂ္ဂသာဝကဿ ဝေလန္တေ ဌတ္တာ ဟတ္ထံ ပသာရေတ္တာ ဒဿိတသမုဒ္ဒဿဒိသံ နယဒါနံ ဟောတိ။ ထေရဿာပိ နယသတေန နယ-သဟဿေန နယသတသဟဿေန ဘဂဝတာ ဒေသိတဓမ္မော ဥပဋ္ဌာတိယေဝ။

သတ္ထာ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိဒိတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ကာယ ဝေလာယ ဂစ္ဆတီတိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနံ ကုလပုတ္တာနံ သမ္ဗတ္တာနံ ဓမ္မဒေသနဝေလာ နာမ အတ္ထိ၊ တာယ ဝေလာယ ဂစ္ဆတိ။ ဓမ္မံ ဒေသေတ္တာ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ အာဂစ္ဆန္တံ ဝါ ကေ ဇာနန္တိ၊ ကေ နု ဇာနန္တီတိ။ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဇာနန္တိ၊ အပ္ပေသက္ခာ ဒေဝတာ နု ဇာနန္တိ။ ကသ္မာ နု ဇာနန္တီတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝါ နိမ္မိတဗုဒ္ဓဿ ဝါ ရသ္မိအာဒိသု နာနတ္တာဘာဝေါ။ ဥဘိန္နမ္ပိ ဟိ တေသံ ရသ္မိသု ဝါ သရေသု ဝါ ဝစနေသု ဝါ နာနတ္တံ နတ္ထိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ သတ္ထာရာ ဒေသိတံ ဒေသိတံ ဓမ္မံ အာဟရိတ္တာ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ဒေသေသိ။ တေသံ အယံ ပုဗ္ဗယောဂေါ—တေ ကိရ ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ ခုဒ္ဒကဝဂ္ဂလိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာ ပဉ္စာရေ ဩလမ္ဗန္တာ ဒိန္နံ အာဘိဓမ္မိကဘိက္ခူနံ အာဘိဓမ္မံ သဇ္ဈာယန္တာနံ သရေ နိမိတ္တံ ဂဟေတ္တာ ကဏ္ဏပက္ခသုက္ကပက္ခေ အဇာနိတ္တာပိ သရေ နိမိတ္တ-ဂ္ဂါဟမတ္တကေနေဝ ကာလံ ကတ္တာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု၊ ကေ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒေဝလောကေ ဝသိတ္တာ တတ္ထိံ ကာလေ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ ယမက-ပါဋိဟာရိယေ ပသီဒိတ္တာ ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ ထေရော သတ္ထာရာ ဒေသိတံ ဒေသိတံ ဓမ္မံ အာဟရိတ္တာ တေသံ ဒေသေသိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အဘိဓမ္မဒေသနာပရိယောသာနဥ္ဆ တေသံ ဘိက္ခူနံ သတ္တပ္ပကရဏဥဂ္ဂဟဏဥ္ဆ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ အဟောသိ။

အဘိဓမ္မေ ဝါစနာမဂ္ဂေါ နာမ **သာရိပုတ္တတ္ထေရပ္ပဘဝေါ၊** မဟာပကရဏေ ဂဏနစာရောပိ[၁] ထေရေနေဝ ဌပိတော။ ထေရော ဟိ "ဣမိနာ နီဟာရေန ဓမ္မန္တရံ အမက္ခေတ္ဝာဝ သုခံ ဂဟေတုံ ဓာရေတုံ ပရိယာပုဏိတုံ ဝါစေတုဥ္ဆ ပဟောတီ"တိ ဂဏနစာရံ[၂] ဌပေသိ။ ဧဝံ သန္တေ ထေရောဝ ပဌမတရံ အာဘိဓမ္မိကော ဟောတီတိ။ နု ဟောတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါဝ ပဌမတရံ အာဘိဓမ္မိကော။ သော ဟိ နံ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတ္ဝာ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ စ ပန သတ္တာဟံ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသိန္နော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

"ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
အထဿ ကခ်ါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ၊
ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မံ။

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
အထဿ ကခ်ါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ၊
ယတော ခယံ ပစ္စယာနံ အဝေဒိ။

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
ဝိဓူပယံ တိဋ္ဌတိ မာရသေနံ၊
သူရိယောဝ ဩဘာသယမန္တလိက္ခ"န္တိ[၃]။

ဣဒံ **ပဌမဗုဒ္ဓဝစနံ** နာမ။ ဓမ္မပဒဘာဏကာ ပန—

အနေကဇာတိသံသာရံ၊ သန္ဓာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ။
ဂဟကာရံ[၄] ဂဝေသန္တော၊ ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။
ဂဟကာရက ဒိဋ္ဌောသိ၊ ပုန ဂေဟံ နု ကာဟသိ။
သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကူဋံ ဝိသခ်တံ[၅]။
ဝိသခ်ါရဂတံ စိတ္တံ၊ တဏ္ဟာနံ ခယမဇ္ဈဂါတိ[၆]။

ဣဒံ **ပဌမဗုဒ္ဓဝစနံ** နာမာတိ ဝဒန္တိ။

၁-ဂဏနဝါရောပိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဂဏနဝါရံ (သီ၊ သျာ) ၃-ဝိ ၃-၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဂဟကာရကံ (သီ) ၅-ဝိသခ်ိတံ (သီ) ၆-ခု ၁-၃၆-ဓမ္မပဒေ။

ယမကသာလာနမန္တရေ နိပန္နေန ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ “ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ”တိ ဝုတ္တဝစနံ **ပစ္ဆိမဝုဋ္ဌဝစနံ** နာမ။

ဥဘိန္နမန္တရေ ပဋ္ဌစတ္ထာလိသ ဝဿာနိ ပုပ္ဖဒါမံ ဂန္ထေန္တေန ဝိယ ရတနာဝလိံ အာဝုနန္တေန ဝိယ စ ကထိတော အမတပွကာသနော[1] သဒ္ဓမ္မော **မဇ္ဈိမ-ဝုဋ္ဌဝစနံ** နာမ။

တံ သဗ္ဗမ္ပိ သင်္ဂယှမာနံ ပိဋကတော **တီဏိ ပိဋကာနိ** ဟောန္တိ၊ နိကာယတော **ပဉ္စ နိကာယာ၊** အင်္ဂတော **နဝင်္ဂါနိ၊** ဓမ္မက္ခန္ဓတော **စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓ-သဟဿာနိ။** ကထံ။ သဗ္ဗမ္ပိ ဟေတံ ပိဋကတော ဝိနယပိဋကံ သုတ္တန္တပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကန္တိ တိပ္ပဘေဒမေဝ ဟောတိ။ တတ္ထ ဥဘယာနိ ပါတိမောက္ခာနိ, ဒွေ ဝိဘင်္ဂါ, ဒ္ဝါဝီသတိ ခန္ဓကာ, သောဠသ ပရိဝါရာတိ ဣဒံ **ဝိနယပိဋကံ** နာမ။ ဗြဟ္မဇာလာဒိစတုတ္တိံသသုတ္တသင်္ဂဟော ဒီဃနိကာယော, မူလပရိယာယ-သုတ္တာဒိဒိယဍ္ဎသတဒ္ဝေသုတ္တသင်္ဂဟော မဇ္ဈိမနိကာယော, ဩဃတရဏာသုတ္တာဒိ-သတ္တသုတ္တသဟဿ သတ္တသတဒ္ဝါသဋ္ဌိ သုတ္တသင်္ဂဟော သံယုတ္တနိကာယော, စိတ္တပရိယာဒါနသုတ္တာဒိနဝသုတ္တသဟဿပဉ္စသတသတ္တပညာသသုတ္တသင်္ဂဟော အင်္ဂုတ္တရနိကာယော, ခုဒ္ဒကပါဌဓမ္မပဒဥဒါန ဣတိဝုတ္တက သုတ္တနိပါတ ဝိမာန-ဝတ္ထု ပေတဝတ္ထု ထေရဂါထာ ထေရီဂါထာ ဇာတကနိဒ္ဒေသ ပဋိသမ္ဘိဒါအပဒါန ဗုဒ္ဓဝံသ စရိယာပိဋကဝသေန ပန္နရသပွဘေဒေါ ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ ဣဒံ **သုတ္တန္တပိဋကံ** နာမ။ ဓမ္မသင်္ဂဏိအာဒိနိ သတ္တပွကရဏာနိ **အဘိဓမ္မပိဋကံ** နာမ။ တတ္ထ—

> ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ၊ ဝိနယနတော စေဝ ကာယဝါစာနံ။
> ဝိနယတ္ထဝိဒူဟိ အယံ၊ ဝိနယော “ဝိနယော”တိ အက္ခာတော။

ဝိဝိဓာ ဟိ ဇ္ဈေ ပဋ္ဌဝိဓပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသပါရာဇိကာဒိသတ္တအာပတ္တိက္ခန္ဓ-မာတိကာဝိဘင်္ဂါဒိပွဘေဒါ နယာ၊ ဝိသေသဘူတာ စ ဒဋ္ဌိကမ္မသိထိလ-ကရဏပွယောဇနာ အနုပညတ္တိနယာ၊ ကာယိကဝါစသိကအဇ္ဈာစာရနိသေ-ဓနတော စေသ ကာယံ ဝါစဉ္စ ဝိနေတိ။ တသ္မာ ဝိဝိဓနယတ္တာ, ဝိသေသနယတ္တာ, ကာယဝါစာနဉ္စ ဝိနယနတော အယံ ဝိနယော “ဝိနယော”တိ အက္ခာတော။ တေနေတမေတသ္မ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ ဝုတ္တံ—

၁-ဒီ ၂-၁၂၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အမတပွကာသနော (သီ)

"ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာ၊ ဝိနယနတော စေဝ ကာယဝါစာနံ။
ဝိနယတ္ထဝိဒူဟိ အယံ၊ ဝိနယော 'ဝိနယော'တိ အက္ခာတော"တိ။

ဣတရံ ပန—

အတ္ထာနံ သူစနတော၊ သုဝုတ္တတော သဝနတောထ သူဒနတော။
သုတ္တာဏာ သုတ္တသဘာဂ,ဂတော စ "သုတ္တ"န္တိ[1] အက္ခာတံ။

တဋ္ဋီ အတ္တတ္ထပရတ္ထာဒိဘေဒေ အတ္ထေ သူစေတိ၊ သုဝုတ္တာ စေတ္ထ အတ္ထာ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနုလောမေန ဝုတ္တတ္တာ။ သဝတိ စေတံ အတ္ထေ သဿမိဝ ဖလံ၊ ပသဝတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သူဒတိ စေတံ ဓေနု ဝိယ ဒီရံ၊ ပဋ္ဌရတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သုဋ္ဌု စ နေ တာယတိ၊ ရက္ခတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သုတ္တ-သဘာဂဇ္ဇေတံ၊ ယထာ ဟိ တစ္ဆကာနံ သုတ္တံ ပမာဏံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတမ္ပိ ဝိညူနံ။ ယထာ စ သုတ္တေန သင်္ဂဟိတာနိ ပုပ္ဖါနိ န ဝိကိရိယန္တိ န ဝိဒ္ဓံသိယန္တိ၊ ဧဝမေတေန သင်္ဂဟိတာ အတ္ထာ။ တေနေတမေတသ္မ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ ဝုတ္တံ—

"အတ္ထာနံ သူစနတော၊ သုဝုတ္တတော သဝနတောထ သူဒနတော။
သုတ္တာဏာ သုတ္တသဘာဂ,ဂတော စ 'သုတ္တ'န္တိ အက္ခာတ"န္တိ။

အဘိဓမ္မသ္မ ဝစနတ္ထော ဝုတ္တောယေဝ။ အပရော နယော။

ယံ တ္ထေ ဝုမိမန္တော၊ သလက္ခဏာ ဟုဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မော တေန အက္ခာတော။

အယံ ဟိ အဘိသဒ္ဒေါ ဝုမိလက္ခဏ[2]ဟုဇိတ ပရိစ္ဆိန္နာဓိကေသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟေသ "ဗာဒ္ဓာ မေ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ"တိ-အာဒိသု[3] ဝုမိယံ အာဂတော။ "ယာ တာ ရတ္တိယော အဘိညာတာ အဘိလက္ခိတာ"တိအာဒိသု[4] လက္ခဏေ။ "ရာဇာဘိရာဇာ မနုဇိန္ဒော"တိ-အာဒိသု[5] ဟုဇိတေ။ "ပဋိဗလော ဝိနေတုံ အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ"တိအာဒိသု[6] ပရိစ္ဆိန္နေ၊ အညမညသင်္ကရဝိရဟိတေ ဓမ္မေ စ ဝိနယေ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ "အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန"တိအာဒိသု[7] အဓိကေ။

၁-သုတ္တံ သုတ္တန္တိ (သီ၊သျာ) ၂-သလက္ခဏာ (သီ) ၃-မ ၃-၃၀ ၂-၈၁ သံ ၃-၇၁-ဝိဋ္ဌာဒီသု။
၄-မ ၁-၂၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၂-၃၅၁၊ ခု ၁-၃၆၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ ၃-၉၇-ဝိဋ္ဌေ။
၇-ခု ၂-၁၀-ဝိဋ္ဌေ။

ဧတ္ထ စ "ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတီ"တိအာဒိနာ[၁] နယေန ဝုစ္စိမန္တောပိ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ "ရူပါရမ္မဏံ ဝါ သဒ္ဒါရမ္မဏံ ဝါ"တိအာဒိနာ နယေန အာရမ္မဏာဒီဟိ လက္ခဏီယတ္တာ သလက္ခဏာပိ။ "သေက္ခာ ဓမ္မာ အသေက္ခာ ဓမ္မာ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ"တိအာဒိနာ နယေန ပူဇိတာပိ၊ ပူဇာရဟာတိ အဓိပ္ပါယော။ "ဖဿော ဟောတိ၊ ဝေဒနာ ဟောတီ"တိအာဒိနာ နယေန သဘာဝပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ပရိစ္ဆိန္နာပိ။ "မဟဂ္ဂတာ ဓမ္မာ အပ္ပမာဏာ ဓမ္မာ အနုတ္တရာ ဓမ္မာ"တိအာဒိနာ နယေန အဓိကာပိ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ တေနေတမေတဿ ဝစနတ္ထကောသလ္လတ္ထံ ဝုတ္တံ—

"ယံ ဧတ္ထ ဝုစ္စိမန္တောဝ၊ သလက္ခဏာ ပူဇိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ။
ဝုတ္တာဓိကာ စ ဓမ္မာ၊ အဘိဓမ္မောတေန အက္ခာတော"တိ။

ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံ၊ တံ—

ပိဋကံ ပိဋကတ္ထဝိဒူ၊ ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော[၂] အာဟု။
တေန သမောဓာနေတ္ဝာ၊ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥေယျာ။

ပရိယတ္တိပိ ဟိ "မာ ပိဋကသမ္ပဒါနေနာ"တိအာဒီသု[၃] ပိဋကန္တိ ဝုစ္စတိ။ "အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒါလပိဋကံ အာဒါယာ"တိအာဒီသု[၄] ယံကိဉ္စိ ဘာဇနမ္ပိ။ တသ္မာ ပိဋကံ ပိဋကတ္ထဝိဒူ ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော အာဟု။

ဣဒါနိ **တေန သမောဓာနေတ္ဝာ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥေယျာ**တိ တေန ဧဝံ ဒုဝိဓတ္ထေန ပိဋကသဒ္ဒေန သဟ သမာသံ ကတ္ဝာ ဝိနယော စ သော ပိဋကဉ္စ ပရိယတ္တိဘာဝတော တဿ တဿ အတ္ထဿ ဘာဇနတော စာတိ ဝိနယပိဋကံ။ ယထာဝုတ္တေနေဝ နယေန သုတ္တန္တဉ္စ တံ ပိဋကဉ္စာတိ သုတ္တန္တ-ပိဋကံ။ အဘိဓမ္မောစ သော ပိဋကဉ္စာတိ အဘိဓမ္မပိဋကန္တိ ဧဝမေတေ တယောပိ ဝိနယာဒယော ဥေယျာ။

ဧဝံ ဥတ္ဝာ စ ပုနပိ တေသ္ဝေဝ ပိဋကေသု နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္ထံ—

ဒေသနာသာသနကထာ, ဘေဒံ တေသု ယထာရဟံ။
သိက္ခာပဟာနဂမ္ဘီရ,ဘာဝဉ္စ ပရိဒီပယေ။
ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ပတ္တိံ၊ ဝိပတ္တိဉ္စာပိ ယံ ယဟိံ။
ပါပုဏာတိ ယထာ ဘိက္ခု၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေ။

၁-အဘိ ၁-၄၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-အံ ၁-၁၈၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော (သီ၊ သျာ)
၄-မ ၁-၁၇၈၊ အံ ၁-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။

တတြာယံ ပရိဒီပနာ ဝိဘာဝနာ စ—တောနိ ဟိ တီဏိ ပိဋကာနိ ယထာက္ကမံ အာဏာဝေါဟာရပရမတ္ထဒေသနာ, ယထာပရာဓယထာနုလောမ-ယထာဓမ္မသာသနာနိ, သံဝဏ္ဏသံဝရဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနနာမရူပပရိစ္ဆေဒကထာတိ စ ဝုစ္စန္တိ။

ဏ္ဍေ ဟိ ဝိနယပိဋကံ အာဏာရဟေန ဘဂဝတာ အာဏာဗျာဟဋလတော ဒေသိတတ္တာ **အာဏာဒေသနာ**, သုတ္တန္တပိဋကံ ဝေါဟာရကုသလေန ဘဂဝတာ ဝေါဟာရဗျာဟဋလတော ဒေသိတတ္တာ **ဝေါဟာရဒေသနာ**, အဘိဓမ္မပိဋကံ ပရမတ္ထကုသလေန ဘဂဝတာ ပရမတ္ထဗျာဟဋလတော ဒေသိတတ္တာ **ပရမတ္ထ-ဒေသနာ**တိ ဝုစ္စတိ။

တထာ ပဌမံ ယေ တေ ပစုရာပရာဓာ သတ္တာ တေ ယထာပရာဓံ ဏ္ဍေ သာသိတာတိ **ယထာပရာဓသာသနံ**, ဒုတိယံ အနေကဇ္ဈာသယာနုသယ-စရိယာဓိမုတ္တိကာ သတ္တာ ယထာနုလောမံ ဏ္ဍေ သာသိတာတိ **ယထာ-နုလောမသာသနံ**, တတိယံ ဓမ္မပုဂ္ဂလတ္တေ "အဟံ မမာ"တိသညိနော သတ္တာ ယထာဓမ္မံ ဏ္ဍေ သာသိတာတိ **ယထာဓမ္မသာသန**န္တိ ဝုစ္စတိ။

တထာ ပဌမံ အဏ္ဏာစာရပဋိပက္ခဘူတော သံဝရသံဝရော ဏ္ဍေ ကထိ-တောတိ **သံဝရသံဝရကထာ**, သံဝရသံဝရောတိ ခုဒ္ဒကော စေဝ မဟန္တော စ သံဝရသံဝရော ကမ္မာကမ္မံ ဝိယ စ ဖလာဖလံ ဝိယ စ၊ ဒုတိယံ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိ-ပဋိပက္ခဘူတာ ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနာ ဏ္ဍေ ကထိတာတိ **ဒိဋ္ဌိဝိနိဝေဌနကထာ**, တတိယံ ရာဂါဒိပဋိပက္ခဘူတော နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ ဏ္ဍေ ကထိတောတိ **နာမရူပ-ပရိစ္ဆေဒကထာ**တိ ဝုစ္စတိ။

တီသုပိ စေတေသု တိဿော သိက္ခာ, တီဏိ ပဟာနာနိ[1], စတုဗ္ဗိဓော စ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တထာ ဟိ ဝိနယပိဋကေ ဝိသေသေန **အဓိသီလ-သိက္ခာ** ဝုတ္တာ၊ သုတ္တန္တပိဋကေ **အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊** အဘိဓမ္မပိဋကေ **အဓိပညာ-သိက္ခာ**။

ဝိနယပိဋကေ စ **ဒိတိဏ္ဏမပဟာနံ** ကိလေသာနံ, ဒိတိဏ္ဏမပဋိပက္ခတ္တာ သိလဿ၊ သုတ္တန္တပိဋကေ **ပရိယုဋ္ဌာနပဟာနံ,** ပရိယုဋ္ဌာနပဋိပက္ခတ္တာ သမာဓိဿ၊ အဘိဓမ္မပိဋကေ **အနုသယပဟာနံ**, အနုသယပဋိပက္ခတ္တာ ပညာယ။

၁-ပဟာဏာနိ (သီ)

ပဌမေ စ **တဒင်ပ္ပဟာနံ** ကိလေသာနံ၊ ဣတရေသု **ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒပ္ပ-ဟာနာနိ။** ပဌမေ စ **ဒုစ္စရိတသံကိလေသဿ** ပဟာနံ၊ ဣတရေသု **တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိ-သံကိလေသာနံ** ပဟာနံ။

ဧကမေကသ္မိဉ္ဇေတ္ထ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ဓမ္မောတိ** တန္တိ[၁]၊ **အတ္ထောတိ** တဿာယေဝတ္ထော၊ **ဒေသနာတိ** တဿာ မနသာ ဝဝတ္ထာပိတာယ တန္တိယာ[၂] ဒေသနာ၊ **ပဋိ-ဝေဓောတိ** တန္တိယာ တန္တိအတ္ထဿ[၃] စ ယထာဘူတာဝဗောဓော။ တီသုပိ စေတေသု ဧတေ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓာ ယသ္မာ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာ-သမုဒ္ဒေါ မန္ဒဗုဒ္ဓီဟိ ဒုက္ခောဂါဟာ[၄] အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌာ စ၊ တသ္မာ ဂမ္ဘီရာ။ ဧဝံ ဧကမေကသ္မိံ ဧတ္ထ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပရော နယော။ **ဓမ္မောတိ** ဟေဘု၊ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ "ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ[၅]။ **အတ္ထောတိ** ဟေတုဖလံ၊ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ "ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ[၅]။ **ဒေသနာတိ** ပညတ္တိ၊ ယထာဓမ္မံ ဓမ္မာဘိလာပေါတိ အဓိပ္ပါယော။ အနုလောမပဋိလောမသင်္ခေပဝိတ္ထာရာဒိဝသေန ဝါ ကထနံ။ **ပဋိဝေဓောတိ** အဘိသမယော။ သော စ လောကိယလောကုတ္တရော ဝိသယတော စ အသမ္မောဟတော စ အတ္ထာနုရူပံ ဓမ္မေသု, ဓမ္မာနုရူပံ အတ္ထေသု, ပညတ္တိပထာနုရူပံ ပညတ္တီသု အဝဗောဓော။ တေသံ တေသံ ဝါ တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တဓမ္မာနံ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော သလက္ခဏသင်္ခါတော အဝိပရီတသဘာဝေါ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ ဧတေသု ပိဋကေသု ယံ ယံ ဓမ္မဇာတံ ဝါ အတ္ထဇာတံ ဝါ၊ ယာ စာယံ ယထာ ယထာ ဉာပေတဗ္ဗော အတ္ထော သောတူနံ ဉာဏဿ အဘိမုခေါ ဟောတိ, တထာ တထာ တဒတ္ထဇောတိကာ ဒေသနာ၊ ယော စေတ္ထ အဝိပရီတာဝဗောဓသင်္ခါတော ပဋိဝေဓော, တေသံ တေသံ ဝါ ဓမ္မာနံ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော သလက္ခဏသင်္ခါတော အဝိပရီတသဘာဝေါ၊ သဗ္ဗမ္ပေတံ အနုပစိတကုသလသမ္ဘာရေဟိ ဒုပ္ပညေဟိ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဒုက္ခောဂါဟံ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌဉ္စ၊ တသ္မာ ဂမ္ဘီရံ။ ဧဝမ္ပိ ဧကမေကသ္မိံ ဧတ္ထ စတုဗ္ဗိဓောပိ ဂမ္ဘီရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတ္တောဝတာ စ—

ဒေသနာသာသနကထာ,ဘေဒံ တေသု ယထာရဟံ။
သိက္ခာပဟာနဂမ္ဘီရ,ဘာဝဉ္စ ပရိဒီပယေတိ—

အယံ ဂါထာ ဝုတ္တတ္ထာ ဟောတိ။

၁-ဓမ္မောတိ ပါဋ္ဌိ (ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၈-ပိဋ္ဌေ) ၂-ပါဋ္ဌိယာ (က) ၃-ပါဋ္ဌိယာ ပါဋ္ဌိအတ္ထဿ (က)
၄-ဒုက္ခောဂါဋ္ဌာ (သျာ၊က) ၅-အဘိ ၂-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ။

ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္မတ္တိံ၊ ဝိပတ္တိဋ္ဌာပိ ယံ ယဟိံ။
ပါပုဏာတိ ယထာ ဘိက္ခု၊ တမ္မိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေတိ—

ဏ္ဍေ ပန တီသု ပိဋကေသု တိဝိဓေ ပရိယတ္တိဘေဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တိဿော ဟိ ပရိယတ္တိယော အလဂဒ္ဓူပမာ, နိဿရဏတ္ထာ, ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိတိ။

တတ္ထ ယာ ဒုဂ္ဂဟိတာ, ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု ပရိယာပုဋော၊ အယံ **အလဂဒ္ဓူပမာ**။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—"သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ပုရိသော အလဂဒ္ဓတ္ထိကော အလဂဒ္ဓဂဝေသီ အလဂဒ္ဓပရိယေသနံ စရမာနော၊ သော ပဿေယျ မဟန္တံ အလဂဒ္ဒိံ၊ တမေနံ ဘောဂေ ဝါ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဝါ ဂဏ္ဍေယျ၊ တဿ သော အလဂဒ္ဓေါ ပဋိပရိဝတ္တိတ္ဝာ[1] ဟတ္ထေ ဝါ ဗာဟာယ ဝါ အညတရသ္မိံ ဝါ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေ ဒုံသေယျ။ သော တတောနိဒါနံ မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆေယျ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ အလဂဒ္ဓဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စေ မောဃပုရိသာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ သုတ္တံ။ပ။ ဝေဒလ္လံ။ တေ တံ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတ္ဝာ တေသံ ဓမ္မာနံ ပညာယ အတ္ထံ န ဥပပရိက္ခန္တိ၊ တေသံ တေ ဓမ္မာ ပညာယ အတ္ထံ အနုပပရိက္ခတံ န နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ၊ တေ ဥပါရမ္ဘာနိသံသာ စေဝ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ ဣတိဝါဒပွဓမောက္ခာနိသံသာ စ။ ယဿ စတ္ထာယ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ၊ တဉ္စဿ အတ္ထံ နာနုဘောန္တိ။ တေသံ တေ ဓမ္မာ ဒုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာန"န္တိ ၂။

ယာ ပန သုဂ္ဂဟိတာ, သီလက္ခန္ဓာဒိပါရိပူရိံယေဝ အာကင်္ခမာနေန ပရိယာ-ပုဋော၊ န ဥပါရမ္ဘာဒိဟေတု၊ အယံ နိဿရဏတ္ထာ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—"တေသံ တေ ဓမ္မာ သုဂ္ဂဟိတာ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ သုဂ္ဂဟိတတ္တာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာန"န္တိ ၃။

ယံ ပန ပရိညာတက္ခန္ဓော ပဟီနကိလေသော ဘာဝိတမဂ္ဂေါ ပဋိဝိဒ္ဓါကုပ္ပေါ သစ္ဆိကတနိရောဓော ဒီဃာသဝေါ ကေဝလံ ပဝေဏိပါလနတ္ထာယ ဝံသာနု-ရက္ခဏတ္ထာယ ပရိယာပုဏာတိ၊ အယံ **ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ္တိ**တိ။

ဝိနယေ ပန သုပ္ပဋိပန္နော ဘိက္ခု သီလသမ္ပဒံ နိဿာယ တီသော ဝိဇ္ဇာ ပါပုဏာတိ၊ တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော။ သုတ္တေ သုပ္ပဋိပန္နော သမာဓိသမ္ပဒံ နိဿာယ ဆဠဘိညာ ပါပုဏာတိ၊ တာသံယေဝ စ တတ္ထ ပဘေဒဝစနတော။ အဘိဓမ္မေ သုပ္ပဋိပန္နော ပညာသမ္ပဒံ နိဿာယ စတသော

၁-ပရိဝတ္တိတ္ဝာ (က) ၂-မ ၁-၁၀၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-မ ၁-၁၀၇-ဝိဇ္ဇေ။

ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါပုဏာတိ၊ တာသဉ္စ တတ္ထေဝ ပဘေဒဝစနတော။ ဧဝမေတေသု သုပ္ပဋိပန္နော ယထာက္ကမေန ဣမံ ဝိဇ္ဇာတ္တယဆဋ္ဌဘိညာစတုပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပဘေဒံ သမ္ပတ္တိံ ပါပုဏာတိ။

ဝိနယေ ပန ဒုပ္ပဋိပန္နော အနုညာတသုခသမ္ဖဿအတ္ထရဏပါဝုရဏာဒိ-ဖဿသာမညတော ပဋိက္ခိတ္တေသု ဥပါဒိန္နကဖဿာဒီသု အနဝဇ္ဇသညီ ဟောတိ။ ဝုတ္တဥေတံ—"တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ ယထာ ယေမေ အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ ဘဂဝတာ၊ တေ ပဋိသေဝတော နာလံ အန္တရာ-ယာယာ"တိ[၁]။ တတော ဒုဿီလဘာဝံ ပါပုဏာတိ။ သုတ္တေ ဒုပ္ပဋိပန္နော "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိ"န္တိအာဒီသု[၂] အဓိပ္ပါယံ အဇာနန္တော ဒုဂ္ဂဟိတံ ဂဏ္ဍာတိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—"အတ္တနာ ဒုဂ္ဂဟိတေန အမှေ စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခတိ၊ အတ္တာနဉ္စ ခနတိ၊ ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝတီ"တိ[၃]။ တတော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတံ ပါပုဏာတိ။ အဘိဓမ္မေ ဒုပ္ပဋိပန္နော ဓမ္မစိန္တံ အတိဓာဝန္တော အစိန္တေယျာနိပိ စိန္တေတိ၊ တတော စိတ္တက္ခေပံ ပါပုဏာတိ။ ဝုတ္တဥေတံ—"စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ အစိန္တေယျာနိ န စိန္တေတဗ္ဗာနိ၊ ယာနိ စိန္တေန္တော ဥမ္မာဒဿ ဝိဃာတဿ ဘာဂီ အဿာ"တိ[၄]။ ဧဝမေတေသု ဒုပ္ပဋိပန္နော ယထာက္ကမေန ဣမံ ဒုဿီလဘာဝမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတာစိတ္တက္ခေပပ္ပဘေဒံ ဝိပတ္တိံ ပါပုဏာတီတိ။ ဧတ္တောဝတာ စ—

ပရိယတ္တိဘေဒံ သမ္ပတ္တိံ၊ ဝိပတ္တိဉ္စာပိ ယံ ယဟိံ။
ပါပုဏာတိ ယထာ ဘိက္ခု၊ တမ္ပိ သဗ္ဗံ ဝိဘာဝယေတိ—

အယမ္ပိ ဂါထာ ဝုတ္တတ္ထာ ဟောတိ။ ဧဝံ နာနပ္ပကာရတော ပိဋ္ဌကာနိ ဥတ္ဌာ တေသံ ဝသေန သဗ္ဗမ္ပေတံ သင်္ဂယှမာနံ တီဏိ ပိဋ္ဌကာနိ ဟောန္တိ။

ကထံ နိကာယတော ပဉ္စ နိကာယာတိ။ သဗ္ဗမေဝ ဟေတံ ဒီဃနိကာယော မဇ္ဈိမနိကာယော သံယုတ္တနိကာယော အင်္ဂုတ္တရနိကာယော ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ ပဉ္စပ္ပဘေဒံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကတမော **ဒီဃနိကာယော**။ တိဝဂ္ဂသင်္ဟာနိ ဗြဟ္မဇာလာဒီနိ စတုတ္တိံသ သုတ္တာနိ။

စတုတ္တိံသေဝ သုတ္တန္တာ၊ တိဝဂ္ဂေါ ယဿ သင်္ဂဟော။
ဧသ ဒီဃနိကာယောတိ၊ ပဋမော အနုလောမိကော။

၁-ဝိ ၂-၁၇၅၊ မ ၁-၁၈၂-ပိဋ္ဌေသု။
၂-ဝိ ၂-၁၇၇၊ မ ၁-၁၈၅-ပိဋ္ဌေသု။
၂-အံ ၁-၃၁၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-အံ ၁-၃၉၂-ပိဋ္ဌေ။

ကသ္မာ ပနေသ ဒီဃနိကာယောတိ ဝုစ္စတိ။ ဒီဃပ္ပမာဏာနံ သုတ္တာနံ သမူဟတ္တာ နိဝါသတော စ။ သမူဟနိဝါသော ဟိ နိကာယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ "နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ကေနိကာယမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ဧဝံ စိတ္တံ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ[1]။ ပေါဏိကနိကာယော စိက္ခလ္လိကနိကာယော"တိ[2] ဧဝမာဒိနိ စေတ္ထ သာဓကာနိ သာသနတော လောကတော စ။ ဧဝံ သေသာနမ္ပိ နိကာယဘာဝေ ဝစနတ္ထော ဧဝဒိတဗ္ဗော။

ကတမော **မဇ္ဈိမနိကာယော**။ မဇ္ဈိမပ္ပမာဏာနိ ပဉ္စဒသဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ မူလပရိယာယသုတ္တာဒိနိ ဒိယဍ္ဎသတံ ဒ္ဝေ စ သုတ္တာနိ။

ဒိယဍ္ဎသတသုတ္တန္တာ၊ ဒ္ဝေ စ သုတ္တာနိ ယတ္ထ သော။
နိကာယော မဇ္ဈိမော ပဉ္စ,ဒသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟော။

ကတမော **သံယုတ္တနိကာယော**။ ဒေဝတာသံယုတ္တာဒိဝသေန ဌိတာနိ[3] သတ္တ သုတ္တသဟဿာနိ သတ္တ သုတ္တသတာနိ စ ဒ္ဝါသဋ္ဌိ စ သုတ္တာနိ။

သတ္တ သုတ္တသဟဿာနိ၊ သတ္တ သုတ္တသတာနိ စ။
ဒ္ဝါသဋ္ဌိ စေဝ သုတ္တန္တာ၊ ယော သံယုတ္တသင်္ဂဟော။

ကတမော **အင်္ဂုတ္တရနိကာယော**။ ဧကေကအင်္ဂါတိရေကဝသေန ဌိတာနိ စိတ္တပရိယာဒါနာဒိနိ နဝ သုတ္တသဟဿာနိ ပဉ္စ သုတ္တသတာနိ သတ္တပညာသဉ္စ သုတ္တာနိ။

နဝ သုတ္တသဟဿာနိ၊ ပဉ္စ သုတ္တသတာနိ စ။
သတ္တပညာသသုတ္တာနိ၊ သင်္ခ်ာ အင်္ဂုတ္တရေ အယံ။

ကတမော **ခုဒ္ဒကနိကာယော**။ သကလံ ဝိနယပိဋကံ, အဘိဓမ္မပိဋကံ, ခုဒ္ဒကပါဌ ဓမ္မပဒါဒယော စ ပုဗ္ဗေ ဒဿိတာ ပဉ္စဒသပ္ပဘေဒါ ဌပေတ္ဝာ စတ္တာရော နိကာယေ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနန္တိ။

ဌပေတ္ဝာ စတူရောပေတေ၊ နိကာယေ ဒိဃအာဒိကေ။
တဒညံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ နိကာယော ခုဒ္ဒကော မတောတိ။

ဧဝံ နိကာယတော ပဉ္စ နိကာယာ ဟောန္တိ။

၁-သံ ၂-၁ ၂၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ပါဏိနိနာမကေ သက္ကတဗျာကရဏေ။
၃-ဌိတာနိ (သီ)

ကထံ အဂ်ဝသေန နဝဂ်ါနိတိ။ သဗ္ဗမေဝ ဟိဒံ သုတ္တံ ဧဝယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထာ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လန္တိ . နဝပ္ပဘေဒံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဥဘတောဝိဘဂ်နိဒ္ဒေသ ခန္ဓက ပရိဝါရာ သုတ္တနိပါတေ မဂ်လသုတ္တ ရတနသုတ္တ နာလကသုတ္တ တုဝဋ္ဋကသုတ္တာနိ အညမ်ိ စ သုတ္တနာမကံ တထာဂတဝစနံ **သုတ္တ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗမ်ိ သဂါထကံ သုတ္တံ **ဧဝယျ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ, ဝိသေသေန သံယုတ္တနိကာယေ သကလောပိ သဂါထာဝဂ္ဂေါ[1]။ သကလမ်ိ အဘိဓမ္မပိဋကံ, နိဂ္ဂါထကံ သုတ္တံ, ယဉ္စ အညမ်ိ အဋ္ဌဟိ အဂ်ေဟိ အသဂ်ဟိတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ တံ **ဝေယျာကရဏ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓမ္မပဒံ ထေရဂါထာ ထေရီဂါထာ သုတ္တနိပါတေ နောသုတ္တနာမိကာ သုဒ္ဓိကဂါထာ စ **ဂါထာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သောမနဿဉာဏမယိကဂါထာပဋိသံယုတ္တာ ဒ္ဝါသီတိ သုတ္တန္တာ **ဥဒါန**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ "ဝုတ္တဉ္ဧတံ ဘဂဝတာ"တိအာဒိနယပဝတ္တာ ဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ **ဣတိဝုတ္တက**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အပဏ္ဏကဇာတကာဒိနိ ပဉ္စသတ္တိကာနိ ပဉ္စ ဇာတကသတာနိ **ဇာတက**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ"တိအာဒိနယပဝတ္တာ[2] သဗ္ဗေပိ အစ္ဆရိယ-အဗ္ဘုတဓမ္မပဋိသံယုတ္တာ သုတ္တန္တာ **အဗ္ဘုတဓမ္မ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ စူဠဝေဒလ္လ မဟာ-ဝေဒလ္လ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သက္ကပဉ္ဟ သင်္ခါရဘာဇနိယ မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တာဒယော သဗ္ဗေပိ ဝေဒဉ္စ တုဋ္ဌဉ္စ လဒ္ဓါ လဒ္ဓါ ပုစ္ဆိတသုတ္တန္တာ **ဝေဒလ္လ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ အဂ်ံတော နဝဂ်ါနိ။

ကထံ ဓမ္မက္ခန္ဓတော စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီတိ။ သဗ္ဗမေဝ ဟိဒံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။

ဒ္ဝါသီတိ? ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိ၊ ဒ္ဝေ သဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနောတိ?[3]—

ဧဝံ ပရိဒီပိတဓမ္မက္ခန္ဓဝသေန စတုရာသီတိသဟဿပဘေဒံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကောနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓော။ ယံ အနေကာနုသန္ဓိကံ၊ တတ္ထ အနုသန္ဓိဝသေန ဓမ္မက္ခန္ဓဂဏနာ။ ဂါထာဗန္ဓေသု ပဉ္စာပုဏ္ဏံ ဧကော ဓမ္မက္ခန္ဓော၊ ဝိသဇ္ဇနံ ဧကော။ အဘိဓမ္မေ ကေမေကံ တိကဒုကဘာဇနံ, ကေမေကဉ္စ စိတ္တဝါရဘာဇနံ ကေမေကော ဓမ္မက္ခန္ဓော။ ဝိနယေ အတ္ထိ ဝတ္ထု၊ အတ္ထိ မာတိကာ၊ အတ္ထိ ပဒဘာဇနိယံ၊ အတ္ထိ အာပတ္တိ၊ အတ္ထိ အနာပတ္တိ၊

၁–သဂါထကဝဂ္ဂေါ (သီ၊ သျာ)
၂–ဒ္ဝါသီတိ (သီ)
၃–ဒီ ၂-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။
၄–ခု ၂-၃၄၇-ထေရဂါထာယံ။

အတ္ထိ အန္တရာပတ္တိ၊ အတ္ထိ တိကစ္ဆေဒါ။ တတ္ထ ကေမကော ကောဋ္ဌာသော ကေမကော ဓမ္မက္ခန္ဓောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဓမ္မက္ခန္ဓတော စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ။

ဧဝမေတံ သမ္ဗဗ္ဘိ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပဋ္ဌသတိကသဒ္ဒီတိကာလေ သင်္ဂါယန္တေန မဟာ-ကဿပပ္ပမုခေန ဝသီဂဏေန "အယံ ဓမ္မော, အယံ ဝိနယော၊ ဣဒံ ပဌမဗုဒ္ဓဝစနံ, ဣဒံ မဇ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနံ, ဣဒံ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဣဒံ ဝိနယပိဋကံ, ဣဒံ သုတ္တန္တပိဋကံ, ဣဒံ အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ အယံ ဒီဃနိကာယော။ပ။ အယံ ခုဒ္ဒကနိကာယော၊ ဣမာနိ သုတ္တာဒီနိ နဝင်္ဂါနိ၊ ဣမာနိ စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီ"တိ ဣမံ ပဘေဒံ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာဝ သင်္ဂီတံ။ န ကေဝလဉ္စ ဣမမေဝ၊ အညမ္ပိ ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟ-ဝဂ္ဂသင်္ဂဟ ပေယျာလသင်္ဂဟ ဧကနိပါတဒုကနိပါတာဒီနိပါတသင်္ဂဟ သံယုတ္တ-သင်္ဂဟ ပဏ္ဏာသသင်္ဂဟာဒိအနေကဝိဓံ တိသု ပိဋကေသု သန္နိဿမာနံ သင်္ဂဟ-ပဘေဒံ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာဝ သတ္ထာဟိ မာသေဟိ သင်္ဂီတံ။

သင်္ဂီတိပရိယောသာနေ စသဿ "ဣဒံ မဟာကဿပတ္ထေရေန ဒဿဗလဿ သာသနံ ပဋ္ဌဝဿသဟဿပရိမာဏကာလံ ပဝတ္တနသမတ္ထံ ကတ"န္တိ သဋ္ဌာတ-ပ္ပမောဒါ သာဓုကာရံ ဝိယ ဒဒမာနာ အယံ မဟာပထဝီ ဥဒကပရိယန္တံ ကတ္ဝာ အနေကပ္ပကာရံ ကမ္ပိ သင်္ကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေဓိ၊ အနေကာနိ စ အစ္ဆရိယာနိ ပါတုရဟေသုံ။

ဧဝံ သင်္ဂီတေ ပနေတ္ထ အယံ အဘိဓမ္မော ပိဋကတော အဘိဓမ္မပိဋကံ၊ နိကာယတော ခုဒ္ဒကနိကာယော၊ အင်္ဂတော ဝေယျာကရဏံ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓတော ကတိပယာနိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ ဟောန္တိ။

တံ ဓာရယန္တေသု ဘိက္ခူသု ပုဗ္ဗေ ဧကော ဘိက္ခု သဗ္ဗသာမယိကပရိသာယ နိသိဒိတ္ဝာ အဘိဓမ္မတော သုတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ ဓမ္မံ ကထေန္တော "ရူပက္ခန္ဓော အဗျာကတော၊ စတ္တာရော ခန္ဓာ သိယာ ကုသလာ သိယာ အကုသလာ သိယာ အဗျာကတာ။ ဒသာယတနာ အဗျာကတာ၊ ဒွေ အာယတနာ သိယာ ကုသလာ သိယာ အကုသလာ သိယာ အဗျာကတာ။ ဧကာဒသ ဓာတုယော အဗျာကတာ၊ ဒွေ ဓာတုယော သိယာ ကုသလာ သိယာ အကုသလာ သိယာ အဗျာကတာ။ သမုဒယသစ္စံ အကုသလံ၊ မဂ္ဂသစ္စံ ကုသလံ၊ နိရောဓသစ္စံ အဗျာကတံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ သိယာ ကုသလံ သိယာ အကုသလံ သိယာ အဗျာကတံ။ ဒသိန္ဒြိယာ အဗျာကတာ၊ ဧကမနသိန္ဒြိယံ အကုသလံ၊ အနညာတညဿာမီ-တိန္ဒြိယံ ကုသလံ၊ စတ္တာရိ ဈာနိန္ဒြိယာနိ သိယာ ကုသလာ သိယာ အဗျာကတာ၊

ဆ ဣန္ဒြိယာနိ သိယာ ကုသလာ သိယာ အကုသလာ သိယာ အဗျာကတာတိ ဓမ္မကထံ ကထေသိ။

တသ္မိံ ဌာနေ ဧကော ဘိက္ခု နိသိန္နော "ဓမ္မကထိက တ္ဝံ သိနေရုံ ပရိက္ခိ-ပန္တော ဝိယ ဒိဃသုတ္တံ အာဟရသိ၊ ကိံ သုတ္တံ နာမေတ"န္တိ အာဟ။ အဘိဓမ္မသုတ္တံ နာမ အာဝုသောတိ။ အဘိဓမ္မသုတ္တံ ကသ္မာ အာဟရသိ၊ ကိံ အညံ ဗုဒ္ဓဘာသိတံ သုတ္တံ အာဟရိတုံ န ဝဋ္ဋတီတိ။ အဘိဓမ္မော ကေန ဘာသိတောတိ။ န ဧသော ဗုဒ္ဓဘာသိတောတိ။ ကိံ ပန တေ အာဝုသော ဝိနယပိဋကံ ဥဂ္ဂဟိတန္တိ။ န ဥဂ္ဂဟိတံ အာဝုသောတိ။ အဝိနယဓာရိတာယ မညေ တ္ဝံ အဇာနန္တော ဧဝံ ဝဒေသီတိ။ ဝိနယမတ္တမေဝ အာဝုသော ဥဂ္ဂဟိတန္တိ။ တမ္ပိ တေ ဒုဂ္ဂဟိတံ, ပရိသပရိယန္တေ နိသိဒိတ္ဝာ နိဒ္ဒါယန္တေန ဥဂ္ဂဟိတံ ဘဝိဿတိ၊ တုမ္ဟာဒိသေ ဟိ[1] ပဗ္ဗာဇေန္တော ဝါဠပသမ္ဘာဒေန္တော ဝါ သာတိသာရော ဟောတိ။ ကိံ ကာရဏာ။ ဝိနယမတ္တသ္မိ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ တတ္ထ "အနာပတ္တိ နု ဝိဝဏ္ဏေတုကာမော 'ဣဃ် တာဝ အာဝုသော သုတ္တန္တံ ဝါ ဂါထာယော ဝါ အဘိဓမ္မံ ဝါ ပရိယာပုဏာသု၊ ပစ္ဆာ ဝိနယံ ပရိယာပုဏိဿသီ'တိ ၂ ဘဏတိ။ သုတ္တန္တေ ဩကာသံ ကာရာပေတ္ဝာ အဘိဓမ္မံ ဝါ ဝိနယံ ဝါ ပုစ္ဆတိ၊ အဘိဓမ္မေ ဩကာသံ ကာရာပေတ္ဝာ သုတ္တန္တံ ဝါ ဝိနယံ ဝါ ပုစ္ဆတိ၊ ဝိနယေ ဩကာသံ ကာရာပေတ္ဝာ သုတ္တန္တံ ဝါ အဘိဓမ္မံ ဝါ ပုစ္ဆတီ"တိ[3]။ တုံ ပန တ္ထေကမ္ပိ န ဇာနာသိတိ။ တ္ထေကေနပိ ပရဝါဒိ နိဂ္ဂဟိတောဟောတိ။

မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တံ ပန ဣတောပိ ဗလဝတရံ၊ တတြ ဟိ ဓမ္မသေနာပတိ **သာရိပုတ္တ**ထ္ထေရော[4] အညမညံ ပုစ္ဆိတပဉ္ဟ ဝိဿဇ္ဇနဉ္ဆ အာရောစေတုံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဒွာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ဝိဿဇ္ဇနံ အာရောစေန္တော[5] "ဣဓာဝုသော သာရိပုတ္တ ဒွေ ဘိက္ခူ။ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တိ၊ တေ အညမညံ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆန္တိ၊ အညမညဿ ပဉ္ဉံ ပုဋ္ဌာ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ နော စ သံသာဒေန္တိ[6]၊ ဓမ္မီ စ နေသံ ကထာပဝတ္တိနီ ဟောတိ။ ဧဝရူပေန ခေါ အာဝုသော သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုနာ ဂေါသိင်္ဂသာလဝနံ သောဘေယျာ"တိ? အာဟ။ သတ္ထာ "အာဘိဓမ္မိကာ နာမ မမ သာသနေ ပရိဗာဟိရာ" တိ အဝတ္ဝာ သုဝဏ္ဏာလိင်္ဂသဒိသံ ဂိဝံ ဥန္နာမေတ္ဝာ ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကံ မဟာမုခံ ပူရေတ္ဝာ ဗြဟ္မဿရေန "သာဓု

၁-တုမ္ဟာဒိသေဟိ (က)၊ တုမ္ဟာဒိသော ဟိ (?)
၂-ဝိ ၂-၁၀၉-ဝိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၂-၄၆၀-ဝိဋ္ဌေ။
၄-ဓမ္မသေနာပတိမ္ဟိ သာရိပုတ္တထ္ထေရေ (က)
၅-အာရောစေန္တေ (က)
၆-သံသာရေန္တိ (က)
၇-မ ၁-၂၇၉-ဝိဋ္ဌေ။

သာဓု သာရိပုတ္တာ"တိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ သာဓုကာရံ ဒတ္ဝာ "ယထာ တံ မောဂ္ဂလ္လာနော စ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော ဟိ သာရိပုတ္တ မ္မေကထိကော"တိ[၁] အာဟ။ အာဘိမ္မိကဘိက္ခူယေဝ ကိရ မ္မေကထိကာ နာမ၊ အဝသေသာ မ္မေကထံ ကထေန္တာပိ နမ္မေကထိကာ။ ကသ္မာ၊ တေ ဟိ မ္မေကထံ ကထေန္တာ ကမ္မန္တရံ ဝိပါကန္တရံ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒံ မ္မေန္တရံ အာလောဋ္ဌေတ္ဝာ ကထေန္တိ၊ အာဘိမ္မိကာ ပန မ္မေန္တရံ နအာလောဋ္ဌေန္တိ။ တသ္မာ အာဘိမ္မိကော ဘိက္ခု မ္မံ ကထေတု ဝါ မာ ဝါ၊ ပုစ္ဆိတကာလေ ပန ပဉ္ဍံ ကထေဿတီတိ အယမေဝ[၂] ဧကန္တမ္မေကထိကော နာမ ဟောတိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ သတ္ထာ သာဓုကာရံ ဒတ္ဝာ "သုကထိတံ မောဂ္ဂလ္လာနေနာ"တိ အာဟ။

အဘိမ္မံ ပဋိဗာဟေန္တော ဣမသ္မိံ ဇိနစက္ကေ ပဟာရံ ဒေတိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဗာဟတိ၊ သတ္ထု ဝေသာရဇ္ဇညာဏံ ပဋိနိဝတ္တေတိ၊ သောတုကာမံ ပရိသံ ဝိသံဝါဒေတိ၊ အရိယမဂ္ဂေ အာဝရဏံ ဗန္ဓတိ၊ အဋ္ဌာရသသု ဘေဒကရဝတ္ထူသု ဧကသ္မိံ သန္ဒိဿတိ၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မတဇ္ဇနီယကမ္မာရဟော[၃] ဟောတိ၊ တံ တံ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဥယျောဇေတဗ္ဗော "ဂစ္ဆ ဝိဃာသာဒေါ ဟုတ္ဝာ ဇီဝိဿသီ"တိ။

အထာပိ ဧဝံ ဝဒေယျ "သစေ အဘိမ္မော ဗုဒ္ဓဘာသိတော၊ ယထာ အနေကေသု သုတ္တသဟဿေသု 'ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတီ'တိ-အာဒိနာ နယေန နိဒါနံ သဇ္ဇိတံ၊ ဧဝမဿာပိ နိဒါနံ သဇ္ဇိတံ ဘဝေယျာ"တိ။ သော "ဇာတကသုတ္တနိပါတမ္မေပဒါဒီနံ ဧဝရူပံ နိဒါနံ နတ္ထိ၊ နစေတာနိ နဗုဒ္ဓဘာသိတာနီ"တိ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဥတ္တရိပိ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော "ပဏ္ဍိတ အဘိမ္မော နာမေသ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံယေဝ ဝိသယော၊ နအညေသံ ဝိသယော။ ဗုဒ္ဓါနဉိ သြက္ကန္တိ ပါကဋာ၊ အဘိဇာတိ ပါကဋာ၊ အဘိသမ္ဗောဓိ ပါကဋာ၊ မ္မေစက္ကပ္ပဝတ္တနံ ပါကဋံ၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ ပါကဋံ၊ တိဒိဝက္ကမော[၄] ပါကဋော၊ ဒေဝ-လောကေ ဒေသိတဘာဝေါ ပါကဋော၊ ဒေဝေါရောဟနံ ပါကဋံ။ ယထာ နာမ စက္ကဝတ္တိရညော ဟတ္ထိရတနံ ဝါ အဿရတနံ ဝါ ထေနေတ္ဝာ ယာနကေ ယောဇေတ္ဝာ ဝိစရဏံ နာမ အဋ္ဌာနံ အကာရဏံ၊ စက္ကရတနံ ဝါ ပန ထေနေတ္ဝာ ပလာလသကဋေ သြလမ္ဖိတ္ဝာ ဝိစရဏံ နာမ အဋ္ဌာနံ အကာရဏံ၊ ယောဇန-ပ္ပမာဏံ သြဘာသနသမတ္ထံ မဏိရတနံ ဝါ ပန ကပ္ပါသပစ္ဆိယံ ပက္ခိပိတ္ဝာ

၁-မ ၁-၂၇၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အယမေဝ ကိရ (သီ)

၃-ဥက္ခေပနိယကမ္မနိယသကမ္မတဇ္ဇနီယကမ္မာရဟော (သီ၊ သျာ)

၄-တိဝိက္ကမော (သီ)၊ ဒိဝိက္ကမော (က)

ဝဋ္ဌဋ္ဌနံ နာမ အဌာနံ အကာရဏံ။ ကသ္မာ? ရာဇာရဟဘဏ္ဍတာယ။ ဧဝမေဝ အဘိဓမ္မော နာမ နဲ အညေသံ ဝိသယော၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံယေဝ ဝိသယော၊ တေသံ ဝသေန ဒေသေတဗ္ဗဒေသနာ။ ဗုဒ္ဓါနဉ္ဍိ သြက္ကန္တိ ပါကဋာ။ ပ။ ဒေဝေါ-ရောဟနံ ပါကဋံ၊ အဘိဓမ္မသ နိဒါနကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ ပဏ္ဍိတာ"တိ။ နဲ ဟိ သက္ကာ ဧဝံ ဝုတ္တေ ပရဝါဒိနာ သဟဓမ္မိကံ ဥဒါဟရဏံ ဥဒါဟရိတုံ။

မဏ္ဍလာရာမဝါသီ **တိဿဘူတိတ္ထေရော** ပန "မဟာဗောဓိနိဒါနော ဧသ အဘိဓမ္မော နာမာ"တိ ဒဿေတုံ "ယေန သွာဟံ ဘိက္ခဝေ ဝိဟာရေန ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဟရာမိ၊ တဿ ပဒေသေန ဝိဟာသိ"န္တိ ဣမံ ပဒေသ-ဝိဟာရသုတ္တန္တံ[၁] အာဟရိတွာ ကထေသိ။ ဒသဝိဓော ဟိ ပဒေသော နာမ ခန္ဓပဒေသော အာယတနပဒေသော ဓာတုပဒေသော သစ္စပဒေသော ဣန္ဒြိယပဒေသော ပစ္စယာကာရပဒေသော သတိပဋ္ဌာနပဒေသော ဈာန-ပဒေသော နာမပဒေသော ဓမ္မပဒေသောတိ။ တေသု သတ္ထာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ ပဋ္ဌက္ခန္ဓေ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဝေဒနာက္ခန္ဓဝသေနေဝ ဝိဟာသိ။ ဒွါဒသာယတနာနိ အဌာရသ ဓာတုယော နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဓမ္မာယတနေ ဝေဒနာဝသေန၊ ဓမ္မဓာတုယဋ္ဌ ဝေဒနာဝသေနေဝ ဝိဟာသိ။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဒုက္ခသစ္စေ ဝေဒနာဝသေနေဝ ဝိဟာသိ။ ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဝေဒနာပဋ္ဌက[၂]ဣန္ဒြိယဝသေန ဝိဟာသိ။ ဒွါဒသပဒိကံ ပစ္စယာ-ကာရဝဋ္ဌံ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဝသေနေဝ ဝိဟာသိ။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဝေဒနာသတိပဋ္ဌာနဝသေနေဝ ဝိဟာသိ။ စတ္တာရိ ဈာနာနိ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဈာနဂေ်သု ဝေဒနာဝသေနေဝ ဝိဟာသိ။ နာမံ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ တတ္ထ ဝေဒနာဝသေနေဝ ဝိဟာသိ။ ဓမ္မေ နိပ္ပဒေသေန ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ ဣမံ တေမာသံ ဝေဒနာတ္တိကဝသေနေဝ ဝိဟာသီတိ ဧဝံ ထေရော ပဒေသဝိဟာရသုတ္တန္တဝသေန အဘိဓမ္မသ နိဒါနံ ကထေသိ။

ဂါမဝါသီ **သုမနဒေဝတ္ထေရော** ပန ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ ဓမ္မ ပရိ-ဝတ္တေန္တော "အယံ ပရဝါဒီ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ အရညေ ကန္ဒန္တော ဝိယ အသက္ခိကံ အဋ္ဌံ[၃] ကရောန္တော ဝိယ စ အဘိဓမ္မေ နိဒါနသ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ နဲ ဇာနာတီ"တိ ဝတ္ဝာ နိဒါနံ ကထေန္တော ဧဝမာဟ "ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဒေဝေသု ဝိဟရတိ တာဝတိံသေသု ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ

၁-သံ ၃-၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝေဒနာပဋ္ဌကေ (သီ၊ သျာ) ၃-အဋ္ဌံ (သီ)

ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ အဘိဓမ္မကထံ ကထေသိ 'ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ'တိ''။

အညေသု ပန သုတ္တေသု ဧကမေဝ နိဒါနံ၊ အဘိဓမ္မေ **ဒွေ နိဒါနာနိ** အဓိဂမနိဒါနဉ္စ ဒေသနာနိဒါနဉ္စ။ တတ္ထ **အဓိဂမနိဒါနံ** ဒီပင်္ကရဒသဗလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဒေသနာနိဒါနံ** ယာဝ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနာ။ ဧဝံ ဥဘယနိဒါနသမ္ပန္နသ္မိံ ပနသ္မိံ အဘိဓမ္မသ္မိံ နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ ဇာဒံ တာဝ **ပဉ္စာကမ်ံ**[1] ဝေဒိတဗ္ဗံ ''အယံ အဘိဓမ္မော နာမ ကေန ပဘာဝိတော၊ ကတ္ထ ပရိပါစိတော၊ ကတ္ထ အဓိဂတော၊ ကဒါ အဓိဂတော၊ ကေန အဓိဂတော၊ ကတ္ထ ဝိစိတော၊ ကဒါ ဝိစိတော၊ ကေန ဝိစိတော၊ ကတ္ထ ဒေသိတော၊ ကဿတ္ထာယ ဒေသိတော၊ ကိမတ္ထံ ဒေသိတော၊ ကေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတော၊ ကေ သိက္ခန္တိ၊ ကေ သိက္ခိတသိက္ခာ၊ ကေ ဓာရေန္တိ၊ ကဿ ဝစနံ၊ ကေနာဘတော''တိ။

တတြိဒံ **ဝိဿဇ္ဇနံ**—**ကေန ပဘာဝိတော**တိ ဗောဓိအဘိနီဟာရသဒ္ဓါယ ပဘာဝိတော။ **ကတ္ထ ပရိပါစိတော**တိ အမုဆက္ကေသု ဇာတကသတေသု။ **ကတ္ထ အဓိဂတော**တိ ဗောဓိမူလေ။ **ကဒါ အဓိဂတော**တိ ဝိသာခါပုဏ္ဏမာသိယံ။ **ကေနာဓိဂတော**တိ သမ္ဗညုဗုဒ္ဓေန။ **ကတ္ထ ဝိစိတော**တိ ဗောဓိမဏ္ဍေ။ **ကဒါ ဝိစိတော**တိ ရတနဃရသတ္တာဟေ။ **ကေန ဝိစိတော**တိ သမ္ဗညုဗုဒ္ဓေန။ **ကတ္ထ ဒေသိတော**တိ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု။ **ကဿတ္ထာယ ဒေသိတော**တိ ဒေဝတာနံ။ **ကိမတ္ထံ ဒေသိတော**တိ စတုရောဃနိဒ္ဓရဏတ္ထံ။ **ကေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတော**တိ ဒေဝေဟိ။ **ကေ သိက္ခန္တိ**တိ သေက္ခာ စ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏာ စ။ **ကေ သိက္ခိတသိက္ခာ**တိ အရဟန္တော ဒိဏ္ဏာသဝါ။ **ကေ ဓာရေန္တိ**တိ ယေသံ ဝတ္တတိ၂၊ တေ ဓာရေန္တိ။ **ကဿ ဝစနန္တိ** ဘဂဝတော ဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ **ကေနာဘတော**တိ အာစရိယပရမ္ပရာယ။

အယဉ္စိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဘဒ္ဒဇိ သောဘိတော ဝိယဇာလိ ဝိယပါလော ဝိယဒဿိ ကောသိယပုတ္တော သိဂ်ဂေါ သန္ဓေဟော မောဂ်လိပုတ္တော သုဒဿော ဓမ္မိယော ဒါသကော သောဏကော ရေဝတော'တိ ဧဝမာဒီဟိ ယာဝ တတိယသင်္ဂီတိကာလာ အာဘတော၊ တတော ဥဒ္ဓံ တေသံယေဝ သိဿာနုသိဿော'တိ ဧဝံ တာဝ ဇမ္ဗုဒီပတလေ အာစရိယပရမ္ပရာယ အာဘတော။ ဣမံ ပန ဒီပံ—

၁-ပဉ္စကမ်ံ(သီ)　　၂-ဝတ္တန္တိ (သမ္မတ္ထ)

တတော မဟိန္ဒော ဇုဋ္ဌိယော၊ ဥတ္တိယော သမ္မလော တထာ။
ပဏ္ဍိတော ဘဒ္ဒနာမော စ၊ ဧတေ နာဂါ မဟာပညာ။
ဇမ္ဗုဒိပါ ဇုဓာဂတာတိ။

ဇုမေဟိ မဟာနာဂေဟိ အာဘတော၊ တတော ဥဠုံ တေသံယေဝ သိဿာနု-သိဿသဒ္ဓိတာယ အာစရိယပရမ္ပရာယ ယာဝဇ္ဇတနကာလာ အာဘတော။

သုမေဓကထာ

ဧဝံ အာဘတသာ ပနဿ ယံ တံ **ဒီပင်္ကရဒသဗလတော** ပဋ္ဌာယ ယာဝ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကာ အဓိဂမနီဒါနံ, ယာဝ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနာ ဒေသနာနီဒါနဉ္စ ဝုတ္တံ၊ တသ အာဝိဘာဝတ္ထံ အယံ အနုပုဗ္ဗီကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဇုတော ကိရ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနံ စတုန္နံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္ထကေ အမရဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ တတ္ထ **သုမေဓော** နာမ ဗြာဟ္မဏော ပဋိဝသတိ ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ဗိတိတော စ သံသုဒ္ဓ-ဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဋာ အက္ခိတ္တော အနုပကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏ-ပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော။ သော အညံ ကမ်ဳ အကတ္ထာ ဗြာဟ္မဏသိပ္ပမေဝ ဥဂ္ဂဏှိ။ တသ ဒဟရကာလေယေဝ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ အထသ ရာသိဝမုကော အမစ္စော အာယပေါတ္ထကံ အာဟရိတ္ဝာ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိ-မုတ္တာဒိပူရိတေ ဂဇ္ဇေ ဝိဝရိတ္ဝာ "ဧတ္တကံ တေ ကုမာရ မာတု သန္တကံ၊ ဧတ္တကံ ပိတု သန္တကံ၊ ဧတ္တကာ အယျကပယျကာနံ[1] သန္တကာ"တိ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဋာ ဓနံ အာစိက္ခိတ္ဝာ "တံ ပဋိပဇ္ဇာဟိ"တိ အာဟ။ **သုမေဓပဏ္ဍိတော** စိန္တေသိ "ဣမံ ဓနံ သံဟရိတ္ဝာ မယ္ဟံ ပိတုပိတာမဟာဒယော ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တာ ကေကဟာပဏမ္ပိ ဂဟေတ္ဝာ န ဂတာ၊ မယာ ပန ဂဟေတ္ဝာ ဂမနကာရဏံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ၊ သော ရညော အာရောစေတ္ဝာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတ္ဝာ မဟာဇနသ ဒါနံ ဒတ္ဝာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ **သုမေဓကထာ** ကထေတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ **ဗုဒ္ဓဝံသေ**—

"ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ၊ စတုရော စ အသင်္ခိယေ။
အမရံ နာမ နဂရံ၊ ဒဿနေယျံ မနောရမံ။

၁-အယျကပေယျကာနံ (သီ)၊ အယျကအယျိကာနံ (သျာ)

ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တံ၊ အန္ဓပါနသမာယုတံ။
ဟတ္ထိသဒ္ဒံ အဿသဒ္ဒံ၊ ဘေရိသဒ်ံရထာနိ စ။
ခါဒထ ပိဝထ စေဝ၊ အန္ဓပါနေန ဃောသိတံ။

နဂရံ သဗ္ဗဂ်သမ္ပန္နံ၊ သဗ္ဗကမ္မမုပါဂတံ။
သတ္တရတနသမ္ပန္နံ၊ နာနာဇနသမာကုလံ။
သမိဒ္ဓံ ဒေဝနဂရံဝ၊ အာဝါသံ ပုညကမ္မိနံ။

နဂရေ အမရဝတိယာ၊ သုမေဓော နာမ ဗြာဟ္မဏော။
အနေကကောဋိသန္နိစယော၊ ပဟူတဓနဓညဝါ။

အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော၊ တိဏ္ဏံ ဝေဒါန ပါရဂူ။
လက္ခဏေ ဇုတိဟာသေ စ၊ သဓမ္မေ ပါရမိံ ဂတော။

ရဟောဂတော နိသီဒိတ္ဝာ၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။
ဒုက္ခော ပုနဗ္ဘဝေါ နာမ၊ သရီရဿ စ ဘေဒနံ။ ( )[1]

ဇာတိဓမ္မော ဇရာဓမ္မော၊ ဗျာဓိဓမ္မော သဟံ[2] တဒါ။
အဇရံ အမတံ ခေမံ၊ ပရိယေသိဿာမိ နိဗ္ဗုတိံ။

ယံနူနိမံ ပူတိကာယံ၊ နာနာကုဏပပူရိတံ။
ဆဍ္ဍယိတ္ဝာန ဂစ္ဆေယ္ယံ၊ အနပေက္ခော အနတ္ထိကော။

အတ္ထိ ဟေတိတိ သော မဂ္ဂေါ၊ န သော သက္ကာ န ဟေတုယေ။
ပရိယေသိဿာမိ တံ မဂ္ဂံ၊ ဘဝတော ပရိမုတ္တိယာ။

ယထာပိ ဒုက္ခေ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ သုခံ နာမပိ ဝိဇ္ဇတိ။
ဧဝံ ဘဝေ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ဝိဘဝေါပိ ဇ္ဈာယိတပ္ပကော။

ယထာပိ ဥက္ကေ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ အပရံ[3] ဝိဇ္ဇတိ သီတလံ။
ဧဝံ တိဝိဓဂ္ဂိ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ နိဗ္ဗာနံ ဇ္ဈာယိတပ္ပကံ။

ယထာပိ ပါပေ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ ကလျာဏမပိ ဝိဇ္ဇတိ။
ဧဝမေဝ ဇာတိ ဝိဇ္ဇန္တေ၊ အဇာတိပိ ဈာယိတပ္ပကံ။

၁-(သမ္မောဟမရဏံ ဒုက္ခံ၊ ဇရာယ အဘိမဒ္ဒနံ) သဗ္ဗတ္ထ ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိအဋ္ဌကထာသု ပန နတ္ထိ။
၂-စဟံ (သီ၊ သျာ) ၃-အပရမ္ပိ (က)

ယထာ ဂူထဂတော ပုရိသော၊ တဋ္ဌာကံ ဒိသွာန ပူရိတံ။
န ဂဝေသတိ တံ တဋ္ဌာကံ၊ န ဒေါသော တဋ္ဌာကဿ သော။

ဧဝံ ကိလေသမလဓောဝေ[1]၊ ဝိဇ္ဇန္တေ အမတန္တဋ္ဌေ။
န ဂဝေသတိ တံ တဋ္ဌာကံ၊ န ဒေါသော အမတန္တဋ္ဌေ။

ယထာ အရိဟိ ပရိရုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇန္တေ ဂမနမဂ္ဂေ။
န ပလာယတိ သော ပုရိသော၊ န ဒေါသော အဋ္ဌသဿ သော။

ဧဝံ ကိလေသပရိရုဒ္ဓေါ၊ ဝိဇ္ဇမာနေ သဝေ ပထေ။
န ဂဝေသတိ တံ မဂ္ဂံ၊ န ဒေါသော သိဝမဋ္ဌသေ။

ယထာပိ ဗျာဓိတော ပုရိသော၊ ဝိဇ္ဇမာနေ တိကိစ္ဆကေ။
န တိကိစ္ဆာပေတိ တံ ဗျာဓိ[2]၊ န ဒေါသော သော တိကိစ္ဆကေ။

ဧဝံ ကိလေသဗျာဓိဟိ၊ ဒုက္ခိတော ပရိဝိဇ္ဇတော။
န ဂဝေသတိ တံ အာစရိယံ၊ န ဒေါသော သော ဝိနာယကေ။

ယထာပိ ကုဏပံ ပုရိသော၊ ကဏ္ဌေ ဗဒ္ဓံ[3] ဇိဂုစ္ဆိယ။
မောစယိတ္ဝာန ဂစ္ဆေယျ၊ သုဒ္ဓိ သေရီ သယံဝသီ။
တထေဝိမံ ပူတိကာယံ၊ နာနာကုဏပသဉ္ဇယံ။
ဆဋ္ဌယိတ္ဝာန ဂစ္ဆေယျံ၊ အနပေက္ခော အနတ္ထိကော။

ယထာ ဥစ္စာရဋ္ဌာနမှိ၊ ကရိသံ နရနာရိယော။
ဆဋ္ဌယိတ္ဝာန ဂစ္ဆန္တိ၊ အနပေက္ခာ အနတ္ထိကာ။

ဧဝမေဝါဟံ ဇုမံ ကာယံ၊ နာနာကုဏပပူရိတံ။
ဆဋ္ဌယိတ္ဝာန ဂစ္ဆိဿံ၊ ဝစ္စံ ကတ္ဝာ ယထာ ကုဋိ။

ယထာပိ ဇဇ္ဇရံ နာဝံ၊ ပလုဂ္ဂံ ဥဒဂါဟိနိ။
သာမိ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ၊ အနပေက္ခာ အနတ္ထိကာ။

ဧဝမေဝါဟံ ဇုမံ ကာယံ၊ နဝစ္ဆိဒ္ဒိံ ဓုဝဿဝံ။
ဆဋ္ဌယိတ္ဝာန ဂစ္ဆိဿံ၊ ဇိဏ္ဏာနာဝံဝ သာမိကာ။

ယထာပိ[4] ပုရိသော စောရေဟိ၊ ဂစ္ဆန္တော ဘဏ္ဍမာဒိယ။
ဘဏ္ဍစ္ဆေဒဘယံ ဒိသွာ၊ ဆဋ္ဌယိတ္ဝာန ဂစ္ဆတိ။

၁-ကိလေသမလဓောဝံ (ဗဒ္ဓဝံသေ)　　၂-ဗန္ဓံ (သျာ)　　၃-ယထာ (က)

ဧဝမေဝ အယံ ကာယော၊ မဟာစောရသမော ဝိယ။
ပဟာယိမံ ဂမိဿာမိ၊ ကုသလဆ္ဆေဒနာဘယာ။

ဧဝါဟံ စိန္တယိတ္ဝာန၊ နေကကောဋိသတံ ဓနံ။
နာထာနာထာနံ ဒတ္ဝာန၊ ဟိမဝန္တမုပါဂမိံ။

ဟိမဝန္တသာဝိဒူရေ၊ ဓမ္မိကော[1] နာမ ပဗ္ဗတော။
အဿမော သုကတော မယ္ဟံ၊ ပဏ္ဏသာလာ သုမာပိတာ။

စင်္ကံမံ တတ္ထ မာပေသိံ၊ ပဒ္မဒေါသဝိဝဇ္ဇိတံ။
အင်္ဂဂုဏသမုပေတံ၊ အဘိညာဗလမာဟရိံ။

သာဒုကံ ပဇဟိံ တတ္ထ၊ နဝဒေါသမုပါဂတံ။
ဝါကစီရံ နိဝါသေသိံ၊ ဒွါဒသဂုဏမုပါဂတံ။

အင်္ဂဒေါသသမာကိဏ္ဏံ၊ ပဇဟိံ ပဏ္ဏသာလကံ။
ဥပါဂမိံ ရုက္ခမူလံ၊ ဂုဏော[2] ဒသဟုပါဂတံ။

ဝါဝိတံ ရောပိတံ ဓညံ၊ ပဇဟိံ နိရဝသေသတော။
အနေကဂုဏသမ္ပန္နံ၊ ပဝတ္တဖလမာဒိယိံ။

တတ္ထပ္ပဓာနံ ပဒဟိံ၊ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနစင်္ကမေ။
အဗ္ဘန္တရမ္ဟိ သတ္ထာဟော၊ အဘိညာဗလ ပါပုဏိန္တိ[3]?။

တတ္ထ **အဿမော သုကတော မယ္ဟံ၊ ပဏ္ဏသာလာ သုမာပိတာ**တိ ဇုမိဿာ ပါဠိယာ သုမေဓပဏ္ဍိတေန အဿမပဏ္ဏသာလာစင်္ကမာ သဟတ္ထာ မာပိတာ ဝိယ ဝုတ္တာ၊ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—မဟာသတ္တဿ “ဟိမဝန္တံ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ အဇ္ဇ ဓမ္မိကပဗ္ဗတံ ပဝိသိဿာမီ”တိ နိက္ခန္တံ ဒိသ္ဝာ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ[4] အာမန္တေသိ “ဂစ္ဆ တာတ, အယံ သုမေဓ-ပဏ္ဍိတော ‘ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ နိက္ခန္တော၊ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ မာပေဟီ”တိ။ သော တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ရမဏီယံ အဿမံ သုဂုတ္တံ ပဏ္ဏသာလံ မနောရမံ စင်္ကမံ စ မာပေသိ။ ဘဂဝါ ပန တဒါ အတ္တနော ပုညာနုဘာဝေန နိပ္ပန္နံ တံ အဿမပဒံ သန္ဓာယ “သာရိပုတ္တ တသ္မိံ ဓမ္မိကပဗ္ဗတေ—

၁-ဓမ္မကော (သီ)
၂-အဘိညာဗလမပါပုဏိန္တိ (သီ)
၂-ဂုဏောဟိ (သီ၊ သျာ)
၄-ဝိသုကမ္မဒေဝပုတ္တံ (က)

အဿမော သုကတော မယ္ပံ၊ ပဏ္ဍသာလာ သုမာပိတာ။
စက်မံ တတ္ထ မာပေသိ၊ ပဉ္ဇဒေါသဝိဝဇ္ဇိတ"န္တိ—

အာဟ။ တတ္ထ **အဿမော သုကတော မယ္ပန္တိ** သုကတော မယာ။ **ပဏ္ဍသာလာ သုမာပိတာ**တိ ပဏ္ဍစ္ဆန္နာ[၁] သာလာပိ မေ သုမာပိတာ အဟောသိ။

ပဉ္ဇဒေါသဝိဝဇ္ဇိတန္တိ ပဉ္ဇိမေ စက်မဒေါသာ နာမ ထဒ္ဓဝိသမတာ အန္တောရုက္ခတာ ဂဟနစ္ဆန္နတာ အတိသမ္ဗာဓတာ အတိဝိသာလတာတိ။ ထဒ္ဓဝိသမဘူမိဘာဂသ္မိဉ္ဍိ စက်မေ စက်မန္တဿ ပါဒါ ရုဇ္ဇန္တိ၊ ဖောဋ္ဌာ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂတံ နလဘတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိပဇ္ဇတိ။ မုဒုသမတလေ ပန ဖာသုဝိဟာရံ အာဂမ္မ ကမ္မဋ္ဌာနံ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ထဒ္ဓဝိသမဘူမိဘာဂတာ ဧကော ဒေါသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စက်မနဿ အန္တောဝါ မဇ္ဈေ ဝါ ကောဋိယံ ဝါ ရုက္ခေ သတိ ပမာဒမာဂမ္မ စက်မန္တဿ နလာဋံ ဝါ သီသံ ဝါ ပဋိဟညတီတိ အန္တောရုက္ခတာ ဒုတိယော ဒေါသော။ တိဏလတာဒိဂဟနစ္ဆန္နေ စက်မေ စက်မန္တောအန္ဓကာရဝေလာယံ ဥရဂါဒိကေ ပါဏေ အက္ကမိတ္ဘာ ဝါ မာရေတိ၊ တေဟိ ဝါ ဒဋ္ဌော ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇတီတိ ဂဟနစ္ဆန္နတာ တတိယော ဒေါသော။ အတိသမ္ဗာဓေ စက်မေ ဝိတ္ထာရတော ရတနိကေ ဝါ အမုရတနိကေ ဝါ စက်မန္တဿ ပရိစ္ဆေဒေ ပက္ခလိတ္ဘာ နခါပိ အဂ်လိယောပိ ဘိဇ္ဇန္တီတိ အတိသမ္ဗာဓတာ စတုတ္ထော ဒေါသော။ အတိဝိသာလေ စက်မေ စက်မန္တဿ စိတ္တံ ဝိဓာဝတိ၊ ဧကဂ္ဂတံ နလဘတီတိ အတိဝိသာလတာ ပဉ္ဇမော ဒေါသော။ ပုထုလတော ပန ဒိယမုရတနံ ဒ္ဒီသု ပဿေသု ရတနမတ္တအနုစက်မံ ဒီဃတော သဋ္ဌိဟတ္ထံ မုဒုတလံ သမဝိပ္ပကိဏ္ဏဝါလုကံ စက်မံ ဝဋ္ဌတိ, စေတိယဂိရိမှိ ဒီပပ္ပသာဒကမဟာမဟိန္ဒတ္ထေရဿ စက်မနံ ဝိယ၊ တာဒိသံ တံ အဟောသိ။ တေနာဟ "စက်မံ တတ္ထ မာပေသိ၊ ပဉ္ဇဒေါသဝိဝဇ္ဇိတ"န္တိ။

အဋ္ဌဂုဏသမုပေတန္တိ အဋ္ဌဟိ သမဏသုခေဟိ ဥပေတံ။ အဋ္ဌိမာနိ သမဏသုခါနိ နာမ ဓနဓညပရိဂ္ဂဟာဘာဝေါ, အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍ[၂]ပရိယေသနဘာဝေါ, နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍဘုဥ္ဇနဘာဝေါ, ရဋ္ဌံ ပိဋ္ဌေတ္ဘာ ဓနသာရံ ဝါ သီသကဟာပဏာဒီနိ ဝါ ဂဏ္ဍန္တေသု ရာဇကုလေသု ရဋ္ဌပိဋ္ဌနကိလေသာဘာဝေါ, ဥပကရဏေသု နိစ္ဆန္ဒရာဂဘာဝေါ, စောရဝိလောပေ နိဗ္ဘယဘာဝေါ, ရာဇရာဇမဟာမစ္စေဟိ အသံသဋ္ဌဘာဝေါ, စတူသု ဒိသာသု အပ္ပဋိဟတဘာဝေါတိ။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ

၁-ပဏ္ဍစ္ဆဒနာ (သီ၊ သျာ) ၂-အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍပါတ (သီ)

ဟောတိ "ယထာ တသ္မိံ အဿမေ ဝသန္တေန သက္ကာ ဟောန္တိ[၁] ဣမာနိ အဌ သမဏသုခါနိ ဝိန္ဒိတုံ၊ ဧဝံ အဌဂုဏသမုပေတံ တံ အဿမံ မာပေသိ"န္တိ။

အဘိညာဗလမာဟရိန္တိ ပစ္ဆာ တသ္မိံ အဿမေ ဝသန္တော ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ အဘိညာနဉ္ဇ သမာပတ္တီနဉ္ဇ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ဝိပဿနံ အာရဘိတ္ဝာ ထာမပ္ပတ္တံ ဝိပဿနာဗလံ အာဟရိံ။ ယထာ တသ္မိံ ဝသန္တော တံ ဗလံ အာဟရိတုံ သက္ကောမိ၊ ဧဝံ တံ အဿမံ တဿ အဘိညတ္ထာယ ဝိပဿနာဗလဿ အနုစ္ဆဝိကံ ကတ္ဝာ မာပေသိန္တိ အတ္ထော။

သာဋကံ ပဇဟိံ တတ္ထ၊ နဝဒေါသမုပါဂတန္တိ ဧတ္ထောယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ၊ တဒါ ကိရ ကုဋိလေဏစက်မာဒိပဋိမဏ္ဍိတံ ပုပ္ဖူပဂဖလူပဂရုက္ခသဉ္ဆန္နံ ရမဏီယံ မဓုရသလိလာသယံ အပဂတဝါဋ္ဌမိဂဘိံသနကသကုဏံ ပဝိဝေကက္ခမံ အဿမံ မာပေတ္ဝာ အလက်တစက်မဿ ဥဘောသု အန္တေသု အာလမ္ဗနဖလကံ သံဝိဓာယ နိသီဒနတ္ထာယ စက်မဝေမဇ္ဈေ သမတလံ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလံ မာပေတ္ဝာ အန္တောပဏ္ဏသာလာယံ ဇဋာမဏ္ဍလဝါကစီရတိဒဏ္ဍကုဏ္ဍိကာဒိကေ တာပသ-ပရိက္ခာရေ မဏ္ဍပေ ပါနီယဃဋ[၂]ပါနီယသခ်ပါနီယသရာဝါနိ အဂ္ဂိသာလာယံ အဂ်ါရကပလ္လဒါရုအာဒီနိတိ ဧဝံ ယံ ယံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ၊ တံ တံ သဗ္ဗံ မာပေတ္ဝာ ပဏ္ဍသာလာယ ဘိတ္တိယံ "ယေ ကေစိ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဣမေ ပရိက္ခာရေ ဂဟေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇန္တူ"တိ အက္ခရာနိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတေ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တေ သုမေဓပဏ္ဍိတော ဟိမဝန္တပါဒေ ဂိရိကန္ဒရာနု-သာရေန အတ္တနော နိဝါသနာနုရူပံ ဖာသုကဌာနံ ဩလောကေန္တော နဒီနိဝတ္တနေ ဝိဿကမ္မနိမ္မိတံ သက္ကဒတ္တိယံ ရမဏီယံ အဿမံ ဒိသ္ဝာ စက်မကောဋိံ ဂန္ဒာ ပဒဝလဉ္ဇံ အပဿန္တော "ဓုဝံ ပဗ္ဗဇိတာ ဓုရဂါမေ ဘိက္ခံ ပရိယေသိတ္ဝာ ကိလန္တရူပါ အာဂန္ဒာ ပဏ္ဍသာလံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသိန္နာ ဘဝိဿန္တီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ထောကံ အာဂမေတ္ဝာ "အတိဝိယ စိရာယန္တိ၊ ဇာနိဿာမီ"တိ ပဏ္ဍသာလကုဋိဒ္ဝါရံ ဝိဝရိတ္ဝာ အန္တော ပဝိသိတ္ဝာ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော မဟာဘိတ္တိယံ အက္ခရာနိ ဝါစေတ္ဝာ "မယှံ ကပ္ပိယပရိက္ခာရာ ဧတေ၊ ဣမေ ဂဟေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ အတ္တနာ နိဝတ္ထပါရုတံ သာဋကယုဂံ ပဇဟိ။ တေနာဟ "သာဋကံ ပဇဟိံ တတ္ထာ"တိ။ ဧဝံ ပဝိဋ္ဌော အဟံ သာရိပုတ္တ တဿံ ပဏ္ဍသာလာယံ သာဋကံ ပဇဟိံ။

၁-ဟောတိ (က) ၂-ပါနီယကူဋ (သီ)

နဝဒေါသမုပါဂတန္တိ သာဋ္ဌကံ ပဇဟန္တော နဝ ဒေါသေ ဒိသ္ဝာ ပဇဟိန္တိ ဒီပေတိ။ တာပသပမ္ဗဇ္ဇံ ပမ္ဗဇိတာနံ ဟိ[1] သာဋ္ဌကသ္မိံ နဝ ဒေါသာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တေသု တသ္မ မဟပ္ဖဘာဝေါ ဧကော ဒေါသော။ ပရပရိဗဒ္ဓတာယ ဥပ္ပဇ္ဇနဘာဝေါ ဧကော။ ပရိဘောဂေန လဟုံ[2] ကိလိသနဘာဝေါ ဧကော၊ ကိလိဋ္ဌော ဟိ[3] ဓောဝိတမ္ပော စ ရဇိတမ္ပော စ ဟောတိ၊ ပရိဘောဂေန လဟုကံ[4] ဇိရဏဘာဝေါ ဧကော၊ ဇိဏ္ဏသ ဟိ တုန္နံ ဝါ အဂ္ဂဠဒါနံ ဝါ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ။ ပုနပရိယေသနာယ ဒုရဘိသမ္ဘဝဘာဝေါ ဧကော။ တာပသပမ္ဗဇ္ဇာယ အသာရုပ္ပဘာဝေါ ဧကော။ ပစ္စတ္ထိကာနံ သာဓာရဏဘာဝေါ ဧကော၊ ယထာ ဟိ နံ ပစ္စတ္ထိကာ န ဂဏှန္တိ၊ ဧဝံ ဂေါပေတမ္ပော ဟောတိ။ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ္သ ဝိဘူသနဋ္ဌာနဘာဝေါ ဧကော။ ဂဟေတ္ဝာ စရန္တသ္သ ခန္ဓ-ဘာရမဟိန္ဆဘာဝေါ ဧကောတိ။

ဝါကစီရံ နိဝါသေသီန္တိ တဒါ အဟံ သာရိပုတ္တ ဇုမေ နဝ ဒေါသေ ဒိသ္ဝာ သာဋ္ဌကံ ပဟာယ ဝါကစီရံ နိဝါသေသိံ၊ မုဉ္ဇတိဏံ ဟိရံ ဟိရံ ကတ္ဝာ ဂန္ထေတ္ဝာ ကတံ ဝါကစီရံ နိဝါသနပါရုပနတ္ထာယ အာဒိယိန္တိ အတ္ထော။

ဒွါဒသဂဏမုပါဂတန္တိ ဒွါဒသဟိ အာနိသံသေဟိ သမန္နာဂတံ၊ ဝါက-စီရသ္မိဉ္ဥိ ဒွါဒသာနိသံသာ—အပ္ပဂ္ဃံ သုန္ဒရံ ကပ္ပိယန္တိ အယံ တာဝ ဧကော အာနိသံသော။ သဟတ္ထာ ကာတုံ သက္ကာတိ အယံ ဒုတိယော။ ပရိဘောဂေန သဏိကံ ကိလိသတိ၊ ဓောဝိယမာနေပိ ပပဋ္ဋော နတ္ထိတိ အယံ တတိယော။ ပရိဘောဂေန ဇိဏ္ဏေပိ သိဗ္ဗိတမ္ဘာဘာဝေါ စတုတ္ထော။ ပုန ပရိယေသန္တသ္သ သုခေန ကရဏဘာဝေါ ပဉ္စမော။ တာပသပမ္ဗဇ္ဇာယ သာရုပ္ပဘာဝေါ ဆဋ္ဌော။ ပစ္စတ္ထိကာနံ နိရုပဘောဂဘာဝေါ[5] သတ္တမော။ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ္သ ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ-ဘာဝေါ အဋ္ဌမော။ ဓာရဏော သလ္လဟုကဘာဝေါ နဝမော။ စိဝရပစ္စယေ အပ္ပိစ္ဆဘာဝေါ ဒသမော။ ဝါကုပဂ္ဂိယာ ဓမ္မိကအနဝဇ္ဇဘာဝေါ ဧကာဒသမော။ ဝါကစီရေ နဋ္ဌေပိ အနပေက္ခဘာဝေါ ဒွါဒသမောတိ။

၁-တာပသပမ္ဗဇိတာနံ ဟိ (က)　၂-လဟုကံ (က)　၃-ကိလိဋ္ဌေ စ (သီ)၊ ကိလိဋ္ဌော စ (က)
၄-ဗဒ္ဓံ ပဒံ သီ-သျာ ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။　၅-နိပ္ပရိဘောဂဘာဝေါ (သျာ)

ဇဋ္ဌာမဏ္ဍလံ ပဋိမုဉ္စိတွာ စူဋ္ဌာယ သဒ္ဓိံ နိစ္စလဘာဝကရဏတ္ထံ သာရသူစိံ ပဝေသေတွာ မုတ္တာဇာလသဒိသာယ သိက္ကာယ ပဝါဋ္ဌဝဏ္ဏံ ကုဏ္ဍိကံ ဩဒဟိတွာ တီသု ဌာနေသု ဝက်ကာဇံ အာဒါယ ဧကိဿာ[၁] ကာဇ-ကောဋိယာ ကုဏ္ဍိကံ ဧကိဿာ အက်ုသက[၂] ပစ္ဆိတိဒဏ္ဍကာဒီနိ ဩလဂ္ဂေတွာ ခါရိကာဇံ[၃] အံသေကတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန ကတ္တရဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပဏ္ဍ-သာလတော နိက္ခမိတွာ သဋ္ဌိဟတ္ထေ မဟာစက်မေ အပရာပရံ စက်မန္တော အတ္တနော ဝေသံ ဩလောကေတွာ "မယ့ံ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္တော၊ သောဘတိ ဝတ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါဒီဟိ သဗ္ဗေဟိပိ ဓီရပုရိသေဟိ ဝဏ္ဏိတာ ထောမိတာ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ၊ ပဟီနံ မေ ဂိဟိဗန္ဓနံ၊ နိက္ခန္တောသို နေက္ခမ္မံ၊ လဒ္ဓါ မေ ဥတ္တမပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ကရိဿာမိ သမဏဓမ္မံ၊ လဘိဿာမိ အဂ္ဂဖလသုခ"န္တိ ဥဿာဟဇာတော ခါရိကာဇံ ဩတာရေတွာ စက်မဝေမဇ္ဈေ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာပဋ္ဌေ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ နိသိန္ဒော ဒိဝသဘာဂံ ဝီတိနာမေတွာ သာယန္ဟသမယံ ပဏ္ဍသာလံ ပဝိသိတွာ ဗိဒလမဉ္ဇကပဿေ[၄] ကဋ္ဌတ္ထရိကာယ နိပန္ဒော သရီရံ ဥတုံ ဂါဟာပေတွာ ဗလဝပစ္စူသေ ပဗုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော အာဂမနံ အာဝဇ္ဇေသိ "အဟံ ဃရာဝါသေ အာဒီနဝံ ဒိသ္ဝာ အမိတဘောဂံ အနန္တယသံ ပဟာယ အရည်ံ ပဝိသိတွာ နေက္ခမဂဝေသကော[၅] ဟုတွာ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဣတောဒါနိ ပဋ္ဌာယ ပမာဒစာရံ စရိတုံ နဝဋ္ဌတိ၊ ပဝိဝေကဦ ပဟာယ ဝိစရန္တံ မိစ္ဆာဝိတက္ကမက္ခိကာ ခါဒန္တိ၊ ဣဒါနိ မယာ ပဝိဝေကမနု-ဗြူဟေတုံ ဝဋ္ဌတိ၊ အဟဦ ဃရာဝါသံ ပလိဗောဓတော ဒိသ္ဝာ[၆] နိက္ခန္တော၊ အယဉ္ဇ မနာပါ ပဏ္ဍသာလာ၊ ဗေလုဝပက္ကဝဏ္ဍာ ပရိဘဏ္ဍကတာ ဘူမိ၊ ရဇတဝဏ္ဍာ သေတဘိတ္တိယော၊ ကပေါတပါဒဝဏ္ဍံ ပဏ္ဍစ္ဆဒနံ၊ ဝိစိတ္တ-တ္ထရဏဝဏ္ဍော ဗိဒလမဉ္ဇကော၊ နိဝါသဖာသုကံ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နဧတ္တော အတိရေကတရာ ဝိယ မေ ဂေဟသမ္ပဒါ ပညာယတီ"တိ ပဏ္ဍသာလာယ ဒေါသေ ဝိစိနန္တော အဋ္ဌ ဒေါသေ ပဿိ။

ပဏ္ဍသာလာပရိဘောဂသို္မဦ အဋ္ဌ အာဒီနဝါ—မဟာသမာရမ္ဘေန[၇] ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ သမောဓာနေတွာ ကရဏပရိယေသနဘာဝေါ ဧကော အာဒီ-နဝေါ။ တိဏပဏ္ဍမတ္တိကာသု ပတိတာသု တာသံ ပုနပ္ပုနံ ဌပေတဗ္ဗတာယ

၁-ဧကိဿာယ (က) ၂-အက်ုသ (သီ) ၃-ခါရိဘာရံ (သီ)
၄-ဗိရလမဉ္ဇကပဿေ (က) ၅-နေက္ခမ္မံ ဂဝေသန္တော (သီ)
၆-ဃရာဝါသပလိဗောဓတော အာဒီနဝံ ဒိသ္ဝာ (က)၊ ဃရာဝါသပလိဗောဓံ ဒိသ္ဝာ (သျာ)
၇-မဟာသမ္ဘာရေန (က)

နိဗဒ္ဓဇဂ္ဂနဘာဝေါ ဒုတိယော။ သေနာသနံ နာမ မဟလ္လကဿ ပါပုဏာတိ၊ အဝေလာယ ဝုဋ္ဌာပိယမာနဿ စိတ္တေကဂ္ဂတာ နဟောတီတိ ဥဋ္ဌာပနီယဘာဝေါ တတိယော။ သီတုဏ္ဟပဋိဃာတေန ကာယဿ သုခုမာလကရဏဘာဝေါ စတုတ္ထော။ ဂေဟံ ပဝိဋ္ဌေန ယံကိဉ္စိ ပါပံ သက္ကာ ကာတုန္တိ ဂရဟပဋိစ္ဆာ-ဒနဘာဝေါ ပဉ္ဇမော။ "မယ္ဟ"န္တိ ပရိဂ္ဂဟကရဏဘာဝေါ ဆဋ္ဌော။ ဂေဟဿ အတ္ထိဘာဝေါ နာမေသ ဒုတိယကဝါသော ဝိယာတိ သတ္တမော။ ဦကာမဂ်လ[၁]-ဃရဂေါဋ္ဌိကာဒီနံ သာဓာရဏတာယ ဗဟုသာဓာရဏဘာဝေါ အဋ္ဌမောတိ ဣမေ အဋ္ဌ အာဒီနဝေ ဒိသ္ဝာ မဟာသတ္တော ပဏ္ဏသာလံ ပဇဟိ။ တေနာဟ "အဋ္ဌဒေါသသမာကိဏ္ဏံ၊ ပဇဟိ ပဏ္ဏသာလက"န္တိ။

ဥပါဂမိ ရုက္ခမူလံ၊ ဂုဏေ ဒသဟုပါဂတန္တိ ဆန္ဒံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဒသဟိ ဂုဏေဟိ ဥပေတံ ရုက္ခမူလံ ဥပါဂတောသ္မီတိ ဝဒတိ။

တတြိမေ ဒသ ဂုဏာ—အပ္ပသမာရမ္ဘတာ[၂] ဧကော ဂုဏော၊ ဥပဂမန-မတ္တမေဝ ဟိ တတ္ထ ဟောတီတိ။ အပ္ပဋိဇဂ္ဂနတာ ဒုတိယော၊ တဉ္ဍိ သမ္မဋ္ဌမ္ပိ အသမ္မဋ္ဌမ္ပိ ပရိဘောဂဖာသုကံ ဟောတိယေဝ။အနုဋ္ဌာပနီယဘာဝေါ တတိယော။ ဂရဟံ နပ္ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ တတ္ထ ဟိ ပါပံ ကရောန္တော လဇ္ဇတီတိ ဂရဟာယ အပ္ပဋိ-စ္ဆာဒနဘာဝေါ စတုတ္ထော။ အဗ္ဘောကာသာဝါသော ဝိယ ကာယံ နသန္ဆမ္ဘေ-တီတိ ကာယဿ အသန္ဆမ္ဘနဘာဝေါ ပဉ္ဇမော။ပရိဂ္ဂဟကရဏာဘာဝေါ ဆဋ္ဌော။ ဂေဟာလယပဋိက္ခေပေါ သတ္တမော။ ဗဟုသာဓာရဏဂေဟေ ဝိယ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ နံ၊ နိက္ခမထာတိ နီဟရဏာဘာဝေါ အဋ္ဌမော။ ဝသန္တဿ သပ္ပိတိကဘာဝေါ နဝမော။ ရုက္ခမူလသေနာသနဿ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သုလဘတာယ အနပေက္ခ-ဘာဝေါ ဒသမောတိ၊ ဣမေ ဒသ ဂုဏေ ဒိသ္ဝာ ရုက္ခမူလံ ဥပါဂတောသ္မီတိ ဝဒတိ။

ဣမာနိ ဧတ္တကာနိ ကာရဏာနိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ မဟာသတ္တော ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခာယ ဂါမံ ပါဝိသိ။ အထဿ သမ္ပတ္တဂါမေ မနုဿာ မဟန္တေန ဥဿာဟေန ဘိက္ခံ အဒံသု။ သော ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတ္ဝာ အဿမံ အာဂမ္မ နိသီဒိတ္ဝာ စိန္တေသိ "နာဟံ 'အာဟာရံ နလဘာမီ'တိ ပဗ္ဗဇိတော၊ သိနိဒ္ဓါဟာရော နာမေသ မာနမဒပုရိသမဒေ ဝဓုတိ၊ အာဟာရမူလကဿ ဒုက္ခဿ အန္တော နတ္ထိ၊ ယံနူနာဟံ ဝါပိတံ ရောပိတံ ဓညနိဗ္ဗတ္တကံ အာဟာရံ ပဇဟိတ္ဝာ ပဝတ္တဖလဘောဇနော[၃] ဘဝေယျ"န္တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ

၁-ဦကာမဂ်ုဏ (သီ) ၂-အပ္ပသမ္ဘာရတာ (က) ၃-....ဘောဇီ (သီ)

တထာ ကတ္ဝာ ဃဋ္ဋေန္တော ဝါယမန္တော သတ္တာဟဿန္တရေယေဝ အင်္ဂ သမာ-
ပတ္တိယော ပဋ္ဌ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဝါဝိတံ ရောပိတံ ဓညံ၊ ပဇဟိ နိရဝသေသတော။
အနေကဂုဏာသမ္ပန္နံ၊ ပဝတ္တဖလမာဒိယိ။

တတ္ထပ္ပဓာနံ ပဒဟိ၊ နိသဇ္ဇဉ္စာနစက်မေ။
အဿန္တရမှိ သတ္တာဟေ၊ အဘိညာဗလ ပါပုဏိ”န္တိ။

ဧဝံ မေ သိဒ္ဓိပ္ပတ္တာသ၊ ဝသီဘူတသ သာသနေ။
ဒိပက်ရော နာမ ဇိနော၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ လောကနာယကော။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တေ စ ဇာယန္တေ၊ ဗုဇ္ဈန္တေ ဓမ္မဒေသနေ။
စတုရော နိမိတ္တေ နာဒ္ဒသံ၊ ဈာနရတိသမပ္ပိတော။

ပစ္ဆန္တေဒေသဝိသယေ၊ နိမန္တေတွာ တထာဂတံ။
တသ အာဂမနံ မဂ္ဂံ၊ သောဓေန္တိ တုဋ္ဌမာနသာ။

အဟံ တေန သမယေန၊ နိက္ခမိတွာ သကသမာ။
ဓုနန္တော ဝါကစီရာနိ၊ ဂစ္ဆာမိ အမ္ဗရေ တဒါ။

ဝေဒဇာတံ ဇနံ ဒိသွာ၊ တုဋ္ဌဟဋ္ဌံ ပမောဒိတံ။
သြရောဟိတွာန ဂဂနာ၊ မနုဿေ ပုစ္ဆိ တာဝဒေ။

“တုဋ္ဌဟဋ္ဌော ပမုဒိတော၊ ဝေဒဇာတော မဟာဇနော။
ကဿ သောဓိယတိ မဂ္ဂေါ၊ အဇ္ဇသံ ဝဋ္ဋမာယနံ”။

တေ မေ ပုဋ္ဌာ ဝိယာကံသု၊ “ဗုဒ္ဓေါ လောကေ အနုတ္တရော။
ဒိပက်ရော နာမ ဇိနော၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ လောကနာယကော။
တသ သောဓိယတိ မဂ္ဂေါ၊ အဇ္ဇသံ ဝဋ္ဋမာယနံ”။

ဗုဒ္ဓေါတိဝစနံ ၁ သုတ္ဝာန၊ ဗိတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ တာဝဒေ။
ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ ကထယန္တော၊ သောမနသံ ပဝေဒယိ။

တတ္ထ ဌတ္ဝာ ဝိစိန္တေသိ၊ တုဋ္ဌော သံဝိဂ္ဂမာနသော။
“ဣဓ ဗိဇာနိ ရောပိသံ၊ ခဏော ဝေ မာ ဥပစ္စဂါ”။

ယဒိ ဗုဒ္ဓသ သောဓေထ၊ ဇကောဂသံ ဒဒါထ မေ။
အဟမ္ပိ သောဓယိသာမိ၊ အဇ္ဇသံ ဝဋ္ဋမာယနံ။

၁-ဗုဒ္ဓေါတိ နာမံ (က)

အဒံသု တေ မမောကာသံ၊ သောဓေတုံ အဇ္ဈသံ တဒါ။
ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ စိန္တေန္တော၊ မဂ္ဂံ သောဓေမဟံ တဒါ။

အနိဋ္ဌိတေ မမောကာသေ၊ ဒီပင်္ကရော မဟာမုနိ။
စတူဟိ သတသဟဿေဟိ၊ ဆဠဘိညေဟိ တာဒိဟိ။
ခီဏာသဝေဟိ ဝိမလေဟိ၊ ပဋိပန္နိ အဇ္ဈသံ ဇိနော။
ပစ္စုဂ္ဂမနာ ဝတ္တန္တိ၊ ဝဇ္ဇန္တိ ဘေရိယော ဗဟူ။
အာမောဒိတာ နရမရူ၊ သာဓုကာရံ ပဝတ္တယုံ။

ဒေဝါ မနုဿေ ပဿန္တိ၊ မနုဿာပိ စ ဒေဝတာ။
ဥဘောပိ တေ ပဇ္ဇလိကာ၊ အနုယန္တိ တထာဂတံ။

ဒေဝါ ဒိဗ္ဗေဟိ တူရိယေဟိ၊ မနုဿာ မာနုသေဟိ စ [1]။
ဥဘောပိ တေ ဝဇ္ဇယန္တော၊ အနုယန္တိ တထာဂတံ။

ဒိဗ္ဗံ မန္ဒာရဝံ ပုပ္ဖံ၊ ပဒုမံ ပါရိဆတ္တကံ။
ဒိသောဒိသံ သြကိရန္တိ၊ အာကာသနဘဂတာ မရူ [2]။

ဒိဗ္ဗံ စန္ဒနစုဏ္ဏဉ္စ၊ ဝရဂန္ဓဉ္စ ကေဝလံ။
ဒိသောဒိသံ သြကိရန္တိ၊ အာကာသနဘဂတာ မရူ။

စမ္ပကံ သလလံ နီပံ၊ နာဂပုန္နာဂကေတကံ။
ဒိသောဒိသံ ဥက္ခိပန္တိ၊ ဘူမိတလဂတာ နရာ။

ကသေ မုဋ္ဌိတ္ဝာဟံ တတ္ထ၊ ဝါကစီရဇ္ဈ စမ္မကံ။
ကလလေ ပတ္ထရိတ္ဝာန၊ အဝကုဇ္ဇော နိပဇ္ဇဟံ။

အက္ကမိတ္ဝာန မံ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဟ သိဿေဟိ ဂစ္ဆတု။
မာ နံ ကလလေ အက္ကမိတ္ထ [3]၊ ဟိတာယ မေ ဘဝိဿတိ။

ပထဝိယံ နိပန္နဿ၊ ဧဝံ မေ အာသိ စေတသော။
“ဣဒ္ဓိမာနော အဟံ အဇ္ဇ၊ ကိလေသေ ဈာပယေ မမ [4]။
ကိံ မေ အညာတဝေသေန၊ ဓမ္မံ သစ္ဆိကတေနိဓ။
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတ္ဝာ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟေဿံ သဒေဝကေ။

၁-မာနုဿကေဟိ စ (သျာ၊က) ၂-အာကာသေန ဂတာ မရူ (သျာ၊က) ၃-အက္ကမိတ္ထော (သီ)
၄-ဃာတိဿာမဟံ (သီ၊သျာ)၊ ဃာတိယာမဟံ (ဋီကာ)၊ ဈာပိယာမဟံ (မဏိဒီပ)

ကိ ံ မေ ဧကေန တိဏ္ဏေန၊ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ။
သမ္မဋ္ဌတံ ပါပုဏိတ္ဝာ၊ သန္တာရေသံ သဒေဝကံ။

ဣမိနာ မေ အဓိကာရေန၊ ကတေန ပုရိသုတ္တမေ။
သမ္မဋ္ဌတံ ပါပုဏိတ္ဝာ၊ တာရေမိ ဇနတံ ဗဟုံ။

သံသာရသောတံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ၊ ဝိဒ္ဓံသေတ္ဝာ တယော ဘဝေ။
ဓမ္မနာဝံ သမာရုယှ၊ သန္တာရေသံ သဒေဝကံ''။

ဒိပင်္ကရော လောကဝိဒူ၊ အာဟုတီနံ ပဋိဂ္ဂဟော။
ဥဿီသကေ မံ ဌပေတ္ဝာန၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဝိ။

''ပဿထ ဣမံ တာပသံ၊ ဇဋိလံ ဥဂ္ဂတာပနံ။
အပရိမေယျေ ဣတော ကပ္ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဘဝိဿတိ။

အဟု ကဝိလဝှယာ ရမ္မာ၊ နိက္ခမိတ္ဝာ တထာဂတော။
ပဓာနံ ပဒဟိတ္ဝာန၊ ကတ္ဝာ ဒုက္ကရကာရိကံ။

အဇပါလရုက္ခမူလေ၊ နိသီဒိတ္ဝာ တထာဂတော။
တတ္ထ ပါယာသံ ပဂ္ဂယှ[1]၊ နေရဉ္ဇရမုပေဟိတိ။

နေရဉ္ဇရာယ တီရမ္ဟိ၊ ပါယာသံ အဒ သော ဇိနော။
ပဋိယတ္တဝရမဂ္ဂေန၊ ဗောဓိမူလမုပေဟိတိ။

တတော ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ၊ ဗောဓိမဏ္ဍံ အနုတ္တရော[2]။
အဿတ္ထရုက္ခမူလမ္ဟိ၊ ပုဋ္ဌိသတိ မဟာယသော။

ဣမဿ ဇနိကာ မာတာ၊ မာယာ နာမ ဘဝိဿတိ။
ဝိတာ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ၊ အယံ ဟေဿတိ ဂေါတမော။

အနာသဝါ ဝိတရာဂါ၊ သန္တစိတ္တာ သမာဟိတာ။
ကောလိတော ဥပတိဿော စ၊ အဂ္ဂါ ဟေဿန္တိ သာဝကာ။
အာနန္ဒော နာမုပဋ္ဌာကော၊ ဥပဋ္ဌိဿတိမံ ဇိနံ။

ခေမာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ၊ အဂ္ဂါ ဟေဿန္တိ သာဝိကာ။
အနာသဝါ ဝိတရာဂါ၊ သန္တစိတ္တာ သမာဟိတာ။

၁-ပါယာသမဂ္ဂယှ (သီ)　　၂-အနုတ္တရံ (သျာ၊က)

ဗောဓိ တသ္သ ဘဂဝတော၊ အသ္သတ္ထောတိ ပဝုစ္စတိ။
စိတ္တော စ ဟတ္ထာဠဝကော၊ အဂ္ဂါ ဟေသန္တုပဋ္ဌကာ။
ဥတ္တရာ နန္ဒမာတာ စ၊ အဂ္ဂါ ဟေသန္တုပဋ္ဌိကာ’’။

ဣဒံ သုတ္တာန ဝစနံ၊ အသမသ္သ မဟေသိနော။
အာမောဒိတာ နရမရူ၊ ဗုဒ္ဓဗီဇံ ကိရ၁ အယံ။

ဥက္ကုဋ္ဌိသဒ္ဒါ ဝတ္တန္တိ၊ အပ္ပေါဋ္ဌေန္တိ၂ ဟသန္တိ စ။
ကတဉ္ဇလိ နမဿန္တိ၊ ဒသသဟဿီ သဒေဝကာ။

ယဒိမသ္သ လောကနာထသ္သ၊ ဝိရဇ္ဈိဿာမ သာသနံ။
အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနေ၊ ဟေဿာမ သမ္မုခါ ဣမံ။

ယထာ မနုဿာ နဒိံ တရန္တာ၊ ပဋိတိတ္ထံ ဝိရဇ္ဈိယ။
ဟေဋ္ဌာ တိတ္ထေ ဂဟေတ္ဝာန၊ ဥတ္တရန္တိ မဟာနဒိံ။

ဧဝမေဝ မယံ သဗ္ဗေ၊ ယဒိ မုဉ္စာမိမံ ဇိနံ။
အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓါနေ၊ ဟေဿာမ သမ္မုခါ ဣမံ။

ဒိပင်္ကရော လောကဝိဒူ၊ အာဟုတီနံ ပဋိဂ္ဂဟော။
မမ ကမ္မံ ပကိတ္တေတ္ဝာ၊ ဒက္ခိဏံ ပါဒမုဒ္ဓရိ။

ယေ တတ္ထာသုံ ဇိနပုတ္တာ၊ သဗ္ဗေ၃ ပဒက္ခိဏမကံသု မံ။
နရာ နာဂါ စ ဂန္ဓဗ္ဗာ၄၊ အဘိဝါဒေတ္ဝာန ပက္ကမုံ။

ဒဿနံ မေ အတိက္ကန္တေ၊ သသံဃေ လောကနာယကေ။
၅ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန စိတ္တေန၊ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိံ တဒါ၅။

သုခေန သုခိတော ဟောမိ၊ ပါမောဇ္ဇေန ပမောဒိတော။
ဗိတိယာ စ အဘိသန္ဓော၊ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိံ တဒါ။
ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိတ္ဝာ၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။
“ဝသီဘူတော အဟံ ဈာနေ၊ အဘိညာပါရမိံ ဂတော။

၁-ဗုဒ္ဓဗီဇင်္ကုရော (သီ၊ သျာ)
၂-ဣဒံ ပဒံ ဗုဒ္ဓဝံသေ နတ္ထိ။
၃-ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ စ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)
၄-ဇေဝါ မနုဿာ အသုရာ စ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)
၅-၅-သယနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာန၊ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိံ တဒါ။ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)

ဒသသဟဿိလောကမှိ[၁]၊ ဣသယော နတ္ထိ မေ သမာ။
အသမော ဣဒ္ဓိဓမ္မေသု၊ အလဘိ ဤဒိသံ သုခံ"။

ပလ္လင်္ကာဘုဇနေ မယှံ၊ ဒသသဟဿာဓိဝါသိနော[၂]။
မဟာနာဒံ ပဝတ္တေသုံ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ယာ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တာနံ၊ ပလ္လင်္ကဝရမာဘုဇေ။
နိမိတ္တာနိ ပဒိဿန္တိ၊ တာနိ အဇ္ဇ ပဒိဿရေ။

သီတံ ဗျပဂတံ ဟောတိ၊ ဥဏ္ဍဥ္ဍ ဥပသမ္မတိ။
တာနိ အဇ္ဇ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဒသသဟဿီ လောကဓာတူ၊ နိဿဒ္ဒါ ဟောန္တိ နိရာကုလာ။
တာနိ အဇ္ဇ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

မဟာဝါတာ နဝါယန္တိ၊ နသန္ဒန္တိ သဝန္တိယော။
တာနိ အဇ္ဇ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ထလဇာ ဒကဇာ[၃] ပုပ္ဖါ၊ သဗ္ဗေ ပုပ္ဖန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇ ပုပ္ဖိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

လတာ ဝါ ယဒိ ဝါ ရုက္ခာ၊ ဖလဘာရာ ဟောန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇ ဖလိတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

အာကာသဋ္ဌာ စ ဘူမဋ္ဌာ[၄]၊ ရတနာ ဇောတန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇ ရတနာ ဇောတန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

မာနုဿကာ[၅] စ ဒိဗ္ဗာ စ၊ တုရိယာ ဝဇ္ဇန္တိ တာဝဒေ။
တေပဇ္ဇုဘော အဘိရဝန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဝိစိတ္တပုပ္ဖါ ဂဂနာ၊ အဘိဝဿန္တိ တာဝဒေ။
တေပိ အဇ္ဇ ပဝဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

မဟာသမုဒ္ဒေါ အာဘုဇတိ၊ ဒသသဟဿီ ပကမ္ပတိ။
တေပဇ္ဇုဘော အဘိရဝန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

၁-သာဟဿိကမှိ လောကမှိ (သီ၊ သျာ)၊ သာဟဿိယမှိ လောကမှိ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)
၂-ဒသသဟဿိဝါသိနော (သျာ၊ က)
၃-ဇလဇာ (သီ၊ သျာ)
၄-ဘုမ္မဋ္ဌာ (သီ၊ သျာ)
၅-မာနုသကာ (သီ)

နိရယေပိ ဒဿဟသ္သေ၊ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗန္တိ တာဝဒေ။
တေပဋ္ဌ နိဗ္ဗုတာ အဂ္ဂိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဝိမလော ဟောတိ သူရိယော၊ သဗ္ဗာ ဒိသန္တိ တာရကာ။
တေပိ အဋ္ဌ ပဒိသန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

အနောဝဋ္ဌေန[1] ဥဒကံ၊ မဟိယာ ဥဒ္ဓိဋ္ဌိ တာဝဒေ။
တမ္ပဋ္ဌုဒ္ဓိဋ္ဌတေ မဟိယာ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

တာရာဂဏာ ဝိရောစန္တိ၊ နက္ခတ္တာ ဂဂနမဏ္ဍလေ။
ဝိသာခါ စန္ဒိမာယုတ္တာ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဗိလာသယာ ဒရီသယာ၊ နိက္ခမန္တိ သကာသယာ။
တေပဋ္ဌ အာသယာ ဆုဒ္ဓါ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

န ဟောတိ အရတိ သတ္တာနံ၊ သန္တုဋ္ဌာ ဟောန္တိ တာဝဒေ။
တေပဋ္ဌ သဗ္ဗေ သန္တုဋ္ဌာ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ရောဂါ တဒုပသမ္မန္တိ၊ ဇိဃစ္ဆာ စ ဝိနဿတိ။
တာနိပဋ္ဌ ပဒိသန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ရာဂေါ တဒါ တနု ဟောတိ၊ ဒေါသော မောဟော ဝိနဿတိ။
တေပဋ္ဌ ဝိဂတာ သဗ္ဗေ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဘယံ တဒါ န ဘဝတိ၊ အဋ္ဌပေတံ ပဒိဿတိ။
တေန လိင်္ဂေန ဇာနာမ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ရဇော နုဒ္ဓံသတိ ဥဒ္ဓံ၊ အဋ္ဌပေတံ ပဒိဿတိ။
တေန လိင်္ဂေန ဇာနာမ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

အနိဋ္ဌဂန္ဓော ပက္ကမတိ၊ ဒိဗ္ဗဂန္ဓော ပဝါယတိ။
သောပဋ္ဌ ဝါယတိ ဂန္ဓော၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

သဗ္ဗေ ဒေဝါ ပဒိသန္တိ၊ ဌပယိတ္ဝာ အဂ္ဂပိနော။
တေပဋ္ဌ သဗ္ဗေ ဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ယာဝတာ နိရယာ နာမ၊ သဗ္ဗေ ဒိဿန္တိ တာဝဒေ။
တေပဋ္ဌ သဗ္ဗေ ဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

၁-အနောဝုဋ္ဌေန (သျာ၊က)

ကုဋ္ဌာ[၁] ကဝါဋာ သေလာ စ၊ နဟောန္တာဝရဏာ တဒါ။
အာကာသဘူတာ တေပဇ္ဇ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

စုတီ စ ဥပပတ္တိ စ၊ ခဏေ တသ္မိံ နဝိဇ္ဇတိ။
တာနိပဇ္ဇ ပဒိဿန္တိ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဒဋ္ဌံ ပဂ္ဂဏ္ဍ ဝိရိယံ၊ မာ နိဝတ္တ အဘိက္ကမ။
မယမ္ပေတံ ဝိဇာနာမ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ။

ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ၊ ဒသသဟဿီနစူဘယံ။
တုဋ္ဌဟဋ္ဌော ပမောဒိတော၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။

အဒ္ဒေဇ္ဈဝစနာ ဗုဒ္ဓါ၊ အမောဃဝစနာ ဇိနာ။
ဝိတထံ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဓုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝါမဟံ။

ယထာ ခိတ္တံ နဘေ လေဋ္ဌု၊ ဓုဝံ ပတတိ ဘူမိယံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာပိ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ မရဏံ ဓုဝသဿတံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာ ရတ္တိက္ခယေ ပတ္တေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ[၂] ဓုဝံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာ နိက္ခန္တသယနဿ၊ သီဟဿ နဒနံ ဓုဝံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ယထာ အာပန္နသတ္တာနံ၊ ဘာရမောရောပနံ ဓုဝံ။
တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ၊ ဝစနံ ဓုဝသဿတံ။

ဟန္ဒ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ၊ ဝိစိနာမိ ဣတော စိတော။
ဥဒ္ဓံ အဓော ဒသ ဒိသာ၊ ယာဝတာ ဓမ္မဓာတုယာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိံ၊ ပဌမံ ဒါနပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အနုစိဏ္ဏံ မဟာပထံ။

ဣမံ တွံ ပဌမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတ္ဝာ သမာဒိယ။
ဒါနပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

၁-ကုဋ္ဌာ (သီ) ၂-သုရိယသုဂ္ဂမနံ (သီ)

ယထာပိ ကုမ္ဘော သမ္ပုဏ္ဏော၊ ယဿ ကဿစိ အဓောကတော။
ဝမတေ ဝုဒကံ နိဿေသံ၊ န တတ္ထ ပရိရက္ခတိ။

တထေဝ ယာစကေ ဒိသွာ၊ ဟိနမုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေ။
ဒဒါဟိ ဒါနံ နိဿေသံ၊ ကုမ္ဘော ဝိယ အဓောကတော။

နှ ဟေတေ ဇော်ကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန်တော တဒါဒက္ခိံ၊ ဒုတိယံ သီလပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ ဒုတိယံ တာဝ၊ ဒဠှံ ကတွာ သမာဒိယ။
သီလပါရမိတံ ဂန္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာပိ စမရီ ဝါလံ၊ ကိသ္မိဉ္စိ ပဋိလဂ္ဂိတံ။
ဥပေတိ မရဏံ တတ္ထ၊ န ဝိကောပေတိ ဝါလမိံ။

တထေဝ စတူသု ဘူမီသု၊ သီလာနိ ပရိပူရယ။
ပရိရက္ခ သဒါ သီလံ၊ စမရီ ဝိယ ဝါလမိံ။

နှ ဟေတေ ဇော်ကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန်တော တဒါဒက္ခိံ၊ တတိယံ နေက္ခမ္မပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ တတိယံ တာဝ၊ ဒဠှံ ကတွာ သမာဒိယ။
နေက္ခမ္မပါရမိတံ [၁] ဂန္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာ အန္ဓဃရေ ပုရိသော၊ စိရဝုတ္ထော ဒုခဒ္ဒိတော။
န တတ္ထ ရာဂံ ဇနေတိ၊ မုတ္တိမေဝ ဂဝေသတိ။

တထေဝ တွံ သဗ္ဗဘဝေ၊ ပဿ အန္ဓဃရံ ဝိယ။
နေက္ခမ္မာဘိမုခေါ ဟောဟိ၊ ဘဝတော ပရိမုတ္တိယာ။

နှ ဟေတေ ဇော်ကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေဂိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

၁-နေက္ခမ္မပါရမိံ (သီ)

ဝိစိနန္တော တဒါဒကွိံ၊ စတုတ္ထံ ပညာပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ စတုတ္ထံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတ္ဝာ သမာဒိယ။
ပညာပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာပိ ဘိက္ခု ဘိက္ခန္တော၊ ဟိနမုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမေ။
ကုလာနိ နဝိဝဇ္ဇေန္တော၊ ဧပံ လဘတိ ယာပနံ။

တထေဝ တွံ သဗ္ဗကာလံ၊ ပရိပုစ္ဆံ ဗုဓံ ဇနံ။
ပညာပါရမိတံ ဂန္ဒာ၊ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

နဟေတေ ဧတ္တေကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒကွိံ၊ ပဉ္ဇမံ ဝီရိယပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ ပဉ္ဇမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတ္ဝာ သမာဒိယ။
ဝီရိယပါရမိတံ ဂစ္ဆ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာပိ သီဟော မိဂရာဇာ၊ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနစင်္ကမေ။
အလီနဝီရိယော ဟောတိ၊ ပဂ္ဂဟိတမနော သဒါ။

တထေဝ တွံ သဗ္ဗဘဝေ၊ ပဂ္ဂဏ္ဍ ဝီရိယံ ဒဋ္ဌံ။
ဝီရိယပါရမိတံ ဂန္ဒာ၊ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

နဟေတေ ဧတ္တေကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒကွိံ၊ ဆဋ္ဌမံ ခန္တိပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ ဆဋ္ဌမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတ္ဝာ သမာဒိယ။
တတ္ထ အဒ္ဒေဇ္ဈမာနသော၊ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ပထဝီ နာမ၊ သုစိမ္ပိ အသုစိမ္ပိ စ။
သဗ္ဗံ သဟတိ နိက္ခေပံ၊ နကရောတိ ပဋိဃံ တယာ[၁]။

၁-ပဋိဃံ ဒယံ (သီ)

တထေဝ တွမ္ပိ သဗ္ဗေသံ၊ သမ္မာနာဝမာနက္ခမော[၁]။
ခန္တိပါရမိတံ ဂန္ဒာ၊ သမ္ဗောဓိ ပါပုဏိဿသိ။

နဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိ၊ သတ္တမံ သစ္စပါရမိ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ သတ္တမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတ္ဝာ သမာဒိယ။
တတ္ထ အဒ္ဒေဇ္ဈဝစနော၊ သမ္ဗောဓိ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ဩသဓိ နာမ၊ တုလာဘူတာ သဒေဝကေ။
သမယေ ဥတုဝဿေ ဝါ၊ နဝေါက္ကမတိ[၂] ဝိထိတော။

တထေဝ တွမ္ပိ သစ္စေသု၊ မာ ဝေါက္ကမသိ[၃] ဝိထိတော။
သစ္စပါရမိတံ ဂန္ဒာ၊ သမ္ဗောဓိ ပါပုဏိဿသိ။

နဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိ၊ အဌမံ အဓိဌာနပါရမိ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ အဌမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတ္ဝာ သမာဒိယ။
တတ္ထ တွံ အစလော ဟုတ္ဝာ၊ သမ္ဗောဓိ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ပဗ္ဗတော သေလော၊ အစလော သုပ္ပတိဋ္ဌိတော။
နကမ္ပတိ ဘုသဝါတေဟိ၊ သကဋ္ဌာနေဝ တိဋ္ဌတိ။

တထေဝ တွမ္ပိ အဓိဌာနေ၊ သဗ္ဗဒါ အစလော ဘဝ။
အဓိဌာနပါရမိတံ ဂန္ဒာ၊ သမ္ဗောဓိ ပါပုဏိဿသိ။

နဟေတေ ဧတ္တကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒက္ခိ၊ နဝမံ မေတ္တာပါရမိ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

၁-သမ္မာနဝိမာနက္ခမော (က) ၂-နဩက္ကမတိ (သီ)
၃-မာ ဩက္ကမိ ဟိ (သီ)၊ မာ ဝေါက္ကမ ဟိ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)

ဣမံ တွံ နဝမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတွာ သမာဒိယ။
မေတ္တာယ အသမော ဟောဟိ၊ ယဒိ ဗောဓိံ ပတ္တုမိစ္ဆသိ။

ယထာပိ ဥဒကံ နာမ၊ ကလျာဏေ ပါပကေ ဇနေ။
သမံ ဖရတိ သီတေန၊ ပဝါဟေတိ ရဇောမလံ။

တထေဝ တွမ္ပိ ဟိတာဟိတေ၊ သမံ မေတ္တာယ ဘာဝယ။
မေတ္တာပါရမိတံ ဂန္တ္ဝာ၊ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

နဟေတေ ဇွေကာယေဝ၊ ဗုဒ္ဓမ္မာ ဘဝိဿရေ။
အညေပိ ဝိစိနိဿာမိ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။

ဝိစိနန္တော တဒါဒကွိံ၊ ဒသမံ ဥပေက္ခာပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတံ။

ဣမံ တွံ ဒသမံ တာဝ၊ ဒဋ္ဌံ ကတွာ သမာဒိယ။
တုလာဘူတော ဒဋ္ဌော ဟုတွာ၊ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

ယထာပိ ပထဝီ နာမ၊ နိက္ခိတ္တံ အသုစိံ သုစိံ။
ဥပေက္ခတိ ဥဘောပေတေ၊ ကောပါနုနယဝဇ္ဇိတာ။

တထေဝ တွမ္ပိ သုခဒုက္ခေ၊ တုလာဘူတော သဒါ ဘဝ။
ဥပေက္ခာပါရမိတံ ဂန္တ္ဝာ၊ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿသိ။

ဇွေကာယေဝ တေ လောကေ၊ ယေ ဓမ္မာ ဗောဓိပါစနာ။
တတုဒ္ဓံ[၁] နတ္ထိ အညတြ၊ ဒဋ္ဌံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌဟ။

ဣမေ ဓမ္မေ သမ္မသတော၊ သဘာဝရသလက္ခဏေ[၂]။
ဓမ္မတေဇေန ဝသုဓာ၊ ဒသသဟဿီ ပကမ္ပထ။

စလတာ ရဝတိ[၃] ပထဝီ၊ ဥစ္ဆုယန္တံဝ ပိဋ္ဌိတံ။
တေလယန္တေ ယထာ စက္ကံ၊ ဧဝံ ကမ္ပတိ မေဒိနီ[၄]။

ယာဝတာ ပရိသာ အာသိ၊ ဗုဒ္ဓဿ ပရိဝေသနေ။
ပဝေဓမာနာ သာ တတ္ထ၊ မုစ္ဆိတာ သေသိ ဘူမိယာ။

၁-တဒုဒ္ဓံ (သီ)
၂-သဘာဝသရသလက္ခဏေ (သီ၊ ဗုဒ္ဓဝံသေ စ)
၃-စလဘီ ရဝတီ (သီ၊ သျာ၊ ဗုဒ္ဓဝံသေ စ)
၄-မေဒနီ (က)

ဃဋ္ဋာနေကသဟဿာနိ၊ ဂုမ္ဗိနဉ္စ သတာ ဗဟူ။
သဉ္ဆဏ္ဏာမထိတာ တတ္ထ၊ အညမညံ ပဃဋ္ဋိတာ[၁]။

ဥဗ္ဗိဂ္ဂါ တသိတာ ဘီတာ၊ ဘန္နာ ဗျာထိတမာနသာ[၂]။
မဟာဇနာ သမာဂမ္မ၊ ဒီပင်္ကရမုပါဂမုံ။

ကိံ ဘဝိဿတိ လောကဿ၊ ကဿျာဇ္ဈာမထ ပါပကံ။
သဗ္ဗော ဥပဒ္ဒုတော လောကော၊ တံ ဝိနောဒေဟိ စက္ခုမ။

တေသံ တဒါ သညာပေသိ၊ ဒီပင်္ကရော မဟာမုနိ။
ဝိဿတ္ထာ ဟောထ မာ ဘာထ[၃]၊ ဣမသ္မိံ ပထဝိကမ္ပနေ။

ယမဟံ အဇ္ဇ ဗျာကာသိံ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဘဝိဿတိ။
ဧသော သမ္မသတိ ဓမ္မံ၊ ပုဗ္ဗကံ ဇိနသေဝိတံ။

တဿ သမ္မသတော ဓမ္မံ၊ ဗုဒ္ဓဘူမိံ အသေသတော။
တေနာယံ ကမ္မိတာ ပထဝီ၊ ဒဿဟာသီ သဒေဝကေ။

ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ၊ မနော နိဗ္ဗာယိ တာဝဒေ။
သဗ္ဗေ မံ ဥပသင်္ကမ္မ၊ ပုနာဝိ အဘိဝန္ဒိသုံ[၄]။

သမာဒယိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဂုဏံ၊ ဒဋ္ဌုံ ကတ္တာန မာနသံ။
ဒီပင်္ကရံ နမဿိတ္ဝာ၊ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိံ တဒါ။

ဒိဗ္ဗံ မာနုသကံ ပုပ္ဖံ၊ ဒေဝါ မာနုသကာ ဥဘော။
သမောကိရန္တိ ပုပ္ဖေဟိ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တာသ အာသနာ။

ဝေဒယန္တိ စ တေ သောတ္ထိံ၊ ဒေဝါ မာနုသကာ ဥဘော။
မဟန္တံ ပတ္ထိတံ တုယ္ဟံ၊ တံ လဘသု ယထိစ္ဆိတံ။

သဗ္ဗိတိယော ဝိဝဇ္ဇန္တု၊ သောကော ရောဂေါ ဝိနဿတု။
မာ တေ ဘဝန္တရာယာ[၅]၊ ဖုသ ဒီပံ ဗောဓိမုတ္တမံ။

ယထာပိ သမယေ ပတ္တော၊ ပုပ္ဖန္တိ ပုပ္ဖိနော ဒုမာ။
တထေဝ တွံ မဟာဝီရ၊ ဗုဒ္ဓဉ္ဈာနေန ပုပ္ဖသု။

၁-အညမညူပဃဋ္ဋိတာ (သီ)　　၂-ဗျဒ္ဓိတမာနသာ (သျာ)၊ ဗျဓိတမာနသာ (က)
၃-ဘောထ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)၊ ဘာယထ (သျာ)　　၄-အဘိဝါဒယုံ (သီ)
၅-မာ တေ ဘဝတ္ထန္တရာယော (သီ၊ သျာ)

ယထာ ယေ ကေစိ သမ္မုဋ္ဌာ၊ ပုရုယုံ ဒဿပါရမီ။
တထေဝ တုံ မဟာဝီရ၊ ပုရေဟိ[၁] ဒဿပါရမီ။

ယထာ ယေ ကေစိ သမ္မုဋ္ဌာ၊ ဗောဓိမဏ္ဍမှိ ဗုဇ္ဈရေ။
တထေဝ တုံ မဟာဝီရ၊ ဗုဇ္ဈဿု ဇိနဗောဓိယံ။

ယထာ ယေ ကေစိ သမ္မုဋ္ဌာ၊ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တယုံ။
တထေဝ တုံ မဟာဝီရ၊ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တယ[၂]။

ပုဏ္ဏမာယေ[၃] ယထာ စန္ဒော၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဝိရောစတိ။
တထေဝ တုံ ပုဏ္ဏမနော၊ ဝိရောစ ဒဿသဟာသိယံ။

ရာဟုမုတ္တော ယထာ သူရိယော၊ တာပေန အတိရောစတိ။
တထေဝ လောကာ မုဉ္စိတွာ၊ ဝိရောစ သိရိယာ တုဝံ။

ယထာ ယာ ကာစိ နဒိယော၊ သြသရန္တိ မဟောဒဓိံ။
ဧဝံ သဒ္ဓေဝကာ လောကာ၊ သြသရန္တု တဝန္တိကေ။

တေဟိ ထုတပ္ပသတ္ထော[၄] သော၊ ဒဿ ဓမ္မေ သမာဒိယ။
တေ ဓမ္မေ ပရိပူရေန္တော၊ ပဝနံ ပါဝိသိ တဒါ။

သုမေဓကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တဒါ တေ ဘောဇယိတ္ဝာန၊ သသံဃံ လောကနာယကံ။
ဥပဂစ္ဆုံ[၅] သရဏံ တဿ၊ ဒီပင်္ကရဿ သတ္ထုနော။

သရဏာဂမနေ ကဇ္ဈိ၊ နိဝေသေသိ တထာဂတော။
ကဇ္ဈိ ပဇ္ဇသု သိလေသု၊ သိလေ ဒဿဝိဓေ ပရံ။

ကဿစိ ဒေတိ သာမညံ၊ စတုရော ဖလမုတ္တမေ။
ကဿစိ အသမေ ဓမ္မေ၊ ဒေတိ သော ပဋိသမ္ဘိဒါ။

ကဿစိ ဝရသမာပတ္တိယော၊ အဋ္ဌ ဒေတိ နရာသဘော။
တိသော ကဿစိ ဝိဇ္ဇာယော၊ ဆဠဘိညာ ပဝေစ္ဆတိ။

၁-ပုရယ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)　　၂-ပဝတ္တသု (က)　　၃-ပုဏ္ဏမာယံ (သျာ)
၄-ထုတိပ္ပသတ္ထော (သီ၊ သျာ)　　၅-ဥပဂစ္ဆုံ (သီ၊ သျာ)

တေန ယောဂေနံ ဇနကာယံ၊ သြဝဒတိ မဟာမုနိ။
တေန ဝိတ္ထာရိကံ[1] အာသိ၊ လောကနာထဿ သာသနံ။

မဟာဟနုသဘက္ခန္ဓော၊ ဒီပင်္ကရသနာမကော။
ဗဟူ ဇနေ တာရယတိ၊ ပရိမောစေတိ ဒုဂ္ဂတိ°။

ဗောဓနေယျေ ဇနံ ဒိသွာ၊ သတသဟဿေပိ ယောဇနေ။
ခဏေန ဥပဂန္ဆာန၊ ဗောဓေတိ တံ မဟာမုနိ။

ပဌမာဘိသမယေ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကောဋိသတမဗောဓယိ။
ဒုတိယာဘိသမယေ နာထော၊ နဝုတိကောဋိမဗောဓယိ[2]။

ယဒါ စ ဒေဝဘဝနမှိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မမဒေသယိ။
နဝုတိကောဋိသဟဿာနံ၊ တတိယာဘိသမယော အဟု။

သန္နိပါတာ တယော အာသုံ၊ ဒီပင်္ကရဿ သတ္ထုနော။
ကောဋိသတသဟဿာနံ၊ ပဌမော အာသိ သမာဂမော။

ပုန နာရဒကူဋမှိ၊ ပဝိဝေကဂတေ ဇိနေ။
ဒိဏ္ဏာသဝါ ဝိတမလာ၊ သမိ°သု သတကောဋိယော။

ယမှိ ကာလေ[3] မဟာဝီရော၊ သုဒဿနသိလုစ္စယေ။
နဝုတိကောဋိသဟဿေဟိ၊ ပဝါရေသိ မဟာမုနိ[4]။

အဟံ တေန သမယေန၊ ဇဋိလော ဥဂ္ဂတာပနော။
အန္တလိက္ခမှိ စရဏော၊ ပဥ္ဇာဘိညာသု ပါရဂူ[5]။

ဒသဝိဿသဟဿာနံ၊ ဓမ္မာဘိသမယော အဟု။
ဧကဝိန္နံ အဘိသမယာ[6]၊ ဂဏနာတော အသင်္ချိယာ[7]။

ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ၊ ဇုဒ္ဓံ ဖိတံ အဟု တဒါ။
ဒီပင်္ကရဿ ဘဂဝတော၊ သာသနံ သုဝိသောဓိတံ။

စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ၊ ဆဠဘိညာ မဟိဒ္ဓိကာ။
ဒီပင်္ကရံ လောကဝိဒုံ၊ ပရိဝါရေန္တိ သမ္ဗဒါ။

၁-ဝိတ္ထာရိတံ (သီ၊ သျာ၊ က)
၂-ယဒါ ဝသိ (သီ၊ သျာ)
၃-အယံ ဂါထာ ဗုဒ္ဓဝံသေ နတ္ထိ။
၄-သတသဟဿံ အဗောဓယိ (က)
၅-တဒါ မုနိ (သီ၊ သျာ)
၆-အဘိသမယော၊ အသင်္ချိယော (သီ၊ သျာ)

ယေ ကေစိ တေန သမယေန၊ ဇဟန္တိ မာနုသံ ဘဝံ။
အပ္ပတ္တာမာနသာ သေက္ခာ၊ ဂရဟိတာ ဘဝန္တိ တေ။

သုပုပ္ဖိတံ ပါဝစနံ၊ အရဟန္တေဟိ တာဒိဟိ။
ဒိဏ္ဏာသဝေဟိ ဝိမလေဟိ၊ ဥပသောဘတိ သဒေဝကေ[1]။

နဂရံ ရမ္မဝတီ နာမ၊ သုဒေဝေါ နာမ ခတ္တိယော။
သုမေဓာ နာမ ဇနိကာ၊ ဒိပင်္ကရဿ သတ္ထုနော။

သုမင်္ဂလော စ တိဿော စ၊ အဟေသုံ အဂ္ဂသာဝကာ။
သာဂတော[2] နာမုပဋ္ဌာကော၊ ဒိပင်္ကရဿ သတ္ထုနော။

နန္ဒာ စေဝ သုနန္ဒာ စ၊ အဟေသုံ အဂ္ဂသာဝိကာ။
ဗောဓိ တဿ ဘဂဝတော၊ ပိပ္ပလိတိ ပဝုစ္စတိ။

အသီတိဟတ္ထုမုဗ္ဗေဓော၊ ဒိပင်္ကရော မဟာမုနိ။
သောဘတိ ဒိပရုက္ခော၀၊ သာလရာဇာဝ ပုပ္ဖိတော[3]။
ပဘာ ဝိဓာဝတိ တဿ၊ သမန္တာ ဒ္ဝါဒသယောဇနေ[4]။

သတသဟဿဝဿာနိ၊ အာယု တဿ မဟေသိနော။
တာဝတာ တိဋ္ဌမာနော သော၊ တာရေသိ ဇနတံ ဗဟုံ။

ဇောတယိတ္ဝာန သဒ္ဓမ္မံ၊ သန္တာရေတ္ဝာ မဟာဇနံ။
ဇလိတ္ဝာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော၀၊ နိဗ္ဗုတော သော သသာဝကော။

သာ စ ဇုဋ္ဌိ သော စ ယသော၊ တာနိ စ ပါဒေသု စက္ကရတနာနိ။
သဗ္ဗံ တမန္တရဟိတံ[5]၊ နနု ရိတ္တာ သဗ္ဗသင်္ခါရာတိ။

ဒီပင်္ကရဿ ဘဂဝတော အပရဘာဂေ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတ္ဝာ **ကောဏ္ဍညော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတသဟဿံ၊ ဒုတိယေ ကောဋိသဟဿံ၊ တတိယေ နဝုတိကောဋိယော။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ဝိဇိတာဝီ** နာမ စက္ကဝတ္တိ[6] ဟုတ္ဝာ ကောဋိသတ-သဟဿသင်္ခ်သ ဗုဒ္ဓပြမုခသ ဘိက္ခုသံဃသ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ သတ္ထာ ဗောဓိသတ္တံ "ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ"တိ ဗျာကရိတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သော

၁-သဗ္ဗဒါ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)
၂-သောဘိတော (က)
၃-ဖုလ္လိတော (ဗုဒ္ဓဝံသေ)
၄-ဇုဒံ ပါဒဒ္ဝယံ ဗုဒ္ဓဝံသေ နတ္ထိ။
၅-သမန္တရဟိတံ (သီ၊ သျာ)
၆-စက္ကဝတ္တိ (သျာ၊ က)

သတ္ထု ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ရဇ္ဇံ နိယျာတေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိ။ သော တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ စ အဘိညာယော ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ အပရိ-ဟီနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဿ ပန ရမ္မဝတီ နာမ နဂရံ၊ သုနန္ဒော နာမ ခတ္တိယော ပိတာ၊ သုဇာတာ နာမ မာတာ၊ ဘဒ္ဒေါ စ သုဘဒ္ဒေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ အနုရုဒ္ဓေါ နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ တိဿာ စ ဥပတိဿာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ သာလကလျာဏီ ဗောဓိ၊ အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထု-ဗ္ဗေဓံ သရီရံ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဧကသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု **မင်္ဂလော သုမနော ရေဝတော သောဘိတော**တိ။ **မင်္ဂလဿ** ပန ဘဂဝတော တီသု သာဝကသန္နိပါတေသု ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခူ အဟေသုံ။ ဒုတိယေ ကောဋိ-သဟဿံ။ တတိယေ နဝုတိကောဋိယော။ ဝေမာတိကဘာတာ ပနဿ[၁] အာနန္ဒကုမာရော နာမ နဝုတိကောဋိသင်္ချာယ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ၊ သတ္ထာ တဿ အနုပုဗ္ဗိကထံ ကထေသိ။ သော သဒ္ဓိံ ပရိသာယ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သတ္ထာ တေသံ ကုလပုတ္တာနံ ပုဗ္ဗစရိယကံ ဩလောကေန္တော ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရဿ ဥပနိဿယံ ဒိသ္ဝာ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပသာရေတ္ဝာ "ဧထ ဘိက္ခဝေါ"တိ အာဟ။ သဗ္ဗေ တခ်ဏညေဝ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရဓရာ သဋ္ဌိဝဿိကတ္ထေရာ[၂] ဝိယ အာကပ္ပသမ္ပန္နာ ဟုတ္ဝာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ပရိဝါရယိံသု။ အယမဿ တတိယော သာဝကသန္နိပါတော အဟောသိ။

ယထာ ပန အညေသံ ဗုဒ္ဓါနံ သမန္တာ အသီတိဟတ္တပ္ပမာဏာယေဝ သရီရပ္ပဘာ ဟောတိ၊ နဲ ဧဝံ တဿ။ တဿ ပန ဘဂဝတော သရီရပ္ပဘာ နိစ္စကာလံ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ ရုက္ခပထဝီပဗ္ဗတ-သမုဒ္ဒါဒယော အန္တမသော ဥက္ခလိယာဒီနိ ဥပါဒါယ သုဝဏ္ဏပဋ[၃] ပရိယောနဒ္ဓါ ဝိယ အဟေသုံ။ အာယုပ္ပမာဏံ ပနဿ နဝုတိဝဿသဟဿာနိ အဟောသိ။ ဧတ္တကံ ကာလံ စန္ဒိမသူရိယာဒယော အတ္တနော ပဘာယ ဝိရောစိတုံ နာသက္ခိံသု၊ ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒေါ နဲ ပညာယိတ္ထ။ ဒိဝါ သူရိယာလောကေန ဝိယ သတ္တာ နိစ္စံ ဗုဒ္ဓါလောကေနေဝ ဝိစရိံသု။ သာယံ ပုပ္ဖိတာနံ ကုသုမာနံ[၄] ပါတော ရဝနကသကုဏာနဉ္စ[၅] ဝသေန လောကော ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒံ

၁-ကိရဿ (သျာ၊က) ၂-သဋ္ဌိဝဿထေရာ (သီ) ၃-သုဝဏ္ဏပဋ္ဌ (က)
၄-ပုပ္ဖနကုသုမာနံ (သီ) ၅-ရဝနသကုဏာဒီနဉ္စ (သီ)

သလ္လက္ခေသိ။ ကိုံ ပန အညေသံ ဗုဒ္ဓါနံ အယမာနုဘာဝေါ နတ္ထိတိ။ နော နတ္ထိ၊ တေပိ ဟိ အာကခ်မာနာ ဒသသဟဿိုံ ဝါ လောကဓာတုံ တတော ဝါ ဘိယျော အာဘာယ ဖရေယျုံ။ မဂ်လဿ ပန ဘဂဝတော ပုဗ္ဗပတ္ထနာဝသေန အညေသံ ဗျာမပ္ပဘာ ဝိယ သရီရပ္ပဘာ နိစ္စမေဝ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။

သော ကိရ ဗောဓိသတ္တစရိယကာလေ ဝေဿန္တရသဒိသေ အတ္တဘာဝေ ဋ္ဌိတော သပုတ္တဒါရော ဝက်ပဗ္ဗတသဒိသေ ပဗ္ဗတေ ဝသိ။ အထေကော ခရဒါဋ္ဌိကော နာမ ယက္ခော မဟာပုရိသဿ ဒါနဇ္ဈာသယတံ သုတ္ဝာ ဗြာဟ္မဏ-ဝဏ္ဏေန ဥပသက်မိတ္ဝာ မဟာသတ္တံ ဒွေ ဒါရကေ ယာစိ။ မဟာသတ္တော "ဒဒါမိ ဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တကေ"တိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဥဒကပရိယန္တံ ပထဝိုံ ကမ္ပေန္တော ဒွေပိ ဒါရကေ အဒါသိ။ ယက္ခော စက်မနကောဋိယံ အာလမ္ဗနဖလကံ နိဿာယ ဋ္ဌတ္ဝာ ပဿန္တဿေဝ မဟာသတ္တဿ မုဋ္ဌာလကလာပံ[၁] ဝိယ ဒွေ ဒါရကေ ခါဒိ။ မဟာပုရိသဿ ယက္ခံ ဩလောကေတ္ဝာ ဝိဝဋ္ဌမတ္တေ[၂] အဂ္ဂိဇာလံ ဝိယ လောဟိတဓာရံ ဥဂ္ဂိရမာနံ တဿ မုခံ ဒိသ္ဝာပိ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဒေါမနဿံ နုပ္ပဇ္ဇိ၊ "သုဒိန္နံ ဝတ မေ ဒါန"န္တိ စိန္တယတော ပနဿ သရီရေ မဟန္တံ ပီတိ-သောမနဿံ ဥဒပါဒိ။ သော "ဣမဿ မေ[၃] နိဿန္ဒေန အနာဂတေ ဣမိနာဝ နီဟာရေန သရီရတော ရသ္မိယော နိက္ခမန္တူ"တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ တဿ တံ ပတ္ထနံ နိဿာယ ဗုဒ္ဓဘူတဿ သရီရတော ရသ္မိယော နိက္ခမိတ္ဝာ ဧတ္တေကံ ဋ္ဌာနံ ဖရိုံသု။

အပရမ္ပိဿ ပုဗ္ဗစရိတံ အတ္ထိ။ သော ကိရ ဗောဓိသတ္တကာလေ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဿ စေတိယံ ဒိသ္ဝာ "ဣမဿ ဗုဒ္ဓဿ မယာ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတုံ ဝဋ္ဌတီ"တိ ဒဏ္ဍကဒီပိကာဝေဋ္ဌနနိယာမေန သကလသရီရံ ဝေဋ္ဌာပေတ္ဝာ ရတနမတ္တမကုလံ[၄] သတသဟဿဂ္ဃနိကံ သုဝဏ္ဏပါတိုံ သပ္ပိဿ ပူရာပေတ္ဝာ တတ္ထ သဟဿဝဋ္ဌိယော ဇာလာပေတ္ဝာ တံ သီသေနာဒါယ သကလသရီရံ ဇာလာပေတ္ဝာ စေတိယံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော သကလရတ္တိုံ ဝီတိနာမေသိ။ ဧဝံ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ ဝါယမန္တဿာပိဿ လောမကူပမတ္တမ္ပိ ဥသုမံ နဂဏ္ဌိ၊ ပဒုမဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ဓမ္မော ဟိ နာမေသ အတ္တာနံ ရက္ခန္တံ ရက္ခတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

၁-မူလကလာပံ (သျာ၊က)
၂-မုခေ ဝိဝဋ္ဌမတ္တေ (သျာ၊က)
၃-ဣမိနာ (သီ၊က)
၄-....မကုဋ္ဌ (သျာ)

ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ်ံ၊
ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟာတိ။
သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊
န ဒုဂ္ဂတိ်ံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိတိ ၁။

ဤမသာဝိ ကမ္မဿ နိဿန္ဒေန တဿ ဘဂဝတော သရိရောဘာသော ဒဿသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။

တဒါ အမ္ဘာကံ ဗောဓိသတ္တော **သုရုစိ** နာမ ဗြာဟ္မဏော ဟုတ္ဝာ "သတ္ထာရံ နိမန္တေသာမီ"တိ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မဓုရမ္ဗကထံ သုတ္ဝာ "သွေ မယံ ဘိက္ခံ ဂဏ္ဍထ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏာ ကိတ္တကေဟိ တေ ဘိက္ခူဟိ အတ္ထောတိ၊ ကိတ္တကာ ပန ဝေါ ဘန္တေ ပရိဝါရာ ဘိက္ခူတိ။ တဒါ သတ္ထု ပဌမသန္နိပါတော-ယေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ "ကောဋိသတသဟဿ"န္တိ အာဟ။ "ဘန္တေ သဗ္ဗေဟိပိ သဒ္ဓိ်ံ မယံ ဘိက္ခံ ဂဏ္ဍထာ"တိ အာဟ။ သတ္ထာ အဓိဝါသေသိ။ ဗြာဟ္မဏော သ္စာတနာယ နိမန္တေတ္ဝာ ဂေဟံ ဂန္ဓေန္တော စိန္တေသိ "အဟံ ဇေတ္တကာနံ ဘိက္ခူနံ ယာဂုဘတ္တဝတ္ထာဒီနိ ဒါတုံ နော န သက္ကောမိ၊ နိသီဒနဋ္ဌာနံ ပန ကထံ ဘဝိဿတီ"တိ။ တဿ သာ စိန္တာ စတုရာသီတိယောဇန-သဟဿမတ္ထကေ ဌိတဿ ဒေဝရညော ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနဿ ဥဏ္ဟာဘာဝံ ဇနေသိ။ သက္ကော "ကော နု ခေါ မံ ဇုမသ္စာ ဌာနာ စာဝေတုကာမော"တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေန္တော မဟာပုရိသံ ဒိသ္ဝာ "အယံ သုရုစိ ဗြာဟ္မဏော ဗုဒ္ဓပုမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတ္ဝာ နိသီဒနဋ္ဌာနတ္ထာယ စိန္တေသိ။ မယာပိ တတ္ထ ဂန္တ္ဝာ ပုညကောဋ္ဌာသံ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝဗ္ဗကိဝဏ္ဏံ နိမ္မိနိတ္ဝာ ဝါသိဖရသု-ဟတ္ထော မဟာပုရိသဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ "အတ္ထိ နု ခေါ ကဿစိ ဘတိယာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စ"န္တိ အာဟ။ မဟာပုရိသော တံ ဒိသ္ဝာ "ကိ်ံ ကမ္မံ ကရိဿသိ"တိ အာဟ။ မမ အဇ္ဇာနနသိပ္ပံ နာမ နတ္ထိ၊ ဂေဟံ ဝါ မဏ္ဍပံ ဝါ ယော ယံ ကာရေတိ၊ တဿ တံ ကာတုံ ဇာနာမိတိ။ တေန ဟိ မယံ် ကမ္မံ အတ္ထိတိ။ ကိ်ံ အယျာတိ။ သ္စာတနာယ မေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခူ နိမန္တိတာ၊ တေသံ နိသီဒနမဏ္ဍပံ ကရိဿသိတိ။ အဟံ နာမ ကရေယ္ယံ၊ သစေ မေ ဘတိ်ံ ဒါတုံ သက္ခိဿထာတိ။ သက္ခိဿာမိ တာတာတိ။ သာဓု ကရိဿာမီတိ ဂန္တ္ဝာ ဇေံ ပဒေသံ ဩလောကေသိ။

၁-ခ ၂-၂၇၂၊ ခ ၅-၂၁၅-ဝိဇ္ဇေသု။

ဒွါဒသတေရသယောဇနပ္ပမာဏော ပဒေသော ကသိဏမဏ္ဍလံ ဝိယ သမတလော အဟောသိ။ သော "တ္ထေကေ ဌာနေ သတ္တရတနမယော မဏ္ဍပေါ ဥဋ္ဌဟတု" တိ စိန္တေတွာ ဩလောကေသိ။ တာဝဒေဝ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ မဏ္ဍပေါ ဥဋ္ဌဟိ။ တဿ သုဝဏ္ဏမယေသု ထမ္ဘေသု ရဇတမယာ ဃဋ္ဋကာ အဟေသုံ၊ ရဇတမယေသု ထမ္ဘေသု သုဝဏ္ဏမယာ၊ မဏိထမ္ဘေသု ပဝါဠမယာ၊ ပဝါဠထမ္ဘေသု မဏိမယာ၊ သတ္တရတနမယေသု ထမ္ဘေသု သတ္တရတနမယာဝ ဃဋ္ဋကာ အဟေသုံ။ တတော မဏ္ဍပဿ အန္တန္တေန[1] ကိင်္ကိဏိကဇာလံ ဩလမ္ဗတူတိ ဩလောကေသိ။ သဟ ဩလောကနေနေဝ ကိင်္ကိဏိကဇာလံ ဩလမ္ဗိ၊ ယဿ မန္ဒဝါတေရိတဿ ပဋ္ဋိကဿေဝ တူရိယဿ မဓုရသဒ္ဒေါ နိဂ္ဂစ္ဆတိ။ ဒိဗ္ဗသင်္ဂီတိဝတ္တနကာလော ဝိယ အဟောသိ။ "အန္တရန္တရာ ဂန္ဓဒါမ-မာလာဒါမာနိ ဩလမ္ဗန္တု" တိ စိန္တေသိ။ တာဝဒေဝ ဒါမာနိ ဩလမ္ဗိံသု။ "ကောဋိသတသဟဿသင်္ချာနံ ဘိက္ခူနံ အာသနာနိ စ အာဓာရကာနိ စ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ ဥဋ္ဌဟန္တု" တိ စိန္တေသိ။ တာဝဒေဝ ဥဋ္ဌဟိံသု။ "ကောဏ္ဍော ကောဏ္ဍော[2] ဇေကော ဥဒကစာဋိယော ဥဋ္ဌဟန္တု" တိ စိန္တေသိ၊ တာဝဒေဝ ဥဒကစာဋိယော ဥဋ္ဌဟိံသု။ တတ္ထေကံ မာပေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ သန္တိကံ ဂန္ဒွာ "ဟိ အယျ တဝ မဏ္ဍပံ ဩလောကေတွာ မယံ ဘတိံ ဒေဟိ" တိ အာဟ။ မဟာပုရိသော ဂန္ဒွာ မဏ္ဍပံ ဩလောကေသိ။ ဩလောကေန္တဿေဝ သကလသရီရံ ပဇ္ဇဝဏ္ဏာယ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋံ အဟောသိ။ အထဿ မဏ္ဍပံ ဩလောကေတွာ တေဒဟောသိ "နာယံ မဏ္ဍပေါ မနုဿဘူတေန ကတော၊ မယံ ပန အဇ္ဈာသယံ မယံ ဂဏှံ အာဂမ္မ အဒ္ဓါ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏ္ဍံ အဟောသိ၊ တတော သက္ကေန ဒေဝရညာ အယံ မဏ္ဍပေါ ကာရိတော ဘဝိဿတီ" တိ။ "နနု ခေါ ပန မေ ယုတ္တံ ဝေရူပေ မဏ္ဍပေ ကေဒိဝသံယေဝ ဒါနံ ဒါတုံ၊ သတ္ထာဟံ ဒဿာမီ" တိ စိန္တေသိ။

ဗာဟိရကဒါနဥ္စိ တတ္ထကမ္ပိ သမာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ တုဋ္ဌိံ ကာတုံ နသက္ကောတိ။ အလင်္ကတသိသံ ပန ဆိန္နိတွာ အဋ္ဌိတအင်္ဂီနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဟဒယ-မံသံ ဝါ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒိန္နကာလေ ဗောဓိသတ္တာနံ စာဂံ နိဿာယ တုဋ္ဌိ နာမ ဟောတိ။ အမ္ဟာကမ္ပိ ဟိ ဗောဓိသတ္တဿ သိဝိဇာတကေ ဒေဝသိကံ ပဋ္ဌသတ-သဟဿကဟာပဏာနိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ စတူသု နဂရဒ္ဝါရေသု မဏ္ဍေ နဂရေ စ ဒါနံ ဒဒန္တဿ တံ ဒါနံ တုဋ္ဌိံ ဥပ္ပါဒေတုံ နာသက္ခိ။ ယဒါ ပနဿ ဗြာဟ္မဏ-ဝဏ္ဏေန အာဂန္ဒွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အင်္ဂီနိ ယာစိ၊ တဒါ တာနိ

၁-အန္တရန္တရေ (သီ)၊ အန္တန္တရေ (သျာ၊ က) ၂-ကောဏ္ဍေသု ကောဏ္ဍေသု (က)

ဥပ္ပါဋေတွာ ဒဒမာနသေဝ ဟာသော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ စိတ္တသ အညထတ္တံ နာဟောသိ။ ဧဝံ ဒါနံ နိဿာယ ဗောဓိသတ္တာနံ တိတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ သောပိ မဟာပုရိသော "သတ္တာဟံ မယာ ကောဋိသတသဟဿသဒ္ဓါနံ ဘိက္ခူနံ ဒါနံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေတွာ တသ္မိ မဏ္ဍပေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိသီဒါပေတွာ သတ္တာဟံ ဂဝပါနံ နာမ[၁] အဒါသိ။ ဂဝပါနန္တိ မဟန္တေ မဟန္တေ ကောလမ္ဗေ[၂] ခီရဿ ပူရေတွာ ဥဒ္ဓနေသု အာရောပေတွာ ဃနပါကပက္ကေ ခီရေ ထောကေ တဏ္ဍုလေ ပက္ခိပိတွာ ပက္ကမဓုသက္ကရစုဏ္ဏသပ္ပိဟိ အဘိသခ်တံ ဘောဇနံ ဝုစ္စတိ။ မနုဿာယေဝ ပန ပရိဝိသိတုံ နာသက္ခိသု၊ ဒေဝါပိ ဧကန္တရိကာ ဟုတွာ ပရိဝိသိသု။ ဒ္ဓါဒသတေရသယောဇနပ္ပမာဏံ ဌာနမ္ပိ ဘိက္ခူ ဂဏ္ဍိတုံ နပ္ပဟောတိယေဝ။ တေ ပန ဘိက္ခူ အတ္တနော အာနုဘာဝေန နိသီဒိသု။ ပရိယောသာနဒိဝသေ သဗ္ဗဘိက္ခူနံ ပတ္တာနိ ဓောဝါပေတွာ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ သပ္ပိနဝနီတတေလမဓုဖာဏိတာနံ ပူရေတွာ တိစီဝရေဟိ သဒ္ဓိ အဒါသိ။ သံဃနဝကဘိက္ခုနာ လဒ္ဓတိစီဝရသာဋကာ သတသဟဿဂ္ဃနိကာ အဟေသုံ။ သတ္ထာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော "အယံ ပုရိသော ဧဝရူပံ မဟာဒါနံ အဒါသိ၊ ကော နု ခေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဥပဓာရေန္တော "အနာဂတေ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနံ ဒ္ဓိနဉ် အသဒ္ဓေယျာနံ မတ္ထကေ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဒိသ္ဝာ မဟာပုရိသံ အာမန္တေတွာ "တွံ ဧတ္တကံ နာမ ကာလံ အတိက္ကမိတွာ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသီ"တိ ဗျာကာသိ။

မဟာပုရိသော ဗျာကရဏံ သုတွာ "အဟံ ကိရ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ၊ ကော မေ ဃရာဝါသေန အတ္ထော, ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ တထာရူပံ သမ္ပတ္တိံ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဝိယ ပဟာယ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတွာ အဘိညာ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာယုပရိယောသာနေ[၃] ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

မင်္ဂလဿ ပန ဘဂဝတော ဥတ္တရံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာပိ ဥတ္တရော နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာပိ ဥတ္တရာ နာမ၊ သုဒေဝေါ စ ဓမ္မသေနော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ပါလိတော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သီဝလီ စ အသောကာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နာဂရုက္ခော ဗောဓိ၊ အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ သရီရံ အဟောသိ။ နဝုတိဝဿသဟဿာနိ ဌတွာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန တသ္မိ

၁-ဂဝပါနံ နာမ ဒါနံ (သီ) ၂-ကောဋ္ဌုမ္ဗေ (သျာ၊ က)

၃-အာယူဟပရိယောသာနေ (သျာ၊ က)

ကေပ့ဟာရေနေဝ ဒသစက္ကဝါဠသဟဿာနိ ကေန္ဓကာရာနိ အဟေသုံ။ သဗ္ဗစက္ကဝါဠေသု မနုဿာနံ မဟန္တံ အာရောဒနပရိဒေဝနံ အဟောသိ။

၉၀ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ အန္ဓကာရံ ကတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗုတသ တသ ဘဂဝတော အပရဘာဂေ **သုမနော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ။ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတသဟဿာနိ။ အဟေသုံ။ ဒုတိယေ ကဉ္စနပဗ္ဗတမ္ပိ နဝုတိကောဋိသဟဿာနိ၊ တတိယေ အသီတိကောဋိ-သဟဿာနိ။ တဒါ မဟာသတ္တော **အတုလော** နာမ နာဂရာဇာ အဟောသိ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ၊ သော "ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော"တိ သုတ္ဝာ ဉာတိသံဃပရိဝုတော နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတ္ဝာ ကောဋိသတသဟဿာနိ ကျေ-ပရိဝါရသ တသ ဘဂဝတော ဒိဗ္ဗတူရိယေဟိ ဥပဟာရံ ကာရာပေတ္ဝာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတ္ဝာ ပစ္ဆေကံ ဒုဿယုဂါနိ ဒတ္ဝာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာသိ။ သောပိ နံ သတ္ထာ "အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော နဂရံ မေခလံ နာမ အဟောသိ၊ သုဒဿော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ သိရိမာ နာမ မာတာ၊ သရဏော စ ဘာဝိတတ္တော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဥဒေနော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သောဏာ စ ဥပသောဏာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နာဂရုက္ခော၀ ဗောဓိ၊ နဝုတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ သရီရံ၊ နဝုတိယေဝ ဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ရေဝတော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ အဟေသုံ၊ ပဌမသန္နိပါတေ ဂဏနာ နာမ နတ္ထိ၊ ဒုတိယေ ကောဋိသတသဟဿာနိ။ အဟေသုံ၊ တထာ တတိယေ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **အတိဒေဝေါ** နာမ ဗြာဟ္မဏော ဟုတ္ဝာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ သီရသ္မိံ အဇ္ဈာသယံ ဌပေတ္ဝာ တဿ သတ္ထုနော ကိလေသပ္ပဟာနေ ဝဏ္ဏံ ဝတ္ဝာ ဥတ္တရာသင်္ကန ပဂ္ဂဏကာသိ။ သောပိ နံ "ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ပန ဘဂဝတော နဂရံ သုခညဝတီ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ ဝိပုလော နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာပိ ဝိပုလာ နာမ၊ ဝရုက္ခော စ ဗြဟ္မဒေဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သမ္ဘဝေါ နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ဘဒ္ဒါ စ သုဘဒ္ဒါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နာဂရုက္ခော၀ ဗောဓိ၊ သရီရံ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ အာယု သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **သောဘိတော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတဘိက္ခူ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **အဇိတော** နာမ ဗြာဟ္မဏော ဟုတ္ဝာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ သောပိ နံ "ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ပန ဘဂဝတော နဂရံ သုဓမ္မံ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ သုဓမ္မော နာမ ရာဇာ၊ မာတာပိ သုဓမ္မာ နာမ၊ အသမော စ သုနေတ္တော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ အနောမော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ နကုလာ စ သုဇာတာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နာဂရုက္ခောဝ ဗောဓိ၊ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ သရီရံ အဟောသိ၊ နဝုတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏန္တိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဧကသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ တယော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု **အနောမဒဿီ ပဒုမော နာရဒေါ**တိ။ **အနောမဒဿိဿ** ဘဂဝတော တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမေ အဋ္ဌ ဘိက္ခုသတသဟဿာနိ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ သတ္တ၊ တတိယေ ဆ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဧကော **ယက္ခသေနာပတိ** အဟောသိ မဟိဒ္ဓိကော မဟာ-နုဘာဝေါ အနေကကောဋိသတသဟဿာနံ ယက္ခာနံ အဓိပတိ။ သော "ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော"တိ သုတ္ဝာ အာဂန္တ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ သတ္ထာပိ နံ "အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကာသိ။

အနောမဒဿိဿ ပန ဘဂဝတော စန္ဒဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ယသဝါ နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ယသောဓရာ နာမ မာတာ၊ နိသဘော စ အနောမော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဝရုဏော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သုန္ဒရီ စ သုမနာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ အဇ္ဇုနရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ အဋ္ဌ-ပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယူတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ပဒုမော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခူ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ တီဏိသတသဟဿာနိ၊ တတိယေ အဂါမကေ အရညေ မဟာဝန-သဏ္ဍဝါသီနံ ဘိက္ခူနံ ဒွေ သတသဟဿာနိ။ တဒါ တထာဂတေ တသ္မိံယေဝ ဝနသဏ္ဍေ ဝသန္တေ ဗောဓိသတ္တော **သီဟော** ဟုတ္ဝာ သတ္ထာရံ နိရောဓသမာပတ္တိသမာပန္နံ ဒိသ္ဝာ ပသန္နစိတ္တော ဝန္ဒိတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ

ကတ္တာ ဗိတိသောမနဿဇာတော တိကွတ္တုံ သိဟနာဒံ နဒိတ္တာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ဗိတိံ အဝိဇဟိတ္တာ ဗိတိသုခေနေဝ ဂေါစရာယ အပက္ကမိတ္တာ ဇိဝိတပရိစ္စာဂံ ကတ္တာ ပယိရုပါသမာနော အင်္ဂဒါသိ။ သတ္ထာ သတ္တာဟစ္စယေန နိရောဓာ ဝုဋ္ဌိတော သိဟံ သြလောကေတ္တာ ဘိက္ခုသံဃေဝိ စိတ္တံ ပသာဒေတ္တာ သံဃံ ဝန္ဒိဿတီတိ "ဘိက္ခုသံဃော အာဂစ္ဆတု"တိ စိန္တေသိ။ ဘိက္ခူ တာဝဒေဝ အာဂမိံသု။ သိဟော သံဃေ စိတ္တံ ပသာဒေတိ။ သတ္ထာ တဿ မာနသံ သြလောကေတ္တာ "အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကာသိ။

ပဒုမဿ ပန ဘဂဝတော စမ္ပကံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ အဿမော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ မာတာ အဿမာ နာမ၊ သာလော စ ဥပသာလော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဝရဏ္ဏော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ရာမာ စ သုရာမာ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ သောဏရဂ္ဂေါ နာမ ဗောဓိ၊ အင်္ဂပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ သရီရံ အဟောသိ၊ အာယု ဝဿသတသဟဿန္တိ။

တဿ အပရဘာဂေ **နာရဒေါ** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိသဟဿာနိ၊ တတိယေ အသီတိကောဋိသဟဿာနိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ဇုသိမဗ္ဘဒ္ဒံ** ပဗ္ဗဇိတ္တာ ပဉ္စသု အဘိညာသု အင်္ဂသု စ သမာပတ္တိသု စိဏ္ဏဝသီ ဟုတ္တာ ဗုဒ္ဓပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတ္တွာ လောဟိတစန္ဒနေန ပူဇမကာသိ၊ သောပိ နံ "အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ပန ဘဂဝတော ဓညဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ သုဒေဝေါ နာမ ခတ္တိယော ပိတာ၊ အနောမာ နာမ မာတာ၊ ဘဒ္ဒသာလော စ ဇိတမိတ္တော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဝါသိဋ္ဌော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ဥတ္တရာ စ ဖဂ္ဂုနီ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာသောဏရဂ္ဂေါ ဗောဓိ၊ သရီရံ အင်္ဂါသိတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ နဝုတိဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

နာရဒဗုဒ္ဓဿ ပန အပရဘာဂေ ကေံ အသင်္ခေယျံ အတိက္ကမိတ္တာ ဇုတော သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ ကေသ္မိံ ကပ္ပေ ကောဝ **ပဒုမုတ္တရော** နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိ-သတသဟဿံ ဘိက္ခူ။ အဟောသုံ၊ ဒုတိယေ ဝေဘာရပဗ္ဗတေ နဝုတိကောဋိ-သဟဿာနိ၊ တတိယေ အသီတိကောဋိသဟဿာနိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ဇန္ဒိလော** နာမ မဟာရဋ္ဌိယော ဟုတ္တာ ဗုဒ္ဓပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သစီဝရံ

ဒါနံ အဒါသိ။ သောပိ နံ "အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ"တိ ဗျာကာသိ။ ပဒုမုတ္တရဿ ပန ဘဂဝတော ကာလေ တိတ္ထိယာ နာမ နာဟေသုံ၊ သဗ္ဗေ ဒေဝမနုဿာ ဗုဒ္ဓမေဝ သရဏမကံသု။

တဿ နဂရံ ဟံသဝတီ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ အာနန္ဒော နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာ သုဇာတာ နာမ၊ ဒေဝိလော[1] စ သုဇာတော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သုမနော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ အမိတာ စ အသမာ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ သာလရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ သရီရပဘာ သမန္တာ ဒ္ဝါဒသ ယောဇနာနိ ဂဏှိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ သတ္တတိကပ္ပသဟဿာနိ[2] အတိက္ကမိတ္ဝာ (ဣတော တိံသကပ္ပသဟဿမတ္ထကေ)[3] **သုမေဓော** စ **သုဇာတော** စာတိ ဒ္ဝေ ကပ္ပေ ဒ္ဝေ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ သုမေဓဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ သုဒဿနနဂရေ ကောဋိသတခီဏာသဝါ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ဥတ္တရော** နာမ ဗြာဟ္မဏမာဏဝေါ ဟုတ္ဝာ နိဒဟိတ္ဝာ ဌပိတံယေဝ အသီတိ-ကောဋိဓနံ ပိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတ္ဝာ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိ။ သောပိ နံ "အနာဂတေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ"တိ ဗျာကာသိ။

သုမေဓဿ ဘဂဝတော သုဒဿနံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ သုဒတ္တော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ မာတာပိ သုဒတ္တာ နာမ၊ သရဏော စ သဗ္ဗကာမော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သာဂရော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ရာမာ စ သုရာမာ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာနိပရုက္ခော[4] ဗောဓိ၊ သရီရံ အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ အာယု နဝုတိဝဿသဟဿာနိတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **သုဇာတော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ သဒ္ဓိဘိက္ခုသတသဟဿာနိ

၁–ဒေဝလော (သီ)

၂–တိံသကပ္ပသဟဿာနိ (သမ္ဗတ္ထ) ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိအဋ္ဌကထာဟိ သံသန္ဒေတဗ္ဗံ။

၃–( )သမ္ဗတ္ထပိ န ဒိဿတိ။ ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိဋ္ဌ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဝံသေ ဝုတ္တဋ္ဌကထာဝစနဋ္ဌ နိဿာယ ပဋိပုရိတမိဒံ ပဒဒွယံ။

၄–မဟာနိမ္မရုက္ခော (သျာ၊က)

အဘိ-ဋ္ဌ ၁–၅

အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ပညာသံ၊ တတိယေ စတ္တာလီသံ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **စက္ကဝတ္တိရာဇာ** ဟုတ္တာ "ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော"တိ သုတ္တာ ဥပသက်မိတ္တာ ဓမ္မံ သုတ္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သဒ္ဓိံ သတ္တဟိ ရတနေဟိ စတုမဟာဒီပရဇ္ဇံ ဒတ္တာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ သကလရဋ္ဌဝါသိနော ရဋ္ဌုပ္ပါဒံ ဂဟေတ္တာ အာရာမိက-ကိစ္စံ သာဓေန္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ နိစ္စံ မဟာဒါနံ အဒံသု။ သောပိ နံ သတ္ထာ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော နဂရံ သုမင်္ဂလံ နာမ အဟောသိ၊ ဥဂ္ဂတော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ပဘာဝတီ နာမ မာတာ၊ သုဒဿနော စ သုဒေဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ နာရဒေါ နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ နာဂါ စ နာဂသမာလာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာဝေဋ္ဌုရုက္ခော[၁] ဗောဓိ၊ သော ကိရ မန္ဒစ္ဆိဒ္ဒေါ ဃနက္ခန္ဓော ဥပရိနိဂ္ဂတာဟိ မဟာသာခါဟိ မောရပိဉ္ဆကလာပေါ ဝိယ ဝိရောစိတ္ထ။ တဿ ဘဂဝတော သရီရံ ပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ အာယု နဝုတိဝဿ-သဟဿာနီတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဗုတော အဌာရသကပ္ပသတမတ္ထကေ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ **ပိယဒဿီ အတ္ထဒဿီ ဓမ္မဒဿီ**တိ တယော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ **ပိယဒဿိဿာပိ** တယော သာဝကသန္နိပါတာ။ ပဌမေ ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခူ အဟေသုံ။ ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ကဿပေါ** နာမ မာဏဝေါ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရင်္ဂတော ဟုတ္တာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတ္တာ ကောဋိသတသဟဿဓနပရိစ္စာဂေန သံဃာရာမံ ကာရေတ္တာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ "အဌာရသကပ္ပသတစ္စယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော အနောမံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာ သုဒိန္နော နာမ ရာဇာ၊ မာတာ စန္ဒာ နာမ၊ ပါလိတော စ သဗ္ဗဒဿီ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သောဘိတော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သုဇာတာ စ ဓမ္မဒိန္နာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ပိယင်္ဂုရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ နဝုတိဝဿ-သဟဿာနိ အာယူတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **အတ္ထဒဿီ** နာမ ဘဂဝါ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ။ ပဌမေ အဌနဝုတိဘိက္ခုသတသဟဿာနိ အဟေသုံ။ ဒုတိယေ အဌာသီတိသဟဿာနိ၊ တထာ တတိယေ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော

၁-မဟာဝေဏုရုက္ခော (သီ)

သုသီမော နာမ မဟိဒ္ဓိကော တာပသော ဟုတ္ဝာ ဒေဝလောကတော မန္ဒာရဝပုပ္ဖဆ္ဆတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ သတ္ထာရံ ပူဇေသိ။ သောပိ နံ သတ္ထာ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော သောဘဏ်ံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ သာဂရော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ သုဒဿနာ နာမ မာတာ၊ သန္တော စ ဥပသန္တော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ အာနယော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ဓမ္မာ စ သုဓမ္မာ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ စမ္ပကရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ သရီရပ္ပဘာ သမန္တာ တော သမ္ဗကာလံ ယောဇနမတ္တံ ဖရိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ၊ အာယု ဝဿသတသဟဿန္တိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ဓမ္မဒဿီ** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ။ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတာနိ[1]။ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော[2]၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **သင်္ကော ဒေဝရာဇာ** ဟုတ္ဝာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓပုပ္ဖေဟိ စ ဒိဗ္ဗတူရိယေဟိ စ ပူဇမကာသိ။ သောပိ နံ သတ္ထာ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော သရဏံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာ သရဏော နာမ ရာဇာ၊ မာတာ သုနန္ဒာ နာမ၊ ပဒုမော စ ဖုဿဒေဝေါ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သုနေတ္တော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ခေမာ စ သဗ္ဗနာမာ[3] စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ရတ္တကုံရုက္ခော[4] ဗောဓိ၊ ကကုဓရုက္ခောတိပိ ဗိမ္ဗိဇာလောတိပိ[5] ဝုစ္စတိ၊ သရီရံ ပနဿ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဇာတော စတုနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ ကေသ္မိ ကပ္ပေ ကောဝ **သိဒ္ဓတ္ထော** နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ။ ပဌမသန္နိပါတေ ကောဋိသတသဟဿာနိ[6]။ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဥဋ္ဌာယဝယသမ္ပန္နော **မင်္ဂလော** နာမ တာပသော ဟုတ္ဝာ မဟာဇမ္ဗုဖလံ အာဟရိတ္ဝာ တထာဂတဿ အဒါသိ။ သတ္ထာ တံ ဖလံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ "စတုနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ ဗောဓိသတ္တံ ဗျာကာသိ။

၁-ကောဋိသတသဟဿာနီတိ (ဗုဒ္ဓဝံသေ) ၂-သတ္တတိကောဋိယော (သီ၊ သျာ)
၃-သဗ္ဗနာမာ (သီ၊ သျာ) ၄-ရတ္တကုရဝကရုက္ခော (သီ)၊ ရတ္တကုံရုရဝကရုက္ခော (သျာ)
၅-ဗိမ္ဗဇာလောတိပိ (က)

တဿ ဘဂဝတော နဂရံ ဝေဘာရံ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ ဇယသေနော နာမ ရာဇာ၊ မာတာ သုဖဿာ နာမ၊ သမ္မလော စ သုမိတ္တော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ရေဝတော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သီဝလာ စ သုရာမာ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ကဏိကာရရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ သဋ္ဌိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဇာတော ဒ္ဝေနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ **တိဿော** ဖုဿောတိ ဧကေသိံ ကပ္ပေ ဒ္ဝေ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ **တိဿဿ** ပန ဘဂဝတော တယော သာဝကသန္နိပါတာ။ ပဌမသန္နိပါတေ ဘိက္ခူနံ ကောဋိသတံ အဟောသိ၊ ဒုတိယေ နဝုတိကောဋိယော၊ တတိယေ အသီတိကောဋိယော။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော မဟာဘောဂေါ မဟာယသော **သုဇာတော** နာမ ခတ္တိယော ဟုတ္ဝာ ဇာသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ မဟိဒ္ဓိကဘာဝံ ပတ္ဝာ “ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော”တိ သုတ္ဝာ ဒိဗ္ဗမန္တာရဝဝဒုမပါရိဆ္ဆတ္တကပုပ္ဖါနိ အာဒါယ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဂန္ဓံ တထာဂတံ ပူဇေသိ၊ အာကာသေ ပုပ္ဖဝိတာနံ ဟုတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ သောပိ နံ သတ္ထာ “ဇာတော ဒ္ဝိနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ”တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော ခေမံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ပိတာ ဇနသန္ဓော နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာ ပဒုမာ နာမ၊ ဗြဟ္မဒေဝေါ စ ဥဒယော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သုမင်္ဂလော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ဖုဿာ စ သုဒတ္တာ စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ အသနရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ သဋ္ဌိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ ဝဿသတသဟဿံ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ဖုဿော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ သဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿာနိ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ပဏ္ဏာသ၊ တတိယေ ဒွတ္တိံသ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ဝိဇိတာဝီ** နာမ ခတ္တိယော ဟုတ္ဝာ မဟာရဇ္ဇံ ပဟာယ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ မဟာဇနဿ ဓမ္မကထံ ကထေသိ။ သီလပါရမိဉ္စ ပူရေသိ။ သောပိ နံ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ”တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော ကာသိ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ဇယသေနော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ သိရိမာ နာမ မာတာ၊ သုရက္ခိတော စ ဓမ္မသေနော စ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သဘိယော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ စာလာ စ ဥပစာလာ စ ဒ္ဝေ

၁-ဒ္ဝိနဝုတိကပ္ပေ (သီ)

အဂ္ဂသာဝိကာ၊ အာမလကရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရိရံ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ နဝုတိဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဇုတော ကေနဝုတိကပ္ပေ **ဝိပဿီ** နာမ ဘဂဝါ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ အဋ္ဌသင်္ဃိကွဲ-သတသဟဿာနိ အဟေသုံ၊ ဒုတိယေ ဧကသတသဟဿံ၊ တတိယေ အသီတိ-သဟဿာနိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ **အတုလော** နာမ နာဂရာဇာ ဟုတ္ဝာ သတ္တရတနခစိတံ သောဝဏ္ဏမယံ မဟာပီဌံ ဘဂဝတော အဒါသိ။ သောပိ နံ သတ္ထာ "ဇုတော ကေနဝုတိကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ"တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ဗန္ဓုမော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ဗန္ဓုမတိ နာမ မာတာ၊ ခဏ္ဍော စ တိဿော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ အသောကော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ စန္ဒာ စ စန္ဒမိတ္တာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ပါဋလိရုက္ခော[1] ဗောဓိ၊ သရိရံ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ သရိရပ္ပဘာ သဒါ သတ္တယောဇနာနိ ဖရိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ၊ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဇုတော ကေတိ်သကပ္ပေ **သိဒ္ဓ ဝေဿဘူ** စာတိ ဒွေ ဗုဒ္ဓါ အဟေသုံ။ **သိဒ္ဓိဿာဝိ** ဘဂဝတော တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ ဘိက္ခုသတသဟဿံ အဟောသိ၊ ဒုတိယေ အသီတိ-သဟဿာနိ၊ တတိယေ သတ္တတိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **အရိန္ဒမော** နာမ ရာဇာ ဟုတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သစီဝရံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတ္ဝာ သတ္တ-ရတနပရိမဏ္ဍိတံ ဟတ္ထိရတနံ ဒတ္ဝာ ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ ကတ္ဝာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒါသိ။ သောပိ နံ "ဇုတော ဧကတိ်သကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ"တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ပန ဘဂဝတော အရဏဝတိ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ အရဏဝေါ နာမ ခတ္တိယော ပိတာ၊ ပဘာဝတိ နာမ မာတာ၊ အဘိဘူ စ သမ္ဘဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ခေမင်္ကရော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သခိလာ စ ပဒုမာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ပုဏ္ဏရိကရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရိရံ သတ္တတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ သရိရပ္ပဘာ ယောဇနတ္တယံ ဖရိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ၊ သတ္တတိဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ဓဝဿဘူ** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ တယော သာဝကသန္နိပါတာ၊ ပဌမသန္နိပါတေ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ၊

၁-ပါဋလိရုက္ခော (သီ)

ဒုတိယေ သတ္တတိ၊ တတိယေ သင်္ခေ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **သုဒဿနော** နာမ ရာဇာ ဟုတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သစီဝရံ မဟာဒါနံ ဒတ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အာစာရဂုဏသမ္ပန္နော ဗုဒ္ဓရတနေ စိတ္တီကာရပိတိဗဟုလော အဟောသိ။ သော ပိ နံ "ဣတော ကေတိံ သေ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ" တိ ဗျာကာသိ။

တဿ ပန ဘဂဝတော အနောမံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ သုပ္ပတိတော နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ယသဝတီ နာမ မာတာ၊ သောဏော စ ဥတ္တရော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဥပသန္တော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ ဒါမာ စ သမာလာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ သာလရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ သင်္ခိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ သင်္ခိဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ စတ္တာရော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တာ **ကကုသန္ဓော, ကောဏာဂမနော, ကဿပေါ, အမှာကံ ဘဂဝါ**တိ။ **ကကုသန္ဓဿ** ဘဂဝတော ဧကော သာဝကသန္နိပါတော၊ တတ္ထ စတ္တာလီသဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ခေမော** နာမ ရာဇာ ဟုတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သပတ္တစီဝရံ မဟာဒါနဉ္စ အဒ္ဓနာဒိဘေသဇ္ဇာနိ စ ဒတ္ဝာ သတ္ထု မမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိ။ သော ပိ နံ သတ္ထာ ဗျာကာသိ။

ကကုသန္ဓဿ ပန ဘဂဝတော ခေမံ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ အဂ္ဂိဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ၊ ဝိသာခါ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ၊ ဝိဓုရော စ သဉ္ဇီဝေါ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဗုဒ္ဓိဇော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သာမာ စ ရမ္ဘာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ မဟာသိရိသရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ စတ္တာလီသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ စတ္တာလီသဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ကောဏာဂမနော** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ ဧကော သာဝကသန္နိပါတော၊ တတ္ထ တိံသဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ပဗ္ဗတော** နာမ ရာဇာ ဟုတ္ဝာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဒ္ဝာ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတ္ဝာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတ္ဝာ ပတ္တုဏ္ဏုစိနပဋ္ဋကောသေယျကမ္ဗလဒုကူလာနိ စေဝ သုဝဏ္ဏပါဒုကဉ္စ[1] ဒတ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ သော ပိ နံ သတ္ထာ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော သောဘဝတိ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ယညဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ၊ ဥတ္တရာ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ၊ ဘိယ္ယောသော စ

၁-သုဝဏ္ဏပဋ္ဋကဉ္စ (သီ)၊ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋာကဉ္စ (သျာ၊ က)

ဥတ္တရော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သောတ္ထိဇော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သမုဒ္ဒါ စ ဥတ္တရာ စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ ဥဒုမ္ဗရရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ တိံသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ တိံသဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

တဿ အပရဘာဂေ **ကဿပေါ** နာမ သတ္ထာ ဥဒပါဒိ။ တဿာပိ ဧကော ဝ သာဝကသန္နိပါတော၊ တတ္ထ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော **ဇောတိပါလော** နာမ မာဏဝေါ တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ ဘူမိယဉ္စေဝ အန္တလိက္ခေ စ ပါကဋော ဃဋိကာရဿ ကုမ္ဘကာရဿ မိတ္တော အဟောသိ၊ သော တေန သဒ္ဓိံ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ[၁] အာရဒ္ဓဝီရိယော တိဏ္ဏံ ဝိဇ္ဇာနံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိယာ[၂] ဗုဒ္ဓသာသနံ သောဘေသိ။ သောပိ နံ သတ္ထာ ဗျာကာသိ။

တဿ ဘဂဝတော ဇာတနဂရံ ဗာရာဏသီ နာမ အဟောသိ၊ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ၊ ဓနဝတီ[၃] နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ၊ တိဿော စ ဘာရဒ္ဝါဇော စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ သဗ္ဗမိတ္တော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ အနုဇာ[၄] စ ဥရုဝေဠာ[၅] စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝိကာ၊ နိဂ္ရောဓရုက္ခော ဗောဓိ၊ သရီရံ ဝိသတိ-ဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ အဟောသိ၊ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ အာယုတိ။

တဿ ပန ဘဂဝတော ဩရသဘာဝေ ဌပေတ္ဝာ ဇုမံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အညော ဗုဒ္ဓေါ နာမ နတ္ထိ။ ဇုတိ **ဒီပင်္ကရဒိနံ စတုဝီသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ** သန္တိကေ လဒ္ဓ-ဗျာကရဏော ပန ဗောဓိသတ္တော ယေ'နေန—

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္ထာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနီဟာရော သမိဇ္ဈတိ—

ဇုမေ အဋ္ဌ ဓမ္မေ သမောဓာနေတ္ဝာ ဒီပင်္ကရပါဒမူလေ ကတာဘိနီဟာရေန "ဟန္ဒ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ ဝိစိနာမိ ဇုတော စိတော"တိ ဥဿာဟံ ကတ္ဝာ "ဝိစိနန္တော တဒါဒင်္ဂိ၊ ပဌမံ ဒါနပါရမိ"န္တိ ဒါနပါရမိတာဒယော ဗုဒ္ဓကရာ ဓမ္မာ[၆] ဒိဋ္ဌာ၊ တေ ပူရေန္တော ယာဝ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝါ အာဂမိ။ အာဂန္ဆန္တော စ ယေ တေ ကတာဘိနီဟာရာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ အာနိသံသာ သံဝဏ္ဏိတာ—

၁-ပသီဒိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ (သီ)　၂-ဝတ္ထာဝတ္ထုသမ္ပတ္တိယာ (က)　၃-စန္ဒဝတီ (သီ)
၄-အရဏာ (သျာ)　၅-ဥရုဝေလာ (သျာ)　၆-ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာ (သီ၊ သျာ)

ဧဝံ သဗ္ဗဂ်သမ္ပန္နာ၊ ဗောဓိယာ နိယတာ နရာ။
သံသရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ ကပ္ပကောဋိသတေဟိပိ။

အဝိစိမှိ နဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တထာ လောကန္တရေသု စ။
နိဇ္ဈာမတဏ္ဍာ ခုပ္ပိပါသာ၊ နဟောန္တိ ကာလကဉ္ဇိကာ[၁]။

နဟောန္တိ ခုဒ္ဒကာ ပါဏာ၊ ဥပပဇ္ဇန္တာပိ ဒုဂ္ဂတိံ။
ဇာယမာနာ မနုဿေသု၊ ဇစ္စန္ဓာ နဘဝန္တိ တေ။

သောတဝေကလ္လတာ နတ္ထိ၊ နဘဝန္တိ မူဂပက္ခိကာ။
ဣတ္ထိဘာဝံ နဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနပဏ္ဍကာ။

နဘဝန္တိ ပရိယာပန္နာ၊ ဗောဓိယာ နိယတာ နရာ။
မုတ္တာ အာနန္တရိကေဟိ၊ သဗ္ဗတ္ထ သုဒ္ဓဂေါစရာ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ နသေဝန္တိ၊ ကမ္မကိရိယဒဿနာ။
ဝသမာနာပိ သဂ္ဂေသု၊ အသည်[၂] နုပပဇ္ဇရေ။

သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု၊ ဟေတု နာမ နဝိဇ္ဇတိ။
နေက္ခမ္မနိန္နာ သပ္ပုရိသာ၊ ဝိသံယုတ္တာ ဘဝါဘဝေ။
စရန္တိ လောကတ္ထစရိယာယော[၃]၊ ပူရေန္တိ[၄] သဗ္ဗပါရမီတိ။

တေ အာနိသံသေ အဓိဂန္ဒာဝ အာဂတော။ ပါရမိယော ပူရေန္တဿ စ တဿ အကိတ္တိ[၅] ဗြာဟ္မဏကာလေ သခ်ဗြာဟ္မဏကာလေ ဓနဥယရာဇကာလေ မဟာသုဒဿနရာဇကာလေ မဟာဂေါဝိန္ဒကာလေ· နိမိမဟာရာဇကာလေ စန္ဒကုမာရကာလေ ဝိသယ္ဟသေဋ္ဌိကာလေ သိဝိရာဇကာလေ ဝေဿန္တရရာဇ-ကာလေတိ ဒါနပါရမိတာယ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ သသပဏ္ဍိတဇာတကာလေ—

ဘိက္ခာယ ဥပဂတံ ဒိသ္ဝာ၊ သကတ္တာနံ ပရိစ္စဇိံ။
ဒါနေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ ဒါနပါရမီတိ[၆]—

ဧဝံ အတ္တပရိစ္စာဂံ ကရောန္တဿ **ဒါနပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ[၇] ဇာတာ။

၁-ကာလကဉ္ဇကာ (သီ)၊ ကာလကဉ္ဇိကာ (သျာ) ၂-အသည်ံ (သျာ)
၃-လောကတ္ထစရိယာယ (သီ) ၄-ပူရေန္တာ (က) ၅-အကတ္တိ (က)
၆-ခု ၄-၃၉၈-စရိယာပိဋကေ။ ၇-ပရမတ္ထပါရမိတာ နာမ (သီ၊ သျာ)

တထာ သီလဝနာဂရာဇကာလေ စမ္မေယျနာဂရာဇကာလေ ဘူရိဒတ္တနာဂ-ရာဇကာလေ ဆဒ္ဒန္တနာဂရာဇကာလေ ဇယဒ္ဒိသရာဇပုတ္တကာလေ အလီန-သတ္တုကုမာရကာလေတိ သီလပါရမိတာယ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေန္တေန ပနဿ သန်ပါလဇာတကာလေ—

သူလေဟိပိ ဝိဒ္ဓိယန္တော၊ ကောဋ္ဌိယန္တောပိ သတ္တိဟိ[1]။
ဘောဇပုတ္တော နု ကုပ္ပါမိ၊ သော မေ သီလပါရမိတိ[2]—

ဧဝံ အတ္တပရိစ္စာဂံ ကရောန္တဿ **သီလပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

တထာ သောမနဿကုမာရကာလေ ဟတ္ထိပါလကုမာရကာလေ အယော-ဃရပဏ္ဍိတကာလေတိ မဟာရဇ္ဇံ ပဟာယ နေက္ခမ္မပါရမိတာယ ပူရိတတ္တ-ဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေန္တေန ပနဿ စူဠသုတသောမဇာတ-ကာလေ—

မဟာရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတံ၊ ခေဋ္ဌပိတ္တံဝ ဆဍ္ဍယိ။
စဇတော နု ဟောတိ လဂနံ၊ သော မေ နေက္ခမ္မပါရမိတိ—

ဧဝံ နိဿင်္ဂတာယ ရဇ္ဇံ ဆဍ္ဍေတွာ နိက္ခမန္တဿ **နေက္ခမ္မပါရမိတာ** ပရမတ္ထ-ပါရမီ နာမ ဇာတာ။

တထာ ဝိဓုရပဏ္ဍိတကာလေ မဟာဂေါဝိန္ဒပဏ္ဍိတကာလေ ကုဒါလပဏ္ဍိတ-ကာလေ အရကပဏ္ဍိတကာလေ ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကကာလေ မဟောသဓပဏ္ဍိတ-ကာလေတိ ပညာပါရမိတာယ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေန္တေန ပနဿ သတ္တုဘဿဇာတကေ သေနကပဏ္ဍိတကာလေ—

ပညာယ ဝိစိနန္တော ဟံ၊ ဗြာဟ္မဏံ မောစယိ ဒုခါ။
ပညာယ မေ သမော နတ္ထိ၊ သော မေ ပညာပါရမိတိ—

အန္တောဘဏ္ဍကတံ သပ္ပံ ဒသေန္တဿ **ပညာပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

တထာ ဝိရိယပါရမိတာဒီနမ္ပိ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေန္တေန ပနဿ မဟာဇနကဇာတကေ—

အတိရဒဿိ ဇလမဇ္ဈေ၊ ဟတာ သဗ္ဗေဝ မာနုသာ။
စိတ္တဿ အညထာ နတ္ထိ၊ သော မေ ဝိရိယပါရမိတိ—

၁-သူလေဟိ ဝိဒ္ဓိယန္တေပိ၊ ကောဋ္ဌိယန္တေပိ သတ္တိဟိ (သီ) ၂-ခု ၄-၄၀၇-ဝတ္ထေ။

ဧဝံ မဟာသမုဒ္ဒံ တရန္တဿ **ဝီရိယပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

ခန္တိဝါဒီဇာတကေ—

အစေတနံဝ ကောဋ္ဌေန္တေ၊ တိဏ္ဍေန[၁] ဖရသုနာ မမံ။
ကာသိရာဇေ နဂ ကုပ္ပါမိ၊ သော မေ ခန္တိပါရမီတိ—

ဧဝံ အစေတနဘာဝေန ဝိယ မဟာဒုက္ခံ အဓိဝါသေန္တဿ **ခန္တိပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

မဟာသုတသောမဇာတကေ—

သစ္စဝါစံ အနုရက္ခန္တော၊ စဇိတ္ဝာ မမ ဇီဝိတံ။
မောစေသိ ဧကသတံ ခတ္တိယေ၊ သော မေ သစ္စပါရမီတိ—

ဧဝံ ဇီဝိတံ စဇိတ္ဝာ သစ္စမနုရက္ခန္တဿ **သစ္စပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

မူဂပက္ခဇာတကေ—

မာတာ ပိတာ နမေ ဒေဿာ၊ နပိ ဒေဿံ မဟာယသံ[၂]။
သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယ္ဟံ၊ တသ္မာ ဝတမဓိဋ္ဌဟိန္တိ—

ဧဝံ ဇီဝိတံ စဇိတ္ဝာ ဝတံ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ **အဓိဋ္ဌာနပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

ဧကရာဇဇာတကေ[၃]—

နမံ ကောစိ ဥတ္တသတိ၊ နပိဟံ ဘာယာမိ ကဿစိ။
မေတ္တာဗလေနုပတ္ထဒ္ဓေါ၊ ရမာမိ ပဝနေ တဒါတိ[၄]—

ဧဝံ ဇီဝိတံ အနပလောကေတ္ဝာ မေတ္တာယန္တဿ **မေတ္တာပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

၁-တိဏ္ဍေန (က) ၂-အတ္တာ မေ နစ ဒေဿိယော (ခု ၄-၄၁၃-စရိယာပိဋကေ)
၃-ဧဝမေဝ သဗ္ဗတ္ထ၊ သုဝဏ္ဏသာမစရိယာပိဋကေယေဝ ပန အယံ ဂါထာ ဒိဿတိ။
၄-ခု ၄-၄၁၈-ပိဋ္ဌေ။

လောမဟံသဇာတကေ—

သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ၊ ဆဝဋ္ဌိကံ ဥပနိဓာယဟံ။
ဂါမဏ္ဍလာ[၁] ဥပါဂန္ဒ္ဓာ၊ ရူပံ ဒဿေန္တိ နပ္ပကန္တိ—

ဧဝံ ဂါမဒါရကေသု နိဋ္ဌုဘနာဒီဟိ စေဝ မာလာဂန္ဓူပဟာရာဒီဟိ စ သုခဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တေသုပိ ဥပေက္ခနံ အနတိဝတ္တေန္တဿ **ဥပေက္ခာပါရမိတာ** ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ အယမေတ္ထ သခ်ပေါ၊ ဝိတ္ထာရတော ပနေသ အတ္ထော စရိယာပိဋကတော ဂဟေတဗ္ဗော။

ဧဝံ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝေ ဋ္ဌိတော—

အစေတနာယံ ပထဝီ၊ အဝိညာယ သုခံ ဒုခံ။
သာပိ ဒါနဗလာ မယ္ဟံ၊ သတ္တက္ခတ္တုံ ပကမ္ပထာတိ[၂]—

ဧဝံ မဟာပထဝီကမ္ပနာနိ[၃] မဟာပုညာနိ ကတ္ဝာ အာယုပရိယောသာနေ[၄] တတော စုတော တုသိတဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတ္ထ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏ္ဍိတ္ဝာ ယာဝတာယုကံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တော မနုဿဂဏနာယ( )[၅] ဇုဒါနိ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ အာယုက္ခယံ ပါပုဏိဿတီတိ ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ၊ မာလာ မိလာယန္တိ၊ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ ကာယေ ဝေဝဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ၊ ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ နဿ သဏ္ဌဟတီတိ ဇုမေသု ပဉ္ဇသု ပုဗ္ဗနိမိတ္တေသု ဥပ္ပန္ဒေသု တာနိ ဒိသ္ဝာ "သုညာ ဝတ ဘော သဂ္ဂါ ဘဝိဿန္တီ"တိ သံဝေဂဇာတာဟိ ဒေဝတာဟိ မဟာသတ္တဿ ပူရိတပါရမိဘာဝံ ဥတ္ဝာ ဇုမသ္မိံ ဇုဒါနိ အညံ ဒေဝလောကံ အနုပဂန္ဒ္ဓာ မနုဿလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပတ္တေ ပုညာနိ ကတ္ဝာ စုတာ စုတာ မနုဿာ ဒေဝလောကံ ပရိပူရေဿန္တီတိ စိန္တေတ္ဝာ—

"ယတောဟံ တုသိတေ ကာယေ၊ သန္တုသိတော[၆] နာမဟံ တဒါ။
ဒသသဟဿီ သမာဂန္ဒ္ဓာ၊ ယာစန္တိ ပဉ္ဇလီ မမံ။
ကာလော ဒေဝ[၇] မဟာဝီရ၊ ဥပ္ပဇ္ဇ မာတုကုစ္ဆိယံ။
သဒေဝကံ တာရယန္တော၊ ဗုဇ္ဈဿု အမတံ ပဒ"န္တိ။

၁-ဂေါမဏ္ဍလာ (သီ)၊ ဂါမမဏ္ဍလာ (သျာ) ၂-ခု ၄-၃၉၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-မဟာပထဝီကမ္ပနာဒိကာရဏာနိ (က) ၄-အာယူဟပရိယောသာနေ (သျာ၊ က)
၅-(သဋ္ဌိဝဿသတသဟဿာဓိကာနိ သတ္တပညာသကောဋ္ဌိယော) (သျာ၊ က)
၆-သန္တုသိတော (က) ၇-ကာလောယံ တေ (သီ)

ဧဝံ ဗုဒ္ဓဘာဝတ္ထာယ အာယာစိတော ကာလံ ဒီပံ ဒေသံ ကုလံ ဇနေတ္တိယာ အာယုပ္ပမာဏန္တိ[1] ဣမာနိ **ပဉ္စ မဟာဝိလောကနာနိ** ဝိလောကေတ္ဝာ ကတာသန္နိဋ္ဌာနော တတော စုတော သကျရာဇကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာ တတ္ထ မဟာသမ္ပတ္တိယာ ပရိဟရိယမာနော[2] အနုက္ကမေန ဘြာယောဗ္ဗနံ အနုပါပုဏိ။ ဣမသ္မိံ အန္တရေ "သတော သမ္ပဇာနော အာနန္ဒ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတ္ဝာ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမီ"တိ အာဒိနံ[3] သုတ္တပဒါနုဿ္ဓေဝ တေသံ အင်္ဂကထာယ စ ဝသေန ဝိတ္ထာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သော တိဏ္ဏံ ဥတူနံ အနုစ္ဆဝိကေသု တီသု ပါသာဒေသု ဒေဝလောကသိရိံ ဝိယ ရဇ္ဇသိရိံ အနုဘဝမာနော ဥယျာနကီဠာယ ဂမနသမယေ အနုက္ကမေန ဇိဏ္ဏဗျာဓိမတသဒိသေ တယော ဒေဝဒူတေ ဒိသ္ဝာ သဉ္ဇာတသံဝေဂေါ နိဝတ္တိတ္ဝာ စတုတ္ထဝါရေ ပဗ္ဗဇိတံ ဒိသ္ဝာ "သာဓု ပဗ္ဗဇ္ဇာ"တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ဥယျာနံ ဂန္ဒ္ဝာ တတ္ထ ဒိဝသဘာဂံ ခေပေတ္ဝာ မင်္ဂလပေါက္ခရဏိတီရေ နိသိန္နော ကပ္ပကဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတေန ဝိသကမ္မေန ဒေဝပုတ္တေန အလင်္ကတပဋိယတ္တော ရာဟုလဘဒ္ဒဿ ဇာတသာသနံ သုတ္ဝာ ပုတ္တသိနေဟဿ ဗလဝဘာဝံ ဥတ္ဝာ "ယာဝ ဣမံ ဗန္ဓနံ န ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ တာဝဒေဝ နံ ဆိန္ဒိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ သာယံ နဂရံ ပဝိသန္တော—

နိဗ္ဗုတာ နူန သာ မာတာ၊ နိဗ္ဗုတော နူန သော ပိတာ။
နိဗ္ဗုတာ နူန သာ နာရီ၊ ယဿာယံ ဤဒိသော ပတိတိ—

ကိသာဂေါတမိယာ နာမ ပိတုဋ္ဌာဓိတာယ ဘာသိတံ ဣမံ ဂါထံ သုတ္ဝာ "အဟံ ဣမာယ နိဗ္ဗုတပဒံ သာဝိတော"တိ ဂိဝတော သတသဟဿဂ္ဃနိကံ မုတ္တာဟာရံ မုဉ္စိတ္ဝာ တဿာ ပေသေတ္ဝာ အတ္တနော ဘဝနံ ပဝိသိတ္ဝာ သိရိသယနေ နိသိန္နော နိဒ္ဒါဝသေန နာဒ္ဒကာနံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသ္ဝာ နိဗ္ဗိန္ဒဟဒယော ဆန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေတ္ဝာ ကင်္ကကံ[4] အာဟရာပေတ္ဝာ ကင်္ကကံ အာရုယ္ဟ ဆန္နသဟာယော ဒသသဟဿိလောကဓာတုဒေဝတာဟိ ကတပရိဝါရော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတ္ဝာ တေနေဝ ရတ္တာဝသေသေန တိဏ္ဏံ မဟာရဇ္ဇာနိ အတိက္ကမ္မ အနောမာနဒီတီရေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အနုက္ကမေန ရာဇဂဟံ ဂန္ဒ္ဝာ တတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စရိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇ္ဇဝပဗ္ဗတပဗ္ဘာရေ နိသိန္နော မဂဓရာဇေန ရဇ္ဇေန နိမန္တိယမာနော တံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ သမ္ဗညုတံ ပတ္ဝာ တဿ ဝိဇိတံ အာဂမနတ္ထာယ တေန

၁—အာယုပရိမာဏန္တိ (သီ)
၂—မ ၃-၁၆၁-ဝိဇ္ဇေ။
၃—ပရိဓာရိယမာနော (သျာ)
၄—ကန္ထကံ (သီ)၊ကဏ္ဍကံ (သျာ)

ဂဟိတပဋိညော အာဠာရဿ ဥဒကဿ[1] ဥပသက်မိတွာ တေသံ သန္တိကေ အဓိဂတဝိသေသေန အပရိတုဋ္ဌော ဆဗ္ဗဿာနိ မဟာပဓာနံ ပဒဟိတွာ ဝိသာခါပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပါတော၀ သေနာနိဂမေ[2] သုဇာတာယ ဒိန္နံ ပါယာသံ ပရိဘုဉ်တွာ နေရဉ္ဇရာယ နဒီယာ သုဝဏ္ဏပါတိံ ပဝါဟေတွာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ မဟာ၀နသဏ္ဍေ နာနာဿမာပတ္တိဟိ ဒိ၀သဘာဂံ ဝိတိနာမေတွာ သာယန္ဟသမယေ သောတ္ထိယေန[3] ဒိန္နံ အဋ္ဌတိဏမုဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ ကာဠေန နာဂရာဇေန အဘိဏ္ဍုတဂဂ္ဂေါ ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ တိဏာနိ သန္ထရိတွာ "နတာဝိမံ ပလ္လင်္ကံ ဘိန္ဒိဿာမိ၊ ယာ၀ မေ နအနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိဿတီ"တိ ပဋ္ဌည် ကတွာ ပါစိနဒိသာဘိမုခေါ နိသီဒိတွာ သူရိယေ အနတ္ထင်္ဂမိတေယေ၀[4] မာရဗလံ ဝိဓမိတွာ ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိ၀ါသဉာဏံ မဇ္ဈိမယာမေ စုတူပပါတဉာဏံ ပတွာ ပစ္ဆိမယာမာ၀သာနေ ဒသဗလ-စတုဝေသာရဇ္ဇာဒိသဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏပဋိမဏ္ဍိတံ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော-ယေ၀ ဣမံ အာဘိဓမ္မနယသမုဋ္ဌံ အဓိဂဆ္ဆိ။ ဧ၀မသ္သ **အဓိဂမနိဒါနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧ၀ံ အဓိဂတာဘိဓမ္မော ကေပလ္လင်္ကေန နိသိန္နသတ္ထာဟံ အနိမိသသတ္ထာဟံ စင်္ကမနသတ္ထာဟဉ္စ အတိက္ကမိတွာ စတုတ္ထေ သတ္ထာဟေ သယမ္ဘူဉာဏာဓိဂမေန အဓိဂတံ အဘိဓမ္မံ ဝိစိနိတွာ အပရာနိပိ အဇပါလမုစလိန္ဒရာဇာယတနေသု တီဏိ သတ္ထာဟာနိ ဝိတိနာမေတွာ အဋ္ဌမေ သတ္ထာဟေ အဇပါလနိဂ္ရောဓ-ရုက္ခမူလေ နိသိန္နော ဓမ္မဂမ္ဘီရတာပစ္စ၀ေက္ခဏေန အပ္ပေါဿုက္ကတံ အာပဇ္ဇ-မာနော ဒဿဟဿိမဟာဗြဟ္မပရိ၀ါရေန[5] သဟမ္ပတိဗြဟ္မုနာ အာယာစိတ-ဓမ္မဒေသနော ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဩလောကေတွာ ဗြဟ္မုနော အဇ္ဈေသနံ အာဒါယ "ကဿ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ"န္တိ ဩလောကေန္တော အာဠာရဒကာနံ ကာလင်္ကတဘာ၀ံ ဉတွာ ပဉ္စ၀ဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုပကာရတံ အနုဿရိတွာ ဥဒ္ဒါယာသနာ ကာသိပုရံ ဂန္တွန်ော အန္တရာမဂ္ဂေ ဥပကေန သဒ္ဓိံ မန်ေတွာ အာသာဠှိပုဏ္ဏမဒိဝသေ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ ပဉ္စ၀ဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခူနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာ တေ အနနုစ္ဆ၀ိကေန သမုဒါစာရေန သမုဒါစရန်ေ သညာပေတွာ ဓမ္မစက္ကံ ပ၀တ္တေန်ော အညာသိကောဏ္ဍညတ္ထေရပ္ပမုခါ[6] အဋ္ဌာရသ ဗြဟ္မကောဋိယော အမတပါနံ ပါယေသိ။ ဧ၀ံ ယာ၀ ဓမ္မစက္ကပ္ပ၀တ္တနာ

၁–ဥဒ္ဒကဿ (သီ၊ သျာ)　　၂–သေနာနိနိဂမေ (သီ)　　၃–သောတ္ထိယေန (သဗ္ဗတ္ထ)
၄–အနတ္ထမိတေယေ၀ (သီ)　　၅–ဒသသဟဿမဟာဗြဟ္မပရိ၀ါရေန (သျာ)
၆–အညာကောဏ္ဍည....(သီ၊ သျာ)၊ အညာတကောဏ္ဍည....(က)

ဒေသနာနိဒါနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန သာဋ္ဌ-ကထာနံ **အရိယပရိယေသနပဗ္ဗဇ္ဇသုတ္တာဒီနံ** ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ အဓိဂမနိဒါနဒေသနာနိဒါနသမ္ပန္နဿ ပနဿ အဘိဓမ္မဿ အပရာနိပိ ဒ္ဝေ နိဒါနံ အဝိဒ္ဝေနိဒါနံ သန္တိကေနိဒါနန္တိ တီဏိ နိဒါနာနိ။ တတ္ထ ဒိပက်ရပါဒမူလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ တုသိတပုရာ **ဒ္ဝေနိဒါနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တုသိတပုရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဗောဓိမဏ္ဍာ **အဝိဒ္ဝေနိဒါနံ**။ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဒေဝေသု ဝိဟရတိ တာဝတိံသေသု ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍု-ကမ္ဗလသိလာယံ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ အဘိဓမ္မကထံ ကထေသိတိ ဣဒမဿ **သန္တိကေနိဒါနံ**။ အယံ တာဝ နိဒါနကထာ။

နိဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁—စီတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ

တိကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ

ဋ္ဌဒါနိ

ဋ္ဌတိ မေ ဘာသမာနဿ၊ အဘိဓမ္မကထံ ဋ္ဌမံ။
အဝိက္ခိတ္တာ နိသာမေထ၊ ဒုလ္လဘာ ဟိ အယံ ကထာတိ။

ဧဝံ ပဋိညာတာယ အဘိဓမ္မကထာယ ကထနောကာသော သမ္ပတ္တော။ တတ္ထ ယသ္မာ အဘိဓမ္မော နာမ ဓမ္မသင်္ဂဏီအာဒိနံ သတ္တပ္ပကရဏာနံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ[1] စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာဒိနံ ဝသေန စတ္တာရိ ကဏ္ဍာနိ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍမ္ပိ မာတိကာပဒဘာဇနီယဝသေန ဒုဝိဓံ၊ တတ္ထ မာတိကာ အာဒိ၊ သာပိ တိကမာတိကာ ဒုကမာတိကာတိ ဒုဝိဓာ၊ တတ္ထ တိကမာတိကာ အာဒိ၊ တိကမာတိကာယပိ ကုသလတ္တိကံ၊ ကုသလတ္တိကေပိ ကုသလာ ဓမ္မာတိ ဋ္ဌံ ပဒံ၊ တသ္မာ—

ဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ဂဏ္ဍိံ၊ အဘိဓမ္မကထံ ဋ္ဌမံ။
ဝုစ္စမာနံ နိသာမေထ၊ ဧကဂ္ဂါ သာဓု သာဓဝေါတိ။

၁။ “ကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ အဗ္ယာကတာ ဓမ္မာ”တိ အယံ တာဝ အာဒိပဒေန လဒ္ဓနာမော ကုသလတ္တိကော နာမ။ “သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ”တိ အယံ သဗ္ဗပဒေဟိ လဒ္ဓနာမော ဝေဒနာတ္တိကော နာမ။ ဧဝံ အာဒိပဒဝသေန ဝါ သဗ္ဗပဒဝသေန ဝါ သဗ္ဗေသမ္ပိ တိကဒုကာနံ နာမံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗေဝ စေတေ ပဗ္ဗဒသဟိ ပရိစ္ဆေဒေဟိ ဝဝတ္ထိတာ။ တိကာနဉ္ဒိ ကော ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဒုကာနံ စတုဒ္ဒသ။ “ဟေတူ ဓမ္မာ၊ နော ဟေတူ ဓမ္မာ”တိအာဒယော ဟိ ဆ ဒုကာ ဂန္ထတော စ အတ္ထတော စ အညမညသမ္မဒ္ဓေန ကဏ္ဍိကာ ဝိယ ဃဋာ ဝိယ ဟုတ္ဝာ ဌိတတ္တာ “ဟေတုဂေါစ္ဆကော”တိ ဝုစ္စတိ။ တတော အပရေ “သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ၊ အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ”တိအာဒယော သတ္တ ဒုကာ အညမညံ အသမ္မဒ္ဓာ ကေဝလံ ဒုကသာမညတော ဥစ္စိနိတ္ဝာ ဥစ္စိနိတ္ဝာ ဝိသုံ ဝိသုံ ဂေါစ္ဆကန္တရေ ဌပိတတ္တာ အညေဟိ စ မဟန္တရဒုကေဟိ စူဠကတ္တာ “စူဠန္တရဒုကာ”တိ[2] ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတော ပရံ အာသဝဒုကာဒိနံ ဆန္နံ ဝသေန

၁-ဓမ္မသင်္ဂဏိယာပိ (သျာ)　　၂-စုလ္လကတ္တာ “စုလ္လန္တရဒုကာ”တိ (သီ)

အာသဝဂေါစ္ဆကော၊ တထာ သံယောဇနဒုကာဒီနံ ဝသေန သံယောဇန-ဂေါစ္ဆကော၊ တထာ ဂန္ထဩဃယောဂနီဝရဏဒုကာဒီနံ ဝသေန ဂန္ထဩဃ-ယောဂနီဝရဏဂေါစ္ဆကာ။ ပရာမာသဒုကာဒီနံ ပဉ္စန္နံ ဝသေန ပရာမာသ-ဂေါစ္ဆကောတိ သဗ္ဗေပိ သတ္တာ ဂေါစ္ဆကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတော ပရံ "သာရမ္မဏာ ဓမ္မာ"တိအာဒယော စတုဋ္ဌသ မဟန္တရဒုကာ နာမ။ တတော ဥပါဒါန-ဒုကာဒယော ဆ ဒုကာ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကော နာမ။ တတော ကိလေသ-ဒုကာဒယော အဋ္ဌ ဒုကာ ကိလေသဂေါစ္ဆကော နာမ။ တတော ပရံ ဒဿနေန-ပဟာတဗ္ဗဒုကာဒယော အဋ္ဌာရသ ဒုကာ အဘိဓမ္မမာတိကာယ ပရိယောသာနေ ဌပိတတ္တာ ပိဋ္ဌိဒုကာ နာမ။ "ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ၊ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ"တိအာဒယော ပန ဒွါစတ္တာလီသ ဒုကာ သုတ္တန္တိကဒုကာ နာမ။ ဧဝံ သဗ္ဗေပေတေ ပဉ္စဒသဟိ ပရိစ္ဆေဒေဟိ ဝဝတ္ထိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ဝဝတ္ထိတာ ပနေတေ သပ္ပဒေသနိပ္ပဒေသဝသေန ဒွေ[၁] ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ တေသု ဟိ နဝ တိကာ ဧကသတ္တိ စ ဒုကာ သပ္ပဒေသာနံ ရူပါရူပဓမ္မာနံ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ သပ္ပဒေသာ နာမ။ အဝသေသာ တေရသ တိကာ ဧကသတ္တိ စ ဒုကာ နိပ္ပဒေသာ နာမ။ တတ္ထ တိကေသု တာဝ ဝေဒနာတ္တိကော ဝိတက္ကတ္တိကော ပီတိတ္တိကော ဥပ္ပန္နတ္တိကော အတီတတ္တိကော စတ္တာရော အာရမ္မဏတ္တိကာတိ ဇ္ဈမေ နဝ တိကာ သပ္ပဒေသာ နာမ။ ဒုကေသု ဟေတုဂေါစ္ဆကာဒီနံ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကပရိယောသာနာနံ နဝန္နံ ဂေါစ္ဆကာနံ ပရိယောသာနေ တယော တယော ဒုကာ, ကိလေသဂေါစ္ဆကပရိယောသာနေ စတ္တာရော ဒုကာ, စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာတိ ဒွေ မဟန္တရဒုကာ, သုတ္တန္တိကဒုကေသု အဓိဝစန-ဒုကံ နိရုတ္တိဒုကံ ပညတ္တိဒုကံ နာမရူပဒုကန္တိ ဇ္ဈမေ စတ္တာရော ဒုကေ ဌပေတ္ဝာ အဝသေသာ အဋ္ဌတိံသ ဒုကာ စာတိ ဧတေ သပ္ပဒေသာ နာမ။ ဝုတ္တာဝသေသာ တိကဒုကာ သဗ္ဗေပိ နိပ္ပဒေသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဇ္ဈဒါနိ "ကုသလာ ဓမ္မာ"တိအာဒီနံ မာတိကာပဒါနံ အယမနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။ ကုသလသဒ္ဒေါ တာဝ အာရောဂျအနဝဇ္ဇဆေက သုခဝိပါကေသု ဒိဿတိ။ အယဉ္ဘိ "ကစ္စိ နု ဘောတော ကုသလံ ကစ္စိ ဘောတော အနာမယ"န္တိအာဒီသု အာရောဂျေ ဒိဿတိ။ "ကတမော ပန ဘန္တေ ကာယသမာစာရော ကုသလော၊ ယော ခေါ မဟာရာဇ ကာယသမာစာရော အနဝဇ္ဇော"တိ စ "ပုန စပရံ ဘန္တေ

၁-ဒွေဝ (သီ) ၂-ခ ၅-၃၂၇၊ခ ၆-၇၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-မ ၂-၃၁၈-ပိဋ္ဌေ။

ဧတဒါနုတ္တရိယံ[၁] ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသူ”တိ[၂] စ ဧဝမာဒိသု အနဝဇ္ဇေ။ “ကုသလော တွံ ရထသ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ[၃]၊ ကုသလာ နစ္စဂီတသ သိက္ခိတာ စာတုရိတ္ထိယော”တိအာဒိသု[၄] ဆကေ။ “ကုသလာနံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ သမာဒါနဟေတု[၅]၊ ကုသလသ ကမ္မသ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ”တိအာဒိသု[၆] သုခဝိပါကေ။ သွာယမိဓ အာရောဂျပိ အနဝဇ္ဇပိ သုခဝိပါကေပိ ဝတ္တတိ။

ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပနာယံ ပရိယတ္တိဟေတုဂဏနိသတ္တနိဇ္ဇီဝတာဒိသု ဒိဿတိ။ အယဉ္စ “ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျ”န္တိအာဒိသု[၇] ပရိယတ္တိယံ ဒိဿတိ။ “ဟေတုမှိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ”တိအာဒိသု[၈] ဟေတုမှိ။

“နာ ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘော သမဝိပါကိနော။
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိ”န္တိ[၉]—

အာဒိသု ဂဏှော။ “တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ[၁၀]၊ ဓမ္မသု ဓမ္မာနုပသိ ဝိဟရတိ”တိအာဒိသု[၁၁] နိသတ္တနိဇ္ဇီဝတာယံ။ သွာယမိဓာပိ နိသတ္တနိဇ္ဇီဝတာယမေဝ ဝတ္တတိ။

ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ ကုစ္ဆိတေ ပါပကေ ဓမ္မေ သလယန္တိ စလယန္တိ ကမ္ပေန္တိ ဝိဒ္ဓံသေန္တိတိ ကုသလာ။ ကုစ္ဆိတေန ဝါ အာကာရေန သယန္တိတိ ကုသာ၊ တေ အကုသလသမ်ိဂေ ကုသေ လုနန္တိ ဆိန္ဒန္တိတိ ကုသလာ။ ကုစ္ဆိတာနံ ဝါ သာနတော တနုကရဏတော ဩသာနကရဏတော ဉာဏံ ကုသံ နာမ၊ တေန ကုသေန လာတဗ္ဗာတိ ကုသလာ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ ပဝတ္တေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ယထာ ဝါ ကုသာ ဥဘယဘာဂဂတံ ဟတ္ထပဒေသံ လုနန္တိ၊ ဧဝမိမေပိ ဥပ္ပန္နာနုပ္ပန္နဘာဝေန ဥဘယဘာဂဂတံ ကိလေသပက္ခံ လုနန္တိ၊ တသ္မာ ကုသာ ဝိယ လုနန္တီတိပိ ကုသလာ။ အတ္တနော ပန သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓမ္မာ။ ဓာရိယန္တိ[၁၂] ဝါ ပစ္စယေဟိ, ဓာရိယန္တိ ဝါ ယထာသဘာဝတောတိ ဓမ္မာ။ နကုသလာ အကုသလာ၊ မိတ္တပဋိပက္ခာ အမိတ္တာ ဝိယ လောဘာဒိပဋိပက္ခာ အလောဘာဒယော ဝိယ စ ကုသလပဋိပက္ခာတိ အတ္ထော။ နဗျာကတာတိ အဗျာကတာ၊ ကုသလာကုသလဘာဝေန အကထိတာတိ အတ္ထော။ တေသု

၁-တေဒနုတ္တရိယံ (သီ)　　၂-ဒီ-၃-၈၄-ပိဋ္ဌေ။　　၃-မ ၂-၅၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၆-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။　　၅-ဒီ ၃-၄၈-ပိဋ္ဌေ။　　၆-အဘိ ၁-၁၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၇-အံ ၁-၄၁၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။　　၈-အဘိ ၂-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ။　　၉-ခု ၂-၂၇၂-ပိဋ္ဌေ။
၁၀-အဘိ ၁-၃၅-ပိဋ္ဌေ။　　၁၁-ဒီ ၂-၂၃၁-ပိဋ္ဌေ။　　၁၂-ဓရိယန္တိ (သျာ)

ပန အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ ကုသလာ၊ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ အကုသလာ၊ အဝိပါကလက္ခဏာ အဗ္ယာကတာ။

ကိံ ပနေတာနိ "ကုသလာတိ ဝါ ဓမ္မာတိ ဝါ"တိအာဒီနိ ကေတ္ထာနိ, ဥဒါဟု နာနတ္ထာနိတိ။ ကိဉ္စေတ္ထ ယဒိ တာဝ ကေတ္ထာနိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာတိ ဣဒံ ကုသလာကုသလာတိဝုတ္တာသဒိသံ ဟောတိ။ အထ နာနတ္ထာနိ၊ တိကဒုကာနံ ဆက္ကစတုက္ကဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ၊ ပဒါနဉ္စ အသမ္ဘန္ဓော။

ယထာ ဟိ "ကုသလာ ရူပံ စက္ခုမာ"တိ ဝုတ္တေ အတ္ထဝသေန အညမညံ အနောလောကေန္တာနံ ပဒါနံ နု ကောစိ သမ္ဘန္ဓော၊ ဧဝမိဓပိ ပဒါနံ အသမ္ဘန္ဓော အာပဇ္ဇတိ၊ ပုဗ္ဗာပရသမ္ဘန္ဓရဟိတာနိ စ ပဒါနိ နိပ္ပယောဇနာနိ နာမ ဟောန္တိ။ ယာပိ စေသာ ပရတော "ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ"တိ ပုစ္ဆာ၊ တာယပိ သဒ္ဒိံ ဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။ နေဝ ဟိ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ အထ စ ပနိဒံ ဝုစ္စတိ "ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ"တိ။ အပရော နယော၊ ယဒိ ဧတာနိ ကေတ္ထာနိ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ကေတ္ထာ ကုသလာဒီနမ္ပိ ကေတ္ထုံ အာပဇ္ဇတိ။ ကုသလာဒိပရာနဉ္စ တိဏ္ဏမ္ပိ ဓမ္မာနံ ဓမ္မဘာဝေန ကေတ္ထုံ။ တသ္မာ ဓမ္မတ္ထယေန သဒ္ဒိံ အတ္ထတော နိန္နာနတ္ထာနံ ကုသလာဒီနမ္ပိ ကေတ္ထုံ အာပဇ္ဇတိ "ယဒေဝ ကုသလံ၊ တံ အကုသလံ၊ တံ အဗ္ယာကတ"န္တိ။ အထာပိ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ကေတ္ထုံ နု သမ္ဘဝိဿထ၊ "အညော၁ ကုသလပရော ဓမ္မော၊ အညော အကုသလပရော ဓမ္မော၊ အညော အဗ္ယာကတပရော ဓမ္မော"တိ ဝဒထ။ ဧဝံ သန္တေ ဓမ္မော နာမ ဘာဝေါ၊ ဘာဝတော စ အညော အဘာဝေါတိ ကုသလပရာ ဘာဝသဒ္ဒါတာ ဓမ္မာ အညော အကုသလပရော ဓမ္မော အဘာဝေါ သိယာ၊ တထာ အဗ္ယာကတပရော၊ တေဟိ စ အညော ကုသလပရောပိ။ ဧဝံ အဘာဝတ္ထံ အာပန္နေဟိ ဓမ္မေဟိ အနညေ ကုသလာဒယောပိ အဘာဝါယေဝ သိယုန္တိ။

သဗ္ဗမေတံ အကာရဏံ။ ကသ္မာ? ယထာနုမတိဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော။ ဝေါဟာရော ဟိ ယထာ ယထာ အတ္ထေသု အနုမတော သမ္ဘဋ္ဌော တထာ တထေဝ သိဒ္ဓေါ။ နု စာယံ "ကုသလာ ဓမ္မာ"တိအာဒီသု ကုသလပုဗ္ဗော ဓမ္မာဘိလာပေါ, ဓမ္မပရော စ ကုသလာဘိလာပေါ ယထာ "ကုသလာ ကုသလာ"တိ, ဧဝံ အတ္ထာနော အတ္ထဝိသေသာဘာဝေန ပဏ္ဍိတေဟိ သမ္ဘဋ္ဌော၊ နု စ ကုသလာ ရူပံ စက္ခုမာသဒ္ဒါ ဝိယ အညမညံ အနော-လောကိတတ္ထာဘာဝေန။ ကုသလသဒ္ဒေါ ပနေတ္ထ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဒ္ဒါတာသ

၁-အညော စ (သီ)

အတ္ထသ ဇောတကဘာဝေန သမ္ပဋိစ္ဆိတော၊ အကုသလသဒ္ဒေါ သာဝဇ္ဇ-ဒုက္ခဝိပါကတ္ထဇောတကတ္တေန၊ အဗျာကတသဒ္ဒေါ အဝိပါကတ္ထဇောတကတ္တေန၊ ဓမ္မသဒ္ဒေါ သဘာဝဓာရဏာဒိအတ္ထဇောတကတ္တေန။ သော ဇေတဿံ အညတရာနန္တရေ ဝုစ္စမာနော အတ္တနော အတ္ထသာမညံ ဒီပေတိ။ သဗ္ဗေ ဟိ ဇေတ သဘာဝဓာရဏာဒိနာ လက္ခဏေန ဓမ္မာ။ ကုသလာဒိသဒ္ဒါ စာပိ ဓမ္မသဒ္ဒသ ပုရတော ဝုစ္စမာနာ အတ္တနော အတ္တနော အတ္ထဝိသေသံ တသ ဒီပေန္တိ။ ဓမ္မော ဟိ ကုသလော ဝါ ဟောတိ အကုသလော ဝါ အဗျာကတော ဝါ။ ဧဝမေတေ ဝိသုံ ဝိသုံ ဝုစ္စမာနာ အတ္တနော အတ္တနော အတ္ထမတ္တဒီပကတ္တေန သမ္ပဋိစ္ဆိတာ။ ဓမ္မသဒ္ဒေန သဟ ဝုစ္စမာနာ အတ္တနော အတ္တနော အတ္ထသာမညံ အတ္ထဝိသေသံ ဝါ ဒီပကတ္တေန လောကေ ပကာသိတေဟိ သမ္ပဋိစ္ဆိတာ။ တသ္မာ ယဒေတမေတ္ထ ကေတ္ထနာနာတ္ထတံ ဝိကပ္ပေတ္ဝာ ဒေါသာရောပနကာရဏံ ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗမေတံ အကာရဏံ။ အယံ တာဝ ကုသလတ္တိကဿ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။ ဣမိနာဝ နယေန သေသတိကဒုကာနမ္ပိ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတော ပရံ ပန ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝက္ခာမ။

၂။ **သုခါယ ဝေဒနာယာ**တိအာဒီသု သုခသဒ္ဒေါ တာဝ သုခဝေဒနာ-သုခမူလသုခါရမ္မဏာသုခဟေတုသုခပစ္စယဋ္ဌာနအဗျာဗဇ္ဈနိဗ္ဗာနာဒီသု ဒိဿတိ။ အယဉ္စိ ‘‘သုခဿ စ ပဟာနာ’’တိအာဒီသု ဿ သုခဝေဒနာယံ ဒိဿတိ။ ‘‘သုခါ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါ၂။ သုခါ ဝိရာဂတာ လောကေ’’တိအာဒီသု ၎ သုခမူလေ။ ‘‘ယဿာ စ ခေါ မဟာလိ ရူပံ သုခံ သုခါနုပတိတံ သုခါဝက္ကန္တန္တိ’’အာဒီသု ၅ သုခါရမ္မဏေ။ ‘‘သုခဿေတံ ဘိက္ခဝေ အဓိဝစနံ ယဒိဒံ ပုညာနီ’’တိအာဒီသု ၆ သုခဟေတုမှိ။ ‘‘ယာဝဇ္ဇိဒံ ဘိက္ခဝေ နု သုကရံ အက္ခာနေန ပါပုဏိတုံ, ယာဝ သုခါ သဂ္ဂါ၇။ နု တေ သုခံ ပဇာနန္တိ၊ ယေ နု ပဿန္တိ နန္ဒနန္တိ’’အာဒီသု ၇ သုခပစ္စယဋ္ဌာနေ။ ‘‘ဒိဋ္ဌမ္မသုခဝိဟာရာ ဇေတေ ဓမ္မာ’’တိအာဒီသု ၈ အဗျာဗဇ္ဈေ။ ‘‘နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခ’’န္တိအာဒီသု ၉ နိဗ္ဗာနေ။ ဣဓ ပနာယံ သုခဝေဒနာယမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝေဒနာသဒ္ဒေါ ‘‘ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိအာဒီသု ၁၀ ဝေဒယိတသ္မိံ ယေဝ ဝတ္တတိ။

၁-ဒိ ၁-၇၁-အာဘိ ၁-၄၅-ဝိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ခု ၁-၈၈၊ ဝိ ၃-၄-ဝိဋ္ဌေသု။
၅-အံ ၂-၄၆၅-ဝိဋ္ဌေ။
၇-သံ ၁-၆-ဝိဋ္ဌေ။
၉-ခု ၁-၄၃-ဓမ္မပဒေ။
၂-ခု ၁-၄၂-ဓမ္မပဒေ။
၄-သံ ၂-၅၇-၅၈-ဝိဋ္ဌေသု။
၆-မ ၃-၂၀၀-ဝိဋ္ဌေ။
၈-မ ၁-၄၉-ဝိဋ္ဌေ။
၁၀-မ ၃-၁၆၅-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

ဒုက္ခသဒ္ဒေါ ဒုက္ခဝေဒနာဒုက္ခဝတ္ထုဒုက္ခာရမ္မဏဒုက္ခပစ္စယဒုက္ခပစ္စယဋ္ဌာနာဒီသု ဒိဿတိ။ အယဉ္္ိ ''ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ''တိအာဒီသု ဒုက္ခဝေဒနာယံ ဒိဿတိ။ ''ဇာတိပိ ဒုက္ခာ''တိအာဒီသု[၁] ဒုက္ခဝတ္ထုသ္မိံ။ ''ယသ္မာ စ ခေါ မဟာလိ ရူပံ ဒုက္ခံ ဒုက္ခာနုပတိတံ ဒုက္ခာဝက္ကန္တ''န္တိအာဒီသု ဒုက္ခာရမ္မဏေ။ ''ဒုက္ခော ပါပဿ ဥစ္စယော''တိအာဒီသု[၂] ဒုက္ခပစ္စယေ။ ''ယာဝဇ္ဇီဒံ ဘိက္ခဝေ နာ သုကရံ အက္ခာနေန ပါပုဏိတုံ, ယာဝ ဒုက္ခာ နိရယော''တိအာဒီသု[၃] ဒုက္ခပစ္စယဋ္ဌာနေ။ ဣဓ ပနာယံ ဒုက္ခဝေဒနာယမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ သုခယတီတိ သုခါ၊ ဒုက္ခယတီတိ ဒုက္ခာ၊ နာ ဒုက္ခာ နာ သုခါတိ အဒုက္ခမသုခါ။ မကာရော ပဒသန္ဓိဝသေန ဝုတ္တော။ သဗ္ဗာပိ အာရမ္မဏရသံ ဝေဒယန္တိ[၄] အနုဘဝန္တိတိ **ဝေဒနာ**။ တာသု ဣဋ္ဌာနုဘဝန-လက္ခဏာ သုခါ။ အနိဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ ဒုက္ခာ။ ဥဘယဝိပရီတာနုဘဝန-လက္ခဏာ အဒုက္ခမသုခါ။ ယောပနာယံ တီသုပိ ပဒေသု သမ္ပယုတ္တာသဒ္ဒေါ။ တဿတ္ထော သမံ ပကာရေဟိ ယုတ္တာတိ သမ္ပယုတ္တာ။ ကတရေဟိ ပကာရေဟီတိ၊ ဧကုပ္ပါဒတာဒီဟိ။ ''နတ္ထိ ကေစိ ဓမ္မာ ကေဟိစိ ဓမ္မေဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ။ အာမန္တာ''တိ[၅] ဟိ ဣမဿ ပဥ္ဉဿ ပဋိက္ခေပေ ''နနု အတ္ထိ ကေစိ ဓမ္မာ ကေဟိစိ ဓမ္မေဟိ သဟဇာတာ သဟဇာတာ သံသဋ္ဌာ ဧကုပ္ပါဒါ ဧကနိရောဓာ ကေဝတ္ထုကာ ကောရမ္မဏာ''တိ[၆] ဧဝံ ဧကုပ္ပါဒတာဒီနံ ဝသေန သမ္ပ-ယောဂတ္ထော ဝုတ္တော။ ဣတိ ဣမေဟိ ဧကုပ္ပါဒတာဒီဟိ သမံ ပကာရေဟိ ယုတ္တာတိ သမ္ပယုတ္တာ။

၃။ **ဝိပါကတ္တိကေ** အညမညဝိသိဋ္ဌာနံ ကုသလာကုသလာနံ ပါကာတိ **ဝိပါကာ**။ ဝိပက္ကဘာဝမာပန္နာနံ အရူပဓမ္မာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **ဝိပါကဓမ္မ-ဓမ္မာ**တိ ဝိပါကသဘာဝဓမ္မာ၊ ယထာ ဇာတိဇရာသဘာဝါ ဇာတိဇရာ-ပကတိကာ သတ္တာ ''ဇာတိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ''တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧဝံ ဝိပါကဇနကဋ္ဌေန ဝိပါကသဘာဝါ ဝိပါက်ပကတိကာ ဓမ္မာတိ အတ္ထော။ တတိယပဒံ ဥဘယ-သဘာဝပဋိက္ခေပဝသေန ဝုတ္တံ။

၄။ **ဥပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယတ္တိကေ** အာရမ္မဏကရဏဝသေန တဏှာဒိဋ္ဌီဟိ[၆] ဥပေတေန ကမ္မုနာ အာဒိန္နာ ဖလဘာဝေန ဂဟိတာတိ **ဥပါဒိဏ္ဏာ**[၇]၊

၁-ဒိ ၂-၂၄၃၊ အဘိ ၂-၁၀၄-ဝိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ခ ၁-၃၀-ဓမ္မပဒေ။
၃-မ ၃-၂၀၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၄-ဝေဒိယန္တိ (သီ) ၅-အဘိ ၄-၂၅ ၂-ဝိဋ္ဌေ။
၆-တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ (သီ၊ သျာ) ၇-ဥပါဒိန္နာ (သျာ၊က)

အာရမ္မဏဘာဝံ ဥပဂန္ဓာ ဥပါဒါနသမ္မန္ဓေန ဥပါဒါနာနံ ဟိတာတိ **ဥပါဒါနိယာ။** ဥပါဒါနဿ အာရမ္မဏပစ္စယဘူတာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဥပါဒိဏ္ဏာ စ တေ ဥပါဒါနိယာ စာတိ **ဥပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယာ။** သာသဝကမ္မ-နိဗ္ဗတ္တာနံ ရူပါရူပဓမ္မာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဣတိ ဣမိနာ နယေန သေသပဒဒ္ဒယေပိ ပဋိသေဓသဟိတော အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅။ **သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကတ္တိကေ** သံကိလေသေတီတိ သံကိလေသော၊ ဝိဗာဓတိ ဥပတာပေတိ စာတိ အတ္ထော။ သံကိလေသေန သမန္နာဂတာတိ **သံကိလိဋ္ဌာ။** အတ္တာနံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တနေန သံကိလေသံ အရဟန္တိ၊ သံကိလေသေ ဝါ နိယုတ္တာ တဿ အာရမ္မဏဘာဝါနတိက္ကမနတောတိ **သံကိလေသိကာ။** သံကိလေသဿ အာရမ္မဏပစ္စယဘူတာနမေတံ အဓိဝစနံ။ သံကိလိဋ္ဌာ စ တေ သံကိလေသိကာ စာတိ **သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ။** သေသပဒဒ္ဒယမ္ပိ ပုရိမတ္တိကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆။ **ဝိတက္ကတ္တိကေ** သမ္ပယောဂဝသေန ပဝတ္တမာနေန သဟ ဝိဘက္ကေန **သဝိတက္ကာ။** သဟ ဝိစာရေန **သဝိစာရာ။** သဝိတက္ကာ စ တေ သဝိစာရာ စာတိ **သဝိတက္ကသဝိစာရာ။** ဥဘယရဟိတာ **အဝိတက္ကအဝိစာရာ။** ဝိတက္ကဝိစာရေသု ဝိစာရောဝ မတ္တာ ပမာဏံ ဧတေသန္တိ ဝိစာရမတ္တာ၊ ဝိစာရတော ဥတ္တရိ ဝိတက္ကေန သဒ္ဓိံ သမ္ပယောဂံ နဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ အဝိတက္ကာ စ တေ ဝိစာရမတ္တာ စာတိ **အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ။**

၇။ **ဗီတိတ္တိကေ** ဗီတိယာ သဟ ဧကုပ္ပါဒါဒိဘာဝံ ဂတာတိ **ဗီတိသဟဂတာ၊** ဗီတိသမ္ပယုတ္တာတိ အတ္ထော။ သေသပဒဒ္ဒယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဥပေက္ခာတိ စေတ္ထ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ၊ သာ ဟိ သုခဒုက္ခာကာရပ္ပဝတ္တိံ ဥပေက္ခတိ, မဇ္ဈတ္တာကာရသဏ္ဌိတတ္တာ တေနာကာရေန ပဝတ္တတီတိ **ဥပေက္ခာ။** ဣတိ ဝေဒနာတ္တိကတော ပဒဒ္ဒယမေဝ ဂဟေတ္ဝာ နိပ္ပိတိကဿ သုခဿ သပ္ပိတိကသုခတော ဝိသေသဒဿနဝသေန အယံ တိကော ဝုတ္တော။

၈။ **ဒဿနတ္တိကေ ဒဿနေနာ**တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သော ဟိ ပဋမံ နိဗ္ဗာနံ ဒဿနတော "ဒဿန"န္တိ ဝုတ္တော။ ဂေါတြဘု ပန ကိဉ္စာပိ ပဋမတရံ ပဿတိ၊ ယထာ ပန ရညော သန္တိကံ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အာဂတော[၁] ပုရိသော ဒူရတောဝ ရထိကာယ စရန္တံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတံ ရာဇာနံ ဒိသ္ဝာပိ "ဒိဋ္ဌော

၁-ဒူရာဂတော (က)

တေ ရာဇာ”တိ ပုဋ္ဌော ဒိသ္ဝာပိ ကတ္တုမ္ဗကိစ္စဿ အကတတ္တာ “နာ ပဿာမီ”တိ အာဟာ၊ ဧဝမေဝ နိဗ္ဗာနံ ဒိသ္ဝာပိ ကတ္တုမ္ဗဿ ကိလေသပဋိဟာနဿဘာဝါ နာ “ဒဿန”န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တဋ္ဌိ ဉာဏံ မဂ္ဂဿ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ **ဘာဝနာယာ**တိ သေသမဂ္ဂတ္တယေန၊ သေသမဂ္ဂတ္တယဋ္ဌိ ပဌမမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌသ္မိံ ယေဝ ဓမ္မေ ဘာဝနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ကိဉ္စိ နာ ပဿတိ၊ တသ္မာ “ဘာဝနာ”တိ ဝုစ္စတိ။ တတိယပဒံ ဥဘယပဋိက္ခေပဝသေန ဝုတ္တံ။

၉။ **တဒနန္တရဋ္ဌေ** ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဟေတူ ဇတေသန္တိ **ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ**။ ဒုတိယပဒေပိ သော ဧဝ နယော။ တတိယပဒေ နေဝ ဒဿနေန နာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဟေတူ ဇတေသန္တိ ဧဝမတ္ထံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ နေဝ ဒဿနေန နာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဟေတူ ဇတေသံ အတ္ထိတိ ဧဝမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဧတရထာ ဟိ အဟေတုကာနံ အဂ္ဂဟဏံ ဘဝေယ္ယ။ ဟေတုယော ဟိ တေသံ နတ္ထိ၊ ယော ဒဿနဘာဝနာဟိ ပဟာ-တဗ္ဗော သိယာ။ သဟေတုကေသုပိ ဟေတုဝဇ္ဇာနံ ပဟာနံ အာပဇ္ဇတိ၊ နာ ဟေတူနံ။ ဟေတုယော ဟိ ဇတေသံ နေဝ ဒဿနေန နာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တော၊ နာ တေ ဓမ္မာ။ ဥဘယမ္ပိ စေတံ အနဓိပ္ပေတံ။ တသ္မာ နေဝ ဒဿနေန နာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗော ဟေတု ဇတေသံ အတ္ထိတိ **နေဝဒဿနေန နာဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ**တိ အယမတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။

၁၀။ **အာစယဂါမိတ္တိဇေ** ကမ္မကိလေသေဟိ အာစိယတီတိ အာစယော၊ ပဋိသန္ဓိစုတိဂတိပဋဝတ္တာနံ ဇေတံ နာမံ။ တဿ ကာရဏံ ဟုတ္ဝာ နိပ္ဖါဒနဘာဝေန တံ အာစယံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ယဿ ဝါ ပဝတ္တေန္တိ တံ ပုဂ္ဂလံ ယထာဝုတ္တမေဝ အာစယံ ဂမေန္တိတိပိ **အာစယဂါမိနော၊** သာသဝကုသလာကုသလာနံ ဇေတံ အဓိဝစနံ။ တတော ဧဝ အာစယသဒ္ဒါတာ စယာ အပေတတ္တာ နိဗ္ဗာနံ အပေတံ စယာတိ အပစယော၊ တံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တာနတော အပစယံ ဂစ္ဆန္တိတိ **အပစယဂါမိနော၊** အရိယမဂ္ဂါနမေတံ အဓိဝစနံ။ အပိစ ပါကာရံ ဇဋ္ဌကဝဓုကိ ဝိယ ပဝတ္တံ အာစိနန္တာ ဂစ္ဆန္တိတိ အာစယဂါမိနော။ တေန စိတံ စိတံ ဇဋ္ဌကံ ဝိဒ္ဓံသယမာနော ပုရိသော ဝိယ တဒေဝ ပဝတ္တံ အပစိနန္တာ ဂစ္ဆန္တိတိ အပစယဂါမိနော။ တတိယပဒံ ဥဘယပဋိက္ခေပေန ဝုတ္တံ။

၁၁။ **သေက္ခတ္တိဇေ** တီသု သိက္ခာသု ဇာတာတိ **သေက္ခာ၊** သတ္တန္နံ သေက္ခာနံ ဇေတေတိပိ သေက္ခာ၊ အပရိယောသိတသိက္ခတ္တာ သယမေဝ သိက္ခန္တိတိပိ

သေက္ခာ။ ဥပရိ သိက္ခိတဗ္ဗာဘာဝတော နသေက္ခာတိ **အသေက္ခာ၊** ဝုစိုပ္ပတ္တာ ဝါ သေက္ခာတိပိ အသေက္ခာ၊ အရဟတ္တဖလမ္မောနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ တတိယပဒံ ဥဘယပဋိက္ခေပေန ဝုတ္တံ။

၁၂။ **ပရိတ္တတ္တိကေ** သမန္တတော ခဏ္ဍိတတ္တာ အပ္ပမတ္တကံ ပရိတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ, ပရိတ္တံ ဂေါမယပိဏ္ဍန္တိအာဒီသု[၁] ဝိယ၊ ဣမေပိ အပ္ပါနုဘာဝတာယ ပရိတ္တာ ဝိယာတိ **ပရိတ္တာ၊** ကာမာဝစရမ္မောနမေတံ အဓိဝစနံ။ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘန-သမတ္ထတာယ ဝိပုလဖလတာယ ဒီဃသန္တာနတာယ စ မဟန္တဘာဝံ ဂတာ၊ မဟန္တေဟိ ဝါ ဥဋ္ဌာရစ္ဆန္ဒဝီရိယစိတ္တပညေဟိ ဂတာ ပဋိပန္နာတိပိ **မဟဂ္ဂတာ။** ပမာဏကရာ မ္မောရာဂါဒယော ပမာဏံ နာမ၊ အာရမ္မဏတော ဝါ သမ္ပယောဂတော ဝါ နတ္ထိ ဧတေသံ ပမာဏံ, ပမာဏသ စ ပဋိပက္ခာတိ **အပ္ပမာဏာ။**

၁၃။ **ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ** ပရိတ္တံ အာရမ္မဏံ ဧတေသန္တိ **ပရိတ္တာရမ္မဏာ။** သေသပဒဒ္ဒယေပိ ဧသေဝ နယော။

၁၄။ **ဟီနတ္တိကေ ဟီနာ**တိ လာမကာ အကုသလာ မ္မောရာ။ ဟီနပ္ပဏီတာနံ မဇ္ဈေ ဘဝါတိ **မဇ္ဈိမာ၊** အဝသေသာ တေဘူမကာ မ္မောရာ။ ဥတ္တမဋ္ဌေန အတပ္ပကဋ္ဌေန စ **ပဏီတာ၊** လောကုတ္တရာ မ္မောရာ။

၁၅။ **မိစ္ဆတ္တတ္တိကေ** ဟိတသုခါဝဟာ မေ ဘဝိဿန္တိတိ ဧဝံ အာသီသိတာပိ တထာ အဘာဝတော အသုဘာဒီသုယေဝ သုဘန္တိအာဒိ ဝိပရီတပ္ပဝတ္တိတော စ မိစ္ဆာသဘာဝါတိ မိစ္ဆတ္တာ၊ ဝိပါကဒါနေ သတိ ခန္ဓဘေဒါနန္တရမေဝ ဝိပါကဒါနတော နိယတာ၊ မိစ္ဆတ္တာ စ တေ နိယတာ စာတိ **မိစ္ဆတ္တနိယတာ။** ဝုတ္တဝိပရီတေန အတ္ထေန သမ္မာ သဘာဝါတိ သမ္မတ္တာ၊ သမ္မတ္တာ စ တေ နိယတာ စ အနန္တရမေဝ ဖလဒါနေနာတိ[၂] **သမ္မတ္တနိယတာ။** ဥဘယထာပိ နနိယတာတိ **အနိယတာ။**

၁၆။ **မဂ္ဂါရမ္မဏတ္တိကေ** နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂတိ ဂဝေသတိ, ကိလေသေ ဝါ မာရေန္တော ဂစ္ဆတီတိ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂေါ အာရမ္မဏံ ဧတေသန္တိ **မဂ္ဂါရမ္မဏာ။** အဋ္ဌင်္ဂိကောပိ မဂ္ဂေါ ပစ္စယဋ္ဌေန ဧတေသံ ဟေတူတိ **မဂ္ဂဟေတုကာ။** မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ ဝါ ဟေတူ, မဂ္ဂေ ဝါ ဟေတူတိ မဂ္ဂဟေတူ၊ တေ ဧတေသံ

၁-သံ ၂-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ဖလဒါနနိယမေနာတိ (က)

ဟေတူတိပိ မဂ္ဂဟေတုကာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သယံ မဂ္ဂေါ စေဝ ဟေတု စ၊ ဇူတိ မဂ္ဂေါ ဟေတု ဧတေသန္တိပိ မဂ္ဂဟေတုကာ။ အဘိဘဝိတ္ဝာ ပဝတ္တနဋ္ဌေန မဂ္ဂေါ အဓိပတီ ဧတေသန္တိ **မဂ္ဂါဓိပတိနော**။

၁၇။ **ဥပ္ပန္နတ္တိကေ** ဥပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဘင်္ဂါ ဥဒ္ဓံ ပန္နော ဂတော ပဝတ္တောတိ **ဥပ္ပန္နော**။ န ဥပ္ပန္နောတိ **အနုပ္ပန္နော**။ ပရိနိဋ္ဌိတကာရဏေကဒေသတ္တာ အဝဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိတိ **ဥပ္ပါဒိနော**။

၁၈။ **အတီတတ္တိကေ** အတ္တနော သဘာဝံ ဥပ္ပါဒါဒိကွဏ်ံ ဝါ ပတ္တော အတိက္ကန္တောတိ **အတီတော**။ တဒုဘယမ္ပိ နာ အာဂတ္တောတိ **အနာဂတော**။ တံ တံ ကာရဏ်ံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နောတိ **ပစ္စုပ္ပန္နော**။

၁၉။ **အနာဂတ္တိကေ** အတိတံ အာရမ္မဏ်ံ ဧတေသန္တိ **အတီတာရမ္မဏော**။ သေသပဒဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။

၂၀။ **အဒ္ဓုတ္တိကေ** "ဧဝံ ဝတ္တမာနာ မယံ အတ္တာတိ ဂဟဏံ ဂမိဿာမာ"တိ ဇာမိနာ ဝိယ အဓိပ္ပါယေန အတ္တာနံ အဓိကာရံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တောတိ **အဒ္ဓုတ္တော**။ အဒ္ဓုတ္တသဒ္ဒေါ ပနာယံ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေ နိယကဇ္ဈတ္တေ အဒ္ဓုတ္တဇ္ဈတ္တေ ဝိသယဇ္ဈတ္တေတိ စတူသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ "တေနာနန္ဒ ဘိက္ခုနော တသ္မိံ-ယေဝ ပုရိမသ္မိံ သမာဓိနိမိတ္တေ အဒ္ဓုတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေတဗ္ဗံ[၁] အဒ္ဓုတ္တရတော သမာဟိတော"တိအာဒီသု[၂] ဟိ အယံ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေ ဒိဿတိ။ "အဒ္ဓုတ္တံ သမ္ပသာဒနံ[၃]၊ အဒ္ဓုတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ"တိအာဒီသု[၄] နိယကဇ္ဈတ္တေ။ "ဆ အဒ္ဓုတ္တိကာနိ အာယတနာနိ"တိအာဒီသု[၅] အဒ္ဓုတ္တဇ္ဈတ္တေ။ "အယံ ခေါ ပနာနန္ဒ ဝိဟာရော တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ယဒိဒံ သမ္ဗော-နိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အဒ္ဓုတ္တံ သုညတံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ"တိအာဒီသု[၆] ဝိသယဇ္ဈတ္တေ၊ ဇူသရိယဋ္ဌာနေတိ အတ္ထော။ ဖလသမာပတ္တိ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ဇူသရိယ-ဋ္ဌာနံ နာမ။ ဇူဓ ပန နိယကဇ္ဈတ္တေ အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ အတ္တနော သန္တာနေ ပဝတ္တာ ပါဋိပုဂ္ဂလိကာ ဓမ္မာ အဒ္ဓုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတော ဗာဟိရဘူတာ[၇] ပန ဇူဋ္ဌေယျဓဒ္ဓါ ဝါ အနိဋ္ဌေယျဓဒ္ဓါ ဝါ **ဗဟိဒ္ဓါ** နာမ။ တတိယပဒံ တဒုဘယ-ဝသေန ဝုတ္တံ။

၁-မ ၃-၁၅၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁-၆၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဒီ ၁-၇၀၊ အဘိ ၁-၄၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-ဒီ ၂-၂၃၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၅-မ ၃-၂၅၈-ပိဋ္ဌေ။ ၆-မ ၃-၁၅၃-ပိဋ္ဌေ။
၇-ဗဟိဘူတာ (သီ၊ သျာ)

၂၁။ အနန္တရတ္ထိကော တေယေဝ တိပ္ပကာရေပိ ဓမ္မေ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တနဝသေန ဝုတ္တော။

၂၂။ **သနိဒဿနတ္ထိကေ** ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝသင်္ခါတေန သဟ နိဒဿနေနာတိ သနိဒဿနာ၊ ပဋိဟနနဘာဝသင်္ခါတေန သဟ ပဋိဃေနာတိ သပ္ပဋိဃာ၊ သနိဒဿနာ စ တေ သပ္ပဋိဃာ စာတိ **သနိဒဿနသပ္ပဋိဃာ။** နတ္ထိ ဧတေသံ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝသင်္ခါတံ နိဒဿနန္တိ အနိဒဿနာ၊ အနိဒဿနာ စ တေ ဝုတ္တနယေနေဝ သပ္ပဋိဃာ စာတိ **အနိဒဿနသပ္ပဋိဃာ။** တတိယပဒံ ဉာဘယပဋိက္ခေပေန ဝုတ္တံ။ အယံ တာဝ တိကမာတိကာယ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။

တိကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ

၁-၆။ ဒုကမာတိကာယံ ပန တိကေသု အနာဂတပဒဝဏ္ဏနံယေဝ ကရိ-ဿာမ။ **ဟေတုဂေါစ္ဆကေ** တာဝ **ဟေတုဓမ္မာ**တိ မူလဋ္ဌေန ဟေတုသင်္ခါတာ ဓမ္မာ၊ ဟေတူ ဓမ္မာတိပိ ပါဌော။ **နော ဟေတူ**တိ တေသံယေဝ ပဋိက္ခေပဝစနံ။ သမ္ပယောဂတော ပဝတ္တေန သဟ ဟေတုနာတိ **သဟေတုကာ။** တထေဝ ပဝတ္တော နတ္ထိ ဧတေသံ ဟေတူတိ **အဟေတုကာ။** ဧကပ္ပဟါနဒါတာယ ဟေတုနာ သမ္ပယုတ္တာတိ **ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ။** ဟေတုနာ ဝိပ္ပယုတ္တာတိ **ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ။** ဣမေသံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဒုကာနံ ကိစ္စာဝိ အတ္ထတော နာနတ္တံ နတ္ထိ၊ ဒေသနာဝိလာသေန ပန တထာ ဗုဒ္ဓာနံ ဝါ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝုတ္တာ။ တတော ပရံ ပဌမဒုကံ ဒုတိယတတိယေဟိ သဒ္ဒိံ ယောဇေတ္ဝာ တေသံ "ဟေတူ နု ဟေတူ"တိအာဒိနံ ၁ ပဒါနံ ဝသေန ယထာသမ္ဘဝတော အပရေပိ တယော ဒုကာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ ယထေဝ ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စာတိ ဧတံ သမ္ဘဝတိ၊ တထာ "ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာ စာ"တိ ဣဒမ္ပိ။ ယထာ စ "သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ နု စ ဟေတူ"တိ ဧတံ သမ္ဘဝတိ၊ တထာ "အဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ နု စ ဟေတူ"တိ ဣဒမ္ပိ။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာဒုကေန သဒ္ဒိံ ယောဇနာယပိ ဧသေဝ နယော။

တတြ ယဒေတံ "နု ဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ"တိ သိဒ္ဓေ "နု ဟေတူ ခေါ ပန ဓမ္မာ"တိ အတိရိတ္တံ "ခေါ ပနာ"တိ ပဒံ ဝုတ္တံ၊ တသ

၁-ဟေတု နဟေတုအာဒိနံ (သီ)

ဝသေန အယံ အတိရေကတ္ထော သင်္ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ၊ န ကေဝလံ န ဟေတူ ဓမ္မာ, အထ ခေါ အညေပိ၊ န စ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ ဣစ္စေဝ, အထ ခေါ အညထာပီတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ယထေဝ ဟိ န ဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ၊ ဧဝံ ဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ။ ယထာ စ န ဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ၊ ဧဝံ န ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာပိ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပီ"တိ။

၇-၁၃။ **စူဋ္ဌန္တရဒုကေသု** အတ္တနော . နိပ္ပါဒကေန သဟ ပစ္စယေနာတိ **သပ္ပစ္စယာ။** နတ္ထိ ဧတေသံ ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ ပစ္စယောတိ **အပ္ပစ္စယာ။** ပစ္စယေဟိ သမာဂန္ဒ္ဓာ ကတာတိ **သခ်တာ။** န သခ်တာတိ **အသခ်တာ။** အဝိနိဗ္ဘောဂဝသေန ရူပံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ **ရူပိနော။** တထာဝိဓံ နတ္ထိ ဧတေသံ ရူပန္တိ **အရူပိနော။** ရုပ္ပနလက္ခဏံ ဝါ ရူပံ၊ တံ ဧတေသံ အတ္ထီတိ ရူပိနော။ န ရူပိနော အရူပိနော။ **လောကိယာ ဓမ္မာ**တိ လောကော ဝုစ္စတိ လုဇ္ဇန-ပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန ဝဋ္ဌံ၊ တသ္မိံ ပရိယာပန္နဘာဝေန လောကေ နိယုတ္တာတိ **လောကိယာ။** တတော ဥတ္တိဏ္ဏာတိ ဥတ္တရာ၊ လောကေ အပရိယာ-ပန္နဘာဝေန လောကတော ဥတ္တရာတိ **လောကုတ္တရာ။ ကေနစိ ဝိညေယျာ**တိ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု ကေနစိ ဧကေန စက္ခုဝိညာဏေန ဝါ သောတ-ဝိညာဏေန ဝါ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ။ **ကေနစိ န ဝိညေယျာ**တိ တေနေဝ စက္ခု-ဝိညာဏေန ဝါ သောတဝိညာဏေန ဝါ န ဝိဇာနိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သန္တေ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ပဒါနံ အတ္ထနာနတ္တတော ဒုကော ဟောတိ။

၁၄-၁၉။ **အာသဝဂေါစ္ဆကေ** အာသဝန္တီတိ **အာသဝါ၊** စက္ခုတောပိ။ပ။ မနတောပိ သန္ဒန္တိ၊ ပဝတ္တန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မတော ယာဝ ဂေါတြဘုံ, သြကာသတော ယာဝ ဘဝဂ္ဂံ သဝန္တီတိ ဝါ **အာသဝါ၊** ဧတေ ဓမ္မေ ဧတဉ္ဇ သြကာသံ အန္တောကရိတ္ဝာ ပဝတ္တန္တီတိ အတ္ထော။ အန္တောကရဏတ္ထော ဟိ အယံ အာကာရော။ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန မဒိရာဒယော အာသဝါ၊ အာသဝါ ဝိယာတိပိ အာသဝါ။ လောကသ္မိဉ္ဇိ စိရပါရိဝါသိကာ မဒိရာဒယော အာသဝါတိ ဝုစ္စန္တိ။ ယဒိ စ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန အာသဝါ၊ ဧတေယေဝ ဘဝိတုမရဟန္တိ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ "ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋ္ဌိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဣတော ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသီ"တိအာဒိ[၁]။ အာယတံ ဝါ သံသာရဒုက္ခံ သဝန္တိ ပသဝန္တီတိပိ အာသဝါ။ တတော အညေ နော အာသဝါ နာမ။ အတ္တာနံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ

၁-အံ ၃-၃၄၆-ပိဋ္ဌေ။

ပဝတ္တေဟိ သဟ အာသဝေဟိတိ **သာသဝါ**။ ဧဝံ ပဝတ္တမာနာ နတ္ထိ ဧတေသံ အာသဝါတိ **အနာသဝါ**။ သေသံ ဟေတုဂေါစ္ဆကေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ယထာ တတ္ထ "နာ ဟေတူ ခေါ ပန ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ"တိ အယံ သြသာနဒုကော ပဌမဒုကဿ ဒုတိယပဒံ အာဒိမှိ ဌပေတွာ ဝုတ္တော၊ ဧဝံ ဇုဓ "နော အာသဝါ ခေါ ပန ဓမ္မာ သာသဝါပိ အနာသဝါပိ"တိ နာ ဝုတ္တော။ ကိန္တာပိ နာ ဝုတ္တော၊ အထ ခေါ အယမ္ပိ အတ္ထော စ ဘေဒေါ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၀-၂၅။ **သံယောဇနဂေါစ္ဆကေ** ယာယ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ ဝဋ္ဋသ္မိံ သံယောဇေန္တိ ဗန္ဓန္တိတိ **သံယောဇနာ**။ တတော အညေ **နော သံယောဇနာ** နာမ။ အာရမ္မဏဘာဝံ ဥပဂန္ထွာ သံယောဇနသမ္မန္ဓနေန သံယောဇနာနံ ဟိတာတိ **သံယောဇနိယာ၊** သံယောဇနသ အာရမ္မဏပစ္စယဘူတာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ နာ သံယောဇနိယာ **အသံယောဇနိယာ**။ သေသံ ဟေတုဂေါစ္ဆကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၂၆-၃၁။ **ဂန္ထဂေါစ္ဆကေ** ယာယ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တံ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ဝဋ္ဋသ္မိံ ဂန္ထေန္တိ ဃဋေန္တိတိ **ဂန္ထာ**။ တတော အညေ **နော ဂန္ထာ**။ အာရမ္မဏ-ကရဏဝသေန ဂန္ထေဟိ ဂန္ထိတဗ္ဗာတိ **ဂန္ထနိယာ**။ သေသံ ဟေတုဂေါစ္ဆကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ယထာ စ ဇုဓ၊ ဧဝံ ဇုတော ပရေသုပိ ဝုတ္တာဝသေသံ တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၂-၃၇။ **ဩဃဂေါစ္ဆကေ** ယာယ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တံ ဝဋ္ဋသ္မိံယေဝ သြဟနန္တိ သြသီဒါပေန္တိတိ **သြဃာ**။ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ အတိက္ကမနိယတော သြဃေဟိ အတိက္ကမိတဗ္ဗာတိ **သြဃနိယာ**။ သြဃာနံ အာရမ္မဏဓမ္မာ ဧဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၈-၄၃။ **ယောဂဂေါစ္ဆကေ** ဝဋ္ဋသ္မိံ ယောဇေန္တိတိ **ယောဂါ**။ **ယောဂ-နိယာ** သြဃနိယာ ဝိယ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄၄-၄၉။ **နီဝရဏဂေါစ္ဆကေ** စိတ္တံ နီဝရန္တိ ပရိယောနဒ္ဓန္တိတိ **နီဝရဏာ**။ **နီဝရဏိယာ** သံယောဇနိယာ ဝိယ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-သံယောဇနသံဝဏ္ဏနာ (သီ)

၅၀-၅၄။ **ပရာမဿဂေါန္ဆကေ** ဓမ္မာနံ ယထာဘူတံ အနိစ္စာဒိအာကာရံ အတိက္ကမိတ္ဝာ နိစ္ဆန္နိ အာဒိဝသေန ပဝတ္တမာနာ ပရတော အာမသန္နိတိ **ပရာ-မဿာ**။ ပရာမာသေဟိ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ပရာမဋ္ဌာ **ပရာမဋ္ဌာ**။

၅၅-၆၈။ **မဟန္တာရဒ္ဓကေသု** အာရမ္မဏံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ အပ္ပဝတ္တိတော သဟ အာရမ္မဏေနာတိ **သာရမ္မဏာ**။ နတ္ထိ တေသံ အာရမ္မဏန္တိ **အနာရမ္မဏာ**။ စိန္တနဋ္ဌေန **စိတ္တာ**၊ ဝိစိတ္တဋ္ဌေန ဝါ **စိတ္တာ**။ အဝိပ္ပယောဂဝသေန စေတသိ နိယုတ္တာတိ **စေတသိကာ**။ နိရန္တရဘာဝူပဂမနတာယ ဥပ္ပါဒတော ယာဝ ဘင်္ဂါ စိတ္တေန သံသဋ္ဌာတိ **စိတ္တသံသဋ္ဌာ**။ ကေတော ဝတ္တမာနာပိ နိရန္တရဘာဝံ အနုပဂမနတာယ စိတ္တေန ဝိသံသဋ္ဌာတိ **စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ**။သမုဋ္ဌဟန္တိ ဧတေနာတိ သမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တံ သမုဋ္ဌာနံ ဧတေသန္တိ **စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ**။ သဟ ဘဝန္တိတိ သဟဘုနော၊ စိတ္တေန သဟဘုနော **စိတ္တသဟဘုနော**။ အနုပရိဝတ္တန္တိတိ အနုပရိဝတ္တိနော။ ကိံ အနုပရိဝတ္တန္တိ၊ စိတ္တံ။ စိတ္တသ အနုပရိဝတ္တိနော **စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော**။ စိတ္တသံသဋ္ဌာ စ တေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ စာတိ **စိတ္တ-သံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ**။ စိတ္တသံသဋ္ဌာ စ တေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ စ စိတ္တသဟဘုနော ဧဝ စာတိ **စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘုနော**။ စိတ္တသံသဋ္ဌာ စ တေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ စ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဧဝ စာတိ **စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော**။ သေသာနိ သဗ္ဗပဒါနိ ဝုတ္တပဒါနံ ပဋိက္ခေပဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အဏ္ဏတ္ထဏ္ဏတ္ထံ သန္ဓာယ အဏ္ဏတ္ထတ္တိကေ ဝုတ္တဝသေန အဏ္ဏတ္ထာဝ **အဏ္ဏတ္ထိကာ**။ တတော ဗဟိ-ဘူတာတိ **ဗာဟိရာ**။ ဥပါဒိယန္တေဝ ဘူတာနိ၊ န ဘူတာနိ ဝိယ ဥပါဒိယန္တိတိ **ဥပါဒါ**။ န ဥပါဒိယန္တေဝါတိ **နောဥပါဒါ**။

၆၉-၇၄။ **ဥပါဒါနဂေါန္ဆကေ** ဘုသံ အာဒိယန္တိတိ **ဥပါဒါနာ**၊ ဒဋ္ဌဂ္ဂါဟံ ဂဏှန္တိတိ အတ္ထော။ တတော အညေ နောဥပါဒါနာ။

၇၅-၈၂။ **ကိလေသဂေါန္ဆကေ** သံကိလိဋ္ဌတ္တိကေ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၈၃-၁၀၀။ **ဝိဋ္ဌဒ္ဓကေသု** ကာမေ အဝစရန္တိတိ **ကာမာဝစရာ**။ ရူပေ အဝ-စရန္တိတိ **ရူပါဝစရာ**။ အရူပေ အဝစရန္တိတိ **အရူပါဝစရာ**။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ပရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တေဘူမကဝဋ္ဋေ ပရိယာပန္နာ အန္တောဂဓာတိ **ပရိယာပန္နာ**။ တဿိံ န ပရိယာပန္နာတိ **အပရိယာပန္နာ**။ ဝဋ္ဋမူလံ ဆိန္ဒန္တာ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဝဋ္ဋတော နိယျန္တိတိ **နိယျာနိကာ**။

ဋ္ဌမိနာ လက္ခဏေန နာ နိယျန္တိတိ **အနိယျာနိကာ**။ စုတိယာ ဝါ အတ္တနော ဝါ ပဝတ္တိယာ အနန္တရံ ဖလဒါနေ နိယတတ္တာ **နိယတာ**။ တထာ အနိယတတ္တာ **အနိယတာ**။ အညေ ဓမ္မေ ဥတ္တရန္တိ ပဇဟန္တိတိ ဥတ္တရာ၊ အတ္တာနံ ဥတ္တရိတုံ သမတ္ထေတိ သဟ ဥတ္တရေဟိတိ **သဥ္ဇုတ္တရာ**။ နတ္ထိ ဧတေသံ ဥတ္တရာတိ **အနုတ္တရာ**။ ရဏန္တိ ဧတေဟိတိ ရဏာ၊ ယေဟိ အဘိဘူတာ သတ္တာ နာနပ္ပကာရေန ကန္ဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ၊ တေသံ ရာဂါဒိနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ သမ္မယောဂဝသေန ပဟာနေကဋ္ဌတာဝသေန စ သဟ ရဏေဟိတိ **သရဏာ**။ တေနာကာရေန နတ္ထိ ဧတေသံ ရဏာတိ **အရဏာ**။

သုတ္တန္တိကဒုကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ

၁၀၁-၁၀၇။ သုတ္တန္တိကဒုကေသု သမ္မယောဂဝသေန ဝိဇ္ဇံ ဘဇန္တီတိ **ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော**၊ ဝိဇ္ဇာဘာဂေ ဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တန္တီတိပိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော။ တတ္ထ ဝိပဿနာဉာဏံ မနောမယိဒ္ဓိ ဆ အဘိညာတိ အဋ္ဌ ဝိဇ္ဇာ။ ပုရိမေန အတ္ထေန တာဟိ သမ္မယုတ္တမ္မာပိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ ပစ္ဆိမေန အတ္ထေန တာသု ယာ ကာစိ ဧကာ ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာ[1]။ သေသာ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတိ ဧဝံ ဝိဇ္ဇာပိ ဝိဇ္ဇာယ သမ္မယုတ္တမ္မာပိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတ္တေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမ ပန သမ္မယုတ္တမ္မာဝ အဓိပ္ပေတာ။ သမ္မယောဂဝသေနေဝ အဝိဇ္ဇံ ဘဇန္တီတိ **အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော**၊ အဝိဇ္ဇာဘာဂေ အဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တန္တီတိပိ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော။ တတ္ထ ဒုက္ခပဋိစ္စသဒ္ဒကံ တမော သမုဒယာဒိပဋိစ္စသဒ္ဒက္ကံ စတသော အဝိဇ္ဇာ။ ပုရိမနယေနေဝ တာဟိ သမ္မယုတ္တမ္မာပိ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော။ တာသု ၂ ယာ ကာစိ ဧကာ အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ၊ သေသာ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတိ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာပိ အဝိဇ္ဇာယ သမ္မယုတ္တမ္မာပိ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတ္တေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမ ပန သမ္မယုတ္တမ္မာဝ အဓိပ္ပေတာ။

ပုန အနဇ္ဈောတ္ထရဏာဘာဝေန ကိလေသန္ဓကာရံ ဝိဒ္ဒံသေတုံ အသမတ္ထတာယ ဝိဇ္ဇု ဉပမာ ဧတေသန္တိ **ဝိဇ္ဇုူပမာ**။ နိဿေသံ ဝိဒ္ဒံသနသမတ္ထတာယ ဝဇိရံ ဉပမာ ဧတေသန္တိ **ဝဇိရူပမာ**။ ဗာလေသု ဒ္ဒိတတ္တာ ယတ္ထ ဒ္ဒိတာ တဒုပစာရေန **ဗာလာ**။ ပဏ္ဍိတေသု ဒ္ဒိတတ္တာ **ပဏ္ဍိတာ**။ ဗာလကရတ္တာ ဝါ ဗာလာ။ ပဏ္ဍိတကရတ္တာ ပဏ္ဍိတာ။ **ကက္ခာ**တိ ကာဋ္ဌကာ၊ စိတ္တသ အပဘဿရဘာဝကရဏာ။ **သုက္ကာ**တိ

၁-ကော ဝိဇ္ဇာ (က)　　၂-ပစ္ဆိမေန အတ္ထေန တာသု (သီ)

ဩဒါတာ၊ စိတ္တဿ ပဘဿရဘာဝကရဏာ။ ကဏ္ဍာဘိဇာတိဟေတုတော ဝါ ကဏ္ဍာ။ သုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတော သုက္ကာ။ ဣဓ စေဝ သမ္ပရာယေ စ တပေန္တီတိ[၁] **တပနီယာ။** နဲ တပနီယာ **အတပနီယာ။**

အဓိဝစနဒုကာဒယော တယော အတ္ထတော နိန္ဒာနာကရဏာ၊ ဗျဉ္ဇန-မေဝေတ္ထ နာနံ။ သိရိဝဓုကော ဓနဝဓုကောတိ အာဒယော ဟိ ဝစနမတ္တမေဝ အဓိကာရံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တာ အဓိဝစနာ နာမ။ အဓိဝစနာနံ ပထာ **အဓိဝစန-ပထာ။** အဘိသခ်ရောန္တီတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တသ္မာ သခ်ါရာတိ[၂] ဧဝံ နိဒ္ဓါရေတ္ဝာ သဟေတုကံ ကတ္ဝာ ဝုစ္စမာနာ အဘိလာပါ နိရုတ္တိ နာမ။ နိရုတ္တီနံ ပထာ **နိရုတ္တိပထာ။** တက္ကော ဝိတက္ကော သက်ပ္ပေါတိ[၃] ဧဝံ တေန တေန ပကာရေန ဥပနတော ပညတ္တိ နာမ။ ပညတ္တီနံ ပထာ **ပညတ္တိပထာ။** ဧတ္ထ စ ဧကံ ဒုကံ ဝတ္ဝာပိ ဣတရေသံ ဝစနေ ပယောဇနံ ဟေတုဂေါစ္ဆကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၀၉-၁၁၈။ **နာမရူပဒုကေ** နာမကရဏဋ္ဌေန နမနဋ္ဌေန နာမနဋ္ဌေန စ **နာမံ။** ရုပ္ပနဋ္ဌေန **ရူပံ။** အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန **နိက္ခေပ-ကဏ္ဍေ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ ဒုက္ခာဒီသု အညာဏံ။ **ဘဝတဏ္ဍာ**တိ ဘဝပတ္ထနာ။ **ဘဝဒိဋ္ဌီ**တိ ဘဝေါ ဝုစ္စတိ သဿတံ၊ သဿတဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနဒိဋ္ဌိ။ **ဝိဘဝဒိဋ္ဌီ**တိ ဝိဘဝေါ ဝုစ္စတိ ဥစ္ဆေဒံ၊ ဥစ္ဆေဒဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနဒိဋ္ဌိ။ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ"တိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ **သဿတဒိဋ္ဌိ။** "ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿတီ"တိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ **ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။** "အန္တဝါ"တိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ **အန္တဝါဒိဋ္ဌိ။** "အနန္တဝါ"တိ ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ **အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ။** ပုဗ္ဗန္တံ အနုဂတာ ဒိဋ္ဌိ **ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ။** အပရန္တံ အနု-ဂတာ ဒိဋ္ဌိ **အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ။ အဟိရိက**န္တိ "ယံ နဲ ဟိရိယတိ ဟိရိယိတဗ္ဗေနာ"တိ ဧဝံ ဝိတ္ထာရိတာ နိလ္လဇ္ဇတာ။ **အနောတ္တပ္ပ**န္တိ "ယံ နဲ ဩတ္တပ္ပတိ ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေ-နာ"တိ ဧဝံ ဝိတ္ထာရိတော အဘာယနကအာကာရော။ ဟိရိယနာ **ဟိရီ။** ဩတ္တပ္ပနာ[၄] **ဩတ္တပ္ပံ။** ဒေါဝစဿတာဒီသု ဒုက္ခံ ဝစော ဧတသ္မိံ ဝိပ္ပဋိကူလဂါဟိမှိ ဝိပစ္စနီကသာတေ အနာဒရေ ပုဂ္ဂလေတိ ဒုဗ္ဗစော၊ တဿ ကမ္မံ ဒေါဝစဿံ၊ တဿ ဘာဝေါ **ဒေါဝစဿတာ။** ပါပါ အဿဒ္ဓါဒယော ပုဂ္ဂလာ ဧတဿ မိတ္တာတိ ပါပမိတ္တော၊ တဿ ဘာဝေါ **ပါပမိတ္တတာ။ သောဝစဿတာ စ ကလျာဏမိတ္တတာ စ** ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁–တပန္တီတိ (သျာ)
၂–အဘိ ၁–၁၈–ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂–သံ ၂-၇၂-ပိဋ္ဌေ။
၄–ဩတ္တပနာ (သီ)

၁၁၉-၁၂၃။ "ပဋ္ဌပိ အာပတ္တိကၢန္ဓာ အာပတ္တိယော, သတ္တပိ အာပတ္တိကၢန္ဓာ အာပတ္တိယော"တိ[၁] ဧဝံ ဝုတ္တာသု အာပတ္တီသု ကုသလဘာဝေါ **အာပတ္တိကုသလ-တာ**။ တာဟိ အာပတ္တီဟိ ဝုဋ္ဌာနေ ကုသလဘာဝေါ **အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ**။ သမာပတ္တီသု ကုသလဘာဝေါ **သမာပတ္တိကုသလတာ**၊ သမာပတ္တီနံ အပ္ပနာ-ပရိစ္ဆေဒပညာယေတံ အဓိဝစနံ။ သမာပတ္တီဟိ ဝုဋ္ဌာနေ ကုသလဘာဝေါ **သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ**။ အဋ္ဌာရသသု ဓာတူသု ကုသလဘာဝေါ **ဓာတု-ကုသလတာ**။ တာသံ့ယေဝ ဓာတူနံ မနသိကာရေ ကုသလဘာဝေါ **မနသိ-ကာရကုသလတာ**။စက္ခာယတနာဒီသု ကုသလဘာဝေါ **အာယတနကုသလတာ**။ ဒွါဒသင်္ဂေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ ကုသလဘာဝေါ **ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ**။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ကုသလဘာဝေါ **ဌာနကုသလတာ**၊ ဌာနန္တိ ကာရဏံ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိဉ္ဍိ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ ဖလံ တိဋ္ဌတိ နာမ၊ တသ္မာ "ဌာန"န္တိ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌာနေ ကုသလဘာဝေါ **အဋ္ဌာနကုသလတာ**။

၁၂၄-၁၃၄။ ဥဇုဘာဝေါ **အဇ္ဇဝေါ**။ မုဒုဘာဝေါ **မဒ္ဒဝေါ**။ အဓိဝါသန-သခ်ါတော ခမနဘာဝေါ **ခန္တိ**။ သုရတဿ ဘာဝေါ **သောရစ္စံ**။ သမ္မောဒက-မုဒုဘာဝသခ်ါတော သခိလဘာဝေါ **သာခလျံ**။ ယထာ ပရေဟိ သဒ္ဓိံ အတ္တနော ဆိဒ္ဒံ နဟောတိ၊ ဧဝံ ဓမ္မာမိသေဟိ ပဋိသန္ထရဏံ **ပဋိသန္ထာရော**[၂]။ ဣန္ဒြိယသံဝရ-ဘေဒသခ်ါတော မနစ္ဆဋ္ဌေသု ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရဘာဝေါ **ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တ-ဒွါရတာ**။ ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန ဘောဇနေ မတ္တံ အဇာနနဘာဝေါ **ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ**။ အနန္တရဒုကော ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ သတိဝိပ္ပဝါသသခ်ါတော မုဋ္ဌဿတိဘာဝေါ **မုဋ္ဌဿစ္စံ**။ အသမ္ပဇာနဘာဝေါ **အသမ္ပဇညံ**။ သရတီတိ **သတိ**။ သမ္ပဇာနာတီတိ **သမ္ပဇညံ**။ အပ္ပဋိသခ်ါနေ အကမ္ပနဋ္ဌေန ပဋိသခ်ါနသခ်ါတံ ဗလံ **ပဋိသခ်ါနဗလံ**။ ဝိရိယသီသေန သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဘာဝေန္တဿ ဥပ္ပန္နံ ဗလံ **ဘာဝနာဗလံ**။ ပစ္စနီကဓမ္မေ သမေတီတိ **သမထော**။ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိဝိဓေန အာကာရေန ပဿတီတိ **ဝိပဿနာ**။ သမထောဝ တံ အာကာရံ ဂဟေတ္ဝာ ပုန ပဝတ္တေတဗ္ဗဿ သမထဿ နိမိတ္တ-ဝသေန **သမထနိမိတ္တံ**။ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ပဂ္ဂဏ္ဍာတီတိ **ပဂ္ဂါဟော**။ နဝိက္ခိပတီတိ **အဝိက္ခေပေါ**။

၁၃၅-၁၄၂။ သီလဝိနာသိကာ အသံဝရသခ်ါတာ သီလဿ ဝိပတ္တိ **သီလ-ဝိပတ္တိ**။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝိနာသိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသခ်ါတာ ဒိဋ္ဌိယာ ဝိပတ္တိ **ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ**။

၁–အဘိ ၁–၂၅၈–ပိဋ္ဌေ။　　၂-ပဋိသန္ဓရဏံ ပဋိသန္ဓာရော (က)

သောရစ္စမေဝ သီလဿ သမ္ပာဒနတော သီလပရိပ္ပူရဏတော သီလဿ သမ္ပဒါတိ **သီလသမ္ပဒါ**။ ဒိဋ္ဌိပါရိပ္ပူရိဘူတံ ဉာဏံ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္ပဒါတိ **ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ**။ ဝိသုဒ္ဓိဘာဝံ သမ္ပတ္တာ သီလသမ်ိတာ သီလဿ ဝိသုဒ္ဓိ **သီလဝိသုဒ္ဓိ**။ နိဗ္ဗာန-သမ်ိတံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပါပေတုံ သမတ္ထာ ဒဿနသမ်ိတာ ဒိဋ္ဌိယာ ဝိသုဒ္ဓိ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ**။ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဧဝါ ပန ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာန**န္တိ ကမ္မဿကတညာဏာဒိ-သမ်ိတာ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စေဝ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ အနုရူပဒိဋ္ဌိဿ ကလ္ယာဏဒိဋ္ဌိဿ တံသမ္ပယုတ္တမေဝ ပဓာနံ။ **သံဝေဂေါ**တိ ဇာတိအာဒီနိ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နဘယသမ်ိတံ သံဝိဇ္ဇနံ[1]။ **သံဝေဇနီယဋ္ဌာန**န္တိ သံဝေဂဇနကံ ဇာတိအာဒိကာရဏံ။ **သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသောပဓာန**န္တိ ဧဝံ သံဝေဂဇာတဿ ဥပါယပဓာနံ။ **အသန္တုဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသူ**တိ ကုသလဓမ္မပ္ပရဏော အသန္တုဋ္ဌိ-ဘာဝေါ။ **အပ္ပဋိဝါနိတာ စ ပဓာနသ္မိ**န္တိ အရဟတ္တံ အပတ္တာ ပဓာနသ္မိံ အနိဝတ္တနတာ အနောသက္ကနတာ။ ဝိဇာနနတော **ဝိဇ္ဇာ**။ ဝိမုစ္စနတော **ဝိမုတ္တိ**။ **ခယေ ဉာဏ**န္တိ ကိလေသက္ခယကရေ အရိယမဂ္ဂေ ဉာဏံ။ **အနုပ္ပါဒေ ဉာဏ**န္တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန အနုပ္ပါဒဘူတေ တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈကိလေသာနံ အနုပ္ပါဒ-ပရိယောသာနေ ဥပ္ပန္နေ အရိယဖလေ ဉာဏံ။ အယံ မာတိကာယ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။

ဒုကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သံဝေဇနံ (သျာ၊ က)

ကာမာဝစရကုသလပဒဘာဇနီယ

၁။ ဣဒါနိ ယထာနိက္ခိတ္တာယ မာတိကာယ သင်္ဂီတေ ဓမ္မေ ပဘေဒတော ဒဿေတုံ "ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ"တိ ဣဒံ ပဒဘာဇနီယံ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ယဒေတံ "ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ" တိ ပဌမံ ကာမာဝစရကုသလံ ဒဿိတံ၊ တဿ တာဝ နိဒ္ဒေသေ ဓမ္မဝဝတ္ထာန-ဝါရော သင်္ဂဟဝါရော သုညတဝါရောတိ တယော မဟာဝါရာ ဟောန္တိ။ တေသု ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရော ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသဝသေန ဒ္ဝိဓာ ဌိတော၊ တေသု ဥဒ္ဒေသဝါရဿ ပုဗ္ဗာ သမယနိဒ္ဒေသော ဓမ္မုဒ္ဒေသော အပ္ပနာတိ စတ္တာရော ပရိယ္ယောဒါ။ တေသု **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ အယံ ပုစ္ဆာ နာမ။ **ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ။ ပ ။ တသ္မိံ သမယေ**တိ အယံ သမယနိဒ္ဒေသော နာမ။ **ဖဿော ဟောတိ။ ပ ။ အဓိက္ခေပေါ ဟောတီ**တိ အယံ ဓမ္မုဒ္ဒေသော နာမ။ **ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေ အညေပိ အတ္ထိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ အရူပိနော ဓမ္မာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ အယံ အပ္ပနာ နာမ။

ဧဝံ စတူဟိ ပရိယ္ယောဒေဟိ ဌိတသ္သ ဥဒ္ဒေသဝါရဿ ယ္ဝာယံ ပဌမော ပုစ္ဆာပရိယ္ယောဒေါ။ တတ္ထ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ အယံ ကထေတုကမ္မတာ-ပုစ္ဆာ။ **ပဉ္စဝိဓာ ဟိ ပုစ္ဆာ** အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ ဝိမတိစ္ဆေ-ဒနာပုစ္ဆာ အနုမတိပုစ္ဆာ ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာတိ။ တာသံ ဣဒံ နာနတ္တံ—

[1]ကတမာ အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ။ ပကတိယာ လက္ခဏံ အညာတံ ဟောတိ အဒိဋ္ဌံ အတုလိတံ အတီရိတံ အဝိဘူတံ အဝိဘာဝိတံ၊ တဿ ဉာဏာယ ဒဿနာယ တုလနာယ တီရဏာယ ဝိဘူတတ္ထာယ [2] ဝိဘာဝနတ္ထာယ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆတိ။ အယံ အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ။

ကတမာ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ။ ပကတိယာ လက္ခဏံ ဉာတံ ဟောတိ ဒိဋ္ဌံ တုလိတံ တီရိတံ ဝိဘူတံ ဝိဘာဝိတံ၊ သော အညေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနတ္ထာယ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆတိ။ အယံ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ။

၁–ခု ၇–၂၆၃၊ ခု ဂ-၅၀-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

၂–ဝိဘူတာယ (သီ၊ သျာ၊ က) ခု ဂ–၅၀–စူဠနိဒ္ဒေသေန သံသန္ဒိတဗ္ဗံ။

အဘိ-ဋ္ဌ ၁–၇

ကတမာ ဝိမတိန္တေဒနာပုဏ္ဏာ။ ပကတိယာ သံသယပက္ခန္ဒော[1] ဟောတိ ဝိမတိပက္ခန္ဒော ဒွေဒ္ဓကဇာတော "ဧဝံ နု ခေါ, နနု ခေါ, ကိံ နု ခေါ, ကထံ နု ခေါ"တိ၊ သော ဝိမတိန္တေဒနတ္ထာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ။ အယံ ဝိမတိန္တေဒနာပုဏ္ဏာ။

ကတမာ အနုမတိပုဏ္ဏာ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ အနုမတိယာ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ "တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ"တိ။ အနိစ္စံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ ဝါ တံ သုခံ ဝါတိ။ ဒုက္ခံ ဘန္တေ။ ယံ ပနာနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ကလ္လံ နု တံ သမနုပဿိတုံ "ဧတံ မမ၊ ဧသောဟမသ္မိ၊ ဧသော မေ အတ္တာ"တိ။ နောဟေတံ ဘန္တေတိ[2]။ အယံ အနုမတိပုဏ္ဏာ။

ကတမာ ကထေတုကမ္မတာပုဏ္ဏာ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ ကထေတုကမ္မတာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော"တိ[3]။ အယံ ကထေတုကမ္မတာပုဏ္ဏာတိ။

တတ္ထ ဗုဒ္ဓါနံ ပုရိမာ တိဿော ပုစ္ဆာ နတ္ထိ၊ ကသ္မာ? ဗုဒ္ဓါနဉ္ဉိ တိသု အဒ္ဓါသု ကိဉ္စိ သဒ်္ဓံ အဒ္ဓါဝိမုတ္တံ ဝါ အသဒ်္ဓံ အဒ်ိဋ္ဌံ အနညာတံ အဇော်တိတံ အတုလိတံ အတီရိတံ အဝိဘူတံ အဝိဘာဝိတံ နာမ နတ္ထိ၊ တေန တေသံ အဒ်ိဋ္ဌဇော်တနာ-ပုစ္ဆာ နတ္ထိ။ ယံ ပန ဘဂဝတာ အတ္တနော ဉာဏေန ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ တဿ အညေန သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တေနဿ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ နတ္ထိ။ ယသ္မာ ပနေဿ အကထံကထီ တိဏ္ဏော‌ဝိစိကိစ္ဆော သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိဟတသံသယော၊ တေနဿ ဝိမတိန္တေဒနာပုစ္ဆာ နတ္ထိ။ ဇ္ဈတရာ ပန ဒွေ ပုစ္ဆာ ဘဂဝတော အတ္ထိ။ တာသု အယံ "ကထေတုကမ္မတာပုဏ္ဏာ" တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ **ကတမေ**တိပဒေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗမေ့မေ့ ပုစ္ဆတိ၊ ဓမ္မာ ကုသလာတိ ဟိ ဝစနမတ္တေန "ကိံ ကတာ, ကိံ ဝါ ကရောန္တီ"တိ န သက္ကာ ဉာတုံ။ "ကတမေ"တိ ပုတ္တေ ပန တေသံ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ပညာယတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "ကတမေတိပဒေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗမေ့မေ့ ပုစ္ဆတီ"တိ။ **ဓမ္မာ ကုသလာ**တိပဒဒွယေန ပုစ္ဆာယ ပုဗ္ဗဓမ္မေ ဒသ္သေတိ၊ တေသံ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ပကာသိတော‌ဝ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ မာတိကာယံ ဝိယ "ကုသလာ ဓမ္မာ"တိ အဝတ္ဝာ "ဓမ္မာ ကုသလာ"တိ ပဒါနုက္ကမော ကတော‌တိ။ ပဘေဒတော ဓမ္မာနံ ဒေသနံ ဒိပေတ္ဝာ ပဘေဒဝန္တဒဿနတ္ထံ။ ဣမသ္မိဉ္ဉိ အဘိဓမ္မေ ဓမ္မာဝ ဒေသေတဗ္ဗာ၊ တေ စ ကုသလာဒိဟိ ပဘေဒေဟိ အနေကပ္ပဘေဒါ၊ တသ္မာ ဓမ္မာယေဝ ဣဓ

၁–သံသယပက္ခန္တော (သီ၊ သျာ) ၂–သံ ၂–၇၃–ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃–ဒီ ၂–၂၃၀–ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဒေသေတဗ္ဗာ။ နာယံ ဝေါဟာရဒေသနာ၊ တေ စ အနေကပ္ပဘေဒတော ဒေသေတဗ္ဗာ၊ နဓမ္မမတ္တတော။ ပဘေဒတော ဟိ ဒေသနာ ဃနဝိနိဗ္ဘောဂ-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏာဝဟာ ဟောတီတိ "ကုသလာ ဓမ္မာ"တိ ဧဝံ ပဘေဒတော ဓမ္မာနံ ဒေသနံ ဒီပေတွာ ဣဒါနိ ယေ တေန ပဘေဒေန ဒေသေတဗ္ဗာ ဓမ္မာ၊ တေ ဒဿေတုံ အယံ "**ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**"တိ ပဒါနုက္ကမော ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဘေဒဝန္တေသု ဟိ ဒဿိတေသု ပဘေဒေါ ဒဿိယမာနော ယုဇ္ဇတိ၊ သုဝိညေယျော စ ဟောတီတိ။

ဣဒါနိ **ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တန္တိ** ဧတ္ထ—

သမယေ နိဒ္ဒိသိ စိတ္တံ၊ စိတ္တေန သမယံ မုနိ။
နိယမေတွာန ဒီပေတုံ၊ ဓမ္မေ တတ္ထ ပဘေဒတော။

ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တန္တိ ဟိ နိဒ္ဒိသန္တော ဘဂဝါ သမယေ စိတ္တံ နိဒ္ဒိသိ။ ကိံ ကာရဏာ၊ တေန သမယနိယမိတေန စိတ္တေန ပရိ-ယောသာနေ "တသ္မိံ သမယေ"တိ ဧဝံ သမယံ နိယမေတွာန အထ ဝိဇ္ဇမာနေပိ သမယနာနတ္တေ ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ၊ တသ္မိံယေဝ သမယေ ဖဿော ဟောတိ ဝေဒနာ ဟောတီတိ ဧဝံ တသ္မိံ စိတ္တနိယမိတေ သမယေ ဧတေ သန္တတိသမူဟ-ကိစ္စာရမ္မဏဃနဝသေန ဒုရနုဗောဓပ္ပဘေဒေ ဖဿဝေဒနာဒယော ဓမ္မေ ဗောဓေတုန္တိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ ယသ္မိံ သမယေတိအာဒီသု အယမနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ—**ယသ္မိန္တိ** အနိယမတော ဘုမ္မနိဒ္ဒေသော။ **သမယေ**တိ အနိယမနိဒ္ဒိဋ္ဌပရိဒီပနံ။ ဧတ္တာဝတာ အနိယမတော သမယော နိဒ္ဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ တတ္ထ သမယသဒ္ဒေါ—

သမဝါယေ ခဏေ ကာလေ၊ သမူဟေ ဟေတု ဒိဋ္ဌိသု။
ပဋိလာဘေ ပဟာနေ စ၊ ပဋိဝေဓေ စ ဒိဿတိ။

တထာ ဟိဿ "အပ္ပေဝ နာမ သွေပိ ဥပသက်မေယျာမ ကာလဉ္ဇ သမယဉ္ဇ ဥပါဒါယာ"တိ[၁] ဧဝမာဒီသု သမဝါယော အတ္ထော။ "ဧကောဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယာ"တိအာဒီသု[၂] ခဏော။ "ဥဏ္ဍ-သမယော ပရိဋ္ဌာဟသမယော"တိအာဒီသု[၃] ကာလော။ "မဟာသမယော ပဝနသ္မိ"န္တိအာဒီသု[၄] သမူဟော။ "သမယောပိ ခေါ တေ ဘဒ္ဒါလိ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ

၁-ဒီ ၁-၁၈၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၃-၆၁-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၂-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဒီ ၂-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။

အဟောသိ၊ ဘဂဝါ ခေါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ၊ ဘဂဝါပိ မံ ဇာနိဿတိ 'ဘဒ္ဒါလိ နာမ ဘိက္ခု သတ္ထုသာသနေ သိက္ခာယ အပရိပူရကာရီ'တိ။ အယမ္ပိ ခေါ တေ ဘဒ္ဒါလိ သမယော အပ္ပဋိဝိဒ္ဓေါ အဟောသီ''တိအာဒီသု[၁] ဟေတု။ "တေန ခေါ ပန သမယေန ဥဂ္ဂါဟမာနော ပရိဗ္ဗာဇကော သမဏမုဏ္ဍိကာ-ပုတ္တော[၂] သမယပ္ပဝါဒကေ တိန္ဒုကာစိရေ ဧကသာလကေ မလ္လိကာယ အာရာမေ ပဋိဝသတီ''တိအာဒီသု[၃] ဒိဋ္ဌိ။

"ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော။
အတ္ထာဘိသမယာ ဓီရော၊ ပဏ္ဍိတောတိ ပဝုစ္စတီ''တိ—

အာဒီသု[၄] ပဋိလာဘော။ "သမ္မာ မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခ-ဿာ''တိအာဒီသု[၅] ပဟာနံ။ "ဒုက္ခဿ ပီဋ္ဌနဋ္ဌော သန္တာပဋ္ဌော ဝိပရိဏာမဋ္ဌော အဘိသမယဋ္ဌော''တိအာဒီသု[၆] ပဋိဝေဓော။ ဧဝမနေကေသု သမယေသု—

သမဝါယော ခဏော ကာလော၊ သမူဟော ဟေတုယေဝ စ။
ဧတေ ပဉ္စပိ ဝိညေယျာ၊ သမယာ ဇုဓ ဝိညုနာ။

ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလန္တိ ဇုမသ္မိဉ္ဍိ ကုသလာဓိကာရေ တေသု နဝသု သမယေသု ဧတေ သမဝါယာဒယော ပဉ္စ သမယာ ပဏ္ဍိတေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တေသု ပစ္စယသာမဂ္ဂီ၊ သမဝါယော ခဏော ပန။
ဧကောဝ နဝမော ဥေယျော၊ စက္ကာနိ စတုရောပိ ဝါ။

ယာ ဟိ ဧသာ သာဓာရဏဖလနိပ္ပါဒကတ္တေန သဏ္ဍိတာ ပစ္စယာနံ သာမဂ္ဂီ၊ သာ ဇုဓ "သမဝါယော''တိ ဉာဘဗ္ဗာ။ "ဧကောဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယာ''တိ ဧဝံ ဝုတ္တော ပန နဝမောဝ ခဏော "ဧကော ခဏော''တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယာနိ ဝါ ပနေတာနိ "စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ စက္ကာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာနံ စတုစက္ကံ ဝတ္တတီ''တိ ဧတ္ထ ပတိရူပဒေသဝါသော သပ္ပုရိသူပနိဿယော အတ္တသမ္မာပဏိဓိ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာတိ[၇] စတ္တာရိ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ၊

၁-မ ၂-၁၀၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သမဏမဏ္ဍိကာပုတ္တော (သီ) ၃-မ ၂-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။
၆-ခု ၉-၂၉၃-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။ ၇-အံ ၁-၃၄၁-ပိဋ္ဌေ။

တောနိ ဝါ[၁] ကေဇ္ဈံ ကတွာ ဩကာသဌေန "ခဏော"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ[၂]။ တာနိ ဟိ ကုသလုပ္ပတ္တိယာ ဩကာသဘူတာနိ။

ဧဝံ သမဝါယဥ္ဇ ခဏဥ္ဇ ဥတွာ ဣတရေသု—

တံ တံ ဥပါဒါယ ပညတ္တော၊ ကာလော ဝေါဟာရမတ္တကော။
ပုဇ္ဇော ဖဿာဒိဓမ္မာနံ၊ သမူဟောတိ ဝိဘာဝိတော။

စိတ္တကာလော ရူပကာလောတိအာဒိနာ ဟိ နယေန ဓမ္မေ ဝါ, အတီတော အနာဂတောတိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မဝုတ္တိံ ဝါ, ဗီဇကာလော အင်္ကုရကာလောတိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မပဋိပါဋိံ ဝါ, ဥပ္ပါဒကာလော ဇရာကာလောတိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မလက္ခဏံ ဝါ, ဝေဒိယနကာလော သဥ္ဇာနနကာလောတိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မကိစ္စံ ဝါ, နှာနကာလော[၃] ပါန-ကာလောတိအာဒိနာ နယေန သတ္တကိစ္စံ ဝါ, ဂမနကာလော ဌာနကာလောတိ-အာဒိနာ နယေန ဣရိယာပထံ ဝါ, ပုဗ္ဗဏ္ဍော သာယနှော ဒိဝါ ရတ္တီတိအာဒိနာ နယေန စန္ဒိမသူရိယာဒိပရိဝတ္တနံ ဝါ, အဓုမာသော မာသောတိအာဒိနာ နယေန အဟောရတ္တာဒိသခ်ါတံ ကာလသဥ္ဇယံ ဝါတိ ဧဝံ တံ တံ ဥပါဒါယ ပညတ္တော ကာလော နာမ။ သော ပနေသ သဘာဝတော အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ပညတ္တိမတ္တကော ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော ပနေသ ဖဿဝေဒနာဒီနံ ဓမ္မာနံ ပုဇ္ဇော၊ သော ဣဓ "သမူဟော"တိ ဝိဘာဝိတော။ ဧဝံ ကာလသမူဟေပိ ဥတွာ ဣတရော ပန—

ဟေတူတိ ပစ္စယောဝေတ္ထ၊ တဿ ဒွါရဝသေန ဝါ။
အနေကဘာဝေါ ဝိညေယျော၊ ပစ္စယာနံ ဝသေန ဝါ။

ဧတ္ထ ဟိ ပစ္စယောဝ ဟေတု နာမ။ တဿ ဒွါရာနံ ဝါ ပစ္စယာနံ ဝါ ဝသေန အနေကဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ၊ စက္ခုဒွါရာဒီသု ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ စက္ခုရူပအာလောကမနသိကာရာဒယော ပစ္စယာ။ **မဟာ-ပကရဏေ** စ ဟေတုပစ္စယော အာရမ္မဏပစ္စယောတိအာဒိနာ နယေန စတုဝီသတိ ပစ္စယာ ဝုတ္တာ၊တေသု ဌပေတွာ ဝိပါကပစ္စယဥ္ဇ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယဥ္ဇ သေသာ ကုသလဓမ္မာနံ ပစ္စယာ ဟောန္တိယေဝ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဣဓ ဟေတူတိ အဓိပ္ပေတာ။ ဧဝမဿ ဣမိနာ ဒွါရဝသေန ဝါ ပစ္စယဝသေန ဝါ အနေကဘာဝေါ

၁-တာနိ ဝါ ပန (သီ)၊ တာနိ ဝါ (သျာ)၊ တာနိ (?) ၂-ဝေဒိတဗ္ဗော (သီ)
၃-နဟာနကာလော (သီ၊ သျာ)

ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝေမေတေ သမဝါယာဒယော ပဉ္စ အတ္ထာ ဣဓ သမယသဒ္ဒေန ပရိဂ္ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကသ္မာ ပန ဧတေသု ယံကိဉ္စိ ဧကံ အပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ သဗ္ဗေသံ ပရိဂ္ဂဟော ကတောတိ။ တေန တေန တဿ တဿ အတ္ထဝိသေသဿ ဒီပနတော။ ဧတေသု ဟိ သမဝါယသခ်ါတော သမယော အနေကဟေတုတော ဝုတ္တိံ ဒီပေတိ။ တေန ဧကကာရဏဝါဒေါ ပဋိသေဓိတော ဟောတိ။ သမဝါယော စ နာမ သာဓာရဏဖလနိပ္ပါဒနေ အညမညာပေက္ခော ဟောတိ။ တသ္မာ "ဧကော ကတ္တာ နာမ နတ္ထီ"တိ ဣမမ္ပိ အတ္ထံ ဒီပေတိ၊ သဘာဝေန ဟိ ကာရဏေ သတိ ကာရဏန္တရာပေက္ခာ အယုတ္တာတိ။ ဧဝံ ဧကဿ ကဿစိ ကာရကဿ အဘာဝဒီပနေန "သယံကတံ သုခဒုက္ခ"န္တိအာဒိ ပဋိသေဓိတံ ဟောတိ။

တတ္ထ သိယာ "ယံ ဝုတ္တံ 'အနေကဟေတုတော ဝုတ္တိံ ဒီပေတီ'တိ၊ တံ နယုတ္တံ။ ကိံကာရဏာ၊ အသာမဂ္ဂိယံ အဟေတူနံ သာမဂ္ဂိယမ္ပိ အဟေတုဘာဝါပတ္တိတော၊ နဟိ ဧကသ္မိံ အန္ဓေ ဒဋ္ဌုံ အသက္ကောန္တေ အန္ဓသတံ ပဿတီ"တိ။ နောနယုတ္တံ။ သာဓာရဏဖလနိပ္ပါဒကတ္တေန[၁] ဟိ ဌိတဘာဝေါ သာမဂ္ဂီ၊ နအနေကေသံ သမောဓာနမတ္တံ၊ နစ အန္ဓာနံ ဒဿနံ နာမ သာဓာရဏဖလံ။ ကသ္မာ၊ အန္ဓသတေ သတိပိ တဿ အဘာဝတော။ စက္ခာဒီနံ ပန တံ သာဓာရဏဖလံ၊ တေသံ ဘာဝေ ဘာဝတော။ အသာမဂ္ဂိယံ အဟေတူနမ္ပိ စ သာမဂ္ဂိယံ ဟေတုဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ။ သ္ဝာယံ အသာမဂ္ဂိယံ ဖလာဘာဝေန သာမဂ္ဂိယဉ္စဿ ဘာဝေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စက္ခာဒီနဉ္ဍိ ဝေကလ္လေ စက္ခုပိညာဏာဒီနံ အဘာဝေါ အဝေကလ္လေ စ ဘာဝေါ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓေါ လောကဿာတိ။ အယံ တာဝ သမဝါယသခ်ါတေန သမယေန အတ္ထော ဒီပိတော။

ယော ပနေသ အဋ္ဌဟိ အက္ခဏေဟိ ပရိဝဇ္ဇိတော နဝမော ခဏော, ပတိရူပဒေသဝါသာဒိကော စ စတုစက္ကသခ်ါတော ဩကာသဋ္ဌေန ခဏော ဝုတ္တော၊ သော မနုဿတ္တဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိအာဒိကံ[၂] ခဏသာမဂ္ဂိံ ဝိနာ နတ္ထိ၊ မနုဿတ္တာဒီနဉ္စ ကာဏကစ္ဆပေါပမာဒီဟိ[၃] ဒုလ္လဘဘာဝေါ။ ဣတိ ခဏဿ ဒုလ္လဘတ္တာ သုဋ္ဌုတရံ ခဏာယတ္တံ လောကုတ္တရဓမ္မာနံ ဥပကာရဘူတံ ကုသလံ

၁-သာဓာရဏဖလနိပ္ပါဒကဋ္ဌေန (က)

၂-မနုဿတ္တဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိကံ (သီ)၊ မနုဿတ္တဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသဒ္ဓမ္မသဝနသမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိကံ (သျာ)

၃-မ ၃-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ။

ဒုလ္လဘမေဝ။ ဧဝမေတေသု ခဏသခ်ါတော သမယော ကုသလုပ္ပတ္တိယာ ဒုလ္လဘဘာဝံ ဒီပေတိ။ ဧဝံ ဒီပေန္တေန အနေန အဓိဂတခဏာနံ ခဏာယတ္တ-ဿေဝ တဿ ကုသလဿ အနနုဋ္ဌာနေန မောဃခဏံ ကုရုမာနာနံ ပမာဒ-ဝိဟာရော ပဋိသေဓိတော ဟောတိ။ အယံ ခဏသခ်ါတေန သမယေန အတ္ထော ဒီပိတော။

ယော ပနေတဿ ကုသလစိတ္တဿ ပဝတ္တိကာလော နာမ ဟောတိ၊ သော အတိပရိတ္တော၊ သာ စဿ အတိပရိတ္တတာ "ယထာ စ ဘိက္ခဝေ တဿ ပုရိသဿ ဇဝေါ၊ ယထာ စ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဇဝေါ၊ ယထာ စ ယာ ဒေဝတာ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပုရတော ဓာဝန္တိ၊ တာသံ ဒေဝတာနံ ဇဝေါ၊ တတော သီဃတရံ အာယုသခ်ါရာ ခီယန္တီ"တိ[၁] ဣမဿ သုတ္တဿ အဋ္ဌကထာဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတြ ဟိ သော ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဿ တာဝ ပရိတ္တကော ကာလော ဝုတ္တော။ ယာဝ ပဋုပ္ပန္နံ[၂] ရူပံ တိဋ္ဌတိ၊ တာဝ သောဋ္ဌသ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ဘိဇ္ဇန္တိ။ ဣတိ တေသံ ကာလပရိတ္တတာယ ဥပမာပိ နတ္ထိ။ တေနေဝါဟ "ယာဝဋ္ဌိဒံ ဘိက္ခဝေ ဥပမာပိ န သုကရာ၊ ယာဝ လဟုပရိဝတ္တံ စိတ္တ"န္တိ[၃]။ ဧဝမေတေသု ကာလသခ်ါတော သမယော ကုသလစိတ္တပ္ပဝတ္တိ-ကာလဿ အတိပရိတ္တတံ ဒီပေတိ။ ဧဝံ ဒီပေန္တေန စာနေန အတိပရိတ္တ-ကာလတာယ ဝိဇ္ဇုလတောဘာသေန[၄] မုတ္တာဝုဏနံ ဝိယ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈမိဒံ စိတ္တံ၊ တသ္မာ ဧတဿ ပဋိဝေဓေ မဟာဥဿာဟော စ အာဒရော စ ကတ္တဗ္ဗောတိ ဩဝါဒေါ ဒိန္နော ဟောတိ။ အယံ ကာလသခ်ါတေန သမယေန အတ္ထော ဒီပိတော။

သမူဟသခ်ါတော ပန သမယော အနေကေသံ သဟုပ္ပတ္တိံ ဒီပေတိ။ ဖဿာဒီနဉ္ဍိ ဓမ္မာနံ ပုဉ္ဇော "သမူဟော"တိ ဝုတ္တော။ တသ္မိဉ္ဍ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ စိတ္တံ သဟ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အနေကေသံ သဟုပ္ပတ္တိ ဒီပိတာ။ ဧဝံ ဒီပေန္တေန စာနေန ဧကဿေဝ ဓမ္မဿ ဥပ္ပတ္တိ ပဋိသေဓိတာ ဟောတိ၊ အယံ သမူဟသခ်ါတေန သမယေန အတ္ထော ဒီပိတော။

ဟေတုသခ်ါတော ပန သမယော ပရာယတ္တဝုတ္တိတံ ဒီပေတိ။ ယသ္မိံ သမယေတိ ဟိ ပဒဿ ယသ္မာ ယသ္မိံ ဟေတုမှိ သတိ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ အယမတ္ထော၊ တသ္မာ ဟေတုမှိ သတိ ပဝတ္တိတော ပရာယတ္တဝုတ္တိတာ ဒီပိတာ။

၁–သံ ၁-၄၅၆-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ပစ္စုပ္ပန္နံ (သျာ)၊ ပနုပ္ပန္နံ (သီ)
၃-အံ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။　　၄-ဝိဇ္ဇုတောဘာသေန (သီ၊ သျာ)

ဧဝံ ဒိပေန္တေန စာနေန ဓမ္မာနံ သဝသဝတ္တိတာဘိမာနော ပဋိသေဓိတော ဟောတိ၊ အယံ ဟေတုသဒ္ဒါတေန သမယေန အတ္ထော ဒီပိတော။

တတ္ထ **ယသ္မိံ သမယေ**တိ ကာလသဒ္ဒါတဿ သမယသ္သ ဝသေန ယသ္မိံ ကာလေတိ အတ္ထော၊ သမ္ပဟသဒ္ဒါတဿ ယသ္မိံ သမ္ပဟေတိ၊ ခဏသမဝါယ-ဟေတုသဒ္ဒါတာနံ ယသ္မိံ ခဏေ သတိ, ယာယ သာမဂ္ဂိယာ သတိ, ယမ္ဟိ ဟေတုမ္ဟိ သတိ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံယေဝ သတိ ဖဿာဒယောပိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဓိကရဏဥ္ဍိ ကာလသဒ္ဒါတော သမ္ပဟသဒ္ဒါတော စ သမယော တတ္ထ ဝုတ္တဓမ္မာနန္တိ အဓိကရဏဝသေနေတ္ထ ဘုမ္မံ၊ ခဏသမဝါယဟေတုသဒ္ဒါတဿ စ သမယသ္သ ဘာဝေန တေသံ ဘာဝေါ လက္ခိယတီတိ ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏဝသေနေတ္ထ ဘုမ္မံ။

ကာမာဝစရန္တိ "ကတမေ ဓမ္မာ ကာမာဝစရာ၊ ဟေဋ္ဌတော အဝီစိနိရယံ ဥပရိတော ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိံ ပရိယန္တံ ကတ္ဝာ"တိအာဒိနာ[1] နယေန ဝုတ္တေသု ကာမာဝစရဓမ္မေသု ပရိယာပန္နံ၊ တတြာယံ ဝစနတ္ထော၊ ဥဒ္ဓါနတော ဒ္ဝေ ကာမာ ဝတ္ထုကာမော စ ကိလေသကာမော စ။ တတ္ထ ကိလေသကာမော အတ္ထတော ဆန္ဒရာဂေါ၊ ဝတ္ထုကာမော တေဘူမကဝဋ္ဋံ၊ ကိလေသကာမော စေတ္ထ ကာမေတီတိ ကာမော၊ ဇုတရော ပန ကာမိယတီတိ ကာမော။ ယသ္မိံ ပန ပဒေသေ ဒုဝိဓောပေသော ကာမော ပဝတ္တိဝသေန အဝစရတိ၊ သော စတုန္နံ အပါယာနံ မနုဿာနံ ဆန္နဉ္စ ဒေဝလောကာနံ ဝသေန ကောဒသဝိဓော ပဒေသော "ကာမော ဇ္ဍေ အဝစရတီ"တိ **ကာမာဝစရော** သသတ္ထာဝစရော ဝိယ။ ယထာ ဟိ ယသ္မိံ ပဒေသေ သသတ္ထာ ပုရိသာ အဝစရန္တိ၊ သော ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ အညေသု ဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒေသု အဝစရန္တေသု တေသံ အဘိလက္ခိတတ္တာ "သသတ္ထာ-ဝစရော"တ္ဝေဝ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ အညေသု ရူပါဝစရာဒီသု တတ္ထ အဝစရန္တေသု တေသံ အဘိလက္ခိတတ္တာ အယံ ပဒေသော "ကာမာဝစရော"-တ္ဝေဝ ဝုစ္စတိ။ သ္ဝာယံ ယထာ ရူပဘဝေါ ရူပံ၊ ဧဝံ ဥတ္တရပဒလောပံ ကတ္ဝာ "ကာမေ"တ္ဝေဝ ဝုစ္စတိ။ ဧဝမိဒံ စိတ္တံ ဇုမသ္မိံ ကောဒသပဒေသသဒ္ဒါတေ ကာမေ အဝစရတီတိ ကာမာဝစရံ။

ကိဉ္စာပိ ဟိ ဧတံ ရူပါရူပဘဝေသုပိ အဝစရတိ၊ ယထာ ပန သဂ်ါမေ အဝစရဏတော "သဂ်ါမာဝစရော"တိ လဒ္ဓနာမကော နာဂေါ နဂရေ စရန္တောပိ "သဂ်ါမာဝစရော"တ္ဝေဝ ဝုစ္စတိ။ ထလဇလစရာ စ ပါဏာ

၁-အဘိ ၁-၂၅၃-ပိဋ္ဌေ။

အထလေ အဇလေ စ ဋ္ဌိတာပိ "ထလစရာ ဇလစရာ"တ္တေဝ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝမိဒံ အညတ္ထ အဝစရန္တိမွိ ကာမာဝစရမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန ဝါ ဇော ကာမော အဝစရတီတိပိ ကာမာဝစရံ။ ကာမဉ္စေသ ရူပါရူပါဝစရောသုပိ အဝစရတိ။ ယထာ ပန "ဝဒတိတိ ဝဏ္ဏော၊ မဟိယံ သေတိတိ မဟိ" သော"တိ ဝုတ္တေ နာ သတ္တာ ယတ္တကာ ဝဒန္တိ၊ မဟိယံ ဝါ သေန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ တံ နာမံ ဟောတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အပိစ ကာမဘဝသဒ္ဒါတေ ကာမေ ပဋိသန္ဓိံ အဝစာရေတီတိပိ ကာမာဝစရံ။

ကုသလန္တိ ကုစ္ဆိတာနံ သလနာဒီဟိ အတ္ထေဟိ ကုသလံ။ အပိစ အာရောဂျ-ဋ္ဌေန အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန ကောသလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေန စ ကုသလံ၊ ယထေဝ ဟိ "ကစ္စိ နု ဘောတော ကုသလ"န္တိ ရူပကာယေ အနာတုရတာယ အဂေလညေန နိဗျာဓိတာယ အာရောဂျဋ္ဌေန ကုသလံ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ အရူပဓမ္မေပိ ကိလေသာ-တုရတာယ ကိလေသဂေလညဿ စ ကိလေသဗျာဓိနော အဘာဝေန အာရောဂျဋ္ဌေန ကုသလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကိလေသဝဇ္ဇဿ ပန ကိလေသဒေါသဿ ကိလေသဒရထဿ စ အဘာဝါ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန ကုသလံ၊ ကောသလ္လံ ဝုစ္စတိ ပညာ၊ ကောသလ္လတော သမ္ဘူတတ္တာ ကောသလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေန ကုသလံ။

ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ တာဝ ဧဝံ ဟောတု၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ ကထန္တိ။ တမ္ပိ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေန ကုသလမေဝ၊ ယထာ ဟိ တာလပဏ္ဏေဟိ အကတ္တာ ကိလဉ္ဇာဒီဟိ ကတမ္ပိ တံသရိက္ခတ္တာ ရုဋ္ဌိသဒ္ဒေန "တာလဝဏ္ဏ"န္တေဝ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တမ္ပိ "ကုသလ"န္တေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နိပ္ပရိယာယေန ပန ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အာရောဂျဋ္ဌေန အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန ကောသလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေနာတိ တိဝိဓေနပိ ကုသလန္တိ နာမံ လဘတိ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ ဒုဝိဓေနေဝ၊ ဣတိ ယဉ္စ ဇာတကပရိယာယေန ယဉ္စ ဗာဟိတိက-သုတ္တပရိယာယေန ယဉ္စ အဘိဓမ္မပရိယာယေန ကုသလံ ကထိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ တီဟိပိ အတ္ထေဟိ ဣမသ္မိံ စိတ္တေ လဗ္ဘတိ။

တဒေတံ လက္ခဏာဒိဝသေန အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏံ၊ အကုသလ-ဝိဒ္ဓံသနရသံ၊ ဝေဒါနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနံ၊ အဝဇ္ဇ-ပဋိပက္ခတ္တာ ဝါ အနဝဇ္ဇလက္ခဏမေဝ ကုသလံ၊ ဝေဒါနဘာဝရသံ၊ ဣဋ္ဌဝိပါက-ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ယထာဝုတ္တပဒဋ္ဌာနမေဝ။ လက္ခဏာဒိသု ဟိ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ သဘာဝေါ ဝါ သာမညံ ဝါ လက္ခဏံ နာမ၊ ကိစ္စံ ဝါ သမ္ပတ္တိ ဝါ ရသော နာမ၊ ဥပဋ္ဌာနာကာရော ဝါ ဖလံ ဝါ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ နာမ။ အာသန္နကာရဏံ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ၊ ဣတိ ယတ္ထ ယတ္ထ လက္ခဏာဒိနိ ဝက္ခာမ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဣမိနာဝ နယေန တေသံ နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စိတ္တန္တိ အာရမ္မဏံ စိန္တေတီတိ စိတ္တံ၊ ဝိဇာနာတီတိ အတ္ထော၊ ယသ္မာ ဝါ စိတ္တန္တိ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏော ဧသ သဒ္ဒေါ၊ တသ္မာ ယဒေတ္ထ လောကိယ-ကုသလာကုသလကိရိယစိတ္တံ၊ တံ ဇဝနဝီထိဝသေန အတ္တနော သန္တာနံ စိနောတီတိ စိတ္တံ၊ ဝိပါကံ ကမ္မကိလေသေဟိ စိတန္တိ စိတ္တံ၊ အပိစ သဗ္ဗမ္ပိ ယထာနုရူပတော စိတ္တတာယ စိတ္တံ၊ စိတ္တကရဏတာယ စိတ္တန္တိ ဧဝမေတ္ထ[၁] အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယသ္မာ အညဒေဝ သရာဂံ စိတ္တံ၊ အည် သဒေါသံ၊ အည် သမောဟံ၊ အည် ကာမာဝစရံ၊ အည် ရူပါဝစရာဒိဘေဒံ၊ အည် ရူပါရမ္မဏံ၊ အည် သဒ္ဒါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရမ္မဏေသု စာပိ အည် နီလာရမ္မဏံ၊ အည် ပီတာဒိ-အာရမ္မဏံ၊ သဒ္ဒါဒိအာရမ္မဏေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သဗ္ဗေသုပိ စေတေသု အည် ဟီနံ၊ အည် မဇ္ဈိမံ၊ အည် ပဏီတံ။ ဟီနာဒီသုပိ အည် ဆန္ဒာဓိပတေယျံ၊ အည် ဝီရိယာဓိပတေယျံ၊ အည် စိတ္တာဓိပတေယျံ၊ အည် ဝီမံသာဓိပတေယျံ၊ တသ္မာ အဿ ဣမေသံ သမ္ပယုတ္တဘူမိအာရမ္မဏဟီနမဇ္ဈိမပဏီတာဓိပတီနံ ဝသေန စိတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကာမဥ္ဇေတ္ထ ဧကမေဝ ဧဝံ စိတ္တံ န ဟောတိ၊ စိတ္တာနံ ပန အန္တောဂဓတ္တာ ဧတေသု ယံကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ စိတ္တတာယ "စိတ္တ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံ တာဝ စိတ္တတာယ စိတ္တံ။

ကထံ စိတ္တကရဏတာယာတိ။ လောကသ္မိဉ္ဍိ စိတ္တကမ္မတော ဥတ္တရိ အည် စိတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မိမ္ပိ စရဏံ နာမ စိတ္တံ အတိစိတ္တမေဝ[၂] ဟောတိ။ တံ ကရောန္တာနံ စိတ္တကာရာနံ "ဧဝံဝိဓာနိ ဧတ္ထ ရူပါနိ ကာတဗ္ဗာနီ"တိ စိတ္တသညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာယ စိတ္တသညာယ လေခါဂဟနရဥ္ဇနဥဇ္ဇောတနဝတ္တနာဒိ-နိပ္ပါဒိကာ စိတ္တကိရိယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတော စရဏသဓ်ါတေ စိတ္တေ အညတရံ ဝိစိတ္တရူပံ နိပ္ပဇ္ဇတိ။ တတော "ဣမဿ ရူပဿ ဥပရိ ဣဒံ ဟောတု၊ ဟေဋ္ဌာ ဣဒံ ဥဘယပဿေ ဣဒ"န္တိ စိန္တေတ္ဝာ ယထာစိန္တိတေန ကမေန[၃] သေသစိတ္တရူပ-နိပ္ပါဒနံ ဟောတိ။ ဧဝံ ယံကိဉ္စိ လောကေ ဝိစိတ္တံ သိပ္ပဇာတံ၊ သဗ္ဗံ တံ စိတ္တေနေဝ ကရိယတိ။ ဧဝံ ဣမာယ ကရဏဝိစိတ္တတာယ တဿ တဿ စိတ္တဿ နိပ္ပါဒကံ စိတ္တမ္ပိ တထေဝ စိတ္တံ ဟောတိ။ ယထာစိန္တိတဿ ဝါ အနဝသေသဿ အနိပ္ပဇ္ဇနတော[၄] တတောပိ စိတ္တမေဝ စိတ္တတရံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

> "ဒိဋ္ဌံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ စရဏံ နာမ စိတ္တန္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ တမ္ပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စရဏံ နာမ စိတ္တံ စိတ္တေနေဝ စိန္တိတံ၊ တေနပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စရဏေန စိတ္တေန စိတ္တံယေဝ စိတ္တတရ"န္တိ[၅]။

၁-ဧဝမ္ပေတ္ထ (သီ) ၂-အဓိစိတ္တမေဝ (က) ၃-ကမ္မေန (သျာ၊က)
၄-အဘိနိပ္ပဇ္ဇနတော (သီ၊သျာ) ၅-သံ ၂-၁၂၃-ပိဋ္ဌေ။

တထာ ယဒေတံ ဒေဝမနုဿနိရယတိရစ္ဆာနဘေဒါသု ဂတီသု ကမ္မလိဂ်-သညာဝေါဟာရာဒိဘေဒံ အဇ္ဈတ္တိကံ စိတ္တံ၊ တမ္ပိ စိတ္တကတမေဝ။ ကာယကမ္မာဒိ-ဘေဒဉ္ဍိ ဒါနသီလ ဝိဟိ ံသာသာဌေယျာဒိနယပ္ပဝတ္တံ ကုသလာကုသလကမ္မံ စိတ္တနိပ္ပါဒိတံ ကမ္မနာနတ္တံ, ကမ္မနာနတ္တေနေဝ စ တာသု တာသု ဂတီသု ဟတ္ထပါဒကဏ္ဍဥဒရဂီဝါမုခါဒိသဏ္ဌာနဘိန္နံ လိဂ်နာနတ္တံ, လိဂ်နာနတ္တတော ယထာဂဟိတသဏ္ဌာနဝသေန "အယံ ဣတ္ထီ အယံ ပုရိသော"တိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ သညာယ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တတော သညာနုရူပေန "ဣတ္ထီ"တိ ဝါ "ပုရိသော"တိ ဝါ ဝေါဟရန္တာနံ ဝေါဟာရနာနတ္တံ, ဝေါဟာရနာနတ္တဝသေန ပန ယသ္မာ "ဣတ္ထီ ဘဝိဿာမိ၊ ပုရိသော ဘဝိဿာမိ၊ ခတ္တိယော ဘဝိဿာမိ၊ ဗြာဟ္မဏော ဘဝိဿာမီ"တိ ဧဝံ တဿ တဿ အတ္တဘာဝဿ ဇနကံ ကမ္မံ ကရီယတိ၊ တသ္မာ ဝေါဟာရနာနတ္တတော ကမ္မနာနတ္တံ, တံ ပနေတံ ကမ္မနာနတ္တံ ယထာပတ္ထိတံ ဘဝံ နိဗ္ဗတ္တေန္တံ ယသ္မာ ဂတိဝသေန နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ တသ္မာ ကမ္မနာနတ္တတော ဂတိနာနတ္တံ, ကမ္မနာနတ္တေနေဝ စ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တဿာ တဿာ ဂတိယာ အပါဒကဒ္ဒိပါဒကာဒိတာ၊ တဿာ တဿာ ဥပပတ္တိယာ ဥစ္စနီစာဒိတာ, တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာဒိတာ, လောကဓမ္မေသု လာဘာလာဘာဒိတာ စ ပညာယတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗမေတံ ဒေဝမနုဿနိရယတိရစ္ဆာနဘေဒါသု ဂတီသု ကမ္မလိဂ်သညာဝေါဟာရာဒိဘေဒံ အဇ္ဈတ္တိကံ စိတ္တံ စိတ္တေနေဝ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သ္ဒာယမတ္ထော ဣမဿ သဂ်ီတိ-အနာရုဋ္ဌဿ သုတ္တဿ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉေတံ—

"ကမ္မနာနတ္တပုထုတ္တပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနဝသေန လိဂ်နာနတ္တပုထုတ္တပ္ပဘေဒ-ဝဝတ္ထာနံ ဘဝတိ၊ လိဂ်နာနတ္တပုထုတ္တပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနဝသေန သညာနာနတ္တ-ပုထုတ္တပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနံ ဘဝတိ၊ သညာနာနတ္တပုထုတ္တပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနဝသေန ဝေါဟာရနာနတ္တပုထုတ္တပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနံ ဘဝတိ၊ ဝေါဟာရနာနတ္တပုထုတ္တ-ပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနဝသေန ကမ္မနာနတ္တပုထုတ္တပ္ပဘေဒဝဝတ္ထာနံ ဘဝတိ၊ ကမ္မ-နာနာကရဏံ ပဋိစ္စ သတ္တာနံ ဂတိယာ နာနာကရဏံ ပညာယတိ အပဒါ ဒ္ဒိပဒါ စတုပ္ပဒါ ဗဟုပ္ပဒါ ရူပိနော အရူပိနော သညိနော အသညိနော နေဝသညီနာသညိနော၊ ကမ္မနာနာကရဏံ ပဋိစ္စ သတ္တာနံ ဥပပတ္တိယာ နာနာကရဏံ ပညာယတိ ဥစ္စနီစတာ ဟီနပ္ပဏီတတာ သုဂတဒုဂ္ဂတတာ၊

ကမ္မနာနာကရဏံ ပဋိစ္စ သတ္တာနံ အတ္တဘာဝေ နာနာကရဏံ ပညာယတိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏတာ သုဇာတဒုဇ္ဇာတတာ သုသဏ္ဌိတဒုဿဏ္ဌိတတာ၊ ကမ္မ-နာနာကရဏံ ပဋိစ္စ သတ္တာနံ လောကဓမ္မေ နာနာကရဏံ ပညာယတိ လာဘာလာဘေ ယသာယသေ နိန္ဒာပသံသာယံ သုခဒုက္ခေ”တိ။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ—

“ကမ္မတော လိင်္ဂတော စေဝ၊ လိင်္ဂသညာ ပဝတ္တရေ။
သညာတော ဘေဒံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဇာတ္ထာယံ ပုရိသောတိ ဝါ။

ကမ္မုနာ[1] ဝတ္တတေ[2] လောကော၊ ကမ္မုနာ ဝတ္တတေ ပဇာ။
ကမ္မနိဗန္ဓနာ သတ္တာ၊ ရထဿာဏီဝ ယာယတော[3]။

ကမ္မေန ကိတ္တိ လဘတေ ပသံသံ၊
ကမ္မေန ဇာနဉ္ဇ ဝဓဉ္ဇ ဗန္ဓံ။
တံ ကမ္မနာနာကရဏံ ဝိဒိတ္ဝာ၊
ကသ္မာ ဝဒေ နတ္ထိ ကမ္မန္တိ လောကေ[4]။

ကမ္မသကာ မာဏဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ ကမ္မယောနိ ကမ္မဗန္ဓု။
ကမ္မပဋိသရဏာ၊ ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇတိ ယဒိဒံ ဟီနပဏီတ-
တာယာ”တိ[5]။

ဧဝံ ဇာမာယ ကရဏစိတ္တတာယပိ စိတ္တသ စိတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗာနိပိ ဟိ ဧတာနိ ဝိစိတြာနိ စိတ္တေနေဝ ကတာနိ။ အလဒ္ဓေါကာသသ ပန စိတ္တသ, ယံ ဝါ ပန အဝသေသပစ္စယဝိကလံ၊ တသ ဧကစ္စစိတ္တကရဏာဘာဝတော ယဒေတံ စိတ္တေန ကတံ အစ္ဆတ္တိကံ စိတ္တံ ဝုတ္တံ၊ တတောပိ စိတ္တမေဝ စိတ္တတရံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကနိကာယမ္ပိ သမနုပဿာမိ ဧဝံ စိတ္တံ၊ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတာ ပါဏာ၊ တေဟိပိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တိရစ္ဆာနဂတေဟိ ပါဏေဟိ စိတ္တံယေဝ စိတ္တတရ”န္တိ[6]။

ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ ဧတ္ထ ဝတ္တမာနဘူတာပဂတောကာသကတဘူမိလဒ္ဓဝေသေန ဥပ္ပန္နံ နာမ အနေကပ္ပဘေဒံ၊ တတ္ထ သဗ္ဗမ္ပိ ဥပ္ပါဒဇရာဘင်္ဂသမင်္ဂိသဒ္ဒါတံ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံ နာမ၊ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတ္ဝာ နိရုဒ္ဓံ အနုဘူတာပဂတသဒ္ဒါတံ

၁-ကမ္မနာ (သီ) ၂-ဝတ္တတိ (က) ၃-မ ၂-၄၁၂၊ ခု ၁-၃၇၉-ဝိဇ္ဇေသု။
၄-အာဘိ ၄-၃၉၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-မ ၃-၄၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၆-သံ ၂-၁၂၃-ဝိဇ္ဇေ။

ကုသလာကုသလံ, ဥပ္ပါဒါဒိတ္တယံ အနုပ္ပတ္တာ နိရုဒ္ဓံ ဘူတာပဂတသဒ္ဒါတံ သေသသန်တဉ္စ ဘူတာပဂတုပ္ပန္နံ နာမ၊ "ယာနိဿ တာနိ ပုဗ္ဗေ ကတာနိ ကမ္မာနိ"တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဝုတ္တံ ကမ္မံ အတီတာမို့ သမာနံ အည် ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတ္တာ အတ္တနော ဝိပါကသ်ောကာသံ ကတ္တာ ဌိတတ္တာ, တထာ ကတော်ကာသဉ္စ ဝိပါကံ အနုပ္ပန္နမို့ သမာနံ ဧဝံ ကတေ ဩကာသေ ကေန္ဉနဉပ္ပဇ္ဇနတော ဩကာသကတုပ္ပန္နံ နာမ၊ တာသု တာသု ဘူမီသု အသမ္ဘဟတံ အကုသလံ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဇ္ဈ စ ဘူမိယာ ဘူမိလဒ္ဓဿ စ နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—ဘူမိတိ ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ တေဘူမကာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ဘူမိလဒ္ဓံ နာမ တေသု ခန္ဓေသု ဥပ္ပတ္တာရဟံ ကိလေသဇာတံ။ တေန ဟေသာ ဘူမိ လဒ္ဓါ နာမ ဟောတိ။ တဿာ "ဘူမိလဒ္ဓ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝမေတေသု စတူသု ဥပ္ပန္နေသု ဇ္ဈာန ဝတ္ထုမာနုပ္ပန္နံ အဓိပ္ပေတံ။

တတြာယံ ဝစနတ္ထော၊ ပုဗ္ဗန္တတော ဥဒ္ဓံ ဥပ္ပါဒါဒိအာဘိမုခံ ပန္နန္တိ **ဥပ္ပန္နံ**။ ဥပ္ပန္နသဒ္ဒေါ ပနေသ အာဘိတေ ပဋိလဒ္ဓေ သမုဋ္ဌိတေ အဝိက္ခမ္ဘိတေ အသမုစ္ဆိန္နေ ခဏတ္တယဂတေတိ အနေကေသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ အယဉ္ဟိ "တေန ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သမယေန ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော"တိ[၂] ဧတ္ထ အတီတေ အာဂတော။ "အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ အတိရေကစီဝရံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ"တိ[၃] ဧတ္ထ ပဋိလဒ္ဓေ။ "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ဥပ္ပန္နံ မဟာမေဃံ၊ တမေနံ မဟာဝါတော အန္တရာယေဝ အန္တရဓာပေတီ"တိ[၄] ဧတ္ထ သမုဋ္ဌိတေ။ "ဥပ္ပန္နံ ဂမိယစိတ္တံ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒနိယံ[၅]၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာပေတီ"တိ[၆] ဧတ္ထ အဝိက္ခမ္ဘိတေ။ "အရိယံ အင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော ဗဟုလီကရောန္တော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရာယေဝ အန္တရဓာပေတီ"တိ[၇] ဧတ္ထ အသမုစ္ဆိန္နေ။ "ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ၊ အာမန္တာ"တိ[၈] ဧတ္ထ ခဏတ္တယဂတေ။ သ္စာယမိဓာပိ ခဏတ္တယဂတေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တဿာ **ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ခဏတ္တယဂတံ ဟောတိ၊ ဝတ္ထုမာနံ ဟောတိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဟောတီတိ အယံ သင်္ခေပတ္ထော။

စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ စေတံ ဒေသနာသီသမေဝ၊ န ပန စိတ္တံ ဧကမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿာ ယထာ "ရာဇာ အာဂတော"တိ ဝုတ္တေ န ပရိသံ ပဟာယ ကေကော်ဝ အာဂတော၊ ရာဇပရိသာယ ပန သဒ္ဓိံယေဝ အာဂတောတိ

၁-မ ၃-၂၀၃-ဖဒ္ဒေ။　　၂-သံ ၁-၃၉၇-ဖဒ္ဒေ။　　၃-ဖိ ၁-၂၉၄-ဖဒ္ဒေ။
၄-သံ ၃-၄၇-ဖဒ္ဒေ။　　၅-အံ ၂-၁၆၃၊ ဖိ ၅-၂၃၁-ဖဒ္ဒေ။　　၆-ဖိ ၁-၈၈-ဖဒ္ဒေ။
၇-သံ ၃-၄၇-ဖဒ္ဒေ။　　၈-အဘိ ၆-၃၀၆-ဖဒ္ဒေ။

ပညာယတိ၊ ဧဝမိဒမ္ပိ ပရောပဏ္ဏာသကုသလဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဥပ္ပန္နန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန ပန "စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ"စ္စေဝ ဝုတ္တံ။

လောကိယဓမ္မဥိ ပတ္ဝာ စိတ္တံ ဇေဋ္ဌကံ စိတ္တံ ဓုရံ စိတ္တံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဟောတိ။ လောကုတ္တရဓမ္မံ ပတ္ဝာ ပညာ ဇေဋ္ဌိကာ[၁] ပညာ ဓုရာ ပညာ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ။ တေနေဝ ဘဂဝါ ဝိနယပရိယာယံ ပတ္ဝာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆန္တော "ကိံဖဿောသိ၊ ကိံဝေဒနောသိ၊ ကိံသညောသိ၊ ကိံစေတနောသီ"တိ အပုစ္ဆိတ္ဝာ "ကိံစိတ္တော တွံ ဘိက္ခူ"တိ စိတ္တမေဝ ဓုရံ ကတ္ဝာ ပုစ္ဆတိ။ "အထေယျစိတ္တော အဟံ ဘဂဝါ"တိ စ ဝုတ္တေ "အနာပတ္တိ အထေယျဖဿဿာ"တိအာဒီနိ အဝတ္ဝာ "အနာပတ္တိ ဘိက္ခု အထေယျစိတ္တဿာ"တိ ဝဒတိ။

န ကေဝလဉ္စ ဝိနယပရိယာယံ။ အညမ္ပိ[၂] လောကိယဒေသနံ ဒေသေန္တော စိတ္တမေဝ ဓုရံ ကတ္ဝာ ဒေသေတိ။ ယထာဟ "ယေ ကေစိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလဘာဂိယာ အကုသလပက္ခိကာ၊ သဗ္ဗေတေ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ မနော တေသံ ဓမ္မာနံ ပဋမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ[၃]။

မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။

တတော နံ ဒုက္ခမန္ဒေတိ၊ စက္ကံဝ ဝဟတော ပဒံ။
မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။

မနသာ စေ ပသန္နေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
တတော နံ သုခမန္ဒေတိ၊ ဆာယာဝ အနပါယိနီ[၄]။

စိတ္တေန နီယတိ လောကော၊ စိတ္တေန ပရိကဿတိ။
စိတ္တဿ ဧကဓမ္မဿ၊ သဗ္ဗေဝ ဝသမန္ဒဂူ[၅]။

စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ။ စိတ္တဝေါဒါနာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ[၆]။

ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ။ တဉ္စ ခေါ အာဂန္တုကေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ[၇]။

၁-ပညာ ဇေဋ္ဌကာ (သျာ၊က) ၂-အပရမ္ပိ (က) ၃-အံ ၁-၁၀-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၁-၁၃-ဓမ္မပဒေ။ ၅-သံ ၁-၃၆-ပိဋ္ဌေ။
၆-သံ ၂-၁၂၃-ပိဋ္ဌေ။ ၇-အံ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။

စိတ္တေ ဂဟပတိ အရက္ခိတေ ကာယကမ္မမ္ပိ အရက္ခိတံ ဟောတိ။ ဝစီကမ္မမ္ပိ အရက္ခိတံ ဟောတိ။ မနောကမ္မမ္ပိ အရက္ခိတံ ဟောတိ။ စိတ္တေ ဂဟပတိ ရက္ခိတေ။ပ။ စိတ္တေ ဂဟပတိ ဗျာပန္နေ။ပ။ စိတ္တေ ဂဟပတိ အဗျာပန္နေ။ပ။ စိတ္တေ ဂဟပတိ အဝဿုတေ။ပ။ စိတ္တေ ဂဟပတိ အနဝဿုတေ ကာယကမ္မမ္ပိ အနဝဿုတံ ဟောတိ။ ဝစီကမ္မမ္ပိ အနဝဿုတံ ဟောတိ။ မနောကမ္မမ္ပိ အနဝဿုတံ ဟောတိ''တိ[၁]။

ဧဝံ လောကိယဓမ္မံ ပတ္ဝာ စိတ္တံ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ၊ စိတ္တံ ဓုရံ ဟောတိ၊ စိတ္တံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမေသု ပန သုတ္တေသု ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ သုတ္တာနုရက္ခဏတ္ထာယ သဗ္ဗာနိပိ ဂဟိတာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

လောကုတ္တရဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တော ပန "ကတရဖဿံ အဓိဂတောသိ။ ကတရဝေဒနံ။ ကတရသညံ။ ကတရစေတနံ။ ကတရစိတ္တ"န္တိ အပုစ္ဆိတ္ဝာ "ကတရပညံ တွံ ဘိက္ခု အဓိဂတောသိ။ ကိံ ပဌမံ မဂ္ဂပညံ ဥဒါဟု ဒုတိယံ။ပ။ တတိယံ။ပ။ စတုတ္ထံ မဂ္ဂပညံ အဓိဂတောတိ ပညံ ဇေဋ္ဌကံ ပည်း ဓုရ် ကတ္ဝာ ပုစ္ဆတိ။ ပညုတ္တရာ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ နု ပရိဟာယန္တိ[၂]။ ပညာ ပန ကိမတ္ထိယာ[၃]။ ပညဝတော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကဿ တဒန္တယာ သဒ္ဓါ သဏ္ဌာတိ၊ တဒန္တယံ ဝီရိယံ သဏ္ဌာတိ၊ တဒန္တယာ သတိ သဏ္ဌာတိ၊ တဒန္တယော သမာဓိ သဏ္ဌာတိ"တိ[၄] ဝေမာဒိနိ ပနေတ္ထ သုတ္တာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ ဣတိ လောကုတ္တရဓမ္မံ ပတ္ဝာ ပညာ ဇေဋ္ဌိကာ ဟောတိ ပညာ ဓုရာ ပညာ ပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယံ ပန လောကိယ-ဒေသနာ၊ တသ္မာ စိတ္တံ ဓုရံ ကတ္ဝာ ဒေသေန္တော "စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ"တိ အာဟ။

သောမနဿသဟဂတန္တိ သာတမဓုရဝေဒယိတသဒ္ဓါတေန သောမနဿေန သဟ ကေုပ္ပါဒါဒိဘာဝံ ဂတံ။ အယံ ပန သဟဂတသဒ္ဒေါ တဒ္ဟာဝေ ဝေါကိဏ္ဏော နိဿယေ အာရမ္မဏေ သံသဋ္ဌေတိ ဣမေသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ တတ္ထ "ယာယံ တဏှာ ပေါနောဘဝိကာ[၅] နန္ဒိရာဂသဟဂတာ"တိ[၆] တဒ္ဟာဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ နန္ဒိရာဂဘူတာတိ အတ္ထော။ "ယာ ဘိက္ခဝေ ဝိမံသာ ကောသဇ္ဇ-သဟဂတာ ကောသဇ္ဇသမ္ပယုတ္တာ"တိ[၇] ဝေါကိဏ္ဏော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အန္တရန္တရာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန ကောသဇ္ဇေန ဝေါကိဏ္ဏာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ "အဋ္ဌိက-

---

၁-အံ ၁-၂၆၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ပညုတ္တရာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ (အံ ၃-၁၅၃၊ ၃၄၁-ပိဋ္ဌေသု)
၃-မ ၁-၃၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၄-သံ ၃-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ပေါနောဘဝိကာ (သီ၊ သျာ)
၆-အဘိ ၂-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။ ၇-သံ ၃-၂၄၄-ပိဋ္ဌေ။

သညာသဟဂတံ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ံ ဘာဝေတီ''တိ[၁] နိဿယေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဋ္ဌိကသည်ံ နိဿာယ အဋ္ဌိကသည်ံ ဘာဝေတွာ ပဋိလဒ္ဓန္တိ အတ္ထော။ "လာဘီ ဟောတိ ရူပသဟဂတာနံ ဝါ သမာပတ္တီနံ အရူပသဟဂတာနံ ဝါ"တိ[၂] အာရမ္မဏေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ရူပါရူပါရမ္မဏာနန္တိ အတ္ထော။ "ဣဒံ သုခံ ဣမာယ ပီတိယာ သဟဂတံ ဟောတိ သဟဇာတံ သံသဋ္ဌံ သမ္ပယုတ္တ''န္တိ[၃] သံသဋ္ဌေ။ ဣမသ္မိမ္ပိ ပဒေ အယမေဝတ္ထော အဓိပ္ပေတော။ သောမနဿသံသဋ္ဌဍိ ဣဓ သောမနဿသဟဂတန္တိ ဝုတ္တံ။

သံသဋ္ဌသဒ္ဒေါပိ စေသ သဒိသေ အဝဿုတေ မိတ္တသန္ထဝေ သဟဇာတေတိ ဗဟူသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ အယဍိ "ကိသေ ထူလေ ဝိဝဇ္ဇေတွာ သံသဋ္ဌာ ယောဇိတာ ဟယာ"တိ[၄] ဧတ္ထ သဒိသေ အာဂတော။ "သံသဋ္ဌာဝ တုမှေ အယျေ ဝိဟရထာ''တိ[၅] အဝဿုတေ။ "ဂိဟိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတီ"တိ[၆] မိတ္တသန္ထဝေ။ "ဣဒံ သုခံ ဣမာယ ပီတိယာ သဟဂတံ ဟောတိ သဟဇာတံ သံသဋ္ဌံ သမ္ပယုတ္တ''န္တိ[၇] သဟဇာတေ။ ဣဓာပိ သဟဇာတေ အဓိပ္ပေတော။ တတ္ထ သဟဂတံ အသဟဇာတံ အသံသဋ္ဌံ အသမ္ပယုတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊ သဟဇာတံ ပန သံသဋ္ဌံ သမ္ပယုတ္တံ ဟောတိပိ န ဟောတိပိ။ ရူပါရူပဓမ္မေသု ဟိ ဧကတော ဇာတေသု ရူပံ အရူပေန သဟဇာတံ ဟောတိ၊ န သံသဋ္ဌံ န သမ္ပယုတ္တံ။ တထာ အရူပံ ရူပေန၊ ရူပဉ္စ ရူပေန၊ အရူပံ ပန အရူပေန သဒ္ဓိံ နိယမတောဝ သဟဂတံ သဟဇာတံ သံသဋ္ဌံ သမ္ပယုတ္တမေဝ ဟောတီတိ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''သောမနဿသဟဂတ''န္တိ။

ဥာဏသမ္ပယုတ္တန္တိ ဥာဏေန သမ္ပယုတ္တံ၊ သမံ ဧကုပ္ပါဒါဒိပ္ပကာရေဟိ ယုတ္တန္တိ အတ္ထော။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ မာတိကာဝဏ္ဏနာယ ဝေဒနာတ္တိကေ ဝုတ္တနယမေဝ။ တသ္မာ ဧကုပ္ပါဒါ ဧကနိရောဓာ ဧကဝတ္ထုကာ ဧကာရမ္မဏာတိ ဣမိနာ လက္ခဏေနေတံ သမ္ပယုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသော စေသ၊ အရူပေ ပန ဝိနာပိ ဧကဝတ္ထုကဘာဝံ သမ္ပယောဂေါ လဗ္ဘတိ။

ဧတ္တောဝတာ ကိံ ကထိတံ? ကာမာဝစရကုသလေသု သောမနဿသဟဂတံ တိဟေတုကံ ဥာဏသမ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရိကံ မဟာစိတ္တံ ကထိတံ။ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ ဟိ အနိယမိတပုစ္ဆာယ စတုဘူမကကုသလံ ဂဟိတံ။ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ ဝစနေန ပန တေဘူမကံ

၁-သံ ၃-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၃-၁၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၂-၂၆၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု-၆-၁၅၄-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၂-၃၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၆-သံ ၂-၁၀-ပိဋ္ဌေ။

ကုသလံ ပရိစ္ဆိတ္တာ အဌဝိဓံ ကာမာဝစရကုသလမေဝ ဂဟိတံ။ သောမနဿ-သဟဂတန္တိ ဝစနေန တတော စတုဗ္ဗိဓံ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ပရိစ္ဆိတ္တာ စတုဗ္ဗိဓံ သောမနဿသဟဂတမေဝ ဂဟိတံ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တန္တိ ဝစနေန တတော ဒုဝိဓံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ ပရိစ္ဆိတ္တာ ဒွေ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာနေဝ ဂဟိတာနိ။ အသင်္ခါရိကဘာဝေါ ပန အနာဘဋ္ဌတာယေဝ နာ ဂဟိတော။ ကိဉ္စာပိ နာဂဟိတော၊ ပရတော ပန သသင်္ခါရေနာတိ ဝစနတော ဇ္ဈဓ အသင်္ခါရေနာတိ အဝုတ္တောပိ အသင်္ခါရိကဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟိ အာဒိတော၀ ဇ္ဈဒံ မဟာစိတ္တံ ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿေတုံ နိယမေတ္ဝာ၀ ဇ္ဈမံ ဒေသနံ အာရဘိတိ ဧဝမေတ္ထ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဇ္ဈဒါနိ တမေဝ စိတ္တံ အာရမ္မဏတော ဒဿေတုံ **ရူပါရမ္မဏံ ဝါ**တိ-အာဒိမာဟ။ ဘဂဝါ ဟိ အရူပဓမ္မံ ဒဿေန္တော ဝတ္ထုနာ ဝါ ဒဿေတိ အာရမ္မဏေန ဝါ ဝတ္ထာရမ္မဏေဟိ ဝါ သရသဘာဝေန ဝါ။ “စက္ခုသမ္ဖဿော။ ပ။ မနောသမ္ဖဿော။ စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ ပ ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ပ။ မနောဝိညာဏ”န္တိအာဒိသု ဟိ ဝတ္ထုနာ အရူပဓမ္မာ ဒဿိတာ။ “ရူပသညာ။ ပ ။ ဓမ္မသညာ။ ရူပသဉ္စေတနာ။ ပ ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ”တိ-အာဒိသု အာရမ္မဏေန။ “စက္ခုဋ္ဌ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ပ ။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော”တိအာဒိသု ဝတ္ထာရမ္မဏေဟိ။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရာ။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ”န္တိအာဒိသု သရသဘာဝေန အရူပဓမ္မာ ဒဿိတာ။ ဇ္ဈမသ္မိံ ပန ဌာနေ အာရမ္မဏေန ဒဿေန္တော ‘‘ရူပါရမ္မဏံ ဝါ”တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ စတုသမုဋ္ဌာနံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ရူပမေဝ **ရူပါရမ္မဏံ**။ ဒ္ဝိသမုဋ္ဌာနော အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နော သဒ္ဒေါ **သဒ္ဒါရမ္မဏံ**။ စတု-သမုဋ္ဌာနော အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နော ဂန္ဓော၀ **ဂန္ဓာရမ္မဏံ**။ စတုသမုဋ္ဌာနော အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ရသော၀ **ရသာရမ္မဏံ**။ စတုသမုဋ္ဌာနံ အတိတာ-နာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမေဝ **ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ**။ ဧကသမုဋ္ဌာနာ ဒ္ဝိသမုဋ္ဌာနာ တိသမုဋ္ဌာနာ စတုသမုဋ္ဌာနာ နကုတောစိသမုဋ္ဌာနာ အတိတာနာဂတ-ပစ္စုပ္ပန္နာ စိတ္တစေတသိကာ, တထာ နဝတ္တဗ္ဗာ စ ဝုတ္တာ၀သေသာ စိတ္တဂေါစရ-သင်္ခါတာ ဓမ္မာယေဝ **ဓမ္မာရမ္မဏံ**။ ယေ ပန အနာပါထဂတာ ရူပါဒယော၀ိ ဓမ္မာရမ္မဏာမိစ္စေ၀ ဝဒန္တိ၊ တေ ဇ္ဈမိနာ သုတ္တေန ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—

"ဣမေသံ ခေါ အာဝုသော ပဉ္ဇန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ နာနာဝိသယာနံ နာနာဂေါစရာနံ နဲ အညမညဿ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောန္တာနံ မနော ပဋိသရဏံ မနော နေသံ ဂေါစရဝိသယံ ပစ္စနုဘောတီ"တိ[၁]။

ဧတေသဉ္ဇိ ရူပါရမ္မဏာဒီနိ ဂေါစရဝိသယော နာမ၊ တာနိ မနေန ပစ္စနုဘဝိယမာနာနိပိ ရူပါရမ္မဏာဒီနိယေဝါတိ အယမတ္ထော သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာဒီနဉ္ဇ ရူပါဒိအာရမ္မဏတ္တာပိ အယမတ္ထော သိဒ္ဓေါယေဝ ဟောတိ။ အနာပါထဂတာနေဝ ဟိ ရူပါရမ္မဏာဒီနိ ဒိဗ္ဗစက္ခုအာဒီနံ အာရမ္မဏာနိ၊ နဲ စ တာနိ ဓမ္မာရမ္မဏာနိ ဘဝန္တီတိ ဝုတ္တနယေနေဝ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ[၂] ဧကေကံ အာရမ္မဏံ ဒ္ဝီသု ဒ္ဝီသု ဒ္ဝါရေသု အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ ရူပါရမ္မဏဉ္ဇိ စက္ခုပသာဒံ ဃဋ္ဌေတ္ဝာ တခ်ဏညေဝ မနောဒ္ဝါရေ အာပါထ-မာဂစ္ဆတိ၊ ဘဝင်္ဂစလနဿ ပစ္စယော ဟောတီတိ အတ္ထော။ သဒ္ဒဂန္ဓရသ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယထာ ဟိ သကုဏော အာကာသေ-နာဂန္တ္ဝာ ရုက္ခဂ္ဂေ နိလီယမာနောဝ ရုက္ခသာခဉ္ဇ ဃဋ္ဌေတိ၊ ဆာယာ စဿ ပထဝိယံ ပဋိဟညတိ၊ သာခါဃဋ္ဌနဆာယာဖရဏာနိ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဧကက္ခဏေ-ယေဝ ဘဝန္တိ။ ဧဝံ ပစ္စုပ္ပန္နရူပါဒီနံ စက္ခုပသာဒါဒိဃဋ္ဌနဉ္ဇ ဘဝင်္ဂစလန-သမတ္ထတာယ မနောဒ္ဝါရေ အာပါထဂမနဉ္ဇ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဧကက္ခဏေယေဝ ဟောတိ။ တတော ဘဝင်္ဂံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ စက္ခုဒ္ဝါရာဒီသု ဥပ္ပန္နာနံ အာဝဇ္ဇနာဒီနံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနပရိယောသာနာနံ[၃] အနန္တရာ တေသံ အာရမ္မဏာနံ အညတရသ္မိံ ဣဒံ မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သုဒ္ဓမနောဒ္ဝါရေ ပန ပသာဒဃဋ္ဌနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပကတိယာ ဒိဋ္ဌသုတဃာယိတ-သာယိတဖုဋ္ဌဝသေနေဝ ဧတာနိ အာရမ္မဏာနိ အာပါထမာဂစ္ဆန္တိ။ ကထံ။ ဣဓေကစ္စော ကတသုဓာကမ္မံ ဟရိတာလမနောသိလာဒိဝဏ္ဏဝိစိတ္တံ ပဂ္ဂဟိတ-နာနပ္ပကာရဓဇပဋာကံ မာလာဒါမဝိနဒ္ဓံ ဒီပမာလာပရိက္ခိတ္တံ အတိမနော-ရမာယ သိရိယာ ဝိရောစမာနံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မဟာစေတိယံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ သောဋ္ဌသသု ပါဒပိဋ္ဌိကာသု[၄] ပဉ္ဇပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတ္ဝာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဥလ္လောကေန္တော ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ ဂဟေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ တဿ ဧဝံ စေတိယံ ပဿိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အပရဘာဂေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဂတဿ

၁-မ ၁-၃၆၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဧတ္ထ (က) ၃-ဝေါတ္ထပန....(သီ) ၄-ပါဒပိဋ္ဌိကာသု (သီ)

ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု နိသိန္နဿ အာဝဇ္ဇမာနဿ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မဟာ-စေတိယံ စက္ခုဒ္ဒါရေ အာပါထမာဂတဿဒိသမေဝ ဟောတိ၊ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ စေတိယဝန္ဒနကာလော ဝိယ ဟောတိ။ ဧဝံ တာဝ ဒိဋ္ဌဝသေန ရူပါရမ္မဏံ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။

မဓုရေန ပန သရေန ဓမ္မကထိကဿ ဝါ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ သရဘာဏ-ကဿ ဝါ သရေန ဘဏန္တဿ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ အပရဘာဂေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိသိဒိတ္ဝာ အာဝဇ္ဇမာနဿ ဓမ္မကထာ ဝါ သရဘညံ ဝါ သောတဒ္ဒါရေ အာပါထမာဂတံ ဝိယ ဟောတိ၊ သာဓုကာရံ ဒဲတ္ဝာ သုဏနကာလော ဝိယ ဟောတိ။ ဧဝံ သုတဝသေန သဒ္ဒါရမ္မဏံ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။

သုဂန္ဓံ ပန ဂန္ဓံ ဝါ မာလံ ဝါ လဘိတ္ဝာ အာသနေ ဝါ စေတိယေ ဝါ ဂန္ဓာရမ္မဏေန စိတ္တေန ပူဇံ ကတ္ဝာ အပရဘာဂေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိသိဒိတ္ဝာ အာဝဇ္ဇမာနဿ တံ ဂန္ဓာရမ္မဏံ ဃာနဒ္ဒါရေ အာပါထမာဂတံ ဝိယ ဟောတိ၊ ပူဇာကရဏကာလော ဝိယ ဟောတိ။ ဧဝံ ဃာယိတဝသေန ဂန္ဓာရမ္မဏံ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။

ပဏီတံ ပန ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ သဇ္ဇုဟ္မစာရိဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အပရဘာဂေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကုဋ္ဌိသကာဒိဘောဇနံ လဘိတ္ဝာ "အသုကကာလေ ပဏီတံ ဘောဇနံ သဇ္ဇုဟ္မစာရိဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတ္ဝာ ပရိဘုတ္တ"န္တိ အာဝဇ္ဇမာနဿ တံ ရသာရမ္မဏံ ဇိဝှါဒ္ဒါရေ အာပါထမာဂတံ ဝိယ ဟောတိ၊ ပရိဘုဉ္ဇနကာလော ဝိယ ဟောတိ။ ဧဝံ သာယိတဝသေန ရသာရမ္မဏံ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။

မုဒုကံ ပန သုခသမ္ဖဿံ မဉ္ဆံ ဝါ ပိဋ္ဌံ ဝါ အတ္ထရဏပါဝုရဏံ[1] ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အပရဘာဂေ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဒုက္ခသေယျံ ကပ္ပေတ္ဝာ "အသုကကာလေ မေ မုဒုကံ မဉ္ဆပိဋ္ဌံ အတ္ထရဏပါဝုရဏံ ပရိဘုတ္တ"န္တိ အာဝဇ္ဇမာနဿ တံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-ရမ္မဏံ ကာယဒ္ဒါရေ အာပါထမာဂတံ ဝိယ ဟောတိ၊ သုခသမ္ဖဿံ ဝေဒယိ-တကာလော ဝိယ ဟောတိ။ ဧဝံ ဖုဋ္ဌဝသေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ အာပါထမာ-ဂစ္ဆတိ—ဧဝံ သုဒ္ဓမနောဒ္ဒါရေ ပသာဒဃဋ္ဋနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပကတိယာ ဒိဋ္ဌသုတ-ဃာယိတသာယိတဖုဋ္ဌဝသေနေဝ တောနိ အာရမ္မဏာနိ အာပါထမာဂစ္ဆန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၁-အတ္ထရဏပါဝုရဏံ (သီ၊ သျာ)

ဣဒါနိ ပကတိယာ ဒိဋ္ဌာဒီနံ ဝသေန အာပါထဂမနေ အယမပရောပိ အဋ္ဌကထာမုတ္တကော နယော ဟောတိ—ဒိဋ္ဌံ သုတံ ဥဘယသမ္ဗန္ဓန္တိ ဣမေ တာဝ ဒိဋ္ဌာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌံ နာမ ပဉ္ဇဒ္ဓါရဝသေန ဂဟိတပုဗ္ဗံ။ **သုတ**န္တိ ပစ္စက္ခတော အဒိသ္ဝာ အနုဿဝဝသေန ဂဟိတာ ရူပါဒယောဝ။ တေဟိ ဒ္ဒိဟိပိ သမ္ဗန္ဓံ **ဥဘယသမ္ဗန္ဓံ** နာမ။ ဣတိ ဣမေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌာဒီနံ ဝသေန ဧတောနိ မနောဒ္ဓါရေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဝသေန တာဝ အာပါထဂမနံ ဟေဋ္ဌာ ပဉ္ဇဟိ နယေဟိ ဝုတ္တမေဝ။

ဧကစ္စော ပန သုဏာတိ "ဘဂဝတော ပုညာတိသယနိဗ္ဗတ္တံ[၁] ဧဝရူပံ နာမ ရူပံ၊ အတိမဓုရော သဒ္ဒေါ။ ကိသ္မိဉ္ဇိ ပဒေသေ ကေသဉ္ဇိ ပုပ္ပါနံ အတိမနုညော ဂန္ဓော။ ကေသဉ္ဇိ ဖလာနံ အတိမဓုရော ရသော။ ကေသဉ္ဇိ ပါဝုရဏာဒီနံ အတိသုခေါ သမ္ဖဿော"တိ။ တဿ စက္ခုပသာဒါဒိဃဋ္ဌနံ ဝိနာ သုတမတ္တာနေဝ တာနိ မနောဒ္ဓါရေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တိ။ အထဿ တံ စိတ္တံ တသ္မိံ ရူပေ ဝါ သဒ္ဒေ ဝါ ပသာဒဝသေန, ဂန္ဓာဒီသု အရိယာနံ ဒါတုကာမတာဝသေန, အညေဟိ ဒိန္ဓေသု အနုမောဒနာဝသေန ဝါ ပဝတ္တတိ။ ဧဝံ သုတဝသေန ဧတောနိ မနောဒ္ဓါရေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တိ။

အပရေန ပန ယထာဝုတ္တာနိ ရူပါဒီနိ ဒိဋ္ဌာနိ ဝါ သုတာနိ ဝါ ဟောန္တိ။ တဿ "ဤဒိသံ ရူပံ အာယတိံ ဥပ္ပဇ္ဇနကဗုဒ္ဓဿာပိ ဘဝိဿတီ"တိအာဒိနာ နယေန စက္ခုပသာဒါဒိဃဋ္ဌနံ ဝိနာ ဒိဋ္ဌသုတသမ္ဗန္ဓေနေဝ တာနိ မနောဒ္ဓါရေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တိ။ အထဿ[၂] ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ တေသု အညတရာရမ္မဏံ ဣဒံ မဟာစိတ္တံ ပဝတ္တတိ။ ဧဝံ ဥဘယသမ္ဗန္ဓဝသေန ဧတောနိ မနောဒ္ဓါရေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တိ။

ဣဒမ္ပိ စ မုခမတ္တမေဝ၊ သဒ္ဓါရုစိအာကာရပရိဝိတက္ကဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိအာဒီနံ ပန ဝသေန ဝိတ္ထာရတော ဧတေသံ မနောဒ္ဓါရေ အာပါထဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗမေဝ။ ယသ္မာ ပန ဧဝံ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တာနိ ဘူတာနိပိ ဟောန္တိ အဘူတာနိပိ၊ တသ္မာ အယံ နယော အဋ္ဌကထာယံ နဂဟိတော။ ဧဝံ ဧကေကာရမ္မဏံ ဇဝနံ ဒ္ဒိသု ဒ္ဒိသု ဒ္ဓါရေသု ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ရူပါရမ္မဏဉ္ဇိ ဇဝနံ စက္ခုဒ္ဓါရေပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဒ္ဓါရေပိ။ သဒ္ဒါဒိအာရမ္မဏေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ မနောဒ္ဓါရေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ရူပါရမ္မဏံ ဇဝနံ ဒါနမယံ သီလမယံ ဘာဝနာမယန္တိ တိဝိဓံ ဟောတိ။ တေသု ဧကေကံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ

၁-ပုညာတိသယဖလနိဗ္ဗတ္တံ (သီ၊ က) ၂-တဿ (က)

မနောကမ္မန္တိ တိဝိဓမေဝ ဟောတိ။ သဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗဓမ္မာရမ္မဏေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ ရူပံ တာဝ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဧတံ မဟာကုသလစိတ္တံ နီလပီတလောဟိတောဒါတဝဏ္ဏေသု ပုပ္ပဝတ္ထဓာတူသု အညတရံ သုဘနိမိတ္တ-သဓိတံ ဇုဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ ရဇနီယံ[၁] ဝဏ္ဏံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နနု စေတံ ဇုဋ္ဌာရမ္မဏံ လောဘဿ ဝတ္ထု၊ ကထံ ဧတံ စိတ္တံ ကုသလံ နာမ ဇာတန္တိ။ နိယမိတဝသေန ပရိဏာမိတဝသေန သမုဒါစာရဝသေန အာဘုဇိတဝသေနာတိ။ ယဿ ဟိ "ကုသလမေဝ မယာ ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ ကုသလကရဏေ စိတ္တံ နိယမိတံ ဟောတိ၊ အကုသလပ္ပဝတ္တိတော နိဝတ္တေတ္ဝာ ကုသလကရဏေယေဝ ပရိဏာမိတံ၊ အဘိဏ္ဍကရဏေန ကုသလသမုဒါ-စာရေနေဝ သမုဒါစရိတံ၊ ပတိရူပဒေသဝါသ သပ္ပုရိသူပနိဿယ သဒ္ဓမ္မသဝန ပုဗ္ဗေကတပုညတာဒီဟိ စ ဥပနိဿယေဟိ ယောနိသော စ အာဘောဂေါ ပဝတ္တတိ၊ တဿ ဇုမိနာ နိယမိတဝသေန ပရိဏာမိတဝသေန သမုဒါစာရ-ဝသေန အာဘုဇိတဝသေန စ ကုသလံ နာမ ဇာတံ ဟောတိ။

အာရမ္မဏဝသေန ပနေတ္ထ သောမနဿသဟဂတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇုဋ္ဌာရမ္မဏသ္မိဉ္ဍိ ဥပ္ပန္နတ္တာ ဧတံ သောမနဿသဟဂတံ ဇာတံ၊ သဒ္ဓါ-ဗဟုလတာဒီနိပေတ္ထ ကာရဏာနိယေဝ။ အဿဒ္ဓါနဉ္ဍိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီနဉ္ဇ ဧကန္တ-ဇုဋ္ဌာရမ္မဏဘူတံ တထာဂတရူပမ္ပိ ဒိသ္ဝာ သောမနဿံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ယေ စ ကုသလပ္ပဝတ္တိယံ အာနိသံသံ နပဿန္တိ၊ တေသံ ပရေဟိ ဥဿာဟိတာနံ ကုသလံ ကရောန္တာနမ္ပိ သောမနဿံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ သဒ္ဓါဗဟုလတာ ဝိသုဒ္ဓ-ဒိဋ္ဌိတာ အာနိသံသဒဿာဝိတာတိ ဧဝမ္ပေတ္ထ သောမနဿသဟဂတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစ ဧကာဒသဓမ္မာ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိ သီလာနုဿတိ စာဂါနုဿတိ ဒေဝတာနုဿတိ ဥပသမာနုဿတိ လူခပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလ-သေဝနတာ ပသာဒနီယသုတ္တန္တပစ္စဝေက္ခဏတာ တဒဓိမုတ္တတာတိ ဇုမေဟိပိ ကာရဏေဟေတ္ထ သောမနဿသဟဂတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဇုမေသံ ပန ဝိတ္ထာရော **ဗောဇ္ဈင်ဝိဘင်း** အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ကမ္မတော ဥပပတ္တိတော ဇုန္ဒြိယပရိပါကတော ကိလေသဒူရီဘာဝတောတိ ဇုမေဟိ ပနေတ္ထ ကာရဏေဟိ ဥဏသမ္ပယုတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယော ဟိ

၁-ရဇ္ဇနီယံ (က)

ပရေသံ မမ္မံ ဒေသေတိ၊ အနဝဇ္ဇာနိ သိပ္ပါယတနကမ္မာယတနဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ သိက္ခာပေတိ၊ မ္မေကထိကံ သက္ကာရံ ကတ္ဝာ မမ္မံ ကထာပေတိ၊ အာယတိံ ပညဝါ ဘဝိဿာမီတိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ နာနပ္ပကာရံ ဒါနံ ဒေတိ၊ တဿ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ဥပနိဿာယ ကုသလံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အဗျာပဇ္ဇေ[1] လောကေ ဥပ္ပန္နဿ ဝါပိ တဿ တတ္ထ သုခိနော မ္မေပဒါ ပိလဝန္တိ၊ ဒန္ဓော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထ သော သတ္တော ခိပ္ပမေဝ ဝိသေသဂါမီ ဟောတီတိ[၂] ဇုမိနာ နယေန ဥပပတ္တိံ နိဿာယပိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ကုသလံ ဉာဏ-သမ္ပယုတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တထာ ဇုန္ဒြိယပရိပါကံ ဥပဂတာနံ ပညာဒသကပ္ပတ္တာနံ ဇုန္ဒြိယပရိပါကံ နိဿာယပိ ကုသလံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယေဟိ ပန ကိလေသာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ တေသံ ကိလေသဒူရီဘာဝံ နိဿာယပိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ကုသလံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ယောဂါ ဝေ ဇာယတီ ဘူရိ၊ အယောဂါ ဘူရိသခ်ယော"တိ[၃]။

ဧဝံ ကမ္မတော ဥပပတ္တိတော ဇုန္ဒြိယပရိပါကတော ကိလေသဒူရီဘာဝတောတိ ဇုမေဟိ ကာရဏေဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပိစ သတ္တ မ္မော မ္မေဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ ပရိပုစ္ဆ-ကတာ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ ဇုန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယပစ္စဝေက္ခဏာ တဒဓိမုတ္တတာတိ ဇုမေဟိပိ ကာရဏေဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇုမေသံ ပန ဝိတ္ထာရော **ဗောဇ္ဈင်ဝိဘင်္ဂေ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ဧဝံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပန္နဥ္ဇေတံ အသခ်ါရေန အပ္ပယောဂေန အနုပါယစိန္တနာယ ဥပ္ပန္နတ္တာ အသခ်ါရံ နာမ ဇာတံ။ တယိဒံ ရဇနီယဝဏ္ဏာရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ တိဝိဓေန နိယမေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒါနမယံ ဝါ ဟောတိ သီလမယံ ဝါ ဘာဝနာမယံ ဝါ။

ကထံ? ယဒါ ဟိ နီလပီဟလောဟိတောဒါတေသု ပုပ္ပါဒီသု အညတရံ လဘိတ္ဝာ ဝဏ္ဏဝသေန အာဘုဇိတ္ဝာ "ဝဏ္ဏဒါနံ မယ္ဟ"န္တိ ဗုဒ္ဓရတနာဒီနိ ပူဇေတိ၊ တဒါ ဒါနမယံ ဟောတိ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဘဏ္ဍာဂါရိကသံဃမိတ္တော ကိရ ဧကံ သုဝဏ္ဏခစိတံ ဝတ္ထံ လဘိတ္ဝာ "ဇုဒမ္ပိ ဝတ္ထံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဝတ္ထံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသေဝ အနုစ္ဆဝိကံ၊ အမှာကဉ္စ ဝဏ္ဏဒါနံ ဘဝိဿတီ"တိ မဟာစေတိယေ အာရောပေသိ။

၁-အဗျာပဇ္ဇေ (သီ) ၂-အံ ၁-၅၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၅၃-ပိဋ္ဌေ။

ဧဝရူပေ ကာလေ ဒါနမယံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယဒါ ပန တထာရူပမေဝ ဒေယျဓမ္မံ လဘိတ္ဝာ “မယ္ဟံ ကုလဝံသော ကုလတန္တိ ကုလပ္ပဝေဏီ သော, ကုလဝတ္တံ ဧတ”န္တိ ဗုဒ္ဓရတနာဒီနိ ပူဇေတိ၊ တဒါ သီလမယံ ဟောတိ။ ယဒါ ပန တာဒိသေနေဝ ဝတ္ထုနာ ရတနတ္တယဿ ပူဇံ ကတ္ဝာ “အယံ ဝဏ္ဏော ခယံ ဂစ္ဆိဿတိ၊ ဝယံ ဂစ္ဆိဿတိ”တိ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတိ၊ တဒါ ဘာဝနာမယံ ဟောတိ။

ဒါနမယံ ပန ဟတ္ထာ ဝတ္ထာမာနမ္ပိ ယဒါ တီဏိ ရတနာနိ သဟတ္ထေန ပူဇေန္တဿ ပဝတ္တတိ၊ တဒါ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ တီဏိ ရတနာနိ ပူဇေန္တော ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရပေါရိသာဒယောပိ အာဏာပေတ္ဝာ ပူဇာ-ပေတိ၊ တဒါ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ တဒေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ အာရဗ္ဘ “ဝဏ္ဏဒါနံ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတိ၊ တဒါ မနောကမ္မံ ဟောတိ။ ဝိနယပရိယာယံ ပတ္ဝာ ဟိ “ဒဿာမိ ကရိဿာမိ”တိ ဝါစာ ဘိန္နာ ဟောတိတိ။ ဧကမိနာ လက္ခဏေန ဒါနံ နာမ ဟောတိ။ အဘိဓမ္မပရိယာယံ ပတ္ဝာ ပန ဝိဇ္ဇာမာနကဝတ္ထုံ အာရဗ္ဘ “ဒဿာမိ”တိ မနသာ စိန္တိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ကုသလံ ဟောတိ။ အပရဘာဂေ ကာယေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ကတ္တုံ့ ကရိဿတိတိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဒါနမယံ ကာယဝစီမနောကမ္မဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။

ယဒါ ပန တံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝတ္ထုံ လဘိတ္ဝာ ကုလဝံသာဒိဝသေန သဟတ္ထာ ရတနတ္တယံ ပူဇေတိ၊ တဒါ သီလမယံ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ ကုလဝံသာဒိဝသေနဝ ပုတ္တဒါရာဒယော အာဏာပေတ္ဝာ ပူဇာပေတိ၊ တဒါ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ “မယ္ဟံ ကုလဝံသော ကုလတန္တိ ကုလပ္ပဝေဏီ သော, ကုလဝတ္တမေတ”န္တိ ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ အာရဗ္ဘ “ဝဏ္ဏဒါနံ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတိ၊ တဒါ မနောကမ္မံ ဟောတိ။ ဧဝံ သီလမယံ ကာယဝစီမနောကမ္မ-ဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။

ယဒါ ပန တံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝတ္ထုံ လဘိတ္ဝာ တီဏိ ရတနာနိ ပူဇေတ္ဝာ စက်မန္တော ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတိ၊ တဒါ ဘာဝနာမယံ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ ဝါစာယ သမ္မသနံ ပဋ္ဌပေန္တဿ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ ကာယဂ်ဝါစဂ်ါနိ အစောပေတ္ဝာ မနသာဝ သမ္မသနံ ပဋ္ဌပေန္တဿ မနောကမ္မံ ဟောတိ။ ဧဝံ ဘာဝနာမယံ ကာယဝစီမနောကမ္မဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။ ဧဝမေတံ ရူပါရမ္မဏံ ကုသလံ တိဝိဓပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန နဝဟိ ကမ္မဒ္ဒါရေဟိ ဘာဇေတ္ဝာ ဒသေသိ ဓမ္မရာဇာ။ သဒ္ဓါရမ္မဏာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဘေရိသဒ္ဒါဒိသု ဟိ ရဇနိယသဒ္ဒံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဟဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ တိဟိ နိယမေဟေတံ ကုသလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတ္ထ သဒ္ဒံ ကန္ဒမူလံ ဝိယ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ နိလုပ္ပလဟတ္ထကံ ဝိယ စ ဟတ္ထေ ဌပေတ္ဝာ ဒါတုံ နာမ န သက္ကာ၊ သဝတ္ထုကံ ပန ကတ္ဝာ ဒေန္တော သဒ္ဒဒါနံ ဒေတိ နာမ။ တသ္မာ ယဒါ "သဒ္ဒဒါနံ ဒဿာမိ"တိ ဘေရိမုဒိင်္ဂါဒိသု အညတရတူရိယေန တိက္ခိံ့ ရတနာနံ ဥပဟာရံ ကရောတိ၊ "သဒ္ဒဒါနံ မေ"တိ ဘေရိအာဒိနိ ဌပါပေတိ၊ ဓမ္မကထိကဘိက္ခူနံ သရဘေသဇ္ဇတေလဖာဏိတာဒိနိ ဒေတိ၊ ဓမ္မသဝနံ ဃောသေတိ၊ သရဘညံ ဘဏတိ၊ ဓမ္မကထံ ကထေတိ၊ ဥပနိသိန္နကကထံ အနုမောဒနကထံ ကရောတိ၊ တဒါ ဒါနမယံယေဝ ဟောတိ။ ယဒါ တေဒေဝ ဝိဓာနံ ကုလဝံသာဒိဝသေန ဝတ္ထဝသေန ကရောတိ၊ တဒါ သီလမယံ ဟောတိ။ ယဒါ သမ္ဗမ္ဘေတံ ကတ္ဝာ "အယံ ဇ္ဈာနော သဒ္ဒေါ ဗြဟ္မလောကပ္ပမာဏောဝိ ဟုတ္ဝာ ခယံ ဂမိဿတိ ဝယံ ဂမိဿတိ"တိ သမ္မသနံ ပဋ္ဌပေတိ၊ တဒါ ဘာဝနာမယံ ဟောတိ။

တတ္ထ ဒါနမယံ တာဝ ယဒါ ဘေရိအာဒိနိ ဂဟေတ္ဝာ သဟတ္ထာ ဥပဟာရံ ကရောတိ၊ နိစ္ဆုပဟာရတ္ထာယ ဌပေန္တော်ဝိ သဟတ္ထာ ဌပေတိ၊ "သဒ္ဒဒါနံ မေ"တိ ဓမ္မသဝနံ ဃောသေတုံ ဂန္ဆတိ၊ ဓမ္မကထံ သရဘညံ ကာတုံ ဝါ ဂန္ဆတိ၊ တဒါ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ "ဂန္ဆထ တာတာ အမှာကံ သဒ္ဒဒါနံ တိက္ခိံ့ ရတနာနံ ဥပဟာရံ ကရောထာ"တိ အာဏာပေတိ၊ "သဒ္ဒဒါနံ မေ"တိ စေတိယင်္ဂဏေသု "ဇုမံ ဘေရိံ ဇုမံ မုဒိင်ံ ဌပေထာ"တိ အာဏာပေတိ၊ သယမေဝ ဓမ္မသဝနံ ဃောသေတိ၊ ဓမ္မကထံ ကထေတိ၊ သရဘညံ ဘဏတိ၊ တဒါ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ ကာယင်္ဂဝါစင်္ဂါနိ အစောပေတ္ဝာ "သဒ္ဒဒါနံ ဒဿာမိ"တိ ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ မနသာ ပရိစ္ဆဒတိ၊ တဒါ မနောကမ္မံ ဟောတိ။

သီလမယမ္ပိ "သဒ္ဒဒါနံ နာမ မယ္ဟံ ကုလဝံသော ကုလတန္တိ ကုလပ္ပဝေဏီ"တိ ဘေရိအာဒိဟိ သဟတ္ထာ ဥပဟာရံ ကရောန္တသ္သ, ဘေရိအာဒိနိ သဟတ္ထာ စေတိယင်္ဂဏာဒိသု ဌပေန္တသ္သ, ဓမ္မကထိကာနံ သရဘေသဇ္ဇံ သဟတ္ထာ ဒဒန္တသ္သ, ဝတ္တသီသေန ဓမ္မသဝနဃောသနဓမ္မကထာကထနသရဘည-ဘဏနတ္ထာယ စ ဂန္ဆန္တသ္သ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ "သဒ္ဒဒါနံ နာမ အမှာကံ ကုလဝံသော ကုလတန္တိ ကုလပ္ပဝေဏီ၊ ဂန္ဆထ တာတာ ဗုဒ္ဓရတနာဒိနံ ဥပဟာရံ ကရောထာ"တိ အာဏာပေန္တသ္သ, ကုလဝံသဝသေနေဝ အတ္တနာ ဓမ္မကထံ ဝါ သရဘညံ ဝါ ကရောန္တသ္သ စ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ "သဒ္ဒဒါနံ နာမ မယ္ဟံ

၁-ကထေတိ (က)

ကုလဝံသော၊ သဒ္ဒဒါနံ ဒဿာမိ”တိ ကာယဂ်ဝါစဂ်ါနိ အစောပေတွာ မနသာဝ ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ ပရိစ္စဇန္တသ မနောကမ်ံ ဟောတိ။

ဘာဝနာမယမ်ပိ ယဒါ စက်မန္တော သဒ္ဒေ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတိ၊ တဒါ ကာယကမ်ံ ဟောတိ။ ကာယဂ်ံ ပန အစောပေတွာ ဝါစာယ သမ္မသန္တသ ဝစီကမ်ံ ဟောတိ။ ကာယဂ်ဝါစဂ်ံ အစောပေတွာ မနသာဝ သဒ္ဒါယတနံ သမ္မသန္တသ မနောကမ်ံ ဟောတိ။ ဧဝံ သဒ္ဒါရမ္မဏမ်ပိ ကုသလံ တိဝိဓပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန နဝဟိ ကမ္မဒ္ဒါရေဟိ ဘာဇေတွာ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။

မူလဂန္ဓာဒိသုပိ ရဇနိယဂန္ဓံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဟဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ တီဟိ နိယမေဟေတံ ကုသလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတ္ထ ယဒါ မူလဂန္ဓာဒိသု ယံကိဉ္စိ ဂန္ဓံ လဘိတွာ ဂန္ဓဝသေန အာဘုဇိတွာ “ဂန္ဓဒါနံ မယ္ဟ”န္တိ ဗုဒ္ဓရတနာဒိနံ ပူဇေတိ၊ တဒါ ဒါနမယံ ဟောတိတိ သဗ္ဗံ ဝတ္ထွဒါနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဂန္ဓာရမ္မဏမ်ပိ ကုသလံ တိဝိဓပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန နဝဟိ ကမ္မဒ္ဒါရေဟိ ဘာဇေတွာ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။

မူလရသာဒိသု ပန ရဇနိယရသံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဟဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ တီဟိ နိယမေဟေတံ ကုသလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတ္ထ ယဒါ မူလရသာဒိသု ယံကိဉ္စိ ရဇနိယံ ရသံ ဝတ္ထုံ လဘိတွာ ရသဝသေန အာဘုဇိတွာ “ရသဒါနံ မယ္ဟ”န္တိ ဒေတိ ပရိစ္စဇတိ၊ တဒါ ဒါနမယံ ဟောတိတိ သဗ္ဗံ ဝတ္ထွဒါနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သီလမယေ ပနေတ္ထ “သံဃသ အဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇနံ နာမ အမှာကံ နတ္ထ အာစိက္ခ”န္တိ ဒွါဒသန္နံ ဘိက္ခုသဟဿာနံ ဒါပေတွာ သာဒုရသံ ပရိဘုတ္တသ ဒုဋ္ဌဂါမဏိအာဘယရညော ဝတ္ထုံ အာဒိံ ကတွာ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ဝတ္ထူနိ အာဂတာနိ၊ အယမေဝ ဝိသေသော။ ဧဝံ ရသာရမ္မဏမ်ပိ ကုသလံ တိဝိဓပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန နဝဟိ ကမ္မဒ္ဒါရေဟိ ဘာဇေတွာ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏေပိ ပထဝီဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတုတိ တီဏိ မဟာဘူတာနိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ နာမ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဇေတသံ ဝသေန ယောဇနံ အကတွာ မဟ္ဘူတဌာဒိဝသေန ကာတဗ္ဗာ၊ ယဒါ ဟိ မဟ္ဘူတဌာဒိသု ယံကိဉ္စိ ရဇနိယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝတ္ထုံ လဘိတွာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝသေန အာဘုဇိတွာ “ဖောဋ္ဌဗ္ဗဒါနံ မယ္ဟ”န္တိ ဒေတိ ပရိစ္စဇတိ၊ တဒါ ဒါနမယံ ဟောတိတိ သဗ္ဗံ ဝတ္ထွဒါနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏေပိ ကုသလံ တိဝိဓပုညကိရိယဝတ္ထု-ဝသေန နဝဟိ ကမ္မဒ္ဒါရေဟိ ဘာဇေတွာ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။

ဓမ္မာရမ္မဏော ဆ အဒ္ဓတ္တိကာနိ အာယတနာနိ တိဏိ လက္ခဏာနိ တယော အရူပိနော ခန္ဓာ ပန္နရသ သုခုမရူပါနိ နိဗ္ဗာနပညတ္တိတိ ဣမေ ဓမ္မာယတနေ ပရိယာပန္နာ စ အပရိယာပန္နာ စ ဓမ္မာ ဓမ္မာရမ္မဏံ နာမ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဧတေသံ ဝသေန ယောဇနံ အကတ္ဝာ သြဇဒါနုပါနဒါနဇိဝိတဒါနဝသေန ကာတဗ္ဗာ။ သြဇာဒီသု ဟိ ရဇနီယံ ဓမ္မာရမ္မဏံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဟဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ တီဟိ နိယမေဟေတံ ကုသလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တတ္ထ ယဒါ "သြဇဒါနံ မယှ"န္တိ သပ္ပိနဝနီတာဒီနိ ဒေတိ၊ "ပါနဒါန"န္တိ အဋ္ဌ ပါနာနိ ဒေတိ၊ "ဇိဝိတဒါန"န္တိ သလာကဘတ္တသံဃဘတ္တာဒီနိ[1] ဒေတိ၊ အဖာသုကာနံ ဘိက္ခူနံ ဘေသဇ္ဇံ ဒေတိ၊ ဝေဇ္ဇံ ပစ္ဆုပဋ္ဌာပေတိ၊ ဇာလံ ဖာလာပေတိ၊ ကုမိနံ[2] ဝိဒ္ဓံသာပေတိ၊ သကုဏပဉ္ဇရံ ဝိဒ္ဓံသာပေတိ၊ ဗန္ဓနမောက္ခံ ကာရာပေတိ၊ မာဃာတဘေရိံ စရာပေတိ၊ အညာနိပိ ဇိဝိတပရိတ္တာဏတ္ထံ ဇဝရူပါနိ ကမ္မာနိ ကရောတိ၊ တဒါ ဒါနမယံ ဟောတိ။ ယဒါ ပန "သြဇဒါနုပါနဒါနဇိဝိတဒါနာနိ မယှံ ကုလဝံသော ကုလတန္တိ ကုလပ္ပဝေဏီ"တိ ဝတ္ထုသီသေန သြဇဒါနာဒီနိ ပဝတ္တေတိ၊ တဒါ သီလမယံ ဟောတိ။ ယဒါ ဓမ္မာရမ္မဏသ္မိံ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတိ၊ တဒါ ဘာဝနာမယံ ဟောတိ။

ဒါနမယံ ပန ဟုတ္ဝာ ပဝတ္တမာနမ္ပိ ယဒါ သြဇဒါနုပါနဒါနဇိဝိတဒါနာနိ သဟတ္ထာ ဒေတိ၊ တဒါ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ ပုတ္တဒါရာဒယော အာဏာပေတ္ဝာ ဒါပေတိ၊ တဒါ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ ကာယဒ်-ဝါစဒ်ါနိ အစောပေတ္ဝာ "သြဇဒါနုပါနဒါနဇိဝိတဒါနဝသေန ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ ဒဿာမိ"တိ မနသာ စိန္တေတိ၊ တဒါ မနောကမ္မံ ဟောတိ။

ယဒါ ပန ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ ကုလဝံသာဒိဝသေန သဟတ္ထာ ဒေတိ၊ တဒါ သီလမယံ ကာယကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ ကုလဝံသာဒိဝသေနေဝ ပုတ္တဒါရာဒယော အာဏာပေတ္ဝာ ဒါပေတိ၊ တဒါ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ။ ယဒါ ကုလဝံသာဒိဝသေနေဝ "ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထုံ ဒဿာမိ"တိ မနသာဝ စိန္တေတိ၊ တဒါ မနောကမ္မံ ဟောတိ။

စက်မိတ္ဝာ ဓမ္မာရမ္မဏော ခယဝယံ ပဋ္ဌပေန္တသ္သ ပန ဘာဝနာမယံ ကာယ-ကမ္မံ ဟောတိ၊ ကာယဂ်ံ အစောပေတ္ဝာ ဝါစာယ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေန္တသ္သ ဝစီကမ္မံ ဟောတိ၊ ကာယဂ်ဝါစဂ်ါနိ အစောပေတ္ဝာ မနသာဝ ဓမ္မာရမ္မဏော

၁-သလာကဘတ္တပက္ခိယဘတ္တသံဃဘတ္တာဒီနိ (သီ၊ သျာ) ၂-ကုမိနံ (သီ၊ သျာ)

ခယဝယံ ပဋ္ဌပေန္တိသ မနောကမ္မံ ဟောတိ။ ဧဝံ ဘာဝနာမယံ ကာယဝစီ-မနောကမ္မဝသေန တိဝိဓံ ဟောတိ။ ဧဝမေတံ ဓမ္မာရမ္မဏမ္ပိ ကုသလံ တိဝိဓ-ပုညကိရိယဝတ္ထုဝသေန နဝဟိ ကမ္မဒ္ဒါရေဟိ ဘာဇေတွာ ဒသေသိ ဓမ္မရာဇာ။

ဧဝမိဒံ စိတ္တံ နာနာဝတ္ထူသု နာနာရမ္မဏဝသေန ဒီပိတံ။ ဣဒံ ပန ကေ-ဝတ္ထုသ္မိံ နာနာရမ္မဏဝသေန လဇ္ဇတီယေဝ။ ကထံ? စတ္ဂူသု ဟိ ပစ္စယေသု စီဝရေ ဆ အာရမ္မဏာနိ လဇ္ဇန္တိ။ နဂရတ္တသ ဟိ စီဝရသ ဝဏ္ဏော မနာပေါ ဟောတိ ဒဿနီယော၊ ဣဒံ ဝဏ္ဏာရမ္မဏံ။ ပရိဘောဂကာလေ ပဋ္ဌပဋ္ဌသဒ္ဒံ ကရောတိ၊ ဣဒံ သဒ္ဒါရမ္မဏံ။ ယော တတ္ထ ကာဋကဆ္ဆကာဒိဂန္ဓော[1]၊ ဣဒံ ဂန္ဓာရမ္မဏံ။ ရသာရမ္မဏံ ပန ပရိဘောဂရသဝသေန ကထိတံ။ ယာ တတ္ထ သုခသမ္ဖဿတာ၊ ဣဒံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ။ စီဝရံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ ဓမ္မာရမ္မဏံ။ ပိဏ္ဍပါတေ ရသာရမ္မဏံ နိပ္ပရိယာယေနေဝ လဇ္ဇတိ။ ဧဝံ စတ္ဂူသု ပစ္စယေသု နာနာရမ္မဏဝသေန ယောဇနံ ကတ္ဝာ ဒါနမယာဒိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣမသ္မ ပန စိတ္တသ္မ အာရမ္မဏမေဝ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝိနာ အာရမ္မဏေန အနုပ္ပဇ္ဇနတော။ ဒွါရံ ပန အနိဗ္ဗတ္တံ။ ကသ္မာ၊ ကမ္မသ္မ အနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကမ္မသ္မိဉ္ဇိ အနိဗ္ဗတ္တေ ဒွါရမ္ပိ အနိဗ္ဗတ္တမေဝ ဟောတိ။

ကာမာဝစရကုသလ ဒွါရကထာ

ကာယကမ္မဒွါရ

ဣမသ္မ ပနတ္ထသ္မ ပကာသနတ္ထံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ဒွါရကထာ ကထိတာ။ တတ္ထ တီဏိ ကမ္မာနိ တီဏိ ကမ္မဒွါရာနိ ပဉ္စ ဝိညာဏာနိ ပဉ္စ ဝိညာဏဒွါရာနိ ဆ ဖဿာ ဆ ဖဿဒွါရာနိ အဋ္ဌ အသံဝရာ အဋ္ဌ အသံဝရဒွါရာနိ အဋ္ဌ သံဝရာ အဋ္ဌ သံဝရဒွါရာနိ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ ဒသ အကုသလကမ္မပထာတိ ဣဒံ ဤကေ ဒွါရကထာယ မာတိကာဌပနံ နာမ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ တီဏိ ကမ္မာနိ ပဌမံ ဥတ္တာနိ၊ တာနိ ပန ဌပေတ္ဝာ အာဒိတော တာဝ တီဏိ ကမ္မဒွါရာနိ ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿိတာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? ကာယကမ္မဒွါရံ ဝစီကမ္မဒွါရံ မနောကမ္မဒွါရန္တိ။

၁–ကာဋဂန္ဓကာဒိဂန္ဓော (က)

တတ္ထ စတုဇ္ဇိဓေ ကာယော—ဥပါဒိန္နကော အာဟာရသမုဋ္ဌာနော ဥတုသမုဋ္ဌာနော စိတ္တသမုဋ္ဌာနောတိ။ တတ္ထ စက္ခာယတနာဒိနိ ဇိဝိတိန္ဒြိယ-ပရိယန္တာနိ အင်္ဂ ကမ္မသမုဋ္ဌာနရူပါနိဝိ, ကမ္မသမုဋ္ဌာနာနေဝ စတသော ဓာတုယော ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော သြဇာတိ အင်္ဂ ဥပါဒိန္နကကာယော နာမ၊ တာနေဝ အင်္ဂ အာဟာရဇာနိ အာဟာရသမုဋ္ဌာနိကကာယော နာမ၊ အင်္ဂ ဥတုဇာနိ ဥတုသမုဋ္ဌာနိကကာယော နာမ၊ အင်္ဂ စိတ္တဇာနိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနိက-ကာယော နာမ။

တေသု ကာယကမ္မဒ္ဝါရန္တိ နေဝ ဥပါဒိန္နကကာယသ နာမံ, န ဇုတရေသံ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနေသု ပန အင်္ဂသု ရူပေသု ဧကော ဝိညတ္တိ အတ္ထိ၊ ဇုဒံ ကာယ-ကမ္မဒ္ဝါရံ နာမ၊ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ကတမံ တံ ရူပံ ကာယဝိညတ္တိ၊ ယာ ကုသလ-စိတ္တသ ဝါ အကုသလစိတ္တသ ဝါ အဗျာကတစိတ္တသ ဝါ အဘိက္ကမန္တသ ဝါ ပဋိက္ကမန္တသ ဝါ အာလောကေန္တသ ဝါ ဝိလောကေန္တသ ဝါ သမိဉ္ဇေန္တသ[1] ဝါ ပသာရေန္တသ ဝါ ကာယသ ထမ္ဘနာ သန္ဆမ္ဘနာ သန္ဆဏ္ဍိတတ္တံ ဝိညတ္တိ ဝိညာပနာ ဝိညာပိတတ္တံ၊ ဇုဒံ တံ ရူပံ ကာယဝိညတ္တိ"တိ ၂။ "အဘိက္ကမိသာမိ ပဋိက္ကမိသာမိ"တိ ဟိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တတ္ထ ယာ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတု တန္နိဿိတော ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော သြဇာတိ ဇုမေသံ အင်္ဂန်ံ ရူပကလာပါနံ အဇ္ဈတ္တရေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝါယောဓာတု၊ သာ အတ္တနာ သဟဇာတံ ရူပကာယံ သန္ဆဏ္ဍေတိ သန္ဓာရေတိ စာလေတိ အဘိက္ကမာပေတိ ပဋိက္ကမာပေတိ။

တတ္ထ ဧကာဝဇ္ဇနဝီထိယံ သတ္တသု ဇဝနေသု ပဌမစိတ္တသမုဋ္ဌိတာ ဝါယော-ဓာတု အတ္တနာ သဟဇာတံ ရူပကာယံ သန္ဆဏ္ဍေတုံ သန္ဓာရေတုံ သက္ကောတိ၊ အပရာပရံ ပန စာလေတုံ န သက္ကောတိ။ ဒုတိယာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ သတ္တမစိတ္တေန ပန သမုဋ္ဌိတာ ဝါယောဓာတု ဟေဋ္ဌာ ဆဟိ စိတ္တေဟိ သမုဋ္ဌိတံ ဝါယောဓာတုံ ဥပတ္ထမ္ဘနပစ္စယံ လဘိတ္ဝာ အတ္တနာ သဟဇာတံ ရူပကာယံ သန္ဆဏ္ဍေတုံ သန္ဓာရေတုံ စာလေတုံ အဘိက္ကမာပေတုံ ပဋိက္ကမာပေတုံ အာလောကာပေတုံ ဝိလောကာပေတုံ သမိဉ္ဇာပေတုံ[2] ပသာရာပေတုံ သက္ကောတိ၊ တေန ဂမနံ နာမ ဇာယတိ၊ အာဂမနံ နာမ ဇာယတိ၊ ဂမနာဂမနံ နာမ ဇာယတိ၊ "ယောဇနံ ဂတော၊ ဒသယောဇနံ ဂတော"တိ ဝတ္တုမ္ပတံ အာပဇ္ဇာပေတိ။

၁–သမိဉ္ဇေန္တသ (သီ)၊ သမဉ္ဇန္တသ (က) ၂-အဘိ ၁-၁၇၇-ပိဋ္ဌေ။
၂–သမိဉ္ဇာပေတုံ (သီ)၊ သမဉ္ဇာပေတုံ (က)

ယထာ ဟိ သတ္တဟိ ယုဂေဟိ အာကမိုတဗ္ဗေ သကဋ္ဌေ ပဌမယုဂေ ယုတ္တဂေါဏာ ယုဂံ တာဝ သန္ဆမ္ဘေတုံ သန္ဓာရေတုံ သက္ကောန္တိ၊ စက္ကံ ပန နပ္ပဝဋ္ဌေန္တိ။ ဒုတိယာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ သတ္တမယုဂေ ပန ဂေါဏေ ယောဇေတွာ ယဒါ ဆေကော သာရထိ[၁] ဓုရေ နိသီဒိတွာ ယောတ္တာနိ အာဒါယ သဗ္ဗပုရိမတော ပဋ္ဌာယ ပတောဒလဋ္ဌိယာ ဂေါဏေ အာကောဋ္ဌေတိ၊ တဒါ သဗ္ဗေဝ ဧကဗလာ ဟုတ္ဝာ ဓုရဉ္ဇ သန္ဓာရေန္တိ၊ စက္ကာနိ စ ပဝဋ္ဌေန္တိ "သကဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ဒသယောဇနံ ဝီသတိယောဇနံ ဂတာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပါဒေန္တိ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ယော စိတ္တသမုဋ္ဌာနိကကာယော၊ န သော ဝိညတ္တိ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာယ ပန ဝါယောဓာတုယာ သဟဇာတံ ရူပကာယံ သန္ဆမ္ဘေတုံ သန္ဓာရေတုံ စာလေတုံ ပစ္စယော ဘဝိတုံ သမတ္ထော ဧကော အာကာရဝိကာရော အတ္ထိ၊ အယံ ဝိညတ္တိ နာမ။ သာ အဋ္ဌ ရူပါနိ ဝိယ န စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ။ ယထာ ပန အနိစ္စာဒိဘေဒါနံ ဓမ္မာနံ ဇရာမရဏတ္တာ "ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သခ်တ"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ ဝိညတ္တိတာယ သာပိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ နာမ ဟောတိ။

ဝိညာပနတ္တာ ပနေသာ ဝိညတ္တိတိ ဝုစ္စတိ။ ကိံ ဝိညာပေတိတိ။ ဧကံ ကာယိကကရဏံ။ စက္ခုပထသ္မိဉ္ဍိ ဌိတော ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ ဥက္ခိပတိ၊ သီသံ ဝါ ဘမုကံ ဝါ စာလေတိ။ အယံ ဟတ္ထာဒီနံ အာကာရော စက္ခုဝိညေယျော ဟောတိ၊ ဝိညတ္တိ ပန န စက္ခုဝိညေယျာ၊ မနောဝိညေယျာ ဧဝ။ စက္ခုနာ ဟိ ဟတ္ထ-ဝိကာရာဒိဝသေန ဝိပ္ပန္ဒမာနံ ဝဏ္ဏာရမ္မဏမေဝ ပဿတိ၊ ဝိညတ္တိံ ပန မနောဒွါရိကစိတ္တေန စိန္တေတွာ "ဣဒဉ္ဇိဒဉ္ဇ ဧသ ကာရေတိ မညေ"တိ ဇာနာတိ။

ယထာ ဟိ အရညေ နိဒါဃသမယေ ဥဒကဋ္ဌာနေ မနုဿာ "ဣမာယ သညာယ ဣဓ ဥဒကဿ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနိဿန္တီ"တိ ရုက္ခဂ္ဂေ တာလပဏ္ဏာဒီနိ ဗန္ဓာပေန္တိ၊ သုရာပါနဒွါရေ ဓဇံ ဥဿာပေန္တိ၊ ဥစ္စံ ဝါ ပန ရုက္ခံ ဝါတော ပဟရိတွာ စာလေတိ၊ အန္တောဥဒကေ မစ္ဆေ စလန္တေ ဥပရိ ဗုဗ္ဗုဋ္ဌကာနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ မဟောဃဿ ဂတမဂ္ဂပရိယန္တေ တိဏပဏ္ဏကသဋ္ဌံ[၂] ဥဿာရိတံ ဟောတိ။ တတ္ထ တာလပဏ္ဏဓဇသာခါစလနဗုဗ္ဗုဋ္ဌကတိဏပဏ္ဏကသဋ္ဌေ ဒိသွာ ယထာ စက္ခုနာ အဒိဋ္ဌမ္ပိ "ဧတ္ထ ဥဒကံ ဘဝိဿတိ၊ သုရာ ဘဝိဿတိ၊ အယံ ရုက္ခော ဝါတေန ပဟတော ဘဝိဿတိ၊ အန္တောဥဒကေ မစ္ဆော ဘဝိဿတိ၊

၁–သာရထိ (က)　　၂-တိဏပဏ္ဏသဋ္ဌံ (သီ)

ထွေကံ ဌာနံ အစ္ချောတ္ထရိတ္မာ သြဃော ဂတော ဘဝိဿတိ”တိ မနော-ဝိညာဏေန ဇာနာတိ၊ ဧဝမေဝ ဝိညတ္တိပိ နံ စက္ခုဝိညေယျာ၊ မနောဝိညေယျာဝ။ စက္ခုနာ ဟိ ဟတ္ထဝိကာရာဒိဝသေန ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ ဝဏ္ဏာရမ္မဏမေဝ ပဿတိ၊ ဝိညတ္တိ ံ ပန မနောဒ္ဝါရိကစိတ္တေန စိန္တေတ္မာ “ဣဒဉ္စိဒဉ္စ သေ ကာရေတိ မညေ”တိ ဇာနာတိ။

နံ ကေဝလဉ္စေသာ ဝိညာပနတော၀ ဝိညတ္တိ နာမ၊ ဝိညေယျတောပိ ပန ဝိညတ္တိယေ၀ နာမ။ အယဉ္စိ ပရေသံ အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ ပါကဋာ ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ သန္နိပတိတာ ဟိ သောဏသိင်္ဂါလကာက-ဂေါဏာဒယော ဒက္ခံ ဝါ လေဠုံ ဝါ ဂဟေတ္မာ ပဟရဏာကာရေ ဒဿိတေ “အယံ နော ပဟရိတုကာမော”တိ ဉတ္မာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယန္တိ။ ပါကာရကုဋ္ဋာဒိအန္တရိကဿ ံ ပန ပရဿ အပါကဋကာလောပိ အတ္ထိ၊ ကိဉ္စာပိ တသ္မိ ံ ခဏေ အပါကဋာ၊ သမ္မုခီဘူတာနံ ပန ပါကဋတ္တာ ဝိညတ္တိယေ၀ နာမ ဟောတိ။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနိကေ ပန ကာယေ စလန္တေ တိသမုဋ္ဌာနိကော စလတိ နစလတိတိ။ သောပိ တထေ၀ စလတိ, တံဂတိကော တဒနု၀တ္တကော၀ ဟောတိ။ ယထာ ဟိ ဉဒကေ ဂစ္ဆန္တေ ဉဒကေ ပတိတာနိ သုက္ခဒဏ္ဍကတိဏပဏ္ဏာဒီနိပိ ဉဒကဂတိကာနေ၀ ဘ၀န္တိ၊ တသ္မိ ံ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တိ၊ တိဋ္ဌန္တေ တိဋ္ဌန္တိ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝမေသာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနေသု ရူပေသု ဝိညတ္တိ **ကာယကမ္မဒ္ဝါရံ** နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယာ ပန တသ္မိ ံ ဒ္ဝါရေ သိဒ္ဓါ စေတနာ၊ ယာယ ပါဏံ ဟနတိ ၂၊ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ မိစ္ဆာစာရံ စရတိ၊ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဝိရမတိ။ ဣဒံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဧဝံ ပရ၀ါဒိမ္ပိ သတိ ကာယော ဒ္ဝါရံ၊ တမ္ပိ ဒ္ဝါရေ သိဒ္ဓါ စေတနာ ကာယကမ္မံ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါတိ ဒ္ဝေတတ္ထံ။ ပရ၀ါဒိမ္ပိ ပန အသတိ အမ္ပျာကတံ ဝါတိ တိကံ ပူရေတ္မာ၀ ဒ္ဝေတတ္ထံ။ တတ္ထ ယထာ နဂရဒ္ဝါရံ ကတဋ္ဌာနေယေ၀ တိဋ္ဌတိ၊ အဂ်္ဂလမတ္တမ္ပိ အပရာပရံ နံ သင်္ကမတိ၊ တေန တေန ပန ဒ္ဝါရေန မဟာဇနော သဉ္စရတိ၊ ဧဝမေ၀ ဒ္ဝါရေ ဒ္ဝါရံ နံ သဉ္စရတိ၊ ကမ္မံ ပန တသ္မိ ံ တသ္မိ ံ ဒ္ဝါရေ ဥပ္ပဇ္ဇနတော စရတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

> “ဒ္ဝါရေ စရန္တိ ကမ္မာနိ၊ နံ ဒ္ဝါရာ ဒ္ဝါရစာရိနော။
> တသ္မာ ဒ္ဝါရေဟိ ကမ္မာနိ၊ အညမညံ ဝ၀တ္ထိတာ”တိ။

၁-ပါကာရကုဋ္ဋာဒိအန္တရိတဿ (သီ) ၂-ဟာန္တိ (က)

တတ္ထ ကမ္မေနာပိ ဒွါရံ နာမံ လဘတိ၊ ဒွါရေနာပိ ကမ္မံ။ ယထာ ဟိ ဝိညာဏာဒီနံ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနာနိ ဝိညာဏဒွါရံ ဖဿဒွါရံ အသံဝရဒွါရံ သံဝရဒွါရန္တိ နာမံ လဘန္တိ၊ ဧဝံ ကာယကမ္မဿ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနံ ကာယကမ္မဒွါရန္တိ နာမံ လဘတိ။ ဝစီမနောကမ္မဒွါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယထာ ပန တသ္မိံ တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ သိမ္မလိဒေဝတာ ပလာသဒေဝတာ ပုစိမန္ဒဒေဝတာ ဖန္ဒနဒေဝတာတိ တေန တေန ရုက္ခေန နာမံ လဘတိ၊ ဧဝမေဝ ကာယဒွါရေန ကတံ ကမ္မမ္ပိ ကာယကမ္မန္တိ ဒွါရေန နာမံ လဘတိ၊ ဝစီကမ္မမနောကမ္မေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ အညော ကာယော အညံ ကမ္မံ၊ ကာယေန ပန ကတတ္တာ တံ ကာယကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ—

"ကာယေန စေ ကတံ ကမ္မံ၊ ကာယကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။
ကာယော စ ကာယကမ္မဉ္စ၊ အညမညံ ဝဝတ္ထိတာ။

သူစိယာ စေ ကတံ ကမ္မံ၊ သူစိကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။
သူစိ စ သူစိကမ္မဉ္စ၊ အညမညံ ဝဝတ္ထိတာ။

ဝါသိယာ စေ ကတံ ကမ္မံ၊ ဝါသိကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။
ဝါသိ စ ဝါသိကမ္မဉ္စ၊ အညမညံ ဝဝတ္ထိတာ။

ပုရိသေန စေ ကတံ ကမ္မံ၊ ပုရိသကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။
ပုရိသော စ ပုရိသကမ္မဉ္စ၊ အညမညံ ဝဝတ္ထိတာ။

ဧဝမေဝံ။

ကာယေန စေ ကတံ ကမ္မံ၊ ကာယကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။
ကာယော စ ကာယကမ္မဉ္စ၊ အညမညံ ဝဝတ္ထိတာ"တိ။

ဧဝံ သန္တေ နေဝ ဒွါရဝဝတ္ထာနံ ယုဇ္ဇတိ, န ကမ္မဝဝတ္ထာနံ။ ကထံ? ကာယဝိညတ္တိယဥိ "ဒွါရေ စရန္တိ ကမ္မာနီ"တိ ဝစနတော ဝစီကမ္မမ္ပိ ပဝတ္တတိ၊ တေနဿာ ကာယကမ္မဒွါရန္တိ ဝဝတ္ထာနံ န ယုတ္တံ။ ကာယကမ္မဉ္စ ဝစီဝိညတ္တိယမ္ပိ ပဝတ္တတိ၊ တေနဿ ကာယကမ္မန္တိ ဝဝတ္ထာနံ န ယုဇ္ဇတီတိ။ နော န ယုဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ယေဘုယျဝုတ္တိတာယ စေဝ တဗ္ဗဟုလဝုတ္တိတာယ စ။ ကာယကမ္မမေဝ ဟိ ယေဘုယျေန ကာယဝိညတ္တိယံ ပဝတ္တတိ, န ဣတရာနိ။ တသ္မာ ကာယ-ကမ္မဿ ယေဘုယျေန ပဝတ္တိတော တဿာ ကာယကမ္မဒွါရဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ၊ ဗြာဟ္မဏဂါမအမ္ဗဝနနာဂဝနာဒီနံ ဗြာဟ္မဏဂါမာဒိဘာဝေါ ဝိယာတိ ဒွါရ-ဝဝတ္ထာနံ ယုဇ္ဇတိ။ ကာယကမ္မံ ပန ကာယဒွါရမ္ပိယေဝ ဗဟုလံ ပဝတ္တတိ၊ အပ္ပံ

ဝစီဒ္ဒါရေ။ တသ္မာ ကာယဒ္ဒါရေ ဗဟုလံ ပဝတ္တိတော ဧတသ္မ ကာယကမ္မ-ဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ၊ ဝနစရကထုလ္လကုမာရိကာဒိဂေါစရာနံ ဝနစရကာဒိဘာဝေါ ဝိယာတိ ဧဝံ ကမ္မဝဝတ္ထာနမ္ပိ ယုဇ္ဇတိတိ။

ကာယကမ္မဒ္ဒါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝစီကမ္မဒ္ဒါရကထာ

ဝစီကမ္မဒ္ဒါရကထာယံ ပန စေတနာဝိရတိသဒ္ဒဝသေန တိဝိဓာ ဝါစာ နာမ။ တတ္ထ "စတူဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတာ ဝါစာ သုဘာသိတာ ဟောတိ၊ နော ဒုဗ္ဘာသိတာ၊ အနဝဇ္ဇာ စ အနုဝဇ္ဇာ စ ဝိညူန"န္တိ [1] အယံ စေတနာဝါစာ နာမ။ "ယာ စတူဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ အာရတိ ဝိရတိ။ပ။ အယံ ဝုစ္စတိ သမ္မာဝါစာ"တိ [2] အယံ ဝိရတိဝါစာ နာမ။ "ဝါစာ ဂိရာ ဗျပ္ပထော ဥဒီရဏံ ဃောသော ဃောသကမ္မံ ဝါစာ ဝစီဘေဒေါ"တိ [3] အယံ သဒ္ဒဝါစာ နာမ။ တာသု ဝစီကမ္မဒ္ဒါရန္တိ နေဝ စေတနာယ နာမံ, န ဝိရတိယာ။ သဟသဒ္ဒါ ပန ကော ဝိညတ္တိ အဏ္ဍိ၊ ဇာဒံ ဝစီကမ္မဒ္ဒါရံ နာမ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ကတမံ တံ ရူပံ ဝစီဝိညတ္တိ။ ယာ ကုသလစိတ္တသ္မ ဝါ အကုသလစိတ္တသ္မ ဝါ အဗျာကတစိတ္တသ္မ ဝါ ဝါစာ ဂိရာ ဗျပ္ပထော ဥဒီရဏံ ဃောသော ဃောသကမ္မံ ဝါစာ ဝစီဘေဒေါ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဝါစာ။ ယာ တာယ ဝါစာယ ဝိညတ္တိ ဝိညာပနာ ဝိညာပိတတ္တံ။ ဣဒံ တံ ရူပံ ဝစီဝိညတ္တိ"တိ [4]။

"ဣဒံ ဝက္ခာမိ ဧတံ ဝက္ခာမိ"တိ ဟိ ဝိတက္ကယတော ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒေါ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ န သောတဝိညေယ္ယော၊ မနောဝိညေယ္ယောတိ **မဟာ-အင်္ဂကထာယံ** အာဂတော။ အာဂမဋ္ဌကထာသု ပန **"ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒန္တိ** ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရဝသေန ဥပ္ပန္နံ ဝိပ္ပလပန္တာနံ [5] သုတ္တပ္ပမတ္တာဒီနံ သဒ္ဒံ။ **သုတ္တာ**တိ တံ သုတ္တာ၊ ယံ ဝိတက္ကယတော တဿ သော သဒ္ဒေါ ဥပ္ပန္နော၊ တဿ ဝသေန 'ဧဝမ္ပိ တေ မနော၊ ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော'တိ အာဒိသတိ"တိ ဝတ္တာ ဝတ္ထု။နိဝကထိတာနိ။ ပဋ္ဌာနေပိ "စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ သဒ္ဒါယတနံ သောတဝိညာဏဿ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော"တိ အာဂတံ။ တသ္မာ ဝိနာ ဝိညတ္တိယန္တနာယ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အသောတဝိညေယ္ယော ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒေါ နာမ နတ္ထိ။ "ဣဒံ

၁-သံ ၁-၁၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၁-၁၀၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-အဘိ ၁-၁၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိလပန္တာနံ (က)

ဝက္ခာမိ ဧတံ ဝက္ခာမီ”တိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပန စိတ္တံ ပဃဝိဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတု ဝဏ္ဏာ ဂန္ဓော ရသော သြဇာတိ အဋ္ဌ ရူပါနိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တေသံ အဇ္ဈတ္တိကရေ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ပထဝိဓာတု ဥပါဒိန္နကံ ဃဋ္ဋယမာနာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေန ဓာတုသင်္ဃဋ္ဋနေန သဟေဝ သဒ္ဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အယံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနသဒ္ဒေါ နာမ။ အယံ နဝိညတ္တိ၊ တဿာ ပန စိတ္တသမုဋ္ဌာနာယ ပထဝိဓာတုယာ ဥပါဒိန္နကဃဋ္ဋနသဒ္ဒေါ ဧကော အာကာရဝိကာရော အတ္ထိ။ အယံ ဝစီဝိညတ္တိ နာမ။ ဣတော ပရံ “သာ အဋ္ဌ ရူပါနိ ဝိယ နစိတ္တသမုဋ္ဌာနာ”တိအာဒိ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဓဝိ ဟိ တိဿ, ဒတ္တ, မိတ္တာတိ ပက္ကောသန္တဿ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ဝိညတ္တိံ မနောဒ္ဝါရိကစိတ္တေန စိန္တေတွာ “ဣဒ္ဓိဒ္ဓဲ သေ ကာရေတိ မညေ”တိ ဇာနာတိ။ ကာယဝိညတ္တိ ဝိယ စ အယမ္ပိ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ ပါကဋာ ဟောတိ။ “ဧဟိ ယာဟီ”တိ ဟိ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ တိရစ္ဆာနဂတာပိ “ဣဒံ နာမေသ ကာရေတိ မညေ”တိ ဥတ္တာ အာဂစ္ဆန္တိ စေဝ ဂစ္ဆန္တိ စ။ “တိသမုဋ္ဌာနိကကာယံ စာလေတိ နစာလေတိ”တိ အယံ ပန ဝါရော ဣဓ နလဗ္ဘတိ။ ပုရိမစိတ္တ-သမုဋ္ဌာနာယ ဥပတ္ထမ္ဘနကိစ္စမ္ပိ နတ္ထိ။ ယာ ပန တသ္မိံ ဝစီဒ္ဝါရေ သိဒ္ဓါ စေတနာ၊ .ယာယ မုသာ ကထေတိ၊ ပေသုညံ ကထေတိ၊ ဖရုသံ ကထေတိ၊ သမ္ဖံ ပလပတိ၊ မုသာဝါဒါဒိဟိ ဝိရမတိ။ ဣဒံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ ဣတော ပရံ သဗ္ဗံ ကမ္မဝဝတ္ထာနဉ္စ ဒွါရဝဝတ္ထာနဉ္စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဝစီကမ္မဒွါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

မနောကမ္မဒွါရကထာ

မနောကမ္မဒွါရကထာယံ ပန ကာမာဝစရာဒိဝသေန စတုဗ္ဗိဓော မနော မနော နာမ။ တတ္ထ ကာမာဝစရော စတုပညာသဝိဓော ဟောတိ၊ ရူပါဝစရော ပန္နရသဝိဓော၊ အရူပါဝစရော ဒွါဒသဝိဓော၊ လောကုတ္တရော အဋ္ဌဝိဓောတိ သဗ္ဗောပိ ဧကူနနဝုတိဝိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ “အယံ နာမ မနော မနောဒ္ဝါရံ နဟောတိ”တိ နဝတ္တဗ္ဗော။ ယထာ ဟိ “အယံ နာမ စေတနာ ကမ္မံ နဟောတိ”တိ နဝတ္တဗ္ဗာ၊ အန္တမသော ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိယုတ္တာပိ ဟိ စေတနာ **မဟာ-ပက်ရဏော** “ကမ္မ”န္တေဝ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ဧဝမေဝ “အယံ နာမ မနော မနောဒ္ဝါရံ နဟောတိ”တိ နဝတ္တဗ္ဗော။

ထွေ်ာဟ "ကမ်ံ နာမေတံ ကိ ံ ကရောတိ"တိ။ အာယူဟတိ အဘိသန်ရောတိ၊ ပိဏ်္ဍံ ကရောတိ၊ စေတေတိ ကပ္ပေတိ ပကပ္ပေတိတိ၊ ဧဝံ သန္တေ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ-စေတနာ ကိ ံ အာယူဟတိ အဘိသန်ရောတိ၊ ပိဏ်္ဍံ ကရောတိ၊ စေတေတိ ကပ္ပေတိ ပကပ္ပေတိတိ။ သဟဇာတဓမ္မေ။ သာပိ ဟိ သဟဇာတေ သမ္မယုတ္တ-ကွန္ဓေ အာယူဟတိ အဘိသန်ရောတိ၊ ပိဏ်္ဍံ ကရောတိ၊ စေတေတိ ကပ္ပေတိ ပကပ္ပေတိတိ။ ကိ ံ ဝါ ဤမိနာ ဝါဒေန [၁]၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန ဟေတံ ဝုတ္တံ။ ဤဒံ ပနေတ္ထ သန္နိဋ္ဌာနံ—တေဘူမကကုသလာကုသလော ဧကွန်တိ ံ သဝိဓော မနော မနောကမ္မဒ္ဒါရံ နာမ။ ယာ ပန တသ္မိ ံ မနောဒ္ဒါရေ သိဒ္ဓါ စေတနာ၊ ယာယ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒဿနာနိ စေဝ အနဘိဇ္ဈာအဗျာပါဒသမ္မာ-ဒဿနာနိ စ ဂဏှာတိ။ ဤဒံ မနောကမ်ံ နာမ။ ဤတော ပရံ သဗ္ဗံ ကမ္မဝဝတ္ထာနဉ္စ ဒ္ဒါရဝဝတ္ထာနဉ္စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန်။ ဤမာနိ တီဏိ ကမ္မဒ္ဒါရာနိ နာမ။

မနောကမ္မဒ္ဒါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကမ္မကထာ

ဤဒါနိ ယာနိ တီဏိ ကမ္မာနိ ဌပေတ္ဝာ ဤမာနိ ကမ္မဒ္ဒါရာနိ ဒဿိတာနိ၊ တာနိ အာဒိ ံ ကတ္ဝာ အဝသေသဿ ဒ္ဒါရကထာယ မာတိကာဌပနဿ ဝိတ္ထာရကထာ ဟောတိ၊ တီဏိ ဟိ ကမ္မာနိ ကာယကမ်ံ ဝစီကမ်ံ မနောကမ္မန်၊ ကိ ံ ပနေတံ ကမ်ံ နာမာတိ။ စေတ်နာ စေဝ ကေစ္ဆေ စ စေတနာသမ္မယုတ္တကာ ဓမ္မာ။ တတ္ထ စေတနာယ ကမ္မဘာဝေ ဤမာနိ သုတ္တာနိ—

"စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ်ံ ဝဒါမိ၊ စေတယိတ္ဝာ ကမ်ံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ၂။ ကာယေ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ သတိ ကာယ-သဉ္စေတနာဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ ဝါစာယ ဝါ အာနန္ဒ သတိ ဝစီသဉ္စေတနာဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ။ မနေ ဝါ အာနန္ဒ သတိ မနောသဉ္စေတနာဟေတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ [၃]။ တိဝိဓာ ဘိက္ခဝေ ကာယသဉ္စေတနာ အကုသလံ ကာယကမ်ံ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ စတုဗ္ဗိဓာ ဘိက္ခဝေ ဝစီသဉ္စေတနာ။ပ။ တိဝိဓာ ဘိက္ခဝေ မနောသဉ္စေတနာ အကုသလံ မနောကမ်ံ ဒုက္ခဝိပါကံ၊

၁-ဝါရေန (က) ၂-အံ ၂-၃၆၃၊ အဘိ ၄-၂၉၀--ဝိဇ္ဇေသု။
၃-သံ ၁-၂၇၅-ဝိဇ္ဇေ၊ အံ ၁-၄၇၆-ဝိဇ္ဇေ စ။

တိဝိဓာ ဘိက္ခဝေ ကာယသ္ဆေတနာ ကုသလံ ကာယကမ္မံ သုခုဒြယံ သုခဝိပါကံ။ စတုဗ္ဗိဓာ ဘိက္ခဝေ ဝစီသ္ဆေတနာ။ပ။ တိဝိဓာ ဘိက္ခဝေ မနောသ္ဆေတနာ ကုသလံ မနောကမ္မံ သုခုဒြယံ သုခဝိပါကံ[1]။ သစာယံ အာနန္ဒ သမိဒ္ဓိ မောဃပုရိသော ပါဋလိပုတ္တသ္သ[2] ပရိဗ္ဗာဇကသ္သ ဧဝံ ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရေယျ 'သ္ဆေတနိယံ အာဝုသော ပါဋလိပုတ္တ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ သုခဝေဒနိယံ သုခံ သော ဝေဒယတီ။ပ။အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ အဒုက္ခမသုခံ သော ဝေဒယတီ'တိ။ ဧဝံ ဗျာကရမာနော ခေါ အာနန္ဒ သမိဒ္ဓိ မောဃပုရိသော ပါဋလိပုတ္တသ္သ ပရိဗ္ဗာဇကသ္သ သမ္မာ ဗျာကရမာနော ဗျာကရေယျာ''တိ[3]။

ဤမာနိ တာဝ စေတနာယ ကမ္မဘာဝေ သုတ္တာနိ၊ စေတနာသမ္မယုတ္တဓမ္မာနံ ပန ကမ္မဘာဝေါ ကမ္မစတုက္ကေန ဒီပိတော။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ—

"စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မာနိ[4] မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပဝေဒိတာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ကဏှံ ကဏှဝိပါကံ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ သုက္ကံ သုက္ကဝိပါကံ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ကဏှသုက္ကံ ကဏှသုက္ကဝိပါကံ။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ အကဏှံ အသုက္ကံ အကဏှအသုက္ကဝိပါကံ ကမ္မက္ခယာယ[5] သံဝတ္တတိ[6]။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ အကဏှံ အသုက္ကံ အကဏှအသုက္ကဝိပါကံ ကမ္မက္ခယာယ သံဝတ္တတိ။ ယဒိဒံ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ အကဏှံ အသုက္ကံ အကဏှအသုက္ကဝိပါကံ ကမ္မက္ခယာယ သံဝတ္တတိ[7]။ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ အကဏှံ အသုက္ကံ အကဏှအသုက္ကဝိပါကံ ကမ္မက္ခယာယ သံဝတ္တတိ။ အယမေဝ အရိယော အင္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ အကဏှံ အသုက္ကံ အကဏှအသုက္ကဝိပါကံ ကမ္မက္ခယာယ သံဝတ္တတိ"တိ[8]။

ဧဝံ ဣမေ ဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်ပဉ္စဘေဒတော ပန္နရသ ဓမ္မာ ကမ္မစတုက္ကေန ဒီပိတာ။ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အနဘိဇ္ဈာ အဗျာပါဒေါ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ သဒ္ဓိံ ကေဝိသတိ စေတနာသမ္မယုတ္တကာ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-အဘိ ၄-၂၉၀-ဝိဇ္ဇေ၊ အံ ၃-၄၉၇-ဝိဇ္ဇေ ပန ထောကံ ဝိသဒိသံ။
၂-ပေါဋလိပုတ္တသ (က)၊ မ ၃-၂၅၁-ဝိဇ္ဇေ စ။ ၃- မ ၃-၂၅၁၊ အဘိ ၄-၂၉၀-ဝိဇ္ဇေသု။
၄-ကမ္မာနိ ယာနိ (သမ္မတ္ထ) ၅-ကမ္မံ ကမ္မက္ခယာယ (သမ္မတ္ထ)
၆-အံ ၁-၅၅၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၇-အံ ၁-၅၅၉-ဝိဇ္ဇေ။

တတ္ထ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဘဇာပိယမာနော ကာယကမ္မာဒိနိ တီဏိ ကမ္မာနိ ဘဇတိ။ ယဥ္ဥိ ကာယေန ဒုဿီလျံ အဇ္ဈာစရတိ၊ တမ္ပာ သံဝရော ကာယိကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယံ ဝါစာယ ဒုဿီလျံ အဇ္ဈာစရတိ၊ တမ္ပာ သံဝရော ဝါစသိကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ သမ္ဗာကမ္မန္တော ကာယကမ္မံ၊ သမ္ဗာဝါစာ ဝစီကမ္မံ။ တေသွိံ ဒွယေ ဂဟိတေ သမ္ဗာအာဇီဝေါ တပ္ပဂ္ဂိကတ္တာ ဂဟိတောဝ ဟောတိ။ ယံ ပန မနေန ဒုဿီလျံ အဇ္ဈာစရတိ၊ တမ္ပာ သံဝရော မာနသိကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပဝါယာမသတိသမာဓိဝသေန ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ။ အယံ ပဉ္စဝိဓောပိ မနောကမ္မံ နာမ။ ဧဝံ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဘဇာပိယမာနော တီဏိ ကမ္မာနိ ဘဇတိ။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဒွါရသံသန္ဒနံ နာမ ဟောတိ။ ကာယဝစီဒွါရေသု ဟိ စောပနံ ပတ္ဝာ ကမ္မပထံ အပတ္တာပိ အတ္ထိ၊ မနောဒွါရေ စ သမုဒါစာရံ ပတ္ဝာ ကမ္မပထံ အပတ္တာပိ အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေတ္ဝာ တံတံဒွါရပဂ္ဂိကမေဝ အကံသု။

တတြာယံ နယော—ယော "မိဂံ ဂမိဿာမိ"တိ ဓနုံ သဇ္ဇေတိ၊ ဇိယံ ဝဋ္ဋေတိ၊ သတ္တိံ နိသေတိ၊ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဝတ္ထံ ပရိဒဟတိ။ ဧတ္တာဝတာ ကာယဒွါရေ စောပနံ ပတ္တံ ဟောတိ။ သော အရညေ ဒိဝသံ စရိတ္ဝာ အန္တမသော သသဗိဠာရမတ္တာမ္ပိ န လဘတိ။ ဣဒံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ နာမ ဟောတိ န ဟောတီတိ။ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? ကမ္မပထံ အပတ္တတာယ၊ ကေဝလံ ပန ကာယဒုစ္စရိတံ နာမ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မဏ္ဍဂဟဏာဒီသု ပယောဂေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဝစီဒွါရေပိ "မိဂံ ဂမိဿာမိ၊ ဝေဂေန ဓနုအာဒိနိ သဇ္ဇေထာ"တိ အာဏာပေတ္ဝာ ပုရိမနယေနေဝ အရညေ ကိဉ္စိ အလဘန္တသ္မ ကိဉ္စာပိ ဝစီဒွါရေ စောပနံ ပတ္တံ၊ ကမ္မပထံ အပတ္တတာယ ပန ကာယကမ္မံ ၁ န ဟောတိ၊ ကေဝလံ ဝစီဒုစ္စရိတံ နာမ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

မနောဒွါရေ ပန ဝဓကစေတနာယ ဥပ္ပန္နမတ္တာယ ဧဝ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ သော စ ခေါ ဗျာပါဒဝသေန၊ န ပါဏာတိပါတဝသေန။ အကုသလဥ္ဥိ ကာယကမ္မံ ကာယဝစီဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိ၊ န မနောဒွါရေ။ တထာ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ။ အကုသလံ မနောကမ္မံ ပန တီသုပိ ဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိ။ တထာ ကုသလာနိ ကာယဝစီမနောကမ္မာနိ။

၁-ဝစီကမ္မံ (သီ၊ သျာ)

ကထံ? သဟတ္ထာ ဟိ ပါဏံ ဟနန္တသ်, အဒိန္နံ အာဒိယန္တသ်, မိစ္ဆာစာရံ စရန္တသ ကမ္မံ ကာယကမ္မမေဝ ဟောတိ၊ ဒွါရမ္ပိ ကာယဒွါရမေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ တာဝ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ကာယဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ တေဟိ ပန စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော စေတနာပက္ခိကာ ဝါ ဘဝန္တိ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါ။ "ဂစ္ဆ, ဣတ္ထန္နာမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟိ၊ ဣတ္ထန္နာမံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရာ"တိ အာဏာပေန္တသ ပန ကမ္မံ ကာယကမ္မံ ဟောတိ၊ ဒွါရံ ပန ဝစီဒွါရံ။ ဧဝံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ တေဟိ ပန စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော စေတနာပက္ခိကာ ဝါ ဘဝန္တိ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါ။ ဧတ္တေကာ[၁] အာစရိယာနံ သမာနတ္ထကထာ နာမ။

ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ "အကုသလံ ကာယကမ္မံ မနောဒွါရေပိ သမုဋ္ဌာတီ"တိ။ သော "တယော သင်္ဂဟေ အာရုဋ္ဌံ သုတ္တံ အာဟရာဟီ"တိ ဝုတ္တော ဣဒံ ကုလုမ္ဗသုတ္တံ နာမ[၂] အာဟရိ—

> "ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော အညိဿာ ကုစ္ဆိဂတံ ဂဗ္ဘံ ပါပကေန မနသာ အနုပေက္ခကော[၃] ဟောတိ 'အဟော ဝတာယံ[၄] ကုစ္ဆိဂတော ဂဗ္ဘော န သောတ္ထိနာ အဘိနိက္ခမေယျာ'တိ၊ ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ကုလုမ္ဗသ[၅] ဥပဃာတော ဟောတီ"တိ။

ဣဒံ သုတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ အာဟ "ဧဝံ စိန္တိတမတ္တေယေဝ မနသာ[၆] ကုစ္ဆိဂတော ဂဗ္ဘော ဖေဏပိဏ္ဍော ဝိယ ဝိလီယတိ၊ ဧတ္ထ ကုတော ကာယင်္ဂစောပနံ ဝါ ဝါစင်္ဂစောပနံ ဝါ၊ မနောဒွါရသ္မိံယေဝ ပန ဣဒံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ သမုဋ္ဌာတီ"တိ။

တမေနံ "တဝ သုတ္တသ အတ္ထံ တုလယိဿာမာ"တိ ဝတ္ဝာ ဧဝံ တုလယိံသု—တွံ ဣဒ္ဓိယာ ပရူပဃာတံ ဝဒေသိ၊ ဣဒ္ဓိ နာမ စေသာ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ မနောမယိဒ္ဓိ ဉာဏဝိပ္ပါရိဒ္ဓိ သမာဓိဝိပ္ပါရိဒ္ဓိ အရိယိဒ္ဓိ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိ တတ္ထ တတ္ထ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ

၁-ဧတ္တိကာ (သီ)
၂-ကုလုမ္ဗသုတ္တံ နာမ (က)
၃-အနုပေက္ခိတာ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၄၀-ပိဋ္ဌေ)
၄-အဟော ဝတဿာယံ (က)
၅-ကုလုမ္ဗသ (က)
၆-ပရသ (သီ)

ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိတိ ဒသဝိဓာ[၁]။ တတ္ထ ကတရံ ဣဒ္ဓိံ ဝဒေသီတိ။ ဘာဝနာမယန္တိ။ ကိံ ပန ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာ ပရူပဃာတကမ္မံ ဟောတီတိ။ အာမ၊ ဧကစ္စေ အာစရိယာ "ဧကဝါရံ ဟောတီ"တိ ဝဒန္တိ။ ယထာ ဟိ ပရံ ပဟရိတုကာမေန ဥဒကဘရိတေ ဃဋေ ခိတ္တေ ဃဋောပိ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဥဒကမ္ပိ နဿတိ၊ ဧဝမေဝ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာ ဧကဝါရံ ပရူပဃာတကမ္မံ ဟောတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ပန သာ နဿတီတိ။ အထ နံ "ဘာဝနာမယိဒ္ဓိယာ နေဝ ဧကဝါရံ, န ဒွေ ဝါရေ ပရူပဃာတကမ္မံ ဟောတီ"တိ ဝတ္ဝာ တံ သညတ္တိံ အာဂစ္ဆန္တံ[၂] ပုစ္ဆိံသု "ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ ကိံ ကုသလာ အကုသလာ အဗျာကတာ။ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ။ သဝိတက္ကသဝိစာရာ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ အဝိတက္ကအဝိစာရာ။ ကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာ အရူပါဝစရာ"တိ။

ဣမံ ပန ပဉ္ဍံ ယော ဇာနာတိ၊ သော ဧဝံ ဝက္ခတိ "ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ ကုသလာ ဝါ ဟောတိ အဗျာကတာ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယာ ဧဝ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ဧဝ၊ ရူပါဝစရာ ဧဝါ"တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော "ပါဏာတိပါတစေတနာ ကုသလာဒီသု ကတရံ ကောဋ္ဌာသံ ဘဇတီ"တိ။ ဇာနန္တော ဝက္ခတိ "ပါဏာတိပါတစေတနာ အကုသလာ ဧဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနီယာ ဧဝ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရာ ဧဝ၊ ကာမာဝစရာ ဧဝါ"တိ။ ဧဝံ သန္တေ တဝ ပဉ္ဍော နေဝ ကုသလတ္တိကေန သမေတိ၊ န ဝေဒနာတ္တိကေန, န ဝိတက္ကတ္တိကေန, န ဘူမန္တရေနာတိ။

ကိံ ပန ဧဝံ မဟန္တံ သုတ္တံ နိရတ္ထကန္တိ။ နော နိရတ္ထကံ။ တ္ဝံ ပနဿ အတ္ထံ န ဇာနာသိ၊ **ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော**တိ ဧတ္ထ ဟိ နေဝ ဘာဝနာမယိဒ္ဓိ အဓိပ္ပေတာ၊ အာထဗ္ဗဏိဒ္ဓိ[၃] ပန အဓိပ္ပေတာ။ သာ ဟိ ဧတ္ထ လဗ္ဘမာနာ လဗ္ဘတိ။ သာ ပန ကာယဝစီဒ္ဓါရာနိ မုဉ္ဇိတ္ဝာ ကာတုံ န သက္ကာ၊ အာထဗ္ဗဏိဒ္ဓိကာ ဟိ သတ္တာဟံ အလောဏကံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဒဗ္ဗေ အတ္ထရိတ္ဝာ ပထဝိယံ သယမာနာ တပံ စရိတ္ဝာ[၄] သတ္တမေ ဒိဝသေ သုသာနဘူမိံ သဇ္ဇေတ္ဝာ သတ္တမေ ပဒေ ဌတ္ဝာ ဟတ္ထံ ဝဋ္ဌေတ္ဝာ ဝဋ္ဌေတ္ဝာ မုခေန ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပန္တိ၊ အထ နေသံ ကမ္မံ သမိဇ္ဈတိ။ ဧဝံ အယမ္ပိ ဣဒ္ဓိ ကာယဝစီဒ္ဓါရာနိ မုဉ္ဇိတ္ဝာ ကာတုံ န သက္ကာတိ "န ကာယကမ္မံ မနောဒ္ဓါရေ သမုဋ္ဌာတီ"တိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ။

၁-ခု ၉-၃၈၃-ပိဋ္ဌေ။
၂-အဂစ္ဆန္တံ (သျာ၊ က)
၃-အထဗ္ဗဏိဒ္ဓိ (သီ)၊ အာထဗ္ဗနိဒ္ဓိ (သျာ၊ က)
၄-ပစ္စရိတ္ဝာ (က)

ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ပန မုသာဝါဒါဒီနိ ကထေန္တဿ ကမ္မံ ဝစီကမ္မံ၊ ဒွါရံ ပန ကာယဒွါရံ ဟောတိ။ ဧဝံ အကုသလံ ဝစီကမ္မမ္ပိ ကာယဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ တေဟိ ပန စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော စေတနာ-ပက္ခိကာ ဝါ ဘဝန္တိ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါ။ ဝစီဘေဒံ ပန ကတ္ဝာ မုသာဝါဒါဒီနိ ကထေန္တဿ ကမ္မမ္ပိ ဝစီကမ္မံ၊ ဒွါရမ္ပိ ဝစီဒွါရမေဝ။ ဧဝံ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ ဝစီဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ တေဟိ ပန စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော စေတနာပက္ခိကာ ဝါ ဘဝန္တိ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါ။ တ္တေကာ အာစရိယာနံ သမာနတ္ထကထာ နာမ။

ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ "အကုသလံ ဝစီကမ္မံ မနောဒွါရေပိ သမုဋ္ဌာတီ"တိ။ သော "တယော သင်္ဂဟေ အာရုဋ္ဌံ သုတ္တံ အာဟရာဟီ"တိ ဝုတ္တော ဇုဒံ ဥပေါသထက္ခန္ဓကတော သုတ္တံ အာဟရိ—

"ယော ပန ဘိက္ခု ယာဝတတိယံ အနုဿာဝိယမာနေ သရမာနော သန္တိံ အာပတ္တိံ နာဝိကရေယျ၊ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ ဟောတီ"တိ[၁]။

ဇုဒံ သုတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ အာဟ "ဧဝံ အာပတ္တိံ အနာဝိကရောန္တော တုဏ္ဍီ-ဘူတောဝ အည်ံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ တ္ထေ ကုတော ကာယင်္ဂစောပနံ ဝါ ဝါစင်္ဂစောပနံ ဝါ၊ မနောဒွါရသ္မိံယေဝ ပန ဇုဒံ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ သမုဋ္ဌာတီ"တိ။

သော ဝတ္တဗ္ဗော "ကိံ ပနေတံ သုတ္တံ နေယျတ္ထံ, ဥဒါဟု နီတတ္ထ"န္တိ။ နီတတ္ထမေဝ မယ္ပံ သုတ္တန္တိ။ သော "မာ ဧဝံ အဝစ၊ တုလယိဿာမဿ အတ္ထ"န္တိ ဝတ္ဝာ ဧဝံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော "သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ကိံ ဟောတီ"တိ။ ဇာနန္တော "သမ္ပဇာန-မုသာဝါဒေ ဒုက္ကဋ္ဌံ ဟောတီ"တိ ဝက္ခတိ။ တတော ဝတ္တဗ္ဗော "ဝိနယဿ ဒ္ဝေ မူလာနိ ကာယော စ ဝါစာ စ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဟိ သဗ္ဗာပတ္တိယော ဇုမေသုယေဝ ဒ္ဝီသု ဒွါရေသု ပညတ္တာ၊ မနောဒွါရေ အာပတ္တိပညပနံ နာမ နတ္ထိ၊ တ္ဝံ အတိဝိယ ဝိနယေ ပကတညူ၊ ယော သတ္ထာရာ အပညတ္တေ ဌာနေ အာပတ္တိံ ပညပေသိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဗ္ဘာစိက္ခသိ၊ ဇိနစက္ကံ ပဟရသီ"တိ-အာဒိဝစနေဟိ နိဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဝာ ဥတ္တရိ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော "သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ကိရိ-ယတော သမုဋ္ဌာတိ, ဥဒါဟု အကိရိယတော"တိ။ ဇာနန္တော "ကိရိယတော"တိ ဝက္ခတိ၊တတော ဝတ္တဗ္ဗော "အနာဝိကရောန္တော[၂] ကတရံ ကိရိယံ ကရောတီ"တိ။ အဒ္ဓါ ဟိ ကိရိယံ အပဿန္တော ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇိဿတိ၊ တတော ဇုမဿ

၁-ဝိ ၃-၁၄၁-ပိဋ္ဌေ။　　၂-အနာဝိကရောန္တော (သီ)

သုတ္တသ အတ္ထေန သညာပေတမ္ဗော။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော—ယွာယံ “သမ္ဖဿနမုသာဝါဒေါ ဟောတိ”တိ ဝုတ္တော၊ သော အာပတ္တိတော ကိံ ဟောတိ၊ ကတရာပတ္တိ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဒုက္ကဋာပတ္တိ ဟောတိ၊ သာ စ ခေါ နမုသာဝါဒလက္ခဏေန၊ ဘဂဝတော ပန ဝစနေန ဝစီဒ္ဝါရေ အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ အာပတ္တိ ဟောတီတိ ဝေဒိတမ္ဗော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“အနာလပန္တော မနုဇေန ကေနစိ၊
ဝါစာဂိရံ နော စ ပရေ ဘဏေယျ။
အာပဇ္ဇေယျ ဝါစသိကံ နု ကာယိကံ၊
ပဋ္ဌာ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ။

ဧဝံ “အကုသလံ ဝစီကမ္မံ နု မနောဒ္ဝါရေ သမုဋ္ဌာတီ”တိ နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တွာ။

ယဒါ ပန အဘိဇ္ဈာသဟဂတေန စေတသာ ကာယဂ်ံ စောပေန္တော ဟတ္ထဂ္ဂါဟာဒိနိ ကရောတိ၊ ဗျာပါဒသဟဂတေန စေတသာ ဒဏ္ဍုပရာမာသာဒိနိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသဟဂတေန စေတသာ “ခန္ဓသိဝါဒယော သေဋ္ဌာ”တိ တေသံ အာဒိ-ဝါဒနအန္ဓလိကမဉ္ဇူတပိဋ္ဌကပရိဘဏ္ဍာဒိနိ ၂ ကရောတိ၊ တဒါ ကမ္မံ မနောကမ္မံ ဟောတိ၊ ဒ္ဝါရံ ပန ကာယဒ္ဝါရံ။ ဧဝံ အကုသလံ မနောကမ္မံ ကာယဒ္ဝါရေ သမုဋ္ဌာတိ၊ စေတနာ ပနေတ္ထ အဇ္ဈောဟာရိကာ။

ယဒါ ပန အဘိဇ္ဈာသဟဂတေန စေတသာ ဝါစဂ်ံ စောပေန္တော “အဟော ဝတ ယံ ပရဿ၊ တံ မမဿာ”တိ ပရဝိတ္တူပကရဏံ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ ဗျာပါဒ-သဟဂတေန စေတသာ “ဣမေ သတ္တာ ဟညန္တု၊ ဝါ ဗဇ္ဈန္တု၊ ဝါ[1] ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တု၊ ဝါ၊ မာ ဝါ အဟေသု”န္တိ ဝဒတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသဟဂတေန စေတသာ “နတ္ထိ ဒိန္နံ နတ္ထိ ယိဋ္ဌ”န္တိအာဒိနိ ဝဒတိ၊ တဒါ ကမ္မံ မနောကမ္မံ ဟောတိ၊ ဒ္ဝါရံ ပန ဝစီဒ္ဝါရံ။ ဧဝံ အကုသလံ မနောကမ္မံ ဝစီဒ္ဝါရေ သမုဋ္ဌာတိ၊ စေတနာ ပနေတ္ထ အဇ္ဈောဟာရိကာ။

ယဒါ ပန ကာယဂ်ံဝါစဂ်ါနိ အစောပေတ္ဝာ ရဟော နိသိန္နော အဘိဇ္ဈာ-ဗျာပါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသဟဂတာနိ စိတ္တာနိ ဥပ္ပါဒေတိ၊ တဒါ ကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ ဒ္ဝါရမ္ပို မနောဒ္ဝါရမေဝ။ ဧဝံ အကုသလံ မနောကမ္မံ မနောဒ္ဝါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ စေတနာဝိ စေတနာသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာဝိ မနောဒ္ဝါရေ-ယေဝ သမုဋ္ဌဟန္တိ။ ဧဝံ အကုသလံ မနောကမ္မံ တီသုပိ ဒ္ဝါရေသု သမုဋ္ဌာတီတိ ဝေဒိတမ္ဗံ။

၁-ဝိ ၅-၃၇၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-....ဘူဘဝိတ္ထိက....(သီ) ၃-ဝဗ္ဈန္တု၊ ဝါ (သီ၊သျာ)

ယံ ပန ဝုတ္တံ "တထာ ကုသလာနိ ကာယဝစီမနောကမ္မာနိ"တိ၊ တတြာယံ နယော—ယဒါ ဟိ ကေနစိ ကာရဏေန ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တော "ပါဏာတိ-ပါတာ အဒိန္နာဒါနာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမီ"တိ ဇ္ဈာနံ သိက္ခာပဒါနိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဂဏှာတိ၊ တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရမ္ပိ ကာယဒွါရမေဝ။ ဧဝံ ကုသလံ ကာယကမ္မံ ကာယဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ၊ တေဟိ စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ အနဘိဇ္ဈာဒယော စေတနာပကွိကာ ဝါ ဟောန္တိ အဗ္ဘောဟာရိကာ ဝါ။

ယဒါ ပန တာနေဝ သိက္ခာပဒါနိ ဝစီဘေဒံ ကတ္ဝာ ဂဏှာတိ၊ တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရံ ပန ဝစီဒွါရံ ဟောတိ။ ဧဝံ ကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ၊ တေဟိ စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ အနဘိဇ္ဈာဒယော စေတနာပကွိကာ ဝါ ဟောန္တိ အဗ္ဘောဟာရိကာ ဝါ။

ယဒါ ပန တေသု သိက္ခာပဒေသု ဒိယျမာနေသု ကာယဂ်ဝါစဂ်ါနိ အစောပေတ္ဝာ မနသာဝ "ပါဏာတိပါတာ အဒိန္နာဒါနာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမီ"တိ ဂဏှာတိ၊ တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရံ ပန မနောဒွါရံ ဟောတိ။ ဧဝံ ကုသလံ ကာယကမ္မံ မနောဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ၊ တေဟိ စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ အနဘိဇ္ဈာဒယော စေတနာပကွိကာ ဝါ ဟောန္တိ အဗ္ဘောဟာရိကာ ဝါ။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီအာဒီနိ ပန စတ္တာရိ သိက္ခာပဒါနိ ဝုတ္တာနယေနေဝ ကာယာဒီဟိ ဂဏှန္တဿ ကုသလံ ဝစီကမ္မံ တီသု ဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇ္ဈာပိ အနဘိဇ္ဈာဒယော စေတနာပကွိကာ ဝါ ဟောန္တိ အဗ္ဘောဟာရိကာ ဝါ။

အနဘိဇ္ဈာဒိသဟဂတေဟိ ပန စိတ္တေဟိ ကာယဂ်ံ စောပေတ္ဝာ စေတိယဂ်ဏ-သမ္မဇ္ဇနဂန္ဓမာလာဒိပူဇနစေတိယဝန္ဒနာဒီနိ ကရောန္တဿ ကမ္မံ မနောကမ္မံ ဟောတိ၊ ဒွါရံ ပန ကာယဒွါရံ။ ဧဝံ ကုသလံ မနောကမ္မံ ကာယဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ၊ စေတနာ ပနေတ္ထ အဗ္ဘောဟာရိကာ။ အနဘိဇ္ဈာသဟဂတေန စိတ္တေန ဝါစဂ်ံ စောပေတ္ဝာ "အဟော ဝတ ယံ ပရဿ ဝိတ္တူပကရဏံ၊ နံ တံ မမဿာ"တိ[1] အနဘိဇ္ဈာယတော, အဗျာပါဒသဟဂတေန စိတ္တေန "သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ အဗျာပဇ္ဈာ[2] အနီဃာ သုခီ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တု"တိ ဝဒန္တဿ, သမ္မာ-ဒိဋ္ဌိသဟဂတေန စိတ္တေန "အတ္ထိ ဒိန္နံ"န္တိအာဒီနိ ဉဒါဟရန္တဿ ကမ္မံ မနောကမ္မံ ဟောတိ၊ ဒွါရံ ပန ဝစီဒွါရံ။ ဧဝံ ကုသလံ မနောကမ္မံ ဝစီဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ၊

၁-တံ မမဿာတိ (သီ၊ က)

၂-အဗျာပဇ္ဈာ (သီ)

စေတနာ ပနေတ္ထ အဗ္ဗောဟာရိကာ။ ကာယဂ်ဝါစဂ်ါနိ ပန အစောပေတ္ဝာ ရဟော နိသိန္နဿ မနသာဝ အနဘိဇ္ဈာဒိသဟဂတာနိ စိတ္တာနိ ဥပ္ပါဒေန္တဿ ကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ ဒွါရမ္ပိ မနောဒွါရမေဝ။ ဧဝံ ကုသလံ မနောကမ္မံ မနောဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ စေတနာပိ စေတနာသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာပိ မနောဒွါရေယေဝ သမုဋ္ဌဟန္တိ။

တတ္ထ အာဏတ္တိသမုဋ္ဌိတေသု ပါဏာတိပါတအဒိန္နာဒါနေသု ကမ္မပ္ပိ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရမ္ပိ ကမ္မဝသေနေဝ "ကာယဒွါရ"န္တိ ဝဒန္တော ကမ္မံ ရက္ခတိ၊ ဒွါရံ ဘိန္ဒတိ နာမ။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သမုဋ္ဌိတေသု မုသာဝါဒါဒိသု ဒွါရမ္ပိ ကာယဒွါရံ၊ ကမ္မမ္ပိ ဒွါရဝသေနေဝ "ကာယကမ္မ"န္တိ ဝဒန္တော ဒွါရံ ရက္ခတိ၊ ကမ္မံ ဘိန္ဒတိ နာမ။ တသ္မာ "ကမ္မံ ရက္ခာမီ"တိ ဒွါရံ နဘိန္ဒိတဗ္ဗံ၊ "ဒွါရံ ရက္ခာမီ"တိ ကမ္မံ နဘိန္ဒိတဗ္ဗံ၊ ယထာဝုတ္တေနေဝ ပန နယေန ကမ္မဒ္ဓ ဒွါရဒ္ဓ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကထေန္တော ဟိ နေဝ ကမ္မံ နဒွါရံ ဘိန္ဒတီတိ။

ကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣဒါနိ ပဒ္ဓ ဝိညာဏာနိ ပဒ္ဓဝိညာဏဒွါရာနိတိအာဒီသု စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏံ ဃာနဝိညာဏံ ဇိဝှါဝိညာဏံ ကာယဝိညာဏန္တိ ဣမာနိ ပဒ္ဓ ဝိညာဏာနိ နာမ။ စက္ခုဝိညာဏဒွါရံ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ-ဝိညာဏဒွါရန္တိ ဣမာနိ ပဒ္ဓ ဝိညာဏဒွါရာနိ နာမ။ ဣမေသံ ပဒ္ဓန္နံ ဒွါရာနံ ဝသေန ဥပ္ပန္နာ စေတနာ နေဝ ကာယကမ္မံ ဟောတိ, နဝစီကမ္မံ၊ မနောကမ္မမေဝ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စက္ခုသမ္ဖဿော သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မနောသမ္ဖဿောတိ ဣမေ ပန ဆ သမ္ဖဿာ နာမ။ စက္ခုသမ္ဖဿဒွါရံ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မနောသမ္ဖဿဒွါရန္တိ ဣမာနိ ဆ သမ္ဖဿဒွါရာနိ နာမ။

စက္ခုအသံဝရော သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ပသာဒကာယ၊ စေဝပနကာယ-အသံဝရော ဝါစာအသံဝရော မနောအသံဝရောတိ ဣမေ အဋ္ဌ အသံဝရာ နာမ။ တေ အတ္ထတော ဒုဿီလျံ မုဋ္ဌဿစ္စံ အညာဏံ အက္ခန္တိ ကောသဇ္ဇန္တိ ဣမေ ပဒ္ဓ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။ တေသု ဧကဓမ္မောပိ ပဒ္ဓဒွါရေ ဝေဋ္ဌမ္ဗနပရိယော-သာနေသု စိတ္တေသု နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇဝနက္ခဏေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇဝနေ ဥပ္ပန္နောပိ ပဒ္ဓဒွါရေ "အသံဝရော"တိ ဝုစ္စတိ။

စက္ခုဝိညာဏသဟဂတော ဟိ ဖဿော စက္ခုသမ္ဖဿော နာမ၊ စေတနာ မနောကမ္မံ နာမ၊ တံ စိတ္တံ မနောကမ္မဒွါရံ နာမ။ ဣတ္ထေ ပဒ္ဓဝိဓော အသံဝရော

နတ္ထိ။ သမ္ပဋိစ္ဆနသဟဇာတော ဖဿော မနောသမ္ဖဿော နာမ၊ စေတနာ မနောကမ္မံ နာမ၊ တံ စိတ္တံ မနောကမ္မဒွါရံ နာမ။ ဣဿာပိ အသံဝရော နတ္ထိ။ သန္တီရဏဝေါဋ္ဌပ္ပနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဇဝနသဟဇာတော ပန ဖဿော မနောသမ္ဖဿော နာမ၊ စေတနာ မနောကမ္မံ နာမ၊ တံ စိတ္တံ မနောကမ္မဒွါရံ နာမ။ ဣဿ အသံဝရော စက္ခုအသံဝရော နာမ ဟောတိ။ သောတ-ဃာနဇိဝှါပသာဒကာယဒွါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယဒါ ပန ရူပါဒိသု အညတရာရမ္မဏံ မနောဒွါရိကဇဝနံ ဝိနာ ဝစီဒွါရေန သုဒ္ဓံ ကာယဒွါရသမ်ိတံ စောပနံ ပါပယမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ တေန စိတ္တေန သဟဇာတော ဖဿော မနောသမ္ဖဿော နာမ၊ စေတနာ ကာယကမ္မံ နာမ၊ တံ ပန စိတ္တံ အဗျော-ဟာရိကံ၊ စောပနသ ဥပ္ပန္နတ္တာ "မနောဒွါရ"န္တိ သင်္ခံ န ဂစ္ဆတိ။ ဣဿ အသံဝရော စောပနကာယအသံဝရော နာမ။ ယဒါ တာဒိသံယေဝ ဇဝနံ ဝိနာ ကာယဒွါရေန သုဒ္ဓံ ဝစီဒွါရသမ်ိတံ စောပနံ ပါပယမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ တေန စိတ္တေန သဟဇာတော ဖဿော မနောသမ္ဖဿော နာမ၊ စေတနာ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ တံ ပန စိတ္တံ အဗျောဟာရိကံ၊ စောပနသ ဥပ္ပန္နတ္တာ "မနောဒွါရ"န္တိ သင်္ခံ န ဂစ္ဆတိ။ ဣဿ အသံဝရော ဝါစာအသံဝရော နာမ။ ယဒါ ပန တာဒိသံ ဇဝနစိတ္တံ ဝိနာ ကာယဝစီဒွါရေဟိ သုဒ္ဓံ မနောဒွါရမေဝ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ တေန စိတ္တေန သဟဇာတော ဖဿော မနော-သမ္ဖဿော နာမ၊ စေတနာ မနောကမ္မံ နာမ၊ တံ ပန စိတ္တံ မနောကမ္မ-ဒွါရံ နာမ။ ဣဿ အသံဝရော မနောအသံဝရော နာမ။ ဣတိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ အသံဝရာနံ ဝသေန စက္ခုအသံဝရဒွါရံ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ပသာဒ-ကာယ၊ စောပနကာယ၊ ဝါစာ၊ မနောအသံဝရဒွါရန္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌ အသံဝရ-ဒွါရာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

စက္ခုသံဝရော သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ပသာဒကာယ၊ စောပနကာယ၊ ဝါစာ၊ မနောသံဝရောတိ ဣမေ ပန အဋ္ဌ သံဝရာ နာမ။ တေ အတ္ထတော သီလံ သတိ ဉာဏံ ခန္တိ ဝီရိယန္တိ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။ တေသုပိ ကေဓမ္မောပိ ပဉ္စဒွါရေ ဝေါဋ္ဌပ္ပနပရိယောသာနေသု စိတ္တေသု နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇဝနကွဏေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇဝနေ ဥပ္ပန္နောပိ ပဉ္စဒွါရေ "သံဝရော"တိ ဝုစ္စတိ။ တသ သမ္ဖဿောပိ စက္ခုဝိညာဏသဟဇာတော ဟိ ဖဿော စက္ခု-သမ္ဖဿောတိအာဒိနာ အသံဝရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ သံဝရာနံ ဝသေန စက္ခုသံဝရဒွါရံ။ပ။ မနောသံဝရဒွါရန္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌ သံဝရဒွါရာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အကုသလကမ္မပထကထာ

ပါဏာတိပါတော အဒိန္နာဒါနံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော မုသာဝါဒေါ ပိသုဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ[1] သမ္ဖပ္ပလာပေါ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီတိ ဣမေ ပန ဒသ အကုသလကမ္မပထာ နာမ။

တတ္ထ ပါဏသ္သ အတိပါတော[2] **ပါဏာတိပါတော** နာမ၊ ပါဏဝန္တေ ပါဏသ္ညာတော်တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပါဏောတိ စေတ္ထ ဝေါဟာရတော သတ္တော၊ ပရမတ္ထတော ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ တသ္မိံ ပန ပါဏေ ပါဏသညိနော ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ကာယဝစီဒွါရာနံ အညတရဒွါရပ္ပဝတ္တာ ဝဓကစေတနာ ပါဏာတိပါတော။ သော ဂုဏဝိရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒီသု ပါဏေသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ ကသ္မာ၊ ပယောဂမဟန္တတာယ ပယောဂသမတ္တေါ ဝတ္ထုမဟန္တတာယ။ ဂုဏဝန္တေသု မနုဿာဒီသု အပ္ပဂုဏေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာဂုဏေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ သရီရဂုဏာနံ ပန သမဘာဝေ သတိ ကိလေသာနံ ဥပက္ကမာနဉ္စ မုဒုတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ တိဗ္ဗတာယ မဟာသာဝဇ္ဇောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တသ္သ ပဉ္စ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ ပါဏော ပါဏသညိတာ ဝဓကစိတ္တံ ဥပက္ကမော တေန မရဏန္တိ။ ဆ ပယောဂါ သာဟတ္ထိကော အာဏတ္တိကော နိဿဂ္ဂိယော ထာဝရော ဝိဇ္ဇာမယော ဣဒ္ဓိမယောတိ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ ဝိတ္ထာရိယမာနေ အတိပပဉ္စော ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ နာ ဝိတ္ထာရယာမ အညဉ္စ ဇဝရူပံ၊ အတ္ထိကေဟိ ပန သမန္တပါသာဒိကံ **ဝိနယဋ္ဌကထံ** သြလောကေတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗံ။

အဒိန္နသ္သ အာဒါနံ **အဒိန္နာဒါနံ၊** ပရသဟရဏ်ံ[3] ထေယ္ယံ စောရိကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ အဒိန္နန္တိ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ယတ္ထ ပရော ယထာကာမကာရိတံ အာပဇ္ဇန္တော အဒဏ္ဍာရဟော အနုပဝဇ္ဇော စ ဟောတိ၊ တသ္မိ[4] ပရပရိဂ္ဂဟိတေ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိနော တဒါဒါယကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ထေယ္ယစေတနာ အဒိန္နာဒါနံ။ တံ ဟိနေ ပရသန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ ပဏီတေ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ ကသ္မာ၊ ဝတ္ထုပဏီတတာယ။ ဝတ္ထုသမတ္တေ သတိ ဂုဏာဓိကာနံ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ တံတံဂုဏာဓိကံ ဥပါဒါယ တတော တတော ဟီနဂုဏာဿ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ။

၁-ပိသုဏာ ဝါစာ ဖရုသာ ဝါစာ (သီ၊ သျာ)
၂-ပရသံဟရဏ်ံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၇၀-ပိဋ္ဌေ)
၃-အတိဝ ပါတော (က)
၄-တသ္မိံ ပန (သီ၊ သျာ)

တဿ ပဉ္စ သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ ထေယျစိတ္တံ ဥပက္ကမော တေန ဟရဏန္တိ။ ဆ ပယောဂါ သာဟတ္ထိကာ-ဒယောဝ။ တေ စ ခေါ ယထာနုရူပံ ထေယျာဝဟာရော ပသယ္ဟာဝဟာရော ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရော ပရိကပ္ပါဝဟာရော ကုသာဝဟာရောတိ ဣမေသံ ပဉ္စန္နံ အဝဟာရာနံ ဝသေန ပဝတ္တန္တိ အယမေတ္ထ သခ်ပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမန္တပါသာဒိကာယံ ဝုတ္တော။

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရောတိ ဧတ္ထ ပန **ကာမေသူ**တိ မေထုနသမာစာရေသု။ **မိစ္ဆာစာရော**တိ ဧကန္တနိန္ဒိတော လာမကာစာရော။ လက္ခဏတော ပန အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပါယေန ကာယဒ္ဓါရပ္ပဝတ္တာ အဂမနီယဋ္ဌာနဝိတိက္ကမစေတနာ **ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော**။

တတ္ထ **အဂမနီယဋ္ဌာနံ** နာမ ပုရိသာနံ တာဝ မာတုရက္ခိတာ ပိတုရက္ခိတာ မာတာပိတုရက္ခိတာ ဘာတုရက္ခိတာ ဘဂိနိရက္ခိတာ ဉာတိရက္ခိတာ ဂေါတ္တ-ရက္ခိတာ ဓမ္မရက္ခိတာ သာရက္ခာ သပရိဒဏ္ဍာတိ မာတုရက္ခိတာဒယော ဒသ, ဓနက္ကိတာ ဆန္ဒဝါသိနီ ဘောဂဝါသိနီ ပဋဝါသိနီ ဩဒပတ္တကိနီ ဩဘဋ-စုမ္ဗဋာ ဒါသီ စ ဘရိယာ ကမ္မကာရီ စ ဘရိယာ ဓဇာဟဋာ မုဟုတ္တိကာတိ ဧတာ ဓနက္ကိတာဒယော ဒသာတိ ဝီသတိ ဣတ္ထိယော။ ဣတ္ထီသု ပန ဒ္ဝိန္နံ သာရက္ခသပရိဒဏ္ဍာနံ ဒသန္နဉ္စ ဓနက္ကိတာဒီနန္တိ ဒ္ဝါဒသန္နံ ဣတ္ထိနံ အညေ ပုရိသာ၊ ဣဒံ အဂမနီယဋ္ဌာနံ နာမ။

သော ပနေသ မိစ္ဆာစာရော သီလာဒိဂုဏရဟိတေ အဂမနီယဋ္ဌာနေ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေ မဟာသာဝဇ္ဇော။ တဿ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ အဂမနီယဝတ္ထု တသ္မိံ သေဝနစိတ္တံ သေဝနပ္ပယောဂေါ မဂ္ဂေန-မဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိအဓိဝါသနန္တိ။ ဧကော ပယောဂေါ သာဟတ္ထိကော ဧဝ။

မုသာတိ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရဿ အတ္ထဘဉ္ဇကော ဝစီပယောဂေါ ကာယ-ပယောဂေါ ဝါ။ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပါယေန ပနဿ ပရဝိသံဝါဒက[၁] ကာယဝစီ-ပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ **မုသာဝါဒေါ**။ အပရော နယော၊ **မုသာ**တိ အဘူတံ အတစ္ဆံ ဝတ္ထု။ **ဝါဒေါ**တိ တဿ ဘူတတော တစ္ဆတော ဝိညာပနံ။ လက္ခဏတော ပန အတထံ ဝတ္ထုံ တထတော ပရံ ဝိညာပေတုကာမဿ တထာဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ **မုသာဝါဒေါ**။ သော ယမတ္ထံ ဘဉ္ဇတိ၊ တဿ အပ္ပတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။ အပိစ

၁-ပရဿ ပရံ ဝိသံဝါဒကာ (သီ)၊ ပရဿ ပရဝိသံဝါဒက (သျာ)

ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တော အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ သက္ခိနာ ဟုတ္ဝာ အတ္ထဘဉ္ဇနတ္ထံ ဝုတ္တော မဟာသာဝဇ္ဇော။ ပဗ္ဗဇိတာနံ အပ္ပကမ္ပိ တေလံ ဝါ သပ္ပိ ံ ဝါ လဘိတ္ဝာ ဟသာမိပ္ပါယေန [၁] "အဇ္ဇ ဂါမေ တေလံ နဒ္ဒိ မညေ သန္နတီ"တိ ပူရဏကထာနယေန ပဝတ္တော အပ္ပ-သာဝဇ္ဇော၊ အဒိဋ္ဌဝေဝ ပန ဒိဋ္ဌန္တိအာဒိနာ နယေန ဝဒန္တာနံ မဟာသာဝဇ္ဇော။

တဿ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ ဟောန္တိ အတထံ ဝတ္ထု၊ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ တဇ္ဇော ဝါယာမော ပရဿ တဒတ္ထဝိဇာနနန္တိ။ ဧကော ပယောဂေါ သာဟတ္ထိကော ဝ။ သော စ ကာယေန ဝါ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန ဝါ ဝါစာယ ဝါ ပရဝိသံဝါဒကကိရိယာ-ကရဏော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တာယ စေ ကိရိယာယ ပရော တမတ္ထံ ဇာနာတိ၊ အယံ ကိရိယသမုဋ္ဌာပိကစေတနာကမ္မဏော ဓုသာဝါဒကမ္မုနာ ဗဒ္ဓတိ။ ယဿ ပန ယထာ ကာယကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓဝါစာဟိ ပရံ ဝိသံဝါဒေတိ၊ တထာ "ဣမဿ ဣမံ ဘဏာဟိ"တိ အာဏာပေန္တော ဝိ, ပဏ္ဏံ လိခိတ္ဝာ ပုရတော နိသဇ္ဇန္တော ဝိ, [၂] "အယမတ္ထော ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော"တိ ကုဋ္ဋာဒိသု လိခိတ္ဝာ ဌပေန္တော ဝိ၊ တဿာ ဏ္ဍေ အာဏတ္တိကနိဿဂ္ဂိယထာဝရာပိ ပယောဂါ ယုဇ္ဇန္တိ။ **အဋ္ဌကထာသု** ပန အနာဂတဏ္ဍာ ဝိမံသိတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗာ။

ဝိသုဏာဝါစာတိအာဒိသု ယာယ ဝါစာယ ယဿ တံ ဝါစံ ဘာသတိ၊ တဿ ဟဒယေ အတ္တနော ဝိယဘာဝံ ပရဿ စ သုညဘာဝံ[၃] ကရောတိ၊ သာ **ဝိသုဏာဝါစာ**။ ယာယ ပန အတ္တာနမ္ပိ ပရမ္ပိ ဖရဏံ ကရောတိ၊ ယာ ဝါစာ သယမ္ပိ ဖရဏာ နေဝ ကက္ကသုခါ န ဟဒယင်္ဂမာ၊ အယံ **ဖရုသဝါစာ**။ ယေန သမ္ဖံ ပလပတိ နိရတ္ထကံ၊ သော **သမ္ဖပ္ပလာပေါ**။ တေသံ မူလဘူတာ စေတနာပိ ဝိသုဏာဝါစာဒိနာမမေဝ လဘတိ၊ သာ ဧဝ စ ဏ္ဍဓ အဓိပ္ပေတာတိ။

တတ္ထ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တာသု ပရေသံ ဝါ ဘေဒါယ အတ္တနော ဝိယကမ္မတာယ ဝါ ကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ ဝိသုဏာဝါစာ။ သာ ယဿ ဘေဒံ ကရောတိ၊ တဿ အပ္ပဂုဏတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ မဟာဂုဏတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။

တဿာ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ ဘိန္နိတဗ္ဗော ပရော၊ "ဏ္ဍတိ ဏ္ဍမေ နာနာ[၄] ဘဝိဿန္တိ ဝိနာ ဘဝိဿန္တိ"ဘိ ဘေဒပုရေက္ခာရတာ ဝါ, "ဏ္ဍတိ အဟံ ဝိယော ဘဝိဿာမိ ဝိဿာသိကော"တ် ဒိယကမ္မတာ ဝါ၊ တဇ္ဇော ဝါယာမော၊ တဿ

၁-ဟသာမိပ္ပါယေန (သီ၊ သျာ)
၂-နိသဇ္ဇန္တော ဝိ (သီ)
၃-ဝိယသုညဘာဝံ (သီ)
၄-ဝိနာ (သီ)

တဒတ္ထဝိဇာနနန္တိ။ ပရေ ပန အဘိန္နေ ကမ္မပထဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ဘိန္နေ ဧဝ ဟောတိ။

ပရဿ မမ္မစ္ဆေဒကကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ ဧကန္တဖရုသစေတနာ ဖရုသဝါစာ။ တဿာ အာဝိဘာဝတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ ဒါရကော မာတု ဝစနံ အနာဒိယိတ္ဝာ အရညံ ဂစ္ဆတိ၊ တံ မာတာ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တီ "စတ္တာ တံ မဟိံသိ အနုဗန္ဓတူ"တိ အက္ကောသိ။ အထဿ တထေဝ အရညေ မဟိံသိ ဥဋ္ဌာသိ၊ ဒါရကော "ယံ မမ မာတာ မုခေန ကထေသိ၊ တံ မာ ဟောတု၊ ယံ စိတ္တေန စိန္တေသိ၊ တံ ဟောတူ"တိ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။ မဟိံသိ တတ္ထေဝ ဗဒ္ဓါ ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ ဧဝံ မမ္မစ္ဆေဒကောပိ ပယောဂေါ စိတ္တသဏ္ဌာနာယ ဖရုသဝါစာ န ဟောတိ။ မာတာပိတရော ဟိ ကဒါစိ ပုတ္တကေ ဧဝမိဝဒန္တိ "စောရာ ဝေါ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ကရောန္တူ"တိ၊ ဥပ္ပလပတ္တမိဝ စ နေသံ ဥပရိ ပတန္တံ န ဒုဋ္ဌန္တိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ ကဒါစိ နိဿိတကေ ဧဝံ ဝဒန္တိ "ကိံ ဒုမေ အဟိရိကာ အနောတ္တပ္ပိနော စရန္တိ၊ နိဋ္ဌမထ နေ"တိ၊ အထ စ နေသံ အာဂမာဓိဂမံသမ္ဘတ္တိံ ဒုဋ္ဌန္တိ။ ယထာ စ စိတ္တသဏ္ဌာနာယ ဖရုသဝါစာ န ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝစနသဏ္ဌာနာယ အဖရုသဝါစာပိ န ဟောတိ။ န ဟိ မာရာပေတုကာမဿ "ဒုမံ သုခံ သယာပေထာ"တိ ဝစနံ အဖရုသ-ဝါစာ ဟောတိ၊ စိတ္တဖရုသနာယ ပနေသာ ဖရုသဝါစာဝ။ သာ ယံ သန္ဓာယ ပဝတ္တိတာ။ တဿ အပ္ပဂုဏတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ၊ မဟာဂုဏတာယ မဟာ-သာဝဇ္ဇာ။ တဿာ တယော သမ္ဘာရာ အက္ကောသိတဇ္ဇော ပရော ကုဝိတစိတ္တံ အက္ကောသနန္တိ။

အနတ္ထဝိညာပိကာ ကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ အကုသလစေတနာ **သမ္ဖပ္ပလာပေါ**။ သော အာသေဝနမန္ဒတာယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော၊ အာသေဝန-မဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။ တဿ ဒ္ဝေ သမ္ဘာရာ ဘာရတယုဒ္ဓသိတာ-ဟရဏာဒိနိရတ္ထကကထာပုရေက္ခာရတာ တထာရူပိကထာကထနဠာတိ။ ပရေ ပန တံ ကထံ အဂဏ္ဍန္တေ ကမ္မပထဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ပရေန သမ္ဖပ္ပလာပေ ဂဟိတေယေဝ ဟောတိ။

အဘိဇ္ဈာယတီတိ **အဘိဇ္ဈာ**၊ ပရဘဏ္ဍာဘိမုခီ ဟုတ္ဝာ တန္နိန္နတာယ ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ သာ "အဟော ဝတ ဒုံ မမဿာ"တိ ဧဝံ ပရ-ဘဏ္ဍာဘိဇ္ဈာယံ နလဂ္ဂဏာ။ အဒိန္နာဒါနံ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ မဟာသာဝဇ္ဇာ စ။

တသာ ဒွေ သမ္ဖာရာ ပရဘက္ကံ အတ္တနော ပရိဏာမနဉ္စာတိ။ ပရဘက္က-ဝတ္ထုကေ ဟိ လောဘေ ဥပ္ပန္နေပိ နာဝ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ ယာဝ နာ "အဟော ဝတ ဣဒံ မမသာ"တိ အတ္တနော ပရိဏာမေတိ။

ဟိတသုခံ ဗျာပါဒယတီတိ **ဗျာပါဒေါ**၊ သော ပရဝိနာသာယ မနော-ပဒေါသလက္ခဏော။ ဖရုသဝါစာ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇော မဟာသာဝဇ္ဇော စ။ တသ ဒွေ သမ္ဖာရာ ပရသတ္တော စ တသ စ ဝိနာသစိန္တာတိ။ ပရသတ္တ-ဝတ္ထုကေ ဟိ ကောဓေ ဥပ္ပန္နေပိ နာဝ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ ယာဝ "အဟော ဝတာယံ ဥစ္ဆိဇ္ဇေယျ ဝိနသ္သေယျာ"တိ တသ ဝိနာသနံ နာ စိန္တေသိ။

ယထာဘုစ္စဂဟဏာဘာဝေန မိစ္ဆာ ပသတီတိ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**၊ သာ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိနာ နယေန ဝိပရီတဒဿနလက္ခဏာ။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ ဝိယ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ မဟာသာဝဇ္ဇာ စ။ အပိစ အနိယတာ အပ္ပသာဝဇ္ဇာ၊ နိယတာ မဟာသာဝဇ္ဇာ။ တသာ ဒွေ သမ္ဖာရာ ဝတ္ထုနော စ ဂဟိတာကာရ-ဝိပရီတတာ, ယထာ စ တံ ဂဏှာတိ၊ တထာဘာဝေန တသုပဋ္ဌာနန္တိ။ တတ္ထ နတ္ထိကာဟေတုကအကိရိယဒိဋ္ဌိဟိ ဧဝ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ၊ နာ အညဒိဋ္ဌိဟိ။

ဣမေသံ ပန ဒသန္နံ အကုသလကမ္မပထာနံ ဓမ္မတော ကောဋ္ဌာသတော အာရမ္မဏတော ဝေဒနာတော မူလတော စာတိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိနိစ္ဆ-ယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ဓမ္မတော**တိ ဧတေသု ဟိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ စေတနာဓမ္မာဝ ဟောန္တိ၊ အဘိဇ္ဈာဒယော တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တာ။

ကောဋ္ဌာသတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စာတိ ဣမေ အဋ္ဌ ကမ္မပထာ ဧဝ ဟောန္တိ၊ နော မူလာနိ။ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒါ ကမ္မပထာ စေဝ မူလာနိ စ။ အဘိဇ္ဈာ ဟိ မူလံ ပတ္ဝာ လောဘော အကုသလမူလံ ဟောတိ၊ ဗျာပါဒေါ ဒေါသော အကုသလမူလံ။

အာရမ္မဏတောတိ ပါဏာတိပါတော ဒိဝိတိန္ဒြိယာရမ္မဏတော သဒ္ဒါရာ-ရမ္မဏော ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ သတ္တာရမ္မဏံ ဝါ ဟောတိ သဒ္ဒါရာရမ္မဏံ ဝါ။ မိစ္ဆာစာရော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝသေန သဒ္ဒါရာရမ္မဏော ဟောတိ၊ သတ္တာရမ္မဏောတိဝိ ဧကေ။ မုသာဝါဒေါ သတ္တာရမ္မဏော ဝါ သဒ္ဒါရာရမ္မဏော ဝါ။ တထာ ဝိသုဏဝါစာ။ ဖရုသဝါစာ သတ္တာရမ္မဏာဝ။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ ဒိဋ္ဌသုတမုတ-ဝိညာတဝသေန သတ္တာရမ္မဏော ဝါ သဒ္ဒါရာရမ္မဏော ဝါ။ တထာ အဘိဇ္ဈာ။ ဗျာပါဒေါ သတ္တာရမ္မဏောဝ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တေဘူမကဓမ္မဝသေန သဒ္ဒါရာရမ္မဏာဝ။

ဝေဒနာတောတိ ပါဏာတိပါတော ဒုက္ခဝေဒနော ဟောတိ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ ရာဇာနော စောရံ ဒိသွာ ဟသမာနာပိ "ဂစ္ဆထ နံ ဃာတေထာ"တိ ဝဒန္တိ၊ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာ ပန နေသံ ဒုက္ခသမ္ပယုတ္တာဝ ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ တိဝေဒနံ၊ တဉ္စိ ပရဘဏ္ဍံ ဒိသွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌသ ဂဏ္ဟတော သုခဝေဒနံ ဟောတိ၊ ဘီတတသိတသ ဂဏ္ဟတော ဒုက္ခဝေဒနံ။ တထာ ဝိပါကနိဿန္ဒဖလာနိ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဂဟဏကာလေ မဇ္ဈတ္တာဘာဝေ ဋ္ဌိတဿ ပန ဂဏ္ဟတော အဒုက္ခမသုခဝေဒနံ ဟောတီတိ။ မိဆ္ဆာစာရော သုခမဇ္ဈတ္တဝသေန ဒ္ဝိဝေဒနော၊ သန္နိဋ္ဌာပကစိတ္တေ ပန မဇ္ဈတ္တဝေဒနော နု ဟောတိ။ မုသာဝါဒေါ အဒိန္နာဒါနေ ဝုတ္တနယေနေဝ တိဝေဒနော။ တထာ ပိသုဏဝါစာ။ ဖရုသဝါစာ ဒုက္ခဝေဒနာ။ သမ္ဖပ္ပလာပေါ တိဝေဒနော။ ပရေသု ဟိ သာဓုကာရံ ဒေန္တေသု စေလုက္ခေ-ပါဒိနိ ခိပန္တေသု[1] ဟဋ္ဌတုဋ္ဌသ သိတာဟရဏဘာရတယုဒ္ဓါဒိနိ ကထနကာလေ သော သုခဝေဒနော ဟောတိ၊ ပဌမံ ဒိန္နဝေတနေန ဧကေန ပစ္ဆာ အာဂန္တွာ "အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ကထေဟီ"တိ ဝုတ္တေ "အနနုသန္ဓိကံ ပကိဏ္ဏကကထံ ကထေဿာမိ နု ခေါ, နော"တိ ဒေါမနဿိတဿ ကထနကာလေ ဒုက္ခဝေဒနော ဟောတိ၊ မဇ္ဈတ္တဿ ကထယတော အဒုက္ခမသုခဝေဒနော ဟောတိ။ အဘိဇ္ဈာ သုခမဇ္ဈတ္တဝသေန ဒ္ဝိဝေဒနာ။ တထာ မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဗျာပါဒေါ ဒုက္ခဝေဒနော။

မူလတောတိ ပါဏာတိပါတော ဒေါသမောဟဝသေန ဒ္ဝိမူလကော ဟောတိ။ အဒိန္နာဒါနံ ဒေါသမောဟဝသေန ဝါ လောဘမောဟဝသေန ဝါ။ မိဆ္ဆာစာရော လောဘမောဟဝသေန။ မုသာဝါဒေါ ဒေါသမောဟဝသေန ဝါ လောဘမောဟဝသေန ဝါ။ တထာ ပိသုဏဝါစာ၊ သမ္ဖပ္ပလာပေါ စ။ ဖရုသ-ဝါစာ ဒေါသမောဟဝသေန။ အဘိဇ္ဈာ မောဟဝသေန ဧကမူလာ။ တထာ ဗျာပါဒေါ။ မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိ လောဘမောဟဝသေန ဒ္ဝိမူလာတိ။

အကုသလကမ္မပထကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကုသလကမ္မပထကထာ

ပါဏာတိပါတာဒိဟိ ပန ဝိရတိယော, အနဘိဇ္ဈာအဗျာပါဒသမ္မာဒိဋ္ဌိယော စာတိ ဇုမေ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ နာမ။ တတ္ထ ပါဏာတိပါတာဒယော ဝုတ္တတ္ထာ ဧဝ။ ပါဏာတိပါတာဒိဟိ ဧတာယ ဝိရမန္တိ, သယံ ဝါ ဝိရမတိ,

---

၁-စေလာဒိနိ ဥက္ခိပန္တေသု (သျာ)

ဝိရမဏမတ္တမေဝ ဝါ တေန္တိ **ဝိရတီ**။ ယာ "ပါဏာတိပါတာ ဝိရမန္တသ ယာ တသ္မိံ သမယေ ပါဏာတိပါတာ အာရတိ ဝိရတိ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ကုသလစိတ္တ-သမ္ပယုတ္တာ ဝိရတိ၊ သာ ပဘေဒတော တိဝိဓာ ဟောတိ သမ္ပတ္တဝိရတိ သမာဒါနဝိရတိ သမုစ္ဆေဒဝိရတီတိ။

တတ္ထ အသမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ အတ္ထနော ဇာတိဝယဗာဟုသစ္စာဒိနိ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ "အယုတ္တံ အမ္ဟာကံ ဧဝရူပံ ပါပံ ကာတု"န္တိ သမ္ပတ္တံ ဝတ္ထုံ အဝိတိက္က-မန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ **"သမ္ပတ္တဝိရတီ"**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိဟဋ္ဌဒိပေ **စက္ကနဉ္ဇပါသကဿ**[1] ဝိယ။ တဿ ကိရ ဒဟရကာလေယေဝ မာတုယာ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဝေဇ္ဇေန စ "အလ္လသသမံသံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝုတ္တံ။ တတော စက္ကနဿ ဘာတာ "ဂစ္ဆ တာတ, ခေတ္တံ အာဟိဏ္ဍာဟီ"တိ စက္ကနံ ပေသေသိ။ သော တတ္ထ ဂတော၊ တသ္မိဉ္စ သမယေ ဧကော သသော တရုဏသဿံ ခါဒိတုံ အာဂတော ဟောတိ။ သော တံ ဒိသ္ဝာဝ ဝေဂေန မာဝင်္ကော ဝလ္လိယာ ဗန္ဓေါ "ကိရိ ကိရိ"တိ သဒ္ဒမကာသိ။ စက္ကနော တေန သဒ္ဒေန ဂန္ဓာ တံ ဂဟေတ္ဝာ စိန္တေသိ "မာတု ဘေသဇ္ဇံ ကရောမိ"တိ၊ ပုန စိန္တေသိ "နာ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယ္ဝာဟံ[2] မာတုဇိဝိတကာရဏာ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ"န္တိ။ အထ နံ "ဂစ္ဆ အရညေ သသေဟိ သဒ္ဓိံ တိဏောဒကံ ပရိဘုဉ္ဇာ"တိ မုဉ္စိ။ ဘာတရာ စ "ကိံ တာတ သသော လဒ္ဓေါ"တိ ပုစ္ဆိတော တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ တတော နံ ဘာတာ ပရိဘာသိ။ သော မာတုသန္တိကံ ဂန္ဓာ "ယတော အဟံ ဇာတော၊ နာဘိဇာနာမိ သဒ္ဓိံ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတာ"တိ သစ္စံ ဝတ္ဝာ အဒ္ဒသ။ တာဝဒေဝဿ မာတာ အရောဂါ အဟောသိ။

သမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ ပန သိက္ခာပဒသမာဒါနေ စ တတ္ထရိဉ္ဇ အတ္ထနော ဇီဝိတမ္ပိ ပရိစ္စဇိတ္ဝာ ဝတ္ထုံ အဝိတိက္ကမန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ **"သမာဒါန-ဝိရတီ"**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ **ဥတ္တရဝဏ္ဏမာနပဗ္ဗတဝါသီဥပါသကဿ** ဝိယ။ သော ကိရ အမ္ဗရိယ[3]ဝိဟာရဝါသိနော **ဝိဂ်လဗုဒ္ဓရက္ခိတတ္ထေရဿ** သန္တိကေ သိက္ခာပဒါနိ ဂဟေတ္ဝာ ခေတ္တံ ကသတိ။ အထဿ ဂေါဏော နဋ္ဌော၊ သော တံ ဂဝေသန္တော ဥတ္တရဝဏ္ဏမာနပဗ္ဗတံ အာရုဟိ၊ တတြ နံ မဟာသပ္ပေါ အဂ္ဂဟေသိ။ သော စိန္တေသိ "ဣမာယဿ တိဒိဏ္ဏဝါသိယာ သိသံ ဆိန္နာမိ"တိ၊ ပုန စိန္တေသိ "နာ မေတံ ပတိရူပံ၊ ယ္ဝာဟံ ဘာဝနိယဿ ဂရုနော သန္တိကေ သိက္ခာပဒါနိ ဂဟေတ္ဝာ ဘိန္နေယျ"န္တိ။ ဧဝံ ယာဝတတိယံ

၁-ဇဂ္ဂနဉ္ဇပါသကဿ (က) ၂-ယမဟံ (သီ) ၃-အမ္ဗတိဿ (က)

စိန္တေန်တွာ "ဇိဝိတံ ပရိစ္စဇာမိ,န သိက္ခာပဒ"န္တိ အံသေ ဌပိတံ တိဒိဏဒဏ္ဍဝါသိံ အရညေ ဆဋ္ဌေသိ၊ တာဝဒေဝ နံ မဟာဝါဠော မုဉ္စိတွာ အဂမာသိတိ။

အရိယမဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ ပန ဝိရတိ **သမုဒ္ဆေဒဝိရတိ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ယသာ ဥပ္ပတ္တိတော ပဘုတိ "ပါဏံ ဃာတေဿာမိ"တိ အရိယပုဂ္ဂလာနံ စိတ္တမ္ပိ နုပ္ပဇ္ဇတိတိ။

ဇာဒါနိ ယထာ အကုသလာနံ၊ ဧဝံ ဇာမေသမ္ပိ ကုသလကမ္မပထာနံ ဓမ္မတော ကောဋ္ဌာသတော အာရမ္မဏတော ဝေဒနာတော မူလတောတိ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ဓမ္မတော**တိ ဇေတေသု ဟိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ စေတနာဝိ ဝဋ္ဋနိ ဝိရတိယောပိ၊ အန္တေ တယော စေတနာသမ္မယုတ္တာဝ။

ကောဋ္ဌာသတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ကမ္မပထာ ဧဝ၊ နော မူလာနိ၊ အန္တေ တယော ကမ္မပထာ ဧဝ မူလာနိ စ။ အနဘိဇ္ဈာ ဟိ မူလံ ပတ္ဝာ အလောဘော ကုသလမူလံ ဟောတိ၊ အဗျာပါဒေါ အဒေါသော ကုသလမူလံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမောဟော ကုသလမူလံ။

အာရမ္မဏတောတိ ပါဏာတိပါတာဒီနံ အာရမ္မဏာနေဝ ဇေတေသံ အာရမ္မဏာနိ၊ ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗတောယေဝ ဟိ ဝေရမဏိ နာမ[၂] ဟောတိ။ ယထာ ပန နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ ဧဝံ ဇိဝိတိန္ဒြိယာဒိအာရမ္မဏာပေတေ ကမ္မပထာ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ဒုဿီလျာနိ ပဇဟန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေဒနာတောတိ သဗ္ဗေ သုခဝေဒနာ ဝါ ဟောန္တိ မဇ္ဈတ္တဝေဒနာ ဝါ၊ ကုသလံ ပတ္ဝာ ဟိ ဒုက္ခဝေဒနာ နာမ နတ္ထိ။

မူလတောတိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ကမ္မပထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာစိတ္တေန ဝိရမန္တိသေ အလောဘအဒေါသအမောဟဝသေန တိမူလာ ဟောန္တိ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာစိတ္တေန ဝိရမန္တိသေ ဒ္ဝိမူလာ။ အနဘိဇ္ဈာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာစိတ္တေန ဝိရမန္တိသေ ဒ္ဝိမူလာ ဟောတိ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာစိတ္တေန ဧကမူလာ။ အလောဘော ပန အတ္တနာဝ အတ္တနော မူလံ နု ဟောတိ။ အဗျာပါဒေါပိ ဧသေဝ နယော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အလောဘာဒေါသဝသေန ဒ္ဝိမူလာဝ ဟောတိ။ ဇာမေ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ နာမ။

၁-တသာ (သီ) ၂-ဝိရတိ ဝေရမဏိ နာမ (သျာ)

ကမ္မပထသံသန္ဒနကထာ

ဇ္ဈဒါနိ ဇ္ဈမသ္မိံ ဌာနေ ကမ္မပထသံသန္ဒနံ နာမ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပဉ္စဖဿဒ္ဓါရ-ဝသေန ဟိ ဥပ္ပန္နော အသံဝရော အကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။ မနောဖဿဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော တိဏ္ဏံပိ ကမ္မာနိ ဟောန္တိ။ သော ဟိ ကာယဒ္ဓါရေ စောပနပ္ပတ္တော အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဟောတိ၊ ဝစီဒ္ဓါရေ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ၊ ဥဘယတ္ထ စောပနံ အပ္ပတ္တော အကုသလံ မနောကမ္မံ။ ပဉ္စအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နောပိ အကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။ စောပနကာယအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော အကုသလံ ကာယကမ္မမေဝ ဟောတိ။ ဝါစာအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော အကုသလံ ဝစီကမ္မမေဝ ဟောတိ။ မနောအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော အကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။ တိဝိဓံ ကာယဒုစ္စရိတံ အကုသလံ ကာယကမ္မမေဝ ဟောတိ။ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတံ အကုသလံ ဝစီကမ္မမေဝ ဟောတိ။ တိဝိဓံ မနောဒုစ္စရိတံ အကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။

ပဉ္စဖဿဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော သံဝရောပိ ကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။ မနောဖဿဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော ပန အယမ္ပိ အသံဝရော ဝိယ တိဏ္ဏံပိ ကမ္မာနိ ဟောန္တိ။ ပဉ္စသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နောပိ ကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။ စောပနကာယသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော ကုသလံ ကာယကမ္မမေဝ ဟောတိ။ ဝါစာသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော ကုသလံ ဝစီကမ္မမေဝ ဟောတိ။ မနောသံဝရ-ဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပန္နော ကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။ တိဝိဓံ ကာယသုစရိတံ ကုသလံ ကာယကမ္မမေဝ ဟောတိ။ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီသုစရိတံ ကုသလံ ဝစီကမ္မမေဝ ဟောတိ။ တိဝိဓံ မနောသုစရိတံ ကုသလံ မနောကမ္မမေဝ ဟောတိ။

အကုသလံ ကာယကမ္မံ ပဉ္စဖဿဒ္ဓါရဝသေန နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မနောဖဿဒ္ဓါရ-ဝသေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တထာ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ။ အကုသလံ မနောကမ္မံ ပန ဆဖဿဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ကာယဝစီဒ္ဓါရေသု စောပနံ ပတ္တံ အကုသလံ ကာယဝစီကမ္မံ ဟောတိ၊ စောပနံ အပ္ပတ္တံ အကုသလံ မနောကမ္မမေဝ။ ယထာ စ ပဉ္စဖဿဒ္ဓါရဝသေန၊ ဧဝံ ပဉ္စအသံဝရဒ္ဓါရဝသေနပိ အကုသလံ ကာယကမ္မံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ စောပနကာယအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ပန ဝါစာအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မနောအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန နုပ္ပဇ္ဇတိ။ အကုသလံ ဝစီကမ္မမ္ပိ ပဉ္စအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ စောပနကာယဝါစာအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မနောအသံဝရဒ္ဓါရဝသေန နုပ္ပဇ္ဇတိ။ အကုသလံ မနောကမ္မံ အဋ္ဌ-အသံဝရဒ္ဓါရဝသေနပိ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ။ ကုသလကာယကမ္မာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

အယံ ပန ဝိသေသော၊ ယထာ အကုသလကာယကမ္မဝစီကမ္မာနိ မနောအသံဝရဒွါရဝသေန နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ န တထာ တောနိ။ တောနိ ပန ကာယဂ်ဝါစဂ်ံ အစောပေတွာ သိက္ခာပဒါနိ ဂဏ္ဍန္တဿ မနောသံဝရဒွါရေပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝေ။ တတ္ထ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ တိဝိဓကမ္မဒွါရဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဉ္ဇဝိညာဏဒွါရဝသေန နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ "ယမိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ"တိ ဣမိနာ ပန နယေန ဆဖဿဒွါရဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဌအသံဝရဒွါရဝသေန နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဌသံဝရဒွါရဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒသအကုသလကမ္မပထဝသေန နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒသကုသလကမ္မပထဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဣဒမ္ပိ စိတ္တံ တိဝိဓကမ္မဒွါရဝသေန ဝါ ဥပ္ပန္နံ ဟောတု, ဆဖဿဒွါရဝသေန ဝါ အဌသံဝရဒွါရဝသေန ဝါ ဒသကုသလကမ္မပထဝသေန ဝါ၊ "ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ။ ပ။ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ။ ပ။ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝါ"တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ။

ဒွါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဘာတိ ဘွေ အယံ ယောဇနာ၊ ဟေဌာ ဝုတ္တေသု ရူပါရမ္မဏာဒီသု ရူပါရမ္မဏံ ဝါ အာရဗ္ဘ, အာရမ္မဏံ ကတ္ဟာတိ အတ္ထော။ သဒ္ဒါရမ္မဏံ ဝါ။ ပ။ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝါ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ။ တ္တောဝတာ တေသ[၁] စိတ္တဿ ဧတေသု အာရမ္မဏေသု ယံကိဉ္စိ ကေမေဝ အာရမ္မဏံ အနုညာတသဒိသံ ဟောတိ။ ဣဒဉ္ဇ ကေသ္မိံ သမယေ ကေသ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ ရူပါရမ္မဏံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နံ၊ ပုန အညသ္မိံ သမယေ အညဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ သဒ္ဒါဒီသုပိ အညတရံ အာရမ္မဏံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေ။ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ စဿ ကေသ္မိံ ဘဝေ ပဌမံ ရူပါရမ္မဏံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိ ဟောတိ၊ ပစ္ဆာ သဒ္ဒါရမ္မဏန္တိ အယမ္ပိ ကမော နတ္ထိ။ ရူပါဒီသု စာပိ ပဌမံ နီလာရမ္မဏံ၊ ပစ္ဆာ ပီတာရမ္မဏန္တိ အယမ္ပိ နိယမော နတ္ထိ။ ဣတိ ဣမံ သဗ္ဗာရမ္မဏတဉ္ဇေဝ ကမာဘာဝဉ္ဇ, ကမာဘာဝေပိ စ နီလပီတာဒီသု နိယမာဘာဝံ ဒဿေတုံ "ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဘာ"တိ အာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမေသု ရူပါဒီသု န ယံကိဉ္စိ ကေမေဝ၊ အထ ခေါ ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမ္ပိ စ "ပဌမံ ရူပါရမ္မဏံ၊ ပစ္ဆာ သဒ္ဒါရမ္မဏံ အာရဗ္ဘာ"တိ ဧဝမ္ပိ အနုပ္ပဇ္ဇိတ္ဟာ ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ပဋိလောမတော ဝါ အနုလောမတော ဝါ ကေန္တရိကဒ္ဒန္တရိကာဒိနယေန ဝါ ရူပါရမ္မဏာဒီသု ယံ ဝါ တံ ဝါ အာရမ္မဏံ ကတ္ဟာ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ရူပါရမ္မဏေသုပိ စ[၂]

၁-ကေသ (သီ)　　၂-ရူပါရမ္မဏေပိ စ (သီ)

"ပဌမံ နိလာရမ္မဏံ၊ ပစ္ဆာ ပီတာရမ္မဏ"န္တိ ဣမိနာပိ နိယမေန အနုပုဗ္ဗိတ္ဘာ ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဘ နိလပီတကာဒိသု ရူပါရမ္မဏေသု ယံ ဝါ တံ ဝါ ရူပါရမ္မဏံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိတိ အတ္ထော။ သဒ္ဒါရမ္မဏာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ တာဝ ကော ယောဇနာ။

အယံ ပန အပရာ—ရူပံ အာရမ္မဏံ ဧတဿာတိ ရူပါရမ္မဏံ။ပ။ ဓမ္မော အာရမ္မဏံ ဧတဿာတိ ဓမ္မာရမ္မဏံ။ ဣတိ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ။ပ။ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝါ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိတိ ဝတ္ဝာ ပုန "ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဘာ"တိ အာဟ။ တဿတ္ထော "ဧတေသု ရူပါဒိသု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ယံ ဝါ တံ ဝါ ပန အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ"တိ။ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** ပန "ယေဝါပနကေ[1] အဘိနဝံ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတမေဝ ဂဟိတ"န္တိ ဝတ္ဝာ "ရူပံ ဝါ အာရဗ္ဘ။ပ။ ဓမ္မံ ဝါ အာရဗ္ဘ ဣဒံ ဝါ ဣဒံ ဝါ အာရဗ္ဘာ"တိ ကထေတုံ ဣဒံ ဝုတ္တန္တိ ဣဓေကမေဝ အာဂတံ။

ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရ ဖဿပဉ္စမကရာသိဝဏ္ဏနာ

တသ္မိံ သမယေတိ ဣဒံ အနိယမနိဒ္ဒိဋ္ဌဿ သမယဿ နိယမတော ပဋိနိဒ္ဒေသ-ဝစနံ။ တသ္မာ "ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံယေဝ သမယေ ဖဿော ဟောတီ။ပ။ အဝိက္ခေပေါ ဟောတီ"တိ အယမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယထေဝ စိတ္တံ၊ ဧဝံ ဖဿာဒိသုပိ "ဖဿော ဟောတိ။ ကိံ ဟောတိ၊ ကာမာဝစရော ဟောတိ၊ ကုသလော ဟောတိ၊ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ၊ သောမနဿသဟဂတော ဟောတိ"တိအာဒိနာ နယေန လဗ္ဘမာနပဒဝသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ဝေဒနာယဉ္စိ "သောမနဿ-သဟဂတာ"တိ, ပညာယဉ္စိယေ စ "ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ"နိ္တ နာ လဗ္ဘတိ၊ တသ္မာ "လဗ္ဘမာနပဒဝသေနာ"တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ အဋ္ဌကထာမုတ္တကံ အာစရိယာနံ မတံ၊ နာ ပနေတံ သာရတော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဖဿော ဝုတ္တော ဝေဒနာဒယော ဝါ ဟောန္တီတိ။ စိတ္တသ္သ ပဌမာဘိနိပါတတ္တာ။ အာရမ္မဏသ္မိဉ္စိ စိတ္တသ္သ ပဌမာဘိနိပါတော ဟုတ္ဝာ ဖဿော အာရမ္မဏံ ဖုသမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ပဌမံ ဝုတ္တော။ ဖဿေန ပန ဖုသိတ္ဝာ ဝေဒနာဒယော ဝေဒယတိ[2]၊ သညာယ သဉ္ဇာနာတိ၊ စေတနာယ စေတေတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "ဖုဋ္ဌော ဘိက္ခဝေ ဝေဒေတိ၊ ဖုဋ္ဌော သဉ္ဇာနာတိ၊ ဖုဋ္ဌော စေတေတီ"တိ[3]။

၁-ယံ ယံ ဝါ ပန၊ တံ (သီ)၊ ယံဝါပနကေ (က-သီ)

၂-ဝေဒိယတိ (သီ၊ သျာ) ၃-ဖုဋ္ဌော စေတေတိ၊ ဖုဋ္ဌော သဉ္ဇာနာတိ (သံ ၂-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ)

အဝိစ အယံ ဖဿော နာမ ယထာ ပါသာဒံ ပတ္ဓာ ထမ္ဘော နာမ သေသဒဗ္ဗသမ္ဘာရာနံ ဗလဝပစ္စယော၊ တုလာ သင်္ဃာဋ္ဌ ဘိတ္တိပါဒ ကူဋ္ဌ ဂေါပါနသိ-ပက္ခပါသကမုခဝဋ္ဋိယော ထမ္ဘာဗန္ဓါ[1] ထမ္ဘေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ဧဝမေဝ သဟဇာတ-သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ဗလဝပစ္စယော ဟောတိ။ ထမ္ဘာသဒိသော ဟိ သေ၊ အဝသေသာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရသဒိသာတိ တသ္မာပိ ပဌမံ ဝုတ္တော။ ဣဒံ ပန အကာရဏံ၊ ကေစိတ္တာသ္မိဥ္စ ဥပ္ပန္နမ္မောနံ[2] ''အယံ ပဌမံ ဥပ္ပန္နော၊ အယံ ပစ္ဆာ'' တိ ဣဒံ ဝတ္တုံ န လဗ္ဘာ၊ ဗလဝပစ္စယဘာဝေပိ ဖဿသ္သ ကာရဏံ နဒိဿတိ၊ ဒေသနာဝါရေနေဝ ပန ဖဿော ပဌမံ ဝုတ္တော။ ''ဝေဒနာ ဟောတိ၊ ဖဿော ဟောတိ။ သညာ ဟောတိ၊ ဖဿော ဟောတိ။ စေတနာ ဟောတိ၊ ဖဿော ဟောတိ။ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဖဿော ဟောတိ။ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ သညာ ဟောတိ၊ စေတနာ ဟောတိ၊ ဝိတက္ကော ဟောတိ'' တိ အာဟရိတုမ္မိ ဟိ ဝန္ဒေယျ၊ ဒေသနာဝါရေန ပန ဖဿောဝ ပဌမံ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ သေသဓမ္မေသုပိ ပုဗ္ဗာပရက္ကမော နာမ န ပရိယေသိတဗ္ဗော။ ဝစနတ္ထလက္ခဏရသာဒိဟိ ပန မ္မော ဧဝ ပရိယေသိတဗ္ဗော။

သေယျထိဒံ—ဖုသတီတိ **ဖဿော၊** သ္မာယံ ဖုသနလက္ခဏော၊ သင်္ဃ်ဋ္ဌန-ရသော၊ သန္နိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ အာပါထဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော။

အယဉ္စိ အရူပဓမ္မောပိ သမာနော အာရမ္မဏေ ဖုသနာကာရေနေဝ ပဝတ္တတိတိ ဖုသနလက္ခဏော။ ကေဒေသေန စ အနုလ္လိယမာနောပိ ရူပံ ဝိယ စက္ခုံ, သဒ္ဒေါ ဝိယ စ သောတံ, စိတ္တံ အာရမ္မဏဘူ သင်္ဃ်ဋ္ဌေတိတိ သင်္ဃ်ဋ္ဌနရသော၊ ဝတ္ထာရမ္မဏသင်္ဃ်ဋ္ဌနတော ဝါ ဥပ္ပန္နတ္တာ သမ္ပတ္တိအတ္ထေနပိ ရသေန ''သင်္ဃ်ဋ္ဌနရသော'' တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉ္ဥေတံ အဋ္ဌကထာယံ ''စတုဘူမကဖဿော ဟိ နောဖုသနလက္ခဏော နာမ နတ္ထိ။ သင်္ဃ်ဋ္ဌနရသော ပန ပဘ္ဿရိကောဝ ဟောတိ၊ ပဘ္ဿရိကဿ ဟိ ဖုသနလက္ခဏောတိပိ သင်္ဃ်ဋ္ဌနရသောတိပိ နာမံ။ မနောဒ္ဓါရိကဿ ဖုသနလက္ခဏောတ္ဝေဝ နာမံ၊ န သင်္ဃ်ဋ္ဌနရသော'' တိ။

ဣဒဉ္စ ဝတ္ဝာ ဣဒံ သုတ္တံ အာဘတံ ''ယထ့ာ မဟာရာဇ ဒ္ဝေ မေဏ္ဍာ ယုဇ္ဈေယျုံ၊ တေသု ယထာ ဧကော မေဏ္ဍော၊ ဧဝံ စက္ခု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ ဒုတိယော မေဏ္ဍော၊ ဧဝံ ရူပံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ တေသံ သန္နိပါတော၊ ဧဝံ ဖဿော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ ဖုသနလက္ခဏော စ ဖဿော သင်္ဃ်ဋ္ဌနရသော စ။ ယထာ မဟာရာဇ

၁-ထမ္ဘေ-ဗန္ဓါ (သီ) ထမ္ဘဗန္ဓါ (က) ၂-ဥပ္ပန္နဓမ္မော (သီ)

ဒွေ သမ္မာ ဝဇ္ဇေယျုံ။ပ။ ဒွေ ပါဏိ ဝဇ္ဇေယျုံ။ ယထာ ဧကော ပါဏိ၊ ဧဝံ စက္ခု ဒဋ္ဌုံ။ ယထာ ဒုတိယော ပါဏိ၊ ဧဝံ ရူပံ ဒဋ္ဌုံ။ ယထာ တေသံ သန္နိပါတော၊ ဧဝံ ဖဿော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဧဝံ ဖုသနလက္ခဏော စ ဖဿော သဝိဉ္ဉာနရသော စာ"တိ ဝိတ္ထာရော။

ယထာ ဝါ "စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ"တိအာဒိသု စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ စက္ခု-အာဒိနာမေန ဝုတ္တာနိ၊ ဧဝမိဓပိ တာနိ စက္ခုအာဒိနာမေန ဝုတ္တာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တသ္မာ "ဧဝံ စက္ခု ဒဋ္ဌဗ္ဗ"န္တိအာဒိသု ဧဝံ စက္ခုဝိညာဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ သန္တေ စိတ္တာရမ္မဏာသဝိဉ္ဇနတော ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ကိစ္စဋ္ဌေနေဝ ရသေန "သဝိဉ္ဇနရသော"တိ သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။

တိကသန္နိပါတသဒ္ဒါတသ၂ ပန အတ္တနော ကာရဏာသ ဝသေန ပဝေဒိတတ္တာ သန္နိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော။ အယဉ္ဩိ တတ္ထ တတ္ထ "တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော"တိ ဧဝံ ကာရဏာသ၃ ဝသေန ပဝေဒိတော။ ဣမသ္မဩ သုတ္တပဒသ္မိ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိယာ ဖဿောတိ အယမတ္ထော၊ န သင်္ဂတိမတ္တမေဝ ဖဿောတိ။

ဧဝံ ပဝေဒိတတ္တာ ပန တေနေဝါကာရေန ပစ္စုပဋ္ဌာတိတိ သန္နိပါတပစ္စု-ပဋ္ဌာနောတိ ဝုတ္တော၊ ဖလဋ္ဌေန ပန ပစ္စုပဋ္ဌာနေနေသ ဝေဒနာပစ္စုပဋ္ဌာနော နာမ ဟောတိ။ ဝေဒနဉ္ဩေသ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ၊ ဥပ္ပါဒေတီတိ အတ္ထော။ ဥပ္ပါဒယ-မာနော စ ယထာ ဗဟိဒ္ဓါ ဥက္ခုပစ္စယာဝိ လာခါသဒ္ဒါတဓာတုနိဿိတာ ဥသ္မာ အတ္တနော နိဿယေ မုဒုဘာဝကာရိ ဟောတိ၊ န အတ္တနော ပစ္စယဘူတေဝိ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိတစ္ဆိတဂ်ါရသဒ္ဒါတေ ဥက္ခဘာဝေ။ ဧဝံ ဝတ္ထာရမ္မဏာသဒ္ဒါတ၄အည-ပစ္စယောဝိ သမာနော စိတ္တနိဿိတတ္တာ အတ္တနော နိဿယဘူတေ စိတ္တေ ဧဝ ဧသ ဝေဒနုပ္ပါဒကော ဟောတိ၊ န အတ္တနော ပစ္စယဘူတေဝိ ဝတ္ထုမှိ အာရမ္မဏေ ဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တဇ္ဇာသမန္နာဟာရေန ပန ဣန္ဒြိယေန စ ပရိက္ခတေ ဝိသယေ အနုန္တုရာယေန ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဧသ "အာပါထဂတဝိသယ-ပဒဋ္ဌာနော"တိ ဝုစ္စတိ။

ဝေဒယတီတိ **ဝေဒနာ**၊ သာ .ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ အနုဘဝနရသာ ဣဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသာ ဝါ၊ စေတသိကအသာဒပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပသဒ္ဓိ-ပဒဋ္ဌာနာ။

၁-ခု ၁၁-၆၁-၀ဋ္ဌေ။ ၂-တိဏ္ဏံ သန္နိပါတသဒ္ဒါတသ (က)
၃-ကာရဏသ္မေဝ (သီ) ၄-ဝတ္ထာရမ္မဏာသဒ္ဒါတော (သီ၊ သျာ)

စတုဘူမိကဝေဒနာ ဟိ နောဝေဒယိတလက္ခဏာ နာမ နတ္ထိ။ "အနုဘဝန-
ရသတာ ပန သုခဝေဒနာယမေဝ လဇ္ဇတီ"တိ ဝတ္ဝာ ပုန တံ ဝါဒံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ
"သုခဝေဒနာ ဝါ ဟောတု ဒုက္ခဝေဒနာ ဝါ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ ဝါ၊ သဗ္ဗာ
အနုဘဝနရသာ"တိ ဝတ္ဝာ အယမတ္ထော ဒီပိတော။ အာရမ္မဏရသာနု-
ဘဝနဋ္ဌာနံ ပတ္ဝာ သေသသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ ကေဒေသမတ္တကမေဝ အနုဘဝန္တိ။
ဖဿဿ ဟိ ဖုသနမတ္တကမေဝ ဟောတိ၊ သညာယ သဉ္ဇာနနမတ္တကမေဝ၊
စေတနာယ စေတနာမတ္တကမေဝ၊ ဝိညာဏဿ ဝိဇာနနမတ္တကမေဝ။
ဧကံသတော ပန ဇာသရဝတာယ ဝိဿဝိတာယ[1] သာမိဘာဝေန ဝေဒနာဝ
အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝတိ။

ရာဇာ ဝိယ ဟိ ဝေဒနာ၊ သူဒေါ ဝိယ သေသဓမ္မာ။ ယထာ သူဒေါ
နာနာရသဘောဇနံ သမ္ပာဒေတ္ဝာ ပေဋ္ဌာယ ပက္ခိပိတ္ဝာ လဒ္ဓဏံ ဒတ္ဝာ ရညော
သန္တိကေ ဩတာရေတ္ဝာ လဒ္ဓဏံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပေဋံ ဝိဝရိတ္ဝာ သဗ္ဗသူပဗျဉ္ဇနေဟိ
အဂ္ဂဂ္ဂံ အာဒါယ ဘာဇနေ ပက္ခိပိတ္ဝာ သဒေါသနိဒ္ဒေါသဘာဝဝိမံသနတ္ထံ
အဇ္ဈောဟရတိ၊ တတော ရညော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဥပနာမေတိ။ ရာဇာ
ဇာသရဝတာယ ဝိဿဝိတာယ သာမိ ဟုတ္ဝာ ဇာနိတိနိတံ ဘုဉ္ဇတိ။ တတ္ထ
ဟိ သူဒဿ ဘတ္တဝိမံသနမတ္တမိဝ အဝသေသဓမ္မာနံ အာရမ္မဏရသဿ
ဧကဒေသာနုဘဝနံ။ ယထာ ဟိ သူဒေါ ဘတ္တေကဒေသမတ္တမေဝ ဝိမံသတိ၊ ဧဝံ
သေသဓမ္မာပိ အာရမ္မဏရသေကဒေသမေဝ အနုဘဝန္တိ။ ယထာ ပန ရာဇာ
ဇာသရဝတာယ ဝိဿဝိတာယ သာမိ ဟုတ္ဝာ ယဒိစ္ဆကံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဝေဒနာပိ
ဇာသရဝတာယ ဝိဿဝိတာယ သာမိဘာဝေန အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝတိ၊
တသ္မာ "အနုဘဝနရသာ"တိ ဝုစ္စတိ။

ဒုတိယေ အတ္ထဝိကပ္ပေ အယံ ဇ္ဈဓ အဓိပ္ပေတာ ဝေဒနာ ယထာ ဝါ တထာ
ဝါ အာရမ္မဏဿ ဇ္ဈဋ္ဌာကာရမေဝ သမ္ပဇာနတိတိ "ဇ္ဈဋ္ဌာကာရသမ္ပဇာဂရသာ"တိ
ဝုတ္တာ။ စေတသိကအဿာဒတော ပနေသာ အတ္တနော သဘာဝေနေဝ ဥပဋ္ဌာနံ
သန္ဓာယ "စေတသိကအဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနာ"တိ ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ ပန ပဿဒ္ဓ-
ကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ တသ္မာ "ပဿဒ္ဓိပဒဋ္ဌာနာ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

နီလာဒိဘေဒံ အာရမ္မဏံ သဇ္ဈာနာတီတိ **သညာ**၊ သာ သဇ္ဈာနနလက္ခဏာ၊
ပစ္စာဘိညာဏရသာ။ စတုဘူမိကသညာ ဟိ နောသဇ္ဈာနနလက္ခဏာ နာမ

၁-ဝိသဝိတာယ (သီ၊ သျာ)

နတ္ထိ၊ သဗ္ဗာ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာဝ။ ယာ ပနေတ္ထ အဘိညာဏေန သဉ္ဇာနာတိ၊ သာ ပစ္ခာဘိညာဏရသာ နာမ ဟောတိ။

တဿာ ဝမုကိဿ ဒါရုမ္ဟိ အဘိညာဏံ ကတ္ဝာ ပုန တေန အဘိ-ညာဏေန တံ ပစ္ခာဘိဇာနနကာလေ, ပုရိသဿ ကာဠတိလကာဒိအဘိညာဏံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ ပုန တေန အဘိညာဏေန "အသုကော နာမ ဧသော"တိ တဿ ပစ္ခာဘိဇာနနကာလေ, ရညော ပိဋ္ဌိနေပကဘဏ္ဍာဂါရိကဿ တဿိံ တဿိံ ပိဋ္ဌိနေ နာမပဏ္ဏကံ ဗန္ဓိတ္ဝာ "အသုကံ ပိဋ္ဌိနံ နာမ အာဟရာ"တိ ဝုတ္တေ ဒိပံ ဇာလေတ္ဝာ ရတနဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္ဝာ ပဏ္ဏံ ဝါစေတ္ဝာ တဿ တသ္သေဝ ပိဋ္ဌိနသ္သ အာဟရဏကာလေ စ ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပရော နယော—သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန ဟိ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ သညာ၊ ပုနသဉ္ဇာနနပစ္စယနိမိတ္တကရဏရသာ, ဒါရုအာဒိသု တဋ္ဌကာဒယော ဝိယ၊ ယထာဂဟိတနိမိတ္တဝသေန အဘိနိဝေသကရဏပစ္စုပဋ္ဌာနာ, ဟတ္ထိဒဿက-အန္ဓာ ဝိယ၊ အာရမ္မဏေ အနောဂါဠှဝုတ္တိတာယ အစိရဋ္ဌာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ, ဝိဇ္ဇု ဝိယ၊ ယထာဥပဋ္ဌိတဝိသယပဒဋ္ဌာနာ, တိဏပုရိသကေသု မိဂပေါတကာနံ ပုရိသာတိ ဥပ္ပန္နသညာ ဝိယ။ ယာ ပနေတ္ထ ဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ဟောတိ၊ သာ သညာ ဉာဏမေဝ အနုဝတ္တတိ, သဿ္မာရုပထဝိအာဒိသု သေသမ္မာ ပထဝိ-အာဒိနိ ဝိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စေတယတိတိ **စေတနာ၊** သဋ္ဌိံ အတ္ထနာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ အာရမ္မဏေ အဘိသန္ဒဟတီတိ အတ္ထော။ သာ စေတယိတလက္ခဏာ၊ စေတနာဘာဝ-လက္ခဏာတိ အတ္ထော။ အာယူဟနရသာ၊ စတုဘူမိကစေတနာ ဟိ နောစေတယိတလက္ခဏာ နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗာ စေတယိတလက္ခဏာဝ။ အာယူ-ဟနရသတာ ပန ကုသလာကုသလေသု ဧဝ ဟောတိ။ ကုသလာကုသလ-ကမ္မာယူဟနဋ္ဌာနဋ္ဌေ ပတ္တာ သေသသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ကေဒေသမတ္တကမေဝ ကိစ္စံ ဟောတိ၊ စေတနာ ပန အတိရေကဥဿာဟာ အတိရေကဝါယာမာ ဒိဂုဏာသာဟာ ဒိဂုဏဝါယာမာ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ "ထာဝရိယ-သဘာဝသဏ္ဌိတာ စ ပနေသာ စေတနာ"တိ။ **ထာဝရိယော**တိ ခေတ္တသာမိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ ခေတ္တသာမိ ပုရိသော ပဋ္ဌပဏ္ဏာသ ဗလိပုရိသေ ဂဟေတ္ဝာ လာယိသာမိတိ ကေတော ခေတ္တံ သြတရတိ။ တဿ အတိရေကော ဥဿာဟော အတိရေကော ဝါယာမော ဒိဂုဏော ဥဿာဟော ဒိဂုဏော ဝါယာမော ဟောတိ၊ နိရန္တရံ ဂဏှထာတိအာဒိနိ ဝဒတိ၊ သိမံ အာစိက္ခတိ၊ ဓတသံ သုရာဘတ္တာဂန္ဓမာလာဒိနိ ဇာနာတိ၊ မဂ္ဂံ သမကံ ဟရတိ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ

ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ခေတ္တာသာမိပုရိသော ဝိယ ဟိ စေတနာ၊ ပဉ္စုပက္ကာသ ဗလိပုရိသာ ဝိယ စိတ္တာဂ်ဝသေန ဥပ္ပန္နာ ပဉ္စုပက္ကာသ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ခေတ္တာသာမိပုရိသဿ ဒိဂုဏ္ဌသာဟဒိဂုဏ်ဝါယာမကရဏကာလော ဝိယ ကုသလာကုသလကမ္မာ-ယူဟနဋ္ဌာနံ ပတ္ဝာ စေတနာယ ဒိဂုဏ္ဌသာဟော ဒိဂုဏ်ဝါယာမော ဟောတိ။ ဧဝမဿာ အာယူဟနရသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သာ ပနေသာ သံဝိဒဟနပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ သံဝိဒဟာမာနာ ဟိ အယံ ဥပဋ္ဌာတိ, သကိစ္စပရကိစ္စသာဓကာ ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝဟုကိအာဒယော ဝိယ။ ယထာ ဟိ ဇေဋ္ဌသိဿော ဥပဇ္ဈာယံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သယံ အဓိယမာနော[၂] ဣတရေပိ ဒါရကေ အတ္တနော အတ္တနော အဇ္ဈယနကမ္မေ[၃] ပဝတ္တယတိ၊ တသ္မိဉ္ဉိ အဓိယိတုံ အာရဒ္ဓေ တေပိ အဓိယန္တိ တဒနုဝတ္တိတာယ။ ယထာ စ မဟာဝဟုကိ သယံ တစ္ဆန္တော ဣတရေပိ တစ္ဆကေ အတ္တနော အတ္တနော တစ္ဆနကမ္မေ ပဝတ္တယတိ၊ တသ္မိဉ္ဉိ တစ္ဆိတုံ အာရဒ္ဓေ တေပိ တစ္ဆန္တိ တဒနုဝတ္တိတာယ။ ယထာ စ ယောဓနာယကော သယံ ယုဇ္ဈမာနော ဣတရေပိ ယောဓေ သမ္မဟာရ-ဝုတ္တိယံ ပဝတ္တယတိ၊ တသ္မိဉ္ဉိ ယုဇ္ဈိတုံ အာရဒ္ဓေ တေပိ အနိဝတ္တမာနာ ယုဇ္ဈန္တိ တဒနုဝတ္တိတာယ၊ ဧဝမေသာပိ အတ္တနော ကိစ္စေန အာရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနာ အညေပိ သမ္မယုတ္တဓမ္မေ အတ္တနော အတ္တနော ကိရိယာယ ပဝတ္တေတိ၊ တဿာ ဟိ အတ္တနော ကိစ္စံ အာရဒ္ဓါယ တံသမ္မယုတ္တာပိ အာရဘန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "သကိစ္စပရကိစ္စသာဓကာ ဇေဋ္ဌသိဿမဟာဝဟုကိအာဒယော ဝိယာ"တိ။ အစ္ဆာယိကကမ္မာနုဿရဏာဒိသု စ ပနာယံ သမ္မယုတ္တာနံ ဥဿာဟနဘာဝေန ပဝတ္တမာနာ ပါကဋာ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

"အာရမ္မဏံ စိန္တေတိ စိတ္တ"န္တိအာဒိနာ နယေန စိတ္တဿ ဝစနတ္ထော ဝုတ္တော ဧဝ။ လက္ခဏာဒိတော ပန ဝိဇာနနလက္ခဏံ စိတ္တံ၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ သန္ဓဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ နာမရူပပဒဋ္ဌာနံ။ စတုဘူမကစိတ္တဉ္ဉိ နောဝိဇာနနလက္ခဏံ နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ ဝိဇာနနလက္ခဏမေဝ။ ဒွါရံ ပန ပတ္ဝာ အာရမ္မဏဝိဘာဝန-ဋ္ဌာနေ စိတ္တံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပုရေစာရိကံ ဟောတိ။ စက္ခုနာ ဟိ ဒိဋ္ဌံ ရူပါရမ္မဏံ စိတ္တေနေဝ ဝိဇာနာတိ။ ပ။ မနေန ဝိညာတံ ဓမ္မာရမ္မဏံ စိတ္တေနေဝ ဝိဇာနာတိ။ ယထာ ဟိ နဂရဂုတ္တိကော နာမ နဂရမဇ္ဈေ သိဃ်ာဋကေ နိသိဒိတ္ဝာ "အယံ နေဝါသိကော, အယံ အာဂန္တုကော"တိ အာဂတာဂတံ ဇနံ ဥပဓာရေတိ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ မဟာထေရေန[၄]—"ယထာ

၁-ဥပဋ္ဌဟတိ (က)
၂-အဇ္ဈေန ကမ္မေ (က)
၃-အဓိယမာနော (သျာ)
၄-နာဂသေနတ္ထေရေန (သီ)၊

မဟာရာဇ နဂရဂုတ္တိကော နာမ မဇ္ဈေ နဂရဿ သိဃ်ာဋကေ နိသိန္နော ပုရတ္ထိမတော ဒိသတော ပုရိသံ အာဂစ္ဆန်ံ ပဿေယျ၊ ပစ္ဆိမတော။ ဒက္ခိဏတော။ ဥတ္တရတော ဒိသတော ပုရိသံ အာဂစ္ဆန်ံ ပဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ယံ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ၊ တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတိ။ ယံ သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ။ ဃာနေန ဂန်ဓံ ဃာယတိ။ ဇိဝှါယ ရသံ သာယတိ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ၊ တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတီ”တိ[1]။ ဧဝံ ဒွါရံ ပတ္ဝာ အာရမ္မဏဝိဘာဝနဋ္ဌာနေ စိတ္တမေဝ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပုရေစာရိကံ၊ တသ္မာ “ပုဗ္ဗင်္ဂမရသ”န္တိ ဝုစ္စတိ။

တဒေတံ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပုရိမံ ပုရိမံ နိရန္တရံ ကတ္ဝာ သန္ဒဟနမေဝ ဥပဋ္ဌာတိတိ သန္ဒဟနပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ပနဿ နိယမတော နာမရူပံ၊ စတုဝေါကာရဘဝေ နာမမေဝ ပဒဋ္ဌာနံ။ တသ္မာ “နာမရူပ-ပဒဋ္ဌာန”န္တိ ဝုတ္တံ။

ကိ ံ ပနေတံ စိတ္တံ ပုရိမနိဒ္ဒိဋ္ဌစိတ္တေန သဒ္ဓိ ံ ကေမေဝ, ဥဒါဟု အညန္တိ။ ဧကေမေဝ။ အထ ကသ္မာ ပုရိမနိဒ္ဒိဋ္ဌံ ပုန ဝုတ္တန္တိ၊ အဝိစာရိတံ ဧတံ အဋ္ဌကထာယံ။ အယံ ပနေတ္ထ ယုတ္တိ—ယထာ ဟိ ရူပါဒိနိ ဥပါဒါယ ပညတ္တာ သူရိယာဒယော န အတ္ထတော ရူပါဒိဟိ အညေ ဟောန္တိ။ တေနေဝ ယသ္မိ ံ သမယေ သူရိယော ဥဒေတိ၊ တသ္မိ ံ သမယေ တသ္မ တေဇသ်ိတံ ရူပမ္ပိတိ ဧဝံ ဝုစ္စမာနေပိ န ရူပါဒိဟိ အညော သူရိယော နာမ အတ္ထိ၊ န တထာ[1] စိတ္တံ, ဖဿာဒယော ဓမ္မေ ဥပါဒါယ ပညာပိယတိ၊ အတ္ထတော ပနေတံ တေဟိ အညမေဝ။ တေန ယသ္မိ ံ သမယေ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ကေသေနေဝ တသ္မိ ံ သမယေ ဖဿာဒိဟိ အတ္ထတော အညမေဝ တံ ဟောတိတိ ဣမသ္မတ္ထသ္မ ဒီပနတ္ထာယ ဧတံ ပုန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယထာ စ “ယသ္မိ ံ သမယေ ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ပ။ ပထဝီ-ကသိဏံ။ တသ္မိ ံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ၊ ဝေဒနာ ဟောတီ”တိအာဒိသု ပန ဘာဝေန္တေန ဝဝတ္ထာပိတေ သမယေ ယော ဘာဝေတိ၊ န သော အတ္ထတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ။ တေနေဝ တတ္ထ ယထာ “ဖဿော ဟောတိ၊ ဝေဒနာ ဟောတီ”တိ ဝုတ္တံ၊ န ဧဝံ “ယော ဘာဝေတိ၊ သော ဟောတီ”တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မိ ံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိအာဒိသု ပန စိတ္တေန ဝဝတ္ထာပိတေ သမယေ သမယဝဝတ္ထာပိတံ စိတ္တံ န တထာ အတ္ထတော

၁-ခု ၁၁-၆၃-မိလိန္ဒပဉ္ဟေ။ [1]-တထာ (သီ)

နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထေဝ ပန တဒါ ဖဿော ဟောတိ၊ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ တထာ စိတ္တမ္ပိ ဟောတီတိ ဣမဿပိ အတ္ထဿ ဒီပနတ္ထမိဒံ ပုန ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဥဒ္ဒေသဝါရေ သင်္ဂဏ္ဍနတ္ထံ နိဒ္ဒေသဝါရေ စ ဝိဘဇနတ္ထံ။ ပုရိမေန ဟိ စိတ္တသဒ္ဒေန ကေဝလံ သမယော ဝဝတ္ထာပိတော။ တသ္မိံ ပန စိတ္တေန ဝဝတ္ထာပိတသမယေ ယေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ၊ တေသံ ဒဿနတ္ထံ ဖဿော ဟောတီတိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ စိတ္တဥ္ဇာပိ တသ္မိံ သမယေ ဟောတိယေဝ။ တသ္မာ တဿာပိ သင်္ဂဏ္ဍနတ္ထမေတံ ပုန ဝုတ္တံ။ ဣမသ္မိံ စ ဌာနေ တေသ္မိံ အဝုစ္စမာနေ ကတမံ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တန္တိ န သက္ကာ ဘဝေယျ နိဒ္ဒေသဝါရေ ဝိဘဇိတုံ၊ ဝေမဿ ဝိဘဇနံယေဝ ပရိဟာယေထ။ တသ္မာ တဿ နိဒ္ဒေသဝါရေ ဝိဘဇနတ္ထမ္ပိ တေဥ္ဇ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယသ္မာ ဝါ "ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ ဧတ္ထ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ တေံ ဒေသနာသီသမေဝ၊ န ပန စိတ္တံ ကေမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ အဌကထာယံ ဝိစာရိတံ။ တသ္မာ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဧတ္ထောပိ စိတ္တမတ္တမေဝ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပရောပဏ္ဏာသကုသလဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ-ယေဝ စိတ္တံ ဂဟိတံ။ ဧဝံ တတ္ထ သခ်ေပတော သဗ္ဗေပိ စိတ္တစေတသိကဓမ္မေ ဂဟေတ္ဝာ ဣဓ သရူပေန ပဘေဒတော ဒဿေတုံ ဖဿော ဟောတီတိ-အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ဣတိ ဖဿာဒယော ဝိယ စိတ္တမ္ပိ ဝုတ္တမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရ ဈာနင်္ဂရာသိဝဏ္ဏနာ

ဝိတက္ကေတီတိ **ဝိတက္ကော၊** ဝိတက္ကနံ ဝါ ဝိတက္ကော၊ ဦဟနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သ္ဝာယံ အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ အဘိနိရောပနလက္ခဏော။ သော ဟိ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ အာရောပေတိ။ ယထာ ဟိ ကောစိ ရာဇဝလ္လဘံ ဥတိံ ဝါ မိတ္တံ ဝါ နိဿာယ ရာဇဂေဟံ အာရောဟတိ၊ ဧဝံ ဝိတက္ကံ နိဿာယ စိတ္တံ အာရမ္မဏံ အာရောဟတိ။ တသ္မာ သော အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ အဘိနိရောပနလက္ခဏောတိ ဝုတ္တော။ နာဂသေနတ္ထေရော ပနာဟ "အာကောဋနလက္ခဏော ဝိတက္ကော။ ယထာ မဟာရာဇ ဘေရိ[၁] အာကောဋိတာ အထ ပစ္ဆာ အနုရဝတိ အနုသဒ္ဒါယတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ယထာ အာကောဋနာ၊ ဧဝံ ဝိတက္ကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ ပစ္ဆာ အနုရဝနာ အနုသဒ္ဒါယနာ၊ ဧဝံ ဝိစာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော"တိ[၂]။ သ္ဝာယံ အာဟနနပရိယာဟနနရသော။ တထာ ဟိ တေန ယောဂါဝစရော အာရမ္မဏံ ဝိတက္ကာဟတံ ဝိတက္ကပရိယာဟတံ ကရောတီတိ ဝုစ္စတိ။ အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနော။

၁–ဘေရိ (သီ)　　၂-ခု ၁၁-၆၄-မိလိန္ဒပဉ္ဍေ၊ ထောကံ ပန ဝိသဒိသံ။

အာရမ္မဏော တေန စိတ္တံ ဝိစရတီတိ **ဝိစာရော**၊ ဝိစရဏံ ဝါ ဝိစာရော၊ အနုသဉ္ဆရဏာနံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သွာယံ အာရမ္မဏာနုမဇ္ဇနလက္ခဏော။ တတ္ထ သဟဇာတာနုယောဇနရသော၊ စိတ္တာသ အနုပ္ပဗန္ဓပစ္စုပဋ္ဌာနော။ သန္တေဝိ စ နေသံ ကတ္ထစိ အဝိယောဂေ သြဋ္ဌာရိကဋ္ဌေန ပုဗ္ဗင်္ဂမဋ္ဌေန စ ဃဏ္ဇာဘိဃာတော[1] ဝိယ အာဘိနိရောပနဋ္ဌေန စ စေတသော ပဌမာဘိနိပါတော ဝိတက္ကော၊ သုခုမဋ္ဌေန အနုမဇ္ဇနသဘာဝဋ္ဌေန စ ဃဏ္ဇာနုရဝေါ ဝိယ အနုပ္ပဗန္ဓော ဝိစာရော။ ဝိပ္ဖါရဝါ စေတ္ထ ဝိတက္ကော ပဌမုပ္ပတ္တိကာလေ ပရိပ္ဖန္ဒနဘူတော စိတ္တသ၊ အာကာသေ ဥပ္ပတိတုကာမဿ ပက္ခိနော ပက္ခဝိက္ခေပေါ ဝိယ, ပဒုမာဘိမုခပါတော ဝိယ စ ဂန္ဓာနုဗ္ဗစေတသော[2] ဘမရဿ။ သန္တဝုတ္တိ ဝိစာရော နာတိပရိပ္ဖန္ဒနဘာဝေါ စိတ္တသ၊ အာကာသေ ဥပ္ပတိတဿ ပက္ခိနော ပက္ခပ္ပသာရဏံ ဝိယ, ပရိဘ္ဂမနံ ဝိယ စ ပဒုမာဘိမုခပတိတဿ ဘမရဿ ပဒုမဿ ဥပရိဘာဂေ။

အဋ္ဌကထာယံ ပန “အာကာသေ ဂစ္ဆတော မဟာသကုဏဿ ဥဘောဟိ ပက္ခေဟိ ဝါတံ ဂဟေတ္ဝာ ပက္ခေ သန္နိသီဒါပေတ္ဝာ ဂမနံ ဝိယ အာရမ္မဏေ စေတသော အာဘိနိရောပနဘာဝေန ပဝတ္တော ဝိတက္ကော။ သော ဟိ ကေဠေါ ဟုတ္ဝာ အပ္ပေတိ။ ဝါတဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပက္ခေ ဖန္ဒာပယမာနဿ ဂမနံ ဝိယ အနုမဇ္ဇနဘာဝေန ပဝတ္တော ဝိစာရော။ သော ဟိ အာရမ္မဏံ အနုမဇ္ဇတီ”တိ ဝုတ္တံ။ တံ အနုပ္ပဗန္ဓနေန ပဝတ္တိယံ အတိဝိယ ယုဇ္ဇတိ။ သော ပန နေသံ ဝိသေသော ပဌမဒုတိယဈာနေသု ပါကဋော ဟောတိ။ အဝိစ မလဂ္ဂဟိတံ ကံသဘာဇနံ ဧကေန ဟတ္ထေန ဒဠှံ ဂဟေတ္ဝာ ဇုတရေန ဟတ္ထေန စုဏ္ဏတေလဝါလဏ္ဍုပကေန ပရိမဇ္ဇန္တသ ဒဠှဂ္ဂဟဏဟတ္ထော ဝိယ ဝိတက္ကော။ ပရိမဇ္ဇနဟတ္ထော ဝိယ ဝိစာရော။ တထာ ကုမ္ဘကာရသ ဒဏ္ဍပ္ပဟာရေန စက္ကံ ဘမယိတ္ဝာ ဘာဇနံ ကရောန္တသ ဥပ္ပိဋ္ဌနဟတ္ထော ဝိယ ဝိတက္ကော။ ဇုတော စိတော စ သဉ္ဆရဏဟတ္ထော ဝိယ ဝိစာရော။ တထာ မဏ္ဍလံ ကရောန္တသ မဇ္ဈေ သန္နိရုဇ္ဈိတ္ဝာ[3] ဌိတကဏ္ဍကော ဝိယ အာဘိနိရောပနော ဝိတက္ကော။ ဗဟိပရိဘ္ဂမနကဏ္ဍကော ဝိယ အနုမဇ္ဇနော ဝိစာရော။

ဝိဏယတီတိ **ဒီပနီ**၊ သာ သဗ္ဗိယာယနလက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တပရိဏာမရသာ ဖရဏရသာ ဝါ၊ သြဒဂ္ဂပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ သာ ပနေသာ ခုဒ္ဒိကာပီတိ[4] ခဏိကာပီတိ သြက္ကန္တိကာပီတိ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ ဖရဏာပီတီတိ ပဉ္စဓာ ဟောတိ။

၁-ဃဏ္ဍာဘိဃာတော (သျာ၊ က)
၂-ဂန္ဓာနုဗန္ဓစေတသော (သျာ၊ က)
၃-သန္နိရုဇ္ဈိတ္ဝာ (သျာ)၊ သန္နိရုဇ္ဈိတ္ဝာ (က)
၄-အနုမဇ္ဇနော (သီ)၊ အနုမဇ္ဇန္တော (သျာ)
၅-ခုဒ္ဒကာပီတိ (သျာ၊ က)

တတ္တ ခုဒ္ဒိကာပီတိ သရီရေ လောမဟံသမတ္တမေဝ ကာတုံ သက္ကောတိ။ ခဏိကာပီတိ ခဏေ ခဏေ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒသဒိသာ ဟောတိ။ ဩက္ကန္တိကာပီတိ သမုဒ္ဒတီရံ ဝီစိ ဝိယ, ကာယံ ဩက္ကမိတ္ဝာ ဩက္ကမိတ္ဝာ ဘိဇ္ဇတိ။ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ ဗလဝတီ ဟောတိ၊ ကာယံ ဥဒ္ဓဂ္ဂံ ကတ္ဝာ အာကာသေ လဃ်ာပနပ္ပမာဏပ္ပတ္တာ။ တထာ ဟိ ပုဏ္ဏဝလ္လိကဝါသီ မဟာတိဿတ္ထေရော ပုဏ္ဏမဒိဝသေ သာယံ စေတိယင်္ဂဏံ ဂန္ဒ္ဒာ စန္ဒာလောကံ ဒိသ္ဝာ မဟာစေတိယာဘိမုခေါ ဟုတ္ဝာ "ဣမာယ ဝတ ဝေလာယ စတဿော ပရိသာ မဟာစေတိယံ ဝန္ဒန္တီ"တိ ပကတိယာ ဒိဋ္ဌာရမ္မဏဝသေန ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ဥဗ္ဗေဂံ ပီတိ[၁] ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ သုဓာ-တလေ ပဟဋ္ဌစိတြဂေဏ္ဍုကော[၂] ဝိယ အာကာသေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ မဟာ-စေတိယင်္ဂဏေယေဝ အဋ္ဌာသိ။

တထာ ဂိရိကဏ္ဍကဝိဟာရဿ ဥပနိဿယေ ဝတ္တကာလကဂါမေ[၃] ဧကာ ကုလဓီတာပိ ဗလဝဗုဒ္ဓါရမ္မဏာယ ဥဗ္ဗေဂါယ ပီတိယာ[၄] အာကာသေ လဃ်သိ။ တဿာ ကိရ မာတာပိတရော သာယံ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တာ "အမ္မ တွံ ဂရုဘာရာ, အကာလေ ဝိစရိတုံ န သက္ကောသိ၊ မယံ တုယ္ဟံ ပတ္တိံ ကတ္ဝာ ဓမ္မံ သောဿာမာ"တိ အဂမံသု။ သာ ဂန္တုကာမာပိ တေသံ ဝစနံ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ကောန္တီ ဃရေ ဩဟီယိတ္ဝာ ဃရဒ္ဓါရေ ဌတ္ဝာ စန္ဒာလောကေန ဂိရိ-ကဏ္ဍကေ အာကာသစေတိယင်္ဂဏံ ဩလောကေန္တီ စေတိယဿ ဒီပပူဇံ အဒ္ဒသ စတဿော စ ပရိသာ မာလာဂန္ဓာဒီဟိ စေတိယပူဇံ ကတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တိယော။ ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဂဏသဇ္ဈာယသဒ္ဒံ အဿောသိ။ အထဿာ "ဓညာ ဝတိမေ မနုဿာ၊ ယေ ဝိဟာရံ ဂန္ဒ္ဒာ ဧဝရူပေ စေတိယင်္ဂဏေ အနု-သဉ္ဇရိတုံ ဧဝရူပဉ္ဇ မဓုရံ ဓမ္မကထံ သောတုံ လဘန္တီ"တိ မုတ္တရာသိသဒိသံ စေတိယံ ပဿန္တိယာ ဧဝ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ ဥဒပါဒိ၊ သာ အာကာသေ လဃ်ိတ္ဝာ မာတာ-ပိတူနံ ပုရိမတရံယေဝ အာကာသတော စေတိယင်္ဂဏေ ဩရုယ္ဟ စေတိယံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဓမ္မံ သုဏမာနာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ မာတာပိတရော အာဂန္ဒ္ဒာ "အမ္မ တွံ ကတရေန မဂ္ဂေန အာဂတာသီ"တိ ပုစ္ဆိံသု။ သာ "အာကာသေန အာဂတာမှိ၊ န မဂ္ဂေနာ"တိ ဝတ္ဝာ "အမ္မ အာကာသေန နာမ ခီဏာသဝါ သဉ္ဇရန္တိ၊ တွံ ကထံ အာဂတာ"တိ ပုဋ္ဌာ အာဟ "မယ္ဟံ စန္ဒာလောကေန စေတိယံ ဩလောကေန္တိယာ ဌိတာယ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏာ ဗလဝပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အထာဟံ နေဝ အတ္တနော ဌိတဘာဝံ, န နိသိန္နဘာဝံ အညာသိံ၊ ဂဟိတနိမိတ္တေနေဝ ပန

၁-ဥဗ္ဗေဂါပီတိ (သျာ၊က)
၂-ပဟဋ္ဌစိတြဘေဏ္ဍုကော (သီ)
၃-ဝတ္တဂါလကဂါမေ (က)
၄-ဥဗ္ဗေဂါပီတိယာ (က)

အာကာသံ လဃိတ္ဝာ စေတိယဂ်ဏေ ပတိဋ္ဌိတာမှိ”တိ။ ဧဝံ ဥဗ္ဗေဂါပိတိ အာကာသေ လဃ်ာပနပ္ပမာဏာ ဟောတိ။

ဖရဏပိတိယာ ပန ဥပ္ပန္နာယ သကလသရီရံ ဓမိတ္ဝာ[၁] ပူရိတဝတ္ထိ ဝိယ မဟတာ ဥဒကောဃေန ပက္ခန္ဒပဗ္ဗတကုစ္ဆိ ဝိယ စ အနုပရိပ္ပုဋ္ဌံ ဟောတိ။ သာ ပနေသာ ပဥ္ဇဝိဓာ ပီတိ ဂဗ္ဘံ ဂဏ္ဍန္တီ ပရိပါကံ ဂစ္ဆန္တီ ဒုဝိဓံ ပဿဒ္ဓိံ ပရိပူရေတိ ကာယပဿဒ္ဓိဥ္ဇ စိတ္တပဿဒ္ဓိဥ္ဇ၊ ပဿဒ္ဓိ ဂဗ္ဘံ ဂဏ္ဍန္တီ ပရိပါကံ ဂစ္ဆန္တီ ဒုဝိဓံ သုခံ ပရိပူရေတိ ကာယိကံ စေတသိကဥ္ဇ၊ သုခံ ဂဗ္ဘံ ဂဏ္ဍန္တံ ပရိပါကံ ဂစ္ဆန္တံ တိဝိဓံ သမာဓိံ ပရိပူရေတိ ခဏိကသမာဓိံ ဥပစာရသမာဓိံ အပ္ပနာသမာဓိန္တိ။ တာသု ဌပေတ္ဝာ အပ္ပနာသမာဓိပူရိကံ ဇုတရာ ဒ္ဝေပိ ဇုဓ ယုဇ္ဇန္တိ။

သုခယတီတိ **သုခံ၊** ယဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ သုခိတံ ကရောတီတိ အတ္ထော။ သုဋ္ဌု ဝါ ခါဒတိ, ခနတိ စ ကာယစိတ္တာဗာဓန္တိ သုခံ၊ သောမနဿ-ဝေဒနာယေတံ နာမံ။ တဿ လက္ခဏာဒီနိ ဝေဒနာပဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အပရော နယော—သာတလက္ခဏံ သုခံ၊ သမ္ပယုတ္တာနံ ဥပဗြူဟနရသံ၊ အနုဂ္ဂဟဏပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ သတိပိ စ နေသံ ပီတိသုခါနံ ကတ္ထစိ အဝိပ္ပယောဂေ ဇုဋ္ဌာရမ္မဏပဋိလာဘတုဋ္ဌိ ပီတိ၊ ပဋိလဒ္ဓရသာနုဘဝနံ သုခံ။ ယတ္ထ ပီတိ, တတ္ထ သုခံ၊ ယတ္ထ သုခံ, တတ္ထ နနိယမတော ပီတိ။ သခ်ါရက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတာ ပီတိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓသင်္ဂဟိတံ သုခံ။ ကန္တာရခိန္နဿ ဝနန္တောဒကဒဿနသဝနေသု ဝိယ ပီတိ၊ ဝနစ္ဆာယာပဝေသနဥဒကပရိဘောဂေသု ဝိယ သုခံ။

ယထာ ဟိ ပုရိသော မဟာကန္တာရမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော ဃမ္မပရေတော တသိတော ပိပါသိတော ပဋိပထေ ပုရိသံ ဒိသ္ဝာ “ကတ္ထ ပါနီယံ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆေယျ၊ သော “အဋ္ဌိံ ဥတ္တရိတ္ဝာ ဇာတဿရဝနသဏ္ဍော အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဂန္တ္ဝာ လဘိဿသီ”တိ ဝဒေယျ။ သော တဿ ကထံ သုတ္ဝာ[၂] ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဘဝေယျ၊ တတော ဂစ္ဆန္တော ဘူမိယံ ပတိတာနိ ဥပ္ပလဒလနာလပတ္တာဒီနိ[၃] ဒိသ္ဝာ သုဋ္ဌုတရံ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တော အလ္လဝတ္ထေ အလ္လကေသေ ပုရိသေ ပဿေယျ၊ ဝနကုက္ကုဋ္ဌမောရာဒီနံ[၄] သဒ္ဒံ သုဏေယျ၊ ဇာတဿရ-ပရိယန္တေ ဇာတံ မဏိဇာလသဒိသံ နီလဝနသဏ္ဍံ ပဿေယျ။ သရေ ဇာတာနိ ဥပ္ပလပဒုမကုမုဒါဒီနိ ပဿေယျ၊ အစ္ဆံ ဝိပ္ပသန္နံ ဥဒကံ ပဿေယျ။ သော

၁-ဖရိတ္ဝာ (သျာ၊က)
၂-သုတ္ဝာ ဝ (သီ)
၃-....နာဋ္ဌိပတ္တာဒီနိ (က)
၄-ဝနမောရာဒီနံ (သီ)

ဘိယျော ဘိယျော ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ ဇာတဿရံ ဩတရိတ္ဝာ ယထာရုစိ နှတ္ဝာ စ ပိဝိတ္ဝာ စ[၁] ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထော ဘိသမုဋ္ဌာလပေါက္ခရာဒီနိ ခါဒိတ္ဝာ နီလုပ္ပလာဒီနိ ပိဋ္ဌန္ဓိတ္ဝာ မန္ဒာလကမူလာနိ ခန္ဓေ ကရိတ္ဝာ[၂] ဥတ္တရိတ္ဝာ သာဋကံ နိဝါသေတ္ဝာ ဥဒကသာဋကံ အာတပေ ကတ္ဝာ သီတစ္ဆာယာယ မန္ဒမန္ဒေ ဝါတေ ပဟရန္တေ နိပန္နော "အဟော သုခံ အဟော သုခ"န္တိ ဝဒေယျ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တဿ ဟိ ပုရိသဿ ဇာတဿရဝနသဏ္ဍသဝနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဥဒကဒဿနာ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌကာလော ဝိယ ပုဗ္ဗဘာဂါရမ္မဏေ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာကာရာ ပီတိ။ နှတ္ဝာ စ ပိဝိတ္ဝာ စ သီတစ္ဆာယာယ မန္ဒမန္ဒေ ဝါတေ ပဟရန္တေ "အဟော သုခံ အဟော သုခ"န္တိ ဝဒတော နိပန္နကာလော ဝိယ ဗလဝပ္ပတ္တံ အာရမ္မဏရသာနုဘဝနာကာရသဏ္ဌိတံ သုခံ။ တသ္မိံ တသ္မိံ သမယေ ပါကဋဘာဝတော စေတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယတ္ထ ပန ပီတိ, သုခမ္ပိ တတ္ထ အတ္ထီတိ ဝုတ္တမေဝေတံ။

စိတ္တသေကဂ္ဂတာတိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂဘာဝေါ၊ သမာဓိသေတံ နာမံ။ လက္ခဏာဒီသု ပနဿ အဋ္ဌကထာယံ တာဝ ဝုတ္တံ—"ပါမောက္ခလက္ခဏော စ သမာဓိ အဝိက္ခေပလက္ခဏော စ။ ယထာ ဟိ ကူဋာဂါရကဏ္ဍိကာ သေသ-ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာနံ အာဗန္ဓနတော ပမုခါ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ သဗ္ဗကုသလဓမ္မာနံ သမာဓိစိတ္တေန ဣဇ္ဈနတော သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ ဓမ္မာနံ သမာဓိ ပါမောက္ခော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

'ယထာ[၃] မဟာရာဇ ကူဋာဂါရဿ ယာ ကာစိ ဂေါပါနသိယော၊ သဗ္ဗာ တာ ကူဋဂ်မာ ဟောန္တိ ကူဋနိန္နာ ကူဋသမောသရဏာ၊ ကူဋံ တာသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ သမာဓိနိန္နာ ဟောန္တိ သမာဓိပေါဏာ သမာဓိပဗ္ဘာရာ၊ သမာဓိ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ'တိ[၄]။

ယထာ စ သေနဂ်ံ ပတ္ဝာ ရာဇာ နာမ ယတ္ထ ယတ္ထ သေနာ ဩသီဒတိ၊ တံ တံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဂတဂတဋ္ဌာနေ သေနာ ပရိပူရတိ၊ ပရသေနာ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ရာဇာနမေဝ အနုဝတ္တတိ၊ ဧဝမေဝ သဟဇာတဓမ္မာနံ ဝိက္ခိပိတုံ ဝိပ္ပကိရိတုံ အပ္ပဒါနတော သမာဓိ အဝိက္ခေပလက္ခဏော နာမ ဟောတီ"တိ။

၁-နဟာတ္ဝာ စ ပီတ္ဝာ စ (သီ)　　၂-ခိပိတ္ဝာ (သျာ၊ က)
၃-သေယျထာပိ (သဗ္ဗတ္ထ)　　၄-ခု ၁၁-၃၈-မိလိန္ဒပဉ္ဍေ။

အပရော ပန နယော—အယံ စိတ္တသေကဂ္ဂတာသဒ္ဒါတော သမာဓိ နာမ အဝိသာရလက္ခဏော အဝိက္ခေပလက္ခဏော ဝါ၊ သဟဇာတဓမ္မာနံ သမ္ပိဏ္ဍန-ရသော, နာနိယစုဏ္ဏာနံ ဥဒကံ ဝိယ။ ဥပသမပစ္စုပဋ္ဌာနော, ဉာဏပစ္စုပဋ္ဌာနော ဝါ။ "သမာဟိတော ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတီ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ ဝိသေသတော သုခပဒဋ္ဌာနော။ နိဝါတေ ဒီပစ္စိနံ ဌိတိ ဝိယ စေတသော ဌိတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဒုန္နိယဂုသိဝဏ္ဏနာ

သဒ္ဒဟန္တီ တောယ, သယံ ဝါ သဒ္ဒဟတိ, သဒ္ဒဟနမတ္တမေဝ ဝါ သောတိ **သဒ္ဓါ၊** သာဝ အဿဒ္ဓိယဿ အဘိဘဝနတော အဓိပတိယဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယံ၊ အဓိမောက္ခလက္ခဏော ဝါ ဣန္ဒဋ္ဌံ[၁] ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓါဝ ဣန္ဒြိယံ **သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။** သာ ပနေသာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ သဒ္ဓါ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနန္တိ-လက္ခဏာ စ[၂]။

ယထာ ဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဥဒကပဋိဟာရကော မဏိ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တော ပက်သေဝါလပဏကကဒ္ဒမံ သန္ဓိသိဒါပေတိ၊ ဥဒကံ အစ္ဆံ ကရောတိ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလံ၊ ဧဝမေဝ သဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ နိဝရဏေ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ ကိလေသေ သန္ဓိသိဒါပေတိ၊ စိတ္တံ ပသာဒေတိ၊ အနာဝိလံ ကရောတိ၊ ပသန္နေန စိတ္တေန ယောဂါဝစရော ကုလပုတ္တော ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၊ ဘာဝနံ အာရဘတိ။ ဧဝံ တာဝ သဒ္ဓါ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနန္တိလက္ခဏာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ **အာယသ္မာ နာဂသေနော**—

ယထာ မဟာရာဇ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ စတုရင်္ဂနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ပရိတ္တံ ဥဒကံ တရေယျ၊ တံ ဥဒကံ ဟတ္ထိဟိ စ အဿေဟိ စ ရထေဟိ စ ပတ္တိဟိ စ သခ့်ဘိတံ[၃] ဘဝေယျ အာဝိလံ လုလိတံ ကလလီဘူတံ။ ဥတ္တိဏ္ဏော စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ မနုဿေ အာဏာပေယျ "ပါနိယံ ဘဏ္ဍာ အာဟရထ, ပိဝိဿာမိ"တိ။ ရညော စ ဥဒကပဋိဟာရကော မဏိ ဘဝေယျ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခေါ တေ မနုဿာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပဋိဿုတ္ဝာ တံ ဥဒကပဋိဟာရကံ မဏိံ ဥဒကေ ပက္ခိပေယျုံ။ တသ္မိံ[၄] ဥဒကေ ပက္ခိတ္တမတ္တေ ပက်သေဝါလပဏကံ ဝိဂစ္ဆေယျ၊ ကဒ္ဒမော စ[၅] သန္ဓိသိဒေယျ၊ အစ္ဆံ ဘဝေယျ ဥဒကံ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလံ၊ တတော ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပါနိယံ ဥပနာမေယျုံ "ပိဝတု ဒေဝေါ ပါနိယ"န္တိ။

၁-ဣန္ဒတ္တံ (?) ၂-ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ စ (က) ၃-သခ့်ဘိတံ (က)
၄-သဟသာ (သမ္မတ္ထ) ၅-ပက်သေဝါလပဏကကဒ္ဒမော စ (သမ္မတ္ထ)

ယထာ မဟာရာဇ ဥဒကံ, ဧဝံ စိတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ယထာ တေ မနုဿာ, ဧဝံ ယောဂါဝစရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ယထာ ပက်သေဝါလပဏကံ ကဋ္ဌမော စ, ဧဝံ ကိလေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ယထာ ဥဒကပ္ပသာဒကော မဏိ, ဧဝံ သဒ္ဓါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ယထာ ဥဒကပ္ပသာဒကေ မဏိမှိ ပက္ခိတ္တမတ္တေ ပက်သေဝါလပဏကံ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကဋ္ဌမော စ သန္နိသီဒတိ၊ အစ္ဆံ ဘဝတိ ဥဒကံ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလံ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ သဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ နီဝရဏော ဝိကွမ္ဘေတိ၊ ဝိနီဝရဏံ စိတ္တံ ဟောတိ အစ္ဆံ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလန္တိ ၁။

ယထာ ပန ကုမ္ဘိလမကရဂါဟရက္ခသာဒိကိဏ္ဏံ ပူရံ မဟာနဒိံ အာဂမ္မ ဘီရုကဇနော ဥဘောသု တီရေသု တိဋ္ဌတိ၊ သင်္ဂါမသူရော ပန မဟာယောဓော အာဂန္ဒွာ "ကသ္မာ ဋ္ဌိတတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆိတွံ "သပ္ပဋိဘယဘာဝေန ဩတရိတုံ နဝိသဟာမာ"တိ ဝုတ္တေ သုနိသိတံ အသိံ ဂဟေတ္ဝာ "မမ ပစ္ဆတော ဃေ, မာ ဘာယိတ္ထာ"တိ ဝတ္ဝာ နဒိံ ဩတရိတ္ဝာ အာဂတာဂတေ ကုမ္ဘိလာဒယော ပဋိဗာဟိတ္ဝာ ဩရိမတီရတော မနုဿာနံ သောတ္ထိဘာဝံ ကရောန္တော ပါရိမတီရံ နေတိ၊ ပါရိမတီရတော်ပိ သောတ္ထိနာ ဩရိမတီရံ အာနေတိ၊ ဧဝမေဝ ဒါနံ ဒဒတော သီလံ ရက္ခတော ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတော ဘာဝနံ အာရဘတော သဒ္ဓါ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပုရေစာရိကာ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ စ သဒ္ဓါ"တိ။

အပရော နယော—သဒ္ဒဟနလက္ခဏာ သဒ္ဓါ, ဩကပ္ပနလက္ခဏာ ဝါ၊ ပသာဒနရသာ, ဥဒကပ္ပသာဒကမဏိ ဝိယ။ ပက္ခန္ဒနရသာ ဝါ, ဩဃုတ္တရဏော ဝိယ။ အကာလုသိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ ၂ အဓိမုတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ၊ သဒ္ဓေယျဝတ္ထု-ပဒဋ္ဌာနာ သောတာပတ္တိယင်္ဂပဒဋ္ဌာနာ ဝါ၊ သာ ဟတ္ထိတ္ထဗိဇာနိ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဝိရဿံ ဘာဝေါ ဝိရိယံ၊ ဝိရာနံ ဝါ ကမ္မံ ဝိရိယံ၊ ဝိဓိနာ ဝါ နယေန ဥပါယေန ဤရယိတဗ္ဗံ ပဝတ္တယိတဗ္ဗန္တိ ဝိရိယံ။ တဒေဝ ကောသဇ္ဇသ အဘိ-ဘဝနတော အဓိပတိယဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယံ၊ ပဂ္ဂဟဏလက္ခဏော ဝါ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ ဝိရိယမေဝ ဣန္ဒြိယံ **ဝီရိယိန္ဒြိယံ**။ တံ ပနေတံ ဥပတ္ထမ္ဘနလက္ခဏဉ္စ ဝိရိယံ ပဂ္ဂဟဏလက္ခဏဉ္စ။ ယထာ ဟိ ဇိဏ္ဏဃရံ အာဂန္တုကေန ထူဏုပတ္ထမ္ဘေန တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝ ယောဂါဝစရော ဝိရိယုပတ္ထမ္ဘေန ဥပတ္ထမ္ဘိတော ဟုတ္ဝာ သဗ္ဗကုသလဓမ္မေဟိ နာ ဟာယတိ နာ ပရိဟာယတိ။ ဧဝံ တာဝဿ ဥပတ္ထမ္ဘန-လက္ခဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနာဟ **ဃေရော နာဂသေနော**—

၁-ခ ၁၁-၃၁-မိလိန္ဒပဉ္ဟေ။　　၂-အကာလုသိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ (သျာ၊က)

"ယထာ မဟာရာဇ ပုရိသော ဂေဟေ ပတန္တေ တမညေန ဒါရုနာ ဥပတ္ထမ္ဘေယျ၊ ဥပတ္ထမ္ဘိတံ သန္တံ ဧဝံ တံ ဂေဟံ နာ ပတေယျ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ဥပတ္ထမ္ဘနလက္ခဏံ ဝိရိယံ၊ ဝိရိယုပတ္ထမ္ဘိတာ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ နာ ဟာယန္တိ နာ ပရိဟာယန္တီ"တိ [၁]။

ယထာ ဝါ ပန ခုဒ္ဒိကာယ စ မဟတိကာယ စ သေနာယ သင်္ဂါမေ ပဝတ္တေ ခုဒ္ဒိကာ သေနာ ဩလီယေယျ၊ တတော ရညော အာရောစေယျ။ ရာဇာ ဗလဝါဟနံ ပေသေယျ၊ တေန ပဂ္ဂဟိတာ သကသေနာ ပရသေနံ ပရာဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဝိရိယံ သဟဇာတသမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ဩလီယိတုံ ဩသက္ကိတုံ နာ ဒေတိ, ဥက္ခိပတိ ပဂ္ဂဏှာတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပဂ္ဂဟဏလက္ခဏာ ဝိရိယ"န္တိ။

အပရော နယော—ဥဿာဟလက္ခဏံ ဝိရိယံ၊ သဟဇာတာနံ ဥပတ္ထမ္ဘနရသံ၊ အသံသီဒနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ "သံဝိဂ္ဂေါ ယောနိသော ပဒဟတီ"တိ [၂] ဝစနတော သံဝေဂပဒဋ္ဌာနံ, ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ ဝါ၊ သမ္မာ အာရဒ္ဓံ သဗ္ဗာသံ သမ္ပတ္တီနံ မူလံ ဟောတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

သရန္တိ ဇောယ, သယံ ဝါ သရတိ, သရဏမတ္တမေဝ ဝါ ဇောတိ သတိ။ သာဝ မုဋ္ဌဿစ္စဿ အဘိဘဝနတော အဓိပတိယဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယံ၊ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏော ဝါ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ၊ သတိ ဧဝ ဣန္ဒြိယံ **သတိန္ဒြိယံ**။ သာ ပနေသာ အဝိလာပနလက္ခဏာ စ သတိ ဥပဂ္ဂဏှနလက္ခဏာ စ။ ယထာ ဟိ ရညော ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဒဿဝိဓံ ရတနံ ဂေါပယန္တော သာယံပါတံ ရာဇာနံ ဣဿရိယ-သမ္ပတ္တိံ သလ္လက္ခာပေတိ သာရေတိ၊ ဧဝမေဝ သတိ ကုသလံ ဓမ္မံ သလ္လက္ခာပေတိ သရာပေတိ။ တေနာဟ **ထေရော**—

ယထာ မဟာရာဇ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဘဏ္ဍာဂါရိကော ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ သာယံပါတံ ယသံ·သရာပေတိ "တ္ဝေကာ ဒေဝ ဟတ္ထိ၊ တ္ဝေကာ အဿာ၊ တ္ဝေက်ာ ရထာ၊ တ္ဝေကာ ပတ္တိ၊ တ္ဝေကံ ဟိရညံ၊ တ္ဝေကံ သုဝဏ္ဏံ၊ တ္ဝေကံ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ၊ တံ ဒေဝေါ သရတူ"တိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ သတိ ကုသလေ ဓမ္မေ အဝိလာပေတိ "ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဣမေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ၊ ဣမေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ဣမာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ၊ ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ အယံ သမထော၊ အယံ ဝိပဿနာ၊ အယံ ဝိဇ္ဇာ၊ အယံ ဝိမုတ္တိ၊ ဣမေ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ"တိ။ ဧဝံ ခေါ မဟာရာဇ အဝိလာပနလက္ခဏာ သတီတိ [၃]။

၁-ခု ၁၁-၃၅-မိလိန္ဒပဉှေ။ ၂-အံ ၁-၄၃၀-ဝိဘ။ ၃-ခု ၁၁-၃၆-မိလိန္ဒပဉှေ။

ယထာ ပန ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပရိဏာယကရတနံ ရညော အဟိတေ စ ဟိတေ စ ဥတ္တာ အဟိတေ အပယာပေတိ၊ ဟိတေ ဥပယာပေတိ၊ ဧဝမေဝ သတိ ဟိတာဟိတာနံ ဓမ္မာနံ ဂတိယော သမန္ဓေသိတ္တာ[1] ''ဣမေ ကာယ-ဒုစ္စရိတာဒယော ဓမ္မာ အဟိတာ''တိ အဟိတေ ဓမ္မေ အပနုဒေတိ[2]။ ''ဣမေ ကာယသုစရိတာဒယော ဓမ္မာ ဟိတာ''တိ ဟိတေ ဓမ္မေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ။ တေနာဟ ထေရော—

ယထာ မဟာရာဇ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပရိဏာယကရတနံ ရညော ဟိတာဟိတေ ဇာနာတိ ''ဣမေ ရညော ဟိတာ၊ ဣမေ အဟိတာ၊ ဣမေ ဥပကာရာ၊ ဣမေ အနုပကာရာ''တိ။ တတော အဟိတေ အပနုဒေတိ၊ ဟိတေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဟိတာဟိတာနံ ဓမ္မာနံ ဂတိယော သမန္ဓေသတိ ''ဣမေ ဓမ္မာ ဟိတာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အဟိတာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ဥပကာရာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အနုပကာရာ''တိ။ တတော အဟိတေ ဓမ္မေ အပနုဒေတိ၊ ဟိတေ ဓမ္မေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ ခေါ မဟာရာဇ ဥပဂ္ဂဏှနလက္ခဏာ သတိတိ။

အပရော နယော—အဝိလာပနလက္ခဏာ သတိ၊ အသမ္မောသနရသာ၊ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဝိသယာဘိမုခီဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ။ ထိရသညာ-ပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယာဒိသတိပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာ ဝါ။ အာရမ္မဏေ ဒဋ္ဌံ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ ပန သေကာ ဝိယ စက္ခုဒ္ဒါရာဒိရက္ခဏတော ဒေါဝါရိကော ဝိယ စ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမ္မာ အာဓိယတိ ဌပေတိတိ သမာဓိ။ သော၀ ဝိက္ခေပသ အဘိဘဝနတော အဓိပတိယဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယံ၊ အဝိက္ခေပလက္ခဏေ ဝါ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ သမာဓိယေဝ ဣန္ဒြိယံ **သမာဓိန္ဒြိယံ**။ လက္ခဏာဒိနိ ပနသ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ပဇာနာတီတိ ပညာ။ ကိံ ပဇာနာတိ။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိအာဒိနာ နယေန အရိယသစ္စာနိ။ **အဋ္ဌကထာယံ** ပန ပညာပေတီတိ ပညာတိ ဝုတ္တံ။ ကိန္တိ ပညာပေတီတိ။ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ပညာပေတိ။ သာ၀[2] အဝိဇ္ဇာယ အဘိဘဝနတော အဓိပတိယဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယံ၊ ဒဿနလက္ခဏော ဝါ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ ပညာ၀ ဣန္ဒြိယံ **ပညိန္ဒြိယံ**။ သာ ပနေသာ သြဘာသနလက္ခဏာ စ ပညာ ပဇာနနလက္ခဏာ စ။ ယထာ ဟိ စတုဘိတ္တိကေ ဂေဟေ ရတ္တိဘာဂေ ဒီပေ ဇလိတေ အန္ဓကာရော နိရုဇ္ဈတိ၊ အာလောကော ပါတုဘဝတိ၊ ဧဝမေဝ

၁-သမန္ဓေသိတ္တာ (သီ၊ က) ၂-အပနုဒတိ (က) ၃-သာ စ (သျာ)

ဩဘာသနလက္ခဏာ ပညာ။ ပညောဘာသသမော ဩဘာသော နာမ နတ္ထိ။ ပညဝတော ဟိ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသိန္နဿ ဒသသဟဿိလောကဓာတု ဧကာ-လောကာ ဟောတိ။ တေနာဟ **ထေရော**—

ယထာ မဟာရာဇ ပုရိသော အန္ဓကာရေ ဂေဟေ ပဒီပံ[၁] ပဝေသေယျ။ ပဝိဋ္ဌော ပဒီပေါ အန္ဓကာရံ ဝိဒ္ဓံသေတိ ဩဘာသံ ဇနေတိ၊ အာလောကံ ဝိဒံသေတိ၊ ပါကဋာနိ စ ရူပါနိ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ပညာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ ဝိဒ္ဓံသေတိ ဝိဇ္ဇောဘာသံ ဇနေတိ၊ ဉာဏာလောကံ ဝိဒံသေတိ၊ ပါကဋာနိ အရိယသစ္စာနိ ကရောတိ။ ဧဝံ ခေါ မဟာရာဇ ဩဘာသနလက္ခဏာ ပညာတိ[၂]။

ယထာ ပန ဆေကော ဘိသက္ကော အာတုရာနံ သပ္ပါယာသပ္ပါယာနိ ဘောဇနာနိ ဇာနာတိ၊ ဧဝံ ပညာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ကုသလာကုသလေ သေဝိတဗ္ဗာ-သေဝိတဗ္ဗေ ဟီနပ္ပဏီတကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂအပ္ပဋိဘာဂေ ဓမ္မေ ပဇာနာတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ **ဓမ္မသေနာပတိနာ** "ပဇာနာတိ ပဇာနာတီတိ ခေါ အာဝုသော တသ္မာ ပညဝါတိ[၃] ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စ ပဇာနာတိ။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ပဇာနာတီ"တိ[၄] ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ဧဝမဿာ ပဇာနနလက္ခဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပရော နယော—ယထာသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာ ပညာ၊ အက္ခလိတ-ပဋိဝေဓလက္ခဏာ ဝါ, ကုသလိဿာသခိတ္တဥသုပဋိဝေဓော ဝိယ်။ ဝိသယော-ဘာသရသာ, ပဒီပေါ ဝိယ။ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ, အရညဂတ-သုဒေသကော ဝိယ။

မနတီတိ မနော၊ ဝိဇာနာတီတိ အတ္ထော။ **အဋ္ဌကထာစရိယာ** ပနာဟု "နာဋ္ဌိယာ မိနမာနော ဝိယ မဟာတုလာယ ဓာရယမာနော ဝိယ စ အာရမ္မဏံ မိနတိ ပဇာနာတီတိ မနော"တိ။ တဒေဝ မနနလက္ခဏေ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ မနောဝ ဣန္ဒြိယံ **မနိန္ဒြိယံ။** ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တစိတ္တဿေဝေတံ ဝေဝစနံ။

ပီတိသောမနဿသမ္ပယောဂတော သောဘနံ မနော အဿာတိ သုမနော။ သုမနဿ ဘာဝေါ သောမနဿံ။ သာတလက္ခဏေ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ သောမနဿမေဝ ဣန္ဒြိယံ **သောမနဿိန္ဒြိယံ။** ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တဝေဒနာ-ယေဝေတံ ဝေဝစနံ။

၁-တေလပ္ပဒီပံ (သဗ္ဗတ္ထ)
၂-ပညာတိ (သဗ္ဗတ္ထ)
၂-ခု-၁၁-၃၈-မိလိန္ဒပဉ္ဍေ။
၄-မ ၁-၃၆၆-ဝိဋ္ဌေ။

ဇီဝန္တိ တေန တံသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာတိ ဇီဝိတံ။ အနုပါလနလက္ခဏေ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ။ ဇီဝိတမေဝ ဣန္ဒြိယံ **ဇီဝိတိန္ဒြိယံ**။ တံ ပဝတ္တသန္တတာ-ဓိပတေယျံ ဟောတိ။ လက္ခဏာဒီဟိ ပန အတ္တနာ အဝိနိဘုတ္တာနံ[၁] ဓမ္မာနံ အနု-ပါလနလက္ခဏံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ တေသံ ပဝတ္တနရသံ၊ တေသံယေဝ ဌပနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ယာပယိတဗ္ဗဓမ္မပဒဋ္ဌာနံ။ သန္တေပိ စ အနုပါလနလက္ခဏာဒိမှိ ဝိဓာနေ အတ္ထိက္ခဏေယေဝ တံ တေ ဓမ္မေ အနုပါလေတိ, ဥဒကံ ဝိယ ဥပ္ပလာဒီနိ။ ယထာသကံပစ္စယုပ္ပန္ဒေပိ စ ဓမ္မေ ပါလေတိ, ဓာတီ ဝိယ။ ကုမာရံ သယံ-ပဝတ္တိတဓမ္မသမ္ဗန္ဓေနေဝ စ ပဝတ္တတိ, နိယာမကော ဝိယ။ န ဘင်္ဂတော ဥဒ္ဓံ ပဝတ္တယတိ, အတ္တနော စ ပဝတ္တယိတဗ္ဗာနဥ္စ အဘာဝါ။ န ဘင်္ဂက္ခဏေ ဌပေတိ, သယံ ဘိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ခီယမာနော[၂] ဝိယ ဝဋ္ဌိသိနေဟော ဒီပသိခံ။ န စ အနုပါလနပဝတ္တနဋ္ဌပနာနုဘာဝဝိရဟိတံ၊ ယထာဝုတ္တက္ခဏေ တဿ တဿ သာဓနတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

မဂ္ဂင်္ဂရာသိဝဏ္ဏနာ

သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒီသု ဒဿနဋ္ဌေန သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အဘိနိရောပနဋ္ဌေန သမ္မာ-သင်္ကပ္ပေါ၊ ပဂ္ဂဟနဋ္ဌေန သမ္မာဝါယာမော၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန သမ္မာသတိ၊ အဝိက္ခေပနဋ္ဌေန သမ္မာသမာဓိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝစနတ္ထတော ပန သမ္မာ ပဿတိ, သမ္မာ ဝါ တာယ ပဿန္တီတိ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**။ သမ္မာ သင်္ကပ္ပေတိ, သမ္မာ ဝါ တေန သင်္ကပ္ပေန္တီတိ **သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ**။ သမ္မာ ဝါယာမေတိ, သမ္မာ ဝါ တေန ဝါယမန္တီတိ **သမ္မာဝါယာမော**။ သမ္မာ သရတိ, သမ္မာ ဝါ တာယ သရန္တီတိ **သမ္မာသတိ**။ သမ္မာ သမာဓိယတိ, သမ္မာ ဝါ တေန သမာဓိယန္တီတိ **သမ္မာသမာဓိ**။ အပိစ ပသတ္ထာ သုန္ဒရာ ဝါ ဒိဋ္ဌိ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ ဣမိနာပိ နယေန တေသံ ဝစနတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ လက္ခဏာဒီနိ ပန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနေဝ။

ဗလရာသိဝဏ္ဏနာ

သဒ္ဓါဗလာဒီသုပိ သဒ္ဓါဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ အကမ္ပိယဋ္ဌေန ပန ဗလန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝမေတေသု အဿဒ္ဓိယေ န ကမ္ပတီတိ **သဒ္ဓါဗလံ**။ ကောသဇ္ဇေ န ကမ္ပတီတိ **ဝီရိယဗလံ**။ မုဋ္ဌဿစ္စေ န ကမ္ပတီတိ **သတိဗလံ**။ ဥဒ္ဓစ္စေ န ကမ္ပတီတိ **သမာဓိဗလံ**။ အဝိဇ္ဇာယ န ကမ္ပတီတိ **ပညာဗလံ**။ အဟိရိကေ န ကမ္ပတီတိ

၁–အဝိနာ ဘူတာနံ (သျာ)　　၂–ခိယမာနော (က)

ဟိရိဗလံ။ အနောတ္တပ္ပေ နဂမ္ပတီတိ **ဩပ္ပတ္တဗလ**န္တိ အယံ ဥဘယပဒဝသေန အတ္ထဝဏ္ဏနာ ဟောတိ။

တတ္ထ ပုရိမာနိ ပဉ္စ ဟေဋ္ဌာ လက္ခဏာဒီဟိ ပကာသိတာနေဝ။ ပစ္ဆိမဒ္ဒယေ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ ဟိရိယတီတိ **ဟိရီ။** လဇ္ဇာယေတံ အဓိဝစနံ။ တေဟိ ဧဝ ဩတ္တပ္ပတီတိ[၁] **ဩတ္တပ္ပံ။** ပါပတော ဥဗ္ဗေဂသေတံ အဓိဝစနံ။ တေသံ နာနာကရဏဒီပနတ္ထံ သမုဋ္ဌာနံ အဓိပတိ လဇ္ဇာ ဘယလက္ခဏေန စာတိ ဣမံ မာတိကံ ဌပေတ္ဝာ အယံ ဝိတ္ထာရကထာ ဝုတ္တာ။

အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိရီ နာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ နာမ။ အတ္တာဓိပတိ ဟိရီ နာမ၊ လောကာဓိပတိ ဩတ္တပ္ပံ နာမ။ လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရီ နာမ၊ ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ နာမ။ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရီ နာမ၊ ဝဇ္ဇဘီရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပံ နာမ။

တတ္ထ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဟိရိံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ ဇာတိံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ဝယံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ သူရဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ဗာဟုသစ္စံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ။ ကထံ? "ပါပကရဏံ နာမေတံ နဇာတိသမ္ပန္နာနံ ကမ္မံ၊ ဟီနဇစ္စာနံ ကေဝဋ္ဌာဒီနံ ဣဒံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဇာတိသမ္ပန္နဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ နယုတ္တ"န္တိ ဧဝံ တာဝ ဇာတိံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပံ အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ "ပါပကရဏံ နာမေတံ ဒဟရေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဝယေ ဌိတဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ နယုတ္တ"န္တိ ဧဝံ ဝယံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပံ အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ "ပါပကမ္မံ နာမေတံ ဒုဗ္ဗလဇာတိကာနံ ကမ္မံ၊ နသူရဘာဝါနံ။ မာဒိသဿ သူရဘာဝသမ္ပန္နဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ နယုတ္တ"န္တိ ဧဝံ သူရဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပံ အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ "ပါပကမ္မံ နာမေတံ အန္ဓဗာလာနံ ကမ္မံ၊ နပဏ္ဍိတာနံ။ မာဒိသဿ ပဏ္ဍိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ နယုတ္တ"န္တိ ဧဝံ ဗာဟုသစ္စံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပံ အကရောန္တော ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနဟိရိံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ စ ပန အတ္တနော စိတ္တေ ဟိရိံ ပဝေသေတ္ဝာ ပါပကမ္မံ နကရောတိ၊ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိရီ နာမ ဟောတိ။

၁-ဩတ္တပတီတိ (သီ)

ကထံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ နာမ? သစေ တွံ ပါပကမ္မံ ကရိဿသိ၊ စတူသု ပရိသာသု ဂရဟပ္ပတ္တော ဘဝိဿသိ။

ဂရဟိဿန္တိ တံ ဝိညူ၊ အသုစိံ နာဂရိကော ယထာ။
ဝဇ္ဇိတော သီလဝန္တေဟိ၊ ကထံ ဘိက္ခု ကရိဿသီတိ။

ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခန္တော ဟိ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌိတေန ဩတ္တပ္ပေန ပါပကမ္မံ န ကရောတိ၊ ဧဝံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ နာမ ဟောတိ။

ကထံ အတ္တာဓိပတိ ဟိရီ နာမ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော အတ္တာနံ အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ "မာဒိသဿ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဓုတင်ဓရဿ[၁] န ယုတ္တံ ပါပကမ္မံ ကာတု"န္တိ ပါပံ န ကရောတိ။ ဧဝံ အတ္တာဓိပတိ ဟိရီ နာမ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "သော အတ္တာနံယေဝ အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကရိတ္ဝာ အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတီ"တိ[၂]။

ကထံ လောကာဓိပတိ ဩတ္တပ္ပံ နာမ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော လောကံ အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ ပါပကမ္မံ န ကရောတိ။ ယထာဟ—"မဟာ ခေါ ပနာယံ လောကသန္ဓိဝါသော၊ မဟန္တသ္မိံ ခေါ ပန လောကသန္ဓိဝါသေ သန္တိ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဒ္ဓိမန္တော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနော၊ တေ ဒူရတောပိ ပဿန္တိ၊ အာသန္ဓာပိ န ဒိဿန္တိ၊ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနန္တိ၊ တေပိမံ ဧဝံ ဇာနိဿန္တိ 'ပဿထ ဘော ဣမံ ကုလပုတ္တံ, သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ'တိ"[၃]။ သန္တိ ဒေဝတာ ဣဒ္ဓိမန္တိနိယော[၄] ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနိယော၊ တာ ဒူရတောပိ ပဿန္တိ၊ အာသန္ဓာပိ န ဒိဿန္တိ၊ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနန္တိ၊ တာပိ မံ ဇာနိဿန္တိ "ပဿထ ဘော ဣမံ ကုလပုတ္တံ, သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ"တိ။ သော လောကံယေဝ အဓိပတိံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတီတိ[၅]။ ဧဝံ လောကာဓိပတိ ဩတ္တပ္ပံ နာမ ဟောတိ။

၁-ဓုတဝါဒဿ (သျာ) ဓုတင်ဓာရိဿ (က)　　၂-အံ ၁–၁၄၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-အံ ၁–၁၄၆-ပိဋ္ဌေ။　　၄-ဣဒ္ဓိမန္တိယော (က)　　၅-အံ ၁-၁၄၇-ပိဋ္ဌေ။

"လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရီ၊ ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပ"နှိ ဧတ္ထ ပန **လဇ္ဇာ**တိ လဇ္ဇနာကာရော၊ တေန သဘာဝေန သဏ္ဌိတာ ဟိရီ။ **ဘယ**နှိ အပါယဘယံ၊ တေန သဘာဝေန သဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။ တဒုဘယမ္ပိ ပါပပရိဝဇ္ဇနေ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဧကစ္စော ဟိ ယထာ နာမ ဧကော ကုလပုတ္တော ဥစ္စာရပဿာဝါဒီနိ ကရောန္တော လဇ္ဇိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဧကံ ဒိသ္ဝာ လဇ္ဇနာ-ကာရပ္ပတ္တော ဘဝေယျ ဟီဠိတော၊ ဝေမေဝ အဇ္ဈတ္တံ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကမိတ္ဝာ ပါပကမ္မံ န ကရောတိ။ ဧကစ္စော အပါယဘယဘီတော ဟုတ္ဝာ ပါပကမ္မံ န ကရောတိ။

တတြိဒံ ဩပမ္မံ—ယထာ ဟိ ဒ္ဝိသု အယောဂုဋ္ဌေသု ဧကော သီတလော ဘဝေယျ ဂူထမက္ခိတော၊ ဧကော ဥဏ္ဍော အာဒိတ္တော။ တတ္ထ ပဏ္ဍိတော သီတလံ ဂူထမက္ခိတတ္တာ ဇိဂုစ္ဆန္တော န ဂဏ္ဍာတိ၊ ဋတရံ ဍာဟဘယေန။ တတ္ထ သီတလဿ ဂူထမက္ခနဇိဂုစ္ဆာယ[၁] အဂဏ္ဍနံ ဝိယ အဇ္ဈတ္တံ လဇ္ဇိဓမ္မံ ဩက္ကမိတ္ဝာ ပါပဿ အကရဏံ၊ ဥဏ္ဍဿ ဍာဟဘယေန အဂဏ္ဍနံ ဝိယ အပါယဘယေန ပါပဿ အကရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

"သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရီ၊ ဝဇ္ဇဘီရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပ"နှိ ဋဒမ္ပိ ဒ္ဝယံ ပါပပရိဝဇ္ဇနေ ဧဝ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဧကစ္စော ဟိ ဇာတိ-မဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ သတ္ထုမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ သဗြဟ္မစာရီမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏံ ဟိရိံ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပါပံ န ကရောတိ။ ဧကစ္စော အတ္တာနုဝါဒဘယံ ပရာနုဝါဒဘယံ ဒဏ္ဍဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယန္တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဝဇ္ဇဘီရုက-ဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပံ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပါပံ န ကရောတိ။ တတ္ထ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာဒီနိ စေဝ အတ္တာနုဝါဒဘယာဒီနိ စ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ကထေတဗ္ဗာနိ။

မူလရာသိဝဏ္ဏနာ

န လုဗ္ဘန္တိ ဧတေန, သယံ ဝါ န လုဗ္ဘတိ, အလုဗ္ဘနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ **အလောဘော**။ အဒေါသာမောဟေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တေသု အလောဘော အာရမ္မဏေ စိတ္တဿ အဂေဓလက္ခဏော, အလဂ္ဂဘာဝ-လက္ခဏော ဝါ၊ ကမလဒလေ[၂] ဇလဗိန္ဒု ဝိယ။ အပရိဂ္ဂဟဏရသော, မုတ္တဘိက္ခု

၁-ဂူထမက္ခိတဿ ဇိဂုစ္ဆာယ (သျာ) ၂-ကမလတလေ (က)

ဝိယ။ အနလ္လီနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော, အသုစိမ္ဟိ ပတိတပုရိသော ဝိယ။ အဒေါသော အစဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော, အဝိရောဓလက္ခဏော ဝါ။ အနုကူလမိတ္တော ဝိယ။ အာဃာတဝိနယရသော, ပရိဋ္ဌဟိနယရသော ဝါ။ စန္ဒနံ ဝိယ။ သောမ္မ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော, ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ။ အမောဟော လက္ခဏာဒိဟိ[1] ဟေဋ္ဌာ ပညိန္ဒြိယပဒေ ဝိဘာဝိတော ဧဝ။

ဇ္ဈမေသု ပန တီသု အလောဘော မစ္ဆေရမလဿ ပဋိပက္ခော၊ အဒေါသော ဒုဿီလျမလဿ၊ အမောဟော ကုသလေသု ဓမ္မေသု အဘာဝနာယ ပဋိပက္ခော။ အလောဘော စေတ္ထ ဒါနဟေတု၊ အဒေါသော သီလဟေတု၊ အမောဟော ဘာဝနာဟေတု။ တေသု စ အလောဘေန အနဓိကံ ဂဏှာတိ၊ လုဒ္ဓဿ အဓိကဂ္ဂဟဏတော။ အဒေါသေန အန္ထနံ၊ ဒုဋ္ဌဿ ဥိနဂ္ဂဟဏတော။ အမောဟေန အဝိပရီတံ၊ မူဠှဿ ဝိပရီတဂ္ဂဟဏတော။

အလောဘေန စေတ္ထ ဝိဇ္ဇမာနံ ဒေါသံ ဒေါသတော ဓာရေန္တော ဒေါသေ ပဝတ္တတိ၊ လုဒ္ဓေါ ဟိ ဒေါသံ ပဋိစ္စာဒေတိ။ အဒေါသေန ဝိဇ္ဇမာနံ ဂုဏံ ဂုဏတော ဓာရေန္တော ဂုဏေ ပဝတ္တတိ၊ ဒုဋ္ဌော ဟိ ဂုဏံ မက္ခေတိ။ အမောဟေန ယာထာဝသဘာဝံ[2] ယာထာဝသဘာဝတော ဓာရေန္တော ယာထာဝသဘာဝေ ပဝတ္တတိ၊ မူဠှော ဟိ တစ္ဆံ "အတစ္ဆ"န္တိ, အတစ္ဆံ စ "တစ္ဆ"န္တိ ဂဏှာတိ။ အလောဘေန စ ပိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခံ န ဟောတိ၊ လုဒ္ဓဿ ပိယသဘာဝတော ပိယဝိပ္ပယောဂါသဟနတော စ။ အဒေါသေန အပ္ပိယသမ္ပယောဂဒုက္ခံ န ဟောတိ၊ ဒုဋ္ဌဿ ဟိ အပ္ပိယသဘာဝတော အပ္ပိယသမ္ပယောဂါသဟနတော စ။ အမောဟေန ဇ္ဈတ္တိတာလာဘဒုက္ခံ န ဟောတိ၊ အမူဠှဿ ဟိ "တံ ကုတေတ္ထ လဇ္ဇာ"တိဧမာဒိပစ္စဝေက္ခဏ-သမ္ဘဝတော။

အလောဘေန စေတ္ထ ဇာတိဒုက္ခံ န ဟောတိ၊ အလောဘဿ တဏှာ-ပဋိပက္ခတော တဏှာမူလကတ္တာ စ ဇာတိဒုက္ခဿ။ အဒေါသေန ဇရာဒုက္ခံ န ဟောတိ၊ တိက္ခဒေါသဿ ခိပ္ပံ ဇရာသမ္ဘဝတော။ အမောဟေန မရဏဒုက္ခံ န ဟောတိ၊ သမ္မောဟမရဏဉ္ဒိ ဒုက္ခံ၊ န စေတံ အမူဠှဿ ဟောတိ။ အလောဘေန စ ဂဟဋ္ဌာနံ, အမောဟေန ပဗ္ဗဇိတာနံ, အဒေါသေန ပန သဗ္ဗေသမ္ပိ သုခသံဝါသတာ ဟောတိ။

၁-အမောဟလက္ခဏာဒိ ဟိ (သီ) ၂-ယထာသဘာဝံ (သီ)

ဝိသေသတော စေတ္ထ အလောဘေန ပေတ္တိဝိသယေ ဥပပတ္တိ နဟောတိ၊ ယေဘုယ္ယေန ဟိ သတ္တာ တဏှာယ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ တဏှာယ စ ပဋိပက္ခော အလောဘော။ အဒေါသေန နိရယေ ဥပပတ္တိ နဟောတိ၊ ဒေါသေန ဟိ စဏ္ဍာတိတာယ ဒေါသဿဒိသံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဒေါသဿ စ ပဋိပက္ခော အဒေါသော။ အမောဟေန တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ နဟောတိ၊ မောဟေန ဟိ နိစ္စသမ္မူဠှံ[1] တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ မောဟဿ ပဋိပက္ခော စ အမောဟော။ ဧတေသု စ အလောဘော ရာဂဝသေန ဥပဂမနဿ အဘာဝကရော၊ အဒေါသော ဒေါသဝသေန အပဂမနဿ၊ အမောဟော မောဟဝသေန အမဇ္ဈတ္တဘာဝဿ။

တီဟိပိ စေတေဟိ ယထာပဋိပါဋိယာ နေက္ခမ္မသညာ အဗျာပါဒသညာ အဝိဟိံသာသညာတိ ဣမာ တိသော၊ အသုဘသညာ အပ္ပမာဏသညာ ခဏုသညာတိ ဣမာ စ တိသော သညာယော ဟောန္တိ။ အလောဘေန ပန ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂအန္တသ, အဒေါသေန အတ္တကိလမထာနုယောဂအန္တသ ပရိဝဇ္ဇနံ ဟောတိ၊ အမောဟေန မစ္ဆိမာယ ပဋိပတ္တိယာ ပဋိပဇ္ဇနံ။ တထာ အလောဘေန အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထသ ပဘေဒနံ ဟောတိ၊ အဒေါသေန ဗျာပါဒကာယဂန္ထသ၊ အမောဟေန သေသဂန္ထဒ္ဝယသ။ ပုရိမာနိ စ ဒ္ဝေ သတိပဋ္ဌာနာနိ ပုရိမာနံ ဒ္ဝိန္နံ အာနုဘာဝေန, ပစ္ဆိမာနိ ပစ္ဆိမဿေဝ အာနုဘာဝေန ဇာယန္တိ။

အလောဘော စေတ္ထ အာရောဂျသ ပစ္စယော ဟောတိ၊ အလုဒ္ဓေါ ဟိ လောဘနိယမ္ပိ အသပ္ပါယံ နသေဝတိ၊ တေန ခေါ အရောဂေါ ဟောတိ။ အဒ့ေါသော ယောဇုနဿ[2]၊ အဒုဋ္ဌော ဟိ ဝလိပလိတာဝဟေန ဒေါသဂ္ဂိနာ အဒုယ္ယမာနော ဒီဃရတ္တံ ယုဝါ ဟောတိ။ အမောဟော ဒီဃာယုကတာယ၊ အမူဠှော ဟိ ဟိတာဟိတံ ဥတ္တာ အဟိတံ ပရိဝဇ္ဇေန္တော ဟိတဉ္စ ပဋိသေဝမာနော ဒီဃာယုကော ဟောတိ။

အလောဘော စေတ္ထ ဘောဂသမ္ပတ္တိယာ ပစ္စယော ဟောတိ၊ အလုဒ္ဓဿ ဟိ စာဂေန ဘောဂပဋိလာဘော။ အဒေါသော မိတ္တသမ္ပတ္တိယာ၊ မေတ္တာယ မိတ္တာနံ ပဋိလာဘတော စေဝ အပရိဟာနတော[3] စ။ အမောဟော အတ္တသမ္ပတ္တိယာ၊ အမူဠှော ဟိ အတ္တနော ဟိတမေဝ ကရောန္တော အတ္တာနံ

၁-နိစ္စသမ္မူဠှော (သျာ)၊ နိစ္စံ သမ္မူဠှံ (က) ၂-ယောဇုညဿ (သီ)

၃-အပရိဟာနိတော (သီ)

သမ္မာဒေတိ။ အလောဘော စ ဒိဗ္ဗရိဟာရဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ အဒေါသော ဗြဟ္မရိဟာရဿ၊ အမောဟော အရိယရိဟာရဿ။

အလောဘေန စေတ္ထ သကပက္ခေသု သတ္တာသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗုတော ဟောတိ၊ တေသံ ဝိနာသေန အဘိသင်္ခေါကဿ ဒုက္ခဿ အဘာဝါ။ အဒေါသေန ပရပက္ခေသု၊ အဒုဋ္ဌဿ ဟိ ဝေရိသုဝိ ဝေရိသညာယ အဘာဝတော။ အမောဟေန ဥဒါသီနပက္ခေသု၊ အမူဠှဿ သမ္မာဘိသင်္ခါရာယ အဘာဝတော။

အလောဘေန စ အနိစ္စဒဿနံ ဟောတိ၊ လုဒ္ဓေါ ဟိ ဥပဘောဂါသာယ အနိစ္စေပိ သင်္ခါရေ အနိစ္စတော န ပဿတိ။ အဒေါသေန ဒုက္ခဒဿနံ၊ အဒေါသဇ္ဈာသယော ဟိ ပရိစ္ဆိန္နအာဃာတဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟော သင်္ခါရေယေဝ ဒုက္ခတော ပဿတိ။ အမောဟေန အနတ္တဒဿနံ၊ အမူဠှော ဟိ ယာထာဝ-ဂဟဏကုသလော အပရိဏာယကံ ခန္ဓပဉ္စကံ အပရိဏာယကတော ဂဏှာတိ။ ယထာ စ ဧတေဟိ အနိစ္စဒဿနာဒီနိ၊ ဧဝမေတေပိ အနိစ္စဒဿနာဒီဟိ ဟောန္တိ။ အနိစ္စဒဿနေန ဟိ အလောဘော ဟောတိ၊ ဒုက္ခဒဿနေန အဒေါသော၊ အနတ္တဒဿနေန အမောဟော ဟောတိ။ ကော ဟိ နာမ "အနိစ္စမိဒ"န္တိ သမ္မာ ဥတ္တာ တဿတ္ထာယ ပိဟံ ဥပ္ပါဒေယျ၊ သင်္ခါရေ ဝါ "ဒုက္ခ"န္တိ ဇာနန္တော အပရိမ္ပိ အစ္ဆန္တိဒိဏံ ကောဓဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေယျ၊ အတ္တာသုညတဉ္စ ဂဏှတ္တာ ပုန သမ္မောဟ-မာပဇ္ဇေယျာတိ။

ကမ္မပထရာသိဝဏ္ဏနာ

နာဘိဇ္ဈာယတိတိ **အနဘိဇ္ဈာ**။ ကာယိကစေတသိကသုခံ ဇုဝလောက-ပရလောကဟိတံ ဂုဏာနုဘာဝပဋိလဒ္ဓံ ကိတ္တိသဒ္ဒဉ္စ နာ ဗျာပါဒေတိတိ **အဗျာပါဒေါ**။ သမ္မာ ပဿတိ, သောဘနာ ဝါ ဒိဋ္ဌိတိ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**၊ အလောဘာဒိနံယေဝ တာနိ နာမာနိ။ ဟေဋ္ဌာ ပနေတေ ဓမ္မာ မူလဝသေန ဂဟိတာ၊ ဇုဝ ကမ္မပထဝသေနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

လောကပါလဒုကဝဏ္ဏနာ

ဟိရောတ္တပ္ပါနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဗလဝသေန ဂဟိတာနိ၊ ဇုဝ လောကပါလဝသေန။ လောကဥ္ဘိ ဇုမေ ဒွေ ဓမ္မာ ပါလယန္တိ။ ယထာဟ—

"ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ။ ကတမေ ဒွေ။ ဟိရိ စ သြတ္တပ္ပဉ္စ၊ ဇုမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ

(ပါလေန္တိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ)[၁] နဝါလေယျုံ၊ နယိဓ ပညာယေထ မာတာတိ ဝါ မာတုစ္ဆာတိ ဝါ မာတုလာနီတိ ဝါ အာစရိယဘရိယာတိ ဝါ ဂရုနံ ဒါရာတိ ဝါ၊ သမ္ဘေဒံ လောကော အဂမိဿ[၂]၊ ယထာ အဇေဋ္ဌကာ ကုက္ကုဋ္ဌသူကရာ သောဏသိင်္ဂါလာ[၃]။ ယသ္မာ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဗ္ဗမေ ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ၊ တသ္မာ ပညာယတိ မာတာတိ ဝါ မာတုစ္ဆာတိ ဝါ မာတုလာနီတိ ဝါ အာစရိယဘရိယာတိ ဝါ ဂရုနံ ဒါရာတိ ဝါ"တိ[၄]။

ပဿဒ္ဓါဒိယုဂလဝဏ္ဏနာ

ကာယဿ ပဿမ္ဘနံ **ကာယပဿဒ္ဓိ။** စိတ္တဿ ပဿမ္ဘနံ **စိတ္တပဿဒ္ဓိ။** ကာယောတိ စေတ္ထ ဝေဒနာဒယော တယော ခန္ဓာ။ ဥဘောပိ ပနေတာ ဧကတော ကတ္ဝာ ကာယစိတ္တဒရထဝူပသမလက္ခဏာ ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိယော၊ ကာယစိတ္တဒရထနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ ကာယစိတ္တာနံ အပရိပ္ဖန္ဒသီတိဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တာနံ အဝူပသမကရဥဒ္ဓစ္စာဒိကိလေသပဋိပက္ခ-ဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကာယဿ လဟုဘာဝေါ **ကာယလဟုတာ။** စိတ္တဿ လဟုဘာဝေါ **စိတ္တလဟုတာ။** တာ ကာယစိတ္တဂရုဘာဝဝူပသမလက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တဂရု-ဘာဝနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ ကာယစိတ္တာနံ အဒန္ဓတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တာနံ ဂရုဘာဝကရထိနမိဒ္ဓါဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကာယဿ မုဒုဘာဝေါ **ကာယမုဒုတာ။** စိတ္တဿ မုဒုဘာဝေါ **စိတ္တမုဒုတာ။** တာ ကာယစိတ္တထဒ္ဓဘာဝဝူပသမလက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တထဒ္ဓဘာဝနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ အပ္ပဋိဃာတပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တာနံ ထဒ္ဓဘာဝကရ-ဒိဋ္ဌိမာနာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကာယဿ ကမ္မညဘာဝေါ **ကာယကမ္မညတာ။** စိတ္တဿ ကမ္မညဘာဝေါ **စိတ္တကမ္မညတာ။** တာ ကာယစိတ္တအကမ္မညဘာဝဝူပသမလက္ခဏာ၊ ကာယ-စိတ္တာနံ အကမ္မညဘာဝနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ ကာယစိတ္တာနံ အာရမ္မဏကရဏသမ္ပတ္တိ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တာနံ အကမ္မညဘာဝကရာဝသေသ-နီဝရဏပဋိပက္ခဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တာ ပသာဒနီယဝတ္ထူသု ပသာဒါဝဟာ၊ ဟိတကိရိယာသု ဝိနိယောဂက္ခမဘာဝါဝဟာ, သုဝဏ္ဏဝိသုဒ္ဓိ ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

၁-( )ဗ္ဗမသ္မိံ အန္တရေ ဌိတပါဌော ပါဋ္ဌိယံ နတ္ထိ။
၂-အဇေဋ္ဌကကုက္ကုဋ္ဌသူကရသောဏသိင်္ဂါလာ (က)
၂-အာဂမိဿတိ (က)
၄-အံ ၁-၅၃-ပိဋ္ဌေ။

ကာယဿ ပါဂညဘာဝေါ **ကာယပါဂညတာ**။ စိတ္တဿ ပါဂညဘာဝေါ **စိတ္တပါဂညတာ**။ တာ ကာယစိတ္တာနံ အဂေလညဘာဝလက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တ-ဂေလညနိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ နိရာဒီနဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တ-ဂေလညကရဏသဿ္မိယာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကာယဿ ဥဇုကဘာဝေါ **ကာယုဇုကတာ**။ စိတ္တဿ ဥဇုကဘာဝေါ **စိတ္တုဇုကတာ**။ တာ ကာယစိတ္တာနံ အဇ္ဇဝလက္ခဏာ၊ ကာယစိတ္တကုဋိလဘာဝ-နိမ္မဒ္ဒနရသာ၊ အဇိမှတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တပဒဋ္ဌာနာ၊ ကာယစိတ္တာနံ ကုဋိလဘာဝကရမာယာသာဌေယျာဒိကိလေသပဋိပက္ခဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သရတီတိ **သတိ**။ သမ္မဇာနာတီတိ **သမ္ပဇညံ**။ သမန္တာတော ပကာရေဟိ ဇာနာတီတိ အတ္ထော။ သာတ္ထကသမ္ပဇညံ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ ဂေါစရသမ္ပဇညံ အသမ္မောဟသမ္ပဇညန္တိ ဣမေသံ စတုန္နံ ပနဿ ဝသေန ဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ လက္ခဏာဒီနိ စ တေသံ သတိပ္ပြိယပညိပ္ပြိယေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝေတံ ဓမ္မဒ္ဒယံ ပုန ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဥပကာရဝသေန ဂဟိတံ။

ကာမဆ္ဆန္ဒာဒယော ပစ္စနီကဓမ္မေ သမေတီတိ **သမထော**။ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဓမ္မေ ပဿတီတိ **ဝိပဿနာ**၊ ပညာဝေသာ အတ္ထတော။ ဣမေသမ္ပိ ဒ္ဝိန္နံ လက္ခဏာဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနေဝ။ ဣဓ ပနေတေ ယုဂနဒ္ဓဝသေန[1] ဂဟိတာ။

သဟဇာတဓမ္မေ ပဂ္ဂဏှာတီတိ **ပဂ္ဂါဟော**။ ဥဒ္ဓစ္စသဓိတဿ ဝိက္ခေပဿ ပဋိပက္ခဘာဝတော နာ ဝိက္ခေပေါတိ **အဝိက္ခေပေါ**။ ဧတေသမ္ပိ လက္ခဏာဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနေဝ။ ဣဓ ပနေတံ ဒ္ဝယံ ဝိရိယသမာဓိယောဇနတ္ထာယ ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယေ ဝါ ပနကဝဏ္ဏနာ

ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေ အညေ ဝိ အတ္ထိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ အရူပိနော ဓမ္မာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ "ဖဿော ဟောတိ။ပ။ အဝိက္ခေပေါ ဟောတိ"တိ နာ ကေဝလံ ပဒပဋိပါဋိယာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ ဣမေ ပရောပဏ္ဏာသဓမ္မာ ဇေ၊ အထ ခေါ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ တိဟေတုကံ သောမနဿသဟဂတံ ပဌမံ အသင်္ခါရိကံ မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ယေ ဝါ ပန အညေဝိ တေဟိယေဝ ဖဿာဒိဟိ သမ္ပယုတ္တာ ဟုတ္ဝာ ပဝတ္တမာနာ အတ္ထိ

၁-ယုဂနဒ္ဓဝသေန (သီ၊ က)

အတ္ထနော အတ္ထနော အနုရူပံ ပစ္စယံ ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နာ ရူပါဘာဝေန အရူပိနော သဘာဝတော ဥပလဒ္ဓိမာနာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေပိ ဇာမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။

ဇော်ဘာဝတာ စိတ္တဂ်ံဝသေန ပါဠိယံ အာရဒ္ဓေ[၁] ပရောပဏ္ဏာသဓမ္မေ ဒီပေတွာ ယေဝါပနကဝသေန အပရေပိ နဝ ဓမ္မေ ဓမ္မရာဇာ ဒီပေတိ။ တေသု တေသု ဟိ သုတ္တပဒေသု ဆန္ဒော အဓိမောက္ခော မနသိကာရော တတြမဇ္ဈတ္တတာ ကရုဏာ မုဒိတာ ကာယဒုစ္စရိတဝိရတိ ဝစီဒုစ္စရိတဝိရတိ မိစ္ဆာဇီဝဝိရတိတိ ဇာမေ နဝ ဓမ္မာ ပညာယန္တိ။ ဇာမသ္မိန္တြာပိ မဟာစိတ္တေ ကတ္တုကမ္မတာကုသလ-ဓမ္မဆန္ဒော အတ္ထိ၊ စိတ္တဂ်ံဝသေန ပန ပါဠိယံ[၂] နာ အာရဒ္ဓေ၊ သော ဇာဓ ယေဝါပနကဝသေန ဂဟိတော။

အဓိမောက္ခော အတ္ထိ၊ မနသိကာရော အတ္ထိ၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ အတ္ထိ၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ အတ္ထိ၊ သော အဒေါသေ ဂဟိတေ ဂဟိတော ဇဝေ ဟောတိ။ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ အတ္ထိ၊ မုဒိတာပုဗ္ဗဘာဂေါ အတ္ထိ၊ ဥပေက္ခာ-ပုဗ္ဗဘာဂေါ အတ္ထိ၊ သော ပန တတြမဇ္ဈတ္တတာယ ဂဟိတာယ ဂဟိတော၁ ဟောတိ။ သမ္မာဝါစာ အတ္ထိ၊ သမ္မာကမ္မန္တော အတ္ထိ၊ သမ္မာအာဇီဝေါ အတ္ထိ၊ စိတ္တဂ်ံဝသေန ပန ပါဠိယံ နာ အာရဒ္ဓေ၊ သောပိ ဇာဓ ယေဝါပနကဝသေန ဂဟိတော။

ဇာမေသု ပန နဝသု ဆန္ဒော အဓိမောက္ခော မနသိကာရော တတြမဇ္ဈတ္တ-တာတိ ဇာမေ စတ္တာရော၀ ကေက္ခေ လဒ္ဓန္တိ၊ သေသာ နာနာက္ခေ။ ယဒါ ဟိ ဇာမိနာ စိတ္တေန မိစ္ဆာဝါစံ ပဇဟတိ၊ ဝိရတိဝသေန သမ္မာဝါစံ ပူရေတိ၊ တဒါ ဆန္ဒာဒယော စတ္တာရော, သမ္မာဝါစာ စာတိ ဇာမေ ပဉ္စ ကေက္ခေ လဒ္ဓန္တိ။ ယဒါ မိစ္ဆာကမ္မန္တံ ပဇဟတိ၊ ဝိရတိဝသေန သမ္မာကမ္မန္တံ ပူရေတိ။ပ။ မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဇဟတိ၊ ဝိရတိဝသေန သမ္မာအာဇီဝံ ပူရေတိ။ပ။ ယဒါ ကရုဏာယ ပရိကမ္မံ ကရောတိ။ပ။ ယဒါ မုဒိတာယ ပရိကမ္မံ ကရောတိ၊ တဒါ ဆန္ဒာဒယော စတ္တာရော, မုဒိတာပုဗ္ဗဘာဂေါ စာတိ ဇာမေ ပဉ္စ ကေက္ခေ လဒ္ဓန္တိ။ ဇာတော ပန မုဇ္ဈတ္တာ ဒါနံ ဒေန္တသ္သ သီလံ ပူရေန္တသ္သ ယောဂေ ကမ္မံ ကရောန္တသ္သ စတ္တာရိ အပက္ကာကင်္ခေနေ၀ လဒ္ဓန္တိ။

ဝေမေတေသု နဝသု ယေဝါပနကဓမ္မေသု **ဆန္ဒော**တိ ကတ္တုကမ္မတာယေတံ အဓိ၀စနံ။ တသ္မာ သော ကတ္တုကမ္မတာလက္ခေ္ခာ ဆန္ဒော၊ အာရမ္မဏ-ပရိယေသနရသော၊ အာရမ္မဏေန အတ္ထိကတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ တဒေ၀သ

၁-ပါဠိအာရဒ္ဓေ (သီ) ၂-ပါဠိ (သီ၊ သျာ)

ပဒဋ္ဌာနံ၊ အာရမ္မဏသ္မ ဂဟဏေ စာယံ စေတသော ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အဓိမုစ္စနံ **အဓိမောက္ခော**။ သော သန္နိဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ အသံသပ္ပနရသော၊ နိစ္ဆယပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ သန္နိဋ္ဌာတဗ္ဗဓမ္မပဒဋ္ဌာနော၊ အာရမ္မဏေ နိစ္စလဘာဝေန ဥန္ဒဓိလော ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ကိရိယာ ကာရော၊ မနသ္မိ[1] ကာရော **မနသိကာရော**၊ ပုရိမမနတော ဝိသဒိသံ မနံ ကရောတိတိပိ မနသိကာရော။ သ္မာယံ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော ဝိထိပဋိ-ပါဒကော ဇဝနပဋိပါဒကောတိ တိပ္ပကာရော။ တတ္ထ အာရမ္မဏပဋိပါဒကော မနသ္မိ ကာရောတိ မနသိကာရော။ သော သာရဏလက္ခဏော[2]၊ သမ္မယုတ္တာနံ အာရမ္မဏေ သမ္မယောဇနရသော၊ အာရမ္မဏာဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ သဒ္ဓါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ အာရမ္မဏပဋိပါဒကတ္တေန သမ္မယုတ္တာနံ သာရထိ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိထိပဋိပါဒကောတိ ပန ပဇ္ဇဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဇဝနပဋိ-ပါဒကောတိ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနဿ၊ န တေ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ။

တေသု ဓမ္မေသု မဇ္ဈတ္တတာ **တတြမဇ္ဈတ္တတာ**။ သာ စိတ္တစေတသိကာနံ သမဝါဟိတလက္ခဏာ၊ ဥနာဓိကနိဝါရဏရသာ, ပက္ခပါတုပစ္ဆေဒနရသာ ဝါ၊ မဇ္ဈတ္တာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စိတ္တစေတသိကာနံ အဇ္ဈုပေက္ခနဝသေန သမပ္ပဝတ္တာနံ အာဇာနေယျာနံ အဇ္ဈုပေက္ခနသာရထိ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကရုဏာမုဒိတာ ဗြဟ္မဝိဟာရနိဒ္ဒေသေ အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။ ကေဝလဥ္စိ တာ အပ္ပနပ္ပတ္တာ ရူပါဝစရာ၊ ဣဓ ကာမာဝစရာတိ အယမေဝ ဝိသေသော။

ကာယဒုစ္စရိတတော ဝိရတိ **ကာယဒုစ္စရိတဝိရတိ**။ သေသပဒဒ္ဒယေပိ ဧသေဝ နယော။ လက္ခဏာဒိတော ပနေတာ တိသောပိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိ-ဝတ္ထူနံ အဝိတိက္ကမလက္ခဏာ၊ အမဒ္ဒနလက္ခဏာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကာယ-ဒုစ္စရိတာဒိဝတ္ထုတော သင်္ကော်စနရသာ၊ အကိရိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သဒ္ဓါ-ဟိရောတ္တပ္ပအပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏပဒဋ္ဌာနာ၊ ပါပကိရိယတော စိတ္တသ ဝိမုခ-ဘာဝဘူတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဣတိ ဖဿာဒီနိ ဆပ္ပညာသ, ယေဝါပနကဝသေန ဝုတ္တာနိ နဝါတိ သဗ္ဗာနိပိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရေ ပဇ္ဇသဒ္ဒေ ဓမ္မပဒါနိ ဘဝန္တိ။ တေသု ကေဂ္ဂေ ကဒါစိ ကေသဒ္ဒေ ဘဝန္တိ၊ ကဒါစိ သမသဒ္ဒေ။ တာနိ ဟိ သမ္မာဝါစာပူရဏာဒိဝသေန

၁-မနသိ (က)

၂-သာရမ္မဏလက္ခဏော (သီ၊သျာ)

အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၂

ဥပ္ပတ္တိယံ ပန္ဆသု ဌာနေသု ကေသဉ္စိ ဘဝန္တိ။ တေဟိ မုတ္တေ ကေသိံ ဌာနေ သမသဉ္စိ ဘဝန္တိ။ ဌပေတ္ဝာ ပန ယေဝါပနကေ ပါဠိယံ ယထာရုတဝသေန ဂယ္ဟမာနာနိ ဆပ္ပညာသာဝ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပနေတ္ထ ဖဿပန္ဆကံ, ဝိတက္ကော ဝိစာရော ပီတိ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဟိရိဝလံ သြတ္တပ္ပ-ဗလန္တိ ဒွေ ဗလာနိ, အလောဘော အဒေါသောတိ ဒွေ မူလာနိ, ကာယပဿဒ္ဓိ-စိတ္တပဿဒ္ဓိအာဒယော ဒွါဒသ ဓမ္မာတိ သမတိံသ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။

တေသု သမတိံသာယ ဓမ္မေသု အဋ္ဌာရသ ဓမ္မာ အဝိဘတ္တိကာ ဟောန္တိ၊ ဒွါဒသ သဝိဘတ္တိကာ။ ကတမေ အဋ္ဌာရသ။ ဖဿော သညာ စေတနာ ဝိစာရော ပီတိ ဧဝိတိန္ဒြိယံ ကာယပဿဒ္ဓိအာဒယော ဒွါဒသ ဓမ္မာတိ ဣမေ အဋ္ဌာရသ အဝိဘတ္တိကာ။ ဝေဒနာ စိတ္တံ ဝိတက္ကော စိတ္တေကဂ္ဂတာ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယံ ဟိရိဗလံ သြတ္တပ္ပဗလံ အလောဘော အဒေါသောတိ ဣမေ ဒွါဒသ ဓမ္မာ သဝိဘတ္တိကာ။ တေသု သတ္တ ဓမ္မာ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ၊ ဧကော တီသု၊ ဒွေ စတ္ထေသု၊ ဧကော ဆသု၊ ဧကော သတ္တသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော။

ကထံ။ စိတ္တံ ဝိတက္ကော သဒ္ဓါ ဟိရီ သြတ္တပ္ပံ အလောဘော အဒေါသောတိ ဣမေ သတ္တ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ။

တေသု ဟိ စိတ္တံ တာဝ ဖဿပန္ဆကံ ပတ္ဝာ စိတ္တံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ မနိန္ဒြိယန္တိ။ ဝိတက္ကော စျာနင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ ဝိတက္ကော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါတိ။ သဒ္ဓါ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ ဗလာနိ ပတ္ဝာ သဒ္ဓါဗလန္တိ။ ဟိရိ ဗလာနိ ပတ္ဝာ ဟိရိဗလံ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ လောကပါလဒ္ဝကံ ပတ္ဝာ ဟိရိတိ။ သြတ္တပ္ပေပိ ဧသေဝ နယော။ အလောဘော မူလံ ပတ္ဝာ အလောဘော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ ကမ္မပထံ ပတ္ဝာ အနဘိဇ္ဈာတိ။ အဒေါသော မူလံ ပတ္ဝာ အဒေါသော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ ကမ္မပထံ ပတ္ဝာ အဗျာပါဒေါတိ။ ဣမေ သတ္တ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ။

ဧတေသု ဟိ စိတ္တံ တာဝ ဖဿပန္ဆကံ ပတ္ဝာ စိတ္တံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ မနိန္ဒြိယန္တိ။ ဝိတက္ကော စျာနင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ ဝိတက္ကော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါတိ။ သဒ္ဓါ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ ဗလာနိ ပတ္ဝာ သဒ္ဓါဗလန္တိ။ ဟိရိ ဗလာနိ ပတ္ဝာ ဟိရိဗလံ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ လောကပါလဒ္ဝကံ ပတ္ဝာ ဟိရိတိ။ သြတ္တပ္ပေပိ ဧသေဝ နယော။ အလောဘော မူလံ ပတ္ဝာ အလောဘော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ ကမ္မပထံ ပတ္ဝာ အနဘိဇ္ဈာတိ။ အဒေါသော မူလံ ပတ္ဝာ အဒေါသော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ ကမ္မပထံ ပတ္ဝာ အဗျာပါဒေါတိ။ ဣမေ သတ္တ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ။

ဧဝဒနာ ပန ဖဿပန္ဆကံ ပတ္ဝာ ဧဝဒနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ စျာနင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ သုခန္တိ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ သောမနဿိန္ဒြိယန္တိ၊ ဧဝံ ဧကော ဓမ္မော တီသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော။

ဝီရိယံ ပန ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ သမ္မာဝါယာမောတိ၊ ဗလာနိ ပတ္ဝာ ဝီရိယဗလန္တိ၊ ပိဋ္ဌိဒုကံ ပတ္ဝာ ပဂ္ဂါဟောတိ။

သတိဝိ ဋ္ဌဿြယဲာနိ ပတ္ထာ သတိဿြယံ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ထာ သမ္မာသတိတိ၊ ဗလာနိ ပတ္ထာ သတိဗလန္တိ၊ ပိဋ္ဌဒုကံ[၁] ပတ္ထာ သတိ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ။ ဧဝံ ဋ္ဌမေ ဒွေ ဓမ္မာ စတ္ထသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ။

သမာဓိ ပန ဈာနင်္ဂါနိ ပတ္ထာ စိတ္တသေကဂ္ဂတာ ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ ဋ္ဌဿြယာနိ ပတ္ထာ သမာဓိဿြယန္တိ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ထာ သမ္မာသမာဓိတိ၊ ဗလာနိ ပတ္ထာ သမာဓိဗလန္တိ၊ ပိဋ္ဌဒုကံ ပတ္ထာ သမထော, အဝိက္ခေပေါတိ။ ဧဝမယံ ဧကော ဓမ္မော ဆသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော။

ပညာ ပန ဋ္ဌဿြယာနိ ပတ္ထာ ပညိဿြယံ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ထာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ၊ ဗလာနိ ပတ္ထာ ပညာဗလန္တိ၊ မူလာနိ ပတ္ထာ အမောဟောတိ၊ ကမ္မပထံ ပတ္ထာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ၊ ပိဋ္ဌဒုကံ ပတ္ထာ သမ္မဇ္ဇညံ, ဝိပဿနာတိ။ ဧဝံ ဧကော ဓမ္မော သတ္တသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော။

သစေ ပန ကောစိ ဝဒေယျ "ထ္ထေ အပုဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဂဟိတမေဝ ဂဏှိတ္တာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ၂ ပဒံ ပူရိတံ၊ အနနုသန္ဓိကာ ကထာ, ဥပ္ပဋိ-ပါဋိယာ စောရေဟိ အာဘတဘဏ္ဍသဒိသာ, ဂေါယူထေန ဂတမဂ္ဂေ အာလုလိတတိဏသဒိသာ, အဇာနိတ္ထာ ကထိတာ"တိ။ သော "မာဟေဝ"န္တိ ပဋိသေဓေတ္ထာ ဝတ္တဗ္ဗော—ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာ အနနုသန္ဓိကာ နာမ နတ္ထိ၊ သာနုသန္ဓိကာဝ ဟောတိ။ အဇာနိတ္ထာ ကထိတာပိ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗာ ဇာနိတ္ထာ ကထိတာယေဝ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟိ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ ကိစ္စံ ဇာနာတိ၊ တံ ဥတ္ထာ ကိစ္စဝသေန ဝိဘတ္တိံ အာရောပေန္တော "အဋ္ဌာရသ ဓမ္မာ ဧကေက-ကိစ္စာ"တိ ဥတ္ထာ ဧကေကသ္မိံ ဌာနေ ဝိဘတ္တိံ အာရောပေသိ။ "သတ္တ ဓမ္မာ ဒ္ဝေဒ္ဝေကိစ္စာ"တိ ဥတ္ထာ ဒ္ဝိသု ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တိံ အာရောပေသိ။ "ဝေဒနာ တိကိစ္စာ"တိ ဥတ္ထာ တီသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တိံ အာရောပေသိ။ "ဝိရိယသတိနံ စတ္တာရိ စတ္တာရိ ကိစ္စာနီ"တိ[၃] ဥတ္ထာ စတ္ထသု စတ္ထသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တိံ အာရောပေသိ။ "သမာဓိ ဆကိစ္စော"တိ ဥတ္ထာ ဆသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တိံ အာရောပေသိ။ "ပညာ သတ္တကိစ္စာ"တိ ဥတ္ထာ သတ္တသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တိံ အာရောပေသိ။

တတြိဒံ သြပမ္မံ—ဧကော ကိရ ပဏ္ဍိတော ရာဇာ ရဟောဂတော စိန္တေသိ "ဣမံ ရာဇကုလသန္တကံ နု ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ခါဒိတမ္ပိ၊ သိပ္ပါနုဋ္ဌဝိကံ

၁-ဥပကာရဒုကံ (က)　　၂-ဌာနေ ပန (သီ၊က)　　၃-"ဝိရိယံ သတိ စတုကိစ္စာ"တိ (သီ)

ဝေတနံ ဝဓုသာမီ''တိ။ သော သဗ္ဗေ သိပ္ပိကေ[1] သန္ဓိပါတာပေတ္ဝာ "ကေကသိပ္ပဇာနနကေ ပက္ကောသထာ''တိ အာဟ။ ဧဝံ ပက္ကောသိယမာနာ အဋ္ဌာရသ ဇနာ ဥဋ္ဌဟိံသု၊ တေသံ ဧကေကံ ပဋိဝိသံ[2] ဒါပေတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ "ဒွေ ဒွေ သိပ္ပါနိ ဇာနန္တာ အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တေ ပန သတ္တ ဇနာ အာဂမံသု၊ တေသံ ဒွေ ဒွေ ပဋိဝိသေ ဒါပေသိ။ "တိဏ္ဏံ သိပ္ပါနိ ဇာနန္တာ အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တေ ဧကော၀ အာဂစ္ဆိ၊ တဿ တယော ပဋိဝိသေ ဒါပေသိ။ "စတ္တာရိ သိပ္ပါနိ ဇာနန္တာ အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တေ ဒွေ ဇနာ အာဂမံသု၊ တေသံ စတ္တာရိ စတ္တာရိ[3] ပဋိဝိသေ ဒါပေသိ။ "ပဉ္စ သိပ္ပါနိ ဇာနန္တာ အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တေ ဧကော၀ နာဂစ္ဆိ။ "ဆ သိပ္ပါနိ ဇာနန္တာ အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တေ ဧကော၀ အာဂစ္ဆိ၊ တဿ ဆ ပဋိဝိသေ ဒါပေသိ။ "သတ္တ သိပ္ပါနိ ဇာနန္တာ အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တေ ဧကော၀ အာဂစ္ဆိ၊ တဿ သတ္တ ပဋိဝိသေ ဒါပေသိ။

တတ္ထ ပဏ္ဍိတော ရာဇာ ဝိယ အနုတ္တရော ဓမ္မရာဇာ၊ သိပ္ပဇာနနကာ ဝိယ စိတ္တစိတ္တဂ်[4]၀သေန ဥပ္ပန္နာ ဓမ္မာ၊ သိပ္ပါနုစ္ဆဝိကဝေတနဝဓုနံ ဝိယ ကိစ္စ၀သေန တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ ဝိဘတ္တိအာရောပနံ။

သဗ္ဗေပိ ပနေတေ ဓမ္မာ ဖဿပဉ္စက၀သေန စျာန၀်၀သေန ဣန္ဒြိယ၀သေန မဂ္ဂ၀သေန ဗလ၀သေန မူလ၀သေန ကမ္မပထ၀သေန လောကပါလ၀သေန ပဿဒ္ဓိ၀သေန လဟုတာ၀သေန မုဒုတာ၀သေန ကမ္မညတာ၀သေန ပါဂုညတာ-၀သေန ဥဇုကတာ၀သေန သတိသမ္ပဇည၀သေန သမထဝိပဿနာ၀သေန ပဂ္ဂါဟာဝိက္ခေပ၀သေနာတိ သတ္တရသ ရာသယော ဟောန္တိ။

ဓမ္မုဒ္ဒေသ၀ါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကာမာ၀စရကုသလ နိဒ္ဒေသ၀ါရကထာ

၂။ ဣဒါနိ တာနေ၀ ဓမ္မုဒ္ဒေသ၀ါရေ ပါဠိအာရုဠ္ဟာနိ ဆပ္ပညာသ ပဒါနိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေတုံ **ကတမေ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတီ**တိ-အာဒိနာ နယေန နိဒ္ဒေသ၀ါရော အာရဒ္ဓေါ။

တတ္ထ ပုစ္ဆာယ တာ၀ အယမတ္ထော—ယသ္မိံ သမယေ ကာမာ၀စရံ ကုသလံ သောမနဿသဟဂတံ တိဟေတုကံ အသင်္ခါရိကံ မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ

၁-သိပ္ပကေ(သျာ၊က)
၂-စတ္တာရော စတ္တာရော(?)
၂-ပဋိဝိ°သံ(သီ)
၄-စိတ္တဂ်၀သေန(က)

သမယေ ဖဿော ဟောတီတိ ဝုတ္တော၊ ကတမော သော ဖဿောတိ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပုစ္ဆာသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယော တသ္မိံ သမယေ ဖဿောတိ တသ္မိံ သမယေ ယော ဖုသနကဝသေန ဥပ္ပန္နော ဖဿော, သော။ **ဖဿော**တိ ဣဒံ ဖဿဿ သဘာဝဒီပနတော သဘာဝပဒံ နာမ။ **ဖုသနာ**တိ ဖုသနာကာရော။ **သမ္ဖုသနာ**တိ ဖုသနာကာရောဝ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ ဝုတ္တော။ **သမ္ဖုသိတတ္တန္တိ** သမ္ဖုသိတဘာဝေါ။ အယံ ပနေတ္ထ ယောဇနာ—ယော တသ္မိံ သမယေ ဖုသနကဝသေန ဖဿော၊ ယာ တသ္မိံ သမယေ ဖုသနာ၊ ယာ တသ္မိံ သမယေ သမ္ဖုသနာ၊ ယံ တသ္မိံ သမယေ သမ္ဖုသိတတ္တံ။ အထ ဝါ ယော တသ္မိံ သမယေ ဖုသနဝသေန ဖဿော အညေနာပိ ပရိယာယေန ဖုသနာ သမ္ဖုသနာ သမ္ဖုသိတတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ၊ အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတီတိ။ ဝေဒနာဒီနမ္ပိ နိဒ္ဒေသေသု ဣမိနာဝ နယေန ပဒယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အယံ ပနေတ္ထ သဗ္ဗသာဓာရဏော ဝိဘတ္တိဝိနိစ္ဆယော—ယာနိမာနိ ဘဂဝတာ ပဌမံ ကာမာဝစရံ ကုသလံ မဟာစိတ္တံ ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿေန္တေန အတိရေကပဏ္ဏာသပဒါနိ ပာတိကာဝသေန ဌပေတ္ဝာ ပုန ဧကေကပဒံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိဘတ္တိံ အာရောပိတာနိ၊ တာနိ ဝိဘတ္တိံ ဂစ္ဆန္တာနိ တီဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဘတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ၊ နာနာ ဟောန္တာနိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ နာနာ ဘဝန္တိ။ အပရဒီပနာ ပနေတ္ထ ဒွေ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ကထံ? ဧတာနိဟိ ဗျဉ္ဇနဝသေန ဥပသဂ္ဂဝသေန အတ္ထဝသေနာတိ ဣမေဟိ တီဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဘတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ "ကောဓော ကုဇ္ဈနာ ကုဇ္ဈိတတ္တံ၊ ဒေါသော ဒုဿနာ ဒုဿိတတ္တ"န္တိ ဧဝံ ဗျဉ္ဇနဝသေန ဝိဘတ္တိဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧတ္ထ ဟိ ဧကောဝ ကောဓော ဗျဉ္ဇနဝသေန ဧဝံ ဝိဘတ္တိံ ဂတော။ "စာရော ဝိစာရော အနုဝိစာရော ဥပဝိစာရော"တိ ဧဝံ ပန ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝိဘတ္တိဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ "ပဏ္ဍိစ္စံ ကောသလ္လံ နေပုညံ ဝေဘဗျာ စိန္တာ ဥပပရိက္ခာ"တိ ဧဝံ အတ္ထဝသေန ဝိဘတ္တိဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေသု ဖဿပဒနိဒ္ဒေသေ တာဝ ဣမာ တိဿောပိ ဝိဘတ္တိယော လဗ္ဘန္တိ။ ဖဿော ဖုသနာတိ ဟိ ဗျဉ္ဇနဝသေန ဝိဘတ္တိဂမနံ ဟောတိ၊ သမ္ဖုသနာတိ ဥပသဂ္ဂဝသေန၊ သမ္ဖုသိတတ္တန္တိ အတ္ထဝသေန။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒနိဒ္ဒေသေသု ဝိဘတ္တိဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နာနာ ဟောန္တာနိပိ ပန နာမနာနတ္တေန လက္ခဏနာနတ္တေန ကိစ္စနာနတ္တေန ပဋိက္ခေပနာနတ္တေနာတိ ဣမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ နာနာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ "ကတမော တသ္မိံ သမယေ ဗျာပါဒေါ ဟောတိ။ ယော

တသ္မိံ သမယေ ဒေါသော ဒုဿနာ”တိ ဇွေ ဗျာပါဒေါတိ ဝါ ဒေါသောတိ ဝါ ဒ္ဝေပိ ဇေတေ ကောဓော ဇေဝ နာမေန နာနတ္တံ ဂတာတိ။ ဇေံ နာမ-နာနတ္တေန နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ရာသဒ္ဒေန စ ပဋ္ဌပိ ခန္ဓာ ဇေကော၀ ခန္ဓော ဟောတိ။ ဇွေ ပန ရူပံ ရူပ္ပနလက္ခဏံ၊ ဝေဒနာ ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ သညာ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ၊ စေတနာ စေတယိတလက္ခဏာ၊ ဝိညာဏံ ဝိဇာနနလက္ခဏန္တိ ဇ္ဈမိနာ လက္ခဏ-နာနတ္တေန ပဋ္ဌက္ခန္ဓာ ဟောန္တိ။ ဇေံ လက္ခဏနာနတ္တေန နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတ္တာရော သမ္ဘပ္ပဓာနာ ဇ္ဈ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ။ပ။ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိတိ[1] ဇကေမေ၀ ဝိရိယံ ကိစ္စနာနတ္တေန စတူသု ဌာနေသု အာဂတံ။ ဇေံ ကိစ္စနာနတ္တေန နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတ္တာရော အသဒ္ဓမ္မာ ကောဓရတာ, န သဒ္ဓမ္မရတာ၊ မက္ခရတာ, န သဒ္ဓမ္မရတာ၊ လာဘရတာ, န သဒ္ဓမ္မရတာ၊ သက္ကာရရရတာ, န သဒ္ဓမ္မရတာတိ ဇေမာဒိသု[2] ပန ပဋိက္ခေပနာနတ္တေန နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇ္ဈမာနိ ပန စတ္တာရိ နာနတ္တာနိ န ဖဿေယေ၀ လဇ္ဇန္တိ၊ သဗ္ဗေသုပိ ဖဿပဋ္ဌမကာဒိသု လဇ္ဇန္တိ။ ဖဿသ ဟိ ဖဿောတိ နာမံ။ပ။ စိတ္တသ စိတ္တန္တိ။ ဖဿော စ ဖုသနလက္ခဏော၊ ဝေဒနာ ဝေဒယိတလက္ခဏာ၊ သညာ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ၊ စေတနာ စေတယိတလက္ခဏာ၊ ဝိညာဏံ ဝိဇာနနလက္ခဏံ။ တထာ ဖဿော ဖုသနကိစ္စော၊ ဝေဒနာ အနုဘ၀နကိစ္စာ၊ သညာ သဉ္ဇာနနကိစ္စာ၊ စေတနာ စေတယိတကိစ္စာ၊ ဝိညာဏံ ဝိဇာနနကိစ္စန္တိ ဇေံ ကိစ္စနာနတ္တေန နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဋိက္ခေပနာနတ္တံ ဖဿပဋ္ဌမကေ နတ္ထိ။ အလောဘာဒိနိဒ္ဒေသေ ပန အလောဘော အလုဇ္ဈနာ အလုဇ္ဈိတတ္တန္တိအာဒိနာ နယေန လဇ္ဇတိတိ ဇေံ ပဋိက္ခေပနာနတ္တေန နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇေံ သဗ္ဗပဒနိဒ္ဒေသေသု လဇ္ဇမာန၀သေန စတုဇ္ဇိမဓ္မိ နာနတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပရဒိပနာ ပန ပဒတ္ထတော ဝါ ဟောတိ ဒဋ္ဌိကမ္မံ ဝါတိ ဇေံ ဒ္ဝေ ဌာနာနိ ဂဆ္ဆတိ။ ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဥဂ္ဃဋ္ဋေန္တေန ဝိယ ဟိ သကိမေ၀ ဖဿောတိ ဝုတ္တေ ဇတံ ပဒံ ဖုလ္လိတမက္ကိတဝိဘူသိတံ နာမ န ဟောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ ဗျဉ္ဇန၀သေန

၁-အဘိ ၂-၂၁၆၊ ဒီ ၂-၂၅၀-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-အံ ၁-၃၅၆-ပိဋ္ဌေ။

ဥပသဂ္ဂဝသေန အတ္ထဝသေန ဖဿော ဖုသနာ သမ္ဖုသနာ သမ္ဖုသိတတ္တန္တိ ဝုတ္တေ ဖုလ္လိတမဏ္ဍိတဝိဘူသိတံ နာမ ဟောတိ။ ယထာ ဟိ ဒဟရကုမာရံ နှာပေတ္ဝာ မနောရမံ ဝတ္ထံ ပရိဒဟာပေတ္ဝာ ပုပ္ဖါနိ ပိဋ္ဌန္ဓာပေတ္ဝာ အက္ခီနိ အဉ္ဇေတ္ဝာ အထဿ နလာဋေ ဧကမေဝ မနောသိလာဗိန္ဒုံ ကရေယျုံ၊ တဿ န ဧတ္တောဝတာ စိတ္တတိလကော နာမ ဟောတိ၊ နာနာဝဏ္ဏေဟိ ပန ပရိဝါရေတ္ဝာ ဗိန္ဒူသု ကတေသု စိတ္တတိလကော နာမ ဟောတိ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပဒတ္ထုတိ နာမ။

ဗျဉ္ဇနဝသေန ဥပသဂ္ဂဝသေန အတ္ထဝသေန စ ပုနပ္ပုနံ ဘဏနမေဝ ဒဋ္ဌိကမ္မံ နာမ။ ယထာ ဟိ အာဝုသောတိ ဝါ ဘန္တေတိ ဝါ ယက္ခောတိ ဝါ သပ္ပေါတိ ဝါ ဝုတ္တေ ဒဋ္ဌိကမ္မံ နာမ န ဟောတိ၊ အာဝုသော အာဝုသော၊ ဘန္တေ ဘန္တေ၊ ယက္ခော ယက္ခော၊ သပ္ပေါ သပ္ပေါတိ ဝုတ္တေ ပန ဒဋ္ဌိကမ္မံ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ[၁] သကိဒေဝ ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တေန ဝိယ ဖဿောတိ ဝုတ္တေ ပဒံ ဒဋ္ဌိကမ္မံ နာမ န ဟောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ ဗျဉ္ဇနဝသေန ဥပသဂ္ဂဝသေန အတ္ထဝသေန ဖဿော ဖုသနာ သမ္ဖုသနာ သမ္ဖုသိတတ္တန္တိ ဝုတ္တေယေဝ ဒဋ္ဌိကမ္မံ နာမ ဟောတီတိ ဧဝံ အပရဒီပနာ ဒွေ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ဧတဿာပိ ဝသေန လဗ္ဘမာနကပဒနိဒ္ဒေသေသု သဗ္ဗတ္ထ ခတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတီတိ ယသ္မိံ သမယေ ပဌမံ ကာမာဝစရံ မဟာကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ သမယေ အယံ ဖဿော နာမ ဟောတီတိ အယံ တာဝ ဖဿပဒနိဒ္ဒေသဿ ဝဏ္ဏနာ။ ဣတော ပရေသု ပန ဝေဒနာဒီနံ ပဒါနံ နိဒ္ဒေသေသု ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝဏ္ဏယိဿာမ။ သေသံ ဣဓ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃။ **ယံ တသ္မိံ သမယေ**တိ ဧတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ကတမာ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနာ ဟောတီတိ အာရဒ္ဓံ၊ သာတပဒဝသေန ပန ယန္တိ ဝုတ္တံ။ **တဇ္ဇာ-မနောဝိညာဏဓာတုသမ္ဖဿဇန္တိ** ဧတ္ထ **တဇ္ဇာ** ဝုစ္စတိ တဿ သာတသုခဿ အနုစ္ဆဝိကာ သာရုပ္ပါ၊ အနုစ္ဆဝိကတ္ထောပိ ဟိ အယံ တဇ္ဇာသဒ္ဒေါ ဟောတိ။ ယထာဟ "တဇ္ဇံ တဿာရုပ္ပံ ကထံ မန္တေတီ"တိ[၂]။ တေဟိ ဝါ ရူပါဒီဟိ အာရမ္မဏေဟိ ဣမဿ စ[၃] သုခဿ ပစ္စယေဟိ ဇာတာတိပိ တဇ္ဇာ။ မနောဝိညာဏမေဝ နိဿတ္တဋ္ဌေန ဓာတူတိ မနောဝိညာဏဓာတု။ သမ္ဖဿတော ဇာတံ, သမ္ဖဿေ ဝါ ဇာတန္တိ သမ္ဖဿဇံ။ စိတ္တနိဿိတတ္တာ စေတသိကံ။

၁-ဧဝမေဝံ (သီ)　　၂-မ ၃-၂၀၂-ပိဋ္ဌေ။　　၃-ဣမဿ (?)

မဓုရဋ္ဌေန သာတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ယံ တသ္မိံ သမယေ ယထာဝုတ္တေန အတ္ထေန တဇ္ဇာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ သမ္ဖဿံ စေတသိကံ သာတံ၊ အယံ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနာ ဟောတီ"တိ။ ဧဝံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ သဒ္ဓိံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣဒါနိ **စေတသိကံ သုခန္တိ**အာဒီသု စေတသိကပဒေန ကာယိကသုခံ ပဋိက္ခိပတိ။ သုခပဒေန စေတသိကံ ဒုက္ခံ။ **စေတောသမ္ဖဿဇန္တိ** စိတ္တ-သမ္ဖဿေ ဇာတံ။ **သာတံ သုခံ ဝေဒယိတန္တိ** သာတံ ဝေဒယိတံ၊ နံ အသာတံ ဝေဒယိတံ။ သုခံ ဝေဒယိတံ၊ နံ ဒုက္ခံ ဝေဒယိတံ။ ပရတော တီဏိ ပဒါနိ ဣတ္ထိ-လိင်္ဂဝသေန ဝုတ္တာနိ။ သာတာ ဝေဒနာ၊ နံ အသာတာ။ သုခါ ဝေဒနာ၊ နံ ဒုက္ခာတိ အယမေဝ ပနေတ္ထ အတ္ထော။

၄။ သညာနိဒ္ဒေသေ **တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတုသမ္ဖဿဇာ**တိ တဿာ-ကုသလသညာယ အနုဇ္ဆဝိကာယ မနောဝိညာဏဓာတုယာ သမ္ဖဿမှိ ဇာတာ။ **သညာ**တိ သဘာဝနာမံ။ **သဇ္ဇာနနာ**တိ သဇ္ဇာနနာကာရော။ **သဇ္ဇာနိတတ္တံ**နိ သဇ္ဇာနိတဘာဝေါ။

၅။ **စေတနာနိဒ္ဒေသေဝိ**[၁] ဣမိနာဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

စိတ္တနိဒ္ဒေသေ စိတ္တဝိစိတ္တတာယ စိတ္တံ။ အာရမ္မဏံ မိနမာနံ ဇာနာတီတိ **မနော။ မာနသ**န္တိ မနော ဇော။ "အန္တလိက္ခစရော ပါသော၊ ယ္ဟာယံ စရတိ မာန-သော"တိ[၂] ဟိ ဇ္ဈေ ပန သမ္ပယုတ္တကဓမ္မော မာနသောတိ ဝုစ္စော။

"ကထံ ဟိ ဘဂဝါ တုယ္ဟံ၊ သာဝကော သာသနေ ရတော။
အပ္ပတ္တမာနသော သေက္ခော၊ ကာလံ ကယိရာ ဇနေ သုတာ"တိ[၃]။

ဇ္ဈေ အရဟတ္တံ မာနသန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဓ ပန မနောဝ မာနသံ၊ ဗျဉ္ဇနဝသေန ဟေတံ ပဒံ ဝမိတံ။

ဟဒယန္တိ စိတ္တံ။ "စိတ္တံ ဝါ တေ ခိပိဿာမိ၊ ဟဒယံ ဝါ တေ ဖာလေဿာမိ"တိ[၄] ဇ္ဈေ ဥရော ဟဒယန္တိ ဝုတ္တံ။ "ဟဒယာ ဟဒယံ မညေ အညာယ တဏ္ဍုတိ"တိ[၅] ဇ္ဈေ စိတ္တံ။ "ဝက္ကံ ဟဒယ"န္တိ[၆] ဇ္ဈေ ဟဒယဝတ္ထု။

၁-စေတနာနိဒ္ဒေသောဝိ (သျာ)
၃-သံ ၁-၁၂၂-ဝိဇ္ဇေ။
၅-မ ၁-၃၈-ဝိဇ္ဇေ။
၂-သံ ၁-၁၁၃၊ ၀ ၃-၂၈-ဝိဇ္ဇေသု။
၄-သံ ၁-၂၀၉၊ ခ ၁-၃၀၆-ဝိဇ္ဇေသု။
၆-ဒိ ၂-၂၃၃၊ မ ၁-၇၂-ဝိဇ္ဇာဒီသု။

ဣဓ ပန စိတ္တမေဝ အဗ္ဘန္တရဋ္ဌေန ဟဒယန္တိ ဝုတ္တံ။ တမေဝ ပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန **ပဏ္ဍရံ**၊ ဘဝင်ံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ယထာဟ "ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ၊ တဉ္ဇ ခေါ အာဂန္တုကေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌ"န္တိ[၁]။ တတော နိက္ခန္တတ္တာ ပန အကုသလမ္ပိ ဂင်ါယ နိက္ခန္တာ နဒီ ဂင်ါ ဝိယ ဂေါဓာဝရိတော နိက္ခန္တာ ဂေါဓာဝရီ ဝိယ စ "ပဏ္ဍရ"န္တေဝ ဝုတ္တံ။

မနော မနာယတနန္တိ ဣဓ ပန မနောဂ္ဂဟဏံ မနသေဝ အာယတန-ဘာဝဒီပနတ္ထံ။ တေနေတံ ဒီပေတိ "နယိဒံ ဒေဝါယတနံ ဝိယ မနသ အာယတနတ္တာ မနာယတနံ၊ အထ ခေါ မနော ဧဝ အာယတနံ မနာယတန"န္တိ။ တတ္ထ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန[၂] အာကရဋ္ဌေန သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန[၃] သဉ္ဇာတိ-ဒေသဋ္ဌေန ကာရဏဋ္ဌေန စ အာယတနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ ဟိ လောကေ "ဣဿရာယတနံ ဝါသုဒေဝါယတန"န္တိအာဒီသု နိဝါသဋ္ဌာနံ အာယတနန္တိ ဝုစ္စတိ။ "သုဝဏ္ဏာယတနံ ရဇတာယတနန္တိ[၄] အာဒီသု အာကရော။ သာသနေ ပန "မနောရမေ အာယတနေ၊ သေဝန္တိ နံ ဝိဟင်မာ"တိအာဒီသု[၅] သမော-သရဏဋ္ဌာနံ။ "ဒက္ခိဏာပထော ဂုန္နံ အာယတန"န္တိအာဒီသု သဉ္ဇာတိဒေသော။ "တတြ တတြေဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိအာယတနေ"တိ-အာဒီသု[၆] ကာရဏံ။ ဣဓ ပန သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန ကာရဏဋ္ဌေနာတိ တိဓာပိ ဝဋ္ဌတိ[၇]။

ဖဿာဒယော ဟိ ဓမ္မာ ဧတ္ထ သဉ္ဇာယန္တီတိ သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေနပိ ဧတံ အာယတနံ။ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာ အာရမ္မဏဘာဝေနေတ္ထ ဩသရန္တီတိ သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေနပိ အာယတနံ။ ဖဿာဒီနံ ပန သဟ-ဇာတာဒိပစ္စယဋ္ဌေန ကာရဏတ္တာ ကာရဏဋ္ဌေနပိ အာယတနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မနိန္ဒြိယံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဝိဇာနာတီတိ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏမေဝ ခန္ဓော **ဝိညာဏက္ခန္ဓော**။ တဿ ရာသိအာဒိဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ "မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတ္ဝေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတီ"တိ[၈] ဧတ္ထ ဟိ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓော ဝုတ္တော။ "သီလက္ခန္ဓော သမာ-ဓိက္ခန္ဓော"တိအာဒီသု[၉] ဂုဏဋ္ဌေန။ "အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓ"န္တိ[၁၀] ဧတ္ထ ပဏ္ဍတ္တိမတ္တဋ္ဌေန။ ဣဓ ပန ရုဋ္ဌိတော ခန္ဓော ဝုတ္တော။ ရာသဋ္ဌေန ဟိ

၁-အံ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။　၂-နိဝါသနဋ္ဌေန (က)　၃-သမောသရဏဋ္ဌေန (က)
၄-ရတနာယတနန္တိ (သီ၊ သျာ)　၅-အံ ၂-၃၆-ပိဋ္ဌေ။　၆-မ ၃-၁၃၈-ပိဋ္ဌေ။
၇-တိဝိဓောပိ ဝဋ္ဌတိ (သီ)၊ တိဝိဓာပိ ဝဋ္ဌန္တိ (က)　၈-အံ ၁-၃၆၆-ပိဋ္ဌေ။
၉-ဒီ ၃-၂၃၆-ပိဋ္ဌေ။　၁၀-သံ ၂-၃၈၆-ပိဋ္ဌေ။

ဝိညာဏကွန္ဓသ ကေဒေသော ကေံ ဝိညာဏံ။ တသ္မာ ယထာ ရုက္ခသ ကေဒေသံ ဆိန္ဒန္တော ရုက္ခံ ဆိန္ဒတီတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမေဝ ဝိညာဏကွန္ဓသ ကေဒေသဘူတံ ကေမ္ပိ ဝိညာဏံ ရုဋ္ဌိတော ဝိညာဏကွန္ဓောတိ ဝုတ္တံ။

တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတူတိ တေသံ ဖဿာဒီနံ ဓမ္မာနံ အနုစ္ဆဝိကာ မနောဝိညာဏဓာတု။ ဣမသ္မိဉ္ဍိ ပဒေ ကေမေဝ စိတ္တံ မိနနဋ္ဌေန မနော၊ ဝိဇာနန-ဋ္ဌေန ဝိညာဏံ၊ သဘာဝဋ္ဌေန နိဿတ္တဋ္ဌေန ဝါ ဓာတူတိ တီဟိ နာမေဟိ ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ ဖဿပဉ္ဇမကေ ဖဿော တာဝ ယသ္မာ ဖဿော ဧဝ၊ န တဇ္ဇာ-မနောဝိညာဏဓာတုသမ္ဖဿဇော။ စိတ္တဉ္ဇ ယသ္မာ တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတု ဧဝ၊ တသ္မာ ဣမသ္မိံ ပဒဒ္ဓယေ တဇ္ဇာမနောဝိညာဏဓာတုသမ္ဖဿဇာတိ[၁] ပညတ္တိ န အာရောပိတာ။ ဝိတက္ကပဒါဒီသု ပန လဗ္ဘမာနာပိ ဣဓ ပစ္ဆိန္နတ္တာ န ဥဒ္ဓဋာ။

ဣမေသဉ္ဇ ပန ဖဿပဉ္ဇမကာနံ ဓမ္မာနံ ပါဋိယေက္ကံ ပါဋိယေက္ကံ ဝိနိဗ္ဘောဂံ ကတ္ဝာ ပညတ္တိံ ဥဒ္ဓရမာနေန ဘဂဝတာ ဒုက္ကရံ ကတံ။ နာနာဥဒကာနဉ္ဍိ နာနာတေလာနံ ဝါ ကေဘာဇနေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဒိဝသံ နိမ္မထိတာနံ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ-ရသာနံ နာနတာယ ဒိသ္ဝာ ဝါ ဃာယိတ္ဝာ ဝါ သာယိတ္ဝာ ဝါ နာနာကရဏံ သက္ကာ ဘဝေယျ ဉာတုံ၊ ဧဝံ သန္တေပိ တံ ဒုက္ကရန္တိ ဝုတ္တံ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပန ဣမေသံ အရူပီနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ ကောရမ္မဏေ ပဝတ္တမာနာနံ ပါဋိယေက္ကံ ပါဋိယေက္ကံ ဝိနိဗ္ဘောဂံ ကတ္ဝာ ပညတ္တိံ ဥဒ္ဓရမာနေန အတိဒုက္ကရံ ကတံ။ တေနာဟ **အာယသ္မာ နာဂသေနတ္ထေရော**—

> ဒုက္ကရံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ ကတန္တိ။ ကိံ ဘန္တေ နာဂသေန ဘဂဝတာ ဒုက္ကရံ ကတန္တိ။ ဒုက္ကရံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ ကတံ၊ ယံ ဣမေသံ အရူပီနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ ကောရမ္မဏေ ပဝတ္တ-မာနာနံ ဝဝတ္ထာနံ အက္ခာတံ "အယံ ဖဿော၊ အယံ ဝေဒနာ၊ အယံ သညာ၊ အယံ စေတနာ၊ ဣဒံ စိတ္တ"န္တိ။ ဩပမ္မံ ဘန္တေ ကရောဟီတိ။ ယထာ မဟာရာဇ ကောစိဒေဝ ပုရိသော နာဝါယ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈော-ဂါဟေတ္ဝာ ဟတ္ထပုဋေန ဥဒကံ ဂဟေတ္ဝာ ဇိဝှါယ သာယိတ္ဝာ ဇာနေယျ နု ခေါ မဟာရာဇ သော ပုရိသော "ဣဒံ ဂင်ါယ ဥဒကံ၊ ဣဒံ ယမုနာယ ဥဒကံ၊ ဣဒံ အစိရဝတိယာ ဥဒကံ၊ ဣဒံ သရဘုယာ ဥဒကံ၊ ဣဒံ မဟိယာ ဥဒက"န္တိ။ ဒုက္ကရံ ဘန္တေ ဇာနိတုန္တိ။ တတော

၁-....သမ္ဖဿဇာ (သီ၊ သျာ)

ဒုက္ကရတရံ ခေါ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ ကတံ၊ ယံ ဣမေသံ အရူပိနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ။ ပ ။ ဣဒံ စိတ္တန္တိ ၁။

၇။ ဝိတက္ကနိဒ္ဒေသေ တက္ကနဝသေန **တက္ကော၊** တဿ "ကိတ္တကံ တက္ကေသိ၊ ကုမ္ဘံ တက္ကေသိ၊ သကဋံ တက္ကေသိ၊ ယောဇနံ တက္ကေသိ၊ အဒ္ဓယောဇနံ တက္ကေသိ"တိ ဧဝံ တက္ကနဝသေန ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ တက္ကသ္မ သဘာဝပဒံ။ ဝိတက္ကနဝသေန **ဝိတက္ကော**။ ဗလဝတရတက္ကသ္မေတံ နာမံ။ သုဋ္ဌုကပ္ပနဝသေန **သင်္ကပ္ပေါ၊** ဧကဂ္ဂံ စိတ္တံ အာရမ္မဏေ အပ္ပေတီတိ **အပ္ပနာ**။ ဒုတိယပဒံ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝဓိတံ၊ ဗလဝတရာ ဝါ အပ္ပနာ **ဗျပ္ပနာ**။ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ အဘိနိရောပေတိ ပတိဋ္ဌာပေတီတိ **စေတသော အဘိနိရောပနာ**။ ယာဃတာဝတာယ နိယျာနိကတာယ စ ကုသလဘာဝပ္ပတ္တော ပသတ္ထော သင်္ကပ္ပေါတိ **သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ**။

၈။ ဝိစာရနိဒ္ဒေသေ အာရမ္မဏေ စရဏကဝသေန **စာရော**။ ဣဒမသ္မ သဘာဝပဒံ။ ဝိစရဏဝသေန **ဝိစာရော**။ အနုဂန္တ္ဝာ ဝိစရဏဝသေန **အနု-ဝိစာရော၊** ဥပဂန္တ္ဝာ ဝိစရဏဝသေန **ဥပဝိစာရော**တိ။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝါ ပဒါနိ ဝဓိတာနိ။ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သရံ ဝိ(၁) ဇိယာယ အနုသန္ဓဟိတ္ဝာ ဌပနတော စိတ္တသ္မ **အနုသန္ဓနတာ**[၂]။ အာရမ္မဏံ အနုပေက္ခမာနော ဝိယ တိဋ္ဌတီတိ **အနုပေက္ခနတာ**။ ဝိစရဏဝသေန ဝါ ဥပေက္ခနတာ အနုပေက္ခနတာ။

၉။ ပီတိနိဒ္ဒေသေ **ပီတိ**တိ သဘာဝပဒံ၊ ပမုဒိတသ္မ ဘာဝေါ **ပါမောဇ္ဇံ**။ အာမောဒနာကာရော **အာမောဒနာ**။ ပမောဒနာကာရော **ပမောဒနာ**။ ယထာ ဝါ ဘေသဇ္ဇာနံ ဝါ တေလာနံ ဝါ ဥဏ္ဟောဒကသိတောဒကာနံ ဝါ ကေတောကရဏံ "မောဒနာ"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမယမ္ပိ ပီတိ ဓမ္မာနံ ဧကတော-ကရဏေန မောဒနာ၊ ဥပသဂ္ဂဝသေန ပန မတ္ထကတ္ထာ "အာမောဒနာ ပမောဒနာ"တိ ဝုတ္တာ။ ဟာသေတီတိ **ဟာသော**။ ပဟာသေတီတိ **ပဟာသော၊** ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာကာရာနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဝိတ္တိတိ ဝိတ္တံ၊ ဓနသေတံ နာမံ။ အယံ ပန သောမနသပစ္စယတ္တာ ဝိတ္တိသရိက္ခတာယ **ဝိတ္တိ**။ ယထာ ဟိ ဓနိနော ဓနံ ပဋိစ္စ သောမနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ပီတိမတောပိ ပီတိံ ပဋိစ္စ သောမနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ "ဝိတ္တိ"တိ ဝုတ္တာ၊ တုဋ္ဌိသဘာဝသဏ္ဌိတာယ ပီတိယာ ဧတံ နာမံ။ ပီတိမာ ပန ပုဂ္ဂလော ကာယစိတ္တာနံ ဥဂ္ဂတတ္တာ အတ္တာ၊ဂ္ဂတတ္တာ "ဥဒဂ္ဂေါ"တိ

၁-ခု ၁၁-၉၄-မိလိန္ဒပဉ္ဟေ။　　၂-အနုသန္ဓနတာ (သျာ၊ က္)

ဝုစ္စတိ၊ ဥဒဂ္ဂဿ ဘာဝေါ **ဩဒဂျံ**။ အတ္တနော မနတာ **အတ္တမနတာ**။ အနဘိရဒ္ဓဿ ဟိ မနော ဒုက္ခပဒဋ္ဌာနတ္တာ အတ္တနော မနော နာမ နဟောတိ၊ အဘိရဒ္ဓဿ သုခပဒဋ္ဌာနတ္တာ အတ္တနော မနော နာမ ဟောတိ။ ဣတိ အတ္တနော မနတာ အတ္တမနတာ၊ သကမနတာ၊ သကမနဿ ဘာဝေါတိ အတ္ထော။ သာ ပန ယသ္မာ နအညဿ ကဿစိ အတ္တနော မနတာ၊ စိတ္တဿေဝ ပနေသော ဘာဝေါ စေတသိကော ဓမ္မော၊ တသ္မာ "**အတ္တမနတာ စိတ္တဿာ**"တိ ဝုတ္တာ။

၁၁။ ကေဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသေ အစလဘာဝေန အာရမ္မဏေ တိဋ္ဌတီတိ **ဋ္ဌိတိ**။ ပရတော ပဒဒ္ဒယံ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝဓိုတံ။ အပိစ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ အာရမ္မဏမှိ သမ္ပိဏ္ဍေတ္ဝာ တိဋ္ဌတီတိ **သဏ္ဌိတိ**။ အာရမ္မဏံ ဩဂါဟေတ္ဝာ အနုပဝိသိတ္ဝာ တိဋ္ဌတီတိ **အဝဋ္ဌိတိ**။ ကုသလပက္ခသ္မိဉ္ဍိ စတ္တာရော ဓမ္မာ အာရမ္မဏံ ဩဂါဟန္တိ သဒ္ဓါ သတိ သမာဓိ ပညာတိ။ တေနေဝ သဒ္ဓါ "ဩကပ္ပနာ"တိ ဝုတ္တာ၊ သတိ "အပိလာပနတာ"တိ၊ သမာဓိ "အဝဋ္ဌိတီ"တိ၊ ပညာ "ပရိယောဂါဟနာ"တိ။ အကုသလပက္ခေ ပန တယော ဓမ္မာ အာရမ္မဏံ ဩဂါဟန္တိ တဏ္ဍာ ဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာတိ။ တေနေဝ တေ "ဩဃာ"တိ ဝုတ္တာ။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ပနေတ္ထ နဗလဝတီ ဟောတိ။ ယထာ ဟိ ရဇုဋ္ဌာနဋ္ဌာနေ ဥဒကေန သိဉ္စိတ္ဝာ သမ္မဋ္ဌေ ထောကမေဝ ကာလံ ရဇော သန္ဒိသီဒတိ၊ သုက္ခန္တေ သုက္ခန္တေ ပုန ပကတိ-ဘာဝေန ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဧဝမေဝ အကုသလပက္ခေ စိတ္တေကဂ္ဂတာ နဗလဝတီ ဟောတိ။ ယထာ ပန တသ္မိံ ဌာနေ ဃဋ္ဌေဟိ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတ္ဝာ ကုဒါလေန ခနိတ္ဝာ အာကောဋ္ဌနမဒ္ဒနဃဋ္ဌနာနိ ကတ္ဝာ ဥပလိတ္တေ အာဒါသေ ဝိယ ဆာယာ ပညာယတိ၊ ဝဿသတာတိက္ကမေပိ တံမုဟုတ္တကတံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ကုသလပက္ခေ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ဗလဝတီ ဟောတိ။

ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ပဝတ္တဿ[၁] ဝိသာဟာရဿ ပဋိပက္ခတော **အဝိသာ-ဟာရော**၊ ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေနေဝ[၂] ဂစ္ဆန္တံ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ နာမ၊ အယံ ပန တထာဝိဓော ဝိက္ခေပေါ နဟောတီတိ **အဝိက္ခေပေါ**။ ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေနေဝ စ စိတ္တံ ဝိသာဟဋံ နာမ ဟောတိ၊ ဣတော စိတော စ ဟရီယတိ[၃]၊ အယံ ပန ဧဝံ အဝိသာဟဋဿ မာနသဿ ဘာဝေါတိ **အဝိသာဟဋမာနသတာ**။

သမထောတိ တိဝိဓော သမထော စိတ္တသမထော အဓိကရဏသမထော သဗ္ဗသခ်ါရသမထောတိ။ ကတ္ထ အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု စိတ္တေကဂ္ဂတာ

၁-ပဝတ္တိတဿ (က) ၂-ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေန (သီ) ၃-ပသာရိယတိ (က)

စိတ္တသမထော နာမ။ တဉ္ဍိ အာဂမ္မ စိတ္တစလနံ စိတ္တဝိပ္ပန္ဒိတံ သမ္မတိ ဝူပသမ္မတိ၊ တသ္မာ သော **စိတ္တသမထော**တိ ဝုစ္စတိ။ သမ္မုခါဝိနယာဒိ သတ္တဝိဓော သမထော အဓိကရဏသမထော နာမ။ တဉ္ဍိ အာဂမ္မ တာနိ တာနိ အဓိ-ကရဏာနိ သမ္မန္တိ ဝူပသမ္မန္တိ၊ တသ္မာ သော **အဓိကရဏသမထော**တိ ဝုစ္စတိ။ ယသ္မာ ပန သဗ္ဗေ သခ်ါရာ နိဗ္ဗာနံ အာဂမ္မ သမ္မန္တိ ဝူပသမ္မန္တိ၊ တသ္မာ တံ **သဗ္ဗသခ်ါရသမထော**တိ ဝုစ္စတိ။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ စိတ္တသမထော အဓိပ္ပေတော။ သမာဓိလက္ခဏေ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ **သမာဓိန္ဒြိယံ။** ဥဒ္ဓစ္စေ န ကမ္ပတီတိ **သမာဓိဗလံ။ သမ္မာသမာဓီ**တိ ယာထာဝသမာဓိ နိယျာနိကသမာဓိ ကုသလသမာဓိ။

၁၂။ သဒ္ဓိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ ဗုဒ္ဓါဒိဂုဏာနံ သဒ္ဒဟနဝသေန **သဒ္ဓါ၊** ဗုဒ္ဓါဒီနိ ဝါ ရတနာနိ သဒ္ဒဟတိ ပတ္တိယာယတီတိ[၁] သဒ္ဓါ။ **သဒ္ဒဟနာ**တိ သဒ္ဒဟနာကာရော။ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဂုဏေ ဩဂါဟတိ, ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဝိယ အနုပဝိသတီတိ **ဩကပ္ပနာ။** ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဂုဏေသု ဧတာယ သတ္တာ အတိဝိယ ပသီဒန္တိ, သယံ ဝါ အဘိပ္ပသီဒတီတိ **အဘိပ္ပသာဒေါ။** ဣဒါနိ ယသ္မာ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒီနံ သမာသပဒါနံ ဝသေန အညသ္မိံ ပရိယာယေ အာရဒ္ဓေ အာဒိပဒံ ဂဟေတ္ဝာဝ ပဒဘာဇနံ ကရီယတိ၊ အယံ အဘိဓမ္မေ ဓမ္မတာ၊ တသ္မာ ပုန **သဒ္ဓါ**တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဝါ ဣတ္ထိယာ ဣန္ဒြိယံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ န တထာ ဣဒံ။ ဣဒံ ပန သဒ္ဓါဝ ဣန္ဒြိယံ သဒ္ဓိန္ဒြိယန္တိ ဧဝံ သမာနာဓိကရဏဘာဝဉ္ဍပနတ္ထမ္ပိ ပုန "သဒ္ဓါ"တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒနိဒ္ဒေသေသု အာဒိပဒဿ ပုန ဝစနေ ပယောဇနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အဓိမောက္ခလက္ခဏေ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ **သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။** အသဒ္ဓိယေ န ကမ္ပတီတိ **သဒ္ဓါဗလံ။**

၁၃။ ဝီရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ **စေတသိကော**တိ ဣဒံ ဝီရိယဿ နိယမတော စေတသိကဘာဝဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဣဒဉ္ဍိ ဝီရိယံ "ယဒပိ ဘိက္ခဝေ ကာယိကံ ဝီရိယံ၊ တဒပိ ဝီရိယသမ္ဖောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ယဒပိ စေတသိကံ ဝီရိယံ၊ တဒပိ ဝီရိယ-သမ္ဖောဇ္ဈင်္ဂေါတိ ဣတိဟိဒံ ဥဒ္ဒေသံ ဂစ္ဆတီ"တိ[၂] ဧဝမာဒီသု သုတ္တေသု စက်မာဒီနိ ကရောန္တဿ ဥပ္ပန္နတ္တာ "ကာယိက"နွိ ဝုစ္စမာနမ္ပိ "ကာယဝိညာဏံ ဝိယ ကာယိကံ နာမ နတ္ထိ၊ စေတသိကမေဝ ပနေတ"နွိ ဒဿေတုံ[၃] "စေတသိကော"တိ ဝုတ္တံ။ **ဝီရိယာရမ္ဘော**တိ ဝီရိယသခ်ါတော အာရမ္ဘော။ ဣမိနာ သေသာရမ္ဘေ ပဋိက္ခိပတိ။ အယဉ္ဍိ အာရမ္ဘသဒ္ဒေါ ကမ္မေ အာပတ္တိယံ ကိရိယာယံ ဝီရိယေ ဟိံသာယ ဝိကောပနေတိ အနေကေသု အတ္ထေသု အာဂတော။

၁-ပတိယာယတီတိ (သျာ)　　၂-သံ ၃-၉၇-ပိဋ္ဌေ။　　၃-ဒီပေတုံ (သီ၊သျာ)

"ယံကိဉ္စိ ဒုက္ခံ သမ္ဘောတိ၊ သဗ္ဗံ အာရမ္ဘပစ္စယာ။
အာရမ္ဘာနံ နိရောဓေန၊ နတ္ထိ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝေါ"ကိ[၁]—

ထွေ ဟိ ကမ္မံ အာရမ္ဘောတိ အာဂတံ။ "အာရမ္ဘတိ စ ဝိပ္ပဋိသာရီ စ ဟောတီ"တိ[၂] ထွေ အာပတ္တိ။ "မဟာယညာ မဟာရမ္ဘာ၊ နတေ ဟောန္တိ မဟပ္ဖလာ"တိ[၃] ထွေ ယူပုဿာပနာဒိကိရိယာ။ "အာရမ္ဘထ နိက္ကမထ၊ ယုဥ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ"တိ[၄] ထွေ ဝီရိယံ။ "သမဏံ ဂေါတမံ ဥဒ္ဒိဿ ပါဏံ အာရဘန္တီ"တိ[၅] ထွေ ဟိံသာ။ "ဗီဇဂါမဘူတဂါမသမာရမ္ဘာ ပဋိဝိရတော ဟောတီ"တိ[၆] ထွေ ဆေဒနဘဉ္ဇနာဒိကံ ဝိကောပနံ။ ဗုဓ ပန ဝီရိယမေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ တေနာဟ "ဝီရိယာရမ္ဘောတိ ဝီရိယသခ်ါတော အာရမ္ဘော"တိ။ ဝီရိယဉ္ဂိ အာရမ္ဘနကဝသေန "အာရမ္ဘော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဗုဒမဿ သဘာဝပဒံ။ ကောသဇ္ဇတော နိက္ခမနဝသေန **နိက္ကမော**[၇]။ ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမနဝသေန **ပရက္ကမော**။ ဥဂ္ဂန္ဒာ ယမနဝသေန **ဥယျာမော**။ ဗျာယမနဝသေန **ဝါယာမော**။ ဥဿာဟနဝသေန[၈] **ဥဿာဟော**။ အဓိမတ္တုဿာဟနဝသေန **ဥဿောဠ္ဠီ**[၉]၊ ထိရဘာဝဋ္ဌေန **ထာမော**။ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓာရဏဝသေန, အဝိစ္ဆေဒတော ဝါ ပဝတ္တနဝသေန ကုသလသန္တာနံ ဓာရေတီတိ **ဓိတိ**။

အပရော နယော၊ နိက္ကမော စေသော ကာမာနံ ပနုဒနာယ။ ပရက္ကမော စေသော ဗန္ဓနစ္ဆေဒါယ၊ ဥယျာမော စေသော သြဃနိတ္ထရဏာယ၊ ဝါယာမော စေသော ပါရဂ်မနဋ္ဌေန၊ ဥဿာဟော စေသော ပုဗ္ဗဂ်မဋ္ဌေန၊ ဥဿောဠ္ဠီ စေသော အဓိမတ္တဋ္ဌေန၊ ထာမော စေသော ပလိဃုဂ္ဃါဋနတာယ၊ ဓိတိ စေသော အဝဋ္ဌိတိကာရိတာယာတိ။

"ကာမံ တစော စ နှာရု စ၊ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတူ"တိ[၁၀] ဧဝံ ပဝတ္တိကာလေ အသိထိလပရက္ကမနဝသေန **အသိထိလပရက္ကမတာ**၊ ထိရပရက္ကမော ဒဋ္ဌပရက္ကမောတိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပနေတံ ဝီရိယံ ကုသလကမ္မကရဏဋ္ဌာနေ ဆန္ဒံ နနိက္ခိပတိ၊ ဓုရံ နနိက္ခိပတိ၊ နသြတာရေတိ နဝိဿဇ္ဇေတိ၊ အနောသက္ကိတမာနသတံ အာဝဟတိ၊ တသ္မာ **အနိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ အနိက္ခိတ္တဓုရတာ**တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ ပန တဇ္ဇာတိကေ ဥဒကသမ္ဘိန္ဒဋ္ဌာနေ "ဓုရဝါဟဂေါဏံ ဂဏ္ဍထာ"တိ

၁-ခု ၁-၃၉၄-ပိဋ္ဌေ၊
၂-အံ ၁-၃၅၁၊ သံ ၁-၇၆-ပိဋ္ဌေသု။
၅-မ ၂-၃၂-ပိဋ္ဌေ။
၇-နိက္ခမ္မော (သီ)
၉-ဥဿောဠ္ဠိ (သီ)
၂-အံ ၂-၁၄၆၊ အဘိ ၃-၁၇၃-ပိဋ္ဌေသု။
၄-သံ ၁-၁၅၈-ပိဋ္ဌေ။
၆-ဒီ ၁-၅၊ မ ၁-၂၃၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၈-ဥဿဟနဝသေန (?)
၁၀-အံ-၁-၅၂-ပိဋ္ဌေ။

ဝဒန္တိ၊ သော ဇက္ကုနော ဘူမိ ဥပ္ပိဇ္ဇေတ္ထာဝိ ဓုရံ ဝဟတိ၊ ဘူမိယံ ပတိတုံ န ဒေတိ၊ ဧဝမေဝ ဝိရိယံ ကုသလကမ္မကရဏဋ္ဌာနေ ဓုရံ ဥက္ခိပတိ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ တသ္မာ **ဓုရသမ္ပဂ္ဂါဟော**တိ ဝုတ္တံ။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော ဇ္ဈန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတိတိ **ဝိရိယိန္ဒြိယံ**။ ကောသဇ္ဇေ န ကမ္ပတိတိ **ဝိရိယဗလံ**။ ယာထာဝနိယျာနိကကုသလဝါယာမ-တာယ **သမ္မာဝါယာမော**။

၁၄။ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ သရဏကဝသေန[1] **သတိ**။ ဇ္ဈဒံ သတိယာ သဘာဝပဒံ။ ပုနပ္ပုနံ သရဏတော အနုဿရဏဝသေန **အနုဿတိ**။ အဘိမုခံ ဂန္ဆာ ဝိယ သရဏတော ပဋိသရဏဝသေန **ပဋိဿတိ**။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝါ ဝမိုတမတ္တမေတံ။ သရဏာကာရော **သရဏတာ**။ ယသ္မာ ပန သရဏတာတိ တိဏ္ဏံ သရဏာနမ္ပိ နာမံ၊ တသ္မာ တံ ပဋိသေဓေတုံ ပုန သတိဂ္ဂဟဏံ ကတံ။ သတိသဒ္ဒါတာ သရဏတာတိ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္ထော။ သုတပရိယတ္တာသု ဓာရဏဘာဝတော **ဓာရဏတာ**။ အနုပဝိသနသဒ္ဒါတေန သြဂါဟနဋ္ဌေန အဝိလာပနဘာဝေါ **အဝိလာပနတာ**။ ယထာ ဟိ လာဗုကဋ္ဌာဟာဒိနိ ဥဒကေ လ္ဟဝန္တိ န အနုပဝိသန္တိ၊ န တထာ အာရမ္မဏေ သတိ၊ အာရမ္မဏဉ္ဈေသာ အနုပဝိသတိ၊ တသ္မာ **အဝိလာ နတာ**တိ ဝုတ္တော။ စိရကတစိရဘာသိတာနံ အသမ္မုဿနဘာဝတော **အသမ္မုဿနတာ**။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏော ဇောတန-လက္ခဏော စ ဇ္ဈန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတိတိ ဇ္ဈန္ဒြိယံ၊ သတိသဒ္ဒါတံ ဇ္ဈန္ဒြိယံ **သတိန္ဒြိယံ**။ ပမာဒေ န ကမ္ပတိတိ **သတိဗလံ**။ ယာထာဝသတိ နိယျာနိကသတိ ကုသလ-သတိတိ **သမ္မာသတိ**။

၁၆။ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ တသ္မ တသ္မ အတ္ထသ္မ ပါကဋကရဏသဒ္ဒါတေန ပညာပနဋ္ဌေန **ပညာ**။ တေန တေန ဝါ အနိစ္စာဒိနာ ပကာရေန ဓမ္မေ ဇာနာတီတိဝိ ပညာ။ ဇ္ဈဒမ္မသာ သဘာဝပဒံ။ ပဇာနနာကာရော **ပဇာနနာ**။ အနိစ္စာဒိနိ ဝိစိနာတိတိ **ဝိစယော**။ **ပဝိစယော**တိ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝမိုတံ။ စတုသစ္စဓမ္မေ ဝိစိနာတိတိ **ဓမ္မဝိစယော**။ အနိစ္စာဒိနံ သလ္လက္ခဏဝသေန **သလ္လက္ခဏာ**။ သာယေဝ ပုန ဥပသဂ္ဂနာနတ္တေန **ဥပလက္ခဏာ ပစ္စုပလက္ခဏာ**တိ ဝုတ္တာ။ ပဏ္ဍိတသ္မ ဘာဝေါ **ပဏ္ဍိစ္စံ**။ ကုသလသ္မ ဘာဝေါ **ကောသလ္လံ**။ နိပုဏသ္မ ဘာဝေါ **နေပုညံ**။ အနိစ္စာဒိနံ ဝိဘာဝနဝသေန **ဝေဘဗ္ဘာ**။ အနိစ္စာဒိနံ စိန္တနကဝသေန **စိန္တာ**။ ယသ္မ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ အနိစ္စာဒိနိ စိန္တာပေတီတိဝိ စိန္တာ။ အနိစ္စာဒိနိ ဥပပရိက္ခတိတိ **ဥပပရိက္ခာ**။ ဘူရိတိ

၁-သရဏဝသေန (သျာ)

ပထဝိယာ နာမံ၊ အယမ္ပိ သဏ္ဌေန ဝိတ္ထဋ္ဌေန စ ဘူရီ ဝိယာတိ ဘူရီ။ တေန ဝုတ္တံ "ဘူရီ ဝုစ္စတိ ပထဝီ၊ တာယ ပထဝီသမာယ ဝိတ္ထဋ္ဌာယ ဝိပုလာယ ပညာယ သမန္နာဂတောတိ ဘူရိပညော"တိ ။ အပိစ ပညာယ ဧတံ အဓိဝစနံ ဘူရီတိ၊ ဘူတေ အတ္ထေ ရမတီတိပိ ဘူရီ။ အသနိ ဝိယ သိလုစ္စယေ ကိလေသေ မေဓတိ ဟိံသတီတိ **မေဓာ**၊ ခိပ္ပံ ဂဟဏဓာရဏဋ္ဌေန ဝါ **မေဓာ**။ ယသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ အတ္တဟိတပဋိပတ္တိယံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ စ ယာထာဝလက္ခဏပဋိဝေဓေ ပရိနေတီတိ ၂ **ပရိဏာယိကာ**။ အနိစ္စာဒိဝသေန ဓမ္မေ ဝိပဿတီတိ **ဝိပဿနာ**။ သမ္မာ ပကာရေဟိ အနိစ္စာဒီနိ ဇာနာတီတိ **သမ္ပဇညံ**။ ဥပ္ပထပဋိပန္နေ သိန္ဓဝေ ဝီထိအာရောပနတ္ထံ ပတောဒေါ ဝိယ ဥပ္ပထေ ဓာဝနကံ ကူဋ္ဌစိတ္တံ ဝီထိအာရောပနတ္ထံ ဝိဇ္ဈတီတိ ပတောဒေါ ဝိယ **ပတောဒေါ**။ ဒဿနလက္ခဏေ ဣန္ဒဋ္ဌံ ကာရေတီတိ ဣန္ဒြိယံ၊ ပညာသဓိတံ ဣန္ဒြိယံ **ပညိန္ဒြိယံ**။ အဝိဇ္ဇာယ နကမ္ပတီတိ **ပညာဗလံ**။ ကိလေသစ္ဆေဒနဋ္ဌေန ပညာဝ သတ္ထံ **ပညာသတ္ထံ**။ အစ္စုဂ္ဂတဋ္ဌေန ပညာဝ ပါသာဒေါ **ပညာပါသာဒေါ**။

အာလောကနဋ္ဌေန ပညာဝ အာလောကော **ပညာအာလောကော**။ ဩဘာသနဋ္ဌေန ပညာဝ ဩဘာသော **ပညာဩဘာသော**။ ပဇ္ဇောတနဋ္ဌေန ပညာဝ ပဇ္ဇောတော **ပညာပဇ္ဇောတော**။ ပညဝတော ဟိ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသိန္နဿ ဒသသဟဿိလောကဓာတု ဧကာလောကာ ဧကောဘာသာ ဧကပဇ္ဇောတာ ဟောတိ၊ တေနေတံ ဝုတ္တံ။ ဣမေသု ပန တီသု ပဒေသု ဧကပဒေနပိ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ သိဒ္ဓေ ယာနိ ပနေတာနိ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အာလောကာ။ ကတမေ စတ္တာရော၊ စန္ဒာလောကော သူရိယာလောကော အဂျာလောကော ပညာလောကော။ ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အာလောကာ။ ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ စတုန္နံ အာလောကာနံ ယဒိဒံ ပညာလောကော"။ တထာ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ဩဘာသာ။ ပ ။ စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ပဇ္ဇောတာ"တိ[၃] သတ္တာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန သုတ္တာနိ ဒေသိတာနိ၊ တဒနုရူပေနေဝ ဣဓာပိ ဒေသနာ ကတာ။ အတ္ထော ဟိ အနေကေဟိ အာကာရေဟိ ဝိဘဇ္ဇမာနော သုဝိဘတ္တော ဟောတိ၊ အညထာ စ အညော ဗုဇ္ဈတိ၊ အညထာ စ အညောတိ။

ရတိကရဏဋ္ဌေန ပန ရတိဒါယကဋ္ဌေန ရတိဇနကဋ္ဌေန စိတ္တီကတဋ္ဌေန ဒုလ္လဘပါတုဘာဝဋ္ဌေန အတုလဋ္ဌေန အနောမသတ္တပရိဘောဂဋ္ဌေန စ ပညာဝ ရတနံ **ပညာရတနံ**။ န တေန သတ္တာ မုယ္ဟန္တိ, သယံ ဝါ အာရမ္မဏေ န

၁-ခု ၇-၇၃-ပိဋ္ဌေ။
၂-အံ ၁-၄၅၆-၇-ပိဋ္ဌေသု။
၂-ပရိဏာမေတီတိ (က)
၄-ရတိကာရဏဋ္ဌေန (သျာ)

မုယ္ဘတီတိ **အမောဟော။ ဓမ္မဝိစယပဒံ** ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ကသ္မာ ပနေတံ ပုန ဝုတ္တန္တိ။ အမောဟသ္သ မောဟပဋိပက္ခဘာဝဒီပနတ္ထံ။ တေနေတံ ဒိဝေတိ "ယ္ဟာယံ အမောဟော၊ သော နု ကေဝလံ မောဟတော အညော ဓမ္မော၊ မောဟသ္သ ပန ပဋိပက္ခော ဓမ္မဝိစယသင်္ခါတော အမောဟော နာမ ဣဓ အဓိပ္ပေတော"တိ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**တိ ယာထာဝနိယျာနိကကုသလဒိဋ္ဌိ။

၁၉။ ဇိဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ **ယော တေသံ အရူပီနံ ဓမ္မာနံ အာယူ**တိ တေသံ သမ္ပယုတ္တကာနံ အရူပဓမ္မာနံ ယော အာယာပနဋ္ဌေန အာယု။ တသ္မိဉ္ဉိ သတိ အရူပဓမ္မာ အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ အာယူတိ ဝုစ္စတိ၊ ဣဒမသ္သ သဘာဝပဒံ။ ယသ္မာ ပနေတေ ဓမ္မာ အာယုသ္မိံယေဝ သတိ တိဋ္ဌန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပါလယန္တိ၊ တသ္မာ **ဋ္ဌိတီ**တိအာဒိနိ ဝုတ္တာနိ။ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ တောယ တိဋ္ဌန္တိတိ **ဋ္ဌိတိ**။ ယပေန္တိတိ **ယပနာ**။ တထာ **ယာပနာ**။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓနာနံ ပန ဝသေန ပုရိမပဒေ ရဿတ္တံ ကတံ။ တောယ ဣရိယန္တိတိ **ဣရိယနာ**။ ဝတ္တေန္တိတိ **ဝတ္တနာ**။ ပါလယန္တိတိ **ပါလနာ**။ ဇီဝန္တိ တေနာတိ **ဇီဝိတံ**။ အနုပါလနလက္ခဏော ဣန္ဒြိယံ ကာရေတီတိ **ဇီဝိတိန္ဒြိယံ**။

၂၀။ ဟိရိဗလနိဒ္ဒေသေ **ယံ တသ္မိံ သမယေ**တိ ယေန ဓမ္မေန တသ္မိံ သမယေ၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသံ ဝါ ကတ္ဝာ "ယော ဓမ္မော တသ္မိံ သမယေ"တိဝိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဟိရိယိတဗ္ဗေနာ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ ဟိရိယိတဗ္ဗယုတ္တကံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဓမ္မံ ဟိရိယတိ ဇိဂုစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **ပါပကာနန္တိ** လာမကာနံ။ **အကုသလာနံ ဓမ္မာန**န္တိ အကောသလ္လသမ္ဘူတာနံ ဓမ္မာနံ။ **သမာပတ္တိယာ**တိ ဣဒမ္ပိ ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ တေသံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိံ ပဋိလာဘံ သမဂ်ီဘာဝံ ဟိရိယတိ ဇိဂုစ္ဆတီတိ အတ္ထော။

၂၁။ ဩတ္တပ္ပဗလနိဒ္ဒေသေ **ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေနာ**တိ ဟေတ္ထတ္ထေ ကရဏဝစနံ၊ ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗယုတ္တကေန ဩတ္တပ္ပသ္သ ဟေတုဘူတေန ကာယဒုစ္စရိတာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ စ သမာပတ္တိယာ ဩတ္တပ္ပသ္သ ဟေတုဘူတာယ ဩတ္တပ္ပတိ ဘာယတီတိ အတ္ထော။

၂၂။ အလောဘနိဒ္ဒေသေ အလုဇ္ဈနကဝသေန **အလောဘော**၊ န လုဇ္ဈတီတိဝိ အလောဘော၊ ဣဒမသ္သ သဘာဝပဒံ။ **အလုဇ္ဈနာ**တိ အလုဇ္ဈနာကာရော။ လောဘသမ်ဂီ ပုဂ္ဂလော့ လုဇ္ဈိတော နာမ၊ န လုဇ္ဈိတော့

အလုဇ္ဘိတော၊ အလုဇ္ဘိတဿ ဘာဝေါ **အလုဇ္ဘိတတ္တံ**။ သာရာဂပဋိပက္ခတော[၁] နဿ သာရာဂေါတိ **အသာရာဂေါ**။ **အသာရဇ္ဇနာ**တိ အသာရဇ္ဇနာကာရော။ အသာရဇ္ဇိတဿ ဘာဝေါ **အသာရဇ္ဇိတတ္တံ**။ နဿ အဘိဇ္ဈာယတီတိ **အနဘိဇ္ဈာ**။ **အလောဘော ကုသလမူလ**န္တိ အလောဘသခ်ါတံ ကုသလမူလံ။ အလောဘောဟိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ မူလံ ပစ္စယဋ္ဌေနာတိ ကုသလမူလံ၊ ကုသလဉ္ဇ တံ ပစ္စယဋ္ဌေန မူလဉ္ဇာတိပိ ကုသလမူလံ။

၃၃။ အဒေါသနိဒ္ဒေသေ အဒုဿနကဝသေန **အဒေါသော**၊ နဿ ဒုဿတီတိပိ အဒေါသော၊ ဣဒမဿ သဘာဝပဒံ။ **အဒုဿနာ**တိ အဒုဿနာကာရော။ အဒုဿိတဿ ဘာဝေါ **အဒုဿိတတ္တံ**။ ဗျာပါဒပဋိပက္ခတော နဿ ဗျာပါဒေါတိ **အဗျာပါဒေါ**။ ကောဓဒုက္ခပဋိပက္ခတော နဿ ဗျာပဇ္ဇောတိ **အဗျာပဇ္ဇော**[၂]။ အဒေါသသခ်ါတံ ကုသလမူလံ **အဒေါသော ကုသလမူလံ**၊ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

၄၀-၄၁။ ကာယပဿဒ္ဓိနိဒ္ဒေသာဒီသု ယသ္မာ ကာယောတိ တယော ခန္ဓာ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ **ဝေဒနာက္ခန္ဓဿာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ပဿမ္ဘန္တိ ဧတာယ တေ ဓမ္မာ ဝိဂတဒရထာ ဘဝန္တိ သမဿာသပ္ပတ္တာတိ **ပဿဒ္ဓိ**။ ဒုတိယပဒံ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝဍိတံ။ **ပဿမ္ဘနာ**တိ ပဿမ္ဘနာကာရော။ ဒုတိယပဒံ ဥပသဂ္ဂ-ဝသေန ဝဍိတံ။ ပဿဒ္ဓိသမဂ်ိတာယ ပဋိပ္ပဿမ္ဘိတဿ ခန္ဓတ္တယဿ ဘာဝေါ **ပဋိပ္ပဿမ္ဘိတတ္တံ**။ သဗ္ဗပဒေဟိပိ တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ ကိလေသဒရထပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဧဝ ကထိတာ၊ ဒုတိယနယေန ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ ဒရထပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ကထိတာ။

၄၂-၄၃။ **လဟုတာ**တိ လဟုတာကာရော။ **လဟုပရိဏာမတာ**တိ လဟု-ပရိဏာမော ဧတေသံ ဓမ္မာနန္တိ လဟုပရိဏာမာ၊ တေသံ ဘာဝေါ လဟုပရိဏာမတာ၊ သီဃံ သီဃံ ပရိဝတ္တနသမတ္ထတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အဒန္ဓနတာ**တိ ဂရုဘာဝပဋိက္ခေပဝစနမေတံ၊ အဘာရိယတာတိ အတ္ထော။ **အဝိတ္ထနတာ**တိ မာနာဒိကိလေသဘာရဿ အဘာဝေန အထဒ္ဓတာ။ ဧဝံ ပဌမေန တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ လဟုတာကာရော ကထိတော၊ ဒုတိယေန ဝိညာ-ဏက္ခန္ဓဿ လဟုတာကာရော ကထိတော။

၄၄-၄၅။ **မုဒုတာ**တိ မုဒုဘာဝေါ။ **မဒ္ဒဝတာ**တိ မဒ္ဒဝံ ဝုစ္စတိ သိနိဒ္ဓံ မဋ္ဌံ၊ မဒ္ဒဝဿ ဘာဝေါ မဒ္ဒဝတာ။ **အကက္ခဋတာ**တိ အကက္ခဋဘာဝေါ။ **အကထိနတာ**တိ အကထိနဘာဝေါ။ ဣဓာပိ ပုရိမနယေန တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ, ပစ္ဆိမနယေန ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ မုဒုတာကာရောဝ ကထိတော။

၁-သာရာဂပဋိက္ခေပတော (သီ၊က) ၂-အဗျာပဇ္ဇော (သီ၊သျာ)

၄၆-၄၇။ **ကမ္မညတာ**တိ ကမ္မနိ သာဓုတာ၊ ကုသလကိရိယာယ ဝိနိ-ယောဂကမ္မတာတိ အတ္ထော။ သေသပဒဒွယံ ဗျဉ္ဇနဝသေန ဝုတ္တံ။ ပဒဒွယေနာပိ ဟိ ပုရိမနယေန တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ, ပစ္ဆိမနယေန ဝိညာဏကွန္ဓဿ ကမ္မနိယာ-ကာရော ကထိတော။

၄၈-၄၉။ **ပဂုဏတာ**တိ ပဂုဏဘာဝေါ၊ အနာတုရတာ နိဂ္ဂိလာနတာတိ အတ္ထော။ သေသပဒဒွယံ ဗျဉ္ဇနဝသေန ဝုတ္တံ။ ဧတာဝတာ ပုရိမနယေန တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ, ပစ္ဆိမနယေန ဝိညာဏကွန္ဓဿ နိဂ္ဂိလာနာကာရော ကထိတော။

၅၀-၅၁။ **ဥဇုကတာ**တိ ဥဇုကဘာဝေါ၊ ဥဇုကေနာကာရေန ပဝတ္တန-တာတိ အတ္ထော။ ဥဇုကဿ ခန္ဓတ္တယဿ ဝိညာဏကွန္ဓဿ စ ဘာဝေါ ဥဇုကတာ။ **အဇ္ဇဝတာ**တိ ဂေါမုတ္တဝင်္ကဘာဝပဋိက္ခေပေါ။ **အဝင်္ကတာ**တိ စန္ဒလေခါဝင်္ကဘာဝပဋိက္ခေပေါ။ **အကုဋိလတာ**တိ နင်္ဂလကောဋိဝင်္ကဘာဝ-ပဋိက္ခေပေါ။

ယော ဟိ ပါပံ ကတ္တာဝ "န ကရောမီ"တိ ဘာသတိ၊ သော ဂန္ဆာ ပစ္ဆော သက္ကုနတာယ ဂေါမုတ္တဝင်္ကော န ဟောတိ။ ယော ပါပံ ကရောန္တော၀ "ဘာယာမဟံ ပါပဿာ"တိ ဘာသတိ၊ သော ယေဘုယျေန ကုဋိလတာယ စန္ဒလေခါဝင်္ကော နာမ ဟောတိ။ ယော ပါပံ ကရောန္တော၀ "ကော ပါပဿ န ဘာယေယျာ"တိ ဘာသတိ၊ သော နာတိကုဋိလတာယ နင်္ဂလကောဋိဝင်္ကော နာမ ဟောတိ။ ယဿ ဝါ တိဏ်ဍိပိ ကမ္မဒွါရာနိ အသုဒ္ဓါနိ၊ သော ဂေါမုတ္တ-ဝင်္ကော နာမ ဟောတိ။ ယဿ ယာနိ ကာနိစိ ဒွေ၊ သော စန္ဒလေခါဝင်္ကော နာမ။ ယဿ ယံကိဉ္စိ ဧကံ၊ သော နင်္ဂလကောဋိဝင်္ကော နာမ။

ဒီဃဘာဏကာ ပနာဟု "ဧကစ္ဆော ဘိက္ခု သဗ္ဗဝယေ ဧကဝိသတိယာ အနေသနာသု ဆသု စ အဂေါစရေသု စရတိ၊ အယံ ဂေါမုတ္တဝင်္ကော နာမ။ ဧကော ပဌမဝယေ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ပရိပူရေတိ၊ လဒ္ဓိ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ၊ မဇ္ဈိမဝယပစ္ဆိမဝယေသု ပုရိမသဒိသော၊ အယံ စန္ဒလေခါဝင်္ကော နာမ။ ဧကော ပဌမဝယေ မဇ္ဈိမဝယေပိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ပူရေတိ၊ လဒ္ဓိ ကုက္ကုစ္စကော သိက္ခာကာမော ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမဝယေ ပုရိမ-သဒိသော၊ အယံ နင်္ဂလကောဋိဝင်္ကော နာမ။

တဿ ကိလေသဝသေန ဧဝံ ဝင်္ကဿ ပုဂ္ဂလဿ ဘာဝေါ ဇိမှတာ ဝင်္ကတာ ကုဋိလတာတိ ဝုစ္စတိ။ တာသံ ပဋိက္ခေပဝသေန အဇိမှတာဒိကာ ဝုတ္တာ။

ခန္ဓာဓိဋ္ဌာနာဝ ဒေသနာ ကတာ၊ ခန္ဓာနဉ္ဍ ဧတာ အဇိမှတာဒိကာ၊ နော ပုဂ္ဂလဿာတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗေဟိပိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ပုရိမနယေန တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ, ပစ္ဆိမနယေန ဝိညာဏကၡန္ဓဿာတိ အရူပီနံ ဓမ္မာနံ နိဏ္ဍိလေသတာယ ဥဇုတာကာရောဝ ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣဒါနိ ယွာယံ ယေဝါပနာတိ အပ္ပနာဝါရော ဝုတ္တော၊ တေန ဓမ္မုဒ္ဒေသ-ဝါရေ ဒဿိတာနံ ယေဝါပနကာနံယေဝ သခ်ေပတော နိဒ္ဒေသော ကထိတော ဟောတီတိ။

နိဒ္ဒေသဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဧတ္တောဝတာ ပုစ္ဆာ သမယနိဒ္ဒေသော ဓမ္မုဒ္ဒေသော အပ္ပနာတိ ဥဒ္ဒေသ-ဝါရေ စတူဟိ ပရိစ္ဆေဒေဟိ, ပုစ္ဆာ သမယနိဒ္ဒေသော ဓမ္မုဒ္ဒေသော အပ္ပနာတိ နိဒ္ဒေသဝါရေ စတူဟိ ပရိစ္ဆေဒေဟီတိ အဋ္ဌပရိစ္ဆေဒပဋိမဏ္ဍိတော ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရော နိဋ္ဌိတောဝ ဟောတိ။

ကောဋ္ဌာသဝါရ

၅၈-၁၂၀။ ဣဒါနိ **တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တီ**တိ သင်္ဂဟဝါရော အာရဒ္ဓေါ၊ သော ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသာနံ ဝသေန တိဝိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ "တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ"တိ ဧဝမာဒိကော ဥဒ္ဒေသော၊ "ကတမေ တသ္မိံ သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ"တိ-အာဒိကော နိဒ္ဒေသော၊ "ကတမော တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနာကၡန္ဓော"တိ-အာဒိကော ပဋိနိဒ္ဒေသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ဥဒ္ဒေသဝါရေ "စတ္တာရော ခန္ဓာ"တိအာဒယော တေဝီသတိ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ တေသံ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ပဌမံ မဟာကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယေ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တင်္ဂဝသေန ဥပ္ပန္နာ ဌပေတွာ ယေဝါပနကေ ပါဋိအာရုဋ္ဌာ အတိရေက-ပဏ္ဏာသဓမ္မာ၊ တေ သဗ္ဗေပိ သင်္ဂယှမာနာ ရာသဋ္ဌေန စတ္တာရောဝ ခန္ဓာ ဟောန္တိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေန အာယတနဋ္ဌေန ဒွေ အာယတနာနိ ဟောန္တိ၊ သဘာဝဋ္ဌေန သုညတဋ္ဌေန နိဿတ္တဋ္ဌေန ဒွေဝ ဓာတုယော ဟောန္တိ၊ ပစ္စယသခ်ါတေန အာဟာရဋ္ဌေန တယောဝေတ္ထ ဓမ္မာ အာဟာရာ ဟောန္တိ၊ အဝသေသာ နော အာဟာရာ။

ကိုံ ပနေတေ အညမည်ံ ဝါ[၁] တံသမုဋ္ဌာနရူပဿ ဝါ ပစ္စယာ နဟောန္တီတိ။ နောန ဟောန္တိ၊ ဣမေ ပန တထာ စ ဟောန္တိ အညထာ စာတိ သမာနေပိ ပစ္စယတ္တေ အတိရေကပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ "အာဟာရာ"တိ ဝုတ္တာ။ ကထံ? ဧတေသု ဟိ ဖဿာဟာရော ယေသံ ဓမ္မာနံ အဝသေသာ စိတ္တစေတသိကာ ပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ တေသဉ္ဇ ပစ္စယော ဟောတိ၊ တိဿော စ ဝေဒနာ အာဟရတိ။ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရော တေသဉ္ဇ ပစ္စယော ဟောတိ၊ တယော စ ဘဝေ အာဟရတိ။ ဝိညာဏာဟာရော တေသဉ္ဇ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ပဋိသန္ဓိနာမရူပဉ္ဇ အာဟရတီတိ။ နနု စ သော ဝိပါကောဝ၊ ဣဒံ ပန ကုသလဝိညာဏန္တိ။ ကိဉ္ဇာပိ ကုသလဝိညာဏံ၊ တံသရိက္ခတာယ ပန "ဝိညာဏာဟာရော"တ္ဝေဝ ဝုတ္တံ။ ဥပတ္ထမ္ဘကဋ္ဌေန ဝါ ဣမေ တယော "အာဟာရာ"တိ ဝုတ္တာ။ ဣမေ ဟိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ကဗဋီကာရာဟာရော ဝိယ ရူပကာယဿ ဥပတ္ထမ္ဘကပစ္စယာ ဟောန္တိ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ "အရူပိနော အာဟာရာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္ဇ ရူပါနံ အာဟာရပစ္စယေန ပစ္စယော"တိ[၂]။

အပရော နယော—အဇ္ဈတ္တိကသန္တတိယာ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ ကဗဋီကာရာ-ဟာရော စ ဣမေ စ တယော ဓမ္မာ "ဒ့ ဟာရာ"တိ ဝုတ္တာ။ ဝိသေသပစ္စယော ဟိ ကဗဋီကာရာဟာရဘက္ခာနံ သတ္တာနံ ရူပကာယဿ ကဗဋီကာရော အာဟာရော။ နာမကာယေ ဝေဒနာယ ဖဿော၊ ဝိညာဏဿ မနော-သဉ္ဇေတနာ၊ နာမရူပဿ ဝိညာဏံ။ ယထာဟ—

> "သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ အယံ ကာယော အာဟာရဋ္ဌိတိကော အာဟာရံ ပဋိစ္စ တိဋ္ဌတိ၊ အနာဟာရော နော တိဋ္ဌတိ"[၃]။ တထာ "ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ သဓိရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ"န္တိ[၄]။

အဓိပတိယဋ္ဌေန ပန အဋ္ဌေဝ ဓမ္မာ ဣန္ဒြိယာနိ ဟောန္တိ၊ န အဝသေသာ။ တေန ဝုတ္တံ "အဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ ဟောန္တီ"တိ။ ဥပနိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန ပဉ္ဇေဝ ဓမ္မာ ဈာနင်္ဂါနိ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပဉ္ဇင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတီ"တိ။

နိယျာနဋ္ဌေန စ ဟေတွဋ္ဌေန စ ပဉ္ဇေဝ ဓမ္မာ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ပဉ္ဇင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတီ"တိ။ ကိဉ္ဇာပိ ဟိ အဋ္ဌင်္ဂိကော အရိယမဂ္ဂေါ၊

၁-အညမညဿ ဝါ(သီ)　　၂-အဘိ ဂ-၇-ပိဋ္ဌေ။
၃-သံ ၃-၅၈-ပိဋ္ဌေ။　　၄-သံ ၁-၂၄၃-ပိဋ္ဌေ။

လောကိယစိတ္တေ ပန ဧကက္ခဏေ တိသော ဝိရတိယော န လဗ္ဘန္တိ၊ တသ္မာ "ပဉ္ဇဂိကော"တိ ဝုတ္တော။ နနု စ "ယထာဂတမဂ္ဂေါတိ ခေါ ဘိက္ခု အရိယသေတံ အဋ္ဌဂိကသ မဂ္ဂသ အဓိဝစန"န္တိ[၁] ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ယထေဝ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ အဋ္ဌဂိကော၊ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာမဂ္ဂေါပိ တထေဝ အဋ္ဌဂိကောတိ ယထာဂတဝစနေန ဣမသတ္ထသဒ္ဒိပိတတ္တာ လောကိယမဂ္ဂေနာပိ အဋ္ဌဂိကေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ။ အယဉ္ဇိ သုတ္တန္တိကဒေသနာ နာမ ပရိယာယဒေသနာ။ တေနာဟ "ပုဗ္ဗေဝ ခေါ ပနသ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ အာဇီဝေါ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတီ"တိ[၂]။ အယံ ပန နိပ္ပရိယာယဒေသနာ။ လောကိယစိတ္တသ္မိဉ္ဇိ တိသော ဝိရတိယော ဧကက္ခဏေ န လဗ္ဘန္တိ၊ တသ္မာ ပဉ္ဇဂိကောဝ ဝုတ္တောတိ။

အကမ္ပိယဋ္ဌေန ပန သတ္တေဝ ဓမ္မာ ဗလာနိ ဟောန္တိ၊ မူလဋ္ဌေန တယောဝ ဓမ္မာ ဟေတူ၊ ဖုသနဋ္ဌေန ဧကောဝ ဓမ္မော ဖဿော၊ ဝေဒယိတဋ္ဌေန ဧကောဝ ဓမ္မော ဝေဒနာ၊ သဉ္ဇာနနဋ္ဌေန ဧကောဝ ဓမ္မော သညာ၊ စေတယနဋ္ဌေန[၃] ဧကောဝ ဓမ္မော စေတနာ၊ စိတ္တဝိစိတ္တဋ္ဌေန ဧကောဝ ဓမ္မော စိတ္တံ၊ ရာသဋ္ဌေန စေဝ ဝေဒယိတဋ္ဌေန စ ဧကောဝ ဓမ္မော ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ရာသဋ္ဌေန စ သဉ္ဇာနနဋ္ဌေန စ ဧကောဝ ဓမ္မော သညာက္ခန္ဓော၊ ရာသဋ္ဌေန စ အဘိသခ်ရဏ-ဋ္ဌေန စ ဧကောဝ ဓမ္မော သခ်ါရက္ခန္ဓော၊ ရာသဋ္ဌေန စ စိတ္တဝိစိတ္တဋ္ဌေန စ ဧကောဝ ဓမ္မော ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိဇာနနဋ္ဌေန စေဝ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တအာယတန-ဋ္ဌေန စ ဧကမေဝ မနာယတနံ၊ ဝိဇာနနဋ္ဌေန စ အဓိပတိယဋ္ဌေန စ ဧကမေဝ မနိန္ဒြိယံ၊ ဝိဇာနနဋ္ဌေန စ သဘာဝသုညတနိဿတ္တဋ္ဌေန စ ဧကောဝ ဓမ္မော မနောဝိညာဏဓာတု နာမ ဟောတိ၊ န အဝသေသာ။ ဌပေတ္ဝာ ပန စိတ္တံ ယထာဝုတ္တေန အတ္ထေန အဝသေသာ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မာ ဧကံ ဓမ္မာယတနမေဝ ဧကာ စ ဓမ္မဓာတုယေဝ ဟောတီတိ။

ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေတိ ဣမိနာ ပန အပ္ပနာဝါရေန ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ ယေဝါပနကာဝ သင်္ဂဟိတာ။ ယထာ စ ဣဓ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ ဣတော ပရဉ္ဇိ ဧတ္တကမ္ပိ န ဝိစာရယိဿာမ၊ နိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသဝါရေသု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

သင်္ဂဟဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ကောဋ္ဌာသဝါရောတိပိ ဧတေသေဝ နာမံ။

၁-သံ ၂-၃၉၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၃-၃၃၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သဉ္ဇေတနဋ္ဌေန (သီ၊ သျာ)

သုညတဝါရ

၁၂၁-၁၄၅။ ဣဒါနိ **တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ ဓမ္မာ ဟောန္တီ**တိ သုညတဝါရော အာရဒ္ဓေါ၊ သော ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသဝသေန ဒ္ဓိဓာ ဝဝတ္ထိတော။ တတ္ထ ဥဒ္ဒေသဝါရေ "ဓမ္မာ ဟောန္တီ"တိ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ စတုဝီသတိ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသေသု စ "စတ္တာရော ဒွေ တယော"တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ န ဝုတ္တော။ ကသ္မာ? သင်္ဟဝါရေ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ။ တတ္ထ ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မာယေဝ ဟိ ဣဓာပိ ဝုတ္တာ၊ န ဟေတ္ထ သတ္တော ဝါ ဘာဝေါ ဝါ အတ္တာ ဝါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဓမ္မာဝ ဧတေ ဓမ္မမတ္တာ အသာရာ အပရိဏာယကာတိ ဣမိဿာ သုညတာယ ဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ပဋမံ မဟာကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တင်္ဂဝသေန ဥပ္ပန္နာ အတိရေကပဏ္ဏာသဓမ္မာ သဘာဝဋ္ဌေန ဓမ္မာ ဧဝ ဟောန္တိ၊ န အညော ကောစိ သတ္တော ဝါ ဘာဝေါ ဝါ ပေါသော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ ဟောတီတိ။ တထာ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓာဝ ဟောန္တီတိ။ ဧဝံ ပုရိမနယေနေဝ သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယသ္မာ ပန ဈာနတော အညံ ဈာနင်္ဂံ, မဂ္ဂတော ဝါ အညံ မဂ္ဂင်္ဂံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဣဓ **ဈာနံ ဟောတိ မဂ္ဂေါ ဟောတိ** ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ။ ဥပနိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန ဟိ ဈ[illegible]မေဝ၊ ဟေတ္ထဋ္ဌေန မဂ္ဂေါဝ ဟောတိ၊ န အညော ကောစိ သတ္တော ဝါ ဘာဝေါ ဝါတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ နိဒ္ဒေသဝါရော ဥတ္တာနတ္ထောယေဝါတိ။

သုညတဝါရော နိဋ္ဌိတော။

နိဋ္ဌိတာ စ တီဟိ မဟာဝါရေဟိ မဏ္ဍေတ္ဝာ နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ

ပဋမစိတ္တဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

ဒုတိယစိတ္တ

၁၄၆။ ဣဒါနိ ဒုတိယစိတ္တာဒီနိ ဒဿေတုံ **ကတမေ ဓမ္မာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တေသု သဗ္ဗေသုပိ ပဋမစိတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ တယော တယော မဟာဝါရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ န ကေဝလဉ္စ မဟာဝါရာ ဧဝ၊ ပဋမစိတ္တေ ဝုတ္တသဒိသာနံ သဗ္ဗပဒါနံ အတ္ထောပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတော ပရမ္ပိ အပုဗ္ဗပဒ-ဝဏ္ဏနံယေဝ ကရိဿာမ။ ဣမသ္မိံ တာဝ ဒုတိယစိတ္တနိဒ္ဒေသေ **သသခ်ါရေနာ**တိ ဣဒမေဝ အပုဗ္ဗံ၊ တဿတ္ထော သဟ သခ်ါရေနာတိ သသခ်ါရော၊ တေန

သသဓ်ါရေန သပ္ပယောဂေန သဥပါယေန ပစ္စယဂဏေနာတိ အတ္ထော။ ယေန ဟိ အာရမ္မဏာဒိနာ ပစ္စယဂဏေန ပဋမံ မဟာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေနေဝ သပ္ပယောဂေန သဥပါယေန ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တသေဝံ ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဝသမာနော စေတိယဂ်ဏသမ္မဇ္ဇနဝေလာယ ဝါ ထေရုပဋ္ဌာနဝေလာယ ဝါ သမ္ပတ္တာယ ဓမ္မသဝနဒိဝသေ ဝါ သမ္ပတ္တေ "မယ္ဟံ ဂန္ဒာ ပစ္စာဂစ္ဆတော အတိဒူရံ ဘဝိဿတိ, န ဂမိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ပုန စိန္တေတိ "ဘိက္ခုသ နာမ စေတိယဂ်ဏံ ဝါ ထေရုပဋ္ဌာနံ ဝါ ဓမ္မသဝနံ ဝါ အဂန္တုံ အသာရုပ္ပံ, ဂမိဿာမီ"တိ ဂစ္ဆတိ။ တသေဝံ အတ္တနော ပယောဂေန ဝါ, ပရေန ဝါ ဝတ္တာဒီနံ အကရဏေ စ အာဒီနဝံ ကရဏေ စ အာနိသံသံ ဒသေတ္ဝာ သြဝဒိယမာနဿ, နိဂ္ဂဟဝသေနေဝ ဝါ "ဧဟိ ဣဒံ ကရောဟီ"တိ ကာရိယမာနဿ ဥပ္ပန္နံ ကုသလစိတ္တံ သသဓ်ါရေန ပစ္စယဂဏေန ဥပ္ပန္နံ နာမ ဟောတီတိ။

ဒုတိယစိတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။

တတိယစိတ္တ

၁၄၇-၁၄၈။ တတိယေ ဉာဏေန ဝိပ္ပယုတ္တန္တိ **ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ**။ ဣဒမ္ပိ ဟိ အာရမ္မဏေ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ပရိစ္ဆိန္ဒကဉာဏံ ပနေတ္ထ န ဟောတိ။ တသ္မာ ဣဒံ ဒဟရကုမာရကာနံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္ဝာ "အယံ ထေရော မယ္ဟ"န္တိ ဝန္ဒနကာလေ, တေနေဝ နယေန စေတိယဝန္ဒနဓမ္မသဝနကာလာဒီသု စ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပါဋ္ဌိယံ ပနေတ္ထ သတ္တသု ဌာနေသု ပညာ ပရိဟာယတိ၊ သေသံ ပါကတိက-မေဝါတိ။

တတိယစိတ္တံ။

စတုတ္ထစိတ္တ

၁၄၉။ စတုတ္ထစိတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣဒံ ပန "သသဓ်ါရေနာ"တိ ဝစနတော ယဒါ မာတာပိတရော ဒဟရကုမာရကေ သီသေ ဂဟေတ္ဝာ စေတိယာဒီနိ ဝန္ဒာပေန္တိ။ တေ စ အနတ္ထိကာ သမာနာပိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာဝ ဝန္ဒန္တိ၊ ဧဝရူပေ ကာလေ လဗ္ဘတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထစိတ္တံ။

ပဋ္ဌမစိတ္တ

၁၅၀။ ပဋ္ဌမေ **ဥပေက္ခာသဟဂတန္တိ** ဥပေက္ခာဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ၊ ဣဒဉ္ဩ အာရမ္မဏေ မဇ္ဈတ္တံ ဟောတိ၊ ပရိစ္ဆိန္နကဉ္ဇာဏံ ပနေတ္ထ ဟောတိယေဝ။ ပါဠိယံ ပနေတ္ထ ဈာနစတုက္ကေ "ဥပေက္ခာ ဟောတီ"တိ, ဒုတိယဇ္ဈာနေ "ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဟောတီ"တိ ဝတ္တာ သမ္ပေသမ္ပို ဝေဒနာဒိပဒါနံ နိဒ္ဒေသေ သာတာသာတသုခ-ဒုက္ခပဋိက္ခေပဝသေန ဒေသနံ ကတ္တာ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ ကထိတာ၊ တဿာ မဇ္ဈတ္တလက္ခဏေ ဒုန္ဒိတ္တကရဏဝသေန[1] ဥပေက္ခိန္ဒြိယဘာဝေါ ဝေဒိတမ္ပေါ။ ပဒပဋိပါဋိယာ စ ကေသို့ ဌာနေ ဝိတိ ပရိဟီနာ၊ တဿာ စိတ္တဂ်ဝသေန ပါဋိအာရုဠှာ ပဋ္ဌပဏ္ဏာသေဝ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။ တေသံ ဝသေန သမ္ပကောဠှာ-သေသု သမ္ပဝါရေသု စ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတမ္ပေါ။

ပဋ္ဌမစိတ္တံ။

ဆဋ္ဌစိတ္တာဒိ

၁၅၆-၉။ ဆဋ္ဌသိတ္တမအဋ္ဌမာနိ ဥ ဂိယတတိယစတုတ္ထေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ပာနိ။ ကေဝလဉ္ဩ ဣမေသု ဝေဒနာပရိဝတ္တနမ္ပေဝ ဝိတိပရိဟာနမ္ပေ ဟောတိ၊ သေသံ သဒ္ဒိံ ဥပ္ပတ္တိနယေန တာဒိသမေဝ။ ကရဏာမုဒိတာ ပရိကမ္မကာလေဝိ ဟိ ဣမေသံ ဥပ္ပတ္တိ **မဟာအဋ္ဌကထာယံ** အနုညာတာ ဇေဝ။ ဣမာနိ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တာနိ နာမ။

ပုညကိရိယဝတ္ထုဒီကထာ

တာနိ သမ္ပာနိဝိ ဒသဟိ ပုညကိရိယဝတ္ထူဟိ ဒီပေတမ္ပာနိ။ ကထံ? ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ သီလမယံ၊ ဘာဝနာမယံ၊ အပစိတိသဟဂတံ၊ ဝေယျာဝစ္စ-သဟဂတံ၊ ပတ္တာနုပ္ပဒါနံ၊ အဇ္ဈနုမောဒနံ၊ ဒေသနာမယံ၊ သဝနမယံ၊ ဒိဋ္ဌုကမ္မံ ပုညကိရိယဝတ္ထူတိ ဣမာနိ ဒသ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ နာမ။ တတ္ထ ဒါနမေဝ ဒါနမယံ၊ ပုညကိရိယာ စ သာ တေသံ တေသံ အာနိသံသာနံ ဝတ္ထု၊ စာတိ ပုညကိရိယဝတ္ထု။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ စိဝရာဒိသု စတူသု ပစ္စယေသု, ရူပါဒိသု ဝါ ဆသု အာရမ္မဏေသု, အန္နာဒိသု ဝါ ဒသသု ဒါနဝတ္ထူသု တံ တံ ဒေန္တဿ တေသံ တေသံ ဥပ္ပါဒနတော

၁-ဒုန္ဒိတ္ထကာရဏဝသေန (သီ)

ပဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပရိစ္ဆာဂကာလေ ပစ္ဆာ သောမနဿစိတ္တေန အနုဿ-ရဏကာလေ[၁] စာတိ တီသု ကာလေသု ပဝတ္တာ စေတနာ **ဒါနမယံ** ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။

ပဏ္ဍသီလံ အဋ္ဌသီလံ ဒသသီလံ သမာဒိယန္တဿ, ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တဿ, ပဗ္ဗဇန္တဿ, မနောရထံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ "ပဗ္ဗဇိတော ဝတမ္မိ သာဓု သာဓူ"တိ အာဝဇ္ဇန္တဿ[၂], ပါတိမောက္ခံ သံဝရန္တဿ, စိဝရာဒယော ပစ္စယေ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ, အာပါထဂတေသု ရူပါဒိသု စက္ခုဒ္ဒါရာဒိနိ သံဝရန္တဿ, အာဇီဝံ သောဓေန္တဿ စ ပဝတ္တာ စေတနာ **သီလမယံ** ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။

ပဋိသမ္ဘိဒါယံ ဝုတ္တေန ဝိပဿနာမဂ္ဂေန စက္ခုံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တဿ။ပ။ မနံ။ ရူပေ။ပ။ ဓမ္မေ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ပ။ မနောဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿံ။ စက္ခုသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ပ။ ရူပသညံ။ပ။ ဇရာမရဏံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တဿ ပဝတ္တာ စေတနာ, အဋ္ဌတိံသာယ ဝါ အာရမ္မဏေသု အပ္ပဏံ အပ္ပတ္တာ သဗ္ဗာပိ စေတနာ **ဘာဝနာမယံ** ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။

မဟလ္လကံ ပန ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂမန ပတ္တ စိဝရပဋိဂ္ဂဟဏ အာဘိဝါဒန မဂ္ဂသမ္မဒါနာ-ဒိဝသေန **အပစိတိသဟဂတံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝုဏ္ဏတရာနံ ဝတ္တာပဋိပတ္တိ[၃]ကရဏဝသေန ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ဂါမေ ဘိက္ခံ သမာဒပေတ္ဝာ ဥပသံဟရဏဝသေန "ဂစ္ဆ,ဘိက္ခု။နံ ပတ္တံ အာဟရာ"တိ သုတ္ဝာ ဝေဂေန ဂန္ဒွာ ပတ္တာဟရဏာဒိဝသေန စ ကာယဝေယ္ယာဝဋိကကာလေ **ဝေယ္ယာဝစ္စသဟဂတံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒါနံ ဒတ္ဝာ, ဂန္ဓာဒိဟိ ပူဇံ ကတ္ဝာ "အသုကဿ နာမ ပတ္တိ ဟောတူ"တိ ဝါ "သဗ္ဗသတ္တာနံ ဟောတူ"တိ ဝါ ပတ္တိံ ဒဒတော **ပတ္တာနုပ္ပဒါနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကိံ ပနေဝံ ပတ္တိံ ဒဒတော ပုညကမ္မယော ဟောတိတိ၊ န ဟောတိ။ ယထာ ပန ဧကံ ဒီပံ ဇာလေတ္ဝာ တတော ဒီပသဟသ္သံ ဇာလေန္တဿ ပဌမဒီပေါ "ဒိက္ခော"တိ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပုရိမာလောကေန ပန သဒ္ဓိံ ပစ္ဆိမာလောကော ကေတော ဟုတ္ဝာ အတိမဟာ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ပတ္တိံ ဒဒတော ပရိဟာနိ နာမ နတ္ထိ၊ ဝုဏ္ဍိယေဝ ပန ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-အနုဿရဏော(သျာ၊က) ၂-အာဝဇ္ဇန္တဿ (က) ၃-ဝတ္တာပဋိဝတ္တာ (သီ၊သျာ)

ပရေဟိ ဒိန္နာယ ပတ္တိယာ ဝါ အညာယ ဝါ ပုညကိရိယာယ "သာဓု သာဓူ"တိ အနုမောဒနဝသေန **အဘ္ဘနုမောဒနံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧကော "ဧဝံ မံ 'ဓမ္မကထိကော'တိ ဇာနိဿန္တိ"တိ ဣစ္ဆာယ ဌတွာ လာဘဂရုကော ဟုတ္ဝာ ဒေသေတိ၊ တံ န မဟပ္ဖလံ။ ဧကော အတ္တနော ပဂုဏံ ဓမ္မံ အပစ္စာသီသမာနော ဝိမုတ္တာယတနသီသေန ပရေသံ ဒေသေတိ၊ ဣဒံ **ဒေသနာမယံ** ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။

ဧကော သုဏန္တော "ဣတိ မံ 'သဒ္ဓေါ'တိ ဇာနိဿန္တိ"တိ သုဏာတိ၊ တံ န မဟပ္ဖလံ။ ဧကော "ဧဝံ မေ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတီ"တိ ဟိတဖရဏေန မုဒုစိတ္တေန ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ဣဒံ **သဝနမယံ** ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။

ဒိဋ္ဌိံ ဥဇုံ ကရောန္တသ္သ **ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ** ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။ ဒိဃဘာဏကာ ပနာဟု "ဒိဋ္ဌိဇုကမ်ံ[1] သဇ္ဇေသံ နိယမလက္ခဏံ။ ယံကိဉ္စိ ပုညံ ကရောန္တသ္သ ဟိ ဒိဋ္ဌိယာ ဥဇုကဘာဝေနေဝ မဟပ္ဖလံ ဟောတီ"တိ။

ဧတေသု ပန ပုညကိရိယဝတ္ထူသု ဒါနမယံ တာဝ "ဒါနံ ဒဿာမီ"တိ စိန္တေန္တသ္သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒါနံ ဒဒတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ "ဒိန္နံ မေ"တိ ပစ္ဆာဝေက္ခန္တသ္သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ပုဗ္ဗစေတနံ မုဉ္စနစေတနံ[2] အပရစေတနန္တိ တိဿောပိ စေတနာ ဧကေတော ကတ္ဝာ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ ဟောတိ။ သီလမယမ္ပိ "သီလံ ပူရေဿာမီ"တိ စိန္တေန္တသ္သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သီလပူရဏကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ "ပူရိတံ မေ"တိ ပစ္ဆာဝေက္ခန္တသ္သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တာ သဗ္ဗာပိ ဧကေတော ကတ္ဝာ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ ဟောတိ။ ပ။ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မမ္ပိ "ဒိဋ္ဌိံ ဥဇုကံ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေန္တသ္သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ဥဇုံ ကရောန္တသ္သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ "ဒိဋ္ဌိ မေ ဥဇုကာ ကတာ"တိ ပစ္ဆာဝေက္ခန္တသ္သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တာ သဗ္ဗာပိ ဧကေတော ကတ္ဝာ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ ဟောတိ။

သုတ္တေ ပန တီဏိယေဝ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ အာဂတာနိ။ တေသု ဣတရေသမ္ပိ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပစိတိဝေယျာဝစ္စာနိ ဟိ သီလမယေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပတ္တာနုပ္ပဒါနအဘ္ဘနုမောဒနာနိ ဒါနမယေ၊ ဒေသနာသဝနဒိဋ္ဌိဇုကမ္မာနိ ဘာဝနာမယေ။ ယေ ပန "ဒိဋ္ဌိဇုကမ်ံ သဇ္ဇေသံ နိယမလက္ခဏ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ တေသံ တံ တီသုပိ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေတာနိ သခ်ေပတော တီဏိ ဟုတ္ဝာ ဝိတ္ထာရတော ဒသ ဟောန္တိ။

၁-ဒိဋ္ဌုဇုကမ်ံ (သျာ)၊ ဒိဋ္ဌိဇုကတံ (က) ၂-မုဉ္စစေတနံ (က)

တေသု "ဒါနံ ဒဿာမီ"တိ စိန္တေန္တော အဋ္ဌန္နံ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တာနံ အညတရေနေဝ စိန္တေတိ၊ ဒဒမာနောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ဒေတိ၊ "ဒါနံ မေ ဒိန္နံ"န္တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။ "သီလံ ပူရေဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန စိန္တေတိ၊ သီလံ ပူရေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပူရေတိ၊ "သီလံ မေ ပူရိတ"န္တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။ "ဘာဝနံ ဘာဝေဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန စိန္တေတိ၊ ဘာဝေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ဘာဝေတိ၊ "ဘာဝနာ မေ ဘာဝိတာ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။

"ဇေဋ္ဌာပစိတိကမ္မံ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန စိန္တေတိ၊ ကရောန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ကရောတိ၊ "ကတံ မေ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။ "ကာယဝေယျာ-ဝဋိကကမ္မံ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ, ကရောန္တောပိ, "ကတံ မေ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။ "ပတ္တိံ ဒဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ, ဒဒန္တောပိ, "ဒိန္နံ မေ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ။ "ပတ္တိံ ဝါ သေသကုသလံ ဝါ အနုမောဒိဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန စိန္တေတိ၊ အနုမောဒန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန အနုမောဒတိ၊ "အနုမောဒိတံ မေ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။ "ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန စိန္တေတိ၊ ဒေသေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ဒေသေတိ၊ "ဒေသိတော မေ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။ "ဓမ္မံ သောဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန စိန္တေတိ၊ သုဏန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန သုဏာတိ။ "သုတော မေ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ၊ "ဒိဋ္ဌံ ဥဇုကံ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေန္တောပိ တေသံယေဝ အညတရေန စိန္တေတိ၊ ဥဇုံ ကရောန္တော ပန စတုန္နံ ဥဏ္ဏသမ္မယုတ္တာနံ အညတရေန ကရောတိ။ "ဒိဋ္ဌံ မေ ဥဇုကာ ကတာ"တိ ပစ္စဝေက္ခန္တော အဋ္ဌန္နံ အညတရေန ပစ္စဝေက္ခတိ။

ဤမသ္မိံ ဌာနေ စတ္တာရိ အနန္တာနိ နာမ ဂဟိတာနိ။ စတ္တာရိ ဟိ **အနန္တာနိ** အာကာသော အနန္တော, စက္ကဝါဠာနိ အနန္တာနိ, သတ္တာနိကာယော အနန္တော,

ဗုဒ္ဓညာဏံ အနန္တံ။ အာကာသဿ ဟိ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဝါ ပစ္ဆိမုတ္တရ-ဒက္ခိဏာသု ဝါ "တ္တေကာနိ ဝါ ယောဇနသတာနိ တ္တေကာနိ ဝါ ယောဇန-သဟဿာနိ"တိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ သိနေရုမတ္တမ္ပိ အယောကူဋံ ပထဝိ ဒ္ဓိဓာ ကတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ ခိတ္တံ ဘဿေထေဝ[၁]။ နော ပတိဋ္ဌံ[၂] လဘေထ။ ဧဝံ အာကာသံ အနန္တံ နာမ။

စက္ကဝါဋ္ဌာနမ္ပိ သတေဟိ ဝါ သဟဿေဟိ ဝါ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ သစေပိ ဟိ အကနိဋ္ဌဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တာ ဒဋ္ဌထာမဓနုဂ္ဂဟဿ[၃] လဟုကေန သရေန[၄] တိရိယံ တာလစ္ဆာယံ အတိက္ကမနမတ္တေန ကာလေန စက္ကဝါဋ္ဌသတသဟဿံ အတိက္ကမနသမတ္တေန ဇဝေန သမန္နာဂတာ စတ္တာရော မဟာဗြဟ္မာနော "စက္ကဝါဋ္ဌပရိယန္တံ ပဿိဿာမာ"တိ တေန ဇဝေန ဓာဝေယျုံ၊ စက္ကဝါဋ္ဌ-ပရိယန္တံ အဒိသ္ဝာဝ ပရိနိဗ္ဗာယေယျုံ။ ဧဝံ စက္ကဝါဋ္ဌာနိ အနန္တာနိ နာမ။

တ္တေကေသု ပန စက္ကဝါဋ္ဌေသု ဥဒကဋ္ဌက ထလဋ္ဌကသတ္တာနံ ပမာဏံ နတ္ထိ။ ဧဝံ သတ္တနိကာယော အနန္တော နာမ။ တတောပိ ဗုဒ္ဓညာဏံ အနန္တမေဝ။

ဧဝံ အပရိမာဏေသု စက္ကဝါဋ္ဌေသု အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ ကာမာဝစရ-သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တအသခ်ါရိကကုသလစိတ္တာနိ ဧကဿ ဗဟူနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗဟူနမ္ပိ ဗဟူနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တာနိ သဗ္ဗာနိပိ ကာမာဝစရဋ္ဌေန သောမနဿသဟဂတဋ္ဌေန ဉာဏသမ္ပယုတ္တဋ္ဌေန အသခ်ါရိကဋ္ဌေန ဧကတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကမေဝ သောမနဿသဟဂတံ တိဟေတုကံ အသခ်ါရိကံ မဟာစိတ္တံ ဟောတိ၊ တထာ သသခ်ါရိကံ မဟာစိတ္တံ။ ပ။ တထာ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ ဒ္ဓိဟေတုကံ သသခ်ါရိကစိတ္တန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗာနိပိ အပရိမာဏေသု စက္ကဝါဋ္ဌေသု အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနိ ကာမာဝစရကုသလ-စိတ္တာနိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မဟာတုလာယ တုလယမာနော ဝိယ တုမ္ဗေ ပက္ခိပိတ္ဝာ မိနမာနော ဝိယ သဗ္ဗညုတညာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ "အဋ္ဌေဝေတာနီ"တိ သရိက္ခဋ္ဌေန အဋ္ဌေဝ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ။

ပုန ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဆဗ္ဗိဓေန **ပုညာယူဟနံ** နာမ ဂဟိတံ။ ပုညဉ္ဍိ အတ္ထိ သယံကာရံ၊ အတ္ထိ ပရံကာရံ၊ အတ္ထိ သာဟတ္ထိကံ၊ အတ္ထိ အာဏတ္ထိကံ၊ အတ္ထိ သမ္ပဇာနကတံ၊ အတ္ထိ အသမ္ပဇာနကတန္တိ။

တတ္ထ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ကတံ **သယံကာရံ** နာမ။ ပရံ ကရောန္တံ ဒိသ္ဝာ ကတံ **ပရံကာရံ** နာမ။ သဟတ္ထေန ကတံ **သာဟတ္ထိကံ** နာမ။ အာဏာပေတ္ဝာ

၁-ဘဿတေဝ (က) ၂-နော ပတိဋ္ဌိတံ (က)
၃-ဒဋ္ဌဓမ္မဓနုဂ္ဂဟဿ (သီ) ၄-အသနေန (သီ)

ကာရိတံ **အာဏတ္တိကံ** နာမ။ ကမ္မဉ္ဇ ဖလဉ္ဇ သဒ္ဒဟိတ္ဆာ ကတံ **သမ္ပဇာနကတံ** နာမ။ ကမ္မမ္ပိ ဖလမ္ပိ အဇာနိတ္ဆာ ကတံ **အသမ္ပဇာနကတံ** နာမ။ တေသု သယံကာရံ ကရောန္တောပိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ ကုသလစိတ္တာနံ အညတရေနေဝ ကရောတိ၊ ပရံကာရံ ကရောန္တောပိ သဟတ္ထေန ကရောန္တောပိ အာဏာပေတ္ဆာ ကရောန္တောပိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ ကုသလစိတ္တာနံ အညတရေနေဝ ကရောတိ၊ သမ္ပဇာနကရဏံ ပန စတူဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေဟိ ဟောတိ၊ အသမ္ပဇာနကရဏံ စတူဟိ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေဟိ။

အပရာပိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ စတသော **ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော** ဂဟိတာ ပစ္စယာနံ ဓမ္မိကတာ, စေတနာမဟတ္တံ, ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ, ဂုဏာတိရေကတာတိ။ တတ္ထ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပန္နာ ပစ္စယာ **ဓမ္မိကာ** နာမ၊ သဒ္ဒဟိတ္ဆာ သြကပ္ပေတ္ဆာ ဒဒတော ပန **စေတနာမဟတ္တံ** နာမ ဟောတိ၊ ခီဏာသဝဘာဝေါ **ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ** နာမ၊ ခီဏာသဝသော နိရောဓာ ဝုဋ္ဌိတဘာဝေါ **ဂုဏာတိရေကတာ** နာမ။ ဣမာနိ စတ္တာရိ သမောဓာနေတ္ဆာ ဒါတုံ သက္ကောန္တသ ကာမာဝစရံ ကုသလံ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ ပုဏ္ဏကသေဋ္ဌိကာကဝလိယ[၁]-သုမနမာလာကာရာဒီနံ ဝိယ။

သခေ်ပတော ပနေတံ သဗ္ဗမ္ပိ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တံ စိတ္တန္တိ ကရိတ္ဆာ စိတ္တဝိစိတ္တဋ္ဌေန[၂] ဧကမေဝ ဟောတိ။ ဝေဒနာဝသေန သောမနသ္သသဟဂတံ ဥပေက္ခာသဟဂတန္တိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ၊ ဉာဏဝိဘတ္တိဒေသနာဝသေန စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ၊ သောမနသ္သသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရိကံ မဟာစိတ္တံ ဟိ ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရိကံ မဟာစိတ္တဉ္ဇ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဋ္ဌေန အသခ်ါရိကဋ္ဌေန စ ဧကမေဝ ဟောတိ။ တထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရိကံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ အသခ်ါရိကံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တံ သသခ်ါရိကဉ္ဇာတိ။ ဧဝံ ဉာဏဝိဘတ္တိ-ဒေသနာဝသေန စတုဗ္ဗိဓေ ပနေတသ္မိံ အသခ်ါရသသခ်ါရဝိဘတ္တိတော စတ္တာရိ အသခ်ါရိကာနိ စတ္တာရိ သသခ်ါရိကာနီတိ အဋ္ဌေဝ ကုသလစိတ္တာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ ယာထာဝတော ဥတ္ဆာ ဘဂဝါ သဗ္ဗညူ ဂဏီဝရော မုနိသေဋ္ဌော အာစိက္ခတိ ဒေသေတိ ပညပေတိ ပဋ္ဌပေတိ ဝိဝရတိ ဝိဘဇတိ ဥတ္တာနီကရောတီတိ။

အဋ္ဌသာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ ကာမာဝစရ-
ကုသလနိဒ္ဒေသော သမတ္တော။

၁–....ကာလဝလိယ (သျာ)၊ ....ကာဋ္ဌဝလ္လိယ (က) ၂–စိတ္တဋ္ဌေန (က)

ရူပါဝစရကုသလဝဏ္ဏနာ

စတုက္ကနယ ပဌမချာန

၁၆၀။ ဣဒါနိ ရူပါဝစရကုသလံ ဒဿေတုံ **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ-အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတီ**တိ **ရူပံ** ဝုစ္စတိ ရူပဘဝေါ။ **ဥပပတ္တီ**တိ နိဗ္ဗတ္တိ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ။ **မဂ္ဂေါ**တိ ဥပါယော။ ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ တံ ဥပပတ္တိံ မဂ္ဂတိ ဂဝေသတိ ဇနေတိ နိပ္ပါဒေတီတိ မဂ္ဂေါ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ယေန မဂ္ဂေန ရူပဘဝေ ဥပပတ္တိ ဟောတိ နိဗ္ဗတ္တိ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ၊ တံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတီ"တိ။ ကိံ ပနေတေန နိယမတော ရူပဘဝေ ဥပပတ္တိ ဟောတီတိ။ န ဟောတိ။ "သမာဓိံ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ၊ သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ ပဿတီ"တိ[၁] ဧဝံ ဝုတ္တေန ဟိ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယေန ရူပဘဝါတိက္ကမောပိ ဟောတိ၊ ရူပူပပတ္တိယာ ပန ဣတော အညော မဂ္ဂေါ နာမ နတ္ထိ။ တေန ဝုတ္တံ "ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတီ"တိ။ အတ္ထတော စာယံ မဂ္ဂေါ နာမ စေတနာပိ ဟောတိ စေတနာယ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ တဒုဘယမ္ပိ။ "နိရယဉ္ဇာဟံ သာရိပုတ္တ ပဇာနာမိ၊ နိရယဂါမိဉ္ဇ မဂ္ဂ"န္တိ[၂] ဟိ ဧတ္ထ စေတနာ မဂ္ဂေါ နာမ။

> "သဒ္ဓါ ဟိရိယံ ကုသလဉ္ဇ ဒါနံ၊ ဓမ္မာ ဧတေ သပ္ပုရိသာနုယာတာ။
> ဧတံ ဟိ မဂ္ဂံ ဒိဝိယံ ဝဒန္တိ၊ ဧတေန ဟိ ဂစ္ဆတိ ဒေဝလောက"န္တိ[၃]

ဧတ္ထ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ မဂ္ဂေါ နာမ။ "အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ"တိ သဓိရုပပတ္တိသုတ္တာဒီသု[၄] စေတနာပိ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ မဂ္ဂေါ နာမ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ချာနန္တိ ဝစနတော စေတနာသမ္ပယုတ္တာ အဓိပ္ပေတာ။ ယသ္မာ ပန ချာနစေတနာ ပဋိသန္ဓိံ အာကမုတိ၊ တသ္မာ စေတနာပိ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ ဝဋ္ဌန္တိယေဝ။

ဘာဝေတီတိ ဇနေတိ ဥပ္ပါဒေတိ ဝဍ္ဎေတိ။ အယံ တာဝ ဣဓ ဘာဝနာယ အတ္ထော။ အညတ္ထ ပန ဥပသဂ္ဂဝသေန သမ္ဘာဝနာ ပရိဘာဝနာ ဝိဘာဝနာတိ ဧဝံ အညထာပိ အတ္ထော ဟောတိ။ တတ္ထ "ဣဓုဒါယိ မမ သာဝကာ အဓိသီလေ သမ္ဘာဝေန္တိ 'သီလဝါ သမဏော ဂေါတမော ပရမေန သီလက္ခန္ဓေန

၁-သံ ၂-၁၂-၃၀၂-ပိဋ္ဌေသု။　　၂-မ ၁-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-အံ ၃-၆၈-ပိဋ္ဌေ။　　၄-မ ၃-၁၄၀-၁၄၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

သမန္နာဂတော'တိ''[1] အယံ သမ္ဘာဝနာ နာမ၊ ဩကပ္ပနာတိ အတ္ထော။ ''သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာ-ပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတီ''တိ[2] အယံ ပရိဘာဝနာ နာမ၊ ဝါသနာတိ အတ္ထော။ ''ဇုဃ် ရူပံ ဝိဘာဝေဟိ၊ ဝေဒနံ၊ သညံ၊ သင်္ခါရေ၊ ဝိညာဏံ ဝိဘာဝေဟိ''တိ အယံ ဝိဘာဝနာ နာမ၊ အန္တရဓာပနာတိ အတ္ထော။ ''ပုန စပရံ ဥဒါယိ အက္ခာတာ မယာ သာဝကာနံ ပဋိပဒါ၊ ယထာပဋိပန္နော မေ သာဝကာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဘာဝေန္တီ''တိ[3] အယံ ပန ဥပ္ပါဒနဝမုနဋ္ဌေန ဘာဝနာ နာမ။ ဇုမသ္မိမ္မိ ဌာနေ အယမေဝ အဓိပ္ပေတာ။ တေန ဝုတ္တံ ''ဘာဝေတိတိ ဇနေတိ ဥပ္ပါဒေတိ ဝဎ္ဎေတီ''တိ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယထာ ကာမာဝစရကုသလနိဒ္ဒေသေ ဓမ္မပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဒေသနာ ကတာ၊ တထာ အကတ္ဝာ ပုဂ္ဂလပုဗ္ဗင်္ဂမာ ကတာတိ။ ပဋိပဒါယ သာဓေတုတော။ ဇုဒ္ဓိ စတူသု ပဋိပဒါသု အညတရာယ သာဓေတဗ္ဗံ၊ န ကာမာဝစရံ ဝိယ ဝိနာ ပဋိပဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဋိပဒါ စ နာမေသာ ပဋိပန္နကေ သတိ ဟောတိတိ တေမတ္တံ ဒဿေတုံ ပုဂ္ဂလပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဒေသနံ ကရောန္တော ''ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတီ''တိ အာဟ။

ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီတိ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စိတ္ဝာ ဝိနာ ဟုတ္ဝာ အပက္ကမိတ္ဝာ[4]။ ယော ပနာယမေတ္ထ ဧဝကာရော၊ သော နိယမတ္ထော်တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ စ နိယမတ္ထော၊ တသ္မာ တသ္မိံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရဏ္ဏသမယေ အဝိဇ္ဇမာနာနမ္ပိ ကာမာနံ တဿ ပဌမဇ္ဈာနဿ ပဋိပက္ခဘာဝံ ကာမပရိစ္စာဂေ-နေဝ စဿ အဓိဂမံ ဒီပေတိ။ ကထံ? ''ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ''တိ ဧဝံ ဟိ နိယမေ ကရိယမာနေ ဇုဒံ ပညာယတိ၊ နုနိမဿ[5] ကာမာ ပဋိပက္ခဘူတာ၊ ယေသု သတိ ဇုဒံ န ပဝတ္တတိ အန္ဓကာရေ သတိ ပဒီပေါဘာသော[6] ဝိယ၊ တေသံ ပရိစ္စာဂေ-နေဝ စဿ အဓိဂမော ဟောတိ ဩရိမတီရပရိစ္စာဂေန ပါရိမတီရဿေဝ။ တသ္မာ နိယမံ ကရောတိတိ။

တတ္ထ သိယာ ကသ္မာ ပနေသ ပုဗ္ဗပဒေယေဝ ဝုတ္တော, န ဥတ္တရပဒေ၊ ကိံ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အဝိဝိစ္စာပိ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာတိ။ န ခေါ ပနေတံ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တံနိဿရဏတော ဟိ ပုဗ္ဗပဒေ ဧသ ဝုတ္တော။

၁-မ ၂-၂၀၁-ဝိဋ္ဌေ။
၃-မ ၂-၂၀၃-ဝိဋ္ဌေ။
၅-နနု်မဿ (က)
၂-ဒီ ၂-၁၀၂-ဝိဋ္ဌာဒီသု။
၄-အပသက္ကေတ္ဝာ (ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၁၂-ဝိဋ္ဌေ။)
၆-ပဒီပေါ(ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၁၂-ဝိဋ္ဌေ။)

ကာမဓာတုသမတိက္ကမနတော ဟိ ကာမရာဂပဋိပက္ခတော စ ဣဒံ ဈာနံ ကာမာနမေဝ နိဿရဏံ။ ယထာဟ "ကာမာနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ နေက္ခမ္မ"န္တိ[၁]။ ဥတ္တရပဒေပိ ပန ယထာ "ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော[၂]။ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော"တိ[၃] ဧတ္ထ ဧဝကာရော အာနေတ္ဝာ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ဝတ္တဗ္ဗော။ န ဟိ သက္ကာ ဣတော အညေဟိပိ နီဝရဏသခ်ါတေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အဝိဝိစ္စ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ တသ္မာ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စေဝ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီတိ ဧဝံ ပဒဒ္ဒယေပိ ဧသ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ပဒဒ္ဒယေပိ စ ကိဉ္ဇာပိ ဝိဝိစ္စာတိ ဣမိနာ သာဓာရဏဝစနေန တဒင်္ဂဝိဝေကာဒယော ကာယဝိဝေ-ကာဒယော စ သဗ္ဗေပိ ဝိဝေကာ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တထာပိ ကာယဝိဝေကော စိတ္တဝိဝေကော ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကောတိ တယော ဧဝ ဣဓ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ကာမေဟီတိ ဣမိနာ ပန ပဒေန ယေ စ **နိဒ္ဒေသေ** "ကတမေ ဝတ္ထုကာမာ မနာပိယာ ရူပါ"တိအာဒိနာ[၄] နယေန ဝတ္ထုကာမာ ဝုတ္တာ၊ ယေ စ တတ္ထေဝ ဝိဘင်္ဂေ စ "ဆန္ဒော ကာမော ရာဂေါ ကာမော ဆန္ဒရာဂေါ ကာမော သင်္ကပ္ပေါ ကာမော ရာဂေါ ကာမော သင်္ကပ္ပရာဂေါ ကာမော၊ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကာမာ"တိ[၅] ဧဝံ ကိလေသကာမာ ဝုတ္တာ၊ တေ သဗ္ဗေပိ သင်္ဂဟိတာဣစ္စေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဧဝဉ္ဍိ သတိ ဝိ စ္စေဝ ကာမေဟီတိ ဝတ္ထုကာမေဟိပိ ဝိဝိစ္စေဝါတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ တေန ကာယဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ။

ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီတိ ကိလေသကာမေဟိ သဗ္ဗာကုသလေဟိ ဝါ ဝိဝိစ္စာတိ အတ္ထော ယုဇ္ဇတိ။ တေန စိတ္တဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ။ ပုရိမေန စေတ္ထ ဝတ္ထုကာမေဟိ ဝိဝေကဝစနတော ဧဝ ကာမသုခပရိစ္စာဂေါ၊ ဒုတိယေန ကိလေသကာမေဟိ ဝိဝေကဝစနတော နေက္ခမ္မသုခပရိဂ္ဂဟော ဝိဘာဝိတော ဟောတိ။ ဧဝံ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမဝိဝေကဝစနတောယေဝ စ ဧတေသံ ပဋမေန သံကိလေသဝတ္ထုပ္ပဟာနံ၊ ဒုတိယေန သံကိလေသပ္ပဟာနံ။ ပဋမေန လောလဘာဝဿ ဟေတုပရိစ္စာဂေါ၊ ဒုတိယေန ဗာလဘာဝဿ။ ပဋမေန စ ပယောဂသုဒ္ဓိ၊ ဒုတိယေန အာသယပေါသနံ ဝိဘာဝိတံ ဟောတီတိ ဥတဗ္ဗံ။ ဧသ တာဝ နယော ကာမေဟီတိ ဧတ္ထ ဝုတ္တကာမေသု ဝတ္ထုကာမပက္ခေ။

ကိလေသကာမပက္ခေ ပန ဆန္ဒောတိ စ ရာဂေါတိ စ ဧဝမာဒီဟိ အနေကဘေဒေါ ကာမစ္ဆန္ဒောယေဝ ကာမောတိ အဓိပ္ပေတော။ သော စ

၁-ခု ၁-၂၃၇-ဣတိဝုတ္တကေ။　　၂-ပဋမော သမဏော (သျာ၊က)
၃-မ ၁-၉၂-ပိဋ္ဌေ။　　၄-ခု ၇-၁-ပိဋ္ဌေ။　　၅-ခု ၇-၂၊ အဘိ ၂-၂၆၆-ပိဋ္ဌေသု။
အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၄

အကုသလပရိယာပန္နောပိ သမာနော "တတ္ထ ကတမော ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမော''တိအာဒိနာ နယေန **ဝိဘင်္ဂေ**[၁] ချာနပဋိပက္ခတော ဝိသုံ ဝုတ္တော။ ကိလေသကာမတ္တာ ဝါ ပုရိမပဒေ ဝုတ္တော၊ အကုသလပရိယာပန္နတ္တာ ဒုတိယပဒေ။ အနေကဘေဒတော စဿ ကာမတောတိ အဝတ္ဌာ ကာမေဟီတိ ဝုတ္တံ။ အညေသမ္ပိ စ ဓမ္မာနံ အကုသလဘာဝေ ဝိဇ္ဇမာနေ "တတ္ထ ကတမေ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကာမစ္ဆန္ဒော"တိအာဒိနာ နယေန ဝိဘင်္ဂေ ဥပရိချာနင်[၂]-ပစ္စနီကပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတော နီဝရဏာနေဝ ဝုတ္တာနိ။ နီဝရဏာနိ ဟိ ချာနင်္ဂပစ္စနီကာနိ၊ တေသံ ချာနင်္ဂါနေဝ ပဋိပက္ခာနိ၊ ဝိဒ္ဓံသကာနိ ဝိဃာတ-ကာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထာ ဟိ "သမာဓိ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဋိပက္ခော၊ ပီတိ ဗျာပါဒဿ၊ ဝိတက္ကော ထိနမိဒ္ဓဿ၊ သုခံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ၊ ဝိစာရော ဝိစိကိစ္ဆာယာ''တိ[၃] **ပေဋကေ** ဝုတ္တံ။

ဧဝမေတ္ထ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီတိ ဣမိနာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတိ။ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီတိ ဣမိနာ ပဉ္ဇန္ဒမ္ပိ နီဝရဏာနံ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန ပဌမေန ကာမစ္ဆန္ဒဿ။ ဒုတိယေန သေသနီဝရဏာနံ။ တထာ ပဌမေန တီသု အကုသလမူလေသု ပဉ္ဇကာမဂုဏဘေဒဝိသယဿ လောဘဿ။ ဒုတိယေန အာဃာတဝတ္ထုဘေဒါဒိဝိသယာနံ ဒေါသမောဟာနံ။ သြဃာဒီသု ဝါ ဓမ္မေသု ပဌမေန ကာမောဃကာမယောဂကာမာသဝ-ကာမုပါဒါနအဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထကာမရာဂသံယောဇနာနံ၊ ဒုတိယေန အဝ-သေသသြဃယောဂါသဝဥပါဒါနဂန္ထသံယောဇနာနံ။ ပဌမေန စ တဏ္ဍာယ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္ဇ၊ ဒုတိယေန အဝိဇ္ဇာယ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္ဇ။ အပိစ ပဌမေန လောဘသမ္ပယုတ္တအဋ္ဌစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ ဒုတိယေန သေသာနံ စတုန္နံ အကုသလ-စိတ္တုပ္ပါဒါနံ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော ဝုတ္တော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ တာဝ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီတိ ဧတ္ထ အတ္ထပ္ပကာသနာ။

ဧတ္တောဝတာ စ ပဌမဿ ချာနဿ ပဟာနင်္ဂံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ သမ္ပယောဂင်္ဂံ ဒဿေတုံ **သဝိတက္ကံ သဝိစာရ**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တလက္ခဏာဒိ-ဝိဘာဂေန အပ္ပနာသမ္ပယောဂတော ရူပါဝစရဘာဝပ္ပတ္တေန ဝိတက္ကေန စေဝ ဝိစာရေန စ သဟ ဝတ္တတိ, ရုက္ခော ဝိယ ပုပ္ဖေန စ ဖလေန စာတိ ဣဒံ ချာနံ "သဝိတက္ကံ သဝိစာရ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန "ဣမိနာ စ ဝိတက္ကေန ဣမိနာ စ

၁-အဘိ ၂-၂၆၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဥပရိချာနင်္ဂါနံ (ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၁၄-ပိဋ္ဌေ)

၃-ဂဝေသိတဗ္ဗော။

ဝိစာရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော"တိအာဒိနာ[၁] နယေန ပုဂ္ဂလာ-ဓိဋ္ဌာနာ ဒေသနာ ကတာ၊ အတ္ထော ပန တတြပိ ဧဝမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဝိဝေကဇန္တိ ဧတ္ထ ဝိဝိတ္တိ ဝိဝေကော၊ နီဝရဏဝိဂမောတိ အတ္ထော။ ဝိဝိတ္တောတိ ဝါ ဝိဝေကော၊ နီဝရဏဝိဝိတ္တော ဈာနသမ္ပယုတ္တမ္မေရာသီတိ အတ္ထော။ တသ္မာ ဝိဝေကာ, တသ္မိံ ဝါ ဝိဝေကေ ဇာတန္တိ ဝိဝေကဇံ။ **ပီတိသုခ**န္တိ ဧတ္ထ ပီတိသုခါနိ ဟေဋ္ဌာ ပကာသိတာနေဝ။ တေသု ပန ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ပဉ္ဇဝိဓာယ ပီတိယာ ယာ အပ္ပနာသမာဓိဿ မူလံ ဟုတ္ဘာ ဝနုမာနာ သမာဓိသမ္ပယောဂံ ဂတာ ဖရဏာပီတိ၊ အယံ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ ပီတီတိ။ အယဉ္ဇ ပီတိ ဣဒဉ္ဇ သုခံ အဿ ဈာနဿ, အသ္မိံ ဝါ ဈာနေ အတ္ထီတိ ဣဒံ ဈာနံ "ပီတိသုခ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ အထ ဝါ ပီတိ စ သုခဉ္ဇ ပီတိသုခံ, ဓမ္မဝိနယာဒယော ဝိယ။ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခမဿ ဈာနဿ, အသ္မိံ ဝါ ဈာနေ အတ္ထီတိ ဧဝမ္ပိ ဝိဝေကဇံပီတိသုခံ။ ယထေဝ ဟိ ဈာနံ၊ ဧဝံ ပီတိသုခမ္ပေတ္ထ ဝိဝေကဇမေဝ ဟောတိ၊ တဉ္ဇဿ အတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧကပဒေနေဝ "ဝိဝေကဇံ-ပီတိသုခ"န္တိ ဝတ္တုံ ယုဇ္ဇတိ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန "ဣဒံ သုခံ ဣမာယ ပီတိယာ သဟဂတ"န္တိအာဒိနာ[၂] နယေန ဝုတ္တံ၊ အတ္ထော ပန တတ္ထာပိ ဧဝမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပဌမံ ဈာနန္တိ ဧတ္ထ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ[၃] ပဌမံ၊ ပဌမံ ဥပ္ပန္နန္တိ ပဌမံ၊ ပဌမံ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိပိ ပဌမံ။ ဣဒံ ပန န ဧကန္တလက္ခဏံ။ စိဏ္ဏဝသီဘာဝေါ ဟိ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ မတ္ထကံ ပါပေန္တောပိ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ကောတိ၊ မတ္ထကတော ပဋ္ဌာယ အာဒိံ ပါပေန္တောပိ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ကောတိ၊ အန္တရန္တရာ ဩက္ကမန္တောပိ သက္ကောတိ။ ဧဝံ ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိယဋ္ဌေန ပန ပဌမံ နာမ ဟောတိ။

ဈာနန္တိ ဒုဝိဓံ ဈာနံ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနံ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ။ တတ္ထ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပထဝိကသိဏာဒိအာရမ္မဏံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တီတိ "အာရမ္မဏူပ-နိဇ္ဈာန"န္တိ သင်္ချံ ဂတာ။ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ ပန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံ နာမ။ တတ္ထ ဝိပဿနာ အနိစ္စာဒိလက္ခဏဿ ဥပနိဇ္ဈာနတော လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံ။ ဝိပဿနာယ ကတကိစ္စဿ မဂ္ဂေန ဣဇ္ဈနတော မဂ္ဂေါ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံ။ ဖလံ ပန နိရောဓသစ္စံ တထလက္ခဏံ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနံ နာမ။ တေသု ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ အာရမ္မဏူပ-နိဇ္ဈာနတော ပစ္စနီကဇ္ဈာပနတော ဝါ "ဈာန"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-၂-အဘိ ၂-၂၆၇-ပိဋ္ဌေ။　　၃-ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာယ (သီ၊ သျာ)

ဥပသမ္ပဒ္ဓာတိ ဥပဂန္ဆာ၊ ပါပုဏိတ္ဝာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဥပသမ္ပာဒယိတ္ဝာ ဝါ၊ နိပ္ဖါဒေတ္ဝာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန "ဥပသမ္ပဒ္ဓာတိ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘော ပဋိလာဘော ပတ္တိ သမ္ပတ္တိ ဖုသနာ သစ္ဆိကိရိယာ ဥပသမ္ပဒါ"တိ[1] ဝုတ္တံ။ တဿဝိ ဧဝမေဝတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဝိဟရတီ**တိ တဒနုရူပေန ဣရိယာပထဝိဟာရေန ဣတိဝုတ္တပ္ပကာရဈာနသမင်္ဂီ ဟုတ္ဝာ အတ္တဘာဝဿ ဣရိယနံ ဝုတ္တိ ပါလနံ ယပနံ ယာပနံ စာရံ ဝိဟာရံ အဘိနိပ္ဖါဒေတိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ ဝိဘင်္ဂေ "ဝိဟရတီတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ စရတိ ဝိဟရတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ ဝိဟရတီ"တိ[2]။

ပထဝီကသိဏန္တိ ဇ္ဈာ ပထဝိမဏ္ဍလမ္ပိ သကလဇ္ဈေန ပထဝိကသိဏန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ နိဿာယ ပဋိလဒ္ဓံ နိမိတ္တမ္ပိ ပထဝိကသိဏနိမိတ္တေ ပဋိလဒ္ဓဈာနမ္ပိ။ တတ္ထ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ ဈာနံ ပထဝိကသိဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပထဝိကသိဏသဒ္ဒါတံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိတိ အယဉ္ဧတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော။ ဣမသ္မိံ ပန ပထဝိ-ကသိဏေ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ စတုက္ကပဉ္စကဈာနာနိ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဈာနပဒဋ္ဌာနံ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တုကာမေန ကုလပုတ္တေန ကိံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။ အာဒိတော တာဝ ပါတိမောက္ခသံဝရဣန္ဒြိယသံဝရအာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိပစ္စယ-သန္နိဿိတသီလာနိ စတ္တာရိ သီလာနိ ဝိသောဓေတ္ဝာ သုပရိသုဒ္ဓေ သီလေ ပတိဋ္ဌိတေန ယ္ဝာဿ အာဝါသာဒီသု ဒဿသု ပလိဗောဓေသု ပလိဗောဓော အတ္ထိ၊ တံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနဒါယကံ ကလ္လာဏမိတ္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပါဋိယာ အာဂတေသု အဋ္ဌတိံသာယ ကမ္မဋ္ဌာနေသု အတ္တနော စရိယာနုကူလံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥပပရိက္ခန္တေန သစဿ ဣဒံ ပထဝိကသိဏံ အနုကူလံ ဟောတိ၊ ဣဒမေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဈာနဘာဝနာယ အနနုရူပံ ဝိဟာရံ ပဟာယ အနုရူပေ ဝိဟာရေ ဝိဟရန္တေန ခုဒ္ဒကပလိဗောဓုပစ္ဆေဒံ ကတ္ဝာ ကသိဏ ပရိကမ္မနိမိတ္တာနုရက္ခဏ သတ္တအသပ္ပါယပရိဝဇ္ဇန သတ္တသပ္ပါယသေဝန-ဒသဝိဓအပ္ပနာကောသလ္လပ္ပဘေဒံ သဗ္ဗံ ဘာဝနာဝိဓာနံ အပရိဟာပေန္တေန ဈာနာဓိဂမတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ ဣတော ပရေသုပိ။ သဗ္ဗကမ္မဋ္ဌာနာနုဂြိ ဘာဝနာဝိဓာနံ သဗ္ဗံ အဋ္ဌကထာနယေန ဂဟေတ္ဝာ

၁-အဘိ ၂-၂၆၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အဘိ ၂-၂၅၅-၂၆၇-ဝိဇ္ဇေသု။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတံ၊ ကိံ တေန တတ္ထ တတ္ထ ပုန ဝုတ္တေနာတိ နနံ ပုန ဝိတ္ထာရယာမ။ ပါဠိယာ ပန ဟေဋ္ဌာ အနာဂတံ အတ္ထံ အပရိဟာပေန္တော[1] နိရန္တရံ အနုပဒဝဏ္ဏနမေဝ ကရိဿာမ။

တသ္မိံ သမယေတိ တသ္မိံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရဏ္ဏာသမယေ။ **ဖဿော ဟောတီ**။ပ။ **အဝိက္ခေပေါ ဟောတီ**တိ ဣမေ ကာမာဝစရပဌမကုသလစိတ္တေ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ပဒပဋိပါဋိယာ ဆပဏ္ဏာသ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။ ကေဝလဉ္စိ တေ ကာမာဝစရာ၊ ဣမေ ဘူမန္တရဝသေန မဟဂ္ဂတာ ရူပါဝစရာတိ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။ သေသံ တာဒိသမေဝ။ ယေဝါပနကာ ပနေတ္ထ ဆန္ဒာဒယော စတ္တာရော ဝ လဒ္ဓန္တိ။ ကောဋ္ဌာသဝါရသုညတဝါရာ ပါကတိကာ ဧဝါတိ။ ။ပဌမံ။

ဒုတိယဈာန

၁၆၁-၁၆၂။ ဒုတိယဈာနနိဒ္ဒေသေ **ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ**တိ ဝိတက္ကသ္သ စ ဝိစာရသ္သ စာတိ ဣမေသံ ဒ္ဝိန္နံ ဝူပသမာ သမတိက္ကမာ၊ ဒုတိယဈာနက္ခဏေ အပါတုဘာဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒုတိယဈာနေ သဗ္ဗေပိ ပဌမဈာနဓမ္မာ နတ္ထိ၊ အညေယေဝ ဟိ ပဌမဈာနေ ဖဿာဒယော၊ အညေ ဣဓ။ သြဠာရိကသ္သ ပန သြဠာရိကသ္သ အင်္ဂသ္သ သမတိက္ကမာ ပဌမဈာနတော ပရေသံ ဒုတိယဈာနာဒိနံ အဓိဂမော ဟောတီတိ ဒီပနတ္ထံ "ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဇ္ဈတ္တ**န္တိ ဣဓ နိယကဇ္ဈတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ **ဝိဘင်္ဂေ** ပန "အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တ"န္တိ[2] ဣဓေကမေဝ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ နိယကဇ္ဈတ္တံ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ အတ္တနိ ဇာတံ, အတ္တနော သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

သမ္ပသာဒနန္တိ သမ္ပသာဒနံ ဝုစ္စတိ သဒ္ဓါ။ သမ္ပသာဒနယောဂတော စျာနမ္ပိ သမ္ပသာဒနံ၊ နိလဝဏ္ဏယောဂတော နိလဝတ္ထံ ဝိယ။ ယသ္မာ ဝါ တံ စျာနံ သမ္ပသာဒနသမန္နာဂတတ္တာ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘဝူပသမနေန စ စေတော သမ္ပသာဒယတိ၊ တသ္မာပိ သမ္ပသာဒနန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣမသ္မိဉ္စ အတ္ထဝိကပ္ပေ သမ္ပသာဒနံ စေတသောတိ ဧဝံ ပဒသမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပုရိမသ္မိံ ပန အတ္ထဝိကပ္ပေ စေတသောတိ ဧတံ ဧကောဒိဘာဝေန သဒ္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

တတြာယံ အတ္ထယောဇနာ—ဧကော ဥဒေတီတိ **ဧကောဒိ**၊ ဝိတက္က-ဝိစာရေဟိ အနဇ္ဈာရုဠ္ဟတ္တာ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ ဥဒေတီတိ အတ္ထော။

၁-အပရိဟာပေတ္ဝာ (သီ)၊ အပရိဟာပေန္တော (သျာ၊က)　　၂-အဘိ ၂-၂၆၈-ဝိဇ္ဇေ။

သေဋ္ဌောပိ ဟိ လောကေ ဇေကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရဝိရဟတော[1] ဝါ ဇေကော အသဟာယော ဟုတ္ဝာတိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ အထ ဝါ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ ဥဒါယတိတိ ဥဒိ၊ ဥဋ္ဌာပေတိတိ[2] အတ္ထော။ သေဋ္ဌဋ္ဌေန ဇေကော စ သော ဥဒိ စာတိ **ဇေကောဒိ**။ သမာဓိသေတံ အဓိဝစနံ။ ဇ္ဈတိ ဇ္ဈံ ဇေကောဒိံ ဘာဝေတိ ဝဇ္ဎေတိတိ ဇ္ဈဒံ ဒုတိယဇ္ဈာနံ **ဇေကောဒိဘာဝံ**။ သော ပနာယံ ဇေကောဒိ ယသ္မာ စေတသော၊ န သတ္တာသ န ဇီဝဿ။ တသ္မာ ဇေတံ ''စေတသော ဇေကောဒိ-ဘာဝ''န္တိ ဝုတ္တံ။

နနု စာယံ သဒ္ဓါ ပဌမဇ္ဈာနေပိ အတ္ထိ, အထ ကသ္မာ ဇေကောဒိနာမကော သမာဓိ၊ အထ ကသ္မာ ဇ္ဈဒမေဝ "သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဇေကောဒိဘာဝန္တွာ"တိ ဝုတ္တန္တိ။ ဝုစ္စတေ၊ အဒုံ ဟိ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘေန ဝိစိတရင်္သမာ-ကုလမိဝ ဇလံ န သုပ္ပသန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မာ သတိယာပိ သဒ္ဓါယ သမ္ပသာဒနတ္ထိ နာ ဝုတ္တံ။ န သုပ္ပသန္နတ္တာ ဧဝ စေတ္ထ သမာဓိပိ န သုဋ္ဌု ပါကဋော။ တသ္မာ ဇေကောဒိဘာဝန္တိပိ န ဝုတ္တံ။ ဇ္ဈမသ္မိံ ပန ဈာနေ ဝိတက္ကဝိစာရပလိဗောဓာ-ဘာဝေန လဒ္ဓေါကာသာ ဗလဝတီ သဒ္ဓါ၊ ဗလဝသဒ္ဓါသဟာယပဋိလာဘေနေဝ သမာဓိပိ ပါကဋော။ တသ္မာ ဇ္ဈဒမေဝ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝိဘင်္ဂေ ပန "သမ္ပသာဒနန္တိ ယာ သဒ္ဓါ သဒ္ဒဟနာ ဩကပ္ပနာ အဘိပ္ပသာဒေါ။ စေတသော ဇေကောဒိဘာဝန္တိ ယာ စိတ္တသ္သ ဌိတီ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ''တိ[3] တ္ထေကမေဝ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဝုတ္တေန ပနေတေန သဒ္ဓိံ အယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ယထာ န ဝိရုဇ္ဈတိ, အညဒတ္ထု သံသန္ဒတိ စဝ သမေတိ စ၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တိ ဘာဝနာယ ပဟီနတ္တာ ဇေသ္မိံ, ဇေသ ဝါ ဝိတက္ကော နတ္ထိတိ အဝိတက္ကံ။ ဇ္ဈမိနာဝ နယေန အဝိစာရံ။ ဝိဘင်္ဂေပိ ဝုတ္တံ "ဇ္ဈတိ အယ္ဟ ဝိတက္ကော အယ္ဟ ဝိစာရော သန္တာ ဟောန္တိ သမိတာ ဝူပသ့န္တာ အတ္ထင်္ဂတာ အဗ္ဘတ္ထင်္ဂတာ အပ္ပိတာ ဗျပ္ပိတာ သောသိတာ ဝိသောသိတာ ဗျန္တီကတာ၊ တေန ဝုစ္စတိ အဝိတက္ကံ အဝိစာရ''န္တိ ၄။

တ္ထောဟ"နနု စ 'ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ'တိ ဇ္ဈမိနာပိ အယမတ္ထော သိဒ္ဓေါ၊ အထ ကသ္မာ ပုန ဝုတ္တံ 'အဝိတက္ကံ အဝိစာရ'န္တိ''။ ဝုစ္စတေ၊ ဧဝမေတံ, သိဒ္ဓေါဝါယမတ္ထော။ န ပနေတံ တဒတ္ထဒီပကံ၊ နနု အဝေါစုမှ "သြဋ္ဌာရိကဿ ပန သြဋ္ဌာရိကဿ အင်္ဂဿ သမတိက္ကမာ ပဌမဇ္ဈာနတော ပရေသံ

၁-....ဝိရဟိတော (သီ၊ သျာ) ၂-ဥဋ္ဌပေတိတိ (သီ၊ သျာ) ၃-၄-အဘိ ၂-၂၆၈-ဝိဇ္ဇေ။

ဒုတိယဈာနာဒိနံ သမဓိဂမော ဟောတီတိ ဒိပနတ္ထံ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာတိ ဧဝံ ဝုတ္တ”န္တိ။

အပိစ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ ဇ္ဈံ သမ္ပသာဒနံ၊ န ကိလေသကာလုသိယသ[1]။ ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာ ဧကောဒိဘာဝံ၊ န ဥပစာရဈာနမိဝ နိဝရဏပ္ပဟာနာ၊ န ပဌမဈာနမိဝ စ အင်္ဂပါတုဘာဝါတိ ဧဝံ သမ္ပသာဒန-ဧကောဒိဘာဝါနံ ဟေတုပရိဒီပကမိဒံ ဝစနံ။ တထာ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ ဇ္ဈံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ၊ န တတိယစတုတ္ထဈာနာနိ ဝိယ စင်္ဂုဝိညာဏာဒီနိ ဝိယ စ အဘာဝါတိ ဧဝံ အဝိတက္ကအဝိစာရဘာဝဿ ဟေတုပရိဒီပကဉ္စ။ န ဝိတက္ကဝိစာရဘာဝမတ္တပရိဒီပကံ၊ ဝိတက္ကဝိစာရဘာဝမတ္တပရိဒီပကမေဝ ပန အဝိတက္ကံ အဝိစာရန္တိ ဇ္ဈံ ဝစနံ။ တသ္မာ ပုရိမံ ဝတ္ဝါပိ ပုန ဝတ္တုမေဝါတိ။

သမာဓိဇန္တိ ပဌမဈာနသမာဓိတော သမ္ပယုတ္တသမာဓိတော ဝါ ဇာတန္တိ အတ္ထော။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ပဌမမ္ပိ သမ္ပယုတ္တသမာဓိတော ဇာတံ၊ အထ ခေါ အယမေဝ သမာဓိ သမာဓိတိ ဝတ္တုံ အရဟတိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရက္ခောဘ-ဝိရဟေန အတိဝိယ အစလတ္တာ သုပ္ပသန္နတ္တာ စ။ တသ္မာ ဇ္ဈမဿ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ဇ္ဈာနမေဝ သမာဓိဇန္တိ ဝုတ္တံ။ **ဒိတိသုခ**န္တိ ဇ္ဈံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယန္တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ ဒုတိယံ။ ဇ္ဈံ ဒုတိယံ သမာပဇ္ဇတိတိပိ ဒုတိယံ။ **တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတီ**တိအာဒီသု ဈာနပဉ္စကေ ဝိတက္ကဝိစာရ-ပဒါနိ, မဂ္ဂပဉ္စကေ စ သမ္မာသင်္ကပ္ပပဒံ ပရိဟီနံ။ တေသံ ဝသေန သဝိဘင်္ဂိကာ-ဝိဘင်္ဂိကပဒဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကောဋ္ဌာသဝါရေပိ **တိဝင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတိ၊ စတုရင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတိ**တိ အာဂတံ။ သေသံ ပဌမဈာန-သဒိသမေဝါတိ။　　။ ဒုတိယံ။

တတိယဈာန

၁၆၃။ တတိယဈာနနိဒ္ဒေသေ **ဒိတိယာ စ ဝိရာဂါ**တိ ဝိရာဂေါ နာမ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဒိတိယာ ဇ်ဂုဏ္ဆနံ ဝါ သမတိက္ကမော ဝါ၊ ဥဘိန္နံ ပန အန္တာရာ စသဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ သော ဝူပသမံ ဝါ သမ္ပိဏ္ဍေတိ ဝိတက္ကဝိစာရ-ဝူပသမံ ဝါ။ တတ္ထ ယဒါ ဝူပသမမေဝ သမ္ပိဏ္ဍေတိ၊ တဒါ ဒိတိယာ ဝိရာဂါ စ, ကိဉ္စ ဘိယ္ယော[2] ဝူပသမာ စာတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇ္ဈမိဿာ စ ယောဇနာယ ဝိရာဂေါ ဇ်ဂုဏ္ဆနတ္ထော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒိတိယာ ဇ်ဂုဏ္ဆနာ စ

၁-ကိလေသကာလုသိယသ (သျာ၊ က)　　၂-ကိဉ္စိ ဘိယ္ယော (သျာ)

ဝူပသမာ စာတိ အယမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယဒါ ပန ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမံ သမ္ပိက္ကေတိ၊ တဒါ ဒိတိယာ စ ဝိရာဂါ, ကိဉ္စ ဘိယ္ယော ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာတိ ဧဝံ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမိဿာ စ ယောဇနာယ ဝိရာဂေါ သမတိက္ကမနတ္ထော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒိတိယာ စ သမတိက္ကမာ ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာတိ အယမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ကာမဉ္စေတေ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဒုတိယဇ္ဈာနေယေဝ ဝူပသန္တာ၊ ဣမဿ ပန ဈာနဿ မဂ္ဂပရိဒီပနတ္ထံ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထဉ္စေတံ ဝုတ္တံ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာတိ ဟိ ဝုတ္တေ ဣဒံ ပညာယတိ “နူန[1] ဝိတက္ကဝိစာရဝူပသမော မဂ္ဂေါ ဣမဿ ဈာနဿာ”တိ။ ယထာ စ တတိယေ အရိယမဂ္ဂေ အပ္ပဟီနာနမ္ပိ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒီနံ “ပဉ္စန္နံ သြရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပဟာနာ”တိ၂ ဧဝံ ပဟာနံ ဝုစ္စမာနံ ဝဏ္ဏဘဏနံ ဟောတိ၊ တဒမိဂမာယ ဥဿုက္ကာနံ ဥဿာဟဇနကံ၊ ဧဝမေဝ ဣမ အဝူပသန္တာနမ္ပိ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမော ဝုစ္စမာနော ဝဏ္ဏဘဏနံ ဟောတိ၊ တေနာယမတ္ထော ဝုတ္တော “ဒိတိယာ စ သမတိက္ကမာ ဝိတက္ကဝိစာရာနဉ္စ ဝူပသမာ”တိ။

ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတီတိ ဇ္ဈေ ဥပပတ္တိတော ဣက္ခတိတိ ဥပေက္ခာ၊ သမံ ပဿတိ, အပက္ခပတိတာ ဟုတ္ဝာ ပဿတီတိ အတ္ထော။ တာယ ဝိသဒါယ ဝိပုလာယ ထာမဂတာယ သမန္နာဂတတ္တာ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂိ ဥပေက္ခကောတိ ဝုစ္စတိ။

ဥပေက္ခာ ပန ဒသဝိဓာ ဟောတိ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ ဗောဇ္ဈင်္ဂုပေက္ခာ ဝီရိယုပေက္ခာ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝေဒနုပေက္ခာ ဝိပဿနုပေက္ခာ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ **ဈာန**ုပေက္ခာ ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာတိ။

တတ္ထ ယာ “ဣမ ဘိက္ခဝေ[2] ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော”တိ[3] ဧဝမာဂတာ ဒိဏ္ဏာသဝဿ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဆဠာရမ္မဏာပါထေ ပရိသုဒ္ဓပကတိဘာဝါဝိဇဟနာကာရဘူတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ နာမ။

၁-နနု (က)
၂-ဣမ ဒိဏ္ဏာသဝေါ (သျာ၊ က)
၂-မ ၂-၉၈-ဝိဇ္ဇေ။
၄-အံ ၂-၂၄၇-ဝိဇ္ဇေ။

ယာ ပန "ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ကေံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတီ"တိ၁ ဧဝမာဂတာ သတ္တေသု မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ဗြဟ္မဝိဟာရ-ပေက္ခာ နာမ။

ယာ "ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတ"န္တိ၂ ဧဝမာဂတာ သဟဇာတဓမ္မာနံ မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ဗောဇ္ဈင်္ဂပေက္ခာ နာမ။

ယာ ပန "ကာလေန ကာလံ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ မနသိ ကရောတိ"တိ၃ ဧဝ-မာဂတာ အနစ္စာရဒ္ဓနာတိသိထိလဝိရိယသဒ္ဓါတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ဝိရိယုပေက္ခာ နာမ။

ယာ "ကတိ သဒ္ဓါရုပေက္ခာ သမထဝသေန၄ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကတိ သဒ္ဓါရုပေက္ခာ ဝိပဿနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အဋ္ဌ သဒ္ဓါရုပေက္ခာ သမထဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဒသ သဒ္ဓါရုပေက္ခာ ဝိပဿနာဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"တိ၅ ဧဝမာဂတာ နိဝရဏာဒိပဋိသဒ္ဓါ-သန္တိဋ္ဌနာဂဟဏေ မဇ္ဈတ္တာဘူတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ သဒ္ဓါရုပေက္ခာ နာမ။

ယာ ပန "ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ ဥပေက္ခာသဟဂတ"န္တိ၆ ဧဝမာဂတာ အဒုက္ခမသုခသဒ္ဓါတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ဝေဒနုပေက္ခာ နာမ။

ယာ "ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ၊ တံ ပဇဟတိ၊ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတီ"တိ၇ ဧဝမာဂတာ ဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တာဘူတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ဝိပဿနုပေက္ခာ နာမ။

ယာ ပန ဆန္ဒာဒိသု ယေဝါပနကေသု အာဂတာ သဟဇာတာနံ သမ-ဝါဟိတဘူတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ နာမ။

ယာ "ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတီ"တိ၈ ဧဝမာဂတာ အဂ္ဂသုခေပိ တသ္မိံ အပက္ခပါတဇနနီ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ဈာနုပေက္ခာ နာမ။

ယာ "ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာန"န္တိ၉ ဧဝမာဂတာ သဗ္ဗ-ပစ္စနီကပရိသုဒ္ဓါ ပစ္စနီကဝူပသမနေပိ အဗျာပါရဘူတာ ဥပေက္ခာ၊ အယံ ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာ နာမ။

တတ္ထ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ စ ဗြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ စ ဗောဇ္ဈင်္ဂုပေက္ခာ စ တတြ-မဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ စ ဈာနုပေက္ခာ စ ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာ စ အတ္ထတော ဧကာ၊ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာဝ ဟောတိ။ တေန တေန အဝတ္ထာဘေဒေန ပနသာ အယံ

၁-ဒီ ၁-၂၃၄၊မ ၁-၄၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။　　၂-မ ၂-၂၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။　　၃-အံ ၁-၂၅၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-သမာဓိဝသေန (သမ္ဗဏ္ဍ)　　၅-ခု ၉-၆၂-ပိဋ္ဌေ။　　၆-အဘိ ၁-၄၀-ပိဋ္ဌေ။
၇-မ ၃-၅၁၊ အံ ၂-၄၅၀-ပိဋ္ဌေသု။　　၈-၉-အဘိ ၁-၄၅၊ ဒီ ၁-၇၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဘေဒေါ။ ဧကဿာပိ သတော သတ္တဿ ကုမာရယုဝထေရ[၁] သေနာပတိ-ရာဇာဒိဝသေန ဘေဒေါ ဝိယ၊ တသ္မာ တာသု ယတ္ထ ဆဋ္ဌဂ်ပေက္ခာ၊ န တတ္ထ ဗောဇ္ဈဂ်ပေက္ခာဒယော။ ယတ္ထ ဝါ ပန ဗောဇ္ဈဂ်ပေက္ခာ၊ န တတ္ထ ဆဋ္ဌဂ်ပေက္ခာဒယော ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယထာ စေတာသံ အတ္ထတော ဧကီဘာဝေါ၊ ဧဝံ သခ်ါရုပေက္ခာဝိပဿ-နုပေက္ခာနမ္ပိ။ ပညာ ဧဝ ဟိ သော၊ ကိစ္စဝသေန ဒ္ဝိဓာ ဘိန္နာ၊ ယထာ ဟိ ပုရိသဿ သာယံ ဂေဟံ ပဝိဋ္ဌံ သပ္ပံ အဇပဒဒဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိယေသမာနဿ တံ ထုသကောဋ္ဌကေ[၂] နိပန္နံ ဒိသ္ဝာ "သပ္ပေါ နု ခေါ နော"တိ အဝလောကေန္တဿ သောဝတ္ထိကတ္တယံ ဒိသ္ဝာ နိဗ္ဗေမတိကဿ "သပ္ပေါ န သပ္ပေါ"တိ ဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တတာ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ယာ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဝိပဿနာဉာဏေန လက္ခဏတ္တယေ ဒိဋ္ဌေ သခ်ါရာနံ အနိစ္စဘာဝါဒိဝိစိနနေ မဇ္ဈတ္တတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အယံ ဝိပဿနုပေက္ခာ။ ယထာ ပန တဿ ပုရိသဿ အဇပဒဒဏ္ဍကေန ဂါဋ္ဌံ သပ္ပံ ဂဟေတ္ဝာ "ကိန္တာဟံ ဣမံ သပ္ပံ အဝိဟေဌေန္တော အတ္တာနဉ္ဇ ဣမိနာ အဋံသာ-ပေန္တော မုဉ္ဇေယျ"န္တိ မုဉ္ဇနာကာရမေဝ ပရိယေသတော ဂဟဏေ မဇ္ဈတ္တတာ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ယာ လက္ခဏတ္တယဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ အာဒိတ္တေ ဝိယ တယော ဘဝေ ပဿတော သခ်ါရဂ္ဂဟဏေ မဇ္ဈတ္တတာ၊ အယံ သခ်ါရုပေက္ခာ။ ဣတိ ဝိပဿနုပေက္ခာယ သိဒ္ဓါယ သခ်ါရုပေက္ခာပိ သိဒ္ဓါဝ ဟောတိ။ ဣမိနာ ပနေသာ ဝိစိနနဂ္ဂဟဏေသု မဇ္ဈတ္တသခ်ါတေန ကိစ္စေန ဒ္ဝိဓာ ဘိန္နာတိ။ ဝီရိယုပေက္ခာ ပန ဝေဒနုပေက္ခာ စ အညမညဉ္ဇ အဝသေသာဟိ စ အတ္ထတော ဘိန္နာယေဝါတိ။

ဣမာသု ဒသသု ဥပေက္ခာသု ဈာနုပေက္ခာ ဣဓ အဓိပ္ပေတာ။ သာ မဇ္ဈတ္တ-လက္ခဏာ၊ အနာဘောဂရသာ၊ အဗျာပါရပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပီတိဝိရာဂပဒဋ္ဌာ-နာတိ။ တ္ထောဟ "နန္ဒ စာယံ အတ္ထတော တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာဝ ဟောတိ၊ သာ စ ပဌမဒုတိယဇ္ဈာနေသုပိ အတ္ထိ၊ တသ္မာ တတြာပိ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတီတိ ဧဝမယံ ဝတ္တဗ္ဗာ သိယာ၊ သာ ကသ္မာ န ဝုတ္တာ"တိ။ အပရိဗျတ္တ-ကိစ္စတော။ အပရိဗျတ္တဥိ တဿာ တတ္ထ ကိစ္စံ, ဝိတက္ကာဒီဟိ အဘိဘူတတ္တာ၊ ဣဓ ပနာယံ ဝိတက္ကဝိစာရပီတီဟိ အနဘိဘူတတ္တာ ဥက္ခိတ္တသိရာ ဝိယ ဟုတ္ဝာ ပရိဗျတ္တကိစ္စာ ဇာတာ၊ တသ္မာ ဝုတ္တာတိ။

နိဋ္ဌိတာ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတီတိ ဧတဿ

သဗ္ဗသော အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

၁-ကုမာရယုဝဝုမ (က) ၂-ထုသကောဋ္ဌာသေ (က)

ဣဒါနိ **သတော စ သမ္ပဇာနောတိ** ဧတ္ထ သရတီတိ သတော။ သမ္ပဇာနာ-တီတိ သမ္ပဇာနော။ ဣတိ ပုဂ္ဂလေန သတိ စ သမ္ပဇညဉ္ဇ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ သရဏ-လက္ခဏာ သတိ၊ အသမ္မုဿနရသာ၊ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အသမ္မောဟ-လက္ခဏံ သမ္ပဇည်၊ တီရဏရသံ၊ ပဝိစယပစ္စုပဋ္ဌာနံ။

တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ဣဒံ သတိသမ္ပဇည် ပုရိမဇ္ဈာနေသုပိ အတ္ထိ၊ မုဋ္ဌဿတိဿ ဟိ အသမ္ပဇာနဿ ဥပစာရမတ္တမ္ပိ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဂေဝ အပ္ပနာ။ ဩဋ္ဌာရိ-ကတ္တာ ပန တေသံ ဈာနာနံ ဘူမိယံ ဝိယ ပုရိသဿ စိတ္တဿ ဂတိ သုခါ ဟောတိ၊ အဗျတ္တံ တတ္ထ သတိသမ္ပဇညကိစ္စံ။ ဩဋ္ဌာရိကင်ပ္ပဟာနေန ပန သုခုမတ္တာ ဣမဿ ဈာနဿ ပုရိသဿ ခုရဓာရာယံ ဝိယ သတိသမ္ပဇညကိစ္စ-ပရိဂ္ဂဟိတာ ဧဝ စိတ္တဿ ဂတိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ဣဓေဝ ဝုတ္တံ။ ကိဉ္ဇ ဘိယျော ယထာ ဓေနုပဂေါ ဝစ္ဆော ဓေနုတော အပနီတော အရက္ခိယမာနော ပုနဒေဝ ဓေနုံ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမိဒံ တတိယဇ္ဈာနသုခံ ပီတိတော အပနီတမ္ပိ[၁] သတိ-သမ္ပဇညာရက္ခေန အရက္ခိယမာနံ ပုနဒေဝ ပီတိ[၂] ဥပဂစ္ဆေယျ၊ ပီတိသမ္ပယုတ္တ-မေဝ သိယာ။ သုခေ ဝါပိ သတ္တာ သာရဇ္ဇန္တိ။ ဣဒဉ္ဇ အတိမဓုရံ သုခံ၊ တတော ပရံ သုခါဘာဝါ။ သတိသမ္ပဇညာနုဘာဝေန ပနေတ္ထ သုခေ အသာရဇ္ဇနာ ဟောတိ၊ နော အညထာတိ ဣမမ္ပိ အတ္ထဝိသေသံ ဒဿေတုံ ဣဒမိဓေဝ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ **သုခဉ္ဇ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတီ**တိ ဧတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ တတိယဇ္ဈာန-သမင်္ဂိနော သုခပဋိသံဝေဒနာဘောဂေါ နတ္ထိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ တဿ နာမကာယေန သမ္ပယုတ္တံ သုခံ၊ ယံ ဝါ တံ နာမကာယသမ္ပယုတ္တံ သုခံ၊ တံသမုဋ္ဌာနေနဿ ယသ္မာ အတိပဏီတေန ရူပေန ရူပကာယော ဖုဋ္ဌော၊ ယဿ[၂] ဖုဋ္ဌတ္တာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌိတောပိ သုခံ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ တသ္မာ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော "သုခဉ္ဇ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတီ"တိ အာဟ။

ဣဒါနိ **ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ**တိ ဧတ္ထ[၃] ယံဈာနဟေတု ယံဈာနကာရဏာ တံ တတိယဇ္ဈာနသမင်္ဂိပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညာပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ ပကာသေန္တိ၊ ပသံသန္တီတိ အဓိပ္ပါယော။ ကိန္တိ? ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီတိ။ တံ တတိယဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ ဧဝမေတ္ထ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-အပနီတံ တံ (သဗ္ဗတ္ထ)၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၂၁-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

၂-ကာယဿ (သဗ္ဗတ္ထ)　　၃-ဣဒံ ဧတ္ထောတိ ပဒံ အဓိကံ ဝိယ ဒိဿတိ။

ကသ္မာ ပန တံ တေ ဧဝံ ပသံသန္တီတိ၊ ပသံသာရဟတော။ အယဉ္ဧိ ယသ္မာ အတိမဓုရသုခေ သုခပါရမိပ္ပတ္တေပိ တတိယဇ္ဈာနေ ဥပေက္ခကော၊ နဲ တတ္ထ သုခါဘိသင်္ဂေန အာကဒ္ဓိယတိ။ ယထာ စ ပီတိ နဲ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဥပ-ဋ္ဌိတသတိတာယ သတိမာ။ ယသ္မာ စ အရိယကန္တံ အရိယဇနသေဝိတမေဝ အသံကိလိဋ္ဌံ သုခံ နာမကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ၊ တသ္မာ ပသံသာရဟော။ ဣတိ ပသံသာရဟတော နံ အရိယာ တေ ဧဝံ ပသံသာဟေတုဘူတေ[၁] ဂုဏေ ပကာသေန္တာ "ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ"တိ ဧဝံ ပသံသန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတိယန္တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ တတိယံ၊ ဣဒံ တတိယံ သမာပဇ္ဇတီတိပိ တတိယံ။ **တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတီ**တိအာဒီသု ဈာနပဋ္ဌကေ ပီတိပဒမ္ပိ ပရိဟိနံ။ တဿာပိ ဝသေန သဝိဘတ္တိကာဝိဘတ္တိကပဒဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကောဋ္ဌာသဝါရေပိ **ဒုဝဂီကံ ဈာနံ ဟောတီ**တိ အာဂတံ။ သေသံ ဒုတိယဇ္ဈာနသဒိသမေဝါတိ။ ။တတိယံ။

စတုတ္ထဇ္ဈာန

၁၆၅။ စတုတ္ထဇ္ဈာနနိဒ္ဒေသေ **သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ**တိ ကာယိကသုခဿ စ ကာယိကဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ။ **ပုဗ္ဗေဝါ**တိ တဋ္ဌ ခေါ ပုဗ္ဗေဝ၊ နဲ စတုတ္ထဇ္ဈာနက္ခဏေ။ **သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ**တိ စေတသိကသုခဿ စ စေတသိကဒုက္ခဿ စာတိ ဣမေသမ္ပိ ဒ္ဝိန္နံ ပုဗ္ဗေဝ အတ္ထင်္ဂမာ၊ ပဟာနာ ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကဒါ ပန နေသံ ပဟာနံ ဟောတိ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ ဥပစာရက္ခဏေ။ သောမနဿံ ဟိ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ ဥပစာရက္ခဏေယေဝ ပဟီယတိ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿသုခါနိ ပဋမဒုတိယတတိယ-ဇ္ဈာနာနံ ဥပစာရက္ခဏေသု။ ဧဝမေတေသံ ပဟာနက္ကမေန အဝုတ္တာနံ **ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ** ပန ဣန္ဒြိယာနံ ဥဒ္ဒေသက္ကမေနေဝ ဣဓာပိ ဝုတ္တာနံ သုခဒုက္ခ-သောမနဿဒေါမနဿာနံ ပဟာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယဒိ ပနေတာနိ တဿ တဿ ဈာနဿ ဥပစာရက္ခဏေယေဝ ပဟီယန္တိ၊ အထ ကသ္မာ "ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု

၁-ပသံသာရဟဟေတုဘူတေ (သျာ)

ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ ပ။ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧတ္ထုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ ကတ္ထ စုပ္ပန္နံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ။ သုခိန္ဒြိယံ။ သောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ။ ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧတ္ထုပ္ပန္နံ သောမနဿိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတီ"တိ[၁] ဧဝံ ဈာနေသ္ဝေဝ နိရောဓော ဝုတ္တောတိ။ အတိသယနိရောဓတ္တာ။ အတိသယ-နိရောဓော ဟိ တေသံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီသု၊ နန်ရောဓောယေဝ။ နိရောဓော-ယေဝ ပန ဥပစာရက္ခဏေ၊ နာတိသယနိရောဓော။ တထာ ဟိ နာနာဝဇ္ဇနေ ပဌမဇ္ဈာနုပစာရေ နိရုဒ္ဓဿာပိ ဒုက္ခိန္ဒြိယဿ ဥံသမကသာဒိသမ္ဖဿေန ဝါ ဝိသမာသနုပတာပေန ဝါ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ၊ နတ္ဝေဝ အန္တောအပ္ပနာယံ။ ဥပစာရေ ဝါ နိရုဒ္ဓမ္ပေတံ နသုဌု နိရုဒ္ဓံ ဟောတိ၊ ပဋိပက္ခေန အဝိဟတတ္တာ။ အန္တောအပ္ပနာယံ ပန ပီတိဖရဏေန သဗ္ဗော ကာယော သုခေါက္ကန္တော ဟောတိ၊ သုခေါက္ကန္တကာယဿ စ သုဌု နိရုဒ္ဓံ ဟောတိ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ ပဋိပက္ခေန ဝိဟတတ္တာ။ နာနာဝဇ္ဇနေယေဝ စ ဒုတိယဇ္ဈာနုပစာရေ ပဟီနဿ ဒေါမန-ဿိန္ဒြိယဿ ယသ္မာ ဧတံ ဝိတက္ကဝိစာရပစ္စယေပိ ကာယကိလမထေ စိတ္တု-ပဃာတေ စ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝိတက္ကဝိစာရာဘာဝေ နေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယတ္ထ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ ဝိတက္ကဝိစာရဘာဝေ။ အပ္ပဟီနာ ဧဝ စ ဒုတိယဇ္ဈာနုပစာရေ ဝိတက္ကဝိစာရာတိ တတ္ထဿ[၂] သိယာ ဥပ္ပတ္တိ၊ နတ္ဝေဝ ဒုတိယဇ္ဈာနေ၊ ပဟီနပစ္စယတ္တာ။ တထာ တတိယဇ္ဈာနုပစာရေ ပဟီနဿာပိ သုခိန္ဒြိယဿ ပီတိ-သမုဌာနပဏီတရူပဖုဋ္ဌကာယဿ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ၊ နတ္ဝေဝ တတိယဇ္ဈာနေ။ တတိယဇ္ဈာနေ ဟိ သုခဿ ပစ္စယဘူတာ ပီတိ သဗ္ဗသော နိရုဒ္ဓါတိ။ တထာ စတုတ္ထဇ္ဈာနုပစာရေ ပဟီနဿာပိ သောမနဿိန္ဒြိယဿ အာသန္နတ္တာ အပ္ပနာပ္ပတ္တာယ ဥပေက္ခာယ အဘာဝေန သမ္မာ အနတိက္ကန္တတ္တာ စ သိယာ ဥပ္ပတ္တိ၊ နတ္ဝေဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ။ တသ္မာ ဧဝ စ "ဧတ္ထုပ္ပန္နံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ အပရိသေသံ နိရုဇ္ဈတီ"တိ တတ္ထ တတ္ထ အပရိသေသဂ္ဂဟဏံ ကတန္တိ။

ဧတ္ထောဟ "အထေဝံ တဿ တဿ ဈာနဿုပစာရေ ပဟီနာပိ ဧတာ ဝေဒနာ ဣဓ ကသ္မာ သမာဟဋာ"တိ။ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ။ ယာ ဟိ အယံ အဒုက္ခမ-သုခန္တိ ဧတ္ထ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ၊ သာ သုခုမာ ဒုဗ္ဗိညေယျာ၊ နသက္ကာ သုခေန ဂဟေတုံ၊ တသ္မာ ယထာ နာမ ဒုဌ္ဌဿ ယထာ တထာ ဝါ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဂဟေတုံ အသက္ကုဏေယျဿ ဂေါဏဿ ဂဟဏတ္ထံ ဂေါပေါ ဧကသ္မိံ ဝဇေ သဗ္ဗာ ဂါဝေါ သမာဟရတိ၊ အထေကေကံ နီဟရန္တော ပဋိပါဋိယာ အာဂတံ

၁-သံ ၃-၁၈၈-ပိဋ္ဌေ။　　၂-တတ္ထ (?)

"အယံ သော၊ဂဏ္ဌထ နဲ"နှိ တမ္ပိ ဂါဟာပယတိ။ ဝေမေဝ ဘဂဝါ[၁] သုခဂဟဏတ္ထံ သဗ္ဗာပိ ဧတာ သမာဟရီတိ။ ဝေဠိ သမာဟဋာ ဧတာ ဒသေတွာ "ယံ နေဝ သုခံ, နဲ ဒုက္ခံ, နဲ သောမနဿံ, နဲ ဒေါမနဿံ၊ အယံ အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာ"တိ သက္ကာ ဟောတိ သော ဂါဟယိတုံ။

အပိစ အဒုက္ခမသုခါယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ပစ္စယဒဿနတ္ထဉ္ဇာပိ ဧတာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သုခဒုက္ခပ္ပဟာနာဒယော ဟိ တဿာ ပစ္စယာ။ ယထာဟ "စတ္တာရော ခေါ အာဝုသော ပစ္စယာ အဒုက္ခမသုခါယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ၊ ဋ္ဌမာဝုသော ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဋ္ဌမေ ခေါ အာဝုသော စတ္တာရော ပစ္စယာ အဒုက္ခမသုခါယ စေတောဝိမုတ္တိယာ သမာပတ္တိယာ"တိ[၂]။ ယထာ ဝါ အညတ္ထ ပဟီနာပိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒယော တတိယမဂ္ဂဿ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ "တတ္ထ ပဟီနာ"တိ ဝုတ္တာ၊ ဧဝံ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထမ္ပေတဿ ဈာနသေတာ ဋ္ဌမ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပစ္စယဃာတေန ဝါ ဧတ္ထ ရာဂဒေါသာနံ အတိဒူရဘာဝံ ဒသေတုမ္ပေတာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတာသု ဟိ သုခံ သောမနဿဿ ပစ္စယော၊ သောမနဿံ ရာဂဿ၊ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿဿ၊ ဒေါမနဿံ ဒေါသဿ။ သုခါဒိ-ဃာတေန စ သပ္ပစ္စယာ ရာဂဒေါသာ ဟတာတိ အတိဒူရေ ဟောန္တီတိ။

အဒုက္ခမသုခနှိ ဒုက္ခာဘာဝေန အဒုက္ခံ၊ သုခါဘာဝေန အသုခံ။ ဧတေနေတ္ထ ဒုက္ခသုခပ္ပဋိပက္ခဘူတံ တတိယဝေဒနံ ဒီပေတိ၊ နဲ ဒုက္ခသုခါဘာဝမတ္တံ။ တတိယ-ဝေဒနာ နာမ အဒုက္ခမသုခါ၊ ဥပေက္ခာတိပိ ဝုစ္စတိ။ သာ ဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိပရီတာနု-ဘဝနလက္ခဏာ၊ မဇ္ဈတ္တရသာ၊ အဝိဘူတပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သုခနိရောဓပဒဋ္ဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိနှိ ဥပေက္ခာယ ဇနိတသတိပါရိသုဒ္ဓိ[၁]။ ဋ္ဌမသ္မိဉ္ဍိ ဈာနေ သုပရိသုဒ္ဓါ သတိ၊ ယာ စ တဿာ သတိယာ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ သာ ဥပေက္ခာယ ကတာ, နဲ အညေန။ တသ္မာ ဧတံ "ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိဘင်္ဂေပိ** ဝုတ္တံ "အယံ သတိ ဋ္ဌမာယ ဥပေက္ခာယ ဝိသဒါ ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓါ ပရိယောဒါတာ၊ တေန ဝုစ္စတိ 'ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ'တိ"[၂]။ ယာယ စ ဥပေက္ခာယ ဧတ္ထ သတိ ပါရိသုဒ္ဓိ ဟောတိ၊ သာ အတ္ထတော တတြ-မဇ္ဈတ္တတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နဲ ကေဝလဉ္ဇေတ္ထ တာယ သတိယေဝ ပရိသုဒ္ဓါ၊ အပိစ ခေါ သဗ္ဗေပိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ သတိသီသေန ပန ဒေသနာ ဝုတ္တာ။

၁-ဝေမေတဿာ (က) ၂-မ ၁-၃၇၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၂-၂၇၁-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ ကိန္တုဝိ အယံ ဥပေက္ခာ ဟေဋ္ဌာဝိ တီသု ဈာနေသု ဝိဇ္ဇတိ၊ ယထာ ပန ဒိဝါ သူရိယပ္ပဘာဘိဘဝါ သောမ္မဘာဝေန စ အတ္ထနော ဥပကာရကတ္တေန ဝါ သဘာဝါယ ရတ္တိယာ အလာဘာ ဒိဝါ ဝိဇ္ဇမာနာဝိ စန္ဒလေခါ အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ အပရိယောဒါတာ၊ ဧဝမယမ္ပိ တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစန္ဒလေခါဝိကက္ကာဒိ-ပစ္စနီကမမ္မတေဇာဘိဘဝါ သဘာဝါယ စ ဥပေက္ခာဝေဒနာရတ္တိယာ အပ္ပဋိ-လာဘာ ဝိဇ္ဇမာနာဝိ ပဌမာဒိဈာနဘေဒေသု အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ။ တဿာ စ အပရိသုဒ္ဓါယ ဒိဝါ အပရိသုဒ္ဓစန္ဒလေခါယ ပဘာ ဝိယ သဟဇာတာဝိ သတိအာဒယော အပရိသုဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တေသု ကေမ္ပိ "ဥပေက္ခာ-သတိပါရိသုဒ္ဓိ"တိ န ဝုတ္တံ။ ဇုဓ ပန ဝိတက္ကာဒိပစ္စနီကမမ္မတေဇာဘိဘဝါဘာဝါ သဘာဝါယ စ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာရတ္တိယာ ပဋိလာဘာ အယံ တတြ-မဇ္ဈတ္တုပေက္ခာစန္ဒလေခါ အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တဿာ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ပရိသုဒ္ဓစန္ဒ-လေခါယ ပဘာ ဝိယ သဟဇာတာဝိ သတိအာဒယော ပရိသုဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပရိယောဒါတာ။ တသ္မာ ဇုဒမေဝ "ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ"တိ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုဏ္ဍန္တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ စတုတ္ထံ၊ ဇုဒံ စတုတ္ထံ သမာပဇ္ဇတီတိဝိ စတုတ္ထံ။ **ဖဿော ဟောတီ**တိအာဒိသု ဖဿပဉ္စကေ တာဝ ဝေဒနာတိ ဥပေက္ခာ-ဝေဒနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဈာနပဉ္စကဇ္ဈာယိအင်္ဂကေသု ပန "ဥပေက္ခာ ဟောတိ ဥပေက္ခိဇ္ဈာယိံ ဟောတီ"တိ ဝုတ္တမေဝ။ သေသာနိ တတိယေ ပရိဟီနပဒါနိ ဇုမာဝိ ပရိဟီနာနေဝ။ ကောဋ္ဌာသဝါရေပိ **ဒုဝိဓံ ဈာန**န္တိ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာ-ဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ သဗ္ဗံ တတိယသဒိသမေဝါတိ။

စတုက္ကနယော နိဋ္ဌိတော။

ပဉ္စကနယ

၁၆၇။ ဇုဒါနိ **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ ပဉ္စကနယော အာရဒ္ဓေါ။ ကသ္မာတိ စေ၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယဝသေန စေဝ ဒေသနာဝိလာသေန စ။ သန္ဓိသိန္ဓ[1]ဒေဝပရိသာယ ကိရ ကေစ္စာနံ ဒေဝါနံ ဝိတက္ကော ဧဝ ဩဠာရိကတော ဥပဋ္ဌာသိ၊ ဝိစာရပီတိသုခစိတ္တေကဂ္ဂတာ သန္တတော။ တေသံ သပ္ပါယဝသေန သတ္ထာ စတုရင်္ဂိကံ အဝိတက္ကံ ဝိစာရမတ္တံ ဒုတိယဈာနံ နာမ ဘာဇေသိ။

၁-သန္ဓိပတိတ (က)

ကေစ္စာနံ ဝိစာရော ဩဋ္ဌာရိကတော ဥပဋ္ဌာသိ၊ ပီတိသုခစိတ္တေကဂ္ဂတာ သန္တတော။ တေသံ သပ္ပါယဝသေန တိဝင်္ဂိကံ တတိယဇ္ဈာနံ နာမ ဘာဇေသိ။ ကေစ္စာနံ ပီတိ ဩဋ္ဌာရိကတော ဥပဋ္ဌာသိ၊ သုခစိတ္တေကဂ္ဂတာ သန္တတော။ တေသံ သပ္ပါယဝသေန ဒုဝင်္ဂိကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ နာမ ဘာဇေသိ၊ ကေစ္စာနံ သုခံ ဩဋ္ဌာရိကတော ဥပဋ္ဌာသိ၊ ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာ သန္တတော။ တေသံ သပ္ပါယဝသေန ဒုဝင်္ဂိကံ ပဉ္ဇမဇ္ဈာနံ နာမ ဘာဇေသိ။ အယံ တာဝ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော။

ယဿာ ပန ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော[၁] နာမ ဟောတိ၊ သာ တထာဂတဿ သုဋ္ဌု ပဋိဝိဒ္ဓါ။ တသ္မာ ဥဏမဟတ္တတာယ ဒေသနာဝိဓာနေသု ကုသလော ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော သတ္ထာ ယံ ယံ အင်္ဂံ လဗ္ဘတိ၊ တဿ တဿ ဝသေန ယထာ ယထာ ဇုစ္ဆတိ၊ တထာ တထာ ဒေသနံ နိယာမေတီတိ သော ဇုဓ ပဉ္ဇင်္ဂိကံ ပဌမဇ္ဈာနံ ဘာဇေသိ၊ စတုရင်္ဂိကံ အဝိတက္ကံ ဝိစာရမတ္တံ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ဘာဇေသိ၊ တိဝင်္ဂိကံ တတိယဇ္ဈာနံ ဘာဇေသိ၊ ဒုဝင်္ဂိကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ဒုဝင်္ဂိကမေဝ ပဉ္ဇမဇ္ဈာနံ ဘာဇေသိ။ အယံ ဒေသနာဝိလာသော နာမ။

အပိစ ယေ ဘဂဝတာ "တယောမေ ဘိက္ခဝေ သမာဓီ[၂] သဝိတက္ကသဝိစာရော သမာဓိ, အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော သမာဓိ, အဝိတက္ကအဝိစာရော သမာဓီ"တိ[၃] သုတ္တန္တေ တယော သမာဓီ ဒေသိတာ။ တေသု ဟေဋ္ဌာ သဝိတက္ကသဝိစာရော သမာဓိ,အဝိတက္ကအဝိစာရော သမာဓိ စ ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿိတော၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော နဒဿိတော။ တံ ဒဿေတုမ္ပိ အယံ ပဉ္ဇကနယော အာရဒ္ဓေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ဒုတိယဇ္ဈာနနိဒ္ဒေသေ ဖဿာဒီသု ဝိတက္ကမတ္တံ ပရိဟာယတိ၊ ကောဋ္ဌာသဝါရေ စတုရင်္ဂိကံ ဈာနံ ဟောတိ၊ စတုရင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတီတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ သေသံ သဗ္ဗံ ပဌမဇ္ဈာနသဒိသမေဝ။ယာနိ စ စတုက္ကနယေ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထာနိ၊ တာနေဝ ဇုဓ တတိယစတုတ္ထပဉ္ဇမာနိ။ တေသံ အဓိဂမပဋိပါဋိဒီပနတ္ထံ အယံ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော—

ဧကော ကိရ အမစ္စပုတ္တော ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဇနပဒတော နဂရံ အာဂတော၊ သော ဧကဒိဝသမေဝ ရာဇာန် ဒိသ္ဝာ ပါနဗျသနေန သဗ္ဗံ ဝိဘဝဇာတံ နာသေသိ။ တံ ဧကဒိဝသံ သုရာမဒမတ္တံ နိစ္စောဋ္ဌံ ကတ္ဝာ

၁-ဒေသနာ ဝိလာသပ္ပတ္တာ(သျာ၊က) ၂-တယော သမာဓီ (ဒီ ၃-၁၈၄) ၃-ဒီ ၃-၁၈၄-ဝိဋ္ဌေ။

ဇိဏ္ဏကဋ္ဌသာရကမတ္တေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပါနာဂါရတော နိဟရိ˚သု၊ တမေနံ သက်ာရကူဋ္ဌေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တံ ဇေကော အဂ်ဝိဇ္ဇာပါဌကော ဒိသွာ "အယံ ပုရိသော မဟာဇနဿ အဝဿယော ဘဝိဿတိ၊ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော ဇသော"တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ မတ္တိကာယ နှာပေတွာ ထူလသာဋကယုဂံ နိဝါသာပေတွာ ပုန ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတွာ သုခုမေန ဒုကူလယုဂဋ္ဌေန အစ္ဆာဒေတွာ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ သုဘောဇနံ ဘောဇေတွာ "ဝံ နံ˚ ပရိစာရေယျာထာ"တိ ပရိစာရကေ ပဋိပါဒေတွာ၂ ပက္ကာမိ။ အထ နံ တေ သယနံ အာရောပေသုံ၊ ပါနာဂါရဂမနပဋိဗာဟနတ္ထဉ္စ နံ စတ္တာရော တာဝ ဇနာ စတူသု ဟတ္ထပါဒေသု ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ အဋ်ဌသု။ ဇေကော ပါဒေ ပရိမဇ္ဇိ၊ ဇေကော တာလဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ ဗိဇိ၊ ဇေကော ဝိဏံ ဝါဒယမာနော ဂါယန္တော နိသီဒိ။

သော သယနုပဂမနေန ဝိဂတကိလမထော ထောကံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဝုဋ္ဌိတော ဟတ္ထပါဒံနိပ္ပိဋ္ဌနံ အသဟမာနော "ကော မေ ဟတ္ထပါဒေ ဥပ္ပိဋ္ဌေတိ၊ အပဂစ္ဆထာ"တိ တဇ္ဇေသိ၊ တေ ကဝစနေနေဝ အပဂစ္ဆိ˚သု။ တတော ပုန ထောကံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဝုဋ္ဌိတော ပါဒပရိမဇ္ဇနံ အသဟမာနော "ကော မေ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇတိ၊ အပဂစ္ဆာ"တိ အာဟ၊ သောပိ ဇေဝစနေနေဝ အပဂစ္ဆိ။ ပုန ထောကံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဝုဋ္ဌိတော ဝါတဝုဋ္ဌိ ဝိယ[3] တာလဝဏ္ဏံ ဝါတံ အသဟန္တော "ကော သေ၊ အပဂစ္ဆတူ"တိ အာဟ၊ သောပိ ဇေဝစနေနေဝ အပဂစ္ဆိ။ ပုန ထောကံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဝုဋ္ဌိတော ကဏ္ဏသူလံ ဝိယ ဂိတဝါဒိတသဒ္ဒံ အသဟမာနော ဝိဏာဝါဒကံ တဇ္ဇေသိ၊ သောပိ ဇေဝစနေနေဝ အပဂစ္ဆိ။ အထေဝံ အနုက္ကမေန ပဟီနကိလမထုပ္ပိဋ္ဌနပရိမဇ္ဇနဝါတပဟာရဂိတဝါဒိတ-သဒ္ဒုပဒ္ဒဝေါ သုခံ သယိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ရညော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ရာဇာပိဿ မဟန္တံ ဇုဿရိယမဒါသိ၊ သော မဟာဇနဿ အဝဿယော ဇာတော။

တတ္ထ ပါနဗျသနေန ပါရိဇုညပ္ပတ္တော သော အမစ္စပုတ္တော ဝိယ အနေက-ဗျသနပါရိဇုညပ္ပတ္တော ဃရာဝါသဂတော၊ ကုလပုတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အဂ်ဝိဇ္ဇာ-ပါဌကော ပုရိသော ဝိယ တထာဂတော၊ တဿ ပုရိသဿ "အယံ မဟာဇနဿ အဝဿယော ဘဝိဿတိ၊ ပဋိဇဂ္ဂနံ အရဟတီ" တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ဝိယ တထာဂတဿ "အယံ မဟာဇနဿ အဝဿယော ဘဝိဿတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အရဟတိ ကုလပုတ္တော" တိ သန္နိဋ္ဌာနကရဏံ။

၁-ထေ နံ (က) ၂-ပဋိစ္ဆာဒေတွာ (သျာ၊ က) ၃-ဝါတဝုဋ္ဌိ˚ ဝိယ (?)

အထဿ အမစ္စပုတ္တဿ မတ္တိကာမတ္တေန နှာပနံ ဝိယ ကုလပုတ္တဿာပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပဋိလာဘော၊ အထဿ ထူလသာဋကနိဝါသနံ ဝိယ ဣမဿာပိ ဒဿိကွာပဒဿိတသိလဝတ္ထနိဝါသနံ၊ ပုန တဿ ဂန္ဓောဒကနှာပနံ ဝိယ ဣမဿာပိ ပါတိမောက္ခသံဝရာဒိသိလဂန္ဓောဒကနှာပနံ၊ ပုန တဿ သုခုမ-ဒုကူလယုဂဋ္ဋဆ္ဆာဒနံ ဝိယ ဣမဿာပိ ယထာဝုတ္တသိလဝိသုဒ္ဓိသမ္ပဒါသဓိတ-ဒုကူလဆ္ဆာဒနံ။

ဒုကူလဆ္ဆာဒိတဿ ပနဿ ပါသာဒါရောပနံ ဝိယ ဣမဿာပိ သိလဝိသုဒ္ဓိ-ဒုကူလဆ္ဆာဒိတဿ သမာဓိဘာဝနာပါသာဒါရောဟနံ[1]၊ တတော တဿ သုဘောဇနဘုဉ္ဇနံ ဝိယ ဣမဿာပိ သမာဓိဥပကာရကသတိသမ္ပဇညာဒိ-ဓမ္မာမတပရိဘုဉ္ဇနံ။

ဘုတ္တဘောဇနဿ ပန တဿ ပရိစာရကေဟိ သယနာရောပနံ ဝိယ ဣမဿာပိ ဝိတက္ကာဒိဟိ ဥပစာရဇ္ဈာနာရောပနံ၊ ပုန တဿ ပါနာဂါရ-ဂမနပဋိဗာဟနတ္ထံ ဟတ္ထပါဒပြိဋ္ဌနကပုရိသစတုက္ကံ ဝိယ ဣမဿာပိ ကာမ-သညာဘိမုခဂမနပဋိဗာဟနတ္ထံ အာရမ္မဏော စိတ္တုပ္ပါဒ္ဒနကော နေက္ခမ္မဝိတက္ကော၊ တဿ ပါဒပရိမဇ္ဇကပုရိသော ဝိယ ဣမဿာပိ အာရမ္မဏော စိတ္တာနုမဇ္ဇနကော ဝိစာရော၊ တဿ တာလဝဏ္ဏဝါတဒါယကော ဝိယ ဣမဿာပိ စေတသော သိတလဘာဝဒါယိကာ ပီတိ။

တဿ သောတာနုဂ္ဂဟကရော ဂန္ဓဗ္ဗပုရိသော ဝိယ ဣမဿာပိ စိတ္တာ-နုဂ္ဂါဟကံ သောမနဿံ၊ တဿ သယနုပဂမနေန ဝိဂတကိလမထဿ ထောကံ နိဒ္ဒုပဂမနံ ဝိယ ဣမဿာပိ ဥပစာရဇ္ဈာနသန္နိဿယေန ဝိဂတနိဝရဏ-ကိလမထဿ ပဌမဇ္ဈာနုပဂမနံ။

အထဿ နိဒ္ဒါယိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌိတဿ ဟတ္ထပါဒပြိဋ္ဌနာဿဟနေန ဟတ္ထပါဒပြိဋ္ဌ-ကာနံ သန္ဆဇ္ဇနံ, တေသဉ္စ အပဂမနေန ပုန ထောကံ နိဒ္ဒုပဂမနံ ဝိယ ဣမဿာပိ ပဌမဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌိတဿ စိတ္တုပ္ပါဒ္ဒကဝိတက္ကာဿဟနေန ဝိတက္က-ဒေါသဒဿနံ, ဝိတက္ကပ္ပဟာနာ စ ပုန အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဒုတိယဇ္ဈာနုပဂမနံ။

တတော တဿ ပုနပ္ပုနံ နိဒ္ဒါယိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌိတဿ ယထာဝုတ္တေန ကမေန ပါဒပရိမဇ္ဇနာဒိနံ အာသဟနေန ပဋိပါဋိယာ ပါဒပရိမဇ္ဇကာဒိနံ သန္ဆဇ္ဇနံ, တေသံ တေသဉ္စ အပဂမနေန ပုနပ္ပုနံ ထောကံ နိဒ္ဒုပဂမနံ ဝိယ ဣမဿာပိ ပုနပ္ပုနံ ဒုတိယာဒိဟိ စျာနေဟိ ဝုဋ္ဌိတဿ ယထာဝုတ္တဒေါသာနံ ဝိစာရာဒိနံ

၁-—ပါသာဒါရောပနံ (သျာ၊က)

အသဟနေန ပဋိပါဋိယာ ဝိစာရာဒိဒေါသဒဿနံ, တေသံ တေသဉ္ဉ ပဟာနာ ပုနပ္ပုနံ အဝိတက္ကအဝိစာရ နိပ္ပီတိက ပဟီနသောမနဿဇ္ဈာနုပဂမနံ။

တဿ ပန သယနာ ဝုဋ္ဌာယ ရညော သန္တိကံ ဂတဿ ဇ္ဈဿရိယပ္ပတ္တိ ဝိယ ဇ္ဈမဿာပိ ပဉ္ဇမဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌိတဿ ဝိပဿနာ မဂ္ဂံ ဥပဂတဿ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ။

တဿ ပတ္တိဿရိယဿ ဗဟူနံ ဇနာနံ အဝဿယဘာဝေါ ဝိယ ဇ္ဈမဿာပိ အရဟတ္တပ္ပတ္တဿ ဗဟူနံ အဝဿယဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တ္တောဝတာ ဟိ သေ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ နာမ ဟောတီတိ။

ပဉ္ဇကနယော နိဋ္ဌိတော။

တ္တောဝတာ စတုက္ကပဉ္ဇကနယဒ္ဒယဘေဒေါ သုဒ္ဓိကနဝကော နာမ ပကာ-သိတော ဟောတိ။ အတ္ထတော ပနေသ ပဉ္ဇကနယေ စတုက္ကနယဿ ပဝိဋ္ဌတ္တာ ဈာနပဉ္ဇကော ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဋိပဒါစတုက္က

၁၇၆-၁၈၀။ ဇ္ဈဒါနိ ယသ္မာ ဧတံ ဈာနံ နာမ ပဋိပဒါကမေန သိဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ တဿ ပဋိပဒါဘေဒံ ဒဿေတုံ **ပုန ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ အဿာတိ **ဒုက္ခပဋိပဒံ**။ ဒန္ဓာ အဘိညာ အဿာတိ **ဒန္ဓာဘိညံ**။ ဇ္ဈတိ ဒုက္ခပဋိပဒန္တိ ဝါ ဒန္ဓာဘိညန္တိ ဝါ ပထဝီ-ကသိဏန္တိ ဝါ တီဏိပိ ဈာနဿေဝ နာမာနိ။ **ဒုက္ခပဋိပဒံ ခိပ္ပါဘိညန္တိ**-အာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ ပဌမသမန္နာဟာရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ တဿ တဿ ဈာနဿ ဥပစာရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာဝ ပဝတ္တာ ဈာနဘာဝနာ "ပဋိပဒါ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဥပစာရတော ပန ပဋ္ဌာယ ယာဝ အပ္ပနာ၊ တာဝ ပဝတ္တာ ပညာ "အဘိညာ"တိ ဝုစ္စတိ။ သာ ပနေသာ ပဋိပဒါ ဧကစ္စဿ ဒုက္ခာ ဟောတိ၊ နီဝရဏာဒိ-ပစ္စနီကဓမ္မသမုဒါစာရဂဟနတာယ ကိစ္ဆာ၊ အသုခသေဝနာတိ အတ္ထော။ ဧကစ္စဿ တဒဘာဝေန သုခါ။ အဘိညာပိ ဧကစ္စဿ ဒန္ဓာ ဟောတိ မန္ဒာ အသီဃပ္ပဝတ္တိ[၁]၊ ဧကစ္စဿ ခိပ္ပါ အမန္ဒာ သီဃပ္ပဝတ္တိ[၂]။ တသ္မာ ယော အာဒိတော ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော ဒုက္ခေန သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန ကိလမန္တော

၁-အသီဃပ္ပဝတ္တိနီ (သီ)　　၂-သီဃပ္ပဝတ္တိနီ (သီ)

ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ တဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ နာမ ဟောတိ။ ယော ပန ဝိက္ခမ္ဘိတ-
ကိလေသော အပ္ပနာပရိဝါသံ ဝသန္တော စိရေန အဂ််ပါတုဘာဝံ ပါပုဏာတိ၊
တဿ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ။ ယော ခိပ္ပံ အဂ််ပါတုဘာဝံ ပါပုဏာတိ၊
တဿ ခိပ္ပါဘိညာ နာမ ဟောတိ။ ယော ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော သုခေန
အကိလမန္တော ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ တဿ သုခါ ပဋိပဒါ နာမ ဟောတိ။

တတ္ထ ယာနိ သပ္ပါယာသပ္ပါယာနိ စ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒါဒိနိ ပုဗ္ဗကိစ္စာနိ
စ အပ္ပနာကောသလ္လာနိ စ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** စိတ္တဘာဝနာနိဒ္ဒေသေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။
တေသု ယော အသပ္ပါယသေဝီ ဟောတိ၊ တဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာ စ
အဘိညာ ဟောတိ၊ သပ္ပါယသေဝိနော သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါ စ အဘိညာ။
ယော ပန ပုဗ္ဗဘာဂေ အသပ္ပါယံ သေဝိတ္ဝာ အပရဘာဂေ သပ္ပါယသေဝီ
ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝါ သပ္ပါယံ သေဝိတ္ဝာ အပရဘာဂေ အသပ္ပါယ-
သေဝီ၊ တဿ ဝေါမိဿကတာ[1] ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ ပလိဗောဓုပစ္ဆေဒါဒိကံ
ပုဗ္ဗကိစ္စံ အသမ္ပာဒေတ္ဝာ ဘာဝနံ အနုယုတ္တဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဟောတိ၊
ဝိပရိယာယေန သုခါ။ အပ္ပနာကောသလ္လာနိ ပန အသမ္ပာဒေန္တဿ ဒန္ဓာ
အဘိညာ ဟောတိ၊ သမ္ပာဒေန္တဿ ခိပ္ပါ။

အဝိစ တက္ကာအဝိဇ္ဇာဝသေန သမထဝိပဿနာကတာဓိကာရဝသေန စာဝိ
ဇေတာသံ ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တက္ကာဘိဘူတဿ ဟိ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ
ဟောတိ၊ အနဘိဘူတဿ သုခါ။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတဿ စ ဒန္ဓာ အဘိညာ
ဟောတိ၊ အနဘိဘူတဿ ခိပ္ပါ။ ယော စ သမထေ အကတာဓိကာရော၊
တဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဟောတိ၊ ကတာဓိကာရဿ သုခါ။ ယော ပန
ဝိပဿနာယ အကတာဓိကာရော ဟောတိ၊ တဿ ဒန္ဓာ အဘိညာ ဟောတိ၊
ကတာဓိကာရဿ ခိပ္ပါ။

ကိလေသိန္ဒြိယဝသေန စာဝိ ဇေတာသံ ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တိဗ္ဗ-
ကိလေသဿ ဟိ မုဒိန္ဒြိယဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဟောတိ ဒန္ဓာ စ အဘိညာ၊
တိက္ခိန္ဒြိယဿ ပန ခိပ္ပါ အဘိညာ။ မန္ဒကိလေသဿ စ မုဒိန္ဒြိယဿ သုခါ ပဋိ-
ပဒါ ဟောတိ ဒန္ဓာ စ အဘိညာ၊ တိက္ခိန္ဒြိယဿ ပန ခိပ္ပါ အဘိညာတိ။

ဣတိ ဣမာသု ပဋိပဒါအဘိညာသု ယော ပုဂ္ဂလော ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ
ဒန္ဓာယ အဘိညာယ စ္ဆာနံ ပါပုဏာတိ၊ တဿ တံ စ္ဆာနံ "ဒုက္ခပဋိပဒံ
ဒန္ဓာဘိညာ"နွှိ ဝုစ္စတိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁-ဝေါမိဿတာ (သျာ၊ က)

တတ္ထ ''တဒနုဓမ္မတာ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ဋ္ဌိတိဘာဂိနီ ပညာ''တိ ဧဝံ ဝုတ္တ-သတိယာ ဝါ တံတံဈာနနိကန္တိယာ ဝါ ဝိက္ခမ္ဘနေ ပဋိပဒါ, တံတံဈာန-ပစ္စယုပ္ပန္နသ အပ္ပနာယ ပရိဝါသေ အဘိညာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အာဂမန-ဝသေနာပိ စ ပဋိပဒါ အဘိညာ ဟောန္တိယေဝ။ ဒုက္ခပဋိပဒဋ္ဌိ ဒန္ဓာဘိညံ ပဌမဈာနံ ပတ္ဝာ ပဝတ္တံ ဒုတိယမ္ပိ တာဒိသမေဝ ဟောတိ။ တတိယစတုတ္ထေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယထာ စ စတုက္ကနယေ၊ ဧဝံ ပဉ္စကနယေပိ ပဋိပဒါဝသေန စတုဓာ ဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ ပဋိပဒါဝသေနဂိ စတ္တာရော နဝကာ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ။ တေသု ပါဋိတော ဆတ္တိံသ စိတ္တာနိ၊ အတ္ထတော ပန ပဉ္စကနယေ စတုက္ကနယသ ပဝိဋ္ဌတ္တာ ဗိသတိမေဝ ဘဝန္တိ တိ။

ပဋိပဒါစတုက္ကံ။

အာရမ္မဏစတုက္က

၁၀၁။ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဧတံ ဈာနံ နာမ ယထာ ပဋိပဒါဘေဒေန၊ ဧဝံ အာရမ္မဏဘေဒေနာပိ စတုဗ္ဗိဓံ ဟောတိ။ တသ္မာသ တံ ပဘေဒံ ဒသ္သေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမ္မဏန္တိ**-အာဒိသု ယံ အပ္ပဂုဏံ ဟောတိ၊ ဥပရိဈာနသ ပစ္စယော ဘဝိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဣဒံ **ပရိတ္တံ နာမ**။ ယံ ပန အဝမ္ပိတေ သုပ္ပမတ္တေ ဝါ သရာဝမတ္တေ ဝါ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တံ၊ တံ ပရိတ္တံ အာရမ္မဏံ အသသာတိ **ပရိတ္တာရမ္မဏံ**။ ယံ ပဂုဏံ သုဘာဝိတံ၊ ဥပရိဈာနသ ပစ္စယော ဘဝိတုံ သက္ကောတိ၊ ဣဒံ **အပ္ပမာဏံ** နာမ။ ယံ ဝိပုလေ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တံ၊ တံ ဝုမ္ပိပ္ပမာဏတ္တာ အပ္ပမာဏံ အာရမ္မဏံ အသသာတိ **အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ**။ ဝုတ္တလက္ခဏေါမိသကတာယ ပန ဝေါမိ-သကနယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ အာရမ္မဏဝသေနဂိ စတ္တာရော နဝကာ ဝုတ္တာ ဟောန္တိ၊ စိတ္တဂဏနာပေတ္ထ ပုရိမသဒိသာ ဧဝါတိ။

အာရမ္မဏစတုက္ကံ။

အာရမ္မဏပဋိပဒါမိသက

၁၀၆။ ဣဒါနိ အာရမ္မဏပဋိပဒါမိသကံ သောဠသက္ခတ္တုံကနယံ ဒသ္သေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ပဌမနယေ

၁-အဘိ ၂-၃၄၃-ပိဋ္ဌေ။

ဝုတ္တဏ္ဍာနံ ဒုက္ခပဋိပဒတ္တာ ဒန္ဓာဘိညတ္တာ ပရိတ္တတ္တာ ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တာတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ **ဟီနံ**။ သောဋ္ဌသမနယေ ဝုတ္တဏ္ဍာနံ သုခပဋိ-ပဒတ္တာ ခိပ္ပါဘိညတ္တာ အပ္ပမာဏတ္တာ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတ္တာတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ **ပဏီတံ**။ သေသေသု စုဒ္ဒသသု ဧကေန ဒ္ဝီဟိ တီဟိ စ ကာရဏေဟိ ဟီနပ္ပဏီတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကသ္မာ ပနာယံ နယော ဒေသိတောတိ? ဈာနုပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ။ သမ္မာ-သမ္မုဒ္ဓေန ဟိ ပထဝီကသိဏေ သုဒ္ဓိကဏ္ဍာနံ စတုက္ကနယဝသေန ပဉ္ဇကနယဝသေန စ ဒဿိတံ၊ တထာ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၊ တထာ သုဒ္ဓိကာရမ္မဏံ။ တတ္ထ ယာ ဒေဝတာ ပထဝီကသိဏေ သုဒ္ဓိကဏ္ဍာနံ စတုက္ကနယဝသေန ဒေသိယမာနံ ဗုဇ္ဈိတုံ သက္ကောန္တိ၊ တာသံ သပ္ပါယဝသေန သုဒ္ဓိကဏ္ဍာနေ စတုက္ကနယော ဒေသိတော။ ယာ ပဉ္ဇကနယဝသေန ဒေသိယမာနံ ဗုဇ္ဈိတုံ သက္ကောန္တိ၊ တာသံ သပ္ပါယဝသေန ပဉ္ဇကနယော။ ယာ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယ သုဒ္ဓိကာရမ္မဏေ စတုက္ကနယဝသေန ဒေသိယမာနံ ဗုဇ္ဈိတုံ သက္ကောန္တိ၊ တာသံ သပ္ပါယဝသေန သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယ သုဒ္ဓိကာရမ္မဏေ စတုက္ကနယော ဒေသိတော။ ယာ ပဉ္ဇကနယဝသေန ဒေသိယမာနံ ဗုဇ္ဈိတုံ သက္ကောန္တိ၊ တာသံ သပ္ပါယဝသေန ပဉ္ဇကနယော။ ဣတိ ဟေဋ္ဌာ ပုဂ္ဂလဏ္ဍာသယဝသေန ဒေသနာ ကတာ။

ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော စေသ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒေါ ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇ-ဝိသဒဉ္ဉဏော ဓမ္မာနံ ယာထာဝသရသလက္ခဏဿ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဓမ္မပညတ္တိ-ကုသလတာယ ယော ယော နယော လဗ္ဘတိ၊ တဿ တဿ ဝသေန ဒေသနံ နိယာမေတုံ သက္ကောတိ။ တသ္မာ ဣမာယ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တိယာပိ တေန ဧသော ပထဝီကသိဏေ သုဒ္ဓိကစတုက္ကနယာဒိဝသေန ဒေသနာ ကတာ။

ယသ္မာ ပန ယေ ကေစိ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေန္တိ နာမ၊ နေ အာရမ္မဏပဋိပဒါဟိ ဝိနာ ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောန္တိ၊ တသ္မာ နိယမတော ဈာနုပ္ပတ္တိကာရဏတ္တာ အယံ သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကနယော ကထိတော။

ဧတ္တောဝတာ သုဒ္ဓိကနဝကော, စတ္တာရော ပဋိပဒါနဝကာ, စတ္တာရော အာရမ္မဏနဝကာ, ဣမေ စ သောဋ္ဌသ နဝကာတိ ပဉ္ဇဝီသတိ နဝကာ ကထိတာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဧကေကသ္မိံ နဝကေ စတုက္ကပဉ္ဇကဝသေန ဒ္ဝေ ဒ္ဝေ နယာတိ ပညာသ နယာ။ တတ္ထ ပဉ္ဇဝီသတိယာ စတုက္ကနယေသု သတံ၊ ပဉ္ဇကနယေသု ပဉ္ဇဝီသသတန္တိ ပါဌတော ပဉ္ဇဝီသာဓိကာနိ ဒ္ဝေ ဈာနစိတ္တသတာနိ ဟောန္တိ။ ပဉ္ဇကနယေ ပန စတုက္ကနယဿ ပဝိဋ္ဌတ္တာ အတ္ထတော ပဉ္ဇဝီသာဓိကမေဝ

စိတ္တသတံ ဟောတိ။ ယာနိ စေတာနိ ပါဌေ ပဉ္စဝီသာဓိကာနိ ဒွေ စိတ္တသတာနိ၊ တေသု ဧကေကဿ နိဒ္ဒေသေ ဓမ္မဝဝတ္ထာနာဒယော တယော တယော မဟာဝါရာ ဟောန္တိ၊ တေ ပန တတ္ထ တတ္ထ နယမတ္တမေဝ ဒဿေတွာ သံခိတ္တာတိ။

ပထဝီကသိဏံ။

၂၀၃။ ဣဒါနိ ယသ္မာ အာပေါကသိဏာဒီသုပိ ဧတာနိ ဈာနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ ဒဿနတ္ထံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တေသု သဗ္ဗော ပါဋိနယော စ အတ္ထဝိဘာဝနာ စ စိတ္တဂဏနာ စ ဝါရ-သခ်ေပေါ စ ပထဝီကသိဏေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဘာဝနာနယော ပန ·ကသိဏပရိကမ္မံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗော **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ပကာသိတော-ယေဝ။ **မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တေ** ပန ဒသကသိဏာနိ ဝုတ္တာနိ။ တေသု ဝိညာဏကသိဏံ အာကာသေ ပဝတ္တိတမဟဂ္ဂတဝိညာဏမ္ပိ တတ္ထ ပရိကမ္မံ ကတွာ နိဗ္ဗတ္တာ ဝိညာဏဥာယတနသမာပတ္တိပိ ဟောတီတိ သဗ္ဗပ္ပကာရေန အာရုပ္ပဒေသနမေဝ ဘဇတိ။ တသ္မာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ န ကထိတံ။

အာကာသကသိဏန္တိ ပန ကသိဏုဂ္ဃါဋိမမာကာသမ္ပိ, တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္တကုန္ဓာပိ, ဘိတ္တိစ္ဆိဒ္ဒါဒီသု အညတရသ္မိံ ဂဟေတဗ္ဗနိမိတ္တ[၂]ပရိစ္ဆေဒါ-ကာသမ္ပိ, တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပန္နံ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနမ္ပိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ ပုရိမနယော အာရုပ္ပဒေသနံ ဘဇတိ၊ ပစ္ဆိမနယော ရူပါဝစရဒေသနံ။ ဣတိ မိဿကတ္တာ ဣမံ ရူပါဝစရဒေသနံ န အာရုဠ္ဠံ၊ ပရိစ္ဆေဒါကာသေ နိဗ္ဗတ္တဇ္ဈာနံ ပန ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ပန စတုက္က-ပဉ္စကဇ္ဈာနမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အရူပဇ္ဈာနံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ကသိဏုဂ္ဃါဋနဿ အလာဘတော။ တဉ္ဍိ ပုနပ္ပုနံ ဥဂ္ဃါဋိယမာနမ္ပိ အာကာသမေဝ ဟောတီတိ န တတ္ထ ကသိဏုဂ္ဃါဋနံ လဗ္ဘတိ။ တသ္မာ တတ္ထုပ္ပန္နံ ဈာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ၊ အဘိညာပါဒကံ ဟောတိ၊ ဝိပဿနာပါဒကံ ဟောတိ၊ နိရောဓပါဒကံ န ဟောတိ၊ အနုပုဗ္ဗနိရောဓော ပနေတ္ထ ယာဝ ပဉ္စမဇ္ဈာနာ လဗ္ဘတိ၊ ဝဋ္ဌပါဒကံ ဟောတိယေဝ။ ယထာ စေတံ၊ ဧဝံ ပုရိမကသိဏေသု ဥပ္ပန္နံ ဈာနမ္ပိ။ နိရောဓ-ပါဒကဘာဝေါ ပနေတ္ထ ဝိသေသော။ သေသမေတ္ထ အာကာသကသိဏေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝုတ္တမေဝ။

၁-မ ၂-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဂဟေတဗ္ဗနိမိတ္တေ (သီ)

"ကောဝိ ဟုတ္ဝာ ဗဟုဓာ ဟောတီ"တိအာဒိနယံ ပန ဝိကုဗ္ဗနံ ဇနေန္တေန ပုရိမေသု အင်္ဂသု ကသိဏေသု အင်္ဂ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ကသိဏာနုလောမတော ကသိဏပဋိလောမတော ကသိဏာနုလောမပဋိလောမတော ဈာနာနုလောမတော ဈာနပဋိလောမတော ဈာနာနုလောမပဋိလောမတော ဈာနက္ခန္ဓိကတော ကသိဏက္ခန္ဓိကတော ဈာနကသိဏက္ခန္ဓိကတော အင်္ဂသင်္ခိတ္တကတော အာရမ္မဏသင်္ခိတ္တကတော အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ခိတ္တကတော အင်္ဂဝဝတ္ထာနတော အာရမ္မဏဝဝတ္ထာနတောတိ ဇုမေဟိ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ စိတ္တံ ပရိဒမေတမ္ဗံ။ တေသံ ဝိတ္ထာရကထာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝုတ္တာယေဝ။

ဧဝံ ပန စုဒ္ဒသဟာကံ်ာရေဟိ စိတ္တံ အပရိဒမေတ္ဝာ ပုဗ္ဗေ အဘာဝိတဘာဝနော အာဒိကမ္မိကော ယောဂါဝစရော ဇုဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ သမ္ပာဒေသိတိတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာဒိကမ္မိကဿ ဟိ ကသိဏပရိကမ္မမ္မိ ဘာရော၊ သတေသု သဟဿေသု ဝါ ဧကော၀ သက္ကောတိ။ ကတကသိဏပရိကမ္မဿ နိမိတ္တုပ္ပါဒနံ ဘာရော၊ သတေသု သဟဿေသု ဝါ ဧကော၀ သက္ကောတိ။ ဥပ္ပန္နေ နိမိတ္တေ တံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အပ္ပနာမိဂမော ဘာရော၊ သတေသု သဟဿေသု ဝါ ဧကော၀ သက္ကောတိ။ အမိဂတပုဂ္ဂလဿ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ စိတ္တုပရိဒမနံ ဘာရော၊ သတေသု သဟဿေသု ဝါ ဧကော၀ သက္ကောတိ။ စုဒ္ဒသဟာကာရေဟိ ပရိဒမိတစိတ္တဿပိ ဇုဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ နာမ ဘာရော၊ သတေသု သဟဿေသု ဝါ ဧကော၀ သက္ကောတိ။ ဝိကုဗ္ဗနပုဂ္ဂလဿပိ ခိပ္ပနိသန္တိဘာ၀ေါ နာမ ဘာရော၊ သတေသု သဟဿေသု ဝါ ဧကော၀ ခိပ္ပနိသန္တိ ဟောတိ။ ထေရမ္ဗတ္ထလေ **မဟာရောဟနဂုတ္တဇ္ဈေရဿ** ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ အာဂတေသု တိံသမတ္တေသု ဇုဒ္ဓိမန္တသဟဿေသု ဥပဿမ္ဗဒါယ အင်္ဂ၀သိကော **ရက္ခိတဇ္ဈေရော ဝိယ**။ သမ္ဗံ ဝတ္ထု၊ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝိတ္ထာရိတမေ၀ါတိ။

ကသိဏကထာ။

အဘိဘာယတနကထာ

၂၀၄။ ဧဝံ အင်္ဂသု ကသိဏေသု ရူပါ၀စရကုသလံ နိဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဇ့ဒါနိ ယသ္မာ သမာနေဝိ အာရမ္မဏေ ဘာ၀နာယ အသမာနံ[1] ဇုမေသု အင်္ဂသု ကသိဏေသု အညမ္မိ အဘိဘာယတနသဒ္ဒါတံ ရူပါ၀စရကုသလံ ပ၀တ္တတိ၊

၁-အသမာနတာယ (သီ)၊ အသမာနတ္တာ (သျာ)

တသ္မာ တံ ဒသေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ**တိ အလာဘိတာယ ဝါ အနတ္ထိကတာယ ဝါ အဇ္ဈတ္တရူပေ ပရိကမ္မသညာဝိရဟိတော။ **ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ**တိ ဗဟိဒ္ဓါ အဌသု ကသိဏေသု ကတပရိကမ္မတာယ ပရိကမ္မဝသေန စေဝ အပ္ပနာဝသေန စ တာနိ ဗဟိဒ္ဓါ အဌသု ကသိဏေသု ရူပါနိ ပဿတိ။ **ပရိတ္တာနီ**တိ အဝမိုတာနိ။ **တာနိ အဘိဘုယျာ**တိ ယထာ နာမ သမ္ပန္နဂဟဏိကော ကဋ္ဌစ္ဆုမတ္တံ ဘတ္တံ လဘိတ္ဝာ "ကိံ ဧတ္ထ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ အတ္ထီ"တိ သင်္ကမိုတ္ဝာ ဧကကဗဋ္ဌမေဝ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝ ဉာဏုတ္တရိကော ပုဂ္ဂလော ဝိသဒဉာဏော "ကိမေတ္ထ ပရိတ္တကေ အာရမ္မဏေ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ နာယံ မမ ဘာရော"တိ တာနိ ရူပါနိ အဘိဘဝိတ္ဝာ သမာပဇ္ဇတိ၊ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝေတ္ထ အပ္ပနံ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ အတ္ထော။ **ဇာနာမိ ပဿာမီ**တိ ဣမိနာ ပနဿ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ကထိတော၊ **အာဂမဌကထာသု** ပန ဝုတ္တံ "ဣမိနာဿ ပန အာဘောဂေါ ကထိတော၊ သော စ ခေါ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿ၊ န အန္တောသမာပတ္တိ-ယ"န္တိ။

အပ္ပမာဏာနီတိ ဝမိုတပ္ပမာဏာနိ။ **အဘိဘုယျာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယထာ မဟဋ္ဌသော ပုရိသော ဧကံ ဘတ္တဝမိုတကံ လဘိတ္ဝာ "အညာပိ ဟောတု၊ ကိမေသာ မယ္ဟံ ကရိဿတီ"တိ တံ န မဟန္တတော ပဿတိ၊ ဧဝမေဝ ဉာဏုတ္တရော ပုဂ္ဂလော ဝိသဒဉာဏော "ကိမေတ္ထ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ န ဣဒံ အပ္ပမာဏံ၊ န မယ္ဟံ စိတ္တေကဂ္ဂတာကရဏေ ဘာရော အတ္ထီ"တိ တာနိ အဘိ-ဘဝိတ္ဝာ သမာပဇ္ဇတိ၊ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝေတ္ထ အပ္ပနံ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ အတ္ထော။

"ပရိတ္တံ ပရိတ္တာရမ္မဏံ အပ္ပမာဏံ ပရိတ္တာရမ္မဏ"န္တိ ဣဓ ပရိတ္တာနီတိ အာဂတတ္တာ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတာ န ဂဟိတာ၊ ပရတော အပ္ပမာဏာနီတိ အာဂတတ္တာ ပရိတ္တာရမ္မဏတာ။ **အဌကထာယံ** ပန ဝုတ္တံ "ဣမသ္မိံ ဌာနေ စတ္တာရိ စတ္တာရိ အာရမ္မဏာနိ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဒွေ ဒွေဝ ဂဟိတာနိ၊ ကိံ ကာရဏာ? စတူသု ဟိ ဂဟိတေသု ဒေသနာ သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကာ ဟောတိ၊ သတ္ထာရာ စ ဟေဋ္ဌာ သောဋ္ဌသက္ခတ္တုကာ ဒေသနာ ကိလဉ္ဇမှိ တိလေ ပတ္ထရန္တေန ဝိယ ဝိတ္ထာရတော ကထိတာ၊ တဿ ဣမသ္မိံ ဌာနေ အဌက္ခတ္တုကံ ဒေသနံ ကာတုံ အဇ္ဈာသယော၊ တသ္မာ ဒွေ ဒွေယေဝ ဂဟိတာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနီ"တိ။

သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ ပရိသုဒ္ဓါပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏာနိ။ ပရိသုဒ္ဓါနိ ဟိ နီလာဒိနိ သုဝဏ္ဏာနိ, အပရိသုဒ္ဓါနိ စ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိတိ[1] ဣဓ အဓိပ္ပေတာနိ။ **အာဂမဋ္ဌကထာသု** ပန "သုဝဏ္ဏာနိ ဝါ ဟောန္တု၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ ဝါ ပရိတ္တာအပုမာဏဝသေနေဝ ဣမာနိ အဘိဘာယတနာနိ ဒေသိတာနီ"တိ ဝုတ္တံ။ ဣမေသု ပန စတူသု ပရိတ္တံ ဝိတက္ကစရိတဝသေန အာဂတံ၊ အပုမာဏံ မောဟစရိတဝသေန။ သုဝဏ္ဏံ ဒေါသစရိတဝသေန၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ရာဂစရိတဝသေန။ ဧတေသဉ္စိ ဧတာနိ သပ္ပါယာနိ၊ သာ စ တေသံ သပ္ပါယတာ ဝိတ္ထာရတော **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** စရိယနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာ။

ကသ္မာ ပန ယထာ သုတ္တန္တေ "အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနီ"တိအာဒိ[2] ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ အဝတ္ဝာ ဣဓ စတူသုပိ အဘိဘာ-ယတနေသု အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိတာဝ ဝုတ္တာတိ? အဇ္ဈတ္တရူပါနံ အနဘိ-ဘဝနိယတော။ တတ္ထ ဝါ ဟိ ဣဓ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါရူပါနေဝ အဘိဘဝိတဗ္ဗာနိ။ တသ္မာ တာနိ နိယမတော ဝတ္တဗ္ဗာနိတိ တတြပိ ဣဓပိ ဝုတ္တာနိ။ ''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ''တိ ဣဒံ ပန သတ္ထု ဒေသနာဝိလာသမတ္တမေဝ။ အယံ တာဝ စတူသု အဘိဘာယတနေသု အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။ သုဒ္ဓိကနယပဋိပဒါဘေဒေါ ပနေတ္ထ ပထဝီကသိဏော ဝုတ္တနယေနေဝ ဧကေကသ္မိံ အဘိဘာယတနေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလဉ္ဧတ္ထ အာရမ္မဏစတုက္ကံ အာရမ္မဏဒုကံ ဟောတိ၊ သောဠသကဒ္ဝတ္တုကဉ္စ အင်္ဂကဒ္ဝတ္တုကံ။ သေသံ တာဒိသမေဝ။ ဧဝမေတ္ထ ဧကေကသ္မိံ အဘိဘာယတနေ ဧကော သုဒ္ဓိကနဝကော, စတ္တာရော ပဋိပဒါနဝကာ, ဒ္ဝေ အာရမ္မဏနဝကာ, အာရမ္မဏပဋိပဒါမိဿကေ အင်္ဂ နဝကာတိ ပန္နရသ နဝကာတိ စတူသုပိ အဘိဘာယတနေသု သမသင်္ဂိ နဝကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၄၆။ ပဉ္စမအဘိဘာယတနာဒီသု **နီလာနီ**တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန ဝုတ္တံ။ **နီလဝဏ္ဏာနီ**တိ ဝဏ္ဏဝသေန။ **နီလနိဒ္ဒေသနာနီ**တိ နိဒ္ဒေသနဝသေန။ အပညာယမာနဝိဝရာနိ အသမ္ဖိန္နဝဏ္ဏာနိ ကေနိလာနေဝ ဟုတ္ဝာ ဒိဿန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နီလနိဘာသာနီ**တိ ဣဒံ ပန သြဘာသနဝသေန ဝုတ္တံ၊ နီလော-ဘာသာနိ နီလပ္ပဘာယုတ္တာနိတိ အတ္ထော။ ဧတေန နေသံ သုဝိသုဒ္ဓတံ ဒဿေတိ။ သုဝိသုဒ္ဓဝဏ္ဏဝသေန ဟိ ဣမာနိ စတ္တာရိ အဘိဘာယတနာနိ ဝုတ္တာနိ။ **ဝိတာနီ**တိအာဒီသုပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ''နီလကသိဏံ ဥဂ္ဂဏှန္တော နီလသ္မိံ နိမိတ္တံ ဂဏှာတိ၊ ပုပ္ဖသ္မိံ ဝါ ဝတ္ထသ္မိံ ဝါ ဝဏ္ဏဓာတုယာ

၁-နီလာဒီနိ အဓိပ္ပေတသုဒ္ဓါနိ စ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိတိ (က)
၂-ဒီ ၂-၉၂၊ မ ၂-၂၀၅၊ အံ ၃-၁ ၂၅-ပိဋ္ဌေသု။

ဝါ''တိအာဒိကံ ပနေတ္ထ ကသိဏကရဏဉ္ဇ ပရိကမ္မဉ္ဇ အပ္ပနာဝိဓာနဉ္ဇ သဗ္ဗံ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝိတ္ထာရတော ပုတ္တမေဝ။ ယထာ စ ပထဝီကသိဏေ၊ ဧဝမေတ္ထ ဧကေကသ္မိံ အဘိဘာယတနေ ပဉ္ဇဝီသတိ ပဉ္ဇဝီသတိ နဝကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဘိဘာယတနကထာ။

ဝိမောက္ခကထာ

၂၄၈။ ဣဒါနိ ယသ္မာ ဣဒံ ရူပါဝစရကုသလံ နာမ နကေဝလံ အာရမ္မဏ-သခ်ါတာနံ အာယတနာနံ အဘိဘဝနတော အဘိဘာယတနဝသေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အထ ခေါ ဝိမောက္ခဝသေနပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တမ္ပိ နယံ ဒဿေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။

ကေနဋ္ဌေန ပန ဝိမောက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ? အဓိမုစ္စနဋ္ဌေန။ ကော အယံ အဓိမုစ္စနဋ္ဌော နာမ? ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ စ သုဋ္ဌု ဝိမုစ္စနဋ္ဌော, အာရမ္မဏေ စ အဘိရတိဝသေန သုဋ္ဌု ဝိမုစ္စနဋ္ဌော[၁] ပိတုအကေ် ဝိဿဋ္ဌအဂ်ပစ္စဂ်ဿ ဒါရကဿ သယနံ ဝိယ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန နိရာသက်တာယ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံလက္ခဏဉ္ဇိ ဝိမောက္ခဘာဝပ္ပတ္တံ ရူပါဝစရကုသလံ ဒဿေတုံ အယံ နယော အာရဒ္ဓေါ။

တတ္ထ **ရူပီ**တိ အဇ္ဈတ္တံ ကေသာဒီသု ဥပ္ပါဒိတံ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ၊ တဒဿတ္ထီတိ ရူပီ။ အဇ္ဈတ္တဉ္ဇိ နီလပရိကမ္မံ ကရောန္တော ကေသေ ဝါ ပိတ္တေ ဝါ အက္ခိတာရကာယ ဝါ ကရောတိ။ ပီတပရိကမ္မံ ကရောန္တော မေဒေ ဝါ ဆဝိယာ ဝါ အက္ခီနံ ပီတဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ လောဟိတပရိကမ္မံ ကရောန္တော မံသေ ဝါ လောဟိတေ ဝါ ဇိဝှါယ ဝါ ဟတ္ထတလပါဒတလေသု ဝါ အက္ခီနံ ရတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ ဩဒါတပရိကမ္မံ ကရောန္တော အဋ္ဌိမှိ ဝါ ဒန္တေ ဝါ နခေ ဝါ အက္ခီနံ သေတဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ ဧဝံ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နဇ္ဈာနသမဂ်ိနံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ရူပါနိ ပဿတီ**တိ ဗဟိဒ္ဓါပိ နီလကသိဏာဒိရူပါနိ ဈာနစက္ခုနာ ပဿတိ။ ဣမိနာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထုကေသု ကသိဏေသု ဈာနပဋိလာဘော ဒဿိတော။

၁-အဓိမုစ္စနဋ္ဌော (သီ)

အဏ္ဍဇံ အရူပသညီဘိ အဏ္ဍဇဲ နှ ရူပသညီ၊ အတ္တနော ကေသာဒိသု အနုပ္ပဒ်ိဒ်တရူပ၊်ဝစရဏ္ဍာနောတိ အတ္ထော။ ဤမိနာ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါဝ ပဋိလဒ္ဓဈာနဘာ ဒဿိတာ။

သုဘန္တိ ဤမိနာ သုဝိသုဒ္ဓေသု နီလာဒိသု ဝဏ္ဏကသိ်ဏေသု ဈာနာနိ ဒဿိတာနိ။ ဟတ္ထ ကိန္တ္ဝေ အန္တောအပ္ပနာယ 'သုဘ'န္တိ အာဘောဂေါ နတ္ထိ၊ ယော ပန သုဝိသုဒ္ဓ သုဘကသိဏဲ အာရမ္မဏဲ ကတ္ဝာ ဝိဟရတိ၊ သော ယသ္မာ သုဘန္တိ။ပ။ ပဌမံ ဈာန ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဘယာ ဒုတိယာဒီနိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဒေသနာ ကတာ။ **ပဋိသန္ဓိဒါမဂ္ဂေ** ပန ''ကထံ 'သုဘ'မန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ ဝိမောက္ခော? ဤမ ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ။ပ။ ဝိဟရတိ၊ မေတ္တာယ ဘာဝိတတ္တာ သတ္တာ အပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ။ပ။ ဝိဟရတိ၊ ဥပေက္ခာယ ဘာဝိတတ္တာ သတ္တာ အပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ 'သုဘ'မန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ ဝိမောက္ခော''တိ ဝုတ္တံ။ ဤမ ပန ဥပရိ ပါဠိယံယေဝ ဇြဟ္မဝိဟာရာန အာဂတတ္တာ တံ နယံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ သုနီလက သုပိတက-သုလောဟိတက သုဝိဒါတက ပဌိသုဒ္ဓနီလက ပဌိသုဒ္ဓပီတက ပရိသုဒ္ဓလောဟိ-တက ပရိသုဒ္ဓဩဒါတက ဝသေန ဝုတ္တာတိ နဝကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိမောက္ခကထာ။

ဇြဟ္မဝိဟာရကထာ

၂၅၁။ ဤဒါနိ မေတ္တာဘာဝနာဇြဟ္မဝိဟာရဝသေန ပဝတ္တမာနံ ရူပါဝစရကုသလံ ဒဿေတု ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**ဘိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ

မေတ္တာသဟဂတန္တိ မေတ္တာယ သမန္နာဂတံ။ ပရတော ကရုဏာသဟဂတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယေန ပနေသ ဝိဓေနေန ပဋိပန္နော မေတ္တာဒိသဟဂတာနိ စျာနာနိ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ တံ မေတ္တာဒီနံ ဘာဝနာဝိဓာနံ သင်္ခံ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ** ဝိတ္ထာရိတမေဝ၊ အဝသေသာယ ပါဠိယာ အတ္ထော ပထဝီကသိဏေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကေဝလဉ္ဍိ ပထဝီကသိဏေ ပဉ္စဝိသတိ နဝကာ၊ ဇုဓ ပုရိမာသု တီသု တိကစတုက္ကဈာနိကဝသေန ပဉ္စဝိသတိ သတ္တကာ။ ဥပေက္ခာယ စတုတ္ထဈာနဝသေန ပဉ္စဝိသတိ ဧကကာ။ ကရုဏာမုဒိတာသု စ ဆန္နာဒီဟိ စတူဟိ သဒ္ဓိံ ကရုဏာမုဒိတာတိ ဇုမေပိ ယေဝါပနကာ လဗ္ဘန္တိ။ ဒုက္ခပဋိပဒါဒိဘာဝေါ စေတ္ထ မေတ္တာယ တာဝ ဗျာပါဒဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ကရုဏာယ ဝိဟိံသာဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ မုဒိတာယ အရတိဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ဥပေက္ခာယ ရာဂပဋိဃဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပရိတ္တာရမ္မဏတာ ပန နဗဟုသတ္တာရမ္မဏဝသေန၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတာ ဗဟုသတ္တာရမ္မဏဝသေန ဟောတီတိ အယံ ဝိသေသော။ သေသံ တာဒိသမေဝ။

ဧဝံ တာဝ ပါဠိဝသေနေဝ—

ဗြဟ္မုတ္တမေန ကထိတေ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဇုမေ ဇုတိ ဝိဒိတ္ဝာ။
ဘိယျော ဧတေသု အယံ၊ ပကိဏ္ဏကကထာပိ ဝိညေယျာ။

ဧတာသု ဟိ မေတ္တာကရုဏာမုဒိတာဥပေက္ခာသု အတ္ထတော တာဝ မေဇ္ဈတီတိ **မေတ္တာ၊** သိနိယ္ဟတီတိ အတ္ထော။ မိတ္တေ ဝါ ဘဝါ, မိတ္တသ ဝါ ဧသော ပဝတ္တိတိပိ **မေတ္တာ**။ ပရဒုက္ခေ သတိ သာဓူနံ ဟဒယကမ္ပနံ ကရောတီတိ **ကရုဏာ၊** ကိဏာတိ ဝါ ပရဒုက္ခံ ဟိံသတိ ဝိနာသေတီတိ **ကရုဏာ၊** ကိရိယတိ ဝါ ဒုက္ခိတေသု ဖရဏဝသေန ပသာရိယတီတိ **ကရုဏာ**။ မောဒန္တိ တာယ တံသမင်္ဂိနော, သယံ ဝါ မောဒတိ, မောဒနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ **မုဒိတာ**။ "အဝေရာ ဟောန္တု"တိအာဒိဗျာပါရပ္ပဟာနေန[1] မဇ္ဈတ္တာကာရုပဂမနေန စ ဥပေက္ခတီတိ **ဥပေက္ခာ**။

လက္ခဏာဒိတော ပနေတ္ထ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ မေတ္တာ၊ ဟိတူပသံဟာရရသာ၊ အာဃာတဝိနယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သတ္တာနံ မနာပဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။ ဗျာပါဒူပသမော တိဿာ သမ္ပတ္တိ၊ သိနေဟသမ္ဘဝေါ ဝိပတ္တိ။ ဒုက္ခာပနယနာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ ကရုဏာ၊ ပရဒုက္ခာသဟနရသာ၊

၁-....ဗျာပါဒပ္ပဟာနေန (သီ)

အဝိဟိံသာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဒုက္ခာဘိဘူတာနံ အနာထဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။ ဝိဟိံသူပသမော တဿာ သမ္ပတ္တိ၊ သောကသမ္ဘဝေါ ဝိပတ္တိ။ သတ္တေသု ပမောဒနလက္ခဏာ မုဒိတာ၊ အနိဿာယနရသာ၊ အရတိဝိဃာတပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သတ္တာနံ သမ္ပတ္တိဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။ အရတိဝူပသမော တဿာ သမ္ပတ္တိ၊ ပဟာသသမ္ဘဝေါ ဝိပတ္တိ။ သတ္တေသု မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ ဥပေက္ခာ၊ သတ္တေသု သမဘာဝဒဿနရသာ၊ ပဋိဃာနုနယဝူပသမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ "ကမ္မဿကာ သတ္တာ၊ တေ ကဿ ရုစိယာ သုခိတာ ဝါ ဘဝိဿန္တိ၊ ဒုက္ခတော ဝါ မုစ္စိဿန္တိ၊ ပတ္တသမ္ပတ္တိတော ဝါ န ပရိဟာယိဿန္တိ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တကမ္မဿကတာဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။ ပဋိဃာနုနယဝူပသမော တဿာ သမ္ပတ္တိ၊ ဂေဟသိတာယ အညာဏုပေက္ခာယ သမ္ဘဝေါ ဝိပတ္တိ။

စတုန္နမ္ပိ ပနေတေသံ ဗြဟ္မဝိဟာရာနံ ဝိပဿနာသုခဋ္ဌေဝ ဘဝသမ္ပတ္တိ စ သာဓာရဏပ္ပယောဇနံ၊ ဗျာပါဒါဒိပဋိဃာတော အာဝေဏိကံ။ ဗျာပါဒပဋိဃာတပ္ပယောဇနာ ဟေတ္ထ မေတ္တာ၊ ဝိဟိံသာအရတိရာဂပဋိဃာတပ္ပယောဇနာ ဣတရာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "နိဿရဏဥေတံ အာဝုသော ဗျာပါဒဿ, ယဒိဒံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။ နိဿရဏဥေတံ အာဝုသော ဝိဟေသာယ, ယဒိဒံ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ။ နိဿရဏဥေတံ အာဝုသော အရတိယာ, ယဒိဒံ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ။ နိဿရဏဥေတံ အာဝုသော ရာဂဿ, ယဒိဒံ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ"တိ[1]။

ဧကမေကဿ စေတ္ထ အာသန္နဒူရဝသေန ဒွေ ဒွေ ပစ္စတ္ထိကာ။ မေတ္တာဗြဟ္မဝိဟာရဿ ဟိ သမီပစာရော ဝိယ ပုရိသဿ သပတ္တော ဂုဏဒဿနသဘာဂတာယ ရာဂေါ အာသန္နပစ္စတ္ထိကော၊ သော လဟုံ ဩတာရံ လဘတိ၊ တသ္မာ တတော သုဋ္ဌု မေတ္တာ ရတ္ခိတဗ္ဗာ။ ပဗ္ဗတာဒိဂဟနနိဿိတော ဝိယ ပုရိသဿ သပတ္တော သဘာဝဝိသဘာဂတာယ[1] ဗျာပါဒေါ ဒူရပစ္စတ္ထိကော၊ တသ္မာ တတော နိဗ္ဗယေန မေတ္တာယိတဗ္ဗံ။ မေတ္တာယိဿတိ စ နာမ ကောပဉ္ဇကရိဿတီတိ အဋ္ဌာနမေတံ။

ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရဿ "စက္ခုဝိညေယျာနံ ရူပါနံ ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ မနောရမာန လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ အပ္ပဋိလာဘံ ဝါ အပ္ပဋိလာဘတော သမနုပဿတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ အတီတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ

၁-ဒီ ၃-၂၀၅၊ အံ ၂-၂၅၇- ဋ္ဌာဒီသု၊ ၂-သဘာဂဝိသဘာဂတာယ (သီ)

သမနုဿရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒေါမနဿံ။ ယံ ဧဝရူပံ ဒေါမနဿံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဧကဟသိတံ ဒေါမနဿ”န္တိအာဒိနာ နယေန အာဂတံ ဧကဟသိတံ ဒေါမနဿံ ဝိပတ္တိဒဿနသဘာဂတာယ အာသန္နပစ္စတ္ထိကံ၊ သဘာဝဝိသဘာဂတာယ ဝိဟေသာ ဒူရပစ္စတ္ထိကာ၊ တဿာ တတော နိဗ္ဗာယေန ကရဏာယိတဗ္ဗံ။ ကရဏဉ္စ နာမ ကရိဿတိ၊ ပါဏိအာဒီဟိ စ ဝိဟေသိဿတီတိ အဋ္ဌာနမေတံ။

မုဒိတာဗြဟ္မဝိဟာရဿ “စက္ခုဝိညေယျာနံ ရူပါနံ ဇာဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနာပါနံ မနောရမာနံ လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ ပဋိလာဘံ ဝါ ပဋိလာဘတော သမနုပဿတော ပုဗ္ဗေ ဝါ ပဋိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ အတီတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ သမနုဿရတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောမနဿံ။ ယံ ဧဝရူပံ သောမနဿံ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဧကဟသိတံ သောမနဿ”န္တိအာဒိနာ နယေန အာဂတံ ဧကဟသိတံ သောမနဿံ သမ္ပတ္တိဒဿနသဘာဂတာယ အာသန္နပစ္စတ္ထိကံ၊ သဘာဝဝိသဘာဂတာယ[၂] အရတိ ဒူရပစ္စတ္ထိကာ၊ တဿာ တတော နိဗ္ဗာယေန မုဒိတာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ပမုဒိတော စ နာမ ဘဝိဿတိ၊ ပန္တသေနာသနေသု စ အဓိကုသလဓမ္မေသု စ ဥက္ကဏ္ဌိဿတီတိ အဋ္ဌာနမေတံ။

ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရဿ ပန “စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ ဗာလဿ မူဠှဿ ပုထုဇ္ဇနဿ အနောဓိဇိနဿ အဝိပါကဇိနဿ အနာဒီနဝဒဿာဝိနော အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ။ ယာ ဧဝရူပါ ဥပေက္ခာ၊ ရူပံ သာ နာတိဝတ္တတိ၊ တဿာ သာ ဥပေက္ခာ ဧကဟသိတာတိ ဝုစ္စတိ”တိအာဒိနာ[၃] နယေန အာဂတာ ဧကဟသိတာ အညာဏုပေက္ခာ ဒေါသဂဏာနံ အဝိစာရဏဝသေန သဘာဂတ္တာ အာသန္နပစ္စတ္ထိကာ၊ သဘာဝဝိသဘာဂတာယ ရာဂပဋိဃာ ဒူရပစ္စတ္ထိကာ၊ တဿာ တတော နိဗ္ဗာယေန ဥပေက္ခိတဗ္ဗံ။ ဥပေက္ခိဿတိ စ နာမ ရဇ္ဇိဿတိ စ ပဋိဟညိဿတိ စာတိ အဋ္ဌာနမေတံ။

သဗ္ဗေသမ္ပိ စ တေသံ ကတ္တုကာမတာဆန္ဒော အာဒိ၊ နိဝရဏာဒိဝိက္ခမ္ဘနံ မဇ္ဈံ၊ အပ္ပနာ ပရိယောသာနံ။ ပဉ္စတ္တိမမ္ပဝသေန ဧကော ဝါ သတ္တော အနေကာ ဝါ သတ္တာ အာရမ္မဏံ၊ ဥပစာရော ဝါ အပ္ပနာယ ဝါ ပတ္တာယ အာရမ္မဏဝဏ္ဏနံ။

တတြာယံ ဝဏ္ဏနက္ကမော—-ယထာ ဟိ ကုသလော ကဿကော ကသိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ကသတိ၊ ဧဝံ ပဌမမေဝ ကေ အာဝါသံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ တတ္ထ သတ္တေသု “ဣမသ္မိံ အာဝါသေ သတ္တာ အဝေရာ ဟောန္တု။”တိအာဒိနာ နယေန မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ တတ္ထ စိတ္တံ မုဒုံ ကမ္မနိယံ ကတ္ဝာ ဒ္ဝေ အာဝါသာ

၁-မ ၃-၂၆၀-ပိဋ္ဌေ။　　၂-သဘာဂဝိသဘာဂတာယ (သီ)　　၃-မ ၃-၂၆၁-ဇိဋ္ဌေ။

ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ။ တတော အနုက္ကမေန တယော၊ စတ္တာရော၊ ပဉ္ဇ၊ ဆ၊ သတ္တ၊ အဋ္ဌ၊ နဝ၊ ဒသ၊ ဧကာ ရစ္ဆာ၊ ဥပမုဂါမော၊ ဂါမော၊ ဇနပဒေါ၊ ရဇ္ဇံ၊ ဧကာ ဒိသာတိ ဧဝံ ယာဝ ဧကံ စက္ကဝါဠံ, တဘောဝါ ပန ဘိယျော တတ္ထ တတ္ထ သတ္တေသု မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ တထာ ကရုဏာဒယောတိ အယမေတ္ထ အာရမ္မဏဝမုနက္ကမော။

ယထာ ပန ကသိဏာနံ နိဿန္ဒော အာရုပ္ပါ၊ သမာဓိနံ နိဿန္ဒော နေဝသညာနာသညာယတနံ၊ ဝိပဿနာနံ နိဿန္ဒော ဖလသမာပတ္တိ၊ သမထ-ဝိပဿနာနံ နိဿန္ဒော နိရောဓသမာပတ္တိ၊ ဧဝံ ပုရိမဗြဟ္မဝိဟာရတ္တယဿ နိဿန္ဒော ဧတ္ထ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရော။ ယထာ ဟိ ထမ္ဘေ အနုဿာပေတ္ဝာ တုလာသဃ်ာဋ္ဌံ အနာရောပေတ္ဝာ နသက္ကာ အာကာသေ ကူဋဂေါပါနသိယော ဌပေတုံ၊ ဧဝံ ပုရိမေသု တတိယဇ္ဈာနံ ဝိနာ နသက္ကာ စတုတ္ထံ ဘာဝေတုံ၊ ကသိဏေသု ပန ဥပ္ပန္နတတိယဇ္ဈာနဿပေသာ[၁] နုပ္ပဇ္ဇတိ ဝိသဘာဂါ-ရမ္မဏတ္တာတိ။

ဧတ္ထ သိယာ[၂] "ကသ္မာ ပနေတာ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ 'ဗြဟ္မဝိဟာရာ'တိ ဝုစ္စန္တိ၊ ကသ္မာ စ စတဿောဝ၊ ကော စ ဧတာသံ ကမော၊ ဝိဘဂေ် စ ကသ္မာ 'အပ္ပမညာ'တိ ဝုတ္တာ"တိ။ ဝုစ္စတေ၊ သေဋ္ဌဋ္ဌေန တာဝ နိဒ္ဒေါသဘာဝေန စေတ္ထ ဗြဟ္မဝိဟာရတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သတ္တေသု သမ္မာ-ပဋိပတ္တိဘာဝေန ဟိ သေဋ္ဌာ ဧတေ ဝိဟာရာ။ ယထာ စ ဗြဟ္မာနော နိဒ္ဒေါသစိတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ ဧဝံ ဧတေဟိ သမ္ပယုတ္တာ ယောဂိနော ဗြဟ္မသမာဝ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရန္တိတိ သေဋ္ဌဋ္ဌေန နိဒ္ဒေါသဘာဝေန စ "ဗြဟ္မဝိဟာရာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။

ကသ္မာ စ စတဿောတိအာဒိပဥ္ဇဿ ပန ဣဒံ ဝိဿဇ္ဇနံ—

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိဝသာ စတဿော၊
ဟိတာဒိအာကာရဝသာ ပနာသံ။
ကမော ပဝတ္တန္တိ စ အပ္ပမာဏေ၊
တာ ဂေါစရေ ယေန တဒပ္ပမညာ။

ဧတာသု ဟိ ယသ္မာ မေတ္တာ ဗျာပါဒဗဟုလဿ, ကရုဏာ ဝိဟိံသာ-ဗဟုလဿ, မုဒိတာ အရတိဗဟုလဿ, ဥပေက္ခာ ရာဂဗဟုလဿ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ယသ္မာ စ ဟိတူပသံဟာရအဟိတာပနယနသမ္ပတ္တိမောဒနအနာဘောဂဝသေန စတုဗ္ဗိဓောယေဝ သတ္တေသု မနသိကာရော၊ ယသ္မာ စ ယထာ မာတာ

၁-ဥပ္ပန္နတတိယဇ္ဈာနံ နိဿာယပေသာ (က) ၂-တတ္ထ သိယာ (သျာ၊က)

ဒဟရဂိလာနယောဗ္ဗနပ္ပတ္တသကိစ္စပသုတေသု စတူသု ပုတ္တေသု ဒဟရဿ အဘိဝုဒ္ဓိကာမာ ဟောတိ၊ ဂိလာနဿ ဂေလညာပနယနကာမာ၊ ယောဗ္ဗန-ပ္ပတ္တဿ ယောဗ္ဗနသမ္ပတ္တိယာ စိရဋ္ဌိတိကာမာ၊ သကိစ္စပသုတဿ ကိသ္မိဉ္စိပိ ပရိယာယေ အဗျာဝဋာ ဟောတိ၊ တထာ အပ္ပမညာဝိဟာရိကေနာပိ သဗ္ဗ-သတ္တေသု မေတ္တာဒိဝသေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဣတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိဝသာ စတဿောဝ အပ္ပမညာ။

ယသ္မာ ပန စတဿောပေတာ ဘာဝေတုကာမေန ပဌမံ ဟိတာ-ကာရပ္ပဝတ္တိဝသေန သတ္တေသု ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ စ မေတ္တာ၊ တတော ဧဝံ ပတ္ထိတဟိတာနံ သတ္တာနံ ဒုက္ခာဘိဘဝံ ဒိသ္ဝာ ဝါ သုတ္ဝာ ဝါ သမ္ဘာဝေတ္ဝာ ဝါ ဒုက္ခာပနယနာကာရပ္ပဝတ္တိဝသေန၊ ဒုက္ခာပနယနာ-ကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ စ ကရုဏာ။ အထေဝံ ပတ္ထိတဟိတာနံ ပတ္ထိတဒုက္ခာ-ပဂမာနဥ္စ နေသံ သမ္ပတ္တိံ ဒိသ္ဝာ သမ္ပတ္တိပ္ပမောဒနဝသေန၊ ပမောဒနလက္ခဏာ စ မုဒိတာ။ တတော ပရံ ပန ကတ္တဗ္ဗာဘာဝတော အဇ္ဈုပေက္ခကတာသဓ်ါတေန မဇ္ဈတ္တာကာရေန ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ စ ဥပေက္ခာ။ တသ္မာ ဣတော ဟိတာဒိအာကာရဝသာ ပနာသံ ပဌမံ မေတ္တာ ဝုတ္တာ၊ အထ "ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာ"တိ အယံ ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယသ္မာ ပန သဗ္ဗာပေတာ အပ္ပမာဏေ ဂေါစရေ ပဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ "အပ္ပမညာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ အပ္ပမာဏာ ဟိ သတ္တာ ဧတာသံ ဂေါစရဘူတာ၊ ဧကသတ္တဿာပိ စ ဧတ္တေကေ ပဒေသေ မေတ္တာဒယော ဘာဝေတဗ္ဗာတိ ဧဝံ ပမာဏံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ သကလဖရဏဝသေနေဝ ပဝတ္တာတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

"ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါဒိဝသာ စတဿော၊
ဟိတာဒိအာကာရဝသာ ပနာသံ။
ကမော ပဝတ္တန္တိ စ အပ္ပမာဏေ၊
တာ ဂေါစရေ ယေန တဒပ္ပမညာ"တိ။

ဧဝံ အပ္ပမာဏဂေါစရတာယ ဧကလက္ခဏာသု စာပိ ဧတာသု ပုရိမာ တိဿော တိကစတုက္ကဇ္ဈာနိကာဝ ဟောန္တိ။ ကသ္မာ၊ သောမနဿာ-ဝိပ္ပယောဂတော။ ကသ္မာ ပနာသံ သောမနဿေန အဝိပ္ပယောဂေါတိ။

၁-ပုန (က)

အဘိ-ဋ္ဌ ၁–၁၆

ဒေါမနဿသမုဋ္ဌိတာနံ ဗျာပါဒါဒိနံ နိဿရဏာတ္တာ။ ပစ္ဆိမာ ပန အဝသေသေကဇ္ဈာနိကာဝ။ ကသ္မာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာသမ္ပယောဂတော။ န ဟိ သတ္တေသု မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပဝတ္တာ မြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ ဥပေက္ခာဝေဒနံ ဝိနာ ဝတ္တတိတိ။

မြဟ္မဝိဟာရကထာ။

အသုဘကထာ

၂၆၃။ ဣဒါနိ ရာဂစရိတသတ္တာနံ ကေန္တဟိတံ နာနာရမ္မဏေသု ကေကဇ္ဈာနဝသေနေဝ ပဝတ္တမာနံ ရူပါဝစရကုသလံ ဒသ္သေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ **ဥဒ္ဓုမာတကသညာသဟဂတန္တိ**အာဒိသု ဘဿာ ဝိယ ဝါယုနာ ဥဒ္ဓံ ဇိဝိတပရိယာဒါနာ ယထာနုက္ကမံ သမုဂ္ဂတေန သုနခာဝေန ခုမာတတ္တာ ဥဒ္ဓုမာတံ၊ ဥဒ္ဓုမာတမေဝ **ဥဒ္ဓုမာတကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဥဒ္ဓုမာတန္တိ ဥဒ္ဓုမာတကံ၊ တထာရူပဿ ဆဝသရီရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဝိနီလံ ဝုစ္စတိ ဝိပရိဘိန္နနီလဝဏ္ဏံ၊ ဝိနီလမေဝ **ဝိနီလကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိနီလန္တိ ဝိနီလကံ၊ မံသုဿဒဋ္ဌာနေသု ရတ္တဝဏ္ဏာဿ ပုဗ္ဗဿန္ဒစယဋ္ဌာနေသု သေတဝဏ္ဏာဿ ယေဘုယ္ယေန စ နီလဝဏ္ဏာဿ နီလဋ္ဌာနေ နီလသာဋကပါရုတဿေဝ ဆဝသရီရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပရိဘိန္နဋ္ဌာနေသု ဝိဿန္ဒမာနံ ပုဗ္ဗံ ဝိပုဗ္ဗံ၊ ဝိပုဗ္ဗမေဝ **ဝိပုဗ္ဗကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိပုဗ္ဗန္တိ ဝိပုဗ္ဗကံ၊ တထာရူပဿ ဆဝသရီရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဝိစ္ဆိဒ္ဒံ ဝုစ္စတိ ဒ္ဝိဓာ ဆိန္နနေန အပဓာရိတံ [၁]၊ ဝိစ္ဆိဒ္ဒမေဝ **ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိစ္ဆိဒ္ဒန္တိ ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံ၊ ဝေမဇ္ဈေ ဆိန္နဿ ဆဝသရီရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဣတော စ ဧတ္တော စ ဝိဝိဓာကာရေန သောဏသိင်္ဂါလာဒီဟိ ခါယိတံ ဝိက္ခာယိတံ၊ ဝိက္ခာယိတမေဝ **ဝိက္ခာယိတကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိက္ခာယိတန္တိ ဝိက္ခာယိတကံ၊ တထာရူပဿ ဆဝသရီရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဝိဝိဓာ ဒိတ္တံ ဝိက္ခိတ္တံ၊ ဝိက္ခိတ္တမေဝ **ဝိက္ခိတ္တကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ ဝိက္ခိတ္တန္တိ ဝိက္ခိတ္တကံ၊ အညေန ဟတ္ထံ အညေန ပါဒံ အညေန သီသန္တိ ဧဝံ တတော တတော ဒိတ္တဿ ဆဝသရီရဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဟတဉ္စ တံ ပုရိမနယေနေဝ ဝိက္ခိတ္တကဉ္စာတိ **ဟတဝိက္ခိတ္တကံ**၊ ကာကပဒါကာရေန အင်္ဂပစ္စင်္ဂေသု သတ္ထေန ဟနိတ္ဝာ ဝုတ္တနယေန ဝိက္ခိတ္တကဿ

၁-အပဓာရိတံ (သ္မီ)၊ အဓာရိတံ (သျာ)

ဆဝသရီရသေတံ အဓိဝစနံ။ လောဟိတံ ကိရတိ ဝိကွိပတိ ဣတော စိတော စ ပဌရတီတိ **လောဟိတကံ၊** ပဌရိတလောဟိတမကွိတသ ဆဝသရီရသေတံ အဓိဝစနံ။ ပုဋ္ဌဝါ[၁] ဝုစ္စန္တိ ကိမယော၊ ပုဋ္ဌဝေ[၂] ဝိကိရတီတိ **ပုဋ္ဌဝကံ၊** ကိမိပရိပုဏ္ဏသ ဆဝသရီရသေတံ အဓိဝစနံ။ အဋ္ဌိယေဝ **အဋ္ဌိကံ။** ပဋိကူလတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ အဋ္ဌိတိ အဋ္ဌိကံ၊ အဋ္ဌိသခ်လိကာယပိ ဧကဋ္ဌိကသပိ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ဣမာနိ စ ပန ဥဒ္ဓုမာတကာဒီနိ နိသာယ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တာနမ္ပိ နိမိတ္တေသု ပဋိလဒ္ဓဏ္ဍာနာနမ္ပိ ဧတာနေဝ နာမာနိ။

တတ္ထ ဥဒ္ဓုမာတကနိမိတ္တေ အပ္ပနာဝသေန ဥပ္ပန္နာ သညာ ဥဒ္ဓုမာတက-သညာ၊ တာယ ဥဒ္ဓုမာတကသညာယ သမ္ပယောဂဋ္ဌေန သဟဂတံ **ဥဒ္ဓုမာတကသညာသဟဂတံ။ ဝိနီလကသညာသဟဂတာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယံ ပနေတ္ထ ဘာဝနာဝိဓာနံ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ၊ တံ သဗ္ဗာကာရေန **ဝိသုဒ္ဓိ-မဂ္ဂေ** ဝုတ္တမေဝ။ အဝသေသာ ပါဋိဝဏ္ဏနာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေဝလဉ္ဍိ ဣဓ စတုတ္ထဏ္ဍာနဝသေန ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရေ ဝိယ ပဌမဏ္ဍာန-ဝသေန ဧကေကသ္မိံ ပဋ္ဌဝိသတိ ဧကကာ ဟောန္တိ။ အသုဘာရမ္မဏသ စ အဝဓုနီယတ္တာ ပရိတ္တေ ဥဒ္ဓုမာတကဋ္ဌာနေ ဥပ္ပန္နနိမိတ္တာရမ္မဏံ **ပရိတ္တာရမ္မဏံ** မဟန္တေ **အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယောတိ။

ဣတိ အသုဘာနိ သုဘဂုဏော၊
ဒသသတလောစနေန ထုတကိတ္တိ။
ယာနိ အဝေါစ ဒသဗလော၊
ဧကေကဏ္ဍာနဟေတူနိ။

ဧဝံ ပါဋိနယေနေဝ၊ တာဝ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဇာနိတ္ဝာ။
တေသ္ဝေဝ အယံ ဘိယျော၊ ပကိဏ္ဏကကထာပိ ဝိညေယျာ။

ဧတေသု ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အဓိဂတဏ္ဍာနော သုဝိကွမ္ဘိတရာဂတ္တာ ဝီတ-ရာဂေါ ဝိယ နိလ္လောလုပ္ပစာရော ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယ္ဝာယံ အသုဘဘေဒေါ ဝုတ္တော၊ သော သရီရသဘာဝပ္ပတ္တိဝသေန စ ရာဂစရိတဘေဒဝသေန စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဆဝသရီရဉ္ဍိ ပဋိကူလဘာဝံ အာပဇ္ဇမာနံ ဥဒ္ဓုမာတကသဘာဝပ္ပတ္တံ ဝါ သိယာ၊ ဝိနီလကာဒီနံ ဝါ အညတရသဘာဝပ္ပတ္တံ။ ဣတိ ယာဒိသံ ယာဒိသံ

၁-ပုဋ္ဌုဝါ (က)　　၂-ပုဋ္ဌဝေဟိ (သျာ)၊ ပုဋ္ဌုဝေဟိ (က)

သက္ကာ ဟောတိ လဒ္ဓုံ၊ တာဒိသေ တာဒိသေ ဥဒ္ဓုမာတကပဋိကူလံ ဝိနီလက-ပဋိကူလန္တိ ဧဝံ နိမိတ္တံ ဂဏှိတုမ္ပမေဝါတိ သရီရသဘာဝပတ္တိဝသေန ဒသဓာ အသုဘပဘေဒေါ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိသေသတော စေတ္ထ ဥဒ္ဓုမာတကံ သရီရသဏ္ဌာနဝိပတ္တိပဘာဝကာသနတော သရီရသဏ္ဌာနရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ ဝိနီလကံ ဆဝိရာဂဝိပတ္တိပဘာဝကာသနတော သရီရဝဏ္ဏရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ ဝိပုဗ္ဗကံ ကာယဝဏ်ပဋိမဏ္ဍသ ဒုဂ္ဂန္ဓဘာဝသ ပကာသနတော မာလာဂန္ဓာဒိဝသေန သမုဋ္ဌာပိတသရီရဂန္ဓရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ ဝိဋ္ဌိဒ္ဓကံ အန္တောသုသိရဘာဝပကာသနတော သရီရေ ဃနဘာဝရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ ဝိက္ခာယိတကံ မံသူပစယသမ္ပတ္တိဝိနာသပကာသနတော ထနာဒိသု သရီရပဒေသေသု မံသူပစယရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ ဝိက္ခိတ္တကံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ဝိက္ခေပပကာသနတော အင်္ဂပစ္စင်္ဂလီလာရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ ဟတ်ဝိက္ခိတ္တကံ သရီရသဏ်ဌာနဘေဒဝိကာရပကာသနတော သရီရသဏ်ဌာနသမ္ပတ္တိရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ လောဟိတကံ လောဟိတမက္ခိတပဋိကူလဘာဝပကာသနတော အလင်္ကာရဇနိတသောဘာရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ ပုဋ္ဌဝကံ ကာယဿ အနေက-ကိမိကုလသာဓာရဏဘာဝပကာသနတော ကာယေ မမတ္တရာဂိနော သပ္ပါယံ၊ အင်္ဂီကံ သရီရင်္ဂီနံ ပဋိကူလဘာဝပကာသနတော ဒန္ဓသမ္ပတ္တိရာဂိနော သပ္ပါယန္တိ ဧဝံ ရာဂစရိတဝသေနာပိ ဒသဓာ အသုဘပဘေဒေါ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယသ္မာ ပန ဒသဝိဓေပိ တေသ္မိံ အသုဘေ သေယျထာပိ နာမ အပရိသဏ္ဌိတဧလာယ သိဃသောတာယ နဒိယာ အရိတ္တဗလေနေဝ နာဝါ တိဋ္ဌတိ၊ ဝိနာ အရိတ္တေန န သက္ကာ ဋ္ဌပေတုံ၊ ဧဝမေဝ ဒုဗ္ဗလတ္တာ အာရမ္မဏဿ ဝိတက္ကဗလေနေဝ စိတ္တံ ကေဂုံ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ ဝိနာ ဝိတက္ကေန န သက္ကာ ဋ္ဌပေတုံ။ တသ္မာ ပဌမဇ္ဈာနမေဝေတ္ထ ဟောတိ၊ န ဒုတိယာဒိနိ။ ပဋိကူလေပိ စေတသ္မိံ အာရမ္မဏေ "အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပဒါယ ဇရာမရဏမ္ပာ ပရိမုစ္စိဿာမီ"တိ ဧဝံ အာနိသံသဒဿာဝိတာယ စေဝ နိဝရဏသန္တာပပဟာနေန စ ပီတိ-သောမနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ "ဗဟုံ ဒါနိ ဝေတနံ လဘိဿာမီ"တိ အာနိသံသ-ဒဿာဝိနော ပုဗ္ဗဆဋ္ဌကဿ ဂုဏရာသိမှိ ဝိယ, ဥဿန္နဗျာမိဒ္ဓဿ[၂] ရောဂိနော ဝမနဝိရေစနပ္ပဝတ္တိယံ ဝိယ စ။

ဒသဝိဓမ္ပိ စေတံ အသုဘံ လက္ခဏတော ကေမေဝ ဟောတိ၊ ဒသဝိဓဿပိ ဟိ ဧတဿ အသုစိဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆပဋိကူလဘာဝေါ ဧဝ လက္ခဏံ။ တဒေတံ

၁-ဥဒ္ဓုမာတကံ ပဋိကူလံ၊ ဝိနီလကံ ပဋိကူလန္တိ (သျာ) ၂-ဥပဿန္နဗျာမိဒ္ဓဿ (သီ၊ က)

ဇ္ဈမိနာ လက္ခဏေန နာ ကေဝလံ မတသရိရေယေဝ၊ ဒန္တိကဒဿာဝိနာ ပန စေတိယပဗ္ဗတဝါသိနာ **မဟာတိဿတ္ထေရဿ** ဝိယ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတံ ရာဇာနံ ဥလ္လောကေန္တဿ **သံဃရက္ခိတတ္ထေရုပဋ္ဌာကသာမဏေရဿ** ဝိယ စ ဇီဝမာနက-သရိရေပိ ဥပဋ္ဌာတိ။ ယထေဝ ဟိ မတသရိရံ၊ ဧဝံ ဇီဝမာနကမ္ပိ အသုဘမေဝ။ အသုဘလက္ခဏံ ပနေတ္ထ အာဂန္တုကေန အလက်ာရေန ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ နာ ပညာယတိတိ။

အသုဘကထာ။

ကိ° ပန ပထဝီကသိဏံ အာဒိ° ကတ္ဝာ အဋ္ဌကသညာပရိယောသာနာဝေသာ ရူပါဝစရပဉ္စနာ၊ ဥဒါဟု အညာပိ အတ္ထိတိ။ အတ္ထိ၊ အာနာပါနဿာနံ ဟိ ကာယဂတာသတိဘာဝနာ စ ဇ္ဈဓ နာ ကထိတာ[၂]။ ကိဉ္စာပိ နာ ကထိတာ၊ ဝါယောကသိဏေ ပန ဂဟိတေ အာနာပါနဿာနံ ဂဟိတမေဝ၊ ဝဏ္ဏကသိဏေသု စ ဂဟိတေသု ကေသာဒီသု စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန ဥပ္ပန္နာ ကာယဂတာသတိ, ဒသသု အသုဘေသု ဂဟိတေသု ဒ္ဝတ္တိံသာကာရေ ပဋိကူလ-မနသိကာရဇ္ဈာနဝသေန စေဝ နဝသိဝထိကာဝဏ္ဏဇ္ဈာနဝသေန စ ပဝတ္တာ ကာယဂတာသတိ ဂဟိတာဝါတိ သဗ္ဗာပိ ရူပါဝစရပဉ္စနာ ဇ္ဈဓ ကထိတာဝ ဟောတိတိ။

ရူပါဝစရကုသလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အရူပါဝစရကုသလဝဏ္ဏနာ

အာကာသာနဉ္စာယတန

၂၆၅။ ဇ္ဈဒါနိ အရူပါဝစရကုသလံ ဒသ္သေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ **အရူပ္ပပတ္တိယာ**တိ အရူပဘဝေါ အရူပံ၊ အရူပေ ဥပပတ္တိ အရူပ္ပပတ္တိ၊ တသ္မာ အရူပ္ပပတ္တိယာ။ **မဂ္ဂံ ဘာဝေတီ**တိ ဥပါယံ ဟေတုံ ကာရဏံ ဥပ္ပါဒေတိ ဝဒေါတိ။ **သဗ္ဗသော**တိ သဗ္ဗာကာရေန၊ သဗ္ဗာသံ ဝါ အနဝသေသာနန္တိ အတ္ထော။ **ရူပသညာန**န္တိ သညာသီသေန ဝုတ္တ-ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနဉ္စေဝ တဒါရမ္မဏာနဉ္စ။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနမ္ပိ ဟိ "ရူပ"န္တိ ဝုစ္စတိ ရူဝိ ရူပါနိ ပသ္သတီတိအာဒိသု၊ တသ္သ အာရမ္မဏမ္ပိ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပသ္သတိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိတိအာဒိသု။ တသ္မာ ဇ္ဈဓ "ရူပေ သညာ ရူပသညာ"တိ ဧဝံ

၁-အာနာပါနဿာနဉ္စ (သျာ၊က) ၂-ကသ္မာ ဇ္ဈဓ နာ ကထိတာတိ (က)

သညာသီသေန ဝုတ္တရူပါဝစရဈာနသေ့တံ ၁ အဓိဝစနံ။ ရူပံ သညာ အသာတိ ရူပသညံ၊ ရူပမသ နာမန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ ပထဝီကသိဏာဒိဘေဒသ တဒါရမ္မဏသ စေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သမတိက္ကမာတိ ဝိရာဂါ နိရောဓာ စ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "တေသံ ကုသလ-ဝိပါကကိရိယဝသေန ပဉ္စဒသန္နံ ဈာနသဒ္ဒါတာနံ ရူပသညာနံ ဧတေသဉ္စ ပထဝီ-ကသိဏာဒိဝသေန အဋ္ဌန္နံ အာရမ္မဏသဒ္ဒါတာနံ ရူပသညာနံ သဗ္ဗာကာရေန, အနဝသေသာနံ ဝါ ဝိရာဂါ စ နိရောဓာ စ ဝိရာဂဟေတု စေဝ နိရောဓဟေတု စ၂ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ န ဟိ သက္ကာ သဗ္ဗသော အနတိက္ကန္တံရူပသညေန ဧတံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတု" န္တိ။

တတ္ထ ယသ္မာ အာရမ္မဏော အဝိရတ္တသ သညာသမတိက္ကမော နာ ဟောတိ၊ သမတိက္ကန္တာသု စ သညာသု အာရမ္မဏံ သမတိက္ကန္တမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ အာရမ္မဏသမတိက္ကမံ အဝတ္ဝာ "တတ္ထ ကတမာ ရူပသညာ ရူပါဝစရသမာပတ္တိ" သမာပန္နသ ဝါ ဥပပန္နသ ဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရိသ ဝါ သညာ သဉ္ဇာနနာ သဉ္ဇာနိတတ္တံ၊ ဣမာ ဝုစ္စန္တိ ရူပသညာယော။ ဣမာ ရူပသညာယော အတိက္ကန္တော ဟောတိ ဝိတိက္ကန္တော သမတိက္ကန္တော၊ တေန ဝုစ္စတိ 'သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ'တိ" ဧဝေ **ဝိဘင်္ဂေ** သညာနယေဝ သမတိက္ကမော ဝုတ္တော။ ယသ္မာ ပန အာရမ္မဏသမတိက္ကမေန ပတ္တဗ္ဗာ တော သမာပတ္တိယော၊ နကေသိံယေဝ အာရမ္မဏော ပဌမဈာနာဒိနံ ဝိယ၊ တသ္မာ အယံ အာရမ္မဏ-သမတိက္ကမဝသေနာပိ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ကတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာတိ စက္ခာဒိနံ ဝတ္ထူနံ ရူပါဒိနံ အာရမ္မဏာနဉ္စ ပဋိဃာဘာဝေန သမုပ္ပန္နာ သညာ **ပဋိဃသညာ၊** ရူပသညာဒိနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ယထာဟ "တတ္ထ ကတမာ ပဋိဃသညာ၊ ရူပသညာ သဒ္ဒသညာ ဂန္ဓသညာ ရသသညာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ၊ ဣမာ ဝုစ္စန္တိ ပဋိဃသညာယော"တိ ၄။ တာသံ ကုသလဝိပါကာနံ ပဉ္စန္နံ အကုသလဝိပါကာနံ ပဉ္စန္နဉ္စ သဗ္ဗသော ဒသန္နမ္ပိ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ ပဟာနာ အသမုပ္ပါဒါ၊ အပ္ပဝတ္တိံ ကတ္ဝာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကာမဉ္စေတာ ပဌမဈာနာဒိနံ သမာပန္နသာဝိ နာ သန္တိ၊ နာ ဟိ တသ္မိံ သမယေ ပဋိဃဝိရဝေန စိတ္တံ ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ အညတ္ထ ပဟီနာနံ

၁-ရူပါဝစရဈာနမေသတံ (သီ) ၂-ဝိရာဂဟေတုံ စေဝ နိရောဓဟေတုံ စ (သီ)
၃-အာ ၂-၂၇၂-ဒိဋ္ဌေ ၄-အာ ၂-၂၇၂-ဝိဋ္ဌေ

သုခဒုက္ခာနံ စတုတ္ထဈာနေ ဝိယ သက္ကာယဒိဋ္ဌာဒီနံ တတိယမဂ္ဂေ ဝိယ စ ဇုမသ္မိံ ဈာနေ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ ဇုမဿ ဈာနဿ ပသံသာဝသေန ဧတာသံ ထ္ထေ ဝစနံ ဝေဒိတမ္ပံ။ အထ ဝါ ကိဉ္စာပိ တာ ရူပါဝစရံ သမာပန္နဿ န သန္တိ၊ အထ ခေါ န ပဟီနတ္တာ န သန္တိ၊ န ဟိ ရူပဝိရာဂါယ ရူပါဝစရဘာဝနာ သံဝတ္တတိ၊ ရူပါယတ္တာ စ ဧတာသံ ပဝတ္တိ၊ အယံ ပန ဘာဝနာ ရူပဝိရာဂါယ သံဝတ္တတိ။ တသ္မာ တာ ထ္ထေ ပဟီနာတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဝတ္တုံ၊ ကေသေနေဝ ဧဝံ ဓာရေတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။ တာသဉ္ဒိ ဇုတော ပုဗ္ဗေ အပ္ပဟီနတ္တာယေဝ ပဌမဈာနံ သမာပန္နဿ သဒ္ဒေါ ကဏ္ဏကောတိ[1] ဝုတ္တော ဘဂဝတာ။ ဇုဓ စ ပဟီနတ္တာ-ယေဝ အရူပသမာပတ္တိနံ အာနေဉ္ဇတာ သန္တိဝိမောက္ခတာ စ ဝုတ္တာ။ အာဠာရော စ ကာဠာမော အာရုပ္ပသမာပန္နော ပဌမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ အဒ္ဒသ၊ န ပန သဒ္ဒံ အဿောသိတိ[2]။

နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာတိ နာနတ္တေ ဂေါစရေ ပဝတ္တာနံ သညာနံ၊ နာနတ္တာနံ ဝါ သညာနံ။ ယသ္မာ ဟိ ဧတာ "တတ္ထ ကတမာ နာနတ္တသညာ၊ အသမာပန္နဿ မနောဓာတုသမ္ဖဿ ဝါ မနောဝိညာဏဓာတုသမ္ဖဿ ဝါ သညာ သဉ္ဇာနနာ သဉ္ဇာနိတတ္တံ၊ ဇုမာ ဝုစ္စန္တိ နာနတ္တသညာယော"တိ? ဧဝံ **ဗိဘင်္ဂေ** ဝိဘဇိတ္ဝာ ဝုတ္တာ ဇုဓ အဓိပ္ပေတာ။ အသမာပန္နဿ မနောဓာတု-မနောဝိညာဏဓာတုသင်္ဂဟိတာ သညာ ရူပသဒ္ဒါဒိဘေဒေ နာနတ္တေ နာနာ-သဘာဝေ ဂေါစရေ ပဝတ္တာန္တိ။ ယသ္မာ စေတာ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလ-သညာ ဒ္ဝါဒသ အကုသလသညာ ဧကာဒသ ကာမာဝစရကုသလဝိပါက-သညာ ဒ္ဝေ အကုသလဝိပါကသညာ ဧကာဒသ ကာမာဝစရကိရိယ-သညာတိ ဧဝံ စတုစတ္တာလီသမ္ပိ သညာ နာနတ္တာ နာနာသဘာဝါ အညမညံ အသဒိသာ၊ "တသ္မာ နာနတ္တသညာ"တိ ဝုတ္တာ။ တာသံ သဗ္ဗသော နာနတ္တ-သညာနံ အမနသိကာရာ အနာဝဇ္ဇနာ အသမန္နာဟာရာ အပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ယသ္မာ တာ နာဝဇ္ဇတိ နာ မနသိကရောတိ နာ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ တသ္မာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယသ္မာ စေတ္ထ ပုရိမာ ရူပသညာ ပဋိဃသညာ စ ဇုမိနာ ဈာနေန နိဗ္ဗတ္တေ ဘဝေပိ နုဝိဇ္ဇန္တိ၊ ပဂေဝ တသ္မိံ ဘဝေ ဇုမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရဏကာလေ၊ တသ္မာ "တာသံ သမတိက္ကမာ အတ္ထင်္မာ"တိ ဒ္ဝေဓာဝိ အဘာဝေါယေဝ ဝုတ္တော။ နာနတ္တသညာသု ပန ယသ္မာ အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလသညာ

၁-အံ ၃-၃၆၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၂-၁၀၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၂-၂၇၂-ဝိဋ္ဌေ။

နဝ ကိရိယာသညာ ဒသ အကုသလသညာတိ ဇုမာ သတ္တဝိသတိ သညာ ဇုမိနာ ဈာနေန နိဗ္ဗတ္တေ ဘဝေ ဝိဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ "တာသံ အမနသိကာရာ"တိ ပုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတြာပိ ဟိ ဇုမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တော တာသံ အမနသိ-ကာရာယေဝ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ၊ တာ ပန မနသိကရောန္တော အသမာပန္နော ဟောတိတိ။ သခေ်ပတော စေတ္ထ ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာတိ ဇုမိနာ သဗ္ဗရူပါဝစရမမ္မာနံ ပဟာနံ ဝုတ္တံ၊ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာတိ ဇုမိနာ သဗ္ဗေသံ ကာမာဝစရစိတ္တစေတသိကာနဉ္စ ပဟာနံ အမနသိကာရော စ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဇုတိ ဘဂဝါ ပန္နရသန္နံ ရူပသညာနံ သမတိက္ကမေန ဒသန္နံ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမေန စတုစတ္တာလီသာယ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရေနာတိ တိဟိ ပဒေဟိ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ ကိံ ကာရဏာတိ စေ၊ သောတုနံ ဥဿာဟဇနနတ္ထဉ္စေဝ ပလောဘနတ္ထဉ္စ။ သစေ ဟိ ကေစိ အပက္ကိတာ ဝဒေယျုံ "သတ္ထာ အာကာသာနဉ္စာယတန-သမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေထာတိ ဝဒတိ၊ ကော နု ခေါ တောယ နိဗ္ဗတ္တိတာယ အတ္ထော၊ ကော အာနိသံသော"တိ။ တေ ဧဝံ ဝတ္တုံ မာ လဘန္တူတိ ဇုမေဟိ အာကာရေဟိ သမာပတ္တိယာ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ တဋ္ဌေ နေသံ သုတ္ဝာ ဧဝံ ဘဝိဿတိ "ဧဝံသန္တော ကိရ အယံ သမာပတ္တိ ဧဝံပကိတာ၊ နိဗ္ဗတ္တေသာမ နာ"နိ၊ အထဿ နိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ ဥဿာဟံ ကရိဿန္တိတိ။

ပလောဘနတ္ထဉ္စာပိ နေသံ တေဿာ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ ဝိသကဿကဝါကိဇော ဝိယ၊ ဝိသကဿကဝါကိဇော နာမ ဂဉ္ဇဝါကိဇော ဝုစ္စတိ။ သော ကိရ ဂဉ္ဇဖာဟိတခဏ္ဍာသက္ကရာဒိနိ သကဋေနာဒါယ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တွာ "ဝိသကဿကံ ဂဏှထ၊ ဝိသကဿကံ ဂဏှထာ"တိ ဥဋ္ဌေါသေသိ၊ တံ သုတ္ဝာ ဂါမိကာ "ဝိသံ နာမ ကဿဠံ၊ ယော နံ ခါဒတိ၊ သော မရတိ၊ ကဿကော ဝိဝိဓ်ဿဟ္စာ မာရေတိ၊ ဥဘောပေတေ ကဿဠာ၊ ကော ဇာ္ဍ အာနိသံသော"တိ ဂေဟဒ္ဒါရာနိ ထကေသုံ၊ ဒါရကေ စ ပလောပေသုံ။ တံ ဒိသ္ဝာ ဝါကိဇော "အဝေါဟာရကုသလော ဇုမေ ဂါမိကာ, ဟန္ဒ နေ ဥပါယေန ဂဏှာပေမိ"တိ "အတိမဓုရံ ဂဏှထ၊ အတိသာဒုံ ဂဏှထ၊ ဂုဠံ ဖာဏိတံ သက္ကရံ သမဿံ့ လဒ္ဓုတိ၊ ကုဋုမာသကကုဋုကဟာပဏာဒိဟိဝိ လဒ္ဓုတိ"တိ ဥဋ္ဌေါသေသိ။ တံ သုတ္ဝာ ဂါမိကာ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာ နိဂန္တွာ ဗဟုမ္ပိ မူလံ ဒတ္ဝာ ဂဟေသုံ။

တဉ္စ ဝါကိဇသ္သ "ဝိသကဿကံ ဂဏှထာ"တိ ဥဋ္ဌေါသနံ ဝိယ ဘဂဝတော "အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေထာ"တိ ဝစနံ။ "ဥဘောပေတေ

ကက္ခဋာ၊ ကော ဏ္ဍေ အာနိသံသော''တိ ဂါမိကာနံ စိန္တနံ ဝိယ "ဘဂဝါ အာကာသာနဉ္စာယတနံ နိဗ္ဗတ္တေထာတိ အာဟာ၊ ကော ဏ္ဍေ အာနိသံသော၊ နာသဿ ဂုဏံ ဇာနာမာ"တိ သောတူနံ စိန္တနံ။ အထသ ဝါဏိဇသ "အတိ-မဓုရံ ဂဏ္ဍထာ"တိအာဒိဝစနံ ဝိယ ဘဂဝတော ရူပသညာသမတိက္ကမနာဒိကံ အာနိသံသပဋိသံယုတ္တာ သုတ္တာ တေ ဗဟုမ္ပိ မူလံ ဒတ္ဝာ ဂါမိကာ ဝိယ ဂုဠံ ဏ္ဍမိနာ အာနိသံသေန ပလောဘိတစိတ္တာ မဟန္တမ္ပိ ဉဿာဟံ ကတ္ဝာ ဏ္ဍမံ သမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေဿန္တိ ဉဿာဟဇနနတ္ထံ ပလောဘနတ္ထဉ္စ ကထေသိ။

အာကာသာနဉ္စာယတနသညာသဟဂတန္တိ ဏ္ဍေ နာဿ အန္တောတိ အနန္တံ၊ အာကာသံ အနန္တံ အာကာသာနန္တံ၊ အာကာသာနန္တမေဝ အာကာ-သာနဉ္စံ၊ တံ အာကာသာနဉ္စံ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာယတနမဿ သသမ္ပယုတ္တ-ဓမ္မဿ စျာနဿ ဒေဝါနံ ဒေဝါယတနမိဝါတိ **အာကာသာနဉ္စာယတနံ**။ ဏ္ဍတိ အာကာသာနဉ္စံ စ တံ အာယတနဉ္စာတိပိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကသိဏုဂ္ဃာဋိမာကာသဿေတံ အဓိဝစနံ။ တသ္မိံ အာကာသာနဉ္စာယတနေ အပ္ပနာပ္ပတ္တာယ သညာယ သဟဂတံ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ-သဟဂတံ။

ယထာ ပန အညတ္ထ "အနန္တော အာကာသော"တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမိဓ "အနန္တ"န္တိ ဝါ "ပရိတ္တ"န္တိ ဝါ နာဟိတံ။ ကသ္မာ၊ အနန္တေ ဟိ ဂဟိတေ ပရိတ္တံ နာယတိ၊ ပရိတ္တေ ဂဟိတေ အနန္တံ နာယတိ။ ဧဝံ သန္တေ အာရမ္မဏစတုက္ကံ နာပ္ပရတိ၊ ဒေသနာ သောဋသက္ခတ္တုကာ နာဟောတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စ ဏ္ဍမသ္မိံ ဌာနေ ဒေသနံ သောဋသက္ခတ္တုကံ ကာတုံ အစ္ဆရိယယော။ တသ္မာ "အနန္တ"န္တိ ဝါ "ပရိတ္တ"န္တိ ဝါ အဝတ္ဝာ "အာကာသာနဉ္စာယတနသညာသဟဂတ"န္တိ အာဟ။ ဧဝဉ္ဟိ သတိ ဉာဏယမ္ပိ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ၊ အာရမ္မဏစတုက္ကံ ပ္ပရတိ၊ ဒေသနာ သောဋသက္ခတ္တုကာ သမ္ပဇ္ဇတိ။ အဝသေသော ပါဠိအတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနနိကန္တိပရိယာဒါနဒုက္ခ-တာယ စေတ္ထ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ၊ ပရိယာဒိန္နနိကန္တိကသ အပ္ပနာပရိဝါသဒန္ဓ-တာယ ဒန္ဓာဘိညာ ဟောတိ။ ဝိပရိယာယေန သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပရိတ္တကသိဏုဂ္ဃာဋိမာက်ာသေ ပန ပဝတ္တံ စျာနံ ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ဝိပုလကသိဏုဂ္ဃာဋိမာကာသေ ပဝတ္တံ အပ္ပမာဏာရမ္မဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရေ ဝိယ စ ဏ္ဍာဝိ စတုတ္ထဈာနဝသေန ပဉ္စဝိသတိ ဧကာ

ဟောန္တိ။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ ဇုတော ပရေသုပိ။ ဝိသေသမတ္တမေဝ ပန တေသု ဝတ္ထုယိဿာမ။

ဝိညာဏဋ္ဌာယတန

၂၆၆။ **အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မာ**တိ ဣတ္ထေ တာဝ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန အာကာသာနဉ္စံ အာယတနမဿ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ စျာနဗ္ဘိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ အာရမ္မဏပ္ပိ။ ဧဝမေတံ စျာနဉ္စ အာရမ္မဏဉ္စာတိ ဥဘယပ္ပိ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန စ အမနသိကရဏေန စ သမတိက္ကမိတ္မာဝ ယသ္မာ ဇုဒံ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတံ ကေစ္စံ ကတ္မာ "အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မာ"တိ ဇုဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာသဟဂတန္တိ ဣတ္ထေ ပန "အနန္တ"န္တိ မနသိကာတဗ္ဗ-ဝသေန နာသဿ အန္တောတိ အနန္တံ၊ အနန္တမေဝ အာနဉ္စံ၊ ဝိညာဏံ အာနဉ္စံ "ဝိညာဏာနဉ္စ"န္တိ အဝတ္မာ "ဝိညာဏဉ္စ"န္တိ ဝုတ္တံ။ အယဉ္ဟေတ္ထ ရုဇ္ဇိသဒ္ဒေါ။ တဒေဝ ဝိညာဏံ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဇုမာယ သညာယ အာယတနန္တိ **ဝိညာဏဉ္စာ-ယတနံ**။ တသ္မိံ ဝိညာဏဉ္စာယတနေ ပဝတ္တာယ သညာယ သဟဂတန္တိ **ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာသဟဂတံ၊** အာကာသေ ပဝတ္တဝိညာဏာရမ္မဏာသ စျာနသ္မေတံ အဓိဝစနံ။ ဇုဓ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ နိကန္တိ-ပရိယာဒါနဒုက္ခတာယ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ၊ ပရိယာဒိန္နနိကန္တိကသ အပ္ပနာ-ပရိဝါသဒန္ဓတာယ ဒန္ဓာဘိညာ၊ ဝိပရိယာယေန သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ စ၊ ပရိတ္တကသိဏ္ဍဝိဋ္ဌိမာကာသာရမ္မဏံ သမာပတ္တိ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏတာ၊ ဝိပရိယာယေန အပ္ပမာဏာရမ္မဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အာကိဉ္စညာယတန

၂၆၇။ **ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မာ**တိ ဣတ္ထောဝိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိညာဏဉ္စံ အာယတနမဿ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ စျာနပ္ပိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ စ အာရမ္မဏပ္ပိ။ ဧဝမေတံ စျာနဉ္စ အာရမ္မဏဉ္စာတိ ဥဘယပ္ပိ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန စ အမနသိကရဏေန စ သမတိက္ကမိတ္မာဝ ယသ္မာ ဇုဒံ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတံ ကေစ္စံ ကတ္မာ "ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မာ"တိ ဇုဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာကိဉ္စညာယတနသညာသဟဂတန္တိ ဇွေ ပန နာဿ ကိဉ္စနန္တိ အကိဉ္စနံ၊ အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ္ပိ အဿ အဝသိဋ္ဌံ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အကိဉ္စနဿ ဘာဝေါ အာကိဉ္စညံ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဏာဝဂမဿေတံ အဓိ-ဝစနံ။ တံ အာကိဉ္စညံ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဇုမိဿာ သညာယ အာယတနန္တိ **အာကိဉ္စညာယတနံ၊** တသ္မိံ အာကိဉ္စညာယတနေ ပဝတ္တာယ သညာယ သဟဂတန္တိ **အာကိဉ္စညာယတနသညာသဟဂတံ၊** အာကာသေ ပဝတ္တိတ-ဝိညာဏာဝဂမာရမ္မဏာသ စျာနဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဇုဓ ဝိညာဏဉ္စာ-ယတနသမာပတ္တိယာ နိကန္တိပရိယာဒါနဒုက္ခတာယ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ၊ ပရိယာ-ဒိန္နနိကန္တိကဿ အပ္ပနာ ပရိဝါသဒန္ဓတာယ ဒန္ဓာဘိညာ၊ ဝိပရိယာယေန သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ စ၊ ပရိတ္တကသိဏ္ဍဝိဋ္ဌိမာကာသေ ပဝတ္တိတဝိညာဏာ-ပဂမာရမ္မဏတာယ ပရိတ္တာရမ္မဏတာ၊ ဝိပရိယာယေန အပ္ပမာဏာရမ္မဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

နေဝသညာနာသညာယတန

အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာတိ ဇွောပိပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ အာကိဉ္စညံ အာယတနမဿ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ စျာနမ္ပိ အာကိဉ္စညာယတနံ၊ ဝုတ္တနယေ-နေဝ အာရမ္မဏမ္ပိ။ ဧဝမေတံ စျာနဉ္စ အာရမ္မဏဉ္စာတိ ဥဘယမ္ပိ အပ္ပဝတ္တိ-ကရဏေန စ အမနသိကရဏေန စ သမတိက္ကမိတ္တာဝ ယသ္မာ ဇုဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတံ ဧကေဋ္ဌိ ကတ္တာ "အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မာ"တိ ဇုဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နေဝသညာနာသညာယတနသညာသဟဂတန္တိ ဇွေ ပန ယာယ သညာယ ဘာဝတော တံ "နေဝသညာနာသညာယတန"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ယထာ ပဋိပန္နဿ သာ သညာ ဟောတိ၊ တံ တာဝ ဒသ္သေတုံ **ဝိဘင်္ဂေ** "နေဝသညိနာသညီ"တိ ဥဒ္ဓရိတ္တာ "တညော အာကိဉ္စညာယတနံ သန္တတော မနသိကရောတိ၊ သန်္ဓိရာ-ဝသေသသမာပတ္တိံ ဘာဝေတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ နေဝသညိနာသညီ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သန္တတော မနသိကရောတီ**တိ "သန္တာ ဝတာယံ သမာပတ္တိ၊ ယတြ ဟိ နာမ နတ္ထိဘာဝမ္ပိ အာရမ္မဏံ ကရိတ္တာ ဌဿတီ"တိ ဧဝံ သန္တာရမ္မဏတာယ နံ "သန္တာ"တိ မနသိကရောတိ။ သန္တတော စေ မနသိကရောတိ၊ ကထံ သမတိက္ကမော ဟောတီတိ။ အနာဝဇ္ဇတုကာမတာယ၊ သော ဟိ ကိဉ္စာပိ နံ

၁-အဘိ ၂-၂၇၄-ပိဋ္ဌေ။

သန္တတော မနသိကရောတိ၊ အထခွဿ "အဟမေတံ အာဝဇ္ဇိဿာမိ သမာ-ပဇ္ဇိဿာမိ အဓိဋ္ဌဟိဿာမိ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ ပစ္စဝေက္ခိဿာမီ"တိ သေ အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော နဟောတိ။ ကသ္မာ? အာကိဉ္ဉညာယတနတော နေဝသညာနာသညာယတနဿ သန္တတရပဏီတတရတာယ။

ယထာ ဟိ ရာဇာ မဟစ္စ ရာဇာနုဘာဝေန ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတော နဂရဝီထိယံ ဝိစရန္တော ဒန္တကာရာဒယော သိပ္ပိကေ ဧကံ ဝတ္ထံ ဒဋ္ဌံ နိဝါသေတွာ ဧကေန သီသံ ဝေဋ္ဌေတွာ ဒန္တစုဏ္ဏာဒီဟိ သမောကိဏ္ဏဂတ္တေ အနေကာနိ ဒန္တဝိကတိ-အာဒီနိ ကရောန္တေ ဒိသွာ "အဟော ဝတ ရေ ဆေကာ အာစရိယာ၊ ဤဒိသာနိပိ နာမ သိပ္ပါနိ ကရိဿန္တီ"တိ ဧဝံ တေသံ ဆေကတာယ တုဿတိ၊ နစဿ ဧဝံ ဟောတိ "အဟော ဝတာဟံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ဧဝရူပေါ သိပ္ပိကော ဘဝေယျ"န္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ရဇ္ဇသိရိယာ မဟာနိသံသတာယ။ သော သိပ္ပိကေ သမတိက္ကမိတွာဝ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝေသ ကိဉ္ဉာပိ တံ သမာပတ္တိံ သန္တတော မနသိကရောတိ၊ အထခွဿ "အဟမေတံ သမာပတ္တိံ အာဝဇ္ဇိဿာမိ သမာပဇ္ဇိဿာမိ အဓိဋ္ဌဟိဿာမိ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ ပစ္စဝေက္ခိဿာမီ"တိ နေဝ ဧသ အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော ဟောတိ။ သော တံ သန္တတော မနသိ ကရောန္တော တံ ပရမသုခုမံ အပ္ပနာပ္ပတ္တံ[၁] သည် ပါပုဏာတိ၊ ယာယ နေဝသညီနာသညီ နာမ ဟောတိ၊ သခ်ါရာဝသေသသမာပတ္တိံ ဘာဝေတီတိ ဝုစ္စတိ။ သခ်ါရာဝသေသသမာပတ္တိန္တိ အစ္စန္တသုခုမဘာဝပ္ပတ္တသခ်ါရံ စတုတ္ထာရုပ္ပသမာပတ္တိံ။

ဣဒါနိ ယံ တံ ဧဝံ အဓိဂတာယ သညာယ ဝသေန "နေဝသညာ-နာသညာယတန"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ အတ္ထတော ဒဿေတုံ "နေဝသညာနာသညာ-ယတနန္တိ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝါ ဥပပန္နဿ ဝါ ဒိဋ္ဌ-ဓမ္မသုခဝိဟာရိဿ ဝါ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ"တိ[၂] ဝုတ္တံ၊ တေသု ဣဓ သမာပန္နဿ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ အဓိပ္ပေတာ။

ဝစနတ္ထော ပနေတ္ထ ဩဋ္ဌာရိကာယ သညာယ အဘာဝတော သုခုမာယ စ ဘာဝတော နေဝဿ သသမ္ပယုတ္တဓမ္မဿ ဈာနဿ သညာ နာသညာတိ နေဝသညာနာသညံ၊ နေဝသညာနာသညဉ္ဇ တံ မနာယတနဓမ္မာယတန-ပရိယာပန္နတ္တာ အာယတနဉ္ဇာတိ **နေဝသညာနာသညာယတနံ**။ အထ ဝါ ယာယမေတ္ထ သညာ၊ သာ ပဋုသညာကိစ္စံ ကာတုံ အသမတ္ထတာယ

၁-ပရမသုခုမပ္ပတ္တံ (?) ၂-အဘိ ၂-၂၇၄ ပိဋ္ဌေ၊

နေဝသညာ၊ သခ်ါရာဝသေသသုခုမဘာဝေန ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ နာသညာတိ နေဝသညာနာသညာ၊ နေဝသညာနာသညာ စ သာ သေသဓမ္မာနံ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာယတနဥ္ဇာတိ နေဝသညာနာသညာယတနံ။

န ကေဝလဥ္ဇေတ္ထ သညာဝ ဧဒိသီ၊ အထ ခေါ ဝေဒနာပိ နေဝဝေဒနာ နာဝေဒနာ၊ စိတ္တမ္ပိ နေဝစိတ္တံ နာစိတ္တံ၊ ဖဿောပိ နေဝဖဿော နာဖဿောတိ၊ ဧသ နယော သေသသမ္ပယုတ္တဓမ္မေသု၊ သညာသီသေန ပနာယံ ဒေသနာ ကတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပတ္တမက္ခနတေလပ္ပဘုတီဟိ စ ဥပမာဟိ ဧသမတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။ **သာမဏေရော** ကိရ တေလေန ပတ္တံ မက္ခေတ္ဌာ ဌပေသိ။ တံ ယာဂုပါနကာလေ ထေရော "ပတ္တမာဟရာ"တိ အာဟ။ သော "ပတ္တေ တေလမတ္ထိ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ တတော "အာဟရ သာမဏေရ တေလံ, နာဋ္ဌိ ပူရေဿာမီ"တိ ဝုတ္တေ, "နတ္ထိ ဘန္တေ တေလ"န္တိ အာဟ။ တတ္ထ ယထာ အန္တောဝုတ္ထတ္တာ ယာဂုယာ သဒ္ဓိ အကပ္ပိယဋ္ဌေန "တေလံ အတ္ထီ"တိ ဟောတိ၊ နာဋ္ဌိပူရဏာဒီနံ အဘာဝဝသေန "နတ္ထီ"တိ ဟောတိ။ ဧဝံ သာပိ သညာ ပဋုသညာကိစ္စံ ကာတုံ အသမတ္ထတာယ နေဝသညာ၊ သခ်ါရာဝသေသ-သုခုမဘာဝေန ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ နာသညာ ဟောတိ။

ကိမ္ပနေတ္ထ သညာကိစ္စန္တိ။ အာရမ္မဏသဥ္ဇာနနဥ္ဇေဝ ဝိပဿနာယ စ ဝိသယဘာဝံ ဥပဂန္တ္ဌာ နိဗ္ဗိဒါဇနနံ။ ဒဟနကိစ္စမိဝ ဟိ သုခေါဒကေ တေဇော-ဓာတု သဥ္ဇာနနကိစ္စမ္ပေသာ ပဋုံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ သေသသမာပတ္တီသု သညာ ဝိယ ဝိပဿနာယ ဝိသယဘာဝံ ဥပဂန္တ္ဌာ နိဗ္ဗိဒါဇနနမ္ပိ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ အညေသု ဟိ ခန္ဓေသု အကတာဘိနိဝေသော ဘိက္ခု နေဝသညာ-နာသညာယတနက္ခန္ဓေ သမ္မသိတ္ဌာ နိဗ္ဗိဒံ ပတ္တုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ အပိစ[၁] **အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။** ပကတိဝိပဿကော ပန မဟာပညော သာရိပုတ္တ-သဒိသောဝ သက္ကုဏေယ္ယ၊ သောပိ "ဧဝံ ကိရိမေ[၂] ဓမ္မာ အဟုတ္ဌာ သမ္ဘောန္တိ၊ ဟုတ္ဌာ ပဋိဝေန္တီ"တိ[၃] ဧဝံ ကလာပသမ္မသနဝသေနေဝ, နော အနုပဒဓမ္မ-ဝိပဿနာဝသေန။ ဧဝံ သုခုမတ္တံ ဂတာ ဧသာ သမာပတ္တိ။

ယထာ စ ပတ္တမက္ခနတေလူပမာယ၊ ဧဝံ မဂ္ဂုဒကူပမာယပိ အယမတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။ မဂ္ဂပဋိပန္ဒဿ ကိရ ထေရဿ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော သာမဏေရော ထောကမုဒကံ ဒိသ္ဌာ "ဥဒကံ ဘန္တေ, ဥပါဟနာ ဩမုဥ္ဇထာ"တိ အာဟ။ တတော ထေရေန "သစေ ဥဒကမတ္ထိ၊ အာဟရ နှာနသာဋကံ,

---

၁-အပိ (?)　　၂-ကိရမေ (သီ)　　၃-မ ၃-၇၈-ပိဋ္ဌေ။

နာယိသာမိ”တိ ဝုတ္တေ “နတ္ထိ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ တတ္ထ ယထာ ဥပါဟန-တေမနမတ္တဋ္ဌေန “ဥဒကံ အတ္ထိ”တိ ဟောတိ၊ နာနဋ္ဌေန “နတ္ထိ”တိ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ သာ ပဋ္ဌသညာကိစ္စံ ကာတုံ အသမတ္ထတာယ နေဝ သညာ၊ သဒိ်ရာဝသေသသုခုမဘာဝေန ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ နာသညာ ဟောတိ။ န ကေဝလဉ္စ တောဟေဝ၊ အညာဟိပိ အနုရူပါဟိ ဥပမာဟိ ဧသ အတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။ ဇ္ဈတိ ဇ္ဈမာယ နေဝသညာနာသညာယတနေ ပဝတ္တာယ သညာယ, နေဝသညာ-နာသညာယတနဘူတာယ ဝါ သညာယ သဟဇာတန္တိ **နေဝသညာနာသညာ-ယတနသညာသဟဇာတံ၊** အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိအာရမ္မဏာသဲ့ ဗျာန-သေတံ အဓိဝစနံ။

ဇ္ဈဓ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ နိကန္တိပရိယာဒါနဒုက္ခတာယ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ၊ ပရိယာဒိန္နနိကန္တိကဿ အပုနာပရိဝါသဒန္ဓတာယ ဒန္ဓာဘိညာ။ ဝိပရိယာယေန သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ စ၊ ပရိတ္တကသိဏ္ဍဝိဋိမာကာသေ ပဝတ္တိတဝိညာဏာဝဂမာရမ္မဏံ သမာပတ္တိ° အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိတာယ ပရိတ္တာ-ရမ္မဏတာ၊ ဝိပရိယာယေန အပုမာဏာရမ္မဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

အသဒိသရူပေါ နာထေဝ၊ အာရုပ္ပံ ယံ စတုဗ္ဗိဓံ အာဟ။
တံ ဇ္ဈတိ ဥတ္တာ တသ္မိ°၊ ပကိဏ္ဏကကထာပိ ဝိညေယျာ။

အရူပသမာပတ္တိယော ဟိ—

အာရမ္မဏာတိက္ကမတော၊ စတသ္သောပိ ဘဝန္တိမာ။
အင်္ဂါတိက္ကမမေတာသံ၊ န ဇ္ဈန္တိ ဝိဘာဝိနော။

ဧတာသု ဟိ ရူပနိမိတ္တာတိက္ကမတော ပဌမာ, အာကာသာတိက္ကမတော ဒုတိယာ, အာကာသေ ပဝတ္တိတဝိညာဏာတိက္ကမတော တတိယာ, အာကာသေ ပဝတ္တိတဝိညာဏာဿ အပဂမာတိက္ကမတော စတုတ္ထာတိ သဗ္ဗထာ အာရမ္မဏာ-တိက္ကမတော စတသ္သောပိ ဘဝန္တိမာ အရူပသမာပတ္တိယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အင်္ဂါတိက္ကမံ ပန ဧတာသံ န ဇ္ဈန္တိ ပဏ္ဍိတာ။ န ဟိ ရူပါဝစရသမာပတ္တိသု ဝိယ ဧတာသု အင်္ဂါတိက္ကမော အတ္ထိ။ သဗ္ဗာသုပိ ဟိ ဧတာသု ဥပေက္ခာ စိတ္တေ-ကဂ္ဂတာတိ ဒ္ဝေ ဧဝ ဗျာနင်္ဂါနိ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သန္တေပိ—

သုပဏီတတရာ ဟောန္တိ၊ ပဏ္ဍိမာ ပဏ္ဍိမာ ဇ္ဈဓ။
ဥပမာ တတ္ထ ဝိညေယျာ၊ ပါသာဒတလသာဋိကာ။

ယထာ ဟိ စတုဘူမကပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌိမတလေ ဒိဗ္ဗနစ္စဂီတဝါဒိတ-သုရဘိဂန္ဓ မာလာ သာဒုရသ ပါနဘောဇန သယနစ္ဆာဒနာဒိဝသေန ပဏီတာ ပဉ္ဇ ကာမဂုဏာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ အဿု၊ ဒုတိယေ တတော ပဏီတတရာ၊ တတိယေ တတော ပဏီတတမာ[၁]၊ စတုတ္ထေ သဗ္ဗပဏီတာ။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ တာနိ စတ္တာရိပိ ပါသာဒတလာနေဝ၊ နတ္ထိ နေသံ ပါသာဒတလဘာဝေန ဝိသေသော၊ ပဉ္ဇကာမဂုဏသမိဒ္ဓိဝိသေသေန ပန ဟေဋ္ဌိမတော ဟေဋ္ဌိမတော ဥပရိမံ ဥပရိမံ ပဏီတတရံ ဟောတိ။

ယထာ စ ကောယ ဗ္ဗတ္ထိယာ ကန္တိတထူလသဏ္ဍသဏ္ဍတရသဏ္ဍတမ-သုတ္တာနံ စတုပလတိပလဒ္ဓိပလကေပလသာဋ္ဌိကာ အဿု အာယာမေန ဝိတ္ထာရေန စ သမပ္ပမာဏာ။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ တာ သာဋ္ဌိကာ စတဿောပိ အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ သမပ္ပမာဏာ၊ နတ္ထိ တာသံ ပမာဏတော ဝိသေသော၊ သုခသမ္ဖဿသုခုမဘာဝမဟဂ္ဃဘာဝေဟိ ပန ပုရိမာယ ပုရိမာယ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ ပဏီတတရာ ဟောန္တိ။ ဝေမေဝ ကိဉ္ဇာပိ စတူသုပိ တောသု ဥပေက္ခာ စိတ္တေကဂ္ဂတာတိ တောနိ ဒ္ဒေယေဝ အင်္ဂါနိ ဟောန္တိ၊ အထ ခေါ ဘာဝနာဝိသေသေန တေသံ အင်္ဂါနံ ပဏီတပဏီတတရဘာဝေန သုပဏီတတရာ ဟောန္တိ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ ဗ္ဗဓာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ အနုပုဗ္ဗေန ပဏီတပဏီတာ စေတာ—

အသုစိမှိ မဏ္ဍပေ လဂ္ဂေါ၊ ဧကော တံ နိဿိတော ပရော။
အညော ဗဟိ အနိဿာယ၊ တံ တံ နိဿာယ စာပရော။

ဋ္ဌိတော စတူဟိ ဧတေဟိ၊ ပုရိသေဟိ ယထာက္ကမံ။
သမာနတာယ ဥတဗ္ဗာ၊ စတဿောပိ ဝိဘာဝိနာ။

တတြာယမတ္ထယောဇနာ—အသုစိမှိ ကိရ ဒေသေ ဧကော မဏ္ဍပေါ။ အထေကော ပုရိသော အာဂန္ဓာ တံ အသုစိံ ဇိဂုစ္ဆမာနော တံ မဏ္ဍပံ ဟတ္ထေဟိ အာလမ္ဗိတ္ဝာ တတ္ထ လဂ္ဂေါ လဂ္ဂိတော ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ အထာပရော အာဂန္ဓာ တံ မဏ္ဍပလဂ္ဂံ ပုရိသံ နိဿိတော။ အထညော အာဂန္ဓာ စိန္တေသိ "ယော ဧသ မဏ္ဍပေ လဂ္ဂေါ၊ ယော စ တံ နိဿိတော၊ ဥဘောပေတေ ဒုဋ္ဌိတာ၊ ဓုဝေါ စ နေသံ မဏ္ဍပပပါတေ ပါတော၊ ဟန္ဒာဟံ ဗဟိယေဝ တိဋ္ဌာမီ"တိ။ သော တန္ဓိဿိတံ အနိဿာယ ဗဟိယေဝ အဋ္ဌာသိ။ အထာပရော အာဂန္ဓာ

၁-ပဏီတတရာ (သျာ၊ က)

၂၅၆ အဘိမေ္မပိဋက အဌသာလိနီအဌကထာ [၁-စိတ္တုပ္ပါဒ

မဏ္ဍပလဂ္ဂဿ တန္ဒိဿိတဿ စ အခေမဘာဝံ စိန္တေတွာ ဗဟိဌိတဋ္ဌ "သုဌိတော"တိ[1] မန္တာ တံ နိဿာယ အဌာသိ။

တတ္ထ အသုစိမှိ ဒေသေ မဏ္ဍပေါ ဝိယ ကသိဏုဏ္ဍါဋိမာကာသံ ဒဌဗ္ဗံ။ အသုစိဇိဂုစ္ဆာယ မဏ္ဍပလဂ္ဂေါ ပုရိသော ဝိယ ရူပနိမိတ္တဇိဂုစ္ဆာယ အာကာသာရမ္မဏံ အာကာသာနဉ္ဇာယတန်။ မဏ္ဍပလဂ္ဂံ ပုရိသံ နိဿိတော ဝိယ အာကာသာရမ္မဏံ အာကာသာနဉ္ဇာယတန် အာရဗ္ဘ ပဝတ္တံ ဝိညာဏဉ္ဇာ-ယတန်။ တေသံ ဒွိန္နမှိ အခေမဘာဝံ စိန္တေတွာ အနိဿာယ တံ မဏ္ဍပလဂ္ဂံ ဗဟိဌိတော ဝိယ အာကာသာနဉ္ဇာယတန် အာရမ္မဏံ အကတွာ တဒဘာဝါ-ရမ္မဏံ အာကိဉ္ဇညာယတန်၊ မဏ္ဍပလဂ္ဂဿ တန္ဒိဿိတဿ စ အခေမတံ စိန္တေတွာ ဗဟိဌိတဋ္ဌ သုဌိတောတိ မန္တာ တံ နိဿာယ ဌိတော ဝိယ ဝိညာဏာဘာဝသဒ္ဓါတေ ဗဟိပဒေသေ ဌိတံ အာကိဉ္ဇညာယတန် အာရဗ္ဘ ပဝတ္တံ နေဝသညာနာသညာယတန် ဒဌဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပဝတ္တမာနဋ္ဌ—

အာရမ္မဏံ ကရောတေဝ၊ အညာဘာဝေန တံ ဇုဒံ။
ဒိဌဒေါသမှိ ရာဇာန်၊ ဝုတ္တိဟေတု ယထာ ဇနော။

ဇုဒဉ္ဂိ နေဝသညာနာသညာယတန် "အာသန္နဝိညာဏဉ္ဇာယတနပစ္စတ္ထိကာ အယံ သမာပတ္တီ"တိ ဧဝံ ဒိဌဒေါသမှိ တံ အာကိဉ္ဇညာယတန် အညဿ အာရမ္မဏဿ အဘာဝါ အာရမ္မဏံ ကရောတေဝ။ ယထာ ကိံ။ ဒိဌဒေါသမှိ ရာဇာန် ဝုတ္တိဟေတု ယထာ ဇနော၊ ယထာ ဟိ အသံယတံ ဖရုသကာယဝစီ-ပနောသမာစာရံ ကဉ္ဇိ သဗ္ဗဒိသမှတိံ[2] ရာဇာန "ဖရုသသမာစာရော အယ"န္တိ ဧဝံ ဒိဌဒေါသမှိ အညတ္ထ ဝုတ္တိံ အလဘမာနော ဇနော ဝုတ္တိဟေတု နိဿာယ ဝတ္တတိ။ ဧဝ ဒိဌဒေါသမှိ တံ အာကိဉ္ဇညာယတန် အညံ အာရမ္မဏံ အလဘမာနမိဒံ နေဝသညာနာသညာယတန် အာရမ္မဏံ ကရောတေဝ။ ဧဝံ ဟုရုမာနဋ္ဌ—

အာရုဋ္ဌော ဒီဃနိဿေဏိံ၊ ယထာ နိဿေဏိဗာဟုကံ။
ပဗ္ဗတဂ္ဂဋ္ဌ အာရုဋ္ဌော၊ ယထာ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ။

ယထာ ဝါ ဂိရိမာရုဋ္ဌော၊ အတ္တနောယေဝ ဇဏ္ဍုကံ။
ဩလုဗ္ဘတိ တထေဝေတံ၊ ဈာနမောလုဗ္ဘ ဝတ္တတီတိ။

အရူပါဝစရကုသလကထာ နိဌိတာ။

၁-သုဌိတန္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-သဗ္ဗဒီပပတိံ (သီ၊ သျာ)

တေဘူမကကုသလဝဏ္ဏနာ

၂၆၉။ ဧၒါနိ ယသ္မာ သဗ္ဗာနိပေတာနိ တေဘူမကကုသလာနိ ဟီနာဒိနာ ပဘေဒေန ဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ တံ ပဘေဒံ ဒဿေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **ဟီန**န္တိ လာမကံ၊ တံ အာယူဟနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟီနုတ္တမာနံ မဇ္ဈေ ဘဝံ **မဇ္ဈိမံ**။ ပဓာနဘာဝံ နီတံ **ပဏီတံ**၊ ဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။ တာနိပိ အာယူဟနဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ယဿ ဟိ အာယူဟ-နက္ခဏေ ဆန္ဒော ဝါ ဟီနော ဟောတိ ဝီရိယံ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ဝီမံသာ ဝါ၊ တံ ဟီနံ နာမ။ ယဿ တေ ဓမ္မာ မဇ္ဈိမာ စေဝ ပဏီတာ စ၊ တံ မဇ္ဈိမဥ္ဆေဝ ပဏီတဥ္ဆ။ ယံ ပန ကတ္တုကာမတာသဓ်ါတံ ဆန္ဒံ ဓုရံ ဆန္ဒံ ဇေဋ္ဌကံ ဆန္ဒံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတ္ဝာ အာယူဟိတံ။ တံ ဆန္ဒာဓိပတိတော အာဂတတ္တာ **ဆန္ဒာဓိပတေယျံ** နာမ။ ဝီရိယာဓိပတေယျာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဧမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဌတ္ဝာ နယာ ဂဏေတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗပဌမံ ဝိဘတ္တော ဟိ ဧကော နယော၊ ဟီနန္တိ ဧကော၊ မဇ္ဈိမန္တိ ဧကော၊ ပဏီတန္တိ ဧကော၊ ဆန္ဒာဓိပတေယျန္တိ ဧကော၊ ဧမေ တာဝ ဆန္ဒာဓိပတေယျေ ပဥ္ဆ နယာ၊ ဧဝံ ဝီရိယာဓိပတေယျာဒီသုပိတိ စတ္တာရော ပဥ္ဆကာ ဝိသတိ ဟောန္တိ။ ပုရိမော ဝါ ဧကော သုဒ္ဓိကနယော, ဟီနန္တိအာဒယော တယော, ဆန္ဒာဓိပတေယျန္တိ-အာဒယော စတ္တာရော, ဆန္ဒာဓိပတေယျံ ဟီနန္တိအာဒယော ဒွါဒသာတိ ဧဝမ္ပိ ဝိသတိ နယာ ဟောန္တိ။

ဧမေ ဝိသတိ မဟာနယာ ကတ္ထ ဝိဘတ္တာတိ။ **မဟာပကရဏေ** ဟီနတ္တိကေ ဝိဘတ္တာ။ ဧမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဟီနတ္တိကတော မဇ္ဈိမရာသိံ ဂဟေတ္ဝာ ဟီနမဇ္ဈိမပဏီတဝသေန တယော ကောဋ္ဌာသာ ကာတဗ္ဗာ။ တတောပိ မဇ္ဈိမရာသိံ ဌပေတ္ဝာ ဟီနပဏီတေ ဂဟေတ္ဝာ နဝ နဝ ကောဋ္ဌာသာ ကာတဗ္ဗာ။ ဟီနသ္မိံယေဝ ဟိ ဟီနံ အတ္ထိ၊ မဇ္ဈိမံ အတ္ထိ၊ ပဏီတံ အတ္ထိ။ ပဏီတသ္မိမ္ပိ ဟီနံ အတ္ထိ၊ မဇ္ဈိမံ အတ္ထိ၊ ပဏီတံ အတ္ထိ။ တထာ ဟီနဟီနသ္မိံ ဟီနံ၊ ဟီနဟီနသ္မိံ မဇ္ဈိမံ၊ ဟီနဟီနသ္မိံ ပဏီတံ။ ဟီနမဇ္ဈိမသ္မိံ ဟီနံ၊ ဟီနမဇ္ဈိမသ္မိံ မဇ္ဈိမံ၊ ဟီနမဇ္ဈိမသ္မိံ ပဏီတံ။ ဟီနပဏီတသ္မိံ ဟီနံ၊ ဟီနပဏီတသ္မိံ မဇ္ဈိမံ၊ ဟီန-ပဏီတသ္မိံ ပဏီတန္တိ အယမေကော နဝကော။ ပဏီတဟီနသ္မိမ္ပိ ဟီနံ နာမ အတ္ထိ၊ ပဏီတဟီနသ္မိံ မဇ္ဈိမံ၊ ပဏီတဟီနသ္မိံ ပဏီတံ။ တထာ ပဏီတ-မဇ္ဈိမသ္မိံ ဟီနံ၊ ပဏီတမဇ္ဈိမသ္မိံ မဇ္ဈိမံ၊ ပဏီတမဇ္ဈိမသ္မိံ ပဏီတံ။ ပဏီတ-ပဏီတသ္မိံ ဟီနံ၊ ပဏီတပဏီတသ္မိံ မဇ္ဈိမံ၊ ပဏီတပဏီတသ္မိံ ပဏီတန္တိ အယံ ဒုတိယော နဝကောတိ ဒွေ နဝကာ အဋ္ဌာရသ။ ဧမာနိ အဋ္ဌာရသ ကမ္မဒွါရာနိ

နာမ။ ဣမေဟိ ပဘာဝိတတ္တာ ဣမေသံ ဝေဒနာ အင်္ဂါရသ ခတ္တိယာ၊ အင်္ဂါရသ ဗြာဟ္မဏာ၊ အင်္ဂါရသ ဝေဿာ၊ အင်္ဂါရသ သုဒ္ဒါ၊ အင်္ဂစတ္တာလီသ ဂေါတ္တ-စရဏာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဣမေသု စ ပန တေဘူမကေသု ကုသလေသု ကာမာဝစရကုသလံ တိဟေတုကမ္ပိ ဒုဟေတုကမ္ပိ ဟောတိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ ဝသေန။ ရူပါ-ဝစရာရူပါဝစရံ ပန တိဟေတုကမေဝ ဉာဏသမ္ပယုတ္တမေဝ။ ကာမာဝစရမ္ပေတ္ထ အဓိပတိနာ သဟာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိနာပိ။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရံ အဓိပတိသမ္ပန္နမေဝ ဟောတိ။ ကာမာဝစရကုသလေ စေတ္ထ အာရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတာဓိပတိတိ ဒ္ဝေပိ အဓိပတယော လဗ္ဘန္တိ။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရေသု အာရမ္မဏာဓိပတိ နလဗ္ဘတိ၊ သဟဇာတာဓိပတိယေဝ လဗ္ဘတိ။ တတ္ထ စိတ္တသ စိတ္တာဓိပတေယျ-ဘာဝေါ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ ဝသေန ဝုတ္တော။ ဒ္ဝိန္နံ ပန စိတ္တာနံ ဧကတော အဘာဝေန သမ္ပယုတ္တစိတ္တသ စိတ္တာဓိပတိ နာမ နတ္ထိ။ တထာ ဆန္ဒာဒီနံ ဆန္ဒာဓိပတိအာဒယော။ ကေစိ ပန “သစေ စိတ္တဝတော ကုသလံ ဟောတိ မယ္ဟံ ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ ယံ စိတ္တံ ဓုရံ ကတ္ဝာ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ အပရံ ကုသလစိတ္တံ အာယူဟိတံ၊ တဿ တံ ပုရိမစိတ္တံ စိတ္တာဓိပတိ နာမ ဟောတိ။ တတော အာဂတတ္တာ ဣဒံ စိတ္တာဓိပတေယျံ နာမာ”တိ ဧဝံ အာဂမနဝသေနာပိ အဓိပတိံ နာမ ဣစ္ဆန္တိ။ အယံ ပန နယော နေဝ ပါဠိယံ၊ န အင်္ဂကထာယံ ဒိဿတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ အဓိပတိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမေသု စ ကေနဝိသတိယာ မဟာနယေသု ပုရိမေ သုဒ္ဓိကနယေ ဝုတ္တပရိမာဏာနေဝ စိတ္တာနိ စ နဝကာ စ ပါဌဝါရာ စ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု ဝုတ္တပရိမာဏတော ဝိသတိဂုဏော စိတ္တနဝကဝါရဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတူသု ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေသု သောဠသဂုဏောတိ အယံ တေဘူမကကုသလေ ပကိဏ္ဏကကထာ နာမာတိ။

တေဘူမကကုသလံ။

လောကုတ္တရကုသလဝဏ္ဏနာ

၂၇၇။ ဧဝံ ဘဝတ္တယသမ္ပတ္တိနိဗ္ဗတ္တကံ ကုသလံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သဗ္ဗဘဝ-သမတိက္ကမနာယ လောကုတ္တရကုသလံ ဒဿေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **လောကုတ္တရန္တိ** ကေနဋ္ဌေန လောကုတ္တရံ၊

လောကံ တရတိတိ လောကုတ္တရံ၊ လောကံ ဥတ္တရတိတိ လောကုတ္တရံ၊ လောကံ သမတိက္ကမ္မ အဘိဘုယျ တိဋ္ဌတိတိ လောကုတ္တရံ[၁]။ **ဗျာနံ ဘာဝေတီ**တိ ကေစိတ္တာကွဏိကံ အပ္ပနာဗျာနံ ဘာဝေတိ ဇနေတိ ဝဎ္ဎေတိ။

လောကတော နိယျာတိ, ဝဋ္ဋတော နိယျာတီတိ **နိယျာနိကံ၊** နိယျာတိ ဝါ ဇေတနာတိ နိယျာနိကံ။ တံသမင်္ဂီ ဟိ ပုဂ္ဂလော ဒုက္ခံ ပရိဇာနန္တော နိယျာတိ၊ သမုဒယံ ပဇဟန္တော နိယျာတိ၊ နိရောဓံ သစ္ဆိကရောန္တော နိယျာတိ၊ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော နိယျာတိ။ ယထာ စ ပန တေဘူမကကုသလံ ဝဋ္ဋသ္မိံ စုတိပဋိသန္ဓိယော အာစိနာတိ ဝဎ္ဎေတီတိ အာစယဂါမိ နာမ ဟောတိ၊ နှ တထာ ဇှဒံ။ ဇှဒံ ပန ယထာ ကေသ္မိံ ပုရိသေ အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ ပါကာရံ စိနန္တေ အပရော မဟာမုဂ္ဂရံ ဂဟေတ္ဝာ တေန စိတစိတဋ္ဌာနံ အပစိနန္တော ဝိဒ္ဓံသေန္တော ဧဝ ဂစ္ဆေယျ၊ ဧဝမေဝ တေဘူမကကုသလေန စိတာ စုတိပဋိသန္ဓိယော ပစ္ဆယဧကလ္လကရဏေန အပစိနန်ဲ ဝိဒ္ဓံသေန်ဲ ဂစ္ဆတီတိ အပစယဂါမိ။

ဒိဋ္ဌဂတာနံ ပဟာနာယာတိ ထြေ ဒိဋ္ဌိယော ဧဝ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ဂူထဂတံ မုတ္တဂတန်ဲ အာဒိနံ ဝိယ။ ဒွါသဋ္ဌိယာ ဝါ ဒိဋ္ဌိနံ အန္တောဂဓတ္တာ ဒိဋ္ဌိသု ဂတာနိတိပိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ ဒိဋ္ဌိယာ ဝါ ဂတံ ဇာတေသန်ဲပိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ဒိဋ္ဌိသဒိသဂမနာနိ ဒိဋ္ဌိသဒိသပ္ပဝတ္တာနိတိ အထြော။ ကာနိ ပန တာနိတိ။ သသမ္ပယုတ္တာနိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ[၂]စိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသအပါယဂမနီယ-ရာဂဒေါသမောဟာကုသလာနိ။ တာနိ ဟိ ယာဝ ပဌမမဂ္ဂဘာဝနာ၊ တာဝ ပဝတ္တိသဘ်ာဝတော ဒိဋ္ဌိသဒိသဂမနာနိတိ ဝုစ္စန်ဲ။ ဇှတိ ဒိဋ္ဌိယော စ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ စ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ တေသံ **ဒိဋ္ဌိဂတာနံ။ ပဟာနာယာ**တိ သမုစ္ဆေဒဝသေနေဝ ပဇဟနတ္ထာယ။ **ပဌမာယာ**တိ ဂဏနဝသေနပိ ပဌမုပ္ပတ္တိဝသေနပိ ပဌမာယ။ **ဘူမိယာ**ဘိ "အနန်ဲရဟိတာယ ဘူမိယာ"တိအာဒိသု[၃] တာဝ အယံ မဟာပထဝီ ဘူမိတိ ဝုစ္စတိ။ "သုခဘူမိယံ ကာမာဝစရေ"တိအာဒိသု[၄] စိတ္တုပ္ပါဒေါ။ ဇှဓ ပန သာမညဖလံ အဓိပ္ပေတံ။ တဉ္စိ သမ္ပယုတ္တာနံ နိဿယဘာဝတော တေ ဓမ္မာ ဘဝန်ဲ ထြောတိ ဘူမိ။ ယသ္မာ ဝါ သမာနေပိ လောကုတ္တရဘာဝေ သယမ္ပိ ဘဝတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, နှ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ အပါတုဘာဝံ၊ တသ္မာပိ "ဘူမိ"တိ ဝုစ္စတိ။ တသာ **ပဌမာယ ဘူမိယာ။ ပတ္တိယာ**တိ သောတာပတ္တိဖလသင်္ခါတသ ပဌမသ

၁-ခု ၉၄-၃၄၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဇှဒံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတိ ပဒံ အဓိကံ ဝိယ ဒိဿတိ၊ ဒိဋ္ဌိသဒိသဂမနာနိတိ ဟိ ဝုတ္တံ။
၃-ဝိ ၁-၁၅၊ မ ၂-၂၄၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-အဘိ ၁-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။

သာမညဖလဿ ပတ္တတ္ထာယ ပဋိလာဘတ္ထာယာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဝိဝိစ္စာ**တိ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကဝသေန ဝိဝိစ္စိတ္ဝာ ဝိနာ ဟုတ္ဝာ။

ဣဒါနိ ကိဉ္စာပိ လောကိယဇ္ဈာနမ္ပိ န ဝိနာ ပဋိပဒါယ ဣဇ္ဈတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ဣဓ သုဒ္ဓိကနယံ ပဟာယ လောကုတ္တရဇ္ဈာနံ ပဋိပဒါယ သဒ္ဓိံယေဝ ဂရုံ ကတ္ဝာ ဒေသေတုကာမတာယ **ဒုက္ခပဋိပဒံ ဒန္ဓာဘိညန္တိ**အာဒိမာဟ။

တတ္ထ ယော အာဒိတောဝ ကိလေသေ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော ဒုက္ခေန သသဓ်ါရေန သပ္ပယောဂေန ကိလမန္တော ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ တဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဟောတိ။ ယော ပန ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသော ဝိပဿနာပရိဝါသံ ဝသန္တော စိရေန မဂ္ဂပါတုဘာဝံ ပါပုဏာတိ၊ တဿ ဒန္ဓာဘိညာ ဟောတိ။ ဣတိ ယော ကောစိ ဝါရော ဒုက္ခပဋိပဒဒန္ဓာဘိညော[၁] နာမ ကတော။

ကတမံ ပန ဝါရံ ရောစေသုန္တိ။ ယတ္ထ သကိံ ဝိက္ခမ္ဘိတာ ကိလေသာ သမုဒါစရိတ္ဝာ ဒုတိယမ္ပိ ဝိက္ခမ္ဘိတာ ပုန သမုဒါစရန္တိ၊ တတိယံ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ပန တထာဝိက္ခမ္ဘိတေဝ ကတ္ဝာ မဂ္ဂေန သမုဂ္ဃါတံ ပါပေတိ၊ ဣမံ ဝါရံ ရောစေသုံ။ ဣမဿ ဝါရဿ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာတိ နာမံ ကတံ။ ဧတ္တကေန ပန န ပါကဋံ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိဘာဝနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ယော ဟိ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဥပါဒါရူပံ ပရိဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ အရူပံ ပရိဂ္ဂဏ္ဍာတိ။ ရူပါရူပံ ပန ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တော ဒုက္ခေန ကသိရေန ကိလမန္တော ပရိဂ္ဂဟေတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ နာမ ဟောတိ။ ပရိဂ္ဂဟိတရူပါရူပဿ ပန ဝိပဿနာပရိဝါသေ မဂ္ဂပါတုဘာဝဒန္ဓတာယ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ။

ယောပိ ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ နာမရူပံ ဝဝတ္ထပေန္တော ဒုက္ခေန ကသိရေန ကိလမန္တော ဝဝတ္ထပေတိ၊ ဝဝတ္ထာပိတေ စ နာမရူပေ ဝိပဿနာပရိဝါသံ ဝသန္တော စိရေန မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတုံ သက္ကောတိ၊ တဿာပိ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ။

အပရော နာမရူပမ္ပိ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ ပစ္စယေ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တော ဒုက္ခေန ကသိရေန ကိလမန္တော ပရိဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ ပစ္စယေ စ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဝိပဿနာပရိဝါသံ ဝသန္တော စိရေန မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ။

၁-ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညော (သီ)၊ ဒုက္ခာပဋိပဒေါ ဒန္ဓာဘိညောတိ (သျာ)၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ (က)

အပရော ပစ္စယေပိ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ လက္ခဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဒုက္ခေန ကသိရေန ကိလမန္တော ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ပဋိဝိဒ္ဓလက္ခဏော စ ဝိပဿနာပရိဝါသံ ဝသန္တော စိရေန မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ။

အပရော လက္ခဏာနိပိ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဝိပဿနာဉာဏေ တိက္ခေ သူရေ ပသန္နေ ဝဟန္တေ ဥပ္ပန္နံ ဝိပဿနာနိကန္တိံ ပရိယာဒိယမာနော ဒုက္ခေန ကသိရေန ကိလမန္တော ပရိယာဒိယတိ၊ နိကန္တိဉ္စ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဝိပဿနာပရိဝါသံ ဝသန္တော စိရေန မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ နာမ ဟောတိ။ ဇုမံ ဝါရံ ရောစေသုံ၊ ဇုမဿ ဝါရဿ ဧတံ နာမံ ကတံ၊ ဇုမိနာဝ ဥပါယေန ပရတော တိဿော ပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဖဿော ဟောတိတိအာဒီသု အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါတိ စတ္တာရိ ပဒါနိ အဓိကာနိ။ **နိဒ္ဒေသဝါရေ** စ ဝိတက္ကာဒိနိဒ္ဒေသေသု မဂ္ဂင်္ဂန္တိအာဒီနိ ပဒါနိ အဓိကာနိ။ သေသံ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ဘူမန္တရဝသေန ပန လောကုတ္တရတာဝ ဇုဓ ဝိသေသော။

တတ္ထ **အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ**န္တိ "အနမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဌေ အနညာတံ အမတံ ပဒံ, စတုသစ္စဓမ္မမေဝ ဝါ ဇာနိဿာမီ"တိ ပဋိပန္နဿ ဇုမိနာ ပုဗ္ဗာဘောဂေန ဥပ္ပန္နံ ဇုန္ဒြိယံ။ လက္ခဏာဒီနိ ပနဿ ဟေဋ္ဌာ ပညိန္ဒြိယေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

သုန္ဒရာ, ပသတ္ထာ ဝါ ဝါစာ **သမ္မာဝါစာ၊** ဝစီဒုစ္စရိတသမုဋ္ဌါဋိကာယ မိစ္ဆာဝါစာဝိရတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ သာ ပရိဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ ဝိရမဏရသာ၊ မိစ္ဆာဝါစပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ သုန္ဒရော, ပသတ္ထော ဝါ ကမ္မန္တော **သမ္မာ-ကမ္မန္တော၊** မိစ္ဆာကမ္မန္တသမုစ္ဆေဒိကာယ ပါဏာတိပါတာဒိဝိရတိယာ ဧတံ နာမံ။ သော သမုဋ္ဌာနလက္ခဏော၊ ဝိရမဏရသော၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တပ္ပဟာန-ပစ္စုပဋ္ဌာနော။ သုန္ဒရော, ပသတ္ထော ဝါ အာဇီဝေါ **သမ္မာအာဇီဝေါ၊** မိစ္ဆာဇီဝ-ဝိရတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ သော ဝေါဒါနလက္ခဏော၊ ဉယာဇီဝပ္ပဝတ္တိရသော၊ မိစ္ဆာဇီဝပ္ပဟာနပစ္စုပဋ္ဌာနော။

အပိစ ဟေဋ္ဌာ ဝိရတိတ္တယေ ဝုတ္တဝသေနပေတ္ထ လက္ခဏာဒီနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဇုတိ ဇုမေသံ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ဝသေန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ မဂ္ဂပဉ္စကံ ဇုဓ မဂ္ဂဋ္ဌကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယေဝါပနကေသု စ ဇုမေသံ အဘာဝေါ၊ တထာ ကရုဏာမုဒိတာနံ။

ဣမေ ဟိ တယော ဓမ္မာ ဣဓ ပါဋိယံ အာဂတတ္တာဝ ယေဝါပနကေသု န ဂဟိတာ။ ကရုဏာမုဒိတာ ပန သတ္တာရမ္မဏာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာတိ တာပေတ္ထ န ဂဟိတာ။ အယံ တာဝ ဥဒ္ဒေသဝါရေ ဝိသေသတ္ထော။

၂၈၃။ နိဒ္ဒေသဝါရေ ပန **မဂ္ဂင်ံ မဂ္ဂပရိယာပန္နန္တိ** ဧတ္ထ တာဝ မဂ္ဂဿ အင်္ဂန္တိ မဂ္ဂင်ံ၊ မဂ္ဂကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော။ ယထာ ပန အရညေ ပရိယာပန္နံ အရညပရိယာပန္နံ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝံ မဂ္ဂေ ပရိယာပန္နန္တိ မဂ္ဂပရိယာပန္နံ၊ မဂ္ဂသန္နိဿိတန္တိ အတ္ထော။

၂၈၅။ **ပိတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ**တိ ဧတ္ထ ပိတိ ဧဝ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါတိ ပိတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ တတ္ထ ဗောဓိယာ, ဗောဓိဿ ဝါ အင်္ဂေါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယာ အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ ယာယ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ လီနုဒ္ဓစ္စပတိဋ္ဌာနာယူဟနကာမသုခတ္တကိလမထာနုယောဂဥစ္ဆေဒသဿတာဘိနိဝေသာဒီနံ အနေကေသံ ဥပဒ္ဒဝါနံ ပဋိပက္ခဘူတာယ သတိဓမ္မဝိစယ-ဝီရိယပိတိပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသခ်ါတာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ အရိယသာဝကော ဗုဇ္ဈတီတိ ကတ္ဟာ "ဗောဓီ"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဗုဇ္ဈတီတိ ကိလေသသန္တာန-နိဒ္ဒါယ ဥဋ္ဌဟတိ၊ စတ္တာရိ ဝါ အရိယသစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ သစ္ဆိကရောတိ၊ တဿာ ဓမ္မသာမဂ္ဂီသခ်ါတာယ ဗောဓိယာ အင်္ဂေါတိပိ[၁] ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဈာနင်္ဂမဂ္ဂင်ါဒီနိ ဝိယ။ ယောပေသ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရာယ ဧတာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ ဗုဇ္ဈတီတိ ကတ္ဟာ အရိယသာဝကော "ဗောဓီ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿ ဗောဓိဿ အင်္ဂေါတိပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, သေနင်္ဂရထင်္ဂါဒယော ဝိယ။ တေနာဟု အဋ္ဌကထာစရိယာ "ဗုဇ္ဈနကဿ ပုဂ္ဂလဿ အင်္ဂါတိ ဝါဗောဇ္ဈင်္ဂါ"တိ။

အပိစ "ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ကေနဋ္ဌေန ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဓာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ အနုဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ပဋိဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သမ္ဗုဇ္ဈန္တီတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ"တိ[၂] ဣမိနာ ပဋိသမ္ဘိဒါနယေနာပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပသတ္ထော, သုန္ဒရော ဝါ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဧဝံ ပိတိ ဧဝ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ပိတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါတိ။ စိတ္တေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသာဒီသုပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၉၆။ **တေသံ ဓမ္မာန**န္တိ ယေ တသ္မိံ သမယေ ပဋိဝေဓံ ဂစ္ဆန္တိ စတုသစ္စ-ဓမ္မာ၊ တေသံ ဓမ္မာနံ။ **အနညာတာန**န္တိ ကိဉ္ဇာပိ ပဋမမဂ္ဂေန တေ ဓမ္မာ

၁-အင်္ဂေါတိ (သျာ) ၂-ခု ၉-၃၀၂-ပိဋ္ဌေ။

ဉာတာ နာမ ဟောန္တိ၊ ယထာ ပန ပကတိယာ အနာဂတပုဗ္ဗံ ဝိဟာရံ အာဂန္တ္ဝာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဌိတောပိ ပုဂ္ဂလော ပကတိယာ အနာဂတဘာဝံ ဥပါဒါယ အနာဂတပုဗ္ဗံ ဌာနံ အာဂတောမှိတိ ဝဒတိ၊ ယထာ စ ပကတိယာ အပိဋ္ဌပုဗ္ဗံ မာလံ ပိဋ္ဌန္တိတ္ဝာ၊ အနိဝတ္ထပုဗ္ဗံ ဝတ္ထံ နိဝါသေတ္ဝာ၊ အဘုတ္တပုဗ္ဗံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပကတိယာ အဘုတ္တဘာဝံ ဥပါဒါယ "အဘုတ္တပုဗ္ဗံ ဘောဇနံ ဘုတ္တောမှိ"တိ ဝဒတိ၊ ဧဝမိဓာပိ ယသ္မာ ပကတိယာ ဇာမိနာ ပုဂ္ဂလေန ဇာမေ ဓမ္မာ နာ ဉာတပုဗ္ဗာ၊ တသ္မာ "အနညာတာန"န္တိ ဝုတ္တံ။ အဒိဋ္ဌာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ **အဒိဋ္ဌာန**န္တိ ဇာတော ပုဗ္ဗေ ပညာစက္ခုနာ အဒိဋ္ဌာနံ။ **အပ္ပတ္တာန**န္တိ အဓိဂမဝသေန အပ္ပတ္တာနံ။ **အဝိဒိတာန**န္တိ ဉာဏေန အပါကဋကတာနံ။ **အသစ္ဆိကတာန**န္တိ အပစ္စက္ခကတာနံ။ **သစ္ဆိကိရိယာယာ**တိ ပစ္စက္ခကရဏတ္ထံ။ ယထာ စ ဇာမိနာ ပဒေန၊ ဧဝံ သေသေဟိပိ သဒ္ဒိံ "အနညာတာနံ ဉာဏာယ, အဒိဋ္ဌာနံ ဒဿနာယ, အပ္ပတ္တာနံ ပတ္တိယာ, အဝိဒိတာနံ ဝေဒါယာ"တိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

၂၉၉။ **စတ္ရဟိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ**တိအာဒိသု ဝစိတိ ဝစီဝိညတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တိဏ္ဏံ ဒေါသာနံ ယေန ကေနစိ ဒုဋ္ဌာနိ စရိတာနိတိ ဒုစ္စရိတာနိ။ ဝစီတော ပဝတ္တာနိ ဒုစ္စရိတာနိ ဝစီဒုစ္စရိတာနိ၊ ဝစိယာ ဝါ နိပ္ဖါဒိတာနိ ဒုစ္စရိတာနိ ဝစီဒုစ္စရိတာနိ၊ တေဟိ **ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ**။ အာရကာ ရမတီတိ **အာဝရတိ**။ ဝိနာ တေဟိ ရမတီတိ **ဝိရတိ**။ တတော တတော ပဋိနိဝတ္တာဝ ဟုတ္ဝာ တေဟိ ဝိနာ ရမတီတိ **ပဋိဝိရတိ**။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝါ ပဒံ ဝဍ္ဎိတံ။ သမ္ဗမိဒံ ဩရမဏာ-ဘာဝဿေဝါဓိဝစနံ။ ဝေရံ မဏတိ ဝိနာသေတီတိ **ဝေရမဏီ**။ ဧဒမ္ပိ ဩရမဏဿေဝ ဝေဝစနံ။ ယာယ ပန စေတနာယ မုသာဝါဒါဒိနိ ဘာသမာနော ကရောတိ နာမ၊ အယံ လောကုတ္တရမဂ္ဂဝိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ တံ ကိရိယံ ကာတုံ နဒေတိ၊ ကိရိယာပထံ ပစ္ဆိန္ဒတိတိ **အကိရိယာ**။ တထာ တံ ကရဏံ ကာတုံ နဒေတိ။ ကရဏပထံ ပစ္ဆိန္ဒတိတိ **အကရဏံ**။ ယာယ စ စေတနာယ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတံ ဘာသမာနော အဇ္ဈာပဇ္ဇတိ နာမ၊ အယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ တထာ အဇ္ဈာပဇ္ဇိတုံ နဒေတိတိ **အနဇ္ဈာပတ္တိ**။

ဝေလာအနတိက္ကမောတိ ဇာတေ "တာယ ဝေလာယာ"တိအာဒိသု[၂] တာဝ ကာလော ဝေလာတိ အာဂတောဝ။ "ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတီ"တိ[၃] ဇာတေ ရာသိ၊ "ဌိတဓမ္မော ဝေလံ နာတိဝတ္တတီ"တိ[၄] ဇာတေ သိမာ။ ဧဒမာပိ သိမာဝ။

၁-အပိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ (သီ) ၂-ဒိ ၂-၇၆၊ ဝ ၃-၂၊ ခ ၁-၇၇-ဝိဇ္ဇာဒိသု"တာယံ ဝေလာယံ"တ္တေဝ ဒိဿတိ။
၃-ဝ ၃-၁၊ သံ ၁-၁၀၄-ဝိဇ္ဇာဒိသု။ ၄-ဝ ၄-၄၁၉၊ အံ ၃-၃၉၊ ခ ၁-၁၄၀-ဝိဇ္ဇေသု။

အနတိက္ကမနိယဋ္ဌေန ဟိ စတ္တာရိ ဝစီသုစရိတာနိ ဝေလာတိ အဓိပ္ပေတာနိ။ ဣတိ ယာဝ စေတနာယ စတ္တာရိ ဝစီဒုစ္စရိတာနိ ဘာသမာနော ဝေလံ အတိက္ကမတိ နာမ၊ အယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ တံ ဝေလံ အတိက္ကမိတုံ န ဒေတီတိ ''ဝေလာအနတိက္ကမော''တိ ဝုတ္တာ။ ဝေလာယတီတိ[1] ဝါ ဝေလာ၊ စလယတိ[2] ဝိဒ္ဓံသေတီတိ အတ္ထော။ ကိံ ဝေလာယတိ၊ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတံ။ ဣတိ ဝေလာယနတော ဝေလာ။ ပုရိသဿ ပန ဟိတသုခံ အနတိက္ကမိတ္ဝာ ဝတ္တတီတိ အနတိက္ကမော။ ဧဝမေတ္ထ ပဒဿယဝသေနာပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သေတုံ ဟနတီတိ **သေတုဃာတော၊** စတုန္နံ ဝစီဒုစ္စရိတာနံ ပဒဃာတော၊ ပစ္စယဃာတောတိ အတ္ထော။ ပစ္စယော ဟိ ဣဓ ''သေတု''တိ အဓိပ္ပေတော။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော—ရာဂါဒိကော စတုန္နံ ဝစီဒုစ္စရိတာနံ ပစ္စယော ဝဋ္ဋသ္မိံ ပုဂ္ဂလံ သိနောတိ ဗန္ဓတီတိ သေတု၊ သေတုသ္မ ဃာတော သေတုဃာတော၊ ဝစီဒုစ္စရိတပစ္စယသမုဋ္ဌာပိကာယ ဝိရတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ အယံ ပန သမ္မာ-ဝါစာသဒ္ဒါတာ ဝိရတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘတိ။ အညေနေဝ ဟိ စိတ္တေန မုသာဝါဒါ ဝိရမတိ၊ အညေန ပေသုညာဒီဟိ။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဧကစိတ္တသ္မိံယေဝ လဗ္ဘတိ၊ စတုဗ္ဗိဓာယ ဟိ ဝစီဒုစ္စရိတစေတနာယ ပဒပဒ္ဓေဒံ ကုရုမာနာ မဂ္ဂံ ပူရယမာနာ ဧကာဝ ဝိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၃၀၀။ **ကာယဒုစ္စရိတေဟီတိ** ကာယတော ပဝတ္တေဟိ, ကာယေန ဝါ နိပ္ဖါဒိတေဟိ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဒုစ္စရိတေဟိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမ္ပိ သမ္မာကမ္မန္တာသဒ္ဒါတာ ဝိရတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘတိ။ အညေနေဝ ဟိ စိတ္တေန ပါဏာတိပါတာ ဝိရမတိ၊ အညေန အဒိန္နာ-ဒါနမိစ္ဆာစာရေဟိ။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ပန ဧကစိတ္တသ္မိံယေဝ လဗ္ဘတိ၊ တိဝိဓာယ ဟိ ကာယဒုစ္စရိတစေတနာယ ပဒပဒ္ဓေဒံ ကုရုမာနာ မဂ္ဂံ ပူရယမာနာ ဧကာဝ ဝိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၃၀၁။ သမ္မာအာဇီဝနိဒ္ဒေသေ **အကိရိယာ**တိအာဒီသု ယာဝ စေတနာယ မိစ္ဆာဇီဝံ အာဇီဝမာနော ကိရိယံ ကရောတိ နာမ၊ အယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ တံ ကိရိယံ ကာတုံ န ဒေတီတိ အကိရိယာတိ ဣမိနာ နယေန ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အာဇီဝေါ စ နာမေသ ပါဠိယေဣော နတ္ထိ၊ ဝါစာကမ္မန္တေသု ဂဟိတေသု ဂဟိတော၀ ဟောတိ, တပ္ပဋိကတ္တာ၊ ဓုဝပဋိသေဝနဝသေန ပနာယံ တတော နိဟရိတ္ဝာ ဒဿိတောတိ။ ဧဝံ သန္တေ သမ္မာအာဇီဝေါ သကိစ္စကော နု

၁-ဝေလယတီတိ (သျာ) ၂-ဝေလာယတိ (က)

ဟောတိ၊ အဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ နု ပရိပူရေန္တိ။ တသ္မာ သမ္မာအာဇီဝေါ သကိစ္စကော ကာတဗ္ဗော၊ အဌ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပရိပူရေတဗ္ဗာနီတိ။ တတြာယံ နယော—အာဇီဝေါ နာမ ဘိဇ္ဇမာနော ကာယဝစီဒ္ဒါရေသုယေဝ ဘိဇ္ဇတိ၊ မနောဒ္ဒါရေ အာဇီဝ-ဘေဒေါ နာမ နတ္ထိ။ ပူရယမာနောပိ တသ္မိံယေဝ ဒ္ဒါရဒ္ဒယေ ပူရတိ၊ မနော-ဒ္ဒါရေ အာဇီဝပူရဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကာယဒ္ဒါရေ ပန ဝိတိက္ကမော အာဇီဝ-ဟေတုကောပိ အတ္ထိ နအာဇီဝဟေတုကောပိ။ တထာ ဝစီဒ္ဒါရေ။

တတ္ထ ယံ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ ခိဍ္ဍာပသုတာ သုရဘာဝံ ဒဿေန္တာ မိဂဝံ[1] ဝါ[2] ပန္ထဒုဟနံ ဝါ ပရဒါရဝိတိက္ကမံ ဝါ ကရောန္တိ၊ ဣဒံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ နာမ၊ တတော ဝိရတိပိ သမ္မာကမ္မန္တော နာမ။ ယံ ပန နအာဇီဝဟေတုကံ စတုဇ္ဇိမံ ဝစီဒုစ္စရိတံ ဘာသန္တိ၊ ဣဒံ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ တတော ဝိရတိပိ သမ္မာဝါစာ နာမ။

ယံ ပန အာဇီဝဟေတု နေသာဒမစ္ဆဗန္ဓာဒယော ပါဏံ ဟနန္တိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယန္တိ၊ မိစ္ဆာစာရံ စရန္တိ၊ အယံ မိစ္ဆာဇီဝေါ နာမ၊ တတော ဝိရတိ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ။ ယမ္ပိ လဉ္ဆံ ဂဟေတ္ဝာ မုသာ ဘဏန္တိ၊ ပေသုညဖရုသ-သမ္ဖပ္ပလာပေ ပဝတ္တေန္တိ၊ အယမ္ပိ မိစ္ဆာဇီဝေါ နာမ၊ တတော ဝိရတိ သမ္မာအာဇီဝေါ နာမ။

မဟာသီဝတ္ထေရော ပနာဟ “ကာယဝစီဒ္ဒါရေသုပိ ဝိတိက္ကမော အာဇီဝ-ဟေတုကော ဝါ ဟောတု, နော ဝါ အာဇီဝဟေတုကော၊ ‘အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မ’န္တေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၊ တတော ဝိရတိပိ ‘သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာဝါစာ’တ္တေဝ ဝုစ္စတိ”တိ။ “အာဇီဝေါ ကုဟိ”န္တိ[3] ဝုတ္တေ ပန “တိဏ္ဏံ ကုဟနဝတ္ထူနံ နိဿာယ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ တေသံ ပရိဘောဂေါ”တိ အာဟ။ အယံ ပန ကောဋိပ္ပတ္တော မိစ္ဆာဇီဝေါ၊ တတော ဝိရတိ သမ္မာ-အာဇီဝေါ နာမ။

အယမ္ပိ သမ္မာအာဇီဝေါ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘတိ။ အညေနဝဟိ စိတ္တေန ကာယဒ္ဒါရဝိတိက္ကမော ဝိရမတိ၊ အညေန ဝစီဒ္ဒါရဝိတိက္ကမော။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ပန ကေစိတ္တသ္မိံယေဝ လဗ္ဘတိ။ ကာယဝစီဒ္ဒါရေသု ဟိ သတ္တကမ္မပထဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနာယ မိစ္ဆာဇီဝသမ်ဂ်ိတာယ ဒုဿီလျစေတနာယ ပဒပဒ္ဓေဒံ ကုရုမာနာ မဂ္ဂင်္ဂံ ပူရယမာနာ ဧကာဝ ဝိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အယံ နိဋ္ဌေသဝါရေ ဝိသေသော။

၁-မိဂံ ဝါ (သီ) ၂-ကဟန္တိ (သီ)

ယံ ပနေတံ ဣန္ဒြိယေသု အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ ဝမိုတံ၊ မဂ္ဂင်္ဂေသု စ သမ္မာဝါစာဒီနိ၊ တေသံ ဝသေန သင်္ဂဟဝါရေ "နဝိန္ဒြိယာနိ အဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ"တိ ဝုတ္တံ။ သုညတဝါရော ပါကတိကောယေဝါတိ အယံ တာဝ သုဒ္ဓိက-ပဋိပဒါယ ဝိသေသော။

၃၄၃။ ဣတော ပရံ သုဒ္ဓိကသုညတာ သုညတပဋိပဒါ သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတာ အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါတိ အယံ ဒေသနာဘေဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ **သုညတ**န္တိ လောကုတ္တရမဂ္ဂဿ နာမံ။ သော ဟိ အာဂမနတော, သဂုဏတော, အာရမ္မဏတောတိ တီဟိ ကာရဏေဟိ နာမံ လဘတိ။ ကထံ? ဣဓ ဘိက္ခု အနတ္တတော အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အနတ္တတော သခ်ါရေ ပဿတိ။ ယသ္မာ ပန အနတ္တတော ဒိဋ္ဌမတ္တေနေဝ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ နာမ န ဟောတိ၊ အနိစ္စတောပိ ဒုက္ခတောပိ ဒဋ္ဌုမေဝ ဝဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ "အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ"တိ တိဝိဓံ အနုပဿနံ အာရောပေတ္ဝာ သမ္မသန္တော စရတိ။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ ပနဿ တေဘူမကေပိ သခ်ါရေ သုညတောဝ ပဿတိ။ အယံ ဝိပဿနာ သုညတာ နာမ ဟောတိ။ သာ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ သုညတန္တိ နာမံ ဒေတိ။ ဧဝံ မဂ္ဂေါ အာဂမနတော သုညတနာမံ လဘတိ။ ယသ္မာ ပန သော ရာဂါဒီဟိ သုညော၊ တသ္မာ သဂုဏေနေဝ သုညတနာမံ လဘတိ။ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ရာဂါဒီဟိ သုညတ္တာ သုညတန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နတ္တာ မဂ္ဂေါ အာရမ္မဏတော သုညတနာမံ လဘတိ။

တတ္ထ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန သဂုဏတောပိ အာရမ္မဏတောပိ နာမံ လဘတိ။ ပရိယာယဒေသနာ ဟေသာ။ အဘိဓမ္မကထာ ပန နိပ္ပရိယာယ-ဒေသနာ။ တသ္မာ ဣဓ သဂုဏတော ဝါ အာရမ္မဏတော ဝါ နာမံ န လဘတိ၊ အာဂမနတောဝ လဘတိ။ အာဂမနမေဝ ဟိ ဓုရံ။ တံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ဝိပဿနာဂမနံ, မဂ္ဂါဂမနန္တိ။ တတ္ထ မဂ္ဂဿ အာဂတဋ္ဌာနေ ဝိပဿနာဂမနံ ဓုရံ။ ဖလဿ အာဂတဋ္ဌာနေ မဂ္ဂါဂမနံ ဓုရံ။ ဣဓ မဂ္ဂဿ အာဂတတ္တာ ဝိပဿနာဂမနမေဝ ဓုရံ ဇာတံ။

၃၅၀။ **အပ္ပဏိဟိတ**န္တိ ဧတ္ထောပိ အပ္ပဏိဟိတန္တိ မဂ္ဂဿေဝ နာမံ။ ဣဒမ္ပိ နာမံ မဂ္ဂေါ တီဟေဝ ကာရဏေဟိ လဘတိ။ ကထံ? ဣဓ ဘိက္ခု အာဒိတောဝ ဒုက္ခတော အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဒုက္ခတောဝ သခ်ါရေ ပဿတိ၊ ယသ္မာ ပန ဒုက္ခတော ဒိဋ္ဌမတ္တေနေဝ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ နာမ န ဟောတိ၊ အနိစ္စတောပိ အနတ္တတောပိ ဒဋ္ဌုမေဝ ဝဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ "အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ"တိ တိဝိဓံ အနုပဿနံ

အာရောပေတွာ သမ္မသန္တော စရတိ။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ ပနဿ တေဘူမက-သင်္ခါရေသု ပဏိဓိ သောသေတွာ ပရိယာဒိယိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ အယံ ဝိပဿနာ အပ္ပဏိဟိတာ နာမ ဟောတိ။ သာ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတွာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ အပ္ပဏိဟိတန္တိ နာမံ ဒေတိ။ ဧဝံ မဂ္ဂေါ အာဂမနတော အပ္ပဏိဟိတ-နာမံ လဘတိ။ ယသ္မာ ပန တတ္ထ ရာဂဒေါသမောဟပဏိဓယော နတ္ထိ၊ တသ္မာ သဂုဏေနေဝ အပ္ပဏိဟိတနာမံ လဘတိ။ နိဗ္ဗာနမ္ပိ တေသံ ပဏိဓိနံ အဘာဝါ အပ္ပဏိဟိတန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဥပ္ပန္နတ္တာ မဂ္ဂေါ အပ္ပဏိဟိတ-နာမံ လဘတိ။

တတ္ထ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန သဂုဏတောပိ အာရမ္မဏတောပိ နာမံ လဘတိ။ ပရိယာယဒေသနာ ဟေသာ။ အဘိမ္မေကထာ ပန နိပ္ပရိယာယ-ဒေသနာ။ တသ္မာ ဇုဓ သဂုဏတော ဝါ အာရမ္မဏတော ဝါ နာမံ နလဘတိ၊ အာဂမနတောဝ လဘတိ။ အာဂမနမေဝ ဟိ ဓုရံ။ တံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ဝိပဿနာဂမနံ, မဂ္ဂါဂမနန္တိ။ တတ္ထ မဂ္ဂဿ အာဂတဋ္ဌာနေ ဝိပဿနာဂမနံ ဓုရံ။ ဖလဿ အာဂတဋ္ဌာနေ မဂ္ဂါဂမနံ ဓုရံ။ ဇုဓ မဂ္ဂဿ အာဂတတ္တာ ဝိပဿနာဂမနမေဝ ဓုရံ ဇာတံ။

နနု စ သုညတော အနိမိတ္တော အပ္ပဏိဟိတောတိ တိဏိ မဂ္ဂဿ နာမာနိ။ ယထာဟ "တယောမေ ဘိက္ခဝေ ဝိမောက္ခာ သုညတော ဝိမောက္ခော။ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခော"တိ။ တေသု ဇုဓ ဒွေ မဂ္ဂေ ဂဟေတွာ အနိမိတ္တော ကသ္မာ နဂဟိတောတိ။ အာဂမနာဘာဝတော။ အနိမိတ္တဝိပဿနာ ဟိ သယံ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတွာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ နာမံ ဒါတုံ နသက္ကောတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန အတ္တနော ပုတ္တဿ ရာဟုလတ္ထေရဿ—

"အနိမိတ္တဥ္စ ဘာဝေဟိ၊ မာနာနုသယမုဇ္ဇဟ။
တတော မာနာဘိသမယာ၊ ဥပသန္တော စရိဿသိ"တိ ၂—

အနိမိတ္တဝိပဿနံ ကထေသိ။ ဝိပဿနာ ဟိ နိစ္စနိမိတ္တံ ဓုဝနိမိတ္တံ သုခနိမိတ္တံ အတ္တနိမိတ္တဥ္စ ဥဩါဋေတိ၊ တသ္မာ အနိမိတ္တာတိ ကထိတာ။ သာ စ ကိဥ္စာပိ တံ နိမိတ္တံ ဥဩါဋေတိ၊ သယံ ပန နိမိတ္တဓမ္မေသု စရတီတိ သနိမိတ္တာဝ ဟောတိ။ တသ္မာ သယံ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတွာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ နာမံ ဒါတုံ နသက္ကောတိ။

၁—ပနေတ္ထ (သီ) ၂-ခု ၁-၃၂၉-ပိဋ္ဌေ။

အပရော နယော—အဘိဓမ္မော နာမ ပရမတ္ထဒေသနာ၊ အနိမိတ္တမဂ္ဂဿ စ ပရမတ္ထတော ဟေတုဝေကလ္လမေဝ ဟောတိ။ ကထံ? အနိစ္စာနုပဿနာယ ဟိ ဝသေန အနိမိတ္တဝိမောက္ခော ကထိတော၊ တေန စ ဝိမောက္ခေန သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ။ တံ အရိယမဂ္ဂေ ဧကင်္ဂမ္ပိ နဟောတိ၊ အမဂ္ဂင်္တာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ ပရမတ္ထတော[၁] နာမံ ဒါတုံ နသက္ကောတိ။ ဣတရေသု ပန ဒ္ဒီသု အနတ္တာနုပဿနာယ တာဝ ဝသေန သုညတဝိမောက္ခော၊ ဒုက္ခာနုပဿနာယ ဝသေန အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခော ကထိတော။ တေသု သုညတဝိမောက္ခေန ပညိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခေန သမာဓိန္ဒြိယံ၊ တာနိ အရိယမဂ္ဂဿ အင်္ဂတ္တာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ ပရမတ္ထတော နာမံ ဒါတုံ သက္ကောန္တိ။ မဂ္ဂါရမ္မဏတ္တိကေပိ ဟိ မဂ္ဂါဓိပတိဓမ္မဝိဘဇနေ ဆန္ဒစိတ္တာနံ အဓိပတိကာလေ တေသံ ဓမ္မာနံ အမဂ္ဂင်္တာဝ မဂ္ဂါဓိပတိဘာဝေါ နဝုတ္တော၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ အယမေတ္ထ အဋ္ဌကထာမုတ္တကော ဧကဿ အာစရိယဿ မတိဝိနိစ္ဆယော။

ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ အနိမိတ္တဝိပဿနာ သယံ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ နာမံ ဒါတုံ နသက္ကောတီတိ အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ နဂဟိတော။ ကေစိ ပန "အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ အာဂမနတော နာမံ အလဘန္တောပိ သုတ္တန္တ-ပရိယာယေန သဂုဏတော စ အာရမ္မဏတော စ နာမံ လဘတီ"တိ အာဟံသု။ တေ ဣဒံ ဝတ္ဝာ ပဋိက္ခိတ္တာ—အနိမိတ္တမဂ္ဂေ သဂုဏတော စ အာရမ္မဏတော စ နာမံ လဘန္တေ သုညတအပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂါပိ သဂုဏတောယေဝ အာရမ္မဏ-တောယေဝ စ ဣဓ နာမံ လဘေယျုံ၊ နပန လဘန္တိ။ ကိံ ကာရဏာ?။ အယဉ္ဍိ မဂ္ဂေါ နာမ ဒ္ဒီဟိ ကာရဏေဟိ နာမံ လဘတိ သရသတော စ, ပစ္စနီကတော စ၊ သဘာဝတော စ ပဋိပက္ခတော စာတိ အတ္ထော။ တတ္ထ သုညတအပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂါ သရသတောပိ ပစ္စနီကတောပိ နာမံ လဘန္တိ။ သုညတ-အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂါ ဟိ ရာဂါဒီဟိ သုညာ, ရာဂပဏိဓိအာဒီဟိ စ အပ္ပဏိဟိတာတိ ဧဝံ သရသတော နာမံ လဘန္တိ။ သုညတော စ အတ္တာဘိနိဝေသဿ ပဋိပက္ခော, အပ္ပဏိဟိတော ပဏိဓိဿာတိ ဧဝံ ပစ္စနီကတော နာမံ လဘန္တိ။ အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ ပန ရာဂါဒိနိမိတ္တာနံ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနဉ္စ အဘာဝေန သရသတောဝ နာမံ လဘတိ၊ နော ပစ္စနီကတော။ နဟိ သော သဒ္ဓါရနိမိတ္တာရမ္မဏာယ အနိစ္စာနုပဿနာယ ပဋိပက္ခော။ အနိစ္စာနုပဿနာ ပနဿ အနုလောမဘာဝေ ဌိတာတိ သဗ္ဗထာပိ အဘိဓမ္မပရိယာယေန အနိမိတ္တမဂ္ဂေါ နာမ နတ္ထီတိ။

၁-ပရမတ္ထတောဝ (သီ၊က)

သုတ္တန္တိကပရိယာယေန ပနေသ ဧဝံ အာဟရိတ္ဝာ ဒီပိတော—ယသ္မိဉ္ဍိ ဝါရေ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တီဏိ လက္ခဏာနိ ဧကာဝဇ္ဇနေန ဝိယ အာပါထမာဂစ္ဆန္တိ၊ တိဏ္ဏဉ္ဍ ဧကတော အာပါထဂမနံ နာမ နတ္ထိ။ ကမ္မဋ္ဌာနဿ ပန ဝိဘူတဘာဝ-ဒီပနတ္ထံ ဧဝံ[၁] ဝုတ္တံ။ အာဒိတော ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အဘိနိဝေသော ဟောတု၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ပန ဝိပဿနာ ယံ ယံ သမ္မသိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ တဿေဝ ဝသေန အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ နာမံ ဒေတိ။ ကထံ? အနိစ္စာဒီသု ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဧုတရမ္ပိ လက္ခဏဒ္ဝယံ ဒဋ္ဌုံ ဝဋ္ဌတိ ဧဝ။ ဧကလက္ခဏဒဿနမတ္တေနေဝ ဟိ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ နာမ နဟောတိ။ တသ္မာ အနိစ္စတော အဘိနိဝိဋ္ဌော ဘိက္ခု နကေဝလံ အနိစ္စတောဝ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဒုက္ခတောပိ အနတ္တတောပိ ဝုဋ္ဌာတိယေဝ။ ဒုက္ခတော အနတ္တတော အဘိနိဝိဋ္ဌေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧုတိ အာဒိတော ယတ္ထ ကတ္ထစိ အဘိနိဝေသော ဟောတု၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ပန ဝိပဿနာ ယံ ယံ သမ္မသိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တဿ တဿေဝ ဝသေန အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော မဂ္ဂဿ နာမံ ဒေတိ[၂]။ တတ္ထ အနိစ္စတော ဝုဋ္ဌဟန္တဿ မဂ္ဂေါ အနိမိတ္တော နာမ ဟောတိ။ ဒုက္ခတော ဝုဋ္ဌဟန္တဿ အပ္ပဏိဟိတော၊ အနတ္တတော ဝုဋ္ဌဟန္တဿ သုညတောတိ ဧဝံ သုတ္တန္တပရိယာယေန အာဟရိတ္ဝာ ဒီပိတော။

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ပန ဝိပဿနာ ကိမာရမ္မဏာတိ။ လက္ခဏာရမ္မဏာတိ။ လက္ခဏံ နာမ ပညတ္တိဂတိကံ နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မဘူတံ။ ယော ပန အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ တီဏိ လက္ခဏာနိ သလ္လက္ခေတိ၊ တဿ ပဉ္ဇက္ခန္ဓာ ကဏ္ဍေ ဗဒ္ဓကုဏပံ ဝိယ ဟောန္တိ၊ သခ်ါရာရမ္မဏမေဝ ဉာဏံ သခ်ါရတော ဝုဋ္ဌာတိ။ ယထာ ဟိ ဧကော ဘိက္ခု ပတ္တံ ကိဏိတုကာမော ပတ္တဝါဏိဇေန ပတ္တံ အာဘတံ ဒိသ္ဝာ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော "ဂဏ္ဍိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ဝီမံသမာနော တီဏိ ဆိဒ္ဒါနိ ပဿေယျ။ သော နဆိဒ္ဒေသု နိရာလယော ဟောတိ၊ ပတ္တေ ပန နိရာလယော ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ တီဏိ လက္ခဏာနိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ သခ်ါရေသု နိရာလယော ဟောတိ၊ သခ်ါရာရမ္မဏေနေဝ ဉာဏေန သခ်ါရတော ဝုဋ္ဌာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒုဿောပမာယပိ ဧသေဝ နယော။

ဧုတိ ဘဂဝါ လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဇေန္တော သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယ စတုက္ကနယံ ပဉ္ဇကနယန္တိ ဒ္ဝေပိ နယေ အာဟရိ။ တထာ သုဒ္ဓိကသုညတာယ သုညတ-ပဋိပဒါယ သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတာယ[၃] အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါယာတိ။ ကသ္မာ ဧဝံ အာဟရီတိ။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေန စေဝ ဒေသနာဝိလာသေန စ။ တဒုဘယမ္ပိ

၁–ဧတံ (သီ) ၂–ဒေတီတိ (သီ) ၃–သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတေ (သီ၊က)

ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ **လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတီ**တိ ဧတ္ထေ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါယ စတုက္ကပဉ္ဇကဝသေန ဒွေ နယာ၊ တထာ သေသေသူတိ သဗ္ဗေသုပိ ပဉ္ဇသု ကောဋ္ဌာသေသု ဒသ နယာ ဘာဇိတာ။

လောကုတ္တရကုသလ ပကိဏ္ဏကကထာ

တတြိဒံ ပကိဏ္ဏကံ—

အဇ္ဈတ္တဉ္ဇ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ရူပါရူပေသု ပဉ္ဇသု။
သတ္တဋ္ဌင်ပရိဏာမံ၊ နိမိတ္တံ ပဋိပဒါပတီတိ။

လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ[၁] ဟိ အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အဇ္ဈတ္တံ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အဇ္ဈတ္တံ ဝုဋ္ဌာတိ။ ရူပေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ရူပါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ရူပေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အရူပါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အရူပေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အရူပါ ဝုဋ္ဌာတိ၊ အရူပေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ရူပါ ဝုဋ္ဌာတိ။ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ပဉ္ဇဟိ ခန္ဓေဟိ ဝုဋ္ဌာတိ။

သတ္တဋ္ဌင်ပရိဏာမန္တိ သော ပနေသ မဂ္ဂေါ အဋ္ဌင်္ဂိကောပိ ဟောတိ သတ္တင်္ဂိကောပိ။ ဗောဇ္ဈင်ါပိ သတ္တ ဝါ ဟောန္တိ ဆ ဝါ။ ဈာနံ ပန ပဉ္ဇင်္ဂိကံ ဝါ ဟောတိ စတုရင်္ဂိကံ ဝါ တိဝင်္ဂိကံ ဝါ ဒုဝင်္ဂိကံ ဝါ၊ ဧဝံ သတ္တအဋ္ဌာဒီနံ အင်္ဂါနံ ပရိဏာမော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။

နိမိတ္တံ ပဋိပဒါပတီတိ နိမိတ္တန္တိ ယတော ဝုဋ္ဌာနံ[၂] ဟောတိ။ ပဋိပဒါပတီတိ ပဋိပဒါယ စ အဓိပတိနော စ စလနာစလနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အဇ္ဈတ္တံ ဝုဋ္ဌာတီတိအာဒီသု တာဝ ဣမေကစ္စော အာဒိတောဝ အဇ္ဈတ္တံ ပဉ္ဇသု ခန္ဓေသု အဘိနိဝိသတိ၊ အဘိ-နိဝိသိတ္ဝာ တေ အနိစ္စာဒိတော ပဿတိ။ ယသ္မာ ပန နသုဒ္ဓအဇ္ဈတ္တဒဿန-မတ္တေနေဝ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗမေဝ။ တသ္မာ ပရဿ ခန္ဓေပိ အနုပါဒိန္နသခ်ါရေပိ "အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ"တိ ပဿတိ။ သော ကာလေန အဇ္ဈတ္တံ သမ္မသတိ၊ ကာလေန ဗဟိဒ္ဓါတိ။ တသေဝံ သမ္မသတော အဇ္ဈတ္တံ သမ္မသနကာလေ ဝိပဿနာ မဂ္ဂေန သဒ္ဓိံ ဃဋိယတိ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အဇ္ဈတ္တံ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ သစေ ပနဿ ဗဟိဒ္ဓါ သမ္မသနကာလေ ဝိပဿနာ

၁-လောကုတ္တရမဂ္ဂေ (သီ၊ သျာ) ၂-ဥဋ္ဌာနံ (က)

မဂ္ဂေန သဒ္ဓိံ ဃဋိယတိ၊ ဧဝံ အဏ္ဏတ္တံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ ဧသေဝ နယော ဗဟိဒ္ဓါ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါ စ[၁] အဏ္ဏတ္တဉ္ဇ ဝုဋ္ဌာနေပိ။

အပရော အာဒိတောဝ ရူပေ အဘိနိဝိသတိ၊ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဘူတရူပဉ္ဇ ဥပါဒါရူပဉ္ဇ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အနိစ္စာဒိတော ပဿတိ။ ယသ္မာ ပန နဿုဒ္ဓရူပ-ဒဿနမတ္တေနေဝ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ အရူပမ္ပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗမေဝ။ တသ္မာ တံ ရူပံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နံ ဝေဒနံ သည်ံ သခ်ါရေ ဝိညာဏဉ္ဇ "ဧဒံ အရူပ"နှိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အနိစ္စာဒိတော ပဿတိ၊ သော ကာလေန ရူပံ သမ္မသတိ ကာလေန အရူပံ။ တသေဝံ သမ္မသတော ရူပသမ္မသနကာလေ ဝိပဿနာ မဂ္ဂေန သဒ္ဓိံ ဃဋိယတိ။ ဧဝံ ရူပေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ရူပါ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ သစေ ပနဿ အရူပသမ္မသနကာလေ ဝိပဿနာ မဂ္ဂေန သဒ္ဓိံ ဃဋိယတိ၊ ဧဝံ ရူပေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အရူပါ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ ဧသ နယော အရူပေ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ အရူပါ စ ရူပါ စ ဝုဋ္ဌာနေပိ။

"ယံကိဉ္ဇိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"နှိ ဧဝံ အဘိနိဝိသိတ္ဝာ ဧဝမေဝ ဝုဋ္ဌာနကာလေ ပန ဧကပ္ပဟာရေန ပဉ္ဇဟိ ခန္ဓေဟိ ဝုဋ္ဌာတိ နာမာတိ အယံ တိက္ခဝိပဿကဿ မဟာပညဿ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနာ။

ယထာ ဟိ ဆာတဏ္ဏတ္တဿ ပုရိသဿ မဏ္ဏေ[၂] ဂူထပိဏ္ဍံ ဌပေတ္ဝာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနပုဏ္ဍံ ပါတိံ ဥပနေယျုံ။ သော ဗျဉ္ဇနံ ဟတ္ထေန ဝိယူဟန္တော တံ ဂူထပိဏ္ဍံ ဒိသ္ဝာ "ကိမိဒ"နှိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "ဂူထပိဏ္ဍော"တိ ဝုတ္တေ "ဓိ ဓိ, အပနေထာ"တိ ဘတ္တေပိ ပါတိယမ္ပိ နိရာလယော ဟောတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဘောဇနပါတိဒဿနသ္မိဉ္ဇိ တဿ အတ္တမနကာလော ဝိယ ဧမဿ ဘိက္ခုနော ဗာလပုထုဇ္ဇနကာလေ ပဉ္ဇက္ခန္ဓေ "အဟံ မမာ"တိ ဂဟိတကာလော၊ ဂူထပိဏ္ဍဿ ဒိဋ္ဌကာလော ဝိယ တိဏ္ဍံ လက္ခဏာနံ သလ္လက္ခိတကာလော၊ ဘတ္တေပိ ပါတိယမ္ပိ နိရာလယကာလော ဝိယ တိက္ခဝိပဿကဿ မဟာပညဿ ဘိက္ခုနော "ယံကိဉ္ဇိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"နှိ ပဉ္ဇဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကပ္ပဟာရေန ဝုဋ္ဌိတကာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သတ္တဋ္ဌဂ်ပရိဏာမနှိ ဧတ္ထ အယံ ဝုတ္တပ္ပဘေဒေါ အဂ်ပရိဏာမော ယထာ ဟောတိ၊ တထာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏမေဝ ဟိ အရိယမဂ္ဂဿ

၁-ဗဟိဒ္ဓါ စေဝ (သီ)　　၂-ဘတ္တမဏ္ဏေ (က)

ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်ချာနင်ဝိသေသံ နိယမေတိ[၁]။ ကေစိ ပန ထေရာ "ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်-ချာနင်ဝိသေသံ ပါဒကဇ္ဈာနံ နိယမေတီ"တိ ဝဒန္တိ၊ ကေစိ "ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ ခန္ဓာ နိယမေန္တီ"တိ ဝဒန္တိ၊ ကေစိ "ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော နိယမေတီ"တိ ဝဒန္တိ၊ တေသမ္ပိ ဝါဒေသု အယံ သခ်ါရုပေက္ခာသခ်ါတာ ပုဗ္ဗဘာဂါ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဝ နိယမေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗီကထာ—ဝိပဿနာနိယမေန ဟိ သုက္ခဝိပဿကဿ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ သမာပတ္တိလာဘိနော ချာနံ ပါဒကံ အကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါပိ ပဌမဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ပကိဏ္ဏကသခ်ါရေ သမ္မသိတ္ဝာ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေါပိ ပဌမဇ္ဈာနိကောဝ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသု သတ္တ ဗောဇ္ဈင်ါနိ အဋ္ဌ မဂ္ဂင်ါနိ ပဉ္စ ချာနင်ါနိ ဟောန္တိ။ တေသဉ္ပိ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ သောမနဿသဟဂတာပိ ဥပေက္ခာသဟဂတာပိ ဟုတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာနကာလေ သခ်ါရုပေက္ခာဘာဝံ ပတ္တာ သောမနဿသဟဂတာဝ ဟောတိ။

ပဉ္စကနယေ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဇ္ဈာနာနိ ပါဒကာနိ ကတ္ဝာ ဥပ္ပါဒိတ-မဂ္ဂေသု ယထာက္ကမေနေဝ ချာနံ စတုရင်ိကံ တိဝင်ိကံ ဒုဝင်ိကဉ္စ ဟောတိ၊ သဗ္ဗေသု ပန သတ္တ မဂ္ဂင်ါနိ ဟောန္တိ၊ စတုတ္ထေ ဆ ဗောဇ္ဈင်ါနိ။ အယံ ဝိသေသော ပါဒကဇ္ဈာနနိယမေန စေဝ ဝိပဿနာနိယမေန စ ဟောတိ၊ တေသမ္ပိ ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ သောမနဿသဟဂတာပိ ဥပေက္ခာ-သဟဂတာပိ ဟောတိ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ သောမနဿသဟဂတာဝ။

ပဉ္စမဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိတမဂ္ဂေ ပန ဥပေက္ခာစိတ္တေကဂ္ဂတာဝသေန ဒ္ဝေ ချာနင်ါနိ၊ ဗောဇ္ဈင်မဂ္ဂင်ါနိ ဆ သတ္တ စေဝ။ အယမ္ပိ ဝိသေသော ဥဘယနိယမဝသေန ဟောတိ။ ဣမသ္မိဉ္ပိ နယေ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ သောမနဿ-သဟဂတာ ဝါ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဝါ ဟောတိ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဥပေက္ခာ-သဟဂတာဝ။ အရူပဇ္ဈာနာနိ ပါဒကာနိ ကတ္ဝာ ဥပ္ပါဒိတမဂ္ဂေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ ပါဒကဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ယေ ကေစိ သခ်ါရေ သမ္မသိတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိတမဂ္ဂဿ အာသန္နပဒေသေ ဝုဋ္ဌိတာ သမာပတ္တိ အတ္တနာ သဒိသဘာဝံ ကရောတိ၊ ဘူမိဝဏ္ဏော ဝိယ ဂေါဓာဝဏ္ဏဿ။

ဒုတိယတ္ထေရဝါဒေ ပန ယတော ယတော သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ယေ ယေ သမာပတ္တိဓမ္မေ သမ္မသိတ္ဝာ မဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တိတော ဟောတိ၊ တံတံ-သမာပတ္တိသဒိသောဝ ဟောတိ၊ သမ္မသိတသမာပတ္တိသဒိသောတိ အတ္ထော။

၁-နိယာမေတိ (သီ)

သစေ ပန ကာမာဝစရဓမ္မေ သမ္မသတိ၊ ပဌမဈာနိကော၀ ဟောတိ၊ တတြာပိ ဝိပဿနာနိယမော ဝုတ္တနယေနေ၀ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတိယတ္ထေရ၀ါဒေ "အဟော ဝတာဟံ သတ္တဂိုကံ မဂ္ဂံ ပါပုဏေယ္ယံ၊ အဋ္ဌဂိုကံ မဂ္ဂံ ပါပုဏေယ္ယ"န္တိ အတ္တနော အဇ္ဈာသယာနုရူပေန ယံ ယံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ယေ ဝါ ယေ ဝါ ဈာနဓမ္မေ သမ္မသိတ္ဝာ မဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ တံတံ-ဈာနသဒိသော၀ ဟောတိ။ ပါဒကဈာနံ ပန သမ္မသိတဈာနံ ဝါ ဝိနာ အဇ္ဈာသယမတ္တေနေ၀ တံ နဂ္ဂဈတိတိ။ ဝေမေ၀ ခေါ ဘိက္ခဝေ တာ ဘိက္ခုနိယော နန္ဒကသမဓမ္မဒေသနာယ အတ္တမနာ စေ၀ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ စ။ တာသံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုနိသတာနံ ယာ ပစ္ဆိမိကာ ဘိက္ခုနီ၊ သာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္မောဓိပရာယဏာ"တိ။

တာသု ဟိ ယာသာ ဘိက္ခုနိယော သောတာပတ္တိဖလသာ ဥပနိဿယော၊ သာ သောတာပတ္တိဖလေနေ၀ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ အဟောသိ။ပ။ ယာသာ အရဟတ္တသာ ဥပနိဿယော၊ သာ အရဟတ္တေနေ၀။ ဝေမေ၀ အတ္တနော အဇ္ဈာသယာနုရူပေန ယံ ယံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ယေ ဝါ ယေ ဝါ ဈာနဓမ္မေ သမ္မသိတ္ဝာ မဂ္ဂေါ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ တံတံဈာနသဒိသော၀ သော ဟောတိ။ ပါဒကဈာနံ ပန သမ္မသိတဈာနံ ဝါ ဝိနာ အဇ္ဈာသယမတ္တေနေ၀ တံ နဂ္ဂဈတိတိ။ ဧတ္ထာပိ စ ဝိပဿနာနိယမော ဝုတ္တနယေနေ၀ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ "ပါဒကဈာနမေ၀ နိယမေတီ"တိ ဧ၀ံဝါဒိ° **တိဝိဒ္ဒကဗြဟ္မဏော**ဏတ္ထေရံ အန္တေ၀ါသိကာ အာဟံသု "ဘန္တေ ယတ္ထ တာ၀ ပါဒကဈာနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ တံ နိယမေတု။ ယသ္မိ° ပန ပါဒကဈာနံ နတ္ထိ၊ တသ္မိ° အရူပဘ၀ေ ကိ° နိယမေတီ"တိ။ အာဝုသော တတ္ထပိ ပါဒကဈာနမေ၀ နိယမေတိ။ ယော ဟိ ဘိက္ခု အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ ပဌမဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အပရိဟီနဈာနော ကာလံ ကတ္ဝာ အရူပဘ၀ေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပဌမဈာနိကာယ သောတာပတ္တိဖလသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌာယ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ

၁-မ ၃-၃၂၄-ဖဋ္ဌေ။

အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၈

ဥပရိ တီဏိ မဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ တဿ တာနိ ပဋမဇ္ဈာနိကာနေဝ ဟောန္တိ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနိကာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ အရူပေ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဋ္ဌ ခေါ လောကုတ္တရံ, နေ လောကိယံ။ ဧဝံ တတ္ထာပိ ပါဒကဇ္ဈာနမေဝ နိယမေတိ အာဝုသောတိ။ သုကထိတော ဘန္တေ ပဥ္ဇောတိ။

"ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ ခန္ဓာ နိယမေန္တိ။ ယံ ယံ ဟိ ပဋ္ဌကွန္ဓံ သမ္မသိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာတိ၊ တံတံသဒိသောဝ မဂ္ဂေါ ဟောတီ"တိဝါဒိ **မောရဝါပိ-ဝါသိမဟာဒတ္တတ္ထေရမ္ပိ** အန္တေဝါသိကာ အာဟံသု "ဘန္တေ တုမှာကံ ဝါဒေ ဒေါသော ပညာယတိ၊ ရူပံ သမ္မသိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌိတဘိက္ခုနော ဟိ ရူပသဒိသေန အဗျာကတေန မဂ္ဂေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ နယတော ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဝုဋ္ဌိတဿ တံသဒိသေနေဝ နေဝသညာနာသညာဘာဝပ္ပတ္တေန မဂ္ဂေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ။ နေ အာဝုသော ဧဝံ ဟောတိ၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ဟိ အပ္ပနံ အပ္ပတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ရူပံ သမ္မသိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌိတဿ အဋ္ဌဂိကော သောမနဿသဟဂတမဂ္ဂေါ ဟောတိ၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမ္မသိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌိတဿပိ နေ သဗ္ဗာကာရေန တာဒိသော ဟောတိ၊ သတ္တဂိကော ပန ဥပေက္ခာသဟဂတမဂ္ဂေါ ဟောတီတိ။

"ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော နိယမေတီ"တိဝါဒိနော **စူဋ္ဌာဘယတ္ထေရဿာပိ** ဝါဒံ အာဟရိတ္ဝာ တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂတ္ထေရဿ ကထယိ"သု။ သော အာဟ "ယဿ တာဝ ပါဒကဇ္ဈာနံ အတ္ထိ၊ တဿ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော နိယမေတု။ ယဿ တံ နတ္ထိ၊ တဿ ကတရဇ္ဈာသယော နိယမေဿတိ၊ နိဒ္ဓနဿ ဝုမိုဂဝေသန[၁]-ကာလော ဝိယ ဟောတီ"တိ။

တံ ကထံ အာဟရိတ္ဝာ တိပိဋကစူဋ္ဌာဘယတ္ထေရဿ ပုန ကထယိ"သု၊ သော "ပါဒကဇ္ဈာနဝတော ဇ္ဈဒံ ကထိတံ အာဝုသော"တိ အာဟ။ ယထာ ပန ပါဒကဇ္ဈာနဝတော၊ သမ္မသိတဇ္ဈာနဝတောပိ တထေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ ဟိ ပဋမာဒီနိ သမ္မသတော ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေါ ပဋမတ္ထေရ-ဝါဒေန ပဋ္ဌမဇ္ဈာနိကော၊ ဒုတိယဝါဒေန ပဋမာဒိဇ္ဈာနိကော အာပဇ္ဇတီတိ ဒ္ဝေပိ ဝါဒါ ဝိရုဇ္ဈန္တိ။ တတိယဝါဒေန ပနေတ္ထ ယံ ဇ္ဈစ္ဆတိ၊ တဇ္ဈာနိကော ဟောတီတိ တေ စ ဝါဒါ နေ ဝိရုဇ္ဈန္တိ၊ အဇ္ဈာသယော စ သာတ္ထကော ဟောတီတိ။ ဧဝံ တယောပိ ထေရာ ပဏ္ဍိတာ ဗျတ္တာ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာဝ၊ တေန တေသံ ဝါဒံ တန္တိ"ကတ္ဝာ ဌပယိ"သု။ ဇ္ဈဓ ပန အတ္ထမေဝ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ တယောပေတေ ဝါဒေ ဝိပဿနာဝ နိယမေတီတိ ဒဿိတံ။

၁-ဝမိုဂဝေသန (သီ)

ဧဒါနိ "နိမိတ္တံ ပဋိပဒါပတီ"တိ ဧတ္ထ ဧဝံ အင်္ဂပရိဏာမဝတော မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒကာလေ ဂေါတြဘု ကုတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ မဂ္ဂေါ ကုတောတိ? ဂေါတြဘု တာဝ နိမိတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ ပဝတ္တံ ဆေတ္တုံ[၁] နသက္ကောတိ။ ဧကတောဝုဋ္ဌာနော ဟေသ။ မဂ္ဂေါ နိမိတ္တတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ ပဝတ္တမ္ပိ ဆိန္ဒတိ။ ဥဘတောဝုဋ္ဌာနော ဟေသ။ တေသံ အယံ ဥပ္ပတ္တိနယော—ယသ္မိဉ္ဍိ ဝါရေ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အနုလောမံ နေဝ ဧကံ ဟောတိ၊ နပဋ္ဌမံ။ ဧကဉ္ဍိ အာသေဝနံ နလဘတိ၊ ပဋ္ဌမံ ဘဝင်္ဂဿ အာသန္ဒတ္တာ ပဝေဓတိ။ တဒါ ဟိ ဇဝနံ ပတိတံ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ နေဝ ဧကံ ဟောတိ၊ နပဋ္ဌမံ။ မဟာပညဿ ပန ဒွေ အနုလောမာနိ ဟောန္တိ၊ တတိယံ ဂေါတြဘု၊ စတုတ္ထံ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ တီဏိ ဖလာနိ၊ တတော ဘဝင်္ဂေါတရဏံ။ မဇ္ဈိမပညဿ တီဏိ အနုလောမာနိ ဟောန္တိ၊ စတုတ္ထံ ဂေါတြဘု၊ ပဋ္ဌမံ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ ဒွေ ဖလာနိ၊ တတော ဘဝင်္ဂေါတရဏံ။ မန္ဒပညဿ စတ္တာရိ အနုလောမာနိ ဟောန္တိ၊ ပဋ္ဌမံ ဂေါတြဘု၊ ဆဋ္ဌံ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ သတ္တမံ ဖလံ၊ တတော ဘဝင်္ဂေါတရဏံ။ တတ္ထ မဟာပညမန္ဒပညာနံ ဝသေန အကထေတ္ဝာ မဇ္ဈိမပညဿ ဝသေန ကထေတဗ္ဗံ။

ယသ္မိဉ္ဍိ ဝါရေ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ဥပေက္ခာသဟဂတာ မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇနံ ဟုတ္ဝာ ဝိပဿနာဂေါစရေ ခန္ဓေ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဘဝင်္ဂံ အာဝဋ္ဌေတိ၊ တဒနန္တရံ တေနေဝ အာဝဇ္ဇနေန ဂဟိတက္ခန္ဓေ ဂဟေတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပဌမံ ဇဝနံ အနုလောမဉ္ဍဏံ၊ တံ တေသု ခန္ဓေသု "အနိစ္စာ"တိ ဝါ "ဒုက္ခာ"တိ ဝါ "အနတ္တာ"တိ ဝါ ပဝတ္တိတ္ဝာ သြဋ္ဌာရိကံ သြဋ္ဌာရိကံ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမံ[၂] ဝိနောဒေတ္ဝာ တီဏိ လက္ခဏာနိ ဘိယျော ဘိယျော ပါကဋာနိ ကတ္ဝာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဒနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုတိယာနုလောမံ။ တေသု ပုရိမံ အနာသေဝနံ၊ ဒုတိယဿ ပုရိမံ အာသေဝနံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ လဒ္ဓါသေဝနတ္တာ တိက္ခံ သူရံ ပသန္ဒံ ဟုတ္ဝာ တသ္မိံယေဝါရမ္မဏေ တေနေဝါကာရေန ပဝတ္တိတ္ဝာ မဇ္ဈိမပ္ပမာဏံ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမံ ဝိနောဒေတ္ဝာ တီဏိ လက္ခဏာနိ ဘိယျော ဘိယျော ပါကဋာနိ ကတ္ဝာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဒနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တတိယာနုလောမံ၊ တဿ ဒုတိယံ အာသေဝနံ ဟောတိ၊ တမ္ပိ လဒ္ဓါသေဝနတ္တာ တိက္ခံ သူရံ ပသန္ဒံ ဟုတ္ဝာ တသ္မိံယေဝါရမ္မဏေ တေနေဝါကာရေန ပဝတ္တိတ္ဝာ တဒဝသေသံ အဏုသဟဂတံ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမံ ဝိနောဒေတ္ဝာ နိရဝသေသံ ကတ္ဝာ တီဏိ လက္ခဏာနိ ဘိယျော ဘိယျော

၁-ဆေတုံ (သျာ၊ က)　　၂-သစ္စစ္ဆာဒကတမံ (က)

ပါကဋ္ဌာနိ ကတ္ဝာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဧဝံ တီဟိ အနုလောမေဟိ သစ္ဆပဋိစ္ဆာဒကတမေ ဝိနောဒိတေ တဒနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဂေါတြဘုညာဏံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကုရုမာနံ။

တတြာယံ ဥပမာ—ဧကော ကိရ စက္ခုမာ ပုရိသော "နက္ခတ္တယောဂံ ဇာနိဿာမီ"တိ ရတ္တိဘာဂေ နိက္ခမိတ္ဝာ စန္ဒံ ပဿိတုံ ဥဋ္ဌိ ဥလ္လောကေသိ၊ တဿ ဝလာဟကေဟိ ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ စန္ဒော နု ပညာယိတ္ထ။ အထေကော ဝါတော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ထူလထူလေ ဝလာဟကေ ဝိဒ္ဓံသေသိ၊ အပရော မဇ္ဈိမေ၊ အပရော သုခုမေ။ တတော သော ပုရိသော ဝိဂတဝလာဟကေ နဘေ စန္ဒံ ဒိသ္ဝာ နက္ခတ္တယောဂံ အညာသိ။

တတ္ထ တယော ဝလာဟကာ ဝိယ သစ္ဆပဋိစ္ဆာဒကထူလမဇ္ဈိမသုခုမ-ကိလေသန္ဓကာရာ၊ တယော ဝါတာ ဝိယ တိဏ္ဏံ အနုလောမစိတ္တာနိ၊ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ ဂေါတြဘုညာဏံ၊ စန္ဒော ဝိယ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧကေကဿ ဝါတဿ ယထာက္ကမေန ဝလာဟကတ္တယဝိဒ္ဓံသနံ ဝိယ ဧကေကဿ အနုလောမစိတ္တဿ သစ္ဆပဋိစ္ဆာဒကတမဝိနောဒနံ၊ ဝိဂတဝလာဟကေ နဘေ တဿ ပုရိသဿ ဝိသုဒ္ဓစန္ဒဒဿနံ ဝိယ ဝိဂတေ သစ္ဆပဋိစ္ဆာဒကေ တမေ ဂေါတြဘုညာဏဿ သုဝိသုဒ္ဓနိဗ္ဗာနာရမ္မဏကရဏံ။

ယထေဝ ဟိ တယော ဝါတာ စန္ဒပဋိစ္ဆာဒကေ ဝလာဟကေယေဝ ဝိဒ္ဓံသေတုံ သက္ကောန္တိ၊ န စန္ဒံ ဒဋ္ဌုံ၊ ဧဝံ အနုလောမာနိ သစ္ဆပဋိစ္ဆာဒကတမေ-ယေဝ ဝိနောဒေတုံ သက္ကောန္တိ၊ န နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကာတုံ။ ယထာ သော ပုရိသော စန္ဒမေဝ ဒဋ္ဌုံ သက္ကောတိ၊ န ဝလာဟကေ ဝိဒ္ဓံသေတုံ၊ ဧဝံ ဂေါတြဘုညာဏံ နိဗ္ဗာနမေဝ အာရမ္မဏံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ န ကိလေသတမံ ဝိနောဒေတုံ။ ဧဝံ အနုလောမံ သဒ္ဓါရောရမ္မဏံ ဟောတိ၊ ဂေါတြဘု နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ။

ယဒိ ဟိ ဂေါတြဘု အနုလောမေန ဂဟိတာရမ္မဏံ ဂဏ္ဍေယျ၊ ပုန အနုလောမံ တံ အနုဗန္ဓေယျာတိ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနမေဝ န ဘဝေယျ။ ဂေါတြဘုညာဏံ ပန အနုလောမဿ အာရမ္မဏံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ တံ အပနေတ္ဝာပဝတ္တိကံ ကတ္ဝာ သယံ အနာဝဇ္ဇနပဋိ သမာနံ အာဝဇ္ဇနဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ "ဧဝံ နိဗ္ဗတ္တာဟိ"တိ မဂ္ဂဿ သညံ ဒတ္ဝာ ဝိယ နိရုဇ္ဈတိ၊ မဂ္ဂေါ ဝိ တေန ဒိန္နသညံ အမုဉ္စိတ္ဝာဝ အဝိစိသန္တိ-ဝသေန တံ ဉာဏံ အနုဗန္ဓမာနော[1] အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓံ ဒေါသက္ခန္ဓံ မောဟက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဒ္ဓမာနောဝ ပဒါလယမာနောဝ နိဗ္ဗတ္တတိ။

၁-အနုပုဗန္ဓမာနော (သီ၊ သျာ)

တတြာယံ ဥပမာ—ဧကော ကိရ ဣဿာသော ဓနုသတမတ္ထကေ ဖလက-သတံ ဌပါပေတွာ ဝတ္ထေန မုခံ ဝေဌေတွာ သရံ သန္ဓယ်တွာ စက္ကယန္တေ အဌာသိ။ အညော ပုရိသော စက္ကယန္တံ အာဝဇ္ဇိတွာ[၁] ယဒါ ဣဿာသဿ ဖလကသတံ အဘိမုခံ ဟောတိ၊ တဒါ တတ္ထ ဒဏ္ဍကေန သည်ံ ဒေတိ။ ဣဿာသော ဒဏ္ဍကသည်ံ အမုဉ္ဇိတွာဝ သရံ ခိပိတွာ ဖလကသတံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ။ တတ္ထ ဒဏ္ဍကသညာ ဝိယ ဂေါတြဘုညာဏံ၊ ဣဿာသော ဝိယ မဂ္ဂဉာဏံ၊ ဣဿာသဿ ဒဏ္ဍကသည်ံ အမုဉ္ဇိတွာဝ ဖလကသတနိဗ္ဗိဇ္ဈနံ ဝိယ၊ မဂ္ဂဉာဏဿ ဂေါတြဘုညာဏေန ဒိန္ဓသည်ံ အမုဉ္ဇိတွာဝ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ အနိဗ္ဗိဒ္ဓ-ပုဗ္ဗအပဒါလိတပုဗ္ဗာနံ လောဘက္ခန္ဓာဒီနံ နိဗ္ဗိဇ္ဈနပဒါလနံ။ ဘူမိလဒ္ဓဝဋ္ဌသေတု-သမုဌ္ဌါတကရဏန္တိပိ ဧတဒေဝ။ မဂ္ဂဿ ဟိ ဧကမေဝ ကိစ္စံ အနုသယပ္ပဇဟနံ။ ဣတိ သော အနုသယေ ပဇဟန္တော နိမိတ္တာ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ၊ ပဝတ္တံ ဆိန္ဒတိ နာမ။ **နိမိတ္တ**န္တိ ရူပဝေဒနာသညာသခ်ါရဝိညာဏနိမိတ္တံ။ ပဝတ္တမ္ပိ ရူပဝေဒနာသညာ-သခ်ါရဝိညာဏပဝတ္တမေဝ။ တံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ဥပါဒိန္ဓကံ အနုပါဒိန္ဓကန္တိ။ တေသု မဂ္ဂဿ အနုပါဒိန္ဓကတော ဝုဋ္ဌာနစ္ဆာယာ ဒိဿတီတိ ဝတွာ အနုပါဒိန္ဓ-ကတော ဝုဋ္ဌာတီတိ ဝဒိံသု။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ဟိ စတ္တာရိ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တာနိ, ဝိစိကိစ္ဆာသဟ-ဂတန္တိ ပဉ္ဇ စိတ္တာနိ ပဟီယန္တိ၊ တာနိ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ တံ အနုပါဒိန္ဓက-ရူပက္ခန္ဓော၊ တာနိ စိတ္တာနိ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ဝေဒနာ သညာ သခ်ါရာ တယော အရူပက္ခန္ဓာ။ တတ္ထ သစေ သောတာပန္ဓဿ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂေါ အဘာဝိတော အဘဝိဿ၊ တာနိ ပဉ္ဇ စိတ္တာနိ ဆသု အာရမ္မဏေသု ပရိယုဋ္ဌာနံ ပါပုဏေယျုံ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ပန နေသံ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပတ္တိံ[၂] ဝါရယမာနော သေတုသမုဌ္ဌါတံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကဘာဝံ ကုရုမာနော အနုပါဒိန္ဓ-ကတော ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန စတ္တာရိ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တာနိ, ဒွေ ဒေါမနဿသဟ-ဂတာနီတိ ဩဋ္ဌာရိကကာမရာဂဗျာပါဒဝသေန ဆ စိတ္တာနိ ပဟီယန္တိ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန အဏုသဟဂတကာမရာဂဗျာပါဒဝသေန တာနိ ဧဝ ဆ စိတ္တာနိ ပဟီယန္တိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန စတ္တာရိ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တာနိ, ဥဒ္ဓစ္စ-သဟဂတဥ္ဇာတိ ပဉ္ဇ အကုသလစိတ္တာနိ ပဟီယန္တိ။ တတ္ထ သစေ တေသံ အရိယာနံ တေ မဂ္ဂါ အဘာဝိတာ အဿု၊ တာနိ စိတ္တာနိ ဆသု အာရမ္မဏေသု ပရိယုဋ္ဌာနံ ပါပုဏေယျုံ၊ တေ ပန တေသံ မဂ္ဂါ ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပတ္တိံ ဝါရယမာနာ

၁-အာဝိဇ္ဇိတွာ (သီ၊ သျာ)　　၂-ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပတ္တိံ (သျာ၊က)

သေတုသမုဋ္ဌါတံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကဘာဝံ ကုရုမာနာ အနုပါဒိန္နကတော ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။

ဥပါဒိန္နကတော ဝုဋ္ဌာနစ္ဆာယာ ဒိဿတီတိ ဝတ္ဟာ ဥပါဒိန္နကတော ဝုဋ္ဌာတီတိပိ ဝဒိ"သု။ သစေ ဟိ သောတာပန္နဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ အဘာဝိတော အဘဝိဿ၊ ဌပေတ္ဟာ သတ္တ ဘဝေ အနမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဌေ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ ပဝတ္တေယျ။ ကသ္မာ? တဿ ပဝတ္တိယာ ဟေတူနံ အတ္ထိတာယ။ တီဏိ သံယောဇနာနိ, ဒိဋ္ဌာနုသယော, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယောတိ ဣမေ ပန ပဉ္ဇ ကိလေသေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ သမုဋ္ဌါတေတိ၊ ဣဒါနိ ကုတော သောတာပန္နဿ သတ္တ ဘဝေ ဌပေတ္ဟာ အနမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဌေ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ ပဝတ္တိဿတိ။ ဧဝံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ကုရုမာနော ဥပါဒိန္နကတော ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။

သစေ သကဒါဂါမိဿ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ အဘာဝိတော အဘဝိဿ၊ ဌပေတ္ဟာ ဒွေ ဘဝေ ပဉ္ဇသု ဘဝေသု ဥပါဒိန္နကပဝတ္တံ ပဝတ္တေယျ။ ကသ္မာ? တဿ ပဝတ္တိယာ ဟေတူနံ အတ္ထိတာယ။ သြဋ္ဌာရိကာနိ ကာမရာဂပဋိဃ-သံယောဇနာနိ, သြဋ္ဌာရိကော ကာမရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယောတိ ဣမေ ပန စတ္တာရော ကိလေသေ သော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ သမုဋ္ဌါတေတိ၊ ဣဒါနိ ကုတော သကဒါဂါမိဿ ဒွေ ဘဝေ ဌပေတ္ဟာ ပဉ္ဇသု ဘဝေသု ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ ပဝတ္တိဿတိ။ ဧဝံ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ကုရုမာနော ဥပါဒိန္နကတော ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။

သစေ အနာဂါမိဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ အဘာဝိတော အဘဝိဿ၊ ဌပေတ္ဟာ ဧကံ ဘဝံ ဒုတိယဘဝေ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ ပဝတ္တေယျ။ ကသ္မာ? တဿ ပဝတ္တိယာ ဟေတူနံ အတ္ထိတာယ။ အဏုသဟဂတာနိ ကာမရာဂပဋိဃသံယောဇနာနိ, အဏုသဟဂတော ကာမရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယောတိ ဣမေ ပန စတ္တာရော ကိလေသေ သော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ သမုဋ္ဌါတေတိ၊ ဣဒါနိ ကုတော အနာဂါမိဿ ဧကံ ဘဝံ ဌပေတ္ဟာ ဒုတိယဘဝေ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ ပဝတ္တိဿတိ။ ဧဝံ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ကုရုမာနော ဥပါဒိန္နကတော ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။

သစေ အရဟတော အရဟတ္တမဂ္ဂေါ အဘာဝိတော အဘဝိဿ၊ ရူပါရူပ-ဘဝေသု ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ ပဝတ္တေယျ။ ကသ္မာ? တဿ ပဝတ္တိယာ ဟေတူနံ

အတ္ထိတာယ။ ရူပရာဂေါ အရူပရာဂေါ မာနော ဥဒ္ဓစ္စံ အဝိဇ္ဇာ မာနာနုသယော ဘဝရာဂါနုသယော အဝိဇ္ဇာနုသယောတိ ဣမေ ပန အဋ္ဌ ကိလေသေသော မဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၁ သမုဿါတေတိ၊ ဣဒါနိ ကုတော ဒိဏ္ဏာသဝဿ ပုနဗ္ဘဝေ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ ပဝတ္တိဿတိ။ ဧဝံ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဥပါဒိန္နကပ္ပဝတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ကုရုမာနော ဥပါဒိန္နကတော ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ စေတ္ထ အပါယဘဝတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ သုဂတိကာမဘဝေကဒေသတော၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ကာမဘဝတော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ရူပါရူပဘဝတော။ ‘‘သဗ္ဗဘဝေဟိပိ ဝုဋ္ဌာတိ ဧေါ’’တိ ဝဒန္တိ။

ဣမသ္မဲ ပနတ္ထသ္မ ဝိဘာဝနတ္ထံ[1] အယံ ပါဠိ—“သောတာပတ္တိမဂ္ဂညာဏေန အဘိသမ္ဘိရဝိညာဏဿ နိရောဓေန သက္ကာ ဘဝေ ဌပေတ္ဝာ အနုမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဋေ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ တ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ ဝူပသမန္တိ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။

သကဒါဂါမိမဂ္ဂညာဏေန အဘိသမ္ဘိရဝိညာဏဿ နိရောဓေန ဒ္ဝေ ဘဝေ ဌပေတ္ဝာ ပဉ္စသု ဘဝေသု ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ ဧတ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ ဝူပသမန္တိ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။

အနာဂါမိမဂ္ဂညာဏေန အဘိသမ္ဘိရဝိညာဏဿ နိရောဓေန ကေ၁ ဘဝံ ဌပေတ္ဝာ ကာမဓာတုယာ ဒ္ဝီသု ဘဝေသု ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ ဧတ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ ဝူပသမန္တိ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။

အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏေန အဘိသမ္ဘိရဝိညာဏဿ နိရောဓေန ရူပဓာတုယာ ဝါ အရူပဓာတုယာ ဝါ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ ဧတ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ ဝူပသမန္တိ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။ အရဟတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တဿ စရိမဝိညာဏဿ နိရောဓေန ပညာ စ သတိ စ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ ဧတ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တိ ဝူပသမန္တိ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ”တိ ၂။ အယံ တာဝ နိမ္တော ဝိနိစ္ဆယော။

ပဋိပဒါပတိတိ ဧတ္ထ ပန ပဋိပဒါ စလတိ နု စလတီတိ? စလတိ။ တထာဂတဿ ဟိ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ စ စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ အဟေသုံ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ပဌမမဂ္ဂေါ သုခပဋိပဒေါ ခိပ္ပါဘိညော၊ ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ။ ကသ္မာ ? နိဋ္ဌါဘိဘူတတ္တာ။

၁-ပနတ္ထသ္မာဝိဘာဝနတ္ထံ (သျာ) ၂-ခု ဂ-၃၃-စုဋ္ဌနိဋ္ဌေသေ။

သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ကိရ သတ္ထာဟံ ဒဟရကုမာရကံ ဝိယ ထေရံ ပရိဟရိ၊ ထေရောပိ ဧကဒိဝသံ နိဒ္ဒါယမာနော နိသီဒိ။ အထ နံ သတ္ထာ အာဟ "ပစလာယသိ နော တွံ မောဂ္ဂလ္လာန၊ ပစလာယသိ နော တွံ မောဂ္ဂလ္လာနာ"တိ [၁]။ ဝေရုပသဿပိ မဟာဘိညပ္ပတ္တသ သာဝကသ ပဋိပဒါ စလတိ၊ သေသာနံ ကိံ နု စလိသတိ။ ကေစ္စသ ဟိ ဘိက္ခုနော စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ ဒုက္ခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ဟောန္တိ၊ ကေစ္စသ ဒုက္ခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ၊ ကေစ္စသ သုခပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ၊ ကေစ္စသ သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ။ ကေစ္စသ ပဌမမဂ္ဂေါ ဒုက္ခပဋိပဒေါ ဒန္ဓာဘိညော ဟောတိ၊ ဒုတိယမဂ္ဂေါ ဒုက္ခပဋိပဒေါ ခိပ္ပါဘိညော၊ တတိယမဂ္ဂေါ သုခပဋိပဒေါ ဒန္ဓာဘိညော။ စတုတ္ထမဂ္ဂေါ သုခပဋိပဒေါ ခိပ္ပါဘိညောတိ။

ယထာ စ ပဋိပဒါ၊ ဧဝံ အဓိပတိပိ စလတိ ဧဝ။ ကေစ္စသ ဟိ ဘိက္ခုနော စတ္တာရောပိ မဂ္ဂါ ဆန္ဒာဓိပတေယျာ ဟောန္တိ၊ ကေစ္စသ ဝီရိယာဓိပတေယျာ၊ ကေစ္စသ စိတ္တာဓိပတေယျာ၊ ကေစ္စသ ဝီမံသာဓိပတေယျာ။ ကေစ္စသ ပန ပဌမမဂ္ဂေါ ဆန္ဒာဓိပတေယျော ဟောတိ၊ ဒုတိယော ဝီရိယာဓိပတေယျော၊ တတိယော စိတ္တာဓိပတေယျော၊ စတုတ္ထော ဝီမံသာဓိပတေယျောတိ။

ပကိဏ္ဏကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမမဂ္ဂဝိသတိမဟာနယ

၃၅၇။ ဣဒါနိ ယသ္မာ လောကုတ္တရကုသလံ ဘာဝေန္တော န ကေဝလံ ဥပနိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန ဈာနံယေဝ ဘာဝေတိ၊ နိယျာနဋ္ဌေန ပန မဂ္ဂမ္ပိ ဘာဝေတိ၊ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန သတိပဋ္ဌာနမ္ပိ၊ ပဒဟနဋ္ဌေန သမ္မပ္ပဓာနမ္ပိ၊ ဣဒ္ဓိနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိပါဒမ္ပိ၊ အဓိပတိယဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယမ္ပိ၊ အကမ္ပိယဋ္ဌေန ဗလမ္ပိ၊ ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန ဗောဇ္ဈင်္ဂမ္ပိ၊ တထဋ္ဌေန သစ္စမ္ပိ၊ အဝိက္ခေပဋ္ဌေန သမထမ္ပိ၊ သုညတဋ္ဌေန ဓမ္မမ္ပိ၊ ရာသဋ္ဌေန ခန္ဓမ္ပိ၊ အာယတနဋ္ဌေန အာယတနမ္ပိ၊ သုံညသဘာဝနိဿတ္တဋ္ဌေန ဓာတုမ္ပိ၊ ပစ္စယဋ္ဌေန အာဟာရမ္ပိ၊ ဖုသနဋ္ဌေန ဖဿမ္ပိ၊ ဝေဒယိတဋ္ဌေန ဝေဒနမ္ပိ၊ သဉ္ဇာနနဋ္ဌေန သညမ္ပိ၊ စေတယိတဋ္ဌေန စေတနမ္ပိ၊ ဝိဇာနနဋ္ဌေန စိတ္တမ္ပိ ဘာဝေတိ။ တသ္မာ ဧတေသံ ကုနဝိသတိယာ ပဒါနံ [၂] ဒဿနတ္ထံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဣဒမ္ပိ ဘာဝေတိ ဣဒမ္ပိ ဘာဝေတီတိ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေန စေဝ ဒေသနာဝိလာသေန စ ဝိသတိ နယာ ဒေသိတာ [၃]

၁-အံ [၂]-ဂ၆ [၂]-ပိဋ္ဌေ။ [၂]-နယာနံ (သီ၊ သျာ) ၃-ဒဿိတာ (က)

ဟောန္တိ။ ဓမ္မံ သောတုံ နိသိန္နဒေဝပရိသာယ ဟိ ယေ ဥပနိဈ္ဈာယနဋ္ဌေန "လောကုတ္တရံ ဈာန"န္တိ ကထိတေ ဗုဇ္ဈန္တိ။ တေသံ သပ္ပါယဝသေန "ဈာန"န္တိ ကထိတံ။ ပ ။ ယေ ဝိဇာနနဋ္ဌေန "စိတ္တ"န္တိ ဝုတ္တေ ဗုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ သပ္ပါယဝသေန "စိတ္တ"န္တိ ကထိတံ။ အယမေတ္ထ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန အတ္တနော ဗုဒ္ဓသုဗောဓတာယ[1] ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇ-စတုပဋိသမ္ဘိဒတာယ ဆဲအသာဓာရဏဉာဏာယောဂေန စ ဒေသနံ ယဒိစ္ဆကံ နိယမေတ္ဝာ ဒဿေတိ၊ ဇ္ဈာနန္တော ဥပနိဈ္ဈာယနဋ္ဌေန လောကုတ္တရံ ဈာနန္တိ ဒဿေတိ၊ ဇ္ဈာနန္တော နိယျာနဋ္ဌေန။ ပ ။ ဝိဇာနနဋ္ဌေန လောကုတ္တရံ စိတ္တန္တိ။ အယံ ဒေသနာဝိလာသော နာမ။ တတ္ထ ယထေဝ လောကုတ္တရံ ဈာနန္တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဒသ နယာ ဝိဘတ္တာ၊ ဧဝံ မဂ္ဂင်္ဂဒိသုပိ တေယေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇ္ဈတိ ဝိသတိယာ ဌာနေသု ဒသ ဒသ ကတ္ဝာ ဒွေ နယသတာနိ ဝိဘတ္တာနိ ဟောန္တိ။

၃၅၈။ ဇ္ဈဒါနိ အဓိပတိဘေဒံ ဒဿေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ-အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ဆန္ဒံ ဓုရံ ဇေဋ္ဌကံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိတံ လောကုတ္တရံ ဈာနံ **ဆန္ဒာဓိပတေယျံ** နာမ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဇ္ဈတိ ပုရိမသ္မိံ သုဒ္ဓိကေ ဒွေနယသတာနိ။ ဆန္ဒာဓိပတေယျာဒိသုပိ ဒွေ ဒွေတိ နယသဟဿေန ဘာဇေတ္ဝာ ပဌမမဂ္ဂံ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။

ပဌမမဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

ဒုတိယမဂ္ဂ

၃၆၁။ ဇ္ဈဒါနိ ဒုတိယမဂ္ဂါဒိနံ ဒဿနတ္ထံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ-အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ တနုဘာဝါယာ**တိ ဧတေသံ ကိလေသာနံ တနုဘာဝတ္ထာယ။ တတ္ထ ဒ္ဝိဟိ ကာရဏေဟိ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ စ ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယ စ။ သကဒါဂါမိဿ ဟိ ဝဋ္ဋာနုသာရိမဟာဇနဿေဝ ကိလေသာ အဘိဏှံ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကဒါစိ ကဒါစိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ ဝိရဠာကာရာ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိရဠဝါပိတခေတ္တေ အင်္ကုရာ ဝိယ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ စ ဝဋ္ဋာနုသာရိမဟာဇနဿေဝ မဒ္ဒန္တာ ဖရန္တာ ဆာဒေန္တာ အန္ဓကာရံ ကရောန္တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဒ္ဝိဟိ ပန မဂ္ဂေဟိ ပဟီနတ္တာ

၁-ဗုဒ္ဓသုဗောဓိတာယ (သီ၊ သျာ)

မန္ဒာ မန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တနုကာကာရာ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အဇ္ဈာပဒ္ဒလံ ဝိယ မဂ္ဂိကာ-ပတ္တံ ဝိယ စ။

တတ္ထ ကေစိ ထေရာ ဝဒန္တိ "သကဒါဂါမိဿ ကိလေသာ ကိဉ္စာပိ စိရေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဗဟလာဝ ပန ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တထာ ဟိဿ ပုတ္တာ စ ဓိတရော စ ဒိဿန္တိ"တိ။ ဧတံ ပန အပ္ပမာဏံ။ ပုတ္တဓိတရော ဟိ အဂ််ပစ္စင်ပရာမသနမတ္တေနပိ ဟောန္တိ၊ ဒ္ဝိဟိ ပန မဂ္ဂေဟိ ပဟီနတ္တာ နတ္ထိ ကိလေသဝံနံ ဗဟလတာတိ ဒ္ဝိဟိ ဧဝ ကာရဏေဟိဿ ကိလေသာနံ တနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော အဓိစ္စုပ္ပတ္တိယာ စ ပရိယုဋ္ဌာနမန္ဒတာယ စာတိ။

ဒုတိယာယာတိ ဂဏနဝသေနာပိ ဒုတိယုပ္ပတ္တိဝသေနာပိ ဒုတိယာယ။ **ဘူမိယာ ပတ္တိယာ**တိ သာမညဖလဿ ပဋိလာဘတ္ထာယ။ တတိယစတုတ္ထေသုပိ ဧသေဝ နယော၊ ဝိသေသမတ္တံယေဝ ပန ဝက္ခာမ။

အညိန္ဒြိယန္တိ အာဇာနနကံ ဇာန္ဒြိယံ၊ ပဌမမဂ္ဂေန ဉာတမရိယာဒံ အနတိက္က-မိတ္ဝာ တေသံယေဝ တေန မဂ္ဂေန ဉာတာနံ စတုသစ္စမ္မာနံ ဇာနနကံ ဇာန္ဒြိယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နိဋ္ဌေသဝါရေပိဿ ဇာမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကောဋ္ဌာသဝါရေပိ ဇာမိနာဝ သဒ္ဓိံ နဝိန္ဒြိယာနိ ဟောန္တိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒုတိယမဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တတိယစတုတ္ထမဂ္ဂ

၃၆၂။ တတိယေ **အနဝသေသပဟာနာယာ**တိ တေသံယေဝ သကဒါဂါမိ-မဂ္ဂေန တနုဘူတာနံ သံယောဇနာနံ နိဿေသပဟာနတ္ထာယ။

စတုတ္ထေ **ရူပရာဂအရူပရာဂမာနဥဒ္ဓစ္စအဝိဇ္ဇာယ အနဝသေသပဟာ-နာယာ**တိ ဧတေသံ ပဉ္စန္နံ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇနာနံ နိဿေသပဟာနတ္ထာယ။ တတ္ထ **ရူပရာဂေါ**တိ ရူပဘဝေ ဆန္ဒရာဂေါ။ **အရူပရာဂေါ**တိ အရူပဘဝေ ဆန္ဒရာဂေါ။ **မာနော**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈကော မာနော ဧဝ။ တထာ ဥဒ္ဓစ္စာဝိဇ္ဇာ။ ဇာမေသုပိ ဒ္ဝိသု မဂ္ဂေသု နဝမံ အညိန္ဒြိယမေဝ ဟောတိ။

စတုမဂ္ဂနယသဟဿ

သမ္ဗမဂ္ဂေသု ပဒပဋိပါဋိယာ သမသင်္ခိပဒါနိ စတ္ထိ အပဏ္ဏကဧ်ဟိ သဒ္ဓိံ စတုသင်္ခိ ဟောန္တိ၊ အသမ္ဘိန္နတော ပန တေတ္တိံသ။ ကောဋ္ဌာသဝါရသုညတဝါရာ ပါကတိကာ ဧဝ။ ယထာ စ ပန ပဌမမဂ္ဂေ၊ ဧဝံ ဒုတိယာဒီသုပိ နယသဟဿမေဝါတိ စတ္တာရော မဂ္ဂေ စတ္ထိ နယသဟဿေဟိ ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။

သစ္ဆိဘဂ်ေ ပန သင်္ခိ နယသဟဿာနိ လောကုတ္တရာနိ ဇ္ဈမေသံ ဧဝ ဝသေန နိက္ခိတ္တာနိ။ သတိပဋ္ဌာနဝိဘဂ်ေ ဝိသတိ နယသဟဿာနိ လောကုတ္တရာနိ၊ သမ္မပ္ပဓာနဝိဘဂ်ေ ဝိသတိ၊ ဇ္ဈိပါဒဝိဘဂ်ေ ဒွတ္တိံသ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘဂ်ေ ဒွတ္တိံသ၊ မဂ္ဂင်္ဂဝိဘဂ်ေ[1] အဋ္ဌဝိသတိ နယသဟဿာနိ လောကုတ္တရာနိ ဇ္ဈမေသံ ဧဝ ဝသေန နိက္ခိတ္တာနိ။

ဇ္ဈဓ ပန စတ္ထာသု မဂ္ဂေသု စတ္တာရိယေဝ နယသဟဿာနိ။ တေသု ပဌမဈာနိကေ ပဌမမဂ္ဂေ အင်္ဂင်္ဂါနိ ဘာဇိတာနိ။ တထာ ဒုတိယာဒီသု။ တတ္ထ ပဌမမဂ္ဂေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ပဇဟတီတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒယောပိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါဒိနံ ပဇဟနဋ္ဌေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သန္တေ ပဌမမဂ္ဂေနေဝ ဒွါသင်္ခိလာ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟီနတ္တာ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေန ပဟာတဗ္ဗာ ဒိဋ္ဌိ နာမ နတ္ထိ၊ တတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ နာမံ ကထံ ဟောတိတိ ? ယထာ ဝိသံ အတ္ထိ ဝါ ဟောတု, မာ ဝါ၊ အဂဒေါ "အဂဒေါ" တ္တေဝ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အတ္ထိ ဝါ ဟောတု, မာ ဝါ၊ အယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဧဝ နာမ။

ယဒိ ဧဝံ နာမမတ္တမေဝေတံ ဟောတိ၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယေ ပန သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ကိစ္စာဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ န ပရိပူရေန္တိ။ တသ္မာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သကိစ္စကာ ကာတဗ္ဗာ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပူရေတဗ္ဗာနိတိ။ သကိစ္စကာ စေတ္ထ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ယထာလာဘ-နိယမေန ဒိပေတဗ္ဗာ။ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယဝဇ္ဈော ဟိ ဧကော မာနော အတ္ထိ၊ သော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သာ တံ မာနံ ပဇဟတိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသ္မိဥ္ဉိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ပဇဟတိ။ သောတာပန္နဿ ပန သကဒါဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဈော မာနော အတ္ထိ။ သော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ သာ တံ မာနံ ပဇဟတိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တဿေဝ သတ္တအကုသလစိတ္တသဟဇာတော သင်္ကပ္ပေါ အတ္ထိ၊ တေဟေဝ စိတ္တေဟိ ဝါစင်္ကစောပနံ အတ္ထိ၊ ကာယင်္ကစောပနံ အတ္ထိ၊ ပစ္စယပရိဘောဂေါ အတ္ထိ၊

၁-မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂေ (သီ၊ သျာ)

သဟဇာတဝါယာမော အတ္ထိ၊ အသတိဘာဝေါ အတ္ထိ၊ သဟဇာတစိတ္တေ-ကဂ္ဂတာ အတ္ထိ။ ဧတေ မိစ္ဆာသက်ပ္ပါဒယော နာမ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ သမ္မာ-သက်ပ္ပါဒယော တေသံ ပဟာနေန သမ္မာသက်ပ္ပါဒယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ အဋ္ဌင်္ဂါနိ သကိစ္စကာနိ ကတ္ဝာ အာဂတာနိ။ သကဒါဂါမိဿ အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဇော မာနော အတ္ထိ၊ သော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ တဿေဝ သတ္တဟိ စိတ္တေဟိ သဟဇာတာ သက်ပ္ပါဒယော၊ တေသံ ပဟာနေန အနာဂါမိမဂ္ဂေ အဋ္ဌန္နံ အင်္ဂါနံ သကိစ္စကတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အနာဂါမိဿ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇော မာနော အတ္ထိ၊ သော ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ၊ ယာနိ ပနဿ ပဉ္စ အကုသလစိတ္တာနိ၊ တေဟိ သဟဇာတာ သက်ပ္ပါဒယော၊ တေသံ ပဟာနေန အရဟတ္တမဂ္ဂေ အဋ္ဌန္နံ အင်္ဂါနံ သကိစ္စကတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣမေသု စတူသု မဂ္ဂေသု ပဌမမဂ္ဂေန စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒိဋ္ဌာနိ၊ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယံ ဒိဋ္ဌကမေဝ ပဿတိ၊ အဒိဋ္ဌကံ ပဿတီတိ။ ဒိဋ္ဌကမေဝ ပဿတီတိ အယံ အာစရိယာနံ သမာနတ္ထကထာ။ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ "အဒိဋ္ဌံ ပဿတီ"တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော "ပဌမမဂ္ဂေ ကတမံ ဣန္ဒြိယံ ဘာဇေသီ"တိ။ ဇာနမာနော "အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ"န္တိ ဝက္ခတိ။ "ဥပရိမဂ္ဂေသု ကတရ"န္တိ ဝုတ္တေပိ "အညိန္ဒြိယ"န္တိ ဝက္ခတိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော "အဒိဋ္ဌသစ္စဒဿနေ သတိ ဥပရိမဂ္ဂေသုပိ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယမေဝ ဘာဇေဟိ၊ ဧဝံ တေ ပဥ္ဇော သမေဿတီ"တိ။ ကိလေသေ ပန အညေ အညော ပဇဟတိ, ပဟီနေ ဧဝ ပဇဟတီတိ။ အညေ အညော ပဇဟတီတိ။ ယဒိ အညေ အညော အပ္ပဟီနေ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ သစ္စာနိပိ အဒိဋ္ဌာနေဝ ပဿတီတိ ဧဝံဝါဒီ ပုဂ္ဂလော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော "သစ္စာနိ နာမ ကတီ"တိ။ ဇာနန္တော "စတ္တာရီ"တိ ဝက္ခတိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော "တဝ ဝါဒေ သောဋ္ဌသ သစ္စာနိ အာပဇ္ဇန္တိ၊ တွံ ဗုဒ္ဓေဟိပိ အဒိဋ္ဌံ ပဿသိ၊ ဗဟုသစ္စကော နာမ တွံ။ ဧဝံ မာ ဂဏ္ဍ၊ သစ္စဒဿနံ နာမ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ကိလေသေ ပန အပ္ပဟီနေ ပဇဟတီ"တိ။

တတ္ထ သစ္စဒဿနဿ အပုဗ္ဗာဘာဝေ ပေဋ္ဌောပမံ နာမ ဂဟိတံ။ ဧကဿ ကိရ စတ္တာရော ရတနပေဋ္ဌာ သာရဂဗ္ဘေ ဌပိတာ၊ သော ရတ္တိဘာဂေ ပေဋ္ဌာသု ဥပ္ပန္နကိစ္စော ဒွါရံ ဝိဝရိတ္ဝာ ဒီပံ ဇာလေတ္ဝာ ဒီပေန ဝိဟတေ အန္ဓကာရေ ပေဋ္ဌာသု ပါကဋ္ဌဘာဝံ ဂတာသု တာသု ကိစ္စံ ကတ္ဝာ ဒွါရံ ပိဒဟိတ္ဝာ ဂတော၊ ပုန အန္ဓကာရံ အဝတ္ထရိ။ ဒုတိယဝါရေပိ တတိယဝါရေပိ တထေဝ အကာသိ။ စတုတ္ထဝါရေ ဒွါရေ ဝိဝဋေ "အန္ဓကာရေ ပေဋ္ဌာ နု ပညာယန္တီ"တိ

ဝိမံသန္တေဿဝ သူရိယော ဥဂ္ဂဆ္ဆိ၁၊ သူရိယောဘာသေန ဝိဟတေ အန္ဓကာရေ ပေဋ္ဌာသု ကိစ္စံ ကတ္ဌာ ပက္ကာမိ။

တတ္ထ စတ္တာရော ပေဋ္ဌာ ဝိယ စတ္တာရိ သစ္စာနိ၊ တာသု ကိစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ဒုါရဝိဝရဏကာလော ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာဘိနိဟရဏကာလော၊ အန္ဓကာရံ ဝိယ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမံ၊ ဒီပေါဘာသော ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါဘာသော၊ ဝိဟတေ အန္ဓကာရေ တဿ ပုရိသဿ ပေဋ္ဌာနံ ပါကဋဘာဝေါ ဝိယ မဂ္ဂဉာဏဿ သစ္စာနံ ပါကဋဘာဝေါ၊ မဂ္ဂဉာဏဿ ပါကဋဘာနိ ပန မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ပုဂ္ဂလဿ ပါကဋဘာနေဝ ဟောန္တိ။ ပေဋ္ဌာသု ကိစ္စံ ကတ္ဌာ ဂတကာလော ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ အတ္တနာ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟိတ္ဌာ နိရုဒ္ဓကာလော၊ ပုန အန္ဓကာရာဝတ္ထရဏံ ဝိယ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယဝဇ္ဈသစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမံ။

ဒုတိယဝါရေ ဒွါရဝိဝရဏကာလော ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာဘိနိဟရဏကာလော၊ ဒီပေါဘာသော ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါဘာသော၊ ပေဋ္ဌာသု ကိစ္စံ ကတ္ဌာ ဂတကာလော ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ အတ္တနာ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟိတ္ဌာ နိရုဒ္ဓကာလော၊ ပုန အန္ဓကာရာဝတ္ထရဏံ ဝိယ ဥပရိမဂ္ဂဒ္ဝယဝဇ္ဈသစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမံ။

တတိယဝါရေ ဒွါရဝိဝရဏကာလော ဝိယ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာဘိနိဟရဏကာလော၊ ဒီပေါဘာသော ဝိယ အနာဂါမိမဂ္ဂေါဘာသော၊ ပေဋ္ဌာသု ကိစ္စံ ကဘ္ဌာ ဂတကာလော ဝိယ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ အတ္တနာ ပဟာတဗ္ဗကိလေသေ ပဇဟိတ္ဌာ နိရုဒ္ဓကာလော၊ ပုန အန္ဓကာရာဝတ္ထရဏံ ဝိယ ဥပရိအရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈသစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမံ။

စတုတ္ထဝါရေ ဒွါရဝိဝရဏကာလော ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာဘိနိဟရဏကာလော၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂုပ္ပါဒေါ၊ အန္ဓကာရဝိဓမနံ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမဝိနောဒနံ၊ ဝိဟတေ အန္ဓကာရေ တဿ ပေဋ္ဌာနံ ပါကဋဘာဝေါ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏဿ စတုန္နံ သစ္စာနံ ပါကဋဘာဝေါ၊ ဉာဏဿ ပါကဋာနိ ပန ပုဂ္ဂလဿ ပါကဋာနေဝ ဟောန္တိ။ ပေဋ္ဌာသု ကိစ္စံ ကတ္ဌာ ဂတကာလော ဝိယ အရဟတ္တ-မဂ္ဂဿ သမ္ဗကိလေသခေပနံ၊ သူရိယုဂ္ဂမနတော ပဋ္ဌာယ အာလောကဿေဝ ပဝတ္တိကာလော ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ ဥပ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ပုန

သစ္စပဋိစ္ဆာဒကတမာဘာဝေါ။ ဣဒံ တာဝ သစ္စဒဿနဿ အပုဗ္ဗာဘာဝေ ဩပမ္မံ။

"ဒိဋ္ဌကမေဝ ဟိ ပဿတိ၊ ကိလေသေ ပန အညေ အညော ပဇဟတီ"တိ ဧတ္ထ ခါရောပမံ နာမ ဂဟိတံ။ ဧကော ပုရိသော ကိလိဋ္ဌံ ဝတ္ထံ ရဇကဿ အဒါသိ၊ ရဇကော ဦသခါရံ ဆာရိကခါရံ, ဂေါမယခါရန္တိ တယော ခါရေ ဒတ္ဝာ ခါရေဟိ ခါဒိတဘာဝံ ဥတ္ဝာ ဥဒကေ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ ဩဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကံ မလံ ပဝါဟေသိ။ တတော "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓ"နွှိ ဒုတိယမ္ပိ တထေဝ ခါရေ ဒတ္ဝာ ဥဒကေ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ တတော နာတိသဏ္ဍတရံ မလံ ပဝါဟေသိ။ တတော "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓ"နွှိ တတိယမ္ပိ တေ ခါရေ ဒတ္ဝာ ဥဒကေ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ တတော သဏ္ဍတရံ မလံ ပဝါဟေသိ။ တတော "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓ"နွှိ စတုတ္ထမ္ပိ တေ ခါရေ ဒတ္ဝာ ဥဒကေ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ အံသုအဗ္ဘန္တရ-ဂတမ္ပိ နိဿေသံ မလံ ပဝါဟေတ္ဝာ သာမိကဿ အဒါသိ၊ သော ဂန္ဓ-ကရဏ္ဍကေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတကာလေ ပရိဒဟတိ။

တတ္ထ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထံ ဝိယ ကိလေသာနုဂတံ စိတ္တံ၊ တိဝိဓခါရဒါနကာလော ဝိယ တီသု အနုပဿနာသု ကမ္မဿ ပဝတ္တနကာလော၊ ဥဒကေ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ ဩဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကမလပ္ပဝါဟနံ ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဉ္ဇကိလေသခေပနံ၊ ဒုတိယမ္ပိ တေသံ ခါရာနံ အနုပ္ပဒါနံ ဝိယ "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓံ ဣဒံ စိတ္တ"နွှိ တာသုယေဝ တီသု အနုပဿနာသု ကမ္မပ္ပဝတ္တနံ၊ တတော နာတိ-သဏ္ဍတရမလပ္ပဝါဟနံ ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန ဩဋ္ဌာရိကသံယောဇနဒ္ဒယ-ခေပနံ၊ တတော "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓံ ဝတ္ထ"နွှိ ပုန ခါရတ္တယဒါနံ ဝိယ "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓံ ဣဒံ စိတ္တ"နွှိ တာသုယေဝ တီသု အနုပဿနာသု ကမ္မပ္ပဝတ္တနံ၊ တတော သဏ္ဍတရမလပ္ပဝါဟနံ ဝိယ အနာဂါမိမဂ္ဂေန အဏုသဟဂတ-သံယောဇနဒ္ဒယခေပနံ၊ "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓံ ဝတ္ထ"နွှိ ပုန ခါရတ္တယဒါနံ ဝိယ "န တာဝ ပရိသုဒ္ဓံ ဣဒံ စိတ္တ"နွှိ တာသုယေဝ တီသု အနုပဿနာသု ကမ္မပ္ပဝတ္တနံ။ တတော ဝိက္ခာလနေန အံသုအဗ္ဘန္တရဂတေ မလေ ပဝါဟေတ္ဝာ ပရိသုဒ္ဓဿ ရဇတပဋ္ဌသဒိသဿ ဂန္ဓကရဏ္ဍကေ နိက္ခိတ္တဿ ဝတ္ထဿ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ပရိဒဟနံ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အင်္ဌန္ဒံ ကိလေသာနံ ခေပိတတ္တာ ပရိသုဒ္ဓဿ ခီဏာသဝစိတ္တဿ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန ဝီတိနာမနံ။ ဣဒံ "အညေ အညော ကိလေသေ ပဇဟတီ"တိ ဧတ္ထ ဩပမ္မံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"သေယျထာပိ အာဝုသော ဝတ္ထံ သံကိလိဋ္ဌံ မလဂ္ဂဟိတံ၊ တမေနံ သာမိကာ ရဇကဿ အနုပဒဇ္ဇေယျုံ၊ တမေနံ ရဇကော ဦသေ

ဝါ ခါရေ ဝါ ဂေါမယေ ဝါ သမ္မဒ္ဒိတ္ဝာ အစ္ဆေ ဥဒကေ ဝိက္ခာ-
လေတိ၊ ကိန္တ္ဝာပိ တံ ဟောတိ ဝတ္ထုံ ပရိသုဒ္ဓံ ပရိယောဒါတံ၊
အထ ခွဿ ဟောတိယေဝ အဏုသဟဂတော ဥိသဂန္ဓော ဝါ
ခါရဂန္ဓော ဝါ ဂေါမယဂန္ဓော ဝါ အသမ္ဖုဟတော၊ တမေနံ
ရဇကော သာမိကာနံ ဒေတိ၊ တမေနံ သာမိကာ ဂန္ဓပရိဘာဝိတေ
ကရဏ္ဍကေ နိက္ခိပန္တိ။ ယောဝိဿ ဟောတိ အဏုသဟဂတော
ဥိသဂန္ဓော ဝါ ခါရဂန္ဓော ဝါ ဂေါမယဂန္ဓော ဝါ အသမ္ဖုဟတော၊
သောပိ သမုဋ္ဌါတံ ဂန္ဓံ တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ အာဝုသော ကိန္တ္ဝာပိ
အရိယသာဝကဿ ပဉ္ဉောရမ္ဘာဂိယာနိ သံယောဇနာနိ ပဟီနာနိ
ဘဝန္တိ။ အထ ခွဿ ဟောတိယေဝ ပဏ္ဍု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု အဏု-
သဟဂတော အသ္မီတိ မာနော အသ္မီတိ ဆန္ဒော အသ္မီတိ အနု-
သယော အသမ္ဖုဟတော၊ သော အပရေန သမယေန ပဏ္ဍု
ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရတိ "ဣတိ ရူပံ၊ ဣတိ
ရူပဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ ဝေဒနာ။
ဣတိ သညာ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ဝိညာဏံ၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမု-
ဒယော၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော"တိ။ တဿိမေသု ပဏ္ဍု
ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတော ယောဝိဿ
ဟောတိ ပဏ္ဍု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု အဏုသဟဂတော အသ္မီတိ
မာနော အသ္မီတိ ဆန္ဒော အသ္မီတိ အနုသယော အသမ္ဖုဟတော၊
သောပိ သမုဋ္ဌါတံ ဂန္ဓံ တီ"တိ ။

တတ္ထ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ပဏ္ဍု အကုသလစိတ္တာနိ ပဟီယန္တိ သဒ္ဒိ စိတ္တဂ်-
ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကပါပဓမ္မေဟိ၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန ဒွေ ဒေါမနဿသဟဂတ-
စိတ္တာနိ တနုကာနိ ဘဝန္တိ သဒ္ဒိ စိတ္တဂ်ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကပါပဓမ္မေဟိ၊
အနာဂါမိမဂ္ဂေန တာနိယေဝ ပဟီယန္တိ သဒ္ဒိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန
ပဏ္ဍု အကုသလစိတ္တာနိ ပဟီယန္တိ သဒ္ဒိ စိတ္တဂ်ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကပါပဓမ္မေဟိ။
ဣမေသံ ဒွါဒသန္နံ အကုသလစိတ္တာနံ ပဟီနကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒိဏ္ဏာသဝဿ
စိတ္တဂ်ဝသေန ပုန ပဏ္ဍုတောပဝတ္တနကကိလေသော နာမ န ဟောတိ။

တတြိဒံ သြပမ္မံ—ဧကော ကိရ မဟာရာဇာ ပစ္စန္တေ အာရက္ခံ ဒတ္ဝာ
မဟာနဂရေ ဣဿရိယံ အနုဘဝန္တော ဝသတိ၊ အထဿ ပစ္စန္တော ကုပ်ိ။
တဿိံ သမယေ ဒွါဒသ စောရဇေဋ္ဌကာ အနေကေဟိ ပုရိသသဟဿေဟိ

၁-သံ ၂-၁၀၇-ဖဋ္ဌေ။

သဒ္ဓိံ ရဋ္ဌံ ဝိလုမ္ပန္တိ၊ ပစ္စန္တဝါသိနော မဟာမတ္တာ "ပစ္စန္တော ကုပိတော"တိ ရညော ပဟိဏိံသု။ ရာဇာ "ဝိဿဋ္ဌာ ဂဏ္ဍထ၊ အဟံ တုမ္ဟာကံ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿာမီ"တိ သာသနံ ပဟိဏိ။ တေ ပဌမသမ္ပဟာရေနေဝ အနေကေဟိ ပုရိသသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ပဉ္ဇ စောရဇေဋ္ဌကေ ဃာတယိံသု၊ သေသာ သတ္တ ဇနာ အတ္တနော အတ္တနော ပရိဝါရေ ဂဟေတ္ဝာ ပဗ္ဗတံ ပဝိသိံသု၊ အမစ္စာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော ပေသယိံသု။

ရာဇာ "တုမ္ဟာကံ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တံ အဟံ ဇာနိဿာမိ၊ တေပိ ဂဏ္ဍထာ"တိ ဓနံ ပဟိဏိ။ တေ ဒုတိယသမ္ပဟာရေန ဒွေ စောရဇေဋ္ဌကေ ပဟရိံသု၊ ပရိ-ဝါရေပိ တေသံ ဒုဗ္ဗလေ အကံသု။ တေ သဗ္ဗေပိ ပလာယိတ္ဝာ ပဗ္ဗတံ ပဝိသိံသု၊ တမ္ပိ ပဝတ္တိံ အမစ္စာ ရညော ပေသယိံသု။

ပုန ရာဇာ "ဝိဿဋ္ဌာ ဂဏ္ဍန္တူ"တိ ဓနံ ပဟိဏိ[၁]။ တေ တတိယ-သမ္ပဟာရေန သဒ္ဓိံ သဟာယပုရိသေဟိ ဒွေ စောရဇေဋ္ဌကေ ဃာတယိတ္ဝာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော ပေသယိံသု။

ပုန ရာဇာ "အဝသေသေ ဝိဿဋ္ဌာ ဂဏ္ဍန္တူ"တိ ဓနံ ပဏိဟိ။ တေ စတုတ္ထသမ္ပဟာရေန သပရိဝါရေ ပဉ္ဇ စောရဇေဋ္ဌကေ ဃာတယိံသု။ ဒွါဒသန္နံ စောရဇေဋ္ဌကာနံ ဃာတိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ကောစိ စောရော နာမ နတ္ထိ၊ ခေမာ ဇနပဒါ၊ ဥရေ ပုတ္တေ နစ္စေန္တာ[၂] မညေ ဝိဟရန္တိ။ ရာဇာ ဝိဇိတသင်္ဂါမေဟိ ယောဓေဟိ ပရိဝုတော ဝရပါသာဒဂတော မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိ။

တတ္ထ မဟန္တော ရာဇာ ဝိယ ဓမ္မရာဇာ၊ ပစ္စန္တဝါသိနော အမစ္စာ ဝိယ ယောဂါဝစရာ ကုလပုတ္တာ၊ ဒွါဒသ စောရဇေဋ္ဌကာ ဝိယ ဒွါဒသ အကုသလ-စိတ္တာနိ၊ တေသံ သဟာယာ အနေကသဟဿပုရိသာ ဝိယ စိတ္တင်္ဂဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကပါပဓမ္မာ၊ ရညော "ပစ္စန္တော ကုပိတော"တိ ပဟိတကာလော ဝိယ အာရမ္မဏေ ကိလေသေသု ဥပ္ပန္နေသု "ဘန္တေ ကိလေသော မေ ဥပ္ပန္နော"တိ သတ္ထု အာရောစနကာလော၊ "ဝိဿဋ္ဌာ ဂဏ္ဍန္တူ"တိ ဓနဒါနံ ဝိယ "ကိလေသေ နိဂ္ဂဏ္ဍ ဘိက္ခူ"တိ ဓမ္မရညော ကမ္မဋ္ဌာနာစိက္ခနံ၊ သပရိဝါရာနံ ပဉ္ဇန္နံ စောရဇေဋ္ဌကာနံ ဃာတိတကာလော ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန သသမ္ပယုတ္တာနံ ပဉ္ဇန္နံ အကုသလစိတ္တာနံ ပဟာနံ။

၁-ပေသေသိ (က) ၂-နစ္စန္တာ (သျာ၊က)

ပုန ရညော ပဝတ္တိပေသနံ ဝိယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိလဒ္ဓဂုဏာရောစနံ၊ "သေသကေ စ ဂဏှန္တု။"တိ ပုန ဓနဒါနံ ဝိယ ဘဂဝတော သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာစိဏ္ဏံ၊ ဒုတိယသမ္ပဟာရေန သပရိဝါရာနံ ဒွိန္နံ စောရဇေဋ္ဌကာနံ ဒုဗ္ဗလိကရဏံ ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန သသမ္ပယုတ္တာနံ ဒွိန္နံ ဒေါမနဿစိတ္တာနံ တနုဘာဝကရဏံ။

ပုန ရညော ပဝတ္တိပေသနံ ဝိယ သတ္တ၊ ပဋိလဒ္ဓဂုဏာရောစနံ၊ "ဝိဿဋ္ဌာ ဂဏှန္တု။"တိ ပုန ဓနဒါနံ ဝိယ ဘဂဝတော အနာဂါမိမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာစိဏ္ဏံ၊ တတိယသမ္ပဟာရေန သပရိဝါရာနံ ဒွိန္နံ စောရဇေဋ္ဌကာနံ ဃာတနံ ဝိယ အနာဂါမိမဂ္ဂေန သသမ္ပယုတ္တာနံ ဒွိန္နံ ဒေါမနဿစိတ္တာနံ ပဟာနံ။

ပုန ရညော ပဝတ္တိပေသနံ ဝိယ တထာဂတဿ ပဋိလဒ္ဓဂုဏာရောစနံ၊ "ဝိဿဋ္ဌာ ဂဏှန္တု။"တိ ပုန ဓနဒါနံ ဝိယ ဘဂဝတော အရဟတ္တမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာစိဏ္ဏံ၊ စတုတ္ထသမ္ပဟာရေန သပရိဝါရာနံ ပဉ္စန္နံ စောရဇေဋ္ဌကာနံ ဃာတိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇနပဒဿ ခေမကာလော ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သသမ္ပယုတ္တေသု ပဉ္စသု အကုသလစိတ္တေသု ပဟီနေသု ဒွါဒသန္နံ အကုသလစိတ္တာနံ ပဟီနကာလတော ပဋ္ဌာယ ပုန စိတ္တဂ်ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ အကုသလဓမ္မဿ အဘာဝေါ၊ ရညော ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ အမစ္စဂဏပရိဝုတဿ ဝရပါသာဒေ မဟာသမ္ပတ္တိအနုဘဝနံ ဝိယ ဒိဏ္ဏာသဝပရိဝုတဿ ဓမ္မရညော သုညတအနိမိတ္တအပ္ပဏိဟိတဘေဒေသု သမာပတ္တိသုခေသု ဇုန္ဆိတိန္ဆိတဖလသမာပတ္တိသုခါနုဘဝနံ ဝေဒိတမ္ဗန္တိ။

ကုသလာ ဓမ္မာတိပဒဿ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အကုသလပဒ ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရကထာ

ပဌမစိတ္တ

၃၆၅။ ဇုဒါနိ အကုသလဓမ္မပဒံ ဘာဇေတ္ဝာ ဒသေတုံ **ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ဓမ္မဝဝတ္ထာနာဒိဝါရပ္ပဘေဒေါ စ ဟေဋ္ဌာ အာဂတာနံ ပဒါနံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တတ္ထ တတ္ထ ပန ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝက္ခာယိဿာမ။ တတ္ထ သမယဝဝတ္ထာနေ တာဝ ယသ္မာ ကုသလဿ ဝိယ အကုသလဿ ဘူမိဘေဒေါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ကေန္တေ ကာမာဝစရမ္ပိ သမာနံ ဧတံ "ကာမာဝစရ"န္တိ န ဝုတ္တံ။ **ဒိဋ္ဌဂတသမ္ပယုတ္တန္တိ** ဇ္ဈာ

ဒိဋ္ဌ ဧဝ ဒိဋ္ဌဂတံ, ဂ္ဂထဂတံ မုတ္တဂတန္တိအာဒီနိ ဝိယ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာဘာဝတော ဝါ ဒိဋ္ဌိယာ ဂတမတ္တမေဧတန္တိပိ ဒိဋ္ဌဂတံ။ တေန သမ္ပယုတ္တံ ဒိဋ္ဌဂတသမ္ပယုတ္တံ။

တတ္ထ အသင်္ခါရသဝနံ အကလျာဏမိတ္တတာ အရိယာနံ အဒဿန-ကာမတာဒီနိ အယောနိသော မနသိကာရောတိ ဧဝမာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ဇာတသင်္ခါတသ မိဿာဒဿနသ ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယေ ဟိ ဧတေ ဒိဋ္ဌဝါဒပဋိသံယုတ္တာ အသင်္ခါရာ၊ တေသံ ဗဟုမာနပုဗ္ဗင်္ဂမေန အတိက္ကန္တ-မဗ္ဗတ္တေန ဥပပရိက္ခာရဟိတေန သဝနေန, ယေ စ ဒိဋ္ဌဝိပန္နာ အကလျာဏမိတ္တာ၊ တံသမ္ပဝင်္ကတာသင်္ခါတာယ အကလျာဏမိတ္တတာယ, ဗုဒ္ဓါဒီနံ အရိယာနဉ္စေဝ သပ္ပုရိသာနဉ္စ အဒဿနကာမတာယ, စတုသတိပဋ္ဌာနာဒီဘေဒေ အရိယဓမ္မေ အကောဝိဒတ္တေန, ပါတိမောက္ခသံဝရ ဣန္ဒြိယသံဝရ သတိသံဝရ ဉာဏသံဝရ-ပဟာနသံဝရပဋိဘေဒေ အရိယဓမ္မေ ဧဝဝ သပ္ပုရိသဓမ္မေ စ သံဝရဘေဒသင်္ခါတေန အဝိနယေန, တေဟေဝ ကာရဏေဟိ ပရိဘာဝိတေန အယောနိသော မနသိကာရေန, ကောတူဟလမင်္ဂလာဒိပသုတတာယ စ ဧတံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အသင်္ခါရဘာဝေါ ပနသ စိတ္တသ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဓမ္မဒ္ဒေသဝါရေ **ဖဿော**တိ အကုသလစိတ္တသဟဇာတော ဖဿော။ ဝေဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ အကုသလမတ္တမေဝ ဧတေသံ ပုရိမေဟိ ဝိသေသော။

စိတ္တသေကဂ္ဂတာ ဟောတီတိ ပါဏာတိပါတာဒီသုပိ အဝိက္ခိတ္တဘာဝေန စိတ္တသ ဧကဂ္ဂတာ ဟောတိ။ မနုဿာ ဟိ စိတ္တံ သမာဒဟိတ္ဝာ[1] အဝိက္ခိတ္တာ ဟုတ္ဝာ အဝိရဇ္ဈမာနာနိ သတ္ထာနိ ပါဏသရိရေသု နိပါတေန္တိ၊ သုသမာဟိတာ ပရေသံ သန္တကံ ဟရန္တိ၊ ဧကရသေန စိတ္တေန မိဿာစာရံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ အကုသလပ္ပဝတ္တိယမ္ပိ စိတ္တသ ဧကဂ္ဂတာ ဟောတိ။

မိဿာဒိဋ္ဌိတိ အယာထာဝဒိဋ္ဌိ၊ ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ ဂဟဏတော ဝါ ဝိတထာ ဒိဋ္ဌိ မိဿာဒိဋ္ဌိ၊ အနတ္ထာဝဟတ္တာ ပဏ္ဍိတေဟိ ဇဂုစ္ဆိတာ[2] ဒိဋ္ဌိတိပိ မိဿာဒိဋ္ဌိ။ **မိဿာသင်္ကပ္ပါ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ အပိစ မိဿာ ပသန္တီ တာယ, သယံ ဝါ မိဿာ ပသတိ, မိဿာဒဿနမတ္တမေဝ ဝါ သောတိ မိဿာဒိဋ္ဌိ။ သာ အယောနိသော အဘိနိဝေသလက္ခဏာ၊ ပရာမာသရသာ၊ မိဿာဘိနိဝေသ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အရိယာနံ အဒဿနကာမတာဒိပဒဋ္ဌာနာ၊ ပရမံ ဝဇ္ဇန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

၁-သမာဒိယိတ္ဝာ (က) ၂-ကုစ္ဆိတာ (သီ၊ သျာ)

မိန္ဆာသက်ပ္ပါဒိသု **မိန္ဆာ**တိ ပဒမတ္တမေဝ ဝိသေသော။ သေသံ ကုသလာ-မိကာရေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဟိရိကမလံ အနောတ္တပ္ပမလန္တိ ဣတ္ထေ ဗလတ္ထော နိဒ္ဒေသဝါရေ အာဝိဘဝိဿတိ။ ဣတရေသု ပန နာ ဟိရိယတိတိ အဟိရိကော၊ အဟိရိကဿ ဘာဝေါ **အဟိရိကံ**။ နာ သြတ္တပ္ပံ **အနောတ္တပ္ပံ**။ တေသု အဟိရိကံ ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ အဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏံ, အလဇ္ဇာလက္ခဏံ ဝါ။ အနောတ္တပ္ပံ တေဟေဝ အသာရဇ္ဇန-လက္ခဏံ, အနုတ္တာသနလက္ခဏံ ဝါ။ အဟိရိကမေဝ ဗလံ အဟိရိကဗလံ။ အနောတ္တပ္ပမေဝ ဗလံ အနောတ္တပ္ပဗလံ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပဋိပက္ခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

လုဇ္ဇနာနိ တေန, သယံ ဝါ လုဇ္ဇတိ, လုဇ္ဇနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ **လောဘော**။ မုယ္ဟနာနိ တေန, သယံ ဝါ မုယ္ဟတိ, မုယ္ဟနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ **မောဟော**။ တေသု လောဘော အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏော, မက္ကဋာလေပေါ ဝိယ၊ အဘိသင်္ဂ-ရဿော တတ္တကပါလေ ဒိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ အပရိစ္စာဂပစ္စုပဋ္ဌာနော, တေလဥ္ဇနရာဂေါ ဝိယ၊ သံယောဇနိယဓမ္မေသု အဿာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော၊ သော တဏှာနဒီဘာဝေန ဝဗုမာနော သိဃသောတာ နဒီ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒံ, အပါယမေဝ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

မောဟော စိတ္တဿ အန္ဓဘာဝလက္ခဏော, အညာဏလက္ခဏော ဝါ၊ အသမ္ပဋိဝေဓရဿော, အာရမ္မဏသဘာဝစ္ဆာဒနရဿော ဝါ၊ အသမ္မာပဋိပတ္တိ-ပစ္စုပဋ္ဌာနော, အန္ဓကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော ဝါ၊ အယောနိသောမနသိကာရ-ပဒဋ္ဌာနော၊ သဗ္ဗာကုသလာနံ မူလန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အဘိဏှာယနာနိ တာယ, သယံ ဝါ အဘိဏှာယတိ, အဘိဏှာယနမတ္တမေဝ ဝါ သောတိ **အဘိဏှာ**။ သာ ပရသမ္ပတ္တိနံ သကကရဏဇုစ္ဆာလက္ခဏာ၊ တေနာ-ကာရေန သေနဘာဝရသာ၊ ပရသမ္ပတ္တိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပရသမ္ပတ္တိသု အဘိရတိပဒဋ္ဌာနာ။ ပရသမ္ပတ္တိအဘိမုခါ ဧဝ ဟိ သာ ဥပဋ္ဌဟတိ။ တာသု စ အဘိရတိယာ သတိ ပဝတ္တတိ၊ ပရသမ္ပတ္တိသု စေတသော ဟတ္ထပ္ပသာရော ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သမထော ဟောတီတိအာဒိသု အညေသု ကိစ္စေသု ဝိက္ခေပသမနတော **သမထော**။ အကုသလပဝတ္တိယံ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတီတိ **ပဂ္ဂါဟော**။ နာ ဝိက္ခိပတီတိ **အဝိက္ခေပေါ**။

ဣမသ္မိံ စိတ္တေ သဒ္ဓါ သတိ ပညာ ဆ ယုဂဋ္ဌကာနီတိ ဣမေ မ္မောန ဂဟိတာ။ ကသ္မာ? အဿဒ္ဓိယစိတ္တေ ပသာဒေါ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တာဝ သဒ္ဓါ နဂဟိတာ။ ကိံ ပန ဒိဋ္ဌိဂတိကာ အတ္တနော အတ္တနော သတ္ထာရာနံ နသဒ္ဒဟန္တီတိ။ သဒ္ဒဟန္တိ၊ သာ ပန သဒ္ဓါ နာမ နဟောတိ၊ ဝစနသမ္ပဋိစ္ဆနမတ္တမေဝေတံ။ အတ္ထတော အနုပပရိက္ခာ ဝါ ဟောတိ ဒိဋ္ဌိ ဝါ။ အသတိယစိတ္တေ ပန သတိ နတ္ထီတိ နဂဟိတာ။ ကိံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ အတ္တနာ ကတကမ္မံ နသရန္တီတိ။ သရန္တိ၊ သာ ပန သတိ နာမ နဟောတိ၊ ကေဝလံ တေနာကာရေန အကုသလစိတ္တပ္ပဝတ္တိ။ တသ္မာ သတိ နဂဟိတာ။ အထ ကသ္မာ မိစ္ဆာသတီတိ[၁] သုတ္တန္တေ ဝုတ္တာ? သာ ပန အကုသလက္ခန္ဓာနံ သတိဝိရဟိတတ္တာ သတိ-ပဋိပက္ခတ္တာ စ မိစ္ဆာမဂ္ဂမိစ္ဆတ္တာနံ ပူရဏတ္ထံ တတ္ထ ပရိယာယေန ဒေသနာ ကတာ၊ နိပ္ပရိယာယေန ပနေသာ နတ္ထိ၊ တသ္မာ နဂဟိတာ။ အန္ဓဗာလစိတ္တေ ပန ပညာ နတ္ထီတိ နဂဟိတာ။ ကိံ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ ဝဋ္ဌနာပညာ နတ္ထီတိ။ အတ္ထိ၊ နပနေသာ ပညာ၊ မာယာ နာမေသာ ဟောတိ။ သာ အတ္ထတော တဏ္ဍာဝ။ ဣဒံ ပန စိတ္တံ သဒရထံ ဂရုကံ ဘာရိယံ ကက္ခဋံ ထဒ္ဓံ အကမ္မည်ဂိလာနံ ဝက်ံ ကုဋိလံ၊ တသ္မာ ပဿဒ္ဓါဒီနိ ဆ ယုဂဋ္ဌကာနိ နဂဟိတာနိ။

ဧတ္တောဝတာ ပဒပဋိပါဋိယာ စိတ္တဂ်ဝသေန ပါဋိအာရုဋ္ဌာနိ ဒ္ဒတ္တိံသ ပဒါနိ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ယေဝါပနကဓမ္မေ ဒဿေတုံ **ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဗ္ဗေသုပိ အကုသလစိတ္တေသု ဆန္ဒော အဓိ-မောက္ခော မနသိကာရော မာနော ဣဿာ မစ္ဆရိယံ ထိနံ[၂] မိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စံ ကုက္ကုစ္စန္တိ ဣမေ ဒသေဝ ယေဝါပနကာ ဟောန္တိ ဓမ္မာ သုတ္တာဂတာ သုတ္တပဒေသု ဒိဿရေတိ ဝုတ္တာ။ ဣမသ္မိံ ပန စိတ္တေ ဆန္ဒော အဓိမောက္ခော မနသိကာရော ဥဒ္ဓစ္စန္တိ ဣမေ အပဏ္ဏကဂ်သဓ်ါတာ စတ္တာရောဝ ယေဝါပနကာ ဟောန္တိ။

တတ္ထ ဆန္ဒာဒယော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေဝလဉ္ဍိ တေ ကုသလာ၊ ဣမေ အကုသလာ။ ဣတရံ ပန ဥဒ္ဓတဿ ဘာဝေါ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ တံ စေတသော အဝူပသမလက္ခဏံ ဝါတာဘိဃာတစလဇလံ ဝိယ၊ အနဝဋ္ဌာနရသံ ဝါတာဘိဃာတစလဇေပဋာကာ ဝိယ၊ ဘန္တတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနံ ပါသာဏာဘိဃာတ-သမုဒ္ဓတဘသ္မာ ဝိယ[၃]၊ စေတသော အဝူပသမေ အယောနိသောမနသိကာရ-ပဒဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တဝိက္ခေပေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဣတိ ဖဿာဒီနိ ဒ္ဒတ္တိံသ, ယေဝါပနကဝသေန ဝုတ္တာနိ စတ္တာရီတိ သဗ္ဗာနိပိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရေ ဆတ္တိံသ ဓမ္မပဒါနိ ဘဝန္တိ၊ စတ္တာရိ အပဏ္ဏကဂ်ါနိ

၁-ဒီ ၃-၂၁၀၊ သံ ၃-၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ထီနံ (သီ၊သျာ) ၃-....ဘသ္မံ ဝိယ (သီ၊က)

ဟာပေတွာ ပါဠိယံ အာဂတာနိ ဒွတ္တိံသမေဝ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပနေတ္ထ ဖဿပဉ္စကံ ဝိတက္ကော ဝိစာရော ပီတိ စိတ္တသ္သေကဂ္ဂတာ ဝိရိယိန္ဒြိယံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ လောဘော မောဟောတိ သောဋ္ဌသ ဓမ္မာ ဟောန္တိ။

တေသု သောဋ္ဌသသု သတ္တ ဓမ္မာ အဝိဘတ္တိကာ နဝ သဝိဘတ္တိကာ ဟောန္တိ။ ကတမေ သတ္တ။ ဖဿော သညာ စေတနာ ဝိစာရော ပီတိ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ မောဟောတိ ဣမေ သတ္တ အဝိဘတ္တိကာ။ ဝေဒနာ စိတ္တံ ဝိတက္ကော စိတ္တ-ဿေကဂ္ဂတာ ဝိရိယိန္ဒြိယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ[1] လောဘောတိ ဣမေ နဝ သဝိဘတ္တိကာ။

တေသု ဆ ဓမ္မာ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ၊ ဧကော တီသု၊ ဧကော စတူသု၊ ဧကော ဆသု။ ကထံ? စိတ္တံ ဝိတက္ကော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ လောဘောတိ ဣမေ ဆ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ။ တေသု ဟိ စိတ္တံ တာဝ ဖဿပဉ္စကံ ပတ္ဝာ စိတ္တံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ မနိန္ဒြိယန္တိ။ ဝိတက္ကော ဈာနင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ ဝိတက္ကော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါတိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်္ဂသုပိ ကမ္မပထေသုပိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယေဝ။ အဟိရိကံ ဗလာနိ ပတ္ဝာ အဟိရိကဗလံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ လောကနာသက-ဒုကံ ပတ္ဝာ အဟိရိကန္တိ။ အနောတ္တပ္ပေပိ ဧသေဝ နယော။ လောဘော မူလံ ပတ္ဝာ လောဘော ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ ကမ္မပထံ ပတ္ဝာ အဘိဇ္ဈာတိ။ ဣမေ ဆ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တာ။

ဝေဒနာ ပန ဖဿပဉ္စကံ ပတ္ဝာ ဝေဒနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တာ၊ ဈာနင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ သုခန္တိ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ သောမနဿိန္ဒြိယန္တိ။ ဧဝံ ဧကော ဓမ္မော တီသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော။

ဝိရိယံ ပန ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ ဝိရိယိန္ဒြိယံ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ မိစ္ဆာဝါယာမော ဟောတိတိ၊ ဗလာနိ ပတ္ဝာ ဝိရိယဗလန္တိ၊ ပိဋ္ဌိဒုကံ ပတ္ဝာ ပဂ္ဂါဟော ဟောတိတိ။ ဧဝံ အယံ ဧကော ဓမ္မော စတူသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော။

သမာဓိ ပန ဈာနင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ စိတ္တသ္သေကဂ္ဂတာ ဟောတိတိ ဝုတ္တော၊ ဣန္ဒြိယာနိ ပတ္ဝာ သမာဓိန္ဒြိယန္တိ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ပတ္ဝာ မိစ္ဆာသမာဓိတိ၊ ဗလာနိ ပတ္ဝာ သမာဓိဗလန္တိ၊ ပိဋ္ဌိဒုကံ ပတ္ဝာ ဒုတိယဒုကေ ဧကဝေသနဝ

၁-အဟိရိကဗလံ အနောတ္တပ္ပဗလံ (သီ)

သမထောတိ၊ တတိယေ အဝိက္ခေပေါတိ။ ဧဝမယံ ဧကော ဓမ္မော ဆသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တော။

သဗ္ဗေပိ ပနေတေ ဓမ္မာ ဖဿပဉ္စကဝသေန စျာနင်္ဂဝသေန ဣန္ဒြိယဝသေန မဂ္ဂင်္ဂဝသေန ဗလဝသေန မူလဝသေန ကမ္မပထဝသေန လောကနာသက-ဝသေန ပိဋ္ဌိဒုကဝသေနာတိ နဝ ရာသယော ဟောန္တိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တုံ၊ တံ ပဌမကုသလစိတ္တနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တမေဝါတိ။

ဓမ္မုဒ္ဒေသဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဒ္ဒေသဝါရကထာ

၃၇၅။ နိဒ္ဒေသဝါရေ စိတ္တသေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသေ တာဝ **သဗ္ဗာ**တိ **အဝဋ္ဌီ**တိတိ ဣဒံ ဒွယံ ဋ္ဌိတိဝေဝစနမေဝ။ ယံ ပန ကုသလနိဒ္ဒေသေ "အာရမ္မဏံ ဩဂါဟေတွာ အနုပဝိသိတွာ တိဋ္ဌတီတိ အဝဋ္ဌီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဣဓ န လဗ္ဘတိ။ အကုသလသ္မိဉ္ဥိ ဒုဗ္ဗလာ စိတ္တသေကဂ္ဂတာတိ ဟေဋ္ဌာ ဒီပိတမေဝ။

၃၈၄။ ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ပဝတ္တာသ ဝိသာဟာရသ္မာ ပဋိပက္ခတော အဝိသာဟာရောတိ ဝေရူပေါဝိ[1] အတ္ထော ဣဓ န လဗ္ဘတိ။ သဟဇာတဓမ္မေ ပန န ဝိသာဟရတီတိ[2] **အဝိသာဟာရော**။ န ဝိက္ခိပတီတိ **အဝိက္ခေပေါ**။ အကုသလစိတ္တေကဂ္ဂတာဝသေန အဝိသာဟဋ္ဌသ္မာ မာနသာသ္မာ ဘာဝေါ **အဝိသာ-ဟဋ္ဌမာနသတာ**။ သဟဇာတဓမ္မေသု န ကမ္မတိတိ **သမာဓိဗလံ**။ အယာထာဝ-သမာဓာနတော **မိစ္ဆာသမာဓိ**တိ ဧဝမိဓ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၃၈၅။ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ ယော ဟေဋ္ဌာ "နိက္ကမော စေသော ကာမာနံ ပနုဒနာယာ"တိအာဒိ နယော ဝုတ္တော၊ သော ဣဓ န လဗ္ဘတိ။ သဟဇာတ-ဓမ္မေသု အကမ္မနဋ္ဌေနေဝ ဝိရိယဗလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၉၂။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိဒ္ဒေသေ အယာထာဝဒဿနဋ္ဌေန **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ**။ ဒိဋ္ဌိသု ဂတံ ဣဒံ ဒဿနံ, ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိအန္တောဂဓတ္တာတိ **ဒိဋ္ဌိဂတံ**။ ဟေဋ္ဌာဝိဿ အတ္ထော ဝုတ္တောယေဝ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌေန **ဒိဋ္ဌိဂဟနံ**, တိဏ္ဏ-ဂဟနဝနဂဟနုပဒ္ဒုတဂဟနာနိ ဝိယ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ သာသင်္ကသပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန

၁-ဧဝမိ (က) ၂-ဝိသံဟရတီတိ (သီ)

ဒိဋ္ဌကန္တာရော, စောရကန္တာရ ဝါဠကန္တာရ မရုကန္တာရ နိရုဒကကန္တာရ ဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရာ ဝိယ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဝိနိဝိဗ္ဘန္ဒနဋ္ဌေန ဝိလောမနဋ္ဌေန စ **ဒိဋ္ဌိသ္မိ-ကာယိကံ။** မိစ္ဆာဒဿနဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ သမ္မာဒဿနံ ဝိနိဝိဗ္ဘတိ စေဝ ဝိလောမေတိ စ။ ကဒါစိ သဿတဿ, ကဒါစိ ဥစ္ဆေဒဿ ဂဟဏတော ဒိဋ္ဌိယာ ဝိရူပံ ဖန္ဒိတန္တိ **ဒိဋ္ဌိဖန္ဒိတံ။** ဒိဋ္ဌိဂတိကော ဟိ ဧကသ္မိံ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ၊ ကဒါစိ သဿတံ အနုပတတိ၊ ကဒါစိ ဥစ္ဆေဒံ။ ဒိဋ္ဌိယေဝ ဗန္ဓနဋ္ဌေန သံယောဇနန္တိ **ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ။**

သုသုမာရာဒယော[1] ဝိယ ပုရိသံ, အာရမ္မဏံ ဒဋ္ဌုံ ဂဏှာတီတိ **ဂါဟော။** ပတိဋ္ဌဟနတော **ပတိဋ္ဌာဟော**[2]။ အယဉ္ဩိ ဗလဝပ္ပဝတ္တိဘာဝေန ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဂဏှာတိ။ နိစ္စာဒိဝသေန အဘိနိဝိသတီတိ **အဘိနိဝေသော။** ဓမ္မသဘာဝံ အတိက္ကမိတ္ဝာ နိစ္စာဒိဝသေန ပရတော အာမသတီတိ **ပရာမာသော။** အနတ္တာ-ဝဟတ္တာ ကုစ္ဆိတော မဎ္ဍော, ကုစ္ဆိတာနံ ဝါ အပါယာနံ မဎ္ဍောတိ **ကုမ္မဎ္ဍော။** အယာထာဝပထတော **မိစ္ဆာပထော။** ယထာ ဟိ ဒိသာမူဠှေန "အယံ အသုကဂါမဿ နာမ ပထော"တိ ဂဟိတောပိ တံ ဂါမံ န သမ္မာပေတိ၊ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိဂတိကေန "သုဂတိပထော"တိ ဂဟိတာပိ ဒိဋ္ဌိ သုဂတိံ န ပါပေတီတိ အယာထာဝပထတော မိစ္ဆာပထော။ မိစ္ဆာသဘာဝတော **မိစ္ဆတ္တံ။** တတ္ထေဝ ပရိဇ္ဈမနတော တရန္တိ ဇေတ္ထ ဗာလာတိ တိတ္ထံ။ တိတ္ထဉ္စ တံ အနတ္ထာနဉ္စ အာယတနန္တိ **တိတ္ထာယတနံ၊** တိတ္ထိယာနံ ဝါ သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန နိဝါသ-ဋ္ဌာနဋ္ဌေန စ အာယတနန္တိပိ တိတ္ထာယတနံ။ ဝိပရိယေသဘူတော ဂါဟော, ဝိပရိယေသတော ဝါ ဂါဟောတိ **ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊** ဝိပလ္လတ္ထ[3] ဂါဟောတိ အတ္ထော။

၃၈၇-၃၈၈။ အဟိရိကာနောတ္တပ္ပနိဋ္ဌေသေသု ဟိရောတ္တပ္ပနိဋ္ဌေသဝိပရိယာ-ယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဟဇာတဓမ္မေသု ပန အကမ္မနဋ္ဌေနေဝ အဟိရိကဗလံ အနောတ္တပ္ပဗလဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၈၉။ လောဘမောဟနိဋ္ဌေသေသု လုဇ္ဈတီတိ **လောဘော။ လုဇ္ဈနာ**တိ လုဇ္ဈနာကာရော၊ လောဘသမ္မယုတ္တစိတ္တံ, ပုဂ္ဂလော ဝါ လုဇ္ဈတော၊ လုဇ္ဈိတသ္မာ ဘာဝေါ **လုဇ္ဈိတတ္တံ။** သာရဇ္ဇတီတိ **သာရာဂေါ။** သာရဇ္ဇနာကာရော **သာရဇ္ဇနာ။** သာရဇ္ဇိတသ္မာ ဘာဝေါ **သာရဇ္ဇိတတ္တံ။** အဘိဇ္ဈာယနဋ္ဌေန

၁-သုံသုမာရာဒယော (သီ၊ သျာ)　၂-ပတိဋ္ဌဟာတော ပတိဋ္ဌါဟော (?)　၃-ဝိပလ္လတ္ထ (က)

အဘိဒ္ဓာ။ ပုန လောဘဝစနေ ကာရဏံ ဝုတ္တမေဝ။ အကုသလဋ္ဌ တံ မူလဋ္ဌ, အကုသလာနံ ဝါ မူလန္တိ **အကုသလမူလံ**။

၃၉၀။ ဉာဏဒဿနပဋိပက္ခတော **အညာဏံ အဒဿနံ**။ အဘိမုခေါ ဟုတ္ဝာ ဓမ္မေန[1] နာ သမေတိ နာ သမာဂစ္ဆတီတိ **အနဘိသမယော**။ အနုရူပတော ဓမ္မေ ဗုဇ္ဈတီတိ အနုဗောဓော၊ တပ္ပဋိပက္ခတာယ **အနနုဗောဓော**။ အနိစ္စာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇေတ္ဝာ နာ ဗုဇ္ဈတီတိ **အသမ္ဗောဓော**။ အသန္တံ့ အသမဋ္ဌ ဗုဇ္ဈတီတိပိ အသမ္ဗောဓော။ စတုသစ္စဓမ္မံ နပ္ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ **အပ္ပဋိဝေဓော**။ ရူပါဒိသု ကေဓမ္မပိ အနိစ္စာဒိသာမညတော နာ သင်္ကာတီတိ **အသံဂါဟနာ**။ တမေဝ ဓမ္မံ နာ ပရိယောဂါဟတီတိ **အပရိယောဂါဟနာ**။ နာ သမံ ပေက္ခတီတိ **အသမ-ပေက္ခနာ**။ ဓမ္မာနံ သဘာဝံ ပတိ နာ အပေက္ခတီတိ **အပစ္စဝေက္ခဏာ**။

ကုသလာကုသလကမ္မေသု ဝိပရိတဝုတ္တိယာ သဘာဝဂ္ဂဟဏာဘာဝေန ဝါ ကေမ္မိ ကမ်ံ ဇေဿ ပစ္စက္ခံ နတ္ထိ၊ သယံ ဝါ ကဿစိ ဂမ္မဿ ပစ္စက္ခကရဏံ နာမ နာ ဟောတီတိ **အပ္ပစ္စက္ခကမ်ံ**။ ယံ ဇေသ္မိ[2] အနုပဋ္ဌမာနေ စိတ္တာသန္တာနံ မေဏ္ဍံ ဘဝေယျ သုစိ ဝေါဒါနံ၊ တံ ဒုဋ္ဌံ မေဏ္ဍံ ဂုမိနာတိ **ဒုမ္မေဏ္ဍံ**[2]။ ဗာလာနံ ဘာဝေါတိ **ဗာလျံ**။ မုယ္ဟတီတိ **မောဟော**။ ဗလဝတရော မောဟော **ပမောဟော**။ သမန္တာတော မုယ္ဟတီတိ **သမ္မောဟော**။ ဝိဇ္ဇာယ ပဋိပက္ခဘာဝတော နာ ဝိဇ္ဇာတိ **အဝိဇ္ဇာ**။ ဩဃယောဂဂ္ထော ဝုတ္တောယေဝ။ ထာမဂတဋ္ဌေန အနုသေတီတိ **အနုသယော**။ စိတ္တံ ပရိယုဋ္ဌာတိ အဘိဘဝတီတိ **ပရိယုဋ္ဌာနံ**။ ဟိတဂ္ဂဟဏာဘာဝေန ဟိတာဘိမုခံ ဂန္တုံ နာ သက္ကောတိ, အညဒတ္ထု လဂ်တီယေဝါတိ **လဂ်ီ**၊ ခန္ဓာတိ အတ္ထော။ ဒုရုဿိဋ္ဌနဋ္ဌေန ဝါ လဂ်ီ။ ယထာ ဟိ မဟာပလိဃသဒ္ဒါတာ လဂ်ီ ဒုရုဿိဋ္ဌာ ဟောတိ၊ ဧဝမယမ္ပိ လဂ်ီ ဝိယာတိ လဂ်ီ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သင်္ခေပါရသုညတဝါရာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ဒုတိယစိတ္တ

၃၉၉။ ဒုတိယစိတ္တေ **သသန္ဒါရေနာ**တိပဒံ ဝိသေသံ၊ တမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ဣဒံ ပန စိတ္တံ ကိန္တုပိ ဆသု အာရမ္မဏေသု သောမနဿိတသဟ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ သတ္တော သတ္တောတိအာဒိနာ နယေန ပရာမသန္တာသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တထာပိ သသန္ဒိရိကတ္တာ သပ္ပယောဂေန သဥပါယေန ဥပ္ပဇ္ဇနတော,

---

၁-ဓမ္မေ (သီ၊ က)

၂-ဒုမ္မိဋ္ဌံ (သဒ္ဒနီတိ)၊ ဒုမ္မဋ္ဌံ (?)

“ယဒါ ကုလပုတ္တော မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ကုလဿ ကုမာရိကံ ပတ္ထေတိ၊ တေ စ ‘အညဒိဋ္ဌိကာ တုမ္ဟေ’တိ ကုမာရိကံ န ဒေန္တိ၊ အထညေ ဉာတကာ ‘ယံ တုမ္ဟေ ကရောထ၊ တမေဝါယံ ကရိဿတီ’တိ ဒါပေန္တိ၊ သော တေဟိ သဒ္ဓိံ တိတ္ထိယေ ဥပသင်္ကမတိ၊ အာဒိတောဝ ဝေမတိကော ဟောတိ၊ ဂန္ဆန္တေ ဂန္ဆန္တေ ကာလေ ‘တေသံ ကိရိယာ မနာပါ’တိ လဒ္ဓိံ ရောစေတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ”—ဝေရဉ္ဇေ ကာလေ ဇုဒံ လဇ္ဇတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယေဝါပနကေသု ပနေတ္ထ ထိနမိဒ္ဓံ အဓိကံ။ တတ္ထ ထိနနတာ ထိနံ။ မိဒ္ဓနတာ မိဒ္ဓံ၊ အနုဿာဟသံဟနနတာ[1] အသတ္တိဝိဃာတော[2] စာတိ အတ္ထော။ ထိနဉ္စ မိဒ္ဓဉ္စ **ထိနမိဒ္ဓံ**။ တတ္ထ ထိနံ အနုဿာဟလက္ခဏံ၊ ဝိရိယဝိနောဒနရသံ[3]၊ သံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ မိဒ္ဓံ အကမ္မညတာလက္ခဏံ၊ ဩနဟနရသံ၊ လီနဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ, ပစလာယိကာနိဒ္ဒါပစ္စုပဋ္ဌာနံ ဝါ။ ဥဘယမ္ပိ အရတိတန္ဒီဝိဇမ္ဘိတာဒီသု[4] အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနန္တိ။

တတိယစိန္တာ

၄၀၀။ တတိယံ ဆသု အာရမ္မဏေသု သောမနသိတဿ လောဘံ ဥပဂါဒေတ္ဝာ သတ္တော သတ္တောတိအာဒိနာ နယေန အပရာမသန္တဿ နာရာယဏဝိရာဇနမလ္လယုဒ္ဓါနဋ္ဌသမဇ္ဇာဒီနိ ပဿတော မနာပိယသဒ္ဒဿဝနာဒိပသုတဿ ဝါ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဇုဓ မာနေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စ အပဏ္ဏကင်္ဂါနိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ မညတိတိ **မာနော**။ သော ဥန္နတိလက္ခဏော၊ သမ္ပဂ္ဂဟရသော၊ ကေတုကမျတာပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တလောဘပဒဋ္ဌာနော၊ ဥမ္မာဒေါ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ။

စတုတ္ထစိန္တာ

၄၀၂။ စတုတ္ထံ ဝုတ္တပ္ပကာရေသု ဧဝ ဌာနေသု ယဒါ သိသေ ခေဠံ ဒိပန္တိ၊ ပါဒပံသုံ ဩကိရန္တိ၊ တဒါ တဿ ပရိဟရဏတ္ထံ သဉ္ဇဿာဟေန အန္တရန္တရာ ဩလောကေန္တော နံ, ရာဇနာဒ္ဓကေသု နိက္ခန္တေသု ဥဿာရဏာယ ဝတ္တမာနာယ တေန တေန ဆိဒ္ဒေန ဩလောကေန္တောနဉ္စာတိ ဧဝမာဒိသု ဌာနေသု ဥပဂဋ္ဌတိ။

၁-အနုဿာဟနတာ (သီ၊ သျာ)　　၂-သတ္တိဝိဃာတော (သီ)
၃-ဝိရိယပနောဒနရသံ (က)　　၄-အရတိတန္ဒီဝိဇမ္ဘိကာဒီသု (သီ၊ သျာ)
၅-ရာဇမလ္လယုဒ္ဓ (သီ၊ သျာ)၊ နာရာယနနိရာဇနမလ္လယုဒ္ဓ (က)၊ ဏ္ဍေ နာရာယဏဝိရာဇနံ နာမ ဝါသုဒေဝလီလာဒဿနံ။

ဣဓ ပန ထိနမိဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တ ယေဝါပနကာ ဟောန္တိ။ ဉာဘယတ္ထာပိ မိဿာဒိဋ္ဌိ ပရိဟာယတိ။ တံ ဌပေတ္ဝာ သေသာနံ ဝသေန ဓမ္မဂဏနာ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ပဉ္စမစိတ္တ

၄၀၃။ ပဉ္စမံ ဆသု အာရမ္မဏေသု ဝေဒနာဝသေန မဇ္ဈတ္တာသ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ သတ္တော သတ္တောတိအာဒိနာ နယေန ပရာမသန္တာသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သောမနဿဋ္ဌာနေ ပနေတ္ထ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဟောတိ။ ဒိတိပဒံ ပရိဟာယတိ။ သေသံ သဗ္ဗံ ပဌမစိတ္တသဒိသမေဝ။

ဆဋ္ဌစိတ္တာဒိ

၄၀၉-၄၁၂။ ဆဋ္ဌသတ္တမဋ္ဌမာနိပိ ဝေဒနံ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဒိတိပဒဉ္စ ဟာပေတ္ဝာ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထေသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧကမေသု အင်္ဂသု လောဘသဟဂတစိတ္တေသု သဟဇာတာဓိပတိ အာရမ္မဏာဓိပတိတိ ဒွေပိ အဓိပတယော လဗ္ဘန္တိ။

နဝမစိတ္တ

၄၁၃။ နဝမံ ဆသု အာရမ္မဏေသု ဒေါမနဿိတသ္မ ပဋိဃံ ဥပ္ပါဒယတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မ သမယဝဝတ္ထာနဝါရေ တာဝ ဒုဋ္ဌု မနော, ဟိနဝေဒနတ္တာ ဝါ ကုစ္ဆိတံ မနောတိ ဒုမ္မနော၊ ဒုမ္မနဿ ဘာဝေါ ဒေါမနဿံ၊ တေန သဟဂတန္တိ **ဒေါမနဿသဟဂတံ။** အသမ္ပိယာယနဘာဝေန အာရမ္မဏသ္မိံ ပဋိဟညတီတိ ပဋိဃံ၊ တေန သမ္ပယုတ္တန္တိ **ပဋိဃသမ္ပယုတ္တံ။**

ဓမ္မုဒ္ဒေသေ တီသုပိ ဌာနေသု ဒေါမနဿဝေဒနာဝ အာဂတာ။ တတ္ထ ဝေဒနာပဒံ ဝုတ္တမေဝ၊ တထာ ဒုက္ခဒေါမနဿပဒါနိ။ လက္ခဏာဒိတော ပန အနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနလက္ခဏံ ဒေါမနဿံ။ ယထာတထာ ဝါ အနိဋ္ဌာကာရ-သန္ဒဿနရသံ၊ စေတသိကာဗာဓပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဧကန္တေနေဝ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ။

မူလကမ္မပထေသု ယထာ ပုရိမစိတ္တေသု "လောဘော ဟောတိ၊ အဘိဇ္ဈာ ဟောတိ"တိ အာဂတံ။ ဧဝံ "ဒေါသော ဟောတိ၊ ဗျာပါဒေါ ဟောတိ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ဒုဿန္တိ တေန, သယံ ဝါ ဒုဿတိ, ဒုဿနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ

ဒေါသော။ သော စဏ္ဍိက္ကလက္ခဏော, ပဟဋ္ဌာသိဝိသော ဝိယ၊ ဝိသပ္ပနရသော, ဝိသနိပါတော ဝိယ၊ အတ္တနော နိဿယဒဟနရသော ဝါ, ဒါဝဂ္ဂိ ဝိယ၊ ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော, လဒ္ဓေါကာသော ဝိယ သပတ္တော၊ အာဃာတ-ဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနော၊ ဝိသသံသဋ္ဌပူတိမုတ္တံ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဗျာပဇ္ဇတိ တေန စိတ္တံ ပူတိဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ, ဗျာပါဒယတိ ဝါ ဝိနယာစာရ-ရူပသမ္ပတ္တိဟိတသုခါဒိနိတိ **ဗျာပါဒေါ၊** အတ္ထတော ပနေသ ဒေါသောယေဝ။ ဣဓ ပဒပဋိပါဋိယာ ကေနတိ်သ ပဒါနိ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန စုဒ္ဒသ။ တေသံ ဝသေန သဝိဘတ္တိကာဝိဘတ္တိကရာသိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယေဝါပနကေသု ဆန္ဒာဓိမောက္ခမနသိကာရဥဒ္ဓစ္စာနိ နိယတာနိ။ ဣဿာ-မစ္ဆရိယကုက္ကုစ္စေသု ပန အညတရေန သဒ္ဓိံ ပဋ္ဌ ပဋ္ဌ ဟုတ္ဝာပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝမိမေပိ တယော ဓမ္မာ အနိယတယေဝါပနကာ နာမ။ တေသု ဣဿတိတိ **ဣဿာ၊** သာ ပရသမ္ပတ္တိနံ ဥသူယနလက္ခဏာ၊ တတ္ထေဝ အနဘိရတိရသာ၊ တတော ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပရသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနာ၊ သံယောဇနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ မစ္ဆေရဘာဝေါ **မစ္ဆရိယံ၊** တံ လဒ္ဓါနံ ဝါ လဘိတဗ္ဗာနံ ဝါ အတ္တနော သမ္ပတ္တိနံ နိဂူဟနလက္ခဏံ၊ တာသံယေဝ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝအက္ခမနရသံ၊ သင်္ကောစနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကဋ္ဌကဉ္စုကတာပစ္စုပဋ္ဌာနံ ဝါ၊ အတ္တာသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနံ၊ စေတသော ဝိရူပဘာဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကုစ္ဆိတံ ကတံ ကုကတံ၊ တဿ ဘာဝေါ **ကုက္ကုစ္စံ၊** တံ ပစ္ဆာနုတာပလက္ခဏံ၊ ကတာကတာနုသောစနရသံ၊ ဝိပ္ပဋိသာရ-ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကတာကတပဒဋ္ဌာနံ၊ ဒါသဗျံ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အယံ တာဝ ဥဒ္ဒေသဝါရေ ဝိသေသော။

၄၁၅။ နိဒ္ဒေသဝါရေ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသေ **အသာတံ** သာတပဋိပက္ခဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၁၈။ ဒေါသနိဒ္ဒေသေ ဒုဿတီတိ **ဒေါသော။ ဒုဿနာ**တိ ဒုဿနာကာရော။ **ဒုဿိတဘာ**ဿိ ဒုဿိတဘာဝေါ။ ပကတိဘာဝဝိဇဟနဒ္ဒေန ဗျာပဇ္ဇနံ **ဗျာပတ္တိ။ ဗျာပဇ္ဇနာ**တိ ဗျာပဇ္ဇနာကာရော။ ဝိရုဇ္ဈတီတိ **ဝိရောဓော။** ပုနပ္ပုနံ ဝိရုဇ္ဈတီတိ **ပဋိဝိရောဓော။** ဝိရုဒ္ဓါကာရပဋိဝိရုဒ္ဓါကာရဝသေန ဝါ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ စဏ္ဍိကော ဝုစ္စတိ စဏ္ဍော ထဒ္ဓပုဂ္ဂလော၊ တဿ ဘာဝေါ **စဏ္ဍိက္ကံ။** နဒီတေန သုရောပိတံ ဝစနံ ဟောတိ၊ ဒုရုတ္တံ အပရိပုဏ္ဏမေဝ ဟောတီတိ **အသုရောပေါ။** ကုဒ္ဓကာလေ ဟိ ပရိပုဏ္ဏဝစနံ နာမ နတ္ထိ၊ သစေပိ ကဿစိ ဟောတိ၊ တံ အပ္ပမာဏံ။

အပရေ ပန အဿုဇနနဋ္ဌေန အဿုရောပနတော အဿုရောပေါတိ ဝဒန္တိ၊ တံ အကာရဏံ၊ သောမနဿဿာပိ အဿုဇနနတော။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တအတ္တ-မနတာပဋိပက္ခတော န အတ္တမနတာတိ **အနတ္တမနတာ။** သာ ပန ယသ္မာ စိတ္တသေဝ၊ န သတ္တဿ။ တသ္မာ **စိတ္တဿာ**တိ ဝုတ္တံ။ သေသမေတ္ထ သင်္ဂဟသုညတဝါရေသု စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဒသမစိတ္တ

၄၂၁။ ဒသမံ သသခ်ါရတ္တာ ပရေဟိ ဥဿာဟိတဿ ဝါ ပရေသံ ဝါ အပရာဓံ သာရိတဿ သယမေဝ ဝါ ပရေသံ အပရာဓံ အနုဿရိတ္ဝာ ကုဇ္ဈမာနဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဣဓာပိ ပဒပဋိပါဋိယာ ဧကူနတိံသ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန စ စုဒ္ဒသေဝ ပဒါနိ ဟောန္တိ။ ယေဝါပနကေသု ပန ထိနမိဒ္ဓမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ တသ္မာ ဧတ္ထ ဝိနာ ဣဿာမစ္ဆရိယကုက္ကုစ္စေဟိ စတ္တာရိ အပဏ္ဏကင်္ဂါနိ ထိနမိဒ္ဓန္တိ ဣမေ ဆ, ဣဿာဒီနံ ဥပ္ပတ္တိကာလေ တေသု အညတရေန သဒ္ဓိံ သတ္တ ယေဝါပနကာ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗံ သဗ္ဗဝါရေသု နဝမသဒိသမေဝ။ ဣမေသု ပန ဒ္ဓိသု ဒေါမနဿစိတ္တေသု သဟဇာတာဓိပတိယေဝ လဗ္ဘတိ၊ န အာရမ္မဏာဓိပတိ။ န ဟိ ကုဒ္ဓေါ ကိဉ္စိ ဂရုံ ကရောတီတိ။

ကောဒသမစိတ္တ

၄၂၂။ ဧကောဒသမံ ဆသု အာရမ္မဏေသု ဝေဒနာဝသေန မဇ္ဈတ္တဿ ကခ်ါ-ပဝတ္တိကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ သမယဝဝတ္ထာနေ **ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တ**န္တိ ပဒံ အပုဗ္ဗံ။ တဿတ္ထော ဝိစိကိစ္ဆာယ သမ္ပယုတ္တန္တိ **ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တံ။** ဓမ္မုဒ္ဒေသေ **ဝိစိကိစ္ဆာ ဟောတီ**တိ ပဒမေဝ ဝိသေသော။ တတ္ထ ဝိဂတာ စိကိစ္ဆာတိ **ဝိစိကိစ္ဆာ၊** သဘာဝံ ဝါ ဝိစိနန္တော ဧတာယ ကိစ္ဆတိ ကိလမတီတိ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သာ သံသယလက္ခဏာ၊ ကမ္ပနရသာ၊ အနိစ္ဆယပစ္စုပဋ္ဌာနာ, အနေကံသ-ဂါဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ၊ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနာ၊ ပဋိပတ္တိအန္တရာယ-ကရာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဣဓ ပဒပဋိပါဋိယာ တေဝီသတိ ပဒါနိ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန စုဒ္ဒသ။ တေသံ ဝသေန သဝိဘတ္တိကာဝိဘတ္တိကရာသိဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ မနသိ-ကာရော ဥဒ္ဓစ္စန္တိ ဒ္ဝေယေဝ ယေဝါပနကာ။

၄၂၄။ နိဒ္ဒေသဝါရဿ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသေ ယသ္မာ ဣဒံ ဒုဗ္ဗလံ စိတ္တံ၊ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တကမေဝေတ္ထ ဟောတိ၊ တသ္မာ သဏ္ဌိတီတိအာဒီနိ အဝတ္ဝာ **စိတ္တဿ ဋ္ဌိတီ**တိ ဧကမေဝ ပဒံ ဝုတ္တံ။ တေနေဝ စ ကာရဏေန ဥဒ္ဒေသဝါရေပိ သမာဓိန္ဒြိယန္တိအာဒိ နဝုတ္တံ။

၄၂၅။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဒ္ဒေသေ ကခ်နဝသေန **ကခ်ါ**။ ကခ်ါယ အာယနာတိ **ကခ်ါယနာ**။ ပုရိမကခ်ါ ဟိ ဥတ္တရကခ်ံ အာနေတိ နာမ[၁]၊ အာကာရဝသေန ဝါ ဧတံ ဝုတ္တံ။ ကခ်ါသမဂ်ိစိတ္တံ ကခ်ါယ အာယိတတ္တာ ကခ်ါယိတံ နာမ။ တဿ ဘာဝေါ **ကခ်ါယိတတ္တံ**။ **ဝိမတီ**တိ နမတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆာ** ဝုတ္တတ္ထာ ဧဝ။ ကမ္ပနဋ္ဌေန ဒ္ဓိဓာ ဧဋ္ဌယတီတိ **ဒ္ဓေဋ္ဌကံ**။ ပဋိပတ္တိနိဝါရဏေန ဒ္ဓိဓာပထော ဝိယာတိ **ဒ္ဓေဓာပထော**။ "နိစ္စံ နု ခေါ ဣဒံ အနိစ္စံ နု ခေါ"တိအာဒိပဝတ္တိယာ ဧကသ္မိံ အာကာရေ သဏ္ဌာတုံ အသမတ္ထတာယ သမန္တတော သေတီတိ **သံသယော**။ ဧကံသံ ဂဟေတုံ အသမတ္ထတာယ နဧကံသဂ္ဂါဟောတိ **အနေကံသဂ္ဂါဟော**။ နိစ္ဆေတုံ အသက္ကောန္တီ အာရမ္မဏတော သြသက္ကတီတိ **အာသပ္ပနာ**။ သြဂါဟိတုံ အသက္ကောန္တီ ပရိသမန္တတော သပ္ပတီတိ **ပရိသပ္ပနာ**။ ပရိယောဂါဟိတုံ အသမတ္ထတာယ **အပရိယောဂါဟနာ**။ နိစ္ဆယဝသေန အာရမ္မဏေ ပဝတ္တိတုံ အသမတ္ထတာယ **ထမ္ဘိတတ္တံ**[၂]၊ စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါတိ အတ္ထော။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ စိတ္တံ ထဒ္ဓံ ကရောတိ။ ယသ္မာ ပနေသာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အာရမ္မဏံ ဂဟေတ္ဝာ မနံ ဝိလိခန္တီ ဝိယ၊ တသ္မာ **မနောဝိလေခေါ**တိ ဝုတ္တာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဒ္ဓါဒသမစိတ္တ

၄၂၇။ ဒ္ဓါဒသမဿ[၃] သမယဝဝတ္ထာနေ ဥဒ္ဓစ္စေန သမ္ပယုတ္တန္တိ **ဥဒ္ဓစ္စ-သမ္ပယုတ္တံ**။ ဣဒဉ္ဂိ စိတ္တံ ဆသု အာရမ္မဏေသု ဝေဒနာဝသေန မဇ္ဈတ္တံ ဟုတ္ဝာ ဥဒ္ဓတံ ဟောတိ။ ဣဓ ဓမ္မုဒ္ဒေသေ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနေ "ဥဒ္ဓစ္စံ ဟောတီ"တိ အာဂတံ။ ပဒပဋိပါဋိယာ အဌဝိသတိ ပဒါနိ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန စုဒ္ဒသ။ တေသံ ဝသေန သဝိဘတ္တိကာဝိဘတ္တိကရာသိဝိဓာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အဓိမောက္ခော မနသိကာရောတိ ဒ္ဓေယေဝ ယေဝါပနကာ။

၄၂၉။ နိဒ္ဒေသဝါရဿ ဥဒ္ဓစ္စနိဒ္ဒေသေ **စိတ္တဿာ**တိ နသတ္တဿ နပေါသဿ။ **ဥဒ္ဓစ္စ**န္တိ ဥဒ္ဓတာကာရော။ နဝူပသမောတိ **အဝူပသမော**။ စေတော

၁-အာယတိ နာမ (က)　　၂-ဆမ္ဘိတတ္တံ (က)　　၃-ဒ္ဓါဒသမေ (က)

ဝိက္ခိပတီတိ **စေတသောဝိက္ခေပေါ။ ဘန္တံ စိတ္တဿာ**တိ စိတ္တဿ ဘန္တဘာဝေါ, ဘန္တယာနဘန္တဂေါဏာဒီနိ ဝိယ။ ဣမိနာ ဧကာရမ္မဏသ္မိံယေဝ ဝိပ္ပန္ဒနံ ကထိတံ။ ဥဒ္ဓစ္စဥိ ဧကာရမ္မဏေ ဝိပ္ပန္ဒတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ နာနာရမ္မဏေ။ သေသံ သဗ္ဗဝါရေသု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ စိတ္တဒ္ဒယေ ပကိဏ္ဏကဝိနိစ္ဆယော ဟောတိ— "အာရမ္မဏေ ပဝဋ္ဋနကစိတ္တာနိ နာမ ကတီ"တိ ဟိ ဝုတ္တေ "ဣမာနေဝ ဒ္ဒေ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတံ ဧကန္တေန ပဝဋ္ဋတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ ပန လဒ္ဓါဓိမောက္ခတ္တာ လဒ္ဓပတိဋ္ဌံ ပဝဋ္ဋတိ။ ယထာ ဟိ ဝဋ္ဋစတုရဿေသု ဒ္ဒီသု မဏီသု ပဗ္ဘာရဋ္ဌာနေ ပဝဋ္ဋေတ္ဝာ ဝိဿဋ္ဌေသု ဝဋ္ဋမဏိ ဧကန္တေနေဝ ပဝဋ္ဋတိ၊ စတုရဿော ပတိဋ္ဌာယ ပတိဋ္ဌာယ ပဝဋ္ဋတိ။ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗေသုပိ ဟီနာဒိဘေဒေါ နဲ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ သဗ္ဗေသံ ဧကန္တဟီနတ္တာ။ သဟဇာတာဓိပတိ လဗ္ဘမာနောပိ နဲ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတနယတ္တာ။ ဥဏာဘာဝတော ပနေတ္ထ ဝီမံသာဓိပတိ နာမ နတ္ထိ။ ပစ္ဆိမဒ္ဒယေ သေသောပိ နတ္ထိ ဧဝ။ ကသ္မာ? ကဉ္စိ ဓမ္မံ ဓုရံ ကတ္ဝာ အနုပ္ပဇ္ဇနတော ပဋ္ဌာနေ စ ပဋိသိဒ္ဓတော[၁]။

ဣမေဟိ ပန ဒ္ဒါဒသဟိပိ အကုသလစိတ္တေဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေ ဌပေတ္ဝာ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ သေသာနိ ဧကာဒသေဝ ပဋိသန္ဓိံ အာကဃုန္တိ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ အလဒ္ဓါဓိမောက္ခေ ဒုဗ္ဗလေပိ ပဋိသန္ဓိံ အာကဃုမာနေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ လဒ္ဓါဓိမောက္ခံ ဗလဝံ ကသ္မာ နာကဃုတီတိ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာဘာဝတော။ ယဒိ ဟိ အာကဃေယျ၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပဒဝိဘဂေ် အာဂစ္ဆေယျ။ တသ္မာ ဌပေတ္ဝာ တံ သေသာနိ ဧကာဒသ အာကဃုန္တိ။ တေသု ဟိ ယေန ကေနစိ ကမ္မေ အာယူဟိတေ တာယ စေတနာယ စတူသု အပါယေသု ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ အကုသလဝိပါကေသု အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု-ဥပေက္ခာသဟဂတာယ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏ္ဟာတိ။ ဣတရဿာပိ ဧတ္ထေဝ ပဋိသန္ဓိဒါနံ ဘဝေယျ။ ယသ္မာ ပနေတံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပဒဝိဘဂေ် နာဂတန္တိ။

အကုသလာ ဓမ္မာတိပဒဿ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ပဋိသဒ္ဓိတော (သျာ)

အဗျာကတပဒ အဟေတုကကုသလဝိပါက

၄၃၁။ ဧဒါနိ အဗျာကတပဒံ ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ **ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ စတုဗ္ဗိဓံ အဗျာကတံ ဝိပါကံ ကိရိယံ ရူပံ နိဗ္ဗာနန္တိ။ တေသု ဝိပါကာဗျာကတံ, ဝိပါကာဗျာကတေပိ ကုသလဝိပါကံ, တသ္မိမ္ပိ ပရိတ္တဝိပါကံ, တသ္မိမ္ပိ အဟေတုကံ, တသ္မိမ္ပိ ပဉ္ဇဝိညာဏံ, တသ္မိမ္ပိ ဒွါရပဋိပါဋိယာ စက္ခုဝိညာဏံ, တဿာပိ ဌပေတွာ ဒွါရာရမ္မဏာဒိသာဓာရဏ-ပစ္စယံ အသာဓာရဏကမ္မပစ္စယဝသေနေဝ ဥပ္ပတ္တိံ ဒီပေတုံ **ကာမာဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကတတ္တာ**တိ ကတ-ကာရဏာ။ **ဥပစိတတ္တာ**တိ အာစိတတ္တာ ဝဍ္ဎိတကာရဏာ။ **စက္ခုဝိညာဏ**န္တိ ကာရဏဘူတဿ စက္ခုဿ ဝိညာဏံ၊ စက္ခုတော ဝါ ပဝတ္တံ, စက္ခုသ္မိံ ဝါ နိဿိတံ ဝိညာဏန္တိ စက္ခုဝိညာဏံ။ ပရတော **သောတဝိညာဏာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ စက္ခုသန္နိဿိတရူပဝိဇာနနလက္ခဏံ စက္ခုဝိညာဏံ၊ ရူပမတ္တာရမ္မဏ-ရသံ၊ ရူပါဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ရူပါရမ္မဏာယ ကိရိယမနောဓာတုယာ အပဂမပဒဋ္ဌာနံ။ ပရတော အာဂတာနိ သောတာဒိသန္နိဿိတသဒ္ဒါဒိဝိဇာနန-လက္ခဏာနိ သောတဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏာနိ၊ သဒ္ဒါဒိမတ္တာရမ္မဏရသာနိ၊ သဒ္ဒါဒိအဘိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာနိ၊ သဒ္ဒါဒိအာရမ္မဏာနံ ကိရိယမနော-ဓာတူနံ အပဂမပဒဋ္ဌာနာနိ။

ဧဓ ပဒပဋိပါဋိယာ ဒသ ပဒါနိ ဟောန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန သတ္တ။ တေသု ပဉ္ဇ အဝိဘတ္တိကာနိ၊ ဒွေ သဝိဘတ္တိကာနိ။ တေသု စိတ္တံ ဖဿပဉ္ဇက-ဝသေန စေဝ ဧန္ဒြိယဝသေန စ ဒ္ဒီသု ဌာနေသု ဝိဘတ္တိံ ဂစ္ဆတိ။ ဝေဒနာ ဖဿပဉ္ဇက ဈာနင် ဧန္ဒြိယဝသေန တီသုယေဝ။ ရာသယောပိ ဧမေဝ တယော ဟောန္တိ။ ယေဝါပနကော ဧကော မနသိကာရော ဧဝ။

၄၃၆။ နိဒ္ဒေသဝါရေ စက္ခုဝိညာဏံ "ပဏ္ဍရ"န္တိ ဝတ္ထုတော ဝုတ္တံ။ ကုသလဥိ အတ္တနော ပရိသုဒ္ဓတာယ ပဏ္ဍရံ နာမ၊ အကုသလံ ဘဝင်နိဿန္ဒေန၊ ဝိပါကံ ဝတ္ထုပဏ္ဍရတ္တာ။

၄၃၉။ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသေ "စိတ္တဿ ဌိတီ"တိ ဧကမေဝ[၁] ပဒံ ဝုတ္တံ။ ဧဒမ္ပိ ဟိ ဒုဗ္ဗလံ စိတ္တံ၊ ပဝတ္တိဌိတိမတ္တမေဝေတ္ထ လဗ္ဘတိ၊

၁-တ္ထေကမေဝ (က)

သင်္ဂဟိတိအဝင်္ဂိတိဘာဝံ ပါပုဏိတုံ န သက္ကောတိ။ သင်္ဂဟဝါရေ ဈာနင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂါနိ နဉ္ဇန္တိ။ ကသ္မာ? ဝိတက္ကပစ္ဆိမကံ ဟိ ဈာနံ နာမ၊ ဟေတုပစ္ဆိမကော မဂ္ဂေါ နာမ၊ ပကတိယာ အဝိတက္ကစိတ္တေ ဈာနင်္ဂံ န လဗ္ဘတိ၊ အဟေတုကစိတ္တေ စ မဂ္ဂင်္ဂါနိ။ တသ္မာ ဇ္ဈာ ဉာဏယမ္ပိ န ဉန္တိ။ သမ်ိဓိရက္ခန္ဓောပေတ္ထ စတုရင်္ဂိကောယေဝ ဘာဇိတော။ သုညတဝါရော ပါကတိကောယေဝ။ သောတဝိညာဏာဒိ-နိန္ဒေသာပိ ဇ္ဈာနဝါဒေန နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကေဝလဉ္ဈိ စက္ခုဝိညာဏာဒိသု ဉပေက္ခာ ဘာဇိတာ၊ ကာယဝိညာဏော သုခန္တိ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။ သောပိ စ ဃဋနဝသေန ဟောတိတိ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ စက္ခုဒ္ဒါရာဒိသု ဟိ စတ္တာရော ဉပါဒါရူပမေဝ ဉပါဒါရူပံ ဃဋ္ဋေတိ၊ ဉပါဒါရူပေယေဝ ဉပါဒါရူပံ ဃဋ္ဋေန္တော ပဋိဃဋ္ဋနာနိဃံသော ဗလဝါ နဟောတိ၊ စတုန္နံ အဓိကရဏိနံ ဉပရိ စတ္တာရော ကပ္ပါသပိဏ္ဍပိတ္ထော ဌပေတ္ဝာ ပိဏ္ဍပိတ္ထောဟေဝ ပဟာတကာလော ဝိယ ဖုဋ္ဌမတ္တမေဝ ဟောတိ၊ ဝေဒနာ မဒ္ဓတ္တ-ဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ။ ကာယဒ္ဝါရေ ပန ဗဟိဒ္ဓါ မဟာဘူတာရမ္မဏံ အဒ္ဓတ္တိက-ကာယပသာဒံ ဃဋ္ဋေတ္ဝာ ပသာဒပစ္စယေသု မဟာဘူတေသု ပဋိဟညတိ၊ ယထာ အဓိကရဏိမတ္ထကေ ကပ္ပါသပိဏ္ဍံ ဌပေတ္ဝာ ကုဋ္ဋေန ပဟရန္တသ္[1] ကပ္ပါသပိဏ္ဍံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ကုဋ္ဋံ အဓိကရဏိံ ဂဏှတိတိ နိဃံသော ဗလဝါ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ပဋိဃဋ္ဋနာနိဃံသော ဗလဝါ ဟောတိ။ ဇ္ဈာဋ္ဌေ အာရမ္မဏော သုခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနိဋ္ဌေ ဒုက္ခသဟဂတံ။

ဇ္ဈာမေသံ ပန ပဉ္စန္နံ စိတ္တာနံ ဝတ္ထုဒ္ဒါရာရမ္မဏာနိ နိဗဒ္ဓါနေဝ[2] ဟောန္တိ၊ ဝတ္ထာဒိသင်္ခါတံ နာမေတ္ထ နတ္ထိ။ ကုသလဝိပါကစက္ခုဝိညာဏဉ္ဈိ စက္ခုပသာဒံ ဝတ္ထုံ ကတ္ဝာ ဇ္ဈာဋ္ဌေ စ ဇ္ဈာမဒ္ဓတ္တေ စ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါရမ္မဏော ဒဿနကိစ္စံ သာဓယမာနံ စက္ခုဒ္ဒါရေ ဌတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ၊ သောတဝိညာဏာဒိနိ သောတ-ပသာဒါဒိနိ ဝတ္ထုံ ကတ္ဝာ ဇ္ဈာဇ္ဈာမဒ္ဓတ္တေသု သဒ္ဒါဒိသု သဝနဿာယန-သာယနဖုသနကိစ္စာနိ သာဓယမာနာနိ သောတဒ္ဒါရာဒီသု ဌတ္ဝာ ဝိပစ္စန္တိ။ သဒ္ဒေါ ပနေတ္ထ ဒ္ဝိသမုဋ္ဌာနိကောယေဝ ဟောတိ။

၄၅၅။ မနောဓာတုနိဒ္ဒေသေ သဘာဝသုညတနိဿတ္တဋ္ဌေန မနောယေဝ ဓာတု **မနောဓာတု**၊ သာ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ အနန္တရံ ရူပါဒိဝိဇာနန-လက္ခဏာ၊ ရူပါဒိနံ သမ္ပဋိစ္ဆနရသာ၊ တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စက္ခု-ဝိညာဏာဒိအပဂမပဒဋ္ဌာနာ။ ဇ္ဈာ ဓမ္မုဒ္ဒေသေ ဒ္ဝါဒသ ပဒါနိ ဟောန္တိ၊

၁-ပဟရန္တံ (သျာ)၊ ပဟရန္တေ (က)　　၂-နိဗန္ဓာနေဝ (က)

အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန နဝ။ တေသု သတ္တ အဝိဘတ္တိကာနိ၊ ဒွေ သဝိဘတ္တိ-
ကာနိ။ အဓိမောက္ခော မနသိကာရောတိ ဒွေ ယေဝါပနကာ။ ဝိတက္ကနိဒ္ဒေသော
အာဘိနိရောပနံ ပါပေတ္ဝာ ဌပိတော။ ယသ္မာ ပနေတံ စိတ္တံ နေဝ ကုသလံ
နာကုသလံ၊ တသ္မာ သမ္မာသက်ပ္ပေါတိ ဝါ မိစ္ဆာသက်ပ္ပေါတိ ဝါ န ဝုတ္တံ။
သင်္ဂဟဝါရေ လဇ္ဇမာနမ္ပိ ဈာနင်ံ ပဇ္ဇဝိညာဏသောတေ ပတိတ္ဝာ ဂတန္တိ၊
မဂ္ဂင်ံ ပန န လဇ္ဇတိယေဝါတိ န ဥဒ္ဓဋံ။ သုညတဝါရော ပါကတိကော-
ယေဝ။ ဣမသ္မ စိတ္တသ္မ ဝတ္ထု နိဗ္ဗဒ္ဓံ၊ ဟဒယဝတ္ထုမေဝ ဟောတိ။ ဒွါရာရမ္မဏာနိ
အနိဗ္ဗဒ္ဓါနိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒွါရာရမ္မဏာနိ သင်္ဂဟန္တိ၊ ဌာနံ ပန ဧကံ။ သမ္ပ-
ဋိစ္ဆနကိစ္စမေဝ ဟေတံ ဟောတိ။ ဣဒဉ္ပိ ပဉ္စဒ္ဒါရေ ပဉ္စသု အာရမ္မဏေသု
သမ္ပဋိစ္ဆနံ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ။ ကုသလဝိပါကေသု စက္ခုဝိညာဏာဒီသု နိရုဒ္ဓေသု
တံသမနန္တရာ တာနေဝ ဌာနပ္ပတ္တာနိ ရူပါရမ္မဏာဒီနိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ။

၄၆၉။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသေသု ပဌမမနောဝိညာဏဓာတုယံ ဝိတိ-
ပဒံ အဓိကံ၊ ဝေဒနာဝိ သောမနဿဝေဒနာ ဟောတိ။ အယဉ္ပိ ဣဋ္ဌာ-
ရမ္မဏသ္မိံယေဝ ပဝတ္တတိ။ ဒုတိယမနောဝိညာဏဓာတု ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ။
တသ္မာ တတ္ထ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ဟောတိတိ ပဒါနိ မနောဓာတုနိဒ္ဒေသ-
သဒိသာနေဝ။ ဥဘယတ္ထာပိ ပဇ္ဇဝိညာဏသောတေ ပတိတ္ဝာ ဂတတ္တာယေဝ
ဈာနင်္ဂါနိ န ဥဒ္ဓရာနိ၊ မဂ္ဂင်္ဂါနိ အလာဘတောယေဝ။ သေသံ သမ္ဗတ္ထ
ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လက္ခဏာဒိတော ပနေသာ ဒုဝိဓာပိ မနောဝိညာဏ-
ဓာတု အဟေတုကဝိပါကာ ဆဋ္ဌာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာ၊ သန္တီရဏာဒိရသာ၊
တထာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဟဒယဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ ပဌမာ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဝိပစ္စတိ။ သာ ဟိ ပဉ္စဒ္ဒါရေ ကုသလဝိပါက-
စက္ခုဝိညာဏာဒိအနန္တရံ ဝိပါကမနောဓာတုယာ တံ အာရမ္မဏံ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ
နိရုဒ္ဓါယ တသ္မိံယေဝါရမ္မဏေ[1] သန္တီရဏကိစ္စံ သာဓယမာနာ ပဉ္စသု ဒ္ဝါရေသု
ဌတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ။ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ပန ဗလဝါရမ္မဏေ တဒါရမ္မဏာ[2] ဟုတ္ဝာ
ဝိပစ္စတိ။ ကထံ? ယထာ ဟိ စက္ခုသောတေ တိရိယံ နာဝါယ ဂစ္ဆန္တိယာ ဥဒကံ
ဆိဒ္ဒိတ္ဝာ ထောကံ ဌာနံ နာဝံ အနုဗန္ဓိတ္ဝာ ယထာသောတမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ
ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဗလဝါရမ္မဏေ ပလောဘယမာနေ အာပါထဂတေ ဇဝနံ
ဇဝတိ၊ တသ္မိံ ဇဝိတေ ဘဝင်္ဂသ ဝါရော။ ဣဒံ ပန စိတ္တံ ဘဝင်္ဂသ ဝါရံ
အဒတ္ဝာ ဇဝနေန ဂဟိတာရမ္မဏံ ဂဟေတ္ဝာ ကေ ဒွေ စိတ္တဝါရေ ပဝတ္တိတ္ဝာ

၁-တဒါရမ္မဏော (က)　　၂-တဒါရမ္မဏံ (သီ)

ဘဝင်္ဂမေဝ ဩတရတိ။ ဂဝက္ခန္ဓေ နဒိ တရန္တေပိ ဧဝမေဝ ဥပမာ ဝိတ္ထာရေ-တဗ္ဗာ။ ဧဝမေသာ ယံ ဇဝနေန ဂဟိတာရမ္မဏံ၊ တသေဝ ဂဟိတတ္တာ တဒါ-ရမ္မဏံ နာမ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ။

ဒုတိယာ ပန ပဉ္ဇသု ဌာနေသု ဝိပစ္စတိ။ ကထံ? မနုဿလောကေ တာဝ ဇစ္စန္ဓ ဇစ္စဗဓိရ ဇစ္စဋ္ဌေ ဇစ္စုမ္မတ္တက ဥဘတောဗျဉ္ဇနက နပုံသကာနံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏ-ကာလေ ပဋိသန္ဓိ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ၊ ပဋိသန္ဓိယာ ဝိတိဝတ္တာယ ယာဝတာယုကံ ဘဝင်္ဂံ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေ ပဉ္ဇာရမ္မဏဝိထိယာ သန္တီရဏံ ဟုတ္ဝာ၊ ဗလဝါရမ္မဏေ ဆသု ဒ္ဝါရေသု တဒါရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ၊ မရဏကာလေ စုတိ ဟုတ္ဝာတိ ဣမေသု ပဉ္ဇသု ဌာနေသု ဝိပစ္စတီတိ။

မနောဝိညာဏဓာတုဒ္ဝယံ နိဋ္ဌိတံ။

အဋ္ဌမဟာဝိပါကစိတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉၈။ ဣဒါနိ အဋ္ဌမဟာဝိပါကစိတ္တာနိ ဒသေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ပါဋ္ဌိယံ နယမတ္တံ ဒသေတ္ဝာ သဗ္ဗဝါရာ သံခိတ္တာ၊ တေသံ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော ပနေတ္ထ ဝိသေသော၊ တံ ဒသေတုံ **အလောဘော အဗျာကတမူလ**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ယမ္ပိ န ဝုတ္တံ၊ တံ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—ယော ဟိ ကာမာဝစရကုသလေသု ကမ္မဒ္ဝါရကမ္မပထပုညကိရိယဝတ္ထုဘေဒေါ ဝုတ္တော၊ သော ဣဓ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? အဝိညတ္တိဇနကတော အဝိပါကဓမ္မတော တထာ အပ္ပဝတ္တိတော စ။ ယာပိ တာ ယေဝါပနကေသု ကရုဏာမုဒိတာ ဝုတ္တာ၊ တာ သတ္တာရမ္မဏတ္တာ ဝိပါကေသု န သန္တိ၊ ဧကန္တပရိတ္တာရမ္မဏာနိ ဟိ ကာမာဝစရဝိပါကာနိ။ န ကေဝလဉ္ဇ ကရုဏာမုဒိတာ၊ ဝိရတိယောပေတ္ထ န သန္တိ။ "ပဉ္ဇ သိက္ခာပဒါနိ ကုသလာနေဝါ"တိ[၁] ဟိ ဝုတ္တံ။

အသခ်ါရသသခ်ါရဝိဓာနဉ္ဇေတ္ထ ကုသလတော စေဝ ပစ္စယဘေဒတော စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အသခ်ါရိကဿ ဟိ ကုသလဿ အသခ်ါရိကမေဝ ဝိပါကံ၊ သသခ်ါရိ-ကဿ သသခ်ါရိကံ။ ဗလဝပစ္စယေဟိ စ ဥပ္ပန္နံ အသခ်ါရိကံ၊ ဣတရေဟိ ဣတရံ။ ဟီနာဒိဘေဒေပိ ဣမာနိ ဟီနမဇ္ဈိမပဏီတေဟိ ဆန္ဒာဒီဟိ အနိပ္ပါဒိတတ္တာ ဟီနမဇ္ဈိမပဏီတာနိ နာမ န ဟောန္တိ၊ ဟီနဿ ပန ကုသလဿ ဝိပါကံ ဟီနံ၊

၁-အဘိ ၂-၃၀၅-ပိဋ္ဌေ။

မစ္ဆိမသ မစ္ဆိမံ၊ ပဏီတသဲ ပဏီတံ။ အဓိပတိနော ပေတ္တ နု သန္တိ။ ကသ္မာ? ဆန္ဒာဒိနိ ဓုရံ ကတ္ဝာ အနုပ္ပါဒေတဗ္ဗတော။ သေသံ သဗ္ဗံ အဋ္ဌသု ကုသလေသု ဝုတ္တာသဒိသမေဝ။

ဣဒါနိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ မဟာဝိပါကစိတ္တာနံ ဝိပစ္စနဋ္ဌာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တောနိ ဟိ စတ္ဂူသု ဌာနေသု ဝိပစ္စန္တိ ပဋိသန္ဓိယံ, ဘဝင်္ဂေ, စုတိယံ, တဒါရမ္မဏေတိ။ ကထံ? မနုဿေသု တာဝ ကာမာဝစရဒေဝေသု စ ပုညဝန္တာနံ ဒုဟေတုက-တိဟေတုကာနံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟကာလေ ပဋိသန္ဓိ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စန္တိ၊ ပဋိသန္ဓိယာ ဝိတိဝတ္တာယ ပဝတ္တေ သဋ္ဌိ အသီတိဝိ[1] ဝဿာနိ အာယုံ ဝေဒယမာနာ အာယုကာလံ ဘဝင်္ဂံ ဟုတ္ဝာ၊ ဗလဝါရမ္မဏေ ဆသု ဒ္ဝါရေသု တဒါရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ၊ မရဏ-ကာလေ စုတိ ဟုတ္ဝာတိ ဧဝံ စတ္ဂူသု ဌာနေသု ဝိပစ္စန္တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ ပဋ္ဌိမပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ ပဌမေန သောမနဿသဟဂတ တိဟေတုက အသင်္ခါရိက မဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိ။ တံ ပန မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တသ ဝိပါကံ ဟောတိ။ တေန ဒိန္နာယ ပဋိသန္ဓိယာ အသင်္ခါယံ့ အာယု၊ ကာလဝသေန ပန ပရိဏာမတိ။ **မဟာ-သီဝတ္ထေရော** ပနာဟ “သောမနဿသဟဂတတော ဥပေက္ခာသဟဂတံ ဗလဝတရံ၊ တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိ၊ တေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ ဟိ မဟဏ္ဏာသယာ ဟောန္တိ၊ ဒိဗ္ဗေသုပိ အာရမ္မဏေသု ဥပ္ပိလာဝိနော[2] နု ဟောန္တိ တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရာဒယော ဝိယာ”တိ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “အယံ ထေရဿ မနောရထော၊ နတ္ထိ ဧတ”န္တိ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ “သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ ဟိတူပစာရော ဗလဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂကာမာဝစရကုသလဝိပါကသော-မနဿသဟဂတတိဟေတုက အသင်္ခါရိကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိ”တိ ဝုတ္တံ။

ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာ

ဣဒါနိ ဝိပါကုဒ္ဓါရကထာယ မာတိကာ ဌပေတဗ္ဗာ။ **တိပိဋကစူဠ-နာဂတ္ထေရော** တာဝ အာဟ “ဧကာယ ကုသလစေတနာယ သောဠသ ဝိပါက-စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧတ္ထေဝ ဒ္ဝါဒသကမဂ္ဂေါပိ အဟေတုကဒ္ဝကမ္ပီ”တိ။ **မောရ-ဝါပိဝါသီ မဟာဒတ္တတ္ထေရော** ပနာဟ “ဧကာယ ကုသလစေတနာယ ဒ္ဝါဒသ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧတ္ထေဝ ဒသကမဂ္ဂေါပိ အဟေတုကဒ္ဝကမ္ပီ”တိ။ **တိပိဋက-မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရော** အာဟ “ဧကာယ ကုသလစေတနာယ ဒသ ဝိပါက-စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧတ္ထေဝ အဟေတုကဒ္ဝက”န္တိ။

၁-သဋ္ဌိမ္ပိ အသီတိမ္ပိ (သီ)　　၂-ဥဇ္ဇိလ္လာဝိနော (သီ)၊ ဥဇ္ဇိလာဝိနော (သျာ)

ဣမသ္မိံ ဌာနေ **သာကေတပဠို** နာမ ဂဏ္ဌိံသု။ သာကေတေ ကိရ ဥပါသကာ သာလာယံ နိသီဒိတ္ဝာ ''ကိံ နု ခေါ ကောယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယူဟိတေ ကော ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ ဥဒါဟု နာနာ''တိ ပဠုံ နာမ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ နိဿိတုံ အသက္ကောန္တာ အာဘိဓမ္မိကတ္ထေရေ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပုစ္ဆိံသု။ ထေရာ ''ယထာ ကေသ္မာ အမ္မဗိဇာ ကောဝ အင်္ကုရော နိက္ခမတိ၊ ဧဝံ ကောဝ ပဋိသန္ဓိ ဟောတီ''တိ သညာပေသုံ။ အထေကဒိဝသံ ''ကိံ နု ခေါ နာနာစေတနာဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေ ပဋိသန္ဓိယော နာနာ ဟောန္တိ၊ ဥဒါဟု ကော''တိ ပဠုံ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ နိဿိတုံ အသက္ကောန္တာ ထေရေ ပုစ္ဆိံသု။ ထေရာ ''ယထာ ဗဟူသု အမ္မဗိဇေသု ရောပိတေသု ဗဟူ အင်္ကုရာ နိက္ခမန္တိ၊ ဧဝံ ဗဟုကာဝ ပဋိသန္ဓိယော ဟောန္တီ''တိ သညာပေသုံ။

အပရမ္ပိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ **ဥဿဒကိတ္တိနံ** နာမ ဂဟိတံ။ ဣမေသဉ္ဉိ သတ္တာနံ လောဘောပိ ဥဿန္နော ဟောတိ၊ ဒေါသောပိ မောဟောပိ အလောဘောပိ အဒေါသောပိ အမောဟောပိ။ တံ နေသံ ဥဿန္နဘာဝံ ကော နိယာမေတိ။ ပုဗ္ဗဟေတု နိယာမေတိ။ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေယေဝ နာနတ္တံ ဟောတိ။ ကထံ? ယဿ ဟိ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘော ဗလဝါ ဟောတိ, အလောဘော မန္ဒော၊ အဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော, ဒေါသမောဟာ မန္ဒာ၊ တဿ မန္ဒော အလောဘော လောဘံ ပရိယာဒါတုံ နာ သက္ကောတိ၊ အဒေါသမောဟာ ပန ဗလဝန္တော ဒေါသမောဟေ ပရိယာဒါတုံ သက္ကောန္တိ။ တဿာ သော တေန ကမ္မေန ဒိန္နပဋိသန္ဓိဝသေန နိဗ္ဗတ္တော လုဒ္ဓါ ဟောတိ၊ သုခသီလော အက္ကောဓနော၊ ပညဝါ ပန ဟောတိ ဝဇိရူပမဉ္ဉဏော ဟောတိ။

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘဒေါသာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, အလောဘာဒေါသာ မန္ဒာ၊ အမောဟော ဗလဝါ, မောဟော မန္ဒော၊ သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဒုဋ္ဌော စ၊ ပညဝါ ပန ဟောတိ ဝဇိရူပမဉ္ဉဏော, ဒတ္တာဘယတ္ထေရော ဝိယ။

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ လောဘာဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဣတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဒန္ဓော စ၊ သုခသီလကော ပန ဟောတိ အက္ကောဓနော။

တထာ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ တယောပိ လောဘဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, အလောဘာဒယော မန္ဒာ၊ ဥသော ပုရိမနယေနေဝ လုဒ္ဓါ ဥစေဝ ဟောတိ ဒုဋ္ဌော စ မူဠှော စ။

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဣတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ အပ္ပကိလေသော ဟောတိ ဒိဗ္ဗာရမ္မဏမ္ပိ ဒိသ္ဝာ နိစ္စလော၊ ဒုဋ္ဌော ပန ဟောတိ ဒန္ဓပညော စာတိ။

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘာဒေါသမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဣတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ အလုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ သုခသီလကော စ၊ ဒန္ဓော ပန ဟောတိ။

တထာ ယဿ ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ အလောဘဒေါသာမောဟာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, ဣတရေ မန္ဒာ၊ သော ပုရိမနယေနေဝ အလုဒ္ဓေါ စေဝ ဟောတိ ပညဝါ စ၊ ဒုဋ္ဌော စ ပန ဟောတိ ကောဓနော။

ယဿ ပန ကမ္မာယူဟနက္ခဏေ တယောပိ အလောဘာဒယော ဗလဝန္တော ဟောန္တိ, လောဘာဒယော မန္ဒာ၊ သော မဟာသံဃရက္ခိတတ္ထေရော ဝိယ အလုဒ္ဓေါ အဒုဋ္ဌော ပညဝါ စ ဟောတီတိ။

အပရမ္ပိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ **ဟေတုကိတ္တနံ** နာမ ဂဟိတံ။ တိဟေတုကကမ္မဉ္ဍိ တိဟေတုကမ္ပိ ဒုဟေတုကမ္ပိ အဟေတုကမ္ပိ ဝိပါကံ ဒေတိ။ ဒုဟေတုကကမ္မံ တိဟေတုကဝိပါကံ န ဒေတိ၊ ဣတရံ ဒေတိ။ တိဟေတုကကမ္မေန ပဋိသန္ဓိ တိဟေတုကာပိ ဟောတိ ဒုဟေတုကာပိ၊ အဟေတုကာ န ဟောတိ။ ဒုဟေတုကေန ဒုဟေတုကာပိ ဟောတိ အဟေတုကာပိ၊ တိဟေတုကာ န ဟောတိ။ အသခ်ါရိကံ ကုသလံ အသခ်ါရိကမ္ပိ သသခ်ါရိကမ္ပိ ဝိပါကံ ဒေတိ။ သသခ်ါရိကံ သသခ်ါရိကမ္ပိ အသခ်ါရိကမ္ပိ ဝိပါကံ ဒေတိ။ အာရမ္မဏေန ဝေဒနာ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ။ ဇဝနေန တဒါရမ္မဏံ နိယာမေတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ တဿ တဿ ထေရဿ ဝါဒေ **သောဋ္ဌသမဂ္ဂါဒယော** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပဌမကာမာဝစရကုသလသဒိသေန ဟိ ပဌမမဟာဝိပါကစိတ္တေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဂဗ္ဘာဝါသတော နိက္ခမိတ္ဝာ သံဝရာသံဝရေ ပဋ္ဌပေတုံ သမတ္ထဘာဝံ ဥပဂတဿ စက္ခုဒ္ဓါရသ္မိံ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထမာဂတေ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂေ အနာဝဋ္ဌိတေယေဝ အတိက္ကမနအာရမ္မဏာနံ ပမာဏံ နတ္ထိ။ ကသ္မာ ဧဝံ ဟောတိ? အာရမ္မဏဒုဗ္ဗလတာယ။ အယံ တာဝ ဧကော မောဃဝါရော။

သစေ ပန ဘဝင်္ဂံ အာဝဋ္ဌေတိ၊ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂေ အာဝဋ္ဌိတေ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ အပါပေတ္ဝာဝ အန္တရာ စက္ခုဝိညာဏေ ဝါ သမ္ပဋိစ္ဆနေ ဝါ

သန္တီရဏေ ဝါ ဌတ္ဝာ နိဝတ္တိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝသေန[၁] ပန ဌတ္ဝာ ဧကံ ဝါ ဒ္ဝေ ဝါ စိတ္တာနိ ပဝတ္တန္တိ။ တတော အာသေဝနံ လဘိတ္ဝာ ဇဝနဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ ပုန ဘဝင်ံ ဩတရတိ၊ ဣဒမ္ပိ အာရမ္မဏ-ဒုဗ္ဗလတာယ ဧဝ ဟောတိ။ အယံ ပန ဝါရော "ဒိဋ္ဌံ ဝိယ မေ, သုတံ ဝိယ မေ"တိအာဒီနိ ဝဒနကာလေ လဗ္ဘတိ။ အယမ္ပိ ဒုတိယော မောဃဝါရော။

အပရဿ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်ံ အာဝဋ္ဋိတေ ဝီထိစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဇဝနံ ဇဝတိ။ ဇဝနပရိယောသာနေ ပန တဒါရမ္မဏဿ ဝါရော၊ တသ္မိံ အနုပ္ပန္ဇေယေဝ ဘဝင်ံ ဩတရတိ။ တတြာယံ ဥပမာ—ယထာ ဟိ နဒိယာ အာဝရဏံ ဗန္ဓိတ္ဝာ မဟာမာတိကာဘိမုခေ ဥဒကေ ကတေ ဥဒကံ ဂန္ဓာ ဥဘောသု တီရေသု ကေဒါရေ ပူရေတ္ဝာ အတိရေကံ ကက္ကဋကမဂ္ဂါဒီဟိ ပလာယိတ္ဝာ ပုန နဒိံယေဝ ဩတရတိ၊ ဧဝမေတံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧတ္ထ ဟိ နဒိယံ ဥဒကပ္ပဝတ္တနကာလော ဝိယ ဘဝင်ံဝီထိပ္ပဝတ္တနကာလော၊ အာဝရဏဗန္ဓန-ကာလော ဝိယ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်ံဿ အာဝဋ္ဋနကာလော၊ မဟာမာတိကာယ ဥဒကပ္ပဝတ္တနကာလော ဝိယ ဝီထိစိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ ဥဘောသု တီရေသု ကေဒါရပူရဏံ ဝိယ ဇဝနံ၊ ကက္ကဋကမဂ္ဂါဒီဟိ ပလာယိတ္ဝာ ပုန ဥဒကဿ နဒီဩတရဏံ ဝိယ ဇဝနံ ဇဝိတ္ဝာ တဒါရမ္မဏေ အနုပ္ပန္ဇေယေဝ ပုန ဘဝင်ံဝါတရဏံ။ ဧဝံ ဘဝင်ံ ဩတရဏစိတ္တာနမ္ပိ ဂဏနပထော[၂] နတ္ထိ။ ဣဒဉ္ဇာပိ အာရမ္မဏဒုဗ္ဗလတာယ ဧဝ ဟောတိ။ အယံ တတိယော မောဃဝါရော။

သစေ ပန ဗလဝါရမ္မဏံ အာပါထဂတံ ဟောတိ၊ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်ံ အာဝဋ္ဋိတေ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဇဝနဋ္ဌာနေ ပန ပဌမကာမာ-ဝစရကုသလစိတ္တံ ဇဝနံ ဟုတ္ဝာ ဆသတ္တဝါရေ ဇဝိတ္ဝာ တဒါရမ္မဏဿ ဝါရံ ဒေတိ။ တဒါရမ္မဏံ ပတိဋ္ဌဟမာနံ တံသဒိသမေဝ မဟာဝိပါကစိတ္တံ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣဒံ ဒ္ဝေ နာမာနိ လဘတိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တသဒိသတ္တာ မူလဘဝင်ံန္တိ စ, ယံ ဇဝနေန ဂဟိတံ အာရမ္မဏံ၊ တဿ ဂဟိတတ္တာ တဒါရမ္မဏန္တိ စ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ စက္ခုဝိညာဏံ သမ္ပဋိစ္ဆနံ သန္တီရဏံ တဒါရမ္မဏန္တိ စတ္တာရိ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဂဏနူပဂါနိ ဟောန္တိ။

ယဒါ ပန ဒုတိယကုသလစိတ္တံ ဇဝနံ ဟောတိ၊ တဒါ တံသဒိသံ ဒုတိယဝိပါကစိတ္တမေဝ တဒါရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣဒဉ္ဇ ဒ္ဝေ နာမာနိ

၁-ဝေါတ္ထပနေ (သီ) ၂-ဂဏနာ နာမ (က)

လဘတိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန အသဒိသတ္တာ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂဿ စ, ပုရိမနယေနေဝ တဒါရမ္မဏဿ စ။ ဒုမိနာ သဒ္ဓိ ပုရိမာနိ စတ္တာရိ ပဒ္ဓ ဟောန္တိ။

ယဒါ ပန တတိယကုသလစိတ္တံ ဇဝနံ ဟောတိ၊ တဒါ တံသဒိသံ တတိယဝိပါကစိတ္တံ တဒါရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဒုဒမ္မိ ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂံ, တဒါရမ္မဏဿ စ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ။ ဒုမိနာ သဒ္ဓိ ပုရိမာနိ ပဒ္ဓ ဆ ဟောန္တိ။

ယဒါ ပန စတုတ္ထကုသလစိတ္တံ ဇဝနံ ဟောတိ၊ တဒါ တံသဒိသံ စတုတ္ထ-ဝိပါကစိတ္တံ တဒါရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဒုဒမ္မိ ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂံ, တဒါရမ္မဏဿ စ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ။ ဒုမိနာ သဒ္ဓိ ပုရိမာနိ ဆ သတ္တ ဟောန္တိ။

ယဒါ ပန တသ္မိံ ဒ္ဝါရေ ဒုဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ အာပါထမာဂစ္ဆတိ၊ တတြာပိ ဝုတ္တနယေနေဝ တယော မောဃဝါရာ လဒ္ဓန္တိ။ ယသ္မာ ပန အာရမ္မဏေန ဝေဒနာ ပရိဝတ္တတိ၊ တသ္မာ တတ္ထ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏံ, စတုန္နဉ္စ ဥပေက္ခာသဟဂတမဟာကုသလဇဝနာနံ ပရိယောသာနေ စတ္တာရိ ဥပေက္ခာ-သဟဂတမဟာဝိပါကစိတ္တာနေဝ တဒါရမ္မဏဘာဝေန ပတိဋ္ဌဟန္တိ။ တာနိပိ ဝုတ္တနယေနေဝ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂံ, တဒါရမ္မဏဿ စ ဒွေ နာမာနိ လဘန္တိ။ ပိဋ္ဌိဘဝင်္ဂါနိတိပိ ဝုစ္စန္တိ ဇဝ။ ဒုတိ ဒုမာနိ ပဒ္ဓ ပုရိမေဟိ သတ္တဟိ သဒ္ဓိံ ဒ္ဝါဒသ ဟောန္တိ။ ဇဝံ စက္ခ္ဝါဒိရေ ဒ္ဝါဒသ, သောတဒ္ဝါရာဒီသု ဒ္ဝါဒသ ဒ္ဝါဒသာတိ သမသဋ္ဌိ ဟောန္တိ။ ဇဝံ ကာယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယူဟိတေ သမသဋ္ဌိ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန စက္ခ္ဝါဒိရေ ဒ္ဝါဒသ, သောတ-ဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏာနိ စတ္တာရီတိ သောဠသ ဟောန္တိ။

ဒုမသ္မိံ ဌာနေ **အမ္မောပမံ** နာမ ဂဏ္ဍိံသု။ ဇကော ကိရ ပုရိသော ဖလိတမ္မရက္ခမူလေ သသိသံ ပါရုပိတ္ဝာ နိပန္နော နိဒ္ဒါယတိ။ အထေကံ အမ္မပက္ကံ ဝဏ္ဏတော မုစ္ဆိတ္ဝာ တဿ ကင်္ကာသက္ခလိံ ပုဉ္ဆမာနံ[1] ဝိယ 'ထ'န္တိ[2] ဘူမိယံ ပတိ၊ သော တဿ သဒ္ဒေန ပဗုဇ္ဈိတ္ဝာ ဥမ္မိလေတ္ဝာ[3] ဩလောကေသိ။ တတော ဟတ္ထံ ပသာရေတ္ဝာ ဖလံ ဂဟေတ္ဝာ မဒ္ဒိတ္ဝာ ဥပသိင်္ခိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိ။

တတ္ထ တဿ ပုရိသဿ အမ္မရက္ခမူလေ နိဒ္ဒါယနကာလော ဝိယ ဘဝင်္ဂသမင်္ဂိ-ကာလော၊ အမ္မပက္ကဿ ဝဏ္ဏတော မုစ္ဆိတ္ဝာ ကင်္ကာသက္ခလိံ ပုဉ္ဆမာနဿ ပတနကာလော ဝိယ အာရမ္မဏဿ ပသာဒဃဋ္ဋနကာလော၊ တေန သဒ္ဒေန

၁-ပုဉ္ဆမာနံ (က) ၂-'ဌ'န္တိ (သီ)၊ 'ဓ'န္တိ (က) ၃-ဥမ္မိလိတ္ဝာ (က)

ပဗုဒ္ဓကာလော ဝိယ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဃ အာဝဇ္ဇိတကာလော၊ ဥမ္မီလေတ္ဝာ ဩလောကိတကာလော ဝိယ စက္ခုဝိညာဏဿ ဒဿနကိစ္စသာဓန-ကာလော၊ ဟတ္ထံ ပသာရေတ္ဝာ ဂဟိတကာလော ဝိယ ဝိပါကမနောဓာတုယာ အာရမ္မဏဿ သမ္ပဋိစ္ဆိတကာလော[1]၊ ဂဟေတ္ဝာ မဒ္ဒိတကာလော ဝိယ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏဿ သန္တီရဏကာလော၊ ဥပ-သိင်္ခိတကာလော ဝိယ ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏဿ ဝဝတ္ထာပိတကာလော၊ ပရိဘုတ္တကာလော ဝိယ ဇဝနဿ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတကာလော။ အယံ ဥပမာ ကိံ ဒီပေတိ၊ “အာရမ္မဏဿ ပသာဒ-ဃဋ္ဋနမေဝ ကိစ္စံ၊ တေန ပသာဒေ ဃဋ္ဋိတေ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂါ-ဝဇ္ဇနမေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏဿ ဒဿနမတ္တကမေဝ၊ ဝိပါကမနောဓာတုယာ အာရမ္မဏသမ္ပဋိစ္ဆနမတ္တကမေဝ၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏ-သန္တီရဏမတ္တကမေဝ၊ ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏဝဝတ္ထာ-ပနမတ္တကမေဝ ကိစ္စံ၊ ကေန္တေန ပန အာရမ္မဏရသံ ဇဝနမေဝ အနုဘဝတီ”တိ ဒီပေတိ။

ဇဝေ စ “တံ ဘဝင်္ဂံ နာမ ဟောဟိ၊ တံ အာဝဇ္ဇနံ နာမ၊ တံ ဒဿနံ နာမ၊ တံ သမ္ပဋိစ္ဆနံ နာမ၊ တံ သန္တီရဏံ နာမ၊ တံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ နာမ၊ တံ ဇဝနံ နာမ ဟောဟီ”တိ ကောစိ ကတ္ထာ ဝါ ကာရေတာ ဝါ နတ္ထိ။

ဤမသ္မိံ ပန ဌာနေ **ပဉ္စဒိဓံ နိယာမံ** နာမ ဂဏှိံသု ဗိဇနိယာမံ, ဥတုနိယာမံ, ကမ္မနိယာမံ, ဓမ္မနိယာမံ, စိတ္တနိယာမန္တိ။ တတ္ထ ကုလတ္ထဂန္ဓဿ ဥတ္တရဂ္ဂဘာဝေါ, ဒက္ခိဏဝလ္လိယာ ဒက္ခိဏတော ရုက္ခပရိဟရဏံ, သူရိယာဝဇ္ဇပုပ္ဖါနံ သူရိယာ-ဘိမုခဘာဝေါ, မာလုဝလတာယ[2] ရုက္ခာဘိမုခဂမနမေဝ, နာဠိကေရဿ မတ္ထကေ ဆိဒ္ဒဿဒ္ဓာဝေါတိ တေသံ တေသံ ဗိဇာနံ တံတံသဒိသဖလဒါနံ **ဗိဇနိယာမော** နာမ။ တသ္မိံ တသ္မိံ သမယေ တေသံ တေသံ ရုက္ခာနံ ကေပ္ပဟာရေနေဝ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝဂ္ဂဟဏံ **ဥတုနိယာမော** နာမ။ တိဟေတုကကမ္မံ တိဟေတုကဒုဟေတုကာဟေတုကဝိပါကံ ဒေတိ။ ဒုဟေတုကကမ္မံ ဒုဟေတုကာ-ဟေတုကဝိပါကံ ဒေတိ၊ တိဟေတုကံ န ဒေတိတိ ဧဝံ တဿ တဿ ကမ္မဿ တံတံသဒိသဝိပါကဒါနမေဝ **ကမ္မနိယာမော** နာမ။

အပရော‌ပိ ကမ္မသရိက္ခကဝိပါကဝသေနေဝ ကမ္မနိယာမော ဟောတိ။ တဿ ဒီပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထုံ ကထေန္တိ—သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ သာဝတ္ထိယာ ဒွါရဂါမော

၁-သမ္ပဋိစ္ဆနကာလော (သျာ၊ က)　　၂-မာလုဝါလတာယ (သီ)

ဈာယိ၊ တတော ပဋ္ဌလိတံ တိဏကရဉ္ဇံ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာကာသေန ဂန္ဆတော ကာကဿ ဂိဝါယ ပဋိမုဋ္ဌိ၊ သော ဝိရဝန္တော ဘူမိယံ ပတိတ္ဝာ ကာလမကာသိ။ မဟာသမုဒ္ဒေဝိ ကော နာဝါ နိစ္စလာ အဒ္ဒါသိ၊ ဟေဋ္ဌာ ကေနစိ နိရုဒ္ဓဘာဝံ အပဿန္တော ကာဋကဏ္ဏိသလာကံ ဝိစာရေသုံ[1]။သာ နာဝိကသေဝဥပါသိကာယ ဟတ္ထေ ပတိ။ တတော “ကိဿာ ကာရဏာ မာ သဗ္ဗေ နဿန္တု၊ ဥဒကေ နံ ဒိပါမာ”တိ အာဟံသု။ နာဝိကော “န သက္ခိဿာမိ ဧတံ ဥဒကေ ဥပ္ပိလဝမာနံ ၂ ပဿိတု”န္တိ ဝါလိကာဃဋ္ဌံ ဂိဝါယ ဗန္ဓာပေတ္ဝာ ဒိပါပေသိ၊ တဒ်ဏ္ဍာညေဝ နာဝါ ဒိတ္တာသရော ဝိယ ပက္ခန္ဒိ[2]။ ဧကော ဘိက္ခု လေဏော ဝသတိ၊ မဟန္တံ ပဗ္ဗတကူဋံ ပတိတ္ဝာ ဒွါရံ ပိဒဟိ၊ တံ သတ္တမေ ဒိဝသေ သယမေဝ အပဂတံ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဇေတဝနေ နိသိဒိတ္ဝာ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ ဇုမာနိ တိဏိ ဝတ္ထူနိ ကေပဟာရေနေဝ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ ‘‘န ဧတံ အညေဟိ ကတံ၊ တေဟိ ကတကမ္မမေဝ တ’’န္တိ အတီတံ အာဟရိတ္ဝာ ဒဿေန္တော အာဟ—

ကာကော ပုရိမတ္တဘာဝေ မနုဿော ဟုတ္ဝာ ကေံ ဒုဋ္ဌဝေါဏံ ဒမေတုံ အသက္ကောန္တော ဂိဝါယ ပလာလဝေဏိံ ဗန္ဓိတ္ဝာ အဂ္ဂိံ အဒါသိ၊ ဝေါဏော တေနေဝ မတော၊ ဇုဒါနိ တံ ကမ္မံ တေဿ အာကာသေန ဂန္ဆတောပိ နမုစ္စိတုံ အဒါသိ။ သာပိ ဇုတ္ထိ ပုရိမတ္တဘာဝေ ကော ဇုတ္ထိယေဝ၊ ကော ကုက္ကုရော တာယ ပရိစိတော ဟုတ္ဝာ အရညံ ဂန္ဆန္တိယာ သဒ္ဒိံ ဂန္ဆတိ၊ သဒ္ဒိမေဝါဂစ္ဆတိ။ မနုဿာ ‘‘နိက္ခန္တော ဇုဒါနိ အမှာကံ သုနခလုဒ္ဒကော’’တိ ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိ။ သာ တေန အဒ္ဒိယမာနာ ကုက္ကုရံ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တီ ဝါလိကာဃဋ္ဌံ ဂိဝါယ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဥဒကေ ဒိပိ။ တံ ကမ္မံ တဿာ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ မုစ္စိတုံ နာဒါသိ။ သောပိ ဘိက္ခု ပုရိမတ္တဘာဝေ ဝေါပါလကော ဟုတ္ဝာ ဗိလံ ပဝိဋ္ဌာယ ဝေါဓာယ သာခါဘင်္ဂမုဋ္ဌိယာ ဒွါရံ ထကေသိ၊ သော သတ္တမေ ဒိဝသေ သယံ အာဂန္ဆာ ဝိဝရိ၊ ဝေါဓာ ကမ္မမာနာ နိက္ခမိ၊ ကရဏာယ တံ နမာရေသိ၊ တံ ကမ္မံ တဿ ပဗ္ဗတန္တရံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသိန္နဿ မုစ္စိတုံ နာဒါသိတိ ဇုမာနိ တိဏိ ဝတ္ထူနိ သမောဓာနေတ္ဝာ ဇုမံ ဂါထမာဟ။

“န အန္တလိက္ခေ န သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ၊ .
န ပဗ္ဗတာနံ ဝိဝရံ ပဝိဿ။
န ဝိဇ္ဇတေ သော ဇဂတိပ္ပဒေသော၊
ယတ္ထဋ္ဌိတော မုစ္စေယျ ပါပကမ္မာ”တိ ၇။

၁-ဝါရေသုံ (သီ)
၃-ပက္ခန္တာ (သျာ)၊ နိက္ခန္တာ (သီ)
၂-ဥ္ဍဝမာနံ (သျာ၊ က)
၄-ခု ၁-၃ ၂-ဓမ္မပဒေ။

အယမ္ပိ ကမ္မနိယာမောယေဝ နာမ။ အညာနိပိ ဧဝရူပါနိ ဝတ္ထူနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။

ဗောဓိသတ္တာနံ ပန ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ, မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမနေ, အဘိ-သမ္ဗောဓိယံ, တထာဂတဿ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ, အာယုသင်္ခါရဿ ဩဿဇ္ဇနေ, ပရိနိဗ္ဗာနေ စ ဒသသဟဿစက္ကဝါဋကမ္ပနံ **ဓမ္မနိယာမော** နာမ။

အာရမ္မဏေန ပန ပသာဒေ ဃဋ္ဋိတေ "တွံ အာဝဇ္ဇနံ နာမ ဟောဟိ။ ပ။ တွံ ဇဝနံ နာမ ဟောဟီ"တိ ကောစိ ကတ္တာ ဝါ ကာရေတာ ဝါ နတ္ထိ။ အတ္တနော အတ္တနော[၁] ပန ဓမ္မတာယ ဧဝ အာရမ္မဏေန ပသာဒဿ ဃဋ္ဋိတ-ကာလတော ပဋ္ဌာယ ကိရိယမနောဓာတုစိတ္တံ ဘဝင်ံ အာဝဋ္ဋေတိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ဒဿနကိစ္စံ သာဓေတိ၊ ဝိပါကမနောဓာတု သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စံ သာဓေတိ၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု သန္တီရဏကိစ္စံ သာဓေတိ၊ ကိရိယမနောဝိညာဏ-ဓာတု ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနကိစ္စံ သာဓေတိ၊ ဇဝနံ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝတီတိ အယံ **စိတ္တနိယာမော** နာမ၊ အယံ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။

သသင်္ခါရိကတိဟေတုကကုသလေနာပိ ဥပေက္ခာသဟဂတေဟိ အသင်္ခါရိက-သသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တေဟိပိ ကမ္မေ အာယူဟိတေ တံသဒိသဝိပါကစိတ္တေဟိ အာဒိန္နာယ[၂] ပဋိသန္ဓိယာ ဧသေဝ နယော။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒ္ဒယေ ပန ပဋမံ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဝသေန ပဝတ္တိံ ဒဿေတ္ဝာ ပစ္ဆာ ဣဋ္ဌာရမ္မဏဝသေန ဒဿေတဗ္ဗာ။

ဧဝမ္ပိ ဧကေကသ္မိံ ဒ္ဝါရေ ဒ္ဝါဒသ ဒ္ဝါဒသ ဟုတ္ဝာ သမသဋ္ဌိ ဟောန္တိ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန သောဋသ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

ဣမသ္မိံ ဌာနေ **ပဉ္ဇဥ္ဆုနာဋ္ဌိယန္တောပမံ**[၃] နာမ ဂဏ္ဍိံသု။ ဥစ္ဆုပိဋနသမယေ ကိရ ဧကသ္မာ ဂါမာ ဧကောဒသ ယန္တဝါဟာ နိက္ခမိတ္ဝာ ဧကံ ဥစ္ဆုဝါဋံ ဒိသ္ဝာ တဿ ပရိပက္ကဘာဝံ ဥတ္ဝာ ဥစ္ဆုသာမိကံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "ယန္တဝါဟာ မယ"န္တိ အာရောစေသုံ။ သော "အဟံ တုမှေယေဝ ပရိယေသာမီ"တိ ဥစ္ဆုသာလံ တေ ဂဟေတ္ဝာ အဂမာသိ။ တေ တတ္ထ နာဋ္ဌိယန္တံ သဇ္ဇေတ္ဝာ[၄] "မယံ ဧကောဒသ ဇနာ၊ အပရမ္ပိ ဧကံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝေတနေန ဂဏ္ဍထာ"တိ အာဟံသု။ ဥစ္ဆုသာမိကော "အဟမေဝ သဟာယော ဘဝိဿာမီ"တိ ဥစ္ဆူနံ သာလံ ပူရာပေတ္ဝာ တေသံ သဟာယော အဟောသိ။ တေ အတ္တနော အတ္တနော ကိစ္စာနိ ကတ္ဝာ

၁-အတ္တနော (သျာ၊ က)
၂-ဒိန္နာယ (သီ၊ သျာ)
၃-ပဉ္ဇနာဋ္ဌိယန္တောပမံ (သီ)
၄-ယောဇေတ္ဝာ (သီ)

ဖာဏိတပါစကေန[၁] ဥစ္ဆုရသေ ပက္ကေ ဂုဋ္ဌမန္ဓကေန ဗဒ္ဓေ ဥစ္ဆုသာမိကေန တုလယိတ္ဟာ ဘာဂေသု ဒိန္ဓေသု အတ္တနော အတ္တနော ဘာဂံ အာဒါယ ဥစ္ဆုသာလံ သာမိကဿ ပဋိစ္ဆာပေတ္ဟာ[၂] ဧတေနေဝ ဥပါယေန အပရာသုပိ စတူသု သာလာသု ကမ္မံ ကတ္ဟာ ပက္ကမိံသု။

တတ္ထ ပဋ္ဌ ယန္တသာလာ ဝိယ ပဋ္ဌ ပသာဒါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ပဋ္ဌ ဥစ္ဆုဝါဋာ ဝိယ ပဋ္ဌ အာရမ္မဏာနိ၊ ကောဒသ ဝိစရဏကယန္တဝါဟာ ဝိယ ကောဒသ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ ပဋ္ဌ ဥစ္ဆုသာလာသာမိနော ဝိယ ပဋ္ဌဝိညာဏာနိ၊ ပဌမကသာလာယံ သာမိကေန သဒ္ဓိံ ဒ္ဓါဒသန္နံ ဇနာနံ ကေတောဝ ဟုတ္ဟာ ကတကမ္မာနံ ဘာဂဂ္ဂဟဏကာလော ဝိယ ကောဒသန္နံ ဝိပါကစိတ္တာနံ စက္ခုဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဟုတ္ဟာ စက္ခုဒ္ဓါရေ ရူပါရမ္မဏေ သကသကကိစ္စကရဏကာလော၊ သာလာသာမိကဿ သာလာယ သမ္ပဋိစ္ဆနကာလော ဝိယ စက္ခုဝိညာဏဿ ဒ္ဓါရသက်နှိအကရဏံ။ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ စတုတ္ထ၊ ပဋ္ဌမသာလာယ ဒ္ဓါဒသန္နံ ကေတော ဟုတ္ဟာ ကတကမ္မာနံ ဘာဂဂ္ဂဟဏကာလော ဝိယ ကောဒသန္နံ ဝိပါကစိတ္တာနံ ကာယဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဟုတ္ဟာ ကာယဒ္ဓါရေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏေ သကသကကိစ္စကရဏကာလော၊ သာလာသာမိကဿ သာလာယ သမ္ပဋိစ္ဆနကာလော ဝိယ ကာယဝိညာဏဿ ဒ္ဓါရသက်နှိအကရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တ္တောဝတာ "တိဟေတုကကမ္မေန ပဋိသန္ဓိ တိဟေတုကာ ဟောတီ"တိ ဝါရော ကထိတော။ ယာ ပန တေန ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ သာ ပဋိစ္ဆန္နာဝ ဟုတ္ဟာ ဂတာ။

ဣဒါနိ **ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတီ**တိ ဝါရော ကထေတဗ္ဗော။ ဒုဟေတုကေန ဟိ သောမနဿသဟဂတအသခ်ါရိကစိတ္တေန ကမ္မေ အာယူဟိတေ တံသဒိသေနေဝ ဒုဟေတုကဝိပါကစိတ္တေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဝုတ္တနယေနေဝ စက္ခုဒ္ဓါရေ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထမာဂတေ[၃] တယော မောဃဝါရာ။ ဒုဟေတုကသောမနဿသဟဂတအသခ်ါရိကဇဝနာဝသာနေ တံသဒိသမေဝမူလဘဝင်သခ်ါတံ တဒါရမ္မဏံ၊သသခ်ါရိကဇဝနာဝသာနေ တံသဒိသမေဝ အာဂန္တုကဘဝင်သခ်ါတံ တဒါရမ္မဏံ။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ ဒ္ဓိန္နံ ဥပေက္ခာသဟဂတဇဝနာနံ အဝသာနေ တာဒိသာနေဝ ဒ္ဓေ တဒါရမ္မဏာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣဓ ဧကေကသ္မိံ ဒ္ဓါရေ အဋ္ဌ အဋ္ဌ ကတ္ဟာ သမစတ္တာလီသ စိတ္တာနိ၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန စက္ခုဒ္ဓါရေ အဋ္ဌ,သောတဃာနဇိဝှါကာယဝိညာဏာနိ စတ္တာရီတိ ဒ္ဓါဒသ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ကောယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယူဟိတေ

၁-ဖာဏိတပါကေနေဝ (က)　　၂-ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဟာ (က)　　၃-အာပါထဂတေ (သီ)

ဒွါဒသ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အမ္မောပမပဥ္ဇနိယာမကထာ ပါကတိကာ ဧဝ။ ဒုဟေတုကသေသစိတ္တတ္တယသဒိသဝိပါကေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကေပိ ဧသေဝ နယော။ ယန္တဝါဟောပမာယ ပနေတ္ထ သတ္တ ယန္တဝါဟာ။ တေဟိ တတ္ထ ယန္တေ နာမ သဇ္ဇိတေ သာလာသာမိကံ အဋ္ဌမံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တ္တောဝတာ ''ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိ ဟောတီ''တိ ဝါရော ကထိတော။

ဣဒါနိ **အဟေတုကပဋိသန္ဓိကထာ** ဟောတိ။ စတုန္နဉ္ဍိ ဒုဟေတုကကုသလ-စိတ္တာနံ အညတရေန ကမ္မေ အာယူဟိတေ ကုသလဝိပါကဥပေက္ခာသဟ-ဂတာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုစိတ္တေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ပဋိသန္ဓိ ကမ္မသဒိသာတိ နဝတ္တဗ္ဗာ။ ကမ္မဉ္ဍိ ဒုဟေတုကံ၊ ပဋိသန္ဓိ အဟေတုကာ။ တဿ ဝုစ္ဆိပ္ပတ္တဿ စက္ခုဒ္ဓါရေ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ အာပါထမာဂတေ ပုရိမနယေနေဝ တယော မောဃဝါရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စတုန္နံ ပန ဒုဟေတုကကုသလ-စိတ္တာနံ အညတရဇဝနဿ ပရိယောသာနေ အဟေတုကစိတ္တံ တဒါရမ္မဏ-ဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတိ။ တံ မူလဘဝင်္ဂံ တဒါရမ္မဏန္တိ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ။ ဧဝမေတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ သမ္ပဋိစ္ဆနံ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏံ တဒါရမ္မဏမ္ပိ ဥပေက္ခာသဟဂတမေဝါတိ။ တေသု ဧကံ ဂဟေတ္ဝာ ဂဏနူပဂါနိ တီဏေဝ ဟောန္တိ။

ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ပန သန္တီရဏမ္ပိ တဒါရမ္မဏမ္ပိ သောမနဿသဟဂတမေဝ။ တေသု[၁] ဧကံ ဂဟေတ္ဝာ ပုရိမာနိ တီဏိ စတ္တာရိ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ပဥ္ဇသု ဒွါရေသု စတ္တာရိ စတ္တာရိ ကတ္ဝာ ဧကောယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယူဟိတေ ဝီသတိ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန စက္ခုဒ္ဓါရေ စတ္တာရိ၊ သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယဝိညာဏာနိ စတ္တာရီတိ အဋ္ဌ ဟောန္တိ။ ဣဒံ အဟေတုကဋ္ဌကံ နာမ။ ဣဒံ မနုဿလောကေန ဂဟိတံ။

စတူသု ပန အပါယေသု ပဝတ္တေ လဗ္ဘတိ။ ယဒါ ဟိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာ-နတ္ထေရော နိရယေ ပဒုမံ မာပေတ္ဝာ ပဒုမကဏ္ဏိကာယ နိသိန္နော နေရယိကာနံ ဓမ္မကထံ ကထေတိ၊ တဒါ တေသံ ထေရံ ပဿန္တာနံ ကုသလဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဒ္ဒံ သုဏန္တာနံ သောတဝိညာဏံ၊ စန္ဒနဝနေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိတ္ဝာ ဂတဿ စီဝရဂန္ဓဃာယနကာလေ ဃာနဝိညာဏံ၊ နိရယဂ္ဂိံ[၂] နိဗ္ဗာပေတုံ ဒေဝံ ဝဿာပေတ္ဝာ ပါနီယဒါနကာလေ ဇိဝှါဝိညာဏံ၊ မန္ဒမန္ဒဝါတသမုဋ္ဌာပနကာလေ ကာယဝိညာဏန္တိ ဧဝံ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ

၁-ဧတေသု (က) ၂-နေရယဂ္ဂိံ (သျာ၊ က)

ပဉ္ဇ, ဧကံ သမ္ပဋိစ္ဆနံ, ဒွေ သန္တီရဏာနီတိ အဟေတုကဌကံ လဗ္ဘတိ။ နာဂသုပဏ္ဏဝေမာနိကပေတာနမ္ပိ အကုသလေန ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ ပဝတ္တေ ကုသလံ ဝိပစ္စတိ။ တထာ စက္ကဝတ္တိနော မဂ်လဟတ္ထိအဿာဒီနံ။ အယံ တာဝ ဇုဌဇုဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေသု ကုသလဇဝနဝသေန ကထာမဂ္ဂေါ။

ဇုဌာရမ္မဏေ ပန စတူသု သောမနဿသဟဂတာကုသလစိတ္တေသု ဇဝိတေသု ကုသလဝိပါကံ သောမနဿသဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ တဒါရမ္မဏံ ဟောတိ။ ဇုဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ စတူသု ဥပေက္ခာသဟဂတလောဘသမ္ပယုတ္တေသု ဇဝိတေသု ကုသလဝိပါကံ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကစိတ္တံ တဒါရမ္မဏံ ဟောတိ။ ယံ ပန "ဇဝနေန တဒါရမ္မဏံ နိယမေတဗ္ဗ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ကုသလံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒေါမနဿသဟဂတဇဝနာနန္တရံ တဒါရမ္မဏံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ကိံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ အကုသလဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု-စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဇုဒံ ပန ဇဝနံ ကုသလတ္ထာယ ဝါ အကုသလတ္ထာယ ဝါ[၁] ကော နိယာမေတီတိ။ အာဝဇ္ဇနဥ္ဇေဝ ဝေါဌဗ္ဗနဥ္ဇ။ အာဝဇ္ဇနေန ဟိ ယောနိသော အာဝဇ္ဇိတေ[၂] ဝေါဌဗ္ဗနေန ယောနိသော ဝဝတ္ထာပိတေ ဇဝနံ အကုသလံ ဘဝိဿတီတိ အဌာနမေတံ။ အာဝဇ္ဇနေန အယောနိသော အာဝဇ္ဇိတေ ဝေါဌဗ္ဗနေန အယောနိသော ဝဝတ္ထာပိတေ ဇဝနံ ကုသလံ ဘဝိဿတီတိပိ အဌာနမေတံ[၃]။ ဥဘယေန ပန ယောနိသော အာဝဇ္ဇိတေ ဝဝတ္ထာပိတေ စ ဇဝနံ ကုသလံ ဟောတိ၊ အယောနိသော အကုသလန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဇုဌာရမ္မဏေ ပန ကခ်တော ဥဒ္ဓတဿ စ တဒါရမ္မဏံ ကိံ ဟောတီတိ။ ဇုဌာရမ္မဏသ္မိံ ကခ်တု ဝါ မာ ဝါ၊ ဥဒ္ဓတော ဝါ ဟောတု မာ ဝါ။ ကုသလ-ဝိပါကာဟေတုကသောမနဿစိတ္တမေဝ တဒါရမ္မဏံ ဟောတိ။ ဇုဌမဇ္ဈတ္တာ-ရမ္မဏေ ကုသလဝိပါကာဟေတုကဥပေက္ခာသဟဂတန္တိ။ အယံ ပနေတ္ထ သခ်ေပတော အတ္ထဒီပနော မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဝါဒေါ နာမ။ သောမနဿ-သဟဂတသ္မိဉ္ဇိ ဇဝနေ ဇဝိတေ ပဉ္ဇ တဒါရမ္မဏာနိ ဂဝေသိတဗ္ဗာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတသ္မိံ ဇဝနေ ဇဝိတေ ဆ ဂဝေသိတဗ္ဗာနီတိ။

အထ ယဒါ သောမနဿသဟဂတပဋိသန္ဓိကဿ ပဝတ္တေ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပမာဒေန ပရိဟီနဇ္ဈာနဿ "ပဏီတဓမ္မော မေ နဌော"တိ ပစ္စဝေက္ခတော

၁-ကုသလတာယ ဝါ အကုသလတာယ ဝါ (သျာ)　　၂-အာဝဇ္ဇိတေ (သီ)
၃-အဌာနမေဝ (သီ)

ဝိပ္ပဋိသာရဝသေန ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါ ကိံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သောမနဿာ-နန္တရဉ္ဇိ ဒေါမနဿံ, ဒေါမနဿာနန္တရဉ္ဇ သောမနဿံ ပဋ္ဌာနေ ပဋိသိဒ္ဓံ၊ မဟဂ္ဂတဓမ္မံ အာရဗ္ဘ ဇဝနေ ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏမ္ပိ တတ္ထေဝ ပဋိသိဒ္ဓန္တိ။ ကုသလဝိပါကာ ဝါ အကုသလဝိပါကာ ဝါ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုက-မနောဝိညာဏဓာတု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကိမဿာ အာဝဇ္ဇနန္တိ[၁]။ ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇနာနံ ဝိယ နတ္ထဿာ အာဝဇ္ဇနကိစ္စန္တိ။ ဧတောနိ တာဝ အတ္တနော နိန္နတ္တာ စ စိဏ္ဏတ္တာ စ သမုဒါစာရတ္တာ[၂] စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တု၊ အယံ ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ ယထာ နိရောဓဿ အနန္တရပစ္စယံ နေဝသညာနာသညာယတနံ, နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ ဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ, အရိယမဂ္ဂစိတ္တံ, မဂ္ဂါနန္တရာနိ ဖလစိတ္တာနိ၊ ဧဝံ အသန္တေပိ အာဝဇ္ဇနေ နိန္နစိဏ္ဏသမုဒါစာရဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိနာ ဟိ အာဝဇ္ဇနေန စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အာရမ္မဏေန ပန ဝိနာ နုပ္ပဇ္ဇတီတိ။ အထ ကိမဿာရမ္မဏန္တိ။ ရူပါဒီသု ပရိတ္တဓမ္မေသု အညတရံ။ ဧတေသု ဟိ ယဒေဝ တသ္မိံ သမယေ အာပါထမာဂတံ ဟောတိ၊ တံ အာရဗ္ဘ ဧတံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒါနိ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဧတေသံ စိတ္တာနံ ပါကဋဘာဝတ္ထံ အယံ ပကိဏ္ဏကနယော ဝုတ္တော—

"သုတ္တံ ဒေါဝါရိကော စ၊ ဂါမိလ္လော[၃] အမ္ဗော ကောလိယကေန စ[၄]။
ဇစ္စန္ဓော ပီဌသပ္ပီ စ၊ ဝိသယဂ္ဂါဟော စ ဥပနိဿယမတ္ထသော"တိ။

တတ္ထ **သုတ္တန္တိ** ဧကော ပန္ဆမက္ကဋ္ဌကော[၅] ပဉ္ဇသု ဒိသာသု သုတ္တံ ပသာရေတ္ဝာ ဇာလံ ကတ္ဝာ မဇ္ဈေ နိပဇ္ဇတိ။ ပဌမဒိသာယ ပသာရိတသုတ္တေ ပါဏကေန ဝါ ပဋင်္ဂေန ဝါ မက္ခိကာယ ဝါ ပဟဋေ နိပန္နဋ္ဌာနတော စလိတ္ဝာ နိက္ခမိတ္ဝာ သုတ္တာနုသာရေန ဂန္တ္ဝာ တဿ ယူသံ ပိဝိတ္ဝာ ပုန အာဂန္တ္ဝာ တတ္ထေဝ နိပဇ္ဇတိ။ ဒုတိယဒိသာဒီသု ပဟဋကာလေပိ ဧဝမေဝ ကရောတိ။

တတ္ထ ပဉ္ဇသု ဒိသာသု ပသာရိတသုတ္တံ ဝိယ ပဉ္ဇပသာဒါ၊ မဇ္ဈေ နိပန္န-မက္ကဋ္ဌကော ဝိယ စိတ္တံ၊ ပါဏကာဒီဟိ သုတ္တဃဋ္ဌနကာလော ဝိယ အာရမ္မဏေန ပသာဒဿ ဃဋ္ဌိတကာလော၊ မဇ္ဈေ နိပန္နမက္ကဋ္ဌကဿ စလနံ ဝိယ ပသာဒ-ဃဋ္ဌနကံ အာရမ္မဏံ ဂဟေတ္ဝာ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂဿ အာဝဋ္ဌိတ-ကာလော၊ သုတ္တာနုသာရေန ဂမနကာလော ဝိယ ဝီထိစိတ္တပ္ပဝတ္တိ၊ သီသေ

၁-ကိမဿာ အာဝဇ္ဇနန္တိ။ ဘဝင်္ဂါဝဇ္ဇနန္တိ။ (သီ)
၂-သမုဒါစရတ္တာ (သီ၊ က)
၃-ဂါမိလကော (သျာ)၊ ဂါမိလော (က)
၄-ဂေါဋ္ဌိယကေန စ (က)
၅-နိပန္နမက္ကဋ္ဌကော (က)

ဝိဇ္ဇိတွာ ယူသပိဝနံ ဝိယ ဇဝနသ အာရမ္မဏေ ဇဝိတကာလော၊ ပုန အာဂန္ဒာ မဇ္ဈေ နိပဇ္ဇနံ ဝိယ[၁] စိတ္တသ ဟဒယဝတ္ထုမေဝ နိဿာယ ပဝတ္တနံ။

ဣဒံ ဩပမ္မံ ကိံ ဒီပေတိ? အာရမ္မဏေန ပသာဒေ ဃဋ္ဋိတေ ပသာဒ-ဝတ္ထုကစိတ္တတော ဟဒယရူပဝတ္ထုကစိတ္တံ ပဌမတရံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဒီပေတိ၊ ဧကေကံ အာရမ္မဏံ ဒ္ဒီသု ဒ္ဒီသု ဒ္ဓါရေသု အာပါထမာဂစ္ဆတီတိပိ။

ဒေါဝါရိကောတိ ဧကော ရာဇာ သယနဂတော နိဒ္ဒါယတိ၊ တသ ပရိစာရကော ပါဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော နိသီဒိ၊ ဗဓိရဒေါဝါရိကော ဒ္ဓါရေ ဌိတော၊ တယော ပဋိဟာရာ ပဋိပါဋိယာ ဌိတာ။ အထေကော ပစ္စန္တဝါသီ မနုဿော ပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ အာဂန္ဒာ ဒ္ဓါရံ အာကောဋေသိ။ ဗဓိရဒေါဝါရိကော သဒ္ဒံ နသုဏာတိ၊ ပါဒပရိမဇ္ဇကော သည် အဒါသိ။ တာယ သညာယ ဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ ပဿိ။ ပဌမပဋိဟာရော ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ ဒုတိယသ အဒါသိ၊ ဒုတိယော တတိယသ၊ တတိယော ရညော၊ ရာဇာ ပရိဘုဉ္ဇိ။

တတ္ထ သော ရာဇာ ဝိယ ဇဝနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ပါဒပရိမဇ္ဇကော ဝိယ အာဝဇ္ဇနံ၊ ဗဓိရဒေါဝါရိကော ဝိယ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တယော ပဋိဟာရာ ဝိယ သမ္ပဋိစ္ဆနာဒီနိ တီဏိ ဝီထိစိတ္တာနိ၊ ပစ္စန္တဝါသိနော ပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ အာဂန္ဒာ ဒ္ဓါရာကောဋနံ ဝိယ အာရမ္မဏသ ပသာဒဃဋ္ဋနံ၊ ပါဒပရိမဇ္ဇကေန သညာယ ဒိန္နကာလော ဝိယ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂသ အာဝဋ္ဋိတကာလော၊ တေန ဒိန္နသညာယ ဗဓိရဒေါဝါရိကသ ဒ္ဓါရဝိဝရဏကာလော ဝိယ စက္ခု-ဝိညာဏသ အာရမ္မဏေ ဒဿနကိစ္စသာဓနကာလော၊ ပဌမပဋိဟာရေန ပဏ္ဏာကာရသ ဂဟိတကာလော ဝိယ ဝိပါကမနောဓာတုယာ အာရမ္မဏသ သမ္ပဋိစ္ဆိတကာလော၊ ပဌမေန ဒုတိယသ ဒိန္နကာလော ဝိယ ဝိပါကမနော-ဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏသ သန္တီရဏကာလော၊ ဒုတိယေန တတိယသ ဒိန္နကာလော ဝိယ ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏသ ဝဝတ္ထာပိတ-ကာလော၊ တတိယေန ရညော ဒိန္နကာလော ဝိယ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနေန ဇဝနသ နိယျာဒိတကာလော၊ ရညော ပရိဘောဂကာလော ဝိယ ဇဝနသ အာရမ္မဏ-ရသာနုဘဝနကာလော။

ဣဒံ ဩပမ္မံ ကိံ ဒီပေတိ? အာရမ္မဏသ ပသာဒဃဋ္ဋနမတ္တမေဝ ကိစ္စံ၊ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဋနမတ္တမေဝ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ ဒဿန-သမ္ပဋိစ္ဆနသန္တီရဏဝဝတ္ထာပနမတ္တာနေဝ ကိစ္စာနိ၊ ဧကန္တေန ပန ဇဝနမေဝ အာရမ္မဏရသံ အနုဘောတီတိ ဒီပေတိ။

၁-နိပဇ္ဇနကာလော ဝိယ (သီ)

“ဂါဒိလ္လော”တိ သမ္မဟုလာ ဂါမဒါရကာ အန္တရဝိထိယံ ပံသုကီဠံ ကီဠန္တိ၊ တတ္ထေကဿ ဟတ္ထေ ကဟာပဏော ပဋိဟညိ၊ သော “မယှံ ဟတ္ထေ ပဋိဟတံ ကိံ နု ခေါ တေ”န္တိ အာဟ၊ အထေကော “ပဏ္ဏံ တေ”န္တိ အာဟ။ အပရော သဟ ပံသုနာ ဂါဠှံ ဂဏှိ၊ အညော “ပုထုလံ စတုရဿံ တေ”န္တိ အာဟ၊ အပရော “ကဟာပဏော တေသော”တိ အာဟ။ အထ နံ အာဟရိတ္ဝာ မာတု အဒါသိ၊ သာ ကမ္မေ ဥပနေသိ။

တတ္ထ သမ္မဟုလာနံ ဒါရကာနံ အန္တရဝိထိယံ ကီဠန္တာနံ နိသိန္နကာလော ဝိယ ဘဝင်္ဂစိတ္တပ္ပဝတ္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကဟာပဏသ္မိ ဟတ္ထေ ပဋိဟတကာလော ဝိယ အာရမ္မဏေန ပသာဒဿ ဃဋ္ဋိတကာလော၊ “ကိံ နု ခေါ တေ”န္တိ ဝုတ္တကာလော ဝိယ တံ အာရမ္မဏံ ဂဟေတ္ဝာ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂသ အာဝဋ္ဋိတ-ကာလော၊ “ပဏ္ဏံ တေ”န္တိ ဝုတ္တကာလော ဝိယ စက္ခုဝိညာဏေန ဒဿနကိစ္စသ သာဓိတကာလော၊ သဟ ပံသုနာ ဂါဠှံ ဂဟိတကာလော ဝိယ ဝိပါကမနော-ဓာတုယာ အာရမ္မဏသ္မိံ သမ္ပဋိစ္ဆိတကာလော၊ “ပုထုလံ စတုရဿံ တေ”န္တိ ဝုတ္တကာလော ဝိယ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏသ သန္တီရဏ-ကာလော၊ “သော ကဟာပဏော”တိ ဝုတ္တကာလော ဝိယ ကိရိယမနော-ဝိညာဏဓာတုယာ အာရမ္မဏသ ဝဝတ္ထာပိတကာလော၊ မာတရာ ကမ္မေ ဥပနိတကာလော ဝိယ ဇဝနသ အာရမ္မဏရသာနုဘဝနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣဒံ ဩပမ္မံ ကိံ ဒီပေတိ? ကိရိယမနောဓာတု အဒိသ္သာဝ ဘဝင်ံ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ဝိပါကမနောဓာတု အဒိသ္သာဝ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု အဒိသ္သာဝ သန္တီရေတိ၊ ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတု အဒိသ္သာဝ ဝဝတ္ထာပေတိ၊ ဇဝနံ အဒိသ္သာဝ အာရမ္မဏရသံ အနုဘောတိ၊ ကေန္တေန ပန စက္ခုဝိညာဏမေဝ ဒဿနကိစ္စံ သာဓေတီတိ ဒီပေတိ။

အမ္မော ကောလိယကေန စာတိ ဣဒံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ အမ္မောပမ္မ ဥစ္ဆု-သာလာသာမိကောပမ္မ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

ဇစ္ဈန္တော ပိဋ္ဌသပ္ပိ စာတိ ဥဘောပိ ကိရ တေ နဂရဒွါရေ သာလာယံ နိသိဒိံသု။ တတ္ထ ပိဋ္ဌသပ္ပိ အာဟ “ဘော အန္ဓက, ကသ္မာ တုံ ဣဓ သုဿမာနော ဝိစရသိ၊ အသုကော ပဒေသော သုဘိက္ခော ဗဟ္ဝန္နပါနော၊ ကိံ တတ္ထ ဂန္တွာ သုခေန ဇီဝိတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ။ မယှံ တာဝ တယာ အာစိက္ခိတံ၊ တုယှံ ပန တတ္ထ ဂန္တွာ သုခေန ဇီဝိတုံ ကိံ နု ဝဋ္ဋတီတိ။ မယှံ ဂန္တုံ ပါဒါ နတ္ထိတိ။ မယှမ္ပိ ပဿိတုံ စက္ခူနိ နတ္ထိတိ။ ယဒိ ဧဝံ တဝ ပါဒါ ဟောန္တု၊ မမ စက္ခူနိ၊ ဥဘောပိ

"သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ဇစ္စန္ဓော ပီဌသပ္ပိ ခန္ဓံ အာရောပေသိ၊ သော တဿ ခန္ဓေ နိသီဒိတ္ဝာ ဝါမဟတ္ထေနဿ သီသံ ပရိကွိပိတ္ဝာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန "ဣမသ္မိ ဌာနေ မူလံ အာဝရိတ္ဝာ ဌိတံ၊ ဣမသ္မိ ပါသာဏော၊ ဝါမံ မုဉ္ဇ, ဒက္ခိဏံ ဂဏ္ဟ၊ ဒက္ခိဏံ မုဉ္ဇ, ဝါမံ ဂဏ္ဟာ"တိ မဂ္ဂံ နိယမေတ္ဝာ အာစိက္ခတိ။ ဧဝံ ဇစ္စန္ဓဿ ပါဒါ ပီဌသပ္ပိဿ စက္ခူနီတိ ဥဘောပိ သမ္ပယောဂေန ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဒာ သုခေန ဇီဝိ သု။

တတ္ထ ဇစ္စန္ဓော ဝိယ ရူပကာယော၊ ပီဌသပ္ပိ ဝိယ အရူပကာယော၊ ပီဌသပ္ပိနာ ဝိနာ ဇစ္စန္ဓဿ ဒိသံ ဂန္တုံ ဂမနာဘိသခ်ါရဿ အနိဗ္ဗတ္တိတကာလော ဝိယ ရူပဿ အရူပေန ဝိနာ အာဒါနဂဟဏစောပနံ ပါပေတုံ အသမတ္ထတာ၊ ဇစ္စန္ဓေန ဝိနာ ပီဌသပ္ပိဿ ဒိသံ ဂန္တုံ ဂမနာဘိသခ်ါရဿ အပ္ပဝတ္တနံ ဝိယ ပဉ္ဇဝေါကာရေ ရူပံ ဝိနာ အရူပဿ အပ္ပဝတ္တိ၊ ဒ္ဝိန္ဒမ္ပိ သမ္ပယောဂေန ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဒာ သုခေန ဇီဝိတကာလော ဝိယ ရူပါရူပဓမ္မာနံ အညမညယောဂေန သဗ္ဗကိစ္စေသု ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝေါတိ[၁]။ အယံ ပဥ္ဇော ပဉ္ဇဝေါကာရဘဝဝသေန ကထိတော။

ဝိသယဂ္ဂါဟော စာတိ စက္ခု ရူပဝိသယံ ဂဏ္ဟာတိ၊ သောတာဒီနိ သဒ္ဒါဒိဝိသယေ။

ဥပနိဿယမတ္ထသောတိ ဥပနိဿယတော စ အတ္ထတော စ။ တတ္ထ အသမ္ဘိန္ဒတ္တာ စက္ခုဿ, အာပါထဂတတ္တာ ရူပါနံ, အာလောကသန္ဒိဿိတံ, မနသိကာရဟေတုကံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ သဒ္ဓိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ။ တတ္ထ မတဿာပိ စက္ခု သမ္ဘိန္ဒံ ဟောတိ၊ ဇီဝတော နိရုဒ္ဓမ္ပိ ပိတ္တေန ဝါ သေမ္ဟေန ဝါ ရုဟိရေန[၂] ဝါ ပလိဗုဒ္ဓမ္ပိ စက္ခုဝိညာဏဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ အသက္ကောန္တံ သမ္ဘိန္ဒံ နာမ ဟောတိ၊ သက္ကောန္တံ အသမ္ဘိန္ဒံ နာမ။ သောတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ စက္ခုသ္မိ ပန အသမ္ဘိန္ဒေပိ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါရမ္မဏေ အာပါထံ အနာဂစ္ဆန္တေ စက္ခုဝိညာဏံ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိ ပန အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တေပိ အာလောကသန္ဒိဿယေ အသတိ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိ သန္တေပိ ကိရိယမနောဓာတုယာ ဘဝင်္ဂေ အနာဝဋ္ဌိတေ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ အာဝဋ္ဌိတေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိ ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ ဣမေ စတ္တာရော ပစ္စယေ လဘိတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ[၃]။

၁-ပဝတ္တိသမ္ဘဝေါတိ (သီ)　　၂-ရုဓိရေန (သီ၊ သျာ)　　၃-မ ၁-၂၄၈-ပိဋ္ဌေ တန္ဒိဿယပါဋ္ဌိ။

အသမ္ပိန္နတ္တာ သောတဿ, အာပါထဂတတ္တာ သဒ္ဒါနံ, အာကာသဿနီသိတံ မနသိကာရဟေတုကံ စတ္ဂုဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ သဒ္ဒိံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ။ တတ္ထ "အာကာသဿနီသိတ"န္တိ အာကာသဿနီသယံ လဒ္ဓါဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ဝိနာ တေန။ န ဟိ ဝိဟိတကက္ကာစ္ဆိဒ္ဒဿ သောတဝိညာဏံ ပဝတ္တတိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ ဣတော ပရေသုပိ။ ဝိသေသမတ္တံ ပန ဝက္ခာမ။

အသမ္ပိန္နတ္တာ ဃာနဿ, အာပါထဂတတ္တာ ဂန္ဓာနံ, ဝါယောဿနီသိတံ, မနသိကာရဟေတုကံ စတ္ဂုဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ သဒ္ဒိံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ။ တတ္ထ "ဝါယောဿနီသိတ"န္တိ ဃာနဗိလံ[1] ဝါယုမိ ပဝိသန္တေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ အသတိ နုပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။

အသမ္ပိန္နတ္တာ ဇိဝှါယ, အာပါထဂတတ္တာ ရသာနံ, အာပေါဿနီသိတံ, မနသိကာရဟေတုကံ စတ္ဂုဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှါဝိညာဏံ သဒ္ဒိံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ။ တတ္ထ "အာပေါဿနီသိတ"န္တိ ဇိဝှါတေမနံ အာပံ လဒ္ဓါဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ဝိနာ တေန။ သုက္ခဇိဝှါနဥ္စိ သုက္ခခါဒနီယေ ဇိဝှါယ ဌပိတေပိ ဇိဝှါဝိညာဏံ နုပ္ပဇ္ဇတေဝ။

အသမ္ပိန္နတ္တာ ကာယဿ, အာပါထဂတတ္တာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ, ပထဝိသန္နိဿိတံ, မနသိကာရဟေတုကံ စတ္ဂုဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ သဒ္ဒိံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေဟိ။ တတ္ထ "ပထဝိသန္နိဿိတ"န္တိ ကာယပသာဒပစ္စယံ ပထဝိ-သန္နိဿယံ လဒ္ဓါဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န တေန ဝိနာ။ ကာယဒွါရသ္မိဉ္စိ ဗဟိဒ္ဓါ-မဟာဘူတာရမ္မဏံ အဇ္ဈတ္တိကံ ကာယပသာဒံ ဃဋ္ဋေတွာ ပသာဒပစ္စယေသု မဟာဘူတေသု ပဋိဟညတိ။

အသမ္ပိန္နတ္တာ မနဿ, အာပါထဂတတ္တာ ဓမ္မာနံ, ဝတ္ထုသန္နိဿိတံ, မနသိ-ကာရဟေတုကံ စတ္ဂုဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ သဒ္ဒိံ သမ္ပယုတ္တ-ဓမ္မေဟိ။ တတ္ထ "မနော"တိ ဘဝင်္ဂံစိတ္တံ။ တံ နိရုဒ္ဓမ္ပိ, အာဝဇ္ဇနစိတ္တဿ ပစ္စယော ဘဝိတုံ အသမတ္ထံ မန္ဒထာမဂတမေဝ[2] ပဝတ္တမာနမ္ပိ သမ္ပိန္နံ နာမ ဟောတိ၊ အာဝဇ္ဇနဿ ပန ပစ္စယော ဘဝိတုံ သမတ္ထံ အသမ္ပိန္နံ နာမ။ "အာပါထ-ဂတတ္တာ ဓမ္မာန"န္တိ ဓမ္မာရမ္မဏော အာပါထဂတော။ "ဝတ္ထုသန္နိဿိတ"န္တိ ဟဒယဝတ္ထုသန္နိဿယံ လဒ္ဓါဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န တေန ဝိနာ။ အယမ္ပိ ပဥ္စော

၁-ဃာနဗိလေ (သျာ၊ က)

၂-မန္ဒတရဂတမေဝ (သီ)

ပဉ္ဇဝေါကာရဘဝံ သန္ဓာယ ကထိတော။ "မနသိကာရဟေတုက"န္တိ ကိရိယ-မနောဝိညာဏဓာတုယာ ဘဝင်္ဂေ အာဝဋ္ဌိတေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ အယံ တာဝ "ဥပနိဿယမတ္ထသော"တိ ဧတ္ထ ဥပနိဿယဝဏ္ဏနာ။

အတ္ထတော ပန စက္ခု ဒဿနတ္ထံ၊ သောတံ သဝနတ္ထံ၊ ဃာနံ ဃာယနတ္ထံ၊ ဇိဝှါ သာယနတ္ထာ၊ ကာယော ဖုသနတ္ထော၊ မနော ဝိဇာနနတ္ထော။ တတ္ထ ဒဿနံ အတ္ထော အဿ, တဉ္ဍိ တေန နိပ္ပါဒေတဗ္ဗန္တိ ဒဿနတ္ထံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္တောဝတာ **တိပိဋကစူဋ္ဌနာဂတ္ထေရဝါဒေ သောဋ္ဌသကမဂ္ဂေါ** နိဋ္ဌိတော သဒ္ဓိံ ဒ္ဓါဒသကမဂ္ဂေန စေဝ အဟေတုကဋ္ဌကေန စာတိ။

ဣဒါနိ **မောရဝါပိဝါသီမဟာဒတ္တတ္ထေရဝါဒေ ဒ္ဓါဒသကမဂ္ဂကထာ** ဟောတိ။ တတ္ထ သာကေတပဥ္ဥဿဒကိတ္တနဟေတုကိတ္တနာနိ ပါကတိကာနေဝ။ အယံ ပန ထေရော အသခ်ါရိကသသခ်ါရိကေသု ဒေါသံ ဒိသ္ဒာ "အသခ်ါရိကံ အသခ်ါရိကမေဝ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ နော သသခ်ါရိကံ။ သသခ်ါရိကမ္ပိ သသခ်ါရိကမေဝ၊ နော အသခ်ါရိက"န္တိ အာဟ။ ဇဝနေန စေသ စိတ္တနိယာမံ နဂ ကထေတိ၊ အာရမ္မဏေန ပန ဝေဒနာနိယာမံ ကထေတိ။ တေနဿ ဝိပါကုဒ္ဓါရေ ဒ္ဓါဒသကမဂ္ဂေါ နာမ ဇာတော၊ ဒသကမဂ္ဂေါပိ အဟေတုကဋ္ဌကမ္ပိ ဧတ္ထေဝ ပဝိဋ္ဌံ။

တတြာယံ နယော—သောမနဿသဟဂတတိဟေတုကအသခ်ါရိကစိတ္တေန ဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေ တာဒိသေနေဝ ဝိပါကစိတ္တေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တဿ စက္ခုဒ္ဓါရေ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ တယော မောဃဝါရာ ဟောန္တိ။ တဿ ကုသလတော စတ္တာရိ သောမနဿ-သဟဂတာနိ, အကုသလတော စတ္တာရိ, ကိရိယတော ပဉ္ဇာတိ ဣမေသံ တေရသန္ဓံ စိတ္တာနံ အညတရေန ဇဝိတပရိယောသာနေ တဒါရမ္မဏံ ပတိဋ္ဌ-ဟမာနံ သောမနဿသဟဂတအသခ်ါရိကတိဟေတုကစိတ္တမ္ပိ ဒုဟေတုကစိတ္တမ္ပိ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧဝမဿ စက္ခုဒ္ဓါရေ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ တီဏိ, တဒါရမ္မဏာနိ ဒ္ဓေတိ ပဉ္ဇ ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ ဟောန္တိ။

အာရမ္မဏေန ပန ဝေဒနံ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ကုသလတော စတုန္ဓံ, အကုသလတော စတုန္ဓံ, ကိရိယတော စတုန္ဓန္တိ ဒ္ဓါဒသန္ဓံ ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တာနံ အညတရေန ဇဝိတာဝသာနေ ဥပေက္ခာသဟဂတတိဟေတုကအသခ်ါရိကဝိပါကမ္ပိ ဒုဟေတု-ကအသခ်ါရိကဝိပါကမ္ပိ တဒါရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝမဿ စက္ခုဒ္ဓါရေ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏံ, ဣမာနိ ဒ္ဓေ တဒါရမ္မဏာနီတိ တီဏိ

ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ ပုရိမေဟိ ပဉ္စဟိ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌ, သောတ-ဒ္ဓါရာဒီသုပိ အဋ္ဌ အဋ္ဌာတိ ဧကာယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယူဟိတေ သမစတ္တာလီသ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန စက္ခုဒ္ဓါရေ အဋ္ဌ သောတဝိညာဏာဒီနိ စတ္တာရီတိ ဒ္ဓါဒသ ဟောန္တိ။ တတ္ထ မူလဘဝင်္ဂတာ အာဂန္တုကဘဝင်္ဂတာ အမ္ဖောပမနိယာမကထာ စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သောမနဿ သဟဂတ တိဟေတုက သသခ်ါရိက ကုသလစိတ္တေန ကမ္မေ အာယူဟိတေပိ ဥပေက္ခာ သဟဂတ တိဟေတုက အသခ်ါရိက သသခ်ါရိကေဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ယန္တောပမာပိ[၁] ဧတ္ထ ပါကတိကာ ဧဝ။ ဧတ္တာဝတာ တိဟေတုကကမ္မေန တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ ဟောတီတိ ဝါရော ကထိတော၊ တိဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိ ဟောတီတိ ဝါရော ပန ပဋိစ္ဆန္ဒော ဟုတ္ဝာ ဂတော။

ဣဒါနိ ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိကထာ ဟောတိ။ သောမနဿ-သဟဂတဒုဟေတုကအသခ်ါရိကစိတ္တေန ဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေ တာဒိသေနေဝ ဝိပါကစိတ္တေန ဂဟိတပဋိသန္ဓိကဿ ဝုစ္စိပ္ပတ္တဿ စက္ခုဒ္ဓါရေ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ တယော မောဃဝါရာ ဟောန္တိ၊ ဒုဟေတုကဿ ပန **ဇဝနကိရိယာ** နတ္ထိ။ တသ္မာ ကုသလတော စတ္တာရိ သောမနဿသဟဂတာနိ, အကုသလတော စတ္တာရီတိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ အညတရေန ဇဝိတပရိယောသာနေ ဒုဟေတုကမေဝ သောမနဿသဟဂတ-အသခ်ါရိကံ တဒါရမ္မဏံ ဟောတိ။ ဧဝမဿ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ တီဏိ, ဣဒဉ္စ တဒါရမ္မဏန္တိ စတ္တာရိ ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ ဟောန္တိ။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ ပန ကုသလတော ဥပေက္ခာသဟဂတာနံ စတုန္နံ, အကုသလတော စတုန္နန္တိ အဋ္ဌန္နံ အညတရေန ဇဝိတပရိယောသာနေ ဒုဟေတုကမေဝ ဥပေက္ခာသဟဂတံ အသခ်ါရိကံ တဒါရမ္မဏံ ဟောတိ။ ဧဝမဿ ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏံ, ဣဒဉ္စ တဒါရမ္မဏန္တိ ဒ္ဓေ ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ ပုရိမေဟိ စတူဟိ သဒ္ဓိံ ဆ, သောတဒ္ဓါရာဒီသုပိ ဆ ဆာတိ ဧကာယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယူဟိတေ သမတိံသ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန စက္ခုဒ္ဓါရေ ဆ, သောတ-ဝိညာဏာဒီနိ စတ္တာရီတိ ဒသ ဟောန္တိ။ အမ္ဖောပမနိယာမကထာ ပါကတိကာ ဧဝ။ ယန္တောပမာ ဣဓ န လဗ္ဘတီတိ ဝုတ္တံ။

၁-ဟတ္ထယန္တောပမာပိ (သီ)

သောမနဿသဟဂတဒုဟေတုကသသင်္ခါရိကကုသလစိတ္တေန ကမ္မေ အာယူဟိတေဝိ ဉပေက္ခာ သဟဂတ ဒုဟေတုက အသင်္ခါရိက သသင်္ခါရိကေဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေဝိ ဧသေဝ နယော။ တ္တောဝတာ "ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကပဋိသန္ဓိ ဟောတီ"တိ ဝါရော ကထိတော။

"အဟေတုကပဋိသန္ဓိ ဟောတီ"တိ ဝါရော ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကုသလတော စုတ္ယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေ ကုသလဝိပါကာ-ဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယာ ဉပေက္ခာသဟဂတာယ ပဋိသန္ဓိယာ ဂဟိ-တာယ ကမ္မသဒိသာ ပဋိသန္ဓိတိ နု ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ကထေတ္ဝာ ဣဒ္ဓေဝိ ဣဒ္ဓမဏ္ဍတ္တေဝိ စိတ္တာပ္ပဝတ္တိ[1] ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမသ္မဲ ဟိ ထေရဿ ဝါဒေ ပိဏ္ဍာဇဝေနံ ဇဝတိ၊ သေသာ "ဣဒံ ပန ဇဝေနံ ကုသလတ္ထာယ ဝါ အကုသလတ္ထာယ ဝါ ကော နိယာမေတိ"တိအာဒိကထာ သဗ္ဗာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ဧတ္တောဝတာ မောရဝါပိဝါသိ-မဟာဒတ္တတ္ထေရဝါဒေ ဒွါဒသကမဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော သဒ္ဓိံ ဒသကမဂ္ဂေန စေဝ အဟေတုကဒ္ဝကေန စ။

ဣဒါနိ **မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဝါဒေ ဒသကမဂ္ဂကထာ** ဟောတိ။ တတ္ထ သာကေတပဉ္စဉသဒကိတ္တနာနိ ပါကတိကာနေဝ၊ ဟေတုကိတ္တနေ ပန အယံ ဝိသေသော။ တိဟေတုကကမ္မံ တိဟေတုကဝိပါကမ္ပိ ဒုဟေတုကဝိပါကမ္ပိ အဟေတုကဝိပါကမ္ပိ ဒေတိ။ ဒုဟေတုကကမ္မံ တိဟေတုကမေဝ နု ဒေတိ၊ ဣတရံ ဒေတိ။ တိဟေတုကကမ္မေန ပဋိသန္ဓိ တိဟေတုကာဝ ဟောတိ၊ ဒုဟေတုကာ-ဟေတုကာ နု ဟောတိ။ ဒုဟေတုကကမ္မေန ဒုဟေတုကာဟေတုကာ ဟောတိ၊ တိဟေတုကာ နု ဟောတိ။ အသင်္ခါရိကကမ္မံ ဝိပါကံ အသင်္ခါရိကမေဝ ဒေတိ၊ နော သသင်္ခါရိကံ။ သသင်္ခါရိကမ္ပိ သသင်္ခါရိကမေဝ ဒေတိ၊ နော အသင်္ခါရိကံ။ အာရမ္မဏေန ဝေဒနာ ပရိဝတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဇဝနံ ပိဏ္ဍာဇဝနမေဝ ဇဝတိ။ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ စိတ္တာနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။

တတြာယံ ကထာ—ဧကော ပဌမကုသလစိတ္တေန ကမ္မံ အာယူဟတိ၊ ပဌမဝိပါကစိတ္တေနေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှာတိ၊ အယံ ကမ္မသဒိသာ ပဋိသန္ဓိ။ တသ္မိံ ဝုတ္ထေ ပဌမဇ္ဈာနာဒီသု စတ္ဝါရိဝါရေ ဣဒ္ဓိဝါရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဝုတ္တနယေနေဝ တယော မောဃဝါရာ ဟောန္တိ။ အထဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနံ[2] တေရသန္နံ သောမနဿ-သဟဂတဇဝနာနံ အညတရေန ဇဝိတပရိယောသာနေ ပဌမဝိပါကစိတ္တမေဝ

၁-စိတ္တုပ္ပတ္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဝုတ္တနယေန (က)

တဒါရမ္မဏံ ဟောတိ။ တံ "မူလဘဝင်ံ, တဒါရမ္မဏ"န္တိ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ။ ဧဝမဿ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ တီဏိ, ဣဒဉ္စ တဒါရမ္မဏန္တိ စတ္တာရိ ဂဏနူပဂ-စိတ္တာနိ ဟောန္တိ။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ ဟဋ္ဌာ ဝုတ္တာနံယေဝ· ဒွါဒသန္နံ ဥပေက္ခာသဟဂတဇဝနာနံ အညတရေန ဇဝိတပရိယောသာနေ ဥပေက္ခာ-သဟဂတံ တီဟေတုကံ အသင်္ခါရိကစိတ္တံ တဒါရမ္မဏတာယ ပဝတ္တတိ၊ တံ "အာဂန္တုကဘဝင်ံ, တဒါရမ္မဏ"န္တိ ဒွေ နာမာနိ လဘတိ။ ဧဝမဿ· ဥပေက္ခာသဟဂတသန္တီရဏံ, ဣဒဉ္စ တဒါရမ္မဏန္တိ ဒွေ ဂဏနူပဂစိတ္တာနိ၊ တာနိ ပုရိမေဟိ စတူဟိ သဒ္ဒိ ံ ဆ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ကောယ စေတနာယ ကမ္မေ အာယူဟိတေ ပဋ္ဌသု ဒွါရေသု သမတိ ံသ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန စက္ခုဒ္ဒါရေ ဆ, သောတဝိညာဏာဒီနိ စတ္တာရိတိ ဒသ ဟောန္တိ။ အမ္မောပမနိယာမကထာ ပါကတိကာယေဝ။

ဒုတိယတတိယစတုတ္ထကုသလစိတ္တေဟိ ကမ္မေ အာယူဟိတေဝိ ဇွေကာနေဝ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဟောန္တိ။ စတူဟိ ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တေဟိ အာယူဟိတေဝိ ဧသေဝ နယော။ ဣဓ ပန ပဌမံ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရမ္မဏံ ဒသေတုံ၊ ပစ္ဆာ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေန ဝေဒနာ ပရိဝတ္တေတုံ။ အမ္မောပမနိယာမကထာ ပါကတိကာ ဧဝ၊ယန္တောပမာ နု လဒ္ဓတိ။ "ကုသလတော ပန စတုန္နံ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တာနံ အညတရေန ကမ္မေ အာယူဟိတေ"တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ သဒ္ဒံ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ အဟေတုကဋ္ဌကံ ကထေတုံ[1]။ ဇွောဝတာ မဟာဓမ္မရက္ခိတတ္ထေရဝါဒေ ဒသကမဋ္ဌေါ နိဋ္ဌိတော ဟောတိ သဒ္ဒိ ံ အဟေတုကဋ္ဌကေနာတိ။

ဣမေသံ ပန တိဏ္ဏံ ထေရာနံ ကတရဿ ဝါဒေါ ဂဟေတဗ္ဗောတိ? နကဿစိ ဧကံသေန[2]၊ သဗ္ဗေသံ ပန ဝါဒေသု ယုတ္တံ ဂဟေတုံ။ ပဌမဝါဒသ္မိဉ္ဒိ သသမ်ါရာသမ်ါရဝိဓာနံ ပစ္ခယဘေဒတော အဓိပ္ပေတံ။ တေနေတ္ထ အသမ်ါရိက-ကုသလဿ ဒုဗ္ဗလပစ္စယေဟိ ဥပ္ပန္နံ သသမ်ါရိကဝိပါကံ, သသမ်ါရိကကုသလဿ ဗလဝပစ္စယေဟိ ဥပ္ပန္နံ အသမ်ါရိကဝိပါကဉ္စ ဂဟေတ္ဝာ လဒ္ဓမာနာနိဝိ ကိရိယဇဝနာနိ ပဟာယ ကုသလဇဝနေန တဒါရမ္မဏံ, အာရမ္မဏေန စ ဝေဒနံ နိယာမေတ္ဝာ သေက္ခပုထုဇ္ဇနဝသေန သောဠသကမဋ္ဌေါ ကထိတော။ ယံ ပနေတ္ထ အကုသလဇဝနာဝသာနေ အဟေတုကဝိပါကမေဝ တဒါရမ္မဏံ ဒဿိတံ၊ တံ ဣတရေသု နဒဿိတမေဝ။ တသ္မာ တံ တတ္ထ, တေသု ဝုတ္တံ သဟေတုကဝိပါကဉ္ဉ ဇ္ဈောပိ သဗ္ဗမိဒံ လဒ္ဓတေဝ။ တဗြာယံ နယော—ယဒါ ဟိ ကုသလဇဝနာနံ အန္တရန္တရာ အကုသလံ ဇဝတိ၊ တဒါ ကုသလာဝသာနေ အာစိဏ္ဏသဒိသမေဝ

၁-ဂဟေတဗ္ဗံ (က) ၂-ကေန္တေန (သျာ၊ က)

အကုသလာဝသာနေ သဟေတုကံ တဒါရမ္မဏံ ယုတ္တံ။ ယဒါ နိရန္တရံ အကုသလမေဝ၊ တဒါ အဟေတုကံ။ ဧဝံ တာဝ ပဌမဝါဒေ ယုတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဒုတိယဝါဒေ ပန ကုသလတော သသခ်ါရာသခ်ါရဝိဓာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ တေနေတ္ထ အသခ်ါရိကကုသလဿ အသခ်ါရိကမေဝ ဝိပါကံ သသခ်ါရိကကုသလဿ စ သသခ်ါရိကမေဝ ဂဟေတ္ဝာ ဇဝနေန တဒါရမ္မဏနိယာမံ အကတ္ဝာ သဗ္ဗေသမ္ပိ သေက္ခာသေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ ဥပ္ပတ္တိရဟော ပိဏ္ဍဇဝနဝသေနေဝ ဒ္ဝါဒသကမဂ္ဂေါ ကထိတော။ တိဟေတုကဇဝနာဝသာနေ ပနေတ္ထ တိဟေတုကံ တဒါရမ္မဏံ ယုတ္တံ၊ ဒုဟေတုကဇဝနာဝသာနေ ဒုဟေတုကံ၊ အဟေတုကဇဝနာဝသာနေ အဟေတုကံ၊ ဘာဇေတ္ဝာ ပန နဝုတ္တံ။ ဧဝံ ဒုတိယဝါဒေ ယုတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

တတိယဝါဒေပိ ကုသလတောဝ အသခ်ါရသသခ်ါရဝိဓာနံ အဓိပ္ပေတံ၊ "တိဟေတုကကမ္မံ တိဟေတုကဝိပါကမ္ပိ ဒုဟေတုကဝိပါကမ္ပိ အဟေတုက-ဝိပါကမ္ပိ ဒေတီ"တိ ပန ဝစနတော အသခ်ါရိကတိဟေတုကပဋိသန္ဓိကဿ အသခ်ါရိကဒုဟေတုကေနပိ တဒါရမ္မဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ တံ အဒဿေတ္ဝာ ဟေတုသဒိသမေဝ တဒါရမ္မဏံ ဒဿိတံ၊ တံ ပုရိမာယ ဟေတုကိတ္တနလဒ္ဓိယာ နယုဇ္ဇတိ။ ကေဝလံ ဒသကမဂ္ဂဝိဘာဝနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ၊ ဣတရမ္ပိ ပန လဗ္ဘတေဝ။ ဧဝံ တတိယဝါဒေပိ ယုတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ အယဉ္ဇ သဗ္ဗာပိ ပဋိသန္ဓိဇနကဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကံ သန္ဓာယ တဒါရမ္မဏကထာ။ "သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂံ အဟေတုကဿ ဘဝင်္ဂဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော"တိ[၁] ဝစနတော ပန နာနာကမ္မေန အဟေတုကပဋိသန္ဓိကဿာပိ သဟေတုကဝိပါကံ တဒါရမ္မဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဥပ္ပတ္တိဝိဓာနံ မဟာပကရဏေ အာဝိ ဘဝိဿတီတိ။

ကာမာဝစရကုသလဝိပါကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ရူပါဝစရာရူပါဝစရဝိပါကကထာ

၄၉၉။ ဣဒါနိ ရူပါဝစရာဒိဝိပါကံ[၂] ဒဿေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ယသ္မာ ကာမာဝစရဝိပါကံ အတ္တနော ကုသလေန သဒိသမ္ပိ ဟောတိ အသဒိသမ္ပိ၊ တသ္မာ နတံ ကုသလာနုဂတိကံ ကတ္ဝာ ဘာဇိတံ။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရဝိပါကံ ပန ယထာ ဟတ္ထိအဿပဗ္ဗတာဒီနံ ဆာယာ ဟတ္ထိအာဒိသဒိသာဝ ဟောန္တိ၊ တထာ အတ္တနော ကုသလသဒိသမေဝ ဟောတီတိ ကုသလာနုဂတိကံ ကတ္ဝာ ဘာဇိတံ။ ကာမာဝစရကမ္မဉ္ဇ ယဒါ

၁-အဘိ ၁၀-၄၂-ပဋ္ဌာနေ တတိယဘာဂပေါတ္ထကေ။　　၂-ရူပါဝစရာရူပါဝစရဝိပါကံ (က)

ကဒါစိ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရံ ပန အနန္တရာယေန ဒုတိယသ္မိံ-ယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိတိပိ ကုသလာနုဂတိကမေဝ ကတ္ဟာ ဘာဇိတံ။ သေသံ ကုသလေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ပန ဝိသေသော၊ ပဋိပဒါ-ဒိဘေဒေါ စ ဟိနုပက္ကိတမဇ္ဈိမဘာဝေါ စ တေသု ဈာနာဂမနတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဆန္ဒာဒိနံ ပန အညတရံ ဓုရံ ကတ္ဟာ အနုပ္ပါဒနိယတ္တာ နိရမိပတိကာနေဝ တောနိတိ။

ရူပါဝစရာရူပါဝစရဝိပါကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

လောကုတ္တရဝိပါကကထာ

၅၀၅။ လောကုတ္တရဝိပါကမ္ပိ ကုသလသဒိသတ္တာ ကုသလာနုဂတိကမေဝ ကတ္ဟာ ဘာဇိတံ။ ယသ္မာ ပန တေဘူမကကုသလံ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ဝဋ္ဋံ အာစိနာတိ ဝမေ့တိ၊ တသ္မာ တတ္ထ "ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ"တိ ဝုတ္တံ။ လောကုတ္တရံ ပန တေန အာစိတမ္ပိ အပစိနာတိ၊ သယမ္ပိ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန န အာစိနာတိ။ တေနေတ္ထ "ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ"တိ အဝတ္ဝာ **ကတတ္တာ ဘာဝိတတ္တာ**တိ ဝုတ္တံ။

သုညတန္တိအာဒီသု မဂ္ဂေါ တာဝ အာဂမနတော, သဂ္ဂတော, အာရမ္မဏ-တော်ပဲ တိဟိ ကာရဏေဟိ နာမံ လဘတိတိ ဇာနိတဗ္ဗော ကုသလာဓိကာရေ ဝိတ္ထာရိတံ။ တတ္ထ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန သဂ္ဂတော၀ိ အာရမ္မဏတော၀ိ နာမံ လဘတိ။ ပရိယာယဒေသနာ ဟေသာ၊ အဘိဓမ္မကထာ ပန နိပ္ပရိယာယ-ဒေသနာ။ တသ္မာ ဇ္ဈာ သဂ္ဂတော ဝါ အာရမ္မဏတော ဝါ နာမံ န လဘတိ၊ အာဂမနတော၀ လဘတိ။ အာဂမနမေဝ ဟိ ဓုရံ၊ တံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ ဝိပဿနာဂမနံ, မဂ္ဂါဂမနန္တိ။

တတ္ထ မဂ္ဂသ အာဂတဋ္ဌာနေ ဝိပဿနာဂမနံ ဓုရံ၊ ဖလသ အာဂတဋ္ဌာနေ မဂ္ဂါဂမနံ ဓုရန္တိ ဇာဒမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ တေသု ဇာဒံ ဖလသ အာဂတဋ္ဌာနံ၊ တသ္မာ ဇ္ဈ မဂ္ဂါဂမနံ ဓုရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သော ပနေသ မဂ္ဂေါ အာဂမနတော "သုညတ"န္တိ နာမံ လဘိတ္ထာ သဂ္ဂတော စ အာရမ္မဏတော စ "အနိမိတ္တော အပ္ပဏိဟိတော"တိပိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ သယံ အာဂမနိယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလသ တိဏ္ဏံ နာမာနံ ဒေတိ။ ကထံ? အယဉ္ဟိ သုဒ္ဓါဂမနဝသေနေဝ လဒ္ဓနာမော သုညတမဂ္ဂေါ သယံ အာဂမနိယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလသ နာမံ ဒဒမာနော "သုညတ"န္တိ နာမံ အကာသိ။ သုညတအနိမိတ္တမဂ္ဂေါ သယံ

အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလဿ နာမံ ဒဒမာနော "အနိမိတ္တ"န္တိ နာမံ အကာသိ။ သုညတအပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂေါ သယံ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလဿ နာမံ ဒဒမာနော "အပ္ပဏိဟိတ"န္တိ နာမံ အကာသိ။ ဣမာနိ ပန တီဏိ နာမာနိ မဂ္ဂါနန္တရေ ဖလစိတ္တသ္မိံယေဝ ဣမိနာ နယေန လဗ္ဘန္တိ၊ နော အပရဘာဂေ ဝဋ္ဋဇုနကဖလသမာပတ္တိယာ။ အပရဘာဂေ ပန အနိစ္စတာဒီဟိ တီဟိ ဝိပဿနာဟိ ဝိပဿိတုံ သက္ကောတိ၊ အထဿ ဝုဋ္ဌိတ-ဝုဋ္ဌိတဝိပဿနာဝသေန[၁] အနိမိတ္တအပ္ပဏိဟိတသုညတသဒ္ဓါတာနိ တီဏိ ဖလာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ တာနေဝ သဒ္ဓါရာရမ္မဏာနိ အနိစ္စာနုပဿနာဒီနိ ဉာဏာနိ အနုလောမဉာဏာနိ နာမ ဟောန္တိ။

ယော စာယံ သုညတမဂ္ဂေ ဝုတ္တော၊ အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂေပိ ဧသေဝ နယော။ အယမ္ပိ ဟိ သုဒ္ဓါဂမနဝသေန လဒ္ဓနာမော အပ္ပဏိဟိတမဂ္ဂေါ သယံ အာဂမနီ-ယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလဿ နာမံ ဒဒမာနော "အပ္ပဏိဟိတ"န္တိ နာမံ အကာသိ။ အပ္ပဏိဟိတအနိမိတ္တမဂ္ဂေါ သယံ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလဿ နာမံ ဒဒမာနော "အနိမိတ္တ"န္တိ နာမံ အကာသိ။ အပ္ပဏိဟိတသုညတ-မဂ္ဂေါ သယံ အာဂမနီယဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ အတ္တနော ဖလဿ နာမံ ဒဒမာနော "သုညတ"န္တိ နာမံ အကာသိ။ ဣမာနိပိ တီဏိ နာမာနိ မဂ္ဂါနန္တရေ ဖလ-စိတ္တသ္မိံယေဝ ဣမိနာ နယေန လဗ္ဘန္တိ၊ န အပရဘာဂေ ဝဋ္ဋဇုနကဖလသမာ-ပတ္တိယာတိ။ ဧဝံ ဣမသ္မိံ ဝိပါကနိဒ္ဒေသေ ကုသလစိတ္တေဟိ တိဂုဏာနိ ဝိပါက-စိတ္တာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ယထာ ပန တေဘူမကကုသလာနိ အတ္တနော ဝိပါကံ အဓိပတိံ လဘာပေတုံ န သက္ကောန္တိ၊ န ဧဝံ လောကုတ္တရကုသလာနိ။ ကသ္မာ? တေဘူမကကုသလာနဉ္ဒိ အညော အာယူဟနကာလော၊ အညော ဝိပစ္စန-ကာလော၊ တေန တာနိ အတ္တနော ဝိပါကံ အဓိပတိံ လဘာပေတုံ န သက္ကောန္တိ။ လောကုတ္တရာနိ ပန တာယ သဒ္ဓါယ တသ္မိံ ဝီရိယေ တာယ သတိယာ တသ္မိံ သမာဓိမ္ဒိ တာယ ပညာယ အဝူပသန္တာယ အပဏ္ဏကံ အဝိရဒ္ဓံ[၂] မဂ္ဂါနန္တရမေဝ ဝိပါကံ ပဋိလဘန္တိ၊ တေန အတ္တနော ဝိပါကံ အဓိပတိံ လဘာပေတုံ သက္ကောန္တိ။

ယထာ ဟိ ပရိတ္တကဿ အဂ္ဂိနော ဂတဋ္ဌာနေ အဂ္ဂိသ္မိံ နိဗ္ဗုတမတ္တေယေဝ ဥဏ္ဍာကာရော နိဗ္ဗာယိတ္ဝာ ကိဉ္ဇိ န ဟောတိ၊ မဟန္တံ ပန အာဒိတ္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ

၁–ဝုဋ္ဌိတဝိပဿနာဝသေန (က) ၂-အဝိရုဒ္ဓံ (သီ၊ သျာ)

နိဗ္ဗာပေတွာ ဂေါမယပရိဘဏ္ဍေ ကတေပိ ဥဏ္ဍာကာရော အဝူပသန္တောဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ တေဘူမကကုသလေ အညော ကမ္မက္ခဏော၊ အညော ဝိပါကက္ခဏော၊ ပရိတ္တအဂ္ဂိဋ္ဌာနေ ဥဏ္ဍဘာဝနိဗ္ဗုတကာလော ဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ တံ အတ္တနော ဝိပါကံ အဓိပတိံ လဘာပေတုံ နသက္ကောတိ၊ လောကုတ္တရေ ပန တာယ သဒ္ဓါယ။ ပ။ တာယ ပညာယ အဝူပသန္တာယ မဂ္ဂါနန္တရမေဝ ဖလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ တံ အတ္တနော ဝိပါကံ အဓိပတိံ လဘာပေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ "ဝိပါကေ အဓိပတိ နတ္ထိ ဌပေတွာ လောကုတ္တရ"န္တိ။

၅၅၅။ စတုတ္ထဖလနိဒ္ဒေသေ **အညာတာဝိန္ဒြိယ**န္တိ အညာတာဝိနော စတူသု သစ္စေသု နိဋ္ဌိတဉာဏကိစ္စဿ ဣန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိနံ ဝါ စတူသု သစ္စေသု နိဋ္ဌိတကိစ္စာနံ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဥတ္ဌာ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဌာ ဌိတာနံ ဓမ္မာနံ အဗ္ဘန္တရေ ဣန္ဒဋ္ဌသာဓနေန ဣန္ဒြိယံ။ နိဒ္ဒေသဝါရေပိဿ **အညာတာဝိန**န္တိ အာဇာနိတ္ဌာ ဌိတာနံ။ **ဓမ္မာန**န္တိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ အဗ္ဘန္တရေ။ **အညာ**တိ အာဇာနနာ။ **ပညာ ပဇာနနာ**တိအာဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ **မဂ္ဂင်ံ မဂ္ဂပရိယာပန္ဒ**န္တိ ဖလမဂ္ဂဿ အင်ံ, ဖလမဂ္ဂေ စ ပရိယာပန္ဒန္တိ အတ္ထော။

အပိစေတ္ထ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ—ကေံ ဣန္ဒြိယံ ကေံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ၊ ကေံ ဆ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ၊ ကေံ ကေံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ ကေဠိ အနညာတညဿာမီ-တိန္ဒြိယံ ကေံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ။ ကေံ အညိန္ဒြိယံ ဟေဋ္ဌာ တီဏိ ဖလာနိ, ဥပရိ တယော မဂ္ဂေတိ ဆ ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ။ ကေံ အညာတာဝိန္ဒြိယံ ကေံ ဌာနံ ဂစ္ဆတိ အရဟတ္တဖလံ။ သဗ္ဗေသုပိ မဂ္ဂဖလေသု အတ္ထတော အဋ္ဌ အဋ္ဌ ဣန္ဒြိယာနီတိ စတုသဋ္ဌိ လောကုတ္တရိန္ဒြိယာနိ ကထိတာနိ။ ပါဋိတော ပန နဝ နဝ ကတ္ဌာ ဒ္ဝါသတ္တတိ ဟောန္တိ။ မဂ္ဂေ မဂ္ဂင်န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဖလေပိ မဂ္ဂင်ံ။ မဂ္ဂေ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါတိ ဝုတ္တော၊ ဖလေပိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ မဂ္ဂက္ခဏေ အာရတိ ဝိရတီတိ ဝုတ္တာ၊ ဖလက္ခဏေပိ အာရတိ ဝိရတီတိ။ တတ္ထ မဂ္ဂေါ မဂ္ဂဘာဝေ-နေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဖလံ ပန မဂ္ဂံ ဥပါဒါယ မဂ္ဂေါ နာမ၊ ဖလင်ံ ဖလပရိယာပန္ဒန္တိ ဝတ္တုမ္ပိ ဝဋ္ဌတိ။ မဂ္ဂေ ဗုဇ္ဈနကဿ အင်္ဂေါတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဖလေ ဗုဒ္ဓဿ အင်္ဂေါတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ မဂ္ဂေ အာရမဏဝိရမဏဝသေနေဝ အာရတိ ဝိရတိ၊ ဖလေ ပန အာရတိဝိရတိဝသေနာတိ။

လောကုတ္တရဝိပါကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အကုသလဝိပါကကထာ

၅၅၆။ ဣတော ပရာနိ အကုသလဝိပါကာနိ ပဉ္စ စက္ခုသောတဃာန-ဇိဝှါကာယဝိညာဏာနိ, ကော မနောဓာတု, ကော မနောဝိညာဏဓာတူတိ ဣမာနိ သတ္တ စိတ္တာနိ ပါဠိတော စ အတ္ထတော စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေဟိ တာဒိသေဟေဝ ကုသလဝိပါကစိတ္တေဟိ သဒိသာနိ။

ကေဝလဉ္ဍိ တာနိ ကုသလကမ္မပစ္စယာနိ၊ ဣမာနိ အကုသလကမ္မပစ္စယာနိ။ တာနိ စ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု အာရမ္မဏေသု ဝတ္တန္တိ၊ ဣမာနိ အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌ-မဇ္ဈတ္တေသု။ တတ္ထ စ သုခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ၊ ဣဓ ဒုက္ခသဟဂတံ။ တတ္ထ စ ဥပေက္ခာသဟဂတာ မနောဝိညာဏဓာတု မနသ္သေသု ဇစ္ဆန္နာဒီနံ ပဋိသန္ဓိံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ပဉ္စသု ဌာနေသု ဝိပစ္စတိ၊ ဣဓ ပန ဧကာဒသဝိဓေနာပိ အကုသလစိတ္တေန ကမ္မေ အာယူဟိတေ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တဂတိနိမိတ္တေသု အညတရံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ စတ္ထသု အပါယေသု ပဋိသန္ဓိ ဟုတ္ဝာ ဝိပစ္စတိ။ ဒုတိယဝါရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝတာယုကံ ဘဝင်ံ ဟုတ္ဝာ, အနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာ-ရမ္မဏာယ ပဉ္စဝိညာဏဝီထိယာ သန္တီရဏံ ဟုတ္ဝာ, ဗလဝါရမ္မဏေ ဆသု ဒ္ဝါရေသု တဒါရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ, မရဏကာလေ စုတိ ဟုတ္ဝာတိ ဧဝံ ပဉ္စသု ဧဝ ဌာနေသု ဝိပစ္စတိတိ။

အကုသလဝိပါကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကိရိယာဗျာကတဝဏ္ဏနာ

မနောဓာတုစိတ္တာ

၅၆၆။ ဣဒါနိ ကိရိယာဗျာကတံ ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **ကိရိယာ**တိ ကရဏမတ္တံ။ သဗ္ဗေသုယေဝ ဟိ ကိရိယစိတ္တေသု ယံ ဇဝနဘာဝံ အပ္ပတ္တံ၊ တံ ဝါတပုပ္ဖံ ဝိယ, ယံ ဇဝနဘာဝပ္ပတ္တံ၊ တံ ဆိန္နမူလကရုက္ခပုပ္ဖံ ဝိယ အဖလံ ဟောတိ၊ တံတံ ကိစ္စသာဓနဝသေန ပဝတ္တတ္တာ ပန ကရဏမတ္တမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ “ကိရိယာ”တိ ဝုတ္တံ။ **နေဝကုသလာနာကုသလာ**တိအာဒိသု ကုသလမူလသမ်ဂီ-တဿ ကုသလဟေတုနော အဘာဝါ နေဝကုသလာ၊ အကုသလမူလသမ်ဂီတဿ အကုသလဟေတုနော အဘာဝါ နေဝအကုသလာ၊ ယောနိသောမနသိကာရ-

အယောနိသောမနသိကာရသခ်ါတာနမ္ပိ ကုသလာကုသလပစ္စယာနံ အဘာဝါ **နေဝကုသလာနာကုသလာ။** ကုသလာကုသလသခ်ါတဿ ဇနကဟေတုနော အဘာဝါ **နေဝကမ္မဝိပါကာ။**

ဣဓာပိ စိတ္တဿေကဂ္ဂတာနိဒ္ဒေသေ ပဝတ္တိဋ္ဌိတိမတ္တမေဝ လဗ္ဘတိ။ ဒွေ ပဉ္ဇဝိညာဏာနိ, တိဿော မနောဓာတုယော, တိဿော မနောဝိညာဏ-ဓာတုယော, ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတန္တိ ဣမေသု သတ္တရသသု စိတ္တေသု ဒုဗ္ဗလတ္တာ သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိအာဒီနိ န လဗ္ဘန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗံ ဝိပါကမနောဓာတုနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ အညတြ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနာ။ တဉ္ဒိ စိတ္တံ ပဉ္ဇဝိညာဏာနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ ပန ပဉ္ဇဒ္ဓါရေ ဝဋ္ဌဉ္ဇနကပ္ပဝတ္တိကာလေ[၁] သဗ္ဗေသံ ပုရေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကထံ ? စက္ခုဒ္ဓါရေ တာဝ ဣဋ္ဌဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တအနိဋ္ဌအနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသု ရူပါရမ္မဏေသု ယေန ကေနစိ ပသာဒေ ဃဋ္ဌိတေ တံ အာရမ္မဏံ ဂဟေတ္ဝာ အာဝဇ္ဇနဝသေန ပုရေစာရိကံ ဟုတ္ဝာ ဘဝင်္ဂံ အာဝဋ္ဌယမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သောတဒ္ဓါရာဒီသုပိ ဧသေဝ နယောတိ။

ကိရိယမနောဓာတုစိတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။

ကိရိယမနောဝိညာဏဓာတုစိတ္တာနိ

၅၆၈။ **မနောဝိညာဏဓာတု ဥပ္ပန္နာ ဟောတိ။ ပ။ သောမနဿသဟ-ဂတာ**ဘိ ဣဒံ စိတ္တံ အညေသံ အသာဓာရဏံ ခီဏာသဝဿေဝ ပါဋိပုဂ္ဂလိကံ ဆသု ဒ္ဓါရေသု လဗ္ဘတိ။ စက္ခုဒ္ဓါရေ ဟိ ပဓာနသာရုပ္ပံ ဌာနံ ဒိသ္ဝာ ခီဏာသဝေါ ဣမိနာ စိတ္တေန သောမနဿိတော ဟောတိ၊ သောတဒ္ဓါရေ ဘဏ္ဍဘာဇနီယဋ္ဌာနံ ပတ္ဝာ မဟာသဒ္ဒံ ကတ္ဝာ လုဒ္ဓလုဒ္ဓေသု ဂဏ္ဍန္တေသု "ဧဝရူပါ နာမ မေ လောလုပ္ပတဏ္ဍာ ပဟီနာ"တိ ဣမိနာ စိတ္တေန သောမနဿိတော ဟောတိ၊ ဃာနဒ္ဓါရေ ဂန္ဓေဟိ ဝါ ပုပ္ဖေဟိ ဝါ စေတိယံ ပူဇေန္တော ဣမိနာ စိတ္တေန သောမနဿိတော ဟောတိ၊ ဇိဝှါဒ္ဓါရေ ရသ-သမ္ပန္နံ ပိဏ္ဍပါတံ လဒ္ဓါ ဘာဇေတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇန္တော "သာရဏီယဓမ္မော ဝတ မေ ပူရိတော"တိ ဣမိနာ စိတ္တေန သောမနဿိတော ဟောတိ၊ ကာယဒ္ဓါရေ အဘိသမာစာရိကဝတ္တံ ကရောန္တော "ကာယဒ္ဓါရေ မေ ဝတ္တံ ပူရိတ"န္တိ ဣမိနာ စိတ္တေန သောမနဿိတော ဟောတိ။ ဧဝံ တာဝ ပဉ္ဇဒ္ဓါရေ လဗ္ဘတိ။

၁-ဝဋ္ဌဉ္ဇနပ္ပဝတ္တိကာလေ (သီ၊က)

မနောဒွါရေ ပန အတီတာနာဂတမာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇောတိပါလမာဏဝ-မဂ္ဂဒေဝရာဇကဏ္ဍတာပသာဒိကာလသ္မိဉ္ဍိ ကတံ ကာရဏံ အာဝဇ္ဇေတွာ တထာဂတော သိတံ ပါတွာကာသိ။ တံ ပန ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္ဍဏသဗ္ဗညုတ-ညာဏာနံ ကိစ္စံ၊ တေသံ ပန ဒွိန္နံ ဉ္ဍဏာနံ စိဏ္ဏပရိယန္တေ ဇ္ဍဒံ စိတ္တံ ဟာသယ-မာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ "အနာဂတေ တန္တိဿရော မုဒိဂ်ဿရော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ"တိ သိတံ ပါတွာကာသိ။ တမ္ပိ အနာဂတံသဉ္ဍဏသဗ္ဗညုတညာဏာနံ ကိစ္စံ၊ တေသံ ပန ဒွိန္နံ ဉ္ဍဏာနံ စိဏ္ဏပရိယန္တေ ဇ္ဍဒံ စိတ္တံ ဟာသယမာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

နိဒ္ဒေသဝါရေ ပနဿ သေသအဟေတုကစိတ္တေဟိ ဗလဝတရတာယ စိတ္တေ-ကဂ္ဂတာ သမာဓိဗလံ ပါပေတွာ ဌပိတာ၊ ဝီရိယမ္ပိ ဝီရိယဗလံ ပါပေတွာ။ ဥဒ္ဒေသဝါရေ ပန "သမာဓိဗလံ ဟောတိ ဝီရိယဗလံ ဟောတီ"တိ အနာဂတတ္တာ ပရိပုဏ္ဏေန ဗလဌေနေတံ ဒွယံ ဗလံ နာမ န ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန နေဝ ကုသလံ နာကုသလံ၊ တသ္မာ 'ဗလ'န္တိ ဝတ္ဆာန ဌပိတံ[၁]။ ယသ္မာ စ န နိပ္ပရိယာယေန ဗလံ၊ တသ္မာ သင်္ဟဝါရေပိ "ဒွေ ဗလာနိ ဟောန္တီ"တိ န ဝုတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗံ သောမနဿသဟဂတာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု-နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၅၇၄။ **ဥပေက္ခာသဟဂတာ**တိ ဇ္ဍဒံ စိတ္တံ တီသု ဘဝေသု သဗ္ဗေသံ သစိတ္တက-သတ္တာနံ သာဓာရဏံ၊ န ကဿစိ သစိတ္တကဿ နုပ္ပဇ္ဇတိ နာမ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပန ပဉ္ဇဒွါရေ ဝေါဌဗ္ဗနံ ဟောတိ၊ မနောဒွါရေ အာဝဇ္ဇနံ။ ဆ အသာဓာရဏ-ဉ္ဍဏာနိပိ ဇ္ဍမိနာ ဂဟိတာရမ္မဏမေဝ ဂဏ္ဍန္တိ။ မဟာဂဇံ နာမေတံ[၁] စိတ္တံ။ ဇ္ဍမဿ အနာရမ္မဏံ နာမ နတ္ထိ။ "အသဗ္ဗညုတညာဏံ သဗ္ဗညုတညာဏ-ဂတိကံ နာမ ကတမ"န္တိ ဝုတ္တေ "ဇ္ဍဒ"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သေသမေတ္ထ ပုရိမစိတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေဝလဉ္ဍိ တတ္ထ သပ္ပီတိကတ္တာ နဝင်္ဂိကော သခ်ါရက္ခန္ဓော ဝိဘတ္တော၊ ဇ္ဍဓ နိပ္ပီတိကတ္တာ အဌင်္ဂိကော။

၁-ဝတ္ဆာ ဌပိတံ၊ (သီ) အယံ ပနေတ္ထ အခိပ္ပါယော—"ဇ္ဍမဿ စိတ္တဿ နိဒ္ဒေသေ 'သမာဓိဗလံ ဝီရိယဗလ'န္တိ ဧဝံ 'ဗလ'န္တိ ဝတ္ဆာ ဧတ္တေကေနေဝ နိဌာပိတံ၊ န တဒနန္တရံ ကုသလာကုသလစိတ္တေသု ဝိယ 'သမ္မာသမာဓိ မိစ္ဆာသမာဓီ'တိ စ 'သမ္မာဝါယာမော မိစ္ဆာဝါယာမော'တိ စ ဝုတ္တ"န္တိ။ တသ္မာ "ဝတ္ဆာ န ဌပိတ"န္တိ ပါဌော သဗ္ဗထာပိ အယုတ္တောယေဝ။

ဇာဒါနိ ယာနိ ကုသလတော အင်္ဂ မဟာစိတ္တာနေဝ ဒီဏာသဝဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတာယ ကိရိယာနိ ဇာတာနိ၊ တသ္မာ တာနိ ကုသလနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

ဇာဓ ဌတ္ဝာ ဟသနကစိတ္တာနိ သမောဓာနေတဗ္ဗာနိ၊ ကတိ ပနေတာနိ ဟောန္တိတိ။ ဝုစ္စတေ၊ တေရသ။ ပုထုဇ္ဇနာ ဟိ ကုသလတော စတူဟိ သောမနဿသဟဂတေဟိ, အကုသလတော စတူဟိတိ အင်္ဂဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ။ သေက္ခာ ကုသလတော စတူဟိ သောမနဿသဟဂတေဟိ, အကုသလတော ဒ္ဝီဟိ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ္တေဟိ သောမနဿသဟဂတေဟိတိ ဆဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ။ ဒီဏာသဝါ ကိရိယတော ပဉ္စဟိ သောမနဿသဟဂတေဟိ ဟသန္တိတိ။

ရူပါဝစရာရူပါဝစရကိရိယ

၅၇၇။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရကိရိယနိဒ္ဒေသေသု **ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရန္တိ** ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဇုမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ သုခဝိဟာရမတ္တံ။ တတ္ထ ဒီဏာသဝဿ ပုထုဇ္ဇနကာလေ နိဗ္ဗတ္တိတာ သမာပတ္တိ ယာဝ နံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တာဝ ကုသလာဝ။ သမာပန္နကာလေ ကိရိယာ ဟောတိ၊ ဒီဏာသဝကာလေ ပနဿ နိဗ္ဗတ္တိတာ သမာပတ္တိ ကိရိယာဝ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗံ တံသဒိသတ္တာ ကုသလနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

အင်္ဂသာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟအင်္ဂကထာယ
စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဗျာကတပဒံ ပန နေဝ တာဝ နိဋ္ဌိတန္တိ။

စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ရူပကဏ္ဍ

ဥဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၇၃ဒါနိ ရူပကဏ္ဍံ ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ ပုန **ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ**-အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဟေဋ္ဌာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ ဝိပါကာဗျာကတဉ္စေဝ ကိရိယာဗျာကတဉ္စ နိဿသံ ကတွာ ဘာဇိတံ၊ရူပါဗျာကတနိဗ္ဗာနာဗျာကတာနိ ပန အကထိတာနိ။ တာနိ ကထေတုံ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ အဗျာကတံ သမောဓာနေတွာ ဒဿေန္တော **ကုသလာကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဝိပါကာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကုသလာကုသလာန**န္တိ စတုဘူမကကုသလာနဉ္စေဝ အကုသလာနဉ္စ။ ဧဝံ တာဝ ဝိပါကာဗျာကတံ ကုသလဝိပါကာကုသလဝိပါကဝသေန ဒ္ဝိဟိ ပဒေဟိ ပရိယာဒိယိတွာ ဒဿိတံ။ ယသ္မာ ပန တံ သဗ္ဗမ္ပိ ကာမာဝစရံ ဝါ ဟောတိ ရူပါဝစရာဒိသု ဝါ အညတရံ၊ တသ္မာ **ကာမာဝစရာ**တိအာဒိနာ နယေန တဒေဝ ဝိပါကာဗျာကတံ ဘူမန္တရဝသေန ပရိယာဒိယိတွာ ဒဿိတံ။ ယသ္မာ ပန တံ ဝေဒနာက္ခန္ဓောပိ ဟောတိ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောပိ၊ တသ္မာ ပုန သမ္ပယုတ္တစတုက္ခန္ဓဝသေန ပရိယာဒိယိတွာ ဒဿိတံ။

ဧဝံ ဝိပါကာဗျာကတံ ကုသလာကုသလဝသေန, ဘူမန္တရဝသေန, သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓဝသေနာတိ တီဟိ နယေဟိ ပရိယာဒါယ ဒဿေတွာ ပုန ကိရိယာဗျာကတံ ဒဿေန္တော **ယေ စ ဓမ္မာ ကိရိယာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ''ကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာ အရူပါဝစရာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓောပိ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော'' တိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ၊ ဟေဋ္ဌာ ပန ဂဟိတမေဝါတိ နယံ ဒဿေတွာ နိဿဇ္ဇိတံ။ ၇၃ဒါနိ အဝိဘတ္တံ ဒဿေန္တော **သဗ္ဗဉ္စ ရူပံ အသင်္ခတာ စ ဓာတု**တိ အာဟ။ တတ္ထ **သဗ္ဗဉ္စ ရူပ**န္တိ ပဒေန ပဉ္စဝိသတိ ရူပါနိ ဆန္နဝုတိရူပကောဋ္ဌာသာ နိပ္ပဒေသတော ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အသင်္ခတာ စ ဓာတု**တိ ပဒေန နိဗ္ဗာနံ နိပ္ပဒေသတော ဂဟိတန္တိ။ ဣတောဝတာ **အဗျာကတာ ဓမ္မာ**တိ ပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဟောတိ။

၅၀၄။ **တတ္ထ ကတမံ သဗ္ဗံ ရူပ**န္တိ ၇၃ဒံ ကသ္မာ ဂဟိတံ? ဟေဋ္ဌာ ရူပါဗျာကတံ သင်္ခေပေန ကထိတံ၊ ၇၃ဒါနိ တံ ဧကေကဒုကတိကစတုက္ကံ။ပ။ ဧကေဒသကဝသေန ဝိတ္ထာရတော ဘာဇေတွာ ဒဿေတုံ ၇၃ဒံ ဂဟိတံ။ တသ္မာတ္ထော—ယံ ဝုတ္တံ ''သဗ္ဗဉ္စ ရူပံ, အသင်္ခတာ စ ဓာတု''တိ၊ တသ္မိံ ပဒ်ဿယေ ကတမံ သဗ္ဗံ ရူပံ နာမ။ ၇၃ဒါနိ တံ ဒဿေန္တော **စက္ခာယတ္တ စ**

မဟာဘူတာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **စတ္တာရော**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တေန တေသံ ဦနာဓိကဘာဝံ နိဝါရေတိ။ စသဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ တေန "န ကေဝလံ စတ္တာရော မဟာဘူတာဝ ရူပံ၊ အညမ္ပိ အတ္ထီ"တိ ဥပါဒါရူပံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။

မဟာဘူတာတိ ဧတ္ထ မဟန္တပါတုဘာဝါဒီဟိ ကာရဏေဟိ မဟာဘူတတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတာနိ ဟိ မဟန္တပါတုဘာဝတော, မဟာဘူတသာမညတော, မဟာပရိဟာရတော, မဟာဝိကာရတော, မဟန္တဘူတတ္တာ စာတိ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ "မဟာဘူတာနီ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ တတ္ထ **မဟန္တပါတုဘာဝတော**တိ ဧတာနိ ဟိ အနုပါဒိန္နကသန္တာနေပိ ဥပါဒိန္နကသန္တာနေပိ မဟန္တာနိ ပါတုဘူတာနိ၊ တေသံ အနုပါဒိန္နကသန္တာနေ ဧဝံ မဟန္တပါတုဘာဝတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧကဦ စက္ကဝါဠံ အာယာမတော စ ဝိတ္ထာရတော စ ယောဇနာနံ ဒ္ဝါဒသ သတသဟဿာနိ တီဏိ သဟဿာနိ စတ္တာရိ သတာနိ[၁] ပညာသဥ္စ ယောဇနာနိ။ ပရိက္ခေပတော—

သဗ္ဗံ သတသဟဿာနိ၊ ဆတ္တိံသ ပရိမဏ္ဍလံ။
ဒသ စေဝ သဟဿာနိ၊ အမျုမျာနိ သတာနိ စ။

တတ္ထ—

ဒုဝေ သတသဟဿာနိ၊ စတ္တာရိ နဟုတာနိ စ။
ဧတ္တကံ ဗဟလတ္တေန၊ သဓိတာယံ ဝသုန္ဓရာ။

တဿာယေဝ သန္ဓာရကံ—

စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ၊ အဋ္ဌေဝ နဟုတာနိ စ။
ဧတ္တကံ ဗဟလတ္တေန၊ ဇလံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ။

တဿာပိ သန္ဓာရကော—

နဝသတသဟဿာနိ၊ မာလုတော နဘမုဂ္ဂတော။
သဋ္ဌိ စေဝ သဟဿာနိ၊ သော လောကဿ သဏ္ဌိတိ။

ဧဝံ သဏ္ဌိတေ စေတ္ထ ယောဇနာနံ—

စတုရာသီတိသဟဿာနိ၊ အဇ္ဈောဂါဋ္ဌော မဟဏ္ဍဝေ။
အစ္စုဂ္ဂတော တာဝဒေဝ၊ သိနေရု ပဗ္ဗတုတ္တမော။

၁-စတုတ္တိံသ သတာနိ (သီ၊ သျာ)

တတော ဥပမျုပမျေန၊ ပမာဏေန ယထာက္ကမံ။
အဇ္ဈောဂါဋ္ဌုဂ္ဂတာ ဒိဗ္ဗာ၊ နာနာရတနစိတ္တိတာ။

ယုဂန္ဓရော ဤသဓရော၊ ကရဝီကော သုဒဿနော။
နေမိန္ဓရော ဝိနတကော၊ အဿကဏ္ဏော ဂိရိ ဗြဟာ။

ဧတေ သတ္တ မဟာသေလာ၊ သိနေရုဿ သမန္တတော။
မဟာရာဇာနမာဝါသာ၊ ဒေဝယက္ခနိသေဝိတာ။

ယောဇနာနံ သတာနုစ္စော၊ ဟိမဝါ ပဉ္ဇ ပဗ္ဗတော။
ယောဇနာနံ သဟဿာနိ၊ တီဏိ အာယတဝိတ္ထတော။
စတုရာသီတိသဟဿေဟိ၊ ကူဋေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော။

တိပဉ္ဇယောဇနက္ခန္ဓ, ပရိက္ခေပါ နဂဝှယာ။
ပညာသယောဇနက္ခန္ဓ, သာခါယာမာ သမန္တတော။

သတယောဇနဝိတ္ထိဏ္ဏာ၊ တာဝဒေဝ စ ဥဂ္ဂတာ။
ဇမ္ဗူ ယဿာနုဘာဝေန၊ ဇမ္ဗုဒီပေါ ပကာသိတော။

ယဉ္ဇေတံ ဇမ္ဗုယာ ပမာဏံ၊ တဒေဝ အသုရာနံ စိတ္တပါဋလိယာ, ဂရုဋ္ဌာနံ သိမ္ဗလိရုက္ခဿ, အပရဂေါယာနေ ကဒမ္ဗရုက္ခဿ, ဥတ္တရကုရုမှိ[၁] ကပ္ပရုက္ခဿ, ပုဗ္ဗဝိဒေဟေ သိရီသဿ, တာဝတိံသေသု ပါရိစ္ဆတ္တကဿာတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

"ပါဋလီ သိမ္ဗလီ ဇမ္ဗူ၊ ဒေဝါနံ ပါရိစ္ဆတ္တကော။
ကဒမ္ဗော ကပ္ပရုက္ခော စ၊ သိရီသေန ဘဝတိ သတ္တမ"န္တိ။

ဒ္ဒေအသီတိသဟဿာနိ၊ အဇ္ဈောဂါဋ္ဌော မဟဏ္ဏဝေ။
အစ္စုဂ္ဂတော တာဝဒေဝ၊ စက္ကဝါဋသိလုစ္စယော။
ပရိက္ခိပိတ္ဝာ တံ သဗ္ဗံ၊ လောကဓာတုမယံ ဌိတောတိ။

ဥပါဒိန္ဓကသန္တာနေပိ မစ္ဆကစ္ဆပဒေဝဒါနဝါဒိသရီရဝသေန မဟန္တာနေဝ ပါတုဘူတာနိ။ ဝုတ္တဥေတံ ဘဂဝတာ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေ[၂] ယောဇနသတိကာပိ အတ္တဘာဝါ"တိအာဒိ။

၁-ဥတ္တရကုရူသု (သီ၊ သျာ၊ က)
၂-ဝသန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ (အံ ၃-၄၅-ပိဋ္ဌေ)၊ သန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ (ဝိ ၄-၄၂၃-ပိဋ္ဌေ)
အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၂၂

မဟာဘူတသာမညတောတိ ဧတာနိ ဟိ ယထာ မာယာက်ာရော အမဏိံ-ယေဝ ဥဒကံ မဏိံ က်တွာ ဒဿေတိ၊ အသုဝဏ္ဏံယေဝ လေဋ္ဌုံ သုဝဏ္ဏံ ကတွာ ဒဿေတိ၊ ယထာ စ သယံ နေဝ ယက္ခောန ပက္ခီ သမာနော ယက္ခဘာဝမ္ပိ ပက္ခိဘာဝမ္ပိ ဒဿေတိ၊ ဧဝမေဝ သယံ အနီလာနေဝ ဟုတွာ နီလံ ဥပါဒါရူပံ ဒဿေန္တိ။ အပီတာနိ၊ အလောဟိတာနိ၊ အနောဒါတာနေဝ ဟုတွာ ဩဒါတံ ဥပါဒါရူပံ ဒဿေန္တီတိ မာယာကာရမဟာဘူတသာမညတော မဟာဘူတာနိ။ ယထာ စ ယက္ခာဒီနိ မဟာဘူတာနိ ယံ ဂဏ္ဍန္တိ၊ နေဝ တေသံ တဿ အန္တော, နဗဟိဌာနံ ဥပလဗ္ဘတိ၊ နစ တံ နိဿာယ နတိဋ္ဌန္တိ၊ ဧဝမေဝ ဧတာနိပိ နေဝ အညမညဿ အန္တော နဗဟိ ဌိတာနိ ဟုတွာ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ နစ အညမညံ နိဿာယ နတိဋ္ဌန္တီတိ အစိန္တေယျဋ္ဌာနတာယ ယက္ခာဒိမဟာဘူတသာမညတောပိ မဟာဘူတာနိ။

ယထာ စ ယက္ခိနီသဒ္ဓါတာနိ မဟာဘူတာနိ မနာပေဟိ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာန-ဝိက္ခေပေဟိ အတ္တနော ဘယာနကဘာဝံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ သတ္တေ ဝဉ္ဇေန္တိ၊ ဧဝမေဝ ဧတာနိပိ ဗုတ္တိပုရိသသရီရာဒီသု မနာပေန ဆဝိဝဏ္ဏေန မနာပေန အင်္ဂပစ္စင်္ဂသဏ္ဌာနေန မနာပေန စ ဟတ္ထပါဒင်္ဂုလိဘမုကဝိက္ခေပေန အတ္တနော ဂ်က္ခဋ္ဌတာဒိဘေဒံ သရသလက္ခဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဗာလဇနံ ဝဉ္ဇေန္တိ၊ အတ္တနော သဘာဝံ ဒဋ္ဌုံ နဒေန္တိ။ ဗုတိ ဝဉ္ဇကဋ္ဌေန ယက္ခိနီမဟာဘူတသာမညတောပိ မဟာဘူတာနိ။

မဟာပရိဟာရတောတိ မဟန္တေဟိ ပစ္စယေဟိ ပရိဟရိတဗ္ဗတော။ ဧတာနိ ဟိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဥပနေတဗ္ဗတ္တာ မဟန္တေဟိ ဃာသစ္ဆာဒနာဒီဟိ ဘူတာနိ ပဝတ္တာနီတိ မဟာဘူတာနိ၊ မဟာပရိဟာရာနိ ဝါ ဘူတာနီတိ မဟာဘူတာနိ။

မဟာဝိကာရတောတိ ဘူတာနံ မဟာဝိကာရတော။ ဧတာနိ ဟိ ဥပါဒိဏ္ဏာနိပိ အနုပါဒိဏ္ဏာနိပိ မဟာဝိကာရာနိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ အနုပါဒိဏ္ဏာနံ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနေ ဝိကာရမဟတ္တံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ဥပါဒိဏ္ဏာနံ ဓာတုက္ခောဘ-ကာလေ။ တထာ ဟိ—

ဘူမိတော ဝုဋ္ဌိတာ ယာဝ၊ ဗြဟ္မလောကာ ဝိဓာဝတိ။
အစ္စိ အစ္စိမတော လောကေ၊ ဒယ္ဟမာနမ္ဟိ တေဇသာ။

ကောဋိသတသဟဿေကံ၊ စက္ကဝါဋံ ဝိလီယတိ။
ကုပိတေန ယဒါ လောကော၊ သလိလေန ဝိနဿတိ။

ကောဋိသတသဟဿေသုံ၊ စက္ကဝါဠံ ဝိကီရတိ။
ဝါယောဓာတုပ္ပကောပေန၊ ယဒါ လောကော ဝိနဿတိ။

ပထ္ထဒ္ဓေါ ဘဝတိ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော ကဋ္ဌမုခေန ဝါ။
ပထဝီဓာတုပ္ပကောပေန၊ ဟောတိ ကဋ္ဌမုခေဝ သော။

ပူတိယော ဘဝတိ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော ပူတိမုခေန ဝါ။
အာပေါဓာတုပ္ပကောပေန၊ ဟောတိ ပူတိမုခေဝ သော။

သန္တတ္တော ဘဝတိ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော အဂ္ဂိမုခေန ဝါ။
တေဇောဓာတုပ္ပကောပေန၊ ဟောတိ အဂ္ဂိမုခေဝ သော။

သဏ္ဍိန္နော ဘဝတိ ကာယော၊ ဒဋ္ဌော သတ္ထမုခေန ဝါ။
ဝါယောဓာတုပ္ပကောပေန၊ ဟောတိ သတ္ထမုခေဝ သော။

ဣတိ မဟာဝိကာရာနိ ဘူတာနိတိ မဟာဘူတာနိ။

မဟန္တာဘူတတ္တာ စာတိ ဧတာနိ ဟိ မဟန္တာနိ မဟတာ ဝါယာမေန ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ ဘူတာနိ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာတိ မဟန္တာဘူတတ္တာ စ မဟာဘူတာနိ။ ဧဝံ မဟန္တပါတုဘာဝါဒိဟိ ကာရဏေဟိ မဟာဘူတာနိ။

စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ရူပန္တိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ဥပါဒါယ နိဿာယ အမုဉ္စိတ္ဝာ ပဝတ္တရူပန္တိ အတ္ထော။ **ဣဒံ ဝုစ္စတိ သဒ္ဒံ ရူပန္တိ** ဣဒံ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ပဒပဋိပါဋိယာ နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ တေဝိသတိ ဥပါဒါရူပါနိတိ သတ္တဝိသတိပ္ပဘေဒံ သဒ္ဒံ ရူပံ နာမ။

ဧကဝိဓရူပသင်္ဂဟ

ဣဒါနိ တံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေတုံ ဧကဝိဓာဒိဟိ ဧကာဒသဟိ သင်္ဂဟေဟိ မာတိကံ ဌပေန္တော **သဒ္ဒံ ရူပံ နာ ဟေတူ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **သဒ္ဒံ ရူပ**န္တိ ဣဒံ ပဒံ "သဒ္ဒံ ရူပံ နာ ဟေတူ၊ သဒ္ဒံ ရူပံ အဟေတုက"န္တိ ဧဝံ သဒ္ဒပဒေဟိ သဒ္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ သဒ္ဒါနေဝ စေတာနိ "နာ ဟေတူ"တိအာဒိနာ တေစတ္တာလီသပဒါနိ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။ တေသု ပဋိပါဋိယာ[1] စတ္တာလီသပဒါနိ မာတိကတော ဂဟေတ္ဝာ ဌပိတာနိ၊ အဝသာနေ တီဏိ မာတိကာမုတ္တကာနိတိ ဧဝံ တာဝ ပဌမေ သင်္ဂဟေ ပါဠိဝဝတ္ထာနမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ ဒုတိယ-သင်္ဂဟာဒိသု။

၁-ပဒပဋိပါဋိယာ (က)

ဒုဝိဓရူပသင်္ဟ

တတြာယံ နယော—ဒုတိယသင်္ဟေ တာဝ သတံ စတ္တာရော စ ဒုကာ။ တတ္ထ **အတ္ထိ ရူပံ ဥပါဒါ၊ အတ္ထိ ရူပံ နောဥပါဒါ**တိအာဒယော အာဒိမှိ စုဒ္ဒသ ဒုကာ အညမညသမ္ဗန္ဓာဘာဝတော ပကိဏ္ဏကဒုကာ နာမ။ တတော **အတ္ထိ ရူပံ စက္ခုသမ္ဖဿဿ ဝတ္ထူ**တိအာဒယော ပဋ္ဌဝီသတိ ဒုကာ ဝတ္ထုအဝတ္ထု-ဥပပရိက္ခဏဝသေန[1] ပဝတ္တတ္တာ ဝတ္ထုဒုကာ နာမ။ တတော **အတ္ထိ ရူပံ စက္ခုသမ္ဖဿဿ အာရမ္မဏ**န္တိအာဒယော ပဋ္ဌဝီသတိ အာရမ္မဏာနာရမ္မဏ-ဥပပရိက္ခဏဝသေန ပဝတ္တတ္တာ အာရမ္မဏဒုကာ နာမ။ တတော **အတ္ထိ ရူပံ စက္ခာယတန**န္တိအာဒယော ဒသ အာယတနာနာယတနဥပပရိက္ခဏဝသေန ပဝတ္တတ္တာ အာယတနဒုကာ နာမ။ တတော **အတ္ထိ ရူပံ စက္ခုဓာတူ**တိ-အာဒယော ဒသ ဓာတုအဓာတုဥပပရိက္ခဏဝသေန ပဝတ္တတ္တာ ဓာတုဒုကာ နာမ။ တတော **အတ္ထိ ရူပံ စက္ခုန္ဒြိယ**န္တိအာဒယော အဋ္ဌ ဣန္ဒြိယာနိန္ဒြိယ-ဥပပရိက္ခဏဝသေန ပဝတ္တတ္တာ ဣန္ဒြိယဒုကာ နာမ။ တတော **အတ္ထိ ရူပံ ကာယဝိညတ္တီ**တိအာဒယော ဒ္ဝါဒသ သုခုမာသုခုမရူပဥပပရိက္ခဏဝသေန ပဝတ္တတ္တာ သုခုမရူပဒုကာ နာမာတိ။ ဣဒံ ဒုတိယသင်္ဟေ ပါဋ္ဌိဝဝတ္ထာနံ။

တိဝိဓရူပသင်္ဟ

၅၈၅။ တတိယသင်္ဟေ သတံ တီဏိ စ တိကာနိ။ တတ္ထ ဒုတိယသင်္ဟေ ဝုတ္တေသု စုဒ္ဒသသု ပကိဏ္ဏကဒုကေသု ဧကံ အဇ္ဈတ္တိကဒုကံ သေသေဟိ တေရသဟိ ယောဇေတ္ဝာ "ယံ တံ ရူပံ အဇ္ဈတ္တိကံ တံ ဥပါဒါ၊ ယံ တံ ရူပံ ဗာဟိရံ တံ အတ္ထိ ဥပါဒါ၊ အတ္ထိ နောဥပါဒါ"တိအာဒိနာ နယေန ဌပိတာ တေရသ ပကိဏ္ဏကတိကာ နာမ။ တတော တမေဝ ဒုကံ သေသဒုကေဟိ သဒ္ဓိံ ယော-ဇေတ္ဝာ "ယံ တံ ရူပံ ဗာဟိရံ တံ စက္ခုသမ္ဖဿဿ နဝတ္ထု၊ ယံ တံ ရူပံ အဇ္ဈတ္တိကံ တံ အတ္ထိ စက္ခုသမ္ဖဿဿ ဝတ္ထု၊ အတ္ထိ စက္ခုသမ္ဖဿဿ နဝတ္ထူ"တိအာဒိနာ နယေန သေသတိကာ ဌပိတာ။ တေသံ နာမဋ္ဌ ဂဏနာ စ တေသံယေဝ ဝတ္ထုဒုကာဒီနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ဣဒံ တတိယသင်္ဟေ ပါဋ္ဌိဝဝတ္ထာနံ။

စတုဗ္ဗိဓာဒိရူပသင်္ဟ

၅၈၆။ စတုတ္ထသင်္ဟေ ဒ္ဝါဝီသတိ စတုက္ကာ။ တတ္ထ သဗ္ဗပစ္ဆိမော "အတ္ထိ ရူပံ ဥပါဒါ၊ အတ္ထိ ရူပံ နောဥပါဒါ"တိ ဧဝံ ဣဓ ဝုတ္တံ မာတိကံ အနာမသိတ္ဝာ

၁-....ဥပပရိက္ခနဝသေန (သျာ၊ က)

ဌပိတော၊ ဇုတရေ ပန အာမသိတ္ထာ ဌပိတာ။ ကထံ? ယေ တာဝ ဇုဓ ဒုဝိဓသင်္ဂဟေ ပကိဏ္ဏကေသု အာဒိတော တယော ဒုကာ၊ တေသု ဧကေကံ ဂဟေတ္ထာ "ယံ တံ ရူပံ ဥပါဒါ တံ အတ္ထိ ဥပါဒိတ္ထံ၊ အတ္ထိ အနုပါဒိတ္ထာ"နွိ-အာဒိနာ နယေန ပဋ္ဌဟိ ပဋ္ဌဟိ ဒုကေဟိ သဒ္ဒိံ ယောဇေတ္ထာ ဒုကတ္တယမူလကာ အာဒိမှိ ပဋ္ဌဒသ စတုက္ကာ ဌပိတာ။

ဇုဒါနိ ယော ယံ စတုက္ကော သနိဒဿနဒုကော၊ သော ယသ္မာ "ယံ တံ ရူပံ သနိဒဿနံ တံ အတ္ထိ သပ္ပဋိဃံ၊ အတ္ထိ အပ္ပဋိဃ"နွိအာဒိနာ နယေန ပရေဟိ ဝါ, "အတ္ထိ ဥပါဒါ အတ္ထိ နောဥပါဒါ"တိအာဒိနာ နယေန ပုရိမေဟိ ဝါ ဒုကေဟိ သဒ္ဒိံ အတ္ထာဘာဝတော ကမာဘာဝတော ဝိသေသာဘာဝတော စ ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ။ သနိဒဿနဋ္ဌိ အပ္ပဋိဃံ နာမ နောဥပါဒါ ဝါ နတ္ထိတိ အတ္ထာဘာဝတော ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ။ ဥပါဒိတ္ထံ ပန အနုပါဒိတ္ထဉ္စ အတ္ထိ၊ တံ ကမာဘာဝါ ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ။ သဗ္ဗဒုကာ ဟိ ပစ္ဆိမပစ္ဆိမေဟေဝ သဒ္ဒိံ ယောဇိတာ၊ အယမေတ္ထ ကမော။ ပုရိမေဟိ ပန သဒ္ဒိံ ကမာဘာဝေါတိ။ သတိ အတ္ထေ ကမာဘာဝေါ အကာရဏံ၊ တသ္မာ ဥပါဒိတ္ထုပဒါဒိဟိ သဒ္ဒိံ ယောဇေတဗ္ဗောတိ စေ။ န၊ ဝိသေသာဘာဝါ။ ဥပါဒိတ္ထုပဒါဒိနိ ဟိ ဇုမိနာ သဒ္ဒိံ ယောဇိတာနိ၊ တတ္ထ "ဥပါဒိတ္ထံ ဝါ သနိဒဿနံ, သနိဒဿနံ ဝါ ဥပါဒိတ္ထ"နွိ ဝုတ္တေ ဝိသေသော နတ္ထိတိ ဝိသေသာဘာဝါဝိ ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ တံ စတုတ္ထဒုကံ အနာမသိတ္ထာ တတော ပရေဟိ "အတ္ထိ ရူပံ သပ္ပဋိဃ"နွိအာဒိဟိ တိဟိ ဒုကေဟိ သဒ္ဒိံ "ယံ တံ ရူပံ သပ္ပဋိဃံ တံ အတ္ထိ ဇုန္တြိယံ၊ အတ္ထိ န ဇုန္တြိယံ။ ယံ တံ ရူပံ အပ္ပဋိဃံ တံ အတ္ထိ ဇုန္တြိယံ၊ အတ္ထိ န ဇုန္တြိယ"နွိအာဒိနာ နယေန ယုဇ္ဇမာနေ ဒွေ ဒွေ ဒုကေ ယောဇေတ္ထာ ဆ စတုက္ကာ ဌပိတာ။

ယထာ စာယံ စတုတ္ထဒုကော ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ၊ တထာ တေန သဒ္ဒိံ အာဒိဒုကောပိ။ ကသ္မာ? အနုပါဒါရူပသ္သ ကေန္တေန အနိဒဿနတ္တာ။ သော ဟိ "ယံ တံ ရူပံ နောဥပါဒါ တံ အတ္ထိ သနိဒဿနံ၊ အတ္ထိ အနိဒဿန"နွိ ဧဝံ စတုတ္ထေန ဒုကေန သဒ္ဒိံ ယောဇိယမာနော ယောဂံ န ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ တံ အတိက္ကမိတ္ထာ ပဋ္ဌမေန သဟ ယောဇိတော။ ဧဝံ ယော ယေန သဒ္ဒိံ ယောဂံ ဂစ္ဆတိ၊ ယော စ န ဂစ္ဆတိ၊ သော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။ ဇုဒံ စတုတ္ထ-သင်္ဂဟေ ပါဠိဝဏ္ဏနံ။ ဇုတော ပရေ ပန ပဋ္ဌဝိဓသင်္ဂဟာဒယော သတ္တ သင်္ဂဟာ အသမ္မိဿာ ဧဝ။ ဧဝံ သကလာယပိ မာတိကာယ ပါဠိဝဏ္ဏနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ရူပဝိဘတ္တိကေကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၅၉၄။ ဧဒါနိ တဿာ အတ္ထံ ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿေတုံ **သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတု-မေဝါ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ "ကတမံ တံ သဗ္ဗံ ရူပံ နဟေတူ"တိ ပုစ္ဆာ နကတာတိ။ ဘေဒါဘာဝတော။ ယထာ ဟိ ဒုကာဒီသု ဥပါဒါရူပမ္ပိ အတ္ထိ နောဥပါဒါရူပမ္ပိ၊ ဧဝမိဓ ၁ဟေတု နဟေတူတိပိ သဟေတုကမဟေတု-ကန္တိပိ ၁ ဘေဒေါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ပုစ္ဆံ အကတ္ဝာဝ ဝိဘတ္တံ။ တတ္ထ **သဗ္ဗ**န္တိ သကလံ နိရဝသေသံ။ **ရူပ**န္တိ အယမဿ သီတာဒီဟိ ရုပ္ပနဘာဝဒီပနော သာမညလက္ခဏ-နိဒ္ဒေသော။ **နဟေတုမေဝါ**တိ သာဓာရဏဟေတုပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော။

တတ္ထ ဟေတုဟေတု ပစ္စယဟေတု ဥတ္တမဟေတု သာဓာရဏဟေတူတိ စတုဗ္ဗိဓော ဟေတု။ တေသု "တယော ကုသလဟေတူ၊ တယော အကုသလ-ဟေတူ၊ တယော အဗျာကတဟေတူ"တိ ၂ အယံ ဟေတုဟေတု နာမ။ "စတ္တာရော ခေါ ဘိက္ခု မဟာဘူတာ ဟေတု စတ္တာရော မဟာဘူတာ ပစ္စယော ရူပက္ခန္ဓဿ ပညာပနာယာ"တိ ၃ အယံ ပစ္စယဟေတု နာမ။ ကုသလာကုသလံ အတ္တနော ဝိပါကဋ္ဌာနေ ၄ ဥတ္တမံ, ဧဋ္ဌာရမ္မဏံ ကုသလဝိပါကဋ္ဌာနေ ဥတ္တမံ, အနိဋ္ဌာရမ္မဏံ အကုသလဝိပါကဋ္ဌာနေတိ အယံ ဥတ္တမဟေတု နာမ။ ယထာဟ "အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ကမ္မသမာဒါနာနံ ဌာနသော ဟေတုသော ဝိပါကံ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ"တိ ၅။ "ဧသေဝ ဟေတု ဧသ ပစ္စယော သခ်ါရာနံ၊ ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာတိ အဝိဇ္ဇာ သခ်ါရာနံ သာဓာရဏဟေတု ဟုတ္ဝာ ပစ္စယဋ္ဌံ ဖရတီ"တိ အယံ သာဓာရဏဟေတု နာမ။ ယထာ ဟိ ပထဝီရသော အာပေါရသော စ မဓုရဿာပိ အမဓုရဿာပိ ပစ္စယော၊ ဧဝံ အဝိဇ္ဇာ ကုသလသခ်ါရာနမ္ပိ အကုသလသခ်ါရာနမ္ပိ သာဓာရဏပစ္စယော ဟောတိ။ ဧမသ္မိ ပနတ္ထေ ဟေတု-ဟေတု အဓိပ္ပေတော။ ဧတိ "ဟေတူ ဓမ္မာ နဟေတူ ဓမ္မာ"တိ မာတိကာယ အာဂတံ ဟေတုဘာဝံ ရူပဿ နိယမေတ္ဝာ ပဋိက္ခိပန္တော **နဟေတုမေဝါ**တိ အာဟ။ ဧမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေသု ပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော အပ္ပဋိက္ခေပနိဒ္ဒေသော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝစနတ္ထော ပန သဗ္ဗပဒါနံ မာတိကာဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တောယေဝ။

သပ္ပစ္စယမေဝါတိ ဧတ္ထ ပန ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ ကမ္မပစ္စယမေဝ ဟောတိ၊ အာဟာရ-သမုဋ္ဌာနာဒီနိ အာဟာရာဒိပစ္စယာနေဝါတိ ဧဝံ ရူပသေဝ ဝုတ္တစတုပစ္စယ-

---

၁-၁-နဟေတုပိ သဟေတုပီတိ (သီ၊ သျာ) ၂-အဘိ ၁-၂၁၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၆၇၊ သံ ၂-၈၃-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-အတ္တနော ဝိပါကဒါနေ (သီ)၊ အတ္တနော အတ္တနော ဝိပါကဒါနေ (မ-ဋ္ဌ ၃-မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ) ၅-မ ၁-၉၉-ပိဋ္ဌေ။

ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ရူပမေဝါ**တိ "ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနော ဓမ္မာ"တိ မာတိကာယ ဝုတ္တံ အရူပိဘာဝံ[1] ပဋိက္ခိပတိ။ **ဥပဒါန် ဆဟိ ဝိညာဏေဟိ**တိ ပစ္စုပ္ပန္နရူပမေဝ စက္ခုဝိညာဏာဒီဟိ ဆဟိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နိယာမော ပန စက္ခု-ဝိညာဏာဒီနိ သန္ဓာယ ဂဟိတော။ န ဟိ တာနိ အတီတာနာဂတံ ဝိဇာနန္တိ၊ မနောဝိညာဏံ ပန အတီတမ္ပိ အနာဂတမ္ပိ ဝိဇာနာတိ။ တံ ဣမသ္မိံ ပဋ္ဌဝိညာဏ-သောတေ ပတိတတ္တာ[2] သောတပတိတမေဝ ဟုတ္ဝာ ဂတံ။ ဟုတ္ဝာ အဘာဝဋ္ဌေန ပန **အနိစ္စမေဝ**၊ ဇရာယ အဘိဘဝိတဗ္ဗမ္မကတ္တာ **ဇရာဘိဘူတမေဝ**။ ယသ္မာ ဝါ ရူပကာယေ ဇရာ ပါကဋာ ဟောတိ၊ တသ္မာပိ "ဇရာဘိဘူတမေဝါ"တိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ ကဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟောတိ ဣတ္ထေ **ဝိဓာသဒ္ဒေါ** မာနသဏ္ဌာန-ကောဋ္ဌာသေသု ဒိဿတိ။ "သေယျောဟမသ္မိတိ ဝိဓာ၊ သဒိသောဟမသ္မိတိ ဝိဓာ"တိအာဒီသု[3] ဟိ မာနော ဝိဓာ နာမ။ "ကထံဝိဓံ သီလဝန္တံ ဝဒန္တိ၊ ကထံဝိဓံ ပညဝန္တံ ဝဒန္တိ"တိအာဒီသု[4] သဏ္ဌာနံ။ ကထံဝိဓန္တိ ဟိ ပဒဿ ကထံသဏ္ဌာနန္တိ အတ္ထော။ "ကေဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု၊ ဒုဝိဓေန ဉာဏဝတ္ထု"တိ-အာဒီသု[5] ကောဋ္ဌာသော ဝိဓာ နာမ။ ဣဓာပိ ကောဋ္ဌာသောဝ အဓိပ္ပေတော။

သင်္ဂဟသဒ္ဒေါပိ သဇာတိသဒ္ဒါတိကိရိယာဂဏနဝသေန စတုဗ္ဗိဓော။ တတ္ထ "သဗ္ဗေ ခတ္တိယာ အာဂစ္ဆန္တု၊ သဗ္ဗေ ဗြာဟ္မဏာ၊ သဗ္ဗေ ဝေဿာ၊ သဗ္ဗေ သုဒ္ဒါ အာဂစ္ဆန္တု"။ "ယာ စာဝုသော ဝိသာခ သမ္မာဝါစာ၊ ယော စ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ယော စ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ဣမေ ဓမ္မာ သိလက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ"တိ[6] အယံ သဇာတိသင်္ဂဟော နာမ။ "ကေဇာတိကာ အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဝိယ ဟိ ဣဓ သဗ္ဗေ ဇာတိယာ ကေသင်္ဂဟံ ဂတာ။ "သဗ္ဗေ ကောသလကာ အာဂစ္ဆန္တု၊ သဗ္ဗေ မာဂဓကာ၊ သဗ္ဗေ ဘာရုကစ္ဆကာ အာဂစ္ဆန္တု"။ "ယော စာဝုသော ဝိသာခ သမ္မာဝါယာမော၊ ယော စ သမ္မာသတိ၊ ယော စ သမ္မာသမာဓိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ သမာဓိက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ"တိ[6] အယံ သဏ္ဌာတိသင်္ဂဟော နာမ။ "ကေဋ္ဌာနေ ဇာတာ သံဝဒ္ဓါ[7] အာဂစ္ဆန္တု"တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဝိယ ဟိ ဣဓ သဗ္ဗေ သဏ္ဌာတိဋ္ဌာနေန[8] နိဝုတ္ထောကာသေန ကေသင်္ဂဟံ ဂတာ။ "သဗ္ဗေ ဟတ္ထာရောဟာ အာဂစ္ဆန္တု၊ သဗ္ဗေ အဿာရောဟာ၊ သဗ္ဗေ ရထိကာ အာဂစ္ဆန္တု"။ "ယာ စာဝုသော ဝိသာခ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ယော စ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ပညာက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟိတာ"တိ[6] အယံ ကိရိယာသင်္ဂဟော နာမ။

၁-အရူပဘာဝံ (သီ)
၂-ပတိတ္တာ (သျာ၊ က)
၃-အာဒိ ၂-၄၀၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၅၁-ပိဋ္ဌေ။
၅-အာဒိ ၂-၃၂၃-၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၆-မ ၁-၃၇၅-ပိဋ္ဌေ။
၇-သံဝဒ္ဓါ (သီ)
၈-သဏ္ဌာတဋ္ဌာနေန (သီ)

သဗ္ဗေဝ ဟေတေ အတ္ထနော ကိရိယာကရဏေန ကေသင်္ဂဟံ ဂတာ။ “စက္ခာယတနံ ကတမက္ခန္ဓဂဏနံ[၁] ဂစ္ဆတိ၊ စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓဂဏနံ ဂစ္ဆတိ။ ဟဠို စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓဂဏနံ ဂစ္ဆတိ၊ တေန ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ ‘စက္ခာယတနံ ရူပက္ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတ’န္တိ”[၂] အယံ ဂဏနသင်္ဂဟော နာမ၊ အယမိဓ အဓိပ္ပေတော၊ ကေကောဋ္ဌာသေန ရူပဂဏနာတိ အယညေတ္ထ အတ္ထော။ သေသမေတ္ထ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဒုကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ
ဥပါဒါဘာဇနီယကထာ

၅၉၅။ ဣဒါနိ ဒုဝိဓသင်္ဂဟာဒိသု “အတ္ထိ ရူပံ ဥပါဒါ, အတ္ထိ ရူပံ နော-ဥပါဒါ”တိ ဧဝံ ဘေဒသဇ္ဈာဝတော ပုစ္ဆာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပဒဘာဇနံ ဒဿေန္တော **ကတမံ တံ ရူပံ ဥပါဒါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဥပါဒိယတီတိ **ဥပါဒါ**၊ မဟာဘူတာနိ ဂဟေတ္ဝာ အမုဉ္စိတ္ဝာ တာနိ နိဿာယ ပဝတ္တာတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ တံ ပဘေဒတော[၃] ဒဿေန္တော **စက္ခာယတန**န္တိအာဒိမာဟ။

၅၉၆။ ဧဝံ တေဝိသတိဝိဓံ ဥပါဒါရူပံ သင်္ခေပတော ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ပုန တဒေဝ ဝိတ္ထာရတော နိဒ္ဒိသန္တော **ကတမံ တံ ရူပံ စက္ခာယတန**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒုဝိဓံ စက္ခု၊ မံသစက္ခု၊ ပညာစက္ခု၊ စ။ ဧတေသု ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ သမန္တစက္ခု၊ ဉာဏစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဓမ္မစက္ခု။တိ ပဉ္စဝိဓံ ပညာစက္ခု။ တတ္ထ “အဒ္ဒသံ ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ။ပ။ ဒုဝိညာပယေ”တိ[၄] ဗုဒ္ဓံ ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ နာမ။ “သမန္တစက္ခု၊ ဝုစ္စတိ သဗ္ဗညုတ-ညာဏ”န္တိ[၅] ဗုဒ္ဓံ သမန္တစက္ခု၊ နာမ။ “စက္ခုံ ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ”တိ[၆] ဗုဒ္ဓံ ဉာဏစက္ခု၊ နာမ။ “အဒ္ဒသံ ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန”တိ[၇] ဗုဒ္ဓံ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ နာမ။ “တသ္မိံ ယေဝါသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ”တိ[၈] ဗုဒ္ဓံ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂတ္ထယသဒ္ဓါတံ ဉာဏံ ဓမ္မစက္ခု၊ နာမ။

မံသစက္ခုပိ ပသာဒစက္ခု၊ သသမ္ဘာရစက္ခု။တိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ ယောယံ အက္ခိကူပကေ ပတိဋ္ဌိတော ဟေဋ္ဌာ အက္ခိကူပကဋ္ဌိကေန ဥပရိ ဘမုကဋ္ဌိကေန ဥဘတော အက္ခိကူဋေဟိ အန္တော မတ္ထလုင်္ဂေန ဗဟိဒ္ဓါ အက္ခိလောမေဟိ

၁-ကတမံ ခန္ဓဂဏနံ (သဗ္ဗတ္ထ)
၄-မ ၁-၂၂၅-ဝိဋ္ဌေ။
၇-မ ၁-၂၂၇-ဝိဋ္ဌေ။

၂-အဘိ ၄-၂၅၁-ဝိဋ္ဌေ။
၅-ခု ဂ-၁၇ဂ-ဝိဋ္ဌေ။

၃-ပဘေဒံ (က)
၆-သံ ၃-၃၆၉၊ ဝ ၃-၁၅-ဝိဋ္ဌေ။
၈-မ ၂-၃၄၆-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

ပရိစ္ဆိန္နော မံသပိဏ္ဍော, သခ်ပတော "စတဿော ဓာတုယော ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော သြဇာ သမ္ဘဝေါ သဏ္ဌာနံ ဇီဝိတံ ဘာဝေါ ကာယ-ပသာဒေါ စက္ခုပသာဒေါ"တိ စုဒ္ဒသသမ္ဘာရော၊ ဝိတ္ထာရတော "စတဿော ဓာတုယော တံသန္ဓိဿိတဝဏ္ဏဂန္ဓရသသြဇာသဏ္ဌာနသမ္ဘဝါ ဆာတိ ဣမာနိ ဒသ စတုသမုဋ္ဌာနာနိကတ္တာ စတ္တာလီသံ ဟောန္တိ၊ ဇီဝိတံ ဘာဝေါ ကာယပသာဒေါ စက္ခုပသာဒေါတိ စတ္တာရိ ဧကန္တကမ္မသမုဋ္ဌာနာနေဝါ"တိ ဣမေသံ စတုစတ္တာလီသာယ ရူပါနံ ဝသေန စတုစတ္တာလီသသမ္ဘာရော၊ ယံ လောကော "သေတံ စက္ခုံ၊ ပုထုလံ၊ ဝိသဋံ၊ ဝိတ္ထိဏ္ဏံ စက္ခု"နွိ သဉ္ဇာနန္တော နဲ စက္ခုံ သဉ္ဇာနာတိ၊ ဝတ္ထုံ စက္ခုတော သဉ္ဇာနာတိ၊ သော မံသပိဏ္ဍော အက္ခိကူပေ ပတိဋ္ဌိတော နှာရုသုတ္တကေန မတ္ထလုင်္ဂေ အာဗဒ္ဓေါ[၁]၊ ယတ္ထ သေတမ္ပိ အတ္ထိ ကဏ္ဍမ္ပိ လောဟိတကမ္ပိ ပထဝီပိ အာပေါပိ တေဇောပိ ဝါယောပိ၊ ယံ သေမှုဿဒတ္တာ သေတံ, ပိတ္တုဿဒတ္တာ ကဏ္ဍံ, ရုဟိရုဿဒတ္တာ လောဟိတကံ, ပထဝုဿဒတ္တာ ပတ္ထိဏ္ဏံ ဟောတိ၊ အာပုဿဒတ္တာ ပဋ္ဌရတိ၊ တေဇုဿဒတ္တာ ပရိဒယ္ဟတိ၊ ဝါယုဿဒတ္တာ သမ္ဘမတိ။ ဣဒံ **သသမ္ဘာရစက္ခု** နာမ။

ယော ပနေတ္ထ သိတော ဧတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓေါ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ပသာဒေါ၊ ဣဒံ **ပသာဒစက္ခု** နာမ။ တဒေတံ တဿ သသမ္ဘာရစက္ခုနော သေတမဏ္ဍလပရိက္ခိတ္တဿ ကဏ္ဍမဏ္ဍလဿ မဇ္ဈေ အဘိမုခေ ဌိတာနံ သရီရ-သဏ္ဌာနုပ္ပတ္တိဒေသဘူတေ ဒိဋ္ဌမဏ္ဍလေ သတ္တသု ပိစုပဋလေသု အာသိတ္တတေလံ ပိစုပဋလာနိ ဝိယ သတ္တက္ခိပဋလာနိ ဗျာပေတ္ဝာ ဓာရဏနှာပနမဏ္ဍန-ဗီဇနကိစ္စာဟိ စတူဟိ ဓာတီဟိ ခတ္တိယကုမာရော ဝိယ သန္ဓာရဏအာဗန္ဓန-ပရိပါစနသမုဒီရဏကိစ္စာဟိ စတူဟိ ဓာတူဟိ ကတူပကာရံ ဥတုစိတ္တာ-ဟာရေဟိ ဥပတ္ထမ္ဘိယမာနံ အာယုနာ အနုပါလိယမာနံ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသာဒီဟိ ပရိဝုတံ ပမာဏတော ဦကာသိရမတ္တံ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ ယထာရဟံ ဝတ္ထု-ဒ္ဒါရဘာဝံ သာဓယမာနံ တိဋ္ဌတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဓမ္မသေနာပတိနာ—

"ယေန စက္ခုပ္ပသာဒေန၊ ရူပါနိ မနုပဿတိ။
ပရိတ္တံ သုခုမံ ဧတံ[၂]၊ ဦကာသိရသမူပမ"နွိ။

စက္ခု စ တံ အာယတနဉ္ဇာတိ **စက္ခာယတနံ။ ယံ စက္ခု စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ပသာဒေါ**တိ ဣဓာပိ ဥပယောဂတ္ထေယေဝ သာမိဝစနံ၊ စတ္တာရိ

၁-နှာရုသုတ္တကေန ဗန္ဓော၊ မတ္ထလုင်္ဂေန အာဗန္ဓော (က)　　၂-စေတံ (သီ)

မဟာဘူတာနိ ဥပါဒိယိတ္ထာ ပဝတ္တိပ္ပသာဒေါတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ ပသာဒ-စက္ခုမေဝ ဂဏှာတိ၊ သေသစက္ခုံ ပဋိက္ခိပတိ။ ယံ ပန ဣန္ဒြိယဂေါစရသုတ္တေ "ကေံ မဟာဘူတံ ဥပါဒါယ ပသာဒေါ ပဏီဓာတုယာ, တိဟိ မဟာဘူတေဟိ သင်္ဂဟိတော အာပေါဓာတုယာ စ တေဇောဓာတုယာ စ ဝါယောဓာတုယာ စ"။ စတုပရိဝတ္တသုတ္တေ[1] "ဒ္ဝိန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ပသာဒေါ ပဏီဓာတုယာ စ အာပေါဓာတုယာ စ, ဒ္ဝိဟိ မဟာဘူတေဟိ သင်္ဂဟိတော တေဇောဓာတုယာ စ ဝါယောဓာတုယာ စာ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပရိယာယေန ဝုတ္တံ။ အယဉ္ဩိ သုတ္တန္တိကကထာ နာမ ပရိယာယဒေသနာ။ ယော စ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ပသာဒေါ၊ သော တေသု ဧကေကဿာပိ ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ပသာဒေါယေဝါတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန တတ္ထ ဒေသနာ အာဂတာ။ အဘိဓမ္မော ပန နိပ္ပရိယာယဒေသနာ နာမ၊ တသ္မာ ဣဓ "စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ပသာဒေါ"တိ ဝုတ္တံ။

"အယံ မေ အတ္တာ"တိ ဗာလဇနေန ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ အတ္တဘာဝေါ ဝုစ္စတိ သရီရမ္ပိ ခန္ဓပဉ္စကမ္ပိ၊ တသ္မိံ ပရိယာပန္နော တန္နိဿိတောတိ **အတ္တဘာဝ-ပရိယာပန္နော**။ စက္ခုဝိညာဏေန ပဿိတုံ န သက္ကောတိ **အနိဒ္ဿနော**။ ပဋိဃဋ္ဋနာနိဿံသော ဇေတ္ထ ဇာယတီတိ **သပ္ပဋိဃော**။

ယေနာတိအာဒိသု အယံ သဒ္ဒေါပတ္ထော၊ ယေန ကရဏဘူတေန စက္ခုနာ အယံ သတ္တော ဣဒံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ရူပံ အတိတေ ပဿိ ဝါ၊ ဝတ္တမာနေ ပဿတိ ဝါ၊ အနာဂတေ ပဿိဿတိ ဝါ။ သစဿ အပရိဘိန္နံ စက္ခု ဘဝေယျ၊ အထာနေန အာပါထဂတံ ရူပံ ပဿေ ဝါ၊ အတိတံ ဝါ ရူပံ အတိတေန စက္ခုနာ ပဿိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ပစ္စုပ္ပန္နေန ပဿတိ၊ အနာဂတံ အနာဂတေန ပဿိဿတိ။ "သစေ တံ ရူပံ စက္ခုဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆေယျ၊ စက္ခုနာ တံ ရူပံ ပဿေယျာ"တိ ဣဒမေတ္ထ ပရိကပ္ပဝစနံ။ ဒဿနပရိဏာယကဋ္ဌေန **စက္ခု**[2]**ပေတံ**။ သဒ္ဒါတိသမောသရဏဋ္ဌေန **စက္ခုယတနံပေတံ**။ သုညတသဘာဝနိဿတ္တဋ္ဌေန **စက္ခုဓာတုပေသာ**။ ဒဿနလက္ခဏော ဣန္ဒ္ရိယံ ကာရေတိတိ **စက္ခုန္ဒြိယံပေတံ**။ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန **လောကောပေသော**။ ဝဋ္ဋဉ္စနဋ္ဌေန **ဒွါရာပေသာ**။ အပ္ပ-ရဏ္ဍိယဋ္ဌေန **သမုဒ္ဒါပေသော**။ ပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန **ပဏ္ဍရံပေတံ**။ ဖဿာဒိနံ အဘိဇာယနဋ္ဌေန **ခေတ္တံပေတံ**။ ဇေတသံယေဝ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန **ဝတ္ထုံပေတံ**။ သမဝိသမံ ဒဿေန္တိံ အတ္တဘာဝံ နေတီတိ **နေတ္တံပေတံ**။ တေနေဝဋ္ဌေန

၁-ဣဒံ နာမံ မ ၃-၁၁ ၂-ပိဋ္ဌေ အတ္ထိ၊ အယံ ပန ပါဠိ တတ္ထ နဒိဿတိ။ ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၈-ပိဋ္ဌေ ပန သင်္ဂီတိမနာရုဠ္ဟံ စတုပရိဝဋ္ဋသုတ္တံ နာမ အာဂတံ၊ တံ ဝါ သိယာ။

နယနံပေတံ။ သက္ကာယပရိယာပန္နဋ္ဌေန **ဩရိမံ တီရံပေတံ။** ဗဟုသာဓာရဏဋ္ဌေန အဿာမိကဋ္ဌေန စ **သုညော ဂါမောပေသော**တိ။

ဇွောဝတာ ပသိ ဝါတိအာဒိဟိ စတူဟိ ပဒေဟိ စက္ခုံပေတန္တိအာဒိနိ စုဒ္ဒသ နာမာနိ ယောဇေတွာ စက္ခာယတနဿ စတ္တာရော ဝဝတ္ထာပနနယာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ? ဇွေ ဟိ ယေန စက္ခုနာ အနိဒဿနေန သပ္ပဋိဃေန ရူပံ သနိဒဿနံ သပ္ပဋိဃံ ပသိ ဝါ စက္ခုံပေဝံ။ပ။ သုညော ဂါမောပေသော၊ ဇုဒံ တံ ရူပံ စက္ခာယတနန္တိ အယမေကော နယော။ ဧဝံ သေသာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၅၉၇။ ဇုဒါနိ ယသ္မာ ဝိဇ္ဇုနိစ္ဆရဏာဒိကာလေသု အနောလောကေတုကာမဿာပိ ရူပံ စက္ခုပသာဒံ ဃဋ္ဋေတိ၊ တသ္မာ တံ အာကာရံ ဒဿေတုံ ဒုတိယော နိဒ္ဒေသဝါရော အာရဒ္ဓေါ။ တတ္ထ **ယမှိ စက္ခုမှိ**တိ ယမှိ အဓိကရဏာဘူတေ စက္ခုမှိ။ **ရူပန္တိ** ပစ္စတ္တဝစနမေတံ။ တတ္ထ **ပဋိဟညိ ဝါ**တိ အတီတဝေါ။ **ပဋိဟညတိ ဝါ**တိ ပစ္စုပ္ပန္နဝေါ။ **ပဋိဟညိဿတိ ဝါ**တိ အနာဂတဝေါ။ **ပဋိဟညေ ဝါ**တိ ဝိကပ္ပနဝေါ။ အတီတဉ္ဒိ ရူပံ အတီတေ စက္ခုသ္မိံ ပဋိဟညိ နာမ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ ပစ္စုပ္ပန္နေ ပဋိဟညတိ နာမ၊ အနာဂတံ အနာဂတေ ပဋိဟညိဿတိ နာမ။ "သစေ တံ ရူပံ စက္ခုဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆေယျ၊ စက္ခုမှိ ပဋိဟညေယျ တံ ရူပ"န္တိ အယမေတ္ထ ပရိကပ္ပေါ[1]။ အတ္ထတော ပန ပသာဒံ ဃဋ္ဋယမာနမေဝ ရူပံ ပဋိဟညတိ နာမ။ ဇုဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ စတ္တာရော ဝဝတ္ထာပနနယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၅၉၈။ ဇုဒါနိ ယသ္မာ အတ္တနော ဇုစ္ဆာယ ဩလောကေတုကာမဿ ရူပေ စက္ခုံ ဥပသံဟရတော စက္ခု ရူပသ္မိံ ပဋိဟညတိ၊ တသ္မာ တံ အာကာရံ ဒဿေတုံ တတိယော နိဒ္ဒေသဝါရော အာရဒ္ဓေါ။ သော အတ္ထတော ပါကဋ္ဋောယေဝ။ ဇွေ ပန စက္ခု အာရမ္မဏံ သမ္ပဋိစ္ဆမာနမေဝ ရူပမှိ ပဋိဟညတိ နာမ၊ ဇုဓာပိ ပုရိမနယေနေဝ စတ္တာရော ဝဝတ္ထာပနနယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၅၉၉။ ဇုတော ပရံ ဖဿပဉ္စမကာနံ ဥပ္ပတ္တိဒဿနဝသေန ပဉ္စ, တေသံယေဝ အာရမ္မဏပဋိဗဒ္ဓဥပ္ပတ္တိဒဿနဝသေန ပဉ္စာတိ ဒသ ဝါရာ ဒဿိတာ။ တတ္ထ **စက္ခုံ နိဿာယာ**တိ စက္ခုံ နိဿာယ ပစ္စယံ ကတ္ဝာ။ **ရူပံ အာရဗ္ဘာ**တိ ရူပါရမ္မဏံ အာဂမ္မ သန္ဓာယ ပဋိစ္စ။ ဇုမိနာ စက္ခုပသာဒဝတ္ထုကာနံ ဖဿာဒီနံ

၁-ဝိကပ္ပနတ္ထော (သျာ)

ပုရေဇာတပစ္စယေန စက္ခုဒ္ဒါရဇဝနဝိထိပရိယာပန္နာနံ အာရမ္မဏာဓိပတိ-အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စယေဟိ ရူပဿ ပစ္စယဘာဝေါ ဒဿိတော၊ ဣတရေသု ပဉ္စသု ဝါရေသု ရူပံ အာရမ္မဏမသသာတိ ရူပါရမ္မဏောတိ ဧဝံ အာရမ္မဏ-ပစ္စယမတ္တေနေဝ ပစ္စယဘာဝေါ ဒဿိတော။ ယထာ ပန ပုရိမေသု တီသု၊ ဧဝံ ဣမေသုပိ ဒဿသု ဝါရေသု စတ္တာရော စတ္တာရော ဝဝတ္ထာပနနယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကတမံ တံ ရူပံ စက္ခာယတနန္တိ ပုဏ္ဏာယ ဥဒ္ဒဋ္ဌံ စက္ခုံ “ဣဒံ တ”န္တိ နာနုပဂကာရတော ဒဿေတုံ ပုရိမာ တယော, ဣမေ ဒသာတိ တေရသ နိဒ္ဒေသဝါရာ ဒဿိတာ။ ဧကေကသ္မိဉ္စေတ္ထ စတုန္နံ စတုန္နံ ဝဝတ္ထာပနနယာနံ အာဂတတ္တာ ဒ္ဝိပညာသာယ နယေဟိ ပဋိမဏ္ဍေတွာဝ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆၀၀။ ဣတော ပရေသု သောတာယတနာဒီနိဒ္ဒေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဝိသေသမတ္တံ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သုဏာတီတိ **သောတံ၊** တံ သသမ္ဘာရ-သောတဗိလသ အန္တော တနုတမ္မလောမာစိတေ အဂ်္ဂလိဝေဓကသဏ္ဌာနေ[1] ပဒေသေ ဝုတ္တပ္ပကာရာဟိ ဓာတူဟိ ကတူပကာရံ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ ဥပတ္ထမ္ဘိယမာနံ အာယုနာ အနုပါလိယမာနံ ဝဏ္ဏာဒီဟိ ပရိဝုတံ သောတ-ဝိညာဏာဒီနံ ယထာရဟံ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ သာဓယမာနံ တိဋ္ဌတိ။

ဃာယတီတိ **ဃာနံ၊** တံ သသမ္ဘာရဃာနဗိလသ အန္တော အဇပ္ပဒသဏ္ဌာနေ ပဒေသေ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရဥပကာရူပတ္ထမ္ဘနာနုပါလနပရိဝါရံ ဟုတ္ဝာ ဃာနဝိညာဏာဒီနံ ယထာရဟံ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ သာဓယမာနံ တိဋ္ဌတိ။

သာယနဋ္ဌေန **ဇိဝှါ၊** သာ သသမ္ဘာရဇိဝှါမဏ္ဍသ ဥပရိ ဥပ္ပလဒလဂ္ဂသဏ္ဌာနေ ပဒေသေ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရဥပကာရူပတ္ထမ္ဘနာနုပါလနပရိဝါရာ ဟုတ္ဝာ ဇိဝှါဝိညာဏာဒီနံ ယထာရဟံ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ သာဓယမာနာ တိဋ္ဌတိ။

ယာဝတာ ပန ဣမသ္မိံ ကာယေ ဥပါဒိဏ္ဏကရူပံ နာမ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ကာယာယတနံ ကပ္ပါသပဋ္ဌလေ သ္နေဟော ဝိယ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရဥပကာရူ-ပတ္ထမ္ဘနာနုပါလနပရိဝါရမေဝ ဟုတ္ဝာ ကာယဝိညာဏာဒီနံ ယထာရဟံ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝံ သာဓယမာနံ တိဋ္ဌတိ။ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။ သေသော ပါဠိပ္ပဘေဒေါ စ အတ္ထော စ စက္ခုနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေဝလဉ္ဒိ ဣဓ စက္ခုပဒသ္မ ဌာနေ သောတပဒါဒီနိ, ရူပပဒသ္မ ဌာနေ သဒ္ဒပဒါဒီနိ, ပသိတိ အာဒီနံ ဌာနေ သုဏာတိအာဒိပဒါနိ စ အာဂတာနိ။

၁-အဂ်္ဂလိဝေဓကသဏ္ဌာနေ (သီ)

နေတ္တံပေတံ နယနံပေတန္တိ ဇုမသ စ ပဒဒ္ဓယသံ အဘာဝါ ဒွါဒသ ဒွါဒသ နာမာနိ ဟောန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

တတ္ထ သိယာ ''ယဒိ ယာဝတာ ဇုမသ္မိံ ကာယေ ဥပါဒိဏ္ဏကရူပံ နာမ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ကာယာယတနံ ကပ္ပါသပဋလေ သ္မေဟော ဝိယ၊ ဧဝံ သန္တေ လက္ခဏသမ္မိသတာ အာပဇ္ဇတီ'' တိ။ နာပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ၊ အညသ အညတ္ထ အဘာဝတော။ ယဒိ ဧဝံ နု သဗ္ဗတ္ထ ကာယာယတနန္တိ၊ နေဝ ပရိမတ္ထတော သဗ္ဗတ္ထ။ ဝိနိဗ္ဘုဇိတ္ဝာ ပနဿ နာနာကရဏံ ပညာပေတုံ နု သက္ကာ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ ရူပရသာဒယော ဝါလိကာစုဏ္ဏာနိ ဝိယ ဝိဝေစေတုံ အသက္ကုဏေယျတာယ အညမညမျာပိနောတိ ဝုစ္စန္တိ၊ နု စ ပရိမတ္ထတော ရူပေ ရသော အတ္ထိ၊ ယဒိ သိယာ၊ ရူပဂ္ဂဟဏေနေဝ ရသဂ္ဂဟဏံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဧဝံ ကာယာယတနမ္ပိ ပရိမတ္ထတော နေဝ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထိ၊ နု စ သဗ္ဗတ္ထ နတ္ထိ, ဝိဝေစေတုံ အသက္ကုဏေယျတာယာတိ၊ ဧဝမေတ္ထ နု လက္ခဏသမ္မိသတာ အာပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပိစ လက္ခဏာဒိဝဝတ္ထာပနတောပေတေသံ အသမ္မိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတေသု ဟိ ရူပါဘိဃာတာရဟဘူတပဿာဒလက္ခဏံ, ဒဋ္ဌုကာမတာ-နိဒါနကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပဿာဒလက္ခဏံ ဝါ **စက္ခု**၊ ရူပေသု အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ စက္ခုဝိညာဏဿ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဒဋ္ဌုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတ-ပဒဋ္ဌာနံ။

သဒ္ဒါဘိဃာတာရဟဘူတပဿာဒလက္ခဏံ, သောတုကာမတာနိဒါနကမ္မ-သမုဋ္ဌာနဘူတပဿာဒလက္ခဏံ ဝါ **သောတံ**၊ သဒ္ဒေသု အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ သောတ-ဝိညာဏဿ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ သောတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတ-ပဒဋ္ဌာနံ။

ဂန္ဓာဘိဃာတာရဟဘူတပဿာဒလက္ခဏံ, ဃာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မ-သမုဋ္ဌာနဘူတပဿာဒလက္ခဏံ ဝါ **ဃာနံ**၊ ဂန္ဓေသု အာဝိဉ္ဆနရသံ၊ ဃာန-ဝိညာဏဿ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဃာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇဘူတ-ပဒဋ္ဌာနံ။

ရသာဘိဃာတာရဟဘူတပဿာဒလက္ခဏာ, သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မ-သမုဋ္ဌာနဘူတပဿာဒလက္ခဏာ ဝါ **ဇိဝှါ**၊ ရသေသု အာဝိဉ္ဆနရသာ၊ ဇိဝှါ-ဝိညာဏဿ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သာယိတုကာမတာနိဒါနကမ္မဇ-ဘူတပဒဋ္ဌာနာ။

ဖောင်္ဗွာဘိဃာတာရဟာဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏော, ဖုသိတုကာမတာနိဒါန-
ကမ္မသမုဋ္ဌာနဘူတပ္ပသာဒလက္ခဏော ဝါ **ကာယော**၊ ဖောင်္ဗွေသု အာဝိဇ္ဇန-
ရသော၊ ကာယဝိညာဏဿ အာဓာရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဖုသိတုကာမတာ-
နိဒါနကမ္မဇဘူတပဒဋ္ဌာနော။

ကေစိ ပန "တေဇောဓိကာနံ ဘူတာနံ ပသာဒေါ စက္ခု၊ ဝါယုပထဝီ-
အာပါဓိကာနံ ဘူတာနံ ပသာဒါ သောတဃာနဇိဝှါ၊ ကာယော သမ္ဗေသ"န္တိ
ဝဒန္တိ။ အပရေ "တေဇောဓိကာနံ ပသာဒေါ စက္ခု၊ ဝိဝရဝါယုအာပပထဝါဓိကာနံ
ပသာဒါ သောတဃာနဇိဝှါကာယာ"တိ ဝဒန္တိ။ တေ ဝတ္တုမ္ဘာ "သုတ္တံ
အာဟရထာ"တိ၊ အဒ္ဓါ သုတ္တမေဝ နာ ဒက္ခိဿန္တိ။ ကေစိ ပနေတ္ထ "တေဇောဒိနံ
ဂုဏော်ဟိ ရူပါဒိဟိ အနုဂ္ဂယ္ဟဘာဝတော"တိ[၂] ကာရဏံ ဝဒန္တိ။ တေ စ
ဝတ္တုမ္ဘာ "ကော ပနေဝမာဟ ရူပါဒယော တေဇောဒိနံ ဂုဏာ"တိ။
အဝိနိဗ္ဘောဂေသု ဟိ ရူပေသု[၃] "အယံ ဇူမဿ ဂုဏော၊ အယံ ဇူမဿ
ဂုဏော"တိ နာ လဗ္ဘာ ဝတ္တုံ။ အထာပိ ဝဒေယျုံ "ယထာ တေသု
တေသု သမ္ဘာရေသု တဿ တဿ ဘူတဿ အဓိကတာယ ပထဝီအာဒိနံ
သန္နာရဏာဒိနိ ကိစ္စာနိ ဇူဆ္ဆထ၊ ဧဝံ တေဇောဒိအဓိကေသု သမ္ဘာရေသု ရူပါဒိနံ
အဓိကဘာဝဒဿနတော ဇူဆ္ဆိတမ္ဘမေတံ ရူပါဒယော တေသံ ဂုဏာ"တိ။ တေ
ဝတ္တုမ္ဘာ ဇူဆ္ဆေယျာမ, ယဒိ အာပါဓိကဿ အာသဝဿ ဂန္ဓတော ပထဝီအဓိကေ
ကပ္ပါသေ ဂန္ဓော အဓိကတရော သိယာ၊ တေဇောဓိကဿ စ ဥဏ္ဟောဒကဿ
ဝဏ္ဏတောပိ သိတူဒကဿ ဝဏ္ဏော ပရိဟာယေထ။ ယသ္မာ ပနေတံ ဥဘယမ္ပိ
နတ္ထိ၊ တသ္မာ ပဟာယေထေတံ ဧတေသံ နိဿယဘူတာနံ ဝိသေသကပ္ပနံ။
ယထာ အဝိသေသေပိ ကေကလာပေ ဘူတာနံ ရူပရသာဒယော အညမညံ
ဝိသဒိသာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ စက္ခုပသာဒါဒယော အဝိဇ္ဇမာနေပိ အညမ္ပိ
ဝိသေသကာရဏောတိ ဂဟေတဗ္ဗမေတံ။

ကိဉ္စ ပန တံ၊ ယံ အညမညဿ အသာဓာရဏံ၊ ကမ္မမေဝ နေသံ
ဝိသေသကာရဏံ၊ တသ္မာ ကမ္မဝိသေသတော ဧတေသံ ဝိသေသော၊ န
ဘူတဝိသေသတော။ ဘူတဝိသေသေ ဟိ သတိ ပသာဒေါဝ နုပ္ပဇ္ဇတိ။
သမာနာနဉ္ပိ ပသာဒေါ၊ န ဝိသမာနာနန္တိ ပေါရာဏာ။ ဧဝံ ကမ္မဝိသေသတော
ဝိသေသဝန္တေသု စ ဧတေသု စက္ခုသောတာနိ အသမ္ဘဝတ္ထဝိသယဂ္ဂါဟကာနိ၊
အတ္ထနော နိဿယံ အနလ္လီနနိဿယေ ဧဝ ဝိသယေ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ။

၁-ကေစိ ပနေတ္ထ (သီ)
၂-အနုဂ္ဂဟဘာဝတောတိ (သီ)၊ အနုဂယ္ဟဘာဝတောတိ (သျာ၊က)
၃-ဘူတေသု (သီ၊ သျာ)

ဃာနဇိဂ္ဂါကာယာ သမ္ဖုဋ္ဌာဝိသယဂ္ဂါဟကာ၊ နိဿယဝသေန စေဝ, သယဉ္စ အတ္ထနော နိဿယံ အလ္လီနေယေဝ ဝိသယေ ဝိညာဏဟေတုတ္တာ။

အဋ္ဌကထာယံ ပန "အာပါထဂတတ္တာဝ အာရမ္မဏံ သမ္ဖုဋ္ဌံ နာမ။ စန္ဒမဏ္ဍလသူရိယမဏ္ဍလာနဉ္စိ ဒွါစတ္တာလီသယောဇနသဟဿမတ္ထကေ ဋ္ဌိတာနံ ဝဏ္ဏော စက္ခုပသာဒံ ဃဋ္ဋေတိ။ သော ဒူရေ ဋ္ဌတ္တာ ပညာယမာနောပိ သမ္ဖုဋ္ဌောယေဝ နာမ၊ တံဂေါစရတ္တာ[1] စက္ခု သမ္ဖုဋ္ဌဂေါစရမေဝ နာမ။ ဒူရေ ရုက္ခံ ဆိန္ဒန္တာနမ္ပိ ရဇကာနဉ္စ ဝတ္ထံ ဓောဝန္တာနံ ဒူရတောဝ ကာယဝိကာရော ပညာယတိ၊ သဒ္ဒေါ ပန ဓာတုပရမ္ပရာယ အာဂန္တွာ သောတံ ဃဋ္ဋေတ္တာ သဏိကံ ဝဝတ္ထာနံ ဂစ္ဆတိ" တိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အာပါထဂတတ္တာ အာရမ္မဏံ သမ္ဖုဋ္ဌန္တိ ဝုတ္တံ၊ စန္ဒမဏ္ဍလာဒိ-ဝဏ္ဏော ပန စက္ခုံ အသမ္ဖုတ္တော ဒူရေ ဋ္ဌိတောဝ ပညာယတိ။ သဒ္ဒေါပိ သစေ သဏိကံ အာဂစ္ဆေယျ၊ ဒူရေ ဥပ္ပန္နော စိရေန သုယျေယျ[2]၊ ပရမ္ပရဃဋ္ဋနာယ စ အာဂန္တွာ သောတံ ဃဋ္ဋေန္တော အသုကဒိသာယ နာမာတိ န ပညာယေယျ။ တသ္မာ အသမ္ဖုတ္တဂေါစရာနေဝ တာနိ။

အဟိအာဒိသမာနာနိ စေတာနိ။ ယထာ ဟိ အဟိ နာမ ဗဟိ သိတ္တာသမ္ဖဋ္ဋာနေ နာဘိရမတိ၊ သက်ာရဋ္ဌာနတိဏပဏ္ဏာဂဟနဝမ္မိကာနိယေဝ ပန ပဝိသိတ္တာ နိပန္နကာလေ အဘိရမတိ၊ ဧကဋ္ဌံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝ စက္ခုပေတံ ဝိသမဋ္ဌာသယံ မဋ္ဌေသု သုဝဏ္ဏာဘိတ္တိအာဒိသု နာဘိရမတိ၊ သြလောကေတုမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ၊ ရူပစိတ္တာပုပ္ဖလတာဒိစိတ္တေသုယေဝ ပန အဘိရမတိ၊ တာဒိသေသု ဟိ ဌာနေသု စက္ခုမ္ပိ အပ္ပဟာန္တေ မုခမ္ပိ ဝိဝရိတ္တာ သြလော-ကေတုကာမာ ဟောန္တိ။

သုသုမာရောပိ ဗဟိ နိက္ခန္တော ဂဟေတဗ္ဗံ န ပဿတိ၊ အက္ခီနိ နိမ္မိလေတ္တာဝ စရတိ။ ယဒါ ပန ဗျာမသတမတ္တံ ဥဒကံ သြဂါဟိတ္တာ ဗိလံ ပဝိသိတ္တာ နိပန္နော ဟောတိ၊ တဒါ တဿ စိတ္တံ ဧကဋ္ဌံ ဟောတိ သုခံ သုပတိ၊ ဧဝမေဝ သောတမ္ပေတံ ဗိလဋ္ဌာသယံ အာကာသသန္နိဿိတံ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒကူပကေယေဝ အဋ္ဌာသယံ ကရောတိ၊ ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒါကာသောယေဝ တဿ သဒ္ဒသဝနေ ပစ္စယော ဟောတိ။ အဇဋ္ဌာကာသောပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ အန္တောလေဏသိဒ္ဓိ သဋ္ဌာယေ ကရိယမာနေ န လေဏစ္ဆဒနံ ဘိန္ဒိတ္တာ သဒ္ဒေါ ဗဟိ နိက္ခမတိ၊ ဒွါရဝါတပါနစ္ဆိဒ္ဒေဟိ ပန နိက္ခမိတ္တာ ဓာတုပရမ္ပရာယေဝ ဃဋ္ဋေန္တော ဂန္တွာ သောတပသာဒံ ဃဋ္ဋေတိ။

၁–တဋ္ဌေါစရတ္တာ (က)　　၂–သူယေယျ (သီ)

အထ တသ္မိံ ကာလေ အသုကော နာမ[၁] သဇ္ဈာယတီတိ လေဏပိဋ္ဌေ နိသိန္နာ ဇာနန္တိ။

ဧဝံ သန္တေ သမ္ပတ္တဂေါစရတာ ဟောတိ၊ ကိံ ပနေတံ သမ္ပတ္တဂေါစရန္တိ။ အာမ သမ္ပတ္တဂေါစရံ။ ယဒိ ဧဝံ ဒူရေ ဘေရီအာဒီသု ဝဇ္ဇမာနေသု "ဒူရေ သဒ္ဒေါ"တိ ဇာနနံ နဘဝေယျာတိ။ နော နဘဝတိ၊ သောတပသာဒသ္မိဉ္ဍိ ဃဋ္ဌိတေ "ဒူရေ သဒ္ဒေါ, အာသန္နေ သဒ္ဒေါ, ပရတီရေ, ဩရိမတီရေ"တိ တထာ တထာ ဇာနနာကာရော ဟောတိ၊ ဓမ္မတာ သောတိ၊ ကိံ တောယ ဓမ္မတာယ၊ ယတော ယတော ဆိဒ္ဒံ၊ တတော တတော သဝနံ ဟောတိ၊ စန္ဒိမသူရိယာဒီနံ ဒဿနံ ဝိယာတိ အသမ္ပတ္တဂေါစရမေဝေတံ။

ပက္ခီပိ ရုက္ခေ ဝါ ဘူမိယံ ဝါ နရမတိ။ ယဒါ ပန ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ လေဋ္ဌုပါတေ အတိက္ကမ္မ အဇဋာကာသံ ပက္ခန္ဒော ဟောတိ၊ တဒါ ဧကဂ္ဂစိတ္တတံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ဃာနမ္ပိ အာကာသဇ္ဈာသယံ ဝါတူပနိဿယဂန္ဓဂေါစရံ။ တထာ ဟိ ဂါဝေါ နဝဝုဋ္ဌေ ဒေဝေ ဘူမိယံ ဃာယိတ္ဝာ ဃာယိတ္ဝာ အာကာသာဘိမုခါ ဟုတ္ဝာ ဝါတံ အာကဃုန္တိ။ အဂ်ုလီဟိ ဂန္ဓပိဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာပိ စ ဥပသိဃ်နကာလေ ဝါတံ အနာကဃုန္တော နေဝ တဿ ဂန္ဓံ ဇာနာတိ။

ကုက္ကုရောပိ ဗဟိ ဝိစရန္တော ခေမဋ္ဌာနံ နပဿတိ၊ လေဋ္ဌုပဟာရာဒီဟိ ဥပဒ္ဒုတော ဟောတိ။ အန္တောဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ ဆာရိကံ ဗျူဟိတ္ဝာ နိပန္နဿ ပန ဖာသုကံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ဇိဝှါပိ ဂါမဇ္ဈာသယာ အာပေါသန္ဓိဿိတရသာရမ္မဏာ။ တထာ ဟိ တိယာမရတ္တိံ သမဏဓမ္မံ ကတ္ဝာပိ ပါတောဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမော ပဝိသိတဗ္ဗော ဟောတိ။ သုက္ခခါဒနီယဿ စ နသက္ကာ ခေဋ္ဌေန အတေမိတဿ ရသံ ဇာနိတုံ။

သိဂ်ါလောပိ ဗဟိ စရန္တော ရတိံ နဝိန္ဒတိ၊ အာမကသုသာနေ မနုဿမံသံ ခါဒိတ္ဝာ နိပန္နဿေဝ ပနဿ ဖာသုကံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ကာယောပိ ဥပါဒိဏ္ဍကဇ္ဈာသယော ပထဝီနိဿိတဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏော။ တထာ ဟိ အညံ ဥပါဒိဏ္ဍကံ အလဘမာနာ သတ္တာ အတ္တနောဝ ဟတ္ထတလေ သီသံ ကတ္ဝာ နိပဇ္ဇန္တိ။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာ စဿ ပထဝီ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏေ ပစ္စယော ဟောတိ။ သုသန္ထတဿပိ[၂] ဟိ သယနဿ, ဟတ္ထေ ဌပိတာနမ္ပိ[၃] ဝါ ဖလာနံ နသက္ကာ အနိသီဒန္တေန ဝါ အနိပ္ပိဋ္ဌေန္တေန ဝါ ထဒ္ဓမုဒုဘာဝေါ ဇာနိတုန္တိ

၁-အသုကံ နာမ (သီ)

၂-သုအတ္ထတဿာပိ (သီ)၊ သုသဏ္ဌိတဿပိ (သျာ)

၃-ဌိတာနမ္ပိ (သီ၊ သျာ)

အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာပထဝီ ဧတဿ ကာယပသာဒဿ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဇာနနေ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဧဝံ လက္ခဏာဒိဝဝတ္ထာနတောပေတေသံ အသမ္မိဿတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အညေယေဝ ဟိ စက္ခုပသာဒဿ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနဂေါစရဇ္ဈာ-သယနိဿယာ၊ အညေ သောတပသာဒါဒီနန္တိ အသမ္မိဿာနေဝ စက္ခာ-ယတနာဒီနိ။

အပိစ နေသံ အသမ္မိဿတာယ အယံ ဥပမာပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာ ဟိ ပဉ္ဇဝဏ္ဏာနံ ဓဇာနံ ဥဿာပိတာနံ ကိဉ္ဇာပိ ဆာယာ ဧကာဗဒ္ဓါ ဝိယ ဟောတိ၊ တဿ တဿ ပန အညမည် အသမ္မိဿာဝ။ ယထာ စ ပဉ္ဇဝဏ္ဏေန ကပ္ပါသေန ဝဋ္ဋိံ ကတ္ဝာ ဒီပေ ဇာလိတေ ကိဉ္ဇာပိ ဇာလာ ဧကာဗဒ္ဓါ ဝိယ ဟောတိ၊ တဿ တဿ ပန အံသုနော ပါဋိယေက္ကာ ပါဋိယေက္ကာ ဇာလာ အသမ္မိဿာ ဧဝ၊ ဧဝမေဝ ကိဉ္ဇာပိ ဇုမာနိ ပဉ္ဇာယတနာနိ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ သမောသဋာနိ၊ အညမည် ပန အသမ္မိဿာနေဝ။ န ကေဝလဉ္ဇ ဇုမာနေဝ ပဉ္ဇ၊ သေသရူပါနိပိ အသမ္မိဿာနေဝ။ ဇုမသ္မိဉ္ဍိ သရီရေ ဟေဋ္ဌိမကာယော မဇ္ဈိမကာယော ဥပရိမကာယောတိ တယော ကောဋ္ဌာသာ။ တတ္ထ နာဘိတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ ဟေဋ္ဌိမကာယော နာမ။ တသ္မိံ ကာယဒသကံ ဘာဝဒသကံ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာနိ အဋ္ဌ ဥတုသမုဋ္ဌာနာနိ အဋ္ဌ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ အဋ္ဌာတိ စတုစတ္တာလီသ ရူပါနိ။ နာဘိတော ဥဒ္ဓံ ယာဝ ဂလဝါဋကာ မဇ္ဈိမကာယော နာမ။ တတ္ထ စ ကာယဒသကံ ဘာဝဒသကံ ဝတ္ထုဒသကံ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာဒီနိ တီဏိ အဋ္ဌကာနီတိ စတုပညာသ ရူပါနိ။ ဂလဝါဋကတော ဥဒ္ဓံ ဥပရိမကာယော နာမ။ တတ္ထ စက္ခုဒသကံ သောတဒသကံ ဃာနဒသကံ ဇိဝှါဒသကံ ကာယဒသကံ ဘာဝဒသကံ အာဟာရသမုဋ္ဌာနာဒီနိ တီဏိ အဋ္ဌကာနီတိ စတုရာသီတိ ရူပါနိ။

တတ္ထ စက္ခုပသာဒဿ ပစ္စယာနိ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော ဩဇာ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ စက္ခုပသာဒေါတိ ဇုဒံ ဧကန္တတော အဝိနိဘုတ္တာနံ ဒသန္နံ နိပ္ပန္နရူပါနံ ဝသေန စက္ခုဒသကံ နာမ။ ဇုမိနာ နယေန သေသာနိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တေသု ဟေဋ္ဌိမကာယေ ရူပံ မဇ္ဈိမကာယဥပရိမကာယရူပေဟိ သဒ္ဓိံ အသမ္မိဿံ၊ သေသကာယဒ္ဓယေပိ ရူပံ ဇုတရေဟိ သဒ္ဓိံ အသမ္မိဿမေဝ။ ယထာ ဟိ သာယနှသမယေ ပဗ္ဗတစ္ဆာယာ စ ရုက္ခစ္ဆာယာ စ ကိဉ္ဇာပိ ဧကာဗဒ္ဓါ ဝိယ ဟောန္တိ၊ အညမည် ပန အသမ္မိဿာဝ။ ဧဝံ ဇုမေသုပိ ကာယေသု စတုစတ္တာလီသ စတုပညာသ စတုရာသီတိ ရူပါနိ စ ကိဉ္ဇာပိ ဧကာဗဒ္ဓါနိ ဝိယ ဟောန္တိ၊ အညမည် ပန အသမ္မိဿာနေဝါတိ။

အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၂၃

၆၁၆။ ရူပါယတနနိဒ္ဒေသေ ဝဏ္ဏောဝ **ဝဏ္ဏနီဘာ၊** နီဘာတီတိ ဝါ နီဘာ၊ စက္ခုဝိညာဏသ ပါကဋာ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဝဏ္ဏောဝ နီဘာ **ဝဏ္ဏနီဘာ။** သဋ္ဌိံ နိဒဿနေန **သနိဒဿနံ၊** စက္ခုဝိညာဏေန ပဿိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ သဋ္ဌိံ ပဋိဃေန **သပ္ပဋိဃံ၊** ပဋိဃဋ္ဌနနိဃံသဇနကန္တိ အတ္ထော။ နီလာဒိသု ဥမာပုပ္ဖ-သမာနံ **နီလံ။** ကဏိကာရပုပ္ဖသမာနံ **ပီတကံ။** ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသမာနံ **လောဟိ-တကံ။** ဩသဓိတာရကသမာနံ **ဩဒါတံ။** ဈာမင်္ဂါရသမာနံ **ကာဠကံ။** မန္ဒရတ္တံ သိန္ဒုဝါရကရဝိရ[1] မကုဋ္ဌသမာနံ **မဇ္ဇိဋ္ဌကံ။** "ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏော၊ ကာမံ သုမုခ ပက္ကမာ"တိ[2] ဇတ္ထု ပန ကိဉ္စာပိ "ဟရိ"တိ သုဝဏ္ဏံ ဝုတ္တံ၊ ပရတော ပနဿ ဇာတရူပဂ္ဂဟဏေန ဂဟိတတ္တာ ဇုဓ သာမံ **ဟရိ** နာမ။ ဇုမာနိ သတ္တ ဝတ္ထုံ အနာမသိတ္ဝာ သဘာဝေနေဝ ဒဿိတာနိ။

ဟရိဝဏ္ဏန် ဟရိတသဒိသလဝဏ္ဏံ။ **အမ္ဗကိုရဝဏ္ဏန်** အမ္ဗကိုရေန သမာနဝဏ္ဏံ။ ဇုမာနိ ဒွေ ဝတ္ထုံ အာမသိတ္ဝာ ဒဿိတာနိ။ **ဒီဃဝါဒိနိ** ဒွါဒသ ဝေါဟာရတော ဒဿိတာနိ။ သော စ နေသံ ဝေါဟာရော ဥပနိဓာယသိဒ္ဓေါ စေဝ သန္နိဝေသသိဒ္ဓေါ စ။ ဒီဃာဒိနိ ဟိ အညမညံ ဥပနိဓေယသိဒ္ဓါနိ၊ ဝဋ္ဋာဒိနိ သန္နိဝေသဝိသေသေန။ တတ္ထ ရဿံ ဥပနိဓာယ တတော ဥစ္စတရံ **ဒီဃံ၊** တံ ဥပနိဓာယ တတော နိစတရံ **ရဿံ။** ထူလံ ဥပနိဓာယ တတော ခုဒ္ဒကတရံ **အဏုံ၊** တံ ဥပနိဓာယ တတော မဟန္တတရံ **ထူလံ။** စက္ကသဋ္ဌာနံ **ဝဋ္ဋံ။** ကုက္ကုဋ္ဋဋ္ဌာသဋ္ဌာနံ **ပရိမဏ္ဍလံ။** စတူဟိ အံသေဟိ ယုတ္တံ **စတုရံသံ**[1] **ဆဋ္ဌံသာဒိသုပိ** ဇသော နယော။ **နီန္နန်** ဩနတံ။ **ထလန်** ဥန္နတံ။

တတ္ထ ယသ္မာ ဒီဃာဒိနိ ဖုသိတ္ဝာ သက္ကာ ဇာနိတုံ၊ နီလာဒိနိ ပနေဝံ နသက္ကာ၊ တသ္မာ နာနိပ္ပရိယာယေန ဒီဃံ ရူပါယတနံ၊ တထာ ရဿာဒိနိ။ တံ တံ နိဿာယ ပန တထာ တထာ ဌိတံ "ဒီဃံ ရဿ"န်တိ တေန တေန ဝေါဟာရေန ရူပါယတနမေဝေတ္ထ ဘာသိတန်တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဆာယာ အာတပေါ**တိ ဇုဒံ အညမညပရိဏ္ဏာမံ။ တထာ **အာလောကော အန္ဓကာရော စ။ အဇ္ဈာ မဟိကာ**တိ-အာဒိနိ စတ္တာရိ ဝတ္ထုနာဝ ဒဿိတာနိ။ တတ္ထ **အဇ္ဈာ**တိ ဝလာဟကော။ **မဟိကာ**တိ ဟိမံ။ ဇုမေဟိ စတူဟိ အဇ္ဈာဒိနံ ဝဏ္ဏော ဒဿိတော။ **စန္ဒမဏ္ဍလသ ဝဏ္ဏနီဘာ**တိအာဒိဟိ တေသံ တေသံ ပဘာဝဏ္ဏော ဒဿိတော။

တတ္ထ စန္ဒမဏ္ဍလာဒိနံ ဝတ္ထူနံ ဧဝံ ဝိသေသေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ မဏိမယံ ရဇတပဋ္ဋိဗ္ဗန္ဓံ ကေုနပညာသယောဇနာယာမဝိတ္ထာရံ စန္ဒသ ဒေဝပုတ္တသ

၁-....ကဏ္ဏိရ (သီ) ၂-ခု ၅-၃ ၂၆-ဝိသတိနိပါတဇာတကေ။ ၃-စတုရသံ (သီ၊က)

ဝိမာနံ **စန္ဒမဏ္ဍလံ** နာမ။ သောဝဏ္ဏမယံ ဖလိကပဋိစ္ဆန္နံ သမပဏ္ဍာသယောဇနာ-ယာမဝိတ္ထာရံ သူရိယသ ဒေဝပုတ္တသ ဝိမာနံ **သူရိယမဏ္ဍလံ** နာမ။ သတ္တရတနမယာနိ သတ္တဋ္ဌဒသဋ္ဌါဒသယောဇနာယာမဝိတ္ထာရာနိ တေသံ တေသံ ဒေဝပုတ္တာနံ ဝိမာနာနိ **တာရကရူပါနိ** နာမ။

တတ္ထ ဟေဋ္ဌာ စန္ဒော၊ သူရိယော ဥပရိ၊ ဥဘိန္နမန္တရံ ယောဇနံ ဟောတိ။ စန္ဒသ ဟေဋ္ဌိမန္တတော သူရိယသ ဥပရိမန္တော ယောဇနသတံ ဟောတိ။ ဒ္ဝီသု ပသေသု နက္ခတ္တတာရကာ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသု ပန တီသု စန္ဒော ဒန္ဓဂမနော၊ သူရိယော သီဃဂမနော၊ နက္ခတ္တတာရကာ သဗ္ဗသီဃဂမနာ။ ကာလေန စန္ဒိမသူရိယာနံ ပုရတော ဟောန္တိ၊ ကာလေန ပစ္ဆာ။

အာဒိစ္စမဏ္ဍလန္တိ ကံသမယံ။ **မဏီ**တိ ဌပေတ္ဝာ ဝေဠုရိယံ သေသော ဇောတိရသာဒိအနေကပ္ပဘေဒေါ။ **သန်ဒါ**တိ သာမုဋ္ဌိကော။ **မုတ္တာ** သာမုဋ္ဌိကာပိ သေသာပိ။ **ဝေဠုရိယော**တိ ဝေဠုဝဏ္ဏမဏိ။ **ဇာတရူပံ** ဝုစ္စတိ သတ္ထုဝဏ္ဏော။ သတ္ထာ ဟိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ သုဝဏ္ဏမိဂိ သတ္ထုဝဏ္ဏံ။ **ရဇတံ** ဝုစ္စတိ "ကဟာပဏော လောဟမာသကော ဒါရုမာသကော ဇတုမာသကော ယေ ဝေါဟာရံ ဂစ္ဆန္တီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗမိဂိ ဣဓ ဂဟိတံ။

ယံ ဝါ ပနညမ်ပီတိ ဣမိနာ ပါဠိအာဂတံ ဌပေတ္ဝာ သေသံ တဋ္ဋိက-ဝိလောတိကကဏ္ဍိကဝဏ္ဏာဒိဘေဒံ ရူပံ ဂဟိတံ၊ တဉ္စိ သဗ္ဗံ ယေဝါပနကေသု ပဝိဋ္ဌံ။

ဇေမေတံ နီလာဒိနာ ဘေဒေန ဘိန္နမ်ပိ ရူပံ သဗ္ဗံ လက္ခဏာဒိဟိ အဘိန္နမေဝ။ သဗ္ဗဥ္ဥေတံ စက္ခုပဋိဟနနလက္ခဏံ **ရူပံ**၊ စက္ခုဝိညာဏဿ ဝိသယဘာဝရသံ၊ တသ္သေဝ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ စတုမဟာဘူတပဒဋ္ဌာနံ။ ယထာ စေတံ၊ တထာ သဗ္ဗာနိပိ ဥပါဒါရူပါနိ။ ယတ္ထ ပန ဝိသေသော အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဝက္ခာမ၊ သေသမေတ္ထ စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေဝလဉ္စိ တတ္ထ စက္ခုပုဗ္ဗင်္ဂမော နိဒ္ဒေသော၊ ဣဓ ရူပပုဗ္ဗင်္ဂမော။ တတ္ထ စက္ခုံပေတန္တိအာဒီနိ စုဒ္ဒသ နာမာနိ၊ ဣဓ ရူပံပေတန္တိအာဒီနိ တီဏိ၊ သေသံ တာဒိသမေဝ။ ယထာ ဟိ စတ္ထုဟိ စတ္ထုဟိ နယေဟိ ပဋိမဏ္ဍေတ္ဝာ စက္ခုံ ဝဝတ္ထာပေတုံ တေရသ ဝါရာ ဝုတ္တာ၊ ဣဓာပိ တေ တထေဝ ဝုတ္တာတိ။

၆၂၀။ သဒ္ဒါယတနနိဒ္ဒေသေ **ဘေရိသဒ္ဒေါ**တိ မဟာဘေရိပဟဋ္ဌဘေရိနံ သဒ္ဒေါ။ **မုဒိင်္ဂသန်ဒပဏဝသဒ္ဒေါဒိ** မုဒိင်္ဂါဒိပစ္စယာ သဒ္ဒါ။ ဂီတသဒ္ဒါတော သဒ္ဒေါ

၁-၀ ၁-၃၄၅-ပိဋ္ဌေ။

ဂိတသဒ္ဒေါ။ ဝုတ္တာဝသေသာနံ ဝိဏ္ဏာဒီနံ တန္တိဗန္ဓါနံ သဒ္ဒေါ **ဝါဒိတသဒ္ဒေါ**။ **သမ္မသဒ္ဒေါ**တိ ကံသတာလကဋတာလသဒ္ဒေါ။ **ပါဏိသဒ္ဒေါ**တိ ပါဏိပ္ပဟာရ-သဒ္ဒေါ။ **သတ္တာနံ နိဿေါသသဒ္ဒေါ**တိ ဗဟူနံ သန္နိပတိတာနံ အပညာယမာန-ပဒဗျဉ္ဇနနိဿေါသသဒ္ဒေါ။ **ဓာတူနံ သန္နိယာတသဒ္ဒေါ**တိ ရုက္ခာနံ အညမညနိဃံသနဃဋ္ဋိကာကောဋနာဒိသဒ္ဒေါ။ ဝါတသ ဝါယတော သဒ္ဒေါ **ဝါတ-သဒ္ဒေါ**။ ဥဒကသ သန္ဒမာနသ ဝါ ပဋိဟတသ ဝါ သဒ္ဒေါ **ဥဒကသဒ္ဒေါ**။ မနုဿာနံ သလ္လာပါဒိသဒ္ဒေါ **မနုဿသဒ္ဒေါ**။ တံ ဌပေတွာ သေသော သဗ္ဗောပိ **အမနုဿသဒ္ဒေါ**။ ဣမိနာ ပဒဒွယေန သဗ္ဗောပိ သဒ္ဒေါ ပရိယာ-ဒိန္နော။ ဧဝံ သန္တေပိ ဝံသဖာလနပိလောတိကဖာလနာဒီသု ပဝတ္တော ပါဋိယံ အနာဂတသဒ္ဒေါ ယေဝါပနကဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝမယံ ဘေရိသဒ္ဒါဒိနာ ဘေဒေန ဘိန္နောပိ သဒ္ဒေါ လက္ခဏာဒိဟိ အဘိန္နောယေဝ။ သဗ္ဗောပိ ဟေသ သောတပဋိဟနနလက္ခဏော **သဒ္ဒေါ**၊ သောတဝိညာဏသ ဝိသယဘာဝရသော၊ တသေဝ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော။ သေသံ စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဓာပိ ဟိ စတ္ဂူဟိ စတ္ဂူဟိ နယေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတာ တေရသ ဝါရာ ဝုတ္တာ။ တေသံ အတ္ထော သက္ခာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဇာနိတုန္တိ နာ ဝိတ္ထာရိတော။

၆၂၄။ ဂန္ဓာယတနနိဒ္ဒေသေ **မူလဂန္ဓော**တိ ယံကိဉ္စိ မူလံ ပဋိစ္စ နိဗ္ဗတ္တော ဂန္ဓော။ **သာရဂန္ဓော**ဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ အသိဒ္ဓဒုသိဒ္ဓါနံ ဥဘာဝဒိနံ ဂန္ဓော **အာမကဂန္ဓော**။ မဿ္ဆသကလိကာပူတိမံသသံကိလိဋ္ဌသပ္ပိအာဒီနံ ဂန္ဓော **ဝိဿဂန္ဓော**။ **သုဂန္ဓော**တိ ဣဋ္ဌဂန္ဓော။ **ဒုဂ္ဂန္ဓော**တိ အနိဋ္ဌဂန္ဓော။ ဣမိနာ ပဒဒွယေန သဗ္ဗောပိ ဂန္ဓော ပရိယာဒိန္နော။ ဧဝံ သန္တေပိ ကဏ္ဏကဂန္ဓ[1]-ပိလောတိကဂန္ဓာဒယော ပါဋိယံ အနာဂတာ သဗ္ဗေပိ ဂန္ဓာ ယေဝါပနကဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝမယံ မူလဂန္ဓာဒိနာ ဘေဒေန ဘိန္နောပိ ဂန္ဓော လက္ခဏာဒိဟိ အဘိန္နော-ယေဝ။ သဗ္ဗောပိ ဟေသ ဃာနပဋိဟနနလက္ခဏော **ဂန္ဓော**၊ ဃာနဝိညာဏသ ဝိသယဘာဝရသော၊ တသေဝ ဂေါစရပစ္စုပဋ္ဌာနော။ သေသံ စက္ခာယတန-နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဓာပိ ဟိ တထေဝ ဒ္ဝိပညာသနယ-ပဋိမဏ္ဍိတာ တေရသ ဝါရာ ဝုတ္တာ။ တေ အတ္ထတော ပါကဋာယေဝ။

၁–ကဏ္ဏိကဂန္ဓ (သျာ၊က)

၆၂၈။ ရသာယတနနိဒ္ဒေသေ **မူလရသော**တိ ယံကိဉ္စိ မူလံ ပဋ္ဌိစ္စ နိဗ္ဗတ္တ-ရသော။ **ခန္ဓရသာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အမ်ိဳလ**န္တိ တက္ကမ်ိဳလာဒိ။ **မဓုရန္တိ** ကေန္တတော ဂေါသပ်ိဳအာဒိ။ မဓု ပန ကသာဝယုတ္တံ စိရနိက္ခိတ္တံ ကသာဝံ ဟောတိ၊ ဖာဏိတံ ခါရိယုတ္တံ စိရနိက္ခိတ္တံ ခါရိယံ ဟောတိ၊ သပ်ိ ပန စိရနိက္ခိတ္တံ ဝဏ္ဏဂန္ဓေ ဇဟန္တမ်ိ ရသံ န ဇဟတိတိ တဒေဝ ကေန္တမဓုရံ။ **တိတ္တက**န္တိ နိမ္ဗပဏ္ဏာဒိ။ **ကဋုက**န္တိ သိင်္ဂိဝေရမရိစာဒိ။ **လောဏိက**န္တိ သာမုဒ္ဒိကလောဏာဒိ။ **ခါရိက**န္တိ ဝါတိင်္ဂဏကဋ္ဌိရာဒိ။ **လမ်ိဳလ**န္တိ [1] ဗဒရာမလကကပိဋ္ဌသာလဝါဒိ [2]။ **ကသာဝ**န္တိ ဟရိတကာဒိ။ ဤမေ သဗ္ဗေပိ ရသာ ဝတ္ထုဝသေန ဝုတ္တာ။ တံတံ-ဝတ္ထုတော ပနေတ္ထ ရသောဝ အမ်ိဳလာဒိဟိ နာမေဟိ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သာဒူ**တိ ဣဋ္ဌရသော။ **အသာဒူ**တိ အနိဋ္ဌရသော။ ဤမိနာ ပဒဒ္ဝယေန သဗ္ဗောပိ ရသော ပရိယာဒိန္နော။ ဧဝံ သန္တေပိ လေဋ္ဌုရသဘိတ္တိရသပိလောတိကရသာ-ဒယော ပါဋိယံ အနာဂတာ သဗ္ဗေပိ ရသာ ယေဝါပနကဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝမယံ မူလရသာဒိနာ ဘေဒေန ဘိန္နောပိ ရသော လက္ခဏာဒိဟိ အဘိန္နောယေဝ။ သဗ္ဗောပိ ဟေသ ဇိဂုါပဋိဟနနလက္ခဏော **ရသော၊** ဇိဂုါ-ဝိညာဏဿ ဝိသယဘာဝရသော၊ တသ္မေဝ ဂေါစရပစ္စက္ခဘာဝနော။ သေသံ စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဤခေါပိ ဟိ တထေဝ ဒ္ဝိပညာသနယပဋိမဏ္ဍိတ်ာ တေရသ ဝါရာ ဝုတ္တာ။

၆၃၂။ ဤတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ **ယ**န္တိ ကရဏဝစနံ၊ ယေန ကာရဏေန ဤတ္ထိယာ ဤတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ ဟောန္တိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ တတ္ထ **လိင်္ဂ**န္တိ သဏ္ဌာနံ။ ဤတ္ထိယာ ဟိ ဟတ္ထပါဒကိဝါဉရာဒိနံ သဏ္ဌာနံ န ပုရိသဿ ဝိယ ဟောတိ။ ဤတ္ထိနဉ္စိ ဟေဋ္ဌိမကာယော ဝိသဒေါ ဟောတိ၊ ဥပရိမကာယော အဝိသဒေါ။ ဟတ္ထပါဒါ ခုဒ္ဒကာ၊ မုခံ ခုဒ္ဒကံ။ **နိမိတ္တ**န္တိ သဏ္ဌာနံ။ ဤတ္ထိနဉ္စိ ဥရမံသံ အဝိသဒံ ဟောတိ၊ မုခံ နိမ္မသ္ဿုဒါဋ္ဌိကံ၊ ကေသဗန္ဓဝတ္ထုဂုဟဏမ်ိဳ န ပုရိသာနံ ဝိယ ဟောတိ။ **ကုတ္တ**န္တိ ကိရိယာ။ ဤတ္ထိယော ဟိ ဒဟရကာလေ သုပ္ပကမုသလကေဟိ ကီဠန္တိ၊ စိတ္တဓိတလိကာယ ကီဠန္တိ၊ မတ္တိကဝါကေန [3] သုတ္တကံ နာမ ကန္တန္တိ။ **အာဂမ်ေါ**တိ ဂမနာဒိအာကာရော။ ဤတ္ထိယော ဟိ ဂန္ဓမာနာ အဝိသဒါ ဂန္ဓန္တိ၊ တိဋ္ဌမာနာ၊ နိပဇ္ဇမာနာ၊ နိသီဒမာနာ၊ ခါဒမာနာ၊ ဘုဉ္ဇမာနာ အဝိသဒါ ဘုဉ္ဇန္တိ။ ပုရိသမ်ိဳ ဟိ အဝိသဒံ ဒိသ္ဝာ

၁-လမိလကန္တိ (သီ) ၂-ဗဒရသာဋဝကပိဋ္ဌသာဋဝါဒိ (က) ၃-မတ္တိကဝါကြေန (က)

မာတုဂါမော ဝိယ ဂစ္ဆတိ၊ တိဋ္ဌတိ, နိပဇ္ဇတိ, နိသီဒတိ, ခါဒတိ, ဘုဉ္ဇတီတိ ဝဒန္တိ။

ဇုတ္ထတ္တံ ဇုတ္ထိဘာဝေါတိ ဥဘယမ္ပိ ဧကတ္ထံ၊ ဇုတ္ထိသဘာဝေါတိ အတ္ထော။ အယံ ကမ္မဇော ပဋိသန္ဓိသမုဋ္ဌိတော။[၁] ဇုတ္ထိလိင်္ဂါဒီနိ ပန ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌိတာနိ[၁]။ ယထာ ဟိ ဗီဇေ သတိ ဗီဇံ ပဋိစ္စ ဗီဇပစ္စယာ ရုက္ခော ဝဍ္ဎိတ္ဝာ သာခါဝိဋပသမ္ပန္နော ဟုတ္ဝာ အာကာသံ ပူရေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝ ဇုတ္ထိဘာဝ-သခ်ါတေ ဇုတ္ထိန္ဒြိယေ သတိ ဇုတ္ထိလိင်္ဂါဒီနိ ဟောန္တိ။ ဗီဇံ ဝိယ ဟိ ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဗီဇံ ပဋိစ္စ ဝဍ္ဎိတ္ဝာ အာကာသံ ပူရေတ္ဝာ ဋ္ဌိတရုက္ခော ဝိယ ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ဇုတ္ထိလိင်္ဂါဒီနိ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌဟန္တိ။ တတ္ထ ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ နု စက္ခုဝိညေယျံ၊ မနောဝိညေယျမေဝ။ ဇုတ္ထိလိင်္ဂါဒီနိ စက္ခုဝိညေယျာနိပိ မနောဝိညေယျာနိပိ။

ဇုဒံ တံ ရူပံ ဇုတ္ထိန္ဒြိယန္တိ ဇုဒံ တံ ရူပံ ယထာ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနိ ပုရိသဿာပိ ဟောန္တိ၊ နု ဧဝံ။ နိယမတော ပန ဇုတ္ထိယာ ဧဝ ဇုန္ဒြိယံ ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ။

၆၃၃။ ပုရိသိန္ဒြိယေပိ ဧသေဝ နယော။ ပုရိသလိင်္ဂါဒီနိ ပန ဇုတ္ထိလိင်္ဂါဒီနံ ပဋိပက္ခတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ပုရိသဿ ဟိ ဟတ္ထပါဒဂီဝါဥရာဒီနံ သဏ္ဌာနံ နု ဇုတ္ထိယာ ဝိယ ဟောတိ၊ ပုရိသာနဉ္ဍိ ဥပရိမကာယော ဝိသဒေါ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော အဝိသဒေါ။ ဟတ္ထပါဒါ မဟန္တာ၊ မုခံ မဟန္တံ၊ ဥရမံသံ ဝိသဒံ၊ မဿုဒါဋ္ဌိကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကေသဗန္ဓနဝတ္ထဂ္ဂဟဏံ နု ဇုတ္ထိနံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဒဟရကာလေ ရထနင်္ဂလာဒီဟိ ကီဋ္ဌန္တိ၊ ဝါလိကပါဋ္ဌိံ ကတ္ဝာ ဝါပိံ နာမ ခနန္တိ၊ ဂမနာဒီနိ ဝိသဒါနိ ဟောန္တိ၊ ဇုတ္ထိမ္ပိ ဂမနာဒီနိ ဝိသဒါနိ ကုရုမာနံ ဒိသ္ဝာ ပုရိသော ဝိယ ဂစ္ဆတီတိအာဒီနိ ဝဒန္တိ။ သေသံ ဇုတ္ထိန္ဒြိယေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

တတ္ထ ဇုတ္ထိဘာဝလက္ခဏံ **ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ၊** ဇုတ္ထီတိ ပကာသနရသံ၊ ဇုတ္ထိလိင်-နိမိတ္တကုတ္တာကပ္ပါနံ ကာရဏဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ ပုရိသဘာဝလက္ခဏံ **ပုရိ-သိန္ဒြိယံ၊** ပုရိသောတိ ပကာသနရသံ၊ ပုရိသလိင်နိမိတ္တကုတ္တာကပ္ပါနံ ကာရဏ-ဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ။ ဥဘယမ္ပေတံ ပဋ္ဌမကပ္ပိကာနံ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌာတိ၊ အပရဘာဂေ ပဋိသန္ဓိယံ။ ပဋိသန္ဓိသမုဋ္ဌိတမ္ပိ[၂] ပဝတ္တေ စလတိ ပရိဝတ္တတိ။

၁-၁-ဇုတ္ထိလိင်္ဂါဒိ ပန နု ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌိတံ (သီ)

၂-ပဋိသန္ဓိသမုဋ္ဌိတမ္ပိ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌိတဥ္ဇ (က)

ယထာဟ—

"တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရဿ ဘိက္ခုနော ဇုတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရိဿာ ဘိက္ခုနိယာ ပုရိသလိင်္ဂံ ပါတုဘူတံ ဟောတိ"တိ ။

ဇုမေသု ပန ဒ္ဝီသု ပုရိသလိင်္ဂံ ဥတ္ထာမံ၊ ဇုတ္ထိလိင်္ဂံ ဟိနံ၊ တသ္မာ ပုရိသလိင်္ဂံ ဗလဝအကုသလေန အန္တရဓာယတိ၊ ဇုတ္ထိလိင်္ဂံ ဒုဗ္ဗလကုသလေန ပတိဋ္ဌာတိ။ ဇုတ္ထိလိင်္ဂံ ပန အန္တရဓာယန္တံ ဒုဗ္ဗလအကုသလေန အန္တရဓာယတိ၊ ပုရိသလိင်္ဂံ ဗလဝကုသလေန ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧဝံ ဥဘယမ္ပိ အကုသလေန အန္တရဓာယတိ၊ ကုသလေန ပတိဋ္ဌာတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ပန ကိံ ဇကံ ဇုန္ဒြိယံ, ဥဒါဟု ဒ္ဝေတိ။ ဇကံ။ တဿ ခေါ ဇုတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ဇုတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ။ ဧဝံ သန္တေ ဒုတိယဗျဉ္ဇနဿ အဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ၊ ဇုန္ဒြိယဥ္စိ ဗျဉ္ဇနကာရဏံ ဝုတ္တံ၊ တဿ္ဆ နတ္ထိတိ။ န တဿ ဇုန္ဒြိယံ ဗျဉ္ဇနကာရဏံ။ ကသ္မာ ? သဒါ အဘာဝတော။ ဇုတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ ဟိ ယဒါ ဇုတ္ထိယာ ရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဒါဝ ပုရိသဗျဉ္ဇနံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ဇုတ္ထိဗျဉ္ဇနံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဂုဋ္ဌံ ဟောတိ။ တထာ ဇုတရဿ ဇုတရုံ။

ယဒိ စ တေသံ ဇုန္ဒြိယံ ဒုတိယဗျဉ္ဇနကာရဏံ ဘဝေယျ၊ သဒါပိ ဗျဉ္ဇနဒ္ဝယံ တိဋ္ဌေယျ၊ န ပန တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ န တဿ တံ ဗျဉ္ဇနကာရဏံ။ ကမ္မသဟာယံ ပန ရာဂစိတ္တမေဝေတ္ထ ကာရဏံ။ ယသ္မာ စဿ ဧကမေဝ ဇုန္ဒြိယံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဇုတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကော သယမ္ပိ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ၊ ပရမ္ပိ ဂဏှာပေတိ။ ပုရိသဥဘတောဗျဉ္ဇနကော ပရံ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာပေတိ၊ သယံ ပန န ဂဏှာတီတိ။

၆၃၄။ ဇိဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယေ ဝုတ္တမေဝ။ ကေဝလဉ္စိ တတ္ထ "ယော တေသံ အရူပိနံ ဓမ္မာန"န္တိ ဝုတ္တံ၊ ဣဓ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယတ္ထာ "ယော တေသံ ရူပိနံ ဓမ္မာန"န္တိ၊ အယမေဝ ဝိသေသော။ လက္ခဏာဒိနိ ပနဿ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သဟဇာတရူပါနုပါလနလက္ခဏံ **ဇိဝိတိန္ဒြိယံ**၊ တေသံ ပဝတ္တနရသံ၊ တေသံ ယေဝ ဌပနပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ယာပယိတဗ္ဗ-ဘူတပဒဋ္ဌာနန္တိ။

၁-၀ ၁-၄၃-ပိဋ္ဌေ။

၆၃၅။ ကာယဝိညတ္တိနိဒ္ဒေသေ **ကာယဝိညတ္တီ**တိ ဣဟ တာဝ ကာယေန အတ္ထနော ဘာဝံ ဝိညာပေန္တာနံ တိရစ္ဆာနေဟိပိ ပုရိသာနံ, ပုရိသေဟိ ဝါ တိရစ္ဆာနာနမ္ပိ ကာယဂဟဏာနုသာရေန ဂဟိတာယ ဧတာယ ဘာဝေါ ဝိညာယတီတိ **ဝိညတ္တိ**။ သယံ ကာယဂဟဏာနုသာရေန ဝိညာယတီတိပိ ဝိညတ္တိ။ “ကာယေန သံဝရော သာရူ”တိအာဒီသု[1] အာဂတော စောပန-သဒ္ဒါတော ကာယောဝ ဝိညတ္တိ **ကာယဝိညတ္တိ**။ ကာယဝိပ္ဖန္ဒနေန အဓိပ္ပါယ-ဝိညာပနဟေတုတ္တာ သယဉ္စ တထာ ဝိညေယျတ္တာ ကာယေန ဝိညတ္တီတိပိ **ကာယဝိညတ္တိ**။

ကုသလစိတ္တာသ ဝါတိအာဒီသု အဋ္ဌဟိ ကာမာဝစရေဟိ အဘိညာစိတ္တေန စာတိ နဝဟိ ကုသလစိတ္တေဟိ **ကုသလစိတ္တာသ ဝါ**, ဒွါဒသဟိပိ အကုသလ-စိတ္တေဟိ **အကုသလစိတ္တာသ ဝါ**, အဋ္ဌဟိ မဟာကိရိယေဟိ ဒ္ဝီဟိ အဟေတုက-ကိရိယေဟိ အဘိညာပုတ္တေန ဧကေန ရူပါဝစရကိရိယေနာတိ ဧကာဒသဟိ ကိရိယစိတ္တေဟိ **အဗျာကတစိတ္တာသ ဝါ**။ ဣတော အညာနိ ဟိ စိတ္တာနိ ဝိညတ္တိံ-န ဇနေန္တိ၊ သေက္ခာသေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ ပန တေကေဟေဝ စိတ္တေဟိ ဝိညတ္တိ ဟောတီတိ ဧတေသံ ကုသလာဒီနံ ဝသေန တီဟိ ပဒေဟိ ဟေတုတော ဒဿိတာ။

ဣဒါနိ ဆဟိ ပဒေဟိ ဖလတော ဒဿေတုံ **အဘိက္ကမန္တာသ ဝါ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ အဘိက္ကမာဒယော ဟိ ဝိညတ္တိဝသေန ပဝတ္တာတ္တာ ဝိညတ္တိဖလံ နာမ။ တတ္ထ **အဘိက္ကမန္တာသာ**တိ ပုရတော ကာယံ အဘိဟရန္တာသ။ **ပဋိက္ကမန္တာသာ**တိ ပစ္ဆတော ပစ္ဆာဟရန္တာသ။ **အာလောကေန္တာသာ**တိ ဥဇုကံ ပေက္ခန္တာသု။ **ဝိလောကေန္တာသာ**တိ ဣတော စိတော စ ပေက္ခန္တာသ။ **သမိဉ္ဇေန္တာသာ**တိ သန္ဓယော[2] သင်္ကောစေန္တာသ။ **ပသာရေန္တာသာ**တိ သန္ဓယော ပဋိပဏာ-မေန္တာသ။

ဣဒါနိ ဆဟိ ပဒေဟိ သဘာဝတော ဒဿေတုံ **ကာယသ ထမ္ဘနာ**တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ **ကာယသာ**တိ သရီရသ။ ကာယံ ထမ္ဘေတွာ ထဒ္ဓံ ကရောတီတိ **ထမ္ဘနာ**။ တမေဝ ဥပသင်္ကန ဝမေတွာ **သန္ထမ္ဘနာ**တိ အာဟ။ ဗလဝတရာ ဝါ ထမ္ဘနာ **သန္ထမ္ဘနာ**။ **သန္ထမ္ဘိတတ္တ**ံ သန္ထမ္ဘိတဘာဝေါ။ ဝိညာပနဝသေန **ဝိညတ္တိ**။ **ဝိညာပနာ**တိ ဝိညာပနာကာရော။ ဝိညာပိတဘာဝေါ **ဝိညာဝိတတ္တံ**။ သေသမေတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဒ္ဝါရကထာယံ ဝုတ္တမေဝ၊ တထာ ဝစီဝိညတ္တိယံ။

၁-ခု ၁-၆၅-ဓမ္မပဒေ။ ၂-သန္ဓိယော (သျာ)

၆၃၆။ ဝစီဝိညတ္တိတိပဒဿ ပန နိဒ္ဒေသပဒါနဉ္စ အတ္ထော တတ္ထ နဝတ္ထော၊ သော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝါစာယ အတ္ထနော ဘာဝံ ဝိညာပေန္တော်နံ တိရစ္ဆာနေဟိပိ ပုရိသာနံ, ပုရိသေဟိ ဝါ တိရစ္ဆာနာနမ္ပိ ဝစီဂဟဏာနုသာရေန ဂဟိတာယ ဧတာယ ဘာဝေါ ဝိညာယတိတိ **ဝိညတ္တိ**။ သယဉ္စ ဝစီဂဟဏာနုသာရေန ဝိညာယတိတိပိ **ဝိညတ္တိ**။ "သာဓု ဝါစာယ သံဝရော"တိအာဒီသု ဘာဂတာ စောပနသဒ္ဒါတာ ဝစီ ဧဝ ဝိညတ္တိ **ဝစီဝိညတ္တိ**။ ဝစိယောသေန အဓိပ္ပါယဝိညာပနဟေတုတ္တာ သယဉ္စ တထာ-ဝိညေယျတ္တာ ဝါစာယ ဝိညတ္တိတိပိ **ဝစီဝိညတ္တိ**။ **ဝါစာ ဂိရာ**တိအာဒီသု ဝုစ္စတိတိ **ဝါစာ**။ ဂိရိယတိတိ **ဂိရာ**။ ဗျပ္ပထောတိ ဝါကျဘေဒေါ။ ဝါကျဉ္စ တံ ပထော စ အတ္ထံ ဉာတုကာမာနံ ဉာပေတုကာမာနဉ္စာတိပိ **ဗျပ္ပထော**။ ဥဒီရိယတိတိ **ဥဒီရဏံ**။ ယုဿတိတိ **ယောသော**။ ကရိယတိတိ **ကမ္မံ၊** ယောသောဝ ကမ္မံ **ယောသကမ္မံ၊** နာနပ္ပကာရေဟိ ကတော ယောသောတိ အတ္ထော။ ဝစိယာ ဘေဒေါ **ဝစိဘေဒေါ**။ သော ပန နာ ဘဂ်ေါ၊ ပဘေဒဂတာ ဝါစာ ဧဝါတိ ဉာပနတ္ထံ **ဝါစာ ဝစိဘေဒေါ**တိ ဝုတ္တံ။ ဇာမေဟိ သဒ္ဒေဟိပိ ပဒေဟိ သဒ္ဒဝါစာဝ ဒဿိတာ။ ဇာဒါနိ တာယ ဝါစာယ သဒ္ဒိဴ ယောဇေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တဏ္ဍာနံ ဝိညတ္တိအာဒိနံ ပဒါနံ ဝသေန တီဟာကာရေဟိ သဘာဝတော တံ ဒဿေတုံ **ယာ တာယ ဝါစာယ ဝိညတ္တိ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဉတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဇာဒါနိ ဝိညတ္တိသမုဋ္ဌာပကစိတ္တေသု အသမ္မောဟတ္ထံ ဒွတ္တိံသ, ဆဇ္ဇိသ, ဧကူနဝိသတိ, သောဋသ ပန္နိမာနိတိ ဇာဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဒွတ္တိံသ** စိတ္တာနိ ဟိ ရူပံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ဇာရိယာပထမ္ပိ ဉပတ္ထမ္ဘေန္တိ၊ ဒုဝိဓမ္ပိ ဝိညတ္တိံ ဧနေန္တိ။ **ဆဇ္ဇိသတိ** ဝိညတ္တိမေဝ န ဧနေန္တိ၊ ဇာတရဒ္ဒယံ ကရောန္တိ။ **ဧကူနဝိသတိ** ရူပမေဝ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ ဇာတရဒ္ဒယံ န ကရောန္တိ။ **သောဋသ** ဇာမေသု တိသု ဧကမ္ပိ န ကရောန္တိ။

တတ္ထ **ဒွတ္တိံသာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနေဝ ကာမာဝစရတော အဋ္ဌ ကုသလာနိ, ဒွါဒသ အကုသလာနိ, ကိရိယတော ဒသ စိတ္တာနိ, သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ အဘိညာစိတ္တံ, ခီဏာသဝါနံ အဘိညာစိတ္တန္တိ။ **ဆဇ္ဇိသာ**တိ ရူပါဝစရတော ပဉ္စ ကုသလာနိ, ပဉ္စ ကိရိယာနိ, အရူပါဝစရတော စတ္တာရိ ကုသလာနိ, စတ္တာရိ ကိရိယာနိ, စတ္တာရိ မဂ္ဂစိတ္တာနိ, စတ္တာရိ ဖလစိတ္တာနီတိ။ **ဧကူန-ဝိသတိ**တိ ကာမာဝစရကုသလဝိပါကတော ဧကာဒသ, အကုသလဝိပါကတော

၁-ခု ၁-၆၅-ဓမ္မပဒေ။

ဒွေ, ကိရိယတော ကိရိယမနောဓာတု, ရူပါဝစရတော ပဉ္စ ဝိပါကစိတ္တာနီတိ။ **သောဋ္ဌသာ**တိ ဒွေ ပဉ္စဝိညာဏာနိ, သဗ္ဗသတ္တာနံ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ, ခီဏာသဝါနံ စုတိစိတ္တံ, အရူပေ စတ္တာရိ ဝိပါကစိတ္တာနီတိ ဣမာနိ သောဋ္ဌသ ရူပိရိယာပထ-ဝိညတ္တီသု ဧကမ္ပိ နကရောန္တိ။ အညာနိပိ ဗဟူနိ အရူပေ ဥပ္ပန္နာနိ အနောကာသ-ဂတတ္တာ ရူပံ နသမုဋ္ဌာပေန္တိ။ နတာနေဝ၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိယောပိ[၁]။

၆၃၇။ အာကာသဓာတုနိဒ္ဒေသေ နကဿတိ နနိကဿတိ, ကသိတုံ[၂] ဝါ ဆိန္ဒိတုံ ဝါ ဘိန္ဒိတုံ ဝါ နသက္ကာတိ **အာကာသော**။ အာကာသောဝ **အာကာသဂတံ** ခေဋ္ဌဂတာဒိ ဝိယ၊ အာကာသောတိ ဝါ ဂတန္တိ **အာကာသဂတံ**။ နဟညတီတိ **အဃံ**၊ အဃဋ္ဌနီယန္တိ အတ္ထော။ အဃမေဝ **အဃဂတံ**။ ဆိဒ္ဒဋ္ဌေန **ဝိဝရော**။ ဝိဝရောဝ **ဝိဝရဂတံ**။ **အသမ္ဖုဋ္ဌံ စတူဟိ မဟာဘူတေဟိ**တိ ဧတေဟိ အသမ္ဖုဋ္ဌံ နိဇ္ဇဋ္ဌာကာသံဝ[၃] ကထိတံ။ လက္ခဏာဒိတော ပန ရူပပရိစ္ဆေဒ-လက္ခဏာ **အာကာသဓာတု**၊ ရူပပရိယန္တပ္ပကာသနရသာ၊ ရူပမရိယာဒ-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ, အသမ္ဖုဋ္ဌဘာဝဆိဒ္ဒဝိဝရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ၊ ပရိစ္ဆိန္နရူပ-ပဒဋ္ဌာနာ၊ ယာယ ပရိစ္ဆိန္နေသု ရူပေသု "ဣဒမိတော ဥဒ္ဓံ၊ အဓော၊ တိရိယ"န္တိ စ ဟောတိ။

၆၃၈။ ဣတော ပရေ **ရူပဿလဟုတာဒီနံ** နိဒ္ဒေသာ စိတ္တဿလဟုတာဒီသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ လက္ခဏာဒိတော ပနေတ္ထ အဒန္ဓတာလက္ခဏာ **ရူပဿ လဟုတာ**၊ ရူပါနံ ဂရုဘာဝဝိနောဒနရသာ၊ လဟုပရိဝတ္တိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ လဟုရူပပဒဋ္ဌာနာ။ အထဒ္ဓတာလက္ခဏာ **ရူပဿ မုဒုတာ**၊ ရူပါနံ ထဒ္ဓဘာဝ-ဝိနောဒနရသာ၊ သဗ္ဗကိရိယာသု အဝိရောဓိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မုဒုရူပပဒဋ္ဌာနာ။ သရီရကိရိယာနုကူလကမ္မညဘာဝလက္ခဏာ **ရူပဿ ကမ္မညတာ**၊ အကမ္မညတာ-ဝိနောဒနရသာ၊ အဒုဗ္ဗလဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မညရူပပဒဋ္ဌာနာ။

ဧတော ပန တိဿော နအညမည်ဝိဇဟန္တိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယော အရောဂိနော ဝိယ ရူပါနံ လဟုဘာဝေါ အဒန္ဓတာလဟုပရိဝတ္တိပ္ပကာရော ရူပဒန္ဓတ္တကရဓာတုက္ခောဘပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ သော ရူပဝိကာရော ရူပဿလဟုတာ။ ယော သုပရိမဒ္ဒိတစမ္မဿေဝ ရူပါနံ မုဒုဘာဝေါ သဗ္ဗ-ကိရိယာဝိသေသေသု သရသဝတ္တနဘာဝေါ ဝသဝတ္တနဘာဝမဒ္ဒဝပ္ပကာရော

၁-ယာနိ ပန ကာယဝိညတ္တိ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ တာနေဝ ဝစီဝိညတ္တိမ္ပိတိ (သီ၊ သျာ၊ က)၊ နတာနိ ရူပမေဝ၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိယောပိတိ (?)

၂-ကသိတုံ (သီ) ၃-နိဇ္ဇဋ္ဌာကာသံ (သီ)

ရူပထဒ္ဓတ္တကရဓာတုကျွောဘပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ သော ရူပဝိကာရော ရူပဿ မုဒုတာ။ ယော ပန သုဓန္တသုဝဏ္ဏဿေဝ ရူပါနံ ကမ္မညဘာဝေါ သရီရကိရိယာနုကူလဘာဝပ္ပကာရော သရီရကိရိယာနံ အနနုကူလကရ[၁]-ဓာတုကျွောဘပဋိပက္ခပစ္စယသမုဋ္ဌာနော၊ သော ရူပဝိကာရော **ရူပဿ ကမ္မညတာ**တိ ဧဝမေတာသံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတော ပန တိဿောပိ ကမ္မံ ကာတုံ နသက္ကောတိ၊ အာဟာရာဒယောဝ ကရောန္တိ။ တထာ ဟိ ယောဂိနော "အဇ္ဇ အမှေဟိ ဘောဇနသပ္ပါယံ လဒ္ဓံ၊ ကာယော နော လဟု မုဒု ကမ္မညော"တိ ဝဒန္တိ။ "အဇ္ဇ ဥတုသပ္ပါယံ လဒ္ဓံ။ အဇ္ဇ အမှာကံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ၊ ကာယော နော လဟု မုဒု ကမ္မညော"တိ ဝဒန္တီတိ။

၆၄၁။ ဥပစယသန္တတိနိဒ္ဒေသေသု **အာယတနာန**န္တိ အဖေုကာဒသန္နံ ရူပါယတနာနံ။ **အာစယော**တိ နိဗ္ဗတ္တိ။ **သော ရူပဿ ဥပစယော**တိ ယော အာယတနာနံ အာစယော ပုနပ္ပုနံ နိဗ္ဗတ္တမာနာနံ၊ သောဝ ရူပဿ ဥပစယော နာမ ဟောတိ၊ ဝဖိုတိ အတ္ထော။ **ယော ရူပဿ ဥပစယော သာ ရူပဿ သန္တတီ**တိ ယာ ဧဝံ ဥပစိတာနံ ရူပါနံ ဝဖို၊ တတော ဥတ္တရိတရံ ပဝတ္တိ-ကာလေ သာ ရူပဿ သန္တတိ နာမ ဟောတိ၊ ပဝတ္တီတိ အတ္ထော။ နဒိတီရေ ခတကူပသ္မိဉ္ဍိ ဥဒကုဂ္ဂမနကာလော ဝိယ အာစယော နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပရိပုဏ္ဏကာလော ဝိယ ဥပစယော ဝဖို၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ ဂမနကာလော ဝိယ သန္တတိ ပဝတ္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ကိံ ကထိတံ ဟောတီတိ။ အာယတနေန ဟိ အာစယော ကထိတော၊ အာစယေန အာယတနံ ကထိတံ။ အာစယောဝ ကထိတော၊ အာယတနမေဝ ကထိတံ။ ဧဝမ္ပိ ကိံ ကထိတံ ဟောတီတိ။ စတုသန္တတိရူပါနံ အာစယော ဥပစယော နိဗ္ဗတ္တိ ဝဖို ကထိတာ။ အတ္ထတော ဟိ ဥဘယမ္ပေတံ ဇာတိရူပဿေဝ အဓိဝစနံ။ အာကာရနာနတ္တေန ပန ဝေနေယျဝသေန စ "ဥပစယော သန္တတီ"တိ ဥဒ္ဒေသဒေသနံ ကတ္ဝာ ယသ္မာ ဧတ္ထ အတ္ထတော နာနတ္တံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ နိဒ္ဒေသေ "ယော အာယတနာနံ အာစယော၊ သော ရူပဿ ဥပစယော။ ယော ရူပဿ ဥပစယော၊ သာ ရူပဿ သန္တတီ"တိ ဝုတ္တံ။

ယသ္မာ စ ဥဘယမ္ပေတံ ဇာတိရူပဿေဝ အဓိဝစနံ၊ တသ္မာ ဧတ္ထ အာစယလက္ခဏော **ရူပဿ ဥပစယော**။ ပုဗ္ဗန္တတော ရူပါနံ ဥမ္မုဇ္ဇာပနရသော၊

၁-အနနုကူလဘာဝကရ (သီ)

နိယျာတနပစ္စုပဋ္ဌာနော, ပရိပုဏ္ဏာဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော ဝါ၊ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော။ ပဝတ္တိလက္ခဏာ **ရူပဿ သန္တတိ**၊ အနုပဗန္ဓရသာ၊ အနုပစ္ဆေဒပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အနုပဗန္ဓရူပပဒဋ္ဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆၄၃။ ဇရတာနိဒ္ဒေသေ ဇီရဏကဝသေန **ဇရာ**။ အယမေတ္ထ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ ဇီရဏာကာရော **ဇီရဏတာ**။ ခဏ္ဍိစ္စန္တိ အာဒယော တယော ကာလာတိက္ကမေ ကိစ္စနိဒ္ဒေသာ၊ ပစ္ဆိမာ ဒွေ ပကတိနိဒ္ဒေသာ။ အယဉ္ဠိ ဇရာတိ ဣမိနာ ပဒေန သဘာဝတော ဒီပိတာ၊ တေနဿာယံ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ ဇီရဏတာတိ ဣမိနာ အာကာရတော၊ တေနဿာယံ အာကာရနိဒ္ဒေသော။ **ခဏ္ဍိစ္စန္တိ** ဣမိနာ ကာလာတိက္ကမေ[1] ဒန္တနခါနံ ခဏ္ဍိတဘာဝကရဏကိစ္စတော၊ **ပါလိစ္စန္တိ** ဣမိနာ ကေသလောမာနံ ပလိတဘာဝကရဏကိစ္စတော၊ **ဝလိတ္တစတာ**တိ ဣမိနာ မံသံ မိလာပေတ္ဝာ တစေ ဝလိဘာဝကရဏကိစ္စတော ဒီပိတာ၊ တေနဿာ ဣမေ ခဏ္ဍိစ္စန္တိအာဒယော တယော ကာလာတိက္ကမေ ကိစ္စနိဒ္ဒေသော။ တေဟိ ဣမေသံ ဝိကာရာနံ ဒဿနဝသေန ပါကဋီဘူတာ[2] ပါကဋဇရာ ဒဿိတာ။ ယထေဝ ဟိ ဥဒကဿ ဝါ အဂ္ဂိနော ဝါ တိဏရုက္ခာဒီနံ သံဘဂ္ဂပလိဘဂ္ဂတာယ ဝါ ဈာမတာယ ဝါ ဂတမဂ္ဂေါ ပါကဋော ဟောတိ၊ န စ သော ဂတမဂ္ဂေါ တာနေဝ ဥဒကာဒီနိ၊ ဧဝမေဝ ဇရာယ ဒန္တာဒီသု ခဏ္ဍိစ္စာဒိဝသေန ဂတမဂ္ဂေါ ပါကဋော၊ စက္ခုံ ဥမ္မီလေတ္ဝာဝိ ဂယ္ဟတိ၊ န စ ခဏ္ဍိစ္စာဒိနေဝ ဇရာ။ န ဟိ ဇရာ စက္ခုဝိညေယ္ယာ ဟောတိ။

အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကောတိ ဣမေဟိ ပန ပဒေဟိ ကာလာတိက္ကမေယေဝ အဘိဗ္ဘာယ အာယုက္ခယစက္ခာဒိဣန္ဒြိယပရိပါကသညိတာယ ပကတိယာ ဒီပိတာ၊ တေနဿိမေ ပစ္ဆိမာ ဒွေ ပကတိနိဒ္ဒေသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယသ္မာ ဇရံ ပတ္တဿ အာယု ဟာယတိ၊ တသ္မာ ဇရာ **အာယုနော သံဟာနိ**တိ ဖလူပစာရေန ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ စ ဒဟရကာလေ သုပ္ပသန္နာနိ သုခုမမိ္မ အတ္တနော ဝိသယံ သုခေနေဝ ဂဏှနသမတ္ထာနိ စက္ခာဒီနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဇရံ ပတ္တဿ ပရိပက္ကာနိ အာလုဠိတာနိ အဝိသဒါနိ သြဠာရိကမိ္မ အတ္တနော ဝိသယံ ဂဟေတုံ အသမတ္ထာနိ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ **ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော**တိဝိ ဖလူပစာရေနေဝ ဝုတ္တာ။

သာ ပနာယံ ဧဝံ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ သဗ္ဗာဝိ ဇရာ ပါကဋာ, ပဋိစ္ဆန္နာတိ ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ တတ္ထ ဒန္တာဒီသု ခဏ္ဍာဘာဝါဒိဒဿနတော ရူပဓမ္မေသု ဇရာ **ပါကဋဇရာ**

၁-ကာလာတိက္ကမေန (သျာ၊ က) ၂-ပါကဋဘူတာ (သီ)

နာမ။ အရူပဓမ္မေသု ပန ဇရာ တာဒိသဿ ဝိကာရဿ အဒဿနတော **ပဠိဆ္ဆန္နဇရာ** နာမ။ ပုန အဝိစိ သဝိစိတိ ဧဝမ္မို ဒုဝိဓာ ဟောတိ။ တတ္ထ မဏ်-ကနကရဇတပဝါဠစန္ဒိမသူရိယာဒီနံ ဝိယ မန္ဒဒသကာဒိသု ပါကဋံ ဝိယ စ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝါဒိသု စ အပါကဋံ ဝိယ အန်္ဂရန်္ဂရာ ဝဏ္ဏဝိသေသာဒိနံ ဒုဝိညေယျတ္တာ ဇရာ **အဝိစိဇရာ** နာမ၊ နိရန်္ဂရဇရာတိ အတ္ထော။ တတော အညေသု ပန ယထာဝုတ္တေသု အန်္ဂရန်္ဂရာ ဝဏ္ဏဝိသေသာဒိနံ သုဝိညေယျတ္တာ ဇရာ **သဝိစိဇရာ** နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

လက္ခဏာဒိတောပိ ရူပပရိပါကလက္ခဏာ **ရူပဿ ဇရတာ**၊ ဥပနယန-ရသာ၊ သဘာဝါနုပဂမေပိ နဝဘာဝါပဂမပစ္စုပဋ္ဌာနာ, ဝိဟိပုရာဏဘာဝေါ ဝိယ၊ ပရိပစ္စမာနရူပပဒဋ္ဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၆၄၄။ အနိစ္စတာနိဒ္ဒေသေ ခယဂမနဝသေန **ခယော**။ ဝယဂမနဝသေန **ဝယော**။ ဘိဇ္ဇနဝသေန **ဘေဒေါ**။ အထ ဝါ ယသ္မာ တံ ပတ္တာ ရူပံ ခီယတိ ဝေတိ ဘိဇ္ဇတိ စ၊ တသ္မာ ခီယတိ ဇေသ္မိန္တိ **ခယော**၊ ဝေတိ ဇေသ္မိန္တိ **ဝယော**၊ ဘိဇ္ဇတိ ဇေသ္မိန္တိ **ဘေဒေါ**။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ပဒံ ဝဓုတ္တာ ဘေဒေါ **ပရိဘေဒေါ**။ ဟုတ္ဝာ အဘာဝဋ္ဌေန န နိစ္စန္တိ အနိစ္စံ။ တဿ ဘာဝေါ **အနိစ္စတာ**။ အန်္ဂရဓာယတိ ဝုဏ္ဍာတိ **အန်္ဂရဓာနံ**။ မရဏဉ္စိ ပတ္တာ ရူပံ အန်္ဂရဓာယတိ, အဒဿနံ ဂစ္ဆတီတိ။ န ကေဝလဉ္စ ရူပမေဝ၊ သဒ္ဓေါပိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ တသ္မာ ပဉ္စန္နမ္ပိ ခန္ဓာနံ အနိစ္စတာယ ဇာဒမေဝ လက္ခဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လက္ခဏာဒိတော ပန ပရိဘေဒလက္ခဏာ **ရူပဿ အနိစ္စတာ**၊ သံသိဒနရသာ၊ ခယဝယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ပရိဘိဇ္ဇမာနရူပပဒဋ္ဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟဋ္ဌာ ဇာတိ ဂဟိတာ ဇရာ ဂဟိတာ၊ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ မရဏံ ဂဟိတံ။ ဇုမေ တယော ဓမ္မာ ဇုမေသံ သတ္တာနံ ဥက္ခိတ္တာသိကပစ္စာမိတ္တသဒိသာ။ ယထာ ဟိ ပုရိသဿ တယော ပစ္စာမိတ္တာ ဩတာရံ[1] ဂဝေသမာနာ ဝိစရေယျုံ။ တေသု ဧကော ဧဝံ ဝဒေယျ ''ဧတံ နိဟရိတ္ဝာ အဋ္ဌဝိပဝေသနံ မယံ ဘာရော ဟောတု''တိ၊ ဒုတိယော ''အဋ္ဌဝိဂတကာလေ ပေါထေတ္ဝာ ပထဝိယံ ပါတနံ မယံ ဘာရော''တိ၊ တတိယော ''ပထဝိဂတကာလတော[2] ပဋ္ဌာယ အသိနာ သီသစ္ဆေဒနံ မယံ ဘာရော''တိ၊ ဧဝရူပါ ဇုမေ ဇာတိ အာဒယော။ နိဟရိတ္ဝာ အဋ္ဌဝိပဝေသနပစ္စာမိတ္တသဒိသာ ဟောတ္ထ ဇာတိ, တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တာပနတော။ အဋ္ဌဝိဂတံ ပေါထေတ္ဝာ ပထဝိယံ ပါတနပစ္စာမိတ္တသဒိသာ

၁-ဩကာသံ (က)　　၂-ပထဝိပတိတကာလတော (က)

ဇရာ, နိဗ္ဗတ္တကွန္ဓာနံ ဒုဗ္ဗလပရာဓီနမဋ္ဌပရာယဏဘာဝကရဏတော။ ပထဝိ-ဂတဿ အသိနာ သီသစ္ဆေဒကပစ္စာမိတ္တသဒိသံ မရဏံ, ဇရာပ္ပတ္တာနံ ခန္ဓာနံ ဇီဝိတကွယပါပနတောတိ။

၆၄၅။ ကဗဋ္ဌီကာရာဟာရနိဒ္ဒေသေ ကဗဋ္ဌံ ကရီယတီတိ **ကဗဋ္ဌီကာရော**[၁]၊ အာဟရီယတီတိ **အာဟာရော**၊ ကဗဋ္ဌံ ကတ္ဝာ အဇ္ဈောဟရီယတီတိ အတ္ထော။ ရူပံ ဝါ အာဟရတီတိပိ အာဟာရော။ ဧဝံ ဝတ္ထုဝသေန နာမံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ပုန ဝတ္ထုဝသေနေဝေတံ ပဘေဒတော ဒဿေတုံ **ဩဒနော ကုမ္မာသော**တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ ဩဒနာဒီနိ ဟိ ဖာဏိတပရိယန္တာနိ ဒ္ဝါဒသ ဣဓာဓိပ္ပေတဿ အာဟာရဿ ဝတ္ထူနိ။ ပါဋ္ဌိယံ အနာဂတာနိ မူလဖလာဒီနိ ယေဝါပနကံ ပဝိဋ္ဌာနိ။

ဣဒါနိ တာနိ မူလဖလာဒီနိ ကတ္တဗ္ဗတော ဒဿေတုံ **ယမ္ဒိ ယမ္ဒိ ဇနပဒေ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ မုခေန အသိတဗ္ဗံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ **မုခါသိယံ**။ ဒန္တေဟိ ဝိခါဒိတဗ္ဗန္တိ[၂] **ဒန္တဝိခါဒနံ**။ ဂလေန အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗန္တိ **ဂလဇ္ဈောဟရဏီယံ**။ ဣဒါနိ တံ ကိစ္စဝသေန ဒဿေတုံ **ကုစ္ဆိဝိတ္ထမ္ဘန**န္တိ အာဟ။ တဉ္ဇိ မူလဖလာဒိ ဩဒနကုမ္မာသာဒိ ဝါ အဇ္ဈောဟဋ္ဌံ ကုစ္ဆိံ ဝိတ္ထမ္ဘေတိ၊ ဣဒမဿ ကိစ္စံ။ **ယာယ ဩဇာယ သတ္တာ ယာပေန္တီ**တိ ဟေဋ္ဌာ သဗ္ဗပဒေဟိ သဝတ္ထုကံ အာဟာရံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ နိဗ္ဗဋ္ဌိတဩဇမေဝ[၃] ဒဿေတုံ ဣဒံ ဝုတ္တံ။

ကိံ ပနေတ္ထ ဝတ္ထုဿ ကိစ္စံ, ကိံ ဩဇာယ ? ပရိဿယဟရဏပါလနာနိ။ ဝတ္ထု ဟိ ပရိဿယံ ဟရတိ၊ ပါလေတုံ န သက္ကောတိ။ ဩဇာ ပါလေတိ၊ ပရိဿယံ ဟရိတုံ န သက္ကောတိ။ ဒ္ဝေပိ ဧကတော ဟုတ္ဝာ ပါလေတုမ္ပိ သက္ကောန္တိ ပရိဿယမ္ပိ ဟရိတုံ။ ကော ပနေသ ပရိဿယော နာမ ? ကမ္မဇ-တေဇော။ အန္တောကုစ္ဆိယဉ္ဇိ ဩဒနာဒိဝတ္ထုသ္မိံ အသတိ ကမ္မဇတေဇော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဥဒရပဋလံ ဂဏ္ဟာတိ၊ "ဆာတောမှိ အာဟာရံ မေ ဒေထာ"တိ ဝဒါပေတိ။ ဘုတ္တကာလေ ဥဒရပဋလံ မုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝတ္ထုံ ဂဏ္ဟာတိ၊ အထ သတ္တော ဧကဂ္ဂေါ ဟောတိ။

ယထာ ဟိ ဆာယာရက္ခသော ဆာယံ ပဝိဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ ဒေဝသခ်လိကာယ ဗန္ဓိတ္ဝာ အတ္တနော ဘဝနေ မောဒန္တော ဆာတကာလေ အာဂန္တ္ဝာ သီသေ ဥံသတိ၊ သော ဥဋ္ဌတ္တာ ဝိရဝတိ၊ တံ ဝိရဝံ သုတ္ဝာ "ဒုက္ခပ္ပတ္တော ဧတ္ထ အတ္ထီ"တိ တတော တတော မနုဿာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သော အာဂတာဂတေ ဂဟေတ္ဝာ

၁-ကဗဋ္ဌိကာရော (သျာ) ၂-ဝိခါယိတဗ္ဗန္တိ (က) ၃-နိဗ္ဗတ္တိတဩဇမေဝ (သဗ္ဗတ္ထ)

ခါဒိတ္ဆာ ဘဝနေ မောဒတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဆာယာရက္ခသော ဝိယ ဟိ ကမ္မဇတေဇော၊ ဒေဝသခ်လိကာယ ဗန္ဓိတ္ဆာ ဌပိတသတ္တော ဝိယ ဥဒရပဋလံ၊ ပုန အာဂတမနုဿာ ဝိယ ဩဒနာဒိဝတ္ထု၊ ဩတရိတ္ဆာ သီသေ ဥံသနံ ဝိယ ကမ္မဇတေဇဿ ဝတ္ထုတော မုတ္တဿ ဥဒရပဋလဂ္ဂဟဏံ၊ ဥဋ္ဌဿ ဝိရဝန-ကာလော ဝိယ "အာဟာရံ ဒေထာ"တိ ဝစနကာလော။ တာယ သညာယ အာဂတာဂတေ ဂဟေတ္ဆာ ခါဒိတ္ဆာ ဘဝနေ မောဒနကာလော ဝိယ ကမ္မဇ-တေဇေန ဥဒရပဋလံ မုဉ္ဇိတ္ဆာ ဝတ္ထုသ္မိံ ဂဟိတေ ဧကဂ္ဂစိတ္တတာ။

တတ္ထ ဩဋ္ဌာရိကေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဩဇာ မန္ဒာ ဟောတိ၊ သုခုမေ ဗလဝတီ။ ကုဒြူသကဘတ္တာဒီနိ ဟိ ဘုဉ္ဇိတ္ဆာ မုဟုတ္တေနေဝ ဆာတော ဟောတိ၊ သပ္ပိအာဒီနိ ပိဝိတ္ဆာ ဌိတဿ ဒိဝသမ္ပိ ဘတ္တံ န ရုစ္စတိ။ ဧတ္ထ စ ဥပါဒါယု-ပါဒါယ ဩဋ္ဌာရိကသုခုမတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကုမ္ဘီလာနဥိ[၁] အာဟာရံ ဥပါဒါယ မောရာနံ အာဟာရော သုခုမော။ ကုမ္ဘီလာ ကိရ ပါသာဏေ ဂိလန္တိ၊ တေ စ နေသံ ကုစ္ဆိပ္ပတ္တာ ဝိလီယန္တိ။ မောရာ သပ္ပဝိစ္ဆိကာဒိပါဏေ ခါဒန္တိ။ မောရာနံ ပန အာဟာရံ ဥပါဒါယ တရစ္ဆာနံ အာဟာရော သုခုမော။ တေ ကိရ တိဝဿဆဋ္ဌိတာနိ ဝိသာဏာနိ စေဝ အဋ္ဌီနိ စ ခါဒန္တိ၊ တာနိ စ နေသံ ခေဋ္ဌေန တေမိတမတ္တာနေဝ ကန္ဒမူလံ ဝိယ မုဒုကာနိ ဟောန္တိ။ တရစ္ဆာနမ္ပိ အာဟာရမုပါဒါယ ဟတ္ထီနံ အာဟာရော သုခုမော၊ တေ ဟိ နာနာရုက္ခသာခါဒယော ခါဒန္တိ။ ဟတ္ထီနံ အာဟာရတော ဂဝယဂေါကဏ္ဏ-မိဂါဒီနံ အာဟာရော သုခုမော၊ တေ ကိရ နိဿာရာနိ နာနာရုက္ခပဏ္ဏာဒီနိ ခါဒန္တိ။ တေသမ္ပိ အာဟာရတော ဂုန္ဒံ အာဟာရော သုခုမော၊ တေ အလ္လ-သုက္ခတိဏာနိ ခါဒန္တိ။ တေသမ္ပိ အာဟာရတော သသာနံ အာဟာရော သုခုမော။ သသာနံ အာဟာရတော သကုဏာနံ အာဟာရော သုခုမော။ သကုဏာနံ အာဟာရတော ပစ္စန္တဝါသီနံ[၂] အာဟာရော သုခုမော။ ပစ္စန္တ-ဝါသီနံ အာဟာရတော ဂါမဘောဇကာနံ အာဟာရော သုခုမော။ ဂါမ-ဘောဇကာနံ အာဟာရတော ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ အာဟာရော သုခုမော။ တေသမ္ပိ အာဟာရတော စက္ကဝတ္တိနော အာဟာရော သုခုမော။ စက္ကဝတ္တိနော အာဟာရတော ဘုမ္မဒေဝါနံ အာဟာရော သုခုမော။ ဘုမ္မဒေဝါနံ အာဟာရ-တော စာတုမဟာရာဇိကာနံ[၃] အာဟာရော သုခုမော။ ဧဝံ ယာဝ

၁-ကုမ္ဘီလာနဥိ (သျာ၊ က)　　၂-ပစ္စန္တဂါမဝါသီနံ (က)

၃-စာတုမ္မဟာရာဇိကာနံ (သီ၊ သျာ)

ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနံ အာဟာရော ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော။ တေသံ ပနာဟာရော သုခုမောတ္တေဝ နိဋ္ဌံ ပတ္တော။

လက္ခဏာဒိတောပိ သြဇာလက္ခဏော **ကဗဠီကာရော အာဟာရော၊** ရူပါ-ဟရဏရသော၊ ဥပတ္ထမ္ဘနပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ကဗဠံ ကတ္ဝာ အာဟရိတဗ္ဗဝတ္ထု-ပဒဋ္ဌာနော'တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၆၄၆။ နောဉပါဒါနိဋ္ဌေသေ ယထာ ဉပါဒါရူပံ ဉပါဒိယတေဝ၊ န အညေန ဉပါဒိယတိ၊ ဧဝမေတံ န ဉပါဒိယတေဝါတိ **နောဉပါဒါ**။

၆၄၇။ ဖုသိတဗ္ဗန္တိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဖုသိဘ္စာ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဉ္စ တံ အာယတနဉ္စာတိ **ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ**။ အာပေါ စ တံ နိဿတ္တသုညတ-သဘာဝဋ္ဌေန ဓာတု စာတိ **အာပေါဓာတု**။ ဣဒါနိ ယသ္မာ တီဏိ ရူပါနိ ဖုသိတ္စာ ဇာနိတဗ္ဗာနိ၊ တသ္မာ တာနိ ဘာဇေတ္စာ ဒသေတုံ **ကတမံ တံ ရူပံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-ယတနံ။ ပထဝီဓာတု**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကက္ခဋဋ္ဌလက္ခဏာ **ပထဝီဓာတု**၊ ပတိဋ္ဌာနရသာ၊ သမ္ပဋိစ္ဆနပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ **တေဇောဓာတု** ဥဏှတ္တလက္ခဏာ၊ ပရိပါစနရသာ၊ မဒ္ဒဝါနုပ္ပဒါနပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ **ဝါယောဓာတု** ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏာ၊ သမုဒီရဏရသာ၊ အဘိနီဟာရပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ပုရိမာ ပန **အာပေါဓာတု** ပဗ္ဗရဏလက္ခဏာ၊ ဗြူဟနရသာ၊ သင်္ဂဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ဧကေကာ စေတ္ထ သေသတ္တယပဒဋ္ဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကက္ခဋန္တိ ထဒ္ဓံ။ **မုဒု**န္တိ အထဒ္ဓံ။ **သဏှ**န္တိ မဋ္ဌံ။ **ဖရုသ**န္တိ ခရံ။ **သုခ-သမ္ဖဿ**န္တိ သုခဝေဒနာပစ္စယံ ဇဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဒုက္ခသမ္ဖဿ**န္တိ ဒုက္ခဝေဒနာပစ္စယံ အနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဂရုက**န္တိ ဘာရိယံ။ **လဟုက**န္တိ အဘာရိယံ၊ သလ္လဟုကန္တိ အတ္ထော။ ဣတ္ထေ စ "ကက္ခဋံ မုဒုကံ သဏှံ ဖရုသံ ဂရုကံ လဟုက"န္တိ ပဒေဟိ ပထဝီဓာတု ဧဝ ဘာဇိတာ။ "ယဒါယံ ကာယော အာယုသဟဂတော စ ဟောတိ ဥဿာသဟဂတော စ ဝိညာဏသဟဂတော စ၊ တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မညတရော စာ"တိ သုတ္တေပိ လဟုမုဒုဘူတံ ပထဝီဓာတုမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

သုခသမ္ဖဿံ ဒုက္ခသမ္ဖဿန္တိ ပဒဒ္ဝယေန ပန တီဏိပိ မဟာဘူတာနိ ဘာဇိတာနိ။ ပထဝီဓာတု ဟိ သုခသမ္ဖဿသာပိ အဋ္ဌိ ဒုက္ခသမ္ဖဿသာပိ။ တထာ တေဇောဓာတုဝါယောဓာတုယော။ တတ္ထ သုခသမ္ဖဿာ ပထဝီဓာတု

၁-ဒီ ၂-၂၆၇-ဝိဇ္ဇေ။

မုဒုတလုဏဟတ္ထေ ဒဟရေ ပါဒေ သမ္မာဟန္တေ အဿာဒေတွာ အဿာဒေတွာ "သမ္မာဟ တာတ သမ္မာဟ တာတာ"တိ ဝဒါပနာကာရံ ကရောတိ။ သုခ-သမ္ဖဿာ တေဇောဓာတု သီတသမယေ အင်္ဂါရကပလ္လိံ အာဟရိတွာ ဂတ္တံ သေဒေန္တေ အဿာဒေတွာ အဿာဒေတွာ "သေဒေဟိ တာတ သေဒေဟိ တာတာ"တိ ဝဒါပနာကာရံ ကရောတိ။ သုခသမ္ဖဿာ ဝါယောဓာတု ဥဏှသမယေ ဝတ္ထသမ္ပုန္နေ ဒဟရေ ဗီဇနေန ဗီဇန္တေ အဿာဒေတွာ အဿာ-ဒေတွာ "ဗီဇ တာတ ဗီဇ တာတာ"တိ ဝဒါပနာကာရံ ကရောတိ။ ထဒ္ဓဟတ္ထေ ပန ဒဟရေ ပါဒေ သမ္မာဟန္တေ အင်္ဂါနံ ဘိဇ္ဇနကာလော ဝိယ ဟောတိ၊ သောပိ "အပေဟိ"တိ ဝတ္တုမ္ပတံ အာပဇ္ဇတိ။ ဥဏှသမယေ အင်္ဂါရကပလ္လေ အာဘတေ "အပနေဟိ န"န္တိ ဝတ္တုံ ဟောတိ၊ သီတသမယေ ဗီဇနေန ဗီဇန္တေ "အပေဟိ, မာ ဗီဇာ"တိ ဝတ္တုံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတာသံ သုခသမ္ဖဿတာ ဒုက္ခသမ္ဖဿတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ အနိဒ္ဒိသနံ သပ္ပဋိဃန္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ ပန စတ္ထာဟိ စတ္ထာဟိ နယေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတာ တေရသ ဝါရာ ဟေဋ္ဌာ ရူပါယတနာဒီသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကိံ ပနေတာနိ တိဏိ မဟာဘူတာနိ ကေပွဟာရေနေဝ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဒါဟု နောတိ။ အာဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ အာဂတာနိ ကာယပသာဒံ ဃဋ္ဋေန္တိ နု ဃဋ္ဋေန္တိတိ။ ဃဋ္ဋေန္တိ။ ကေပွဟာရေနေဝ တာနိ အာရမ္မဏံ ကတွာ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နုပ္ပဇ္ဇတိတိ။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ အာဘုဇိတဝသေန ဝါ ဟိ ဥဿဒဝသေန ဝါ အာရမ္မဏကရဏံ ဟောတိ။

တတ္ထ အာဘုဇိတဝသေန တာဝ ပတ္တသ္မိဉ္ဉိ သြဒနေန ပူရေတွာ အာဘတေ ဧကံ သိတ္ထံ ဂဟေတွာ "ထဒ္ဓံ ဝါ မုဒုကံ ဝါ"တိ ဝိမံသန္တော ကိဉ္စာပိ တတ္ထ တေဇောပိ အတ္ထိ ဝါယောပိ အတ္ထိ၊ ပထဝီဓာတုမေဝ ပန အာဘုဇတိ[1]။ ဥဏှောဒကေ ဟတ္ထံ သြတာရေတွာ ဝိမံသန္တော ကိဉ္စာပိ တတ္ထ ပထဝီပိ အတ္ထိ ဝါယောပိ အတ္ထိ၊ တေဇောဓာတုမေဝ ပန အာဘုဇတိ။ ဥဏှသမယေ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ ဝါတေန သရီရံ ပဟရာပေန္တော ဋ္ဌတော မန္ဒမန္ဒေ ဝါတေ ပဟရန္တေ ကိဉ္စာပိ တတ္ထ ပထဝီပိ အတ္ထိ တေဇောပိ အတ္ထိ၊ ဝါယောဓာတုမေဝ ပန အာဘုဇတိ။ ဧဝံ အာဘုဇိတဝသေန အာရမ္မဏံ ကရောတိ နာမ။

၁–အာဘူဇတိ (သီ)

ယော ပန ဥပက္ခာလတိ[1] ဝါ သီသေန ဝါ ရုက္ခံ ပဟရတိ၊ ဘုဉ္ဇန္တော ဝါ သက္ခရံ ဒုံသတိ၊ သော ကိဉ္စာပိ တတ္ထ တေဇောပိ အတ္ထိ ဝါယောပိ အတ္ထိ၊ ဥဿဒဝသေန ပန ပထဝီဓာတုမေဝ အာရမ္မဏံ ကရောတိ။ အဂ္ဂိ အက္ကမန္တောပိ ကိဉ္စာပိ တတ္ထ ပထဝီပိ အတ္ထိ ဝါယောပိ အတ္ထိ၊ ဥဿဒဝသေန ပန တေဇော-ဓာတုမေဝ အာရမ္မဏံ ကရောတိ။ ဗလဝဝါတေ[2] ကဏ္ဏသက္ခလိံ ပဟရိတ္ဝာ ဗဓိရဘာဝံ ကရောန္တော[3] ကိဉ္စာပိ တတ္ထ ပထဝီပိ အတ္ထိ တေဇောပိ အတ္ထိ၊ ဥဿဒဝသေန ပန ဝါယောဓာတုမေဝ အာရမ္မဏံ ကရောတိ။

ယံကိဉ္စိ ဓာတုံ အာရမ္မဏံ ကရောန္တသ္သ ကာယဝိညာဏမ္ပိ ကေပဟာရေန နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုစိကလာပေန ဝိဒ္ဓသ္သ ကေပဟာရေန ကာယော ဃဋ္ဋီယတိ၊ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ပန ဌာနေ ကာယပသာဒေါ ဥဿန္နော ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ကာယ-ဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထ ယတ္ထာပိ[4] ပဋိဃဋ္ဋနနိဃံသော ဗလဝါ ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကုက္ကုဋ္ဋပတ္တေန ဝဏ္ဏော ဓောဝိယမာနေ အံသုအံသု ကာယပသာဒံ ဃဋ္ဋေတိ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ပန ပသာဒေါ ဥဿန္နော ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥဿဒဝသေန အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ ဥဿဒဝသေနေဝ စ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ။

ကထံ ပန စိတ္တသ္သ အာရမ္မဏတော သင်္ကန္တိ ဟောတီတိ၊ ဒ္ဝိဟာကာရေဟိ ဟောတိ အဋ္ဌာသယတော ဝါ ဝိသယာဘိမတ္တတော ဝါ။ ဝိဟာရပူဇာဒိသု ဟိ ''တာနိ တာနိ စေတိယာနိ စေဝ ပဋိမာယော စ ဝန္ဒိဿာမိ၊ ပေါတ္ထကမ္မစိတ္တ-ကမ္မာနိ စ ဩလောကေဿာမိ''တိ အဋ္ဌာသယေန ဂတော ဧကံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဝါ ပဿိတ္ဝာ ဝါ ဇုတရဿ ဝန္ဒနတ္ထာယ ဝါ ဒဿနတ္ထာယ ဝါ မနံ ကတ္ဝာ ဝန္ဒိတုမ္ပိ ပဿိတုမ္ပိ ဂစ္ဆတိယေဝ။ ဧဝံ အဋ္ဌာသယတော သင်္ကန္တိ နာမ။

ကေလာသကူဋပဋိဘာဂံ ပန မဟာစေတိယံ ဩလောကေန္တော ဋ္ဌတ္ဝာပိ အပရဘာဂေ သဗ္ဗတူရိယေသု ပဂ္ဂဟိတေသု ရူပါရမ္မဏံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ သဒ္ဒါ-ရမ္မဏံ သင်္ကန္တိ၊ မနုညဂန္ဓေသု ပုပ္ဖေသု ဝါ ဂန္ဓေသု ဝါ အာဘာတေသု သဒ္ဒါရမ္မဏံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဂန္ဓာရမ္မဏံ သင်္ကန္တိ။ ဧဝံ ဝိသယာဘိမတ္တတော သင်္ကန္တိ နာမ။

၆၅၁။ အာပေါဓာတုနိဒ္ဒေသေ **အာပေါ**တိ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ အာပေါဝ **အာပေါဂတံ**။ သိနေဟဝသေန **သိနေဟော**။ သိနေဟော ဝ **သိနေဟဂတံ**။

၁-ပက္ခလတိ (သီ)
၂-ကရောန္တော ဝိယ ဟောတိ။ (က)၊ ကရောန္တေ ဝိယ (သျာ)
၃-ဗလဝဝါတော (က)
၄-ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ (က)

ဗန္ဓနတ္ထံ ရူပဿာတိ ပထဝီဓာတုအာဒိကဿ ဘူတရူပဿ ဗန္ဓနဘာဝေါ။ အယောဝိတ္ထိအာဒိနိ ဟိ အာပေါဓာတု အာဗန္ဓိတ္ဝာ ဗဒ္ဓါနိ[1] ကရောတိ၊ တာယ အာဗဒ္ဓတ္တာ တာနိ ဗဒ္ဓါနိ နာမ ဟောန္တိ၊ ပါသာဏပဗ္ဗတတာလဋ္ဌိဟတ္ထိဒန္တေါသိင်္ဂါဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ သဗ္ဗာနိ ဟေတာနိ အာပေါဓာတု ဧဝ အာဗန္ဓိတ္ဝာ ဗဒ္ဓါနိ ကရောတိ၊ အာပေါဓာတုယာ အာဗဒ္ဓတ္တာဝ ဗဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ။

ကိံ ပန ပထဝီဓာတု သေသဓာတူနံ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ၊ န ဟောတီတိ။ ဟောတိ။ ဖုသိတ္ဝာ ဟောတိ,ဥဒါဟု အဖုသိတ္ဝာ၊ အာပေါဓာတု ဝါ သေသာ အာဗန္ဓမာနာ ဖုသိတ္ဝာ အာဗန္ဓတိ, ဥဒါဟု အဖုသိတ္ဝာတိ။ ပထဝီဓာတု တာဝ အာပေါဓာတုယာ အဖုသိတ္ဝာဝ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ၊ တေဇောဓာတုယာ စ ဝါယောဓာတုယာ စ ဖုသိတ္ဝာ။ အာပေါဓာတု ပန ပထဝီဓာတုမ္ပိ တေဇော-ဝါယောဓာတုယောပိ အဖုသိတ္ဝာဝ အာဗန္ဓတိ။ ယဒိ ဖုသိတ္ဝာ အာဗန္ဓေယ္ယ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ နာမ ဘဝေယ္ယ။

တေဇောဓာတုဝါယောဓာတူနမ္ပိ သေသဓာတူသု သကသကကိစ္စကရဏေ ဧသေဝ နယော။ တေဇောဓာတု ဟိ ပထဝီဓာတုံ ဖုသိတ္ဝာ ဈာပေတိ၊ သာ ပန နံ ဥဏှာ ဟုတ္ဝာ ဈာယတိ။ ယဒိ ဥဏှာ ဟုတ္ဝာ ဈာယေယ္ယ၊ ဥဏှတ္တလက္ခဏာ နာမ ဘဝေယ္ယ။ အာပေါဓာတုံ ပန အဖုသိတ္ဝာဝ တာပေတိ၊ သာပိ တပမာနာ[2] နံ ဥဏှာ ဟုတ္ဝာ တပတိ[3]။ ယဒိ ဥဏှာ ဟုတ္ဝာ တပေယ္ယ[4]၊ ဥဏှတ္တလက္ခဏာ နာမ ဘဝေယ္ယ။ ဝါယောဓာတုံ ပန ဖုသိတ္ဝာဝ တာပေတိ၊ သာပိ တပမာနာ နံ ဥဏှာ ဟုတ္ဝာ တပတိ။ ယဒိ ဥဏှာ ဟုတ္ဝာ တပေယ္ယ၊ ဥဏှတ္တလက္ခဏာ နာမ ဘဝေယ္ယ။ ဝါယောဓာတု ပထဝီဓာတုံ ဖုသိတ္ဝာ ဝိတ္ထမ္ဘေတိ။ တထာ တေဇောဓာတုံ၊ အာပေါဓာတုံ ပန အဖုသိတ္ဝာဝ ဝိတ္ထမ္ဘေတိ။

ဥစ္စုရဏံ ပစိတ္ဝာ ဖာဏိတပိဏ္ဍေ ကရိယမာနေ အာပေါဓာတု ထဒ္ဓါ ဟောတိ န ဟောတီတိ? န ဟောတိ။ သာ ဟိ ပဋ္ဌရဏာလက္ခဏာ၊ ပထဝီဓာတု ကက္ခဋလက္ခဏာ၊ ဩမတ္တံ ပန အာပေါ အဓိမတ္တာပထဝီဂတိကံ ဇာတံ။ သာ ဟိ ရဿာကာရေန ဋ္ဌိတာဝဲ ဝိဇဟတိ၊ လက္ခဏံ န ဝိဇဟတိ။ ဖာဏိတပိဏ္ဍေ ဝိလီယမာနေပိ ပထဝီဓာတု န ဝိလီယတိ။ ကက္ခဋလက္ခဏာ ဟိ ပထဝီဓာတု၊ ပဋ္ဌရဏာလက္ခဏာ အာပေါဓာတု၊ ဩမတ္တာ ပန ပထဝီ အဓိမတ္တာအာပဂတိကာ ဟောတိ၊ သာ ဝိတ္ထာကာရေန ဋ္ဌိတာဝဲ ဝိဇဟတိ၊ လက္ခဏံ န ဝိဇဟတိ။

၁-ထဒ္ဓါနိ (သီ)
၂-တပတိ (သီ၊ သျာ)
၃-တပမာနာ (သီ၊ သျာ)
၄-တပေယ္ယ (သီ၊ သျာ၊ က)

စတုန္ဒံ ဟိ မဟာဘူတာနံ ဘာဝညထတ္တမေဝ ဟောတိ၊ လက္ခဏညထတ္တံ နာမ နတ္ထိ။ တဿ အဘာဝေါ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပသုတ္တေန ဒီပိတော။ ဝုတ္တဉ္ဍေတံ—

"သိယာ အာနန္ဒ[၁] စတုန္ဒံ မဟာဘူတာနံ အညထတ္တံ ပထဝီ-ဓာတုယာ။ပ။ ဝါယောဓာတုယာ၊ န တွေဝ ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္ဒာဂတဿ အရိယသာဝကဿ သိယာ အညထတ္တ"န္တိ[၂]။

အယဉ္ဍေတ္ထ အတ္ထော—အာနန္ဒ ကက္ခဋ္ဌတ္တလက္ခဏာ ပထဝီဓာတု ပရိဝတ္တိတ္ဝာ ပဂ္ဂရဏလက္ခဏာ အာပေါဓာတု နာမ ဘဝေယျ၊ အရိယသာဝကဿ ပန အညထတ္တံ နာမ နတ္ထီတိ။ ဧဝမေတ္ထ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပေါ အာဂတော။

၆၅၂။ ဗ္ဗတော ပရေသု ဥပါဒိဏ္ဏရူပါဒိနိဒ္ဒေသေသု ဥပါဒိဏ္ဏပဒါဒီနံ အတ္ထော မာတိကာကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ စက္ခာယတနာဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာနေဝ၊ တတ္ထ တတ္ထ ပန ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝက္ခာမ။

ဥပါဒိဏ္ဏနိဒ္ဒေသေ တာဝ စက္ခာယတနာဒီနိ ဧကန္တဥပါဒိဏ္ဏတ္တာ ဝုတ္တာနိ။ ယသ္မာ ပန ရူပါယတနာဒီနိ ဥပါဒိဏ္ဏာနိပိ အတ္ထိ အနုပါဒိဏ္ဏာနိပိ၊ တသ္မာ တာနိ ယံ ဝါ ပနာတိ သခ်ေပတော ဒဿေတ္ဝာ ပုန ကမ္မဿ ကတတ္တာ "ရူပါ-ယတန"န္တိအာဒိနာ နယေန ဝိတ္ထာရိတာနိ။ ဗ္ဗမိနာ ဥပါယေန သဗ္ဗယေဝါပန-ကေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကသ္မာ ပန "ကမ္မဿ ကတတ္တာ"တိ စ "န ကမ္မဿ ကတတ္တာ"တိ စ ဥဘိန္နမ္ပိ နိဒ္ဒေသေ ဇရတာ စ အနိစ္စတာ စ န ဂဟိတာ၊ အနုပါဒိဏ္ဏာဒီနံ-ယေဝ နိဒ္ဒေသေသု ဂဟိတာတိ ? "န ကမ္မဿ ကတတ္တာ"တိ ဧတ္ထ တာဝ ကမ္မတော အညပစ္စယသမုဋ္ဌာနံ သင်္ဂဟိတံ၊ "ကမ္မဿ ကတတ္တာ"တိ ဧတ္ထ ကမ္မ-သမုဋ္ဌာနမေဝ၊ ဗ္ဗမာနိ စ ဒွေ ရူပါနိ နေဝ ကမ္မတော, န အညသ္မာ ရူပဇနက-ပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ န ဂဟိတာနိ။ သာ စ နေသံ အနုပ္ပတ္တိ ပရတော အာဝိ-ဘဝိဿတိ။ အနုပါဒိဏ္ဏန္တိအာဒီသု ပန ကေဝလံ အနုပါဒိဏ္ဏာဒိဂ္ဂဟဏေန ကမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနတာ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ နအညပစ္စယသမုဋ္ဌာနတာ အနုညာတာ။ တသ္မာ တတ္ထ ဂဟိတာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၆၆၆။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသေ "ကာယဝိညတ္တိ ဝစီဝိညတ္တီ"တိ ဗ္ဗဒံ ဒ္ဝယံ ယသ္မာ ဧကန္တစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ ဘူတာနိ ဥပါဒါယ ပညာယတိ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ။

၁-သိယာ ခေါ ပနာနန္ဒ (သဗ္ဗတ္ထ) ၂-အံ ၁-၂၂၃-ပိဋ္ဌေ။

ပရမတ္ထတော ပန တဿ နိဿယဘူတာနိ ဘူတာနေဝ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ တံနိဿိတတ္တာ, ယထာ အနိစ္စဿ ရူပဿ ဇရာမရဏံ အနိစ္စံ နာမ ဟောတိ၊ ဧဝမိဒမ္ပိ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဇာတံ။

၆၆၈။ စိတ္တသဟဘုနိဒ္ဒေသေပိ ဧသေဝ နယော။ ယာဝ စိတ္တံ, တာဝ ပညာယနတော ဇုဒမေဝ ဒွယံ ဝုတ္တံ၊ န ပနေတံ စိတ္တေန သဟ ဘူတာနိ ဝိယ စေတနာဒယော ဝိယ စ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၆၇၀။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတာယပိ ဧသေဝ နယော။ ယာဝ စိတ္တံ, တာဝ ပညာယနတော ဧဝ ဟေတံ ဒွယံ **စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ**တိ ဝုတ္တံ။

၆၇၄။ **ဩဠာရိကန္တိ** ဝတ္ထာရမ္မဏာဘူတတ္တာ သံဃဋ္ဋနဝသေန[1] ဂဟေတဗ္ဗတော ထူလံ၊ ဝုတ္တဝိပလ္လာသတော **သုခုမံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆၇၆။ **ဒူရေ**တိ ဃဋ္ဋနဝသေန အဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ ဒုဗ္ဗိညေယျဘာဝေန သမီပေ ဋ္ဌိတမ္ပိ ဒူရေ။ ဣတရံ ပန ဃဋ္ဋနဝသေန ဂဟေတဗ္ဗတ္တာ သုဝိညေယျဘာဝေန ဒူရေ ဋ္ဌိတမ္ပိ **သန္တိကေ**။ စက္ခာယတနာဒိနိဒ္ဒေသာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ တာဝ ဒုဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟေ ဝိသေသမတ္တံ။ တိဝိဓသင်္ဂဟော ဥတ္တာနတ္ထောဝ။

စတုက္ကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၉၆၆။ စတုဇ်မသင်္ဂဟာဝသာနေ ဒိဋ္ဌာဒိနံ ပစ္ဆိမပဒဿ ဘေဒါဘာဝေန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပုန္ဆံ အကတ္ဝာဝ **ရူပါယတနံ ဒိဋ္ဌံ သဒ္ဒါယတနံ သုတန္တိ**-အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ရူပါယတနံ** စက္ခုနာ ဩလောကေတ္ဝာ ဒက္ခိတုံ သက္ကာတိ **ဒိဋ္ဌံ** နာမ ဇာတံ။ **သဒ္ဒါယတနံ** သောတေန သုတ္ဝာ ဇာနိတုံ သက္ကာတိ **သုတံ** နာမ ဇာတံ၊ ဂန္ဓာယတနာဒိတ္တယံ ဃာနဇိဝှါကာယေဟိ ပတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗတော မုနိတ္ဝာ ဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌေန **မုတံ** နာမ ဇာတံ၊ ဖုသိတ္ဝာ ဝိညာဏုပ္ပတ္တိကာရဏတော မုတံ နာမဘာတိပိ ဝုတ္တံ။ သမ္ဗမေဝ ပန ရူပံ မနောဝိညာဏေန ဇာနိတဗ္ဗန္တိ **မနသာ ဝိညာတံ** နာမ ဇာတံ။

၁-ပဿာဒဃဋ္ဋနဝသေန (သီ)

ပဉ္ဆကနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၉၆၇။ ပဉ္ဆဝိဓသင်္ဂဟနိဒ္ဒေသေ **ကက္ခဋ္ဌ**န္တိ ထဒ္ဓံ။ ခရမေဝ **ခရဂတံ၊** ဖရုသန္တိ အတ္ထော။ ဣတရေ ဒ္ဝေပိ သဘာဝနိဒ္ဒေသာ[၁] ဧဝ။ **အဇ္ဈတ္တ**န္တိ နိယကဇ္ဈတ္တံ။ **ဗဟိဒ္ဓါ**တိ ဗာဟိရံ။ **ဥပါဒိဏ္ဏ**န္တိ နကမ္မသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ အဝိသေသေန ပန သရီရဋ္ဌကသေတံ[၂] ဂဟဏံ။ သရီရဋ္ဌကဉ္ဂိ ဥပါဒိဏ္ဏံ ဝါ ဟောတု အနုပါဒိဏ္ဏံ ဝါ၊ အာဒိန္ဒဂဟိတပရာမဋ္ဌဝသေန သဗ္ဗံ ဥပါဒိဏ္ဏမေဝ နာမ။

၉၆၉။ **တေဇောဂတ**န္တိ သဗ္ဗတေဇေသု ဂတံ ဥဏ္ဍတ္တလက္ခဏံ၊ တေဇော-ဧဝ ဝါ တေဇောဘာဝံ ဂတန္တိ **တေဇောဂတံ။ ဥသ္မာ**တိ ဥသ္မာကာရော။ **ဥသ္မာဂတ**န္တိ ဥသ္မာဘာဝံ ဂတံ၊ ဥသ္မာကာရသေဝေတံ နာမံ။ **ဥသုမ**န္တိ ဗလဝဥသ္မာ။ ဥသုမမေဝ ဥသုမဘာဝံ ဂတန္တိ **ဥသုမဂတံ။**

၉၇၀။ ဝါယနကဝသေန **ဝါယော**။ ဝါယောဝ ဝါယောဘာဝံ ဂတတ္တာ **ဝါယောဂတံ။ ထမ္ဘိတတ္တ**န္တိ ဥပ္ပလနာဋ္ဌတစာဒီနံ ဝိယ ဝါတပုဏ္ဏာနံ ထမ္ဘိတ-ဘာဝေါ ရူပသ။

ဆက္ကာဒိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၉၇၂-၄။ ဆဗ္ဗိဓာဒိသင်္ဂဟာနံ တိဏ္ဏံ ဩသာနပဒသ ဘေဒါဘာဝတော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အပုစ္ဆိတ္ဝာဝ နိဒ္ဒေသော ကတော။ တတ္ထ စက္ခုဝိညာဏေန ဇာနိတုံ သက္ကာတိ **စက္ခုဝိညေယ္ပံ**။ ပ။ မနောဝိညာဏေန ဇာနိတုံ သက္ကာတိ **မနောဝိညေယ္ပံ။** တိဝိဓာယ မနောဓာတုယာ ဇာနိတုံ သက္ကာတိ **မနော-ဓာတုဝိညေယ္ပံ။ သဗ္ဗံ ရူပ**န္တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ဧကံ ရူပမ္ပိ မနောဝိညာဏဓာတုယာ အဇာနိတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ "သဗ္ဗံ ရူပ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဟိ အဘိဓမ္မံ ပတ္ဝာ နယံ ကာတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ နယော အကတော နာမ နတ္ထိ။ ဣဒဉ္ဇ ဧကရူပသာပိ မနောဝိညာဏဓာတုယာ အဇာနိတဗ္ဗသ[၃] အဘာဝေန နယံ ကာတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနံ နာမ၊ တသ္မာ နယံ ကရောန္တော "သဗ္ဗံ ရူပ"န္တိ အာဟ။

၉၇၄။ **သုခသမ္ဖဿော**တိ သုခဝေဒနာပဋိလာဘပစ္စယော။ **ဒုက္ခသမ္ဖ-ဿော**တိ ဒုက္ခဝေဒနာပဋိလာဘပစ္စယော။ ဣဓာပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏသ သုခဒုက္ခသ သဗ္ဘာဝတော အယံ နယော ဒိန္ဒော။

၁-ဘာဝနိဒ္ဒေသာ (သီ၊ က) ၂-သရီရဋ္ဌကသေဝ (သျာ၊ က) ၃-အဝိဇာနိတဗ္ဗသ (သီ)

နဝကာဒိနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ

၉၇၅။ နဝကေ ပန ဣန္ဒြိယရူပသ နာမ အတ္ထိတာယ နယော ဒိန္နော၊ တသေဝ သပ္ပဋိဃအပ္ပဋိဃတာယ ဒသကေ နယော ဒိန္နော။ ဧကာဒသကေ အဓုကာဒသ အာယတနာနိ ဝိဘတ္တာနိ၊ တေသံ နိဒ္ဒေသဝါရာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ-နယေန ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ပကိဏ္ဏကကထာ

ဣမေသု ပန ရူပေသု အသမ္မောဟတ္ထံ သမောဓာနံ သမုဋ္ဌာနံ, ပရိနိပ္ဖန္နဥ သခ်တန္တိ ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ "**သမောဓာန**"နွှိ သဗ္ဗမေဝ ဟိဒံ ရူပံ သမောဓာနတော စက္ခာ-ယတနံ။ ပ။ ကဗဠိကာရော အာဟာရော, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ, အာပေါဓာတူတိ ပဥ္စဝီသတိသခ်ျံ ဟောတိ။ တံ ဝတ္ထုရူပေန သဒ္ဓိံ ဆဗ္ဗီသတိသခ်ျံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတော အညံ ရူပံ နာမ နတ္ထိ။ ကေစိ ပန "မိဒ္ဓရူပံ နာမ အတ္ထီ"တိ ဝဒန္တိ[၁]၊ တေ "အဒ္ဓါ မုနီသိ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ နတ္ထိ နီဝရဏာ တဝါ"တိအာဒီနိ[၂] ဝတ္ဝာ "မိဒ္ဓရူပံ နာမ နတ္ထီ"တိ ပဋိသေဓေတဗ္ဗာ။ အပရေ "ဗလရူပေန သဒ္ဓိံ သတ္တဝီသတိ၊ သမ္ဘဝရူပေန သဒ္ဓိံ အဋ္ဌဝီသတိ၊ ဇာတိရူပေန သဒ္ဓိံ ဧကူန-တိံသတိ၊ ရောဂရူပေန သဒ္ဓိံ သမတိံသတိ ရူပါနီ"တိ ဝဒန္တိ။ တေပိ တေသံ ဝိသုံ အဘာဝံ ဒသေတ္ဝာ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ ဝါယောဓာတုယာ ဟိ ဂဟိတာယ ဗလရူပံ ဂဟိတမေဝ၊ အညံ ဗလရူပံ နာမ နတ္ထိ။ အာပေါဓာတုယာ သမ္ဘဝရူပံ၊ ဥပစယသန္တတီဟိ ဇာတိရူပံ၊ ဇရတာအနိစ္စတာဟိ ဂဟိတာဟိ ရောဂရူပံ ဂဟိတမေဝ၊ အညံ ရောဂရူပံ နာမ နတ္ထိ၊ ယောပိ ကဏ္ဏရောဂါဒိ အာဗာဓော၊ သော ဝိသမပစ္စယသမုဋ္ဌိတဓာတုမတ္တမေဝ၊ န အညော တတ္ထ ရောဂေါ နာမ အတ္ထီတိ သမောဓာနတော ဆဗ္ဗီသတိမေဝ ရူပါနိ။

သမုဋ္ဌာနနွှိ ကတိ ရူပါနိ ကတိသမုဋ္ဌာနာနိ ? ဒသ ဧကသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဧကံ ဒ္ဝိသမုဋ္ဌာနံ၊ တီဏိ တိသမုဋ္ဌာနာနိ၊ နဝ စတုသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဒ္ဝေ န ကေနစိ သမုဋ္ဌဟန္တိ။

တတ္ထ စက္ခုပသာဒေါ။ ပ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌ ဧကန္တံ ကမ္မတောဝ သမုဋ္ဌဟန္တိ။ ကာယဝိညတ္တိဝစီဝိညတ္တိဒ္ဝယံ ဧကန္တေန စိတ္တတော သမုဋ္ဌာတီတိ

၁-ခု ၁၀-၂၇၂-ပေဋကောပဒေသေ ၂၀-ပန္တိယံ ဣမသ ဝါဒသ လေသော ဒိသတိ။
၂-ခု ၁-၃၆၂-ပိဋ္ဌေ။

ဒသ ကေသမုဋ္ဌာနာနိ နာမ။ သဒ္ဒေါ ဥတုတော စ စိတ္တတော စ သမုဋ္ဌာတီတိ **ကောဒ္ဓိသမုဋ္ဌာနော** နာမ။ တတ္ထ အဝိညာဏကသဒ္ဒေါ ဥတုတော သမုဋ္ဌာတိ၊ သဝိညာဏကသဒ္ဒေါ စိတ္တတော။ လဟုတာဒိတ္တယံ ပန ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ သမုဋ္ဌာတီတိ **တီဏိ တိသမုဋ္ဌာနာနိ** နာမ။ အဝသေသာနိ နဝ ရူပါနိ တေဟိ ကမ္မေန စာတိ စတူဟိ သမုဋ္ဌဟန္တီတိ **နဝ စတုသမုဋ္ဌာနာနိ** နာမ။ ဇရတာ အနိစ္စတာ ပန ဧတေသု[၁] ကေတောပိ န သမုဋ္ဌဟန္တီတိ **ဒွေ န ကေနစိ သမုဋ္ဌဟန္တိ** နာမ။ ကသ္မာ? အဇာယနတော၊ န ဟိ ဧတာနိ ဇာယန္တိ။ ကသ္မာ? ဇာတသ ပါကဘေဒတ္တာ၊ ဥပ္ပန္နဥိ ရူပံ ဇီရတိ ဘိဇ္ဇတီတိ အဝဿံ ပနေတံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ န ဟိ ဥပ္ပန္နံ ရူပံ အရူပံ ဝါ အက္ခယံ နာမ ဒိဿတိ။ ယာဝ ပန န ဘိဇ္ဇတိ၊ တာဝဿ ပရိပါကောတိ သိဒ္ဓမေတံ "ဇာတသ ပါကဘေဒတ္တာ"တိ။ ယဒိ စ တာနိ ဇာယေယျုံ၊ တေသမ္ပိ ပါကဘေဒါ ဘဝေယျုံ။ န စ ပါကော ပစ္စတိ၊ ဘေဒေါ ဝါ ဘိဇ္ဇတီတိ[၂] ဇာတသ ပါကဘေဒတ္တာ နေတံ ဒ္ဓယံ ဇာယတိ။

တတ္ထ သိယာ—ယထာ "ကမ္မသ ကတတ္တာ"တိ အာဒိနိဒ္ဒေသေသု ရူပသ ဥပစယော ရူပသ သန္တတီတိ ဝစနေန "ဇာတိ ဇာယတီ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပါကောပိ ပစ္စတု၊ ဘေဒေါပိ ဘိဇ္ဇတူတိ။ န တတ္ထ ဇာတိ ဇာယတီတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတံ၊ ယေ ပန ဓမ္မာ ကမ္မာဒီဟိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေသံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝတော ဇာတိယာ တပ္ပစ္စယဘာဝဝေါဟာရော အနုမတော၊ န ပန ပရမတ္ထတော ဇာတိ ဇာယတိ၊ ဇာယမာနသ ဟိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိမတ္တံ ဇာတီတိ။

တတ္ထ သိယာ—ယထေဝ ဇာတိ ယေသံ ဓမ္မာနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ, တပ္ပစ္စယဘာဝ-ဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဥ္ဇ လဘတိ၊ တထာ ပါကဘေဒါပိ ယေသံ ဓမ္မာနံ ပါကဘေဒါ, တပ္ပစ္စယဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဥ္ဇ လဘန္တု၊ ဧဝံ ဣဒမ္ပိ ဒ္ဓယံ "ကမ္မာဒိသမုဋ္ဌာနမေဝါ"တိ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝိဿတီတိ။ န ပါကဘေဒါ တံ ဝေါဟာရံ လဘန္တိ။ ကသ္မာ? ဇနကပစ္စယာနုဘာဝက္ခဏေ အဘာဝတော။ ဇနကပစ္စယာနဥိ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗဓမ္မေသ ဥပ္ပါဒက္ခဏေယေဝ အာနုဘာဝေါ၊ န တတော ဥတ္တရိ။ တေဟိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိတဓမ္မေက္ခဏသ္မိဥ္ဇ ဇာတိ ပညာယမာနာ တပ္ပစ္စယဘာဝဝေါဟာရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဝေါဟာရဥ္ဇ လဘတိ, တသ္မိံ ခဏေ သဗ္ဘာဝတော။ န ဣတရဒ္ဓယံ, တသ္မိံ ခဏေ အဘာဝတောတိ နေဝေတံ ဇာယတီတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ "ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သခ်တံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဒ္ဓိ[၃]

၁-ဧတေသံ (သီ၊ သျာ) ၂-ဘေဒေါပိ န စ ဘိဇ္ဇတီတိ (က) ၃-သံ ၁-၂၆၄-ပိဋ္ဌေ။

အာဂတတ္တာ ဇာဒမ္မိ ဒွယံ ဇာယတီတိ စေ? န၊ ပရိယာယဒေသိတတ္တာ။ တတ္ထ ဟိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ ဓမ္မာနံ ဇရာမရဏတ္တာ ပရိယာယေန တံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ ဝုတ္တံ။

ယဒိ ဧဝံ တယမ္မေတံ အဇာတတ္တာ သသဝိသာဏံ ဝိယ နတ္ထိ၊ နိဗ္ဗာနံ ဝိယ ဝါ နိစ္စန္တိ စေ? န, နိဿယပဋိဗန္ဓဝုတ္တိတော။ ပထဝီအာဒီနဉ္စိ နိဿယာနံ ဘာဝေ ဇာတိအာဒိတ္တယံ ပညာယတိ၊ တသ္မာ န နတ္ထိ။ တေသဉ္စ အဘာဝေ န ပညာယတိ၊ တသ္မာ နာ နိစ္စံ။ တေမ္မိ စ အဘိနိဝေသံ ပဋိသေဓေတုံ ဧဝ ဇာဒံ ဝုတ္တံ "ဇရာမရဏံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န"န္တိ[1]။ ဧဝမာဒိဟိ နယေဟိ တာနိ ဒွေ ရူပါနိ နာ ကေဟိစိ သမုဋ္ဌာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဝိစ သမုဋ္ဌာနန္တိ ထ္ထေ အယမညောဝိ အတ္ထော၊ တဿာယံ မာတိကာ—
ကမ္မဇံ, ကမ္မပစ္စယံ, ကမ္မပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ, အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ, အာဟာရ-
ပစ္စယံ, အာဟာရပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ, ဥတုသမုဋ္ဌာနံ, ဥတုပစ္စယံ, ဥတုပစ္စယ-
ဥတုသမုဋ္ဌာနံ, စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ, စိတ္တပစ္စယံ, စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနန္တိ။

တတ္ထ စက္ခုပသာဒါဒိ အဋ္ဌဝိဓံ ရူပံ သဒ္ဒိံ ဟဒယဝတ္ထုနာ **ကမ္မဇံ** နာမ။ ကေသမဿု ဟတ္ထိဒန္တာ အဿဝါလာ စမရဝါလာတိ[2] ဧဝမာဒိ **ကမ္မပစ္စယံ** နာမ။ စက္ကရတနံ ဒေဝတာနံ ဥယျာနဝိမာနာဒိနိတိ ဧဝမာဒိ **ကမ္မပစ္စယဥတု-သမုဋ္ဌာနံ** နာမ။

အာဟာရတော သမုဋ္ဌိတံ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ **အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ** နာမ။ ကဗဠီ-ကာရော အာဟာရော ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ရူပသန္တတိနံ ပစ္စယော ဟောတိ အာဟာရ-သမုဋ္ဌာနဿ စ ဥပါဒိန္နဿ စ။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ ဇနကော ဟုတ္ဝာ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ကမ္မဇဿ အနုပါလကော ဟုတ္ဝာတိ ဣဒံ အာဟာရ-နုပါလိတံ ကမ္မဇရူပံ **အာဟာရပစ္စယံ** နာမ။ ဝိသဘာဂါဟာရံ သေဝိတ္ဝာ အာတပေ ဂစ္ဆန္တဿ[3] တိလကကာဠကုဋ္ဌာဒိနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣဒံ **အာဟာရပစ္စယ-ဥတုသမုဋ္ဌာနံ** နာမ။

ဥတုတော သမုဋ္ဌိတံ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ **ဥတုသမုဋ္ဌာနံ** နာမ။ တသ္မိံ ဥတု အည်ံ အဋ္ဌကံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဣဒံ **ဥတုပစ္စယံ** နာမ။ တသ္မိမ္ပိ ဥတု အည်ံ အဋ္ဌကံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဣဒံ **ဥတုပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ** နာမ။ ဧဝံ တိသောယေဝ သန္တတိယော ဃဋ္ဋေတုံ သက္ကောတိ၊ န တတော ပရံ။ ဣမမတ္ထံ အနုပါဒိန္န-ကေနာပိ ဒီပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဥတုသမုဋ္ဌာနော နာမ ဝလာဟကော။ ဥတုပစ္စယာ

၁-သံ ၁-၂၆၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-စာမရိဝါလာတိ (က) ၃-ဝသန္တဿ (က)

နာမ ဝုဋ္ဌဓာရာ။ ဒေဝေ ပန ဝုဋ္ဌေ ဗီဇာနိ ဝိရူဟန္တိ၊ ပထဝိ ဂန္ဓံ မုဉ္စတိ၊ ပဗ္ဗတာ နိလာ ခါယန္တိ၊ သမုဒ္ဒေါ ဝဏ္ဏံ မုဉ္စတိ၊ တေ **ဥတုပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ** နာမ။

စိတ္တတော သမုဋ္ဌိတံ သုခဒုက္ခကံ **စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ** နာမ။ "ပဏ္ဍာဇာတာ စိတ္တ-စေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ ပဏ္ဍာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော"တိ ဣဒံ စိတ္တပစ္စယံ နာမ။ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ဟတ္ထိမ္ဟိ ဒဿေတိ၊ အဿမ္ဟိ ဒဿေတိ၊ ရထမ္ဟိ ဒဿေတိ၊ ဝိဝိဓမ္ဟိ သေနာဗျူဟံ ဒဿေတီတိ ဣဒံ **စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာနံ** နာမ။

ပရိနိပ္ဖန္နန္တိ ပန္နရသ ရူပါနိ ပရိနိပ္ဖန္နာနိ နာမ၊ ဒသ အပရိနိပ္ဖန္နာနိ နာမ။ ယဒိ အပရိနိပ္ဖန္နာ၊ အသန်္ဓိတာ နာမ ဘဝေယျုံ၊ တေသံယေဝ ပန ရူပါနံ ကာယဝိကာရော ကာယဝိညတ္တိ နာမ၊ ဝစီဝိကာရော ဝစီဝိညတ္တိ နာမ။ ဆိဒ္ဒဝိဝရံ အာကာသဓာတု နာမ၊ လဟုဘာဝေါ လဟုတာ နာမ၊ မုဒုဘာဝေါ မုဒုတာ နာမ၊ ကမ္မညဘာဝေါ ကမ္မညတာ နာမ၊ နိဇ္ဇီဝတ္တိ ဥပစယော နာမ၊ ပဝတ္တိ သန္တတိ နာမ၊ ဇိရဏာကာရော ဇရတာ နာမ၊ ဟုတ္ဝာ အဘာဝဝိကာရော အနိစ္စတာ နာမာတိ သဗ္ဗံ ပရိနိပ္ဖန္နံ သန်္ဓိတမေဝ ဟောတိတိ။

အင်္ဂသာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟအင်္ဂကထာယ

ရူပကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အဘိ ၁-၇-ပိဋ္ဌေ။

၃-နိက္ခေပကဏ္ဍ

တိကနိက္ခေပကထာ

၉၈၅။ ဧတ္တောဝတာ ကုသလတ္တိကော သဗ္ဗေသံ ကုသလာဒိဓမ္မာနံ ပဒ-ဘာဇနနယေန ဝိတ္ထာရိတော ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ယ္ဟာယံ ကုသလတ္တိကဿ ဝိဘဇနနယော ဝုတ္တော၊ သေသတိကဒုကာနမ္ပိ ဧသေဝ ဝိဘဇနနယော ဟောတိ။ ယထာ ဟိ ဧတ္ထ၊ ဧဝံ "ကတမေ ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ သောမနဿ-သဟဂတံ ဥဏ္ဏသမ္ပယုတ္တံ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ။ ပ။ ယေ ဝါ ပန တသ္မိံ သမယေ အညေပိ အတ္ထိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ အရူပိနော ဓမ္မာ ဌပေတ္ဝာ ဝေဒနာက္ခန္ဓံ၊ ဣမေ ဓမ္မာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ"တိအာဒိနာ အနက္ကမေန သဗ္ဗတိကဒုကေသု သက္ကာ ပဏ္ဍိတေဟိ ဝိဘဇနနယံ သလ္လက္ခေတုံ။ တသ္မာ တံ ဝိတ္ထာရဒေသနံ နိက္ခိပိတ္ဝာ အညေန နာတိသခ်ေပနာတိဝိတ္ထာရနယေန သဗ္ဗတိကဒုကဓမ္မဝိဘာဂံ ဒဿေတုံ **ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ နိက္ခေပကဏ္ဍံ အာရဒ္ဓံ။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဉ္ဍိ ဝိတ္ထာရဒေသနာ၊ အဌကထာကဏ္ဍံ သခ်ေပဒေသနာ၊ ဣဒံ ပန နိက္ခေပကဏ္ဍံ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍံ ဥပါဒါယ သခ်ေပေါ၊ အဌကထာကဏ္ဍံ ဥပါဒါယ ဝိတ္ထာရောတိ သခ်ိတ္တဝိတ္ထာရဓာတုကံ[၁] ဟောတိ။ တယိဒံ ဝိတ္ထာရ-ဒေသနံ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဒေသိတတ္တာပိ ဟေဌာ ဝုတ္တကာရဏဝသေနာပိ နိက္ခေပကဏ္ဍံ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တဥေတံ—

> "မူလတော ခန္ဓတော စာပိ၊ ဒွါရတော စာပိ ဘူမိတော။
> အတ္ထတော ဓမ္မတော စာပိ၊ နာမတော စာပိ လိင်တော။
> နိက္ခိပိတ္ဝာ ဒေသိတတ္တာ၊ 'နိက္ခေပေါ'တိ ပဝုစ္စတီ"တိ[၂]။

ဣဒဉ္ဍိ "တီဏိ ကုသလမူလာနီ"တိအာဒိနာ နယေန မူလတော နိက္ခိပိတ္ဝာ ဒေသိတံ၊ "တံသမ္ပယုတ္တော ဝေဒနာက္ခန္ဓော"တိ ခန္ဓတော၊ "တံသမုဌာနံ ကာယကမ္မ"န္တိ ဒွါရတော၊ ကာယဒွါရပ္ပဝတ္တဉ္ဍိ ကမ္မံ ကာယကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။ "သုခဘူမိယံ ကာမာဝစရေ"တိ ဘူမိတော နိက္ခိပိတ္ဝာ ဒေသိတံ။ တတ္ထ တတ္ထ ပန အတ္ထဓမ္မနာမလိင်ါနံ ဝသေန ဒေသိတတ္တာ အတ္ထာဒီဟိ[၃] နိက္ခိပိတ္ဝာ ဒေသိတံ နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-နာတိသခ်ိတ္တဝိတ္ထာရဓာတုကံ (သျာ၊ က) ၂-ဟေဌာ ၇-ပိဌေ။ ၃-အတ္ထာဒီနိ (သီ၊ သျာ၊ က)

တတ္ထ ကုသလပဒနိဒ္ဒေသေ တာဝ **တီဏီ**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ကုသလာနိ စ တာနိ မူလာနိ စ, ကုသလာနံ ဝါ မ္မောနံ ဟေတုပစ္စယပဘဝဇနကသမုဋ္ဌာန-နိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန မူလာနီတိ **ကုသလမူလာနိ**။ ဧဝံ အတ္ထဝသေန ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ နာမဝသေန ဒဿေတုံ **အလောဘော အဒေါသော အမောဟော**တိ အာဟ။ ဧတ္တောဝတာ ယသ္မာ မူလေန မုတ္တံ ကုသလံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ စတုဘူမကကုသလံ တီဟိ မူလေဟိ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿေသိ မ္မေရာဇာ။ **တံသမ္ပယုတ္တော**တိ တေဟိ အလောဘာဒီဟိ သမ္ပယုတ္တော၊ တတ္ထ အလောဘေန သမ္ပယုတ္တေ သခ်ါရကွန္ဓေ အဒေါသာမောဟာပိ အလောဘေန သမ္ပယုတ္တ-သခ်ါရကွန္ဓဂဏနံယေဝ[၁] ဂစ္ဆန္တိ။ သေသဒ္ဒယဝသေန သမ္ပယောဂေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ စတုဘူမကကုသလံ ပုန တံသမ္ပယုတ္တကစတုကွန္ဓဝသေန ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿေသိ မ္မေရာဇာ။ **တံသမုဋ္ဌာန**နွိ တေဟိ အလောဘာဒီဟိ သမုဋ္ဌိတံ။ ဣမိနာပိ နယေန တဒေဝ စတုဘူမကကုသလံ တိဏ္ဏံ ကမ္မဒ္ဒါရာနံ ဝသေန ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿေသိ မ္မေရာဇာ။ ဧဝံ တာဝ ကုသလံ တီသု ဌာနေသု ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿိတံ။

၉၈၆။ အကုသလေပိ ဧသေဝ နယော။ ဒ္ဒါဒသန္ဒဉ္ဒိ အကုသလစိတ္တာနံ ဧကမ္ပိ မူလေန မုတ္တံ နာမ နတ္ထီတိ မူလေန ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿေသိ မ္မေရာဇာ။ တံသမ္ပယုတ္တစတုကွန္ဓတော စ ဥဒ္ဓံ အကုသလံ နာမ နတ္ထီတိ တာနေဝ ဒ္ဒါဒသ အကုသလစိတ္တာနိ စတုကွန္ဓဝသေန ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿေသိ မ္မေရာဇာ။ ကာယကမ္မာဒိဝသေန ပန နေသံ ပဝတ္တိသဗ္ဘာဝတော ကမ္မဒ္ဒါရဝသေန ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿေသိ မ္မေရာဇာ။ ယံ ပနေတ္ထ **တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ဧကသ္မိံ စိတ္တေ ပုဂ္ဂလေ ဝါ ဌိတန္တိ **ဧကဋ္ဌံ**။ တတ္ထ ဧကသ္မိံ စိတ္တေ ဌိတံ သဟဇေကဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ၊ ဧကသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဌိတံ ပဟာနေကဋ္ဌံ နာမ။ တေန လောဘာဒိနာ အညေန ဝါ တတ္ထ တတ္ထ နိဒ္ဒိဋ္ဌေန သဟ ဧကသ္မိံ ဌိတန္တိ **တဒေကဋ္ဌံ**။ တတ္ထ "ကတမေ မ္မောသံကိလိဋ္ဌ-သံကိလေသိကာ? တီဏိ အကုသလမူလာနိ လောဘော ဒေါသော မောဟော တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ"တိ သံကိလိဋ္ဌတ္တိကေ, "ကတမေ မ္မောဟိနာ? တီဏိ အကုသလမူလာနိ လောဘော ဒေါသော မောဟော တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ''တိ ဟိနတ္တိကေ, "ကတမေ မ္မောအကုသလာ? တီဏိ အကုသလ-မူလာနိ လောဘော ဒေါသော မောဟော တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ''တိ

၁-သခ်ါရကွန္ဓဂဟဏံယေဝ (သီ၊ သျာ)

ဇုမသို့ ကုသလတ္တိကေ, "ကတမေ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာ? တီဏိ အကုသလမူလာနိ လောဘော ဒေါသော မောဟော တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ"တိ ကိလေသ-ဂေါစ္ဆကေ, "ကတမေ ဓမ္မာ သရဏာ? တီဏိ အကုသလမူလာနိ လောဘော ဒေါသော မောဟော တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ"တိ သရဏဒုကေတိ ဇုမေသု ဇွေကေသု ဌာနေသု **သဟဇေကဋ္ဌံ** အာဂတံ။

ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတ္တိကေ ပန "ဇုမာနိ တီဏိ သံယောဇနာနိ တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ"တိ, ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကတ္တိကေပိ "ဇုမာနိ တီဏိ သံယောဇနာနိ တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ"တိ, ပုန တတ္ထေဝ "တီဏိ သံယော-ဇနာနိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသော၊ ဇုမေ ဓမ္မာ ဒဿနေန-ပဟာတဗ္ဗာ။ တဒေကဋ္ဌော လောဘော ဒေါသော မောဟော၊ ဇုမေ ဓမ္မာ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတူ။ တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ တံသမ္ပယုတ္တော ဝေဒနာကွန္ဓော။ ပ။ ဝိညာဏကွန္ဓော တံသမုဋ္ဌာနံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ ဇုမေ ဓမ္မာ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ"တိ, သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေ "တတ္ထ ကတမေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တီဏိ အကုသလမူလာနိ လောဘော ဒေါသော မောဟော တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ"တိ ဇုမေသု ပန ဇွေကေသု ဌာနေသု **ပဟာနေကဋ္ဌံ** အာဂတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉၈၇။ အဗျာကတပဒနိဒ္ဒေသော ဥတ္တာနတ္ထောယေဝါတိ။ ဇုမသို့ တိကေ တီဏိ လကွဏာနိ တိဿော ပညတ္တိယော ကသိဏုဂ္ဃါဋိမာကာသံ အဇဋာ-ကာသံ အာကိဉ္စညာယတနဿ အာရမ္မဏံ နိရောဓသမာပတ္တိ စ နလဗ္ဘတီတိ ဝုတ္တံ။

၉၈၈။ **ဝေဒနာတ္တိက**နိဒ္ဒေသေ **သုခဘူမိယ**န္တိ ဇွေ ယထာ တမ္ဗဘူမိ ကဏ္ဍဘူမီတိ တမ္ဗကဏ္ဍဘူမိယောဝ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧဝံ သုခမ္ပိ သုခဘူမိ နာမ။ ယထာ ဥစ္ဆုဘူမိ သာလိဘူမီတိ ဥစ္ဆုသာလီနံ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနာနိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧဝံ သုခဿ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနံ စိတ္တမ္ပိ သုခဘူမိ နာမ၊ တံ ဇုဓ အဓိပ္ပေတံ။ ယသ္မာ ပန သာ ကာမာဝစရေ ဝါ ဟောတိ ရူပါဝစရာဒီသု ဝါ၊ တသ္မာဿာ တံ ပဘေဒံ ဒဿေတုံ **ကာမာဝစရေ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **သုခဝေဒနံ ဌပေတ္ဂာ**တိ ယာ သာ သုခဘူမိယံ သုခဝေဒနာ၊ တံ ဌပေတ္ဂာ။ **တံသမ္ပယုတ္တော**တိ တာယ[၁] ဌပိတာယ သုခဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တော။ သေသပဒဒ္ဒယေပိ ဇုမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

၁–တာယေဝ (သီ)

ဣမသ္မိံ တိကေ တိဿာ ဝေဒနာ သဗ္ဗံ ရူပံ နိဗ္ဗာနန္တိ ဣဒမ္ပိ န လဗ္ဘတိ။ အယဉ္ဩ တိကော ကုသလတ္တိကေ စ အလဗ္ဘမာနေဟိ ဣမေဟိ စ တီဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ မုတ္တကော နာမ။ ဣတော ပရေသု ပန တိကဒုကေသု ပါဠိတော စ အတ္ထတော စ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သဗ္ဗံ ပဒါနုက္ကမေန မာတိကာကထာယဉ္စေဝ ကုသလာဒိနံ နိဒ္ဒေသေ စ ဝုတ္တမေဝ။ ယံ ပန ယတ္ထ ဝိသေသမတ္ထိ၊ တဒေဝ ဝက္ခာမ။

၉၉၁။ တတ္ထ **ဝိပါကတ္တိကေ** တာဝ ကိဉ္စာပိ အရူပဓမ္မာ ဝိယ ရူပဓမ္မာပိ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ အတ္ထိ၊ အနာရမ္မဏတ္တာ ပန တေ ကမ္မသရိက္ခကာ နာ ဟောန္တိ သာရမ္မဏာ အရူပဓမ္မာဝ ကမ္မသရိက္ခကတ္တာ "ဝိပါကာ"တိ ဝုတ္တာ ဗီဇသရိက္ခကံ ဖလံ ဝိယ။ သာလိဗီဇသ္မိဉ္ဩိ ဝိတေ အင်္ကုရပတ္တာဒီသု နိက္ခန္တေသုပိ "သာလိဖလ"န္တိ နာ ဝုစ္စတိ၊ ယဒါ ပန သာလိသီသံ ပက္ကံ ဟောတိ ပရိဏတံ၊ တဒါ ဗီဇသရိက္ခကော သာလိ ဧဝ "သာလိဖလ"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ အင်္ကုရပတ္တာဒီနိ ပန "ဗီဇဇာတာနိ ဗီဇတော နိဗ္ဗတ္တာနိ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝမေဝ ရူပမ္ပိ "ကမ္မဇ"န္တိ ဝါ "ဥပါဒိဏ္ဏ"န္တိ ဝါ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၉၉၄။ **ဥပါဒိဏ္ဏတ္တိကေ** ကိဉ္စာပိ ဒီဃာသဝဿ ခန္ဓာ "အမှာကံ မာတုလတ္ထေရော အမှာကံ စူဠပိတုတ္ထေရော"တိ ဝဒန္တာနံ ပရေသံ ဥပါဒါနသ္မ ပစ္စယာ ဟောန္တိ၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ပန အဂ္ဂဟိတာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ အနုပါဒိဏ္ဏာနေဝ။ တာနိ ဟိ ယထာ ဒိဝသံ သန္တတ္တာ[1] အယောဂုဋ္ဌော မင်္ဂိကာနံ အဘိနိသီဒနသ္မ ပစ္စယော နာ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ တေဇုသဒ္ဓာတ္တာ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဝသေန ဂဟဏသ္မ ပစ္စယာ နာ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဣမေ ခမ္မာ အနုပါဒိဏ္ဏာအနုပါဒါနိယာ"တိ။

၉၉၇။ အသံကိလိဋ္ဌအသံကိလေသိကေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁၀၀၀။ **ဝိတက္ကတ္တိကေ** ဝိတက္ကသဟဇာတေန ဝိစာရေန သဒ္ဓိံ ကုသလတ္တိကေ အလဗ္ဘမာနာဝ နာ လဗ္ဘန္တိ။

၁၀၀၃။ **ဒိတိသဟဂတတ္တိကေ** ဝိတိအာဒယော အတ္တနာ သဟဇာတခမ္မာနံ ဝိတိသဟဂတာဒိဘာဝံ ဒတ္ဝာ သယံ ပဋ္ဌဝန္နကာ ဇာတာ။ ဣမသ္မိဉ္ဩိ တိကေ ဒွေ

၁-ဒိဝသသန္တတ္တော (သီ)

ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ ဒုက္ခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ ဥပေက္ခာ-ဝေဒနာ ရူပံ နိဗ္ဗာနန္တိ ဧဒမ္ပိ န လဗ္ဘတိ။ အယဉ္ဍိ တိကော ကုသလတ္တိကေ စ အလဗ္ဘမာနေဟိ ဧမေဟိ စ ပဋ္ဌဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ မုတ္တကော နာမ။

၁၀၀၆။ **ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗတ္တိကေ သညောဇနာနီ**တိ ဗန္ဓနာနိ။ **သက္ကာယ-ဒိဋ္ဌီ**တိ ဝိဇ္ဇမာနဋ္ဌေန သတိ ခန္ဓပဋ္ဌကသခ်ါတေ ကာယေ, သယံ ဝါ သတိ တသ္မိံ ကာယေ ဒိဋ္ဌိတိ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိ**။ သီလေန သုဇ္ဈိတုံ သက္ကာ, ဝတေန သုဇ္ဈိတုံ သက္ကာ, သီလဝတေဟိ သုဇ္ဈိတုံ သက္ကာတိ ဂဟိတသမာဒါနံ ပန **သီလဗ္ဗတပရာမာသော** နာမ။

၁၀၀၇။ **ဧဓာ**တိ ဒေသာပဒေသေ နိပါတော။ သွာယံ ကတ္ထစိ လောကံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ "ဧဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ[၁]။ ကတ္ထစိ သာသနံ။ ယထာဟ "ဧဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော၊ ဧဓ ဒုတိယော သမဏော"တိ[၂]။ ကတ္ထစိ ဩကာသံ။ ယထာဟ—

"ဧဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ၊ ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။
ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသာ"တိ[၃]။

ကတ္ထစိ ပဒပူရဏမတ္တမေဝ။ ယထာဟ "ဧဓာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘုတ္တာဝီ အဿံ ပဝါရိတော"တိ[၄]။ ဧဓ ပန လောကံ ဥပါဒါယ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနောတိ ဧတ္ထ ပန အာဂမာဓိဂမာဘာဝါ ဥေယျော အဿုတဝါ ဧတိ။ ယဿ ဟိ ခန္ဓဓာတုအာယတနပစ္စယာကာရ-သတိပဋ္ဌာနာဒီသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝိနိစ္ဆယရဟိတတ္တာ ဒိဋ္ဌိပဋိသေဓကော နေဝ အာဂမော, ပဋိပတ္တိယာ အဓိဂန္တဗ္ဗဿ အနဓိဂတတ္တာ နေဝ အဓိဂမော အတ္ထိ၊ သော အာဂမာဓိဂမာဘာဝါ ဥေယျော အဿုတဝါ ဧတိ။ သွာယံ—

ပုထူနံ ဇနနာဒီဟိ၊ ကာရဏေဟိ ပုထုဇ္ဇနော။
ပုထုဇ္ဇနန္တောဂဓတ္တာ၊ ပုထုဝါယံ ဇနော ဧတိ။

သော ဟိ ပုထူနံ နာနပ္ပကာရာနံ ကိလေသာဒီနံ ဇနနာဒီဟိ ကာရဏေဟိ **ပုထုဇ္ဇနော**။ ယထာဟ—ပုထု[၅]ကိလေသေ ဇနေန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု အဝိဟတ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု သတ္ထာရာနံ မုခုလ္လောကိကာတိ[၆] ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု သဗ္ဗဂတီဟိ အဝုဋ္ဌိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာဘိသခ်ါရေ

၁-ဒီ ၁-၅၈-ပိဋ္ဌာဒီသု။　၂-မ ၁-၉၂-ပိဋ္ဌေ။　၃-ဒီ ၂-၂၂၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၁၆-ပိဋ္ဌေ။　၅-ပုထူ(သျာ)　၆-မုခမုလ္လောကိကာတိ(က)

အဘိသမ်ရောန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာဩဃေဟိ ဝယ္ဟန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာသန္တာပေဟိ သန္တပ္ပန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု နာနာပရိဠာဟေဟိ ပရိဍယ္ဟန္တိတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ[၁] လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ[၂] ပလိဗုဒ္ဓါတိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ပဉ္စဟိ နိဝရဏေဟိ အာဝုတာ နိဝုတာ ဩဝုတာ[၃] ပိဟိတာ ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိ-ကုဇ္ဈိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ”တိ[၄]။ ပုထူနံ ဝါ ဂဏနပထမတိတာနံ အရိယဓမ္မပရမ္မုခါနံ နိစဓမ္မသမာစာရာနံ ဇနာနံ အန္တောဂဓတ္တာပိ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထု ဝါ အယံ, ဝိသုံ-ယေဝ သဒ္ဒံ ဂတော, ဝိသံသဋ္ဌော သီလသုတာဒိဂုဏယုတ္တေဟိ အရိယေဟိ ဇနေတိပိ ပုထုဇ္ဇနော။ ဧဝမေတေဟိ “အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော”တိ ဒ္ဝီဟိ ပဒေဟိ ယေ တေ—

ဒုဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
အန္ဓော ပုထုဇ္ဇနော ဧကော၊ ကလျာဏေကော ပုထုဇ္ဇနောတိ။

ဒ္ဝေ ပုထုဇ္ဇနာ ဝုတ္တာ၊ တေသု အန္ဓပုထုဇ္ဇနော ဝုတ္တော ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အရိယာနံ အဒဿာဝီတိအာဒီသု **အရိယာ**တိ[၅] အာရကတ္တာ ကိလေသေဟိ, အနယေ န ဣရိယနတော, အယေ ဣရိယနတော, သဒေဝကေန လောကေန စ အရကီယတော ဗုဒ္ဓါ စ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ဝုစ္စန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါ ဧဝ ဝါ ဣဓ အရိယာ။ ယထာဟ “သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ။ပ။ တထာဂတော အရိယောတိ ဝုစ္စတီ”တိ[၆]။

သပ္ပုရိသာဘိ ဇေ္ဌ ပန ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ တထာဂတသာဝကာ စ “သပ္ပုရိသာ”တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ ဟိ လောကုတ္တရဂုဏယောဂေန သောဘနာ ပုရိသာတိ **သပ္ပုရိသာ**။ သဗ္ဗေ ဝါ ဧတေ ဒ္ဝေဓာပိ ဝုတ္တာ။ ဗုဒ္ဓါဝိ ဟိ အရိယာ စ သပ္ပုရိသာ စ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓသာဝကာပိ။ ယထာဟ—

“ယော ဝေ ကတညူ ကတဝေဒိ ဓီရော၊
ကလျာဏမိတ္တော ဒဠ္ဠဘတ္တိ စ ဟောတိ။
ဒုဒ္ဒိတသ သက္ကစ္စ ကရောတိ ကိစ္စံ၊
တထာဝိဓံ သပ္ပုရိသံ ဝဒန္တိ”တိ[၇]။

၁-အဇ္ဈောပန္နာ (သီ)၊ အဇ္ဈာပန္နာ (သျာ) ၂-လဂိတာ (သီ) ၃-ဩဖုဋာ (သျာ)
၄-ခု ၇-၁၉ ၂-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-အရိယာ နာမ (က) ၆-သံ ၃-၃၈၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၇-ခု ၆-၁၀-ဇာတကေ။

ကလျာဏမိတ္တော ဒဠ္ဍဘတ္တိ စ ဟောတိတိ ဇွောဝတာ ဟိ ဗုဒ္ဓသာဝကော ဝုတ္တော၊ ကတညုတာဒိဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါတိ။ ဇ္ဈာနိနိ ယော တေသံ အရိယာနံ အဒဿနသီလော၊ န စ ဒဿနေ သာဓုကာရီ၊ သော **အရိယာနံ အဒဿာဝီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော စက္ခုနာ အဒဿာဝီ ဉာဏေန အဒဿာဝီတိ ဒုဝိဓော၊ တေသု ဉာဏေန အဒဿာဝီ ဇ္ဈာ အဓိပ္ပေတော။ မံသစက္ခုနာ ဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ အရိယာ ဒိဋ္ဌာပိ အဒိဋ္ဌာဝ ဟောန္တိ၊ တေသံ စက္ခူနံ ဝဏ္ဏမတ္တဂ္ဂဟဏတော၊ န အရိယဘာဝဂေါစရတော။ သောဏသိင်္ဂါလာ-ဒယောပိ စက္ခုနာ အရိယေ ပဿန္တိ၊ န စ ဇံတေ အရိယာနံ ဒဿာဝိနော။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—စိတ္တလပဗ္ဗတဝါသိနော ကိရ ဒီဃာသဝတ္ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကော ဝုဿုပဗ္ဗဇိတော ဧကဒိဝသံ ထေရေန သဒ္ဒိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ထေရဿ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ပိဋ္ဌေတော အာဂန္ဆန္တော ထေရံ ပုစ္ဆိ "အရိယာ နာမ ဘန္တေ ကိဒိသာ"တိ။ ထေရော အာဟ "ဇုဓေကစ္စော မဟလ္လကော အရိယာနံ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ ဂ ကတ္ဝာ သဟ စရန္တော်ပိ နေဝ အရိယေ ဇာနာတိ၊ ဧဝံဒုဇ္ဇာနာဝုသော အရိယာ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ သော နေဝ အညာသိ။ တသ္မာ န စက္ခုနာ ဒဿနံ ဒဿနံ၊ ဉာဏဒဿနမေဝ ဒဿနံ။ ယထာဟ "ကိံ တေ ဝက္ကလိ ဇုမိနာ ပူတိကာယေန ဒိဋ္ဌေန၊ ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတီ"တိ[1]။ တသ္မာ စက္ခုနာ ပဿန္တော်ပိ ဉာဏေန အရိယေဟိ ဒိဋ္ဌံ အနိစ္စာဒိလက္ခဏံ အပဿန္တော အရိယာဓိဂတ္တု ဓမ္မံ အနဓိဂစ္ဆန္တော အရိယကရဓမ္မာနံ အရိယဘာဝဿ စ အဒိဋ္ဌတ္တာ "အရိယာနံ အဒဿာဝီ"တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒေါဘိ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေ အရိယဓမ္မေ အကုသလော။ **အရိယဓမ္မေ အဝိနီတော**တိ ဇ္ဈေ ပန—

> ဒုဝိဓော ဝိနယော နာမ၊ ဧကမေကတ္ထ ပဉ္စဓာ။
> အဘာဝတော တဿ အယံ၊ "အဝိနီတော"တိ ဝုစ္စတိ။

အယဉ္စိ သံဝရဝိနယော ပဟာနဝိနယောတိ ဒုဝိဓော ဝိနယော။ ဇ္ဈေ စ ဒုဝိဓေပိ ဝိနယေ ဧကမေကော ဝိနယော ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတိ။ **သံဝရဝိနယော**ပိ ဟိ သီလသံဝရော သတိသံဝရော ဉာဏသံဝရော ခန္တိသံဝရော ဝီရိယသံဝရောတိ ပဉ္စဝိဓော။ **ပဟာနဝိနယော**ပိ တဒင်္ဂပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ နိဿရဏပဟာနန္တိ ပဉ္စဝိဓော။

၁-ဝတ္ထုပဋိဝတ္တိံ (သီ၊ သျာ) ၂-သံ ၂-၉၀-ဝိဇ္ဇေ။

တတ္ထ "ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော"တိ အယံ **သီလသံဝရော**။ "ရက္ခတိ စက္ခုန္ទြိယံ စက္ခုန္ទြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ အယံ **သတိသံဝရော**။

"ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ၊ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ)
သတိ တေသံ နိဝါရဏံ။
သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ၊
ပညာယေတေ ပိဓိယရေ"တိ[1]—

အယံ **ဉာဏသံဝရော** နာမ။ "ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥက္ကဿာ"တိ[2] အယံ **ခန္တိသံဝရော**။ "ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတီ"တိ[3] အယံ **ဝီရိယသံဝရော**။ သဗ္ဗောပိ စာယံ သံဝရော ယထာသကံ သံဝရိတဗ္ဗာနံ ဝိနေတဗ္ဗာနဉ္စ ကာယ-ဒုစ္စရိတာဒီနံ သံဝရဏတော "သံဝရော" ဝိနယနတော "ဝိနယော"တိ ဝုစ္စတိ။ ၄၀ံ တာဝ သံဝရဝိနယော ပဉ္စဓာ ဘိဇ္ဇတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထာ ယံ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသု ဝိပဿနာဉာဏေသု ပဋိပက္ခဘာဝတော ဒိပါလောကေနေဝ တမသ, တေန တေန ဝိပဿနာဉာဏေန တသ္သ တသ္သ အနတ္တသ္သ ပဟာနံ။ သေယျထိဒံ—နာမရူပဝဝတ္ထာနေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိနံ၊ တသ္သေဝ အပရဘာဂေန ကင်္ခါဝိတရဏေန ကထံကထိဘာဝဿ၊ ကလာပသမ္မသနေန "အဟံ မမာ"တိ ဂါဟဿ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန အမဂ္ဂေ မဂ္ဂသညာယ၊ ဥဒယဒဿနေန ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ဝယဒဿနေန သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ဘယဒဿနေန သဘယေ အဘယသညာယ၊ အာဒီနဝဒဿနေန အဿာဒသညာယ၊ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာယ အဘိရတိသညာယ၊ မုစ္စိတုကမျတာဉာဏေန အမုစ္စိတုကာမတာယ၊ ဥပေက္ခာ-ဉာဏေန အနုပေက္ခာယ၊ အနုလောမေန ဓမ္မဋ္ဌိတိယံ နိဗ္ဗာနေ စ ပဋိလောမ-ဘာဝဿ၊ ဂေါတြဘုနော သင်္ခါရနိမိတ္တဂ္ဂါဟဿ ပဟာနံ။ ဧတံ **တဒင်္ဂပဟာနံ** နာမ။

ယံ ပန ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန သမာဓိနာ ပဝတ္တိဘာဝနိဝါရဏတော ဃဋ္ဋပ္ပဟာရေနေဝ ဥဒကပိဋ္ဌေ သေဝါလဿ တေသံ တေသံ နီဝရဏာဒိဓမ္မာနံ ပဟာနံ၊ ဧတံ **ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ** နာမ။ ယံ စတုန္နံ အရိယမဂ္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ

၁–အဘိ ၂-၂၅၅–ပိဋ္ဌေ။
၃–ခု ၁-၄၃၄–ပိဋ္ဌေ။
၂–ဒီ ၁-၆၆၊ မ ၁-၂၃၁၊ သံ ၂-၃၀၄၊အံ ၁-၁၁၁ ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄–မ ၁-၁၃၊အံ ၂–၄၃၃၊ အံ ၃–၃၄၁-ပိဋ္ဌေသု။
၅–မ ၁-၁၄၊ အံ ၂–၄၃၂၊ အံ ၃–၃၄၂-ပိဋ္ဌေသု။

တံတံမဂ္ဂဝတော အတ္တနော အတ္တနော[၁] သန္တာနေ "ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယာ"တိ-အာဒိနာ[၂] နယေန ဝုတ္တဿ သမုဒယပက္ခိကဿ ကိလေသဂဏဿ အစ္စန္တံ အပ္ပဝတ္တိဘာဝေန ပဟာနံ၊ ဣဒံ **သမုစ္ဆေဒပဟာနံ** နာမ။ ယံ ပန ဖလက္ခဏေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တံ ကိလေသာနံ၊ ဧတံ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပဟာနံ** နာမ။ ယံ သဗ္ဗသခ်တ-နိဿဋ္ဌတ္တာ ပဟီနသဗ္ဗသခ်တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧတံ **နိဿရဏပဟာနံ** နာမ။ သဗ္ဗမ္ပိ စေတံ ပဟာနံ ယသ္မာ စာဂဋ္ဌေန ပဟာနံ၊ ဝိနယနဋ္ဌေန ဝိနယော။ တသ္မာ "ပဟာနဝိနယော"တိ ဝုစ္စတိ။ တံတံပဟာနဝတော ဝါ တဿ တဿ ဝိနယဿ သမ္ဘဝတောပေတံ "ပဟာနဝိနယော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ပဟာနဝိနယောပိ ပဋ္ဌဓာ ဘိဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝမယံ သခ်ေပတော ဒုဝိဓော ဘေဒတော စ ဒသဝိဓော ဝိနယော ဘိန္နသံဝရတ္တာ ပဟာတဗ္ဗဿ စ အပ္ပဟီနတ္တာ ယသ္မာ ဧတဿ အဿုတဝတော ပုထုဇ္ဇနဿ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အဘာဝတော တဿ အယံ "အဝိနီတော"တိ ဝုစ္စတီတိ။ ဧသ နယော **သပ္ပုရိသာနံ အဒဿာဝီ သပ္ပုရိသဓမ္မဿ အကောဝိဒေါ သပ္ပုရိသဓမ္မေ အဝိနီတော**တိ ဧတ္ထာပိ။ နိန္နာနာကရဏဉ္ဉေတံ အတ္ထတော။ ယထာဟ "ယေဝ တေ အရိယာ၊ တေဝ တေ သပ္ပုရိသာ။ ယေဝ တေ သပ္ပုရိသာ၊ တေဝ တေ အရိယာ။ ယော ဧဝ သော အရိယာနံ ဓမ္မော၊ သော ဧဝ သော သပ္ပုရိသာနံ ဓမ္မော။ ယော ဧဝ သော သပ္ပုရိသာနံ ဓမ္မော၊ သော ဧဝ သော အရိယာနံ ဓမ္မော။ ယေဝ တေ အရိယဝိနယာ၊ တေဝ တေ သပ္ပုရိသဝိနယာ။ ယေဝ တေ သပ္ပုရိသဝိနယာ၊ တေဝ တေ အရိယဝိနယာ။ အရိယေတိ ဝါ သပ္ပုရိသေတိ ဝါ, အရိယဓမ္မေတိ ဝါ သပ္ပုရိသဓမ္မေတိ ဝါ, အရိယဝိနယေတိ ဝါ သပ္ပုရိသဝိနယေတိ ဝါ ဧသေသေ ဧကေ ဧကဋ္ဌေ သမေ သမဘာဂေ တဇ္ဇာတေ တညေဝါတိ။

ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီတိ ဣဓေကစ္စော ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ၊ "ယံ ရူပံ၊ သော အဟံ။ ယော အဟံ၊ တံ ရူပ"န္တိ ရူပဉ္ဇ အတ္တာနဉ္ဇ အဒ္ဒယံ သမနုပဿတိ။ သေယျထာပိ နာမ တေလပ္ပဒီပဿ ဈာယတော "ယာ အစ္စိ၊ သော ဝဏ္ဏော။ ယော ဝဏ္ဏော၊ သာ အစ္စီ"တိ အစ္စိဉ္ဇ ဝဏ္ဏဉ္ဇ အဒ္ဒယံ သမနုပဿတိ။ ဧဝမေဝ ဣဓေကစ္စော ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတီတိ ဧဝံ ရူပံ "အတ္တာ"တိ ဒိဋ္ဌိပဿနာယ ပဿတိ။ **ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာန**န္တိ အရူပံ "အတ္တာ"တိ ဂဟေတ္ဝာ ဆာယာဝန္တံ ရုက္ခံ ဝိယ တံ ရူပဝန္တံ သမနုပဿတိ။ **အတ္တနိ ဝါ ရူပ**န္တိ အရူပမေဝ "အတ္တာ"တိ ဂဟေတ္ဝာ ပုပ္ဖမ္ပိ ဂန္ဓံ ဝိယ အတ္တနိ ရူပံ သမနုပဿတိ။

၁–အတ္တနော (သီ၊ သျာ၊က) ၂-အဘိ ၁-၇၂-ပိဋ္ဌေ။

ရူပဿိ ဝါ အတ္တာနန္တိ အရူပမေဝ "အတ္တာ"တိ ဂဟေတ္ဝာ ကရဏ္ဍကေ မဏိံ ဝိယ အတ္တာနံ ရူပဿိ သမနုပဿတိ။ ဝေဒနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ "ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ"တိ သုဒ္ဓရူပမေဝ "အတ္တာ"တိ ကထိတံ။ "ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တနိ ဝါ ရူပံ၊ ရူပဿိ ဝါ အတ္တာနံ။ ဝေဒနံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိ"တိ ဣမေသု သတ္တသု ဌာနေသု အရူပံ "အတ္တာ"တိ ကထိတံ။ "ဝေဒနာဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တနိ ဝါ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာယ ဝါ အတ္တာန"န္တိ ဧဝံ စတူသု ခန္ဓေသု တီဏိံ တီဏိံ ဝသေန ဒွါဒသသု ဌာနေသု ရူပါရူပမိဿကော အတ္တာ ကထိတော။ တတ္ထ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ။ ဝေဒနံ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ အတ္တတော သမနုပဿတိတိ ဣမေသု ပဉ္စသု ဌာနေသု ဥဿဒဒိဋ္ဌိ ကထိတာ၊ အဝသေသေသု သဿတဒိဋ္ဌိ။ ဧဝမေတ္ထ ပန္နရသ ဘဝဒိဋ္ဌိယော ပဉ္စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယော ဟောန္တိ။ တာ သဗ္ဗာပိ မဂ္ဂါဝရဏာ၊ န သဂ္ဂါဝရဏာ၊ ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၀၀၈။ **သတ္ထရိ ကင်္ခီတိ**တိ သတ္ထု သရီရေ ဝါ ဂုဏေ ဝါ ဉာဏယတ္ထ ဝါ ကင်္ခတိ။ သရီရေ ကင်္ခမာနော "ဒွတ္တိံသဝရလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ နာမ သရီရံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ"တိ ကင်္ခတိ။ ဂုဏေ ကင်္ခမာနော "အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတညာဏံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ"တိ ကင်္ခတိ။ ဉာဏယတ္ထေ ကင်္ခမာနော "အသိတိ အနုဗျဉ္ဇန ဗျာမပ္ပဘာ နုရဋ္ဌတာဃ သရီရနိပ္ဖတ္တိယာ သမန္နာဂတော သဗ္ဗညေယျဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈတ္ဝာ ဌိတော လောကတာရကော ဗုဒ္ဓေါ နာမ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ"တိ ကင်္ခတိ။ အယဉ္စိဿ အတ္တဘာဝေ ဂုဏေ ဝါ ကင်္ခနတော ဉာဏယတ္ထေ ကင်္ခတိ နာမ။ **ဝိစိကိစ္ဆာတိ**တိ အာရမ္မဏံ နိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တော ကိစ္ဆတိ ကိလမတိ။ **နာနာမုနိတိ**တိ တတ္ထေဝ အဓိမောကွံ နု လဘတိ။ **နု သမ္မဟိဒ်ာတိ**တိ စိတ္တံ အနာဝိလံ ကတ္ဝာ ပသီဒိတုံ နု သက္ကောတိ၊ ဂုဏေသု နပ္ပသီဒတိ။

ဓမ္မေ ကင်္ခီတိတိအာဒီသု ပန "ကိလေသေ ပဇဟန္တော စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ, ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသာနိ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ, မဂ္ဂဖလာနံ အာရမ္မဏပစ္စယဘူတံ အမတံ မဟာနိဗ္ဗာနံ နာမ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ"တိ ကင်္ခန္တော ပိ "အယံ ဓမ္မော နိယျာနိကော နု ခေါ အနိယျာနိကော"တိ ကင်္ခန္တော ပိ **ဓမ္မေ**

၁-သရီရနိဗ္ဗတ္တိယာ (က)

ကန်တိ နာမ။ "စတ္တာရော မဂ္ဂဋ္ဌကာ စတ္တာရော ဖလဋ္ဌကာတိ ဣဒံ သံဃရတနံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထိ"တိ ကန်ဿောဝိ "အယံ သံဃော သုပ္ပဋိပန္နော နု ခေါ ဒုပ္ပဋိပန္နော"တိ ကန်ဿောဝိ "တေသွိံ သံဃရတနေ ဒိန္နဿ ဝိပါကဖလံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထိ"တိ ကန်ဿောဝိ **သံဃေ ကန်တိ** နာမ။ "တိဿော ပန သိက္ခာ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထိ"တိ ကန်ဿောဝိ "တိဿော သိက္ခာ သိက္ခိတပစ္စယေန အာနိ-သံသော အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထိ"တိ ကန်ဿောဝိ **သိက္ခာယ ကန်တိ** နာမ။

ပုဗ္ဗဿော ဝုစ္စတိ အတီတာနိ ခန္ဓာတာယတနာနိ၊ အပရဿော အနာဂတာနိ။ တတ္ထ အတီတေသု ခန္ဓာဒီသု "အတီတာနိ နု ခေါ နု နံ ခေါ"တိ ကန်ဿော **ပုဗ္ဗန္တေ ကန်တိ** နာမ။ အနာဂတေသု "အနာဂတာနိ နု ခေါ နု နံ ခေါ"တိ ကန်ဿော **အပရန္တေ ကန်တိ** နာမ။ ဥဘယတ္ထ ကန်ဿော **ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ ကန်တိ** နာမ။ "ဒ္ဝါဒသပဒိကံ ပစ္စယာကာရံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထိ"တိ ကန်ဿော **ဋီကာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု ကန်တိ** နာမ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော။ ဋီကေသံ ဇရာမရဏာဒီနံ ပစ္စယာ ဋီကာပဋိစ္စယာ၊ ဋီကာပဋိစ္စယာနံ ဘာဝေါ ဋီကာပဋိစ္စယတာ၊ ဋီကာပဋိစ္စယာ ဧဝ ဝါ ဋီကာပဋိစ္စယတာ၊ ဇာတိအာဒီနမေတံ အဓိဝစနံ။ ဇာတိအာဒီသု တံ တံ ပဋိစ္စ အာဂမ္မ သမုပ္ပန္နာတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ။ ဋီကံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဋီကာပဋိစ္စယတာယ စ, ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု စ ဓမ္မေသု ကန်တိတိ။

၁၀၀၉။ **သီလေနာ**တိ ဂေါသီလာဒိနာ။ **ဝတေနာ**တိ ဂေါဝတာဒိနာဝ။ **သီလဗ္ဗတေနာ**တိ တဒုဘယေန။ **သုဒ္ဓီ**တိ ကိလေသသုဒ္ဓိ၊ ပရမတ္ထသုဒ္ဓိဘာဝတံ ဝါ နိဗ္ဗာနမေဝ။ **တဒေကဋ္ဌော**တိ ဋီဓ ပဟာနေကဋ္ဌံ ဓုရံ။ ဋီမိဿော စ ပါဋိယာ ဒိဋ္ဌိကိလေသော ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသောတိ ဒွေယေဝ အာဂတာ။ လောဘော ဒေါသော မောဟော မာနော ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ ဋီမေ ပန အဋ္ဌ အနာဂတာ၊ အာဟရိတ္ဝာ ပန ဒီပေတဗ္ဗာ။ ဧတ္ထ ဟိ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသု ပဟိယမာနာသု အပါယဂမနိယော လောဘော ဒေါသော မောဟော မာနော ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ သဗ္ဗေပိမေ ပဟာနေကဋ္ဌာ ဟုတ္ဝာ ပဟိယန္တိ၊ သဟဇေကဋ္ဌံ ပန အာဟရိတ္ဝာ ဒီပေတဗ္ဗံ။ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂေန ဟိ စတ္တာရိ ဒိဋ္ဌိသဟဂတာနိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စာတိ ပဉ္စ စိတ္တာနိ ပဟိယန္တိ။ တတ္ထ ဒ္ဝီသု အသမ္ပါရိကဒိဋ္ဌိစိတ္တေသု ပဟိယန္တေသု တေဟိ သဟ-ဇာတော လောဘော မောဟော ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ ဋီမေ ကိလေသာ သဟဇေကဋ္ဌဝသေန ပဟိယန္တိ၊ သောသဒိဋ္ဌိကိလေသော စ ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသော စ ပဟာနေကဋ္ဌဝသေန ပဟိယန္တိ။ ဒိဋ္ဌဂတသမ္ပယုတ္တ-သသမ္ပါရိကစိတ္တေသုပိ ပဟိယန္တေသု တေဟိ သဟဇာတော လောဘော

မောဟော ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိက် အနောတ္တပ္ပန္တိ ဣမေ ကိလေသာ သဟ-ဇေကဋ္ဌဝသေန ပဟီယန္တိ၊ သေသဒိဋ္ဌိကိလေသော စ ဝိစိကိစ္ဆာကိလေသော စ ပဟာနေကဋ္ဌဝသေန ပဟီယန္တိ။ ဧဝံ ပဟာနေကဋ္ဌသ္မိံယေဝ သဟဇေကဋ္ဌံ လဗ္ဘတီတိ ဣဒံ သဟဇေကဋ္ဌံ အာဟရိတ္ဝာ ဒီပယိံသု။

တံသမ္ပယုတ္တောတိ တေဟိ တဒေကဋ္ဌေဟိ အဋ္ဌဟိ ကိလေသေဟိ သမ္ပယုတ္တော၊ ဝိနိဗ္ဘောဂံ ဝါ ကတ္ဝာ တေန လောဘေန တေန ဒေါသေနာတိ ဧဝံ ဧကေကေန သမ္ပယုတ္တတာ ဒီပေတဗ္ဗာ။ တတ္ထ လောဘေ ဂဟိတေ မောဟော မာနော ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ အယံ သခ်ါရက္ခန္ဓေ[၁] ကိလေသဂဏော လောဘ-သမ္ပယုတ္တော နာမ။ ဒေါသေ ဂဟိတေ မောဟော ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ အယံ ကိလေသဂဏော ဒေါသသမ္ပယုတ္တော နာမ။ မောဟေ ဂဟိတေ လောဘော ဒေါသော မာနော ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ အယံ ကိလေသဂဏော မောဟသမ္ပယုတ္တော နာမ။ မာနေ ဂဟိတေ တေန သဟုပ္ပန္ဓော လောဘော မောဟော ထိနံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပန္တိ အယံ ကိလေသဂဏော မာနသမ္ပယုတ္တော နာမ။ ဣမိနာ ဥပါယေန တေန ထိနေန, တေန ဥဒ္ဓစ္စေန, တေန အဟိရိကေန, တေန အနောတ္တပ္ပေန သမ္ပယုတ္တော တံသမ္ပယုတ္တောတိ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ **တံသမုဋ္ဌာန**န္တိ တေန လောဘေန။ ပ။ တေန အနောတ္တပ္ပေန သမုဋ္ဌိတန္တိ အတ္ထော။

ဣမေ ဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ ဒဿနံ နာမ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂေါ၊ တေန ပဟာတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဒဿနံ နာမ ဇာတောတိ? ပဋမံ နိဗ္ဗာနဒဿနတော။ နနု ဂေါတြဘု ပဋမတရံ ပဿတီတိ? နော န ပဿတိ၊ ဒိသ္ဝာပိ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ပန န ကရောတိ၊ သံယောဇနာနံ အပ္ပဟာနတော။ တသ္မာ ပဿတီတိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ရာဇာနံ ဒိသ္ဝာပိ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတ္ဝာ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိယာ အဒိဋ္ဌတ္တာ "အဇ္ဇာပိ ရာဇာနံ န ပဿာမီ"တိ ဝဒန္တော စေတ္ထ ဇာနပဒပုရိသော နိဒဿနံ။

၁၀၁၁။ **အဝသေသော လောဘော**တိ ဒဿနေန ပဟီနာဝသေသော လောဘော။ ဒေါသမောဟေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဒဿနေန ဟိ အပါယဂမနီ-ယာဝ ပဟီနာ၊ တေဟိ ပန အညေ ဒဿေတုံ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ **တဒေကဋ္ဌာ**တိ တေဟိ ပါဋ္ဌိယံ အာဂတေဟိ တီဟိ ကိလေသေဟိ သမ္ပယောဂတောပိ ပဟာနတောပိ ဧကဋ္ဌာ ပဉ္စ ကိလေသာ။ **နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယာ**တိ ဣဒံ သံယောဇနာဒီနံ

၁-သခ်ါရက္ခန္ဓော (သျာ၊က)

ဝိယ တေဟိ မင်္ဂေဟိ အပ္ပဟာတဗ္ဗတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ယံ ပန “သောတာပတ္တိမဂ္ဂ-ဉာဏေန အဘိသမ္ဘိရဝိညာဏသ နိရောဓေန သတ္တ ဘဝေ ဌပေတ္ဝာ အနုမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဋေ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ ဧတ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တီ”တိအာဒိနာ နယေန ကုသလာဒိနမ္ပိ ပဟာနံ အနုညာတံ၊ တံ တေသံ မဂ္ဂါနံ အဘာဝိတတ္တာ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တေ ဥပနိဿယပစ္စယာနံ ကိလေသာနံ ပဟီနတ္တာ ပဟီနာတိ ဣမံ ပရိယာယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၀၁၃။ **ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကတ္တိကေ** “ဣမေ ဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ”တိ နိဋ္ဌပေတ္ဝာ ပုန **တီဏိ သံယောဇနာနီ**တိအာဒိ ပဟာတဗ္ဗေ ဒဿေတ္ဝာ တဒေကဋ္ဌဘာဝေန ဟေတူ စေဝ သဟေတုကေ စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗေသု ဟေတူသု လောဘ-သဟဂတော မောဟော လောဘေန သဟေတုကော ဟောတိ၊ ဒေါသသဟ-ဂတော မောဟော ဒေါသေန၊ လောဘဒေါသာ စ မောဟနာတိ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကပဒေပေတေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ပန မောဟော အညေသ သမ္ပယုတ္တဟေတုနော အဘာဝေန ဟေတုယေဝ၊ န သဟေတုကောတိ တသ္မ ပဟာနံ ဒဿေတုံ ပုန “ဣမေ ဓမ္မာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတူ”တိ ဝုတ္တံ။

၁၀၁၇။ ဒုတိယပဒေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတသ မောဟသ ပဟာနံ ဒဿေတုံ **ဣမေ ဓမ္မာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတူ**တိ ဝုတ္တံ၊ သော ဟိ အတ္တနော သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ သဟေတုကေ ကတ္ဝာ ပိဋ္ဌိဝဋ္ဋကော ဇာတော။ ဝိစိကိစ္ဆာ-သဟဂတော ဝိယ အညေသ သမ္ပယုတ္တဟေတုနော အဘာဝါ ပဟာတဗ္ဗ-ဟေတုကပဒံ န ဘဇတိ။ တတိယပဒေ **အဝသေသာ အကုသလာ**တိ ပုန အကုသလဂ္ဂဟဏံ ဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စသဟဂတာနံ မောဟာနံ သင်္ဂဟတ္ထံ ကတံ။ တေ ဟိ သမ္ပယုတ္တဟေတုနော အဘာဝါ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ နာမ န ဟောန္တိ။

၁၀၂၉။ ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ **အာရဗ္ဘာ**တိ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ။ သယဉ္ဒိ ပရိတ္တာ ဝါ ဟောန္တု၊ မဟဂ္ဂတာ ဝါ၊ ပရိတ္တဓမ္မေ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နာ **ပရိတ္တာရမ္မဏာ**။ မဟဂ္ဂတေ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နာ **မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ**။ အပ္ပမာဏေ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နာ **အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ**။ တေ ပန ပရိတ္တာဝိ ဟောန္တိ မဟဂ္ဂတာဝိ အပ္ပမာဏာဝိ။

၁-၃ ဂ-၃၁-ဝိဇ္ဇေ။

၁၀၃၅။ မိဆ္ဆတ္တတ္တိကေ **အာနန္တရိကာနီ**တိ အနန္တရာယေန ဖလဒါယကာနိ၊ မာတုဃာတကကမ္မာဒီနမေတံ အဓိဝစနံ။ တေသု ဟိ ဧကသ္မိမ္ပိ ကမ္မေ ကတေ တံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ အညံ ကမ္မံ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ သိနေရုပ္ပမာဏောပိ ဟိ သုဝဏ္ဏထူပေ ကတ္ဝာ စက္ကဝါဠမတ္တံ ဝါ ရတနမယပါကာရံ ဝိဟာရံ ကာရေတ္ဝာ တံ ပူရေတ္ဝာ နိသိန္နဿ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ ယာဝဇ္ဇံ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒဒတော‌ပိ တံ ကမ္မံ ဧတေသံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟေတုံ န သက္ကောတိ ဧဝ။ **ယာ စ မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိယတာ**တိ အဟေတုကဝါဒအကိရိယဝါဒနတ္ထိကဝါဒေ့သု အညတရာ။ တဉ္ဩ ဂဟေတ္ဝာ ဌိတံ ပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓသတမ္ပိ ဗုဒ္ဓသဟဿမ္ပိ ဗောဓေတုံ န သက္ကောတိ။

၁၀၃၆။ မဂ္ဂါရမ္မဏတ္တိကေ **အရိယမဂ္ဂံ အာရဗ္ဘာ**တိ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ၊ တေ ပန ပရိတ္တာ‌ပိ ဟောန္တိ မဟဂ္ဂတာ‌ပိ။

၁၀၃၉။ မဂ္ဂဟေတုကနိဒ္ဒေသေ ပဌမနယေန ပစ္စယဋ္ဌေန ဟေတုနာ မဂ္ဂ-သမ္ပယုတ္တာနံ ခန္ဓာနံ သဟေတုကဘာဝေါ ဒဿိတော‌။ ဒုတိယနယေန မဂ္ဂဘူတေန သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတေန ဟေတုနာ သေသမဂ္ဂင်္ဂါနံ[1] သဟေတုကဘာဝေါ ဒဿိတော‌။ တတိယနယေန မဂ္ဂေ ဥပ္ပန္နဟေတူဟိ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သဟေတုက-ဘာဝေါ ဒဿိတော‌တိ ဝေဒိတဗ္ဗော‌။

၁၀၄၀။ **အဓိပတိ ကရိတ္ဝာ**တိ အာရမ္မဏာဓိပတိံ ကတ္ဝာ။ တေ စ ခေါ ပရိတ္တဓမ္မာ‌ဝ ဟောန္တိ။ အရိယသာ‌ဝကာနဉ္ဩ အတ္တနော မဂ္ဂံ ဂရုံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆဝေက္ခဏကာလေ အာရမ္မဏာဓိပတိ လဗ္ဘတိ။ စေတော‌ပရိယဉာဏေန ပန အရိယသာ‌ဝကော ပရဿ မဂ္ဂံ ပစ္ဆဝေက္ခမာနော ဂရုံ ကရောန္တော‌ပိ အတ္တနာ[2] ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂံ[3] ဝိယ ဂရုံ န ကရောတိ။ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တံ တထာဂတံ ဒိသ္ဝာ တဿ မဂ္ဂံ ဂရုံ ကရောတိ န ကရောတီတိ။ ကရောတိ၊ န ပန အတ္တနော မဂ္ဂံ ဝိယ။ အရဟာ န ကိဉ္စိ ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောတိ ဌပေတ္ဝာ မဂ္ဂံ ဖလံ နိဗ္ဗာနဉ္စိ ဧတ္ထောပိ အယမေဝတ္ထော‌။ **ဝိမံသာဓိပတေယျန္တိ** ဇုဒံ သဟဇာတာဓိပတိံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ ဆန္ဒဉ္ဩ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တဿ ဆန္ဒော အဓိပတိ နာမ ဟောတိ၊ န မဂ္ဂေါ။ သေသဓမ္မာ‌ပိ ဆန္ဒာဓိပတိနော နာမ ဟောန္တိ၊ န မဂ္ဂါဓိပတိနော‌။ စိတ္တောပိ ဇေဋ္ဌကော နယော‌။ ဝိမံသံ ပန ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တဿ ဝိမံသာဓိပတိ ဧဝ ဟောတိ မဂ္ဂေါ စာတိ၊ သေသဓမ္မာ မဂ္ဂါ-ဓိပတိနော နာမ ဟောန္တိ။ ဝိရိယေပိ ဧသော‌ နယော‌။

၁-သေသမဂ္ဂါနံ (က) ၂-အတ္တနော (က) ၃-ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂံ (က)

၁၀၄၁။ ဥပ္ပန္နတ္တိကနိဒ္ဒေသေ **ဇာတာ**တိ နိဗ္ဗတ္တာ, ပဋိလဒ္ဓတ္တဘာဝါ။ **ဘူတာ**တိအာဒီနိ တေသံယေဝ ဝေဝစနာနိ။ ဇာတာ ဧဝ ဟိ ဘာဝပ္ပတ္တိယာ[၁] ဘူတာ။ ပစ္စယသံယောဂေ ဇာတတ္တာ **သဉ္ဇာတာ**။ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏပ္ပတ္တတ္တာ **နိဗ္ဗတ္တာ**။ ဥပသဂ္ဂေန ပန ပဒံ ဝဓေတ္ဝာ **အဘိနိဗ္ဗတ္တာ**တိ ဝုတ္တာ။ **ပါကဋီဘူတာ**တိ ပါတုဘူတာ။ ပုဗ္ဗန္တတော ဥဒ္ဓံ ပန္နာတိ **ဥပ္ပန္နာ**။ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဓေတ္ဝာ **သမုပ္ပန္နာ**တိ ဝုတ္တာ။ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌေနေဝ ဥဒ္ဓံ ဌိတာတိ **ဥဋ္ဌိတာ**။ ပစ္စယသံယောဂေ ဥဋ္ဌိတာတိ **သမုဋ္ဌိတာ**။ ပုန **ဥပ္ပန္နာ**တိဝစနေ ကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဥပ္ပန္နံသေန သင်္ဂဟိတာ**တိ ဥပ္ပန္နကောဋ္ဌာသေန ဂဏနံ ဂတာ။ **ရူပံ ဝေဒနာ သညာ သခ်ါရာ ဝိညာဏ**န္တိဣဒံ တေသံ သဘာဝဒဿနံ။ ဒုတိယပဒနိဒ္ဒေသော ဝုတ္တပဋိသေဓနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတိယပဒ-နိဒ္ဒေသော ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ။

အယံ ပန တိကော ဒ္ဝိန္နံ အဒ္ဓါနံ ဝသေန ပူရေတ္ဝာ ဒဿိတော။ လဒ္ဓေါကာသဿ ဟိ ကမ္မဿ ဝိပါကော ဒုဝိဓော ခဏပ္ပတ္တော စ အပ္ပတ္တော စ။ တတ္ထ ခဏပ္ပတ္တော ဥပ္ပန္နော နာမ၊ အပ္ပတ္တော စိတ္တာနန္တရေ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတု ကပ္ပသတသဟဿာတိက္ကမေ ဝါ၊ ဓုဝပစ္စယဋ္ဌေန နတ္ထိ နာမ နဟောတိ၊ ဥပ္ပါဒိနော ဓမ္မာ နာမ ဇာတော[၂]။ ယထာ ဟိ "တိဋ္ဌတေဝ သာယံ ပေါဋ္ဌပါဒ အရူပီ အတ္တာ သညာမယော၊ အထ ဣမဿ ပုရိသဿ အညာ စ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညာ စ သညာ နိရုဇ္ဈန္တိ"တိ[၃] ဧတ္ထ အာရုပ္ပေ ကာမာဝစရသညာပဝတ္တိကာလေ ကိဉ္ဇာပိ မူလဘဝင်္ဂသညာ နိရုဒ္ဓါ၊ ကာမာဝစရသညာယ ပန နိရုဒ္ဓကာလေ အဝဿံ သာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ အရူပသခ်ါတော အတ္တာ နတ္ထီတိ သခ်ုံ အဂန္ဒာ တိဋ္ဌတေဝ နာမာတိ ဇာတော၊ ဧဝမေဝ လဒ္ဓေါကာသဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော ဒုဝိဓော။ ပ။ ဓုဝပစ္စယဋ္ဌေန နတ္ထိ နာမ နဟောတိ၊ ဥပ္ပါဒိနော ဓမ္မာ နာမ ဇာတော။

ယဒိ ပန အာယူဟိတံ ကုသလာကုသလကမ္မံ သဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဒဒေယျ၊ အညဿ ဩကာသော နဘဝေယျ။ တံ ပန ဒုဝိဓံ ဟောတိ ဓုဝဝိပါကံ အဓုဝဝိပါကဉ္ဇ။ တတ္ထ ပဉ္ဇ အာနန္တရိယကမ္မာနိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါတိ ဧတံ ဓုဝဝိပါကံ နာမ၊ တံ ပန ခဏပ္ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ အပ္ပတ္တမ္ပိ။ တတ္ထ ခဏပ္ပတ္တံ ဥပ္ပန္နံ နာမ၊ အပ္ပတ္တံ အနုပ္ပန္နံ နာမ၊ တဿ ဝိပါကော စိတ္တာနန္တရေ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတု ကပ္ပသဟဿာတိက္ကမေ ဝါ၊ ဓုဝပစ္စယဋ္ဌေန အနုပ္ပန္နံ နာမ နဟောတိ၊ ဥပ္ပါဒိနော ဓမ္မာ နာမ ဇာတံ။ မေတ္တေယျဗောဓိသတ္တဿ မဂ္ဂေါ အနုပ္ပန္နော နာမ၊ ဖလံ ဥပ္ပါဒိနော ဓမ္မာယေဝ နာမ ဇာတံ။

၁-ဘာဝုပ္ပတ္တိယာ (သီ၊ သျာ) ၂-ဇာတာ (က) ၃-ဒီ ၁-၁၇၃-ပိဋ္ဌေ။

၁၀၄၄။ အတီတတ္တိကနိဒ္ဒေသေ **အတီတာ**တိ ခဏတ္တယံ အတိက္ကန္တာ။ **နိရုဒ္ဓါ**တိ နိရောဓပ္ပတ္တာ။ **ဝိဂတာ**တိ ဝိဘဝံ ဂတာ၊ ဝိဂစ္ဆိတာ ဝါ။ **ဝိပရိဏတာ**တိ ပကတိဝိဇဟနေန ဝိပရိဏာမံ ဂတာ။ နိရောဓသခ်ါတံ အတ္ထံ ဂတာတိ **အတ္ထင်္ဂတာ**။ **အဗ္ဘတ္ထင်္ဂတာ**တိ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဓိုတံ။ **ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိဂတာ**တိ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ဝိဂစ္ဆိတာ။ ပုန အတီတဝစနေ ကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ ပရတော အနာ-ဂတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အတီတံသေန သင်္ဟိတာ**တိ အတီတကောဋ္ဌာ-သေန ဂဏနံ ဂတာ။ ကတမေ တေတိ၊ ရူပံ ဝေဒနာ သညာ သခ်ါရာ ဝိညာဏံ။ ပရတော အနာဂတာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁၀၄၇။ အတီတာရမ္မဏတ္တိကနိဒ္ဒေသေ **အတီတေ ဓမ္မေ အာရဗ္ဘာ**တိ-အာဒီသု ပရိတ္တမဟဂ္ဂတာဝ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ ဟိ အတီတာဒီနိ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၁၀၅၀။ အဇ္ဈတ္တတ္တိကနိဒ္ဒေသေ **တေသံ တေသ**န္တိပဒဒ္ဝယေန သဗ္ဗသတ္တေ ပရိယာဒိယတိ။ **အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တ**န္တိ ဥဘယံ နိယကဇ္ဈတ္တာဓိဝစနံ။ **နိယတာ**တိ[၁] အတ္တနိ၂ ဇာတာ။ **ပါဋိပုဂ္ဂလိကာ**တိ ပါဋိယေက္ကဿ ပါဋိယေက္ကဿ ပုဂ္ဂလဿ သန္တကာ။ **ဥပါဒိဏ္ဏာ**တိ သရီရဋ္ဌကာ။ တေ ဟိ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ ဝါ ဟောန္တု မာ ဝါ၊ အာဒိန္ဒဂဟိတပရာမဋ္ဌဝသေန ပန ဗ္ဗဓ "ဥပါဒိဏ္ဏာ"တိ ဝုတ္တာ။

၁၀၅၁။ **ပရသတ္တာန**န္တိ အတ္တာနံ ဌပေတ္ဝာ အဝသေသသတ္တာနံ။ **ပရ-ပုဂ္ဂလာန**န္တိ တသေဝ ဝေဝစနံ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ **တဒုဘယ**န္တိ တံ ဥဘယံ။

၁၀၅၃။ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတ္တိကဿ ပဌမပဒေ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတာ ဓမ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒုတိယေ အပ္ပမာဏာပိ။ တတိယေ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတာဝ။ အပ္ပမာဏာ ပန ကာလေန ဗဟိဒ္ဓါ ကာလေန အဇ္ဈတ္တံ အာရမ္မဏံ နဂရောန္တိ။ သနိဒဿနတ္တိကနိဒ္ဒေသော ဥတ္တာနောယေဝါတိ။

ဒုကနိကွေပကထာ

၁၀၆၂။ ဒုကေသု အဒေါသနိဒ္ဒေသေ မေတ္တာယနဝသေန **မေတ္တိ**။ မေတ္တာ-ကာရော **မေတ္တာယနာ**။ မေတ္တာယ အယိတဿ မေတ္တာသမင်္ဂိနော စိတ္တဿ

၁-နိယကာတိ (သီ) ၂-အတ္တနော (သျာ၊က)

ဘာဝေါ **မေတ္တာယိတတ္တံ**။ အနုဒယတိတိ **အနုဒ္ဒါ**၊ ရက္ခတိတိ အတ္ထော။ အနုဒ္ဒါ-ကာရော **အနုဒ္ဒါယနာ**။ အနုဒ္ဒါယိတသ ဘာဝေါ **အနုဒ္ဒါယိတတ္တံ**။ ဟိတသ ဿနဝသေန **ဟိတေသိတာ**။ အနုကမ္ပနဝသေန **အနုကမ္ပာ**။ သဗ္ဗေဟိပိ ဇ္ဈမေဟိ ပဒေဟိ ဥပစာရပ္ပနာပ္ပတ္တာ မေတ္တာဝ ဝုတ္တာ။ သေသပဒေဟိ လောကိယလောကုတ္တရော အဒေါသော ကထိတော။

၁၀၆၃။ အမောဟနိဒ္ဒေသေ **ဒုက္ခေ ညာဏန္တိ** ဒုက္ခသစ္စေ ပညာ။ **ဒုက္ခ-သမုဒယေ**တိအာဒီသုပိ သေဝ နယော။ ထ္ထေ စ ဒုက္ခေ ညာဏံ သဝနသမ္ပသန-ပဋိဝေဓပစ္စဝေက္ခဏာသု ဝတ္တတိ၊ တထာ ဒုက္ခသမုဒယေ။ နိရောဓေ ပန သဝန-ပဋိဝေဓပစ္စဝေက္ခဏာသု ဧဝ၊ တထာ ပဋိပဒါယ။ **ပုဗ္ဗန္တေ**တိ အတီတ-ကောဋ္ဌာသေ။ **အပရန္တေ**တိ အနာဂတကောဋ္ဌာသေ။ **ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ**တိ တဒုဘယေ။ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု ညာဏန္တိ** အယံ ပစ္စယော, ဣဒံ ပစ္စယုပ္ပန္နံ, ဣမံ ပဋိစ္စ ဣဒံ နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဧဝံ ပစ္စယေသု စ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မေသု စ ညာဏံ။

၁၀၆၅။ လောဘနိဒ္ဒေသေပိ ဟေဋ္ဌာ အနာဂတာနံ ပဒါနံ အယမတ္ထော၊ ရဇ္ဇနဝသေန **ရာဂေါ**။ ဗလဝရဇ္ဇနဋ္ဌေန **သာရာဂေါ**။ ဝိသယေသု သတ္တာနံ အနုနယနတော[1] **အနုနယော**။ အနုရုဇ္ဈတိတိ **အနုရောဓော**၊ ကာမေတိတိ အတ္ထော။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘဝေ သတ္တာ ဇတော ယနဋ္ဌေန, သယံ ဝါ နန္ဒတိတိ **နန္ဒီ**။ နန္ဒီ စ သာ ရဇ္ဇနဋ္ဌေန ရာဂေါ စာတိ **နန္ဒီရာဂေါ**[2]။ တတ္ထ ကေသို် အာရမ္မဏေ သကိ် ဥပ္ပန္နာ တဏှာ နန္ဒီ၊ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ နန္ဒီရာဂေါတိ ဝုစ္စတိ။ **စိတ္တာသာရာဂေါ**တိ ယော ဟေဋ္ဌာ ဗလဝရဇ္ဇနဋ္ဌေန "သာရာဂေါ"တိ ဝုတ္တော၊ သော န သတ္တာသာ၊ စိတ္တသ္သေဝ သာရာဂေါတိ အတ္ထော။

ဣဆ္ဆာတိ တော်ယ အာရမ္မဏာနိတိ **ဣဆ္ဆာ**။ ဗဟလကိလေသဘာဝေန မုဆ္ဆာတိ တော်ယ ပါဏိနောတိ **မုဆ္ဆာ**။ ဂိလိတ္ဝာ ပရိနိဋ္ဌပေတ္ဝာ ဂဟဏဝသေန **အဇ္ဈောသာနံ**။ ဣမိနာ သတ္တာ ဂိဒ္ဓါတိ ဂေဓံ အာပဇ္ဇန္တိတိ **ဂေဓော**။ ဗဟလဋ္ဌေန ဝါ ဂေဓော။ "ဂေဓံ ဝါ ပဝနသဏ္ဌာ"တိ[3] ဟိ ဗဟလဋ္ဌေနေဝ ဝုတ္တံ။ အနန္တရပဒံ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝမိုတံ။ သဗ္ဗတောဘာဂေန ဝါ ဂေဓောတိ **ပလိဂေဓော**။ သဉ္ဇာတိ တေနာတိ **သင်္ခါ**၊ လဂ္ဂနဋ္ဌေန ဝါ သင်္ခါ။ ဩသီဒနဋ္ဌေန **ပင်္ကော**။ အာကဍ္ဎနဝသေန **ဇဝော**၊ "ဇော ဣမံ ပုရိသံ ပရိကဍ္ဎတိ တာသ တသ္သေဝ ဘဝသ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ ဝဇ္ဇနဋ္ဌေန **မာယာ**။ ဝင်္ကဿိ် သတ္တာနံ

၁-အန္ အန္ နယနတော (က) ၂-နန္ဒိရာဂေါ(သီ) ၃-ဂေဓံ ဝါ ပန ဝနသဏ္ဌံ (သီ)

ဇနနင်္ဒေန **ဇနိကာ၊** "တက္ကာ ဇနေတိ ပုရိသံ၊ စိတ္တမဿ ဝိခာဝတိ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ။ ဝဋ္ဋသ္မိံ သတ္တေ ဒုက္ခေန သံယောဇယမာနာ ဇနေတိတိ **သဉ္ဇနနီ**။ ဃဋ္ဋနင်္ဒေန [၂] **သိဗ္ဗိနီ၊** အယဉ္စိ ဝဋ္ဋသ္မိံ သတ္တေ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန သိဗ္ဗတိ ဃဋ္ဋေတိ [၃], တုန္နကာရော ဝိယ ပိလောတိကာယ ပိလောတိကံ၊ တဿာ ဃဋ္ဋနင်္ဒေန "သိဗ္ဗိနီ"တိ ဝုတ္တာ။ အနေကပ္ပကာရံ ဝိသယဇာလံ, တက္ကာဝိပ္ဖန္ဒိတ-နိဝေသသဓီတံ ဝါ ဇာလမဿာ အတ္ထီတိ **ဇာလိနီ**။

အာကာသုနင်္ဒေန သီဃသောတာ သရိတာ ဝိယာတိ **သရိတာ၊** အလ္လင်္ဒေန ဝါ သရိတာ၊ ဝုတ္တဉ္ဂေတံ "သရိတာနိ သိနေဟိတာနိ စ၊ သောမနဿာနိ ဘဝန္တိ ဇန္တုနော"တိ [၄]၊ အလ္လာနိ စေဝ သိနိဒ္ဓါနိ စာတိ အယဉ္ဂေတ္ထ အတ္ထော။ ဝိသတာတိ **ဝိသတ္တိကာ၊** ဝိသဋာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသာလာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသက္ကတီတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသံဝါဒိကာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသံဟရတီတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသမူလာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသဖလာတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသပရိ-ဘောဂါတိ ဝိသတ္တိကာ၊ ဝိသတာ ဝါ ပန သာ တက္ကာ ရူပေ သဒ္ဒေ ဂန္ဓေ ရသေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ဓမ္မေ ကုလေ ဂဏေ ဝိတ္ထတာတိ [၅] ဝိသတ္တိကာ [၆]။ အနယဗျသနပါပနင်္ဒေန ကုမ္မာနုဗန္ဓသုတ္တကံ [၇] ဝိယာတိ **သုတ္တံ**။ ဝုတ္တဉ္ဂေတံ "သုတ္တကန္တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ နန္ဒိရာဂသမံ အဓိဝစန"န္တိ [၈]။ ရူပါဒိသု ဝိတ္ထတင်္ဒေန **ဝိသဋာ**။ တဿ တဿ ပဋိလာဘတ္ထာယ သတ္တော အာယူဟာပေတီတိ **အာယူဟိနီ**။ ဥက္ကဏ္ဌိတံ အပဒါနတော သဟာယင်္ဒေန **ဒုတိယာ**။ အယဉ္စိ သတ္တာနံ ဝဋ္ဋသ္မိံ ဥက္ကဏ္ဌိတံ န ဒေတိ၊ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဝိယသဟာယော ဝိယ အဘိရမာပေတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

> "တက္ကာဒုတိယော ပုရိသော၊ ဒီဃမဒ္ဓါန သံသရံ။
> ဇုတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ၊ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ"တိ [၉]။

ပဏိဓေနကဝသေန **ပဏိဓိ**။ **ဘဝနေတ္တိ**တိ ဘဝရဇ္ဇု၊ ဇောယ ဟိ သတ္တာ ရဇ္ဇုယာ ဂိဝါယ ဗဒ္ဓါ ဂေါဏာ ဝိယ ဇုန္ဆိတိန္ဆိတဋ္ဌာနံ နိယျန္တိ။ တံ တံ အာရမ္မဏံ ဝနတိ ဘဇတိ အလ္လိယတီတိ **ဝနံ**။ ဝနတိ ယာစတီတိ ဝါ ဝနံ။ **ဝနထော**တိ ဗျဥ္ဇနေန ပဒံဝမိုတံ။ အနတ္ထဒုက္ခာနံ ဝါ သမုဋ္ဌာပနင်္ဒေန ဂဟနင်္ဒေန စ

၁-သံ ၁-၃၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဃဋ္ဋနင်္ဒေန (သျာ၊က) ၃-ဃဋ္ဋေတိ (သျာ၊က)
၄-ခု ၁-၆၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိသတာ ဝိတ္ထတာတိ (သီ၊သျာ၊က) ၆-ခု ၇-၇-ဝိဋ္ဌေ။
၇-ကုမ္မာနုဗန္ဓသုတ္တကံ (သီ)၊ ကမ္မာနုဗန္ဓံ သုတ္တကံ (သျာ) ၈-သံ ၁-၄၂၅-ဝိဋ္ဌေ။
၉-အံ ၁-၃၁၆၊ ခု ၁-၂၀၁-ဝိဋ္ဌေ။

ဝနံ ဝိယာတိ ဝနံ၊ ဗလဝတဏ္ဍာယေတံ နာမံ။ ဂဟနတရဋ္ဌေန ပန တတော ဗလဝတရာ ဝနထော နာမ။ တေန ဝုတ္တံ—

"ဝနံ ဆိန္ဒထ မာ ရုက္ခံ၊ ဝနတော ဇာယတေ ဘယံ။
ဆေတ္ဝာ ဝနဉ္ဇ ဝနထဉ္ဇ၊ နိဗ္ဗနာ ဟောထ ဘိက္ခဝေါ"တိ[၁]။

သန္ဆဝနဝသေန **သန္ဆဝေါ၊** သံသဂ္ဂေါတိ အတ္ထော။ သော ဒုဝိဓော တဏ္ဍာ-သန္ဆဝေါ မိတ္တသန္ဆဝေါ စ။ တေသု ဇ္ဇဓ တဏ္ဍာသန္ဆဝေါ အဓိပ္ပေတော။ သိနေဟ-ဝသေန **သိနေဟော။** အာလယကရဏဝသေန အပေက္ခတီတိ **အပေက္ခာ။** ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ဇ္ဇမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိနဂရသဟဿာနိ ကုသာ-ဝတီရာဇဓာနိပမုခါနိ၊ ဧတ္ထ ဒေဝ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ၊ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟီ"တိ[၂]၊ အာလယံ ကရောဟီတိ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္ထော။ ပါဋိယေက္ကေ ပါဋိယေက္ကေ အာရမ္မဏေ ဗန္ဓတီတိ **ပဋိဗန္ဓု၊** ဥတကဋ္ဌေန ဝါ ပါဋိယေက္ကော ဗန္ဓူတိပိ ပဋိဗန္ဓု။ နိစ္စသန္နိဿိတဋ္ဌေန ဟိ သတ္တာနံ တဏ္ဍာသမော ဗန္ဓု နာမ နတ္ထိ။

အာရမ္မဏာနံ အသနတော **အာသာ၊** အဇ္ဈောတ္ထရဏတော စေဝ တိတ္တိံ အနုပဂန္ဆာဝ ပရိဘုဉ္ဇနတော စာတိ အတ္ထော။ အာသိသနဝသေန **အာသိသနာ**[၃]။ အာသိသိတဿ ဘာဝေါ **အာသိသိတတ္တံ။** ဇ္ဇဒါနိ တဿာ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ ဒဿေတုံ **ရူပါသာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာသိသနဝသေန အာသာတိ အာသာယ အတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ ရူပေ အာသာ **ရူပါသာ**တိ ဧဝံ နဝပိ ပဒါနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧတ္ထ စ ပုရိမာနိ ပဉ္ဇ ပဉ္ဇကာမဂုဏဝသေန ဝုတ္တာနိ၊ ပရိက္ခာရလောဘဝသေန ဆဋ္ဌံ၊ တံ ဝိသေသတော ပဗ္ဗဇိတာနံ။ တတော ပရာနိ တီဏိ အတိတ္တိယဝတ္ထုဝသေန ဂဟဋ္ဌာနံ။ န ဟိ တေသံ ဓနပုတ္တဇီဝိတေဟိ အည်ပိယတရံ အတ္ထိ။ "ဧတံ မယ္ဟံ, ဧတံ မယ္ဟ"န္တိ[၄] ဝါ "အသုကေန မေ ဇ္ဇဒံ ဒိန္နံ, ဇ္ဇဒံ ဒိန္နဒ"န္တိ ဝါ ဧဝံ သတ္တေ ဇပ္ပါပေတီတိ **ဇပ္ပါ။** ပရတော ဒ္ဝေ ပဒါနိ ဥပသဂ္ဂေန ဝမိုတာနိ။ တတော ပရံ အညေနာကာရေန ဝိဘဇိတုံ အာရဒ္ဓတ္တာ ပုန "**ဇပ္ပါ**"တိ ဝုတ္တံ။ ဇပ္ပနာကာရော **ဇပ္ပနာ။** ဇပ္ပိတဿ ဘာဝေါ **ဇပ္ပိတတ္တံ။** ပုနပ္ပုနံ ဝိသယေ လုမ္ပတိ[၅] အာကမုတီတိ လောလုပေါ။ လောလုပဿ ဘာဝေါ **လောလုပ္ပံ။** လောလုပ္ပါကာရော **လောလုပ္ပါယနာ။** လောလုပ္ပ-သမင်္ဂိနော ဘာဝေါ **လောလုပ္ပါယိတတ္တံ။**

၁-ခု ၁-၅၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၂-၁၅၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အာသိ°သနာ (သီ၊ သျာ)
၄-"ဇ္ဇဒံ မယ္ဟံ, ဧတံ မယ္ဟ"န္တိ (သီ) ၅-လုပတိ (သျာ)၊ လုပ္ပတိ (က)

ပုစ္ဆဋ္ဌိကတာတိ[၁] ယာယ တဏ္ဍာယ လာဘဋ္ဌာနေသု ပုစ္ဆံ စာလယမာနာ သုနခါ ဝိယ ကမ္ပမာနာ ဝိစရန္တိ၊ တံ တဿာ ကမ္ပနတဏ္ဍာယ နာမံ။ သာဓု[၂] မနာပမနာပေ ဝိသယေ ကာမေတီတိ သာဓုကာမော၊ တဿ ဘာဝေါ **သာဓုကမျတာ**။ မာတာ မာတုစ္ဆာတိအာဒိကေ အယုတ္တဋ္ဌာနေ ရာဂေါတိ **အဓမ္မရာဂေါ**။ယုတ္တဋ္ဌာနေပိ ဗလဝါ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပန္နလောဘော **ဝိသမလောဘော**။ "ရာဂေါ ဝိသမ"န္တိအာဒိဝစနတော[၃] ဝါ ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ အယုတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ ဥပ္ပန္နော ဆန္ဒရာဂေါ အဓမ္မဋ္ဌေန **အဓမ္မရာဂေါ**၊ ဝိသမဋ္ဌေန **ဝိသမလောဘော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အာရမ္မဏာနံ နိကာမနဝသေန **နိကန္တိ**။ နိကာမနာကာရော **နိကာမနာ**။ ပတ္ထနာဝသေန **ပတ္ထနာ**။ ပိဟာယနဝသေန **ပိဟနာ**။ သုဋ္ဌု ပတ္ထနာ **သမ္ပတ္ထနာ**။ ပဥ္စသု ကာမဂုဏေသု တဏ္ဍာ **ကာမတဏ္ဍာ**။ ရူပါရူပဘဝေ တဏ္ဍာ **ဘဝတဏ္ဍာ**။ ဥစ္ဆေဒသဓိတေ ဝိဘဝေ တဏ္ဍာ **ဝိဘဝတဏ္ဍာ**။ သုဒ္ဓေ ရူပဘဝသ္မိံယေဝ တဏ္ဍာ **ရူပတဏ္ဍာ**။ အရူပဘဝေ တဏ္ဍာ **အရူပတဏ္ဍာ**။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ ဒိဋ္ဌိရာဂေါ၊ နိရောဓေ တဏ္ဍာ **နိရောဓတဏ္ဍာ**။ ရူပေ တဏ္ဍာ **ရူပတဏ္ဍာ**။ သဒ္ဒေ တဏ္ဍာ **သဒ္ဒတဏ္ဍာ**။ ဂန္ဓတဏ္ဍာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဩဃာဒယော ဝုတ္တတ္ထာဝ။

ကုသလဓမ္မေ အာဝရတီတိ **အာဝရဏံ**။ ဆာဒနဝသေန **ဆာဒနံ**။ သတ္တေ ဝဋ္ဌသ္မိံ ဗန္ဓတီတိ **ဗန္ဓနံ**။ စိတ္တံ ဥပဂန္ဓာ ကိလိဿတိ သံကိလိဋ္ဌံ[၄] ကရောတီတိ **ဥပက္ကိလေသော**။ ထာမဂတဋ္ဌေန အနုသေတီတိ[၅] **အနုသယော**။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စိတ္တံ ပရိယုဋ္ဌာတီတိ **ပရိယုဋ္ဌာနံ**၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အပ္ပဒါနေန ကုသလစာရံ[၆] ဂဏ္ဍာတီတိ အတ္ထော။ "စောရာ မဂ္ဂေ ပရိယုဋ္ဌိံသု"၊ "ဓုတ္တာ မဂ္ဂေ ပရိယုဋ္ဌိံသူ"တိအာဒီသု[၇] ဟိ မဂ္ဂံ ဂဏ္ဍိံသူတိ အတ္ထော၊ ဧဝမိဓာပိ ဂဟဏဋ္ဌေန ပရိယုဋ္ဌာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပလိဝေဌနဋ္ဌေန လတာ ဝိယာတိ **လတာ**၊ "လတာ ဥဗ္ဘိဇ္ဇ တိဋ္ဌတီ"တိ[၈] အာဂတ-ဋ္ဌာနေပိ အယံ တဏ္ဍာ "လတာ"တိ ဝုတ္တာ။ ဝိဝိဓာနိ ဝတ္ထူနိ ဗုစ္ဆတီတိ **ဝေဝိစ္ဆံ**။ ဝဋ္ဌဒုက္ခဿ မူလန္တိ **ဒုက္ခမူလံ**။ တဿေဝ ဒုက္ခဿ နိဒါနန္တိ **ဒုက္ခနိဒါနံ**။ တံ ဒုက္ခံ ဗုတော ပဘဝတီတိ **ဒုက္ခပ္ပဘဝေါ**။ ဗန္ဓနဋ္ဌေန ပါသော ဝိယာတိ ပါသော၊ မာရဿ ပါသော **မာရပါသော**။ ဒုရုဂ္ဂိလနဋ္ဌေန ဗဋ္ဌိသံ ဝိယာတိ ဗဋ္ဌိသံ။ မာရဿ

၁-ပုစ္ဆကတာ (သီ)၊ ပုဋ္ဌိကတာ (သျာ)
၂-အဘိ ၂-၃၈၂-ပိဋ္ဌေ။
၅-အနု အနု သေတီတိ (က)
၇-ဝိ ၄-၄၇၁-ပိဋ္ဌေ။
၂-သာဓု (?)
၄-ကိလိဋ္ဌံ (သီ)
၆-ကုသလာစာရံ (သီ၊ သျာ)
၈-ခု ၁-၆၂-ပိဋ္ဌေ။

ဗဋ္ဌိသံ **မာရဗန္ဓိသံ**။ တဏှာဘိဘူတာ မာရဿ ဝိသယံ နာတိက္ကမန္တိ၊ တေသံ ဥပရိ မာရော ဝသံ ဝတ္တေတီတိ ဇှမိနာ ပရိယာယေန မာရဿ ဝိသယောတိ **မာရဝိသယော**။ သန္ဒနဋ္ဌေန တဏှာဝ နဒီ **တဏှာနဒီ**။ အဏ္ဏောတ္ထရဏဋ္ဌေန တဏှာဝ ဇာလံ **တဏှာဇာလံ**။ ယထာ သုနခါ ဂဒ္ဒုလဗန္ဓါ ယဒိစ္ဆကံ နိယန္တိ၊ ဧဝံ တဏှာဗန္ဓါ သတ္တာဝိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တနဋ္ဌေန ဂဒ္ဒုလံ ဝိယာတိ **ဂဒ္ဒုလံ**၊ တဏှာဝ ဂဒ္ဒုလံ **တဏှာဂဒ္ဒုလံ**။ ဒုပ္ပူရဏဋ္ဌေန တဏှာဝ သမုဒ္ဒေါ **တဏှာသမုဒ္ဒေါ**။

၁၀၆၆။ ဒေါသနိဒ္ဒေသေ **အနတ္ထံ မေ အစရီ**တိ အဝုဠိံ မေ အကာသိ၊ ဇှမိနာ ဥပါယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဒ္ဒာနေ ဝါ ပန အာယတေ**တိ အကာရဏ္ဍော ကောပေါ။ ကေစ္စော ဟိ ဒေဝေါ အတိဝဿတီတိ ကုပ္ပတိ၊ န ဝဿတီတိ ကုပ္ပတိ၊ သူရိယော တပ္ပတီတိ ကုပ္ပတိ၊ န တပ္ပတီတိ ကုပ္ပတိ၊ ဝါတေ ဝါယန္တေပိ ကုပ္ပတိ၊ အဝါယန္တေပိ ကုပ္ပတိ၊ သမ္မဇ္ဇိတုံ အသက္ကောန္တော ဗောဓိပက္ခိယာနံ ကုပ္ပတိ၊ စိဝရံ ပါရုပိတုံ အသက္ကောန္တော ဝါတသ ကုပ္ပတိ၊ ဥပက္ခလိတ္တာ ခါဏုကဿ ကုပ္ပတိ။ ဇှဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အဒ္ဒာနေ ဝါ ပန အာယတော ဇာယတီ"တိ။ တတ္ထ ဟေဋ္ဌာ နဝသု ဌာနေသု သတ္တော အာရဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နတ္တာ ကမ္မပထဘေဒေါ ဟောတိ။ အဒ္ဒာနာယတော ပန သဒ္ဓါရေသု ဥပ္ပန္နော ကမ္မပထဘေဒံ နာ ကရောတိ။ စိတ္တံ အာယတေန္တော ဥပ္ပန္နောတိ **စိတ္တာယ အာယတော**။ တတော ဗလဝတရော **ပဋိယာတော**။ ပဋိဟညနဝသေန **ပဋိယံ**။ ပဋိဝရဏ္ဍတိတိ **ပဋိဝရော**။ ကုပ္ပနဝသေန **ကောပေါ**။ **ပကောပေါ သမ္ပကောပေါ**တိ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဍ္ဎိတံ။ ဒုဿနဝသေန **ဒေါသော**။ **ပဒေါသော သမ္ပဒေါသော**တိ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဍ္ဎိတံ။ **စိတ္တာယ ဗျာပတ္တီ**တိ စိတ္တာယ ဝိပန္နတာ ဝိပရိဝတ္တနာကာရော။ မနံ ပဒူသယမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ **မနော ပဒေါသော**။ ကုဇ္ဈနဝသေန **ကောဓော**။ ကုဇ္ဈနာကာရော **ကုဇ္ဈနာ**။ ကုဇ္ဈိတသ ဘာဝေါ **ကုဇ္ဈိတတ္တံ**။

ဇှဒါနိ အကုသလနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တဲနယံ ဒသေတုံ **ဒေါသော ဒုဿနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ ယော ဓေရုပေါ "စိတ္တာယ အာယတော။ပ။ ကုဇ္ဈိတတ္တ"န္တိ စ ဇှဓ ဝုတ္တော၊ "ဒေါသော ဒုဿနာ"တိအာဒိနာ နယေန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဒေါသောတိ ဓေဝမေတ္ထ ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ဓေဋ္ဌိ သတိ ပုနရုတ္တိ-ဒေါသော[1] ပဋိသေဓိတော ဟောတိ။ မောဟနိဒ္ဒေသော အမောဟနိဒ္ဒေသေ

၁-ပုနရုတ္တဒေါသော (သီ)

ဝုတ္တာပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဗ္ဗာကာရေန ပနေသ **ဓိဘင်္ဂကထာယံ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။

၁၀၇၉။ **တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ သဟေတုကာ**တိ တေဟိ ဟေတုဓမ္မေဟိ ယေ အညေ ဟေတုဓမ္မာ ဝါ နဟေတုဓမ္မာ ဝါ၊ တေ သဟေတုကာ။ အဟေတုကပဒေဝိ ဧသေဝ နယော။ ဣဿ စ ဟေတု ဟေတုယေဝ စ ဟောတိ၊ တိဏ္ဏံ ဝါ ဒွိန္နံ ဝါ ဧကေတော ဥပ္ပတ္တိယံ သဟေတုကော စ။ ဝိစိကိစ္ဆာဒွိစိတ္တသဟဂတော ပန မောဟော ဟေတု အဟေတုကော။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုကနိဒ္ဒေသေဝိ ဧသေဝ နယော။

၁၀၉၁။ သခ်္ခတဒုကနိဒ္ဒေသေ ပုရိမဒုကေ ဝုတ္တံ အသခ်္ခတဓာတုံ သန္ဓာယ **ယော ဧဝ သော ဓမ္မော**တိ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသော ကတော။ ပုရိမဒုကေ ပန ဗဟုဝစနဝသေန ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဒဋ္ဌတ္တာ "ဣမေ ဓမ္မာ အပ္ပစ္စယာ"တိ ပုစ္ဆာနုသန္ဓိနယေန ဗဟုဝစနံ ကတံ။ **ဣမေ ဓမ္မာ သန်ဒဿနာ**တိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁၁၀၁။ ကေနစိဝိညေယျဒုကနိဒ္ဒေသေ **စက္ခုဝိညေယျာ**တိ စက္ခုဝိညာဏေန ဝိဇာနိတဗ္ဗာ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣဿ စ **ကေနစိ ဝိညေယျာ**တိ စက္ခုဝိညာဏာဒိသု ကေနစိ ဧကေန စက္ခုဝိညာဏေန ဝါ သောတဝိညာဏေန ဝါ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ။ **ကေနစိ နု ဝိညေယျာ**တိ တေနေဝ စက္ခုဝိညာဏေန ဝါ သောတဝိညာဏေန ဝါ နု ဝိဇာနိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သန္တေ ဒွိန္နမ္ပိ ပဒါနံ အတ္ထနာနတ္တတော ဒုကော ဟောတီတိ ဟဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္တာ ယေ တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ၊ နု တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာတိ အယံ ဒုကော နု ဟောတိ။ ရူပံ ပန စက္ခုဝိညေယ္ယံ၊ သဒ္ဒေါ နု စက္ခုဝိညေယျောတိ ဣမမတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ ယေ တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ၊ နု တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာ။ ယေ ဝါ ပန တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာ၊ နု တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာတိ အယမေကော ဒုကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဧကေကဣန္ဒြိယမူလကေ စတ္တာရော စတ္တာရော ကတ္ဝာ ဒီသတိ ဒုကာ ဝိဘတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကိံ ပန မနောဝိညာဏေန ကေနစိ ဝိညေယျာ ကေနစိ နု ဝိညေယျာ နတ္ထိ၊ တေနေတ္ထ ဒုကာ နု ဝုတ္တာတိ။ နော နတ္ထိ၊ ဝဝတ္ထာနာဘာဝတော ပန နု ဝုတ္တာ။ နု ဟိ ယထာ စက္ခုဝိညာဏေန အဝိညေယျာ ဧဝါတိ ဝဝတ္ထာနံ အတ္ထိ၊ ဧဝံ မနောဝိညာဏေနာပိတိ ဝဝတ္ထာနာဘာဝတော ဧတ္ထ ဒုကာ နု ဝုတ္တာ။

မနောဝိညာဏေန ပန ကေနစိ ဝိညေယျာ စေဝ အဝိညေယျာ စာတိ အယမတ္ထော အတ္ထိ၊ တသ္မာ သော အဝုတ္တောပိ ယထာလာဘဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ မနောဝိညာဏန္တိ ဟိ သဒ္ဒ်ံ ဂတေဟိ ကာမာဝစရဓမ္မေဟိ ကာမာဝစရဓမ္မာ ဧဝ တာဝ ကေဟိစိ ဝိညေယျာ ကေဟိစိ အဝိညေယျာ။ တေဟိယေဝ ရူပါဝစရာဒိဓမ္မာပိ ကေဟိစိ ဝိညေယျာ ကေဟိစိ အဝိညေယျာ။ ရူပါဝစရေဟိပိ ကာမာဝစရာ ကေဟိစိ ဝိညေယျာ ကေဟိစိ အဝိညေယျာ။ တေဟေဝ ရူပါဝစရာဒယောပိ ကေဟိစိ ဝိညေယျာ ကေဟိစိ အဝိညေယျာ။ အရူပါဝစရေဟိ ပန ကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာ အပရိယာပန္နာ စ နေဝ ဝိညေယျာ၊ အရူပါဝစရာ ပန ကေဟိစိ ဝိညေယျာ ကေဟိစိ အဝိညေယျာ။ တေပိ စ ကေစိဒေဝ ဝိညေယျာ ကေစိ အဝိညေယျာ။ အပရိယာပန္နေဟိ ကာမာဝစရာဒယော နေဝ ဝိညေယျာ။ အပရိယာပန္နာ ပန နိဗ္ဗာနေန အဝိညေယျတ္တာ ကေဟိစိ ဝိညေယျာ ကေဟိစိ အဝိညေယျာ။ တေပိ စ မဂ္ဂဖလာနံ အဝိညေယျတ္တာ[၁] ကေစိဒေဝ ဝိညေယျာ ကေစိ အဝိညေယျာတိ။

၁၁၀၂။ အာသဝနိဒ္ဒေသေ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ **ကာမာသဝေါ** နာမ။ ရူပါရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဈာနနိကန္တိ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဇာတော ရာဂေါ ဘဝဝသေန ပတ္ထနာ **ဘဝါသဝေါ** နာမ။ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော **ဒိဋ္ဌာသဝေါ** နာမ။ အဋ္ဌသု ဌာနေသု အညာဏံ **အဝိဇ္ဇာသဝေါ** နာမ။ တတ္ထ တတ္ထ အာဂတေသု ပန အာသဝေသု အသမ္မောဟတ္ထံ ဧကဝိဓာဒိဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္ထတော ဟေတေ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန အာသဝါတိ ဧဝံ ဧကဝိဓာဝ ဟောန္တိ။ ဝိနယေ ပန "ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယ သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယာ"တိ[၂] ဒုဝိဓေန အာဂတာ။ သုတ္တန္တေ **သဋ္ဌာယတနေ** တာဝ "တယောမေ အာဝုသော အာသဝါ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ"တိ[၃] တိဝိဓေန အာဂတာ၊ **နိဗ္ဗေဓိက-ပရိယာယေ** "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ နိရယဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ တိရစ္ဆာနယောနိဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ပေတ္တိဝိသယဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ မနုဿလောကဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ဒေဝလောကဂမနီယာ"တိ[၄] ပဉ္စဝိဓေန အာဂတာ၊ ဆက္ကနိပါတေ **အာဟုနေယျသုတ္တေ** "အတ္ထိ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ အဓိဝါသနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ပရိဝဇ္ဇနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အတ္ထိ

၁-ဝိညေယျတ္တာ (သီ၊က)
၂-ဝိ ၁-၂၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-သံ ၂-၄၅၀-၄၅၁-ပိဋ္ဌေသု။
၄-အံ ၂-၃၆၂-ပိဋ္ဌေ။
အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၂၆

အာသဝါ ဝိနောဒနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ဘာဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ”တိ ဆဗ္ဗိဓေန အာဂတာ၊ **သဗ္ဗာသဝပရိယာယေ** ဒဿနပဟာတဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တဝိဓေန အာဂတာ။ ဇ္ဈာန ပနေတေ ကာမာသဝါဒိဘေဒတော စတုဗ္ဗိဓေန အာဂတာ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော၊ ပဉ္စကာမဂုဏာသင်္ခါတေ ကာမေ အာသဝေါ **ကာမာသဝေါ**။ ရူပါရူပသင်္ခါတေ ကမ္မတော စ ဥပပတ္တိတော စ ဒုဝိဓေပိ ဘဝေ အာသဝေါ **ဘဝါသဝေါ**။ ဒိဋ္ဌိ ဧဝ အာသဝေါ **ဒိဋ္ဌာသဝေါ**။ အဝိဇ္ဇာဝ အာသဝေါ **အဝိဇ္ဇာသဝေါ**။

၁၁၀၃။ **ကာမေသူ**တိ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု။ **ကာမဆ္ဆန္ဒော**တိ ကာမ-သင်္ခါတော ဆန္ဒော၊ နိ ကတ္တုကမ္မတာဆန္ဒော၊ နိ ဓမ္မဆ္ဆန္ဒော။ ကာမနဝသေန ရဇ္ဇနဝသေန စ ကာမေသေဝ ရာဂေါ **ကာမရာဂေါ**။ ကာမနဝသေန နန္ဒနဝသေန စ ကာမေသဝ နန္ဒိတိ **ကာမနန္ဒီ**။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ကာမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာ တဏှာယနဋ္ဌေန **ကာမတဏှာ**, သိနေဟနဋ္ဌေန **ကာမသိနေဟော**, ပရိဍယှန-ဋ္ဌေန **ကာမပရိဠာဟော**, မုစ္ဆနဋ္ဌေန **ကာမမုစ္ဆာ**, ဂိလိတ္ဝာ ပရိနိဋ္ဌာပနဋ္ဌေန **ကာမဇ္ဈောသာနန်**တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အယံ ဝုစ္စတိ**တိ အယံ အင်္ဂဟိ ပဒေဟိ ဝိဘတ္တော ကာမာသဝေါ နာမ ဝုစ္စတိ။

၁၁၀၄။ **ဘဝေသူ ဘဝဆန္ဒော**တိ ရူပါရူပဘဝေသု ဘဝပတ္ထနာဝသေနေဝ ပဝတ္တော ဆန္ဒော **ဘဝဆန္ဒော**။ သေသပဒါနိဝိ ဣမိနာဝ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၁၁၀၅။ **သဿတော လောကော**တိ **ဝါ**တိအာဒိဟိ ဒဿဟာကာရေဟိ ဒိဋ္ဌိပဘေဒေါ ဝုတ္တော။ တတ္ထ **သဿတော လောကော**တိ ဧတ္ထ ခန္ဓပဉ္စကံ “လောကော”တိ ဂဟေတ္ဝာ “အယံ လောကော နိစ္စော ဓုဝေါ သဿကာလိ-ကော”တိ ဂဏှန္တသ “သဿတ”န်တိ ဂဟဏာကာရပ္ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ **အသဿတော**တိ တမေဝ လောကံ “ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနသ်တီ”တိ ဂဏှန္တသ ဥစ္ဆေဒဂဟဏာ-ကာရပ္ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ **အန္တဝါ**တိ ပရိတ္တကသိဏလာဘိနော သုပ်မတ္တေ ဝါ သရာဝမတ္တေ ဝါ ကသိဏေ သမာပန္နသ အနွော်သမာပတ္တိယံ ပဝတ္တိတရူပါ-ရူပဓမ္မေ “လောကော”တိ စ ကသိဏပရိစ္ဆေဒဉ်နေန စ “အန္တဝါ”တိ ဂဏှန္တသ “အန္တဝါ လောကော”တိ ဂဟဏာကာရပ္ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ၊ သာ သဿတဒိဋ္ဌိပိ ဟောတိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပိ။ ဝိပုလကသိဏလာဘိနော ပန တသ်မိံ ကသိဏေ သမာပန္နသ အနွော်သမာပတ္တိယံ ပဝတ္တိတရူပါရူပဓမ္မေ “လောကော”တိ စ

၁-အံ ၂-၃၄၀-ဝိဇ္ဇေ၊ပါဠိ ပန ဝိသဒိသာ။ ၂-မ ၁-၉-ဝိဇ္ဇေ။

ကသိဏပရိစ္ဆေဒန္တေန စ "အနန္တော"တိ ဂဏှန္တသ္သ "အနန္တဝါလောကော"တိ ဂဟဏာကာရပ္ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ၊ သာ သဿတဒိဋ္ဌိပိ ဟောတိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပိ။

တံ ဇိဝံ တံ သရီရန္တိ ဘေဒနဓမ္မသ္သ သရီရသ္သေဝ "ဇိဝ"န္တိ ဂဟိတတ္တာ သရီရေ ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနေ "ဇိဝမ္ပိ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ"တိ ဥစ္ဆေဒဂဟဏာကာရပ္ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ ဒုတိယပဒေ သရီရတော အညသ္သ ဇိဝသ္သ ဂဟိတတ္တာ သရီရေ ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနေပိ "ဇိဝံ နဥစ္ဆိဇ္ဇတိ"တိ သဿတဂဟဏာကာရပ္ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ။ **ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ**တိအာဒီသု သတ္တော တထာဂတော နာမ၊ သော "ပရံ မရဏာ ဟောတိ"တိ ဂဏှတော ပဌမာ သဿတဒိဋ္ဌိ။ "န ဟောတိ"တိ ဂဏှတော ဒုတိယာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ "ဟောတိ စ န စ ဟောတိ"တိ ဂဏှတော တတိယာ ကေစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ။ "နေဝ ဟောတိ န နဟောတိ"တိ ဂဏှတော စတုတ္ထာ အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ။ **ဣမေ ဓမ္မာ အာသဝါ**တိ ဣမေ ကာမာသဝဉ္စ ဘဝါသဝဉ္စ ရာဂဝသေန ဧကတော ကတ္ဝာ သခ်ေပတော တယော, ဝိတ္ထာရတော စတ္တာရော ဓမ္မာ အာသဝါ နာမ။

ယော ပန ဗြဟ္မာနံ ဝိမာနကပ္ပရုက္ခအာဘရဏေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော ကာမာသဝေါ ဟောတိ န ဟောတိတိ။ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? ပဉ္စကာမဂုဏိကသ္သ ရာဂသ္သ ဣဓေဝ ပဟီနတ္တာ။ ဟေတုဂေါစ္ဆကံ ပန ပတ္ဝာ လောဘော ဟေတု နာမ ဟောတိ၊ ဂန္ဆဂေါစ္ဆကံ ပတ္ဝာ အဘိဇ္ဈာကာယ-ဂန္ထော နာမ၊ ကိလေသဂေါစ္ဆကံ ပတ္ဝာ လောဘော ကိလေသော နာမ ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌိသဟဇာတော ပန ရာဂေါ ကာမာသဝေါ ဟောတိ န ဟောတိတိ။ န ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိရာဂေါ နာမ ဟောတိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ "ဒိဋ္ဌိရာဂရတ္တော ပုရိသပုဂ္ဂလော ဒိန္နဒါနံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ န မဟာနိသံသ"န္တိ [၁]။

ဣမေ ပန အာသဝေ ကိလေသပဋိပါဋိယာပိ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ မဂ္ဂပဋိ-ပါဋိယာပိ။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ ကာမာသဝေါ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟီယတိ၊ ဘဝါသဝေါ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဒိဋ္ဌာသဝေါ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ အဝိဇ္ဇာသဝေါ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌာသဝေါ ပဟီယတိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ကာမာသဝေါ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ စာတိ။

၁၁၂၁။ သံယောဇနေသု မာနနိဒ္ဒေသေ **သေယ္ယောဟမသ္မီတိ မာနော**တိ ဥတ္တမဒ္ဝေန "အဟံ သေယ္ယော"တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နမာနော။ **သဒိသောဟမသ္မီတိ**

၁-ခု ၉-၁၃၆-ပဋိသမ္ဘိဒါယံ။

မာနောတိ သမသမင်္ဂေန "အဟံ သဒိသော"တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နမာနော။ **ဟီနော-ဟမသ္မီတိ မာနော**တိ လာမကင်္ဂေန "အဟံ ဟီနော"တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နမာနော။ ဧဝံ သေယျမာနော သဒိသမာနော ဟီနမာနောတိ ဤမေ တယော မာနာ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သေယျသာပိ ဟိ အဟံ သေယျော, သဒိသော, ဟီနောတိ တယော မာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သဒိသသာပိ ဟီနသာပိ။ တတ္ထ သေယျသ သေယျမာနော၀ ယာထာ၀မာနော၊ ဤတရေဠေ အယာထာ၀မာနာ။ သဒိသသ သဒိသမာနော၀။ပ။ ဟီနသ ဟီနမာနော၀ ယာထာ၀မာနော၊ ဤတရေ ဠေ အယာထာ၀မာနာ။ ဤမိနာ ကိ ံ ကထိတံ။ ဧကသ တယော မာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ကထိတံ။ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုကေ ပန ပဌမကမာနဘာဇနီယေ ဧကော မာနော တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ကထိတော။

မာနကရဏ၀သေန **မာနော။ မညနာ မညိတတ္တာန်** အာကာရဘာ၀နိဒ္ဒေသာ။ ဥသိတင်္ဂေန **ဥန္နဠိ**။ ယသ္သုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ ဥန္နာမေတိ ဥက္ခိပတ္တာ ဌပေတီတိ **ဥန္နမော**။ သမုသိတင်္ဂေန **မဇော**။ ဥက္ခိပနင်္ဂေန စိတ္တံ သမ္ပဂ္ဂဏှာတီတိ **သမ္ပဂ္ဂါဟော**။ ကေတု ၀ုစ္စတိ ဗဟူသု ဓဇေသု အစ္ဆုဂ္ဂတဓဇော၊ မာနော၀ိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အပရာပရေ ဥပါဒါယ အစ္ဆုဂ္ဂတင်္ဂေန ကေတု ၀ိယာတိ ကေတု၊ ကေတုံ ဤန္ဆတီတိ ကေတုကမျံ၊ တသ ဘာ၀ေါ **ကေတုကမျတာ**။ သာ ပန စိတ္တသ၊ နာ အတ္တနော။ တေန ၀ုတ္တံ "ကေတုကမျတာ စိတ္တသာ"တိ။ မာနသမ္မယုတ္တဥိ စိတ္တံ ကေတုံ ဤန္ဆတိ၊ တသ စ ဘာ၀ေါ ကေတုကမျတာ၊ ကေတုသ၌ါတော မာနောတိ။

၁၁၂၆။ ဤသာနိဒ္ဒေသေ **ယာ ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒန-ပူဇနာသု ဤသာ**တိ ယာ ဧတေသု ပရေသံ လာဘာဒိသု "ကိ ံ ဤမိနာ ဤမေသ"န်္တိ ပရသမ္မတ္တိဓိယျနလက္ခဏာ ဤသာ။ တတ္ထ **လာဘော**တိ စိ၀ရာဒိနံ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ ပဋိလာဘော။ ဤသုကိ ဟိ ပုဂ္ဂလော ပရသ တံ လာဘံ ဓိယျတိ၊ "ကိ ံ ဤမသ ဤမိနာ"တိ နာ ဤန္ဆတိ။ **သက္ကာရော**တိ တေသံယေ၀ ပစ္စယာနံ သုကတာနံ သုန္ဒရာနံ ပဋိလာဘော။ **ဂရုကာရော**တိ ဂရုကိရိယာ ဘာ၀ိယကရဏံ။ **မာနန**န်္တိ မနေန ပိယကရဏံ။ **၀န္ဒန**န်္တိ ပဿုပတိဋ္ဌတေန ၀န္ဒနံ။ **ပူဇနာ**တိ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇနာ။ ဤသာယနဝသေန **ဤသာ**။ ဤသာကာရော **ဤသာယနာ**။ ဤသာယိတဘာ၀ေါ **ဤသာယိတတ္တံ**။ ဥသ္သုယာဒိနိ ဤသာဒိ-၀၀စနာနိ ၁။

၁-ဤသာ၀၀စနာနိ (က)

ဇုမိဿာ ပန ဇုဿာယ ခိယျနလက္ခဏံ အာဂါရိကေနာပိ အနာဂါရိကေနာပိ ဒိပေတဗ္ဗံ။ အာဂါရိကော ဟိ ကေစ္ဆော ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိသု အညတရေန အာဇီဝေန အတ္တနော ပုရိသကာရံ နိဿာယ ဘဒ္ဒကံ ယာနံ ဝါ ဝါဟနံ ဝါ ရတနံ ဝါ လဘတိ။ အပရော တဿ အလာဘတ္ထိကော တေန လာဘေန န တုဿတိ၊ "ကဒါ နု ခေါ သေ ဇုမာယ သမ္ပတ္တိယာ ပရိဟာယိတ္ဝာ ကပဏော ဟုတ္ဝာ စရိဿတိ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ကေနစိ ကာရဏေန တဿိံ တာယ သမ္ပတ္တိယာ ပရိဟီနေ အတ္တမနော ဟောတိ။ အနာဂါရိကောပိ ကော ဇုဿာမနကော အညံ အတ္တနော သုတပရိယတ္တိအာဒိနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နလာဘာဒိသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္ဝာ "ကဒါ နု ခေါ သော ဇုမေဟိ လာဘာဒိဟိ ပရိဟာယိဿတိ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ယဒါ တံ ကေနစိ ကာရဏေန ပရိဟီနံ ပဿတိ၊ တဒါ အတ္တမနော ဟောတိ။ ဧဝံ ပရသမ္ပတ္တိခိယျနလက္ခဏာ ဇုဿာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၁၂၇။ မစ္ဆရိယနိဒ္ဒေသေ ဝတ္ထုတော မစ္ဆရိယဒဿနတ္ထံ **ပဠု မစ္ဆရိယာနိ အာဝါသမစ္ဆရိယန္တိအာဒိ** ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အာဝါသေ မစ္ဆရိယံ **အာဝါသ-မစ္ဆရိယံ**။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အာဝါသော နာမ သကလာရာမောပိ ပရိဝေဏမ္ပိ ကောဝရကောပိ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒီနိပိ။ တေသု ဝသန္တာ သုခံ ဝသန္တီ၊ ပစ္စယေ လဘန္တီ။ ကေစော ဘိက္ခု ဝတ္ထာသမ္ပန္နသေဝ ပေသလသဿ ဘိက္ခုနော တတ္ထ အာဂမနံ နဿန္တိ၊ အာဂတောပိ ခိပ္ပံ ဂစ္ဆတူတိ စိန္တေတိ၊ ဣဒံ **အာဝါသမစ္ဆရိယံ** နာမ။ ဘဏ္ဍနကာရကာဒီနံ ပန တတ္ထ ဝါသံ အနိစ္ဆတော အာဝါသမစ္ဆရိယံ နာမ နဟောတိ။

ကုလန္တိ ဥပဋ္ဌာကကုလမ္ပိ ဉာတိကုလမ္ပိ။ တတ္ထ အညဿ ဥပဋ္ဌာကံ မနံ အနိစ္ဆတော ကုလမစ္ဆရိယံ ဟောတိ။ ပါပပုဂ္ဂလဿ ပန ဥပဋ္ဌာကံ မနံ အနိစ္ဆန္တော ပိ မစ္ဆရိ နာမ[1] နဟောတိ။ သော ဟိ တေသံ ပဿာဒဘေဒါယ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ပဿာဒံ ရက္ခိတုံ သမတ္ထဿေဝ ပန ဘိက္ခုနော တတ္ထ ဥပဋ္ဌာကံ မနံ အနိစ္ဆန္တော မစ္ဆရိ နာမ ဟောတိ။

လာဘောတိ စတုပစ္စယလာဘော၀။ တံ အညဿိံ သိလ၀န္တေယေ၀ လာဘေန မာ လာဘတူတိ စိန္တေန္တဿ လာဘမစ္ဆရိယံ ဟောတိ။ ယော ပန သဒ္ဓါဒေယျံ ဝိနိပါတေတိ၊ အပရိဘောဂဒုပ္ပရိဘောဂါဒိ၀သေန ဝိနာသေတိ၊ ပူတိဘာ၀ံ ဂစ္ဆန္တမ္ပိ အညဿ နဒေတိ၊ တံ ဒိသ္ဝာ "သစေ ဇုမံ သေ နု

၁-အနိစ္ဆတောပိ မစ္ဆရိယံ နာမ (သီ၊ က)

လဘေယျ၊ အညော သီလဝါ လဘေယျ ပရိဘောဂံ ဂန္ဆေယျာ”တိ စိန္တေန္တသ မန္ဆရိယံ နာမ နတ္ထိ။

ဝဏ္ဏော နာမ သရီရဝဏ္ဏောပိ ဂုဏဝဏ္ဏောပိ။ တတ္ထ သရီရဝဏ္ဏေ မန္ဆရိ-ပုဂ္ဂလော ပရော ပါသာဒိကော ရူပဝါတိ ဝုတ္တေ တံ နာ ဂဟေတုကာမော ဟောတိ။ ဂုဏဝဏ္ဏမန္ဆရိ သီလေန ဓုတင်္ဂေန ပဋိပဒါယ အာစာရေန ဝဏ္ဏံ နာ ကထေတုကာမော ဟောတိ။

ဓံမ္မောတိ ပရိယတ္တိဓမ္မော စ ပဋိဝေဓဓမ္မော စ။ တတ္ထ အရိယသာဝကော ပဋိဝေဓဓမ္မံ နာ မန္ဆရာယန္တိ၊ အတ္တနော ပဋိဝိဒ္ဓဓမ္မေ သဒေဝကဿ လောကဿ ပဋိဝေဓံ ဂဏှန္တိ။ တံ ပန ပဋိဝေဓံ ပရေ ဇာနန္တူတိ ဂဏှန္တိ။ တန္တိဓမ္မေယေဝ ပန ဓမ္မမန္ဆရိယံ နာမ ဟောတိ။ တေန သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ယံ ဂုဠံ ဂန္ထိ ဝါ ကထာမဂ္ဂံ ဝါ ဇာနာတိ၊ တံ အညံ နာ ဇာနာပေတုကာမော ဟောတိ။ ယော ပန ပုဂ္ဂလံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန ဓမ္မံ ဝါ ဥပပရိက္ခိတ္တာ ပုဂ္ဂလာ-နုဂ္ဂဟေန နာ ဒေတိ၊ အယံ ဓမ္မမန္ဆရိ နာမ နာ ဟောတိ။

တတ္ထ ကေစ္ဆော ပုဂ္ဂလော လောလော ဟောတိ၊ ကာလေန သမဏော ဟောတိ၊ ကာလေန ဗြာဟ္မဏော ကာလေန နိဂဏ္ဌော။ ယော ဟိ ဘိက္ခု “အယံ ပုဂ္ဂလော ပဝေဏိအာဂတံ တန္တိံ သဏှံ သုခုမံ ဓမ္မန္တရံ ဘိန္ဒိတ္တာ အာလုဠိသတီ”တိ နာ ဒေတိ၊ အယံ ပုဂ္ဂလံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန နာ ဒေတိ နာမ။ ယော ပန “အယံ ဓမ္မော သဏှော သုခုမော၊ သစာယံ ပုဂ္ဂလော ဂဏှိသတိ၊ အညံ ဗျာကရိတ္တာ အတ္ထာနံ အာဝိကတ္တာ နသသိသတီ”တိ နာ ဒေတိ၊ အယံ ဓမ္မံ ဥပပရိက္ခိတ္တာ ပုဂ္ဂလာနုဂ္ဂဟေန နာ ဒေတိ နာမ။ ယော ပန “သစာယံ ဇုမံ ဓမ္မံ ဂဏှိသတိ၊ အမှာကံ သမယံ ဘိန္ဒိတုံ သမတ္ထော ဘဝိသတီ”တိ နာ ဒေတိ၊ အယံ ဓမ္မမန္ဆရိ နာမ ဟောတိ။

ဇုမေသု ပန္ဆသု မန္ဆရိယေသု အာဝါသမန္ဆရိယေန တာဝ ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ ဟုတ္ဝာ တသ္သေဝ အာဝါသသ သက်ာရံ သိသေန ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဝိစရတိ။ ကုလမန္ဆရိယေန တသ္မိံ ကုလေ အညေသံ ဒါနမာနနာဒီနိ ကရောန္တေ ဒိသ္ဝာ “ဘိန္နံ ဝတိဒံ ကုလံ မမာ”တိ စိန္တယတော လောဟိတမ္မိ မုခတော ဥဂ္ဂန္ဆတိ၊ ကုစ္ဆိဝိရေစနမ္မိ ဟောတိ၊ အန္တာနိပိ ခဏ္ဍာခဏ္ဍာနိ ဟုတ္ဝာ နိက္ခမန္တိ။ လာဘ-မန္ဆရိယေန သံဃသ ဝါ ဂဏသ ဝါ သန္တေ လာဘေ မန္ဆရာယတ္ဝာ ပုဂ္ဂလိက-ပရိဘောဂံ ဝိယ ပရိဘုဉ္ဇတ္ဝာ ယက္ခော ဝါ ပေတော ဝါ မဟာအဇဂရော ဝါ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တတိ။ သရီရဝဏ္ဏဂုဏဝဏ္ဏမန္ဆရေန ပရိယတ္တိဓမ္မမန္ဆရိယေန စ

အတ္တနောဝ ဝဏ္ဍံ ဝဏ္ဍေတိ၊ ပရေသံ ဝဏ္ဍေ "ကိံ ဝဏ္ဍော ဧသော"တိ တံ တံ ဒေါသံ ဝဒန္တော ပရိယတ္တိဓမ္မဉ္စ ကဿစိ ကိဉ္စိ အဒေန္တော ဒုဗ္ဗဏ္ဍော စေဝ ဧဋ္ဌမူဂေါ စ ဟောတိ။

အပိစ အာဝါသမစ္ဆရိယေန လောဟဂေဟေ ပစ္စတိ၊ ကုလမစ္ဆရိယေန အပ္ပလာဘော ဟောတိ၊ လာဘမစ္ဆရိယေန ဂူထနိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဝဏ္ဍ-မစ္ဆရိယေန ဘဝေ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တဿ ဝဏ္ဍော နာမ န ဟောတိ၊ ဓမ္မမစ္ဆရိယေန ကုက္ကုဋ္ဌနိရယေ နိဗ္ဗတ္တတီတိ။

မစ္ဆရာယနဝသေန **မစ္ဆေရံ**။ မစ္ဆရာယနာကာရော **မစ္ဆရာယနာ**။ မစ္ဆရေန အယိတဿ မစ္ဆေရသမ်ဂိနော ဘာဝေါ **မစ္ဆရာယိတတ္တံ**။ မယ္ပမေဝ ဟောန္တု၊ မာ အညဿာတိ သဗ္ဗာပိ အတ္တနော သမ္ပတ္တိယော ဗျာပေတုံ န ဣစ္ဆတီတိ **ဝိဝိစ္ဆော**။ ဝိဝိစ္ဆဿ ဘာဝေါ **ဝေဝိစ္ဆံ**၊ မုဒုမစ္ဆရိယဿေတံ နာမံ။ ကဒရိယော ဝုစ္စတိ အနာဒရော၊ တဿ ဘာဝေါ **ကဒရိယံ**၊ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယဿေတံ နာမံ။ တေန ဟိ သမန္ဆာဂတော ပုဂ္ဂလော ပရမ္ပိ ပရေသံ ဒဒမာနံ နိဝါရေတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

ကဒရိယော ပါပသက်ပ္ပေါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အနာဒရော။
ဒဒမာနံ နိဝါရေတိ၊ ယာစမာနာန ဘောဇနန္တိ[၁]။

ယာစကေ ဒိသ္ဝာ ကဋ္ဌုကဘာဝေန စိတ္တံ အဋ္ဌတိ သင်္ကောစေတီတိ ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကော။ တဿ ဘာဝေါ **ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာ**။ အပရော နယော၊ ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာ ဝုစ္စတိ ကဋ္ဌစ္ဆုဂ္ဂါဟော၊ သမတိတ္တိကပုဏ္ဏာယ ဟိ ဥက္ခလိယာ ဘတ္တံ ဂဏ္ဍန္တော သဗ္ဗတောဘာဂေန သက်ုဋိတေန[၂] အဂ္ဂကဋ္ဌစ္ဆုနာ[၃] ဂဏ္ဍာတိ ပူရေတ္ဝာ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝံ မစ္ဆရိပုဂ္ဂလဿ စိတ္တံ သက်ုစတိ၊ တသ္မိံ သက်ုစိတေ ကာယောပိ တထေဝ သက်ုစတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိနိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရိယတီတိ မစ္ဆေရံ "ကဋ္ဌုကဋ္ဌုကတာ"တိ ဝုတ္တံ။

အဂ္ဂဟိတတ္တံ စိတ္တဿာတိ ပရေသံ ဥပကာရကရဏေ ဒါနာဒိနာ အာကာ-ရေန ယထာ န သမ္ပသာရိယတိ၊ ဧဝံ အာဝရိတ္ဝာ ဂဟိတဘာဝေါ စိတ္တဿ။ ယသ္မာ ပန မစ္ဆရိပုဂ္ဂလော အတ္တနော သန္တကံ ပရေသံ အဒါတုကာမော ဟောတိ၊ ပရသန္တကံ ဂဏ္ဍိတုကာမော။ တသ္မာ "ဣဒံ အစ္ဆရိယံ မယ္ပမေဝ ဟောတု မာ အညဿာ"တိ ပဝတ္တိဝသေနဿ အတ္တသမ္ပတ္တိနိဂူဟနလက္ခဏတာ

၁-သံ ၁-၉၆-ပိဋ္ဌေ။　　၂-သက်ုစိတေန (သီ)　　၃-အဂ္ဂဂ္ဂကဋ္ဌစ္ဆုနာ (သီ)

အတ္ထသမ္ပတ္တိဂ္ဂဟဏလက္ခဏတာ ဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ ဇ္ဈမသ္မိံ ဂေါစ္ဆကေ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဇ္ဈမာနိ ပန သံယောဇနာနိ ကိလေသပဋိပါဋိယာဝိ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ မဂ္ဂ-ပဋိပါဋိယာဝိ။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ ကာမရာဂပဋိဃသံယောဇနာနိ အနာဂါမိ-မဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ၊ မာနသံယောဇနံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတ-ပရာမာသာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန။ ဘဝရာဂသံယောဇနံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ ဇ္ဈာသမ္ဆရိယာနိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ အဝိဇ္ဇာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ မဂ္ဂ-ပဋိပါဋိယာ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသဇ္ဈာသမ္ဆရိယာနိ သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ၊ ကာမရာဂပဋိဃာ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ မာနဘဝရာဂအဝိဇ္ဇာ အရဟတ္တမဂ္ဂေနာတိ။

၁၁၄၀။ ဂန္ဆဂေါစ္ဆကေ နာမကာယံ ဂန္ဆေတိ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန ဝဋ္ဋသ္မိံ ဃဋ္ဋေတီတိ **ကာယဂန္ဆော**။ သမ္ဗညာဘာသိတမ္ပိ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ သဿတော လောကော၊ ဇ္ဈဒမေဝ သစ္စံ, မောဃမညန္တိ ဇ္ဈမိနာ အာကာရေန အဘိနိဝိသတိတိ **ဇ္ဈံသစ္ဆာဘိနိဝေသော**။ ယသ္မာ ပန အဘိဇ္ဈာကာမရာဂါနံ ဝိသေသော အတ္ထိ၊ တသ္မာ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဆဿ ပဒဘာဇနေ "ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေါ"တိ အဝတ္ဝာ "ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဇ္ဈမိနာ ယံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တံ "ဗြဟ္မာနံ ဝိမာနာဒိသု ဆန္ဒရာဂေါ ကာမာသဝေါ နော ဟောတိ၊ ဂန္ဆဂေါစ္ဆကံ ပတ္ဝာ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဆော ဟောတီ"တိ၊ တံ သုဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပရတော ကိလေသဂေါစ္ဆကေပိ ဧသေဝ နယော။ **ဌပေတ္ဝာ သီလဗ္ဗတပရာမာသန္တိ** ဇ္ဈံ ယသ္မာ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ဇ္ဈဒမေဝ သစ္စန္တိ-အာဒိနာ အာကာရေန နာဘိနိဝိသတိ၊ သီလေန သုဒ္ဓိတိအာဒိနာ ဧဝ ပန အဘိနိဝိသတိ၊ တသ္မာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘူတမ္ပိ တံ ပဋိက္ခိပန္တော "ဌပေတ္ဝာ"တိ အာဟ။

၁၁၆၂။ နိဝရဏဂေါစ္ဆကဿ ထိနမိဒ္ဓနိဒ္ဒေသေ **စိတ္တဿ အကလ္လတာ**တိ စိတ္တဿ ဂိလာနဘာဝေါ။ ဂိလာနော ဟိ အကလ္လကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဝိနယေပိ ဝုတ္တံ "နာဟံ ဘန္တေ အကလ္လကော"တိ[၁]။ **အကမ္မညတာ**တိ စိတ္တဂေလည်-သဒ္ဒါတောဝ အကမ္မညတာကာရော။ **ဩလီယနာ**တိ ဩလီယနာကာရော။ ဇ္ဈရိယာပထိကစိတ္တဿ ဇ္ဈရိယာပထံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တံ ရုက္ခေ ဝဂ္ဂုလိ ဝိယ ဒိလေ လဂ္ဂိတဖာဏိတဝါရကော ဝိယ စ ဩလီယတိ၊ တသ္မာ တံ

၁–ဝိ ၁-၇၀-ပိဋ္ဌေ။

အာကာရံ သန္ဓာယ "ဩလီယနာ"တိ ဝုတ္တံ။ ဒုတိယပဒံ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝဓိုတံ။ **လီန**န္တိ အဝိပ္ပါရိကတာယ ပဋိကုဋိတံ။ ဧတရေ ဒွေ အာကာရဘာဝနိဒ္ဒေသာ။ **ထိန**န္တိ သပ္ပိပိဏ္ဍော ဝိယ အဝိပ္ပါရိကတာယ ဃနဘာဝေန ဌိတံ။ **ထိယနာ**တိ အာကာရနိဒ္ဒေသော။ ထိယိတဘာဝေါ **ထိယိတတ္တံ**၊ အဝိပ္ပါရဝသေနေဝ ထဒ္ဓတာတိ အတ္ထော။

၁၁၆၃။ **ကာယဿာ**တိ ခန္ဓတ္တယသခ်ါတဿ နာမကာယဿ။ **အကလ္လတာ အကမ္မညတာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။ မေဃော ဝိယ အာကာသံ ကာယံ ဩနယ္ဟတီတိ **ဩနာဟော**။ သဗ္ဗတောဘာဂေန ဩနာဟော **ပရိယောနာဟော**။ အဗ္ဘန္တရေ သမောရုန္ဓတီတိ **အန္တောသမောရောဓော**။ ယထာ ဟိ နဂရေ ရုန္ဓိတ္ဝာ ဂဟိတေ မနုဿာ ဗဟိ နိက္ခမိတုံ န လဘန္တိ၊ ဧဝမ္ပိ မိဒ္ဓေန သမောရုဒ္ဓါ ဓမ္မာ ဝိပ္ပါရဝသေန နိက္ခမိတုံ န လဘန္တိ။ တသ္မာ "အန္တောသမောရောဓော"တိ ဝုတ္တံ။ မေဓတီတိ **မိဒ္ဓံ**။ အကမ္မညဘာဝေန ဝိဟိံသတီတိ အတ္ထော။ သုပန္တိ တေနာတိ **သောပ္ပံ**။ အက္ခိဒလာဒီနံ ပစလဘာဝံ ကရောတီတိ **ပစလာယိကာ**။ **သုပနာ သုပိတတ္တ**န္တိ အာကာရဘာဝနိဒ္ဒေသာ။ ယံ ပန တေသံ ပုရတော သောပ္ပပဒံ၊ တဿ ပုနဝစနေ ကာရဏံ ဝုတ္တမေဝ။ **ဧဒံ ဝုစ္စတိ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ**န္တိ ဧဒံ ထိနဉ္စ မိဒ္ဓဉ္စ ဧကတော ကတ္ဝာ အာဝရဏဋ္ဌေန ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယံ ယေဘုယျေန သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ နိဒ္ဒါယ ပုဗ္ဗဘာဂအပရဘာဂေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမုစ္ဆိဇ္ဇတိ။ ခီဏာသဝါနံ ပန ကရဇကာယဿ ဒုဗ္ဗလဘာဝေန ဘဝင်္ဂေါတရဏံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ အသမ္မိဿေ ဝတ္တမာနေ တေ သုပန္တိ။ သာ နေသံ နိဒ္ဒါ နာမ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ အဂ္ဂိဝေဿန ဂိမ္ဟာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ စတုဂ္ဂုဏံ သဃ်ာဋိံ ပညပေတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတာ"တိ[၁]။ ဧဝရူပေါ ပနာယံ ကရဇကာယဿ ဒုဗ္ဗလဘာဝေါ န မဂ္ဂဝဇ္ဇျော၊ ဥပါဒိန္နကေပိ အနုပါဒိန္နကေပိ လဗ္ဘတိ။ ဥပါဒိန္နကေ လဗ္ဘမာနော ယဒါ ခီဏာသဝေါ ဒီဃမဂ္ဂံ ဂတော ဟောတိ၊ အညတရံ ဝါ ပန ကမ္မံ တတ္ဝာ ကိလန္တော၊ ဧဝရူပေ ကာလေ လဗ္ဘတိ။ အနုပါဒိန္နကေ လဗ္ဘမာနော ပဏ္ဏပုပ္ပေသု လဗ္ဘတိ။ ဧကစ္စာနဉ္ဂိ ရုက္ခာနံ ပဏ္ဏာနိ သူရိယာတပေန ပသာရိယန္တိ၊ ရတ္တိံ ပဋိကုဋန္တိ။ ပဒုမပုပ္ပါဒီနိ သူရိယာတပေန ပုပ္ပန္တိ၊ ရတ္တိံ ပုန ပဋိကုဋန္တိ။ ဧဒံ ပန မိဒ္ဓံ အကုသလတ္တာ ခီဏာသဝါနံ န ဟောတီတိ။

၁-မ ၁-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ သိယာ—"န မိဒ္ဓံ အကုသလံ။ ကသ္မာ? ရူပတ္တာ။ ရူပဉ္ဍိ အဗျာကတံ၊ ဣဒဉ္ဍ ရူပံ။ တေနေဝေတ္ထ 'ကာယသ အကလ္လတာ အကမ္မညတာ'တိ ကာယဂ္ဂဟဏံ ကတ"န္တိ။ ယဒိ ကာယသ္သာတိ ဝုတ္တမတ္တေနေဝေတံ ရူပံ၊ ကာယပသ္သဒ္ဓါဒယောပိ ဓမ္မာ ရူပမေဝ ဘဝေယျုံ။ "သုခဉ္ဍ ကာယေန ပဋိ-သံဝေဒေတိ[၁]။ ကာယေန စေဝ ပရမသစ္စံ[၂] သစ္ဆိကရောတီ"တိ[၃] သုခပဋိသံဝေဒန-ပရမတ္ထသစ္စသစ္ဆိကရဏာနိပိ ရူပကာယေနေဝ သိယုံ။ တသ္မာ န ဝတ္တဗ္ဗမေတံ "ရူပံ မိဒ္ဓ"န္တိ။ နာမကာယော ဟေတ္ထ ကာယော နာမ။ ယဒိ နာမကာယော၊ အထ ကသ္မာ "သောပ္ပံ ပစလာယိကာ"တိ ဝုတ္တံ။ န ဟိ နာမကာယော သုပတိ၊ န စ ပစလာယတီတိ။ လိင်္ဂါဒီနိ ဝိယ ဣန္ဒြိယသ တသ ဖလတ္တာ။ ယထာ ဟိ ဣတ္ထိလိင်ံ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ ဣတ္ထိကုတ္တံ ဣတ္ထာကပ္ပေါတိ ဣမာနိ လိင်္ဂါဒီနိ ဣတ္ထိန္ဒြိယသ ဖလတ္တာ ဝုတ္တာနိ၊ ဧဝံ ဣမသ္သာပိ နာမကာယဂေလည-သခ်ါတသ မိဒ္ဓသ ဖလတ္တာ သောပ္ပါဒီနိ ဝုတ္တာနိ။ မိဒ္ဓေ ဟိ သတိ တာနိ ဟောန္တီတိ ဖလူပစာရေန မိဒ္ဓံ အရူပမ္ပိ သမာနံ "သောပ္ပံ ပစလာယိကာ သုပနာ သုပိတတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။

အက္ခိဒလာဒီနံ ပစလဘာဝံ ကရောတီတိ ပစလာယိကာတိ ဝစနတ္ထေနာပိ စာယမတ္ထော သာဓိတောယေဝါတိ န ရူပံ မိဒ္ဓံ။ ဩနာဟာဒီဟိပိ စသ အရူပဘာဝေါ ဒီပိတောယေဝ။ န ဟိ ရူပံ နာမကာယသ ဩနာဟော ပရိယောနာဟော အန္တောသမောရောဓော ဟောတီတိ။ နနု စ ဣမိနာဝ ကာရဏေနေတံ ရူပံ။ န ဟိ အရူပံ ကသစိ ဩနာဟော၊ န ပရိယော-နာဟော၊ န အန္တောသမောရောဓော ဟောတီတိ။ ယဒိ ဧဝံ အာဝရဏမ္ပိ န ဘဝေယျ။ တသ္မာ ယထာ ကာမစ္ဆန္ဒာဒယော အရူပဓမ္မာ အာဝရဏဋ္ဌေန နီဝရဏာ၊ ဧဝံ ဣမသ္သာပိ ဩနာဟနာဒိအတ္ထေန ဩနာဟာဒိတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပိစ "ပဉ္ဍ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီ-ကရဏေ"တိ[၄] ဝစနတောပေတံ အရူပံ။ န ဟိ ရူပံ စိတ္တုပက္ကိလေသော၊ န ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏံ ဟောတီတိ။

ကသ္မာ န ဟောတိ။ နနု ဝုတ္တံ—

"သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုရံ ပိဝန္တိ မေရယံ။ သုရာမေရယပါနာ အပ္ပဋိဝိရတာ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဋမော သမဏ-ဗြာဟ္မဏာနံ ဥပက္ကိလေသော"တိ[၅]။

၁-အဘိ ၁-၄၅၊ ဒီ ၁-၇၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ပရမတ္ထသစ္စံ (သဗ္ဗတ္ထ) ၃-မ ၂-၁၄၅၊ အံ ၁-၄၃၀-ပိဋ္ဌေသု။
၄-ဒီ ၂-၇၁၊ သံ ၃-၉၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၅-အံ ၁-၃၆၃-ပိဋ္ဌေ။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ "ဆ ခေါမေ ဂဟပတိပုတ္တ အာဒီနဝါ သုရာမေရယမဇ္ဇ-ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ သန္တိဋ္ဌကာ ဓနဇာနိ၊ ကလဟပ္ပဝဒုနိ၊ ရောဂါနံ အာယတနံ၊ အကိတ္တိသဒ္ဒနနိ၊ ကောပီနနိဒံသနိ၊ ပညာယဒုဗ္ဗလိကရဏီတ္တေဝ ဆဋ္ဌံ ပဒံ ဘဝတီ"တိ[1]။ ပစ္ဆာကတောပိ စေတံ သိဒ္ဓမေဝ၊ ယထာ မဇ္ဈေ ဥဒရဂတေ စိတ္တံ သံကိလိဿတိ၊ ပညာ ဒုဗ္ဗလာ ဟောတိ။ တသ္မာ မဇ္ဈံ ဝိယ မိဒ္ဓမ္ပိ စိတ္တသံကိလေသော စေဝ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏဿ သိယာတိ။ န၊ ပစ္ဆယနိဒ္ဒေသတော။ ယဒိ ဟိ မဇ္ဈံ သံကိလေသော ဘဝေယျ။ "သော ဒုမေ ပဿ နိဝရဏော ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ"တိ[2] ဝါ၊ "ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဒ္ဓိမေ စိတ္တသ ဥပက္ကိလေသာ၊ ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ စိတ္တံ န စေဝ မုဒု ဟောတိ၊ န စ ကမ္မနိယံ၊ န စ ပဘဿရံ ပဘင်္ဂံ စ၊ န စ သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကတမေ ပဒ္ဓ၊ ကာမစ္ဆန္ဒော ဘိက္ခဝေ စိတ္တသ ဥပက္ကိလေသော"တိ[3] ဝါ၊ "ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ စိတ္တသ ဥပက္ကိလေသာ၊ အဘိဇ္ဈာ ဝိသမလောဘော စိတ္တသ ဥပက္ကိလေသော"တိ[4] ဝါ ဧဝမာဒိသု ဥပက္ကိလေသနိဒ္ဒေသေသု နိဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတိ။ ယသ္မာ ပန တသ္မိံ ဝိတေ ဥပက္ကိလေသာ ဥပဋ္ဌာန္တိ၊ ယေ စိတ္တသံကိလေသာ စေဝ ပညာယ စ ဒုဗ္ဗလိကရဏာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တံ တေသံ ပစ္စယတ္တာ ပစ္စယနိဒ္ဒေသတော ဧဝံ ဝုတ္တံ။ မိဒ္ဓံ ပန သယမေဝ စိတ္တသ သံကိလေသော စေဝ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏဿတိ အရူပမေဝ မိဒ္ဓံ။

ကိဉ္စ ဘိယ္ယော သမ္ပယောဂဝစနတော။ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏော နိဝရဏဿေဝ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဿတိ ဟိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ သမ္ပယောဂဝစနတော နယိဒံ ရူပံ။ န ဟိ ရူပံ သမ္ပယုတ္တသဒ္ဒံ လဘတိတိ။ အထာပိ သိယာ "ယထာလာဘဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ 'သိပ္ပိသမ္ဗုကမ္ပိ သက္ခရကထလမ္ပိ မဏ္ဍဂုမ္ဗမ္ပိ စရန္တမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ'တိ[5] ဧဝံ ကေတော ကတ္တာ ယထာလာဘဝသေန ဝုတ္တံ၊ သက္ခရကထလဉ္ဥိ တိဋ္ဌတိ ယေဝ န စရတိ၊ ဣတရဒ္ဒယံ တိဋ္ဌတိပိ စရတိပိ။ ဧဝမိဓာပိ မိဒ္ဓံ နိဝရဏမေဝ၊ န သမ္ပယုတ္တံ။ ထိနံ နိဝရဏမ္ပိ သမ္ပယုတ္တမ္ပိတိ သဇ္ဇံ ကေတော ကတ္တာ ယထာလာဘဝသေန နိဝရဏဿေဝ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဿတိ ဝုတ္တံ။ မိဒ္ဓံ ပန ယထာသက္ခရကထလံ တိဋ္ဌတေဝ၊ န စရတိ။ ဧဝံ နိဝရဏမေဝ၊ န သမ္ပယုတ္တံ။ တသ္မာ ရူပမေဝ မိဒ္ဓ"န္တိ။ န၊ ရူပဘာဝါသိဒ္ဓိတော။ သက္ခရကထလဉ္ဥိ န စရတီတိ ဝိနာပိ သုတ္တေန သိဒ္ဓံ။ တသ္မာ တတ္ထ ယထာလာဘဝသေနတ္ထော

၁-ဒီ ၃-၁၄၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၂၃၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-သံ ၃-၈၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၄၃-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဒီ ၁-၇၉၊ မ ၁-၃၄၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဟောတု၊ မိဒ္ဓံ ပန ရူပန္တိ အသိဒ္ဓမေတံ။ န သက္ကာ တဿ ဇာမိနာ သုတ္တေန ရူပဘာဝေါ သာဓေတုန္တိ မိဒ္ဓဿ ရူပဘာဝါသိဒ္ဓိတော နဇံ ယထာလာဘ-ဝေသန ဝုတ္တန္တိ အရူပမေဝ မိဒ္ဓံ။

ကိဉ္စ ဘိယျော စတ္တာတ္တာဘိအာဒိဝစနတော။ ဝိဘင်္ဂသ္မိဉ္ဉိ "ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါတိ တဿ ထိနမိဒ္ဓဿ စတ္တာတ္တာ ဝန္တာ မုတ္တာတ္တာ ပဟီနတ္တာ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ။ တေန ဝုစ္စတိ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ"တိ ၁ စ "ဇာဒံ စိတ္တံ ဇာမမ္ပာ ထိနမိဒ္ဓါ သောဓေတိ ဝိသောဓေတိ ပရိသောဓေတိ မောစေတိ ဝိမောစေတိ ပရိမောစေတိ။ တေန ဝုစ္စတိ ထိနမိဒ္ဓါ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ စာ"တိ ၂ ဧဝံ စတ္တာတ္တာဘိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ န စ ရူပံ ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာပိ အရူပမေဝ မိဒ္ဓန္တိ။ န၊ စိတ္တဇသသာသမ္ပယဝဝစနတော။ တိဝိဓဉ္ဉိ မိဒ္ဓံ စိတ္တဇံ ဥတုဇံ အာဟာရဇဉ္စ။ တသ္မာ ယံ တတ္ထ စိတ္တဇံ၊ တဿ ဝိဘင်္ဂေ ဈာနစိတ္တေဟိ အသမ္ပယောဂေါ ဝုတ္တော။ န အရူပဘာဝေါ သာမိတောတိ ရူပမေဝ မိဒ္ဓန္တိ။ န၊ ရူပဘာဝါသိဒ္ဓိတော၀။ မိဒ္ဓဿ ဟိ ရူပ-ဘာဝေ သိဒ္ဓေ သက္ကာ ဧတံ လဒ္ဓုံ။ တတ္ထ စိတ္တဇသသာသမ္ပယောဂေါ ဝုတ္တော၊ သော ဧဝ စ န သိဒ္ဓတိတိ အရူပမေဝ မိဒ္ဓံ။

ကိဉ္စ ဘိယျော ပဟာနဝစနတော။ ဘဂဝတာ ဟိ "ဆ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဘဗ္ဗော ပဌမဇ္ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ကတမေ ဆ။ ကာမစ္ဆန္ဒံ၊ ဗျာပါဒံ၊ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ကုက္ကုစ္စံ၊ ဝိစိကိစ္ဆံ။ ကာမေသု ခေါ ပနဿ အာဒီနဝေါ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတီ"တိ ၃ စ "ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏော ပဟာယ ဗလဝတိယာ ပညာယ အတ္တတ္ထံ ဝါ ပရတ္ထံ ဝါ ဥဿတီ"တိ ၄ စ အာဒိသု မိဒ္ဓဿာပိ ပဟာနံ ဝုတ္တံ၊ န စ ရူပံ ပဟာတဗ္ဗံ။ ယထာဟ "ရူပက္ခန္ဓော အဘိညေယ္ယော ပရိညေယ္ယော န ပဟာတဗ္ဗော န ဘာဝေတဗ္ဗော န သစ္ဆိကာတဗ္ဗော"တိ ၅။ ဇာမဿာပိ ပဟာနဝစနတော အရူပမေဝ မိဒ္ဓန္တိ။ န၊ ရူပဿာပိ ပဟာန-ဝစနတော။ "ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ တံ ပဇဟထာ"တိ ၆ ဣတ္ထေ ဟိ ရူပဿာပိ ပဟာနံ ဝုတ္တမေဝ။ တသ္မာ အကာရဏမေတန္တိ။ န၊ အညထာ ဝုတ္တတ္တာ။ တသ္မိဉ္ဉိ သုတ္တေ "ယော ဘိက္ခဝေ ရူပေ ဆန္ဒရာဂဝိနယော၊ တံ တတ္ထ ပဟာန"န္တိ ? ဧဝံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနဝသေန ရူပဿ ပဟာနံ ဝုတ္တံ၊ န ယထာ ဆ ဓမ္မေ ပဟာယ ပဌမ နီဝရဏော ပဟာယာတိ၊ ဧဝံ ပဟာတဗ္ဗမေဝ ဝုတ္တန္တိ အညထာ ဝုတ္တတ္တာ န ရူပံ မိဒ္ဓံ။ တသ္မာ ယာနေတာနိ "သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏော ပဟာယ

၁-အဘိ ၂-၂၆၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အဘိ ၂-၂၆၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-အံ ၂-၃၇၃-ဝိဇ္ဇေ။
၄-အံ ၂-၅၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-အဘိ ၂-၄၄၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၆-မ ၁-၁၉၄၊ သံ ၂-၂၀-ဝိဇ္ဇေသု။
၇-သံ ၂-၂၃-ဝိဇ္ဇေ ဆန္ဒရာဂသုတ္တပါဠိ သိယာ။

စေတသော ဥပက္ကိလေသေ”တိအာဒိနိ သုတ္တာနိ ဝုတ္တာနိ၊ ဧတေဟိ စေဝ အညေဟိ စ သုတ္တေဟိ အရူပမေဝ မိဒ္ဓန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ ဟိ—

“ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏာ နိဝရဏာ စေတသော အဇ္ဈာရုဟာ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ။ ကာမစ္ဆန္ဒော ဘိက္ခဝေ အာဝရဏော နိဝရဏော။ပ။ ထိနမိဒ္ဓံ ဘိက္ခဝေ အာဝရဏံ နိဝရဏံ စေတသော အဇ္ဈာရုဟံ ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏ”န္တိ စ၊ “ထိနမိဒ္ဓ-နိဝရဏံ ဘိက္ခဝေ အန္ဓကရဏံ အစက္ခုကရဏံ အညာဏကရဏံ ပညာနိရောဓိကံ ဝိဃာတပက္ခိကံ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိက”န္တိ စ၊ “ဧဝမေဝ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ယသ္မိံ သမယေ ထိနမိဒ္ဓပရိယုဋ္ဌိတေန စေတသာ ဝိဟရတိ ထိနမိဒ္ဓပရေတေနာ”တိ စ၊ အယောနိသော ဘိက္ခဝေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နော စေဝ ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပ။ အနုပ္ပန္နဥ္စေဝ ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ စ၊ “ကေဝလော-ဟာယံ ဘိက္ခဝေ အကုသလရာသိ ယဒိဒံ ပဉ္စ နိဝရဏာ”တိ စ—

ဧဝမာဒိနိ စ အနေကာနိ ဧတသ္မ အရူပဘာဝဧောတကာနေဝ သုတ္တာနိ ဝုတ္တာနိ။ ယသ္မာ စေတံ အရူပံ၊ တသ္မာ အာရုပ္ပေဝိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ မဟာပကရဏေ **ပဋ္ဌာနေ** “နိဝရဏံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ နိဝရဏော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နုပရေဇာတပစ္စယာ”တိ .ဧတသ္မ ဝိဘင်္ဂေ “အာရုပ္ပေ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ ပဋိစ္စ ထိနမိဒ္ဓံ ဥဒ္ဓစ္စံ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏ”န္တိ ၆ သဲ့ဗဲ့ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ တသ္မာ သန္နိဋ္ဌာနမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ “အရူပမေဝ မိဒ္ဓ”န္တိ။

၁၁၆၆။ ကုက္ကုစ္စနိဒ္ဒေသေ **အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ**တိအာဒိနိ မူလတော ကုက္ကုစ္စဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ ဧဝံသညိတာယ ဟိ ကတေ ဝိတိက္ကမေ နိဋ္ဌိတေ ဝတ္ထုဇ္ဈာစာရေ ပုန သဉ္စာတသတိနောပိ “ဒုဋ္ဌု မယာ ကတ”န္တိ ဧဝံ အနုတပ္ပမာနဿ ပစ္ဆာနုတာပဝသေနေတံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေန တံ မူလတော ဒဿေတုံ “အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ အကပ္ပိယ-ဘောဇနံ ကပ္ပိယသညီ ဟုတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ အကပ္ပိယမံသံ ကပ္ပိယမံသသညီ ဟုတ္ဝာ, အစ္ဆမံသံ သူကရမံသန္တိ, ဒီပိမံသံ ဝါ မိဂမံသန္တိ ခါဒတိ။ ကာလေ ဝိတိဝတ္တေ ကာလသညာယ၊ ပဝါရေတ္ဝာ အပ္ပဝါရိတသညာယ၊ ပတ္တာသ္မိံ ရဇေ ပတိတေ ပဋိဂ္ဂဟိတသညာယ ဘုဉ္ဇတိ။ ဧဝံ အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညာယ

၁-သံ ၃-၈၅-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-သံ ၃-၈၆-ဝိဇ္ဇေ။　　၃-သံ ၃-၁၀၇-ဝိဇ္ဇေ။
၄-သံ ၃-၈၃-ဝိဇ္ဇေ။　　၅-သံ ၃-၁၂၇-ဝိဇ္ဇေ။　　၆-အာဒိ ၁၀-၃၀၀-ဝိဇ္ဇေ။

ဝိတိက္ကမံ ကရောတိ နာမ။ သုကရမံသံ ပန အစ္ဆမံသသည္ဘာယ ခါဒမာနော ကာလေ စ ဝိကာလသည္ဘာယ ဘုဉ္ဇမာနော ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသည္ဘိတာယ ဝိတိက္ကမံ ကရောတိ နာမ။ အနဝဇ္ဇံ ပန ကိဉ္စိဒေဝ ဝဇ္ဇသည္ဘိတာယ ဝဇ္ဇဉ္စ အနဝဇ္ဇသည္ဘိတာယ ကရောန္တော အနဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇသည္ဘာယ ဝဇ္ဇေ စ အနဝဇ္ဇ-သည္ဘာယ ဝိတိက္ကမံ ကရောတိ နာမ။ ယသ္မာ ပနေတံ “အကတံ ဝတ မေ ကလ္မာဏံ၊ အကတံ ကုသလံ၊ အကတံ ဘီရုတ္တာဏံ၊ ကတံ ပါပံ၊ ကတံ လုဒ္ဒံ၊ ကတံ ကိဗ္ဗိသ”န္တိ ဧဝံ အနဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇသည္ဘိတာယဝိ ကတေ ဝိတိက္ကမေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာသဿ အညမ္ပိ ဝတ္ထုံ အနုဇာနန္တော **ယံ ဧဝ**ရူပန္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ကုက္ကုစ္စပဒံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ကုက္ကုစ္စာယနာကာရော **ကုက္ကုစ္စာယနာ**။ ကုက္ကုစ္စေန အယိတသ ဘာဝေါ **ကုက္ကုစ္စာယိတတ္တံ**။ **စေတသော ဝိပ္ပဋိ-သာရော**တိ ဇဝ္ဇေ ကတာကတသ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇသ ဝါ အဘိမုခဂမနံ ဝိပ္ပဋိ-သာရော နာမ။ ယသ္မာ ပန သော ကတံ ဝါ ပါပံ အကတံ နု ကရောတိ၊ အကတံ ဝါ ကလ္မာဏံ ကတံ နု ကရောတိ၊ တသ္မာ ဝိရူပေါ ကုစ္ဆိတော ဝါ ပဋိသာရော ပဋိသာရောတိ ဝိပ္ပဋိသာရော။ သော ပန စေတသော၊ နု သတ္တသသာတိ ဥပနတ္ထံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရောတိ ဝုတ္တံ။ အယမသ သဘာဝနိဒ္ဒေသော။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပန ကုက္ကုစ္စံ အာရဂ္ဂဓိဝံ ကံသပတ္တံ မနံ ဝိလီခမာနမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ **မနောဝိလေခေါ**တိ ဝုတ္တံ။ အယမသ ကိစ္စနိဒ္ဒေသော။ ယံ ပန ဝိနယေ “အဏ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိက္ခိတ္တံ အနုဝသိတ္ဝာ အနုဝသိတ္ဝာ အာဝသထပိဏ္ဍံ ပရိဘုဉ္ဇိတုန္တိ ကုက္ကုစ္စာယန္တော နု ပဋိဂ္ဂဟေသီ”တိ ာ ကုက္ကုစ္စံ အာဂတံ။ နု တံ နိဝရဏံ။ နု ဟိ အရဟတော ဒုဋ္ဌု မယာ ဋ္ဌဒံ ကတန္တိ ဧဝံ အနုတာပေါ အတ္ထိ။ နိဝရဏပတိရူပကံ ပနေတံ ကပ္ပတိ နု ကပ္ပတီတိ ဝိမံသန-သဒ္ဒါတံ ဝိနယကုက္ကုစ္စံ နာမ။

၁၁၇၆။ **ကတမေ ဓမ္မာ နိဝရဏာ စေဝ နိဝရဏသမ္မယုတ္တာ စာ**တိ ပဒသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ ယသ္မာ ထိနမိဒ္ဓံ အညမညံ နု ဝိဇဟတိ၊ တသ္မာ **ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏေန နိဝရဏဒ္ဒေဝ နိဝရဏသမ္မယုတ္တဒ္ဒွာ**တိ အဘိန္နိတ္ဝာ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန ဥဒ္ဓစ္စေ သတိဝိ ကုက္ကုစ္စသ အဘာဝါ ကုက္ကုစ္စေန ဝိနာဝိ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တံ ဘိန္နိတ္ဝာ ဝုတ္တံ။ ယဒ္ဓ ယေန သမ္မယောဂံ နု ဂစ္ဆတိ၊ တံ နု ယောဇိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ဝိ ၂-၉၆-ပိဋ္ဌေ။

ဣမေ ပန နီဝရဏေ ကိလေသပဋိပါဋိယာပိ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ မဂ္ဂပဋိပါဋိ-ယာပိ။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ ကာမစ္ဆန္ဒဗျာပါဒါ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ။ ထိနမိဒ္ဓုဒ္ဓစ္စာနိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကုက္ကုစ္စဝိစိကိစ္ဆာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ အဝိဇ္ဇာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ကုက္ကုစ္စ-ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယန္တိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ကာမစ္ဆန္ဒဗျာပါဒါ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ထိနမိဒ္ဓုဒ္ဓစ္စာဝိဇ္ဇာတိ။

၁၁၈၂။ ပရာမာသဂေါစ္ဆကေ **တေ ဓမ္မေ ဌပေတွာ**တိ ပုစ္ဆာသဘာဂေန ဗဟုဝစနံ ကတံ။

၁၂၁၉။ ဥပါဒါနနိဒ္ဒေသေ ဝတ္ထုသဒ္ဒါတံ ကာမံ ဥပါဒိယတီတိ **ကာမုပါဒါနံ၊** ကာမော စ သော ဥပါဒါနဉ္စာတိပိ ကာမုပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနန္တိ ဒဋ္ဌဂ္ဂဟဏံ၊ ဒဋ္ဌတ္ထော ဟိ ဧတ္ထ ဥပသဒ္ဒေါ ဥပါယာသဥပကဋ္ဌာဒီသု ဝိယ။ တထာ ဒိဋ္ဌိ စ သာ ဥပါဒါနဉ္စာတိ **ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊** ဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယတီတိ ဝါ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ။ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာတိအာဒီသု[၁] ဟိ ပုရိမဒိဋ္ဌိံ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ ဥပါဒိယဟိ။ တထာ သီလဗ္ဗတံ ဥပါဒိယတီတိ **သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ။** သီလဗ္ဗတဉ္စ တံ ဥပါဒါနဉ္စာတိပိ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ဂေါသီလဂေါဝတာဒီနိ ဟိ "ဧဝံ သုဒ္ဓီ"တိ အဘိနိဝေသတော သယမေဝ ဥပါဒါနာနိ။ တထာ ဝဒန္တိ ဧတေနာတိ ဝါဒေါ၊ ဥပါဒိယန္တိ ဧတေနာတိ ဥပါဒါနံ၊ ကိံ ဝဒန္တိ ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ အတ္တာနံ။ အတ္တနော ဝါဒုပါဒါနံ **အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။** အတ္တဝါဒမတ္တမေဝ ဝါ အတ္တာတိ ဥပါဒိယန္တိ ဧတေနာတိ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။

၁၂၂၀။ **ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော**တိ ဧတ္ထာပိ ဝတ္ထုကာမာဝ အနဝသေသတော ကာမာတိ အဓိပ္ပေတာ။ တသ္မာ ဝတ္ထုကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ဣဓ ကာမုပါဒါနန္တိ အနာဂါမိနောပိ တံ သိဒ္ဓံ ဟောတိ။ ပဉ္စကာမဂုဏဝတ္ထုကော ပနဿ ကာမရာဂေါဝ နတ္ထီတိ။

၁၂၂၁။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနနိဒ္ဒေသေ **နတ္ထိ ဒိန္ဒ**န္တိ "ဒိန္ဒံ နာမ အတ္ထိ၊ သက္ကာ ကဿစိ ကိဉ္စိ ဒါတု"န္တိ ဇာနာတိ၊ ဒိန္ဒဿ ပန ဖလံ ဝိပါကော နတ္ထီတိ ဂဏ္ဍာတိ။ **နတ္ထိ ယိဋ္ဌ**န္တိ ယိဋ္ဌံ ဝုစ္စတိ မဟာယာဂေါ၊ တံ "ယဇိတုံ သက္ကာ"တိ ဇာနာတိ၊ ယိဋ္ဌဿ ပန ဖလံ ဝိပါကော နတ္ထီတိ ဂဏ္ဍာတိ။ **နတ္ထိ ဟုတ**န္တိ အာဟုနပါဟုန-မင်္ဂလကိရိယာ၊ တံ "ကာတုံ သက္ကာ"တိ ဇာနာတိ၊ တဿ ပန ဖလံ ဝိပါကော

၁-ဒီ ၁-၁၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

နတ္ထီတိ ဂဏ္ဍာတိ။ **နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနန္တိ** ဧတ္ထ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ သုကတကမ္မာနိ နာမ၊ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ ဒုက္ကဋကမ္မာနိ နာမ။ တေသံ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနာတိ၊ ဖလံ ဝိပါကော ပန နတ္ထီတိ ဂဏ္ဍာတိ။ **နတ္ထိ အယံ လောကောတိ** ပရလောကေ ဌိတော ဣမံ လောကံ "နတ္ထီ"တိ ဂဏ္ဍာတိ။ **နတ္ထိ ပရလောကောတိ** ဣဓ လောကေ ဌိတော ပရလောကံ "နတ္ထီ"တိ ဂဏ္ဍာတိ။ **နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာတိ** မာတာပိတူနံ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနာတိ၊ တေသု ကတပစ္စယေန ကောစိ ဖလံ ဝိပါကော နတ္ထီတိ ဂဏ္ဍာတိ။ **နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာတိ** "စဝနကဥပပဇ္ဇနကာ သတ္တာ နတ္ထီ"တိ ဂဏ္ဍာတိ။ **သမ္မဂ္ဂတာ**[၁] **သမ္မာ ပဋိပန္နာတိ** "အနုလောမပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာ လောကသ္မိံ နတ္ထီ"တိ ဂဏ္ဍာတိ။ **ယေ ဣမဉ္ဇ လောကံ ပရဉ္ဇ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပဝေဒေန္တီတိ** ဣမဉ္ဇ လောကံ ပရဉ္ဇ လောကံ အတ္တနာဝ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန ဥတ္ဝာ ပဝေဒနသမတ္ထော သဗ္ဗညူ ဗုဒ္ဓေါ နာမ နတ္ထီတိ ဂဏ္ဍာတိ။

ဣမာနိ ပန ဥပါဒါနာနိ ကိလေသပဋိပါဋိယာပိ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာပိ။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ ကာမုပါဒါနံ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပဟီယတိ၊ သေသာနိ တီဏိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌုပါဒါနာဒီနိ ပဟီယန္တိ၊ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ကာမုပါဒါနန္တိ။

၁၂၃၅။ ကိလေသဂေါစ္ဆကေ ကိလေသာ ဧဝ **ကိလေသဝတ္ထူနိ။** ဝသန္တိ ဝါ ဧတ္ထ အခီဏာသဝါ သတ္တာ လောဘာဒီသု ပတိဋ္ဌိတတ္တာတိ **ဝတ္ထူနိ။** ကိလေသာ စ တေ တပ္ပတိဋ္ဌာနံ သတ္တာနံ ဝတ္ထူနိ စာတိ **ကိလေသဝတ္ထူနိ။** ယသ္မာ စေတ္ထ အနန္တရပစ္စယာဒိဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ကိလေသာပိ ဝသန္တိ ဧဝ နာမ၊ တသ္မာ ကိလေသာနံ ဝတ္ထူနီတိပိ ကိလေသဝတ္ထူနိ။

၁၂၃၆။ **တတ္ထ ကတမော လောဘော၊ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ**တိ အယံ ပန လောဘော ဟေတုဂေါစ္ဆကေ ဂန္ထဂေါစ္ဆကေ ဣမသ္မိံ ကိလေသဂေါစ္ဆကေတိ တီသု ဌာနေသု အတိရေကပဒသတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ အာသဝသံယောဇနသြဃယောဂနီဝရဏဥပါဒါနဂေါစ္ဆကေသု အဋ္ဌဟိ အဋ္ဌဟိ ပဒေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ သ္ဝာယံ အတိရေကပဒသတေန နိဒ္ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေပိ အဋ္ဌဟိ အဋ္ဌဟိ ပဒေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေပိ နိပ္ပဒေသတောဝ ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေသု ဟေတုဂန္ထနီဝရဏဥပါဒါနကိလေသဂေါစ္ဆကေသု စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာ တဏ္ဍာ

၁-သမဂ္ဂတာ (က)

ဧကေနေဝ ကောဌာသေန ဌိတာ။ အာသဝသံယောဇနသြဃယောဂေသု စတုမဂ္ဂဝဇ္ဈာပိ ဒွေ ကောဌာသာ ဟုတ္ဘာ ဌိတာ၊ ကထံ? အာသဝေသု ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါတိ၊ သံယောဇနေသု ကာမရာဂသံယောဇနံ ဘဝရာဂသံယောဇနန္တိ၊ သြဃေသု ကာမောဃော ဘဝေါဃောတိ၊ ယောဂေသု ကာမယောဂေါ ဘဝယောဂေါတိ။

ဣမာနိ ပန ကိလေသဝတ္ထူနိ ကိလေသပဋိပါဋိယာပိ အာဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာပိ။ ကိလေသပဋိပါဋိယာ လောဘော စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ပဟီယတိ။ ဒေါသော အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ မောဟမာနာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ထိနာဒီနိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယန္တိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ဒေါသော၊ အရဟတ္တ-မဂ္ဂေန သေသာ သတ္တာတိ။

၁၂၈၇။ ကာမာဝစရနိဒ္ဒေသေ **ဟေဌတော**တိ ဟေဌာဘာဂေန။ **အဝီစိ-နိရယန္တိ** အဂ္ဂိဇာလာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဝါ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဝါ ဝီစိ အန္တရံ ဆိဒ္ဒံ ဧတ္ထ နတ္ထီတိ အဝီစိ။ သုခသဒ္ဒါတော အယော ဧတ္ထ နတ္ထီတိ နိရယော။ နိရတိ-အတ္ထေနပိ နိရဿာဒတ္ထေနပိ နိရယော။ **ပရိယန္တံ ကရိတ္ဘာ**တိ တံ အဝီစိသဒ္ဒါတံ နိရယံ အန္တံ ကတ္ဘာ။ **ဥပရိတော**တိ ဥပရိဘာဂေန။ **ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝေ**တိ ပရနိမ္မိတေသု ကာမေသု ဝသံ ဝတ္တနတော ဧဝံလဒ္ဓဝေါဟာရေ ဒေဝေ။ **အန္တော ကရိတ္ဘာ**တိ အန္တော ပက္ခိပိတ္ဘာ။ **ယံ တေသ္မိံ အန္တရေ**တိ ယေ တေသ္မိံ သြကာသေ။ **ဧတ္ထာဝစရာ**တိ ဣမိနာ ယသ္မာ တေသ္မိံ အန္တရေ အညေပိ စရန္တိ ကဒါစိ ကတ္ထစိ သမ္ဘဝတော၊ တသ္မာ တေသံ အသင်္ဂဏ္ဍနတ္ထံ "အဝစရာ"တိ ဝုတ္တံ။ တေန ယေ တေသ္မိံ အန္တရေ သြဂါဋ္ဌာ ဟုတ္ဘာ စရန္တိ သဗ္ဗတ္ထ သဒါ စ သမ္ဘဝတော၊ အဓောဘာဂေ စရန္တိ အဝီစိနိရယဿ ဟေဌာ ဘူတုပါဒါယပဝတ္တိဘာဝေန၊ တေသံ သင်္ဂဟော ကတော ဟောတိ။ တေ ဟိ အဝဂါဋ္ဌာဝ စရန္တိ အဓောဘာဂေဝ စရန္တီတိ **အဝစရာ။ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ**တိ ဣမိနာ ပန ယသ္မာ ဧတေ ဧတ္ထောဝစရာ အညတ္ထာပိ အဝစရန္တိ[၁]၊ န ပန တတ္ထ ပရိယာပန္နာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တေသံ အညတ္ထာပိ အဝစရန္တာနံ[၂] ပရိဂ္ဂဟော ကတော ဟောတိ။ ဣဒါနိ တေ ဧတ္ထ ပရိယာပန္နဓမ္မေ ရာသိသုညတပစ္စယ-ဘာဝတော စေဝ သဘာဝတော စ ဒဿေန္တော **ခန္ဓာ**တိအာဒိမာဟ။

၁-စရန္တိ (?) ၂-စရန္တာနံ (?)

၁၂၈၉။ ရူပါဝစရနိဒ္ဒေသေ **ဗြဟ္မလောက**န္တိ ပဌမဈာနဘူမိသဒ္ဒါတံ ဗြဟ္မ-ဋ္ဌာနံ။ သေသမေတ္ထ ကာမာဝစရနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သမာပန္နဿ ဝါ**တိအာဒီသု ပဌမပဒေန ကုသလဈာနံ ဝုတ္တံ၊ ဒုတိယေန ဝိပါကဈာနံ ဝုတ္တံ၊ တတိယေန ကိရိယဈာနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၂၉၁။ အရူပါဝစရနိဒ္ဒေသေ **အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂေ**တိ အာကာ-သာနဉ္စာယတနသဒ္ဒါတံ ဘဝံ ဥပဂတေ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၃၀၁။ သရဏဒုကနိဒ္ဒေသေ ယွာယံ တီသု အကုသလမူလေသု မောဟော၊ သော လောဘသမ္ပယုတ္တော စ[1] လောဘေန **သရဏော၊** ဒေါသသမ္ပယုတ္တော စ ဒေါသေန သရဏော။ ဝိစိကိစ္ဆာဒ္ဒိစ္စသမ္ပယုတ္တော ပန မောဟော ဒိဋ္ဌိသမ္ပ-ယုတ္တေန စေဝ ရူပရာဂအရူပရာဂသဒ္ဒါတေန စ ရာဂရဏေန ပဟာနေကဋ္ဌ-ဘာဝတော သရဏော၊ သရဏောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သုတ္တန္တိကဒုကနိက္ခေပကထာ

၁၃၀၃။ သုတ္တန္တိကဒုကေသု မာတိကာကထာယံ အတ္ထတော ဝိဝေစိတတ္တာ, ယာနိ စ နေသံ နိဒ္ဒေသပဒါနိ၊ တေသမ္ပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သုဝိညေ-ယျတ္တာ ယေဘုယ္ယေန ဥတ္တာနတ္ထာနိ ဧဝ။ ဣဒံ ပနေတ္ထ ဝိသေသမတ္တံ— **ဝိဇ္ဇူပမာ**ဒီသု တာဝ စက္ခုမာ ကိရ ပုရိသော မေဃသ္မကာရေ ရတ္တိံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တဿ အန္ဓကာရတာယ မဂ္ဂေါ န ပညာယိ၊ ဝိဇ္ဇု နိစ္ဆရိတ္ဝာ အန္ဓကာရံ ဝိဒ္ဓံသေသိ၊ အထဿ အန္ဓကာရဝိဂမာ မဂ္ဂေါ ပါကဋော အဟောသိ။ သော ဒုတိယမ္ပိ ဂမနံ အဘိနိဟရိ၊ ဒုတိယမ္ပိ အန္ဓကာရော ဩတ္ထရိ၊ မဂ္ဂေါ န ပညာယိ၊ ဝိဇ္ဇု နိစ္ဆရိတ္ဝာ တံ ဝိဒ္ဓံသေသိ၊ ဝိဂတေ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂေါ ပါကဋော အဟောသိ။ တတိယမ္ပိ ဂမနံ အဘိနိဟရိ၊ အန္ဓကာရော ဩတ္ထရိ၊ မဂ္ဂေါ န ပညာယိ၊ ဝိဇ္ဇု နိစ္ဆရိတ္ဝာ အန္ဓကာရံ ဝိဒ္ဓံသေသိ။

တတ္ထ စက္ခုမတော ပုရိသဿ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂပဋိပဇ္ဇနံ ဝိယ အရိယသာဝ-ကဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿာယ ဝိပဿနာရမ္ဘော၊ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂဿ အပညာယနကာလော ဝိယ သစ္ဆိကာဒဒကတမံ၊ ဝိဇ္ဇုယာ နိစ္ဆရိတ္ဝာ အန္ဓကာ-ရဿ ဝိဒ္ဓံသိတကာလော ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါဘာသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ

၁-လောဘသမ္ပယုတ္တော၁ဝ (သီ)

သစ္စစ္ဆာဒကတမဿ ဝိနောဒိတကာလော၊ ဝိဂတေ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂဿ ပါကဋကာလော ဝိယ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ စတုန္နံ သစ္စာနံ ပါကဋကာလော၊ မဂ္ဂဿ ပါကဋံ ပန မဂ္ဂသမင်္ဂိပုဂ္ဂလဿ ပါကဋမေဝ။ ဒုတိယဂမနာဘိနီဟာရော ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂတ္ထာယ ဝိပဿနာရမ္ဘော၊ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂဿ အပညာ-ယနကာလော ဝိယ သစ္စစ္ဆာဒကတမံ၊ ဒုတိယံ ဝိဇ္ဇုယာ နိစ္ဆရိတ္ဝာ အန္ဓကာရဿ ဝိဒ္ဓံသိတကာလော ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါဘာသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ သစ္စစ္ဆာဒက-တမဿ ဝိနောဒိတကာလော၊ ဝိဂတေ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂဿ ပါကဋကာလော ဝိယ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဿ စတုန္နံ သစ္စာနံ ပါကဋကာလော၊ မဂ္ဂဿ ပါကဋံ ပန မဂ္ဂသမင်္ဂိပုဂ္ဂလဿ ပါကဋမေဝ။ တတိယဂမနာဘိနီဟာရော ဝိယ အနာဂါမိ-မဂ္ဂတ္ထာယ ဝိပဿနာရမ္ဘော၊ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂဿ အပညာယနကာလော ဝိယ သစ္စစ္ဆာဒကတမံ၊ တတိယံ ဝိဇ္ဇုယာ နိစ္ဆရိတ္ဝာ အန္ဓကာရဿ ဝိဒ္ဓံသိတကာလော ဝိယ အနာဂါမိမဂ္ဂေါဘာသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ သစ္စစ္ဆာဒကတမဿ ဝိနောဒိတ-ကာလော၊ ဝိဂတေ အန္ဓကာရေ မဂ္ဂဿ ပါကဋကာလော ဝိယ အနာဂါမိမဂ္ဂဿ စတုန္နံ သစ္စာနံ ပါကဋကာလော၊ မဂ္ဂဿ ပါကဋံ ပန မဂ္ဂသမင်္ဂိပုဂ္ဂလဿ ပါကဋမေဝ။

ဝဇိရဿ ပန ပါသာဏော ဝါ မဏိ ဝါ အဘေဇ္ဇော နာမ နတ္ထိ။ ယတ္ထ ပတတိ၊ တံ ဝိနိဝိဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ ဝဇိရံ ခေပေန္တံ အသေသေတ္ဝာ ခေပေတိ၊ ဝဇိရေန ဂတမဂ္ဂေါ နာမ ပုန ပါကတိကော န ဟောတိ။ ဧဝမေဝ အရဟတ္တ-မဂ္ဂဿ အဝဇ္ဈကိလေသော နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗကိလေသေ ဝိနိဝိဇ္ဈတိ၊ ဝဇိရံ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေါပိ ကိလေသေ ခေပေန္တော အသေသေတ္ဝာ ခေပေတိ။ ဝဇိရေန ဂတမဂ္ဂဿ ပုန ပါကတိကတ္တာဘာဝေါ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပဟီန-ကိလေသာနံ ပုန ပစ္စုဒါဝတ္တနံ နာမ နတ္ထိတိ။

၁၃၀၇။ **ဗာလဒုက**နိဒ္ဒေသေ ဗာလေသု အဟိရိကာနောတ္တပ္ပါနိ ပါကဋာနိ, မူလာနိ စ သေသာနံ ဗာလဓမ္မာနံ။ အဟိရိကော ဟိ အနောတ္တပ္ပီ စ န ကိဉ္စိ အကုသလံ န ကရောဘိ နာမာတိ ဧတာနိ ဒွေ ပဌမံယေဝ ဝိသုံ ဝုတ္တာနိ။ သုက္ကပက္ခေပိ အယမေဝ နယော၊ တထာ ကဏ္ဍဒုကေ။

၁၃၁၁။ **တပနီယဒုက**နိဒ္ဒေသေ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ တပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ဟိ ကတတ္တာ တပန္တိ၊ ကာယသုစရိတာဒီနိ အကတတ္တာ။ တထာ ဟိ ပုဂ္ဂလော ''ကတံ မေ ကာယဒုစ္စရိတ''န္တိ တပ္ပတိ၊ ''အကတံ မေ ကာယသုစရိတ''န္တိ တပ္ပတိ။ ''ကတံ မေ ဝစီဒုစ္စရိတ''န္တိ တပ္ပတိ။ ပ။ "အကတံ

မေ မနောသုစရိတ”န္တိ တပ္ပတိ၁။ အတပနီယေပိ ဧသေဝ နယော။ ကလျာဏ-
ကာရီ ဟိ ပုဂ္ဂလော “ကတံ မေ ကာယသုစရိတ”န္တိ နှ တပ္ပတိ၊ “အကတံ မေ
ကာယဒုစ္စရိတ”န္တိ နှ တပ္ပတိ။ ပ။ “အကတံ မေ မနောဒုစ္စရိတ”န္တိ နှ တပ္ပတိတိ၁။

၁၃၁၃။ **အဓိဝစနဒ္ဝကနိဒ္ဒေသေ ယာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနန္တိ** သဗ္ဗဓမ္မ-
ဂ္ဂဟဏံ။ သဒ္ဒါယတိတိ **သဒ္ဒါ**၊ သံကထိယတိတိ အတ္ထော။ ကိန္တိ သံကထိယတိ?
“အဟ”န္တိ “မမ”န္တိ “ပရော”တိ “ပရသာ”တိ “သတ္ထော”တိ
“ဘာဝေါ”တိ “ပေါသော”တိ “ပုဂ္ဂလော”တိ “နရော”တိ “မာဏဝေါ”တိ
“တိသော”တိ “ဒတ္တော”တိ “မဉ္ဇော ပိဋ္ဌံ ဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနံ ဝိဟာရော
ပရိဝေဏံ ဒွါရံ ဝါတပါန”န္တိ၊ ဧဝံ အနေကေဟိ အာကာရေဟိ သံကထိယတိတိ
သဒ္ဒါ။ သမညာယတိတိ **သမညာ**။ ကိန္တိ သမညာယတိ? “အဟ”န္တိ။ ပ။
“ဝါတပါန”န္တိ သမညာယတိတိ သမညာ။ ပညာပိယတိတိ **ပညတ္တိ**။ ဝေါဟရိယ-
တိတိ **ဝေါဟာရော**။ ကိန္တိ ဝေါဟရိယတိ? “အဟ”န္တိ။ ပ။ “ဝါတပါန”န္တိ
ဝေါဟရိယတိတိ ဝေါဟာရော။

နာမန္တိ စတုဗ္ဗိဓံ နာမံ သာမညနာမံ ဂုဏနာမံ ကိတ္တိမနာမံ သြပပါတိက-
နာမန္တိ။ တတ္ထ ပဌမကပ္ပိကေသု မဟာဇနေန သမ္မန္နိတ္တာ ဌပိတတ္တာ “မဟာ-
သမ္မတော”တိ ရညော နာမံ သာမညနာမံ နာမ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ
“မဟာဇနသမ္မတောတိ ခေါ ဝါသေဋ္ဌ ‘မဟာသမ္မတော’တ္တေဝ ပဌမံ
အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တ”န္တိ ၂ “ဓမ္မကထိကော ပံသုကူလိကော ဝိနယဓရော
တေပိဋကော သင်္ဃော ပသန္နော”တိ ဧဝရူပံ ဂုဏတော အာဂတနာမံ ဂုဏနာမံ
နာမ။ “ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိအာဒိနိဝိ တထာဂတဿ
အနေကာနိ နာမသတာနိ ဂုဏနာမာနေဝ။ တေန ဝုတ္တံ—

အသင်္ခ်ေယျာနိ နာမာနိ၊ သဂုဏေန မဟေသိနော။
ဂုဏေန နာမမုဒ္ဓေယ္ယံ၊ အပိ နာမသဟဿတော တိ။

ယံ ပန ဇာတဿ ကုမာရကဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ဒက္ခိဏေယျာနံ သက္ကာရံ
ကတ္တာ သမီပေ ဌိတာ ဉာတကာ ကပ္ပေတ္တာ ပကပ္ပေတ္တာ “အယံ အသုကော-
နာမာ”တိ နာမံ ကရောန္တိ၊ ဣဒံ ကိတ္တိမနာမံ နာမ။ ယာ ပန ပုရိမပညတ္တိ
ပစ္ဆိမပညတ္တိယံ ပတတိ၊ ပုရိမဝေါဟာရော ပစ္ဆိမဝေါဟာရေ ပတတိ။
သေယျထိဒံ၊ ပုရိမကပ္ပေဝိ စန္ဒော စန္ဒောယေဝ နာမ၊ ဧတရဟိပိ စန္ဒောဝ။
အတီတေ သူရိယော၊ သမုဒ္ဒေါ၊ ပထဝီ၊ ပဗ္ဗတော ပဗ္ဗတောယေဝ နာမ။

၁-အံ ၁-၅၁-ပိဋ္ဌေ တံနိဿယပါဋိ။ ၂-ဒီ ၃-၇၇-ပိဋ္ဌေ။

တေရဟိပိ ပဗ္ဗတောယေဝါတိ။ ဣဒံ ဩပပါတိကနာမံ နာမ။ ဣဒံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ နာမံ ဧတ္ထ နာမမေဝ[၁] ဟောတိ။

နာမကမ္မန္တိ နာမကရဏံ။ **နာမဓေယ္ယ**န္တိ နာမဌပနံ။ **နိရုတ္တိ**တိ နာမနိရုတ္တိ။ **ဗျဉ္ဇန**န္တိ နာမဗျဉ္ဇနံ။ ယသ္မာ ပနေတံ အတ္ထံ ဗျဉ္ဇေတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **အဘိလာပေါ**တိ နာမာဘိလာပေါဝ။ **သဗ္ဗေဝ ဓမ္မာ အဓိဝစနပထာ**တိ အဓိဝစနဿ နောပထဓမ္မောဝ နာမ နတ္ထိ။ ဧကဓမ္မောဝ သဗ္ဗဓမ္မေသု နိပတတိ၊ သဗ္ဗဓမ္မာ ဧကဓမ္မသ္မိံ နိပတန္တိ။ ကထံ? အယဉ္ဇိ နာမပညတ္တိ ဧကဓမ္မောဝ၊ သောသဗ္ဗေသု စတုဘူမကဓမ္မေသု နိပတတိ။ သတ္တောပိ သခ်ါရောပိ နာမတောမုတ္တကောဝ နာမ နတ္ထိ။

အဋ္ဌဝိပဗ္ဗတာဒီသု[၂] ရုက္ခောပိ ဇာနပဒါနံ ဘာရောဝ။ တေ ဟိ "အယံ ကိံ ရုက္ခောဝ နာမာ"တိ ပုဋ္ဌာ "ခဒိရောဝ ပလာသောဝ"တိ အတ္တနာ ဇာနနကနာမံ ကထေန္တိ။ ယဿ နာမံ နဇာနန္တိ၊ တမ္ပိ "အနာမကောဝ နာမာ"တိ ဝဒန္တိ၊ တမ္ပိ တဿ နာမဓေယ္ယမေဝ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ သမုဒ္ဒေ မစ္ဆကစ္ဆပါဒီသုပိ ဧသေဝ နယောဝ။ ဣတရေ ဒွေ ဒုကာ ဣမိနာ သမာနတ္ထာ ဧဝ။

၁၃၁၆။ **နာမရူပဒုကေ** နာမကရဏဋ္ဌေန စ နမနဋ္ဌေန စ နာမနဋ္ဌေန စ **နာမံ။** တတ္ထ စတ္တာရောဝ ခန္ဓာ တာဝ **နာမကရဏဋ္ဌေန** နာမံ။ ယထာ ဟိ မဟာဇနသမ္မတတ္တာ မဟာသမ္မတဿ "မဟာသမ္မတောဝ"တိ နာမံ အဟောသိ၊ ယထာ ဝါ မာတာပိတရောဝ "အယံ တိဿောဝ နာမ ဟောတု၊ ဖုဿောဝ နာမ ဟောတူ"တိ ဧဝံ ပုတ္တဿ ကိတ္တိမနာမံ ကရောန္တိ၊ ယထာ ဝါ "ဓမ္မကထိကောဝိနယဓရောဝ"တိ ဂုဏတောဝ နာမံ အာဂစ္ဆတိ၊ နဧဝံ ဝေဒနာဒီနံ။ ဝေဒနာ-ဒယောဟိ မဟာပထဝီအာဒယောဝိယ အတ္တနောဝ နာမံ ကရောန္တာဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေသု ဥပ္ပန္ဓေသု တေသံ နာမံ ဥပ္ပန္ဓမေဝ ဟောတိ။ နဟိ ဝေဒနံ ဥပ္ပန္ဓံ "တွံ ဝေဒနာ နာမ ဟောဟီ"တိ ကောစိ ဘဏတိ၊ နစ တဿာ နာမဂ္ဂ-ဟဏကိစ္စံ အတ္ထိ။ ယထာ ပထဝိယာ ဥပ္ပန္ဓာယ "တွံ ပထဝီ နာမ ဟောဟီ"တိ နာမဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ။ စက္ကဝါဋ္ဌသိနေရုစန္ဒိမသူရိယနက္ခတ္တေသု ဥပ္ပန္ဓေသု "တွံ စက္ကဝါဋ္ဌံ နာမ ဟောဟိ၊ တွံ နက္ခတ္တံ နာမ ဟောဟီ"တိ နာမဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ နာမံ ဥပ္ပန္ဓမေဝ ဟောတိ၊ ဩပပါတိကပညတ္တိယံ နိပတတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာယ ဥပ္ပန္ဓာယ "တွံ ဝေဒနာ နာမ ဟောဟီ"တိ နာမဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊

၁-ဧကနာမမေဝ (က)　　၂-ပထဝိပဗ္ဗတာဒီသု (သီ)

တာယ ဥပ္ပန္နာယ "ဝေဒနာ"တိ နာမံ ဥပ္ပန္နမေဝ ဟောတိ၊ ဩပပါတိက-ပညတ္တိယံ နိပတတိ။ သညာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ အတီတေပိ ဟိ ဝေဒနာ ဝေဒနာယေဝ။ သညာ။ သင်္ခါရာ။ ဝိညာဏံ ဝိညာဏမေဝ။ အနာဂတေပိ၊ ပစ္စုပ္ပန္နေပိ။ နိဗ္ဗာနံ ပန သဒါပိ နိဗ္ဗာနမေဝါတိ နာမကရဏဋ္ဌေန နာမံ။

နမနဋ္ဌေနာဝိ ဧတ္ထ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမံ။ တေ ဟိ အာရမ္မဏာဘိမုခါ နမန္တိ။ **နာမနဋ္ဌေန** သဗ္ဗမိဒံ နာမံ၊ စတ္တာရော ဟိ ခန္ဓာ အာရမ္မဏေ အညမညံ နာမေန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စယတာယ အတ္တာနံ အနဝဇ္ဇဓမ္မေ နာမေတိ။

၁၃၁။ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာ ဝဋ္ဋမူလသမုဒါစာရဒဿနတ္ထံ ဂဟိတာ။

၁၃၂။ **ဘဝိဿတိ အတ္တာ စ လောကော စာ**တိ ခန္ဓပဉ္စကံ "အတ္တာ စ လောကော စာ"တိ ဂဟေတ္ဝာ "တံ ဘဝိဿတိ"တိ ဂဟဏာကာရေန နိဝိဋ္ဌာ သဿတဒိဋ္ဌိ။ ဒုတိယာ **န ဘဝိဿတိ**တိ အာကာရေန နိဝိဋ္ဌာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။

၁၃၂၆။ **ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘာ**တိ အတီတကောဋ္ဌာသံ အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ၊ ဇာမိနာ ဗြဟ္မဇာလေ အာဂတာ အဋ္ဌာရသ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိယော ဂဟိတာ။ **အပရန္တံ အာရဗ္ဘာ**တိ အနာဂတကောဋ္ဌာသံ အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ၊ ဇာမိနာ တတ္ထေဝ အာဂတာ စတုစတ္တာလီသ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိယော ဂဟိတာ။

၁၃၃၂။ ဒေါဝစဿတာနိဒ္ဒေသေ **သဟဓမ္မိကေ ဝုစ္စမာနေ**တိ သဟဓမ္မိကံ နာမ ယံ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုံ ဒဿေတ္ဝာ အာပတ္တိံ အာရောပေတ္ဝာ "ဣဒံ နာမ တုံ အာပတ္တိံ အာပန္နော၊ ဣဃ် ဒေသေဟိ ဝုဋ္ဌာဟိ ပဋိကရောဟိ"တိ ဝုစ္စမာနေ။ **ဒေါဝစဿာယ**နွိအာဒိသု ဧဝံ စောဒိယမာနဿ ပဋိစောဒနာယ ဝါ အပ္ပဒက္ခိဏဂါဟိတာယ ဝါ ဒုဗ္ဘစဿ ကမ္မံ ဒေါဝစဿာယံ။ တဒေဝ "ဒေါဝစဿ"နွိပိ ဝုစ္စတိ။ တဿ ဘာဝေါ **ဒေါဝစဿိယံ**။ ဇာတရံ တသေဝ ဝေဝစနံ။ **ဝိပ္ပဋိပတ္တိဂါဟိတာ**တိ ဝိလောမဂါဟိတာ။ ဝိလောမ-ဂဟဏသဒ်ဒါတေန ဝိပစ္စနီကေန သာတံ အဿာတိ ဝိပစ္စနီကဿာတော၊ ပဋ္ဌာဏိကဂဟဏံ ဂဟေတ္ဝာ ဧကပဒေနေဝ တံ နိဿဒ္ဒမကာသိန္တိ သုခံ ပဋိလဘန္တိဿေတံ အဓိဝစနံ၊ တဿံ ဘာဝေါ **ဝိပစ္စနီကဿာတတာ**။ ဩဝါဒံ အနာဒိယနဝသေန အနာဒရဿံ ဘာဝေါ **အနာဒရိယံ**။ ဇာတရံ တသေဝ ဝေဝစနံ။ အနာဒိယနာကာရော ဝါ **အနာဒရတာ**။ ဂရုဝါသံ အဝဿနဝသေန ဥပ္ပန္နော အဂါရဝဘာဝေါ **အဂါရဝတာ**။ သဓေ္ဓကဝါသံ အဝဿနဝသေန ဥပ္ပန္နော အပ္ပဋိဿဝဘာဝေါ **အပ္ပဋိဿဝတာ**။ **အယံ ဝုစ္စတီတိ**

အယံ ဝေရ္ဖပါ ဒေါဝစဿတာ နာမ ဝုစ္စတိ၊ အတ္ထတော ပနေသာ တေနာကာရေန ပဝတ္တာ စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ သဒ္ဒါရက္ခန္ဓောယေဝ ဝါတိ။ **ပါပမိတ္တာတာ**ဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဒေါဝစဿတာ ပါပမိတ္တတာဒယော ဟိ ဝိသုံ စေတသိကမ္မာ နာမ နတ္ထိ။

၁၃၃။ နတ္ထိ ဧတေသံ သဒ္ဓါတိ **အဿဒ္ဓါ၊** ဗုဒ္ဓါဒိနိ ဝတ္ထု॥နိ နု သဒ္ဒဟန်္တိ အတ္ထော။ **ဒုဿီလာ**တိ သီလဿ ဒုန္နာမံ် နတ္ထိ၊ နိဿီလာတိ အတ္ထော။ **အပဿုတာ**တိ သုတရဟိတာ။ ပဠု မဿ္ဆရိယာနိ ဧတေသံ အတ္ထီတိ **မစ္ဆရိနော**။ **ဒုပ္ပညာ**တိ နိပ္ပညာ။ သေဝနကဝသေန **သေဝနာ**။ ဗလဝသေဝနာ **နိသေဝနာ**။ သဗ္ဗတောဘာဂေန သေဝနာ **သံသေဝနာ**။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝါ ပဒံ ဝမိုတံ၊ တိဟိပိ သေဝနာဝ ကထိတာ။ **ဘဇနာ**တိ ဥပသက််မနာ။ **သမ္ဘဇနာ**တိ သဗ္ဗတောဘာဂေန ဘဇနာ။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝါ ပဒံ ဝမိုတံ။ **ဘတ္တိ**တိ ဒဠ္ဠဘတ္တိ။ **သမ္ဘတ္တိ**တိ သဗ္ဗတောဘာဂေန ဘတ္တိ။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝါ ပဒံ ဝမိုတံ၊ ဒ္ဝိဟိပိ ဒဠ္ဠဘတ္တိ ဧဝ ကထိတာ။ **တံသမ္ပဝင်္ကတာ**တိ တေသု ပုဂ္ဂလေသု ကာယေန စေဝ စိတ္တေန စ သမ္ပဝင်္ကာဝေါ၊ တန္နိန္နတာ တပ္ပေါဏတာ တပ္ပဗ္ဘာရတာတိ အတ္ထော။

၁၃၃၄။ သောဝစဿတာဒုကနိဒ္ဒေသော်ပိ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိ-တဗ္ဗော။

၁၃၃၆။ **ပဏ္ဍိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ**တိ မာတိကာနိဒ္ဒေသေန ပါရာဇိကံ သံဃာဒိသေသံ ပါစိတ္တိယံ ပါဋိဒေသနိယံ ဒုက္ကဋန္တိ ဣမာ ပဏ္ဍ အာပတ္တိယော။ **သတ္တိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ**တိ ဝိနယနိဒ္ဒေသေန ပါရာဇိကံ သံဃာဒိသေသံ ထုလ္လစ္စယံ ပါစိတ္တိယံ ပါဋိဒေသနိယံ ဒုက္ကဋံ ဒုဗ္ဘာသိတန္တိ ဣမာ သတ္တ အာပတ္တိယော။ တတ္ထ သဟ ဝတ္ထုနာ တာသံ အာပတ္တိနံ ပရိစ္ဆေဒဇာနနကပညာ **အာပတ္တိကုသလတာ** နာမ။ သဟ ကမ္မဝါစာယ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒ-ဇာနနကပညာ ပန **အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ** နာမ။

၁၃၃၈။ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော သမာပတ္တိ၊ သဟ ပရိကမ္မေန အပ္ပနာပရိစ္ဆေဒ-ဇာနနကပညာ ပန **သမာပတ္တိကုသလတာ** နာမ။စန္ဒေ ဝါ သူရိယေ ဝါ နက္ခတ္တေ ဝါ တေ္တကံ ဌာနံ ဂတေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ အဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ တသ္မိံယေဝ သမယေ ဝုဋ္ဌာနကပညာယ အတ္ထိတာယ **သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ** နာမ။

၁-ဒုဋ္ဌု နာမံ (သျာ)

၁၃၄၀။ အဋ္ဌာရသန္နံ ဓာတူနံ ဥဂ္ဂဟမနသိကာရသဝနဓာရဏပရိစ္ဆေဒ-ဇာနနကပညာ **ဓာတုကုသလတာ** နာမ။ တာသံယေဝ ဥဂ္ဂဟမနသိကာရ-ဇာနနကပညာ **မနသိကာရကုသလတာ** နာမ။

၁၃၄၂။ ဒွါဒသန္နံ အာယတနာနံ ဥဂ္ဂဟမနသိကာရသဝနဓာရဏပရိစ္ဆေဒ-ဇာနနကပညာ **အာယတနကုသလတာ** နာမ။ တီသုပိ ဝါ ဧတာသု ကုသလတာသု ဥဂ္ဂဟော မနသိကာရော သဝနံ သမ္မသနံ ပဋိဝေဓော ပစ္စဝေက္ခဏာတိ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဌတိ။ တတ္ထ သဝနဥဂ္ဂဟပစ္စဝေက္ခဏာ လောကိယာ၊ ပဋိဝေဓော လောကုတ္တရော၊ သမ္မသနမနသိကာရာ လောကိယလောကုတ္တရ-မိဿကာ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရာတိအာဒီနိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂေ အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။ ဣမိနာ ပန ပစ္စယေန ဣဒံ ဟောတီတိ ဇာနနကပညာ **ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒကုသလတာ** နာမ။

၁၃၄၄။ ဌာနာဌာနကုသလတာဒုကနိဒ္ဒေသေ **ဟေတူ ပစ္စယာ**တိ ဥဘယမ္ပေတံ အညမညဝေဝစနံ။ စက္ခုပသာဒေါ ဟိ ရူပံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဟာ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ စက္ခုဝိညာဏဿ ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ။ တထာ သောတ-ပသာဒါဒယော သောတဝိညာဏာဒီနံ။ အမ္ဗဗီဇာဒီနိ စ အမ္ဗဖလာဒီနံ။ ဒုတိယနယေ **ယေ ယေ ဓမ္မာ**တိ ဝိသဘာဂပစ္စယဓမ္မာနံ နိဒဿနံ။ **ယေသံ ယေသ**န္တိ ဝိသဘာဂပစ္စယသမုပ္ပန္နဓမ္မနိဒဿနံ။ **န ဟေတူ န ပစ္စယာ**တိ စက္ခု-ပသာဒေါ သဒ္ဒံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဟာ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ သောတဝိညာဏဿ န ဟေတု န ပစ္စယော။ တထာ သောတပသာဒါဒယော အဝသေသဝိညာဏာဒီနံ။ အမ္ဗာဒယော စ တာလာဒီနံ ဥပ္ပတ္တိယာတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၃၄၆။ အဇ္ဇဝမဒ္ဒဝနိဒ္ဒေသေ **နီစစိတ္တတာ**တိ ပဒမတ္တမေဝ ဝိသေသော။ တဿတ္ထော မာနာဘာဝေန နီစံ စိတ္တံ အဿာတိ နီစစိတ္တော၊ နီစစိတ္တဿ ဘာဝေါ နီစစိတ္တတာ။ သေသံ စိတ္တုဇုကတာစိတ္တမုဒုတာနံ ပဒဘာဇနီယေ အာဂတမေဝ။

၁၃၄၈။ ခန္တိနိဒ္ဒေသေ ခမနကဝသေန **ခန္တိ**။ ခမနာကာရော **ခမနတာ**။ အဓိဝါသေန္တိ ဧတာယ, အတ္တနော ဥပရိ အာရောပေတ္ဟာ ဝါသေန္တိ န ပဋိဗာဟန္တိ န ပစ္စနီကတာယ တိဋ္ဌန္တီတိ **အဓိဝါသနတာ**။ အစဏ္ဍိကဿ ဘာဝေါ **အစဏ္ဍိတ္ကံ**။ **အနသုရောပေါ**တိ အသုရောပေါ ဝုစ္စတိ န သမ္မာရောပိတတ္တာ ဒုရုတ္တဝစနံ၊ တပ္ပဋိပက္ခတော အနသုရောပေါ၊ သုရုတ္တဝါစာတိ အတ္ထော။ ဧဝမေတ္ထ

ဖလူပစာရေန ကာရကံ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ။ **အတ္တမနတာ စိတ္တဿာ**တိ သောမနဿဝသေန စိတ္တဿ သကမနတာ၊ အတ္တနော စိတ္တသဘာဝေါယေဝ၊ န ဗျာပန္နစိတ္တတာတိ အတ္ထော။

၁၃၄၉။ သောရစ္စနိဒ္ဒေသေ **ကာယိကော အဓိတိက္ကမော**တိ တိဝိဓံ ကာယသုစရိတံ။ **ဝါစသိကော အဓိတိက္ကမော**တိ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီသုစရိတံ။ ကာယိကဝါစသိကောတိ ဇ္ဈမိနာ ကာယဝစီဒ္ဒါရသမုဋ္ဌိတံ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ ပရိယာဒိယတိ။ **ဇ္ဈံ ဝုစ္စတိ သောရစ္စန္တိ** ဇ္ဈံ ပါပတော သုဋ္ဌု ဩရတတ္တာ သောရစ္စံ နာမ ဝုစ္စတိ။ **သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော**တိ ဇ္ဈံ ယသ္မာ န ကေဝလံ ကာယဝါစာဟေဝ အနာစာရံ အာစရတိ၊ မနသာပိ အာစရတိ ဧဝ။ တသ္မာ မာနသိကသီလံ ပရိယာဒါယ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။

၁၃၅၀။ သာခလ္လနိဒ္ဒေသေ **အက္ကာကာ**တိ ယထာ သဒ္ဒါသေ ရုက္ခေ အက္ကာကာနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ ဧဝံ သဒ္ဒါသတာယ ခုံသနဝမ္ဘနာဒိဝစနေဟိ အက္ကာကာ ဇာတာ။ **ကက္ကသာ**တိ ပူတိကာ၊ သာ[1] ယထာ နာမ ပူတိရုက္ခော ကက္ကသော ဟောတိ ပရုဋ္ဌိတစုဏ္ဏော၊ ဧဝံ ကက္ကသာ ဟောတိ၊ သောတံ ဃံသယမာနာ ဝိယ ပဝိသတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ကက္ကသာ"တိ။ **ပရကဋ္ဌကာ**တိ ပရေသံ ကဋ္ဌကာ အမနာပါ ဒါသဇနာနိ။ **ပရာဘိသဇ္ဇနီ**တိ ကုဋ္ဌိလကဏ္ဏကသာခါ ဝိယ စမ္မေသု ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ပရေသံ အဘိသဇ္ဇနီ, ဂန္ထကာမာနမ္ပိ ဂန္ထုံ အဒတ္ဝာ လဂ္ဂနကာရီ။ **ကောဓသာမန္တာ**တိ ကောဓဿ အာသန္နာ။ **အသမာဓိသံဝတ္တနိကာ**တိ အပ္ပနာသမာဓိဿ ဝါ ဥပစာရသမာဓိဿ ဝါ အသံဝတ္တနိကာ။ ဇ္ဈတိ သဗ္ဗာနေဝတာနိ သဒ္ဒါသဝါစာယ ဝေဝစနာနိ။ **တထာရူပိံ ဝါစံ ပဟာယာ**တိ ဇ္ဈံ ဖရုသဝါစံ အပဂဟိတ္ဝာ ဋ္ဌိတဿ အန္တရန္တရေ ပဝတ္တာပိ သဏ္ဟဝါစာ အသဏ္ဟဝါစာ ဧဝ နာမာတိ ဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

နေဋ္ဌာတိ ဧဋ္ဌံ ဝုစ္စတိ ဒါသော၊ နာဿာ ဧဋ္ဌန္တိ နေဋ္ဌာ၊ နိဒ္ဒေါသာတိ အတ္ထော၊ "နေဋ္ဌင်္ဂါ သေတပစ္ဆာဒေါ"တိ[2] တ္ထေ ဝုတ္တနေဋ္ဌံ ဝိယ။ **ကက္ကသုခါ**တိ ဗျဉ္ဇနမဒုရတာယ ကက္ကာနံ သုခါ၊ သုစိဝိဇ္ဈနံ ဝိယ ကက္ကာသုလံ နာ ဇနေတိ။ အတ္ထမဒုရတာယ သရိရေ ကောပံ အဇနေတ္ဝာ ပေမံ ဇနေတီတိ **ပေမနီယာ**။ ဟဒယံ ဂစ္ဆတိ အပ္ပဋိဟညမာနာ သုခေန စိတ္တံ ပဝိသတီတိ **ဟဒယင်္ဂမာ**။ ဂဏ္ဌိပရိပုဏ္ဏတာယ ပုရေ ဘဝါတိ **ပေါရိ**၊ ပုရေ သံဝဍ္ဎနာရိ ဝိယ သုကုမာရာတိပိ ပေါရိ၊ ပုရသ ဧသောတိပိ ပေါရိ၊ နဂရဝါသိနံ ကထာတိ အတ္ထော။ နဂရဝါသိနော

၁-ပူတိကက္ကသာ (သျာ၊ က)

[2]-ခု ၁-၁၇၃-ပိဋ္ဌေ။

ဟိ ယုတ္တကထာ ဟောန္တိ၊ ပိတိမတ္တံ "ပိတာ"တိ ဘာတိမတ္တံ "ဘာတာ"တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝရူပီ ကထာ ဗဟုနော ဇနဿ ကန္တာ ဟောတီတိ **ဗဟုဇနကန္တာ**။ ကန္တဘာဝေနေဝ ဗဟုနော ဇနဿ မနာပါ စိတ္တဝုဒိုကရာတိ **ဗဟုဇနမနာပါ**။ **ယာ တတ္ထာ**တိ ယာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ။ **သဏ္ဌဝါစတာ**တိ မဋ္ဌဝါစတာ။ **သခိလ-ဝါစတာ**တိ မုဒုဝါစတာ။ **အဖရုသဝါစတာ**တိ အကက္ခဋ္ဌဝါစတာ။

၁၃၅၁။ ပဋိသန္ထာရနိဒ္ဒေသေ[၁] **အာမိသပဋိသန္ထာရော**တိ အာမိသအလာ-ဘေန အတ္တနာ သဟ ပရေသံ ဆိဒ္ဒံ ယထာ ပိဟိတံ ဟောတိ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဧဝံ အာမိသေန ပဋိသန္ထရဏံ။ **ဓမ္မပဋိသန္ထာရော**တိ ဓမ္မဿ အပ္ပဋိလာဘေန အတ္တနာ သဟ ပရေသံ ဆိဒ္ဒံ ယထာ ပိဟိတံ ဟောတိ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဧဝံ ဓမ္မေန ပဋိသန္ထရဏံ။ **ပဋိသန္ထာရကော ဟောတီ**တိ ဒွေယေဝ ဟိ လောကသန္နိ-ဝါသဿ ဆိဒ္ဒါနိ၊ တေသံ ပဋိသန္ထာရကော ဟောတိ။ အာမိသပဋိသန္ထာရေန ဝါ ဓမ္မပဋိသန္ထာရေန ဝါတိ ဣမိနာ ဒုဝိဓေန ပဋိသန္ထာရေန ပဋိသန္ထာရကော ဟောတိ၊ ပဋိသန္ထရတိ နိရန္တရံ ကရောတိ။

တတြာယံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ကထာ၊ ပဋိသန္ထာရကေန ဟိ ဘိက္ခုနာ အာဂန္တုကံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္ဒာဝ ပစ္စုဂ္ဂန္ဒာ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အာသနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ တာလဝဏ္ဏေန ဗီဇိတဗ္ဗံ၊ ပါဒါ ဓောဝိတ္ဒာ မက္ခေတဗ္ဗာ၊ သပ္ပိဖာဏိတေ သတိ ဘေသဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပါနီယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အာဝါသော ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဧကဒေသေန အာမိသပဋိသန္ထာရော ကတော နာမ ဟောတိ။

သာယံ ပန နဝကတရေပိ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ အနာဂတေယေဝ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဒာ နိသီဒိတ္ဒာ အဝိသယေ အပုစ္ဆိတ္ဒာ တဿ ဝိသယေ ပဉ္ဍော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ "တုမှေ ကတရဘာဏကာ"တိ အပုစ္ဆိတ္ဒာ "တုမှာကံ အာစရိယု-ပဇ္ဈာယာ ကတရံ ဂန္ထံ ဝဋ္ဌေန္တီ"တိ ပုစ္ဆိတ္ဒာ ပဟောနကဋ္ဌာနေ ပဉ္ဍော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ သစေ ကထေတုံ သက္ကောတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ သက္ကောတိ၊ သယံ ကထေတ္ဒာ ဒါတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဧကဒေသေန ဓမ္မပဋိသန္ထာရော ကတော နာမ ဟောတိ။

သစေ အတ္တနော သန္တိကေ ဝသတိ၊ တံ အာဒါယ နိဗဒ္ဓံ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ။ သစေ ဂန္တုကာမော ဟောတိ၊ ပုနဒိဝသေ ဂမနသဘာဂေန တံ အာဒါယ ဧကသ္မိံ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဒာ ဥယျောဇေတဗ္ဗော။ သစေ အညသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ဘိက္ခူ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ၊ တံ ဘိက္ခုံ ဣစ္ဆမာနံ အာဒါယ ဂန္တဗ္ဗံ၊

၁-ပဋိသန္ဓာရနိဒ္ဒေသေ (က)

"နု မယ့် သော ဒိသာ သဘာဂါ"တိ ဂန္တုံ အနိစ္ဆန္တေ သေသဘိက္ခူ။ ပသေတ္ဌာ တံ အာဒါယ ပိဏ္ဍာယ စရိတမ့်၊ အတ္တနာ လဒ္ဓါမိသံ တာသ ဒါတမ့်။ ဧဝံ အာမိသပဋိသန္ဓာရော ကတော နာမ ဟောတိ။

အာမိသပဋိသန္ဓာရကေန ပန အတ္တနာ လဒ္ဓံ ကာသ ဒါတမ္ပန်္။ အာဂန္တု-ကာသ တာဝ ဒါတမ့်။ သစေ ဂိလာနော ဝါ အဝသိကော ဝါ အတ္ထိ၊ တေသမ့ဂိ ဒါတမ့်၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဒါတမ့်၊ ဘတ္တဂါဟကာသ ဒါတမ့်၊ သာရဏီယ-မမ္မပုဂ္ဂလကေန ပန သတဝါရမ့ဂိ သဟာသဝါရမ့ဂိ အာဂတာဂတာနံ[1] ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဒါတမ့်၊ ပဋိသန္ဓာရကေန ပန ယေန ယေန နု လဒ္ဓံ၊ တာသ တာသ ဒါတမ့်။ ဗဟိဂါမံ နိက္ခမ်တွာ ဇိဏ္ဏကံ[2] ဝါ အနာထံ ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိ် ဝါ ဒိသွာ တေသမ့ဂိ ဒါတမ့်။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—စောရေဟိ ကိရ ဂုတ္တသာလဂါမေ ပဟတေ တခ်ဏညေဝ ကော နိရောဓတော ဝုဋ္ဌိတာ ဒီဏာသဝတ္ထေရိ ဒဟရဘိက္ခုနိယာ ဘဏ္ဍကံ ဂါဟာပေတ္ဝာ မဟာဇနေန သဒ္ဓိ် မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတ္ဝာ ဋ္ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကေ[3] နကုလနဂရဂါမဒ္ဝါရံ ပတ္ဝာ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ၊ တသ္မိ် သမယေ ကာဠဝလ္လိ-မဏ္ဍပဝါသိ မဟာနာဂတ္ထေရော နကုလနဂရဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ နိက္ခန္တော ထေရိ် ဒိသွာ ဘတ္တေန အာပုစ္ဆိ။ သာ "ပတ္တော မေ နတ္ထီ"တိ အာဟ။ ထေရော "ဣမိနာဝ ဘုဥ္ဇထာ"တိ သဟ ပတ္တေန အဒါသိ။ ထေရိ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ ပတ္တံ ဓောဝိတ္ဝာ ထေရသ ဒတ္ဝာ အာဟ "အဇ္ဇ တာဝ ဘိက္ခာ-စာရေန ကိလမိသထ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပန ဝေါ ဘိက္ခာစာရပရိတ္တာသော နာမ နု ဘဝိသတိ တာတာ"တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ထေရသ ဥိန-ကဟာပဏသ္သနကော ပိဏ္ဍပါတော နာမ နု ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗော။ အယံ အာမိသ-ပဋိသန္ဓာရော နာမ။

ဣမံ ပဋိသန္ဓာရံ ကတ္ဝာ ဘိက္ခုနာ သင်္ဃပက္ခေ ဌတ္ဝာ တသ သိက္ခုနော ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတမ့်၊ ဓမ္မော ဝါစေတဗ္ဗော၊ ကုက္ကုစ္စံ ဝိနောဒေတမ့်၊ ဥပ္ပန္နံ ကိစ္စံ ကရဏီယံ ကာတမ့်၊ အဇ္ဈာနုဋ္ဌာနမာနတ္တပရိဝါသာ ဒါတဗ္ဗာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရဟော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပဒါရဟော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ဘိက္ခုနိယာဝိ အတ္တနော သန္တိကေ ဥပသမ္ပဒံ အာကခ်မာနာယ ကမ္မဝါစံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။ အယံ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရော နာမ။

၁–အာဘတာဘတံ(က)၊ အာဘတာဘတေန (သီ)
၂–ဇိဏ္ဏံ (က)
၃–ဋ္ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကေ (သီ၊ သျာ)

ဇုမေဟိ ဒ္ဝိဟိ ပဋိသန္ဓာရေဟိ ပဋိသန္ဓာရကော ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နံ လာဘံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နံ ထာဝရံ ကရောတိ၊ သဘယဉ္စာနေ[1] အတ္ထနော ဇီဝိတံ ရက္ခတိ၊ စောရနာဂရညော ပတ္တဂ္ဂဟဏဟတ္ထေနေဝ အဂ္ဂံ ဂဟေတ္ဝာ ပတ္တေနေဝ ဘတ္တံ အာကိရန္တော ထေရော ဝိယ။ အလဒ္ဓလာဘုပ္ပါဒနေ ပန ဇုတော ပလာယိတ္ဝာ ပရတီရံ ဂတေန မဟာနာဂရညော ကေဿ ထေရဿ သန္တိကေ သဂ်ဟံ လဘိတ္ဝာ ပုန အာဂန္ဒ္ဝာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေန သေတမ္ဗဂ်ကော[2] ယာဝဇီဝံ ပဝတ္တိတံ မဟာဘေသဇ္ဇဒါနဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။ ဥပ္ပန္နလာဘထာဝရကရဏေ ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရဿ ဟတ္ထတော ပဋိသန္ဓာရံ လဘိတ္ဝာ စေတိယ-ပဗ္ဗတေ စောရေဟိ ဘဏ္ဍကဿ အဝိလုတ္တဘာဝေ ဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။

၁၃၅၂။ ဇုန္တြိယေသု အဂတ္တဒ္ဓါရတာနိဒ္ဒေသေ **စက္ခုနာ ရူပံ ဒိဿတိ** ကာရဏဝသေန "စက္ခု"တိ လဒ္ဓဝေါဟာရေန ရူပဒဿနသမတ္ထေန စက္ခု-ဝိညာဏေန ရူပံ ဒိဿာ။ ပေါရာဏာ ပနာဟု "စက္ခု ရူပံ နာ ပဿတိ၊ အစိတ္တ-ကတ္တာ။ စိတ္တံ နာ ပဿတိ၊ · အစက္ခုကတ္တာ။ ဒ္ဝါရာရမ္မဏာသင်္ခ္ဍနေန ပန ပသာဒဝတ္ထုကေန စိတ္တေန ပဿတိ၊ ဤဒိသိ ပနေသာ ဓနုနာ ဝိဇ္ဈတီတိအာဒိသု ဝိယ သသမ္ဘာရကထာ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ စက္ခုဝိညာဏေန ရူပံ ဒိဿာတိ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော"တိ။ **နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ**တိ ဇုတ္ထိပုရိသနိမိတ္တံ ဝါ သုဘနိမိတ္တာ-ဒိကံ ဝါ ကိလေသဝတ္ထုဘူတံ နိမိတ္တံ ဆန္ဒရာဂဝသေန ဂဏှာတိ၊ ဒိဋ္ဌမတ္တေယေဝ န သဏ္ဌာတိ။ **အနုဗ္ယဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ**တိ ကိလေသာနံ အနုဗ္ယဉ္ဇနတော ပါကဋဘာဝ[2]-ကရဏတော "အနုဗ္ယဉ္ဇန"န္တိ လဒ္ဓဝေါဟာရံ ဟတ္ထပါဒသိတဟသိတကထိတ-အာလောကိတဝိလောကိတာဒိဘေဒံ အာကာရံ ဂဏှာတိ။

ယတ္ဝာဓိကရဏမေနန္တိအာဒိမှိ ယံကာရဏာ ယသ္မ စက္ခုန္ဒြိယာသံဝရသ္မ ဟေတု ဇေတံ ပုဂ္ဂလံ သတိကဝါဋေန စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ အပိဟိတစက္ခုဒ္ဝါရံ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရန္တံ ဇေတေ အဘိဇ္ဈာဒယော ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ အနုဗန္ဓေယျုံ[3] အဇ္ဈောတ္ထရေယျုံ။ **တဿ သံဝရာယ နာ ပဋိပဇ္ဇတီ**တိ တသ္မ စက္ခုန္ဒြိယသ္မ သတိကဝါဋေန ပိဒဟနတ္ထာယ နာ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ဇဝံဘူတောယေဝ စ "နာ ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ နာ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ"တိ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရော ဝါ အသံဝရော ဝါ နတ္ထိ၊ နာ ဟိ စက္ခုပသာဒံ နိဿာယ သတိ ဝါ မုဋ္ဌဿစ္စံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အပိစ ယဒါ

၁-သာသင်္ကာနေ (က)
၂-ပါကဋီဘာဝ (က)
၂-သေနမ္ဗဂ်ကော (သီ)
၄-အနုပ္ပဗန္ဓေယျုံ (သီ)

ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဿ အာပါထမာဂစ္ဆတိ၊ တဒါ ဘဝင်္ဂေ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈေ ကိရိယမနောဓာတု အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ သာဓယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တတော စက္ခုဝိညာဏံ ဒဿနကိစ္စံ၊ တတော ဝိပါကမနောဓာတု သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စံ၊ တတော ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု သန္တီရဏကိစ္စံ၊ တတော ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ဝေါဋ္ဌပ္ပနကိစ္စံ သာဓယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဒနန္တရံ ဇဝနံ ဇဝတိ။ တတြာပိ နေဝ ဘဝင်္သမယေ, န အာဝဇ္ဇနာဒီနံ အညတရသမယေ သံဝရော ဝါ အသံဝရော ဝါ အတ္ထိ၊ ဇဝနက္ခဏေ ပန ဒုဿီလျံ ဝါ မုဋ္ဌဿစ္စံ ဝါ အညာဏံ ဝါ အက္ခန္တိ ဝါ ကောသဇ္ဇံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသံဝရော ဟောတိ။

ဧဝံ ဟောန္တော ပန သော စက္ခုန္ဒြိယေ "အသံဝရော" တိ ဝုစ္စတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ တသ္မိံ အသံဝရေ သတိ ဒ္ဝါရမ္မဏေ အဂတ္တံ ဟောတိ ဘဝင်္မဲ့ အာဝဇ္ဇနာဒီနိပိ ဝိထိစိတ္တာနိ။ ယထာ ကိံ၊ ယထာ နဂရေ စတ္ထုသု ဒ္ဝါရေသု အသံဝုတေသု ကိဉ္စာပိ အန္တောဃရဒ္ဝါရကောဋ္ဌကဂဿာဒယော သုသံဝုတာ၊ တထာပိ အန္တောနဂရေ သမ္ဗံ ဘဏ္ဍံ အရက္ခိတံ အဂေါပိတမေဝ ဟောတိ။ နဂရဒ္ဝါရေန ဟိ ပဝိသိတ္ဝာ စောရာ ယဒိစ္ဆကံ ကရေယျုံ၊ ဧဝမေဝ ဇဝနေ ဒုဿီလျာဒီသု ဥပ္ပန္နေသု တသ္မိံ အသံဝရေ သတိ ဒ္ဝါရမ္မဏေ အဂတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္မဲ့ အာဝဇ္ဇနာဒီနိပိ ဝိထိစိတ္တာနိတိ။

သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဝာတိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ယာ ဇိဝှမေသန္တိ** ဧဝံ သံဝရံ အနာပဇ္ဇန္တသ္သ ဇိဝှမေသံ ဆန္နံ ဇိဝှန္ဒြိယာနံ ယာ အဂတ္တိ ယာ အဂေါပနာ ယော အနာရက္ခော ယော အသံဝရော၊ အထကနံ အပိဒဟနန္တိ အတ္ထော။

၁၃၅။ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာနိဒ္ဒေသေ **ဇိဝှဒေကစ္စော**တိ ဇိဝှမသ္မိံ သတ္တလောကေ ဧကစ္စော။ **အပ္ပဋိသန်ဓိ**တိ ပဋိသန္ဓိနပညာယ အဇာနိတ္ဝာ အနုပဓာရေတ္ဝာ။ **အယောနိသော**တိ အနုပါယေန။ **အာဟာရန္တိ** အသိတပီတာဒိအဇ္ဈောဟရဏီယံ။ **အာဟာရေတီ**တိ ပရိဘုဉ္ဇတိ အဇ္ဈောဟရတိ။ **ဒေါယာ**တိအာဒိ အနုပါယဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ အနုပါယေန ဟိ အာဟာရေန္တော ဒဝတ္ထာယ မဒတ္ထာယ မဏ္ဍနတ္ထာယ ဝိဘူသနတ္ထာယ ဝါ အာဟာရေတိ၊ နော ဇိဝှဒမတ္ထိတံ ပဋိစ္စ။ **ယာ တတ္ထ အသန္တုဋ္ဌိတာ**တိ ယာ တသ္မိံ အယောနိသော အာဟာရပရိဘောဂေ အသန္တုဿနာ အသန္တုဋ္ဌိဘာဝေါ။ **အမတ္တညုတာ**တိ အမတ္တညုဘာဝေါ၊ ပမာဏာသဒ္ဓါတာယ မတ္တာယ အဇာနနံ။ **အယံ ဝုစ္စတီ**တိ အယံ အပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂဝသေန ပဝတ္တာ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ နာမ ဝုစ္စတိ။

၁၃၅၄။ ဣန္ဒြိယေသု ဂတ္တဋ္ဌါရတာနိဒ္ဒေသေ **စက္ခုန္ဒြိယ**တိအာဒိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န **နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတီ**တိ ဆန္ဒရာဂဝသေန ဝုတ္တပုကာရံ နိမိတ္တံ န ဂဏှာတိ။ ဧဝံ သေသပဒါနိပိ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ယထာ စ ဟေဋ္ဌာ "ဇဝနေ ဒုဿီလျာဒိသု ဥပ္ပန္နေသု တသ္မိံ အသံဝရေ သတိ ဋ္ဌါရမ္မိ အဂတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္မိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိပိ ဝိထိစိတ္တာနိ" တိ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမိဓ တသ္မိံ သီလာဒိသု ဥပ္ပန္နေသု ဋ္ဌါရမ္မိ ဂတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္မိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိပိ ဝိထိစိတ္တာနိ။ ယထာ ကိံ၊ ယထာ နဂရဋ္ဌါရေသု သုသံဝုတေသု ကိဉ္စာပိ အန္တောဃရာဒယော အသံဝုတာ ဟောန္တိ၊ တထာပိ အန္တောနဂရေ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ သုရက္ခိတံ သုဂေါပိတမေဝ ဟောတိ၊ နဂရဋ္ဌါရေသု ပိဟိတေသု စောရာနံ ပဝေသော နတ္ထိ၊ ဧဝမေဝ ဇဝနေ သီလာဒိသု ဥပ္ပန္နေသု ဋ္ဌါရမ္မိ ဂတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္မိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိပိ ဝိထိစိတ္တာနိ။ တသ္မာ ဇဝနက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ပိ "စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရော"တိ ဝုတ္တော။ **သောတေန သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ**တိ-အာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁၃၅၅။ ဘောဇနေ မတ္တညုတာနိဒ္ဒေသေ **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတီ**တိ ပဋိသင်္ခါနပညာယ ဇာနိတ္ဝာ ဥပါယေန အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ဣဒါနိ တံ ဥပါယံ ဒဿေတုံ **နေဝ ဒဝါယာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **နေဝ ဒဝါယာ**တိ ဒဝတ္ထာယ န အာဟာရေတိ။ တတ္ထ နဋ္ဌလဿ-ကာဒယော ဒဝတ္ထာယ အာဟာရေန္တိ နာမ။ ယဒို ဘောဇနံ ဘုတ္တာဿ နစ္ဆ-ဂိတကဗျ[၁]သိလောကသဒ္ဒါတော ဒဝေါ အတိရေကတရေန ပဋိဘာတိ၊ တံ ဘောဇနံ အခမ္မေန ဝိသမေန ပရိယေသိတ္ဝာ တေ အာဟာရေန္တိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု ဧဝံ န အာဟာရေတိ။

န မဒါယာဘိ မာနမဒပုရိသမဒါနံ ဝမုနတ္ထာယ န အာဟာရေတိ။ တတ္ထ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ မဒတ္ထာယ အာဟာရေန္တိ နာမ။ တေ ဟိ အတ္တနော မာနမဒပုရိသမဒါနံ ဝမုနတ္ထာယ ပိဏ္ဍရသဘောဇနာဒီနိ ပဏီတဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇန္တိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု ဧဝံ န အာဟာရေတိ။

န မဏ္ဍနာယာတိ သရီရမဏ္ဍနတ္ထာယ န အာဟာရေတိ။ တတ္ထ ရူပူပ-ဇီဝိနိယော မာတုဂါမာ အန္တေပုရိကာဒယော စ သပ္ပိဖာဏိတံ နာမ ပိဝန္တိ။ တေ ဟိ သိနိဒ္ဓံ မုဒုံ မန္ဒံ[၂] ဘောဇနံ အာဟာရေန္တိ၊ ဧဝံ နော အင်္ဂလဋ္ဌိ[၃]

၁-....ကမ္မ (သီ)၊ ....ကာဗျ (သျာ) ၂-မန္ဒံ (သီ၊ သျာ) ၃-အင်္ဂသန္ဓိ (သျာ)၊ အင်္ဂလဋ္ဌိ (သီ၊ က)

သုသဏ္ဌိတာ ဘဝိဿတိ၊ သရီရေ ဆဝိဝဏ္ဏော ပသန္နော ဘဝိဿတီတိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု ဧဝံ န အာဟာရေတိ။

န ဝိဘူသနာယာတိ သရီရေ မံသဝိဘူသနတ္ထာယ န အာဟာရေတိ။ တတ္ထ နိဗ္ဗုဒ္ဓမလ္လမုဋ္ဌိကမလ္လာဒယော[၁] သုသိနိဒ္ဓေဟိ မစ္ဆမံသာဒီဟိ သရီရမံသံ ပီဏေန္တိ "ဧဝံ နော မံသံ ဥဿဒံ ဘဝိဿတိ ပဟာရသဟနတ္ထာယာ"တိ။ အယံ ပန ဘိက္ခု ဧဝံ သရီရေ မံသဝိဘူသနတ္ထာယ န အာဟာရေတိ။

ယာဝဒေဝါတိ အာဟာရာဟရဏေ ပယောဇနဿ ပရိစ္ဆေဒနိယမဒဿနံ။ **ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ**တိ ဣမဿ စတုမဟာဘူတိကကရဇကာယဿ ဌပနတ္ထာယ အာဟာရေတိ၊ ဣဒမဿ အာဟာရာဟရဏေ ပယောဇနန္တိ အတ္ထော။ **ယာပနာယာ**တိ ဇီဝိတိန္ဒြိယယာပနတ္ထာယ အာဟာရေတိ။ **ဝိဟိံ-သူပရတိယာ**တိ ဝိဟိံသာ နာမ အဘုတ္တပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇနကာ ခုဒ္ဒါ[၂] တဿာ ဥပရတိယာ ဝူပသမနတ္ထာယ အာဟာရေတိ။ **ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယာ**တိ ဗြဟ္မစရိယံ နာမ တိဿော သိက္ခာ သကလံ သာသနံ တဿ အနုဂ္ဂဏ္ဍနတ္ထာယ အာဟာရေတိ။

ဣတီတိ ဥပါယနိဒဿနံ၊ ဣမိနာ ဥပါယေနာတိ အတ္ထော။ **ပုရာဏဉ္ဆ ဝေဒနံ ပဋိဟခ်ါမီ**တိ ပုရာဏဝေဒနာ နာမ အဘုတ္တပ္ပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ၊ တံ ပဋိဟနိဿာမီတိ[၃] အာဟာရေတိ။ **နဝဉ္ဆ ဝေဒနံ န ဥပ္ပါဒေဿာမီ**တိ နဝဝေဒနာ နာမ အတိဘုတ္တပ္ပစ္စယေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ၊ တံ န ဥပ္ပါ-ဒေဿာမီတိ အာဟာရေတိ။ အထ ဝါ နဝဝေဒနာ နာမ ဘုတ္တပ္ပစ္စယာ နဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ[၄]၊ တဿာ အနုပ္ပန္နာယ အနုပ္ပဇ္ဇနတ္ထမေဝ အာဟာရေတိ။ **ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတီ**တိ ယာပနာ စ မေ ဘဝိဿတိ။ **အနဝဇ္ဇတာ စာ**တိ ဧတ္ထ အဘ္ထိ သာဝဇ္ဇံ၊ အတ္ထိ အနဝဇ္ဇံ။ တတ္ထ အမ္မြိကပရိယေသနာ အမ္မြိကပဋိဂ္ဂဟဏံ အမ္မေန ပရိဘောဂေါတိ ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ နာမ။ မ္မေန ပရိယေသိတ္ဝာ မ္မေန ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇနံ အနဝဇ္ဇံ နာမ။ ဧကစ္စော အနဝဇ္ဇေယေဝ[၅] သာဝဇ္ဇံ ကရောတိ၊ "လဒ္ဓံ မေ"တိ ကတ္ဝာ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ဘုဉ္ဇတိ၊ တံ ဇီရာပေတုံ အသက္ကောန္တော ဥဒ္ဓံဝိရေစန-အဓောဝိရေစနာဒီဟိ ကိလမတိ၊ သကလဝိဟာရေ ဘိက္ခူ တဿ သရီရ-ပဋိဇဂ္ဂနဘေသဇ္ဇပရိယေသနာဒီသု ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ "ကိံ ဣဒ"န္တိ ဝုတ္တေ

၁-နိဗ္ဗုဒ္ဓမလ္လမုဋ္ဌိကမလ္လစေဋကာဒယော (သီ၊ သျာ)　၂-ခုဒါ (သီ)　၃-ပဋိဝိနောဒေဿာမီတိ (က)
၄-ဘုတ္တပ္ပစ္စယေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ (သဗ္ဗတ္ထ)၊ ဋီကာ ပန ဩလောကေတဗ္ဗာ။　၅-အနဝဇ္ဇံယေဝ (သီ၊ က)

အသုံကဿ နာမ ဥဒရံ ဥဒ္ဓုမာတန္တိအာဒီနိ ဝဒန္တိ၊ "သေ နိစ္စကာလမ္ပိ ဝေံပကတိကောယေဝ၊ အတ္တနော ကုစ္ဆိပမာဏံ နာမ နဇာနာတီ"တိ နိန္ဒန္တိ ဂရဟန္တိ။ အယံ အနဝဇ္ဇေယေဝ သာဝဇ္ဇံ ကရောတိ နာမ။ ဧဝံ အကတ္ဝာ "အနဝဇ္ဇတာ စ ဘဝိဿတီ"တိ အာဟာရေတိ။

ဖာသုဝိဟာရော စာတိ ဧတ္ထောပိ အတ္ထိ ဖာသုဝိဟာရော၊ အတ္ထိ နဖာသုဝိဟာရော။ တတ္ထ အာဟရဟတ္ထကော အလံသာဋကော တတ္ထဝဋ္ဋကော ကာကမာသကော ဘုတ္တဝမိတကောတိ ဣမေသံ ပဉ္ဇန္ဒံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဘောဇနံ နဖာသုဝိဟာရော နာမ။ ဧတေသု ဟိ **အာဟရဟတ္ထကော** နာမ ဗဟုံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဥဋ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော "အာဟရ ဟတ္ထ"န္တိ ဝဒတိ။ **အလံသာဋကော** နာမ အစ္စုဒ္ဓုမာတကုစ္ဆိတာယ ဥဋ္ဌိတောပိ သာဋကံ နိဝါသေတုံ နသက္ကောတိ။ **တတ္ထဝဋ္ဋကော** နာမ ဥဋ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ ပရိဝဋ္ဋတိ။ **ကာကမာသကော** နာမ ယထာ ကာကေဟိ အာမသိတုံ သက္ကာ ဟောတိ၊ ဧဝံ ယာဝ မုခဒ္ဓါရာ အာဟာရေတိ။ **ဘုတ္တဝမိတကော** နာမ မုခေန သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ ဝမတိ။ ဧဝံ အကတ္ဝာ "ဖာသုဝိဟာရော စ မေ ဘဝိဿတီ"တိ အာဟာရေတိ။ ဖာသုဝိဟာရော နာမ စတူဟိ ပဉ္ဇဟိ အာလောပေဟိ ဦနူဒရတာ။ ဧတ္တကဉ္ဇိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပါနီယံ ပိဝတော စတ္တာရော ဣရိယာပထာ သုခေန ပဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ ဧဝမာဟ—

"စတ္တာရော ပဉ္ဇ အာလောပေ၊ အဘုတ္ဝာ ဥဒကံ ပိဝေ။
အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော"တိ[၁]။

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ အင်္ဂါနိ သမောဓာနေတဗ္ဗာနိ။ နေဝ ဒဝါယာတိ ဟိ ဧကံ အင်္ဂံ၊ နမဒါယာတိ ဧကံ၊ နမဏ္ဍနာယာတိ ဧကံ၊ နဝိဘူသနာယာတိ ဧကံ၊ ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယာတိ ဧကံ၊ ဝိဟိံသူပရတိယာ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယာတိ ဧကံ၊ ဣတိ ပုရာဏဉ္ဇ ဝေဒနံ ပဋိဟခ်ါမိ နဝဉ္ဇ ဝေဒနံ နဥပ္ပါဒေဿာမီတိ ဧကံ၊ ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတီတိ ဧကံ အင်္ဂံ၊ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာတိ အယမေတ္ထ ဘောဇနာနိသံသော။ မဟာသီဝတ္ထေရော ပနာဟ "ဟေဋ္ဌာ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ပဋိက္ခေပေါ နာမ၊ ဥပရိ ပန အဋ္ဌင်္ဂါနိ သမောဓာနေတဗ္ဗာနီ"တိ။ တတ္ထ ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာတိ ဧကံ အင်္ဂံ၊ ယာပနာယာတိ ဧကံ၊ ဝိဟိံသူပရတိယာတိ ဧကံ၊ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယာတိ ဧကံ၊ ဣတိ ပုရာဏဉ္ဇ ဝေဒနံ ပဋိဟခ်ါမီတိ ဧကံ၊

၁-ခု ၂-၃၄၃-ထေရဂါထာယံ။

နဝဠ ဝေဒနံ နာ ဥပ္ပါဒေဿာမီတိ ကေံ၊ ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတီတိ ကေံ၊ အနဝဇ္ဇတာ စာတိ ကေံ၊ ဖာသုဝိဟာရော ပန ဘောဇနာနိသံသောတိ။ ဧဝံ အဋ္ဌင်္သမန္နာဂတံ အာဟာရံ အာဟာရေန္တော ဘောဇနေ မတ္တညူ နာမ ဟောတိ။ **အယံ ဝုစ္စတီ**တိ အယံ ပရိယေသနပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂေသု ယုတ္တပ္ပ-မာဏဇာနနဝသေန ပဝတ္တော ပစ္စဝေက္ခိတပရိဘောဂေါ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ နာမ ဝုစ္စတိ။

၁၃၅။ မုဋ္ဌဿစ္စနိဒ္ဒေသေ **အသတီ**တိ သတိဝိရဟိတာ စတ္တာရော ခန္ဓာ။ **အနနုဿတိ အပ္ပဋိဿတီ**တိ ဥပသဂ္ဂဝသေန ပဒံ ဝဍ္ဎိတံ။ **အသရဏတာ**တိ အသရဏာကာရော။ **အဓာရဏတာ**တိ ဓာရေတုံ အသမတ္ထတာ။ တာယ ဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော အာဓာနပ္ပတ္တော[1] နိဓာနက္ခမော န ဟောတိ။ ဥဒကေ အလာဗုကဋ္ဌာဟံ ဝိယ အာရမ္မဏေ ပိလဝတိတိ **ပိလာပနတာ။ သံမုဿနတာ**တိ[2] နဋ္ဌမုဋ္ဌဿတိတာ၊ တာယ ဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော နိက္ခိတ္တဘဏ္ဍော ဝိယ ကာကော နိက္ခိတ္တမံသော ဝိယ စ သိင်္ဂါလော ဟောတိ။

၁၃၆။ ဘာဝနာဗလနိဒ္ဒေသေ **ကုသလာနံ ဓမ္မာန**န္တိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ-**အာသေဝနာ**တိ အာဒိသေဝနာ။ **ဘာဝနာ**တိ ဝဍ္ဎနာ။ **ဗဟုလီကမ္မ**န္တိ ပုနပ္ပုနံ ကရဏံ။

၁၃၆ဂ။ သီလဝိပတ္တိနိဒ္ဒေသော သီလသမ္ပဒါနိဒ္ဒေသပဋိပက္ခတော ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိနိဒ္ဒေသော စ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါနိဒ္ဒေသပဋိပက္ခတော၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ-နိဒ္ဒေသော စ ဒိဋ္ဌုပါဒါနနိဒ္ဒေသပဋိပက္ခတော။ သီလဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော ကိစ္စာဝိ သီလသမ္ပဒါနိဒ္ဒေသေန သမာနော၊ တတ္ထ ပန ဝိသုဒ္ဓိသမ္ပာပကံ ပါတိမောက္ခ-သံဝရသီလံ ကထိတံ၊ ဣဓ ဝိသုဒ္ဓိပ္ပတ္တံ သီလံ။ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ, ပဋိသင်္ခါနဗလဉ္စ ဘာဝနာဗလဉ္စ, သမထော စ ဝိပဿနာ စ, သမထနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဉ္စ, ပဂ္ဂါဟော စ အဝိက္ခေပေါ စ, သီလသမ္ပဒါ စ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ စာတိ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဒုကေဟိ စတုဘူမကာဝိ လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မာဝ ကထိတာ။

၁၃၇၃။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသေ **ကမ္မဿကတညာဏ**န္တိ "ဣဒံ ကမ္မံ သကံ၊ ဣဒံ နော သက"န္တိ ဇာနနပညာ။ တတ္ထ အတ္တနော ဝါ ကတံ ဟောတု ပရေန ဝါ၊ သမ္ဗမ္ဘိ အကုသလကမ္မံ နော သကံ။ ကသ္မာ ? အတ္ထဘဉ္ဇနတော အနတ္ထဇနနတော စ။ ကုသလကမ္မံ ပန အနတ္ထဘဉ္ဇနတော အတ္ထဇနနတော စ သကံ နာမ။ တတ္ထ

၁-အာဓာရဏပ္ပတ္တော (သီ)၊ အာဓာရပ္ပတ္တော (သျာ) ၂-ပမုဿနတာတိ (သျာ၊ က)

ယထာ နာမ သဓနော သဘောဂေါ ပုရိသော အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဂါမနိဂမာဒီသု နက္ခတ္တေ သံဃုဋ္ဌေ "အဟံ အာဂန္တုကော, ကံ နု ခေါ နိဿာယ နက္ခတ္တံ ကီဋ္ဌေယျ"န္တိ အစိန္တေတွာ ယထာ ယထာ ဗုစ္ဆတိ၊ တေန တေန နီဟာရေန နက္ခတ္တံ ကီဋ္ဌန္တော သုခေန ကန္တာရံ အတိက္ကမတိ။ ဧဝမေဝ ဗုမသ္မိံ ကမ္မဿကတညာဏေ ဌတွာ ဗုမေ သတ္တာ ဗဟုံ ဝဋ္ဋဂါမိကမ္မံ အာယူဟိတွာ သုခေန သုခံ အနုဘဝန္တာ အရဟတ္တံ ပတ္တာ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ။ **သစ္စာနုလောမိကညာဏ**န္တိ စတုန္နံ သစ္စာနံ အနုလောမံ ဝိပဿနာညဏံ။ **မဂ္ဂသမဂီဿ ညာဏံ ဖလသမဂီဿ ညာဏ**န္တိ မဂ္ဂညဏဖလညဏာနိယေဝ။

၁၃၇၄။ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပနာ**တိပဒဿ နိဒ္ဒေသေ **ယာ ပညာ ပဇာနနာ**တိအာဒီဟိ ပဒေဟိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနိ ကမ္မဿကတညာဏာဒီနေဝ စတ္တာရိ ညဏာနိ ဝိဘတ္တာနိ။

၁၃၇၅။ **ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာန**န္တိပဒဿ နိဒ္ဒေသေ **ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော**တိအာဒီဟိ ပဒေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ ဝီရိယံ ပညာဂတိကမေဝ။ ပညာယ ဟိ[၁] လောကိယဋ္ဌာနေ လောကိယံ လောကုတ္တရဋ္ဌာနေ လောကုတ္တရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၃၇၆။ သံဝေဂဒုကနိဒ္ဒေသေ **ဇာတိဘယ**န္တိ ဇာတိံ ဘယတော ဒိသ္ဝာ ဌိတညဏံ။ ဇရာမရဏဘယာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာန**န္တိ-အာဒီဟိ ဇာတိအာဒီနိ ဘယတော ဒိသ္ဝာ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏေဟိ မုစ္စိတုကာမဿ ဥပါယပဓာနံ ကထိတံ။ ပဒဘာဇနီယဿ ပနတ္ထော **ဝိဘင်-ဋ္ဌကထာယံ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။

၁၃၇၇။ **အသန္တုဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသူ**တိပဒနိဒ္ဒေသေ **ဘိယျော-ကမျတာ**တိ ဝိသေသကာမတာ။ ဗုဓေကစ္စော ဟိ အာဒိတောဝ ပက္ခိကဘတ္တံ ဝါ သလာကဘတ္တံ ဝါ ဥပေါသထိကံ ဝါ ပါဋိပဒိကံ ဝါ ဒေတိ၊ သော တေန အသန္တုဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ ပုန ဓုရဘတ္တံ သံဃဘတ္တံ ဝဿာဝါသိကံ ဒေတိ၊ အာဝါသံ ကာရေတိ၊ စတ္တာရောပိ ပစ္စယေ ဒေတိ၊ တတြာပိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ သရဏာနိ ဂဏ္ဟာတိ၊ ပဉ္စ သီလာနိ သမာဒိယတိ၊ တတြာပိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇတိ၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဧကံ နိကာယံ ဒွေ နိကာယေတိ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဂဏ္ဟာတိ၊ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဘာဝေတိ၊ ဝိပဿနံ ဝဓုတ္ဝာ အရဟတ္တံ

၁-ပညာယ (သီ၊ သျာ)

ဂဏ္ဌာတိ၊ အရဟတ္တပုတ္တိတော ပဌာယ မဟာသန္တုဋ္ဌော နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ ယာဝ အရဟတ္တာ ဝိသေသကာမတာ ဘိယျောကမျတာ နာမ။

၁၃၇၉။ **အပုဋ္ဌိဝါနိတာ စ ပဓာနသ္မိန္တိ**ပဒဿ နိဒ္ဒေသေ ယသ္မာ ပန္တ-သေနာသနေသု အဓိကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ ဥက္ကဏ္ဌမာနော ပဓာနံ ပဋိဝါသေတိ နာမ၊ အနုက္ကဏ္ဌမာနော နော ပဋိဝါသေတိ နာမ။ တသ္မာ တံ နယံ ဒဿေတုံ **ယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနန္တိ**အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သက္ကစ္စ-ကိရိယတာ**တိ ကုသလာနံ ကရဏေ သက္ကစ္စကာရိတာ။ **သာတစ္စကိရိယတာ**တိ သတတမေဝ ကရဏံ။ **အဋ္ဌိတကိရိယတာ**တိ ခဏ္ဍံ အကတ္ဝာ အဋ္ဌပေတ္ဝာ ကရဏံ။ **အနောလီနဝုတ္တိတာ**တိ အလီနဇီဝိတာ[1], အလီနပဝတ္တိတာ ဝါ။ **အနိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ**တိ ကုသလစ္ဆန္ဒဿ အနိက္ခိပနံ။ **အနိက္ခိတ္တဓုရတာ**တိ ကုသလ-ကရဏေ ဝိရိယဓုရဿ အနိက္ခိပနံ။

၁၃၈၀။ **ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ ဝိဇ္ဇာ**တိ ဧတ္ထ **ပုဗ္ဗေနိဝါသော**တိ ပုဗ္ဗေ နိဝုတ္ထက္ခန္ဓာ စ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓဥ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ အနုဿတိ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ-နုဿတိ၊ တာယ သမ္ပယုတ္တံ ဉာဏံ **ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ**။ တယိဒံ ပုဗ္ဗေ နိဝုတ္ထက္ခန္ဓပဋိစ္ဆာဒကံ တမံ ဝိဇ္ဈတီတိ **ဝိဇ္ဇာ**။ တံ တမံ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ တေ ခန္ဓေ ဝိဒိတေ ပါကဋေ ကရောတီတိ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေနာပိ **ဝိဇ္ဇာ**။

စုတူပပါတေ ဉာဏန္တိ စုတိယဥ္စ ဥပပါတေ စ ဉာဏံ။ ဣဒမ္ပိ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိစ္ဆာဒကံ တမံ ဝိဇ္ဈတီတိ ဝိဇ္ဇာ၊ တံ တမံ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိယော ဝိဒိတာ ပါကဋာ ကရောတီတိ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေနာပိ ဝိဇ္ဇာ။ **အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏ**န္တိ သဗ္ဗကိလေသာနံ ခယသမယေ ဉာဏံ။ တယိဒံ စတုသစ္စစ္ဆာဒကတမံ ဝိဇ္ဈတီတိ **ဝိဇ္ဇာ**၊ တံ တမံ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဝိဒိတာနိ ပါကဋာနိ ကရောတီတိ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေနာပိ **ဝိဇ္ဇာ**။

၁၃၈၁။ **စိတ္တဿ စ အဓိမုတ္တိ နိဗ္ဗာနဥ္စာ**တိ ဧတ္ထ အာရမ္မဏေ အဓိမုစ္စန-ဋ္ဌေန ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ စ သုဋ္ဌုမုတ္တဋ္ဌေန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စိတ္တဿ **အဓိမုတ္တိ** နာမ။ ဣတရံ ပန နတ္ထိ ဧတ္ထ တဏ္ဍာသင်္ခါတံ ဝါနံ၊ နိဂ္ဂတံ ဝါ တသ္မာ ဝါနာတိ **နိဗ္ဗာနံ**။ တတ္ထ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော သယံ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တီတိ ဝုတ္တာ၊ နိဗ္ဗာနံ ပန သဗ္ဗကိလေသေဟိ အစ္စန္တံ ဝိမုတ္တတ္တာ ဝိမုတ္တီတိ။

၁-အလီနဇီဝိတတာ (သီ)

၁၃၀၂။ **မဂ္ဂသမင်္ဂီသ ဉာဏန်္တိ** စတ္တာရိ မဂ္ဂဉာဏာနိ။ **ဖလသမင်္ဂီသ ဉာဏန်္တိ** စတ္တာရိ ဖလဉာဏာနိ။ တတ္ထ ပဌမမဂ္ဂဉာဏံ ပဈ ကိလေသေ ခေပေန်္တ နိရောဓေန်္တ ဝုပသမေန်္တ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန်္တ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ခယေ ဉာဏံ နာမ ဇာတံ။ ဒုတိယမဂ္ဂဉာဏံ စတ္တာရော ကိလေသေ၊ တထာ တတိယမဂ္ဂဉာဏံ။ စတုတ္ထမဂ္ဂဉာဏံ ပန အင်္ဂ ကိလေသေ ခေပေန်္တ နိရောဓေန်္တ ဝုပသမေန်္တ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေန်္တ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ခယေ ဉာဏံ နာမ ဇာတံ။ တံ တံ မဂ္ဂဖလဉာဏံ ပန တေသံ တေသံ ကိလေသာနံ ဒိဏ္ဍန်္တေ နိရုဒ္ဓန်္တေ ဝုပသမန်္တေ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန်္တေ အနုပ္ပါဒန်္တေ အပ္ပဝတ္တန်္တေ ဥပ္ပန္နန်္တိ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏံ နာမ ဇာတန်္တိ။

အင်္ဂသာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟအင်္ဂကထာယ

နိက္ခေပကဏ္ဍဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တိကအင်္ဂုတ္တရဝဏ္ဏနာ

၁၃၀၄။ ဣဒါနိ နိက္ခေပကဏ္ဍာနန္တရံ ဌပိတဿ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍဿ ဝဏ္ဏနာကမော အနုပ္ပတ္တော။ ကသ္မာ ပနေတံ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍံ နာမ ဇာတန္တိ၊ တေပိဋကဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿ အတ္ထံ ဉဒ္ဓရိတ္ဝာ ဌပိတတ္တာ။ တီသုပိ ဟိ ပိဋကေသု ဓမ္မန္တရံ အာဂတံ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍေနေဝ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဝိနိစ္ဆိတံ သုဝိနိစ္ဆိတံ နာမ ဟောတိ။ သကလေ အဘိဓမ္မပိဋကေ နယမဂ္ဂံ မဟာပကရဏော ပဋ္ဌာနဿ ဂဏနစာရံ အသလ္လက္ခေန္တေနာပိ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍတောယေဝ သမာနေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ကုတော ပဘဝံ ပန ဇေန္တိ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရပ္ပဘဝံ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဟိ ဇကေဿ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ နိက္ခေပကဏ္ဍေ အတ္ထုဒ္ဓါရံ သလ္လက္ခေတုံ အသက္ကောန္တဿ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍံ ကထေတ္ဝာ အဒါသိ၊ ဇ္ဈံ ပန မဟာ-အဋ္ဌကထာယံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဇ္ဈံ ဝုတ္တံ—အဘိဓမ္မော နာမ နာဝကဝိသယော နာဝကဂေါစရော၊ ဗုဒ္ဓဝိသယော သေ ဗုဒ္ဓဂေါစရော၊ ဓမ္မသေနာပတိ ပန သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန ပုစ္ဆိတော တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဏွာ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓဿ ကထေသိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တဿ ဘိက္ခုနော အဋ္ဌကထာကဏ္ဍံ ကထေတ္ဝာ အဒါသိ။ ကထံ? ဘဂဝါ ဟိ "ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "ကုသလာ ဓမ္မာ နာမ ကတမေ"တိ သလ္လက္ခေသိတိ အတ္ထော၊ အထဿ တုဏ္ဟီ-ဘူတဿ နနု ယံ မယာ "ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီ"တိအာဒိနာ နယေန ဘူမိဘေဒတော ကုသလံ ဒဿိတံ၊ သဗ္ဗမ္ပိ တံ "စတ္တာသု ဘူမီသု ကုသလံ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ"တိ ဣမိနာ နယေန ကဏ္ဍိကံ ကဏ္ဍိကံ ဃဋ္ဋံ ဃဋ္ဋံ ဂေါစ္ဆကံ ဂေါစ္ဆကံ ကတ္ဝာ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန ကုသလာဒိဓမ္မေ ဒဿေန္တော ကထေတ္ဝာ အဒါသိ။

တတ္ထ **စတ္တာသူ**တိ ကာမာဝစရရူပါဝစရာရူပါဝစရအပရိယာပန္နာသု။ **ကုသလ**န္တိ ဖဿာဒိဘေဒံ ကုသလံ။ **ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ**တိ ဣမေ သဗ္ဗေပိ တာသု တာသု ဘူမီသု ဝုတ္တာ ဖဿာဒယော ဓမ္မာ ကုသလာ နာမ။

၁၃၀၅။ အကုသလာနံ ပန ဘူမိဝသေန ဘေဒါဘာဝတော **ဒွါဒသ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါ**တိ အာဟ။ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဥပ္ပါဒေါ၊ စိတ္တမေဝ

ဥပ္ပါဒေါ **စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊** ဒေသနာသီသမေဝ စေတံ၊ ယထာ ပန "ရာဇာ အာဂတော"တ် ဝုတ္တေ အမစ္စာဒီနမ္ပိ အာဂမနံ ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ "စိတ္တုပ္ပါဒါ"တိ ဝုတ္တေ တေဟိ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာပိ ဝုတ္တာဝ ဟောန္တိ သဗ္ဗထာ စိတ္တုပ္ပါဒဂ္ဂဟဏေန သသမ္ပယုတ္တဓမ္မံ စိတ္တံ ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတော ပရံ **စတ္ဂူသု ဘူမီသု ဝိပါကော**တိအာဒီနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ တိကဒုကဘာဇနီယပဒါနံ အတ္ထော ဝေဒနာက္ခန္ဓကထာယံ သုခါဒီနံ နဝတ္တဗ္ဗတာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါဠိယတ္ထံ ဝိမံသိတ္ဝာ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝိသေသမတ္တမေဝ ပန ဝက္ခာမ။

၁၄၂၀။ တတ္ထ ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ တာဝ **သဗ္ဗော ကာမာဝစရဿ ဝိပါကော**တိ ဇဝေ ဒ္ဝိပဉ္စဝိညာဏာနိ စက္ခုပသာဒါဒယော နိဿာယ နိယမေနေဝ ဥဋ္ဌာနိဋ္ဌာဒိဘေဒေ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗဓမ္မေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တန္တိ ပရိတ္တာရမ္မဏာနိ။ ကုသလာကုသလဝိပါကာ ပန ဒ္ဝေ မနော-ဓာတုယော ဟဒယဝတ္ထုံ နိဿာယ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ အနန္တရာ နိယမတော ရူပါဒိနေဝ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တန္တိ ပရိတ္တာရမ္မဏာ။ ကုသလဝိပါကာဟေတုက-မနောဝိညာဏဓာတု သောမနဿသဟဂတာ ပဉ္စဒ္ဝါရေ သန္တီရဏဝသေန, ဆသု ဒ္ဝါရေသု တဒါရမ္မဏဝသေနာတိ နိယမတော ရူပါဒိနိ ဆ ပရိတ္တာရမ္မဏာ-နေဝ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတိတိ ပရိတ္တာရမ္မဏာ။ ကုသလာကုသလဝိပါကာ-ဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုဒ္ဝယံ ပဉ္စဒ္ဝါရေ သန္တီရဏဝသေန, ဆသု ဒ္ဝါရေသု တဒါရမ္မဏဝသေန နိယမတော ရူပါဒိနိ ဆ ပရိတ္တာရမ္မဏာနေဝ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတိ။ ပဋိသန္ဓိဝသေန ပဝတ္တမာနမ္ပိ ပရိတ္တံ ကမ္မံ ကမ္မနိမိတ္တံ ဂတိနိမိတ္တံ ဝါ အာရမ္မဏံ ကရောတိ။ ပဝတ္တိယံ ဘဝင်္ဂဝသေန, ပရိယောသာနေ စုတိဝသေန ပဝတ္တမာနမ္ပိ တဒေဝ အာရမ္မဏံ ကရောတီတိ ပရိတ္တာရမ္မဏံ။ အဋ္ဌ ပန သဟေတုကဝိပါကစိတ္တုပ္ပါဒါ ဇဝေ ဝုတ္တနယေနေဝ တဒါရမ္မဏဝသေန ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိဝသေန စ ပရိတ္တဓမ္မေယေဝ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တန္တိ။ ကိရိယမနောဓာတု ပဉ္စဒ္ဝါရေ ရူပါဒိနိ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတိ၊ သောမနဿ-သဟဂတာဟေတုကကိရိယမနောဝိညာဏဓာတု ဆသု ဒ္ဝါရေသု ပစ္စုပ္ပန္နေ, မနောဒ္ဝါရေ အတီတာနာဂတေပိ ပရိတ္တေ ရူပါဒိဓမ္မေယေဝ အာရဗ္ဘ ဒိဏ္ဏာဝသဝါနံ ပဟဋ္ဌာကာရံ ကုရုမာနာ ပဝတ္တတိတိ ပရိတ္တာရမ္မဏာ။ ဧဝမိမေ ပဉ္စဝိသတိ စိတ္တုပ္ပါဒါ ဇကန္တေနေဝ **ပရိတ္တာရမ္မဏာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၄၂၁။ ဝိညာဏဉ္စာယတနနေဝသညာနာသညာယတနဓမ္မာ အတ္တနော အတ္တနော ဟေဋ္ဌိမံ သမာပတ္တိံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တနတော **မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ** ဝေ။ မဂ္ဂဖလဓမ္မာ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္တာ **အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။**

ကုသလတော စတ္တာရော, ကိရိယတော စတ္တာရောတိ အဋ္ဌ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ သေက္ခပုထုဇ္ဇနခီဏာသဝါနံ အသက္ကစ္စဒါနပစ္စဝေက္ခဏမ္မေသဝနာဒီသု ကာမာဝစရမ္မေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိကာလေ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ အတိပဂုဏာနံ ပဌမဇ္ဈာနာဒီနံ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊ ကသိဏနိမိတ္တာဒိပညတ္တိပစ္စဝေက္ခဏကာလေ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။ အကုသလတော စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ ပဉ္ဇပဏ္ဏာသာယ ကာမာဝစရမ္မောနံ "သတ္တော သတ္တော"တိ ပရာမသနအဿာဒနာဘိနန္ဒနကာလေ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ တေနေဝါကာရေန သတ္တဝီသတိ မဟဂ္ဂတမ္မေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိကာလေ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊ ပဏ္ဏတ္တိမ္မေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တနကာလေ သိယာ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တာနံ တေယေဝ မ္မေ အာရဗ္ဘ ကေဝလံ အဿာဒနာဘိနန္ဒနဝသေန ပဝတ္တိယံ, ပဋိဃသမ္ပယုတ္တာနံ ဒေါမနဿဝသေန, ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒဿ အနိဋ္ဌဂ်တဝသေန[၁], ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ ဝိက္ခေပဝသေန အဝူပသမဝသေန စ ပဝတ္တိယံ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတေသု ပန ဧကမ္မောပိ အပ္ပမာဏေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိတုံ န သက္ကောတိ။ တသ္မာ န အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ။

ကုသလတော စတ္တာရော, ကိရိယတော စတ္တာရောတိ အဋ္ဌ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ သေက္ခပုထုဇ္ဇနခီဏာသဝါနံ သက္ကစ္စဒါနပစ္စဝေက္ခဏမ္မေသဝနာဒီသု ယထာဝုတ္တပ္ပကာရေ မ္မေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိကာလေ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ ဟောန္တိ၊ ဂေါတြဘုကာလေ လောကုတ္တရမ္မေ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ စ နေသံ **အပ္ပမာဏာရမ္မဏတာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယံ ပနေတံ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ တံ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထံ အာကာသကသိဏစတုတ္ထံ အာလောကကသိဏစတုတ္ထံ ဗြဟ္မဝိဟာရစတုတ္ထံ အာနာပါနစတုတ္ထံ ဣဒ္ဓိဝိဓစတုတ္ထံ ဒိဗ္ဗသောတစတုတ္ထံ စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ ယထာကမ္မုပဂဉာဏစတုတ္ထံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏစတုတ္ထံ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထန္တိ ကုသလတောပိ ကိရိယတောပိ ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ။

တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထံ နာမ အဋ္ဌသု ကသိဏေသု စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ တဉ္ဇိ ဝိပဿနာယပိ ပါဒကံ ဟောတိ၊ အဘိညာနမ္ပိ နိရောဓဿာပိ ဝဋ္ဌဿာပိ ပါဒကံ ဟောတိယေဝါတိ သဗ္ဗတ္ထပါဒကန္တိ ဝုတ္တံ။ အာကာသကသိဏအာလောကကသိဏစတုတ္ထာနိ ပန ဝိပဿနာယပိ အဘိညာနမ္ပိ ဝဋ္ဌဿာပိ

၁-အနိဋ္ဌာဂတဝသေန (သျာ၊ က)

ပါဒကာနိ ဟောန္တိ၊ နိရောဓပါဒကာနေဝ န ဟောန္တိ။ ဗြဟ္မဝိဟာရအာနာ-ပါနစတုတ္ထာနိ ဝိပဿနာယ စေဝ ဝဋ္ဋဿ စ ပါဒကာနိ ဟောန္တိ၊ အဘိညာနံ ပန နိရောဓဿ စ ပါဒကာနိ န ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဒသဝိဓမ္ပိ ကသိဏဈာနံ ကသိဏပဋိဘာဂံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတ္တာ, ဗြဟ္မဝိဟာရစတုတ္ထံ သတ္တပဋိဘာဂံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတ္တာ၊ အာနာပါနစတုတ္ထံ နိမိတ္တံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတ္တာ ပရိတ္တာဒိ-ဝသေန နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မာရမ္မဏတော **နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ** နာမ ဟောတိ။

ဇှန်ဒိဝိဓစတုတ္ထံ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ ကထံ? တဉ္ဒိ ယဒါ ကာယံ စိတ္တသန္နိဿိတံ ကတ္ဝာ အဒိဿမာနေန ကာယေန ဂန္ဓကာမော စိတ္တဝသေန ကာယံ ပရိဏာမေတိ၊ မဟဂ္ဂတစိတ္တေ သမောဒဟတိ သမာရောပေတိ၊ တဒါ ဥပယောဂလဒ္ဓံ အာရမ္မဏံ ဟောတီတိ ကတ္ဝာ ရူပကာယာရမ္မဏတော ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ယဒါ စိတ္တံ ကာယသန္နိဿိတံ ကတ္ဝာ ဒိဿမာနေန ကာယေန ဂန္ဓကာမော ကာယဝသေန စိတ္တံ ပရိဏာမေတိ၊ ပါဒကဈာနစိတ္တံ ရူပကာယေ သမောဒဟတိ သမာရောပေတိ၊ တဒါ ဥပယောဂလဒ္ဓံ အာရမ္မဏံ ဟောတီတိ ကတ္ဝာ မဟဂ္ဂတစိတ္တာရမ္မဏတော မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ ဟောတိ။

ဒိဗ္ဗသောတစတုတ္ထံ သဒ္ဒံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတ္တာ ကေန္တပရိတ္တာရမ္မဏမေဝ။ စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတအပ္ပမာဏာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ကထံ? တဉ္ဒိ ပရေသံ ကာမာဝစရစိတ္တဇာနနကာလေ ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရစိတ္တဇာနနကာလေ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ မဂ္ဂဖလဇာနနကာလေ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ဣဏ္ဍေ စ ပုထုဇ္ဇနော သောတာပန္နဿ စိတ္တံ နဇာနာတိ၊ သောတာပန္နော ဝါ သကဒါဂါမိဿာတိ ဧဝံ ယာဝ အရဟတော နေတဗ္ဗံ၊ အရဟာ ပန သဗ္ဗေသံ စိတ္တံ ဇာနာတိ၊ အညော ပိ စ ဥပရိမော ဟေဋ္ဌိမဿ်ာတိ အယံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာကမ္မုပဂဉာဏစတုတ္ထံ ကာမာဝစရကမ္မဇာနနကာလေ ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ ရူပါဝစရာရူပါဝစရ-ကမ္မဇာနနကာလေ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏစတုတ္ထံ ရူပါရမ္မဏတ္တာ ကေန္တပရိတ္တာရမ္မဏမေဝ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသ-ဉာဏစတုတ္ထံ ပရိတ္တမဟဂ္ဂတအပ္ပမာဏနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ကထံ? တဉ္ဒိ ကာမာဝစရကုန္ဓာနုဿရဏကာလေ ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ ရူပါဝစရာ-ရူပါဝစရကုန္ဓာနုဿရဏကာလေ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ အတီတေ အတ္တနာ ဝါ ပရေဟိ ဝါ ဘာဝိတမဂ္ဂံ သစ္ဆိကတဖလဉ္စ အနုဿရဏကာလေ အပ္ပမာဏာ-ရမ္မဏံ၊ "အတီတေ ဗုဒ္ဓါ မဂ္ဂံ ဘာဝယိံသု၊ ဖလံ သစ္ဆာကံသု၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ

ပရိနိဗ္ဗာယိ°သူ"တိ ဆိန္နဝဋ္ဌုမကာနုဿရဏဝသေန မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏ-တောပိ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ၊ "အတီတေ ဝိပဿီ နာမ ဘဂဝါ အဟောသိ၊ တဿ ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ၊ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ၊ ဗန္ဓုမတီ နာမ မာတာ"တိအာဒိနာ နယေန နာမဂေါတ္တပထဝီနိမိတ္တာဒိအနုဿရဏကာလေ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ ဟောတိ။

အနာဂတံသဉ္ဉဏစတုတ္ထေပိ ဧသေဝ နယော။ တဉ္ဒိ အယံ အနာဂတေ ကာမာဝစရေ နိဗ္ဗတ္တိဿတီတိ ဇာနနကာလေ ပရိတ္တာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ရူပါဝစရေ ဝါ အရူပါဝစရေ ဝါ နိဗ္ဗတ္တိဿတီတိ ဇာနနကာလေ မဟဂ္ဂတာ-ရမ္မဏံ။ မဂ္ဂံ ဘာဝေဿတိ၊ ဖလံ သစ္ဆိကရိဿတိ၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာ-ယိဿတီတိ ဇာနနကာလေ အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ။ အနာဂတေ မေတ္တေယျော နာမ ဘဂဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ သုဗြဟ္မာ နာမဿ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ ဘဝိဿတိ၊ ဗြဟ္မဝတီ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ ဘဝိဿတီတိအာဒိနာ နယေန နာမဂေါတ္တ-ဇာနနကာလေ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ ဟောတိ။

အရူပါဝစရစတုတ္ထံ ပန အာသဝါနံ ခယစတုတ္ထဥ္စ ပါဋိယံ အာဂတဋ္ဌာနေ-ယေဝ ကထေဿာမိ[၁]။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ဥပေက္ခာ-သဟဂတာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဧတေသံ ကုသလာကုသလကိရိယစိတ္တာနံ ပုရေစာရိကာ၊ တဿာ တေသု ဝုတ္တနယေနေဝ အာရမ္မဏဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပဥ္ဇဒ္ဓါရေ ပန ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝသေန ပဝတ္တိယံ ဧကန္တပရိတ္တာရမ္မဏာဝ ဟောတိ။ ရူပါဝစရ-တိကစတုက္ကဇ္ဈာနာဒီနိ ပရိတ္တာဒိဘာဝေန နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိတော နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။ ဧတ္ထ ဟိ ရူပါဝစရာနိ ပထဝီကသိဏာဒီသု ပဝတ္တန္တိ။ အာကာသာနဥ္စာယတနံ ဥဂ္ဃါဋိမာကာသေ၊ အာကိဥ္စညာယတနံ ဝိညာဏာ-ပဂမေတိ။

၁၄၂၉။ မဂ္ဂါရမ္မဏတ္တိကေ အာဒိမှိ ဝုတ္တာ အဋ္ဌ ဉဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ သေက္ခာသေက္ခာနံ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂါနံ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂေန ပန အသဟဇာတတ္တာ နဲ မဂ္ဂဟေတုကာ၊ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂံ ဂရုံ ကတ္ဝာ ပစ္စဝေက္ခဏကာလေ အာရမ္မဏာဓိပတိဝသေန မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ အည-ဓမ္မာရမ္မဏကာလေ နဲ ဝတ္တဗ္ဗာ မဂ္ဂါရမ္မဏာတိပိ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိပိ။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ မဂ္ဂသခ်ါတဿ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဿ ဝါ ဟေတုနော အတ္ထိတာယ ဧကန္တတော မဂ္ဂဟေတုကာဝ၊ ဝီရိယံ ပန ဝီမံသံ ဝါ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ

၁-ကထိယတိ (သီ၊သျာ)

မဂ္ဂဘာဝနာကာလေ သဟဇာတာဓိပတိနာ သိယာ မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ ဆန္ဒ-စိတ္တာနံ အညတရဇေဋ္ဌကကာလေ သိယာ နဝတ္တဗ္ဗာ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ။

ဒွါဒသဝိဓေ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနေ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထာဒီနိ နဝ ဈာနာနိ နေဝ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ၊ နမဂ္ဂဟေတုကာနိ၊ နမဂ္ဂါဓိပတီနိ။ စေတောပရိယညာဏ-ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏအနာဂတံသညာဏစတုတ္ထာနိ ပန အရိယာနံ မဂ္ဂစိတ္တဇာနန-ကာလေ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ၊ မဂ္ဂေန ပန အသဟဇာတတ္တာ နမဂ္ဂဟေတု-ကာနိ၊ မဂ္ဂံ ဂရုံ ကတ္ဝာ အပ္ပဝတ္တိတော နမဂ္ဂါဓိပတီနိ။ ကသ္မာ ပနေတာနိ နမဂ္ဂံ ဂရုံ ကရောန္တီတိ။ အတ္တနော မဟဂ္ဂတတာယ။ ယထာ ဟိ ရာဇာနံ သဗ္ဗော လောကော ဂရုံ ကရောတိ၊ မာတာပိတရော ပန နကရောန္တိ။ နဟိ တေ ရာဇာနံ ဒိသ္ဝာ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ နအဋ္ဌလိကမ္မာဒီနိ ကရောန္တိ၊ ဒဟရကာလေ ဝေါဟရိတနယေနေဝ ဝေါဟရန္တိ။ ဧဝမေတာနိပိ အတ္တနော မဟဂ္ဂတတာယ နမဂ္ဂံ ဂရုံ ကရောန္တိ။

ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုပိ အရိယာနံ မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏကာလေ ပစ္စဝေက္ခဏပုရေစာရိကတ္တာ မဂ္ဂါရမ္မဏာ ဟောတိ၊ မဂ္ဂေန အသဟဇာတတ္တာ ပန နမဂ္ဂဟေတုကာ၊ မဂ္ဂံ ဂရုံ ကတ္ဝာ အပ္ပဝတ္တိတော နမဂ္ဂါဓိပတိ။ ကသ္မာ ဂရုံ နကရောတီတိ။ အတ္တနော အဟေတုကတာယ ဟီနတာယ ဇဋ္ဌတာယ။ ယထာ ဟိ ရာဇာနံ သဗ္ဗော လောကော ဂရုံ ကရောတိ၊ အတ္တနော ပရိဇနာ ပန ခုဇ္ဇဝါမနကစေဋကာဒယော အတ္တနော အညာဏတာယ ပဏ္ဍိတမနုဿာ ဝိယ နာတိဂရုံ ကရောန္တိ။ ဧဝမေဝ ဇ္ဇဒမ္ပိ စိတ္တံ အတ္တနော အဟေတုကတာယ ဟီနတာယ ဇဋ္ဌတာယ မဂ္ဂံ ဂရုံ နကရောတိ။

ညာဏဝိပ္ပယုတ္တကုသလာဒီနိ ညာဏာဘာဝေန စေဝ လောကိယဓမ္မာရမ္မဏ-တာယ စ မဂ္ဂါရမ္မဏာဒိဘာဝံ နလဘန္တိ၊ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနေဝ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနီတိ။

၁၄၃၂။ အတီတာရမ္မဏတ္တိကေ ဝိညာဏဥာယတနနေဝသညာနာသညာ-ယတနဓမ္မာ ဟေဋ္ဌာ အတီတသမာပတ္တိံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိတော ဧကန္တေန **အတီတာရမ္မဏာဝ။**

၁၄၃၃။ **နိယောဂါ အနာဂတာရမ္မဏာ နတ္ထီ**တိ နိယမေန ပါဋိယေက္ကံ စိတ္တံ အနာဂတာရမ္မဏံ နာမ နတ္ထိ။ နနု စ အနာဂတံသညာဏံ ဧကန္တေန အနာဂတာရမ္မဏံ၊ စေတောပရိယညာဏမ္ပိ အနာဂတံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတီတိ။

နော နု ပဝတ္တာတိ၊ ပါဠိယေက္ကံ ပန ဧတံ ဧကံ စိတ္တံ နာမ နတ္ထိ၊ ရူပါဝစရ-စတုတ္ထဇ္ဈာနေန သင်္ဂဟိတတ္တာ အညေဟိ မဟဂ္ဂတစိတ္တေဟိ မိဿကံ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ ''နိယောဂါ အနာဂတာရမ္မဏာ နတ္ထိ''တိ။

၁၄၃၄။ ဒ္ဝိပဉ္စဝိညာဏာနိ တိဿော မနောဓာတုယော စ ပစ္ဆိပ္ပဒွေသု ရူပါဒိသု ပဝတ္တိတော **ပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ** နာမ။ **ဒသ စိတ္တုပ္ပါဒါ**တိ ထြေ အဋ္ဌ တာဝ သဟေတုကာ ဒေဝမနုဿာနံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလေ ကမ္မံ ဝါ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိယံ အတီတာရမ္မဏာ၊ ဘဝင်္ဂစိတ်ကာလေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဂတိနိမိတ္တံ ပန အာရဗ္ဘ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကာလေ တတော ပရံ ဘဝင်္ဂကာလေ စ ပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ တထာ ပဉ္စဒ္ဝါရေ တဒါရမ္မဏဝသေန ပဝတ္တိယံ။ မနောဒ္ဝါရေ ပန အတီတာနာဂတပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာနံ ဇဝနာနံ အာရမ္မဏံ ဂဟေတ္ဝာ ပဝတ္တိတော အတီတာနာဂတပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ကုသလဝိပါကာဟေတုကဥပေက္ခာသဟဂတမနောဝိညာဏဓာတုယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ ကေဝလဉ္စိ သာ မနုဿေသု ဇစ္ဆန္ဓာဒိနံ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ၊ ပဉ္စဒ္ဝါရေ စ သန္တီရဏဝသေနာပိ ပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဟောတိတိ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။ သောမနဿသဟဂတာ ပန ပဉ္စဒ္ဝါရေ သန္တီရဏဝသေန တဒါရမ္မဏဝသေန စ ပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဟောတိ၊ မနောဒ္ဝါရေ တဒါရမ္မဏဝသေန သဟေတုက-ဝိပါကာ ဝိယ အတီတာနာဂတပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အကုသလဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ပန ကုသလဝိပါကာယ ဥပေက္ခာသဟဂတာဟေတုကာယ သမာနဂတိကာ ဧဝ။ ကေဝလဉ္စိ သာ အာပါယိကာနံ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိဝသေန ပဝတ္တာတိတိ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု သောမနဿသဟဂတာ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ ပဉ္စဒ္ဝါရေ ပဟဋ္ဌာကာရံ ကုရုမာနာ ပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဟောတိ၊ မနောဒ္ဝါရေ အတီတာဒိဘေဒေ ဓမ္မေ အာရဗ္ဘ ဟသိတုပ္ပါဒဝသေန ပဝတ္တိယံ အတီတာ-နာဂတပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဟောတိ။

ကာမာဝစရကုသလန္တိ အာဒိသု ကုသလတော တာဝ စတ္တာရော ဉာဏ-သမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနံ အတီတာဒိဘေဒါနိ ခန္ဓာတုအာယ-တနာနိ သမ္မသန္တာနံ ပစ္စဝေက္ခန္တာနံ အတီတာနာဂတပစ္ဆိပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဟောန္တိ၊ ပဏ္ဏတ္တိနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏေ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေသုပိ ဧသေဝ

နယော။ ကေဝလဉ္စိ တေဟိ ၁ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာ နတ္ထိ။ အယမေတ္ထ ဝိသေသော။

အကုသလတော စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ အတီတာဒိဘေဒါနံ ခန္ဓာတုအာယတနာနံ အဿာဒနာဘိနန္ဒနပရာမာသကာလေ အတီတာဒိ-အာရမ္မဏာ ဟောန္တိ၊ ပဏ္ဏတ္တိံ အာရဗ္ဘ အဿာဒေန္တသ အဘိနန္ဒန္တသ "သတ္ထာ သတ္ထာ"တိ ပရောမသိတ္ဝာ ဂဏှန္တသ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ ဟောန္တိ။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တော သုပိ သေဝ နယော။ ကေဝလဉ္စိ တေဟိ ပရာမာသဂ္ဂဟဏံ နတ္ထိ။ ဒွေ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ အတီတာဒိဘေဒေ ဓမ္မေ အာရဗ္ဘ ဒေါမနဿိတာနံ အတီတာဒိအာရမ္မဏာ၊ ပဏ္ဏတ္တိံ အာရဗ္ဘ ဒေါမနဿိတာနံ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တာ တေသု ဧဝ ဓမ္မေသု အနိဋ္ဌဂ်တာဘာဝေန စေဝ ဥဒ္ဓတဘာဝေန စ ပဝတ္တိယံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။ ကိရိယတော အင်္ဂသဟေတုကစိတ္တုပ္ပါဒါ ကုသလစိတ္တုပ္ပါဒဂတိကာ ဧဝ။ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ဥပေက္ခာသဟဂတာ ပဉ္စဒ္ဝါရေ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝသေန ပဝတ္တိယံ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာဝ၊ မနောဒ္ဝါရေ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာနဉ္စေဝ ပဏ္ဏတ္တိနိဗ္ဗာနာရမ္မဏာနဉ္စ ဇဝနာနံ ပုရေစာရိကကာလေ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ။

ယထာဝုတ္တပဘေဒေ ရူပါဝစရစ္ဈာနေ သဗ္ဗတ္ထပါဒကစတုတ္ထံ, အာကာသ-ကသိဏစတုတ္ထံ, အာလောကကသိဏစတုတ္ထံ, ဒြဗ္ဗဝိဟာရစတုတ္ထံ, အာနာ-ပါနစတုတ္ထန္တိ ဇ္ဈာနိ ပဉ္စ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနေဝ။ ဇ္ဈာဒ္ဒိဝိဓစတုတ္ထံ ကာယဝသေန စိဏ္ဏံ ပရိဏာမေန္တသ အတီတပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တနတော အတီတာရမ္မဏံ၊ မဟာဓာတုနိဓာနေ မဟာကဿပတ္ထေရာဒီနံ ဝိယ အနာဂတံ အဓိဋ္ဌဟန္တာနံ အနာဂတာရမ္မဏံ ဟောတိ။ **မဟာကဿပတ္ထေရော** ကိရ မဟာဓာတုနိဓာနံ ကရောန္တော "အနာဂတေ အင်္ဂါရဿဝဿာမိကာနိ ဒွေ ဝဿသတာနိ ဇ္ဈေ ဂဏှာ မာ သုသိ်ံသု၊ ပုပ္ဖါနိ မာ မိလာယိ်ံသု၊ ဒိပါ မာ နိဗ္ဗာယိ်ံသူ"တိ အဓိဋ္ဌဟိ၊ သဗ္ဗံ တထေဝ အဟောသိ။ **အဿဂုတ္တထေရော** ဝတ္တနိယသေနာသနေ ဘိက္ခူသံဃံ သုက္ခဘတ္တံ ဘုဉ္ဇမာနံ ဒိသ္ဝာ "ဥဒကသောဏ္ဍိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပုရေဘတ္တံ ဒဓိရသာ ဟောတူ"တိ အဓိဋ္ဌဟိ၊ ပုရေဘတ္တံ ဂဟိတံ ဒဓိရသံ ဟောတိ၊ ပစ္ဆာဘတ္တေ ပါကတိကမေဝ။ ကာယံ ပန စိတ္တာနုဿိတံ ကတ္ဝာ အဒိဿမာနေန ကာယေန ဂမနကာလေ အညဿ ဝါ

၁-တေသံ (သီ၊က)

ပါဠိဟာရိယသဲ့ ကရဏကာလေ ကာယံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တတ္တာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ ဟောတိ။

ဒိဗ္ဗသောတစုတ္ထိံ ဝိဇ္ဇမာနသဒ္ဒမေဝ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိတော ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ ဟောတိ။ စေတောပရိယဉာဏစုတ္ထိံ အတိတေ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရေ အနာဂတေ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရေ ပရေသံ စိတ္တံ ဇာနန္တသ အတီတာရမ္မဏံ အနာဂတာရမ္မဏန္တု ဟောတိ၊ သတ္တဒိဝသာတိက္ကမေ ပန တံ ဇာနိတုံ န သက္ကောတိ။ အတီတာနာဂတံသဉာဏဒ္ဒိ သေ ဝိသယော၊ န တေသ။ ပစ္စုပ္ပန္နဇာနန-ကာလေ ပန ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ ဟောတိ။

ပစ္စုပ္ပန္နန္တု နာမေတံ တိဝိဓံ ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ, သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ, အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နန္တု။ တတ္ထ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဘင်္ဂပ္ပတ္တံ **ခဏပစ္စုပ္ပန္နံ**။ ကေဋ္ဌိသန္တတိဝါရပရိယာပန္နံ **သန္တတိ-ပစ္စုပ္ပန္နံ**။ တတ္ထ အန္တကာရေ နိသိဒိတ္ဝာ အာလောကဋ္ဌာနံ ဂတဿ န တာဝ အာရမ္မဏံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ယာဝ ပန တံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ထြေန္တရေ ကေဋ္ဌိသန္တတိဝါရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အာလောကဋ္ဌာနေ ဝိစရိတ္ဝာ ဩဝရကံ ပဝိဋ္ဌဿာပိ န တာဝ သဟသာ ရူပံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ယာဝ တံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ထြေန္တရေ ကေဋ္ဌိသန္တတိဝါရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဒူရေ ဌတ္ဝာ ပန ရဇကာနံ ဟတ္ထဝိကာရံ ဃင္ဂိ်ဘေရိအာဒိအာကောဋနဝိကာရန္တု ဒိဿာပိ န တာဝ သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ယာဝ ပန တံ သုဏာတိ၊ တေသ္မိံ အန္တရေ ကေဋ္ဌိသန္တတိဝါရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ တာဝ မဇ္ဈိမဘာဏကာ။ သံယုတ္တဘာဏကာ ပန ရူပသန္တတိ အရူပသန္တတိတိ ဒွေ သန္တတိယော ဝတ္ဝာ "ဥဒကံ အက္ကမိတ္ဝာ ဂတဿ ယာဝ တီရေ အက္ကန္တာဥဒကလေခါ န ဝိပ္ပသီဒတိ၊ အဒ္ဓါနတော အာဂတဿ ယာဝ ကာယေ ဥသုမဘာဝေါ န ဝူပသမ္မတိ၊ အာတပါ အာဂန္ဆ္ဝာ ဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌဿ ယာဝ အန္တကာရဘာဝေါ န ဝိဂစ္ဆတိ၊ အန္တောဂဗ္ဘေ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရိတ္ဝာ ဒိဝါ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတ္ဝာ ထြလောကေန္တသ ယာဝ အက္ခီနံ ဖန္ဒနဘာဝေါ န ဝူပသမ္မတိ။ အယံ ရူပသန္တတိ နာမ။ ဒွေ တယော ဇဝနဝါရာ အရူပသန္တတိ နာမာ"တိ ဝတ္ဝာ "တဒုဘယမ္ပိ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ နာမာ"တိ ဝဒန္တိ။

ကောဘဝပရိယန္တံ ပန **အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ** နာမ၊ ယံ သန္ဓာယ **ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တေ** "ယော စာဝုသော မနော ယေ စ ဓမ္မာ၊ ဥဘယမေတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ တသ္မိံ စေ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိညာဏံ၊ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝိညာဏဿ တဒဘိနန္ဒိတိ၊ တဒဘိနန္ဒန္တော ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု သံဟီရတီ"တိ ဝုတ္တံ။ သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နဧတ္ထ အဋ္ဌကထာသု အာဂတံ၊ အဒ္ဓါပစ္စုပ္ပန္နံ သုတ္တေ။

၁-ဂင္ဟိ (သီ၊ သျာ) ၂-မ ၃-၂၃၇-ဝိဇ္ဇေ။

တတ္ထ ကေစိ "ခဏပစ္ဆုပ္ပန္နံ စိတ္တံ စေတောပရိယဉာဏသ အာရမ္မဏံ ဟောတီ"တိ ဝဒန္တိ။ ကိံကာရဏာ? ယသ္မာ ဥဒ္ဓိမဿ စ ပရဿ စ ကေဋ္ဌကော စိတ္တံ ဉပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ဥဒ္ဓ နေသံ ဩပမ္မံ၊ ယထာ အာကာသေ ဒိတ္တော ပုပ္ဖမုဋ္ဌိမှိ အဝသံ ဧကံ ပုပ္ဖံ ကေသ ဝဏ္ဏံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ဝဏ္ဏေန ဝဏ္ဏံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ဧဝံ "ပရဿ စိတ္တံ ဇာနိဿာမီ"တိ ရာသိဝသေန မဟာဇနဿ စိတ္တေ အာဝဇ္ဇိတေ အဝသံ ကေသ စိတ္တံ ဧကေန စိတ္တေန ဉပ္ပါဒက္ခဏော ဝါ ဌိတိက္ခဏော ဝါ ဘင်္ဂက္ခဏော ဝါ ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ။ တံ ပန ဝဿသတမ္ပိ ဝဿသဟဿမ္ပိ အာဝဇ္ဇန္တော ယေန စိတ္တေန အာဝဇ္ဇေတိ၊ ယေန စ ဇာနာတိ၊ တေသံ ဒွိန္နံ သဟဇ္ဇာနာဘာဝတော အာဝဇ္ဇနဇဝနာနန္တ့ အနိဋ္ဌေ ဌာနေ နာနာရမ္မဏာဘာဝပ္ပတ္တိဒေါသတော အယုတ္တန္တိ အဋ္ဌကထာသု ပဋိက္ခိတ္တံ။ သန္တတိပစ္ဆုပ္ပန္နံ ပန အဒ္ဓါပစ္ဆုပ္ပန္နန္တ့ အာရမ္မဏံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ယံ ဝတ္တမာနဇဝနဝီထိတော အတီတာနာဂတဝသေန ဒွိတိဇဝနဝီထိ-ပရိမာဏကာလေ ပရဿ စိတ္တံ၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ သန္တတိပစ္ဆုပ္ပန္နံ နာမ။ အဒ္ဓါပစ္ဆုပ္ပန္နံ ပန ဇဝနဝါရေန ဒီပေတဗ္ဗန္တိ ယံ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ၊ တံ သုဝုတ္တံ။ တတြာယံ ဒီပနာ၊ ဥဒ္ဓိမာ ပရဿ စိတ္တံ ဇာနိတုကာမော အာဝဇ္ဇေတိ၊ အာဝဇ္ဇနံ ခဏ-ပစ္ဆုပ္ပန္နံ အာရမ္မဏံ ကဘ္ဘာ တေနေဝ သဟ နိရုဇ္ဈတိ၊ တတော စတ္တာရိ ပဉ္စ ဇဝနာနိ၊ ယေသံ ပန္နိမံ ဥဒ္ဓိစိတ္တံ၊ သေသာနိ ကာမာဝစရာနိ။ တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ တဒေဝ နိရုဒ္ဓံ စိတ္တမာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ န စ တာနိ နာနာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ၊ အဒ္ဓါပစ္ဆုပ္ပန္နဝသေန ပစ္ဆုပ္ပန္နာရမ္မဏတ္တာ ဧကာရမ္မဏာနိ၊ ဧကာ-ရမ္မဏတ္တေပိ စ ဥဒ္ဓိစိတ္တမေဝ ပရဿ စိတ္တံ ပဇာနာတိ၊ န ဥတရာနိ။ ယထာ စက္ခုဒ္ဒါရေ စက္ခုဝိညာဏမေဝ ရူပံ ပဿတိ၊ န ဥတရာနိတိ။ ဥတိ ဥဒံ သန္တတိပစ္ဆုပ္ပန္နဿ စေဝ အဒ္ဓါပစ္ဆုပ္ပန္နဿ စ ဝသေန ပစ္ဆုပ္ပန္နာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ယသ္မာ ဝါ သန္တတိပစ္ဆုပ္ပန္နမ္ပိ အဒ္ဓါပစ္ဆုပ္ပန္နယေဝ ပတတိ၊ တသ္မာ အဒ္ဓါ-ပစ္ဆုပ္ပန္နဝသေနေတံ ပစ္ဆုပ္ပန္နာရမ္မဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏစတုတ္ထံ နာမဂေါတ္တာနုသာရဏော နိဗ္ဗာနနိမိတ္တာပစ္စဝေက္ခဏော စ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ သေသကာလေ အတီတာရမ္မဏမေဝ။ ယထာကမ္မုပဂ-ဉာဏစတုတ္ထမ္ပိ အတီတာရမ္မဏမေဝ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသစေတောပရိယ-ဉာဏာနိပိ အတီတာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ၊ အထ ခေါ တေသံ ပုဗ္ဗေနိဝါသ-ဉာဏသ အတီတက္ခန္ဓာ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓတ္တ့ ကိဉ္စိ အနာရမ္မဏံ နာမ နတ္ထိ။ တဉ္စိ အတီတက္ခန္ဓခန္ဓပဋိဗဒ္ဓေသု ဓမ္မေသု သဗ္ဗညုတညာဏသမဂတိကံ ဟောတိ။ စေတောပရိယဉာဏသ စ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရာတိတံ စိတ္တမေဝ အာရမ္မဏံ။ တဉ္စိ

အည် ခန္ဓံ ဝါ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓံ ဝါ နဇာနာတိ၊ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တစိတ္တာရမ္မဏတ္တာ ပန ပရိယာယတော မဂ္ဂါရမ္မဏန္တိ ဝုတ္တံ။ ယထာကမ္မုပဂညာဏသ စ အတီတ-စေတနာမတ္တမေဝါရမ္မဏန္တိ အယံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယမေတ္ထ အဋ္ဌကထာနယော။ ယသ္မာ ပန "ကုသလာ ခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိဓညာဏသ စေတောပရိယညာဏသ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသတိညာဏသ ယထာကမ္မုပဂညာဏသ အနာဂတံသညာဏသ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော"တိ[၁] **ပဋ္ဌာနေ** ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ စတ္တာရောပိ ခန္ဓာ စေတောပရိယညာဏယထာကမ္မုပဂညာဏာနံ အာရမ္မဏံ ဟောန္တိ။ တတြာပိ ယထာကမ္မုပဂညာဏသ ကုသလာကုသလာ ဧဝါတိ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏစတုတ္ထံ ဝိဇ္ဇမာနဝဏ္ဏာရမ္မဏတ္တာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏမေဝ။ အနာ-ဂတံသညာဏစတုတ္ထံ အနာဂတာရမ္မဏမေဝ။ တဉ္ဍိ အနာဂတက္ခန္ဓခန္ဓပဋိဗဒ္ဓေသု ဓမ္မေသု ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏံ ဝိယ သဗ္ဗညုတညာဏသမဂတိကံ ဟောတိ။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ စေတောပရိယညာဏမ္ပိ အနာဂတာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ တံ ပန သတ္တဒိဝ-သဗ္ဘန္တရေ ဥပ္ပဇ္ဇနကစိတ္တမေဝ အာရမ္မဏံ ကရောတိ။ ဣဒံ အနာဂတေ ကပ္ပ-သတသဟသေ ဥပ္ပဇ္ဇနကစိတ္တမ္ပိ ခန္ဓေပိ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓမ္ပိ။ ရူပါဝစရတိက-စတုက္ကဇ္ဈာနာဒီနိ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု ဧကဓမ္မမ္ပိ အာရဗ္ဘ အပ္ပဝတ္တိတော ဧကန္တနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၁၄၃၅။ အဇ္ဈတ္တတ္တိကေ **အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပဉ္ဇ နိဗ္ဗာနဉ္ဇ ဗဟိဒ္ဓါ**တိ ဣဒံ ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ပရပုဂ္ဂလသန္တာနေ ဗဟိဒ္ဓါတိ ဝုစ္စမာနမ္ပိ တသ အတ္တနော သန္တာနပရိယာပန္နတ္တာ နိယကဇ္ဈတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ နကေနစိ[၂] ပရိယာယေန အဇ္ဈတ္တံ ဟောတီတိ နိယကဇ္ဈတ္တပရိယာယသ အဘာဝေန ဗဟိဒ္ဓါတိ ဝုတ္တံ၊ နနိယကဇ္ဈတ္တမတ္တသ အသမ္ဘဝတော။ နိယကဇ္ဈတ္တမတ္တသ ပန အသမ္ဘဝမတ္တံ သန္ဓာယ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတာ ဝုတ္တာ။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မော-ပဂမမတ္တတောဝ အာကိဉ္ဇညာယတနာရမ္မဏသ အဇ္ဈတ္တဘာဝမ္ပိ ဗဟိဒ္ဓါဘာဝမ္ပိ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘာဝမ္ပိ အနနုဇာနိတ္ဝာ **အာကိဉ္ဇညာယတနံ နဝတ္တဗ္ဗံ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏန္တိ ပိ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ နကေဝလံ တဒေဝ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ တသ ပန အာဝဇ္ဇနမ္ပိ ဥပစာရစိတ္တာနိပိ တသာရမ္မဏသ ပစ္စဝေက္ခဏစိတ္တာနိပိ တသေဝ အသာဒနာဒိဝသေန ပဝတ္တာနိ အကုသလစိတ္တာနိပိ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနေဝါတိ။

၁-အဘိ ဂ-၁၃၃-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ယေန ကေနစိ (က)

တာနိ ပန တသ္မိံ ဝုတ္တေ ဝုတ္တာနေဝ ဟောန္တိ တိဿံ နဝုတ္တာနိ။ ကထံ ဝုတ္တာ-နေဝ ဟောန္တိ။ တေဠိ အာကိဉ္စညာယတနံ ယဉ္စ တဿ ပုရေစာရိကံ အာဝဇ္ဇန-ဉပစာရာဒိဝသေန ပဝတ္တံ တေန သဟ ဧကာရမ္မဏံ ဘဝေယျ၊ တံ သဗ္ဗံ အတီတာရမ္မဏတ္တိကေ "ကာမာဝစရကုသလံ အကုသလံ ကိရိယတော နဝ စိတ္တုပ္ပါဒါ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန"န္တိ ဧဝံ ဝုတ္တာနံ ဧတေသံ စိတ္တုပ္ပါဒါနံ "သိယာ နဝတ္တဗ္ဗာ အတီတာရမ္မဏာတိဝိ"တိအာဒိနာ နယေန နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏဘာဝဿ အနုညာတတ္တာ အာကိဉ္စညာယတနဿ စ "အာကိဉ္စညာယတနံ စတ္တာရော မဂ္ဂါ အပရိယာပန္နာ စတ္တာရိ စ သာမညဖလာနိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ နဝတ္တဗ္ဗာ အတီတာ-ရမ္မဏာတိဝိ"တိ ဧဝံ ကေနေန နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏတ္တဝစနတော နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏန္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒါနိ တံ အဋ္ဌတ္တာရမ္မဏတ္တိကေ ကေဝိ ဝုစ္စမာနံ ယဿာ ဟေဋ္ဌာ တေန သဟ ဧကာရမ္မဏဘာဝေါ သန္နိဿယ ကာမာဝစရကုသလာဒိနံ နဝတ္တဗ္ဗာ-ရမ္မဏတာ ဝုတ္တာ၊ တဿာ ဣဓာပိ တေသံ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏဘာဝံ ဒီပေတိ။ ကော ဟိ တေန သဟ ဧကာရမ္မဏာနံ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏဘာဝေ အန္ဓရာယော တိ ဧဝံ တသ္မိံ ဝုတ္တေ ဝုတ္တာနေဝ ဟောန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သေသမေတ္ထ အဋ္ဌတ္တာ-ရမ္မဏတ္တိကေ ပါဠိတော ဥတ္တာနမေဝ။

အာရမ္မဏဝိဘာဂေ ပန ဝိညာဏဉ္စာယတနံ နေဝသညာနာသညာယတနန္တိ ဣမေသံ တာဝ ကုသလဝိပါကကိရိယဝသေန ဆန္နံ စိတ္တုပ္ပါဒါနံ အတ္တနော သန္တာနသမ္ဗန္ဓံ ဟေဋ္ဌိမသမာပတ္တိံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိတော အဋ္ဌတ္တာရမ္မဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဏ္ဍ စ ကိရိယအာကာသာနဉ္စာယတနံ ကိရိယဝိညာဏဉ္စာ-ယတနဿေဝ အာရမ္မဏံ ဟောတိ၊ န ဣတရဿ။ ကသ္မာ ? အာကာသာနဉ္စာ-ယတနကိရိယသမာဓိနော ကုသလဿ ဝါ ဝိပါကဿ ဝါ ဝိညာဏဉ္စာယတနဿ အဘာဝတော။ ကုသလံ ပန ကုသလဝိပါကကိရိယာနံ တိဏ္ဏမ္ပိ အာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ကသ္မာ ? အာကာသာနဉ္စာယတနကုသလံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဋ္ဌိတဿ တတော ဥဋ္ဌံ တိဝိဓဿပိ ဝိညာဏဉ္စာယတနဿ ဥပ္ပတ္တိသမ္ဘဝတော။ ဝိပါကံ ပန နကဿစိ အာရမ္မဏံ ဟောတိ။ ကသ္မာ ? ဝိပါကတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ စိတ္တဿ အဘိနိဟာရာသမ္ဘဝတော။ နေဝသညာနာသညာယတနဿ အာရမ္မဏ-ကရဏေပိ ဧသေဝ နယော။ ရူပါဝစရတ္တိကစတုက္ကဈာနာဒိနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ နိယကဈတ္တတော ဗဟိဒ္ဓါဘာဝေန ဗဟိဒ္ဓါဘူတာနိ ပထဝီကသိဏာဒိနိ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိတော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သဗ္ဗေ ကာမာဝစရာ ကုသလာကုသလာဗျာကတာ ဓမ္မာ ရူပါဝစရံ စတုတ္ထံ ဈာနန္တိ ဏ္ဍေ ကုသလတော တာဝ စတ္တာရော ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ

အတ္တနော ခန္ဓာဒီနိ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ အဏ္ဍတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရေသံ ခန္ဓာဒိပစ္စဝေက္ခဏေ ပဏ္ဍတ္တိနိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏေ စ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ တဒုဘယဝသေန အဏ္ဍတ္တ-ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကေဝလဉ္ဍိ တေသံ နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏံ နတ္ထိ။ အကုသလတော စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ အတ္တနော ခန္ဓာဒီနံ အဿာဒနာဘိနန္ဒနပရာမာသဂဟဏကာလေ အဏ္ဍတ္တာ-ရမ္မဏာ၊ ပရဿ ခန္ဓာဒီသု စေဝ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပကသိဏာဒီသု စ တထေဝ ပဝတ္တိကာလေ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ တဒုဘယဝသေန အဏ္ဍတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကေဝလဉ္ဍိ တေသံ ပရာမာသဂဟဏံ နတ္ထိ။ ဒွေပိ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တာ အတ္တနော ခန္ဓာဒီသု ဒေါမနဿိတဿ အဏ္ဍတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရဿ ခန္ဓာဒီသု စေဝ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပပဏ္ဍတ္တီသု စ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ တဒုဘယဝသေန အဏ္ဍတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တာနမ္ပိ ဝုတ္တ-ပကာရေသု ဓမ္မေသု ဝိစိကိစ္ဆနဖန္ဒနဘာဝဝသေန[၁] ပဝတ္တိယံ အဏ္ဍတ္တာဒိ-အာရမ္မဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဒ္ဝိပဉ္စဝိညာဏာနိ တိဿော စ မနောဓာတုယောတိ ဣမေ တေရသ စိတ္တုပ္ပါဒါ အတ္တနော ရူပါဒီနိ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိယံ အဏ္ဍတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရဿ ရူပါဒီသု ပဝတ္တာ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ တဒုဘယဝသေန အဏ္ဍတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ သောမနဿသဟဂတအဟေတုကဝိပါကမနောဝိညာဏဓာတု ပဉ္စဒ္ဓါရေ သန္တီရဏတဒါရမ္မဏဝသေန အတ္တနော ပဉ္စ ရူပါဒိဓမ္မေ, မနောဒ္ဓါရေ တဒါ-ရမ္မဏဝသေနေဝ အညေပိ အဏ္ဍတ္တိကေ ကာမာဝစရဓမ္မေ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိယံ အဏ္ဍတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရေသံ ဓမ္မေသု ပဝတ္တမာနာ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ ဥဘယဝသေန အဏ္ဍတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဥပေက္ခာသဟဂတဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏ-ဓာတုဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ ကေဝလံ ပနေတာ သုဂတိယံ ဒုဂ္ဂတိယဉ္စ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိဝသေနာပိ အဏ္ဍတ္တာဒိဘေဒေသု ကမ္မာဒီသု ပဝတ္တန္တိ။

အဋ္ဌ မဟာဝိပါကစိတ္တာနိပိ တာသံယေဝ ဒ္ဝိန္ဒံ သမာနဂတိကာနိ။ ကေဝလံ ပနေတာနိ သန္တီရဏဝသေန န ပဝတ္တန္တိ။ ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂစုတိဝသေနေဝ ဧတာနိ သုဂတိယံယေဝ ပဝတ္တန္တိ။ သောမနဿသဟဂတာဟေတုကကိရိယာ ပဉ္စဒ္ဓါရေ အတ္တနော ရူပါဒီနိ အာရဗ္ဘ ပဟဋ္ဌာကာရကရဏဝသေန ပဝတ္တိယံ အဏ္ဍတ္တာရမ္မဏာ၊ ပရဿ ရူပါဒီသု ပဝတ္တာ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ မနောဒ္ဓါရေ တထာဂတဿ ဇောတိပါလမာဏဝမဃဒေဝရာဇကဏ္ဍတာပသာဒိကာလေသု အတ္တနာ ကတကိရိယံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဟသိတုပ္ပါဒဝသေန ပဝတ္တာ

၁-ဝိစိကိစ္ဆနဘန္တဘာဝဝသေန (က)

အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏာ၊ မလ္လိကာယ ဒေဝိယာ သန္တိမဟာမတ္တဿ သုမနမာလာ-
ကာရဿာတိ ဧဝမာဒိနံ ကိရိယာကရဏံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိကာလေ ဗဟိဒ္ဓါ-
ရမ္မဏာ၊ ဥဘယဝသေန အဏ္ဏတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ။ ဥပေက္ခာသဟဂတကိရိယာ-
ဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ပဋ္ဌဒ္ဓါရေ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဝသေန, မနောဒ္ဓါရေ စ
အာဝဇ္ဇနဝသေန ပဝတ္တိယံ အဏ္ဏတ္တာဒိအာရမ္မဏာ။ အင်္ဂ မဟာကိရိယာ
ကုသလစိတ္တဂတိကာ ဧဝ။ ကေဝလဉ္စိ တာ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုသလာနိ
သေက္ခပုထုဇ္ဇနာနန္တိ ဇာတကမေဝတ္ထ နာနာဂရဏံ။

ဝုတ္တပ္ပကာရေ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာနေ သမ္ပတ္ထပါဒကစတုတ္ထာဒိနိ ပဋ္ဌ ဈာနာနိ
ဒုမသ္မိံ တိကေ ဩကာသံ လဘန္တိ။ တောနိ ဟိ ကသိဏပရိကမ္မတ္တိနိမိတ္တာရမ္မဏတ္တာ
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိ။

ဒုဒ္ဒိဝိဓစတုတ္ထံ ကာယဝသေန စိတ္တံ, စိတ္တဝသေန ဝါ ကာယံ ပရိဏာမန-
ကာလေ အတ္တနော ကုမာရကဝဏ္ဏာဒိနိမ္မာနကာလေ စ သကာယစိတ္တာနံ
အာရမ္မဏကရဏတော အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏံ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဟတ္ထိအဿာဒိဒဿနကာလေ
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ကာလေန အဏ္ဏံ ကာလေန ဗဟိဒ္ဓါ ပဝတ္တိယံ အဏ္ဏတ္တ-
ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ။

ဒိဗ္ဗသောတစတုတ္ထံ အတ္တနော ကုစ္ဆိသဒ္ဒသဝနကာလေ အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏံ၊
ပရေသံ သဒ္ဒသဝနကာလေ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ဥဘယဝသေန အဏ္ဏတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ။
စေတောပရိယဉာဏစတုတ္ထံ ပရေသံ စိတ္တာရမ္မဏတော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏမေဝ၊
အတ္တနော စိတ္တဇာနနေ ပန တေန ပယောဇနံ နတ္ထိ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသစတုတ္ထံ
အတ္တနော ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏံ၊ ပရဿ ခန္ဓေ အနိန္ဒြိယ-
ဗဒ္ဓရူပံ တိဿော စ ပဏ္ဏတ္တိယော အနုဿရဏတော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ဥဘယဝသေန
အဏ္ဏတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုစတုတ္ထံ အတ္တနော ကုစ္ဆိဂတာဒိရူပဒဿနကာလေ အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏံ၊
အဝဿဿရူပဒဿနကာလေ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ဥဘယဝသေန အဏ္ဏတ္တဗဟိဒ္ဓါ-
ရမ္မဏံ။ အနာဂတံသဉာဏစတုတ္ထံ အတ္တနော အနာဂတက္ခန္ဓာနုဿရဏကာလေ
အဏ္ဏတ္တာရမ္မဏံ၊ ပရဿ အနာဂတက္ခန္ဓာနံ ဝါ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ ဝါ ရူပဿ
အနုဿရဏကာလေ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ ဥဘယဝသေန အဏ္ဏတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ။
ဣာကိဉ္စညာယတနဿ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏတာယ ကာရဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။

ဒုကအတ္ထုဒ္ဓါရဝဏ္ဏနာ

၁၄၄၁။ ဟေတုဂေါစ္ဆကနိဒ္ဒေသေ **တယော ကုသလဟေတူ**တိအာဒိနာ နယေန ဟေတူ ဒဿေတွာ ပုန တေယေဝ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတော ဒဿေတုံ **စတူသု ဘူမီသု ကုသလေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ ဥပါယေန သေသဂေါစ္ဆ-ကေသုပိ ဒေသနာနယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၄၇၃။ **ယတ္ထ ဒွေ တယော အာသဝါ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ**တိ တ္ထေ တိဝိဓေန အာသဝါနံ ကေတော ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တတ္ထ စတူသု ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တေသု အဝိဇ္ဇာသဝေန, ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တေသု ဒိဋ္ဌာသဝအဝိဇ္ဇာသဝေဟိ သဒ္ဓိန္တိ ကာမာ-သဝေါ ဒုဝိဓေန ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဘဝါသဝေါ စတူသု ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တေသု အဝိဇ္ဇာသဝေန သဒ္ဓိန္တိ ကေဓာဝ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဝေံ "ယတ္ထ ဒွေ တီဏိ သံယောဇနာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ"တိ တ္ထောပိ သံယောဇနာနံ ဥပ္ပတ္တိ ကေတော ဒသဓာ ဘဝေ။ တတ္ထ ကာမရာဂေါ စတုဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဋိဃော တိဓာ၊ မာနော ကေဓာ၊ တထာ ဝိစိကိစ္ဆာ စေဝ ဘဝရာဂေါ စ။ ကထံ? ကာမရာဂေါ တာဝ မာနသံယောဇနအဝိဇ္ဇာ-သံယောဇနေဟိ စေဝ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနအဝိဇ္ဇာသံယောဇနေဟိ စ သီလဗ္ဗတ-ပရာမာသအဝိဇ္ဇာသံယောဇနေဟိ စ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနမတ္တေနေဝ စ သဒ္ဓိန္တိ ဝေံ စတုဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဋိဃော ပန ဣဿာသံယောဇနအဝိဇ္ဇာ-သံယောဇနေဟိ စေဝ မစ္ဆရိယသံယောဇနအဝိဇ္ဇာသံယောဇနေဟိ စ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနမတ္တေနေဝ စ သဒ္ဓိန္တိ ဝေံ တိဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မာနော ဘဝရာဂါဝိဇ္ဇာသံယောဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ကေဓာဝ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တထာ ဝိစိကိစ္ဆာ။ သာ ဟိ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနေန သဒ္ဓိံ ကေဓာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဘဝရာဂေပိ ဧသေဝ နယောတိ။ ဝေမေတ္ထ ဒွေ တီဏိ သံယောဇနာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၁၅၁၁။ ယံ ပနေတံ နီဝရဏဂေါစ္ဆကေ "ယတ္ထ ဒွေ တီဏိ နီဝရဏာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထာပိ အဋ္ဌဓာ နီဝရဏာနံ ကေတော ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတေသု ဟိ ကာမစ္ဆန္ဒော ဒုဝိဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဗျာပါဒေါ စတုဓာ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ကေဓာ၊ တထာ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ကထံ? ကာမစ္ဆန္ဒော တာဝ အသဒ္ဓါရိကစိတ္တေသု ဥဒ္ဓစ္စနီဝရဏအဝိဇ္ဇာနီဝရဏေဟိ, သသဒ္ဓါရိကေသု ထိနမိဒ္ဓ-ဥဒ္ဓစ္စအဝိဇ္ဇာနီဝရဏေဟိ သဒ္ဓိံ ဒုဝိဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယံ ပနေတံ ဒွေ တီဏီတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒဝသေန ဝုတ္တံ။ တသ္မာ စတုန္နမ္ပိ ကေတော

ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝစနံ ယုဇ္ဇတိ ဧဝ။ ဗျာပါဒေါ ပန အသမ္မိရိကစိတ္တေ ဥဒ္ဓစ္စအဝိဇ္ဇာ-နိဝရဏေဟိ, သသမ္မိရိကေ ထိနမိဒ္ဓဥဒ္ဓစ္စအဝိဇ္ဇာနိဝရဏေဟိ, အသမ္မိရိကယေဝ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စအဝိဇ္ဇာနိဝရဏေဟိ, သသမ္မိရိကယေဝ ထိနမိဒ္ဓဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ-အဝိဇ္ဇာနိဝရဏေဟိ သဒ္ဓိန္တိ စတုဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥဒ္ဓစ္စံ ပန အဝိဇ္ဇာ-နိဝရဏမတ္တေန သဒ္ဓိံ ကေဓာဝ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စအဝိဇ္ဇာ-နိဝရဏေဟိ သဒ္ဓိံ ကေဓာဝ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၁၅၇၇။ ယမ္ပိဒံ ကိလေသဂေါစ္ဆကေ "ယတ္ထ ဒ္ဝေ တယော ကိလေသာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ဒ္ဝေ ကိလေသာ အညေဟိ, တယော ဝါ ကိလေသာ အညေဟိ ကိလေသေဟိ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဧဝမတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ဒ္ဝိန္နံ တိဏ္ဏံယေဝ ဝါ ကေတော ဥပ္ပတ္တိယာ အသမ္ဘဝတော။

တတ္ထ ဒသဓာ ကိလေသာနံ ကေတော ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ တ္ထေ ဟိ လောဘော ဆဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဋိဃော ဒ္ဝိဓာ။ တထာ မောဟော တိဓာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကထံ? လောဘော တာဝ အသမ္မိရိကေ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တေ မောဟဥဒ္ဓစ္စအဟိရိ-ကာနောတ္တပ္ပေဟိ, သသမ္မိရိကေ မောဟထိနဥဒ္ဓစ္စအဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ, အသမ္မိရိကယေဝ မောဟမာနုဒ္ဓစ္စာဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ, သသမ္မိရိကယေဝ မောဟမာနထိနဥဒ္ဓစ္စအဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တေ ပန အသမ္မိရိကေ မောဟဥဒ္ဓစ္စဒိဋ္ဌအဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ, သသမ္မိရိကေ မောဟဒိဋ္ဌထိနဥဒ္ဓစ္စ-အဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ သဒ္ဓိန္တိ ဆဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ပဋိဃော ပန အသမ္မိရိကေ မောဟဥဒ္ဓစ္စအဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ, သသမ္မိ-ရိကေ မောဟထိနဥဒ္ဓစ္စအဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ သဒ္ဓိန္တိ ဧဝံ ဒ္ဝိဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မောဟော ပန ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေ ဝိစိကိစ္ဆာဥဒ္ဓစ္စအဟိရိကာ-နောတ္တပ္ပေဟိ, ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တေ ဥဒ္ဓစ္စအဟိရိကာနောတ္တပ္ပေဟိ သဒ္ဓိန္တိ ဧဝံ ဒ္ဝိဓာ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

အင်္ဂသာလိနိယာ ဓမ္မသင်္ဂဟအင်္ဂကထာယ

အင်္ဂကထာကတ္တာ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနကထာ

ဘွောဝတာ စ—

စိတ္တံ ရူပဉ္စ နိက္ခေပံ၊ အတ္ထုဒ္ဓါရံ မနောရမံ။
ယံ လောကနာထော ဘာဇေန္တော၊ ဒေသေသိ ဓမ္မသင်္ဂဏိံ။

အဘိဓမ္မဿ သင်္ဂယှ၊ ဓမ္မေ အနဝသေသတော။
ဌိတာယ တဿာ အာရဒ္ဓါ၊ ယာ မယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။

အနာကုလာနမတ္ထာနံ၊ သမ္ဘဝါ အဌသာလိနီ။
ဣတိ နာမေန သာ ဆော၊ သန္ဒိဌာနမုပါဂတာ။

ကျေနစတ္တာလီသာယ၊ ပါဋိယာ ဘာဏဝါရတော။
စိရဌိတတ္ထံ ဓမ္မဿ၊ နိဌာပေန္တေန တံ မယာ။

ယံ ပတ္တံ ကုသလံ တဿ၊ အာနုဘာဝေန ပါဏိနော။
သဗ္ဗေ သဒ္ဓမ္မရာဇဿ[၁]၊ ဥတ္ဂာ ဓမ္မံ သုခါဝဟံ။

ပါပုဏန္တု ဝိသုဒ္ဓါယ၊ သုခါယ ပဋိပတ္တိယာ။
အသောကမနုပါယာသံ၊ နိဗ္ဗာနသုခမုတ္တမံ။

စိရံ တိဌတု သဒ္ဓမ္မော၊ ဓမ္မေ ဟောန္တု သဂါရဝါ။
သဗ္ဗေပိ သတ္တာ ကာလေန၊ သမ္မာ ဒေဝေါ ပဝဿတု။

ယထာ ရက္ခိံသု ပေါရာဏာ၊ သုရာဇာနော တထေဝိမံ။
ရာဇာ ရက္ခတု ဓမ္မေန၊ အတ္တနောဝ ပဇံ ပဇန္တိ။

ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝီရိယပဋိမဏ္ဍိတေန သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏသမုဒယသမုဒိတေန သကသမယသမယန္တရဂဟနဇ္ဈောဂါဟဏသမတ္ထေန ပညာဝေယျတ္တိယသမန္ဒာဂတေန တိပိဋကပရိယတ္တိပ္ပဘေဒေ သာဌကထေ သတ္ထုသာသနေ အပ္ပဋိဟတဉာဏပ္ပဘာဝေန မဟာဝေယျာကရဏေန ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရ[၂] ဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ ဝါဒီဝရေန မဟာကဝိနာ ပဘိန္ဒပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရေ[၃] ဆဋ္ဌဘိညာဒိပ္ပဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ သုပ္ပတိဌိတဗုဒ္ဓိနံ ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ ထေရာနံ မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ ဗုဒ္ဓဃောသောတိ

၁-သဗ္ဗေပိ ဓမ္မရာဇဿ (သျာ၊ က) ၂-....မဓုရောဌာရ (သျာ) ၃-....ပရိဝါရ (သီ)

ဂရုဟိ ဂဟိတနာမဓေယ္ယေန ထေရေန ကတာ အယံ အင်္ဂသာလိနီ နာမ ဓမ္မသင်္ဂဟင်္ဂကထာ—

တာဝ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ လောကနိတ္ထရဏေသိနံ။
ဒဿေန္တိ ကုလပုတ္တာနံ၊ နယံ ပညာဝိသုဒ္ဓိယာ။
ယာဝ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမမ္ပိ၊ သုဒ္ဓစိတ္တာသ တာဒိနော။
လောကမ္ပိ လောကဇေဋ္ဌဿ၊ ပဝတ္တတိ မဟေသိနောတိ။

အင်္ဂသာလိနီ နာမ
ဓမ္မသင်္ဂဟအင်္ဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇက်ော
[အ]	
အကက္ခဋတာ	၁၉၄
အကထိနတာ	၁၉၄
အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ	၄၁၃
အကမ္မညတာ	၄၀၈
အကုဋိလတာ	၁၉၅
အဂါရဝတာ	၄၂၂
အဃဂတံ	၃၆၂
အဃံ	၃၆၂
အစက္ကိက္ကံ	၄၂၄
အဇ္ဇဝေါ	၉၅
အဇိမှတာ	၁၉၅
အဇ္ဈတ္တာ	၈၈
အဇ္ဈတ္တိကာ	၉၂
အဇ္ဈတ္တံ	၂၁၃-၃၇၄
အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညိ	၂၃၃-၂၃၆
အဇ္ဈတ္တံ ပစ္စတ္တံ	၃၉၄
အဇ္ဈောသာနံ	၃၉၅
အညာ	၃၃၀
အညာဏံ အဒဿနံ	၂၉၆
အညာတာဝိန္ဒြိယံ	၃၃၀
အညိန္ဒြိယံ	၂၀၂
အဋ္ဌာနကုသလတာ	၉၅
အဋ္ဌာနေ ဝါပန အာဃာတော	၃၉၉
အဋ္ဌိကံ	၂၄၃
အဋ္ဌိတကိရိယတာ	၄၃၅
အဏ္ဏကာ	၄၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇက်ော
[အ]	
အဏ္ဏံ	၃၅၅
အတပနီယာ	၉၄
အတ္တဘာဝပရိယာပန္နော	၃၄၆
အတ္တမနတာ	၁၀၀
အန္တရဓာနံ	၃၆၅
အန္တဝါ	၄၀၂
အန္တဝါဒိဋ္ဌိ	၉၄
အတ္တဝါဒုပါဒါနံ	၄၁၅
အတီတာ	၀၀-၃၉၄
အတီတာရမ္မဏာ	၀၀
အန္တောကရိတ္ဝာ	၄၁၇
အန္တောသမောရောဓော	၄၀၉
အတ္ထဂ်တာ	၃၉၄
အဒန္ဓနတာ	၁၉၄
အဒိန္နာဒါနံ	၁၄၀
အဒုဿနာ	၁၉၄
အဒေါသော	၁၉၄
အဓမ္မရာဂေါ	၃၉၀
အဓာရဏာတာ	၄၃၃
အဓိပစ္စုပ္ပန္နံ	၄၄၅
အဓိကရဏသမထော	၁၀၉
အဓိမုတ္တိ နိဗ္ဗာနံ	၄၃၅
အဓိမောက္ခော	၁၇၇
အဓိဝစနပထာ	၉၄
အဓိဝါသနတာ	၄၂၄
အနဇ္ဈာပတ္တိ	၂၆၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ	၂၆၁
အနတ္တမနတာ	၃၀၀
အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ	၉၄
အနန္တာနိ (စတ္တာရိ)	၂၀၄
အနနုဗောဓော	၂၉၆
အနနုဿတိ အပ္ပဋိဿတိ	၄၃၃
အနဘိသမယော	၂၉၆
အနဘိဇ္ဈာ	၁၇၃-၁၉၄
အနသုရောပေါ	၄၂၄
အနာဂတာ	၈၈
အနာဒရိယံ	၄၂၂
အနာရမ္မဏာ	၉၂
အနာသဝါ	၉၁
အနိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ အနိက္ခိတ္တ-ဓုရတာ	၁၉၀-၄၃၅
အနိစ္စတာ	၃၆၅
အနိဒဿနသပ္ပဋိဃာ	၈၉
အနိဒဿနော	၃၄၆
အနိယတာ	၈၇
အနိယျာနိကာ	၉၃
အနုတ္တရာ	၉၃
အနုဒ္ဒါ	၃၉၅
အနုဒ္ဒါယနာ	၃၉၅
အနုနယော	၃၉၅
အနုပ္ပန္နာ	၈၈
အနုပ္ပါဒေ ဥဏံ	၉၆
အနုပေက္ခနတာ	၁၈၇
အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ	၄၂၈
အနုရောဓော	၃၉၅
အနုဿတိ	၁၉၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အနုသန္ဓာနတာ	၁၈၇
အနုသယော	၂၉၆-၃၉၈
အနေကံသဂ္ဂါဟော	၃၀၁
အနောတ္တပ္ပံ	၉၄-၂၉၁
အနောလီနဝုတ္တိတာ	၄၃၅
အပ္ပစ္စက္ခကမ္မံ	၂၉၆
အပစယဂါမိနော	၈၆
အပ္ပစ္စယာ	၉၀
အပစ္စဝေက္ခဏာ	၂၉၆
အပ္ပဋိဝေဓော	၂၉၆
အပ္ပဋိဿဝတာ	၄၂၂
အပဋိသဓိ	၄၂၉
အပ္ပဏိဟိတံ	၂၆၆
အပ္ပနာ	၁၈၇
အပ္ပမာဏာ	၈၇
အပ္ပမာဏာရမ္မဏံ	၂၂၉
အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ	၉၄
အပရန္တေ	၃၉၅
အပရိယာပန္နာ	၉၂
အပရိယောဂါဟနာ	၂၉၆-၃၀၁
အပ္ပဿုတာ	၄၂၃
အပိလာပနတာ	၁၉၁
အပေက္ခာ	၃၉၇
အဖရုသဝါစတာ	၄၂၆
အမ္ဖိလံ	၃၅၇
အမ္ဖောပမံ	၃၁၁
အဗျာပဇ္ဇော	၁၉၄
အဗျာပါဒေါ	၁၇၃-၁၉၄
အဗ္ဘတ္ထင်္ဂတာ	၃၉၄
အဗ္ဘနုမောဒနံ	၂၀၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဗ္ဘာ	၃၅၄
အဘိက္ကမန္တသ	၃၆၀
အဘိဇ္ဈာ	၁၄၃-၂၉၁-၂၉၆
အဘိနိဝေသော	၂၉၅
အဘိပ္ပသာဒေါ	၁၈၉
အဘိလာပေါ	၄၂၁
အမတ္တညုတာ	၄၂၉
အမောဟော	၁၉၃
အယောနိသော	၄၂၉
အရဏာ	၉၃
အရိယဓမ္မသ အကောဝိဒေါ	၃၈၅
အရိယာ	၃၈၄
အရိယာနံ အဒဿာဝီ	၃၈၅
အရူပတဏ္ဍာ	၃၉၈
အရူပရာဂေါ	၂၈၂
အရူပါဝစရာ	၉၂
အရူပိနော	၉၀
အရူပူပပတ္တိယာ	၂၄၅
အလုဗ္ဘနာ	၁၉၃
အလောဘော	၁၇၀-၁၉၃
အလံသာဋ္ဌကော	၄၃၂
အဝက်တာ	၁၉၅
အဝစရာ	၄၁၇
အဝဋ္ဌိတိ	၁၈၈
အဝိက္ခေပေါ	၉၅
အဝိဇ္ဇာ	၉၄
အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော	၉၃
အဝိဇ္ဇာသဝေါ	၄၀၁
အဝိတက္ကအဝိစာရာ	၈၅
အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ	၈၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဝိတ္ထနတာ	၁၉၄
အဝိသာဟာရော	၁၈၈-၂၉၄
အဝီစိဇရာ	၃၆၅
အဝီစိနိရယံ	၄၁၇
အဝူပသမော	၃၀၁
အသခ်တာ	၉၀
အသစ္ဆိကတာနံ	၂၆၃
အဿတိ	၄၃၃
အဿဒ္ဓါ	၄၂၃
အသမ္ပဇည်	၉၅
အသမ္ပဇာနကတံ	၂၀၆
အသမ္ဖုဋ္ဌံ စတူဟိ မဟာ-ဘူတေဟိ	၃၆၂
အသမ္ဖောဓော	၂၉၆
အသမပေက္ခဏာ	၂၉၆
အသမာဓိသံဝတ္တနိကာ	၄၂၅
အသမ္မုဿနတာ	၁၉၁
အသဿတော	၄၀၂
အသာတံ	၂၉၉
အသာရဇ္ဇနာ	၁၉၄
အသာရာဂေါ	၁၉၄
အသိထိလပရက္ကမတာ	၁၉၀
အသုရောပေါ	၂၉၉
အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော	၃၈၃
အသေက္ခာ	၈၇
အသံဂါဟနာ	၂၉၆
အသံယောဇနိယာ	၉၁
အဟိရိကဗလံ အနောတ္တပ္ပဗလံ	၂၉၁
အဟိရိကံ	၉၄-၂၉၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဟေတုကပဋိသန္ဓိကထာ	၃၁၆
အဟေတုကာ	၈၉
[အာ]	
အာကပ္ပေါ	၃၅၇
အာကာသကသိဏံ	၂၃၁
အာကာသဓာတု	၃၆၂
အာကာသာနဉ္ဇာယတနံ	၂၄၉
အာကာသော	၃၆၂
အာကိဉ္ဇညာယတနံ	၂၅၁
အာစယဂါမိနော	၈၆
အာစယော	၃၆၃
အာဏတ္တိကံ	၂၀၆
အာဒါသမဏ္ဍလံ	၃၅၅
အာနန္တရိကာနိ	၃၉၂
အာပတ္တိကုသလတာ	၉၅-၄၂၃
အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ	၉၅-၄၂၃
အာပေါဓာတု	၃၆၈
အာမကဂဏ္ဍော	၃၅၆
အာမိသပဋိသန္ထာရော	၄၂၆
အာမောဒနာ	၁၈၇
အာယတနကုသလတာ	၉၅-၄၂၄
အာယတနာနံ	၃၆၃
အာယုနော သံဟာနိ	၃၆၄
အာယူဟိနီ	၃၉၆
အာရတိ	၂၆၃
အာလောကေန္တဿ	၃၆၀
အာဝါသမစ္ဆရိယံ	၄၀၅
အာဝါသော	၄၀၅
အာသပ္ပနာ	၃၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အာ]	
အာသဝါ	၉၀
အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏံ	၄၃၅
အာသာ	၃၉၇
အာသိသနာ	၃၉၇
အာသေဝနာ	၄၃၃
အာဟရဟတ္ထကော	၄၃၂
အာဟာရေတိ	၄၂၉
အာဟာရံ	၄၂၉
[ဣ]	
ဣစ္ဆာ	၃၉၅
ဣတ္ထတ္တံ ဣတ္ထိဘာဝေါ	၃၅၈
ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော	၄၀၈
ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာ	၉၅
ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ	၄၃၁
ဣရိယနာ	၁၉၃
ဣဿာ	၂၉၉-၄၀၄
ဣဿာယနာ	၄၀၄
[ဥ]	
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ	၉၄
ဥဇုကတာ	၁၉၅
ဥတုနိယာမော	၃၁၂
ဥဒ္ဓုမာတကံ	၂၄၂
ဥန္ဒတိ	၄၀၄
ဥန္ဒမော	၄၀၄
ဥပက္ကိလေသော	၃၉၈
ဥပ္ပန္ဒာ	၈၈-၃၉၃
ဥပ္ပန္ဒံသေန သင်္ဂဟိတာ	၃၉၃
ဥပ္ပန္ဒံ ဟောတိ	၁၀၈

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ဥ]	
ဥပပတ္တိ	၂၀၇
ဥပပရိက္ခာ	၁၉၁
ဥပရိတော	၄၁၇
ဥပလက္ခဏာ ပစ္စုပလက္ခဏာ	၁၉၁
ဥပဝိစာရော	၁၈၇
ဥပသမ္ပဇ္ဇ	၂၁၂
ဥပါဒါ	၉၂-၃၄၄
ဥပါဒါနာ	၉၂
ဥပါဒါနိယာ	၈၅
ဥပ္ပါဒိနော	၈၈
ဥပါဒိဏ္ဏာ	၈၄-၃၉၄
ဥပါဒိဏ္ဏုပါဒါနိယာ	၈၅
ဥပါဒိဏ္ဏံ	၃၇၄
ဥပေက္ခာ	၈၅-၂၃၇
ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ	၂၂၂
ဥပေက္ခာသဟဂတံ	၂၀၁
ဥယျာမော	၁၉၀
ဥဿဒကိတ္တနံ	၃၀၁
ဥသ္မာ	၃၇၄
ဥဿာဟော	၁၉၀
ဥသုမံ	၃၇၄
ဥသူယာ	၄၀၄
ဥဿောဋ္ဌီ	၁၉၀
[ဧ]	
ဧကောဒိဘာဝံ	၂၁၄
ဧဇာ	၃၉၅
ဧတ္ထ ပရိယာပန္နာ	၄၁၇
ဧတ္ထောဝစရာ	၄၁၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ဩ]	
ဩကပ္ပနာ	၁၈၉
ဩဃနိယာ	၉၁
ဩဃာ	၉၁
ဩတ္တပ္ပဗလံ	၁၆၈
ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေန	၁၉၃
ဩတ္တပ္ပံ	၉၄-၁၆၈
ဩဒဂျံ	၁၈၈
ဩဒါတံ	၃၅၄
ဩနာဟော	၄၀၉
ဩရိမံ တီရမ္ပေတံ	၃၄၇
ဩလီယနာ	၄၀၈
[က]	
ကက္ကသာ	၄၂၅
ကက္ခဋ္ဌံ	၃၆၈
ကခ်ါ	၃၀၁
ကခ်ါယနာ	၃၀၁
ကဋုကဋ္ဌုကတာ	၄၀၇
ကဏ္ဏသုခါ	၄၂၅
ကဏ္ဌာ	၉၃
ကတတ္တာ	၃၀၃
ကဒရိယံ	၄၀၇
ကဗဋ္ဌီကာရော အာဟာရော	၃၆၆
	၃၆၈
ကမ္မညတာ	၁၉၅
ကမ္မနိယာမော	၃၁၂
ကရုဏာ	၂၃၇
ကာကမာသကော	၄၃၂
ကာဋ္ဌကံ	၃၅၄
ကာမစ္ဆန္ဒော	၄၀၂
ကာမဇ္ဈောသာနံ	၄၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[က]	
ကုလံ	၄၀၅
ကုသလမူလာနိ	၃၈၀
ကုသလာ	၈၀
ကုသလံ	၁၀၅-၄၃၇
ကေတုကမျတာ	၄၀၄
ကောဓသာမန္တာ	၄၂၅
ကောဓော	၃၉၉
ကောပေါ	၃၉၉
ကောသလ္လံ	၁၉၁
[ခ]	
ခဏပစ္ဆုပ္ပန္နံ	၄၄၅
ခဏ္ဍိစ္စံ	၃၆၄
ခန္ဓာ	၉၅-၄၂၄
ခန္ဓိသံဝရော	၃၈၆
ခန္ဓရဿာ	၃၅၇
ခန္ဓာ	၄၁၇
ခမနတာ	၄၂၄
ခယေ ဉာဏံ	၉၆
ခယော	၃၆၅
ခရဏတံ	၃၇၄
[ဂ]	
ဂန္ထနိယာ	၉၁
ဂန္ထော	၉၁
ဂန္ဓာရမ္မဏံ	၁၁၃
ဂန္ဓော	၃၅၆
ဂရုကာရော	၄၀၄
ဂရုကံ	၃၆၈
ဂါမိလ္လော	၃၂၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[က]	
ကာမတဏှာ	၃၉၈-၄၀၂
ကာမနန္ဒီ ကာမမုဆ္ဆာ	၄၀၂
ကာမပရိဠာဟော	၄၀၂
ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ တနုဘာဝါယ	၂၈၁
ကာမရာဂေါ ကာမသိနေဟော	၄၀၂
ကာမာဝစရာ	၉၂
ကာမာသဝေါ	၄၀၁
ကာမေသု	၄၀၂
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော	၁၄၁
ကာယကမ္မညတာ	၁၇၄
ကာယဂန္ထော	၄၀၈
ကာယဒုစ္စရိတဝိရတိ	၁၇၇
ကာယဒုစ္စရိတော	၂၆၄
ကာယပဿဒ္ဓိ ကာယ-ပါဂုညတာ	၁၇၄
ကာယမုဒုတာ ကာယ-လဟုတာ	၁၇၄
ကာယဝိညတ္တိ	၃၆၀
ကာယသ္မ	၄၀၉
ကာယုဇုကတာ	၁၇၅
ကာယော	၃၅၀
ကိရိယာ	၃၃၁
ကိလေသဝတ္ထူနိ	၄၁၆
ကုက္ကုစ္စာယနာ	၄၁၄
ကုက္ကုစ္စံ	၂၉၉
ကုစ္ဆိဝိတ္ထမနံ	၃၆၆
ကုဋ္ဌနာ	၃၉၉
ကုတ္တံ	၃၅၇
ကုမ္မဂ္ဂေါ	၂၉၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဂ]	
ဂါဟော	၂၉၅
ဂုဏာတိရေကတာ	၂၀၆
ဂေဓော	၃၉၅
[ဃ]	
ဃာနံ	၃၄၀-၃၄၉
ဃောသကမ္မံ	၃၆၁
[စ]	
စက္ခာယတနံ	၃၄၄
စက္ခု	၃၄၉
စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္ဝာ	၄၂၀
စက္ခုဝိညာဏံ	၃၀၃
စက္ခုဝိညေယျံ	၃၇၄
စဏ္ဍိက္ကံ	၂၉၉
စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ	၃၃၅
စတုရံသံ	၃၅၄
စာရော	၁၀၇
စိတ္တကမ္မညတာ	၁၇၄
စိတ္တနိယာမော	၃၁၄
စိတ္တပဿဒ္ဓိ စိတ္တပါဂုညတာ	၁၇၄
စိတ္တလဟုတာ စိတ္တမုဒုတာ	၁၇၄
စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ	၉၂
စိတ္တသမထော	၁၀၉
စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ စိတ္တသဟဘုနော	၉၂
စိတ္တသေကဂ္ဂတာ	၁၆၁
စိတ္တသံသဋ္ဌာ	၉၂
စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော	၉၂
စိန္တာ	၁၉၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[စ]	
စိတ္တံ	၁၀၆
စိတ္တုဇုကတာ	၁၇၅
စိတ္တုပ္ပါဒေါ	၄၃၀
စုတူပပါတေ ဉာဏံ	၄၃၅
စေတနာ	၁၅၄
စေတနာမဟတ္တံ	၂၀၆
စေတသိကာ	၉၂
စေတသိကံ သုခံ	၁၀၄
စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော	၄၁၄
စေတောသမ္ဖဿဇံ	၁၀၄
[ဆ]	
ဆန္ဒာဓိပတေယျံ	၂၅၇
ဆန္ဒော	၁၇၆
ဆဋ္ဌံသာ	၃၅၄
ဆာဒနံ	၃၉၀
[ဇ]	
ဇနိကာ	၃၉၆
ဇပ္ပနာ ဇပ္ပါ	၃၉၇
ဇရာ	၃၆၄
ဇာတရူပံ	၃၅၅
ဇာတာ	၃၉၃
ဇာတိဘယံ	၄၃၄
ဇာလိနီ	၃၉၆
ဇိဝှါ	၃၄၀
ဇီရဏတာ	၃၆၄
ဇီဝိတိန္ဒြိယံ	၁၆၇
ဇီဝိတံ	၁၉၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ထ]	
ထမ္ဘနာ	၃၆၀
ထမ္ဘိတတ္တံ	၃၀၁
ထလံ	၃၅၄
ထာမော	၁၉၀
ထိနမိဋ္ဌံ	၂၉၇
ထိနံ	၄၀၉
ထိယိတတ္တံ	၄၀၉
ထူလံ	၃၅၄
[ဒ]	
ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော	၂၀၆
ဒန္တဝိခါဒနံ	၃၆၆
ဒန္ဓာဘိညံ	၂၂၇
ဒဝါယ	၄၂၉
ဒဿနတ္ထိကေ ဒဿနေန	၈၅
ဒါနမယံ	၂၀၂
ဒိဋ္ဌမုသုခဝိဟာရံ	၃၃၄
ဒိဋ္ဌာသဝေါ	၄၀၁
ဒိဋ္ဌံ	၁၁၆-၃၇၃
ဒိဋ္ဌိကန္တာရော	၂၉၅
ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တံ	၂၈၉
ဒိဋ္ဌိဂတံ	၂၉၄
ဒိဋ္ဌိဂဟနံ	၂၉၄
ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ	၂၀၃
ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ	၉၅
ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တံ	၂၉၅
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ	၉၆
ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တံ	၂၉၅
ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ	၉၆
ဒိဋ္ဌိသံယောဇနံ	၂၉၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဗ]	
ဗာနုကုသလတာ	၉၅
ဗုတ္တိ	၁၈၈-၁၉၃
[တ]	
တက္ကော	၁၈၇
တဇ္ဇော	၁၈၃
တဏှာဝဋ္ဋုလံ တဏှာဇာလံ	၃၉၉
တဏှာနဒီ တဏှာသမုဒ္ဒေါ	၃၉၉
တတြမဇ္ဈတ္တတာ	၁၇၇
တတ္ထဝဋ္ဋကော	၄၃၂
တဒင်္ဂပဟာနံ	၃၀၆
တဒေကဋ္ဌံ	၃၀၀
တပနီယာ	၉၄
တာရကရူပါနိ	၃၅၅
တိတ္ထာယတနံ	၂၉၅
တေဇောဓာတု	၃၆၀
တံ ဇိဝံ တံ သရိရံ	၄၀၃
တံသမယုတ္တော	၃၀၀
တံသမဝက်တာ	၄၂၃
တံသမုဋ္ဌာနံ	၃၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဒ]	
ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ	၄၁၅
ဒီဃံ	၃၅၄
ဒုက္ခနိဒါနံ	၃၉၈
ဒုက္ခပဋိပဒံ	၂၂၇
ဒုက္ခသမ္ဖဿော	၃၇၄
ဒုက္ခေ ဉာဏံ	၃၉၅
ဒုဂ္ဂန္ဓော	၃၅၆
ဒုပ္ပညာ	၄၂၃
ဒုမ္မေဇ္ဈံ	၂၉၆
ဒုဝဂ်ိကံ ဈာနံ	၂၂၃
ဒုဿနာ	၂၉၉
ဒုဿီလာ	၄၂၃
ဒူရေ	၃၇၃
ဒေသနာမယံ	၂၀၃
ဒွေဓာပထော	၃၀၁
ဒွေဋ္ဌကံ	၃၀၁
ဒေါမနဿသဟဂတံ	၂၉၈
ဒေါဝစဿတာ	၉၄
ဒေါဝစဿာယံ	၄၂၂
ဒေါဝစဿိယံ	၄၂၂
ဒေါဝါရိကော	၃၁၉
ဒေါသော	၂၉၉
[ဓ]	
ဓဇော	၄၀၄
ဓမ္မနိယာမော	၃၁၄
ဓမ္မဝိစယော	၁၉၁
ဓမ္မာ	၈၁
ဓမ္မာရမ္မဏံ	၁၁၃
ဓမ္မိကာ	၂၀၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဓ]	
ဓမ္မေ ကခ်တိ	၃၈၉
ဓာတုကုသလတာ	၉၅
ဓာရဏတာ	၁၉၁
ဓိတိ	၁၉၀
ဓုရသမ္ပဂ္ဂါဟော	၁၉၁
[နဲ]	
နတ္ထိ အယံ လောကော	၄၁၆
နတ္ထိ ဒိန္နံ ယိဋ္ဌံ ဟုတံ	၄၁၅
နတ္ထိ ပရောလောကော	၄၁၆
နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ	၄၁၆
နတ္ထိ မာတာ နတ္ထိ ပိတာ	၄၁၆
နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ	၄၁၆
နန္ဒီရာဂေါ	၃၉၅
နဲ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ	၄၃၀
နဲ မဏ္ဍနာယ နဲ မဒါယ	၄၃၀
နဲ ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ	၄၄၀
နဲ ဝိဘူသနာယ	၄၃၁
နာမံ နာမကမ္မံ	၉၄-၄၂၁
နာမဓေယျံ	၄၂၁
နိကန္တိ	၃၉၈
နိကာမနာ	၃၉၈
နိက္ကမော	၁၉၀
နိန္နံ	၃၅၄
နိဗ္ဗတ္တာ	၃၉၃
နိမိတ္တံ	၂၇၇-၃၅၇
နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ	၄၂၈
နိယတာ	၉၃
နိယျာနိကာ	၉၂
နိယျာနိကံ	၂၅၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[နာ]	
နိရုတ္တိ	၄၂၁
နိရုတ္တိပထာ	၉၄
နိရုဒ္ဓါ	၃၉၄
နိရောဓတက္ခာ	၃၉၈
နိဿရကပဟာနံ	၃၀၇
နိသေဝနာ	၄၂၃
နိစ္စိတ္တတာ	၄၂၄
နိလဝဏ္ဏာနိ နိလာနိ	၂၃၄
နိလံ	၃၅၄
နိဝရဏာ	၉၁
နိဝရဏိယာ	၉၁
နေပုညံ	၁၉၁
နေဝ ဒဝါယ	၄၃၀
နေဝသညာနာသညာယတနံ	၂၅၂
နေဝသညာနာသညာ-ယတနသညာသဟဂတံ	၂၅၁
နေဋ္ဌာ	၄၂၅
နောဥပါဒါ	၉၂-၃၆၈
[ပ]	
ပကောပေါ သမ္ပကောပေါ	၃၉၉
ပကော်	၃၉၅
ပဂုဏတာ	၁၉၅
ပဂ္ဂါဟော	၉၅-၁၇၅-၂၉၁
ပစလာယိကာ	၄၀၉
ပစ္စုပ္ပန္နာ	၈၈
ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ	၄၄၃
ပဇာနနာ	၁၉၁
ပဋိ အာပတ္တိကွန္နာ	၄၂၃
ပဋိဓံ နိယာမံ	၃၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပညတ္တိ	၄၂၀
ပညတ္တိပထာ	၉၄
ပညာ	၁၉၁
ပညာအာလောကော	၁၉၂
ပညာဩဘာသော	၁၉၂
ပညာပဇ္ဇောတတာ	၁၉၂
ပညာပါသာဒေါ	၁၉၂
ပညာဗလံ	၁၆၇-၁၉၂
ပညာရတနံ ပညာသတ္ထံ	၁၉၂
ပဋိန္ဒြိယံ	၁၆၅-၁၉၂
ပဋိက္ကမန္တသာ	၃၆၀
ပဋိစသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ	၂၄၆
ပဋိစသမုပ္ပါဒကုသလတာ	၂၉၀
ပဋိဘာတော	၃၉၉
ပဋိဃံ	၃၉၉
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ	၉၅-၄၂၄
ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာနံ	၃၀၇
ပဋိပဿဒ္ဓိတတ္တံ	၁၉၄
ပဋိဗန္ဓ	၃၉၇
ပဋိဝိရတိ	၂၆၃
ပဋိဝိရောဓော	၂၉၉-၃၉၉
ပဋိသင်္ခါနဗလံ	၉၅
ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော	၄၃၀
ပဋိသန္ဓိဝရကော ဟောတိ	၄၂၆
ပဋိသန္ဓိဝရော	၉၅
ပဋိသတိ	၁၉၁
ပဋိဟညတိ ဝါ	၃၄၇
ပဋိဟညိ ဝါ	၃၄၇
ပဌမာယ ဘူမိယာ	၂၅၉
ပဌမံ ဈာနံ	၂၁၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပဏိဓိ	၃၉၆
ပဏီတာ	၈၇
ပဏီတံ	၂၃၀-၂၅၇
ပဏ္ဍုရံ	၁၀၅
ပဏ္ဍိစ္စံ	၁၉၁
ပဏ္ဍိတာ	၉၃
ပတိဋ္ဌာဟော	၂၉၅
ပတောဒေါ	၁၉၂
ပတ္တာနုပ္ပဒါနံ	၂၀၂
ပတ္တိယာ	၂၅၉
ပထဝိကသိဏံ	၂၁၂
ပထဝိဓာတု	၃၆၈
ပဒ္မနာ	၃၉၈
ပဒေါသော သမ္မဒေါသော	၃၉၉
ပမောဒနာ	၁၀၇
ပမောဟော	၂၉၆
ပရကဋ္ဌကာ	၄၂၅
ပရပုဂ္ဂလာနံ	၃၉၄
ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိဒေဝေ	၄၁၇
ပရသတ္တာနံ	၃၉၄
ပရံကာရံ	၂၀၅
ပရက္ကမော	၁၉၀
ပရာဘိသဇ္ဇနိ	၄၂၅
ပရာမဋ္ဌာ	၉၂
ပရာမာသာ	၉၂
ပရာမာသော	၂၉၅
ပရိစ္ဆိန္နဇရာ	၃၆၅
ပရိဏာယိကာ	၁၉၂
ပရိတ္တာ	၈၇
ပရိတ္တာနိ	၂၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပရိတ္တာဝရမ္မဏာ	၈၇-၃၉၁-၄၃၈
ပရိတ္တာဝရမ္မဏံ	၂၂၉
ပရိတ္တံ နာမ	၂၂၉
ပရိနိပ္ဖန္နံ	၃၇၈
ပရိပါကော	၃၆၄
ပရိဘေဒေါ	၃၆၅
ပရိမဏ္ဍလံ	၃၅၄
ပရိယာပန္နာ	၉၂
ပရိယုဋ္ဌာနံ	၂၉၆-၃၉၈
ပရိယောနာဟော	၄၀၉
ပရိယန္တံ ကရိတွာ	၄၁၇
ပရိသပ္ပနာ	၃၀၁
ပလိဂေဓော	၃၉၅
ပဝိစယော	၁၉၁
ပသာဒစက္ခု	၃၄၅
ပသာရေန္တာသ	၃၆၀
ပဿဒ္ဓိ	၁၉၄
ပဿမ္ဘနာ	၁၉၄
ပဟာနဝိနယော	၃၈၅
ပဟာနာယ	၂၅၉
ပဟာနေကဋ္ဌံ	၃၈၁
ပဟာသော	၁၀၇
ပါကဋီဘူတာ	၃၉၃
ပါဋိပုဂ္ဂလိက	၃၉၄
ပါဏာတိပါတော	၁၄၀
ပါပကာနံ	၁၉၃
ပါပမိတ္တာတာ	၉၄-၄၂၃
ပါမောဇ္ဇံ	၁၀၇
ပါလနာ	၁၉၃
ပါလိစ္ဆံ	၃၆၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပိလာပနတာ	၄၃၃
ပိသုဏဝါစာ	၁၄၂
ပိဟနာ	၃၉၈
ပီတက်	၃၅၄
ပီတိ	၁၅၈-၁၈၇
ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ	၂၁၅
ပီတိသဟဂတာ	၈၅
ပုရိသိန္ဒြိယံ	၃၅၈
ပုဋ္ဌဝက်	၂၄၃
ပုစ္ဆဋ္ဌိကတာ	၃၉၈
ပုညာယူဟနံ	၂၀၅
ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ	၉၄
ပုဗ္ဗန္တေ	၃၉၅
ပုဗ္ဗန္တေ ကခ်တိ	၃၈၉
ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ	၄၂၂
ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ	၄၃၅
ပူဇနာ	၄၀၄
ပေမနီယာ	၄၂၅
ပေါရီ	၄၂၅
[ဖ]	
ဖရုသဝါစာ	၁၄၂
ဖရုသံ	၃၆၈
ဖလသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ	၄၃၆
ဖဿော	၁၅၁-၁၈၁-၂၉၀
ဖုသနာ	၁၈၁
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	၃၆၈
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ	၁၁၃
[ဗ]	
ဗန္ဓနံ	၃၉၈
ဗဟိဒ္ဓါ	၈၈-၃၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဗ]	
ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ	၂၃၃
ဗဟုဇနကန္တာ	၄၂၆
ဗဟုလီကမ္မံ	၄၃၃
ဗာလဒုက	၄၁၉
ဗာလာ	၉၃
ဗာလျံ	၂၉၆
ဗာဟိရာ	၉၂
ဗီဇနိယာမော	၃၁၂
ဗျပ္ပထော	၃၆၁
ဗျပ္ပနာ	၁၈၇
ဗျာပဇ္ဇနာ	၂၉၉
ဗျာပတ္တိ	၂၉၉
ဗျာပါဒေါ	၁၄၄-၂၉၉
ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ	၄၃၁
ဗြဟ္မလောက်	၄၁၈
[ဘ]	
ဘဇနာ	၄၂၃
ဘတ္တိ	၄၂၃
ဘယံ	၁၇၀
ဘဝဆန္ဒော	၄၀၂
ဘဝဒိဋ္ဌိ	၉၄
ဘဝတဏ္ဟာ	၉၄-၃၉၈
ဘဝနေတ္တိ	၃၉၆
ဘဝါသဝေါ	၄၀၁
ဘာဝနာ	၄၃၃
ဘာဝနာဗလံ	၉၅
ဘာဝနာမယံ	၂၀၂
ဘာဝနာယ	၈၆
ဘာဝေတိ	၂၀၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဘ]	
ဘိယျောကမျတာ	၄၃၄
ဘုတ္တဝမိတကော	၄၃၂
ဘူတာ	၃၉၃
ဘူမိယာ	၂၅၉
ဘူရိ	၁၉၁
ဘေဒေါ	၃၆၅
ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ	၉၅
[မ]	
မဂ္ဂသမင်္ဂိဿ ဉာဏံ	၄၃၆
မဂ္ဂဟေတုကာ	၀၇
မဂ္ဂင်္ ံ မဂ္ဂပရိယာပန္နံ	၃၃၀
မဂ္ဂါဓိပတိနော	၀၀
မဂ္ဂါရမ္မဏာ	၀၇
မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ	၂၄၅
မဆ္ဆရာယနာ	၄၀၇
မဆ္ဆရိနော	၄၂၃
မဆ္ဆရိယံ	၂၉၉
မဇ္ဆေရံ	၄၀၇
မဇ္ဇိဋ္ဌကံ	၃၅၄
မဇ္ဈိမံ	၀၇-၂၅၇
မညနာ	၄၀၄
မဏိ	၃၅၅
မဟိကာ	၃၅၄
မဒ္ဒဝတာ	၁၉၄
မဒ္ဒဝေါ	၉၅
မနသိကာရကုသလတာ	၉၅-၄၂၄
မနသိကာရော	၁၇၇
မနိဿိယံ	၁၆၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[မ]	
မနော	၁၀၄
မနောဓာတု	၃၀၄
မနောပဒေါသော	၃၉၉
မနောဝိညေယျံ	၃၇၄
မနောဝိလေခေါ	၄၁၄
မဟဂ္ဂတာ	၀၇
မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ	၃၉၁-၄၃၀
မဟာဘူတာ	၃၃၆
မာနနံ	၄၀၄
မာနသံ	၁၀၄
မာနော	၂၀၂-၂၉၇-၄၀၄
မာယာ	၃၉၅
မာရပါသော	၃၉၀
မာရဗဇ္ဇိသံ မာရဝိသယော	၃၉၉
မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိ	၀၇
မိဆ္ဆာဇီဝံ	၂၉၅
မိဆ္ဆာ	၂၉၁
မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိ	၁၄၄-၂၉၀-၂၉၄
မိဆ္ဆာပထော	၂၉၅
မိဆ္ဆာသက်ပ္ပါ	၂၉၀
မိဆ္ဆာသမာဓိ	၂၉၄
မိဒ္ဓံ	၄၀၉
မုဒိသိယံ	၃၆၆
မုဆ္ဆာ	၃၉၅
မုဋ္ဌဿစ္စံ	၉၅
မုတံ	၃၇၃
မုဒိတာ	၂၃၇
မုဒုကံ	၃၆၀
မုဒုတာ	၁၉၄
မုသာဝါဒေါ	၁၄၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌက်ာ
[မ]	
မူလဂန္ဓော	၃၅၆
မူလရသော	၃၅၇
မေတ္တာ	၂၃၇
မေတ္တာယနာ	၃၉၄
မေတ္တာသဟဂတံ	၂၃၇
မေတ္တိ	၃၉၄
မေဓာ	၁၉၂
မောဟော	၂၉၁-၂၉၆
[ယ]	
ယတ္ထာဓိကရဏမေနံ	၄၂၀
ယပနာ	၁၉၃
ယသို့ သမယေ	၁၀၄
ယာပနာ	၁၉၃
ယာပနာယ	၄၃၁
ယာဝဒေဝ	၄၃၁
ယေ ဝါ ပန တသို့ သမယေ	၁၇၅
ယောဂနိယာ	၉၁
ယောဂါ	၉၁
ယံ ယံ ဝါ ပနာဝရဇ္ဇ	၁၄၉
[ရ]	
ရဇတံ	၃၅၅
ရသာရမ္မဏံ	၁၁၃
ရသော	၃၅၇
ရသံ	၃၅၄
ရာဂေါ	၃၉၅
ရူပတဏှာ	၃၉၀
ရူပမေဝ	၃၄၃
ရူပရာဂေါ	၂၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌက်ာ
[ရ]	
ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္ထာနံ	၃၀၇
ရူပသညာနံ	၂၄၅
ရူပသဒ္ဒ အနိစ္စတာ	၃၆၅
ရူပသဒ္ဒ ဥပစယော	၃၆၃
ရူပသဒ္ဒ ဇရတာ	၃၆၅
ရူပသဒ္ဒ လဟုတာ	၃၆၂
ရူပသို့ ဝါ အတ္ထာနံ	၃၀၀
ရူပါယတနံ	၃၇၃
ရူပါရမ္မဏံ	၁၁၃
ရူပါဝစရာ	၉၂
ရူပါသဝါ	၃၉၇
ရူပိနော	၉၀
ရူပီ	၂၃၅
ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ	၂၀၇
ရူပံ ၉၄-၂၀၇-၃၄၂-၃၅၅	
ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ	၃၀၇
[လ]	
လဂ္ဂိ	၂၉၆
လဇ္ဇာ	၁၇၀
လတာ	၃၉၀
လဟုကံ	၃၆၀
လဟုတာ	၁၉၄
လဟုပရိဏာမတာ	၁၉၄
လာဘော ၄၀၄-၄၀၅	
လိင်္ဂံ	၃၅၇
လီနံ	၄၀၉
လုဇ္ဈနာ	၂၉၅
လောကိယာ၊ လောကုတ္တရာ	၉၀
လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတိ	၂၇၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ]	
ဝိဗိကိဆ္ဆာ	၃၀၀-၃၀၁
ဝိစ္ဆိဒ္ဒကံ	၂၄၂
ဝိဇ္ဇာ	၉၆-၄၃၅
ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော	၉၃
ဝိဇ္ဇုပမာ	၉၃
ဝိညတ္တိ	၃၆၀
ဝိညာဏက္ခန္ဓော	၁၈၅
ဝိညာဏဋ္ဌာယတနသညာ-သဟဂတံ	၂၅၀
ဝိညာဏဋ္ဌာယတနံ	၂၅၀
ဝိညာပနာ	၃၆၀
ဝိတက္ကဝိပ္ဖါရသဒ္ဒံ	၁၂၀
ဝိတက္ကော	၁၅၇-၁၀၇
ဝိတ္တိ	၁၀၇
ဝိဓာ	၃၄၃
ဝိနီလကံ	၂၄၂
ဝိပစ္စနီကသာတတာ	၄၂၂
ဝိပဋိကူလဂါဟိတာ	၄၂၂
ဝိပရိဏာတာ	၃၉၄
ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော	၂၉၅
ဝိပဿနာ	၉၅-၁၇၅-၁၉၂
ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ	ဂ၄
ဝိပါကာ	ဂ၄
ဝိပုဗ္ဗကံ	၂၄၂
ဝိဘဝတဏှာ	၃၉ဂ
ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ	၉၄
ဝိမုတ္တိ	၉၆
ဝိရတိ	၁၄၆-၂၆၃
ဝိရောဓော	၂၉၉
ဝိလောကေန္တသ	၃၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[လ]	
လောဘော	၂၉၁-၂၉၅
လောလုပ္ပါယနာ	၃၉၇
လောလုပ္ပံ	၃၉၇
လောဟိတကံ	၂၄၃-၃၅၄
[ဝ]	
ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ	၂၆၃
ဝစီဘေဒေါ	၃၆၁
ဝစီဝိညတ္တိ	၃၆၁
ဝဇိရူပမာ	၉၃
ဝဇ္ဇံ	၃၅၄
ဝဏ္ဏနိဘာ	၃၅၄
ဝဏ္ဏော	၄၀၆
ဝဏ္ဏာ	၁၉၃
ဝတေန	၃၀၉
ဝနဏော	၃၉၆
ဝန္ဒနံ	၄၀၄
ဝနံ	၃၉၆
ဝယော	၃၆၅
ဝါစာ	၃၆၁
ဝါယာမော	၁၉၀
ဝါယောဂတံ	၃၇၄
ဝါယောဓာတု	၃၆၀
ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံ	၃၀၆
ဝိက္ခာယိတကံ	၂၄၂
ဝိက္ခိတ္တကံ	၂၄၂
ဝိဂတာ	၃၉၄
ဝိစယော	၁၉၁
ဝိစာရော	၁၅၀-၁၀၇
ဝိစိကိစ္ဆာတိ	၃၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌက်ော
[ဝ]	
ဝိဝရဂတံ	၃၆၂
ဝိဝရော	၃၆၂
ဝိဝိစ္စ	၂၆၀
ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ	၂၀၈
ဝိဝိစ္ဆော	၄၀၇
ဝိဝေကဇံ	၂၁၁
ဝိသဋ္ဌာ	၃၉၆
ဝိသတ္တိကာ	၃၉၆
ဝိသမလောဘော	၃၉၈
ဝိသယဂ္ဂါဟော စ	၃၂၁
ဝိဿဂန္ဓော	၃၅၆
ဝီမံသာဓိပတေယျံ	၃၉၂
ဝီရိယဗလံ	၁၆၇-၁၉၁
ဝီရိယသံဝရော	၃၈၆
ဝီရိယာရမ္ဘော	၁၈၉
ဝီရိယိန္ဒြိယံ	၁၆၃-၁၉၁
ဝေဒနာ	၈၄-၁၅၂
ဝေဘဗျာ	၁၉၁
ဝေယျာဝစ္စသဟဂတံ	၂၀၂
ဝေရမဏီ	၂၆၃
ဝေလာအနတိက္ကမော	၂၆၃
ဝေဝိစ္ဆံ	၃၉၈-၄၀၇
ဝေဋ္ဌုရိယော	၃၅၅
ဝေါဟာရော	၄၂၀
[သ]	
သဥတ္တရာ	၉၃
သက္ကစ္စကိရိယတာ	၄၃၅
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ	၃၈၃
သက္ကာရော	၄၀၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌက်ော
[သ]	
သက်ပွေါ	၁၈၇
သခိလဝါစတာ	၄၂၆
သခ်တာ	၉၀
သခ်ါ	၄၂၀
သခေါ	၃၅၅
သင်္ဂေါ	၃၉၅
သစ္စာနုလောမိကဉ္ဍဏံ	၄၃၄
သစ္ဆိကိရိယာယ	၂၆၃
သဉ္ဇနနီ	၃၉၆
သဉ္ဇာတာ	၃၉၃
သဉ္ဇာနနာ	၁၈၄
သညာ	၁၅၃-၁၈၄
သညောဇနာနိ	၃၈၃
သဏ္ဌိတိ	၁၈၈
သဏ္ဍံ	၃၆၈
သတ္တပိ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ	၄၂၃
သတ္ထရိ ကခ်တိ	၃၈၈
သတိ	၉၅-၁၇၅-၁၉၁
သတိန္ဒြိယံ	၁၆၄-၁၉၁
သတိဗလံ	၁၆၇-၁၉၁
သတိသံဝရော	၃၈၆
သတော စ သမ္ပဇာနော	၂၁၉
သဒ္ဒတဏ္ဍာ	၃၉၈
သဒ္ဒဟနာ	၁၈၉
သဒ္ဒါယတနံ	၃၇၃
သဒ္ဒါရမ္မဏံ	၁၁၃
သဒ္ဓါ	၁၆၂-၁၈၉
သဒ္ဓါဗလံ	၁၆၇-၁၈၉
သဒ္ဓိန္ဒြိယံ	၁၆၂-၁၈၉
သန္တတိပစ္စုပ္ပန္နံ	၄၄၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သန္တတော မနသိကရောတိ	၂၅၁
သန္တိကေ	၃၇၃
သန္ထမ္ဘနာ	၃၆၀
သန္ထဝေါ	၃၉၇
သနိဒဿနသပ္ပဋိဃာ	၈၉
သနိဒဿနံ	၃၅၄
သပ္ပစ္စယာ	၉၀
သပ္ပဋိဃော	၃၄၆
သပ္ပဋိဃံ	၃၅၄
သပ္ပုရိသာ	၃၈၄
သဗ္ဗဋ္ဌ ရူပံ	၃၃၅
သဗ္ဗသခ်ါရသမထော	၁၈၉
သဗ္ဗသော	၂၄၅
သဗ္ဗံ	၃၄၂
သဗ္ဗံ ရူပံ	၃၃၉-၃၇၄
သမညာ	၄၂၀
သမတိက္ကမာ	၂၄၆
သမထနိမိတ္တံ	၉၅
သမထော	၉၅-၁၇၅-၁၈၈-၂၉၁
သမ္ပဂ္ဂါဟော	၄၀၄
သမ္ပဇညံ	၉၅-၁၇၅-၁၉၂
သမ္ပဇာနကတံ	၂၀၆
သမ္ပတ္တဝိရတီ	၁၄၆
သမ္ပတ္ထနာ	၃၉၈
သမ္ပသာဒနံ	၂၁၃
သမ္ဖပ္ပလာပေါ	၁၄၂
သမ္ဖုသနာ	၁၈၁
သမ္ဘဇနာ	၄၂၃
သမ္ဘတ္တိ	၄၂၃
သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာ ပဋိပန္နာ	၄၁၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သမ္မတ္တနိယတာ	၈၇
သမယေ	၉၉
သမ္မာအာဇီဝေါ	၂၆၁
သမ္မာကမ္မန္တော	၂၆၁
သမ္မာဒိဋ္ဌိ	၁၆၇-၁၇၃-၁၉၃
သမာဓိန္ဒြိယံ	၁၆၅-၁၈၉
သမာဓိဗလံ	၁၆၇-၁၈၉-၂၉၄
သမ္မာဝါစာ	၂၆၁
သမ္မာဝါယာမော	၁၆၇-၁၉၁
သမ္မာသက်ပ္ပေါ	၁၆၇-၁၈၇
သမ္မာသတိ	၁၆၇-၁၉၁
သမ္မာသမာဓိ	၁၆၇-၁၈၉
သမ္မောဟော	၂၉၆
သမာဒါနဝိရတီ	၁၄၆
သမာဓိဇံ	၂၁၅
သမာပတ္တိကုသလတာ	၉၅-၄၂၃
သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာန ကုသလတာ	၉၅-၄၂၃
သမာပန္နဿ ဝါ	၄၁၈
သမုစ္ဆေဒဝိရတီ	၁၄၇
သမုစ္ဆေဒပဟာနံ	၃၈၇
သမုဋ္ဌာနံ	၃၇၅
သမုဋ္ဌိတာ	၃၉၃
သမုပ္ပန္နာ	၃၉၃
သမောဓာနံ	၃၇၅
သယံကာရံ	၂၀၅
သရဏတာ	၁၉၁
သရဏာ	၉၃
သရဏော	၄၁၈
သရိတာ	၃၉၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သလ္လက္ခဏာ	၁၉၁
သဝနမယံ	၂၀၃
သဝိတက္ကသဝိစာရာ	၈၅
သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ	၂၁၀
သဝီစိဇရာ	၃၆၅
သသခ်ါရေန	၁၉၉-၂၉၆
သသမ္ဘာရစက္ခု	၃၄၅
သဿတဒိဋ္ဌိ	၉၄
သဿတော လောကော	၄၀၂
သဟဇေကဋ္ဌံ	၃၈၁
သဟဓမ္မိကေ ဝုစ္စမာနေ	၄၂၂
သဟေတုကာ	၈၉
သာကေတပဋ္ဌံ	၃၀၈
သာခလျံ	၉၅
သာဓုကမျတာ	၃၉၈
သာရဂန္ဓော	၃၅၆
သာရဇ္ဇနာ	၂၉၅
သာရမ္မဏာ	၉၂
သာရာဂေါ	၂၉၅
သာသဝါ	၉၁
သာဟတ္ထိကံ	၂၀၅
သိက္ခာယ ကခ်တိ	၃၈၉
သိနေဟဂတံ	၃၇၀
သိနေဟော	၃၉၇
သိဗ္ဗိနီ	၃၉၆
သီလဗ္ဗတပရာမာသော	၃၈၃
သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ	၄၁၅
သီလဗ္ဗတေန	၃၈၉
သီလမယံ	၂၀၂
သီလဝိပတ္တိ	၉၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သီလဝိသုဒ္ဓိ	၉၆
သီလသမ္ပဒါ	၉၆
သီလသံဝရော	၃၈၆
သီလေန	၃၈၉
သုက္ကာ	၉၃
သုခဘူမိယံ	၃၈၁
သုခသမ္ဖဿံ	၃၆၈
သုခသမ္ဖဿော	၃၇၄
သုခံ	၁၆၀
သုဂန္ဓော	၃၅၆
သုညတံ	၂၆၆
သုတံ	၁၁၆-၃၇၃
သုတ္တံ	၃၁၈-၃၉၆
သုဘံ	၂၃၆
သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ	၂၃၄
သူရိယမဏ္ဍလံ	၃၅၅
သေက္ခာ	၈၆
သေဝနာ	၄၂၃
သေတုဃာတော	၂၆၄
သောတဝိညာဏံ	၃၀၃
သောတံ	၃၄၈-၃၄၉
သောပ္ပံ	၄၀၉
သောမနဿသဟဂတံ	၁၁၁
သောမနဿိန္ဒြိယံ	၁၆၆
သောရစ္စံ	၉၅
သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကာ	၈၅
သံကိလိဋ္ဌာ	၈၅
သံကိလေသိကာ	၈၅
သံဃေ ကခ်တိ	၃၈၉
သံမုဿနတာ	၄၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သံယောဇနာ	၉၁
သံယောဇနိယာ	၉၁
သံဝရဝိနယော	၃၈၅
သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသောပဓာနံ	၉၆
သံဝေဂေါ	၉၆
သံဝေဇနိယဋ္ဌာနံ	၉၆
သံသယော	၃၀၁
သံသေဝနာ	၄၂၃
[ဟ]	
ဟတဝိက္ခိတ္တကံ	၂၄၂
ဟဒယံ	၁၈၄
ဟဒယဂ်မာ	၄၂၅
ဟရိ	၃၅၄
[ဟ]	
ဟရိဝဏ္ဏံ	၃၅၄
ဟာသော	၁၈၇
ဟိတေသိတာ	၃၉၅
ဟိရိဗလံ	၁၆၈
ဟိရိယိတဗ္ဗေန	၁၉၃
ဟိရီ	၉၄-၁၆၈
ဟီနာ	၈၇
ဟီနံ	၂၃၀-၂၅၇
ဟေဋ္ဌတော	၄၁၇
ဟေတုဓမ္မာ	၈၉
ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ	၈၉
ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ	၈၉
ဟေတူ ပစ္စယာ	၄၂၄
ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ	၄၀၃

အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဠိ

ပဋမော မူလပါဠိ၊ သီ.....သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျာ.....သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ.....ကမ္ဗောဇပေါတ္ထကံ၊ ဗ္ရ.....ဗ္ရဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က.....ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဠိ၊ က-သီ.....ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဠိ၊ ဋ္ဌ.....အဋ္ဌကထာ။

အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဠိ		ဖိဋ္ဌက်ာ
	[အ]	
အကာလုသိယ = အကာလုသိယ	(သျာ၊ က)	၁၆၃
အကိတ္တိ = အကတ္တိ	(က)	၇၂
အက္ကမိတ္ထ = အက္ကမိတ္ထော	(သီ)	၄၃
အကံ်သက = အကံ်သ	(သီ)	၄၀
အဂမိသံ = အာဂမိသတိ	(က)	၁၇၄
အဂ္ဂကဋ္ဌနာ = အဂ္ဂဂ္ဂကဋ္ဌနာ	(သီ)	၄၀၇
အင်္ဂလဋ္ဌီ = အင်္ဂသန္ဓီ	(သျာ)၊ အင်္ဂလဋ္ဌီ (သီ၊ က)	၄၃၀
အင်္ဂလိဝေဓကသတ္ထာနေ = အင်္ဂလိဝေဋ္ဌကသတ္ထာနေ	(သီ)	၃၄၈
အင်္ဂါတိပိ = အင်္ဂါတိ	(သျာ)	၂၆၂
အဇာနိတဗ္ဗသ = အဝိဇာနိတဗ္ဗသ	(သီ)	၃၇၄
အဇေဋ္ဌကာ ကုက္ကုဋဿကရာ သောဏသိင်္ဂါလာ = အဇေဋ္ဌက ကုက္ကုဋဿကရသောဏသိင်္ဂါလာ	(က)	၁၇၄
အဏ္ဍယနကမ္မေ = အဏ္ဍနကမ္မေ	(က)	၁၅၅
အဏ္ဍောသန္နာ = အဏ္ဍောပန္နာ	(သီ)၊ အဏ္ဍာပန္နာ (သျာ)	၃၈၄
အညမညံ ပဃဋ္ဋီတာ = အညမညူပဃဋ္ဋီတာ	(သီ)	၅၃
အညမညံ ဝါ = အညမညဿ ဝါ	(သီ)	၁၉၇
အညာသိကောဏ္ဍည..... = အညာကောဏ္ဍည.....(သီ)		
အညာတကောဏ္ဍည.....(က)		၇၇
အဋ္ဌမုခါ ဝါဒယုတ္တိ = အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိ	(သျာ၊ က)	၄
အဋ္ဌဝိပဗ္ဗတာဒိသု = ပထဝိပဗ္ဗတာဒိသု	(သီ)	၄၂၁

နာနာပါဌာ ဗိဋ္ဌင်္ကာ

[အ]

အဋ္ဌာနမေတံ = အဋ္ဌာနမေဝ ၃၁၇
အဋ္ဌံ = အဋ္ဌိံ (သီ) ၃၁
အတိစိတ္တာမေဝ = အဓိစိတ္တာမေဝ (က) ၁၀၆
အတိပါတော = အတိဝပါတော (က) ၁၄၀
အတ္တာနာ = အတ္တာနော (က) ၃၉၂
အတ္တာနိ = အတ္တာနော (သျာ၊က) ၃၉၄
အတ္တာနော အတ္တာနော = အတ္တာနော (သီ၊သျာ၊က) ၃၀၇
အတ္တာနော ဝိပါကဋ္ဌာနေ = အတ္တာနော ဝိပါကဒါနေ (သီ) အတ္တာနော
အတ္တာနော ဝိပါကဒါနေ (မ ဋ္ဌ ၃-မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ) ၃၄၂
အတ္ထရဏပါဝုရဏံ = အတ္ထရဏပါပုရဏံ (သီ၊သျာ) ၁၁၅
အတ္ထာဒိဟိ = အတ္ထာဒိနိ (သီ၊သျာ၊က) ၃၇၉
အဓိယမာနော = အဓိယမာနော (သျာ) ၁၅၅
အန္တန္တေန = အန္တရန္တရေ (သီ) အန္တန္တရေ (သျာ၊က) ၆၀
အနတ္ထဂ်မိတေယေဝ = အနတ္ထမိတေယေဝ (သီ) ၇၇
အနနုကူလကရ = အနနုကူလဘာဝကရ (သီ) ၃၆၃
အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍ = အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍပါတ (သီ) ၃၇
အနဝဇ္ဇေယေဝ = အနဝဇ္ဇံယေဝ (သီ၊က) ၄၃၁
အနာဝိကရောန္တော = အနာဝိကရောန္တော (သီ) ၁၃၅
အနိစ္ဆန္တောပိ မစ္ဆရိ နာမ = အနိစ္ဆတောပိ မစ္ဆရိယံ နာမ (သီ၊က) ၄၀၅
အနိဋ္ဌဂ်တဝသေန = အနိဋ္ဌာဂတဝသေန (သျာ၊က) ၄၃၉
အနိပ္ဖဇ္ဇနတော = အဘိနိပ္ဖဇ္ဇနတော (သီ၊သျာ) ၁၀၆
အနုဂ္ဂယှဘာဝတော = အနုဂယှဘာဝတော (သျာ၊က) ၃၅၀
အနုတ္တရော = အနုတ္တရံ (သျာ၊က) ၄၄
အနုနယနတော = အနု အနု နယနတော (က) ၃၉၅
အနုပေက္ခကော = အနုပေက္ခိတာ (ဝိ-ဋ္ဌ ၂-၄၀-ဝိဋ္ဌ) ၁၃၃
အနုဗန္ဓမာနော = အနုပဗန္ဓမာနော (သီ၊သျာ) ၂၇၆
အနုဗန္ဓေယျုံ = အနုပဗန္ဓေယျုံ (သီ) ၄၂၀
အနုမဇ္ဇမာနော = အနုမဇ္ဇနော (သီ) အနုမဇ္ဇန္တော (သျာ) ၁၅၀
အနုသန္ဓာနတာ = အနုသန္ဓနတာ (သျာ၊က) ၁၀၇
အနုသရဏကာလေ = အနုသရဏေ (သျာ၊က) ၂၀၂

[အ]

အနုဿာဟသံဟာနနတာ = အနုဿာဟနတာ (သီ၊ သျာ) ၂၉၇
အနုသေတိတိ = အနု အနု သေတိတိ (က) ၃၉၈
အနုဠာ = အရုဏာ (သျာ) ၇၁
အနောဝဇ္ဇေန = အနောဝုဇ္ဇေန (သျာ၊ က) ၄၇
အပက္ကမိတ္ဝာ = အပသက္ကေတ္ဝာ (ဝိ ဋ္ဌ ၁-၁၁၂-ပိဋ္ဌေ) ၂၀၈
အပဓာရိတံ = အပဝါရိတံ (သီ) အဝဓာရိတံ (သျာ) ၂၄၂
အပနိတမ္ပိ = အပနီတံ တံ (သဗ္ဗတ္ထ) ၂၁၉
အပနုဒေတိ = အပနုဒတိ (က) ၁၆၅
အပရိဟာနတော = အပရိဟာနိတော (သီ) ၁၇၂
အပရိဟာပေန္တော = အပရိဟာပေတ္ဝာ (သီ)
အပရိဟာပေန္တော (သျာ၊ က) ၂၁၃
အပ္ပသမာရမ္ဘတာ = အပ္ပသမ္ဘာရတာ (က) ၄၁
အပ္ပေါဠေန္တိ = အပ္ပေါဠေန္တိ (သီ) ၄၅
အပိစ = အပိ (?) ၂၅၃
အပိဋ္ဌန္ဓပုဗ္ဗံ = အပိလဒ္ဓပုဗ္ဗံ (သီ) ၂၆၃
အဗျာပဇ္ဇော = အဗျာပဇ္ဇေ (သီ) ၁၁၈
အဗျာပဇ္ဇော = အဗျာပဇ္ဇော (သီ၊ သျာ) ၁၉၄
အဗျာဗဇ္ဈာ = အဗျာပဇ္ဇာ (သီ) ၁၃၇
အဘိညာဗလပါပုဏိန္တိ = အဘိညာဗလမပါပုဏိန္တိ (သီ) ၃၆
အဘိဝန္ဒိသုံ = အဘိဝါဒယုံ (သီ) ၅၃
အဘိသမယာ၊ အသဒ္ဒိယာ = အဘိသမယော၊ အသဒ္ဒိယော (သီ၊ သျာ) ၅၅
အမတပုကာသနော = အမတပုကာသကော (သီ) ၁၉
အမ္ဘရိယ = အမ္ဘတိသ (က) ၁၄၆
အမောဟော လက္ခဏာဒိဟိ = အမောဟလက္ခဏာဒိ ဟိ (သီ) ၁၇၁
အယမေဝ = အယမေဝ ကိရ (သီ) ၃၀
အယျကပယျကာနံ = အယျကပေယျကာနံ (သီ)
အယျကအယျိကာနံ (သျာ) ၃၃
အရတိတန္ဒိဝိဇ္ဈိတာဒိသု = အရတိတန္ဒိဝိဇ္ဈိကာဒိသု (သီ၊ သျာ) ၂၉၇
အရုဏိဘာဝံ = အရုပဘာဝံ (သီ) ၃၄၃
အလိနဇ္ဇိဝိတာ = အလိနဇ္ဇိဝိတတာ (သီ) ၄၃၅

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[အ]	
အဝစရန္တာနံ = စရန္တာနံ (?)	၄၁၇
အဝစရန္တိ = စရန္တိ (?)	၄၁၇
အဝိညေယျတ္တာ = ဝိညေယျတ္တာ (သီ၊ က)	၄၀၁
အဝိနိဘုတ္တာနံ = အဝိနာဘူတာနံ (သျာ)	၁၆၇
အဝိရဒ္ဓံ = အဝိရုဒ္ဓံ (သီ၊ သျာ)	၃၂၉
အသခ်ျေယျာနိ = အသခ်ေယျာနိ (သီ)	၁၃
အသညံ = အသညိံ (သျာ)	၇၂
အသတ္တိဝိဃာတော = သတ္တိဝိဃာတော (သီ)	၂၉၇
အသမာနံ = အသမာနတာယ (သီ) အသမာနတ္တာ (သျာ)	၂၃၂
အသီဃပ္ပဝတ္တိ = အသီဃပ္ပဝတ္တိနီ (သီ)	၂၂၇
အသုကော နာမ = အသုကံ နာမ (သီ)	၃၅၂
အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပံ = အဟိရိကဗလံ အနောတ္တပ္ပဗလံ (သီ)	၂၉၃
အဟော ဝတာယံ = အဟော ဝတဿာယံ (က)	၁၃၃
[အာ]	
အာကာသနဘဂတာ မရူ = အာကာသေန ဂတာ မရူ (သျာ၊ က)	၄၃
အာဂစ္ဆန္တံ = အဂစ္ဆန္တံ (သျာ၊ က)	၁၃၄
အာဂတာဂတာနံ = အာဘတာဘတံ (က) အာဘတာဘတေန (သီ)	၄၂၇
အာထဗ္ဗဏိဒ္ဓိ = အထဗ္ဗဏိဒ္ဓိ (သီ) အာထဗ္ဗနိဒ္ဓိ (သျာ၊ က)	၁၃၄
အာဒိန္နာယ = ဒိန္နာယ (သီ၊ သျာ)	၃၁၄
အာဓာနပ္ပတ္တော = အာဓာရဏပ္ပတ္တော (သီ) အာဓာရပ္ပတ္တော (သျာ)	၄၃၃
အာနာပါနဇ္ဈာနံ ဟိ = အာနာပါနဇ္ဈာနဉ္ဇ (သျာ၊ က)	၂၄၅
အာနေတိ နာမ = အာယတိ နာမ(က)	၃၀၁
အာပါထမာဂတေ = အာပါထဂတေ (သီ)	၃၁၅
အာယုပ္ပမာဏန္တိ = အာယုပရိမာဏန္တိ (သီ)	၇၆
အာယုပရိယောသာနေ = အာယူဟပရိယောသာနေ (သျာ၊ က)	၆၁-၇၅
အာရောစေန္တော = အာရောစေန္တေ (က)	၂၉
အာဝဇ္ဇေန္တဿ = အာဝဇ္ဇန္တဿ (က)	၂၀၂
အာဝဋ္ဌိတ္ဌာ = အာဝိဇ္ဈိတ္ဌာ (သီ၊ သျာ)	၂၇၇
အာဝဋ္ဌိတေ = အာဝဇ္ဇိတေ (သီ)	၃၁၇
အာသိသနာ = အာသိံသနာ (သီ၊ သျာ)	၃၉၇

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဣ]	
ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိနိ ပန။ ပ။ သမုဋ္ဌိတာနိ = ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိ ပန နဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ပဝတ္တေ သမုဋ္ဌိတံ (သီ)	၃၅၈
ဣဒ္ဓိမန္တိနိယော = ဣဒ္ဓိမန္တိယော (က)	၁၆၉
ဣဓ နဂ ကထိတာ = ကသ္မာ ဣဓ နဂ ကထိတာတိ (က)	၂၄၅
ဣဓ ဘိက္ခဝေ = ဣဓ ခီဏာသဝေါ (သျာ၊ က)	၂၁၆
ဣန္ဒဋ္ဌံ = ဣန္ဒတ္တံ (?)	၁၆၂
ဣန္ဒတ္တကရဏဝသေန = ဣန္ဒဋ္ဌကာရဏဝသေန (သီ)	၂၀၁
ဣမဿ စ = ဣမဿ (?)	၁၈၃
ဣမဿ မေ = ဣမိနာ (သီ၊ က)	၅၈
ဣဿာဒိဝေဝစနာနိ = ဣဿာဝေဝစနာနိ (က)	၄၀၄
[ဥ]	
ဥက္ခေပနီယကမ္မတဇ္ဇနီယကမ္မာရဟော = ဥက္ခေပနိယကမ္မနိယသ-ကမ္မတဇ္ဇနီယကမ္မာရဟော (သီ၊ သျာ)	၃၀
ဥဂ္ဂဠ္ဠိ = ဥဂ္ဂစ္ဆိ (သီ)	၂၈၅
ဥဋ္ဌာပေတီတိ = ဥဋ္ဌပေတီတိ (သီ၊ သျာ)	၂၁၄
ဥတ္တရကုရုမှိ = ဥတ္တရကုရူသု (သီ၊ သျာ၊ က)	၃၃၇
ဥဒကဠ = ဥဒ္ဒကဠ (သီ၊ သျာ)	၇၇
ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေနေဝ = ဥဒ္ဓစ္စဝိစိကိစ္ဆာဝသေန (သီ)	၁၈၈
ဥဒ္ဓုမာတကပဋိကူလံ ဝိနီလကပဋိကူလန္တိ = ဥဒ္ဓုမာတကံ ပဋိကူလံ ဝိနီလကံ ပဋိကူလန္တိ (သျာ)	၂၄၄
ဥပဂစ္ဆုံ = ဥပဂဠ္ဆုံ (သီ၊ သျာ)	၅၄
ဥပက္ခလတိ = ပက္ခလတိ (သီ)	၃၇၀
ဥပဋ္ဌာတိ = ဥပဋ္ဌဟတိ (က)	၁၅၅
ဥပပရိက္ခဏဝသေန = ဥပပရိက္ခနဝသေန (သျာ၊ က)	၃၄၀
ဥပရိဈာနင် = ဥပရိဈာနင်ါနံ (ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၁၄-ပိဋ္ဌေ)	၂၁၀
ဥပ္ပန္ဓမ္မာနံ = ဥပ္ပန္ဓမ္မာ (သီ)	၁၅၁
ဥပ္ပန္ဓတတိယဇ္ဈာနဿပေသာ = ဥပ္ပန္ဓတတိယဇ္ဈာနံ နိဿာယပေသာ (က)	၂၄၀
ဥပ္ပိလဝမာနံ = ပ္လဝမာနံ (သျာ၊ က)	၃၁၃

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဥ]	
ဥပ္ပိလာဝိနော = ဥဗ္ဗိလ္လာဝိနော (သီ) ဥဗ္ဗိလာဝိနော (သျာ)	၃၀၇
ဥပါဒိဏ္ဏာ = ဥပါဒိန္နာ (သျာ၊ က)	၈၄
ဥဗ္ဗေဂါယ ပီတိယာ = ဥဗ္ဗေဂါပီတိယာ (က)	၁၅၉
ဥဗ္ဗေဂံ ပီတိံ = ဥဗ္ဗေဂါပီတိံ (သျာ၊ က)	၁၅၉
ဥမ္မိလေတွာ = ဥမ္မိလိတွာ (က)	၃၁၁
ဥရုဝေဠာ = ဥရုဝေလာ (သျာ)	၇၁
ဥဿန္နဗျာဓိဒုက္ခဿ = ဥပသန္တဗျာဓိဒုက္ခဿ (သီ၊ က)	၂၄၄
[ဦ]	
ဦကာမဂ်ုလ = ဦကာမက်ုဏ (သီ)	၄၁
[ဧ]	
ကေမေဝ = တ္တေကမေဝ (က)	၃၀၃
ကော ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာ = ကော ဝိဇ္ဇာ (က)	၉၃
ကိဿာ = ကိဿာယ (က)	၄၀
ကံသေန = ကေန္တေန (သျာ၊ က)	၃၂၆
တေဒါနုတ္တရိယံ = တေဒနုတ္တရိယံ (သီ)	၈၁
တ္တေကာ = တ္တိကာ (သီ)	၁၃၃
တေဿ = ကေဿ (သီ)	၁၄၉
တ္ထေ နာမမေဝ = ကေနာမမေဝ (က)	၄၂၁
တ္ထေ သိယာ = တတ္ထ သိယာ (သျာ၊ က)	၂၄၀
တောနိ ဝါ = တာနိ ဝါ ပန (သီ) တာနိ ဝါ (သျာ) တာနိ (?)	၁၀၁
တေံ မယှံ တေံ မယှန္တိ = ဣဒံ မယှံ တေံ မယှန္တိ (သီ)	၃၉၇
ဝေမေတ္ထ = ဝေမ္ပေတ္ထ (သီ)	၁၀၆
ဝေမေဝ = ဝေမေဝံ (သီ)	၁၈၃
ဝေမေဝ ဘဂဝါ = ဝေမေတဿာ (က)	၂၂၂
ဝေရူပေါပိ = ဝေမ္ပိ (က)	၂၉၄
ဝေံ နဂေနစိ = ယေန ကေနစိ (က)	၄၄၇
[ဩ]	
ဩဃတရဏာဒီနိ = ဩဃတရဏသုတ္တာဒီနိ (သီ)	၂၆
ဩတ္တပ္ပတီတိ = ဩတ္တပတီတိ (သီ)	၁၆၈

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဩ]	
ဩတ္တပ္ပနာ = ဩတ္တပနာ (သီ)	၉၄
ဩတာရံ = ဩကာသံ (က)	၃၆၅
ဩဝုတာ = ဩဖုတာ (သျာ)	၃၈၄
[က]	
ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ = ဂဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ (သီ၊ သျာ)	၁၃
ကဏ္ဍကဂန္ဓ = ကဏ္ဍိကဂန္ဓ (သျာ၊ က)	၃၅၆
ကတမက္ခန္ဓဂဏနံ = ကတမံ ခန္ဓဂဏနံ (သဗ္ဗတ္ထ)	၃၄၄
ကထေတဗ္ဗံ = ဂဟေတဗ္ဗံ (က)	၃၂၆
ကထေဿာမိ = ကထီယတိ (သီ၊ သျာ)	၄၄၁
ကဗဋ္ဌီကာရော = ကဗဋ္ဌိကာရော (သျာ)	၃၆၆
ကမလဒလေ = ကမလတလေ (က)	၁၇၀
ကမ္မက္ခယာယ = ကမ္မံ ကမ္မက္ခယာယ (သဗ္ဗတ္ထ)	၁၃၁
ကမ္မာနိ = ကမ္မာနိ ယာနိ (သဗ္ဗတ္ထ)	၁၃၁
ကမ္မုနာ = ကမ္မနာ (သီ)	၁၀၈
ကမေန = ကမ္မေန (သျာ၊ က)	၁၀၆
ကရိတ္ဌာ = ခိပိတ္ဌာ (သျာ၊ က)	၁၆၁
ကရောတိ = ကထေတိ (က)	၁၂၀
ကရောန္တေ = ကရောန္တော ဝိယ ဟောတိ။ (က)	
ကရောန္တေ ဝိယ (သျာ)	၃၇၀
ကရောသီတိ = ကရောန္တီတိ (သီ)	၄
ကသိတုံ = ကဿိတုံ (သီ)	၃၆၂
ကာကဝလိယ = ကာလဝလိယ (သျာ) ကာဋ္ဌဝလ္လိယ (က)	၂၀၆
ကာယကမ္မံ = ဝစီကမ္မံ (သီ၊ သျာ)	၁၃၂
ကာရဏဿ = ကာရဏဿေဝ (သီ)	၁၅၂
ကာလကဋ္ဌိကာ = ကာလကဋ္ဌကာ (သီ) ကာလကဋ္ဌိကာ (သျာ)	၇၂
ကာလာတိက္ကမေ = ကာလာတိက္ကမေန (သျာ၊ က)	၃၆၄
ကာလော ဒေဝ = ကာလောယံ တေ (သီ)	၇၅
ကာဋ္ဌကစ္ဆကာဒိဂန္ဓော = ကာဋ္ဌဂစ္ဆကာဒိဂန္ဓော (က)	၁၂၃
ကိဋ္ဌ ဘိယျော = ကိဋ္ဌိ ဘိယျော (သျာ)	၂၃၅

နာနာပါဌာ ဗိဇ္ဇကံ၁

[က]

ကိမဿာ အာဝဇ္ဇနန္တိ = ကိမဿာ အာဝဇ္ဇနန္တိ။ ဘဝင်္ဂဝဇ္ဇနန္တိ။ (သီ) ၃၁၈
ကိလိဋ္ဌော ဟိ = ကိလိဋ္ဌေ စ (သီ) ကိလိဋ္ဌော စ (က) ၃၉
ကိလေသကာလုသိယဿ = ကိလေသကာလုသိယဿ (သျာ၊ က) ၂၁၅
ကုဋ္ဌာ = ကုဋ္ဌာ (သီ) ၄၈
ကုမ္မာနုဗန္ဓသုတ္တကံ = ကုမ္ဘာနုဗန္ဓသုတ္တကံ (သီ) ကမ္မာနုဗန္ဓံ သုတ္တကံ (သျာ) ၃၉၆
ကုမာရယုဝဏေရ = ကုမာရယုဝဝုဓု (က) ၂၁၈
ကုမိနံ = ကုမိနံ (သီ၊ သျာ) ၁၂၂
ကုမ္မိလာနဒ္ဒိ = ကုဒ္ဒိလာနဒ္ဒိ (သျာ၊ က) ၃၆၇
ကုလုမ္ဗဿ = ကုလုမ္ဗဿ (က) ၁၃၃
ကုလုမ္ဗသုတ္တံ နာမ = ကုလုမ္ဗသုတ္တံ နာမ (က) ၁၃၃
ကုသလစာရံ = ကုသလာစာရံ (သီ၊ သျာ) ၃၉၈
ကုဟိန္တိ = ကဟန္တိ (သီ) ၂၆၅
ကောဋိသတဘိက္ခူ = ကောဋိသတသဟဿဘိက္ခူ (ဗုဒ္ဓဝံသေ) ၆၇
ကောဏော ကောဏော = ကောဏောသု ကောဏောသု (က) ၆၀
ကောလမ္ဗေ = ကောဋ္ဌမ္ဗေ (သျာ၊ က) ၆၁
ကောလိယကေန စ = ဂေါဋ္ဌိယကေန စ (က) ၃၁၈
ကဏ္ဍကံ = ကန္ထကံ (သီ) ကဏ္ဋကံ (သျာ) ၇၆

[ခ]

ခါရိကာဇံ = ခါရိဘာရံ (သီ) ၄၀
ခိယမာနော = ခိယမာနော (က) ၁၆၇
ခုဒ္ဒါ = ခုဒါ (သီ) ၄၃၁
ခုဒ္ဒိကာပိတိ = ခုဒ္ဒကာပိတိ (သျာ၊ က) ၁၅၈

[ဂ]

ဂန္ထန္တိသ = ဝသန္တိသ (က) ၃၇၇
ဂဏနစာရော်ပိ = ဂဏနဝါရော်ပိ (သီ၊ သျာ) ၁၈
ဂဏနစာရံ = ဂဏနဝါရံ (သီ) ဂဏနံ (သျာ) ၇-၁၈

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဂ]	
ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာ = ဂဏနာနုပုဗ္ဗတာယ (သီ၊ သျာ)	၂၁၁
ဂန္ဓာနုဗဒ္ဓစေတသော = ဂန္ဓာနုဗန္ဓစေတသော (သျာ၊ က)	၁၅၈
ဂဏနပထော = ဂဏနာ နာမ (က)	၃၁၀
ဂမ္ဘီရညာဏေဟိ = ဂမ္ဘီရညာဏေန (သီ)	၂
ဂဝပါနံ နာမ = ဂဝပါနံ နာမ ဒါနံ (သီ)	၆၁
ဂဟကာရံ = ဂဟကာရကံ (သီ)	၁၈
ဂဟေတဗ္ဗနိမိတ္တ = ဂဟေတဗ္ဗနိမိတ္တေ (သီ)	၂၃၁
ဂါမဏ္ဍလာ = ဂေါမဏ္ဍလာ (သီ) ဂါမမဏ္ဍလာ (သျာ)	၇၅
ဂါမိလ္လော = ဂါမိလကော (သျာ) ဂါမိလော (က)	၃၁၈
ဂုဏေ = ဂုဏေဟိ (သီ၊ သျာ)	၃၆
ဂူထမက္ခနဇိဂုစ္ဆာယ = ဂူထမက္ခိတဿ ဇိဂုစ္ဆာယ (သျာ)	၁၇၀
ဂေဓံ ဝါ ပဝနသဏ္ဍန္တိ = ဂေဓံ ဝါ ပန ဝနသဏ္ဍံ (သီ)	၃၉၅
[ဃ]	
ဃဋ္ဌနဌေန = ဃဋ္ဌနဌေန (သျာ၊ က)	၃၉၆
ဃဋ္ဌေတိ = ဃဋ္ဌေတိ (သျာ၊ က)	၃၉၆
ဃဏ္ဍာဘိဃာတော = ဃဏ္ဍာဘိဃာတော (သျာ၊ က)	၁၅၈
ဃဏ္ဍိ = ဂဏ္ဍိ (သီ၊ သျာ)	၄၄၅
ဃရာဝါသ် ပလိဗောဓတော ဒိသ္ဓာ = ဃရာဝါသပလိဗောဓတော အာဒီနဝံ ဒိသ္ဓာ (က) ဃရာဝါသပလိဗောဓံ ဒိသ္ဓာ (သျာ)	၄၀
ဃာနဗိလံ = ဃာနဗိလေ (သျာ၊ က)	၃၂၂
[စ]	
စက္ကနဥပါသကဿ = ဇဂ္ဂနဥပါသကဿ (က)	၁၄၆
စက္ကဝတ္တီ = စက္ကဝတ္တိ (သျာ၊ က)	၅၆
စတ္တာရိ စတ္တာရိ = စတ္တာရော စတ္တာရော (?)	၁၈၀
စတ္တာရိ သတာနိ = စတုတ္တိံသသတာနိ (သီ၊ သျာ)	၃၃၆
စတုရံသံ = စတုရဿံ (သီ၊ က)	၃၅၄
စမရဝါလာတိ = စာမရိဝါလာတိ (က)	၃၇၇
စရိတ္ဓာ = ပစ္စရိတ္ဓာ (က)	၁၃၄

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[စ]	
စလတာ ရဝတိ = စလတီ ရဝတီ (သီ၊ သျာ၊ ဗုဒ္ဓဝံသေ စ)	၅၂
စလယတိ = ဝေလာယတိ (က)	၂၆၄
စာတုမဟာရာဇိကာနံ = စာတုမ္မဟာရာဇိကာနံ (သီ၊ သျာ)	၃၆၇
စိတ္တစိတ္တင်ဝသေန = စိတ္တင်ဝသေန (က)	၁၈၀
စိတ္တပ္ပဝတ္တိ = စိတ္တုပ္ပတ္တိ (သီ၊ သျာ)	၃၂၅
စိတ္တဝိစိတ္တဌေန = စိတ္တဌေန (က)	၂၀၆
စူဋကတ္တာ "စူဋန္တရဒုကာ"တိ = စုလ္လကတ္တာ "စုလ္လန္တရဒုကာ"တိ (သီ)	၇၉
စေတနာနိဒ္ဒေသေပိ = ····နိဒ္ဒေသောပိ (သျာ)	၁၈၄
စေတယနဌေန = သဉ္ဇေတနဌေန (သီ၊ သျာ)	၁၉၈
စေလုက္ခေပါဒိနိ ခိပန္တေသု = စေလာဒိနိ ဥက္ခိပန္တေသု (သျာ)	၁၄၅
[ဆ]	
ဆေတ္တုံ = ဆေတုံ (သျာ၊ က)	၂၇၅
[ဇ]	
ဇာတော = ဇာတာ (က)	၃၉၃
ဇိဂုစ္ဆိတာ = ကုစ္ဆိတာ (သီ၊ သျာ)	၂၉၀
ဇိဏ္ဏကံ = ဇိဏ္ဏံ (က)	၄၂၇
ဇေဋ္ဌိကာ = ဇေဋ္ဌကာ (သျာ၊ က)	၁၁၀
[ဈ]	
ဈာပယေ မမ = ဃာတိဿာမဟံ (သီ၊ သျာ)	
ဃာတိယာမဟံ (ဋီကာ) ဈာပိယာမဟံ (မဏိဒီပ)	၄၃
[ဌ]	
ဌပိတာနမ္ပိ = ဌိတာနမ္ပိ (သီ၊ သျာ)	၃၅၂
ဌာနေ = ဌာနေ ပန (သီ၊ က)	၁၇၉
ဌိတမဇ္ဈန္ဒိကေ = ဌိတမဇ္ဈန္တိကေ (သီ၊ သျာ)	၄၂၇

[တ]

တဇ္ဇာမနောဝိညာဏာဓာတုသမ္ဖဿဇာတိ = ...သမ္ဖဿဇာ (သီ၊သျာ) ၁၀၆
တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ = တဏှာဒိဟိ (သီ၊သျာ) ၀၄
တတုဒ္ဓံ = တဒုဒ္ဓံ (သီ) ၅၂
တတ္ထ = တတ္ထ အဘိဓမ္မောတိ (သီ၊သျာ) ၃
တတ္ထသ = တတ္ထ (?) ၂၂၁
တဒါရမ္မဏာ = တဒါရမ္မဏံ (သီ) ၃၀၅
တန္တိယာ တန္တိအတ္ထသ = ပါဠိယာ ပါဠိအတ္ထသ (က) ၂၃
တန္တိယာ = ပါဠိယာ (က) ၂၃
တပတိ = တပ္ပတိ (သီ၊သျာ) ၃၇၁
တပမာနာ = တပ္ပမာနာ (သီ၊သျာ) ၃၇၁
တပေန္တိတိ = တပန္တိတိ (သျာ) ၉၄
တပေယျ = တပ္ပေယျ (သီ၊သျာ၊က) ၃၇၁
တမန္တရဟိတံ = သမန္တရဟိတံ (သီ၊သျာ) ၅၆
တယောမေ ဘိက္ခဝေ သမာဓိ = တယော သမာဓိ (ဒီ ၃-၁၀၄) ၂၂၄
တသ္မိံ = တသ္မိံ ပန (သီ၊သျာ) ၁၄၀
တသ္မိံ = သဟသာ (သဗ္ဗတ္ထ) ၁၆၂
တသ္မိံယေဝါရမ္မဏေ = တဒါရမ္မဏေ (က) ၃၀၅
တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဟိ = တာပသပဗ္ဗဇိတာနံ ဟိ (က) ၃၉
တိကသန္နိပါတသဒ္ဒါတဿ = တိက္ကံ သန္နိပါတသဒ္ဒါတဿ (က) ၁၅၂
တိဏပဏ္ဏကသဋံ = တိဏပဏ္ဏသဋံ (သီ) ၁၂၅
တိဏ္ဟေန = တိက္ခေန (က) ၇၄
တိဒိဝဏ္ဏမော = တိဝိဏ္ဏမော (သီ) ဒိဝိဏ္ဏမော (က) ၃၀
တိဓာပိ ဝဋ္ဋတိ = တိဝိဓောပိ ဝဋ္ဋတိ (သီ) တိဝိဓာပိ ဝဋ္ဋတိ (က) ၁၀၅
တုမှာဒိသေ ဟိ = တုမှာဒိသေဟိ (က) တုမှာဒိသော ဟိ (?) ၂၉
တံဂေါစရတ္တာ = တဂ္ဂေါစရတ္တာ (က) ၃၅၁

[ထ]

'ထ'န္တိ = 'ဌ'န္တိ (သီ) 'ဓ'န္တိ (က) ၃၁၁
ထမ္ဘာဗဒ္ဓါ = ထမ္ဘေ-ဗဒ္ဓါ (သီ) ထမ္ဘဗဒ္ဓါ (က) ၁၅၁
ထမ္ဘိတတ္တံ = ဆမ္ဘိတတ္တံ (က) ၃၀၁

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ထ]	
ထိနံ = ထီနံ (သီ၊ သျာ)	၂၉၂
ထုတပ္ပသတ္ထော = ထုတိပ္ပသတ္ထော (သီ၊ သျာ)	၅၄
ထုသကောဋ္ဌကေ = ထုသကောဋ္ဌာသေ (က)	၂၁၈
[ဒ]	
ဒကဇာ = ဇလဇာ (သီ၊ သျာ)	၄၆
ဒသသဟဿာဓိဝါသိနော = ဒသသဟဿိဝါသိနော (သျာ၊ က)	၄၆
ဒသသဟဿိမဟာဗြဟ္မပရိဝါရေန = ဒသသဟဿ- မဟာဗြဟ္မပရိဝါရေန (သျာ)	၇၇
ဒသသဟဿိလောကမှိ = သာဟဿိကမှိ လောကမှိ (သီ၊ သျာ) သာဟဿိယမှိ လောကမှိ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)	၄၆
ဒဋ္ဌထာမဓနုဂ္ဂဟဿ = ဒဋ္ဌဓမ္မဓနုဂ္ဂဟဿ (သီ)	၂၀၅
ဒွါသီတိ = ဒွါသီတိံ (သီ)	၂၇
ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မံ = ဒိဋ္ဌုဇုကမ္မံ (သျာ) ဒိဋ္ဌိဇုကတံ (က)	၂၀၃
ဒိဝသံ သန္တတ္တော = ဒိဝသသန္တတ္တော (သီ)	၃၈၂
ဒ္ဒိနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ = ဒ္ဒိနဝုတိကပ္ပေ (သီ)	၆၈
ဒုက္ခပဋိပဒဒန္ဓာဘိညော = ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညော (သီ) ဒုက္ခာပဋိပဒေါ ဒန္ဓာဘိညောတိ (သျာ) ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ (က)	၂၆၀
ဒုက္ခောဂါဟာ = ဒုက္ခောဂါဋ္ဌာ (သျာ၊ က)	၂၃
ဒုန္ဓာမံ = ဒုဋ္ဌု နာမံ (သျာ)	၄၂၃
ဒုမ္မေဇ္ဈံ = ဒုမ္မိဇ္ဈံ (သဒ္ဒနီတိ) ဒုမ္မဇ္ဇံ (?)	၂၉၆
ဒေဝတုယျာန = ဒေဝုယျာန (က)	၁၅
ဒေဝိလော = ဒေဝလော (သီ)	၆၅
ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တော = ဒေသနာ ဝိလာသပ္ပတ္တာ (သျာ၊ က)	၂၂၄
[ဓ]	
ဓနဝတီ = စန္ဒဝတီ (သီ)	၇၁
ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော = ဓမ္မသေနာပတိမှိ သာရိပုတ္တတ္ထေရေ (က)	၂၉

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဓ]	
ဓမ္မသင်္ဏီပိ = ဓမ္မသင်္ဏိယာပိ (သျာ)	၇၉
ဓမိတွာ = ဖရိတွာ (သျာ၊ က)	၁၆၀
ဓမ္မိကော = ဓမ္မကော (သီ)	၃၆
ဓမ္မေန = ဓမ္မေ (သီ၊ က)	၂၉၆
ဓာရိယန္တိ = ဓရိယန္တိ (သျာ)	၈၁
ဓုတင်ဓရဿ = ဓုတဝါဒဿ (သျာ) ဓုတင်ခာရိဿ (က)	၁၆၉
[န]	
နစ္စဂီတကဗျ = နစ္စဂီတကဗ္ဗ (သီ) နိစ္စဂီတကာဗျ (သျာ)	၄၃၀
နစ္စေန္တာ = နစ္စန္တာ (သျာ၊ က)	၂၈၈
နတထာ = တထာ (သီ)	၁၅၆
နတာနေဝ၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိယောပိ = ယာနိ ပန ကာယဝိညတ္တိံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ တာနေဝ ဝစီဝိညတ္တိမ္ပိတိ (သီ၊ သျာ၊ က) နတာနိ ရူပမေဝ၊ ကာယဝစီဝိညတ္တိယောပိတိ (?)	၃၆၂
နတံ မမဿာတိ = တံ မမဿာတိ (သီ၊ က)	၁၃၇
နန္ဒီရာဂေါ = နန္ဒိရာဂေါ (သီ)	၃၉၅
နဝုတိကောဋိယော = သတ္တတိကောဋိယော (သီ၊ သျာ)	၆၇
နဝုတိကောဋိမဗောဓယိ = သတသဟဿံ အဗောဓယိ (က)	၅၅
နဝေါက္ကမတိ = နသြက္ကမတိ (သီ)	၅၁
နာလပတ္တာဒီနိ = နာဠိပတ္တာဒီနိ (က)	၁၆၀
နိစ္စသမ္မူဠ္ဠံ = နိစ္စသမ္မုဠ္ဠာ (သျာ) နိစ္စံ သမ္မုဠ္ဠံ (က)	၁၇၂
နိဇ္ဇဋာကာသံဝ = နိဇ္ဇဋာကာသံ (သီ)	၃၆၂
နိပဇ္ဇနံ ဝိယ = နိပဇ္ဇနကာလော ဝိယ (သီ)	၃၁၉
နိပ္ပဒေသတောဝ = နိပ္ပဒေသတော (သီ၊ သျာ)	၃
နိဗ္ဗဋ္ဌိတသြဇမေဝ = နိဗ္ဗတ္တိတသြဇမေဝ (သဗ္ဗတ္ထ)	၃၆၆
နိဗဒ္ဓါနေဝ = နိဗန္ဓာနေဝ (က)	၃၀၄
နိဗ္ဗုဒ္ဓမလ္လမုဋ္ဌိကမလ္လာဒယော = နိဗ္ဗုဒ္ဓမလ္လမုဋ္ဌိက-မလ္လစေဋကာဒယော (သီ၊ သျာ)	၄၃၁
နိယတာတိ = နိယကာတိ (သီ)	၃၉၄
နိယမေတိ = နိယာမေတိ (သီ)	၂၇၂

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌက်ာ

[န]

နိရယဂ္ဂိ = နေရယဂ္ဂိ (သျာ၊ က) ၃၁၆
နိရုပဘောဂဘာဝေါ = နိပ္ပရိဘောဂဘာဝေါ (သျာ) ၃၉
နိဝါသဌာနဌေန = နိဝါသနဌေန (က) ၁၀၅
နိဿဇ္ဇန္တောပိ = နိဿဇန္တောပိ (သီ) ၁၄၂
နီလာဒီနိ သုဝဏ္ဏာနိ, အပရိသုဒ္ဓါနိ စ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ = နီလာဒီနိ
အပရိသုဒ္ဓါနိ စ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီတိ (က) ၂၃၄
နူန = နနု (က) ၂၁၆
နူနိမဿ = နန္ဒိမဿ (က) ၂၀၈
နေက္ခမဂဝေသကော = နေက္ခမ္မံ ဂဝေသန္တော (သီ) ၄၀
နေက္ခမ္မပါရမိတံ = နေက္ခမ္မပါရမိ (သီ) ၄၉
နော ပတိဋ္ဌံ = နော ပတိဋ္ဌိတံ (က) ၂၀၅
နှတ္ဂာ စ ပိဝိတ္ဂာ စ = နဟာတ္ဂာ စ ပိတ္ဂာ စ (သီ) ၁၆၁
နှာနကာလော = နဟာနကာလော (သီ၊ သျာ) ၁၀၁
နှာရုသုတ္တကေန မတ္ထလုဂေ် အာဗဒ္ဓေါ = နှာရုသုတ္တကေန ဗန္ဓော၊
မတ္ထလုဂေ်နာ အာဗန္ဓော (က) ၃၄၅

[ပ]

ပက္ခန္ဒိ = ပက္ခန္တာ (သျာ) နိက္ခန္တာ (သီ) ၃၁၃
ပက်သေဝါလပဏကံ ဝိဂစ္ဆေယျ၊ ကဒ္ဒမော စ = ပက်သေဝါလပဏက-
ကဒ္ဒမော စ (သဗ္ဗတ္ထ) ၁၆၂
ပစ္စန္တဝါသီနံ = ပစ္စန္တဂါမဝါသီနံ (က) ၃၆၇
ပဥ္ဥဥ္ဆုနာဋ္ဌိယန္တောပမံ = ပဥ္ဇနာဋ္ဌိယန္တောပမံ (သီ) ၃၁၄
ပညဝါတိ = ပညာတိ (သဗ္ဗတ္ထ) ၁၆၆
ပညာယ ဟိ = ပညာယ (သီ၊ သျာ) ၄၃၄
ပဥ္ဥာကမ္မံ = ပဥ္ဥကမ္မံ (သီ) ၃၂
ပဋိဃံ တယာ = ပဋိဃံ ဒယံ (သီ) ၅၀
ပဋိစ္ဆာပေတ္ဂာ = ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဂာ (က) ၃၁၅
ပဋိပရိဝတ္တိတ္ဂာ = ပရိဝတ္တိတ္ဂာ (က) ၂၄
ပဋိပါဋိယာ = ပဒပဋိပါဋိယာ (က) ၃၃၉
ပဋိပါဒေတ္ဂာ = ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဂာ (သျာ၊ က) ၂၂၅

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ပ]	
ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂံ = ပဋိလဒ္ဓမဂ္ဂံ (က)	၃၉၂
ပဋိဝိသံ = ပဋိဝိ ံသံ (သီ)	၁၈၀
ပဋိသန္ဆရဏံ ပဋိသန္ဆာရော = ပဋိသန္ဓရဏံ ပဋိသန္ဓာရော (က)	၉၅
ပဋိသန္ဆာရနိဒ္ဒေသေ = ပဋိသန္ဓာရနိဒ္ဒေသေ (က)	၄၂၆
ပဋိသိဒ္ဓတော = ပဋိသဒ္ဓိတော (သျာ)	၃၀၂
ပဋိဟနိဿာမိတိ = ပဋိဝိနောဒေဿာမိတိ (က)	၄၃၁
ပဋုပ္ပန္နံ = ပစ္စုပ္ပန္နံ (သျာ) ပနုပ္ပန္နံ (သီ)	၁၀၃
ပဏ္ဏစ္ဆန္နာ = ပဏ္ဏစ္ဆဒနာ (သီ၊ သျာ)	၃၇
ပဏီတတမာ = ပဏီတတရာ (သျာ၊ က)	၂၅၅
ပတိဌဟနတော ပတိဌာဟော = ပတိဂ္ဂဟဏတော ပတိဂ္ဂါဟော (?)	၂၉၅
ပတိတတ္တာ = ပတိတ္ဆာ (သျာ၊ က)	၃၄၃
ပတ္တိယာယတီတိ = ပတိယာယတီတိ (သျာ)	၁၈၉
ပထဝိဂတကာလတော = ပထဝီပတိတကာလတော (က)	၃၆၅
ပဒါနံ = နယာနံ (သီ၊ သျာ)	၂၈၀
ပဒီပေါဘာသော = ပဒီပေါ (ဝိ-ဌ ၁-၁၁၂-ပိဌေ)	၂၀၈
ပဒီပံ = တေလပ္ပဒီပံ (သဗ္ဗတ္ထ)	၁၆၆
ပန္ဆမက္ကဋ္ဌကော = နိပန္နမက္ကဋ္ဌကော (က)	၃၁၈
ပနတ္ထဿ ဝိဘာဝနတ္ထံ = ပနတ္ထဿာဝိဘာဝနတ္ထံ (သျာ)	၂၇၉
ပနဿ ပရဝိသံဝါဒက = ပရဿ ပရံ ဝိသံဝါဒကာ (သီ) ပရဿ ပရဝိသံဝါဒက (သျာ)	၁၄၁
ပဘေဒတော = ပဘေဒံ (က)	၃၄၄
ပဗ္ဗဇိတ္ဆာ = ပသီဒိတ္ဆာ ပဗ္ဗဇိတ္ဆာ (သီ)	၇၁
ပရမသစ္စံ = ပရမတ္ထသစ္စံ (သဗ္ဗတ္ထ)	၄၁၀
ပရမသုခုမံ အပ္ပနာပ္ပတ္တံ = ပရမသုခုမပ္ပတ္တံ (?)	၂၅၂
ပရမတ္ထပါရမီ နာမ = ပရမတ္ထပါရမိတာ နာမ (သီ၊ သျာ)	၇၂
ပရဿဟရဏံ = ပရသံဟရဏံ (ဒီ-ဌ ၁-၇၀-ပိဌေ)	၁၄၀
ပရိကပ္ပေါ = ဝိကပ္ပနတ္ထော (သျာ)	၃၄၇
ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဆာ = ပရိစ္ဆိဇ္ဇ (သီ)	၄၃၇
ပရိနေတီတိ = ပရိဏာမေတီတိ (က)	၁၉၂
ပရိယတ္တိဗ္ဘာဇနတ္ထတော = ပရိယတ္တိဘာဇနတ္ထတော (သီ၊ သျာ)	၂၁

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ပ]

ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပတ္တိ° = ပရိယုဋ္ဌာနုပ္ပတ္တိ° (သျာ၊က) ၂၇၇
ပရိဝါရေ = ပရိဝါရ (သီ) ၄၅၃
ပရိဟရိယမာနော = ပရိဟာရိယမာနော (သျာ) ၇၆
ပဝတ္တယ = ပဝတ္တသု (က) ၅၄
ပဝတ္တသ = ပဝတ္တိတသ (က) ၁၈၀
ပသံသာဟေတုဘူတေ = ပသံသာရဟဟေတုဘူတေ (သျာ) ၂၂၀
ပဟဋ္ဌစိတ္တရေလ္လာကော = ပဟဋ္ဌစိတ္တာဘေလ္လာကော (သီ) ၁၅၉
ပဟရန္တသ = ပဟရန်ံ (သျာ) ပဟရန္တေ (က) ၃၀၄
ပဟာနာနိ = ပဟာဏာနိ (သီ) ၂၂
ပဟိဏိ = ပေသေသိ (က) ၂၀၀
ပါကဋဘာဝ = ပါကဋီဘာဝ (က) ၄၂၀
ပါကာရကုဋ္ဌာဒိအန္တရိကသ = ပါကာရကုဋ္ဌာဒိအန္တရိတသ (သီ) ၁၂၆
ပါကဋီဘူတာ = ပါကဋဘူတာ (သီ) ၃၆၄
ပါဋလိပုတ္တသ = ပေါဋလိပုတ္တသ (က) ၁၃၁
ပါဋလိရုက္ခော = ပါဋလိရုက္ခော (သီ) ၆၉
ပါဋိယပုတ္တသမာဂမေ = ပါဋိကပုတ္တ····(သီ) ပါထိကပုတ္တ····(က) ၁၃
ပါဒဝိဋ္ဌကာသု = ပါဒဝိဋ္ဌကာသု (သီ) ၁၁၄
ပါနီယဃဋ္ဌ = ပါနီယကုဋ္ဌ (သီ) ၃၀
ပါယာသံ ပဂ္ဂယှ = ပါယာသမဂ္ဂယှ (သီ) ၄၄
ပါသာဒါရောဟနံ = ပါသာဒါရောပနံ (သျာ၊က) ၂၂၆
ပါဋိယံ = ပါဋိ° (သီ၊သျာ) ၁၇၆
ပါဋိယံ အာရဗ္ဘေ = ပါဋိအာရဗ္ဘေ (သီ) ၁၇၆
ဝိဋ္ဌဒုကံ = ဥပကာရဒုကံ (က) ၁၇၉
ဝိယဘာဝံ ပရဿ စ သုညဘာဝံ = ဝိယသုညဘာဝံ (သီ) ၁၄၂
ဝိသုဏာဝါစာ ဖရသဝါစာ = ဝိသုဏာ ဝါစာ ဖရသာ ဝါစာ (သီ၊သျာ) ၁၄၀
ပုဂ္ဂလဝါရေ = ပုဂ္ဂလဝါဒေ (သီ၊သျာ) ၄
ပုဏ္ဏဋ္ဌကတာတိ = ပုဏ္ဏကတာ (သီ) ပုဋ္ဌကတာ (သျာ) ၃၉၈
ပုဋ္ဌမာနံ = ပုဋ္ဌမာနံ (က) ၃၁၁
ပုဉ္ဉတိသယနိဗ္ဗတ္တံ = ပုညာတိသယဖလနိဗ္ဗတ္တံ (သီ၊က) ၁၁၆
ပုဏ္ဏမာယေ = ပုဏ္ဏမာယံ (သျာ) ၅၄

နာနာပါဠာ ဝိဇ္ဇကံ်ာ

[ပ]

ပုထု = ပုထူ (သျာ) ၃၀၃
ပုနရုတ္တိဒေါသော = ပုနရုတ္တဒေါသော (သီ) ၃၉၉
ပုပ္ပိတာနံ ကုသုမာနံ = ပုပ္ပနကုသုမာနံ (သီ) ၅၇
ပုပ္ပိတော = ဖုလ္လိတော (ဗုဒ္ဓဝံသေ) ၅၆
ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ။ပ။ အနမတဂ္ဂါဝ = တသ္မာ ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ။ပ။
အနမတဂ္ဂါဝ (?) ၁၁
ပုဋ္ဌဝါ = ပုဋ္ဌုဝါ (က) ၂၄၃
ပုဋ္ဌဝေ = ပုဋ္ဌဝေဟိ (သျာ) ပုဋ္ဌုဝေဟိ (က) ၂၄၃
ပူတိကာ၊ သာ = ပူတိကက္ကသာ (သျာ၊က) ၄၂၅
ပူရေန္တိ = ပူရေန္တာ (က) ၇၂
ပူရေဟိ = ပူရယ (ဗုဒ္ဓဝံသေ) ၅၄

[ဖ]

ဖလဒါနေနာတိ = ဖလဒါနနိယမေနာတိ (က) ၈၇
ဖာဏိတပါစကေန = ဖာဏိတပါကေနဝ (က) ၃၁၅

[ဗ]

ဗဏ္ဏနာ ဝါ = ဝဏ္ဏနာ ဝါ (သီ၊သျာ) ၁၃၆
ဗဒရာမလကကပိဋ္ဌသာလဝါဒိ = ဗဒရသာဠဝကပိဋ္ဌသာဠဝါဒိ (က) ၃၅၇
ဗဒ္ဓါနိ = ထဒ္ဓါနိ (သီ) ၃၇၁
ဗဒ္ဓံ = ဗန္ဓံ (သျာ) ၃၅
ဗလဝဝါတေ = ဗလဝဝါတော (က) ၃၇၀
ဗဟိဒ္ဓါ စ = ဗဟိဒ္ဓါ စေဝ (သီ) ၂၇၁
ဗာဟိရဘူတာ = ဗဟိဘူတာ (သီ၊သျာ) ၈၈
ဗိဒလမဏ္ဍကပဿေ = ဗိရလမဏ္ဍကပဿေ (က) ၄၀
ဗိမ္ဗိဇာလောတိဝိ = ဗိမ္ဗဇာလောတိဝိ (က) ၆၇
ဗုဒ္ဓကရာ ဓမ္မာ = ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာ (သီ၊သျာ) ၇၁
ဗုဒ္ဓဗိဇံ ကိရ = ဗုဒ္ဓဗိဇကံ်ရော (သီ၊သျာ) ၄၅
ဗုဒ္ဓသုဗောဓတာယ = ဗုဒ္ဓသုဗောဓိတာယ (သီ၊သျာ) ၂၈၁
ဗုဒ္ဓေါတိဝစနံ = ဗုဒ္ဓေါတိ နာမံ (က) ၄၂
ဗျာထိတမာနသာ = ဗျဋ္ဌိတမာနသာ (သျာ) ဗျဓိတမာနသာ (က) ၅၃
ဗျာပါရပ္ပဟာနေန = ဗျာပါဒပ္ပဟာနေန (သီ) ၂၃၇

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဘ]	
ဘသ္မာ ဝိယ = ဘသ္မံ ဝိယ (သီ၊ က)	၂၉၂
ဘဿေထေဝ = ဘဿတေဝ (က)	၂၀၅
ဘာဝပ္ပတ္တိယာ = ဘာဝုပ္ပတ္တိယာ (သီ၊ သျာ)	၃၉၃
ဘာထ = ဘေထ (ဗုဒ္ဓဝံသေ) ဘာယထ (သျာ)	၅၃
ဘုတ္တပ္ပစ္စယာ နဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ = ဘုတ္တပ္ပစ္စယေန ဥပ္ပဇ္ဇနကဝေဒနာ (သဗ္ဗတ္ထ)	၄၃၁
ဘူတပိဌကပရိဘဏ္ဍာဒီနိ = ဘူတပိဏ္ဍိကပရိဘဏ္ဍာဒီနိ (သီ)	၁၃၆
ဘူမဋ္ဌာ = ဘုမ္မဋ္ဌာ (သီ၊ သျာ)	၄၆
ဘူမန္တရပရိစ္ဆေဒေါ = ဘုမ္မန္တရပရိစ္ဆေဒေါ (သီ၊ သျာ)	၄
ဘေဒေါ ဝါ ဘိဇ္ဇတီတိ = ဘေဒေါပိ နစ ဘိဇ္ဇတီတိ (က)	၃၇၆
ဘေရီ = ဘေရိ (သီ)	၁၅၇
ဘောဇနော = ဘောဇီ (သီ)	၄၁
[မ]	
မကုလံ = မကုဋ္ဌ (သျာ)	၅၈
မဂ္ဂင်ဝိဘင်ဂ် = မဂ္ဂဝိဘင်ဂ် (သီ၊ သျာ)	၂၈၃
မဂ္ဂင်ဝိဘင်ဂ်ါ = မဂ္ဂဝိဘင်ဂ်ါ (သီ၊ သျာ)	၇
မဇ္ဈေ = ဘတ္တမဇ္ဈေ (က)	၂၇၁
မဉ္ဇိဋ္ဌ = မဉ္ဇေဋ္ဌ (သီ)	၁၄
မတ္တိကဝါကေန = မတ္တိကဝါက္ကေန (က)	၃၅၇
မဓုရောဒါရ = မဓုရောဋ္ဌာရ (သျာ)	၄၅၃
မန္ဒထာမဂတမေဝ = မန္ဒတရဂတမေဝ (သီ)	၃၂၂
မန္ဒံ = မဒ္ဓံ (သီ၊ သျာ)	၄၃၀
မနသ္မိံ = မနသိ (က)	၁၇၇
မနသာ = ပရဿ (သီ)	၁၃၃
မနုဿတ္တဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိအာဒိကံ = မနုဿတ္တဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသမ္မာဒိဋ္ဌိ-အာဒိကံ (သီ) မနုဿတ္တဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသဒ္ဓမ္မသဝနသမ္မာဒိဋ္ဌိ-အာဒိကံ (သျာ)	၁၀၂
မဟာဂတိဂမိယ = မဟာဂတိမ္ဗယ (သီ)	၁၂
မဟာနီပရုက္ခော = မဟာနိမ္ဗရုက္ခော (သျာ၊ က)	၆၅

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[မ]	
မဟာပထဝီကမ္ပနာနိ = မဟာပထဝီကမ္ပနာဒိကာရဏာနိ (က)	၇၅
မဟာမုနိ = တဒါ မုနိ (သီ၊ သျာ)	၅၅
မဟာဝေဋ္ဌုရုက္ခော = မဟာဝေဏုရုက္ခော (သီ)	၆၆
မဟာသမာရမ္ဘေန = မဟာသမ္ဘာရေန (က)	၄၀
မာ တေ ဘဝန္တုန္တရာယာ = မာ တေ ဘဝတွန္တရာယော (သီ၊ သျာ)	၅၃
မာနုသေဟိ စ = မာနုဿကေဟိ စ (သျာ၊ က)	၄၃
မာနုဿကာ = မာနုသကာ (သီ)	၄၆
မာ ဝေါက္ကမသိ = မာ ဩက္ကမိ ဟိ (သီ) မာ ဝေါက္ကမ ဟိ (ဗုဒ္ဓဝံသေ)	၅၁
မာလုဝလတာယ = မာလုဝါလတာယ (သီ)	၃၁၂
မိဂဝဓံ ဝါ = မိဂဝံ ဝါ (သီ)	၂၆၅
မုခုလ္လောကိကာတိ = မုခမုလ္လောကိကာတိ (က)	၃၈၃
မုဥ္ဇနစေတနံ = မုဥ္ဇစေတနံ (က)	၂၀၃
မုဋ္ဌာလကလာပံ = မူလကလာပံ (သျာ၊ က)	၅၈
မူလာဒီဟိ = မူလာဒီနိ (သီ၊ က)	၇
မေဒိနီ = မေဒနီ (က)	၅၂
[ယ]	
ယတ္ထ ယတ္ထာပိ = ယတ္ထ ယတ္ထ ဟိ (က)	၃၇၀
ယထာ = သေယျထာပိ (သဗ္ဗတ္ထ)	၁၆၁
ယန္တောပမာပိ = ဟတ္ထယန္တောပမာပိ (သီ)	၃၂၄
ယမှိ ကာလေ = ယဒါ ဝသိ (သီ၊ သျာ)	၅၅
ယဿ = ကာယဿ (သဗ္ဗတ္ထ)	၂၁၉
ယာထာဝသဘာဝံ = ယထာသဘာဝံ (သီ)	၁၇၁
ယွာဟံ = ယမဟံ (သီ)	၁၄၆
ယုဂနဒ္ဓဝသေန = ယုဂနန္ဓဝသေန (သီ၊ က)	၁၇၅
ယေဝါပနကေ = ယံ ယံ ဝါ ပန၊ တံ (သီ) ယံဝါပနကေ (က-သီ)	၁၅၀
ယောဗ္ဗနဿ = ယောဗ္ဗညဿ (သီ)	၁၇၂
[ရ]	
ရဇတာယတနန္တိ = ရတနာယတနန္တိ (သီ၊ သျာ)	၁၈၅
ရဇနီယံ = ရဇ္ဇနီယံ (က)	၁၁၇

နာနာဝါဒါ ဗိဋ္ဌက်ာ

[ရ]

ရတ္တက်ံရရုက္ခော = ရတ္တကုရဝကရုက္ခော (သီ)
ရတ္တက်ံရုရဝကရုက္ခော (သျာ) ၆၇
ရတိကရဏ္ဍေန = ရတိကာရဏ္ဍေန (သျာ) ၁၉၂
ရဝနကသကုဏာနဒ္ဓ = ရဝနသကုဏာဒိနဒ္ဓ (သီ) ၅၇
ရဟိရေန = ရဓိရေန (သီ၊ သျာ) ၃၂၁
ရုပါဝစရာဒိဝိပါကံ = ရုပါဝစရာရုပါဝစရဝိပါကံ (က) ၃၂၇
ရုပါရမ္မဏောသုဝိ စ = ရုပါရမ္မဏောဝိ စ (သီ) ၁၄၉
ရုပေသု = ဘူတေသု (သီ၊ သျာ) ၃၅၀

[လ]

လက္ခဏ = သလက္ခဏ (သီ) ၂၀
လဂ္ဂိတာ = လဂိတာ (သီ) ၃၀၄
လဒ္ဓိလန္တိ = လဝိလကန္တိ (သီ) ၃၅၇
လဟုံ = လဟုကံ (က) ၃၉
လုမ္ပတိ = လုပတိ (သျာ) လုပ္ပတိ (က) ၃၉၇
လောကဋ္ဌစရိယာယော = လောကတ္ထစရိယာယ (သီ) ၇၂
လောကခာတုယာ = လောကဓာတုယော (သျာ၊ က) ၁၅
လောကုတ္တရမဂ္ဂါ = လောကုတ္တရမဂ္ဂေ (သီ၊ သျာ) ၂၇၀
လောဘသမ္မယုတ္တော စ = လောဘသမ္မယုတ္တောဝ (သီ) ၄၁၈

[ဝ]

ဝတ္တကာလကဂါမေ = ဝတ္တဂါလကဂါမေ (က) ၁၅၉
ဝတ္တတိ = ဝတ္တန္တိ (သမ္မတ္တ) ၃၂
ဝတ္တတေ = ဝတ္တတိ (က) ၁၀၈
ဝတ္တပဋိပတ္တိ = ဝတ္တပဋိဝတ္တ (သီ၊ သျာ) ၂၀၂
ဝတ္တပဋိပတ္တိံ = ဝတ္တပဋိဝတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၃၀၅
ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ = ဝတ္တာဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ (က) ၇၁
ဝတ္ထာရမ္မဏသဒ္ဒါဒ = ဝတ္ထုာရမ္မဏသဒ္ဒါတော (သီ၊ သျာ) ၁၅၂
ဝနကုက္ကုဋ္ဌမောရာဒိနံ = ဝနမောရာဒိနံ (သီ) ၁၆၀
ဝဋ္ဋနကပ္ပဝတ္တိကာလေ = ဝဋ္ဋနပ္ပဝတ္တိကာလေ (သီ၊ က) ၃၃၂
ဝါတဝုဋ္ဌိ ဝိယ = ဝါတဝုဋ္ဌိ ဝိယ (?) ၂၂၅
ဝါဒေန = ဝါရေန (က) ၁၃၀

နာနာပါဠာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ဝ]

ဝိခါဒိတမ္ဟိ = ဝိခါယိတမ္ဟိ (က) ၃၆၆
ဝိစာရေသုံ = ဝါရေသုံ (သီ) ၃၁၃
ဝိစိကိစ္ဆနဖန္ဒနဘာဝဝဝသေန = ဝိစိကိစ္ဆနဘန္ဓနဘာဝဝဝသေန (က) ၄၄၉
ဝိဇ္ဇုလတောဘာသေန = ဝိဇ္ဇုတောဘာသေန (သီ၊ သျာ) ၁၀၃
ဝိဏ္ဍတာတိ = ဝိသတာ ဝိဏ္ဍတာတိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၉၆
ဝိဏ္ဍာရိကံ = ဝိဏ္ဍာရိတံ (သီ၊ သျာ၊ က) ၅၅
ဝိပလ္လဏ္ဍ = ဝိပလ္လတ္ထ (က) ၂၉၅
ဝိပ္ပလပန္တာနံ = ဝိလပန္တာနံ (က) ၁၂၀
ဝိမုစ္စနဋ္ဌော = အဓိမုစ္စနဋ္ဌော (သီ) ၂၃၅
ဝိရဟတော = ဝိရဟိတော (သီ၊ သျာ) ၂၁၄
ဝိရာဂဟေတု စေဝ နိရောဓဟေဘု စ = ဝိရာဂဟေတုံ စေဝ
နိရောဓဟေတုံ စ (သီ) ၂၄၆
ဝိဝဋ္ဋမတ္တေ = မုခေ ဝိဝဋ္ဋမတ္တေ (သျာ၊ က) ၅၀
ဝိသဒ်တံ = ဝိသဒ္ဒိတံ (သီ) ၁၀
ဝိသာဟရတိတိ = ဝိသံဟရတိတိ (သီ) ၂၉၄
ဝိသကမ္မဒေဝပုတ္တံ = ဝိသုကမ္မဒေဝပုတ္တံ (က) ၃၆
ဝိသဝိတာဃ = ဝိသဝိတာယ (သီ၊ သျာ) ၁၅၃
ဝိရိယဝိနောဒနရသံ = ဝိရိယပနောဒနရသံ (က) ၂၉၇
ဝိရိယသတိနံ စတ္တာရိ စတ္တာရိ ကိစ္စာနိတိ = ဝိရိယံ သတိ
စတုကိစ္စာတိ (သီ) ၁၇၉
ဝိသဘာဏဝါရသတံ = ဝိသံ ဘာဏဝါရသတံ (သီ) ၉
ဝုဋ္ဌာနံ = ဥဋ္ဌာနံ (က) ၂၇၀
ဝုမိုဂဝေသန = ဝမိုဂဝေသန (သီ) ၂၇၄
ဝုတ္တရူပါဝစရဈာနသေတံ = ရူပါဝစရဈာနသေတံ (သီ) ၂၄၆
ဝေဒနာပဋ္ဌက = ဝေဒနာပဋ္ဌကေ (သီ၊ သျာ) ၃၁
ဝေဒယတိ = ဝေဒိယတိ (သီ၊ သျာ) ၁၅၀
ဝေဒယန္တိ = ဝေဒိယန္တိ (သီ) ၈၄
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ = ဝေဒိတဗ္ဗော (သီ) ၁၀၁
ဝေရမဏိ နာမ = ဝိရတိ ဝေရမဏိ နာမ (သျာ) ၁၄၇
ဝေလာယတိတိ = ဝေလယတိတိ (သျာ) ၂၆၄

[ဝ]

ဝေါဋ္ဌပ္ပနဝသေန = ဝေါဏ္ဍပနေ (သီ) ၃၁ဝ
ဝေါဋ္ဌပ္ပနပရိယောသာနာနံ = ဝေါဏ္ဍပနပရိယောသာနာနံ (သီ) ၁၁၄
ဝေါမိဿကတာ = ဂေါမိဿတာ (သျာ၊က) ၂၂ဂ

[သ]

သင်္ကိုဋ္ဌိတေန = သင်္ကိုစိတေန (သီ) ၄ဝ၇
သခ်ါရက္ခန္ဓဂဏနံယေဝ = သခ်ါရက္ခန္ဓဟဏ်ယေဝ (သီ၊သျာ) ၃ဂဝ
သခ်ါရက္ခန္ဓေ = သခ်ါရက္ခန္ဓော (သျာ၊က) ၃၉ဝ
သဒ်ါတ္တဝိတ္ထာရဓာတုကံ = နာတိသဒ်ါတ္တဝိတ္ထာရဓာတုကံ (သျာ၊က) ၃၇၉
သခ်ုဘိတံ = သခ်ုဇ္ဈိတံ (က) ၁၆၂
သခ်္ခံ = သခ်ံ (သီ) ၁၂
သဂါထာဝဂ္ဂေါ = သဂါထကဝဂ္ဂေါ (သီ၊သျာ) ၂၇
သစ္ဆပဋိစ္ဆာဒကတမံ = သစ္ဆစ္ဆာဒကတမံ (က) ၂၇၅
သဇ္ဇေတ္ထာ = ယောဇေတ္ထာ (သီ) ၃၁၄
သဠာတိဋ္ဌာနေန = သဠာတဋ္ဌာနေန (သီ) ၃၄၃
သဋ္ဌိဝိ အသီတိဝိ = သဋ္ဌိမ္ပိ အသီတိမ္ပိ (သီ) ၃၁၇
သဋ္ဌိဝဿိကတ္ထေရာ = သဋ္ဌိဝဿဌေရာ (သီ) ၅၇
သဒ္ဒဝေကေ = သဒ္ဒဒါ (ဗုဒ္ဓဝံသေ) ၅၆
သဒ္ဓေ သဒ္ဓမ္မရာဇဿ = သဒ္ဓေပိ ဓမ္မရာဇဿ (သျာ၊က) ၄၅၃
သန္တိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေ = ဝသန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ (အံ ၃-၄၅-ပိဋ္ဌေ)
သန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ (ဝိ ၄-၄၂၃-ပိဋ္ဌေ) ၃၃၇
သန္တာသိတော = သန္တာသိတော (က) ၇၅
သန္ဓယော = သန္ဓိယော (သျာ) ၃၆ဝ
သန္ဓိသိန္ဓု = သန္ဓိပတိတ (က) ၂၂၃
သန္ဓိရုဠ္ဟိတ္ထာ = သန္ဓိရုဠ္ဟိတ္ထာ (သျာ) သန္ဓိရုဩ္ဟိတ္ထာ (က) ၁၅ဂ
သပ္ပဒိသမ္ပတိံ = သပ္ပဒီပပတိံ (သီ၊သျာ) ၂၅၆
သပ္ပနာမာ = သစ္ဆနာမာ (သီ၊သျာ) ၆၇
သဘယဋ္ဌာနေ = သာသင်္ကဋ္ဌာနေ (က) ၄၂ဂ
သဘာဝနိဒ္ဒေသာ = ဘာဝနိဒ္ဒေသာ (သီ၊က) ၃၇၄
သဘာဝရသလက္ခဏော = သဘာဝသရသလက္ခဏော (သီ၊ဗုဒ္ဓဝံသေ စ) ၅၂

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သဘာဝဝိသဘာဂတာယ = သဘာဂဝိသဘာဂတာယ (သီ)	၂၃၈
သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော = သမဏမဏ္ဍိကာပုတ္တော (သီ)	၁၀၀
သမဏော = ပဌမော သမဏော (သျာ၊က)	၂၀၉
သမထဝသေန = သမာဓိဝသေန (သဗ္ဗတ္ထ)	၂၁၇
သမန္ဓေသိဘွာ = သမန္ဓေသိဘွာ (သီ၊က)	၁၆၅
သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ စ = ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ စ (က)	၁၆၂
သမ္ပဋိစ္ဆိတကာလော = သမ္ပဋိစ္ဆနကာလော (သျာ၊က)	၃၁၂
သမ္မပ္ဂတာ = သမဂ္ဂတာ (က)	၄၁၆
သမာဒဟိဘွာ = သမာဒိယိဘွာ (က)	၂၉၀
သမ္မာနာဝမာနက္ခမော = သမ္မာနဝိမာနက္ခမော (က)	၅၁
သမိဉ္ဇာပေတုံ = သမ္မိဉ္ဇာပေတုံ (သီ) သမဉ္ဇာပေတုံ (က)	၁၂၄
သမိဉ္ဇေန္တဿ = သမ္မိဉ္ဇေန္တဿ (သီ) သမဉ္ဇန္တဿ (က)	၁၂၄
သမုဒါစာရတ္တာ = သမုဒါစရတ္တာ (သီ၊က)	၃၁၈
သရဏကဝသေန = သရဏဝသေန (သျာ)	၁၉၁
သရီရဌကသေဘံ = သရီရဌကသေဝ (သျာ၊က)	၃၇၄
သရီရနိပ္ပတ္တိယာ = သရီရနိဗ္ဗတ္တိယာ (က)	၃၁၈
သရေန = အသနေန (သီ)	၂၀၅
သမောသရဏဌာနဌေန = သမောသရဏဌေန (က)	၁၈၅
သလာကဘတ္တသံဃဘတ္တာဒီနိ = သလာကဘတ္တပက္ခိယဘတ္တ- သံဃဘတ္တာဒ်နိ (သီ၊သျာ)	၁၂၂
သဟံ = စဟံ (သီ၊သျာ)	၃၄
သာဂတော = သောဘိတော (က)	၅၆
သာခာရဏဖလနိပ္ပါဒကတ္တေန = သာခာရဏဖလနိပ္ပါဒကဌေန (က)	၁၀၂
သာခု = သာခူ (?)	၃၉၈
သာရဏလက္ခဏော = သာရမ္မဏလက္ခဏော (သီ၊သျာ)	၁၇၇
သာရာဂပဋိပက္ခတော = သာရာဂပဋိက္ခေပတော (သီ၊က)	၁၉၄
သာရထိ = သာရထီ (က)	၁၂၅
သိန္ဒုဝါရကရဝီရ = သိန္ဒုဝါရကဏဝီရ (သ်)	၃၅၄
သိပ္ပိကေ = သိပ္ပကေ (သျာ၊က)	၁၈၀
သိယာ အာနန္ဒ = သိယာ ခေါ ပနာနန္ဒ (သဗ္ဗတ္ထ)	၃၇၂

နာနာပါဌာ	ပိုင်္ဂက်ာ
[သ]	
သီဃပ္ပဝတ္တိ = သီဃပ္ပဝတ္တိနီ (သီ)	၂၂၇
သုဋ္ဌိတောတိ = သုဋ္ဌိတန္တိ (သီ၊ သျာ)	၂၅၆
သုတ္တန္တိ = သုတ္တံ သုတ္တန္တိ (သီ၊ သျာ)	၂၀
သုတ္ဘာ = သုတ္ဘာဝ (သီ)	၁၆၀
သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတာယ = သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတေ (သီ၊ က)	၂၆၉
သုယျေယျ = သူယေယျ (သီ)	၃၅၁
သုဝဏ္ဏပဋ = သုဝဏ္ဏပဋ္ဌ (က)	၅၇
သုဝဏ္ဏပါဒုကဋ္ဌ = သုဝဏ္ဏပဋ္ဌကဋ္ဌ (သီ) သုဝဏ္ဏပဋ္ဌာကဋ္ဌ (သျာ၊ က)	၇၀
သုဝဏ္ဏရသဓာရာဘိသိဋ္ဌမာနာ = သုဝဏ္ဏဓာရနိသိဋ္ဌမာနာ (က) သုဝဏ္ဏရသဓာရာဟိ သိဋ္ဌမာနာ (သီ)	၁၄
သုသန္ဆတဿပိ = သုအတ္ထတဿာပိ (သီ) သုသဏ္ဌိတဿပိ (သျာ)	၃၅၂
သုသုမာရာဒယော = သုံသုမာရာဒယော (သီ၊ သျာ)	၂၉၅
သူရိယုဂ္ဂမနံ = သူရိယဿုဂ္ဂမနံ (သီ)	၄၈
သူရိယေ = သုရိယေ (သီ၊ သျာ)	၁၅
သူလေဟိပိ ဝိဇ္ဇိယန္တော ကောဋ္ဌိယန္တောပိ သတ္တိဟိ = သူလေဟိ ဝိဇ္ဇိယန္တေပိ၊ ကောဋ္ဌယန္တေပိ သတ္တိဟိ (သီ)	၇၃
သေတမ္ဗဂ်ဏေ = သေနမ္ဗဂ်ဏေ (သီ)	၄၂၈
သေနာနိဂမေ = သေနာနီနိဂမေ (သီ)	၇၇
သေသမဂ္ဂဂ်ါနံ = သေသမဂ္ဂါနံ (က)	၃၉၂
သောတ္တိယေန = သောတ္ထိယေန (သဗ္ဗတ္ထ)	၇၇
သံကိလိဋ္ဌံ = ကိလိဋ္ဌံ (သီ)	၃၉၈
သံဃဋ္ဌနဝသေန = ပသာဒဃဋ္ဌနဝသေန (သီ)	၃၇၃
သံမုသနတာတိ = ပမုဿနတာတိ (သျာ၊ က)	၄၃၃
သံယောဇနသမ္ဗန္ဓနေန = သံယောဇနသံဝဓုနေန (သီ)	၉၁
သံဝိဇ္ဇနံ = သံဝေံဇနံ (သျာ၊ က)	၉၆
သံသယပက္ခန္ဒော = သံသယပက္ခန္တော (သီ၊ သျာ)	၉၈
သံသာဒေန္တိ = သံသာရေန္တိ (က)	၂၉

[ဟ]

ဟနတိ = ဟန္တိ (က) ၁၂၆
ဟရိယတိ = ပသာရိယတိ (က) ၁၀၀
ဟသာဓိပ္ပါယေန = ဟသာဓိပ္ပါယေန (သီ၊ သျာ) ၁၄၂
ဟေတု နဟေတူတိပိ သဟေကုကမဟေတုကန္တိပိ = နဟေတုပိ
သဟေတုပိတိ (သီ၊ သျာ) ၃၄၂
ဟေတူ နဟေတူတိအာဒိနံ = ဟေဘု နဟေတုအာဒိနံ (သီ) ၈၉